Eographiam multos ſcripſiſſe nouius Pater Beatiſſime Paule II.
Venete Pon. maxime: temporum noſtroꝝ felicitas & gloria: cum
eiuſmodi ſit doctrinæ opus quod omnibus gratũ: a pluribuſq; tracta/
tum uix unq̃ tamẽ ad plenum: uel apprehẽſum uel explicatum eſſe cẽ/
ſeat: dum nũc cæli: nũc mariũ: nũc ſituũ cæteroꝝ ratiõe aliqd priorum
ſcriptis adiici poſſe pſpicit: tanta cõſequẽte lectiõis huius ſtudioſos uti/
litate: ut indoctus nemo uideri ſanus poſſit: qui uel exactã mẽbratim:
uel ĩ ſummã collectã rationem reddere patriarũ queat. Illũ ſane Reges
maxio honore pſequuti ſũt: illũ ĩgẽtes ſunt excercitus admirati: illũ du/
ctores legionum tanq̃ cæleſtẽ ducẽ ſunt ſequuti: illũ miro amore omẽs
mortales ſunt exoſculati: quẽ regionũ peritiã callere didicerũt. Ob eam
rẽ diuĩo ĩgenio atq; eruditiõe uiri Hipparchus. Eudoxus. Eratoſthenes
Hippias. Seboſus Bioti. Xenophon Lãpſacenus. Beton. Timæus. Dio/
nyſius. Et artis totius ſplendor: & cõſtãs artifex Ptolemæus: & ãte illum
Plinius ac Mella: Auguſtiq; tẽporibus Strabo: aliiq; p plures: nunq̃ ſa/
tis laudati: pdiere. Abſq; id gẽus uiris nulla ab Impatoribus ac regibus
unq̃ expeditio eſt ſuſcepta. id chriſtianitatis pricipes: ac ſedis tuæ Ro/
manæ eccleſiæ ſanctiſſimi antiſtites recte intelligẽtes: & ãte omẽs: Põti/
ficũ maxioꝝ ſpẽdor ĩgẽs Nicolaus. v. prædeceſſor: haud dudũ tuus pa/
ter ſancte: miro ſtudio ægerũt: ut Ptolemæus: Straboq; Cretẽſis: nõ mi/
nus hiſtoricus quã Geographus: atq; philoſophus: & hõericæ maieſtatis
illuſtris expoſitor: Romãis uocibus audirẽt. demãdata rei miræ diffici/
lis puitia multi nois uiris: Iacobo ãgelo Florẽtino ĩ mathẽaticis doctiſſi/
mo ab Alexãdro. v. trãſferẽdi ĩ lannũ Ptolemæi: Strabõis uero a Nico/
lao itẽ. v. Guarrĩo Veronẽſi: & Gregorio Tifernati. Quoꝝ ego in manu/
bus ſumpris exẽplaribus ex Gregorii Archecypis Aſiã atq; Africã de/
ſcribi feci. Guarini autẽ Europa plecta: q; ĩ ea multa deerãt fragmẽtis:
ut puto Græcoꝝ: illius exẽplariũ: amicoꝝ ope: addi oĩa pcuraui. In quo
Theodoro meo gazæ: atq; Andronico lãpo: itẽ Birago Græce Latineq;
doctiſſimis uiris: nõ exigua gratia ẽ habẽda. Eqdẽ Strabonẽ ſcio: lectio/
nis uarietate: copiaq;: ac ſũma reꝝ pluriũꝝ eſſe eruditiõe ſingularẽ: mul/
toq; in ſua q̃ in noſtra lĩgua magnificẽtiorẽ: ĩ qua ẽt ſi nõ eſt uerior: ali/
quãto tamẽ futurus eſt clarior: Latinis homibus ĩcredibiliter placituꝝ:
de quo pro uiri merito: atq; amplitudine: nihil dici nimiũ poteſt. Sed
ab optimo homine Cretenſi: ad ineptiſſimũ rabulam: bonos omnes ca/
lũniãtẽ pater ſancte cũ tua bona uẽia uertẽda ẽ epiſtola. Illius eni male/
dicẽtia irritatus: tã diu tacui: qđ locũ in quo inſigniter eũ affigerẽ: oĩbus
ſpectãdũ: nõ qa tã diu mihi ſilẽdũ foret: exſpectabã. Feret igit Cretẽſis
illuſtris: coiſulanũ ſuũ: per totũ orbẽ obſcuriſſimũ: q ſanctis laboribus

meis:utilibusq; cõmuni studiosoꝝ Reip. medius irruit ĩportune: ut sæ/ua ĩ fruges calamitas: utq; ĩ arměta lues: Erinnys uerissime ĩproba qeto/rum. Hunc quoniã amaruléto quõdã Timoni: mortales omnes odio in sequẽti: simillimus est: nõ alio q̃ Cenotimõis: idest noui Timõis noĩe: cũ honoris præfatiõe doctis oĩbus iuste mihi ignoscẽtibus appellabo ita ut si ĩter ulcerosi illũ tergi (ut dicit) plagas tetigero: respõsum sciat: non dictũ prius: nec deinceps usq; adeo fiat præceps ĩ cõuitiãdo: ne dicendo quod uelit: qđ nolit cogat audire. Ignoscã enĩ illi in præsentia pene oĩa: quæ si irritabit crabrones secũdũ hãc prægustatiõem ꝓfundent. Nam tanq̃ oĩs docte casteq; scribendi occupatus locus omnino foret: nec ulla supesset materia sapiẽtiæ: ĩ terrã penitus ac cadauerosam totũ sese cõui/tiãdi demersit fœditatẽ: ut nostra iustiot fiat iracũdia. Quæ.n. (proh pu/dor) itẽperies: quæ latuæ: quæ nisi extrẽa demẽna hos ĩpulit ĩ Platonẽ? Quẽ qdem nos humãitatis uirtutisq; dulcedĩe ac laborũ: quos maxĩos atq; utilissimos ĩ studiis pertulit: ad posterosq; trãsmisit: nõ ullis cõten/tionũ ptibus: ab huius pro uirili turpitudĩe uẽdicamus. Nõ ignari satis supq; esse ĩ Platonica defensiõe illũ ab ĩtegerrimo & doctissimo: & phi/losopho & theologo scriptore defensum. Quando igit cogor (qđ minĩe expectabã) cõuitiis rñdere: qd mihi de his præstigiis uideat: ac epistola lectores intelligãt. ¶ Gorgiã Leontinũ ferunt primũ aureã statuam & so/lidam Delphis sibi ĩ tẽplo posuisse: q; sũmus illi docẽdæ oratoriæ artis quæstus foret hũc æmulaturus: sed male Cenotimon iste ĩsignis Rhe/tor: ut ipsius ad Turcum iactat epistola impia: atq; gloriosa: ut Christi/ani docti omẽs intelligunt: scoria: sordesq;: nõ imagines aureas: nõ plũ/beas saltem ꝑsonas: aut luteas: sed cõuitiosas sibi ĩ philosophiæ quodam tẽplo: ac candore Platonico laruas & ĩtemperies collocauit: plenas sane argento uiuo sui stultiloquii: qđ rebus omnibus est uenenum: per quas se nigrore ac suligine ĩ perpetuũ indelebili deformauit. ¶ Nec contentus tam inopis cerebri errore: immo scelere inaudito: mugit per plateas: & ĩ triuiis non stridet: sed boat in me qui nemini hominum unq̃ maledixi: & ei sæpe adiutot fui: nõ cessans oblatrare: nisi si est ignoscendũ e com/potatiõe non conuiuio madido (ut fieri solet) proruenti. Platonem diui/nitatis secretariũ a me parcissime dictum: tanq̃ nefas atq; facinus impiũ stomachatur homo religiosissimus: atq; ægre fert: diffamatq; christia/nissimus: quẽ etiam philosophiæ sacrarium: immo philosophoꝝ deũ a summis uiris scriptum: tantus fuit semper amplissimi uiri illius amor: tam ingens apud doctissimos admiratio: & si obliuiosissimus est & mi/nime pudens nõ negabit. Teq; pater sancte cõuitiatiõis suæ uindicem flagitat: ignotans miser q; uirgæ baculiq; tui cẽsura magna esse noscit

percussi consolatio. Secretarium tu diuinitatis homo fortunatissime:atq;
doctissime Cenotimon Platonē dici uetas?ac grauissime ut nefas accu/
sas?irridere hoc debui:non rescribere: nec tibi ī plateis cātillanti(q ne/
mini omnino parcis)respōdere. Sed ne nimium tibi sapere uideare nō
tacebo. Tu ne solus bone uir:tu ne qd secretarius sit: cū tādiu uolueris
secretarius dici nō nosti? Tabernarius qd sit(nō enim dicam caupona/
rius)ne cōuitiādo imiter quē cōuitii accuso: e taberna ut scribis cōuiua/
li:immo cōbibali nuper egressus:aut usurarius:nā fœneratoriū nomen
ꝓpter decoctiōem phorrescis:aut carcerarius:si meministi frequēs tuū
diuersoriū. neq; enī hæc ī te sunt cōuitia:quæ ipse prædicas:quæq; sunt
omnibus magis q̄ tibi ꝓpter obliuiosum ingeniū tuū cognitissima:qua/
re nō itē qd sit secretarius ꝓpter nominū ꝓportōnē tenes? Vt enim illi
a taberna:usura & carcere:sic iste deflectit a secreto.quēadmodū igit q
tabernis uacat operaturq; tabernarius:qui itē usuris usurarius:q carceri
carcerarius:nōne pari lege q secretis dicet secretarius? Deus qdē quis/
nam:aut quid sit:si uis me credere te nescire:negāti facile assentiar.non
enim potes cōuitiis simul & deo quærēdo īdulgere:& in coeno occupa/
to maledicētiæ:necessario nulla est de cælestibus cura.uer̄ te ego pieta/
tis gratia:ne me criminādi:nō docēdi tui causa rescripsisse putes:paucis
aduerte docebo.Ita enī cui rei studueris:qd assidue mediteris:me quoq;
nosse tibi ōndero. De uicario tu qdē dei iugiter cogitasti:nec desinis(uti
mea est opinio)cogitare merito sane : merito inq̄:fuisti enim sis ne uero
adhuc:ignosce hoc mihi id equidē nescio:illius secretarius. Idcircoq; tu
quoq; diuinitatis poteras:nō iniuria:nō mēdacio secretarius dici. Nā si
deus(uti est)ipsa ueritas est:& uicarius dei cathedrā ueritatis tenet:qsqs
huius amplissimi uicarii uerus est secretarius:idest q partē aliquā prin/
cipis huius sui secretor̄ nouit:quādoqdē is prīceps ē dei uicarius eius/
modi uir iure est diuinitatis secretarius. Sed heus diuine secretarie:& si
ego te nunq̄ illius maiestatis nosse ullum omnino secretū certus sum:
tamē asserēti tibi de tuo te prīcipe cogitare nō negabo. Cogitasti tu q/
dē lepidū caput de Christi uicario cæter̄ omnis tua cogitatio:immo fu/
riosa mētis agitatio:& scelerosa insania fuit:quomodo illū: qd illū dixi?
quomodo cū illo:sanctū populū christianū: Turco p epistolas tuas:licet
stultas tamen uenenosissimas simul traderes īfideli. Audi Cenotimon
audi:& si qs pudor est lateac publicam:si Christiāus est uis publici fa/
cinoris:age pœnitudinē:qs præter te īsignē pōtificiū secretariū: Turcū
īpiissimū Cristianor̄ sanguīe rorantē:Imꝑatorē unq̄ appellauit uniuer/
si?Quis illi se christianitatem ꝓditur̄ scripsit:Hæc qdē a me tacerēt:si
essent occulta. Hortat delirus barbar̄ īpiissimū:ut sese ad eū cū litteris

& pecũia accersat: uias se illi aptuꝝ: ac cõsilia qbus iugo ĩfidelitatis Chri/stianitatẽ subuciat: quo populũ a cõfusiõe: ut dicit ĩsanus: ac colluuione regẽtiũ ĩ libertatẽ uẽdicet. Suũ diuinũ pricipẽ Christi uicariũ & reges omẽs: ac prĩcipes catho licos tali dedecore ĩpetit: atq; cõtamĩat: quasi de oĩbus malemeritis. Hucusq; nõ ego sed ĩdignatio iustissima: & fidei ze/lus: & ĩtercapti huius sceleris horror me ad nõ tacẽdũ ĩpulit. Iã me hõi/nẽ esse episcopũq; cõsiderãs ad hũanitatẽ redeo atq; miseratiõnẽ: Inops cõsilii homo: & multũ multũq; lugẽde: q te nostra iiuria ad excors saci/nus iauditũq; irritauit? Nõ te hõiẽ aduenã: egẽtẽ ad nostros prĩcipes uenisse olim recordabare? nõ tu liberalitate põtificũ grãdẽ cogitabas te aliquãdo fecisse pecuniã? quoꝝ prĩcipũ nulla iiuria: sed spõte a te fœno/ribus obligatã: si omnẽ turpissime amisisti ꝑpter usuraꝝ auidũ igeniũ tuũ: debuisti ne ꝑpterea factus a mẽte alienus tã nefario te scelere obli/gare? pudet misereťq; tũ cæteroꝝ tuoꝝ tuiq;: tũ ueteris scholæ: ĩ qua lo/quẽtiã for sitã: certe nullã sapiẽtiã didicisti: loquax es factus absq; omni modestia: & tui tũ te piculo cõscelerasti. Modo ẽt qs de te ĩ mea episto/la loqbať? Tu te illũ esse ꝓfiteri nõ etubuisti: qui sis cõuitiatus ĩ Plato/nem: ꝓdisti subscriptor magnificẽ solus tãtæ criminatiõis iuẽtor. Ego tũ tibi oĩ tẽpore nomẽ sacri fontis pie cõdonabo. Sed reuertor ad secreta/riũ unde discesserã. siue igiť Deus est ipsa sapientia: siue uirtus: siue ens ipsum: siue maximũ ipsum: quo maius cogitari ẽt queat nihil: hoꝝ om/niũ si quicq; Plato sciuit scisse aũt m'ta præter te diffiteť nemo diuini/tatis secretarius: citra omnẽ iiuriã reprehẽsiõnẽq; põt appellari: quippe quo gẽtiliũ scriptoꝝ nemo sapiẽtior: castior & uerior legiť. Tãq; secreta & secrete oĩa scribit: ut decidẽtibus sibi etiã (ut ĩ quadã epistola scribit) ꝑptiis tabellis: nõ possit tamen: nisi a diuinis hoĩbus lectus atq; plectus ĩtelligi. Ecce iteꝝ Cẽotimon ĩsurgit: & ĩ mediũ ꝓfectas ꝓfert. Itẽ aposto/los atq; sanctæ doctores ecclesiæ: & qdquid põt ueritatis Christianæ: ut ĩ cœno Platonẽ cõuoluat. Aurita imago hominis: & eius qdẽ deformis ũbra: qs ita loqť de Platone: ut de christião? Scimus gẽtilẽ fuisse philo/sophũ. Scimus illi multa defuisse homini necessaria baptizato: de fide certissimi & cõstãtissimi doctrinã diligẽus ĩ Platone. Boetius pueris no/stris ĩ schola Platonẽ facit admirandũ: nisi ẽt Boetiũ pari errore: ĩsaniaq; cõdẽnas. Diuus Augustinus mirabilẽ prædicat ĩ ecclesia: qď maxie miꝝ põt uideri: cũ tot ea tẽpestate florerẽt ĩfideles: quocirca seipsũ uir sãctis/simus quodã loco digne ẽ retractãdo ĩtetpretatus. Sed ĩpetu detrahẽdi: ĩ spurco ore nascẽtia uerba ꝓfũdis. Igiť cũ sanctis Platonẽ ut antistitẽ quẽdã philosophiæ admiramur: consciũq; ex maxĩa pte naturæ. Gratiã nobis christus dñs beneficẽtissime attulit. Illi natura dux fuit: uiꝝ bonũ

credo fuisse Platonē doctissimūq; ac summū quātū gētilis homo assequi ualuit:theologū: & a nostris inclytis theologis magna ex pte mirifice cōmēdatū: & in quo qdē tui maxie dissimilis est:sūme fuisse uerecūdum: ideo diuinitatis:idest sūmæ uirtutis cōscium atq; secretariū. Expectas ut tibi Cenotimon respōdeā:q; me ex gurgustio pdisse oblatrasti? Hoc ego īgenue fateor me cōmunē habuisse cū sanctis humilibus māsionē: pro qua cū uicinis meis nō esset mihi futura certatio:imo ne gurgustiū qdē ipsum unde prodirē āte Pauli ii. Veneti pōtificatū felicissimū habui:prius fui accienfis episcopus:ex qua ecclesia:post quadriēnium pōt quattuor cornuū uertix unus expectari. Nūc modeste illius mei diuini pricipis beneficio collocatus sum ī sancta & grata Alatriēsi ecclesia : quia fui omnes laudando illi carus:nō ut tu cōuitiādo rabiosus. Sed ego a te rex palatioꝶ pero:gurgustio ne cacerē quoq; ātepōis. Ego bonaꝶ fui(ut ais)artiū studiosus:tu mea sententia aliquāto magister excellēs. Sed tua recentia opera neq; doctrinā sapiūt:neq; modestiā:& tñ uetera nō pbo. Nō te miserabilis pudet loq de doctria:q doctrinaꝶ arcē:ut gigātes cælū oppugnasti? quæ est munimēto adamāte omni firmiore:plusq̄ centuplici muro cīcta illa illustri defensiōe Platōis. Pictus es ibi pictus magister eius generis coloribus:atq; pigmētis:quæ omīs mūdi aqua nō possit abluere. Multa tibi & ego & cæteri cōdonamus quos īmūdo ore cōtamīas:aut potius ornas: quia delitoꝶ(ut aiūt)cōuitia:sapiētū sunt præconia didicisses miser ab illustri terraꝶ situs scriptore Strabōe pudorē: q tm̄ gloriæ laudādo pmeruit. In eius ego te frōte spectādū idcirco cōstitui:ut patriæ cōmunis caritate te secreto alloquutū moneret:tādē aliquādo resipiscere Diceretq; se orbē diligentissime lustrasse terraꝶ:neq; usq̄ tibi simile mōstrū īuenisse. Platōis laudatores omēs ubiq; reppertisse:quippe te non feris modo: serpētibusq;:sed āthropophagis ēt esse teteriorē. Illos hūana carne uesci te mortuoꝶ post duo prope annoꝶ milia cadauera deuorare. Immo uero ī anīs omium hoīum sapiētū uiuētes discerpere:& nulla penitus eoꝶ laceratiōe saturari. Tu solus restabas Cenotimō addēdus nostro opi:ne quicq̄ esset omnino ī terraꝶ orbe monstrosum:qd nō ī Strabōe possemus īuenire. Cæteꝶ īdocti homies scio q̄ sint ad carpēdū ppēsi. Si potes cum tuis cōbibōibus ac mandiōibus philosophis ītelligere:docebo uos eqdem hūanius:ī quo lacerādi rabidi queratis absq; calūnia diuersari errores meos quærite & corrigite:sed timeris scio me docere. Veꝶ ignoscāt omēs necessitati meæ:& p te pater sancte āte alios uir cultissimus atq; elegātissimus Pontremulēsis Nicodemus ad tuam sanctitatē Ducalis Orator Mediolanēsis ornatissimus. Nam q illū īter cæteros amicos meos ueteres sinceros:ac uetustissimos

magna rõne plurimũ ueneror:ac obseruo:timeo ne ego illi ēt lacessitus iniuria & iuste iratus uidear nõ qdẽ nimiũ:sed præter meũ morẽ exarsisse. Strabõem sane ei scio mirifice placituꝝ. Nã ille ut q optie ītelligit: quiq; supra modũ cultioribus studiis delectat᷑:hãc præcipue sciēdi ptẽ auide cõplectit᷑:situs omẽs ĩ qbus fuit optie tenẽs:cæteros ad quos illi ire nõ cõtigit: pdiscit ex libris studiose. Et rẽpestarũ singulaꝝ uiros excellẽtes ĩ ꝓpriis quosq; patriis:nõ magis pquirit ad laudandũ q̃ ad imitãdũ:atq; assidue(qđ facit)supãdũ. Illũ qdẽ reor Cenotimõi huic misérabili & iportũo multa hũanitate ut resipiscat suasuꝝ. Vt tu pater beatissime etiã atq; ēt obsecro:ignosce necessitati huius epistolæ:quæ omio est cõtraria studiis meæ uolũtatis. Vale semp felicissime:sãctissimeq; ac placidissime Põtifex.

Varum plærũq; reꝝ cõtẽplatione adductus Beatissime Pater ĩ eã uenire soleo cõtẽtionẽ plus ne tibi litteraꝝ & bonaꝝ artiũ studia: an tu illis debeas:quippe cũ illaꝝ ĩ te:tuiq; ĩ illas ultro citroq; singularia extẽt merita.Illæ qdẽ tibi fructũ famã decusq; peperũt : & ingenium multis & magnis rebus adornatũ reddiderũt. Tu uero cõtra illis splẽdorẽ dignitatẽ gloriãq; cõparasti:quæ maiestatis sedẽ & põtificale nactæ fastigiũ:sibiipsis triũphare:& uere ĩ cælum(ut dicit᷑) ascẽdisse uidẽt᷑.Quid.n.splẽdidius:magnificẽtius:aut gloriosius uẽdicare possunt disciplinæ:& hæc hũanitatis studia:q̃ ut Ro. Põtifici & Christiani nois ductori assistere se cognoscãt & iactẽt᷑. Tãtũ nãq; artes extollũt᷑:& tanti fiũt:quãti eaꝝ cultores ꝓfessoresq; memorãt᷑ & celebrãt᷑:unde militarẽ disciplinã iurisciuilis sciẽtiã:philosophiã:cæterasq; id genus uel hic maxie cõmendamus:ꝓbamus:admiramur:qa generosos hoies:clarissimos pricipes:iclytos reges in eis uersari solitos dicimus:eisq; opã dedisse testamur. Quocirca memoriæ ꝓditũ est Alexãdrũ illũ magnũ:cũ ad currẽdi certamẽ olympiæ iuitaret᷑:id libẽter & strẽue se factuꝝ respõdisse: si reges æmulos habiturus esset in stadio. Vt autẽ dñm nostrum Iesum Christũ & hac imiteris ĩ pte:cuius uicarius uestigia fere sectaris ĩ reliqs absũptos iã morte scriptores:ut ille Lazaꝝ & alios pmultos:ad uitam reuocas:& mersos ĩ tenebris ĩ lucẽ retrahis labẽtesq; p ætatẽ auctores q̃si putrescentia cadauera in iuueniles ãnos renouas. Hic factũ est ut illi te patrẽ recreatorẽq; cognoscãt:præciosissima bibliotheca quasi præclarissima supellectile Romanã locupletatuꝝ Ecclesiã. Quæ tãto reliqs uasis potiora sunt:quanto argẽtea uasa uel aurea alios usus & qdẽ mutos expectãt. Codices autẽ ad sapientiã:ad religionẽ ĩformãdã loquentia sunt instrumenta. Eos tua cura uigilãtia:sumptibus magnis ad Christianam præsertim religionem ptinentes e græca lingua in Romanũ conuersos

æloquium esse fama est.In qbus tuæ pariter maiestatis nomē ī dies ger/
minare ac florere posteritas aspiciet:eo quidē āplius quo magnificētius
ipsum beneficiū minores intelligentia intellectum amabūt:amato fruē/
tur.Et sanctoꝝ nāq; uiroꝝ libris lucubratiōibus:& diuīoꝝ mādatoꝝ le/
ctiōibus datū est nobis:ut ad humane fragilitatis auxiliū ītercessores in/
uitemus āgelos dæmōes ꝓpulsemus:peccata deleamus:uitæ sanctitatē
exorēus:regni cælestis beatitudinē fruēdā fide ipsa pollicēte sperēus:
& qđ summū & āplissimum est:ipsa īterprete lectiōe dei ueri fruamur
alloquio.Pro qbus qdē maximis & īmortalibus tuæ sanctitatis meritis
oīs ætas tibi laudes:tibi gratias:tibi honorē:nō mīus q̄ Ptolemæo phi/
la delpho secūdo Alexādriæ regi decātabit:& psoluet:q diuīaꝝ secreta
scripturaꝝ p septuagīta īterpretes ex hebrea lingua cōuertenda curauit
& āte īcarnati Verbi mysteriū ānis ducētis & octoginta ī lucē eduxit:&
posteris māifesta reliqt atq; legauit.Postrēo cū memoria teneas dñi dei
nostri uerbū a patribus ātiquis ī te legitima serie deriuatū:quicqd liga/
ueris sup terram ligatū erit & ī cælis:ut q̄ late pateat diuinitus attributa
pōtificali soleo potestas ostēderes:terræ ac maris ābitū:cuius īpiū penes
te esse uoluit:p singulas descriptū regiōes mortalibus cognitū esse uo/
luisti.quanq̄ p nostros quoq; hoīes mūdi formā cōptā haberēus græcū
ēt testē adhibere īstituisti Strabōem:scilicet uiꝝ doctissimū:& magna/
rū reꝝ cognitione peritissimū:q uel omissas:uel neglectas:aut uetustate
oblitas orbis ptes ad unguē restituit:& diligētissime designauit: popu/
los:natiōes:res gestas:flumina:montes:maria:termīos āte oculos ponēs.
Eū tuæ sanctitatis tractatus īperio:in latinū uertere conatus sum: nō tā
meo.i.tenui īgenio:q̄ mādātis grauitate fretus. More aūt maioꝝ q præ/
claras actiōes cōsulari noīe īsignabāt.hūc ī codicis frōte titulū īsculpē/
dum esse cēsui. Strabo recte & acute pspiciēs mūdi designator acutissi/
mus:atq; solertissimus:ut ex latinis pagrādi orbis uiā cōmōstraret: Gu/
arini ueronēsis īterpretamēto Italis quoq; se apperuit pōtificante Nico/
lao qnto:eodēq; mādante.Eiusdē Guarini ī absolutionē Strabōis īcoati
ꝓhemiū alteꝝ ad insignē ac patriciū equestris ordinis uirū.d. Iacobum
Antonium Marcellum Venetum.

Eteres illi quoꝝ auctoritas cum sapiētia ad posteros usq; prouecta
est:memoriæ ꝓdiderūt Atlantem uiꝝ illustrē regēq; potētissimū
late quodā terris impitasse.De cuius magnitudīe cū alia pmulta : tū illū
cælum fulsisse prædicant.Cæteꝝ lōgo aliquādo labore fessum cū defi
ceret Herculem ioue(ut aiunt(natum & reꝝ gestaꝝ gloria: ea tēpestate
celeberrimū īuocasse:q tm̄ subiret onus:& robustū hoīs munus īpleret.

Idem meo de Straboē ī præsentia dicēdū offert:qđ q̄dem opus arduū: & cæleste uolumē:cū sanctæ memoriæ Nicolao Papæ quinto terras cæ/lūq; regēti destinassem:cū de illius maiestate ac potētia ueritas ipsa loq̄/tur quicquid ligaueris & solueris super terrā: ligatū & solutū erit & in cælis:& inuidia uiris bonis:& hominibus doctissimis fortuna ipsum lit/teraȝ ductorē benignissimū intercepit:& spes nostras abrupit. Interea circūspicienti mihi : & animo cūcta lustrāti āplitudis tuæ splēdore:& di/gno immortalitate noīe q̄si Hercules alter occurristi:q deficiētis onus subires:& arduū munus impleres.Nā cū nobilitatē tuā: sapientiā: resq; tuas domi ac militiæ fortiter prudētissime ac ꝓspere administratas cō/tēplor & mēte reuoluo:quid tibi ad summum gloriæ cumulum desit nequaq̄ intelligo:siue genus:siue tua gesta perpendo.

c Onsideras nanq; & ipse pōderas quāta tibi sit indita necessitas e tot terraȝ regina patria:& e Marcelloȝ prosapia ortū esse. Quid cum M.ille Marcellus lætis offert̄ auribus:q primus Hannibalē supe/rari docuit:Cuius memoria cum tibi ante oculos uersatur: ad sublimia: ad magnifica:ad mirāda totus accēderis:ut in tāto nomine degenerasse uidearis. Nā si antiquis annalibus:& auditis fides abrogāda nō est:nūc rosam Marcelloȝ familiā Romana candēte Republica quattuor ingē/tibus onerariis nauibus Venetias aduētasse fama est:quæ imēsis: opi/bus refertæ fuerant. Quaȝ auxilio speciosissimas ædes cōdidisse mar/moribus: & aliis ornamētis instructas:tantæ nobilitatis uestigia: & anti quitatis documēta constantissima. Ipse mecū obstupescere uidet̄ litte/ræ:cū præclara tua facinora nō minus fortiter q̄ sapiēter ac magnifice administrata prædicare instituit. Venit in mentē Casale maius: cuius præfectus cum esses eo bello quod Philippus Maria Mediolani dux aduersus Venetū gerebat imperiū. Ita defendisti:ut nullo capi consilio ac robore fueris:cū eius potiundi auidissimus hostis esset. Et erat qui/dem obsidio robore militum ad triginta milia:& omni machinamento/rum genere apparata:& ductoribus cūctis sub imperatore Picinino flo/rentibus:qui omne ualidissimum oppidum populaturi primo uidebā/tur impetu. Multa quidē ingētia de te sese offerunt. Quæ prologorum compendio & breuitate potius q̄ pro dignitate memorari dolent:& cō/queri uidentur:cū grāde ex illis cōfici corpus & possit & debeat. Quæ aliis post memoranda relinquo. Quædam tamen præ illorum nobilita/te reticere non possum spreta prohemiorum formula. Malo enim ipse superuacua uerborum copia damnari q̄ meis pro uiribus tuerū te la/

borum laude fraudare. Præstatq; ut potius redundans q̃ ingrata notet̃ oratio. Cum bello quod supra commemaui eo res deducta esset: ut i Brixiæ captiuitate aut defensiõe terrestris & Veneti pondus uergeret imperii: hostilibus copiis & ingenti exercitu ciuitatis urgebatur obsidio. Spes quidem hostibus: Venetis aũt desperatio crescebat in dies: fames & inopia premebat obsessos: nec spes opis ulla dabat̃. Cãpus enim tractus mõtanus in hostiũ potestate ita tenebat̃: ut nulla adeũdæ urbis uia præstaret̃: nec inclusi pro paucitate cõtra tot milia auderent erumpere. Tu igitur Marcelle uir sapientissime ad tãta pericula propulsanda: & maloꝝ remedia excogitãda missus per syluestria loca & rupes iniquissimas transuolans ex inspERATO urbem intrasti: ciuesq; ac milites adeo animasti: ut te duce obsessum ꝑ id tempus uehemẽter ab hoste Roatũ castellũ ciuitatis uere clauẽ: & Brixiæ columẽ ex hostiũ faucibus eriperent. Subinde ciuitatẽ firmatam munitamq; dimittens: ut moræ uir impatiens: assumpto miliũ circiter triginta exercitu maiore ex parte inutili quippe qui commeatus absumeret: & cũ hoste q̃ maiores copias & uires repararerat: cõgredi longe impotens esset: per inascensa rupiũ cacumina collesq; tristissimos inuictus uelut Hannibal alter per alpes cursitãs in agrũ Veronensem reuertisti. Eo sane aduentu exercitũ ipsum cui breui intra mœnia pereundũ erat: incolumem seruasti ac tractum omnem eis nuncium dubium firmasti: debilem roborasti: tuiturum substentasti: donec illo ingenti exercitu subsidia maxima attulisti. Quibus quidem fortiter ac sapientissime gestis: cum uehementius hostem aduersus Brixiam exasperasses quoddam humanis uiribus maius & uix posteritati credibile facinus inuasisti. Quod unum pro sua magnitudine & admiratione ne omittatur exposcit: & quod Xersis Persarum regis facto non modo conferre: sed anteferre non dubitauerim. Ipsum inquam regem potentia & audatia nobilitatum sic nauibus hellespõtum strauisse: & in mari pontem construxisse fama canit: ut exercitui permeabile pedibus mare conficeret. Opulentissimo regi facile fuit iactis inter undas ancoris: instratis tabulatis: salua rerum natura conficere. Tu uero animi magnitudine: mentis acumine: ingenio perspicaci terræstre iter strausti nauibus: & loca per aspertima montanosq; tramites in benatum Veronensis agri lacum non mediocrem sane classem myoparonum biremiũ: triremium: & alia uarii generis nauigia induxisti. Cum interim picenninus aduersis repugnat̃ apparatibus a te fusus profligatusq; profugerit. Dædalum non tam mirarentur homines præpetibus pennis ausum se credere cælo q̃ istum tuum inuentum laudibus & admiratione prosequuntur. Nemini dubium est ea uia consilio & industria

soluēdæ Brixiæ quaquersum obsessæ aditum patuisse cōmeatu:pecūia:
armis abunde suppeditatis:eiusqꝫ liberatiōem tuo acceptam beneficio
referri deberet. Et qm̄ præ nuæ cupiditate laudū cœpi uerecundiæ fines
trāsire non uerebor bene & grauiter īpudēs esse:q̄ præclarū factū illud:
q̄ Rei Venetæ putile:q cū Nicolaus Picenīnus reditegratis instar hy/
dræ uiribus Veronenses fines maxio cū īperii Veneti discrimine occu/
passet:& Vicētinum nōnihil agrū:& īgenti cōtra Comitem Frācīscum
Sfortiā fossa & munimētis se cīxisse:& apparatu īstructus maxio subsi/
dio liberādæ Veronæ aduentabat. Nec ullus Comiti Frācīsco trāsitus
præstaret tu ueluti Veronæ dictator:ui redactis ī potestatem mōtibus
ab hoste possessis p inuia loca rupesqꝫ uastissimas Comitē ipsum Frācī/
scū:& militū quadraginta miliū multitudinē icolumē pduxisti. Tātūqꝫ
Picenio terroris incussisti:ut q timēdus ātea fuerat:nūc deniqꝫ timidus
traiecto athesi salutē fuga cōparit. Atqꝫ eo momēto oīs citra trāsqꝫ nūtiū
Res Veneta ab oī metu periculoqꝫ liberata est. An uero qs q̄ huius æta/
tis est q nesciat cū urbe Verona furtim potitus hostis esset:& ītra mœ/
nia cūcta ī potestate præter arces teneret armis:ad extrudendos hostes
īperatorē uestrū tua ope:cōsilio & celeritate usum reparasse. Illū aūt in
tuæ uirtutis restimoniū dixisse mēoriæ pditū est. Marcelle tua non mi/
nus opera Veronā q̄ uirtute nostra recepimus. Testis est ēt insula Padi
tuo ductu & auspicio. In ea fusum pfligatūqꝫ exercitū fuisse. Qua clade
nō sane mediocri nobilitata est. Nouissime traiecto Adua fluuio q finis
est īpii:cū aduersas ripas aduersarioꝝ copiæ pstatiōe tenerent: tātus est
iniectus terror:ut populatiōibus:īcēdiis:uastitati incustoditus relique/
ret agere. Vnde inclyta illa & semp imperiosa Mediolanū suis ī portis
Venetoꝝ affigi uexilla spectauerit. Quo præclaro & memorādo facino/
re tuo auratæ militiæ:& equestris ordinis īsignia magnanimitatis & for/
titudinis tuæ monumentum meruisti: & approbante exercitu adeptus
es. Dux igitur Philippus tanta reꝝ permutatione commotus:ut qui aliis
antea bellum inferre lōgius soleret:nunc ad portas bellū feruere cerne/
ret mentem dolore saucius:ex ægritudine morbum contraxit:& paucos
ītra dies mortem obiit Vitaqꝫ cum gemitu fugit īdignata sub umbras.
Mox ubiqꝫ populatiōes factæ:Laudum & Placentia sub Venetum ue/
nit imperium. Et ut fama constans:& una omnium lingua testatur: nisi
liuor æmulorum:& felicitatis comes semper inuidia:& hostis uaframē/
ta ne tuis sapientissimis cōsiliis senatus Venetus fidē adhiberet per in/
sidias obstitisset:Mediolanū ipsum sub Venetorū iuga peruenisset: atqꝫ
īde illi uniuersæ terræ mariqꝫ īpassent. Illud tua de continentia:itegrita
te:īnocētia occurrit sæculis oībus cælebrādū:Fabricius:curius:Aemulius:

Catonibus sane conferendum: q in tanta opũ auri: & spolioꝝ facultate: atq licentia: cũ tui locupletandi occasio: nihilo ditior domũ reuertisti. Quin pecuniæ publicæ parcus ac sobrius & ministrator maiorẽ in continenda q̃ i adipiscẽda pecunia gloriã collocasti. Nihil eñi tam ãgusti aĩ esse q̃ amare diuitias: Nihil tã fortissimi q̃ illas ad liberalitatẽ munificẽtiãq conuertere cõstituisti: his ipsis de causis. Strabo e græcia in Italiam nup aduẽtans triũphaturus est tam illustrẽ nactus hospitem: præsertim quia certior factus est te orbe peragrato: maria: terras: portus: insulas: litora: mõtes: latus: flumia: de qbus dicturus est noscitare: & pide eas tibi gratias habituꝝ: ut quocũq iter & cursus aget nomẽ tuũ dissemiet: maxie cũ tantũ opus: qd Pontifex inchoarat mecum ipse tectumq reliquerat. Magnanimus eques Iacobus Antonius Marcellus cõfectũ & absolutũ sua opera & cura reddidit. Vnde litterarũ ordinis hoĩes: & studioꝝ ac latinæ eruditiõis pfessores perpetuo sibi enã atq ẽt deuīxit officio.

· P · I · I · C · · · M · A · II · CAPITA ·

Vmmatim extra philosophiã nõ est ipsa de situ orbis tractatio q̃ utilis. Et qui auctores attigerũt de Geographia. qd Homerus passim suo i carmine orbis descriptiõe sit usus: cui & oceanus sit cognitus: & mare mediterraneũ. Alios post Homerũ auctores fuisse de situ orbis scribentes: & locoꝝ cognitio putilis: & priuatim & publice ad peritiã & prudẽtiã cõparãdã: & quæ ad illa dicere sint necessaria. Auctorẽ ipsum nõ esse accusãdũ si de iis scribat: de qbus alii priores: cũ posterius multa ad notitiã puenerint: quæ prioribus erat icognita. Contra Eratosthenẽ: de poetis mala sentientẽ: & laus magna poetice præcipue de poesi Homeri q̃ uaria sit utilitas: quanta locorum notitia & uentoꝝ. Contra falso uel incõposite sentientes: uel inter se discordes probationes & argumẽta: quibus auctor uerisimiliter indicat: q̃ multis i partibus terra & mare inuicem permutatæ atq transpositæ sunt.

Strabonis Cappadocis seu Gnossii Amasini scriptoris celeberrimi de situ orbis liber primus.

I ad Philosophum alia ptineat ulla tractatõ: & hãc quã hoc tempore de situ orbis delegimus: considerandam illi esse putamus. Quod autem nostra minime uilipẽdẽda sit æstimatio per multa declarat. Nam qui eam primi attingere consisi fuerant tales extitere: Homerus: Anaximander: Milesius: Hecateus cõciuis eius: ut inquit Eratosthenes: Democritus. Eudoxus: Dicearchus: Ephorus.

Aliiq; complures. Post hos etiam Eratosthenes: Polybius: Posidonius uiri philosophi. Multa uero disciplina per quam ad hoc opus perueniri potest: nullius alterius est nisi eius qui diuina & humana ualeat intueri. Quorũ sciẽtiã philosophiã esse dicũt. Eodẽ modo uaria est utilitas: quædã ad res urbanas actiõesq; pricipũ. Nõnulla ad cælestium terræstrium rerũq; maritiarũ sciẽtiã: aĩaliũ: plantarũ: fructuũ: & aliorũ quæ penes uniuersos cernere fas est. Hæc eũdem designat hominẽ: q artes uitæ ac beatitudinẽ cura & cogitatiõe cõplectit. Ex iis autẽ q̃ dicta sunt: unũqđq; assumentes magis adhuc cõsideremus. In primis quia & nos & maiores nostri recte sumus arbitrati. Ex qbus Hipparchus est q Homerũ huius peritiæ primariũ auctorẽ esse tradidit. Is nõ solum uniuersos priores: ac posteriores uirtute poetica supauit: Sed etiã ipsa ferme rerũ ciuiliũ: quæ ad uitã spectãt experiẽtia. Ex qua nõ mõ singulare ad res gerendas studiũ adhibuit: ut plurimas cognosceret: cognitasq; posteris traderet: uerũ etiã & singularũ ptiũ locos: & q p cũctũ orbẽ: terrã uidelicet habitabilẽ: ac mare sunt. Nõ enim ad extremos usq; ipsius terminos puenisset memoria circũlustrãs. Nec ipsam primũ qdẽ ab oceano allutã (sicut est) demõstrasset: deinde plæraq; loca noĩatim expressit. Nõnulla uero signis qbusdã occultius ĩsinuauit. Africã & Ethiopiã: & Sydonios & Erẽbos: quos Arabes Trogloditas: hoc est cauernarũ incolas iure dixeris: uerbis eloquutus est. Qui uero ad ortus & occasus ptinerent obscurius significauit: qui alluant oceano. ab hoc enim orientẽ solẽ & ĩ hunc occidẽtem facit pariter & stellas.

Inde recens radiis iam sol percusserat arua.
Oceani lentas alti præfugerat undas.
Incidit oceano lux fulgẽtissima solis:
Nigrantem noctem & madidantia sydera ducens.

Ex oceano uidelicet dicit. Eorũ ẽt q occasum ĩcolũt: mortaliũ felicitatem ostẽdit & aeris tẽperiẽ. Cũ (ut uidet) Hispaniæ nauigationẽ ĩtellexisset: quo & Hercules: & posterius Phœnices exercitũ ductarunt: & late ĩpiũ tenuere. post quos & Romãi. Hic enim & Fauonius spirat: hic & Helysiũ cãpũ esse poeta decãtat. In quẽ a deis mittẽdũ esse Menelaũ asserit.

Helysium ad campum: summas telluris ad oras:
Numina te mittent: flauens ubi nunc Rhadamãthus.
Victus ubi est facilis: non nix hibernaue multa.
Oceanus zephyri suaues exuscitat auras.

Fortunatæ etiam insulæ contra Mauritaniæ finem ad occidentem sunt. Quam quidem ad partem & Hispaniæ terminus concurrit. Ex ipso autem nomine manifestum est: quoniam & has ipsas felices existimabant:

quia huiusmodi locis propiquæ forent. Sed eni Ethiopes ad oceanum extremos esse manifestat:qđ extremi quidem Ethiopes bifariam partiti sint hominũ extremi. Nec uero ianiter dictũ est bifariã ptitos esse: sicut posterius demõstrabit. Quod autem ad oceanum ait.

Iuppiter oceanum atq; epulas pietate proborum
Ethiopum hesternus petiit.

Quod aũt & sepẽtriõalis ad ursas ora extrema: sit ad oceanũ hoc pacto sub uelamine de ursa loquẽs: & aliud agens inquit.

Oceani sola est undarum atq; æquoris expers.

Nãq; per ursam & plaustrũ polũ demõstrat arcticũ. Nõ eni cũ uno i lo/co semp apparenti: tot circũuolu ãt astra: solã ũdarũ atq; æquoris dixisser exptẽ adeo illũ iperitiæ minĩe dãnant: pĩde ac pro duabus ursis: unã tñ nouerit, haud eni par ẽ: alterã iter stellas nõdũ collocatã extitisse. Ve; ex quo phœnices ãnotauerũt: & ad nauigatiõem eis utebãt: hanc quoq; distãtiã ad Græcos accessisse: queadmodũ & Berẽices Cesariẽ & Cano/bũ: cuius nomẽ hesterno die aut pridie uulgatũ est. Cõplures ẽt hoc tẽ/pore absq; nomĩe: ut iqt Aratus funt. Crates igit nõ recte scribit: solus æquoris exps. Nõ fugiẽda fugiẽs. Melius Heraclitus & magis Hõero cõsonãs: q pro circulo arctico arctõ idest ursam nõinant. Auroræ enim & uespere termini sit ursa: & pro ursa serem Iouis terminus. Nã nõ ar/ctos sed arcticus ipsius ortus & occasus est terminus. Per ursam eni quã & plaustrũ nũcupat: & Orionẽ seruare dicit: arcticon sane declarat. Per oceanũ aũt horizõtẽ in quẽ & a quo ipsos occasus ortusq; cõficit. Cum uero illic uerti: & oceani prorsus exptẽ esse diceret ad signũ horizõtis: qui maxĩe accedit ad arctõ: circulũ esse nouit articũ. Consequẽter autẽ huic illud poetæ applicãtes: id horizõtem accipere debemus: qđ i terra ꝑpiquius est oceano. Ipsum uero circulũ arcticũ q terrã ãtigit ꝑpiqui/tatis signũ: uelut ad sensum secũdũ ꝑpiquissimam portionẽ ad arcton. Quocirca & eã ptẽ terræ oceãus p seipsum iundat: & septẽtriõales ma/xime agnouit hoies: quos tioiatim qdẽ haud sane cõmõstrat. Nec dũ.n. hac ẽt ætate cõmune illis nomẽ uniuersis iditũ est. Cæteꝝ a uiuẽdi ritu illos ælogt Nomadas: i. i pascẽdo pecore assuetus: & eos nobiles equas mulgẽtes: lacte uescẽtes: & locupletes describens. Alioquin oceanũ ter/ras circuire demonstrat: cum Iuno hunc inquit i modum.

Ibo ur telluris almæ confinia spectẽ.
Oceanumq; deum genitorem.

Terminũ enim cũctis assuetũ obseruari dicit oceanum: nouissima uero ãbitus circũcigit: & i fabricãdis Achillis armis & clypeo: circa eius oras ponit oceanũ. Eodẽ etiã pertinet diligẽs illa iquisitõ: ꝙ eũtis & redeũtis

oceani æstuaria nequaq̃ ignorauit. Vt modo cãpos iundet: modo nudet arescentes: quum refluum memorat oceanum.

Terq̃ dic scandit refluens: ter surripit undas.

Et eni si non ter sed bis accidit: ex accidere forsitan historia: aut aberrã te descriptiõe Cæteræ eiusmodi fuit institutio: & illud oceani lẽtas dicẽs undas: quandam inundationis habet expressionẽ: quæ accessum quidẽ lenẽ: nõ fluxũ omnino uehemẽtẽ habeat. Posidonius cũ scopulos inter/ dum tectos: iterdũ nudatos dicat: & flumẽ appellet oceanum: eius flu/ xum & inundationes demõstrari suspicatur. Primũ quidem recte: secũ/ dum uero nulla cum ratione dictũ est. Non enĩ ipsa inũdatiõis accessio fluuiatili cursui cõparanda ẽ: longe magis nequaq̃ talis ẽ ipsa regressio.

Altifluum Ref m·

Quod Crates ait: quippiam uerisimilius docet. Altifluũ enĩ ac refluũ. Eodẽq̃ modo totũ oceanũ flumen appellat. Flumẽ etiã partẽ aliquã di/ cit oceani & fluminis fluxũ nõ qdẽ totius sed ptis: quũ hũc inqt ĩ modũ.

Oceani fluxũ fluuii cũ cymba reliquit

Atq̃ uagi late maris aduentauerat undam.

non uniuersum: sed fluminis fluxũ ĩ oceão dixit ptem oceani existẽtem: quã refusionẽ quãdã: sinũq̃ ab hyemali tropico ĩ australẽ polũ pcedẽ/ tẽ: Crates dixit hũc sane reliquens aliqs: ĩ Oceano adhuc esse posset. At uero totũ reliquẽs ut ĩ toto adhuc sit: fieri mĩtie põt. Sic aũtẽ iqt Ho.

Deseruit fluuii cursum: maris iuit ad undam.

Quod certe aliud: q̃ Oceanus nõ erat. Itaq̃ si aliter accipias: efficitur ut oceanũ egressus ĩ Oceanũ ueniat. Verũ hæc lõgioris ĩdigerẽt ĩmoratiõ/ nis. q̃ aũtẽ habitabilis terra sit isula: primũ a sensu atq̃ experiẽtia capi/ ẽdũ est. Nã quocũq̃ accedere mortalibus ad terræ nouissima possibile factũ est: mare obuenit: qd' Oceanũ appellamus: ubi uero sensu pcipe/ re nõ obtigit: ratõ ipsa demõstrat. Latus nãq̃ ab oriẽte: qd' ad Indos p/ tinet: & ab occasu qd' ad Hispanos: & Mauritãos: ut plurimũ ab austra/ li pte: ac boreali nauigatiõibus ãbit'. Reliquũ ad hãc usq̃ tẽpestatẽ: no/ bis eam ob ratõnem inauigabile: quia qui circũnauigent: & inter se ob/ uiam committeantur nulli admodum sunt. Non multum est si quis ex mutuis eorum distantiis componat: ad quos permeare nobis licet. Nec uero pelagus Atlanticum bimare esse putandum est: quod prominen/ tibus anguste distiguitur frontibus: sic enim Isthmos uocant: quibus nauigationis ambitus prohibeatur. Sed in unum potius continuatum confluit. Nam qui nauigiis circũire conati sunt: cum ide reuertissent: haud ullam sibi terram continentem occurrisse perhibent: qua ulteri/ orem impediente nauigationem: sese reiectos fuisse dicerent. Verum per ãbiguitatẽ indigentiã: & solitudinẽ: cũ nihilo minus mare cursum

haberet:ac transitum : perq; oceano accidentes casus undarum scilicet
accessus atq; recessus amplius cõfessum est. Idem igitur permutationũ
ubiq; modus existit:incrementorum inq̃ & diminutionum:uel nõ mł/
tum varians. Perinde ac uno ex mari causa una:& motus unus edatur.
Hipparcho fides habẽda nõ est:qui huic opinioni contradicit: ut Oce/
ano similia prorsus nõ accidãt:neq; si detur concedatur istud: sequatur
illud:ut Atlanticum pelagus uniuersum circũcirca confluẽs sit:ad hoc
ne similia accidant. Seleuco Babylonio teste utitur. Nos autem maiorẽ
de Oceano ex inundationibus rationem Possidonio & Athenodoro re/
ponimus:qui factas hisce de rebus disputationes abunde peruicere. Im/
præsentiarum autem tantũ dicimus:quod ad accidentium similitudinẽ
sic existimare satius sit:quod cælestia melius exhalationis hinc teneant:
si amplius circũfusus humor existat. Sicut autem extrema:& terrarum
ambitum poeta nouit:& aperte differit:sic & mare internum. Hoc autẽ
a Colũnis incipiens Africa continet:& Aegyptus & Phœnice. Deinde
ipsam ambiens Cyprum Inde Solymi. Lycii. Cares. Post hos uero iter
Mycalen:& Troadis littus:& adiacentes insulæ. Quarum mentõnem
facit omnium Inde earum quæ circa Propõtidem. Tum euxini usq; in
Colchorum agrum:& Iasonis expeditionis. Et itẽ Bosphorum Cimme/
riũ agnouit. Cũ & Cimmerios sciuerit:non utiq; Cimmeriorũ cognitũ
habẽs nomẽ:ipsos ignorauit qui eius ætate:uel paulo ãte illũ:totã e Bo/
sphoro ad Ioniã usq; terrã discursarũt. Eorꝝ igit̃ agri clima insituãs attin/
git. Quod tenebrosum est: & sic memorat. Aere ac nebula coopti sunt.
Illis sol nunq̃ phaeton sua lumina spargit
Perniciosa super nox semper tenditur istis.
Notũ facit & Istrũ. Thrasiã Mysorꝝ gẽtem mẽorãs:q̃ penes Istrũ habi/
tat. Inde maritimã totã quæ Thracia est:orã usq; ad peneũ. Peones etiã
nominat:& Athon:& Axiũ:& uicinas illis isulas. Deinceps est ora Græ/
corꝝ maritima usq; ad Thesprotas:cuius uniuersæ mẽtionẽ facit. Et Ita/
liæ pmontoria nouit:eã mediam uocans. Scit etiã Siculos: & Hispaniæ
pmõtoria:eiusq; felicitatẽ:quã nuper diximus. Siqua uero interdicẽdũ
uidebunt̃ omissa ignoscẽdũ erit. Nam qui terræ descriptionem re uera
expõit:si multa pticulatim omittit:uẽia cõcedẽda ei est. Siq; p historiã:
doctrinamq; differendis fabulamenta nonnulla implicentur. Absint
autem querelæ & incusatio. Haud enim illud Eratosthenis uerꝝ est. Po/ de poesi
etas omis nõ docẽdi:sed oblectãdi gratia cõiecturis agere. Contra uero
sapiẽtissimi qui de poeticis quicquam æloquuti sunt:primã quãdã phi/
losophiã poeticã esse asserũt. Sed aduersus Eratosthenẽ lõgiore sermõe
denuo differendũ erit. In quo & de poeta rursus habebitur oratio. Nũc

alexādria

quæ de partibus descriptiōis terraꝝ Homerus orsus est dicere memorata sufficiēt. Manifestum est: eos qui illum sequuti sunt: eximia dignitate uiros: et philosophie itume deditos extitisse. Ex quibus post Homerum duos tradit Eratosthenes: Anaximandrum Thaletis familiarem & conciuem: & Hecateum milesium. Illum quidē primus de situ orbis descriptam edidisse tabulam. Hecateum uero codicem reliquisse. Sic enī ex alia eius scriptura ab eo scriptum fuisse traditur. Verūenimuero: q̄ ad hæc mltiplici opus disciplia sit: frequētes auctores. Bene & Hipparchus in iis quæ ad Eratosthenem scribit edocet: quod unicuiq; tum priuato: tum doctrinaꝝ cupido: cum terrenæ descriptionis notitia pertineat eam capessere sit ipossibile absq; rerum cælestium & Eclipticarum obseruationum discretiōe. Sicut Alexandria Aegypti deprehēdi nequit: utrum magis q̄ Babylonia in sepētrionem: q̄ in austrum sit exposita: nec quāta sit earum distantia sine climatum cōsideratione. Simili modo urbes ad orientem & ad occasum magis minusue accedētes: nullus diligenter sane dignosceret: nisi per Eclipticas solis & lunæ cōparatiōes ubi & hæc dicit. Quicunq; locorū ꝓprietates edifferere nitunt̄ proprie rem attīgunt quum cælestium terræstriumq; mēsutarum figuras & magnitudines: & interualla: & climata: & calores: & frigora: & simpliciter aeris naturam māifestant. Quādo quidem & qui domiciliū apparar ædificator: & qui oppidum cōstruit architectus: hæc ipsa prouideat: nedum qui uniuersum terraꝝ situm homo aīo uersat. Huic enim lōge magis attineat. Nam exiguis ī locis siue ad septentriones: siue ad austrū uergant nō multa habetur permutatio. In toto autem orbis ambitu: q̄ꝛ ad sepētriōes usq; ad extrema est: uel ad Scythiam: uel ad Galliā pertinet. Quæ uero ad austrum: usque ad Ethiopū ultima: hoc autē differētiam habet plurimam: pari etiam modo ad Indos & ad Hispanos habitatio: e quibus illos ad orientem maxime: hos autem ad occasum īclinari scimus omēs. Sic & antipodas inter se quodāmodo esse nescii nō sumus. Tale autem hoc totum ex solis: reliquorumq; syderum motu ortū habens: & adhuc agitationis ad medium: uel cælum suscipiendi necessitatem habet: & ad ea quæ in cælo unicuiq; nostrū appareant. In his autē ingentes habitationum uarietates cernuntur. Quis igitur locoꝝ differētias exponens bene ac sufficienter edoceat: nullam aut ne tantillam quidem illis curam adhibēs? Et enī si uniuersa pro huiusmodi materia diligēter rimari nequeā: cū ea magis ac magis ciuilis existat: tm̄ saltē ꝓseq: quantum ciuili ꝑtinere queat homini iure conuenitet utiq;. Qui enim in sublime sic cogitationem extollit nequaq̄ a tota absens est terra. Ridiculū nāq; uidetur: si qs orbē terraꝝ explanare dilucide cupiēs cæli res

attigere:& eas ad doctrinã usurpare audeat:terrã aũt totã cuius qđ ha/
bitatᷣ una pars est:nec quãta:nec qualis sit:nec in quo totius mũdi loco
sita sit:expõere curet. Neq; si una tm̃modo pte quo ad nos:seu pluribus
habiteᷣ:& quãta pari modo q̃multa illius inculta ẽ portio:q̃liq;:& quã
obrẽ. Hæc igitᷣ Geographiæ species cuidam rex sublimiũ:& geometri/
cæ tractatiõi uideᷣ esse cõiũcta:quæ sic terræna cũ cælestibus i uniũ cõ/
iũgit:ut ppinqua maxĩe existẽtia. Sed nõ lõgiquitate tm̃ distẽt:quãtũ a
tellure cælum absit. Eia tantæ discẽdox multitudini terrænã apponam
disciplinã: sicut animãtiũ:plãtax: & cæterox quicqd utile & iutile terra
gignit & mare. Nã planius atq; euidẽtius fieri posse qđ dixeri arbitror:
qđ quisqs talẽ pceperit notitiam:ei non mediocris affereᷣ utilitas. Id cũ
ex uetusta memoria:tum ex oratiõe ac ratiõe manifestatᷣ. Poetæ igitur
heroas illos singulari prædıtos sapiẽtia fuisse declarãt:qui ad multa pe/
regrinãtes loca lõgis uagabãtᷣ erroribus. In ãplissimo enĩ ponũt:multo/
rum mortaliũ urbes uidisse:& prudẽtiã agnouisse. Nestor ipse gloriatᷣ
quoniam inter Lapithas uersatus fuerit. Aduẽtans longiqua ex tellure:
uocatus uenerat ipse:& enim uocitãtibus illis. Itidẽ & Menelaus.
Atq; uagans Cyprum:phœnicem ægyptiaq; arua:
Ethiopesq; adiitum Sidonios:& Erembos:
Et libyen:ubi sunt lõgis cũ cornibus agni.
Adiecit & agri ppriã ubertatem:
Ter pecudum fretus largum fundunᷣ iti annum
Et in ægyptiis thebis inquit & illud
plurima frugiferum donat cultoribus aruum:
Has centum claudunt portæ.tum quæq; ducentis
Porta uiris seruatᷣ:equis uectantur & altis
Curribus. Omnia enĩ huiusmõi magnũ ad capessendã prudẽtiã cõpa/
rant adiumẽtũ:quũ regiõis igenium animaliũ:& plãtax formæ ac spe/
cies pdiscũtᷣ. Maritia ẽt apponi licet. Gemino tiãq; quẽdam in modum
constamus:ex uictu:nec terrax magis sumus q̃ maris incolæ. Herculẽ
quoq; per multam peritiam:& perspicientiam appellari licet ingẽtium
perspectorem:& cognitorem operum & sane uetusta iam ex memoria:
atq; sermone nostro ab inicio dicta testãtur. Egregie uero ille ad præsẽs
institutum sermo mihi uidetur adduci:q̃ situs orbis descriptio est ad
ciuiles usus maiori ex pte conducens. Rerum nanq; gerendarum cãpũ
mare explicat:præstat & terra:quam icolimus Exiguarum quidem exi/
gua Magnarum uero magna:Maximarum autem uniuersa:quã habi/
tabilem uocãus:aut orbẽ: ut ãplissimax qdẽ actiõi in hic ipse sit locus.
Excellentissimos autem impatores illos extitisse cõstat:q terræ ac maris

Peritia
Perspicientia
Perspector
cognitor

imperium adepti:natiões ac ciuitates sub unã potẽtiã:gubernatiõemq̃ ciuilẽ cogere ualuerũt. Haud igiť dubitãdũ ẽ terræ descriptiõis notitiã: quã Geographiã dicimus omẽs ad iperatorias actiões adducere i terra continenti cũcta digerẽtẽ:atq̃ maritimis:& q̃ itra orbẽ:& quæ exterius existũt. Præterea q̃ iis utilẽ eius dispositiõem:quorũ iterest nosse:hoc se se habere modo uel aliter. cognitiõe posse aut nõ posse deprehẽdi. Singula eni ii melius ptractarent:q̃ quãta sit regio: quonãmodo iaceat cognouissent:quasq̃ cæli differẽtias:& quas i se ipsa cõtineat:cũ aliis alii i ptibus ualeãt:& alia de causa:atq̃ primordio res ãtegerẽdas aggrediãť: & iperii magnitudinem extẽdãt:nec ratiõe pari:aut illis cũcta pnoscere licet. aut ipsis ẽt terram pingentibus. Cæterũ multo magis aut minus in ãbobus hisce cõspiciť. Vix enim cuiq̃ æquali modo cũcta mãifesta esse cõtigeret:& si orbis uniuersus unũ sub iperiũ:statũq̃ ciuilẽ subduceť. Sed ne hoc quidẽ pacto eueniret:quin ppiquiora notiora fierent. Hæc tamẽ pluribus exprimere cõuenitet:ut nota essent. Ista uero pe usum ac necessitatẽ magis sunt. Itaq̃ minie mirãdũ esset si alius loci descriptor Indis attineat:alius Aethiopibus:alius Græcis:alius Romãis. Nã qd attineat Indiæ descriptori sic Boeticæ ptis æloqui: Sicut Homerus iqt:
Quiq̃ colũt Hyriam lapidosamq̃ Aulida:Choenonq̃
Ac scolon. Nobis autẽ cõuenit:quæ uero apud Indos sunt:quæue apd singulos:nõ etiã utiq̃ cõnenit. Haud eni usus adduciť & utilitas: Nam maxie talis experiẽtia mensura efficiť:hoc & i pusillis manifestum est: quẽadmodũ i uenatiõibus. Et eni qui syluã qualis & quãta sit noscitat: melius uenatiões istruit. Et i loco bene castra locaret. Insidias poneret: & iter faceret is qui locos itelligit. Id aũt & i magnis lõge dilucidius est: quãto maiora sunt peritiæ præmia:& iperitiæ defectus. Agamemnonis exercitus cũ Mysiam. uelut agrũ Troianũ populatus esset: magna cũ ignominia retro cursum egit. Persæ aũt & afri traiectus aquarũ quosdã & freta:uelut nauigatiõis angustias esse suspicati parũ absuit:qn magna incurrerẽt picula. Ignorãtiæq̃ suæ reliquerũt trophea. Illi quidẽ Salganei monumẽtũ penes Chalcidis Euripũ:quẽ Persæ ideo iugularũt tãq̃ ex Malea ad Euripũ suæ classis cursum iprobe direxisset:hi uero Pelori sepulchrũ quẽ & ipsi similẽ ob causam necauere. Naufragiis etiã a Xerxis exercitu Græcia referta ẽ. Bolicorũ & Ionicorũ Colonia q̃ plura huius generis errata præbuit:& res itidem psperè gestas:ubi per locorum peritiã illustria cõplura gessisse facinora cõtigit. Sicut Ephialtes ad angustias Thermopylarũ leonidæ cõmilitones Persarũ mãibus tradidisse ferť:& Barbaros itra Thermopylas accepisse:cum hostibus p mõtana semitã ostẽdisset. Omittẽs uero ãtiquitatis exẽpla: Romanũ hoc tẽpore aduersus Parthos

exercitum: idoneum satis hāꝝ rerum documentū esse arbitror. Simili modo & expeditionem in Germanos:atq; Gallos:cum intra paludes:& difficiles accessu syluas; & loca deserta: Barbaries illa belligerasset.& q̄ erant propinqua:longiqua:locoꝝ ignorantia faceret:uiasq; occultaret et commeatuum:& cæterarum rerum copiā.Et hoc quidem quod amplius est:ut diximus: ad Imperatoꝝ uitas usumq; conducit.Insuper maior moralis & ciuilis philosophiæ portio:circa pricipium uitas uersat̄. Cuius rei signum est:q rerum urbanaꝝ differētias a principibus discernimus.Alium quidē Monarchiæ principatum ponētes:quē regium uocamus.Alium optimatium potentatum:idest Aristocratiam. Tertium regimen populare:idest Democratiam.Tot ciuilium rerum moderatía censemus esse.iisdem uocabulis nominantes:ut ab illis faciēdæ speciei principium habentia.Alia enim lex est Regis iussio.Alia uero optimanū.& alia deniq; popularis.Rei uero ciuilis forma & figura lex ē. Quāobrem iustum nonnulli asseruere:potētioris esse commoditatē.Quod si ciuilis philosophia utplurimum circa principes uersat̄.Est autē Geographia circa principales usus: ac necessitates:& ipsa quampiam ad hoc prærogatiuā haberet. Et ista quidem prærogatiua ad actiones est:habet autem contemplationem profecto non uilem ipsa tractatio. Aliquam quidem arte:disciplina:natura:captabilem. Alteram uero in historia fabulisq; positam:nihil ad actiōes existentē. Veluti siqs Vlyssis:aut Menelai:aut Iasonis errores enarrauerit:ad prudentiam nullum sane conferre uideatur adiumentum.Quod agēs ipse perquirit.nisi eorum:quæ facta sunt:necessariorum utilia permisceant̄ exempla.Institutionem attamen haud illiberalem secernit ei:q ad locos applicet:fabulosa figmēta præbentes.& enim qui actionibus:gloriæ aut uoluptatis causa intendunt:hoc perquirunt.Cæteꝝ nō per multum Maiore nāq; (ut par est) maior huius:q̄ illoꝝ utilitatis studio tenent̄.Quocirca ei qui terrarū descriptor est maior huius:q̄ illoꝝ cura suscipienda est. Similiter & de historia & de disciplinis sese res habet.Ex his enim qđ utile magisq; credibile sit:ante omnia capessendū est.Maxime aut tali materiæ Geometria:& astronomia(ut dictum est)opus esse uidetur. Et re uera opus est. Nā figuræ:climata:magnitudines:& alia huiuscemodi propria sine illarum scientia deprehendi nequeunt.Sed quemadmodū ad totius terræ mensuram pertinentia in aliis demōstrant̄:hic uero supponēda sunt & credenda:q̄ illic demonstrata fuerint. Supponēdū & mundi formā esse rotundā:& rotundā terræ superficiem. Id etiā ante ista: corpoꝝ scilicet cursum ad mediū deferri.hoc solū in sensu est:qui communiū animi conceptionū propiquus est. Siquidē ea designāti summatim ꝓcul pua

submonitio est. Sicuti q; terra rotunda est ex motu. Nam ad medium ueluti etiã unũquodq; corpus ad idoneã eius cõseruationẽ inclinat. Ex iis autem quæ per maria & cælũ apparent .ppe. Sẽsus enim testimonio esse potest conceptioq; communis. Nauigantibus aũt manifeste incur/uatio maris intercurrit: ut longe lucẽtibus quæ pariter elongant': iis ui/sum applicare nõ possis. Amplius aũt supra uisum eleuata apparuerũt: nonnihil ab eo magis distãtia. Similiter & ipse altius eleuatus: ea quæ prius occulta fuerant aspicit: quod & poeta declarat. Nam illud tale ẽ.
Fluctibus elatus uisu prospexit acuto. Adnauigãtibus etiã semp magis: ac magis partes terrarũ enudantur: & quæ ab initio humilia uidebant': magis extollũtur. Ipsa etiã cælestium conuersio: cũ alioquin manifesta sit: ex ipsis quoq; gnomonicis patet. Ex iis enim cogitatio statim intẽdit. Nam si radicata in infinitũ terra esset: nõ utiq; talis circuncursio cõtin/geret. Et quæ ad climata pertinent: p habitationes demonstrant'. Nunc uero in promptu nõnulla captanda sunt. Et hæc quidẽ quæcunq; ciui/li: & exercituum ductori cõducunt. Nec enim si cæli partes: & terræ si/tum ignorare oportet: ut cum aliqua multis apparere in cælo solita: pto locis permutata fuerint: perturbatione teneatur: & talia loquatur.
Me latet o socii tenebræ locus: aut ubi eons.
Aut ubi sol terras subeat: dans lumina mundo.
Aut ubi cõscendat. Nec adeo acurate rimari: ut omnimodis passim cõ/iunctim ortus: cõiunctim & occasus: coniunctim & medios cæli meatus & polorũ eleuationes agnoscat & quæ ad uerticẽ signa sint: & quæcunq; huiusmodi secundũ Horizontis trãsmutationes pariter & septẽtrionis uarietates. Hæc uniuersa nota habere: q partim aspectu partim natura pateant. Verũ aliqua nec omnino curanda: nisi philosophiæ contempla/tionis gratia. Quibusdam q; fides adhibenda: licet propter quid intue/ri nõ possint. Hoc enĩ est solius philosophantis officiũ. Ciuili aũt homi/ni tale nõ impartit' ocium. Aut nõ omni tempore. Eum tamẽ q in hac descriptiõne uersat': neq; adeo simplicem rudemue: neq; adeo ierte esse uelim: ut neq; Sphetam intueat': neq; illius circulos: quosdã parallelos & inter se mutuo distãtes. Aliquos ex ipsis rectos: aliquos obliquos: neq; Tropicorũ: neq; æquinoctialiũ: nec signiferi sitũ: p quẽ solis cursus uer/tit'. Docetq; climatũ & uentorũ uarietates. Hæc enĩ & quæ ad Horizon/tas attinẽt: & ad arcticos & reliqua: quæcũq; ĩ pria disciplinarũ introdu/ctione tradũt'. Siquis aliter intelligit: quonã modo ea: quæ hic dicuntur assequat'? Qui neq; rectã lineã: neq; curuã: neq; circulũ nouerit: neq; sphe/ralẽ supsiciẽ: nec planã: nec in cælo septẽ maioris Vrsæ stellas: nec aliq̃ talia omnino prædoctus: is uel huius minime tractationis indigeat: uel

coniunctim
Simul
Tum
Pariter

nequaq̃ hoc í tẽpore.In illis aũt prius obseruatus sit:sine qbus huic ter/
ræ descriptiói familiaris esse nó poterit.Simpliciter hoc uolumẽ publi/
cũ:ciuile:ac passim utile putamus:sicut & historiæ descriptionẽ.Illũ eni
ciuilẽ hoíem dicimus:nó qdẽ prorsus ídoctũ sed q circularis disciplinæ
ac homini libero: ac studioso consuete ptẽ attingit.Nec eni laudare nec
uituperare:nec res gestas memoratu dignas diiudicare posset is:cui uir/
tutis ac prudẽtiæ:earumq̧ rónum cura nulla extitit.Eodẽ modo q circa
portus:& nauigãdi ãbitus:negociũ suscepe: ípfectã facere consyderató/
nem:nisi & doctríaꝝ mathematicaꝝ:& cælestiũ ptes adiecerint:quas ap/
plicare conuenit.Itaq̧ cũ historiaꝝ cõmẽtaria cõfecerimus:ad moralẽ &
ciuilẽ philosophiã(ut arbitramur)non inutilia & hãc addere cõpilatõnẽ
decreuimus.Hæc eni eiusdẽ generis ẽ & ad eosdẽ uiros attinet:max e ꝑ
í fastigio collocatos:& hic itidẽ & illic.Quæ eni ad clarissimos í uita ho/
mines íscribunť memoriæ cõmẽdatióem assequũť. Quæ aũt exigua &
ignobilia sunt:relicta iacent:hinc ẽr pusilla:obscura & claritatis expertia
omitteť.In his autẽ ímorabimur í qbus negociũ ipsum cõmemoratióis
iucũditatẽ afferet:cũ & magnitudíe excelluerit & gloria. Qualiter í sta/
tuis cõtingit arduis:in qbus nó efficta ꝑticulatim diligẽter íqrimus:sed
opi magis ítẽdimus uniuerso:q̃ singulis ptibus:q̃ bñ sint expressæ. Sic
& í his faciẽdũ est iudiciũ.Hæc si qdẽ & quædã statuæ fabricatio ẽ quæ
magna quonã modo & í toto se habeãt æloqť. Nisi negociosum hoíem
& sciẽdi cupidũ:quippiã ex illis mouere ualeat:qđ ꝓpositũ opus sapiẽ/
tiæ indagatorẽ:& studiosũ deceat hominẽ.hæc ita dicta sint. Si uero ãte
nos cõpluribus æloquutis:& ipsi eisdẽ de rebus dicere aggrediãur:ab/
sint querelæ:cũ non omnia eundẽ iti modũ differamus. Cæteros enim
quicqd aliud recte effecerint:aliã nó puã opis ptẽ omisisse putamus: ad
quos quũ paululũ addere possimus:non íepta sane conatus nostri uide/
biť occasio.Nã & Romanoꝝ & Parthoꝝ potentia magnã huius experi/
ẽtiæ portionẽ hoíbus ætatis nostræ præstitit.Sicut & posteritati illa Ale/
xandri magni expeditio(ut ait Eratosthenes)Alexãder eni magnã Asiæ
ptẽ nobis apperuit: & boreæ incolas omnis Europæ:usq̧ ad Istri ripas.
Romani uero quæ ad occasum uergũt:Europæ singula usq̧ ad flumen
Albin:q duo í spaña Germaniã diuidit:quæq̧ trans Istrũ usq̧ ad ãnem
tyrã:At uero ulteriora:usq̧ ad Meotidẽ & nouissimã Colchoꝝ Mari/
timã Mithridates cognomĩto Eupator:cognita fecit.eiusq̧ præfecti.Par/
thi autẽ Hyrcãos & Bactrianos:& ultra eos Scythas notiores nobis red/
diderũt:cum antea maioribus nostris minus noti fuissent.Ita ut quicqd
ãplius:q̃ superiori ætate notuerat memoriæ mãdaremus:hoc maxíe ui/
dere licet ex iis uoluminibus:quæ ad ueteres scripta reliquere. Ii qdẽ q̃

Prisci minus aberrauere præcipue post Eratosthenē. Et ille ipse q̄ quo
maiore fuerant eruditiōe præditi:eo difficilius a posterioribus increpari
potuerūt:siqd dicēdo peccauere. Quod si eis quos cæteris ī rebus maxi/
me seqmur necessario cōtradicēdum erit:cōcedēda nobis uenia fuerit.
Haud enim omnibus contradicere īstitui. At ii omittēdi:quos ut secte/
mur arbitramur indignos. De illis faciēdū ē iudiciū:quos maxīa ex pte
rectissime scripsisse nouimus. Quādo qdē nō ī oīs sapiētiæ studio certa/
re dignū est:Sed aduersus Eratosthenē:Posidoniū:Hipparchū:Polybi/
um:& alios huius generis hōestū est. Cōsyderemus ī primis Eratosthe/
nem:& simul aduersus illū Hipparchi descriptionem adicientes. Non
adeo discurri facilis est Eratosthenes:ut non Athenas illū uidisse dicat᷑.
Quod polemo demōstrare nitit᷑. Nec ipsi tm̄ fidei habēdū ē:ut plærisq;
acceptus est:licet(ut ipse īqt) īter bonos uiros plurimosq; uersatus esset.
Hac enim ætate īquit:sicut alias nuq̄ unū ītraieptū unāq; urbē florētes
extitere philosophi Aristonis æquales & Arcesile. Hoc uero minīe satis
esse arbitror:Sed q; eos bñ iudicet:qbus accedendū est. Is aūt Arcesilan
& Aristonē omniū q̄ eius ætate floruerūt pricipatū uidicasse ponit. Cui
& Appelles multus est:& Bion:quē philosophiā quādā primū cōplexū
esse ait. Attamē sæpenumero quādā ad hoc ipsum dixisse:qualē ipsā ex
pertusa lacerna Bion. In hisce nanq; sententiis sufficiētē debilitatē īge/
nii eius satis ostēdit q̄ Zenoni Citiæo notus Athenis ē factus. Eorꝫ uero
q̄ ei successerit meminit neminē. Illi aūt aduersantes cōplures:quotūq;
successio nulla seruat᷑: Ipsos ea tēpestate floruisse dicit. Manifestatq; is
etiā:quem de bonis ædidit tractatus:& declamationes. Et siqua alia talia
huius doctrinā:qđ inter philosophari uolētem:& hāc ꝓfessionē formi/
dātem medius tergiuersatus est:ad ostentatiōem quādam usq; dūtaxat
ꝓgressus:seu trāsgressiōem hāc ab Circulariis aliis adeptus:ad īstitutō/
nē: aut ad disciplinā. In cæteris itē quodāmodo talis est. At missa facia/
mus illa. Impresentiarꝫ enitēdum est pro uiribus:ut terræ descriptiōem
emēdemus. Ac primū qđ a nobis nup suppositū est. Poetā inqt:nō qdē
docēdi:cæterꝫ delectādi gratia:oīa cōiecturis assequi. Antiq uero cōtra:
q̄ poeticā primā philosophiā quādā esse phibēt:quæ ab ineūte nos ætā/
te ad uiuēdi ratiōes adducit:quæ mores:quæ affectiōes edoceat:quæ res
gerēdas cū iucūditate præcipitat. Posteriores uero solū poetā ipsum sa/
pientē esse asseruerūt. Quāobrē Græcorꝫ ciuitates ab ipso priotdio eorꝫ
liberos in poetica erudierūt:nō nudæ utiq; uoluptatis:sed castæ mode/
ratiōis grana. A qua qdē ipsi musici cātus:& lyræ:& Tibiarum modos
edocētes hāc sibi uirtutem uēdicāt Seq; morꝫ magistros:& emēdatores
esse ꝓfitent᷑. Hæc ipsa nō modo a Pythagoricis audire licet. Verꝫ etiam

Aristoxenus huius est sententiæ. Et Homerus Cātores castigatores ap/
pellauit: sicuti Clytēnestræ custodē illum.

Cum troiam peteret: cui plurima mandat Atrides
Tutari thalami sotiā.
Nec uero Egistus prius illā supare ualuit: q̄ Cātorē abigens deserto in
littore liquit
Assensamq; uolens ipsas perduxit ad ædes.

Præter hoc Eratosthenes sibiipsi repugnat. Nā paulo āte q̄ suā æloquat̄
sentētiā: prima de geographia uerba icoans. Omēs iq̄t initio gloriari: ut
de rebus huiusmodi suā i mediū afferāt præceptiōem. Igit̄ Homerum
quæcūq; de Ethiopibus didicisset: in poeticæ suæ uolumie collocasse. Et
itē de Aegypto: & Africa. Quæ uero p Græciā: & loca maritima pcepe/
rat: accurate uehemēter extulisse: cū diceret Frequētes fert Tesba colū/
bas. Et Hætbosamq; aliarton. & extremā Anthedonē Lilcāq; Ciphessi
fontē. Nec adiectionē ullā inaniter locis apposuisse. Vtrū igit̄ uates qui
ista canit: delectare: an docere uelle uidet̄? docere per Iouē. Verꝝ ea hūc
in modū ille tradidit. Illa uero quæ extra sensum sunt: & hic ipse: & alii
mōstrosis ipleuere fabulamētis. Hoc itaq; modo dicēdū erat q̄ q̄sq; po/
eta alia ad oblectādū animum solum: alia uero ad erudiēdū pfert. Is aūt
intulit nō q̄dē eruditiōis: sed uoluptatis causa solū. Insuper & alius ope/
rosius adiecit: percontatus q̄dnā ad poetæ uirtutē conferri pōt: q̄ locoꝝ
cōplurium peritiā cōtinet uł militaris disciplīæ: uel rei rusticæ: uel artis
dicēdi: uł qualia nōnulli illi uēdicare & attribuere uoluerūt. Omía itaq;
illi uēdicāda quærere: amētis ostētatiōem & iactātiam posueris. Veluti
siq̄s (ut inq̄t Hipparchus) eresionē idest ramalia obiurget attica pēdēti/
bus quaquauersum oīs generis pōis: & quæ mala & pyra nequeūt pro/
ducere: sic omnē illius disciplinā carpat omneq; artificiū: hoc sane recte
dixeris o Eratosthēes. Illa uero nō recte: q̄ tātā ab eo reꝝ notitiā auferas:
& poeticā anile quoddā fabulamētū esse definias. Cui quodcūq; cēsue/
rit uoluptatis causa fingere pp̄riū ē. Nūq̄d & poetaꝝ auditoribus nihil
cōfert ad uirtutē: ut locoꝝ multoꝝ & militiæ: & agriculturæ: & Rheto/
ricæ gnari existant? quæ ipsa audiētis maxīe præceptio uēdicat. Verum
hæc tñ oīa Vlyssi Poeta tribuit: quē āte omnis omni i genere uirtutum
ornatū esse cecinit.

Oppida multa adiit: fuit huic sapiētia nota.
Hic etiam ille est.
Cōsiliū: uariosq; dolos qui nouit & artes.

Hic ē quē urbiū populatorē semp appellat: q̄ cōsiliis Iliō & arte: & astu/
tia. & facūdia cæpit. hic est quo sequēte ardētis more icēdii refugimus

· fabulamentum ·

ambo. Vt Diomedes ait. Qui q̄dem in agricultura tantopere gloriat̄ in messe: i hærba curuā tenerem falcē: & frumētū haberes: & i aratiōe me species longum scindens cum duxero fulcum. Nec uero Homerus hi/sce de rebus sentit: & nō reliq̄ doctrina præditi: eo poeta rectissime dic/tante teste utūt̄: utpote huiusmōi peritia ad prudētiam tendēte maxie. Illa uero æloquētia utiq̄ in orando uersatur: quā in omni poesi ostendit Vlysses i tētandis animis i rogatiōibus i legatiōe: i q̄ illud uates æloqt̄.
Quom uero ingentem misit de pectore uocem:
Instar erant hymbris fluitantia uerba niualis.
Mortalis nemo contenderet alter ulyssi.
Quis igit̄ poetā q̄ alios oratores: alios īpatores: alios reliqua uirtutis opa demōstrantes decenter īducat: nugatorē quēpiā & histriōnē esse putet: qui auditorē magnificis tm̄ miraculis afficere: & assentatiōibus demul/cere ualeat: cum nihil afferre queat adiumēti? Nū poetæ uirtutē aliā di/xerimus: q̄ quæ uerbis ad imitādā uiuēdi rōnem excitaret? Quonā ue/ro modo is imitaret̄: q̄ uiuēdi rōnis imperitus & insipiēs foret? Nō eni sicuti uel fabroꝝ: uel ædificatoꝝ: ita & poetaꝝ uirtutē esse memoramus. Sed hanc q̄dē nihil boni: nihil honesti cōtinere. Ipsa uero poetæ uirtus & hōis bono cōiūcta est. Nec uero poetā bonū esse posse: nisi prius uir bonus existat. Qui autē Oratoriā dicēdi uim poetis eripit: nobis nō mō eā minime cōcedere: sed & nobis nos haudquaq̄ indulgere uidet̄. Nā q̄d æque oratoriū est: atq̄ æloquutō? Quid porro tā poeticū? Quis Ho/mero præstātior ad æloquēdū? Mediustidius. Veꝝ alia est poetica ælo/quutio: & unq̄ priuatim: ac ꝑpe dicēdo: atq̄ i ipsa q̄dē poetica Tragi/ca cōtinet̄: & Comica: & i oratiōe soluta historia iudicialisq̄ disceptatio. Nūquid nō genus est oratio: cuius species sunt metrica: atq̄ soluta? uel oratio q̄dē generalis est. Veꝝ Rhetorica orató generalis nō ē: & æloqu/utio: & oratiōis uirtus (ut aūt sic dixerim) sermo pedester apparatus ipsi/us poeticæ imitatio est. Primū ante oīa appararo ipsa poetica processit i mediū: & approbata cōplacuit: dehic illā imitati cū metrū soluissent: re/liq̄s poeticæ seruatis ꝑtibus tem scriptis cōmēdatūt: Cadmus uidelicet & pherecydes: & Hecateus. Qui deīde post illos fuere: cū semp aliquid ex talibus adimerent ad cū q̄ nūc usurpat̄ modū: ueluti ab ipso fastigio: ad inferiora reduxere: quēadmodū siqs Comœdiā ab ipsa Tragœdia cōsistentiā suscepisse diceret. Et ab illius ātiloquētia ad hoc humile ser/mōis genus declinatā. Accedit ad idē argumētū: q̄d ꝑro æloqui: catere olim posuere maiores. Quotiā æloquutiōis ornatus: apparatusq̄ Rhe/toricæ fons & origo fuit ipsa poetica. Ipsa enim ad demōstratiōes usa est cātibus: hoc. n. erat Oda: sermo scilicet modulatus. Vnde & Rhapsodiā

& Tragœdiā: & Comœdiam ueteres dictitarūt. Quocirca cum priscis temporibus æloqui dicerent de æloquutiōe poetica: hoc aūt dicerēt cū modulatiōe. Idē erat apud eos canere qđ æloq. Cum aūt alteꝝ & ī oratiōe soluta usurparēt: ad alteꝝ quoq; trāsgressa est abusio. Cū uero pedestris: idest absq; metro dicat̃ oratio: id māifestat: ut si ab excelsiore loco & uehiculo sane decurrat in planum. Cæteꝝ nō mō ꝓpiqua: & græcāica (ut inqt Eratosthenes) sed ēt lōgius remota: & qdē accurate cōmemorat Homerus: magisq; q̄ posteriores fabulamēta enarrat. Nec ī mōstroꝝ rationē omnia: sed interdū ad doctrinā occulte atq; p allegorias pgit uel præpat: uel populariter inducit: & alias: & item ī Vlyssis errore: de quo & ipse Eratosthenes pmultū aberrat: & eius expositores & poetā ipsum garrulos esse māifestās. De qbus dignū ē pluribus dicere. Primū qdē q̄ nō modo poetæ: sed etiā ciuitates lōge prius fabulas delegerunt. Necnō ipsi legum latores publicæ utilitatis gratia: cū ratōnātis animātis intuerent̃ ingeniū. homo enim cognnōis auiditate ducit̃. huius aūt uia prima fabulaꝝ studiū est: hinc pueri audire incipiūt: & ad cōmunicāda studia ultro proficiūt. Causa est quia nouū quoddā est studiū fabulatio: quæ nō res consistentes: sed alia quædā exponit. Dulcis qdē est nouitas: & id qdē qđ nemini prius est cognitū. Hoc autē ipsum est: qđ oblectatiōis auiditatē ingenerat. Cum autē admiratio adsit & monstra: intēdit̃ oblectatio: quæ discēdi illecebra est. Ab ipso igit̃ primordio: hoc pacto inescandi sunt. Aetate uero ꝓuectiore ad reꝝ disciplinā pducēdi corroborata iam cogitatiōe: cum adulatiōis amplius nequaq̄ indigeāt. Omēs idiotæ: & doctrinarū exptes quodāmodo pueri appellādi sunt: & pariter fabulaꝝ auidi. Similiter & qui mediocriter instructi sunt. Isti aūt haud multū rōne ualent. Adde ēt usq; ab infantia cōsuetudinē. Quādo autē quæ mōstrosa sunt & amœnitatem & terrorē afferūt utriusq; generis: & pueris: & in ætate ꝓductioribus necessitate adhibēda sunt: Pueris tanq; iucūdas efferimus fabulas: ut ꝓmoueant̃. Terrificas uero ut amoueāt̃. Lamia fabula est: & Gorgon & Incubus: & larua. Plæriq; eoꝝ qui urbes inhabitant fabulaꝝ iucunditate ꝓmouent̃: quom poetas uiroꝝ ꝓbitates fabulis inuolutas enarrantes audiunt. Qualia sunt Herculis: & Thesei certamina. Seu tributos ab deis honores: seu medissidius cū picturas: aut imagīes aut simulacra spectāt: quæ fabulosam quādā denotāt additionē. Auertunt̃ aūt: quādo irrogata a deis supplicia: uel pauores uel minas p uerba: aut inuisibiles quasdā formas expectant: aut aliquos in illa incidisse credant. Nō enim turbæ fœminaꝝ: aut unicuiq; cōfusæ multitudini philosophiæ rōnes induci possunt. Nec ad religionē sanctitatēq; ac fidē facile īuitari. Ac numinū timore opus ē. Id aūt nō sine fabulaꝝ:

ac miraculorum figmentis agit. Nam & fulmē & egidē & tridentem & faces: & dracones: & thyrsoꝝ hastas: arma deorū: fabulæ: & uniuersa priscorū Theologia præ se fert. Hæc ab illis accepta fuere: qui reꝝ publicarū institutionē facientes aduersus nōnullos: q īfantiam redolebāt istar laruaꝝ efferebant. Cæteꝝ cum huiusmodi fabulosa foret effictio: quæ ad ciuilis uitæ cōmunicatiōem: formāq; & rerū cognitionem uersaret: ueteres puerilem educatiōem usq; ad ætatum pfectiōem cōseruarūt: & omnē ætatē satis castigate instrui posse p poeticā arbitrati sunt. Posterioribus inde tēporibus historiaꝝ descriptō: & huius ætatis philophia processit ī mediū. Et ea qdē ad paucos: poetica autem uulgo fructuosior: & ad complenda spectacula potentior: & homerica præcipue. Prisci quoq; historici atq; physici p fabulas scripta sua reliquere. Cæteꝝ poeta pinde ac fabulas ad docendi genus referat: ad multas ueritatis ptes curā suscepit: & falsitatem īterposuit. Illam quidem acceptans: hanc uero ad pducendā multitudinem populariter: & militariter inferens. Sicuti quispiā argento circūfundit aurum: sic & poeta ueris contēplationibus fabellas apponit: quibus æloquutionē & dulcedie conciliat & ornatu. Eūdē quē & historicus in enarrandis rebus finem aspiciens: hoc pacto bellū troianum uti gestū ēt assumens illud fabulosis figmentis adornauit. Sic & Vlyssis errores. At enim nulla ex ueritate noua annectere prodigia neq̄quā homericum est. Hoc enim modo ut aliquis uerisimilia mētiatur. Vere cōtingit si qua uera pmisceat. Quod & Polybius de Vlyssis errore enixe asserit. Eius generis illud est plæraq; confert p figmēta cum simillima ueris fuissent haud omnia sed multa: quādoqdē minime erant ueris consona. Nā ab historia sumpsit exordia. æolum enim adiacētibus Lipare īsulis imperasse tradit. Vicina itidē Aetnæ loca: & Leōtinis: Cyclopas: & Lestrigonas īmanes quosdā homines tenuisse. Idcirco fretum ipsum illius tempestatis mortales nequaq̄ adire ausos. Charybdim & Scyllam a prædōibus occupatas. Sic & alios de locis ab Homero dictis legimus historicos: sic & Cimmerios: Cimmerium Bosporū ad Boreā & tenebrosa incolentes loca nō ignarus: ad finitimas īferno & obscuras regiones pprie traduxit quæ ad fabulamēta de errore plurimū cōducebāt: q; Homero non ignoti fuerint: p eos manifestum est q tōnes tēporum scriptis pdiderūt: uel paulo ante illius ætatem: uel eo uiuente: & ad Cimmerios accessum extitisse. Similiter nouit & Colchos. Et Iasonis ad Ean nauigationem. Deq; Circe ac Medea fabulis: & historiis cōmēdata. De beneficiis & simillimoꝝ tractatu. Eorūq; cognatiōes cōfirmauit: q ī Pōti recessu: quiq; ī Italia diuersi habitauerūt: & utriusq; fortuitā ī Oceanū egressionē. Et Iasōis ad Italiā usq; errorē. Quædā. n. & circa Cerau

nios mõtes:& circa Adriã·signa oñdũť:& ĩ Posidoniate sinu.Itẽq; circa Etruscorum ĩsulas errãtium argonautaꝝ mõstrãť ĩdicia. Addiderũt aliqd & Cyãeæ: q̃s Symplegadas petras uocauere nõnulli:q̃ per Bizãtiaci oris ãgustias asprimũ nauigãtibus fecere trãsitũ:adeo ut ab Eaede:& ab Symplegadibus Plectę.i.errabiles dictæ sint.Ipsaq; Iasonis nauigatio ꝑ illas uerisimilis apparuit. Penes Scyllã autẽ:& Charybdim ꝑ scopulos agitata uideť excursio. Aeui autem illius homines simpliciter põticum pelagus:uti quẽdam Oceanum arbitrari sunt. Quiq; eo usq; adnauigabãt nõ aliter in exteriora ingredi maria credebanť: q̃ qui extra colũnas longius ꝓducti fuerãt.Et enim iter ea quæ nos admiramur id maximũ æstimabať.Quocirca ꝑ excellẽtiam ꝓprie põtum appellauere.Sicuti ꝑ poetã Homerũ intelligĩus: forsan & ob hãc causam ex põto ad Oceanũ uocabulũ trãstulit:sicut facile acceptabilius ꝓpter eã quã tenuit opinioẽm. Etiã cũ Solymi excelsos Tauri uertices circa Lyciam:usq; Pisidiã tenuerint.Cũq; intra Taurum habitãtibus:præsertim circa pontũ: excessus a meridie clarissimos præbuerint: similitudĩe quadã & hosipsos ĩ Oceanũ egressos fuisse tcot.Et enim illum in rate nauigãtẽ sic ĩducit.

Aethiopum ex oris rediit neptunus:& illum
Montibus e solymis longe ptospexit.

Forte & Luscos quoq; Cyclopas de Scythica trãstulit histotia.Eius nãq; generis Arismaspos fuisse memorãt:quos Aristeas procõnesius ĩ Arimaspio carmĩe ædidit:hisce præsuppositis cõsyderare oportet: quid illi dicant:qui Vlyssis errotem circa Siciliam aut Italiam secundum Homerum:aut fuisse:aut non fuisse memorant.Est enim utrunq; uel melius uel deterius suscipere. Melius quidem cũ sic accipiat: ꝙ Vlyssis errorem illic fuisse credẽs ueram hanc materiam suscipiat:& poetico more eam ĩstruxerit.Hoc enim ꝓptie de illo dici posset.Nec de Italia solũ: sed etiam usq; in ultimis Hispaniæ finibus illius erroris uestigia reperiunť:& plura alia. deterius autem siquis illius cõmentum: tanq̃ historiã accipiat. Illic scilicet esse Oceanum:ĩfernum solis boues:dearum hospitia : Transformatiões: Cyclopum proceritates:& Lestrigonum: Scyllæ formam:nauigationis interualla:aliaq; huiusmodi plurima:ut monstra apte scribente minime cõtradicẽdum est.Perinde ac contra poetam aptis mendaciis cõtradicat. Quemadmodum si hoc modo Vlyssem Ithacam reuertisse neget: & procorũ occidionem.Nec in agro constitutam aduersus ullũ Ithacẽsiũ pugnã fuisse.Nec aduersus accipiẽtẽ illa ꝓprie manũ cõferere istũ ẽ. Eratosthenes uero utriusq; sẽtẽtis aduersať:haud recte sane. Ad secũdũ qdẽ qm̃ pluribus crimĩari cõať mẽdacia mãifesta:cũ mẽtiõe ĩdigna sint.Ad primã uero cũ ĩ omnibus poetã garrulum

esse declarat. Et neq; locoꝵ noticiam habere: nec ullas ad uirtutem artes intendere putat. Et ĩ locis nõ fictis fabulas diuulgatas non tenere. Sicut in Ilio: ĩ Ida: ĩ Pelio. Fabulas uero in locis fictis: sicut in iis in q̃bus Gorgões: uel Gerioões: huius formæ eas esse dicit: q̃ de Vlyssis errore dicunť. q̃ ab eo nequaq̃ ficte fuerit: sed subsistãt: ex hoc falsi arguũť (ut aiũt) q̃ minime cõcordãt. Itaq; sunt q Sytenes ĩ tractu pelorio ponant. Alii ad Sirẽussas ĩsulas: quæ plus q̃ duo milia absint stadioꝵ. Illas aũt triuerticẽ esse scopulum: qui Cumanũ a Posidoniate sinũ dirimat. Veꝵ scopulus ille nequaq̃ triuertex est. Nec omnino in sublime tolliť. Cæteꝵ cubitus q dẽ longus: & ãgustus a deductis ad Capreaꝵ fretum locis extenditur. altero ex mõtis latere Sirenum sacellũ habens. Ex altero aũt ad Posidoniatẽ sinũ paruæ tres adiacent insulæ desertæ petrosæ: quas Sirenussas uocãt. Sup eodẽ freto extat Atheneũ: pari quo cubitus ipse noĩe. Quod si q locoꝵ historiã tradiderũt discrepãt: haud cõtinuo uniuersa eiiciẽda est historia. Cæterũ uniuersum potius fides habeať interdũ. Tale quid dico, Ingrať si ad Siciliã & Italiã error ille fuit: Sirenesne eo ĩ loco uspiam fuisse dicãť. Qui in tractu Pelorio dixerat ab eo: q in Sirenussis inqt discrepat. Ambo uero ab eo: q ad Siciliã & Italiã dixit minĩe discrepãt. At maiorẽ adhibẽt fidẽ: qm licet eũdẽ locũ nõ asserãt: tamẽ ab Italiæ ac Siciliæ loco non discesserũt. Siqs aũt adiecerit q̃ Neapoli Parthenopes unius ex Sirenibus monumentum ostendiť: adhuc fidei plus adiungitur: licet tertius dictus sit locus. Quod autem hoc ĩ sinu: quem Cumanũ appellauit Eratosthenes: quem Sirenusse efficiunt ædificata est Neapolis: firmius his ĩ locis Sirenas extitisse credimus. Haud enim poetã ad unguem singula perdidicissẽremur. Nec nos ipsi ab eo reꝵ diligẽtiã exquirimus. Verumtamen haud ita suspicari possumus: ut cũ nihil de ipsius errore perceperit: qualis & ubi fuerit suo exposuerit carmĩe. Eratosthenes quidẽ Hesiodum de Vlyssis errore audisse cõiecturis asseq̃tur: quid ad Italiam & Siciliam fuerit. Et huic opinioni credentem: non modo dictorum ab Homero mẽtiõem fecisse: sed etiam Aetnæ: & Ortygiæ Syracusis adiacentis ĩsulæ: ac Etruscoꝵ. Homerum autem illorũ prorsus ignarum: ignotisq; in locis errorem facere uoluisse. Vtrum igitur Aetna & Thuscia cognita: Scylla uero Charybdis Circeũ Sirẽusse non admodum? Nunquid Hesiodum non garrire? sed in ualescentes opiniões sectari decebat? Homerum autem quicquid obuenerat disertа resonare lingua. Præterea quæ de loco: & conueniẽte Homero fabulatiõe dicta sunt: ipsa etiam scriptorum illa diuulgantium multitudo: & uagata per locos fama documento esse posset q̃ ea minime sunt uel poetaꝵ: uł scriptoꝵ figmenta: sed & personarum & reꝵ gestaꝵ uestigia. Et

Polybius recte de errore cogitat. Aeolus enim ĩ ipsius freti locis:ꝑ quæ
cursus & recursus est:& nauigatiõis asperitas ꝑ fluxus atq; refluxus ag/
grediẽdi signa præmõstrat.Itaq; uẽtoꝝ custodẽ:atq; regẽ creditũ fuisse
refert.Sicuti Danaũ in argis inũdatiões ostẽtantẽ.Atreu aduersum cæ/
lo solis cursum uates & auspices reges demõstrati.Sacerdotes Aegypti
os:Chaldæos & Magos aliqua sapientia cæteris excellentes:prĩcipatũ &
honorẽ apud maiores nostros cõpasse. Sic & unũquẽq; deoꝝ cõmodi/
tatis alicuius reptorẽ honoribus celebratũ fuisse. hæc præmonefaciens:
æolum ĩ fabulamẽti forma prorsus accipi:& sentiri nõ sinit.Nec totum
Vlyssis errorẽ.At pauca fabulãtẽ adiecisse:quẽadmodũ de troiano bel/
lo.Totum autẽ circa Siciliã poetice fictũ esse a poeta reliqsq; scriptori/
bus:qui adiacẽtia loca differũt Italiæ atq; Siciliæ nõ sane ꝓbat:nec hu/
iusmodi Eratosthenis sentẽtiã laudat:quoniã quædã inqt repperisse er/
rauerit Vlysses:cum corioꝝ furorẽ ĩuenisset:qui uentoꝝ utrem consu/
isset:hoc autẽ ꝓprie de illis dictũ esse:q ad Scyllam aduẽtant:& ibi Ga/
leotaꝝ piscatiõem tractent:illic circa Scyllã & eius scopulum piscosum
delphinoꝝ canũq; ĩdagatrix:& siqua apud græcos maior ẽ balena.Thi/
ni enim cũ gregatim præter Italiã acti elabunť:& Siciliã attingere ꝓhi/
benť:in maiores incurrũt bæluas:ut puta delphinos canes:aliasq; balẽis
similes.E quoꝝ uenatione canes:& galeotas pinguescere Quod xiphias
idest gladios appellari ferũt.Idẽ enim hoc ĩ loco contĩgere:& in Nili in/
cremẽtis aquarũq; cæteraꝝ:qđ in igne & in ardentibus syluis.Congre/
gatas enĩ feras:cũ ignẽ aut aquã effugiãt:a ualẽtioribus deuorari. Hæc
æloquutus galeotarum uenationẽ exponit:quæ circa Scyllæũ tractũ in/
stituiť.Manentibus enim in statione frequẽtibus remoꝝ duoꝝ scaphis:
speculator qdam cõmunis supnæ istat.Duos singulæ scaphæ tenẽt. Al/
ter remigat:alter hastã habẽs mãet ĩ prora. Cũprimum uero speculator
supeminẽtiam galeotæ signo ĩdicat:bæluæ uero supra mare pars tertia
eminens ferť:scapha propius appelliť.Deinde iacto manu tælo uulnus
ĩcutit. Tũ euulsa sine cuspide de corpore hasta: qđ tælũ sane est hama/
tum ut educi facile queat. Apteq; infixo ei funiculo appensum sauciatæ
acclinãt bæluæ:donec agitata suffugiẽsq; lasseť. Tunc ĩ terram subdu/
cunt:aut intra scapham accipiunt:nisi prorsus ĩmẽsum corpus existat.
q; si ĩ mare tælum exciderit haud sane perit.Est nanq; uel equercu: uel
ex abiete cõpactum:adeo ut querna grauitate demersum:deĩde in sub/
lime relatum facile possit apprehendi.Contingit autem ĩterdum & re/
migem ĩ scapha per magnum galeotarum gladium uulnerari:& cũ in/
star apri bæluæ uigeat ĩpetus:asprime fit ipsa uẽatio. Talibus ex rebus
quadã cõiectura colligi posse inqt Vlyssis errorem circa Siciliã secũdũ

Homerū fuisse:qm̄ huiusmodi uēatione Scyllæ coniūxit:quæ Scyllæo tractui usitata est. Et ex iis quæ de Charybdi memorāt:quæ fræti illius periculis similia sunt. Quod ter qdē pro bis iaceat scriptorū uel potius historici peccatū ēst. Dicta quoq; i Meninge lotophagoꝝ rumori similia sunt. Sin uero aliqua dissonāt mutatiōes causari oportet:uel īscitiā uel poeticā licentiā: quæ ex historia & dispositiōe cōstat & fabula. Historiæ finis est ueritas. Sicut in nauiū dinūeratiōe poeta oībus obueniētia locis explicat. Aliā qdē lapidosā urbē. Aliā uero extremā:hāc colūnis refertā. Illā maris uicinā. Finis aūt dispositiōis expressio & efficacia:queadmodū præliantibus introducēdis. Fabulæ delectatio & stupescētia. Cūcta uero fingere neq; cōsentaneū est:nec Homero cōueniēs. Illius eni poesin sapientiæ studiū esse:ac philosophiā uniuersi æstimāt:nō ut iqt Eratosthenes:q ad intelligentiam & mentem poemata iudicari non debere iubet: Nec ullam ex poetis historiā esse petendam. Verisimilius esse illud.

Atq; die hic nona me flamina dira ferebāt.

breui in spacio accipere. Nam dira flamina:hoc est cursus obliqui:qm̄ Oceanum penetrare perinde ac assidue uentis a puppe surgētibus. Interuallū autem a Malea ad columnas componens:stadiorum uigitiduo milia & quingēta comperitur. Si hoc ait ponamus diebus nouem æquali celeritate cōfectū esse:singulis diebus cursus euenit:stadiorum duoꝝ milium & quingētorum. Quisnā tradidit aliquem e Lycia:seu Rhodo ad Alexandriam biduo aduectum esse:cum quattuor milium stadiorū spacium intersit: Percontantur nonnulli quo pacto:cum ter Vlysses i Siciliam aduenerit:ne semel quidem per fretum ipsum nauigarit: Respondetur quoniā & posteri omnes eam effugerunt nauigationem: hæc quidem ab eo dicta sunt. Sunt & alia quæ recte ab illo dicantur. Cum uero in Oceanū excursionem præparat:& dieꝝ nauigationem diligēter ad mensuras adduxit & spacia discrepantiæ excessuū minime reliquit: Simul enim poetæ uersus addit.

Atq; die hic nona me flamina dira ferebant.

Simul & occultat:& enim hæc ipsius poetæ sunt:ut illud:

Oceani fluxum fluuii mox cymba relinquit. & illud.

Insula in Ogygia qua ponti umblicus inhæret.

Quodq; i eo loco Atlantis filia domiciliū habet. Et illud de Pheacibus.

Littora:fluctisoni colimus suprema remoti.

Nemoq; mortalis nobis confinia miscet.

Hæc enim omnia in Atlantico pelago ficta manifeste declarantur. Fanero ille occultans que manifesta dicuntur tollit. Hoc autem non sane recte. At circa Siciliam & Italiam errorem factum esse:recte &

ab ipso poeta cõfirmat͂. Quādo quidem quisnam aut poeta: aut scriptor Neapolitãis sirẽis Parthẽopes sepulchrũ nũcupare suasisset͂? Incolas aũt Cumarũ & Dicearchiæ: idest puteoloꝝ: & Vesubii ignitũ plegethõtẽ: & Acherusiã paludẽ & mortuoꝝ uaticiniũ: Auernũ & Baias: & Misenũ: Vlyssis quosdã socios: sic & quæ apud Sirenussas: & quæ sunt ad angu/stias freti: & Scyllam & Charybdi: & æolum: hæc quippe nec ad ungu/em perscrutãda sunt. Nec absq͡ radice: nec absq͡ fundamento prorsus omittenda: cum nec ueritatem: nec historiæ attingant utilitatẽ: hoc cum īrelligat Eratosthenes. Suspicet͂ aliq̃s iq̃r: poetã uoluisse Vlyssis errorẽ ad occidẽtis loca facere: & a ꝓposito desistere: cũ quædam nõ diligẽter hausisset: & quædã hũc in modum non elegisset: sed ad id quod terribi/lius: & mõstrosius est educere cũcta uoluisse. hoc q̃dẽ ipsum bene. Illud autẽ cuius gratia hoc faciebat male assumẽs: Nõ eñi garrĩedi gratia: sed ut ꝓdesset. Quapropter rationẽ subire iure debet: & huiusmodi rei: & illius: q͡ eũ idcirco rẽotissima mõstra cecinisse maluit: ut facilior ei mẽ/tiẽdi præstaret͂ occasio. Quota est eñi pars remotissime de mõstris dic/ta præ iis quæ ĩ græcia & ĩ locis græciæ ꝓpinq̃s decãtant͂. Sicut Hercu/lis: & Thesei certamina: & de Cretæ ac Siciliæ fabulis scripta. Similiter & ĩ reliquis insulis: & ad Citheronẽ: & Heliconẽ & pnassum: & Peliũ & Atticã: & uniuersam Peloponessum. Nec ullus ẽ q ex fabulis fabulato/ris ignorãtiã criminet͂. Rursus cũ nequaq̃ oĩa fabulẽt͂: sed plura fabulis adiũgant: præsertim Homerus inq̃rẽs: q̃dã ueteres fabulis addiderunt: nec inq̃rit si fabulaꝝ additamẽta uel fuerint: uel sint. Sed magis de illis ueritatẽ iq̃rit locis ac psonis: ad quæ fabulat͂. Sicuti si Vlyssis error fue/rit: aut ubi. Totũ aũt ipsum nequaq̃ bñ: Homeri poesin cũ alioꝝ poeta/rũ poesi ĩ unũ adducere: cũ ad aliã: tũ uero ad ꝓpositã de orbis situ ma/teriam: & nullũ ei tribuere pricipatũ. Et eñi si nihil aliud uel Sophoclis Triptolemũ: uel Bacchaꝝ prologũ Euripidis: si pcurras & Homeri dili/gẽtiã: ex hisce potissimũ rebus ipse cõparaueris: facile fuerit cõparationẽ ac differentiam ponere. Nam ubi locorum quos meminit ordinem ne/cessitas exigit ordinẽ seruat. Similiter Græcoꝝ: similiter & lõge positoꝝ. Ponere certabãt properantes ossan olympo.

Pelion inde osse frõdosum: & illud.

At præceps Iuno celerẽ linquebat olympũ:
Pieriã accedens dehinc: Zmathiamq͡ beatam:
Fertur & ad Thracas equites rupesq͡ niuales.
Hinc ab Atho põtum petit.

In dinumerãdis uero auxiliis urbes q̃dẽ haud ordinẽ seruãs æloqt͂. Nõ eñi necessariũ erat. Ordĩe uero gẽtes explicat. Simili modo & de rẽotis.

Cyprũ Phœnicẽ:& Aegyptios errabũdus.
Aethiopasq; addu:tum ſidonios & erembos.
Ac Lybien.quod Hipparchus quoq; annotauit.Reliq uero ea in qbus ordo exigit:hic liberꝝ patrẽ gẽtes adeuntem inquiẽs. Alter ut Triptolemus terras diſſeminat:quæ longe diſiũcta ſunt coniũgunt:& cõtinuata ſeparant.Linquẽs inqt auriferos Lydoꝝ ſulcos:& Phrygũ ac Perſarũ urbes ſole pcuſſas.Mœnia Bactriania:hybernãq; medorũ tellurẽ accedens:& felicẽ arabiã.huiuſmodi ſane Triptolemus agit:permultã uero ad clĩata:& uẽtos doctrinã:qđ ad Geographiã attinet:ĩ locoꝝ deſcriptõnibus Homerus oſtendit.hæc & cõpluribus ĩ locis aſſerit
Hæc humilis iacet ad tenebras:multũ æquora ſupra.
Hæc ſecus auroram ſpectant:ſoliſq; nitorem.
Duæ uero illi ſunt fortes:quædã ad aqlonẽ:quædã rurſus ad auſtrũ:ſeu ad dexterã pgant ad aurorã:atq; ſolẽ:ſeu ad leuã uerſus tenebras. Atq harꝝ reꝝ ignotãtiã omnimodã reꝝ omniũ cõfuſionẽ arbitrat.
Me latet o ſocii tenebræ locus:aut ubi eons;
Aut ubi ſol terras ſubeat.
Cũq; poeta hæc bñ dixerit:Boreas & Zephyrus q e Thracia ſpirant:is male aſpiciens criminat eum: q Zephyꝝ uniuerſo tempore:& omnino ſpirare e Thracia dixerit cũ is minime ſpirare omnino dixerit. Cæterũ cum per mare Thracium:ad nigrum ſinum ingruant: cum Egei pars maris exiſtat.Cõuerſionẽ enim recipit ad auſtrum Thracia:quaſi promontorium ſit:ubi Macedoniæ adiungitur:& pelagus incurrens flantes hinc Zephyros oſtendit iis qui ad Thaſum:& Lemnum: & Imbrũ: & Samothraciam:& iis uicinum mare pertinent.Sicut & in Attica Zephyri:qui a Schironiis petris flant:Schirões appellantur: & potiſſimũ Cauri. Quod Eratoſthenes nequaq̃ intellexit. Tamen ſuſpicatus eſt. Ipſe igitur regionis conuerſionem:quam dico narrat.ꝙ igitur uniuerſaliter ſpiret is capit.Poſtmodum poetæ imperitiam criminatur: ꝙ cum Zephyrus ab occidente:& Hiſpania efflet illorſum minime protendit Thracia.Nunquid ab occidente ſpitantem ignorat Zephyrũ? At uero cum hunc dicat in modum ꝑtoprium eius obſeruat ordinem.
Vna eurus notuſq; cadunt:zephyruſq; fremiſcens:& boreas.
An Thraciam ignorauit ultra pæonios:& Theſſalicos montes non excurrẽtem? Sed & huius:quæ porro ad Thraces attinet gnarus ac minime nuncupans:partem quidem maritimam:partemq; mediterraneam: Magnetas quoſdam & Malies. Reliquoſq; deinceps græcos dinumerat uſq; ad Theſprotas. Pariterq; etiam Pæonibus finitimos Dolopas: & Sellos ad Dodonẽ uſq; ad Acheloũ Thraces ultra nõ meminit. Ad

finitimum autẽ:sibiq; notissimum pelagus facile fertur. Sicuti quum ita commemorat.

Concita turba fuit longæ uelut æquoris undæ. Icareo in puncto.

Sunt quidam q primarios duos esse uentos asserũt. Aquilonem scilicet atq; austrũ. Reliquos uero modica quadam acclinatione differre. ab ortu quidem æstiuo æuq;. A brumali subsolanũ. Ab occasu uero æstiuo Fauonium. A brumali aũt Cauq;. Duos uero esse testari uentos:& thrasyalcem:& poetam ipsum aiunt:quom austro Caurum attribuit. Dicans Caurũ austro. Zephyrum idest fauoniũ aquiloni:quum dixit:aquilo & Fauonius q duo spirãt e Thracia. Cæterũ ex iis quos nouimus tãtopere de hisce tradidit nemo:teste Posidonio:atq; Aristoteles:timosthenes: & Biõ astrologus. Ab æstiuo ortu Ceciã cui ab occasu brumali ad lineã Affricus opponit. Rursus ab oriente hyberno eurus oppõit: cõtrarius Caurus est. Medios esse subsolanũ & Fauoniũ. Poeta quidẽ illũ uiolenter spirãtẽ inquit Fauoniũ:quẽ nos Caurũ appellamus. Africũ flantem fauoniũ:qui & a nobis Fauonius siue zephyrus. Cauq; uero austrũ Leuconotũ idest albũ austrum. hic enĩ paucas creat nebulas:quũ reliquus totus auster quodammodo sit eurus.

Dissipat ut zephyrus nubes:grauibusq; procellis.
Cauri austri pulsant.

Nũc enim uiolẽter spirantẽ zephyq; dicit:quiq; Leuconotos congregat dissipare consueuit:quum illa debilia existant:ubi adiectiui loco austri Cauri dixit. hæc quũ ab Eratosthene i primo de Geographia i initio dicãtur:talẽ quandã habent emendationẽ. Porro Homeri dictis falso deprehensis insistens: & hæc ait. Nili ostia plura existẽtia ignorasse: eiusq; nomina. At ea nouit Hesiodus:quippe & qui mentionem facit. Uerũ enimuero eius nomen illius ætate:necdum nuncupatum fuisse credibile sit. Ostia uero tum obscura:tũ modicis cognita. Quod uero non unũ sed plura fuissent facile psuaderi potest. Sin autẽ inter res ægyptias celeberrimũ:& qd admirabile & sup omĩa memoria simul & cognitiõe dignissimũ flumẽ & fuit & ẽ:pariterq; & icremẽta:& eius ora:qs sibi nũciãtes nequaq̃ sciuisse suspicer:q flumẽ simul & agrũ ægyptiũ & Thebas ægyptias:& Pharũ cognitũ fecerit. Cognoscẽtes uero ipsũ nequaq̃ dixisse:nisi req; celebritate ac nobilitate subticuissent. Adhuc icredibilius uidetur:si de æthiopia: de Sidõiis de Erembis:de exteriori mari:de bipartitis æthiopũ populis uerba faciebat:de propinquis autem & perspectis tacitus erat. Qui si horum memoriam nullã egit: id haud ignorantiæ propterea signum est. Et enim nec ꝓpriæ mentionẽ patriæ: nec aliorũ complurium reliquit. Quin ea q̃ admodũ nota patẽt: memoratu

digna non uideri ad scientes potissimũ diceret aliquis. Nec bene illud obiiciunt Homero:perinde ac per ignorantiã differẽti:q insulam Phariam ambitam pelago dixerit. Contra enim nihil eorum:quæ nuper de Aegypto diximus:ignotum fuisse poetæ testimonio uti possumus. Dignosceres autem inde:quod arrogans est:quisquis potius eius errorem asserit. Menelaus ad Aethiopas usq; conscẽdens incremẽta Nili discere potuisset. Et limum quem agris infert: & eũ qui est ante ostia transitũ:quantũ sane ad cõtinẽtẽ accumulans adiecit. Itaq; Aegyptus uniuersa sub Herodoto fluuii munus appellari iure potuit. Et si nõ uniuersa: ea saltẽ quæ sub agro est inferiore:qui Delta nuncupatur. Pharã etiam priscis annis ambitam pelago tradidit. Ita pelago ambitã esse mentitus non est:licet pelago nũc amplius ambita nõ sit. hæc qui sic instruxit poeta fuit:quibus ex rebus & ipsum incremẽta nosse simul: & Nili ostia coniecturis putare licet. Idem etiã delictum esset: & agrũ inter ægyptũ pelagus & arabicum sinum interiacentẽ ignorasse. Et extremos hominũ æthiopes:bipartitos falso dici. Nam cũ is hoc bene dixerit:posteriori ætate uenientes reprehendere nõ recte ausi sũt. Improbe sane Homerum enim hos ignorasse agros tantum a ueritate longius abest:quantũ non modo nõ ignorasse:sed aperte patefecisse dixerim. Ipsi quoq; Grãmatici:ab Aristarcho & Crate: eius artis principibus:quis eo tacente sane sentiũt. Quoniam cum uates ipse dicat. Extremi hominum æthiopes bipartiti sũt:de sequẽti uersu discrepãt. Nã scribit Aristarchus qdẽ ita.

Solis ad occasum quidam:quidam sed ad ortum. Crates ueto ita.

Hæc sane occasum solis:hæc illius ortum.

Cum nihil itersit ad utriusq; materiam:siue hoc:siue illo modo scribatur. Ille enim Mathematicorũ dicta sequutus:torridam ab Oceano deti neri Zonã inquit:ad ambas aũt partes huius temperatã esse:& ad nos & ad latus alterũ. Sicut igit æthiopes ad nos uersi illi dicunt:qui ad orbem uniuersum in meridiem inclinati:aliorum postremi oceanũ iuxta incolunt:etiam nõnullos item trans oceanũ æthiopes intelligi oportere existimant:aliorum ultimos in altera temperata:qui iuxta eundem hũc Oceanum inhabitãt. Geminos aũt esse:& ab oceão bipartito diuidi. Adiectum autem illud.

Solis ad occasum quidam:quidam sed ad ortum.

Hæc sane occasum solis:illius ortum.

Cum Zodaicus semper supra uerticem sit:ad terræstrẽ Zodaicũ. Hic cum semper extra ãbos obliquitate nõ excedat. Aethiopes omnis solis meatus intra latitudiem istam necessario intelligitur:& alios aliis ortus: & occasus secundum alia:& alia signa contingere. Sic autem magis per

astronomorũ sententiã loquutũ putat. Dicere aũt simplicius erat illud: salutãtẽ biptitos sic æthiopes esse: sicut dictũ ẽ: qđ ab oriẽte sole usq; ad occasum Aethiopes oceanum utrobiq; inhabitãt. Quid autẽ ad hũc dif/fert intellectũ: uel sic dicere ut scribit ille: aut ut Aristarchus:

Solis ad occasum quidam: quidam sed ad ortum.

Etenim hoc est & ad occasum & ad ortum: ad oceani latus utrũq; ĩhabi/tare. At Aristarchus causam hanc abiicit. Dupliciter autẽ diuisos æthio/pes existimat dici oportere: secundũ nos uidelicet: & eos q ad meridiem positis Græcis ultimi sunt. Quos qdem nõ ita diuidi putat: ut duæ sint æthiopiæ. Vna qdẽ ad orientẽ: altera uero ad occidẽtẽ. Verũ unã tm̃ ad meridiẽ iacentem Græcis. Sitam uero ad ægyptum. Hoc autẽ poetam ignorasse. Sicut & pleraq; alia ab Apollodoro dicta: de nauiũ dinume/ratiõe in secũdo uolumĩe de locis: quæ non erant ementitum. Aduersus Cratem uero longiore opus est oratiõe quæ forsan impræsentiarũ nihil attinet. aristarchũ in hoc approbamus: q; omissa Cratis materia: quæ cõ/plures accipit istãnas: de nostra æthiopia sermonẽ factũ esse suspicatur. Cætera consyderemus. ante oĩa qđ de ipsa icassum descriptiõe exiliter ratocĩnat̃. Etenim si aliter describat̃: suis aptari cogitatiõibus põt. Quid enĩ differt dicere uel sic duo quo ad nos æthiopes sunt. hi qdẽ ad ortũ: Illi aũt ad occasum: uel sic. Etenim ad ortus & ad occasum. Deide quia fallaci instat opiniõi: eia poetam ignorasse ĩteriacentẽ agrũ æthiopiã ue/ro ægypto uicinã meminisse: quũ dicit biptitos æthiopes. Quonã modo nõ sic biptitos: sed ignarũ sic dixisse poetam. Vtrum neq; ægyptus: nec ægypti ab initio Deltæ usq; ad Syenẽ: a Nilo biptiti sunt: aliq ad occi/dentẽ solẽ: aliq ad surgẽtem. Quid aũt aliud ægyptus est: q̃ ĩsula fluuia/tilis: quã inundat aqua: Hæc aũt ad utrãq; fluminis pt̃e ad ortũ: & occa/sum iacet. Et utiq; æthiopia recte opponit̃ ægypto: & ad Nilũ: & ad lo/corũ ingeniũ: pari modo esse habẽs. Etenim ipsa & angusta: & oblõga ẽ: & irrigat̃. Quæ uero extra inũdationem sunt deserta. & aquarũ expna: & raro habitabilia. Plæraq; ad auroram. Nonnulla ad occasum uergentia. Quonã igit̃ modo nõ bifariã diuisa ẽ: ut qui Asiã ab Africa separãt. Ni/lus iis idoneus uisus ẽ termius. Cuius lõgitudo ad meridiẽ: plusq̃ decẽ/milia stadiorũ ptendit̃. Latitudo uero tanta: ut insulas admittat: quas de/cẽ hominũ milia ĩcolãt. Quarũ maxima est Meroe: Regia: & Metropolis æthiopũ. Hanc ipsam uero æthiopiã bifariã diuidere non fuit idoneus. Attamẽ q eos redarguũt: q adiúctas flũini terras diuidũt: uehemẽtissi/mũ illis peccatum obiectant: qđ Aegyptũ: & æthiopiã distrahũt. Et unã qdẽ utriusq; earũ ptẽ asiaticã: alterã uero africanam faciunt. Vel si hoc qdẽ nolũt: aut terras nõ diuidunt: aut nõ cũ flumĩe. Præterea alio pacto

c

diuidi pôt æthiopia. Omẽs enim qui ꝑ Oceanum ĩ Africã adnauigarũt: & qui a mari rubro: & qui a colũnis Herculeis usq; ad magnũ ꝓgressi spacium: inde cum multarũ impedimẽto molestiaꝝ reuersi sunt. Vnde uulgo credulitatẽ reliquerũt: qđ quæ intermedia tellure disiungit: atq; mare atlanticũ: præsertim ad meridiem spectãs totũ alluens ii omẽs extrema loca: ad quæ nauigãtes aduẽtarũt: æthiopica uocauerũt: & hũc in modũ renunciauere. Quidnã igit absurdũ est: si talibus auditis sermõibus adductus Homerus quoq; bifariã ꝑtitus est: & quosdã ad orientẽ: quosdã ad occidẽtẽ asseruit. Cũ alii q ĩ medio positi sunt prorsus ignoti fuerint: siue sint: siue non sint. Ephorus tamẽ aliã qdẽ ꝑuetustã narrat historiã: quã & Homerum legisse nõ rõne caret. Rumor est inqt apud Tartessios ꝙ æthiopes Africã usq; ad occasum ĩgressi sint. Partiq; ibidẽ mãsisse. Partim uero ẽt maritimã magno spacio occupasse: facit autẽ cõiecturã: eo ꝙ Homerus dixerit extrẽos hoĩum æthiopas biptitos fuisse. Nec in Aristarchũ eiusq; sectatores dicat aliqs. Aliaq; hisce modestiora: qbus a poeta multã auferet inscitiã. Dico eni pro priscoꝝ opinione Græcoꝝ: sicuti nobiliores ad aqlonẽ ptes: uno uocabulo scythas: uel Nomadas appellabãt: ut inqt Homerus. Posterioribus aũt ãnis notiores ad occasum Celtæ & Hiberi: uel mixto noĩe Celtiberi: & Celtoschyte: uocabant: cum gentes omẽs sub uno uocabulo ꝑ ignorãtiam instituerẽt: sic & exposita ĩ meridiẽ oĩa æthiopiã ad oceanũ uocari. Testimonio aũt & huiusmodi sunt, Nã & Aeschylus ĩ ꝓmytheo soluto sic inquit. Phœnicũ solũ: sacer rubri maris fluxus. Eurũq; flumẽ: uicinũ oceano stagnũ: qđ omnino æthiopas alit: ubi spectãs oĩa sol ĩmortale corpus & equorũ laborẽ ꝑ feruidas aquæ mollis effusiões quieti reddit. Ad totũ eñi meridianũ clima hũc ad solẽ usum: & ad æthiopas: eoꝝq; sitũ oceãus habere uidet. Et Euripides ĩ Phaẽtõte. Traditã esse clymenẽ Meropi: & terræ eius ĩpium habere dicit. Quã primã tellurẽ: Sol quadrigis exoriens aurea flãma ꝑcutit. Eã uero finitimi facie nigri hoĩes: idest melãbron lucentẽ aurorã: & solariũ equoꝝ statiões uocitãt. Nũc qdã coẽs & auroræ & solis ipsas equoꝝ statiões facit. Deĩceps ĩ sequẽtibus uicias Meropis habitaculo dicit esse. Et ĩ toto ipsius Tragœdiæ ope hoc ipũm applicat. Quippe cũ nõ adiacẽtis ægypto æthiopiæ ꝓpriũ sit: sed maritiæ magis: quæ meridianũ clima totũ attigit, Ephorus etiã ãtiquã de æthiopia manifestat opinionẽ: sicut ait ĩ libro de Europa Et cælestiũ ac terræstriũ locoꝝ qui quattuor ĩ ptes diuisi sunt. Eã quæ subsolanũ spectat Indos habitare. Ad austrũ uero æthiopas. Ad occidentẽ Gallos: Ad aqlonẽ Scythas. Addit ẽt ꝙ Aethiopia q̃ Scythia maior est. Ait eñi æthiopũ nationẽ ab ortu brumali usq; ad occasus extẽdi. Scythia uero huic e regione

opponitur. Poetā aūt hisce concordare: ut hinc cōstat: q Ithaca ad tene/
bram idest ad arcton iacet:
Haec q sub aurore lucē: soléue seorsum.
Sic uniuersum australe latus appellans. Item cum dicit.
Dextera siue adeant auroram: & lumina solis.
Siue petant leuā: tenebrasq sub aeris illi. Et rursus.
Me latet o socii tenebrae locus: aut ubi eons:
Aut ubi sol terras subeat mortalia lustrans.
Aut ubi conscendat.
De quibus in sermōe de Ithaca manifestius differit: cū itē inquit.
Iuppiter oceanū atq epulas pietate proborū Aethiopū hesternus petiit.
Communius dicendum est: oceanum & ad uniuersum meridianum
clima & ad aethiopas institui.
Cuicūq.n. huius cliatis loco mtē appōas: ad oceanū exiſtes: & aethiopiā.
Sic & illud inquit.
Aethiopum ex oris rediit neptunus & illum
Montibus e solymis lōge prospexit.
Tantūdē dicēs a meridiāis locis. Vt si solymos dicat: nō quidē Pisidiā
habitātes: sed (ut āte dixi) finxisse quosdā nōis eiusdē: q cōsimili rōne se
se ad eū i rate nauigantē haberent. Et meridianos illos: sicut Aethiopas:
quēadmodū Pisidici: & supra Pōtum: & supra eos ethiopas qui aegypto
adiacent. Sic & gruum mentionem communem faciens ait.
Postq̄ hyemem fugitant: nimii quoq frigoris hymbrem:
Oceani aduolitant refluos clangoribus aestus.
Caedem pygmaeis populis cladem q ferentes.
Non eni p Graeciae qdē loca grus ad meridiē delata spectat. In Italia ue/
ro: & Hispania nullo modo uel Caspia: uel Bactriana. Ad meridianam
igit orā maritimā cūctā extēdēte se oceano: ab uniuersa fugitantes hye/
mē: & traditos i fabulis pymaeos admittere oportet. Quod si posterioris
aetatis hoies aethiopas ad eos: qui iusta aegyptum habitāt solos traduxe/
rūt. Sic ēt Pygmaeos sermones nihil ad antiqua ptinēt. Etenī argiuos: &
achaeos nō cūctos dicius: qui aduersus Iliū expeditionē suscepe. Home/
rus autem omēs appellat. Simile & q d' loquor ē de biptitis aethiopibus.
Omnes accipiēdi sunt: q ad oceani oras extenti incolunt: ab oriente usq
ad occidētē solē. Nā q sic appellāt aethiopes biptiti naturaliter sunt sinu
arabico: sicut instar fluminis: meridiani circuli ptinēs nō cōtēnēda: lō/
gitudine ferme stadiorum supra quindecim milia. Latitudie non multo
maiore q̄ mille: ubi maxīa est. Insuper & lōgitudini illud adest: istius si/
nus secessū a Pelusiaco mari tribus uel quattuor diebus distare: q terra
c ii

ipsa interiacẽs idest Isthmos continet. Sicut igitur qui eruditiores Asiã ab africa diuidunt: hunc esse natura cõmodiorem arbitrant terminum: utriusq; terræ sinum siue Nilum. Illum naq; omniformiter fere a mari ad mare peruenire. Nilũ autẽ multipliciter ab oceano distare: ita ut mi/nime asiam omnem ab africa diuidat. Hunc in modum & ego poetam ipsum puto omis meridianas partes hoc ipso sinu per totũ terrarũ orbẽ biptire iure cogitasse. Quonã enim modo terrã ipsam intermediã: idest Isthmon ignoraret: quam ad ægyptiũ pelagus ipse facit. Et enĩ penitus absurdũ est: si ægyptias Thebas plane nouit: quæ a nostro mari paulo/minus stadiis quinq; milibus distant: recessum autem sinus arabici mi/nime nouerit: nec mediã ipsius latitudinis tellurẽ: quæ non plusq; mille stadiorum latitudinem habet. Multo autẽ absurdius uidetur: si ab eodẽ cognito Nilo: qui tantæ regiõis idẽ assecutus est nomẽ: eius quidẽ causã nõ inspiciebat. Præcipue uero illud ab Herodoto dictũ incidit. Cur re/gio donũ erat fluminis: & ob eã causam merito idẽ assequebat nomen. Alioquin ex iis: quæ apud omnes gentes propria habentur: ea notissima sunt: quæ admirationẽ quãdam habent: & in apto cũctis extant. Tale & Nili incrementũ est: & exaggeratio pelagi. Sicut & ad ægyptum delati: nihil prius de regiõe ipsa pscrutantur: q̃ Nili naturã. Cũ indigenæ nihil hisce maioris nouitatis ad hospites narrandũ habeant. Nec ullas rerum suarũ illustriores. Nam scrutãti de flumine mãifesta fit regio qualis tota sit. Ita & qui longe audiũt nihil antiquius habẽt: q̃ ut hoc ipsum inqrãt: ad hoc & illud adiiciũt: quanto & ipse poeta discẽdi studio: & peregrinã/di cupiditate teneret. Quarũ rerum testimonio sunt: tũ uitæ suæ scripto/res: tum exẽpla plurima suis de poematibus desumpta. Hic igit ex mi/tis potissimũ arguit: & cõprobat: cũ dicẽda æloquẽter expõat. Et admo/dum uulgata silentio præterreat: ut p Epithera: idest adiectura dicat. Ae/gyptios aũt & syros ad quos noster nunc sermo est mirari oportet: q; eo differente: ne suæ quidem gẽtis: & agri res intelligãt. Sed & inscitiã hoĩs incusent: cui obnoxios illos esse ratio ipsa demõstrat. Simpliciter aũt nõ iccirco ignotantiæ signũ est: quia non æloquat aliquis. Nec enim Euripi mutatiões: nec Termopylas: nec alia cõplura inter Græcos celeberrima cõmemorat: haud tamen ignorasse dixeris. Quod iis minime uidet: qui sponte sua surdas occludant aures. Qui qdẽ uehementer accusandi ue/niunt. Poeta sane pertrapida & incita flumĩa nũcupat: non torrẽtes solũ: uerum omĩa cõmuniter, quoniã hymbribus aquæ pluuiæ oĩa cõplent: at quod cõmune est excellentioribus peculiare fit. Aliter enim torrẽtẽ: aliter perpetuũ fluẽtum a Ioue incitatũ audires: hic nanq; aliquo modo cõduplicat excessus. Et sicut nõnulli super excessibus excessus sunt: ut

illud. Leuiorem subire umbram. Et illud: formidolosiorē lepore: Phrygē. Et illud. Agerminorē tellurē habet: q̄ epistola laconica. Sic excessus super excessum cōcurrit. cur ĩcitus a Ioue Nilus dicit᷑. nã rapiditas torrentis cætera supat flumina: usq; adeo incitus præcipitat᷑. At Nilus ipse etiã torrentes excellit in tantã uim magnitudinis: tēporibusq; repletus. Itaq; quando ipsi poetæ cognitus illius erat euentus: ut fabulati sumus: etiã de illo tale usurpauit adiectiuũ. Quod nec alio q̄ dixius pacto accipiendũ est. Pluribus aũt erũpe ostiis: quia etiã cōmune plurium ē: propterea mētione dignũ nequaq̄ suspicatus est. Et eo magis quia ad sciētes loquebat᷑. Sicut & Alceus sese in ægyptũ puenisse ꝓfatus. Exaggerationes aũt & incremẽta: & ex iis facile possunt intelligi quæ de Pharo tradidit. Is enĩ de Pharo sua tempora posteritati cōmēdans: magis q̄ fama cōmunis dixit. Quippe qđ a cōtinēti tñ abesset: quãtũ p diē nauis cursus est: haud sane falso uulgatũ erat: ĩcremẽta & exaggeratiōes tales extitisse. Cōmuniter illũ audisse crediderim. Ex qbus poeta in unũ cōferens: Insulã plus a terra cōtinenti distetisse: quom Menelaus aderat: q̄ tunc suo tēpore fabulamēti gratia: lōge maius adiecit interuallũ. Fabulosæ uero fictiōes non ignorantiæ causa fiunt. Signa enĩ ꝓfecto sunt: neq; de proteo scripta siue Pygmæis: neq; ipse ueneficioꝝ potestates: neq; siqd huius generis tale fingit᷑ a poetis. Haud enĩ p locoꝝ ignorãtiam: sed p oblectamenta & lætitiam dicuntur. Quonam igitur pacto aquarum expertem: aquas habere dicit᷑

Cōmodus est portus bene structas unde carinas
Post haustas lymphas pōto induxere natantes.

Sed neq; Scaturiginē defecisse ĩpossibile: neq; aquationē ex ĩsula fuisse ĩquit: sed adductionē solã ꝓpter portus ipsius uirtutē. Aquam uero ex ulteriore continēte haurire facultas erat ꝓfitente quodãmodo p insinuationē poeta: qđ non ad ueritatē: sed ad excessum figmētũq; poeticum pelago dixit ambitam. Quãdo qdē de Menelai errore dicta: locoꝝ illoꝝ ignorãtiæ adiumētum uident᷑ afferre. Forte satius: ut in uersibus quæsita exponentes hæc ipsa præcidamus: & de poeta clariorem suscipiamus defensionem. Telemachum regiorum tectoꝝ ornamenta mirantem sic Menelaus alloquitur.

Multa quidē passus: multisq; erroribus actus:
Nauibus octauo ueni peruectus in anno.
Cyprum & Phœnicem ægyptia pulsus ad arua.
Aethiopasq; uagans: & sidonios & erembos
Et libyen adii.

Quærunt autem quosnam ad æthiopas nauigans ab ægypto profectus

fuerit:quoniã maria nostra nulli æthiopes incolũt.Neq; p descẽsus Nili præcipuos:idest cataractas ullus ẽ nauibus trãsitus.Et q Sidonii sint nõ enim illi sunt qui i phœnice habitant.Cum eni genus ãtepofuisset:spe/ ciẽ nequaq̃ addidisset.Quiq; Erembi:nouũ nanq; est uocabulũ. Aristo/ nicus qdẽ ætate nostra Grãmaticus i libris:quos de Menelai errore ædi/ dit cõpluriũ uirorũ sentẽtias circa oĩa ibidẽ occurrẽtia capita cõscripsit. Sat erit nobis:si longiora præcidẽtes eos tantũ differemus ex iis q eius nauigationẽ ad æthiopiã narrãt.Nõnulli circũductũ per gades cursum retulisse ad Indicam usq; regionem inducunt. Simul errori & tempus accomodant:cum dicitur.

Nauibus octauo ueni peruectus in antro.

Quidam per Isthmum:idest per intermediã terram: & sinum arabicũ: Alii per fossarũ aliquam.Circũductus aũt cursus minime est necessari/ us:quẽ Crates itroducit sic ĩpossibilẽ esse. Eteni Vlyssis error ĩpossibi/ lis.Cæterũ ad materiam Mathematicã minime utilis:neq; ad erroris tẽ/ pus.Inuitæ nanq; moræ:& nauigationis incõmoditates eũ detinuerunt: cũ dicat:q̃d e nauibus sexagintaquiq;:reliquæ supfuerant & qdem spõ/ taneæ colligẽdæ pecuniæ gratia.loquitur enim Nestor.

Ille ubi permultum cogens census:haud minus auri:

Nauibus errabat phœnicem inde cyprumq;:

Aegyptumq; uagans.

Ipsa quidẽ nauigatio p Isthmũ idest terrã intermediã: aut p fossas acta: enarrata quidẽ:in fabulæ formã audienda erat. Nõ enarrata aũt supua/ cue & incredibiliter itroduceret utiq;. Incredibiliter inquã q; ãte Tro/ iana tempora ne una qdẽ fossa erat. Qui aũt facere cõatus est. Sesostrin fuisse aiũt.Cæterũ iccirco destitisse:q; maris summitatẽ sublimiorẽ esse deprehẽderat. Terra ẽt ipsa intermedia haud ullo nauigari pacto pote/ rat.Eratosthenes haud rectã iti eo facit cõiecturam:q; ad colũnas ut iref nõdum fracta tellus erat:ut huic interiori cõtinuaret exterius pelagus: ne cũ sublimius esset terrã operiret itermediã. Diruptiõe uero facta hu/ milius esse deprehensum & Casii & Pelusii agrum ad rubrũ usq; m are detexisse.Quã igit de eruptione ista habemus historiã: q̃d ãte Troiana tẽpora non extitisset?Fortassis pariter Vlyssem hac i oceanũ enauigasse fecit:diruptiõe iã pacta.Pariter aũt Menelaũ ad mare rubrũ ab ægypto classe transisse: diruptione necdum facta. Sed enim & Proteum sic illi dicentem introduxit.

Te uero helysium ad campum:uel ad ultima terræ

Cæelestes mittent.

Quæ nam igitur & quod occidentalem hunc extremũ locũ dicit.

Adiúctus zephyrus declarat & ultima terræ.
Ast late zephyri stridentia flamina: semper
Oceanus fundit.
Hæc ambigui plena sermõis: & enigmatis. Si igit̃ mediũ hũc agrũ poe/ta: & cõfluũ quãdoq; extitisse tradidisset: quãto maiorẽ ad id fidẽ habe/remus: bipertitos æthiopas fuisse: tanti maris interiectiõe disiũctos. Quæ pecuniarũ collectio & quæstus ab exterioribus & Oceanum colentibus æthiopibus. Atq; Teleachus regaliũ ornamẽtorũ magnitudinẽ admirat̃ Electri atq; auri argẽti simul: atq; elephanti.
Verum nulla horum præterq̃ elephanti facultas illis adest. Plurimi eñi & ĩprimis Nõades pastores rerũ omniũ mediussidius mẽdicissimi sunt. Adiacet Arabia usq; ad Indiã. Ex us sola ex omnibus altera felix uocat̃. Alterã & si talẽ nõ nominãt putãt tamẽ: & felicissimã esse scribũt. Indi/cam qdẽ ignorauit Homerus. Quã si nouisset profecto & meminisset. Arabia quæ hac tẽpestate felix appellat̃ illis tẽporibus minĩe locuples erat. Quin & ipsa admodũ erat egena. Cuius ciuitas fuit hominũ in ten/toriis degentiũ. Scenicorũ scilicet. Pars ipsius rara ferens aromata. Vude regio uocabulũ consequuta est. Quia taliũ penes nos rerũ põdus & rarũ: & preciosum est. Hac qdẽ ætate ubertatẽ habẽt: & ditescũt: cũ frequẽs: & copiosa mercatura facta sit. Tunc aũt minime credibile. Ipsorũ gratia aromatum: & odoramẽtorũ negociatori pariter: & camelario taliũ rerum facilis copia est. Menelao uero pricipalibus spoliis simul: & regũ mune/ribus opus erat: q & haberent qđ erogarent: & libenter cuperent ꝑpter uiri claritatẽ & gloriã. Igit̃ ægyptii: æthiopesq; ꝑpinqui: & Arabes nec omnino inopes erãt. Nec atridarũ fama illorũ aures effugerat. Præsertim ob res in bello troiano magnifice gestas. Vt capessendæ ab illis utilita/tis spes oriret̃. Sicuti de Agamemnonis Throace fertur.
Quem signum hospitii cinyres donauerit olim
Maxima cypriacas uolitarat gloria in oras.
Maius nanq; erroris spaciũ in Phœnice. Syria ægypto: & Africa fuisse dicẽdũ est: & Cypri locis: & sũmatĩ ꝑ maritimã nostrã & insulas. Et enim eũ ab hiis mũera cõparasse & ab inuitis discursando prædas uẽdicasse. Potissimum ab iis Troiani belli socii fuerunt: hic factum est. Qui uero exterius & longinqui fuerant Barbari nullam eius generis spẽ ostenta/bant. Menelaus igit̃ in æthiopiã uenisse dicit̃. Nõ qđ adusq; terminos ægypti uenerit. Forsan enim propinquiores thebis erãt ea tẽpestate ter/mini. Cæterum & qui nũc ad Syenen: & Philas pertinent termini pro/pinqui sunt. Quorum illa quidem ad ægyptum est: Phile uero æthio/pum: & ægyptiorum commune domicilium est. Eum igit̃ ad Thebas

profectum licet: uel ad usq; terminos; uel ultra æthiopas: & eo amplius: q regali fretus esset hospitio: haud ullum inconueniens. Sic & Vlysses se ad Cyclopum terram peruenisse inquit: e mari ad speluncam usq; profectus. Et enim uspiam in extremo cōsistere ait: & ī æoliam quidem: & ad Lestrygonas: & aliorsum: ubicunq; stetit in anchoris: eo permeasse dissent. Eodem modo Menelaus in æthiopiam. Sic etiam in Africam: q alicubi ad ea loca applicuit. Ex quo & Ardaniæ portus supra Paretōium: Menelaus uocatur. Quod si Phoenices & Sidonios interloquendum: idem eorum Metropolin nominat: cōsueta utit̄ figura. Sicut Troas adit: simul hectora naui. & illud

Magnanimi nec erat proles tunc oeneos ulla.

Is nec erat. meleager obit sub funere flauus. & illud.

Idam adeunt & gargaron. & illud.

Euboeamq; tenent cum chalcide. eretriamq;

Et sapphon.

Seu te cyprus habet: seu te paphus: atq; panormus.

Et præterea loci alii supererant. Atqui & cum iam phoenicis meminisset: proprie & Sidonem connumerasset. Denuo inquit: quod nonnulli inquirunt: ad connumerandas enim ordīe gentes satis erat hunc in modum dixisse.

Cyprum & phoenicem: ægyptia littora oberrans.

Aethiopasq; adii.

Vt autem & Sidonios peragrasse: & eam amplius peregrinationem exprimat: eorum felicitatem laudibus manifestat: siue repeteret: siue assumeret ex artis bonitate se bene habere. Et Helenam cum Alexandro hospitaliter acceptam ab eius loci hominibus.

Quocirca & Alexandro multa eius generis adsistere dicit.

Vestis erat uaria: quam perfecere marite

Sidoniæ. sidone uehit quas nauibus ipse

Pulcher Alexander.

Viam quoq; per quam subuexit Helenam: & apud Menelaum exponit. Telemachum enim alloquens ait.

Extructum cratera dabo: est argenteus omnis.

Labra micant auro perfecta: est mulciber autor.

Sidonius tribuit rex nunc clarissimos heros.

Illuc me placida protexerat æde reuersum.

Ad excellētiam dictum accipere oportet. Est Mulciber autor. Sicut etiam pulchra opera Mineruæ dictitātur: & gratiarum & musarum:

cum quod homines ipsi ornatissimis artibus celebrati essent. Homerus Craterem laudibus extollens ostēdat. Quem Euneus pro lycaone tradiderat. ait enim:

Ipse decor reliquos toto uincebat in orbe.
Sidonii ingenius uariis atq; arte crearunt.
Attulerantq; uiri phoenices.

Multus etiam de Erembis factus est sermo. Longe uerisimilius dixere: qui eos Arabes esse putant. Noster autem Zeno hoc modo scribit.

Aethiopesq; adii cum sidoniis arabasq;.

Scripta quidem cum peruetusta sint: mouenda non sunt: Satius est uocabuli mutationem accusare quae per multa: & cunctis i gentibus uulgata extint. Quippe nonnulli uariatis litteris ipsum fecere nomen. Optime & in hoc loco dixisse uisus est Posidonius: qui ab gentium cognatione & communione uetam nominis rationem idest Etymologiam explicat. Nam Armeniorum: Syrorum: & Arabum natio magnam prae se fert generis coniunctionem: seu linguam: seu uiuendi ritus: siue corporis liniamēta consyderes: cum maxime finitimi sint. Indicio est Mesopotamia ex hisce tribus constituta gentibus. Praecipue ex iis similitudo manifesta est: q siqua sane fit trans climata differentia ea ut plurimum fit inter septentrionales: & meridionales populos: & cum iis inter illos praecipue qui regionis incolunt terminos medios. Sed quod cōmune est obtinet. Assyrii quidem & arimatii: & harmenii quodammodo pariter se habent: & ad hos & ad se inuicem. Harum uero gentium appellationes inter se q̄ similes esseretur. Ipsi enim Syri: quos Syros nos ipsi uocamus: Armenios & arammeos uocāt. huic autem uideri armenios & arabas: & Erembos. graecis fortasse ipsis hoc modo arabas uocannbus. Simul & ad id ueta uocabuli significatione: idest Etymologia adiuuante. Quia enim terram subeant: idest antra: multi troglodytas quasi antricolas: quos suscipientes posteri: uulgo per nominis etymologiam apertius troglodytas dixere. Hi ex arabibus sunt: qui ad alteram sinus arabici partem uergunt ad aegyptum & aethiopiam. horum meminisse poetam: & ad eos Menelai profectionem dixisse credibile est: & eo ad aethiopiam quem dixi modo. Et enim hi quoq; Thebaidi propinqui sunt: similiter non operādi: aut lucrādi gratia nominati: haud eni hoc multū esset: uerum pegrinationis longinqtate: & celebritate.

Celebetrimum est nanq; tam remota peragrasse loca. Tale & illud est.
Hic hominum multas urbis & pectora nouit:
Plurima perpessus multisq; erroribus actus.
Hesiodus in catalogo inquit: Arabi puellá quã Hermaon genuit. & Beli folio digna puella regis: ut ait Stesichorus. Credẽdũ igit' est: q; ab isto arabia iam tum nomiabat'. Heroum uero ãnis nõdũ fortasse. Qui autẽ Erembos fingũt: ꝓpriũ unũ æthiopiæ genus. & aliud Ccphenoꝝ: & tertium Pygmæoꝝ: & alia innumerabilia: minus credulitatis cõsequerent': cum præter hoc quod haud fide digna proferãt: quãdã poeticæ & historicæ figuræ cõfusionẽ demõstrant. Similesq; illis sunt q Sidonios í mari Persico: aut alibi ad oceanũ fetant: & Menelai errorẽ: & Phœnicis extra oceanum ponẽtes. Huius aũt incredulitatis causa est non minima: q sibiipsis dicẽdo inuicẽ aduersant'. Quidã enĩ Phœnicas: & Sidonios: q nobis ꝓpinquiores sunt: ex oceano in Colonias deductos esse tradũt. Et quia a mari rubro sunt Phœnices idest rubros uocatos fuisse adiciunt. Nõnulli illos ab istis esse dicũt. Sunt & qui æthiopiã in nostrã Phœnicem traducũt. Et res de Andromeda gestas in Iope cõtigisse aiunt. Non qdem p locoꝝ aut rerum: quæ dicunt' ignorantiam: Sed fabulæ potius figura. Sicut penes Hesiodũ: atq; alios quæ ꝓfert Apollodorus nesciẽs ꝓfecto quẽ in modũ ista Homeri rebus apponit. Res enim Homeri ad Pontum & Aegyptũ apponit inscitiã causatus: qđ cum existẽtia cõmemorare uelit: non tamẽ existentia cõmemoraret. Sed nos existẽtia: uelut existẽtia p ignorãtiã. Hesiodũ nemo utiq; inscitiæ crimináret' qui semicanes: & longa ferentes capita dicit: & Pygmæos. Hæc enim haud Homeri sunt fabulosa fingẽtis. Quoꝝ e numero & isti existunt Pygmæi. Neq; alemanis qui digytos intenectos alios pedum digytis scribit. Nec Aeschyli: qui cãino capite: & oculatis pectoribus: & monoculos. Quibus in rebus nec ipsis qui pedestri sermone historiæ formã cõscribunt: mentem in multis adhibebimus: nisi fabulamẽta sese cõscriberc ꝓfiterent'. Nanq; initio statim clarum est: eos fabulas spõte sua cõtexere: non per rerũ ignotãtiam: sed impossibilium figmẽto admirationis & uoluptatis gratia. At per ignorantiam putantur: quum maxime & credibiliter talia de occultis & ignoratis per fabulamẽta cõscribũt. Cæteꝝ Theopõpus interdicẽdum sese fabulas in historiis narraturum cõfitet'. Melius q Herodotus: & Ctesias: & Hellanicus & cæteri: qui res Indiæ litteris ꝓdiderũt. Veꝝ de obtigentibus oceano: í fabulæ modũ cõmeorauit est. Nã de illo cõiectura poetæ faciẽda est. Ab aquaꝝ. n. siccitatibus: & alluuiõibus de charybdi fabulas ipse cõfecit. Cũ tñ illa pẽitus Hõeri fabulatio nequaq existat. Sed ex iis q de freto Siculo ab historia tradũt' ante

comparata. Nam cum bis fiat die noctuq; recursus: si ter ille sic dixerit.
Terq; die reuomit: ter sorbet inde refluxus.
Haud p historiarum ignorãtiam hoc fieri suspicandũ est: sed per miseriam ac terroré quẽ ĩterloquẽdũ Circe pmultũ adiecit auertẽdi gratia: ut ipsis in uersibus mẽdacium misceret: quũ ea dixit hũc ĩ modũ.
Terq; die reuomit: ter sorbet: deinde refluxus.
Terrificum est: ibi ne fueris sorbẽte charybdi.
Te neq; ab hac peste seruauerit ennogisæus.
Atq; eã ĩ sorbitioné ĩcidit Vlysses: nec tamẽ (ut inqt ipsemet) extĩctus ẽ.
Illa qdem salsos sorbebat ab æquore fluctus.
Ast ego tollebar caprifici in uertice summe:
Cui steteram fixus œu uespertilio.
Tolleras inde naufragia: & ab eis rursus ĩterceptus saluus euasit. Vnde Circe mẽtita ẽ: & sicut hoc: sic & illud. Terq; die reuomit: pro Bisq; die reuomit: cũ huiusmodi superlatio ab oĩbus usurpet. Vnde ter beatos: & ter infelices dictitãt: & poeta ipse. Ter beati danai: & ter benigna: ter exorabilis. Et terq; quaterq; beati. Forte aliqs ex loco signum faceret: q aliquo modo ueritaté sub uelamine dicat. Ad id enĩ qd bis ĩ utroq; diei ac noctis tẽpore fiat refluxus: magis conuenit q̃ ad id qd tanto tẽpore ter demersa maneant naufragia. Tarde uero tenci cũ optaret: & assidue ramis detinetet
ter beati
ter infelices
ter benig[illegible]
t[illegible] exorabilis.
terq; quaterq; beati
Continue specto remouit dũ ex æquore retro
Carbasa uel proram: sed spes tardissima uenit:
Quando e consilio uir cœnæ ad fercula surgit:
Atq; foti lites diiudicat ordine multas:
Tẽpore in hoc resonans mihi pandit dona charybdis. Cũcta hæc: notabilis cuiusdã tẽporis indicium exhibent. Præsertim cũ uespã intẽdisse: ne cõmuniter qdẽ inqt. Quãdo iudex exurgit. Sed quando lites multas diiudicat: ut ita uel lõgioré quandã morã protrahat. Alioquin haud credibilem naufragio liberationem subiecisset: si prius q̃ extrahetetur: confestim multo retro refluxus ipse recideret. Reprehendit autem Apollodorus Callimachum assentiens Eratostheni: quoniam licet esset grãmaticus ultra Homericã materiam: & exteriorem per oceani locos cursum circa quem errorem asserit: Caunum nomĩat: & Corcyram. Quod si nullibi quidem error extitit: quĩ totum Homeri figmentum est recte fit increpatio. Sin autem extitit: uerum alia circumloca confestim illa dicẽda sunt: & illius corrigẽda est ignorãtia. Totũ aũt esse figmẽtũ nequaq̃ uerisimile dicit: quẽadmodũ ostẽdimus. Nec aliorum locorum put maior demõstratorum est fides. Et a criminatiõe liberati Callimachus posset.

Nec eni probe Scepsius Demetrius: qui quorūdā Apollodoro delicto χ causa extit aduersus Cyzicenum Neanthem: ābitiose cōtradicēs. Neanthes eni dixerat: φ argonautæ ad Phasin nauigantes: Homeri & cæterorꝫ dictis sup nauigatiōe cōcordans: Ideæ matris sacra apud Cyzicum collocarāt in ea regione principē. Nequaq̄ uero exploratā Iasonis peregrinationem ad Phasin Homerum habuisse: hoc non modo cantatis ab Homero: sed ēt sumpsius dictis repugnat. Homerus enim Achillem: & Lesbum: & alia loca populatū a Lemno: cæterisq̄ ꝓpinquis insulis sese continuisse dicit ꝓpter Iasonis eiusq̄ filii Eunei cognationē. ea tēpestate insulæ impium obtinētis. Quonā igit̄ pacto id poeta qdē sciuit: qd̄ uel genere uel gēte: uel uicinitate: uel quouis modo necessariū fuerat: & Achilles & Iason: & non aliūde sane: nisi φ ābos Thessalos fuisse contigerat. Hunc qdē ex Iolco: Achillem uero e Pythia achiua. Id autē ignorabat unde euenisset Iasoni Thessalo: & Iolcio existenti: quod is sibi in natali solo successorē & hæredem neminē reliqsset. Filium uero in Lēni dicione constituisset. Peliamq̄ & Peliæ filias: & earꝫ præstātissimā: eiusq̄ filium nouerat Eumelū.

Q uem parit admeto matrona alcestis honora.

Q uæ peliæ natas formas superauerat omnis.

At Iasonis casus & Argo: & argonautas uulgo māifestos: ne audierat qdem. Eete uero nauigationē p oceāum fingebat nullū ab historia captās exordiū. Nā φ nauigatio ad Phasin primū (ut omnes asserūt) fidē habet mittēte Pelia: & reditus ipse: & internauigandū: φ insulas occuparit: & φ sicut Vlyssi ac Menelao amplius mediussidius factus est error: hac ēt mōstrat̄ & credit̄ ætate: & ex Homeri carmie. Etenim Eea circa Phasin urbs ostendit̄: & regionis Colchidis impium Eeta tenuisse credit̄. Et indigēis hocipsum gētile nomē illic ē. Et Medeā ueneficā extitisse memoriæ tradit̄. Et regiōis eius opes: & auri & argēti: & ferri metallis: iustā quādam in ea loca expeditiōis subalegant occasionem. Q uo Phrixum ante p mare trāsmisisse ferunt: & āboꝝ militiæ monumēta extant. Phrixium eni i Colchidis: & hiberiæ cōfinibus est: Et Iasonia multis i locis: & armeniæ: & mediæ finitimis ostentant̄. Atqui & circa Sinopen: eiusq̄ maritimā otā & Propōdē: & hellespontū: usq̄ Lemnū: cōplura reꝝ ab Iasone ac Phrixo ea i militia gestaꝝ ferūt̄ idicia. Colchoꝝq̄ Iasonē isecutātū usq̄ i Cretā: & Italiā & Adriā. Q uorum nonnulla quoq̄ designat Callimachus. Tūc qdē Egleten liquēs & Anaphē: uicias Lacedæmōiæ There inchoat: & ab Aeeta Cytheo rursus ad āntiquā semidei hermionē nauigauit. Tū de Colchis ait. Hi i traiectu Illyrico amissis remigiis apd̄ flauæ armōiæ āguē oppidū cōdiderūt. Q uod qdē cū e ꝓfugis quidam

Græcos asseruisset:at eoꝝ lingua Polas noiauit. Quidā maxiam Istri ptē Iasonē ānauigasse cōmemorāt. Aliq aūt usq; ad sinū adriancū. Quidam sane per locoꝝ iscitiā. Alii p fluuiū Istrū dicūt:q ab magno incoans Istro effundit' in adriā. Hæc ꝓbabiliter:ac nō incredibiliter dicta sunt. Poeta igit' tales nactus occasiōes quędā historicis cōuenietia:minimeq; discre/pātia dicit. In his ēt seruato more suo:& cōmuni fabulas imiscet. Minie aūt discrepat:quū æetā noiatim explicat. Et Iasonē & argo dicit: & præ/ter Eean effingit:& Euneū i Lēno cōstituit. Et Achilli dilectā facit isulā. Et præter Medeā Circen uenificā pniciosi Eete sororē facit. Adiicit ue/ro fabulose extra p Oceanū occurrētes errores:ea in nauigatiōe cū sup/positis istis illud apte dicat'. Curæ existens oībus argo. Perīde ac cogni/tis i locis ac populosis nauigatiōe futura. Quod si quēadmodū Scepsi/us inqt: Mimnermū testē accipiēs: domiciliū Eete in oceanū ad oriētem faceret. Exterius Iasonē missum a Pelia esse:& pellē reportasse:nulla ra/tiōe credibiliter ea ad pellem transmissio diceret' ad ignotos obscurosq; locos: Nec ipsa nauigatō p deserta & iculta pegrinās usq; adeo gloriosa: & omnibus curiosa fuisset.

Nec uero ad pellē quo tempore scandit iason:
Mœstum de terris ipse ꝓfectus iter:
Tristia crudeli peliæ certamina patrans
Oceani refluas tum petiisset aquas. & illud.
Tunc radiis altæ sol splēdidus actus in urbē:
Aeetæ auratis emicat in thalamis.
Littore ab oceani diuus ueniebat iason.

Neq; probe illud Eratosthenes: quod de homibus nulla dignis memo/ria amplius mentionem facit. Quoꝝ nonnulla redarguit: nonnulla cre/dit:& testes illos usurpat. Sicut Damasten:& alios generis eiusdē. Quo/niam & si quid ueri prædicāt:non in eo testibus illis uti oportet. Nec ob eam causam fides est eis habenda. At dignis & grauibus tantummodo uiris sic utendum est:qui quidem permulta bene disseruerunt. Multa uero omisere:uel non satis plene explicuere. Nec uero falso teste untur Damaste:nec quicq̄ differt: si testem uocaret Bergeum uel Messenium Euemerum:& reliquos quos ille nomiat:eorum ambages accusans. Ipse horum unum deliramentum commemorat: quod arabicum sinum la/cum esse censent. Diotimen quoq; Strombichi filium legationes athe/niensium enarrantem e Cilicia per Cydnum in Choaspen flumen ad/nauigasse: qui præter Susa defluit. Et quadragesimo demum die ad Susa peruenisse. Hæc sibi narrasse Diotimē. inde miratur si possi/bile fuit. Cydnum itercisо Euphrate atq; Tigri in Choaspen irrūpere.

Aliqs non modo hoc ānotauerit:sed & alia:qđ de locis sua nōdū ætate cognita singula exqsita digeste esse dicat.iubensq; ne leuiter qbuscunq; fidem adhibeāus:& causas pluribus reddēs: ꝓpter quas haud ita nobis fides præstāda qbusuis sit. Sicun de Ponto:& de adria:ipse tamē nescio qbus credidit. Igiť isthicum sinum lōge magis ad oriente expositū q̄ mare nostrū putauit. Signū cū orienti uiciniot tribus ferme stadiorū milibus sit:q̄ Dioscuriade q̄ i secessu Pōti ē. Et secūdū ipsum:ex stadiorū msura: quā de adria dicit & septētrioālia & alia noiatim loca extrema expōens a nulla tēpat fabulatiōe:fidē quoq; præterea habuit de exterioribus columis Herculis pluribus fabulamētis:& insulā Cernen:& alia nominās loca:quæ hisce tēporibus nusquā mōstrāť:de qbus mēoriā postea faciemus. Vetustissimos inqt aut piraticā:aut mercatutā exercētes eo nauigasse:non in pelagus qdē egressos:sed iasonis modo præter littora pmeasse. Quē qdē in Mediā usq; & armeniā & Colcos nauibus omissis bellū itulisse. Postremo dicitat antiqs tēporibus neminē aut mare euxinū: aut præter Libyā Ciriā Ciliciā nauigis adire ausum.q; si āliquos eos dicit qui nostrā āte fuere memoriā de illis seu nauigarit seu nō:nulla mihi sane cura ē. Sin eos iquit qui memoriæ ꝓdūť nullus eloqui sane torpesceret aut uereret:qđ ueteres & maritima:& terræstria longiqus emēsi fuerint itinera q̄ posteriores uideanť:si aios ad ea quæ de illis posteritati scriptis cōmēdata sunt adhibuerius. Sicuti Liber pater Hercules: & Iason ipse qdē. Illi ēt de qbus poeta cecinit. Vlysses Menelaus Theseus Perithous:qui lōgiquas subiere militias:ut fama fert:ut imortalia de se monumēta reliquerēt:ut ēt ad inferos usq; penetrarent. Castorē & Pollucem maris curā suscepisse:& nauigānū saluti preesse. Minoem maris impium tenuisse. Phœnicū itē nauigatiōem:qui ēt extra colūnas herculeas egressi fuere:& ibi urbes cōdidere:& ad mediterranea africæ orāq; maritimā paulopost Troiana tēpora. Aeneā & Anthenorē & Enetos:& simpliciter omnes qui e Troiano bello in uniuersum terrarum orbem pererrarunt dignum est nequaq̄ inter uetustos homines recenseri. Cū autem græci similiter & barbari ob lōgiora militiæ tempora domestica bona & facultates bello partas amisissent:obuenit utrisq; ut euerso ilio uictores per egestatem ad latrocinandum uerterentur. Et uicti bello superstites multo magis:a quibus & oppida plurima cōdita per omnia littora extra Græciam feruntur:& ad nonnullos mediterraneæ locos. Ipse autem æloquutus quousq; habitabilis ad cognitiōem post Alexandrū: & eius æratem perlata sit ad faciendum iam de forma sermonem transit : non tantum de ipsa dico habitabili ; quod quidem de illa sermoni ꝓpriū magis esset:sed uniuersa de terra. Huius aūt facieda quoq; est

memoria. Modo ne præter ordinē. Profatus itaq; q̄ tota rotūda existat: non q̄dē ut tornatilis: cū inæqualitates quasdā habeat: inducit q̄ globi illius pticulares sint transfigurationes: quæ aquis & igne & terræmotibus: & exhalationibus: & aliis generis eiusdē cōtingūt. Neq; hac ī pte rex̄ servans ordinē. Nanq; rotūditas totam terrā ab ipsa totius uertigie prouenit: tales uero trāsformatiōes totā minime terram pmutant. Eteni ī magnis quæ sic parua sunt euanescūt. alias uero atq; alias terræ dispositiones efficiūt. Aliasq; ac alias ppiquas habent causas. Præcipuā uero quæstiōem præbuisse dicit: quonā mō fiat ut duobus tribusq; stadiox̄ milibus lōge a mari ītra mediterraneā frequētibus ī locis cōcharū & Ostreorū & Cherāydū magna cernat̄ multitudo & falsi lacus: sicut circa tēplū Ammonis: & uiā qua itur ad illud triū miliū stadiorū esse dicūt. Per multā eni ostreox̄ effusionē extare. Nō pax̄ ēt hac tēpestate salis īuēiri. Maris præterea exhalatiōes in sublime reiici. Prope ipsum etiam maritimax̄ fragmēta nauium ostentari: quæ hiatibus terris escaturiuisse tradūt. Super columellas īcubare delphias hāc inscriptiōem habētes Cyrenensiū spectatox̄. Hæc effatus stratonis Phisici cōmēdat opinionē & Xāthi Lydi q̄ regnāte Artaxerxe īgentē adeo fuisse siccitatē ait: ut flumina lacus putei defecerit. Eūq; ipsum multis ī locis a mari lōgīqus uidisse lapidibus inhærētes cōchulas: pectines & testax̄ formas. Salsumq; lacū in armeniis & ī Mattienis: & ī inferiore Phrygia: quas ob causas psuasum habere cāpos illos mare aliquādo fuisse. Strato aūt causas & ratiōes magis attīgit: q̄m existimare se dixit. Euxinum initio ad Bizātium os nequaq̄ habere. Flumīa uero in ipsum irrūpētia uiolenter aperuisse. Deinde aquas in Propontidē & Hellespontū excidisse. Idēq; in nostrū euenisse mare. Ibi enim ad colūnas cum mare āmibus īpleret̄ effractum esse trāsitum. E quorum effluentia quæ coenosa prius fuerant patefacta sunt loca. Causam uero affert. Primum q̄dē quod exterioris & interioris maris aliud fundum & alia sedes ima est. Deinde quia uitta quædā sub aquis ex Europa ī Africam ptotenditur: quasi antea interius & exterius mare unum esset: & fundū esse in Ponto breuissimum. Creticum uero & Siculum & Sardoum pelagus profundum esse uehementer. Amnibus enim plurimis & maximis a septētrione & oriente labentibus: illa limo repleri: & alia profunda manere. Quocirca pōticum mare dulcissimum esse: fluere uero ad locos: ubi magis fundum inclinatur. Videri & pontum ipsum humum altiorem tollere posse posterius: si tales pmaneāt īfluētiæ. Nā & sinistras pōti ptes nūc cœno īcrescere. Salmydessum uidelicet: & ea q̄ nautæ uocāt pectora ad Istrū & Scythax̄ deserta Vtq; & ipsum Ammōis tēplū superioribus āns mari ppiquū: ob effluentiā

hoc tẽpore ĩ mediterraneã iacere. Ipsum ẽt oraculũ cũ mare uicinũ esset eo celebritatis & notitiæ puẽisse iure qdẽ suspicat̃. Tantãq; loci a mari distĩctionẽ haud sane nois claritatẽ & gloriã uerisimiliter hac ætate posse facere. Aegyptũ ẽt priscis tẽporibus ad pelusias usq; paludes: & mõtẽ Casiũ lacũq; Sarbonidẽ maris inũdationibus optã fuisse. Nũc quoq; dũ p ægyptũ huiusmodi effodit̃ salsedo: ẽt sub arena salsa refertæ conchyliis foueæ reperiũt̃. Perĩde ac agro maris aquis inũdato. Locus ẽt ois ad casiũ & ad scuta (sic enĩ appellãt) palustrẽ limũ habebat: ut maris rubri sĩmũ attingeret. Mari aũt cedẽte detectũ extitisse: & lacũ Sarbonidẽ mãsisse. Inde & hũc effractũ & palustrẽ factũ. Similiter & salsi lacus ripas maris magis q̃ fluminis uideri. Idcirco magnã cõtinẽtis ptẽ qbusdã tẽporibus: inundatã: & rursus detectã extitisse cõcederes. Eũdẽ ĩ modũ inæquale pfundũ terrã nunc totã esse sub mari. Sicut mediussfidius & quæ emersit quã ĩcolimus: quæ tot pmutatiões admittit: quot uerbis psequtus est Eratosthenes. Eas ob res aduersus Xãthi dicta nihil absurdũ pfecto pferas. In Stratonẽ aũt dici põt: q cũ multæ causæ adsint: illis omissis quæ nõ sunt criminat̃. Primã eteni inqt causam: q exterioris & ĩterioris maris nõ idẽ pauimẽtũ ac fundũ est. Ad hoc.n. qđ altius tollit̃: aut in ima declinat: aut aliquos inundat locos: & ab illis refugit: hanc ipsam minime causam esse. Alia uero & alia esse pauimẽta: & hæc qdẽ esse humiliora: hæc aũt eminẽtiora. Verũ ipsa quoq; pauimẽta nũc qdẽ in sublime scandere: nunc aũt in ima esse deducta. Simulq; & pelagus tollere & inclinare. Altius qdẽ elatum inũdare. Pressius uero ĩ pristinũ recurrere statũ: qđ si sic ẽ: opus erit repẽtio maris ĩcremẽto inũdationẽ euenire: sicut crescentibus undis & fluuiorũ ascensibus interdũ altera ex pte aqua infert̃: interdũ rursus exauget̃. neq; uero incrementa aggerata & repẽtina fiũt: nec inũdatiões tẽpore tanto pmanẽt: nec ĩordiatæ sunt: nec ĩ alterũ inũdant mare: nec ubi euẽtus tulit. Reliquũ igit̃ ẽ: ut ĩ pauimentũ causa ponat̃: aut ĩ eo qđ mari subiectũ ẽ: aut qđ iundat̃. Immo uero qđ sub undis est. Humidũ nanq; ualde mobilius est: & pmutatiões celerius suscipe põt. Eteni horũ omniũ causa spirabilitas est. hoc magis ĩ loco: uerũ (ut dixi) hic talia fiũt accidẽtia: qđ fundũ & ipsa pauimẽta interdũ extollũt̃: ĩterdũ residẽt: nõ aũt q aliqua sublimia sint: aliqua uero mĩus. Is aũt assumit hoc quũ id mari obuenire putat: qđ & fluuiis accidit q ab altis locis fluẽtia sint: haud enĩ fluxiõis ad Byzãtiũ causam diceret e fundo esse: qđ Euxini alueũ altiorem esse dicat: q̃ uel ĩ Propõtide: uel ĩ reliquo deĩceps pelago simul & causam apponẽs. Nã ex limo e fluminibus delato fundũ repleri ac breuius fieri. Quãobrem ad exteriora elabi. Eãdem uero rationẽ in mare nostrũ uniuersum traducit ad

exterius:ut hoc altiora efficiat fundaméta:q̄ quæ atlantico subiecta sunt
pelago. Et enim hoc quoq; ex pluribus implet̃ amnibus:& defecationẽ
limi pro sua quantitate decollandi suscipit. Irrũpentẽ igit̃ per colũnas &
Calpen fluxũ ei qui ad Byzantiũ est:similẽ fieri opus erat At istud qdẽ
omitto. Et enĩ hoc ibidem cõtigere decet. Distrahi uero circa æstuaria &
inundatiões & occultari. Istud interrogo qdnã ꝓhiberet priusq̄ Byzãti/
os aperiret̃. Cum Euxini fundũ propõtide:& reliquo deinceps mari sit
humilius:fluminibus impleri:seu mare fuisset ãtea:seu Meotidis palus
ãplior. Nã si hoc concedat̃:& illud interrogabo. Num illius & Propon/
tidis supficies aquæ nõ ita se habebat:ut quo ad usq; ea erat ad effundẽ/
dum nequaq̄ ípelleret̃ ꝓpter aduersam ex equo resistentiã & oppressi/
onẽ. Postea uero q̄ internũ mare supabũdauit: qd̃ uberius erat euidẽti/
us fluxũ repulit Qua ex te íterius & exterius in unũ cõfluxere pelagus.
Et eandem cũ illo mari faciem accepere:siue marina siue palustris prius
erat. Postea uero marina facta ꝓpter pmixtiõem & inualescẽtiam. Si.n.
hoc dabũt fluxus qui nunc est haud sane ípediret̃. Nõ a supiore fundo:
neq; decliui quod ratus est Strato. Ista uero & ad nostrum mare totũ &
ad exterius transferre nõ in fundis:aut eoꝝ inũdatiõibus effluẽtiæ cau/
sam ponentes:sed in fluminibus ipsis. Quãdoquidẽ nõ ícredibile est se/
cundũ eos ẽt:& si totũ mare nostrũ antea paludẽ fuisse cõtigeret: quod
a fluuiis impletum supundãs p ãgustias colũnaꝝ excideret:quasi p cata/
racten assidue crescens & magis in unũ confluens mare effectũ tẽporis
diuturnitate: & unã in faciẽ cõcurrisse: ac ꝓpter inualescẽtem potentiã
in marinas euasisse aquas. Nõ autem omnino naturale fluuiis cõparasse
pelagus. Illi enĩ per decliua allabendo serunt̃. hoc uero ídecliue perstat:
freta uero intra terras agitant̃ alio quodã modo:nõ secundũ limi ex flu/
minibus prolapsum altitudinẽ pelagi reddẽtem. Nanq; aggeratio circa
ipsa fluuioꝝ ostia cõsistit. Sicut í Istro ea quæ pectora dicunt̃:& in Scy/
tharum solitudine & in Salmydesso:aliis etiã ad hoc torrentibus opem
afferẽtibus. Ad Phasin uero Colchicũ littus est arenosum & depressum
ac molle. Ad Thermodontẽ autẽ & ad Irin tota themiscyta totusq; cã/
pus amazonũ:& maior Sidenæ pars. Sic enim & í aliis. Omẽs nãq; Ni/
lũ imitant̃ ante ipsos meatum existentẽ in terram continentẽ redigẽtes
nonnulli plus nonnulli minus. Minus qdẽ qui nõ multũ deferũt limũ.
Plus uero qui permultũ & mollẽ transeũt agrũ. Torrentesq; plurimos
accipiunt. A quibus est Pyramus:qui magnam Ciliciæ partẽ adiecit de
quo tale est æditum oraculum.

Tunc erit undisonus late cum pyramus olim
Littora perfundens cyprum labetur in almam.

In mediis enim Cataoniæ căpis nauigabilis delatus:& p ăgustias Tauri in Ciliciam elabens ad oppositũ huic & Cypro transitũ erũpit:ne aũt delata a fluminibus terra in pelagus deueniat:causa est:quia mare natura ipsa refluens eă reuerberat. Animantibus enim simile est:ac sicut ille spiritũ assidue admittũt & remittunt:sic mare semp in se & ex se recurrenti quadă agitatiõe mouet. Id aũt perstanti i littore indicat fluctuatõ: pariter enim pedes alluũt:& nudăt:& rursus alluũt:& istud assidue: & fluctui supincurrit quoq; unda:& si tranquillũ sit ui quădam maiorem habet:ut omnia aliena eiciat in terrã: magnũ indiciũ est e mari alga per multa in littus piecta: hoc magis spirante uento contingit. Cæterę & in malicia & terræstribus flatibus.nihil enim minus fluctus ipse i terram fert contra reflăte uẽto.sicuti pprio quodă maris motu cum eo pariter agitato. Tale & istud est.

Fluctus in extremis curuans attollit altus.

Sordentemq; uomit spumă.& illud.

Littora iam reboant:foras eructatur aquæ uis.

Igit ipse undarũ impetus ad aliena ppulsanda uim quandam habet. Et hăc maris purgatiõem quăpiam esse ferũt:p quă & cadauera:& naufragia unda expellente ad terras extrudũt. Nec ipsa tantam uim habet reuersio:ut uel defunctũ corpus uel lignũ uel suber a fluctu reiciat i terram. Sic & uicina mari loca subter captante undã ruũt i pelagus. Sic & terram & turbulentam secũ aquă exundare cõtigit. Et adiuuante simul pondere:priusq̃ ultra in pelagus erũpat onus ad terram ifectus defert. Nã & fluminis uis ipsa quiescit:cũ ab ore paulispet fuerit egressa. Hũc igit in modũ possibile fit ut pelagus omne ab ipsis inchoans littoribus cœnũ obducat:si assidui amnes afluant. Id obueniret utiq; si põtũ Sardonico pelago pfundiorem esse supposuerimus. Quod supermẽsurata mille passibus profundissimũ esse aiũt: ut autor est Posidonius. Talem igit causarum ratiocinatiõe qdã minus admitteret. Ex manifestioribus & quotidie quodămodo pspectis potius applicădus est sermo. Nã diluuia & terrarũ motus:& exhalatiões & tũescẽtia mersæ mari telluris sublime tollunt mare. Illud aũt subsidentiæ humile reddunt. Haud enĩ laminæ fluitãtes qdẽ:aut pusillæ quædă insulæ sursum afferri ualent. magnæ uero nequaq̃ neq; insulæ qdẽ. Cõtinẽtes autem terræ minime. Similiter & cõmixtiones & puæ & magnæ fiant. Siquidẽ locorũ hiatus & absorbitiones domiciliorũ:queădmodum Buræ & Bizonæ aliarũq; plurium ex terræmotu factas fuisse perhibent. Et Siciliã nihil magis q̃ abscissum ab Italia fragmẽtum esse putaret aliquis. Vel ab etnæ incẽdio e fundo reiectam coniunctã permansisse. Sicut etiã Lipareorũ insulas atq;

Pithecussas. Is uero adeo iocundus est: ut cum mathematicus nõ sit: nec Archimedis opinionem confirmet. Ille enim in libro de iis quæ uehunt̃ ait: ευτοισ μερι Των οΧουμευων. Cuiuslibet humidi modo cõstet: & permaneat sup̃ficiẽ esse rotũdã & sphericam: cũ sphera idẽ cũ terra cẽtrum habeat. Hanc omnes admittunt opinionẽ: q̃ mathematica modo aliquo attigerũt. Ille uero mare interius: & si unũ sit (ut asserit) sub una sup̃ficie constructũ esse nõ æstimat: sed nec ẽt propiquis in locis. Et talis inscitiæ testes facit nõnullos architectos: cũ Mathematici architectonicã portionẽ esse quandã Mathematicæ declarent. Ait enĩ & Demetriũ Isthmũ Pelopõnesiacũ pfrĩgere conatũ: ut classibus nauigatõnis trãsitũ præberet. Ab architectis aũt ꝓhitũ: q̃ cũ metarent̃ renũciauerũt. Sinus Corinthi mare altius esse: q̃ qđ ad Cẽchrias esset. Itaq̃ intermediũ si incideret locũ: uniuersum ad Eginã transitũ: cũ ipsa pariter Egina & ꝓximas insulas demersum iri. Nec ipsum nauigatiõis utilem fore meatũ ob eam rationem: q̃ instar Euripi omnes fluxiles forẽt. Præsertim uero ueluti Siculũ fretũ est: qđ eadẽ cũ oceani æstuariis pati dicit̃. Quolibet enĩ die ac nocte bis fluxũ alternat Sicuti & oceãus bis inũdat: totiẽsq̃ recidit. Itaq̃ & inũdatio Tyrrheni maris in Siculũ delata confitẽdũ est q̃ ex altiore sup̃ficie descendens noĩat̃. Ei rei adstipulat̃ id qđ ẽt eodẽ tẽpore incipit & quiescit: quo ipsæ inũdatiões. Incipit enim circa exorientẽ lunã & occidentẽ. Desinit aũt cũ utriq̃ cæli medio & sup terrã & subter terrã adiũgit̃: & decrescẽtiæ qdẽ cõtrariũ exeũtẽ uocari utrisq̃ p cælũ mediis sitibus lunæ incipientem: sicut ipse excrescẽtiæ. Inundãnæ uero cõiũctiõibus ad ortũ & occasum desinẽtem. De fluxibus sane & refluxibus Posidõius: & Athenodorus satis cõmode loquuti sunt. At uero de fluxibus & refluxibus circa freta: q̃ ipsi quoq̃ maiorem præsenti materia naturæ rationẽ habẽt tñ dixisse sufficiat: qđ ea fluxilia esse: nõ unus specialis ẽ modus. Nõ enim Siculũ fretum bis die & nocte (ut ille inquit) alternat. Calchidicũ uero septies. Byzãtiũ autẽ neq̃ pmutat: sed dũtaxat excursionem tñ pdurat eam: abiens e Põtico pelago ĩ Propõndẽ. Vt uero tradit Hipparchus: & mãsiones quãdoq̃ faciebat. Nec si unus qdẽ modus dus esset hãc habere posset causam: quã dicit Eratosthenes: q̃ utrobiq̃ mare aliam atq̃ aliã sup̃ficiem habet. Hoc enĩ in fluuiis quoq̃ minime fieret: nisi cataractas haberẽt. Quod si habeant qdẽ cursum haud retro flectũt: sed ad ima semper deferunt̃. Id uero cõtingit qđ decliuis est: & fluxus & eius sup̃ficies. Quis aũt pelagi decliuẽ diceret esse sup̃ficiem? Maxĩeq̃ secundũ materiã quæ rotunda facit illa quattuor corpora: quæ uocamus elemẽta Adeo ut nedum nõ refluãt: sed neq̃ cõsistãt quidem neq̃ pmaneant: cum ĩ ipsis sit confluxus: nec una sup̃ficies. sed una qdẽ

altior:alia uero humilior. Non enim sicut terra secundum habitum sta/bilis formata est adeo:ut permanentes concauitates & substentacula ha/beat. Sic & aqua:sed ipsa ponderis inclinatiõe uecturam facit in terra:& talem accipit superficiem:qualem refert Archimedes. Ad dicta uero de Ammone:& ægypto adiicit:ut æstimet Casium montem & locum om/nem mari demergi:ubi nunc sunt etiam quæ scuta uocant. Et palustria esse cũcta rubri maris sinui cõtigua. Coeũte uero mari detegi. Palustrẽ autem locum dictum esse rubri maris sinui cõtiguum ambiguum est. Quoniã esse cõtiguũ significat:& prope esse & contingere. Vt si aquæ forent alteræ cum altero cõflueret. Ego qdem igit̃ ita accipio cõtigua fu/isse palustria mari rubro:donec colũnaræ obice adhuc fuerant occlusa. Quibus abscissis secessionẽ extitisse mari nostro ꝓpter colũnarũ efflu/entiam depressõ. Hippatchus autem capiens contiguũ idem esse quod una cõfluere mare nostrum cum rubro:propter expletionẽ causam as/fert. Quidnam igit̃ nostrum mare quod illuc trãsmittebat. Nũquid p colũnarum effluẽtiam in mare rubrũ transmittit: cum quo prius cõflu/ebat:& i eadem supficie haud humilius factũ pmansit: Nam secũdum ipsum Eratosthenem exterius mare uniuersum una confluũ esse:adeo ut Hispanũ.mare atq; rubrũ fotet unũ. Quod qdẽ eloquutus id quod seqt̃ infert. Eandẽ & exterius mare & rubrũ altitudinẽ habere. Itaq; qd̃ ibidẽ est confluũ esse. Sed hoc dixisse negat Eratosthenes:in unũ con/fluere p expletionem ad mare rubrum: sed proprie esse tantũ:nec seqt̃ q̃ unũ & continuũ mare eandem altitudinẽ & eãdem supficiem habe/at. Sicut & quod penes nos est & medinsidius qd̃ est ad Lecheũ: & qd̃ ad Cenchras. Quod & Hipparchus ipse i libello ad eum scripto signi/ficat. Eius itaq; talem opiniõem nequaq̃ ignorãs quicqd dicat ad illum: neq; id apparatus suscipiat:quippe q̃ exterius mare unum dixit: unam quoq; illius esse supficiem confiteat̃. Mendacẽ uero inscriptionem esse dicens:quæ in delphinibus est Cyrenẽsium spectatorũ:haud credibilẽ reddit causam. ꝙ Cyrene ædificatio in celebratis temporibus fert̃. Ne/mo aũt oraculi meminit apud mare unq̃ existẽtis. Quid enim si nullus scriptis ꝓdidit. Ex signis uero q̃bus suspicamur locũ aliquo tẽpore ma/rinũ extitisse:& delphinũ iscriptio:de Cyreneis spectatoribus extitit. Conceditq; de latitudine fundi:simul & altius mare creuisse:qd̃ ꝓxima oraculo loca demersit:a mari distãtia ultra tria stadioꝝ milia. Neq; cõce/dit tantã altitudinẽ:ut Phaꝝ totã:& complures ægypti oras operuerit: pinde ac tãta sublimitas ad hæc demergẽda nõ satis extiterit. Cũq; dixe/rit q̃ si mare nostrũ in tãtũ esset expletũ priusq̃ colũnaꝝ diruptio fieret: quãtum dixit Eratosthenes oportere:& Africã uniuersam: & p multam

Europæ partem:atq; Asiæ submersam esse. Subinfert q; Pōtus ad loca quædā cū Adriatico pariter confluerct:tanq̄ Istro ab uicinis Pōto locis diuiso:& in utrūq; mare defluente ꝓpter ipsius loci sitū. At Ister a pro/ pinqs pōto ptibus nequaq̄ habet originem. Sed cōtra a mōtibus supra Adriaticū. Neq; i utrūq; mare defluit. Veꝝ i Pōtū dūtaxat:& i ipsis so/ lū diuidit ostiis. Cōmunē is qdē cū non nullis ante illū ignorātiam istā ignorauit: q fluuiū quēdā Istro cognōmē esse arbitrati sunt:q ab eo di/ uisus irrūpat in Adriā:a quo & natio Istra p quam desert appellationē assumpsit: Et Iasonē a Colchis reuertentē hac nauigationē fecisse. Per/ mutationū uero taliū nulla sit admiratio. Inūdationū taliūq; Casiū cau/ sas esse diximus:ut circa Siciliā & æolias īsulas:& Pithecussas dictū est.

Dignum est & alia cōplura apponere: quæ reliqs ī locis similia his sunt fuerūtq;. Huius eni generis exēpla āte oculos cōiūctim posita præsentē sedare stuporē poterunt. Si aūt ueritas sensum perturbat reꝝ natura cō/ tingētiū iperitiā:& uitæ totius demōstrat. Quēadmodū siqs adiacētes Theræ & Therasiæ īsulas īter Cretā & Cyrenas trāseūtibus cōstitutas dixerit:quarū Thera inter Cyrenas urbes primaria est. Aegyptumq; & p multas eius generis Græciæ ptes. Nāq; iter Therā & Therasiā e pe/ lago protupere flāmæ:quæ p dies quattuor mare totū æstuās:atq; ardēs reddiderūt. Tū educta altius sensim uelut machinis insula: & ex flutā/ tibus terris cōposita exhalauerūt: quæ duodecim stadioꝝ circuitū cōti/ net. Inde cessante casu. Tum īperātes mari Rhodii primū capta fiducia ad locū nauigātes tēplū tutori Neptuno in īsula ædificarūt. In Phœnice quoq; facto terræmotu oppidū sup Sidonem sitū absorptū fuisse. Posi/ donius autor est:& Sidonis dimidietatē ferme corruisse nō uno qdem ictu. Vnde nō magnā mortaliū pniciem factā esse. Idē in Syriā totā ex/ tētū est malū. At uero mediocriter penetrauit: & ī īsulas quasdā Cycla/ das & ī Euboeam:adeo ut Arethusæ q ī Chalcide fons est occæcatus fu/ erit ortus. Per multis post diebus alio scaturisse ore:nec ante cōquassari desiuisse multas insulæ partes: q̄ in Lelanto campo aperto telluris hiatu ignitum fluuiū euomuerit. Cū multa sint aūt:quæ tales cōductus effi/ ciant:satis erit ea quæ a Scepsio Demetrio ꝓprie congregātur apponere. Cum enim uersuum illorum meminerit.

Nam duplices currunt formoso margine fontes.
Alter aquas calidas fert exundante Scamādro.
Grandinibus similem reliquū grauis extulit æstas.

Admirari aūt nō finit:si hoc tempore frigidaꝝ quidē fons aquaꝝ pma/ net. calidaꝝ uero nusq̄ perspiciat'. Causam enim dicere oportet inquit: calidæ aquæ exclusionē. Dicta quoq; ad hæc ab Dēocle mēoria repetit:

qui ingetes quosdã olim circa Lydiã & Ioniã usq; Troadẽ factos terræ motus scribit. A qbus & uici sunt absorpti Et Sypelus submersa regnãte Tantalo. Et e paludibus lacus facti. Et troiã fluctibus imersam. Pharusq; ægypti quæ oli erat i pelago:nũc certo quodãmodo penisula facta est. Similiter Tyrus & Clazomene. Et nos cũ apud Alexandriã ægypti peregrinaremur:elatum altius pelagus circa Pelusium & Casiũ montẽ: sic terrã imersit ut mõtem i isulæ formã fecerit. Et uia quæ præter Casium ducit in Phœnicẽ nauigaret nihil igit mirãdũ si quãdoq; media rellus:idest Isthmus uel sedẽ iferiorẽ capiẽs:quæ ægyptiũ mare a rubro mari separat:porthmon:idest medias in terris aquas manifestat:& i unũ cõfluere faciet mare exterius cũ interiore:sicut i angustiis ad herculeas colũnas obtigit. Nonnulla huius generis i ipsius tractatus exordio dicta sunt:quibus(ita eni oportet)unũ sub aspectũ collatis patãdus ẽ ualidus ad credẽdũ animus: & de naturæ operibus:& de reliqs aliter factis permutatiõibus. Sicuti Piræum aliquãdo isulæ formã tenuisse: & quia trãsitus littoris erat:id nomẽ uẽdicasse dicit. Cõtra Leucadẽ superioribus annis littus extitisse:quũ Isthmũ Corithi abscidissent. Ea isula effecta est. De ista Laerten dixisse aiũt.

Munitam solus ut cæpi neriton urbem:
Littus erat terræ.

Hoc qdẽ i loco manufractæ excisiones extiterunt. Alibi uero exaggerationes:aut iunctæ põtibus ripæ:sicuti de apposita Sytacussis insula: quæ cũ hoc tempore põte continuet ad terrã prius qdẽ agger erat: Logeo(ut inquit Ibycus)ex lapide:quẽ Electũ uocat. Buta uero & Helice:una qdẽ hiatu altera uero est fluctibus pẽitus deleta. Tellus est apud Methonẽ in sinu hermionico in altitudinẽ stadiorũ septẽ ædita:quæ flamã uapore facto interdiu qdẽ pter calorẽ & sulphuris odorem in accessibilis: noctu autem cum odoris suauitate lõge lucescens:atq; calescens. Vnde maris aqua ad stadia quiq; æstuat. Turbulẽta uero ad stadia usq; uigiti. Effractis etiã petris ad turriũ magnitudinẽ aggerata ad Copaidẽ lacum Arna & Medea sunt absorptæ:quas in dinumerandis auxilius Poeta nominatim expressit.

Quiq; colunt medeam & felicem uiribus arnen.

Nõnulla Thracũ oppida a Bistõide lacu:& ab Aphnetide demersa uidẽt. Sicut & Treroṽ q Thracibus finitimi sunt. Inter Echinadas isulas Artemeta fuerat antea. Nũc in cõnnẽti est. Alias paruas in Acheloo isulas idẽ pari dicũt fluuiũ aggerãte pelago. Sic & reliquæ(ut autor ẽ Hesiodus)aggerãtur. Sunt & Etolicæ quædam porrectæ liguæ:quas isulas prius uidebat sæculũ. Asteria quoq; trãsmutata est. Quã Asteridẽ poeta

nūcupat. Saxea nunc medio supeminet insula ponto.
Asteris haud ingens portus dans puppibus aptos:
Quos subeant hinc atq; hinc.
Nūc aūt nec ad anchoras qdē iactū prorsus idonea. In Ithaca quoq; nul/
lū tale ārū est. Nec nympharū domiciliū: quale cōmemorat Homerus.
Præstat regr ꝑmutationi causam assignare: q̄ iscitiæ uel locorū figmento
de more fabularū. Hoc aūt icertū i cōmune aiaduertēdū reliquo. Antis/
sa olim fuit isula: ut Myrsilus ait. Cū ātea Lesbus Isia uocaret: & isulam
Antissam appellari cōtigit. Ea uero nūc Lesbi oppidū est. Sunt q Lesbū
ab Ida abruptā fuisse crediderūt: sicut a Miseno Prochytā & Pithecusā:
& ab Atheneo capreas: & ab Regio Siciliam: & Ossam ab olympo. Inde
& tales trāsmutatiōes extitere. In Arcadia Ladon aliquando fluentū reti/
nuit. Duris autor est: Mediæ Rhagadas idest effractas: ideo nominatas
esse quoniā ad Caspias portas terraēotu tellus fracta sit. Vnde & urbes
plurimæ: ac uici subuersi: & flumina cursus uariauere. Ionq; de Euboea
inqt: q̄ uel tenuis Euripi tēpestas Satyrēsium in Euboea agrū ad Om/
phalē a Boetiæ littore segregauit: cū apud Cretā fretū appellatū abscin/
deret. Demetrius uero Callatianus terræmotus uniuersæ græciæ Expli/
cās: & Lichades insulas: & magnā Cenei ptē demersas inqt: & aquas ide
calidas in Edepso: & ad Thermopylas triduo retentas rursus effluxisse.
In Edepso & aliis i urbibus fontes erupisse. Mœnia Orei quæ ad mare
ptinēt simul & septingētas corruisse domos. Magnā echini: & Phalaro/
rū: & Heracliæ & Trachinis ptem cecidisse. Phalari uero muros a fun/
damētis solo æquatos. Idē & Latiēsibus & Latieis obtigit. Scarphiāq; ab
imis fundamētis humi deiectā septingentis ac mille nō minus corpori/
bus oppressis. Throniūq; supra dimidiū horū numerū. Fluctus qdem
trifariā elatus est: partim in Scaphen & Thronū: ptim ad Thermopy/
las: ptim i cāpum usq; ad Phocidis lauretū. Amnesq; a fontibus ad dies
quosdā exaruisse. Spchium alueo mutato uias nauigiis meabiles fecisse.
Boagriū p aliā decurisse uallē. Alopēq; & Cynum & Opuntē multis in
ptibus detrimētis affectas. Oeum paulo superius sitū castellū totū sub/
uersum esse. Elatiæ murū magna ex pte discissum. Ad Algonū cū The/
smosoria celebrarēt: qnq; ac uiginti uirgines cū i turrim cōcurrissent i
limenioꝝ spectaculo ruente turri in pelagus & ipsas decidisse. Mediam
quoq; Atalāte ptē ad Euboeā nauigātibus trāsitū præbuisse ob factā in
ea scissuram. Quidā cāpi ad stadia usq; uiginti stagnasse ferūt: & triremis
quædā e naualibus eiecta sup murū decidit. Cū aūt rōnes: ne āplius ad/
miremur comparare uelint: uti Democritus & reliq cātant philosophi:
trāsmigrationū mutationes adiiciūt. Id eni securitati ac trāqllitati icūbit:
d iiii

ut neq; obstupescat: sicut Hesperion quidē Hiberorum ad Pōti regiões & Colchidis deductæ colōiæ. Quos Choaraxes de quo dicit Apollodorus ab armēia disterminat. Cyrus aūt magis & Moschorum mōtes & ægyptiorum: Erathiopes cū Colchis: Enetorūq; & Paphlagonia ad finū adriaticū. Quæ & de gentibus Græcis cōtigerūt. ut sunt Iones Dorii Achæi Aeoles Enianes: nūc Etolis finitimi: circa datium habitabāt: & Ossam cū Perebis: & ipsi quidē Perebi trāsmigrarūt. Taliū exēplorum præsens refertus est tractatus. Quædā uero in proprio multis sunt. Illæ uero migrationes nō eodē mō cūctis ī propatulo sunt. Craronum scilicet Trerorūq; & Teucrorum: & gallorum: simul & earū duces longius traducentes. Madys Scyta Thearcho æthiops Cobus Tros Sesostris: & Psammitichus ægyptii. Cyrus & Xerxes Persæ. Cimmerii & quos Trerōias noiant: uel eorum gens aliqua sæpenumero dexteriores Ponti locos incursarunt uicināq; suā. Nūc quidē Paphlagōas: nūc uero Phrygas inuadētes. Cū Midas tauri cruore epoto aduersurā faciēdam usq; adiit. Lygdamus uero suos ductitans in Diā usq; & Ioniā adeq̄tauit: & potitus est Sardibus: & ī Cilicia extīctus est. Cimmerii aūt ac Treres sæpenūero eius generis icursatōes effecere. Treras aūt & Cobum postremo a Madye Cimmereorum Rege electos fuisse tradit. Hæc quidē historiā ꝓpriā cōtinētia cōmuniter de toto terræ ambitu relata sint. Redeamus ad reliqua unde digressi sumus. Autor ē Herodotus nullos esse Hypboreos. Neq; supaustrales esse diceret: cuius demōstratōnē esse ait. Et Eratosthēes simulē: huiusmōi captioso utēs argumēto. Siqs nullos malo supgaudētes diceret: neq; itē bono supgaudētes. Forteq; supaustrales esse. Per æthiopiā & enim Austrū nō flare: sed iferius. Mirādū ē si p unūquodq; clima flāte uēto & ubiq; a meridie uocet auster aliqua existat habitatio: in qua hoc ipsum nō cōtingat. Cōtrariū enim tō solū æthiopia flantē apud nos haberet austrū: sed & tota superior usq; ad æquoctiale. q̄ si Herodoti oportuerat hanc esse causam: ut Hyperboreos dici putauerit: apud quos Boreas nō spirat. Et enim si poetæ fabulosius hoc pacto loquūt: expositores aūt saniꝰ facile audirent: q Hipboreos Boreæ cōiūctissimos dici aiunt. Terminus quidē Borealiū polus est. Australiū uero æquoctialis. Et uērorum quoq; idē est terminus. Inde aduersus eos qui palā ficta & īpossibilia dicūt æloqt quædā ī fabulæ: quædā ī historiæ forma: de qbus mentio digne faciēda nō est. Neq; illū ī tali materia nugas consyderare oportuerat. Suorum igit cōmētariorum discursio prima talis est. Secūda uero de terræ situ quandā correctionē facere conat. Et suas explicat cogitatiōes: ad quas rursus siq est emēdatio afferre eā conādū est. Mathēaticas ꝓfecto naturalesq; materias adducere bñ dicit: & q rotūda sit terra: sicut & mūdus circū habi

taŕ:& alia generis huius. Si uero talis:quantam ipse ait:nõ sane cõfitenŕ
Posteriores aũt mẽsurã collaudãt. Hipparchus tamẽ ad eoꝝ designatio/
nẽ:quæ ad singulas habitationes apparent:illis utiŕ distãtiis dicẽs meri/
dianũ per Meroen & Alexãdriã & Borysthenẽ paꝝ præter ueritatẽ ua/
riare. Et de forma in iis quæ deinceps sunt pplura dicit. Et ostendens ꝙ
globosa terra hũida cũ natura & cælũ est sermonẽ alterare uideŕ. Suffi/
cit enim quo ad paucũ. Deinceps uero orbis q̃ ĩcoliŕ latitudinẽ definiẽs
ait:ꝙ a Meroe qdẽ ab eius meridiano usq; ad Alexãdriã decẽ milia sta/
diũ sint. Hicq; ad Hellespõtũ circiter octo milia & centũ. Inde ad Bory/
sthenẽ quinq; milia. Postea ad Circulũ p Thylẽ quã Pytheas inqt. A
Brittania uero dieꝝ sex nauigationem ad arctõ abesse dicit. Prope uero
esse mare glaciale. Alia itẽ decẽ milia & qngẽta siqdem supaddiderius
supra Meroen:alia itẽ tria milia & quadringẽta: ut ẽt ægyptioꝝ ĩsulam
habeãus:& terrã cĩnami feracẽ:& Taprobanen stadia erũt trigintaocto
milia. Reliquæ sane distãtiæ cõcedãŕ illi. Satis enĩ cõfessum est:circulũ
a Borysthene ad Thylẽ:siqs cãpos metiŕ clareŕ. Cũ enĩ Pytheas mẽda/
cissimus homo Thylẽ pscrutaŕ:& qui Brittanicã Ibernĩã uidẽt nihil de
Thyle dicũt:alias differẽtes circa Brittaniã insulas puas. Ipsa uero Brit/
tania longitudine quodã mõ æqualis est Galliæ. protẽsa nõ maior qnq;
milibus stadiũ:& e regione iacẽtibus promõtoriis definita. Inuicẽ enim
opponunŕ oriẽtales extremitates oriẽtalibus. Et quæ ab occasu similiter
occiduis. Et quæ ab oriente inter se propinquæ sunt usq; ad ꝓspectum
Cantium & Rheni excursiões. Ille aũt supra uigĩti milia insulæ lõgitu/
dinẽ iudicat & Cãtium a Gallia distare dieꝝ quorũdã nauigationẽ:& de
Ostideis & trãs Rhenũ usq; ad Scythiã oĩa mẽtitus est. Qui igiŕ de co/
gnitis usq; adeo locis mẽtitus est:uix qdẽ de ignotis unicuiq; uera ꝓfer/
re ualeat. Hipparchus & reliq eũdẽ p Borysthenẽ:& p Brittaniã paral/
lelũ esse arbitranŕ ea rõne:quia Byzantii parallelus & Massiliæ ad un/
guẽ par sit. Nam ipsam rõnem esse lineæ in Massilia ad umbram dixit.
Eandem & Hipparchus ad similis nominis tempus inuenisse Byzanni
refert. E Massilia uero ad mediã Brittaniam non ultra quiq; stad. milia
sunt. At enĩ e media Brittania:non plus quatuor milibus progrediens:
alio quodam modo habitabile reperies. Hoc aũt esset circa Iberniam:ut
ultra ea ad quæ Thylẽ elõgat:haud amplius habitabilia sint. Qua uero
coniectura dicat spacium quod est a Thyle usq; Borysthenen unde/
cim milium & quingentum non uideo. Aberrans autem in latitudi/
ne: & male coniectasse de longitudine coactus est. Quandoquidem
cognita longitudo: plusq̃ cognita latitudo dimidio est. Consentiunt
etiam posteriores: & ex aliis doctrina præstantissimi ab extremis inq̃

Indiæ ad extrema Hiſpaniæ circuli æthiopũ uſq; ad Iberniæ circulum. Terminãs uero dictã latitudinẽ ab nouiſſimis æthiopũ uſq; ad Thylen plus extendit iam lõgitudinẽ:ut pluſq̃ dimidiã eã efficiat dicta latitudine. Ait igiẗ terræ ſpatiũ Indicæ uſq; ad flumen Indũ ãguſtiſſimũ ſedecĩ miliũ ſtadẗ. Spacium enim quod ad ꝓmõtoria mõ ꝓtẽdiẗ minus tribus milibus eſſe. Hinc aũt ad Caſpias portas miliũ quatruordecim eſſe. Poſtea ad Euphraten decẽ milium. Ab Euphrate ad Nilum qnq; milium. Alia mille & qngẽta uſq; ad Cãopi oſtiũ. Inde uſq; carthaginẽ tredecim milia quĩgẽta. Poſtea uſq; ad colũnas octo milia ſaltẽ. Superaſcẽdit ſane ſeptuagĩta milia octĩgenta. Adiiciẽda eſt ẽt Europæ curuatura extra colũnas herculeas. Hiſpaniæ qdẽ oppoſita. Ad occaſum autẽ uergẽs non minus ſtadẗ. tribus milibus:& ꝓmõtoria ptim alia: partim uero Oſtidãnia. Appellaẗ aũt Calbion & huic adiacentes inſulæ:ex qbus nouiſſima Vxiſama p trium dieꝝ(ut ait Pytheas)nauigationẽ abeſt. Hæc poſtrẽo loquutus nõnulla de ꝓmontoriis & de Oſtidãniis:& de Vxiſama:& de dictis ab eo inſulis ad lõgitudinẽ cõtendẽtia adiũgit. Omnia hæc enim ad ſeptẽtrionẽ & ad Galliã:nõ autẽ ad Hiſpaniam ptinere inqt. Immo uero utſupra dimidietatẽ lõgitudinis latitudinẽ eſſe faluet figmẽta Pytheæ ad dictas lõgitudinis diſtãtias:alia duo ſtadiũ milia ad occidẽtẽ:& totidẽ itẽ ad orientem adiungit. Exhortatus ẽt amplius:quia ſecũdũ naturã eſt dicere maiorẽ ab oriẽte ad occidentẽ eſſe diſtãtiã. Secũdũ naturã inquit eſſe ab aurora ad ueſperã lõgiorẽ eſſe habitabilẽ:ſicuti dixĩus: ut Mathematici dicũt:cõiũgere circulũ ipſam ſibiipſi cõſertã. Itaq; niſi maris atlantici magnitudo uetaret:per eũdem parallelũ ex Hiſpania ad Indiã nauigare poſſemus. Reliquã ptem ultra prædictã diſtantiã ſupra tertiam eſſe totius circuli ptem. Siqdem is per littora ducentis milibus minor eſt ubi prædictam ſtadiorum dinumerationem ab India in Hiſpaniam fecimus. Nec igitur hæc benedicit. Nanq; ratio iſta per temperatam zonamq; noſtram ſecundum Mathematicos dici poſſet: Cuius pars habitabilis eſt. Cæterum de habitabili. Vocamus enim habitabilẽ quam incolimus:& notam habemus. Fas autem eſt in eadem temperata zona habitabiles duas eſſe:uel etiam plures. Si ſit maxĩe prope circulũ per littora:qui per atlanticum pelagus deſcribitur. Rurſum perſiſtens in ea demonſtratione ꝙ terræ forma ſit rotũda:eandẽ aſſequeretur ĩcrepationẽ. Similiter & aduerſus homeꝝ de iiſdẽ diſceptare nõ ceſſat. Deinceps cũ dicat multũ de terris cõtinẽtibus ſermonẽ extitiſſe. Nonnulloſq; ipſas diuidere fluuiis ĩſulas Nilo inq̃ & Tanai declarãtes. Aliquos aũt iſthmis:ideſt ĩter maria terris: q ſunt ĩter Caſpiũ & Põticũ & rubrũ mare & abſciſſã terrã:alios aũt Cheroneſos eas dicere:haud ĩtueri dicit:

quonam modo hæc ipsa quæstio in molestias conuertat. Sed eo℞ tantũ esse: q magis litẽ diiudicãt: ut iquit Democritus. Nã cũ accurati nequaq̃ sint termini: sicut Colytti & Melitæ: quẽadmodũ colũnaℽ & septorum hoc habere dicere nos. Hoc qdẽ ẽ Colyttus: hoc aũt est Melita. termios habere nõ posse dicere. Ideo de locis aut agris qbꝰ lã iudicia sæpe cõtingere: sicut argiuis & Lacedæmonus de Thyrea. Atheniẽsibus & Boetus de Oropo. Alioquin Græcos tres cõtinẽtes nominasse terras: nõ ad habitabilẽ respicientes: sed ad suã & cõtra se positã Caricã: i qua nũc & Iones & qui deinceps. Tẽpore aũt amplius pgressos semp: & pluribus ad notitiã puenientibus locis in hoc cõuersa diuisio est. Vtrũ igit̃ primi qui tres illas diuiserũt: ut ab extremis incipiãus litẽ diiudicãtes nõ secũdũ Dẽocritũ: sed secundũ ipsũ hi primi fuere: suã ab' cõtraposita Caria determinare quærẽtes. Vel isti quidẽ solã intelligebãt Græciã & Cariã & paucam contiguã. Nec Europã: nec Asiã. Similiter nec Africã. Reliq uero accedẽtes describere idonei orbis cognitionẽ: hi sunt q in tria ptiti sunt. Quonã igit̃ mõ terræ diuisionẽ minime faciebant? Quis aũt ptes tres præfatus: & terrã cõtinẽtem uocãs unãquãq; ptium nõ ante totum intelligit: cuius ptitionẽ facit? Quod si itelligit: nõ qdẽ orbẽ: cæteℽ ptis alicuius suæ diuisionẽ facit. Cuius ptis mũdi ptem diceret aliqs Asiam: aut Europã prorsus cõtinentẽ. Hæc enim crasso dicta sunt mõ. Adhuc crassius illud est: eũ q loqt̃ nõ intueri: ad quã qdẽ istaℽ actionũ ptẽ cõuertat cõfiniũ inqsitionẽ: cũ appõat Colyttũ & Melitã. Deide ad cõtraria subuertere. Si eni de Thyrea atq; Oropo bella ob cõfiniũ ignorationẽ obtigerunt: ad prturbationũ aliqd cõuerterunt. Quod est loca ipsa diligenter disterminare: uel hoc dicit: ꝙ de locis: & meciussidius de gẽtibus: ad singula negotiũ est accurate disterminare. In cõnẽtibus autẽ terris supuacuũ. Et tali de re in his nihil minus. In his eni & amplissimis ducibus certamẽ ac discrepatio fieri põt. Vni qdẽ q Asiã haberet: alteri uero qui Africã diuidenti utrius sit Aegyptus: ager uidelicet ægypti: q iferior dicitur Catanas autem quispiam hoc propter raritatem eit. Alio modo dicendum est: continentes ipsas diuidi secundum magnam diuisionem: & quæ ad totum orbem referatur: secundum quem nec hac de re curandum est: si per flumina fines apponentes loca quædam indefinita omiserũt: cum flumina ipsa ad Oceanum usq; minime peruenĩat. Et insulas re uera delinquant continentes. In fine autem commentarii eos minime collaudans: qui omnem hominum multitudinem bifariam partiuerunt: in Græcos & Barbaros: & qui Alexandrum commonefaciebant: ut Græcis quidem sicut amicis: Barbaris autem sicut hostibus uteretur. Satius esse inqt hæc uirtute atq; malicia diuidi. Cõplures eni

Græcos malos esse:& Barbaros urbãos:sicut Indos: & Arianos Rõanos
et & Carthaginẽses Respublicas pmirifice tractãtes. Quapropter Ale/
xãdrũ neglectis mõitoribus:quot licuit uiros spectatos acceptos habu/
isse. Eosq; bñficiis ornasse:sicut ob quicq̃ aliud hoc modo diuidẽtibus:
& alios in uituperio:alios ĩ laude ponẽtibus. Vel quia p illos uincit æq;
tas & Respublica & disciplĩa:& studiorũ cõiũctio. Per alios uero contra/
ria: Et Alexander igit nõ neglectis monitoribus:sed sententiam menteq;
suscipiẽs:quæ quidem consequebant non contraria faciebat scribentiũ
cogitatiões animaduertens.

Commẽtario secũdo hæc isunt. Proponens ad uerbũ Eratosthenis
dicta diiudicat & arguit quæcũq; nõ recte dicta uel diuisa uel de/
scripta sunt. Cõplura Hipparchi meminit reprehẽdẽs. In fine preciosa
expositio:& quodammodo sub unum aspectum tractatus uniuersus de
orbis situ:seu cognitione Geographica.

IN tertio de terræ descriptione tabulã de orbis situ ĩstituens, Li/
nea quadam ab occasu ad ortum bifariã dispetit: Parallelo:linea
æqnoctiali. Ab occasu qdẽ eius termios colũnas locat hercule/
as. Ad ortum uero summos & extrẽos mõtes:q Indiæ latus &
septẽtrionẽ terminant. Describit aũt lineã a columnis per fretũ
Siculũ:& extremitates meridianas:& Peloponnesi: & atticæ usq; Rho/
diam & sinum Issicum hucusq; per mare & adiacentes continentes præ/
dictam lineam esse dicit. Et enim totum mare nostrum usq; ĩ Ciliciam:
sic in longum protendi. Postmodum recte quodammodo eiici ad om/
nia tauri montana usq; in Indiam. Taurum enim recte a columnis mari
extensum bifariam in longum totam diuidere Asiam. Vnam quidem
eius partem in Boream:reliquam uero in austrum faciente ut & ipsum
similiter in riparum parallelo:& a columnis hucusq; mare locari cõtin/
gat. Hæc æloquutus priscam de terræ descriptione tabulam emendari
oportere putat. Secundum ipsum enim montium ab oriente partes ad
septentrionem uariare:simul & Indicam ad septentrionem magis trahi.
Huius fidem talem affert:q; extrema Indiæ ad meridiẽ propiquissima
multorum consensu locis Meroes opponuntur ab aere cælestibusq; si/
gnis coniectantium. Hinc uero ad uiciniora septentrioni Indiæ loca ad
caucaseas rupes attinentia stadia esse quindecim milia testat Patrocles:
cui propter hominis dignitatem singulareq; Geographiæ peritiã præci/
pua iure fides adhibẽda est. Verumtñ a Meroe ad littora parallelũ tñ
esse aqlõarẽ Indiæ plagã caucas-eis rupibus attinẽtẽ:i hũc ipsum termi/
nari circulũ cõstet. Aliã quoq; huiusmõi fidẽ affert:q; iteruallũ ab Issico
sinu ad mare Põticũ circa stad' tria milia est ad aqlonẽ pgredienti:& ad

Amisi uel Sinopis loca quanta mőtium esse latitudo dicit̃ ab Amiso ad
oriētem æquinoctialem procedenti. Prima Colchorum regio est. Deide
sub Hyrcanum mare excessus: & deiceps ad Bactra: & ulterius ad Scy-
thas uia dextrorsum mõtes habenti. Hæc ipsa aũt per Amisum ad occi-
dentem: per Propõtidem ad Hellespõtum deducta est linea. A Meroe
aũt ad Hellespõtum nõ plura q̃ decem & octo milia stadiũ: quot a me-
ridiõali latere Indiæ ad Bactrianã plagã: adiũctis ad milia quidecim tri-
bus milibus quoꝝ aliqua latitudinis mõnũ erãt: aliqua uero Indiæ. Quã
qdẽ ad declarationẽ Hipparchus cõtradicit ꝓbatiões accusans. Nã Pa-
troclẽ ꝓbabilem non esse: cum duo in illum cõtraria ferant testimonia:
Deimachus atq; Megasthenes: qui quosdam ad locos distãtiam esse di-
cunt stadiũ uiginti milium ad meridiem maris: ad quosdã autem trigita
Talia hos differere: & ãtiquas hisce tabulas cõcordare haud uerisimile
sane arbitrat̃ huic soli patrocli oportere fidẽ adhibere eos omittendo q
eidẽ tatitum attestant̃. Et in hocipso antiquas emẽdari tabulas. Sed non
sic pmittere donec de ipsis quicq̃ ꝓbabilius nouerimus. Hunc sermonẽ
per multas inqsitiões habere cẽseo. Primũ quidẽ: q; cum multis ille te-
stimoniis utat̃: uno Patroclis seipsum uti dicit. Quinã igit̃ fuere dicen-
tes meridianas Indiæ extremitates locis Meroes opponi? Qui etiam tãtã
asserentes Meroes distantiam usq; ad riparum parallelum? Qui rursus
montium latitudinem: uel ex Cilicia ad Amisum eandem cum iste di-
cant? Quiue dicant ex Amiso per colchos & Hyrcaniam usq; ad Bactra
& pertinentes ulterius ad orientis mare: directæ ad æquinoctiales ortus:
& ad mõtes eorum qui dextrorsum illos habẽt? Vel rursus in occasum
directæ per hanc lineam: quia per Propõtidẽ & Hellespontũ est? Hæc
enim omnia cæpit Eratosthenes perinde ac ab iis testata: qui in locis cõ-
stiterunt. Et complura incidens in commentaria: quorũ ei est copia talẽ
habens Bibliothecam qualem ipse inquit Hipparchus. Hæc autem Pa-
troclis fides ex multis confecta est testimoniis regũ: qui talẽ ei credidere
principatum: sectatorum suorum contra opinannum ut & ipse Hippar-
chus nominatim explicat. Ipsa enim aduersus illos argumẽta rerum ab
eo dictarum euidẽtiæ sunt. Nec illud parum probabile Patroclis argu-
mentum: quod commilitones Alexandri omnia cursim spectasse dicit.
Ipsum etiam Alexandrum diligenter inspexisse: cum homines perissi-
mi totam ad eum regionem descripsissent. Quoniam quidem descri-
ptionem sibi posterius traditam fuisse a Xenocle asserit: q regiæ gazæ
custos erat. Quoniam inquit Hipparchus in secundo commentario ip-
sum Eratosthenem Patroclis credulitatem calumniari: propter suam
in Megasthenem discrepantiam de longitudine Indiæ; quæ ad latus

aquilonis est. Cum Megasthenes asserat stadium quindecim milium: Patrocles uero mille adimat. A quadam enim stationum discrepatione motū nōnullis ꝑpter discrepantiam nō credere. Illi uero animū nō adhibere. Si igit̄ ꝑpter discrepātiā hic Patrocles fidē nō habet: cū differētia circa stadia mille sit: quanto magis neganda fides sit: in qbus differētia circa octo milia stadiū existat. Et qđ est āplius aduersus duos inuicē consonantes: his qdē asseretibus Inde latitudinē stadiū uiginti milium esse. Illo aūt miliū duodecim. Cæteꝝ dicemus ꝙ non nudā causatus est dissonantiā: sed cōsensionē cōparās: ac fidei dignitatē de stationū discrepatione. Haud sane uero mirandū est: si credibili quoq̄ fiat aliqd credibilius. Et si eidē ī aliis qdē credimus: iti aliis uero credere negamus: cum firmius qspiā aliqd adiecerit. Est eni ridiculū si putes p multā admodū dissonātiā id efficere ut ipsi dissonātes minus ac minus fidei cōsequāť. Cōtrariū enim in eo qđ circa paululū cōueniāt hoc magis uideť. Nāq̄ error ad paululū: nō pusillis tm̄: sed eis qui plus cæteris sapiāt obuenit. In iis uero circa quæ permultū ille qđ qui forte ducit oberraret: q aūt sciētia instructior est minus hoc ꝑpetrať. Ideo ei citius credit̄. Vniuersi utiq̄ Indiæ scriptores utplurimū falsa loquuti fuere. Egregie uero Deimachus: secundaq̄ dicit Megasthenes: Onesicritus aūt & Nearchus & alii eiusmodi iā ferme balbutiunt. Nobis quoq̄ hæc āplius pficere obtigit: res gestas Alexandri p cōmentaria rimātibus. Eximie uero Deimacho & Megasthenī fides abroganda est. Hi sunt qui hoīes in aure cubātes & oris & naris exptes scripus cōmendāt. Simul & Monoculos & tibiis ꝑceros & digytis retro iniuersis. Innouatūt ēt Pygmæorū aduersus grues decātata pridē ab Homero prælia. Triū ēt palmoꝝ hoīes aiūt. Isti præterea formicas aurū effodientes: & Panas cuneato capite: serpētes q boues & ceruos una cū cornibus deglutiant. De qbus unus alteꝝ redarguit. Quod Eratosthenes cōmemorat. Nam missi fuerūt ad Palibothea legati: Megasthenes qdem ad Andracotū. Deimachus uero ad Allitrochaden eius filiū. Ea de peregrinatione eius generis cōmētaria reliquerunt. Qua de causa olim ꝑducti fuere. Verū Patrocles minime talis. Et reliqui testes haud sane faciles: qbus usus est Eratosthenes. Nam si meridianus p Rhodū & Byzātiū recte deprehēsus est: & p Ciliciā usq̄ ad Amisum recte deprehēsus esset. Mutua nanq̄ distātia idest parallelum ex multis apparet: quando neutra in pte coincidētia coarguať. Quando nauigatio ex amiso in Colchiden: quia est ad oriētē æquinoctialē: etiam uētis arguit̄. Et āni tēporibus & fructibus: & eosdē p ortus. Eodē mō & ad Caspiā plagā trāsgressio. Et uia deiceps usq̄ ad Bactra. Pl'ribus.n. ī p tibus euidentia est. Quodq̄ ex omibus cōsonat īstrumento fidelius est.

Quandoqdem idẽ Hipparchus ipsam a colũnis usq; ad Ciliciã lineam
haud totam per instrumenta:aut Geometriæ regulas apprehendit:quia
per directã ẽ:& ortũ æquinoctialem. Verũ totã ex colũnis usq; ad fretũ
nauigãtibus credidit.Quo fit ut neq; ille bñdicat. Quãdoqdẽ neq; diei
maxĩe ad breuissimã ratiõem dicere habemus:nec Gnomonis adubra/
tiões ĩ mõtana radice ex Cilicia usq; in Indiã.Neq; si ĩ mutuo distãte li/
nea idest parallela obliquatio est dicere habemus. Sed si indirectã lineã
obseruantes:sicuti uetustæ continẽt tabulæ. Primũ quidẽ enĩ nõ habet
edicere idẽ est qđ cohibere.Qui cohibet neutrã uergit in partem. Qui
aũt(ut ãtiq)illorsum uergere iubet:magis qđ consequẽs est obseruaret:
si consiliũ daret:neq; omnino terræ formã describeret.Neq; enim cæte/
rorũ mõtiũ situs:sicut alpiũ & Pyrenei & Thraciorũ:neq; Illiricorũ: neq;
Germanicorũ hoc modo dicere habemus.Quis uero maiorẽ ãtiqs q̃ po/
steris fidẽ habẽdã esse duceret? qui tãtopere ĩ tabularũ descriptiõe aber/
rarũt:quantũ·haud accusauit Eratosthenes:quorũ nulli cõtradixit Hip/
parchus.Alia deĩceps magis referta dubitatiõibus sunt. Perspice enĩ si
qsq̃ hoc nõ moueat.Extrema Indiæ meridiana opponi ptibus Meroes:
neq; Meroes distãtiã ad os Bizãtii:qđ ẽ circiter stadiũ milia octo ac de/
ẽẽ.Faceret autẽ eam quæ a meridianis indis usq; ad montes milium tri/
gĩta:quot euenirẽt absurda.Primo qdẽ ait:idẽ est parallelus:qui ẽ p By/
zantiũ:& q Massiliæ:quẽadmodũ Hipparchus Pytheæ credens iquit.
idẽ aũt est ẽt meridiãus p Byzãtiũ & Borysthenẽ:qđ & ipse Hippchus
approbat:& distãntiã quoq; approbat a Byzãtio ĩ Borysthenẽ stađ esse
tribus milibus & septĩgentis:tantũdẽ ex Massilia ad borysthenis paral/
lelũ esset:q per maritimã Galliæ existeret. Tot.n.quodãmodo pcurrẽ/
tes cõiũgũt oceano Rursus quãdoqdẽ Cĩnamiferã plagã postremã ad
meridiẽ habitatã nouimus:& secũdũ ipsum hipparchũ p eam paralle/
lus tẽperate atq; habitabilis initiũ est:& ab æquinoctiali distat stađ cir/
citer milia octo & octĩgẽta.Postq̃ igit̃ dixit ab æquinoctiali p Borysthe/
nẽ circulũ distare stađ millia trigĩtaquattuot:reliqua ab Orizõte termi/
nãte torridã & tẽperatã ad Borysthenis plagã: & Galliæ maritimã: stađ
uigĩtiquinq; millia ducẽta essent.Nauigantio autem a Gallia septẽtrionẽ
uersus postrẽa esse dicit̃ a nostri sæculi hõibus:usq; ĩ hiberniã.Nã ulte/
riorẽ Britania iacẽtẽ regionẽ difficulter ꝓpter frigus habitabilẽ esse: ut
ulterius etiã posita censeantur iure minime esse habitata. A Gallia uero
hiberniã nõ ãplius q̃ quĩq; millibus distare dicũt. Vnde Circiter milia
trigĩta:uł paulo pl̃ra essent oĩa:qbus orbis latitudo definit̃.Eã iã oppo/
sitã Cĩnãiferæ ĩ eodẽ parallelo ad ortũ iacẽtẽ subeãus. Hæc uero ẽ circa
Taprobanẽ.Ipsa uero Taprobãe Indiæ obiecta esse uehemẽter ẽ credita

Insula in pelago per magna ad austrum sita. Porrigit autē i Aethiopiā supra stad' milia quinq(ut fama est)e qua multum eboris ad Indorum nundinas & testudines:& reliqua eiusmodi onera subuehi. Huic insulæ latitudo ad ꝓportionem adiicit' longitudini. Eleuatio ex India in ipsam stad' triūmilliū:nō minorē efficeret distantiā:q quātus erat terminus orbis habitabilis in Meroen. Siquidē extrema Indiæ opponi debet Meroe. Verisimilius autem est plura tribus millibus ponere. Siqs hoc adiiciat ad millia triginta:quæ Deimachus ait:usq ad excessum i Bactrianos & sogdianos. Hæ gentes omnes extra habitabilē & tēperatā exciderent. Quis igit' hæc dicere ausit:cū & priscos:& ætatis nostræ hoies audiat: q & tēperiē:& fructuū fertilitatē posteritati ꝓdidere:primū quidē depositis ad Aquilonē indis Postmodū de Hyrcāia & Aria:ac deiceps Margiana & Bactriana. Omnes eni hæ extentæ sunt ad septētrionale Tauri latus:& Bactriana qdē ad excedentē i Indos plagā appropiquat. Tanta uero felicitate fruunt': ut ab inhabitabili q plurimū absint. In Hyrcania uitem uini Metretā ferre dicūt:ficulneā ficoꝶ modios sexaginta. Triticū delapso e culmis fructu denuo renasci: in arboribus apes operari: & mella de frondibus fluere. Idq in Mattiana Mediæ:& in Sacasina & in Araxina armeniæ fieri. Verū i hisce haud sane tantopere mirādum est: si magis q Hyrcāia spectāt ad austrū. Et maior eaꝶ q alio in loco tēperies. In Margiana uero uitem sæpius inueniri asserunt:cuius stipitē duoꝶ uix hoium ulnæ cōplectant'. Racemū duoꝶ cubitoꝶ lōgitudinē iplere. Parē & Ariam esse dicunt. Vini aūt ubertate superare. In ea & uinū ad tres hoies ætates:idest nonagesimū annum ꝓdurare. Idq i uasis minime picatis. Bactrianā quoq Ariæ ꝓximā reꝶ ēt omniū:oleo dūtaxat exceptο fertilē esse. Nec uero mirari oporter si haꝶ regionū partes : quod excelsæ & mōtanæ sunt frigidæ sint. Et eni meridiana climata montes habent frigidos:& passim fundamēta sublimia:licet cāpestria sint. Cappadociæ igit' regio ad Euxinū uergēs:cæteris tauro appositis:magis ac magis ad aquilonē spectat. At enim Bagadania cāpus ingens inter Argeū mōtē ac Taurū intercidēs perraro sicubi fructuosam gignit arborem: quanq ad austrū magis:q mare pōticū tribus millibus stad' tēdit. Sinopis aūt & Amisi & Phanariæ anteriora arua ut plurimū olиueta gignūt. Oxum aūt qui Bactrianā & Sogdianā distermiat:adeo nauigatu cōmodum esse dicūt: ut transportata ab India in ipsum onera in Hyrcaniam facile deuehant'. Idem porro de locis reliquis p fluuios usq i pōtum fit. Quā igit' talē circa Borysthenē & maritimā Galliā reperies felicitatē? ubi ne uitis qdē nascit':aut nata minime perficit. In iis aūt qui magis ad austrum uergūt:& magis maritimis:& Bosporeis cūcta ꝓducta perficit:

sed in ipsa fructuum paucitate hyberno tẽpore desodiunt. Crustæ uero glaciei tales apud eos quædã sunt. In ore q̃dem paludis Meoticæ tanta glaciei uis est: ut quo ĩ loco missus ab Mithridate ĩperatoꝛ equestri pugna Barbaros in glacie hyeme superauerat: Illos eoſdẽ nauali prælio: so/luto per æstatẽ gelu uicerit. Eratosthenes & cuiusmõi sit scriptũ illud in Aesculapii tẽplo Pãticapęsium profert: de hydria erea p glaciẽ discissa: siqs mortaliũ qualia penes nos gerãt' minime credit: hac ĩspecta noscat hydria: quã nõ ut pulchrũ oblatũ deo munus: Cæteꝝ ut ingẽtis hyemis indicium Stratius sacerdos posuit. Vbi sane neque cũ Bosporanis facie/da est cõparatio de dinumeratis antea locis: neq; de Amiso atq; sinope. Etenim tẽperatiores q̃ illi sunt q̃spiã dixerit. Nã Borysthenẽses & gal/los extremos missos facile faciãt. Quippe cũ pœne uergẽtes sint ĩ idem ad Amisum: & Sinopẽ & Byzãtiũ & Massiliã: qui uiciniores austro Bo/rysthenẽses & Galli tribus stad' millibus & septĩgentis uno ore dicunt'. Deimachus aũt millibus triginta ait. Siqdẽ assũpserint Taprobanis spa/ciũ: & totidẽ limites: quos nõ minus millibus quattuor posuerint: qui exterius locãt & Bactra & Ariam ad locos ab torrida distãtes stad' milli/bus trigintaquattuor: quot ab æquinoctiali ad Borysthenẽ dicit Hipp̃chus esse. Excidẽt utiq; ad ꝑpinquiores aquiloni locos q̃ borysthenes & Gallia stad' milibus octo & octigentis. Quot qdẽ stadiis ꝑpior ad austrũ æqui/noctialis est: q̃ circulus q torridã tẽperatãq; terminat. Quẽ p cinamiferã indiæ ptẽ maxĩe describi dicimus. Nos uniq; sup Gallias plagã usq; ad hyberniã: uix habitabilẽ esse demõstramus: quæ nõ plus q̃ quinq; milliũ est. Hæc ratõ circulũ quẽdã habitabilem esse declarat: q q̃ hybernia sta/diis tribus millibus octĩgẽtis magis ad Aqlonẽ exponit'. Suntq; bactra & Caspii maris siue hyrcanii ostium admodũ omnino septẽtrionaliora. Quod qdẽ ab sinu Caspii maris & armeniis & Medicis mõtibus distat circiter stad' sex millibus: & eius marinæ signũ magis ad aqlonẽ tendẽs usq; ad Indiã uidet' esse: circũflexæ ab India nauigatiõis cursum habere possibilẽ. Sicut eoꝝ locoꝝ præfectus Patrocles tradit. Regio etiã bactri/ana mille ad aqlonẽ stadiis extendit'. Scythia agrũ lõge ãpliorẽ ulterius pascit': & ad septẽtrionale mare finit' licet pastoralem ducẽs uictũ. Quo/nã igit' mõ si bactra ipsa quoq; ĩcidũt ab habitabili: tãetsi distãtia e cau/caso usq; ad septẽtriõale pelagus paulo supra millia quattuor p bactria/nã lineã esset hæc ad stadioꝝ dinumeratiõnẽ adiuncta quæ ab hybernia ad aqlonẽ cõputat' cõficit summatim distãtiã p inhabitabilẽ supra sta/dioꝝ numeꝝ p hyberniã stad' septẽ miliũ & octĩgẽtum. Siqs uero mil/lia quattuor stad' omittat: eæ partes qdẽ bactrianæ Caucaso propiq; hy/berniæ plaga uiciniores erũt aquilõi stadiis tribus millibus & octĩgẽs.

e

Plus autē q̄ Gallica & borysthenica millibus octo & octīgētis. Dicit aūt hipparchus ad borysthenen & galliā totis æstiuis noctibus solis splēdo/ rem ab occasu ad ortum ābientem illucessere. Solstitiis aūt hybernis ad plurimū solē leuari nouē cubitis. In distantibus aūt a Massilia sex milli/ bus & trecentis: quos ille q̄dē adhuc gallos arbitrat̄. Ego uero brittanos aquiloni ꝓpinqores arbitror q̄ Gallia stad̄ duobus millibus & q̄ngētis. Idipsumq; iis multo magis quidē obuenire cēseo: hybernis uero diebus sol eleuat̄ sex cubitis. Quattuor aūt distātibus a Massilia stad̄ nouem millibus & centum. Vlterioribus aūt minus q̄ tribus. Qui nostra etiā ratione uiciniores essent aquiloni q̄ hybernia. Hic aūt Pytheæ credens hanc habitationem ad partes Brittaniæ ad austrū magis spectātes locat. Aitq; longissimū hoc ī loco diem esse horaꝝ æqnoctialiū decē & nouē Verū decē & octo ubi sol quaternis eleuat̄ cubitis: quos ab Massilia di/ stare īquit stad̄ nouē millibus ac cētū. Adeo ut Brittani maxime ad au/ strū uergūt. magis ad septētrionē q̄ isti accedunt. Vel igit̄ ī eodē paral/ lelo sunt cum bactrianis ad Caucasum: uel in aliquo propinquo. Dictū enim est secūdū Deimachū bactrianos ad Caucasum ꝓpiores esse aqlo/ ni q̄ hybernia stad̄ tribus millibus & octīgētis. His autem adiūctis illis: quæ sunt ab Massilia ad Hyberniā efficiūt̄ millia duodecim & q̄ngēta. Quis igit̄ scripsit illis ī locis: Dico aūt bactrianis: hāc maxioꝝ dieꝝ lōgi/ tudinē: uel solis eleuationē medii cæli tēpore ī hyēalibus solsticiis? Hæc nanq; omnia oculis uisa uł ignato nulla Geometrica īdigēt designatiōe: sicut ātiquoꝝ ꝑmulti cōscripserūt: & q̄ res Persicas litteris cōmēdarūt: & posterioꝝ ad nostrā usq; ætatē. Quonāmodo tanta locoꝝ felicitas ser/ mone uulgata: talibus cōfessa fuisset ex cælo cōparētibus? Ex dictis aūt manifestū est: qd̄ & sapiēter demōstratiōi cōtradicit: ꝙ pariter quæsita ualeant: & quæsitū ad demonstrationē suscipiat. Insuper cū ille Deima/ chū ignaꝝ ostēdere uelit: talibusq; carētē & uacuū. Censere enim Indiā īter autūnale æqnoctiū & hyemalē Tropicū iacere: & Megasthēi cōtra/ dicere: qui ī australibus Indiæ ꝑtibus ursas occultari: & cōtrarias ūbras cadere dicit: quoniā hoꝝ neutrum ī ullis Indiæ ꝑtibus cōtingit Cū hæc dicat īperite dicūt̄. Putare enī autūnalē a uernali differre secūdū distan/ tiā ad Tropicos īdocti est: eodē existēte circulo & ortu & distātia: Tro pici in terra ab æqnoctiali: in quoꝝ medio ille indiā ponit: cum ī ipsa di/ mēsiōe multo minus demōstratū sit stad̄ uiginti millibus: obtigisse aūt secūdū illū ipsum id qd̄ ipse extimat: nō qd̄ ille. Nam quū uiginti: uel etiam trigita millibus cōstet India: nō tantā sane distantiam intercidere posse quantam ille asseruit. Eiusdē aūt ignorationis esse: dicere nullis in locis Indiæ ursas occultari: neq; cōtrarias ūbras cadere: qd̄ progredienti

recte ab Alexandria milibus quinque statim obtingere icipit. Eos uero qui hæc dixerũt rursus Hipparchus non bene profecto corrigit. Primũ ab hyemali Tropico æstiuũ assumẽs: Postea uõ existimãs uũ oporrere teste Mathematicarũ rerũ: homine astrologiæ ignaro: sicut Eratosthene illius præcipue testimoniũ iudicãre. Nec more quodã cõmuni aduersus uaniloquos utẽte. Vnũ eĩm quoddã ex argumẽtis est cõtra uaniloquentes: cũ illorũ sententiã qualiscũq; sit nobis cõsonãtẽ demõstramus. Núc igitur supponẽtes ptes Indiæ: maxime ĩ astrũ spectãtes ad Meroen opponi: quod pmulti & dixerũt & crediderũt: quæ iconueniẽtia ꝓueniant demõstrabimus. Postq̃ Hipparchus nihil huic suppositioni nũc cõtradicẽs Postmodũ ĩ secũdo cõmẽtario minime cõcedit: Et hæc cosyderanda est ratio. Inqd igit̃: cũ in eodẽ parallelo circulo iacẽtes inuicẽ opponãt̃: quãdoqdẽ magna ĩtersit distãtia hoc ipsũ cognosci nõ posse: quod loca sub eodẽ parallelo sint sine climatũ cõparatione: quæ p alteꝝ locoꝝ ẽ. Philon igit̃ q̃ nauigationẽ ĩ æthiopiã scripsit: solẽ ad Meroes clima ãte qn/tam & quadragesimã æstiui tropici diẽ ad uerticẽ esse tradit. Vmbilici quoq; quẽ gnomonẽ uocãt: ratione afferere. Ad tropicas aũt & æqnoctiales umbras ipsũ Eratosthenẽ ꝓpe Philoni cõcordare. Ipsum aũt indiæ clima cũ a nullo: tum uero neq; ab ipso Eratosthene tractari. Quod si utraq; illic ursa (ut cẽsent) occultat̃: cũ Nearcho credit non fieri posse: ut Meroe: & ipsæ Indiæ extremitates sub eodẽ iaceant parallelo. Quod si de duabus ursis dispãrẽtibus Eratosthenes pariter cũ id dicẽtibus declarat: quonã modo de ipso Indiæ climate neq; Eratosthenes nec ullus de/mõstrat? Hæc enĩ de climate ratio ẽ. Si aũt non simul declarat discedat a causa: Sed nõ utiq; simul declarat. Verũ cũ Deimachus in nulla indiæ pte ursas occultari: neq; cõtrarias umbras cadere dicat: quæ suspicatus ẽ Megasthenes iperitiã eius dãnat: ĩplicitũ id putãs mẽdaciũ: In quo & secũdũ ipsũ Hipparchũ manifeste. Atq; cõtrarias cadere umbras mẽdaci/um iplicauit. Etenim nisi ipse Meroe opponit̃ extrema indiæ magis q̃ Syene ad austrũ exponi: cõcedere uidet̃. Et in sequẽtibus qdẽ de eisdẽ cũ conat̃: uel eadẽ redarguẽs a nobis dicit: nĩ falsis utit̃ suppositiõibus: uel qđ nequaq̃ est cõsequẽs infert. Nec enĩ a Babylone ad Thapsacũ quattuor millia stađ & octingẽta esse. Hinc uero uersus septẽtrionẽ ad armenios mõtes mille ac cẽtũ. Seqtur ut ex Babylone p ipsius meridianũ ad mõtes arcticos plura sex millibus sint. Nec a Thapsaco ad mõtes mille ac cẽtũ: Eratosthenes ait: sed reliquũ esse ĩmẽsuratũ. Itaq; intentio ex non data suppositione non concludit̃: nec usquequaq; Eratosthenes Thapsacum declarauit a Babylone ad septentrionem plusq̃ millibus quattuor & quingentis stađ iacere. Dehinc antiquis consonans tabulis

non ea quæ ab Eratosthene dicuntur profert de sigillo tertio:sed sibi ad gratiam declarationem fingit ad ingeniosam subuersionem. Ille nanq prædictam sequens positionem Tauri & maris ex colūnis hac linea or/bem duas in partes diuidens:& unam quidem Borealem: alteram uero austrinam partem appellans. Et harum iterum utranq in portiones pos/sibiles partire nititur. Eas uero sigilla uocat. Et austrinæ quidem partis primum dicens sigillum Indiam :secundum autem Arianam: quæ de/scriptionem habent facilem:ambarum longitudinem ac latitudinē red/dere ualuit. Modo uero quodā & figuram uelut scientia prædıtus geo/metrica. Terram enim indicam ex lara in acutam speciē porrigi:& rhō/boidē esse:quia latera partim a mari aluuntur & austrino & orientali:cū sinuosa minime ripas agat. Reliqua autem partim mōte:partim fluuio. Hic etiam forma per lineam rectam:aliqua in parte seruata. Arianā ue/ro tria montium habentem latera:quæ ad perducendam p mutuæ distā tiæ parallelas inter se lineas figuram cōmodissima sunt. Cum autem oc/cidētalē signis definire non habeat:quia gentes linea quadā īuicē se mu tant:tamen a Caspiis portis ad extremitatem Carmaniæ finiente cōtin/guas partes ad sinum persicum manifestat hoc uero latus uocat occidē/tale. Versus autē indum orientale. Inuicem autem distātia idest paralle/la:reliqua non dicit:nec quod mōte:nec quod mari:sed unum quod aq/lonare:alterum uero austrinum:hunc iti modum perfecta quadā forma secundum reddens sigillum:perfectius tertium sigillum plures reddit ob causas. Primam quidem dictam:quoniā quæ a Caspiis portis usq in Carmaniam extat:nō aperte difinita est:quæ tertio ad sigillum secundū lateri cōmunis est. Deinde quia sinus persicus ī austrinum latus incidit: quod quidem & ipse dicit. Itaq necessario inductus est ipsā e Babylone lineam:perindeac rectam quandam per Susa ac psepolin :usq ad Car/maniæ:& persidis terminos capere:qua emensam reperire uiam poterat quæ tota pauloplurium:q̄ stad' nouies millium extat. quod quidem au/strale latus uocat. Cæterum parallelum idest mutuo a septentrionali di stans non utiq dicit. Certum autem est q nec euphrates quo latus defi/nit occiduum:per rectam simul lineam prope est. Verum e montibus ī meridiem profluens:deinde per ortum:& rursus in austrum deflectitur quoad erumpat ī mare. Non rectum autem amnis ostēdit meatum :cū Mesopotamiæ situm eloquutur. quem Tigris & Euphrates ī utrum co/euntes efficiunt nauigio similem:ut inquit. Atqui neque totum occidē/tale latus a Thapsaco usq in armeniam dimēsū habet:quod Euphrates ipse distermınat. Sed quāta sit pars ab Armenia & mōnbus arctıcis ha/bere se negat:cū nōdū mēsurata fuerit. Quas ob res tertiā se particulā

in figuræ modum ædidisse refert. Frenim interualla ex multis stationes
quasdã tractantibus aggregasse dicit. Quas sine inscriptione existentes
nominat. Ingratæ mentis Hipparchus esse uidet̃: cũ ad hanc pfectã rati
onem uia quadã geometrica contradicat: in qua iis habẽda ẽ gratia: qui
locorũ ingenia quouis modo posteritati prodiderũt. Quãdo igitur ex iis
quæ ille cõmemorat geometricas minime capit materias: sed sibimet fin
gens ambitiosũ apertius explicat animũ. Ille quidẽ tertiã hoc pacto p̃ti/
culã ĩ figuræ modũ ædidisse refert: decẽ milliũ stad̃ a portis Caspiis ad
Euphratẽ. Particulatim uero diuidẽs tãq̃ descriptã repertu facilẽ dimẽ/
sionẽ: sic iterũ ab Euphrate initiũ ponit. Et transitũ eius per Thapsacũ
faciẽs usq; ad Tigridẽ quidem: qua traiecit Alexander mille & quadri/
gẽta stadia scribit. Hinc uero ad succedentes inde locos per Gaugamela
& Lycũ & Arbela & Ecbatana: q̃ Darius e gaumelis fuga subreptus ẽ:
usq; ad portas Caspias decẽ millia explet: trecenta tantũ abũdantius ad/
dens. Latus quidẽ aquilonare hũc metit̃ in modũ non æquali mõtibus
distantia: hoc ẽ parallelũ id collocans. Nec ipsa quidẽ p colũnas & Athe
nas & Rhodũ linea. Nã Thapsacus multũ distat a mõtibus. Mons ue/
ro & a Thapsaco uia ad Caspias portas quo incidũt. Hæ aũt ptes mon/
tis ad septẽtrionẽ expositæ sunt. Sic aquilonare latus edẽs; hoc quidem
austrinũ inquit ad mare capere non licet: quia Persicus intercidat sinus.
At a Babylõe p Susa & Persepolin & Persidis cõfinia: & Carmãia stad̃
eẽ nonẽ millia & ducẽta. Austrinũ q̃dẽ dicẽs. Neq; septẽtrionali paralle
lũ dicẽs austrinũ. Discrepantiã uero lõgitudinis euenire: ideo inq̃t de se/
ptẽtrionali & austrino latere posito: q̃a Euphrates usq; ad quoddã spa/
ciũ in meridiẽ profluẽs multũ inclinat ad ortũ. Verũ ex maritimis late/
ribus occidentale primũ dicere: de quo unũ ne an duo sint: in medio cõ/
syderari licet. A trãsitu enĩ ad Thapsacũ præter Euphratẽ ad babylonẽ
stad̃ inq̃t esse quattuor millia & octingẽta. Hinc aũt ad Euphratis eru/
ptiones & oppidũ teredonẽ tria millia octingẽta: a Thapsaco ad aquilo/
nẽ usq; ad portas Armenias dimẽsa interualla ad mille ac cẽtum existe/
re. Per Gortyneos aũt & Arnios non ãplius: ideo is omisit. Lateris ue/
ro ad oriẽtem pars ipsa per Persicam secundũ longitudinem a mari ru/
bro ad Medos & Arctos non minus octo millibus uidetur esse. A pro/
mõtoriis uero nõnullis ultra millia nouẽ Reliquũ p Parætacinã & Me/
diam & caspias portas circiter tria millia. Tigrin autem fluuium & Eu/
phratẽ ex Armẽia ĩ meridiẽ labẽtes: cũ Gortyneos mõtes pfluxerit ma/
gnũ circũplectẽtes ãbitũ: p multũ q; itra se circũeũtes agri ipsã inq̃ Me/
sopotamiã ĩ hybernũ ortũ ac meridiẽ uertere. Et ãplius quidẽ Euphratẽ
ex Armenia in meridiẽ labẽtes. Hũc aũt ꝓpius semp Tigrin cõstitutũ

ad ſemiramidis murum:& uicum nomine opin:a quo circiter ſtađ du/
centa diſtātē & per Babylonē labētē ī Perſicū elabere ſinū:forma uero
inquit Meſopotamiæ:ac Babyloniæ ſimilis ſit nauigatio. Talia quidem
tradit Eratoſthenes.De tertio uero ſigillo & talia quidē cōmittit errata:
de quibus cōſyderabimus.Quæ aūt Hipparchus illi obiicit nō admo/
dū:quæ uero dicit cōſyderemus.Cōfirmare enī uolēs ab initio dictum
ꝙ India nequaq̄ ad auſtrū trāſponēda ſit ſicut arbitratur Eratoſthenes:
hoc ex iis liquere īquit maxime:quæ ille ipſe obiicit. Tertiā enim ingēs
ꝑticulā ad aq̄lonare latus ab linea de portis Caſpiis ad Euphratē deter
minari: q̄ ſit ſtađ decē milliū.Poſt hæc affert latus auſtrale a Babylone
ad Carmaniæ ſines paulo plus eſſe milliū nouē : latus uero ad occaſū a
Thapſaco ad Euphratē eſſe ad Babylonē milliū quattuor & octingētū
ſtađ.Et deiceps ad eruptiōes triū milliū.Spaciū ad ſeptētrionē a Tha/
pſaco:cū quidē menſurat̄ uſq; ad mille ac centū.Reliqua uero nō am/
plius:Cū igit̄ dicat Boreale latus tertiæ ꝑticulæ ut milliū uiginti:horū
aūt parallela ab Babylone recta uſq; ad oriētis latus cōputatū eſt paulo
pluribus nouē millibus:patet ꝙ Babylon multoplus q̄ ſtadiis mille ad
oriētem eſt expoſita:q̄ trāſitus Thapſaci.Dicemus aūt ꝙ ſiquidē in ea/
dē meridionali recta exactæ Caſpiæ portæ caperentur: & Carmaniæ ac
Perſidis ſines ī rectaſq; decurreret̄ a prædicta meridionali recta: & quæ
ad Tapſacū & q̄ ad Babylonē eſt hoc accideret. Nā q̄ eiicit̄ par ēt foret
ad ſenſum ei q̄ ꝑ Babylonē ducit̄ uſq; ad meridianā rectā ad Thapſa/
cū. Sup eā uero q̄ ē a Caſpiis portis ad Thapſacū extēdit̄:adeo ut ꝑ ex/
ceſſū Babylō ad oriētē īclinatior ē:q̄ Thapſacus:quāto excedit illa:q̄ eſt
de Caſpiis portis ad Thapſacū:q̄ illa q̄ de Carmāiis mōtibus ad Baby/
lonē.ſed lineā quæ occiduū latus diſterminat Arianæ ad meridianū ia/
cēs miníe cōmemorauit Eratoſthenes.Neq; illā quæ a Caſpiis portis ad
Thapſacū ad rectas ei q̄ ꝑ Caſpias portas meridianā :ſed eā potius quæ
& mōte deſcribit̄.Ad quā illa ad Thapſacū ab eodem ſigno deducta a
quo & montis linea āgulū efficit.Neq; alia Babylonē a Carmania ducta
parallela cōmemorata ē cū ea quæ ad Thapſacū ducit̄.Nec ſi parallela
ſit:nō directā uero ꝑ caſpias portas meridianā:nihil āplius ad cōputati/
onē efficeret̄.Is aūt hæc ex apparatu capiēs:oſtendēſq; ut exiſtimat Ba/
bylonē ſecūdū Eratoſthenē magis q̄ Thapſacū ad ortū expoſitā paulo
plus q̄ ſtadiis mille.Rurſus alio pacto fingit ſibiipſi ſuppoſitū ad reliq̄
demonſtrarionē:& ait:ſi ītelligatur recta a Thapſaco ad meridiē ducta:
& a Babylone ad hanc perpendiculam triāgulū angulis rectis ſore con/
ſtitutū ab linea ex Thapſaco ī Babylonē extēto latere:& ex ꝑpēdiculo
a Babylone ad lineā meridianā ī Thapſacū ducta ipſam per Thapſacū

meridiana. Huius autẽ trianguli extentam recte a Thapsaco ĩ Babylo/
nem locat: quã quattuor milliũ octingenrorũ esse dicit. Meridianam ue/
ro e Babylone per Thapsacũ lineã perpendiculatẽ paulo plus q̃ mille.
Quot erat excessus illius: quæ ad Thapsacum ad eandem usq; Babylo/
nẽ procedẽdo. At uero ex his & reliquã cõputat earũ: quæ ad rectã pro/
minet quæ longe ãplior existit: q̃ quæ ad perpẽdiculũ dicta ẽ. Huic au/
tẽ addit illã quæ a Thapsaco ad ursã eiicitur ad Armenios usq; mõtes:
cuius mẽsuratã esse partẽ inqt Eratosthenes: & esse mille & cẽtũ. Quod
uero mensuratũ nõ est prorsus omittit. Iste autẽ ad minus mille suppo/
nit: adeo ut ab ambobus simul duo millia ac cẽtũ efficiant. Quod adii/
ciens ad latus in rectã trianguli usq; ad perpẽdiculũ Babylõis per mul/
ta millia distãtiã cõputat: quæ ab Armeniis montibus parallelo p Athe/
nas: usq; ad Babylonis perpẽdiculũ: quod ĩ babylonis parallelo cõstitui
tur. A parallelo autẽ per Athenas ad Babylonem nõ minus stadiis duo/
bus millibus & quadringentis cũ totũ meridianũ supponatur tot stadiis
quot inquit Eratosthenes. Quod si hoc ita est nequaq̃ forent Armeniæ
montes & Tauri ĩ parallelo p Athenas: ut cẽset Eratosthenes. Sed mul/
tis stadˀ millibus septẽtrioni uiciniores secũdũ eũdẽ illũ. Hinc ad usur/
pãdũ suppositionis apparationẽ ad rectũ anguli in triangulo ordinẽ: &
hoc capit ad id quod nõ cõcedit: ut a Thapsaco linea ad rectũ ãgulum
extenta recta sit: usq; Babylonẽ in stadˀ quattuor millibus octigẽtis. Pe/
nes Euphratẽ eni hãc esse uiã inqt Eratosthenes: & ad Mesopotamiã cũ
Babylonia ĩgenti circulo cõtineri dicens sub Euphrate ac Tigride. Ma/
iorẽ aũt ãbitionis partẽ de Euphrate dicit euenire. Recta igiẗ a Tha/
psaco ad Babylonẽ cũ penes Euphratẽ existat: nequaq̃ tot stadiorũ exi/
steret: neq; prope. Subuertitur itaq; Sillogismus: siue ratiocinatio. Atq;
dictũ est duabus datis lineis fieri non posse ut a Caspiis portis deducã/
tur: una qdẽ ad Thapsacũ: altera uero ad mõtes Armenios muicẽ distã
tes a Thapsaco q absũt a Thapsaco saltẽ (ut iqt Hipparchus ipse) duo
bus millibus & cẽtũ stadˀ utrãq; parallelã eẽ. & iter se: & cũ ea q̃ p Baby
lonẽ: Quã latus australe appellauit Eratosthenes. Ille qdẽ cũ ad mõtes
uiã mensuratã dicere nequiret: eã tamẽ quæ est a Thapsaco ad portas
Caspias asseruit: adiecitq; id quandã formæ rationẽ dixisse. Alioquin si/
quis longitudinẽ dicere uelit eius loci: qui post Arianã usq; ad Euphra/
tẽ existit: non multũ refert. hanc ne an illã dimetiatur. Qui uero ut pa/
rallelas: idest mutuo distãtes dici audiat: puerilem penitus hominis im/
peritiã cogniturus dãnaturusq; uideretˀ. Hæc aũt peride ac puerilia sũt
omittẽda. Quæ uero quispiã ab Eratosthene dicta caperet: huius gene/
tis sunt. Per mẽbra cõcidas an p partes alioquin interest. Quippe quæ

per partes est facta concisio circūscriptionē accipit: cum naturalē habe/
at directiōe quadā formaq; signatā ;unde & hoc dictū ē illū per mēbra
concidit. Illa uero tale nihil habet: proprie uero utimur utriusq; tēpus
nēcessitatēq; cōsyderantes.hoc pacto in terræ descriptiōe partiū qdem
cōcisiones facere oportet ad singula pertinentes. Imitari uero cōcisiōes:
quæ per mēbra fiūt potius q̄ obtingentes prout sors tulit.Id enī cui ad/
sūt signa frequētia:quodq; facile termīabile est:etiā ex eo suscipere est:
cuius necessitatē Geographus idest orbis descriptor habet. Terminatū
uero facile cū fluuiis uel montibus aut mari possibile est.Gēte uero aut
gentibus & magnitudine aliquāta & forma;ubi hoc fieri nequeat. Qua
quauersum autē pro Geometrica doctrīa simpliciter & pfecte sufficiēs.
Magnitudo quidē igitur sufficiēs ē:si maximā lōgitudinē latitudinēq;
dixeris:quēadmodū si orbis longitudo septuaginta milliū obtigerit: la/
titudo autē paulo minor q̄ lōgitudinis medietas: figurā uero cuidā Ge/
ometricarū figurarū comparares:forte Siciliā triāgulo; uel alteri cogni/
tæ cuspiā assimilās:sicut Corio Hispaniā:& Peloponnesū platani folio.
Quanto uero maius est quod cōcidet̄ ;tāto āpliores fieri portiōes decet.
Terra igit̄ habitabilis dupliciter diuidit̄ :& Tauro & eo quod est ad co
lumnas mari bene:& Australi de parte.& indica qdē a multis quaqua/
uersū terminat̄.Nā ex monte & fluuio & freto & nomine uno:ut gentis
unius gens.Vnde & quadrilatera & Rhombo aut turbini recte similis
appellat̄.Ariana uero minorē circūscribēdi facultatē habet:cū occiden/
tale latus confusū sit.Tamē tribus lateribus ut rectis definit̄ : & nomīe
pindeac gentis unius .Tertiū aūt sigillū omnino circūscriptū non ē:nec
dū determīatū.Latus enim cōmune:& ipsi & Arianæ(ut prædictum ē)
cōfusū ē.Et australe latus tardissime deprehēsū ē. Nō enī sigillū circū/
scribit per mediā ipsius incedēs:& multas ad austrū partes omittēs ma/
ximā lōgitudinē minime circūscribit. Nā aquilonare latus maius ē:ne/
que Euphrates occidētale latus ē;neq; si ī rectū flueret:cū eius extrema
in eodē meridiano minime iacent:quippe quod aliquāto magis occidē/
tale uel australe ē.Præterea cū reliqua ad mare modica existat Ciliciam
& Syriacā hucusq;:duarū sigillū non producere ꝓbabile nō ē:quæ Se/
miramidis & Nini Syrorū dicūtur.Ex quibus illius qdē Babylon ædi/
ficiū & Regia.Huius aūt Ninus Metropolis Syriæ manēte hāc usque
in ætatē eadē lingua:& iis qui extra Euphratē:& iis qui interius incolūt.
Vbi tali diuisione notissimā nationē diffūgere:& aliis atq; aliis gētibus
ptes cōiūgere minime facile conuenit:neq; ob magnitudinē sese coactū
esse diceret.nā ipsū usq; ad mare spatiū Indicæ regioni minime par fie/
ret.neq; itē Arianæ:etiā si assumat̄ tractus ipse usq; ad felicē Arabiam

& Aegyptū.Præstabat itaq; hactenus ad tertiū ꝓcedendo sigillū dicere cū hoc additamento ad mare usq; Syrū australe quidē latus quod ē minime dixit habēs:neq; directo:sed a Carmania statim dextrā maritimā. Intra sinū enī Persicū nauigāti usq; ad Euphratis eruptionē:& postea ad Messenæ limites:ac Babylonis coniunctionē. Quod initiū Isthmi ē felicē Arabiā & alterā cōtinentē disterminantis.Postea deinceps hūc ipsū dextrū ꝑuenientē usque ad intima sinus Arabici & Pelusiū & Canobicū nili ostiū hoc qdē australe latus:reliquū uero occidētale totā ab canobico ostio usq; ad Ciliciæ maritimā. Hoc autē quartū sigillū ē:& ex Arabia felice cōstās & sinu arabico & ægypto uniuersa & æthiopia.Huius uero particulæ lōgitudo erit a duobus meridianis terminata. Vnus qdē ꝑ cōiūctissimū occasui signū super ea describit᷑: alter aūt ꝑ ꝓximū oriēti.Latitudo aūt quæ inter duos est parallelos quorū unus per signū aquiloni propīquissimū describitur: alter uero per austro propinquissimū.Per inæquales enī figuras in quarū lateribus neq; longitudo neque latitudo terminari potest: hūc ī modū quātitas definiēda ē.Generaliter autē definiendū:ꝙ non eodē modo ī toto & in parte lōgitudo & latitudo dicit᷑.Sed in toto quidē maior distātia appellat᷑ lōgitudo ;minor aūt latitudo.In parte autē lōgitudo qdē parallelū ad totius lōgitudinē illius portio utracūq; sit maior:tāetsi capta ī latitudine distātia maior sit: q̄ capta ī lōgitudine distātia.Ideo & orbe ipso terrarum ab ortu & occasus ī lōgū ꝓducto. Ab septētriōe uero ī austrū ī latū extēso.Cūq; lōgitudo ī aliquo parallelo ad æqnoctialē describat᷑:latitudo aūt ad meridiē partium quoq; capere nō opus est.Longitudines quidem ad longitudinem parallela partes eius:latitudines uero & ipsa ad latitudinem . Sic enim melius describeretur:primum quidem orbis terrarum totius quantitas Dehīc dispositio & partium forma ad aliqua quidem deficere:ad aliqua uero superabundare:tali ex appositione apparentibus.Eratosthenes autem ipsam orbis terrarum longitudinem capit in linea per columnas & caspias portas & caucasum perídeac directa. Tertiæ uero ꝑticulæ ī linea ꝑ caspias portas & Thapsacū.At q̄rtæ ꝑticulæ lōgitudinē ī linea ꝑ Thapsacū & urbē heroū:usq; ad illā q̄ īter Nili ostia ē:necessariū ē ad Canobi & Alexādriæ loca reuerti:hic ē.n. ultimū ostiū:qđ Canobicū Heracleoticūq; uocāt.Siue igit᷑ ꝑ directā lōgitudinē īuicē ponāt:siue ut āgulū faciētes ad Thapsacū:sed ꝙ neutrꝫ sit ad orbis terræ lōgitudinē parallelū ex iis q̄ dixit ipse liquet.Mūdi.n.lōgitudinē ꝑ taurꝫ & mare usq; ad colūnas ꝑ rectitudinē secūdū lineā ꝑ Caucasum & Rhodū & Athenas scribit.A Rhodo autem in Alexandriam secundū ipsarū meridianum multo minus q̄ millia q̄ttuor stađ esse dicit. Vnde tātū distarēt inuicē

illarũ paralleli:q̃ scilicet p̃ Rhodũ ẽ:quiq; p̃ Alexãdriã.Idẽ aũt quodã/ modo ẽ huic q̃ ẽ p̃ heroũ oppidũ:uel hoc ipso australior: adeo ut coin/ cidẽs huic linea parallelo:& illi q̃ per Rhodũ & Caspias portas siue re/ cta siue fracta ad neutrã parallela esset.Haud igit̃ lõgitudines bene cõ/ prehẽdunt̃:neq; itẽ septẽtrionales particulæ cõprehẽdũtur. Cæterum ad Hipparchũ egredientes:reliqua deinceps uideamus. Sibiipsi eni quæ/ dã assũpta rursus effingẽs.Illa quæ ab illo figulariter dicũtur rationibus geometricis cõsutat. Ait enĩ eũ dicere spatiũ ex Babylõe ad portas Cas/ pias sex milliũ septingẽtorũ stad. Ad cõfinia uero Carmaniæ ac Persidis p̃lus q̃ nouẽ milliũ. Quod i linea ad æquinoctiales ortus recte deducta ia/ cet:hãc aũt p̃pẽdicularẽ fieri ad cõmũe secũdi ac tertii sigilli latus Itaq; i ipsũ cõstitui triãgulũ ãgulis rectis rectã habẽtẽ ad Carmaniæ terminos & extẽtã minorẽ esse una illarũ quæ rectã habeat. Oportere itaq; Persi/ dẽ secũdi sigilli facere. Ad hæc dictũ est lineã etiã quæ ex Babylone in Carmaniã i parallelo nõ cõprehẽdi neq; rectã quæ sigilla distiguit me/ ridianã dici.Itaq; nihil i ipsũ dictũ ẽ:neq; quod infertur.Nã cũ dixerit a Caspiis portis ad ipsã q̃dẽ Babylonẽ stadia esse quæ dicta sũt. Ad Su/ sa uero stad̃ millia quattuor nongẽta. a Babylone uero tria millia qua/ dringẽta.Denuo ab eisdẽ cõcitatus causis:obtusis angulis triãgulũ con/ stitui dicit ad Caspias portas & ad Susa & Babylonẽ obtusũ angulũ ha/ bẽtẽ ad Susa.Lõgitudines uero laterũ eiectas.postea colligit quod secũ/ dũ has causas eueniat:lineã quæ ẽ per Caspias portas meridianã i paral/ lelo per Babylonẽ:& Susa ad occasũ adiunctiorẽ habere cõmunẽ icisi/ onẽ cõmunis incisionis eiusdẽ paralleli & rectitudinis:a Caspiis portis ad terminos p̃tinẽtis Carmaniæ:& Persidis pluribus millibus quattu/ or & quadringẽtis.Ferme autẽ ad lineã per Caspias portas meridianam dimidiam recte facere angulum qui est per Caspias portas & terminos Carmaniæ & Persidis:& inclinare illum ad media meridiei & æquino/ ctialis ortus.huic uero parallelũ esse idũ amnẽ. Et quod iste a mõtibus nõ i meridiẽ fluat(ut iquit Eratosthenes)sed iter hãc & æquinoctialem ortũ:quẽadmodũ i uetustis scriptũ ẽ tabulis. Quis igit̃ concedet cõstu/ tutũ nũc triãgulũ obtuso esse ãgulo:cũ non cõcedat rectũ angulũ esse:q̃ illũ ãplectitur? Quis uero in parallelo iacentẽ a Babylone in Susa: unã obtusã ex iis cõplectẽtibus uniuersam qui non concedat illam usq; in Carmaniam? Quis autem idonẽ parallelã illam esse quæ est a Caspiis por/ tis ad Carmaniæ terminos:sine quibus inanis esset Syllogismus:& rati/ ocinatio. Præter hæc autem & is dixit:q̃ a Trochi formam est Indiæ figura.Et sicut oriẽtale latus m̃ltũ ad ortũ circũflectit̃;præsertimq; pro mõtorio ultĩo:quod i meridiem ultra littus reliquum prominet:& latus

ad Indũ. Hæc autẽ omnia dicit non Geometrica ratione arguens nõ ue-risimiliter. Hæc uero & ipse in se offerens absoluitur dicens. Siquidem ad pusilla iteruallа existeret argumẽtũ dãda esset uenia. Cũ autẽ ad sta-diorũ millia uidetur excidẽs pati nõ conuenire. Atq; illũ utiq; ultra sta-dia quadringenta sensibiles indicare permutationes: ut per littorũ paral-lelũ atq; Rhodi. Est autẽ id non simplex: quod ad sensũ est. Sed tum in maiore latitudine tũ in minore. Maiore quidẽ i eo ipso: cũ creditur ocu-lo uel fructibus: uel aeris tẽperiei ad climatũ tẽperiẽ. Minore uero p in-strumẽta gnomonica: aut ad speculãdũ ptinentia. Parallelus igitur p lit-tora gnomonis ratione acceptus: & iis qui per Rhodũ est & Cariã in tot stadiis sensibilẽ iure efficit differentiã. Ille autẽ in latitudine stadiũ triũ millium: in lõgitudine uero milliũ quadringẽtum terminos: pelagi ue-ro milliũ triginta capiens lineã ab occidẽte ad æquinoctiales ortus & ad utranq; partẽ: quædam australia nuncupans: quædã septẽtrionalia: & la-teres hæc appellans & sigilla cogitet quonã modo & hæc dicit: & latera quædã quidem septẽtrionalia: quædam uero australia: & quonã modo alia sane occidentalia: alia autẽ orientalia: & id quod permultũ aberrat negligens rationẽ subeat. Iustũ est enim. Quod aũt ad paululum est ne-que omittẽs redargui potest. Hic autẽ neutro modo ullum ei adducit argumentũ. Haud enim eorũ quæ in hac latitudine sunt ulla geometri-ca ualere potest demõstratio. Neq; ubi nititur geometrice distetere: ma-nifestis utit acceptionibus: sed sibiipsi fingens. Præstat igitur de quarta dicere particula. Adiicit enim & de philetio: & de Menõte eisdẽ de cau-sis uel similibus. hoc autem recte increpat: q huius particulæ lõgitudi-nem nominat lineã a Thapsaco usq; ad ægyptum. Quẽadmodũ siquis descripti per parallelas lineas spacii longitudinẽ diametrum esse dicat. nõ eni eodẽ i parallelo iacet Thapsacus & ora Aegypti maritima: sed i multũ a se iuicẽ distãtibus. Intermedia uero ducit quodamodo angu-laris & obliqua linea a Thapsaco ad Aegyptũ. Ausus ẽ aũt dicere se mi-rati spaciũ sex milliũ stadiõ a Pelusio ad Thapsacũ: cũ plura sint septem millibus. Haud sane recte: nã cũ p demõstrationẽ accipiat: q parallelus p Pelusiũ magis q̃ parallelus Babylonis ẽ australis ultra stadia duo mil-lia & quĩgẽta: sed secũdũ Eratosthenẽ q existimat parallelũ p Thapsa-cũ magis q̃ Babylonis parallelus ppinquiorẽ esse Aqloni stadiõ millibus quattuor octingentis: coincidit inquit plus q̃ millibus septem. Quo-nam igitur modo secundum Eratosthenem tãta paralleli distantia de-mõstrat p Babylonẽ a Thapsaco cũ scrutaret? Quod qdẽ eni a Tha-psaco ad Babylonẽ tãtũ iterestisse iqt. Quod autẽ p utriusq; parallelũ ad alterutrũ nequaq̃ dixit: neque q i eodẽ meridiano sint Thapsacus &

Babylõ:cõtraria enĩ Hipparchus ipse demõstrauit secũdũ Eratosthenẽ
plusq̃ stad̃ duobus millibus ad oriẽtẽ Babylonẽ:q̃ Thapsacũ cõtinge/
re esse propiquiorẽ. Nos aũt demõstrationes Eratosthenis opponimus:
in quibus Tigrin & Euphratẽ Mesopotamiã & Babyloniã ambire: &
maiorẽ ambitus partẽ Euphratẽ efficere. Qui quidẽ cũ ad septẽtrionẽ
fluat ĩ meridiẽ:ad oriẽtẽ flectitur. In meridiẽ autẽ excidit. A septẽtriõe
igitur eius ĩ meridiẽ cursus cuiusdã quasi meridiani ẽ. Ipsa uero ad or/
tũ inflexio & ad Babylonẽ ĩclinatio a meridiano ẽ. Nec p directã ob iam
dictũ circuitũ. Viã aũt ait millibus quattuor & octĩgẽtis stadiis ad Ba/
bylonẽ a Thapsaco præter Euphratẽ adiiciẽs: quasi dedita opera nullã
rectã ipsã suscipere:ac mẽsurã interualli duorũ parallelorũ. hoc autẽ nõ
dato iane ẽ & qđ demõstrare uideť:quoniã cõstãte rectis ãgulis triãgu/
lo penes pelusiũ & Thapsacũ & sectiõi paralleli p Thapsacũ & meridi/
ani p pelusiũ. Vna earũ quæ ẽ circa rectã meridião:maior erit ea q̃ circa
rectã a Thapsaco ĩ Pelusiũ. Inãe ãt & qđ huic adiũgiť a nõ cõcesso præ
supposito cõpatũ:haud enĩ dať a Babylõe ad Caspiarũ portarũ meridi
anũ interuallũ esse stad̃ milliũ quattuor octingẽtorũ. A nobis enim ar/
gutũ ẽ a nõ cõcessis ab Eratosthene:hoc qđẽ Hipparchũ cõsirmasse: ut
uero sit inualidũ quod datur ab illo:cũ capiat plus nouem millibus esse
lineã sic ductam a Babylone ad portas caspias(ut inquit ille)ad Carma/
niæ confinia idẽ ostẽdebat. Hoc igitur in Eratosthenem minime dicen/
dum:sed quod magnitudinum & formarum:quæ in latitudinem dicũ/
tur aliquam oportet esse mẽsuram:& quod alicubi amplius:alicubi mi/
nus concedẽdum ẽ. Capta enim latitudine finium ad æquinoctiales or/
tus extentorum:trium millium stad̃:& similiter item maris usq; ad co/
lumnas:quispiam magis concederet:ut in una linea inquiratur quæ sũt
ad illam parallelæ in eadem latitudine conductæ:q̃ quæ coincidant: in
illa ipsa latitudine coincidentiam habentium:uel quæ exterius eodem
modo & distantes usque ad non exeuntes de latitudine: & exeuntes: &
quæ in maiori longitudine magis q̃quæ in minori. Etenim inæqualitas
longitudinum magis occultaretur:& formarum dissimilitudo :uelut in
totius Tauri latitudine:& maris usque ad Columnas subiectis stad̃ tri/
bus millibus. Intelligitur locus etiam lineas habens parallelas circũscri/
ptus:atque mons uniuersus & mare prædictum. Si igitur ĩ pluris inui/
cem parallelas partes partias longitudinem: & diametrum huius totius
capias & partium facile totius diametri eadem computaretur parallela
& æqualis ad ipsum longitudinis latus: quæ in partibus. Et quanto
quidem minus sit quod inuicem parallelã habet lineam: quod ĩ pte ca/
pitur:tãto magis hoc cõtingeret. nã & diametri obliqtas mĩus arguiť:&

lõgitudinis inæqualitas ĩ magnis. Itaq̃ in ipsis formæ lõgitudinis diametrũ appellare ne utiq̃ dubitaueris. Si igit̃ diametrũ ãplius obliqueris: ut extra latera uł utrũq̃ uł alterum durũ excidat nõ sane eodẽ mõ etiã hæc euenirẽt. Tale eqdẽ aliqd dico. Ipsã scilicet eoꝝ quæ ĩ latitudĩe dicũtur mensurã. Is autẽ a portis Caspiis: unã quidẽ per ipsos montes capiens: uti per eundẽ parallelũ usq̃ ad columnas deductã. Alterã uero ad Thapsacũ declinantẽ statim multũ extra montes. Ac rursũ aliã a Thapsaco educẽs usq̃ ad ægyptũ: quæ tãtã capiat latitudinẽ. Deinde huius longitudine loci longitudinẽ dimetiẽs quadranguli diametrũ dimetiri: quadranguli longitudo uideretur. Q uãdo aũt diameter nõ adsit sed linea fracta: longe magis peccare uideretur. Fracta enim ea ẽ: quæ a Caspiis portis per Thapsacũ ad nilũ deducit. Hæc quidẽ ĩ Eratosthenem: illud autẽ & ĩ Hipparchũ oportebat: sic ab eo dictorũ accusationẽ fecerat: sic & erratorũ emẽdationẽ aliquã facere: quod nos facimus. Ille tamẽ etsi hoc sapiat uspiã ut priscorũ tabulis mẽtem adhibeamus sane iubet: quæ maioris etiã atq̃ etiã q̃ Eratosthenis tabula emẽdationis indigent. Et allatum argumẽtũ eodem uitio detinetur: unũ eĩm capit præsuppositũ ex non concessis confutatũ (ut nosipsi coarguimus) q̃ Babylon ad orientẽ magisq̃ Thapsacus supra stad̃ mille exposita est. Q uo circa licet admodũ iferatur: eã propiorẽ ortui esse stad̃ duobus millibus quadringentis ex dictis Eratosthenis: quoniã ad Tigridis trãsitum: qua traiecit Alexander a Thapsaco cõpendiosius est stad̃ millibus duobus q̃dringẽtis. Tigris autẽ & Euphrates. Mesopotamiã circũdãtes interim ĩ orientẽ labuntur: inde in austrum uersi: tunc inuicem propinqui sunt & Babyloni nihil dictis euenit absonum. Errat autem in argumentatione sequenti: in qua concludere uult: q̃ uia a Thapsaco ad portas Caspias: quã Eratosthenes stad̃ decẽ milliũ esse dixit: haudquaq̃ indirecto ẽ mẽsurata: perinde ac in recto tradat: cũ recta longe minor existat. Sibi uero ingressio talis est. Ait esse & secũdũ Eratosthenẽ eundẽ meridianũ & q̃ est per ostium Canobicum: & qui est per Cyaneas. Hunc uero distare ab eo qui est per Thapsacum stad̃ millibus sex & trecentis: Cyaneas uero a monte Caspio stad̃ sex millibus & sexcentis: qui ad excessum ad mare Caspiũ e Colchide iacet: adeo ad stadia trecẽta. Aeq̃lẽ esse distãtiam a meridiano ad Cyaneas & ad Caspiũ & ad Thapsacũ. Q uodã aũt mõ & Thapsacũ & Caspiũ in eodẽ iacere meridiano. Hunc uero consequẽs eẽ portas Caspias piter distare. A Thapsaco uero & Caspio m̃lto mĩus abesse millibus. x. quot iqt Eratosthenes a Thapsaco distare. Certe multo mĩus q̃ millibus decẽ distare p rectã. Ambitũ pfecto eẽ decẽ milliũ ratiocinat̃ ille p rectã ad Thapsacũ ex portis Caspiis. Ad ipsum

uero dicemus: q cū Eratosthenes rectā ī latitudīe capiat: quod Geographiæ propriū est: in latitudine uero & meridianas & eas quæ ad orientalē meridianā sunt: ille arte geometrica ipsū dirigit. Et sicut aliquis p instrumenta: caperet unum quodq horum: ipse nequaq per instrumenta: sed per coniecturam potius accipiens, quodq per rectas: quodq per parallela. Vnum quidē hoc peccatū est. Alterū uero est ut nec ab illis ia cētia interualla ipse ponat: nec ad illa adducat argumētū: sed ad ea quæ ipse confingat. Ea propter primū quidē: cū ille ab ostio ad Phasin stadī octo millia interuallū esse dicat: adiūgatq illa: quæ usq ad Dioscuriadē sūt: indeq sexcenta: & eā quæ ab Dioscuriade ad Caspiū ē additionem dierū quique. Si quispiā sane secundū ipsū Hipparchum existimat dici oportere ad stadī mille. Vnde uniuersā sūmatim cōputari secundum Eratosthenē millibus nouē sexcentis. Ipse igitur partitus ē & ait ex Cyaneis & Phasin millia quinq & sexcēta esse: hincq ad Caspiū alia mille ita q secundū Eratosthenē non contingeret & Caspiū & Thapsacū in eodē esse meridiano: sed secūdum ipsū. Ea igitur secundū Eratosthenē Q uonā igitur modo huic cōsequit: ut a cassio ad portas Caspias æqualē esse: ad aliam a Thapsaco ad idē signum. Cæterū in secundo rursus cōmentario resumēs eandē quæstionē de montibus circa Taurū de q bus diximus satis: transit ad septentrionales orbis terrarum partes. Dehinc dicta exponit ab Eratosthene de adiacentibus ponto locis quando quidē tria inquit promōtoria a septentrione descendere. Vnū quidem: a quo Peloponnesus. secundū uero italicum: tertiū aūt Ligusticū. A quibus sinus deprehendi & Adriaticū & Thyrrhenū. His quidē expositis uniuersaliter singula de illis dicta nititur redarguere per ratiōes magis geometricas: q per orbis descriptiones. Tāta uero est erratorū in eis ab Eratosthene multitudo: & Timosthenis ī portū descriptiōe: quē ille super cæteros collaudat. Discordās autē in eū plurimū arguit: ut diiudicare indignū arbitrer: illos tantopere de rebus aberrātes & Hipparchum Etenim ille nō nulla quidem omittit errata: quædam uero non emēdat sed tantū arguit: quoniam falso uel repugnāter dictū sit. Hoc & fortasse quispiam accusādū duxerit: q tria Europæ dicit esse promōtoria: unū quidē constituēs in quo est Pelopōnesus: etenim aliquid habet in multas diuidendum partes. Nam & Sunium ad promontorium inclinat sicut & Laconica: cū sit non multo minus: q Maleum ad meridiē uergens. Et sinum minime paruipendendum accipit. Et Cherronnesus Thracia ad Sunium: & Melena idest nigrum sinum assumit: & deinceps Macedonicos. Q uod si hoc quidem omittamus: & ex interuallis plurima manifesta falsitate descripta egregiam locorum imperitiam

arguũt:quæ geometricis argumẽtis nequaq̃ indigẽt:cũ apta sint suapte natura:& testificari ualeãt:sicuti & ex Epidano ad sinum Thermeũ excessus est sup duo millia stad':is aũt nõgẽtũ affirmat. Ex Alexãdria uero ad Carthaginẽ supra millia tredecim:cũ nouẽ millia nõ excedãt. Siqdẽ ĩ eodẽ meridiano est secũdũ hũc Alexãdria Caria & Rhodus. At Carthaginẽ uero Porthmus:idest interiacens mare. Omnes aũt sane cõsentiunt e Caria ad Porthmũ nauigationẽ esse plus quinq̃ millũ stad': cũ meridianus in magno quodã captus interuallo idem esse cõsyderet' cũ illo qui tanto in occidẽtem inclinatior est:ad aliũ magis in orientẽ ĩspectantẽ:quanto Carthago in occidẽtem magis q̃ porthmus existat. In tribus aũt stad' millibus manifestã habet redargutionẽ. Is aũt Romã ĩ eodẽ meridiano ponens tanto in occasum uiciniorẽ q̃ Carthago:excellentiam ipetitiæ nõ reliquit locoꝝ & hoꝝ & alioꝝ qui p eũdẽ tractũ ad occidẽtẽ usq̃ ad colũnas existũt. Hipparcho igit' nõ orbis sitũ describẽti: sed Eratosthenis dicta de Geographia exactius exploranti ꝓprium fuit singula corrigẽda magis emendare. At nos ĩ qbus recte inquit:cũ longe plus sit ĩ quo peccet: ꝓpriũ uniuscuiusq̃ rei sermonẽ adducẽdum esse putauimus nõnulla emẽdãtes. In qbus aũt allatas ab Hipparcho causas dissoluemus:& ipsum simul Hipparchũ rimantes erimus:ubi p cõtentionẽ quippiam differuit:in his aũt eum omnino delirantem intuentes: cum illum iute inuitet. Satis esse cogitamus: siqua in ipsa Geographia insunt dicentes illam corrigamus. In quibus enim frequentes externus sunt errores præstat ne mentionem quidem facere: nisi rarum aliquid in uniuersum est:quod singillatim efficere cõabimur. In præsentia dicum sit:q̃ Timosthenes & Eratosthenes:& adhuc illis priores: Hispaniensia & Gallica prorsus ignorarũt:inumerabiliter autem amplius Germanica:situmq̃ Brittaniæ:pariter autem & Getarum & Bastarnorum. Ad multam quoq̃ ignorantionis partem de Italia de Adria de Ponto:& de reliquis septẽtrionis partibus peruenerũt:tametsi huiuscemodi uerba contentiosorum forte dicerentur. Nam cum Eratosthenes ea quæ de longe distantibus tradita sunt dictorum se afferat: nec illa confirmet: sed accepisse se dicat:opponatq̃ alicubi:quæ p rectam magis minus ue sint:non oportet accuratum afferri argumẽtum ad non confessa inuicẽ ĩterualla:quod facere conat' hipparchus. Sed ĩ ãtedictis ex tractu Hyrcaniæ usq̃ ad Bactra:& de ulterioribus natõibus distãtias expõit. Et ex Colchide ad Hyrcanũ mare:haud.n.simili mõ ĩ hisce illũ exqrere oportet:& ĩ littoribus rursus:ac reliqs usq̃ adeo cognitis locis. Sed neq̃ ĩ his rõne geõetrica (ut dixi) magis uero more orbis sitũ describẽtiũ. Quædã igit' de Aethiopia carpẽs ĩ fine secũdi cõmẽtarii de factis ĩ Eratosthenis

Geographiã in tertio inqt maiorẽ cõtẽplationẽ fore mathẽaticã. Ad aliquãtũ autẽ & geographicã. Nec tñ ad aliquãtũ geographicã fecisse mihi uidet̃: sed totã mathematicã: cũ Eratosthenes talẽ præbeat occasionem: Nam cõpluribus ĩ locis ad ãpliorẽ excidit scientiã: q̃ ꝓposita exigat notitia. Elapsus aũt nõ diligẽtes: sed generales quasdã efficit declarationes: & quodãmodo in geographicis mathematicũ: in mathematicis aũt geographicũ sese gerens. Itaq; cõtra differẽtibus: utrobiq; causas præbet. In hoc aũt cõmẽtario ẽt iustas & iste & Timosthenes. Quocirca nec nobis qdẽ simul cõsyderãdi facultas reqrit̃. Sed de iis quæ ab Hipp̃cho dicta satis habẽus. Cæteꝝ & Posidoniũ ĩ iis quæ de oceano differit ĩtueamur. Vbi plæraq; more Geographi explicare uidet̃: tũ peculiariter: tũ supra mathẽaticũ: haud igit̃ absurdũ est nõnulla quoq; huius dicta iudicare. Et quædã qdẽ nũc: quædã uero & ĩ iis quæ singillatim dicẽda erũt: quẽadmodũ & obuenerit: modeste tamẽ. Vnũ igit̃ ẽ ex iis quæ ad Geographiã ꝓpria sunt uniuersam terrã esse rotũdam supponi: sicut & mũdũ: & reliqua assumere: quæ ad hanc dispositionẽ cõsequant̃. Ex iis illud ẽ: eam zonis quĩq; cõtineri. Huius in zonas quinq; ptitiõis autorẽ Parmenidẽ extitisse: Possidonius tradit. Eum uero demõstrare Torridã: duplo fere latiorẽ ea: quæ inter utrũq; tropicũ exterius & ad tẽperatas supexcidit. Aristotelẽ aũt illã appellare tẽperatã: quæ ĩter tropicos & septẽtriões est: ambos uero iure increpat. Torridã enim uocari eã quæ p æstũ ĩusta habitari nõ põt. Cæteꝝ eius quæ ĩter tropicos ẽ latitudo plusq̃ dimidia habitabilis ẽ facta. De Aethiopibus supra Aegyptũ cõiectura. Siquidẽ totius latitudinis medietas ẽ quã utriq; diuidit æqnoctialis. Huius spacium a Syene quæ æstiui tropici terminus est ad Meroen decem millia sunt. Spaciũ uero hinc usq; ad parallelũ Cĩnamiferæ: quod est inicium Torridæ millium triũ. Hoc igit̃ ĩteruallũ uniuersum mẽsurari potest: tñ & nauigat̃ & pagrat̃. Quod aũt deinceps est dico usq; ad æqnoctialẽ demõstrat̃: secũdũ Eratosthenis dimẽsionẽ terræ: ẽt stad̃ octo millium octĩgẽtum. Quã supputationem habent millia tredecim ad octo millia octingẽta: hãc haberet tropicoꝝ interuallũ ad latitudinẽ torridæ. Quod si nouaꝝ dimẽsionũ ea introducat̃: quæ minimã efficit terrã: qualẽ Posidonius indicat circiter octĩgẽta millium existentem circa dimidiũ manifestat torridam eius quæ est inter tropicos: uel paulo maiorẽ q̃ mediũ. Aequalẽ uero & eandẽ nullo pacto ad septẽtriones: neq; penes omnes existẽtem neq; eisdẽ ubicũq;. Quisnã tẽperatas quæ immutabiles sunt diuideret? Cũ igit̃ nõ penes uniuersos sit septẽtrionales esse nihil esset ad argumẽtũ. Si enim penes habitatores tẽperatæ omnes: ad quos dicit̃ solos tẽperata nõ ubiq; eodẽ modo: sed mutari bene cõprehensum est.

Ipſe autem in zonas partiens quinque ad cæleſtia quidem utiles eſſe aſ/
ſerit Ex his duas circũſtantes ſubter polos uſq; ad eas quæ ſeptẽtriona/
les habent tropicos:diuerſarũ umbrarũ eſſe: ab aliis duabus quæ dein/
ceps ſunt uſque ad habitãtes ſub polis. Quæ uero inter tropicos ẽ utri/
que umbras habere. Ad humana uero has & alias duas ãguſtas ſub tro/
picis:ad quas mẽſe quodãmodo dimidio:ſol ſupra uerticẽ ẽ: biptito di/
uiſa ſub tropicis. Has nãq; zonas ꝓpriũ quidẽ habere: ꝙ ſqualidæ ſint
proprie:ꝙ aridæ:ꝙ infœcundæ:ꝙ ſabuloſæ:præterq̃ Balſami:& quorũ/
dã fructuũ calidiſſimorũ inuſtorũ. Mõtes.n.minime propiquos eſſe:ut
ingruentia nubila hymbres efficiant nec fluminibus pfũdi. Quocirca
& criſpos & reflexis cornibus:& pro rectis labris & latis naribus gigni.
Eorum enim extrema cõtrahi:& has zonas Icthiophagos:ideſt uictũ ex
piſcibus captãtes incolere. Quod aũt hæc zonaꝶ ꝓpria ſint:hinc demõ/
ſtrari dicit:ꝙ qui magis ad auſtrum ſpectant:aerẽ tẽperatiorẽ habeãt &
fructuoſiorẽ agrũ:& aquaꝶ abundãtiorẽ. Cæteꝶ Polybius ſex zonas fa/
cit duas qdẽ ad Arctos ſubiacẽtes:duas aũt iter has & Tropicos & æq/
noctialẽ. Facta igiť in qnq; diuiſio & ſecũdum naturã:& ſecundũ terræ
deſcriptionẽ dicta eſſe uideť. Natura qdẽ & ad cæleſtia & ad aeris tem/
perãtiam. Ad cæleſtia quod hoc pacto eos q alterubi:quiq; utriq; ũbras
hñt diſterminatos optime diſtiguit. Et ad aſtroꝶ aſpectũ itegra quadam
ptitiõe cõmutationẽ ſuſcipiẽtiũ. Cæterũ ad aeris tẽperiẽ:quæ cũ ad ſolẽ
iudiceť:generaliſſime ſunt differẽtiæ:quæ cõtẽdũt ad animãtes:ad plã/
tas & ad alia ſemina cõtracta ſub aere. Et i eo ipſo caloris exceſſus & de/
fectio & mediocritas. Hæc aũt ob zonaꝶ ptitionẽ ꝓpriã ſuſcipit diſcre/
tionẽ. Duæ enim frigidæ caloris defectionẽ enũciãt in unã aeris naturã
cõductæ:& tẽperatæ in unã quãdam mediocritatem ſimiliter adducũť.
In reliquã una reliqua Torrida. Hãc uero & recte geographiæ diuiſio/
nem eſſe manifeſtũ eſt. Terræ nanq; deſcriptio quærit:ut alterius tẽpe/
rataꝶ partẽ a nobis habitatã diſterminet. Ad occidentem qdẽ & orientẽ
a mari ſunt termini. Ad auſtrũ aũt & aqlonẽ aer terminat. Medius qdẽ
cũ plãtis & animãtibus tẽperatus eſt. Vtriq; uero itẽperatus & exceſſu
& defectũ caloris. Ad has tres differẽtias i qnq; zonas ptitiõe opus fuit.
Orbis enim terræ p æqnoctialẽ biptitus:& in hemiſpheriũ aqlonare: in
quo nos ſumus:& in auſtrale haſipſas tres deſcribit differẽtias. Quæ enĩ
ad æqnoctialẽ uergũt & peruſtã zonã ꝓpter uaporem ihabitabilia ſunt.
Quæ uero ad polũ ſpectãt ꝓpter frigus. Media tẽpata habitabilia ſunt.
Is uero adiiciens iſtas ad tropicos ꝓportionẽ ad has qnq; nõ reddit:neq;
ſimili utẽtes differẽtia:ſed licet p gẽtium differẽtias zonas demõſtraue/
rit:aliã qdẽ Aethiopicã:aliã aũt Scythicã & Gallicã:tertiã uero p mediũ

f

Squalide
Aride
Infecunde
Sabulose

Ictiophagi
Piscivore
victum ex piscibus captantes

¶Polybius profecto haud recte facit zonas quasdã aqlonaribus distictas: duas qdẽ sub illas iacentes: duas autẽ inter has & tropicos. Dictũ est enĩ ꝙ per signa transmigrãtia ea quæ nõ mutãt terminare nõ oportet: neq₃ per tropicos torridæ zonæ terminis utendũ: & enĩ hoc dictũ est. ¶Verũtñ cũ torridã duas in partes diuidit: in cogitationẽ haud sane cõtẽnendam motus esse uidet: ad quã & uniuersam industriose terrã partimur: & in boreale hemispheriũ & australe cũ æqnoctiali. Patet enim hac eã ptitiõe diuidi. Et ipsa torrida quãdã efficit cõmoditatẽ. Itaq₃ utrũq₃ hemispheriũ omnio tribus ex zonis cõficit: quæ similẽ alterutro speciẽ habẽt. Talis igit ptitio ĩ sex zonas diuisionẽ suscipit: reliqua uero nõ admodum. Siue igit eo qui est per urbes dupliciter partiaris orbẽ terræ: haud sane conueniẽter utrũq₃ hemispherium: occidentale dico & oriẽtale sex ĩ zonas incideres: sed in qnq₃ satis esset diuisio. Ambarũ enĩ ptiũ similitudo torridæ: quas æqnoctialis efficit: continuaq₃ cõiũctio supuacaneã & curiosam concisionem ostendit: cũ & tẽperatæ & frigidæ eiusdẽ sint speciei: nec contiguæ sint. Sic igit uniuersam talibus ex hemispheriis intellectã satis sufficienter in qnq₃ diuideres. ¶Si uero (ut inqt Eratosthenes) & supposita quoq₃ æqnoctiali tẽperata est: & idẽ sentit Polybius: hic aũt addit cũ qdẽ altissima sit unde & hymbribus irrigat: cũ septẽtrionalia nubila p Etesias illic altius plurima incũbant: multo est melius tertiã tẽperatam hanc efficere quandã angustã: q̃ quæ sub Tropicis sunt ĩtroducere. His & talia cõsonãt quæ Posidonius meminit: trãsmutatiões scilicet eas quæ in trãsuersa celeriores esse. Similiter & solis ab oriẽte ad occasum. Celeriores nanq₃ sunt motiones p maximũ circulũ: q̃ quæ eiusdẽ uelocitatis sunt. ¶Cæteꝝ Polybio Posidõius ĩstat: qm̃ habitationẽ ĩquit sub æqnoctiali eminẽtissimã esse. Haud quaq̃ enim esse secũdũ sphericã supficiem eminẽtiã ullam per æqualitatem. Neq₃ item eam quæ sub æqnoctiali ẽ montanã esse sed cãpestrẽ: quæ quodãmodo ipsi maris supficiei æqualis est. Hymbres aũt q Nilum explent ex æthiopicis manare mõtibus: cum hoc in loco ista dixerit alibi concedit dicens: cogitare se sub æquinoctiali mõtes esse. Vtriq₃ aũt ex ambabus temperaris cadẽtes nebulas pluuias facere: hæc aũt dissensio manifesta est. ¶Sed si cõcederet ꝙ sub æqnoctiali regio mõtana sit: alia quædã recũbere uideret. Idẽ enim oceanũ confluentẽ esse aiunt. Quonã igit modo mõtes in ipsis mediis collocant: nisi si insulas quasdã dicere uelint? Qualiter aũt hoc geographicæ pticulæ se habeat exterius cadit. Proponẽti uero ipsam de oceano tractationem: hæc indaganda fortasse præbeant. Memor aũt eoꝝ q Africam nauibus circuisse tradũt Herodotum existimare inqt missos nonnullos a Dario circuitionẽ illã maris perfecisse. Heraclidem uero Ponticum in dialogo

facere Magũ quẽdã ad Gelonẽ ꝓfectũ: q̄ circũnauigasse asserat: hæc q̄/dẽ testibus carere dicit. Et Eudoxũ quẽdã Cyzicenu ludotũ spectatorẽ & sacrorũ delatorẽ i ꝓserpinaliũ certamine in Aegyptũ peruenisse scri/bit tẽporibus secũdi Ptolemæi Euergete. Regi aũt eiusque familiaribus astitisse: & maxime de superioribus Nili nauigationibus admirabilẽ: de locoꝝ ꝓprietatibus simul & nequaq̄ indoctũ. Contigisse aũt Indũ quẽ/piam Regi ab custodibus sinus Arabici deportatũ asserentibus solũ se/mimortuũ naui adductũ offendisse. Quisnã esset & unde ignorare cum eius linguam nequaq̄ intelligerent: cũ autem q̄busdã tradidisse q̄ græcã linguã instruerẽt: quã cum pdidicisset narrasse: ꝙ cum ex India nauiga/ret in errorem incidens has ad oras incolumis delatus esset amissis fame comitibus: relictum autẽ polliceri ut expeditis & prõptis Regis edicto nauigationẽ ad Indos regeret: e q̄bus Eudoxus extitit. Cum aũt magnis cum muneribus enauisset remeasse egregiis inuicẽ muneribus reuectis & aromatũ & lapidum preciosissimoꝝ: qui partim fluminibus cũ calcu/lis deferunt: nõnullos effossos reperiũt humore cõstrictos: quẽadmodũ apud nos crystallina: spe uero deceptum fuisse. Totũ enim onus Ptole/mæũ Euergetem intercepisse: quo uita defuncto uxorẽ Cleopatram in regno successisse. Rursum igit̃ ab ea maiore cũ apparatu missum Eu/doxum q̄ reuertens uẽtoꝝ impetu sup æthiopiã delatus est. Ad quædã uero appulsum loca homines ad familiaritatẽ allexisse tũ ciboꝝ tũ uini pticipatione: tum caricaꝝ massis: quoꝝ illis iopia gẽtibus erat. Pro q̄bus q̄dem rebus præcepra sanitatis assequutũ & uiaꝝ deductiones: & uerba nõnulla descripsisse: summũ autẽ proræ lignũ e naufragio cõparasse in quo equus erat insculptus: audisse naufragium illud fuisse hominũ ab occidẽte nauigãtium. Reuertentem id suã ad nauigationẽ detulisse: in/columẽ i Aegyptũ regressum: nõ q̄dẽ amplius regnante Cleopatra. sed eius filio omnibus spoliatũ extisse: cõplura enim subripuisse deprehen/sum. Summũ autẽ illud proræ lignũ cum in forum ptulisset naucleris ostendisse: gaditanorũ fuisse cognitum: ex his negociatores quidẽ naues ingẽtes emittere: pauperes uero paruas quas equos appellant ob ĩposita proris insignia: hos usq; ad Lixum fluuiũ nauigare circa Mauritaniã pi/scãtes: naucletos uero quosdã lignũ illud noscitasse. Extiterat aũt cuius/piã q̄ lõgius ultra Lixum fluuiũ nauigãs perierat. Quibus ex rebus con/iectura itelligentẽ Eudoxum: ꝙ nauigari circũcirca possit Africa domũ reuersum omnes deponentẽ fortunas enauigasse: ac primũ q̄dẽ in agrũ Pureolanũ: deĩde Massiliã: & deinceps ad eã maritimã usq; gades ꝓfec/tum ubiq; locoꝝ hæc diuulgãtem: quæstuq; aucto ingentem cõparasse nauem & nauiculas duas piraticis lembis haud dissimiles. Imposuisse

puellos symphoniacos & medicos & alios artifices. Dehinc inita in Indiā nauigatione perpetuis zephyris cōscendisse. Aegrotātibus autē nauigatione comitibus secūdis in terrā uētis applicuisse inundationes maris recusus formidātē. Quod aūt uerebat̄ accidit. Nanq̨ nauis terræ icidēs fuit: adeo ut sēsim nō aūt simul solueret. Cæterū prius in terrā onus & lignorū pars maxima i colūnia peruecta fuit: e quibus tertiū lēbū cōparātū remorū quinquaginta Myoparoni ferme parē. Inde nauigasse quoad ad homines eādē uoce & uerba sonātes applicaret: quæ antea descripserat. Simul id itellexisse: quod idegene illi Aethiopū cognati forent: & Regi Bogo subditorū similes. Omissa igitur indiæ nauigatiōe reuertisse: interna uigādūq̨ cū uidisset insulā optimis scatētem aquis & pulchris uirētem arboribus desertā ānotasse: Sospitē uero in Mauritaniam delatū collocatis lembis terraēstri itinere ad Bogū aduētasse. Cui cōsiliū dedisse ut eā nauigationē susciperet. Cōtra uero familiares ualuisse: cū metū intēderēt ne regionē facile patere insidiis eueniret cū externis cōtra militare uolētibus ostēderet incursio: quod ubi itellexit uerbo qdē sese missū ad cōmonstratā nauigationē: Re aūt i desertam quāpiam insulā expositum iri in Romanorum prouinciam effugisse: illū uero in Hispaniā discessisse: denuoq̨ nauem rotūdam & lōgam remorum quinquaginta constantem apparasse: ut illa quidē altū secare: hac autem terram tentare posset. Impositis autem agriculturæ instrumentis & seminibus: & ædificādi peritis ad circūducēdam eādē nauigationē mare igressum. Cogitarat enim si tardius nauigare cōtigisset i præmeditata hybernare insulā Ac satione facta decerptisq̨ fructibus pspectam antea & cognitā absoluere nauigationem. Ego quidē inquit usq̨ ad Eudoxi tēpora ad historiam peruenio. Quicquid posterius euenit Gaditanos & Hispanos nouisse probabile uidet̄. Ex his omnibus ait demōstratur terrarum orbem Oceano quaquauersum circūfundi.

Haud equidem uinclum terræ circōfluit orbem.

ὅν νφρμιΝΔεσμοσ περιβάλλεται ἠπείροιο.

Ast imensa fluit nec quicq̄ effundit̄ ipsum.

ἄλλεσ ἀπηρεσίαν κεχυται τόμιν ὄυτι μιαίνειν.

Mirandus profecto in omnibus est: quo pacto circuitam Magi nauigatione: de qua dixit Heraclides testibus carentem existimās & de missis a Dario: quod tradit Herodotus: Bergeum autem interuallum istud in credibilitatis parte cōstituens: seu ab eo ipso quidem fictum: siue fingētibus aliis. Nam rei creditæ psuasio est: primū quidem de circuitione p Indum. Sinus enim Arabicus fluminis instar āgustus est atq̨ prolixus: usq̨ ad stad̄ decem millia usq̨ ad Ostium: eo prorsus angusto existēte.

Credibile autẽ nõ ẽ:neq; foras aliquo nauigatioẽ habere in sinũ indos impulsos p errorẽ. Angustiæ enĩ ab Ostio errorẽ demõstraturæ fuerãt. Neq; in sinũ dedita opera intrãtibus erroris præterea aut uẽtorũ icõstã/tiũ ulla erat occasio. Inediaq; cũcti quonã sese modo peũtes neglexissẽt uno dũtaxat excepto? Superstesq; unus tãtũ quonã modo ad nauigium haud sane pusillũ regẽdũ satis esset? Quo tãta trãsmittere maria potuis/set? Quænã uero tãta ad perdiscẽdã linguã celeritas: qua Regi persua/dere factus sit idoneus: ut ducẽdi nauigii uiã præstaret? Quænã demũ Ptolemæo Euergete de talibus ducibus erat inopia? cũ iam eo in tractu multis mare notũ esset. Sacerdos aũt ipse & augur Cyzicenorũ quo pa/cto omissa patria nauigauit ad indos? Quonã modo tãtum illi creditũ ẽ negotiũ? Quomodo itẽ reuersus omibus ex ĩsperato iterceptis: & igno/minia affectus ãpliore numerũ apparatu sibi cõmẽdato? Remeans aũt & delatus in Aethiopiã quã ob causã uel linguã descripsit: uel sũmũ il/lud proræ lignũ e piscatoria nauicula excidisse: unde didicerat? Nã di/dicisse q; ab occasu nauigãtiũ id fuerat naufragiũ nullius futurũ erat in/diciũ: cũ & ipse ab occasu secũdũ reuersionẽ nauigaturus erat. Itaq; pro/fectus Alexãdriã in multorũ furto deprehensus: quonã modo supplicio affectus nõ ẽ? Sed naucleros sciscitãs obãbulabat simul lignũ illud ostẽ/tãs. Is aũt q noscitabat nunqd admirationi fuit? Qui uero fidẽ adhibuit nunquid maioris admirationis? Tali deinc spe reuersus i patriã: & ab ea trãsmigrãs postmodũ extra columnas: cũ absq; edicto non liceret ex Alexãdria mare ingredi. Et eo magis hominis regias antea surripiẽti pe/cũias. Clã uero enauigare possibile nõ erat cũ tãta portuũ custodia. Cæ/terosq; exitus clauderet: quãtã & hac tẽpestate pmanẽtem ipsi nouimus diutius Alexãdriã icolẽtes. Tãetsi ipræsentia Romanis obtinẽtibus re/missius agit. Regiæ uero custodiæ longe inexorabiliores erãt. Postq; ue/ro cõscẽdit ad Gades & ædificata naue regaliter enauigauit: etiã dissolu/ta eaipsa naui quonã pacto in desertis terris tertiũ exædificauit lembũ? Qualiter uero rursus nauigãs: æthiopiasq; ab occasu & ab ortu eiusdem linguæ cõsonantes offẽdẽs nauigationẽ deinceps absoluere non cõcupi/uit: cũ adeo ad libẽter peregrinandũ facilis esset & parum esse speraret: quod restaret icognitũ? Verũ hæc omittẽs per Bogũ nauigationẽ cõcu/piuit. Quonã uero modo cõstructas in seipsũ isidias agnouit? Quid aũt Bogo ãplius comparabat ipsius hominis interitus? cum alioquin foras emittere liceret: ut uero nouit insidias quomõ ad tuta sese loca fuga pro/ripuit? Horum unumquodque cum impossibile quidem non sit diffi/cile sane fuit & factu perrarum fortunæ cuiusdem opera: huic uero pro/spera semper fortuna cõtigit inter assidua cõstituto discrimina. A Bogo

aũt fugitãs quonã mõ ĩ Africã rursus nauigare nõ formidauit eo præferti appatu ĩsulã habitare ĩstituẽs. Hæc qdẽ nõ multũ a Pytheæ & Euemeri & Antiphãis uaĩtatibus absũt. Cæterorum dãda illis ẽ uenia: q hoc ipsũ dedita opa more præstigiatorum exercẽt. Viro aũt demõstrationũ & sapiẽtiæ studioso & primis fere de ptibus certãti: qsnã ueniã præstare dignũ esse cẽsebit? Hæc qdẽ igitur nõ bene. Illud aũt terrã ĩterdũ eximi & sessiones suscipere & mutationes ex terræmotibus & reliqs huiusmodi: quot dinumerauimus etiã nosipsi sane illi recte pmanet. Ad quod illud Platonis bene adiicit: quod fieri potest: & figmẽtũ nõ sit de Atlantide insula: de qua ille Solonem tradidisse refert ab ægyptiis audisse sacerdotibus: ut cũ quodã tẽpore extitisset euanuerit. cuius magnitudo nõ minor Epiro. Hoc aũt dicere melius esse existimat q̃ prout ipse: qui quã finxit eã deleuit: sicuti poeta murũ Acheorum. Coniecturã aũt facit de Cymbrorũ & propinquorũ trãsmigratione ex natali solo facta propter inundantis maris incursũ nõ uno cõtingẽtem impetu. Suspicatur quoque orbis terrarũ longitudinẽ septuagitita millia stadiorum esse: dimidium totius ambitus secũdũ quẽ deprehensus est: ut dicat ab occasu æuro nauigantem in tot millibus ad Indos peruenire posse. Conatus est autẽ eos accusare q hoc modo continẽtes terras distinxerũt. Non autem per parallelos ad æquinoctialem quibus diuersitates demonstraturi erant: & animalium: & arborũ & aeriarum partium quarũdã frigidam continentium: quarũdam exustã: & perindeac zonas esse cõtinẽtes terras. Rursus destruit: & ut in resolutione efficitur: denuo collaudans existentem diuisionẽ positiuam faciens quæstionem nullam ad rem utiliter. Tales enim ordinatiões ex prouidẽtia nequaq̃ conficiũtur: sicut neque gentium differentiæ neque linguæ: sed a casu & fortuna & attes quoque & facultates & exercitatiões utplurimum nonnullos inchoantes obtinent: quocũque in climate. Aliquid etiam præter ipsa climata adeo ut nonnulla locis quibusdam attributa: quædam ex impositione: aliquaque exercitatione. Haud enim Athenienses natura studiorum cupidi: Lacedæmonii uero nequaq̃: & adhuc propiores Thebani: sed consuetudine magis. Sic neque Babylonii & Aegyptii natura sapientiæ studiosi: sed usu & operatione: itemque equorum boumque ac cæterarum animantium præstantiæ: nõ solis ex locis: sed exercitatione comparantur: ille uero ista confundit. Talem autem laudans terrarum diuisionem: qualia hoc tempore sunt exẽplo utitur: que Indi ab æthiopibus differũt q in Africa sunt. Nam robustiores esse & aeris siccitate minus coctos. Idcirco Homerum cum omnes dicat æthiopas bipartito diuidi: hos quidem ad occidentem: alios ad ascendẽtem solẽ esse Introducentemque orbem terrarum alium quẽ minime nouit Homerus

ſuppoſitioni ſeruire:& ſic deſcribere oportebat inquit. Nõnulli recedẽte ſole ueluti a meridiano declinãte. Primũ quidẽ ꝓpiqui ægypto æthiopes & ipſi dupliciter diuiduntur. Quidã enim in Aſia ſũt: quidã uero in Africa inter ſe nihilo diuerſi. Poſtmodũ Homerus non idcico partitꝰ æthiopas:ꝗ indos quoq; talibus cognorat eſſe corporibus. Neq; enĩ ab initio indos Homero cognotos fuiſſe probabile eſt: ubi nec Euergetes ipſe per illã Eudoxi fabulã res nouit indicas:nec ad Indiã nauigãdi modũ:ſed potius per dictã a nobis antea diuiſionẽ. Illic aũt de Cratetis deſcriptione iudicauimus:quia uel hoc pacto uel illo deſcribere nihil itereſt. Ipſe aũt hoc quidẽ intereſſe dicit:melius aũt eſſe hũc in modũ transmutare:illi quidẽ diſcedẽte. Quid igitꝰ hoc differt ab hocꝰ illi aũtẽ occidẽte. Nã totũ ſpatiũ a meridiano ad occidentẽ occidens uocatur:ſicut & orizontis ſemicirculus. Quod ẽt Aratus annotat dicẽs. Qua quidẽ extrema miſcentꝰ occaſus & ortus iter ſe. Si utiq; ĩ pictura Cratetis ſic melius eſſe dicat aliquis:& in Ariſtarchi pictura oportere. Hæc & in Poſidoniũ. Nã & in ſingulariter dictis per multa ſua conuenienter aſſeruntꝰ ad propoſitã inſtitutionẽ : quot ad terræ deſcriptionẽ attinẽt. Quæ aũt magis phyſica:& ad naturalẽ hiſtoriã ꝑtinẽt in aliis cõſyderãda ſunt uel uniq; negligẽda. Multa enĩ apud eũ cauſarũ expoſitio & Ariſtotelis imitatio:quod noſtri deuitãt:cũ tãtopere cauſæ ipſæ lateãt. Polybius Europæ regiones deſcribẽs priſcos illos omittere ſe dicit. Eorũ autẽ reprehẽſores inquirere:Dicearchũ ſcilicet ac Eratoſthenẽ nouiſſimũ deſcribendi orbis terræ tractatorẽ:& Pytheã a quo plærıq; refutan ſũt. Nam cum totã permeabilẽ ſe acceſſiſſe dicat Brittaniã: cuius ambitũ inſulæ ſupra quadraginta millia eſſe tradit. Inſuper & de Thyle aſſeruit & locis illis in qbus nec adhuc terra per ſeſe aderat nec mare nec aer:nec concretus quidã ex his acerıus maritimo pulmoni ſimilis:ĩ quo terrã atq; mare ac uniuerſa in ſublime tolli dicit:& hunc perindeac cunctorũ nodũ eſſe:neq; permeabilẽ:neq; nauigabilẽ exiſtentem. Illud quidem ut pulmoni ſimilis ſit uidiſſe quidem ſeipſũ iquit. Cætera uero dicta audiſſe: hæc quidem Pytheæ. Vtq; hinc reuerſus cunctã Oceano uicinã regionem adierit Europæ:a Gadibus uſq; ad Tanã: Polybius profecto & incredibile hocipſũ inquit. Quonã modo enĩ priuato ac pauperi homini tanta peragratu & nauigatu ſpatia facilia forentꝰ Eratoſthenẽ uero dubitãtem nunquid hiſce fides habenda ſit:tamen de Brittania credidiſſe & de Gaditanis & Hiſpanis fidem Meſſenio adhibere q̃ huic præſtat. Ille quidem uno in loco Pancheam adnauigaſſe dicit. Alter autem uel uſq; ad mundi terminos Spectaſſe omnem ſeptentrıonalem Europam:quã nec Hermæ dicenti quis crederet. Eratoſthenem Euemerum Bergeum

appellare: Pytheæ autem credere. Et quod amplius est Dicearcho minie credente. Hoc igitur nec Dicearcho quidē credēre ridiculū sane. tāq; illo sicuti regula uti conueniat: aduersus quem ipse tot argumenta & reprehensiones obiicit. Cæterum Eratosthenis de occidētalibus & septētrionalibus: Europæ dicta est ignorātia: sed illi quidē ac Dicearcho parcendum ē: qui loca illa nequaq̄ aspexerant. Quis aūt Polybio & Posidonio ueniam tribueret? Atqui Polybius ē: qui opinabiles omnino appellans demonstrationes: quas de locorū illorū facit īteruallis: & plærisq; in aliis: sed nec in eis in quibus illos redarguit purgans. Dicearchus igitur cum dicat ex Peloponneso ad columnas stad' millia decē interesse. Plura uero his esse ea quæ sunt usq; ad Adriam ad sinum intimū: quodq; ad columnas est spatium usq; ad fretū idest porthmum tria stad' millia ædat. ita ut residuum a freto ad columnas esset millium septem. Tria quidē millia omittere inquit: siue quidem bene deprehenduntur: siue nō. Septem autē millia neutra in parte: neq; littus neq; pelagi medium metienti. Maritimā quidem cuidam obtuso angulo persimilem esse procedenti per fretum ad columnas habenti uerticem Narbonem ut triāgulum consistat: basim habens rectā per pelagus: latera uero dictū angulū facientia: quorum unum quod est a freto usq; narbonem plus est q̄ decē millium & ducentum supra mille: reliquum deinceps minus q̄ octo millium. Atqui plurimū quidē ab Europa in Africam interuallum per Tyrrhenū pelagus constare non plus quā stad' triū milliū. In Sardonio uero mari angustā formā suscipere. Cæterum esto inquit & illud trium millium. Antea uero ī his excipiatur duū milliū stad' sinus ipsius profūditas per Narbonem: sicut a uertice ad basim ipsius obtusi anguli ppēdiculum. Patere igitur dicit ex cōmensuratione doctrinali: q̄ cūcta maritima a freto proxime in columnas excedit rectam quæ est per pelagus stadiis prope quingentis. Appositis autem tribus millibus ex Peloponneso ad fretum omnia in unum stadia per directam plura erūt q̄ dupla iis quæ Dicearchus īquit. Plura autem his ad sinum Adriaticū ponere: secūdū illum oportebit īquit. Verū amice Polybi diceret aliqs: sicut huius mendacii dilucidum tuis ex dictis argumentum ipsa cōstituit experientia. Ex Peloponneso quidē ad Leucadem septingenta: hinc totidem ī Corcyram: & hinc denuo totidem ad Ceraunia: & dextrorsum ī Apuliam. Ex Cerauniis quidē ad Maritimam Illyricam stad' sex millia cētū quinquaginta. Sic ambo illa sunt mēdacia. Et Dicearchus a freto ad columnas stad' septē millium interuallū esse dicit: & quod ipse uideris demonstrasse. Confitentur enim & qui plurimum asserūt p pelagus spatium millium duodecim esse. Concordat autem hoc ipsum demonstra-

tiói quoq; de longitudine orbis terræ:maximam enim esse īquit septuagínta millium. Huius autem spatium occidentale ab sinu issico usque ad Hispaniæ intía quæ magis ad occasum iacent paulo minus millibus triginta. Hunc autem in modum cōponūt:ab Issico sinu usq; ad Rhodiam millia quinq;:usq; ad Salmonium Cretæ:quod quidem ad orientem spectans promontorium est mille:ipsius autem Cretæ lōgitudo ad Arietis frōtem supra millia duo:hinc ad Siciliæ Pachynū millia quatuor & quingenta:a Pachyno ad fretum plusq̄ mille. Postmodum interuallum a freto ad columnas millium tredecim . a columnis ad extrema sacri promontorii Hispaniæ ad millia tria. Et perpendiculum non bene deprehensum est. Siquidem Narbo in eodem fere parallelo cōstituta est cum Massilia. Hæc autem in linea per Byzantium ut sibi persuader Hipparchus. Quæ autem per pelagus in eodē est cū freto & Rhodia. A rhodia in Byzantium:sicuti in eodem meridiano utrisq; iacentibus circiter stad' millia quinq;:ut traditur. Tot utiq; forent & stadia dicti perpendiculi. Quandoquidem maximum huius maris spatium ab Europa in Africam millium quinq; stad' esse dicūt:ab ītimo sinus. Gallici:hoc mihi per errorem dici uidetur. Vel Africam hac in parte multum ad septentrionem uergere:& parallelo per colūnas adiungi. Et hoc haud bene dicitur dictum perpēdiculum prope Sardiniā terminari. Nō enim prope:sed hoc ipsū Sardiniæ spatium multo magis ad occasū spectare. Quippe totum ferme intercipiēs Ligusticum pelagus prope Sardonicū:& maritimæ ꝓlixitas āplius excurrit. Verūtamē nō tātū utique

Deinde Eratosthenis dicta corrigit:nōnulla q̄dē bene:quædā uero lōge q̄ ille deterius. Nā cū ex Ithaca ad Corcyrā trecēta ille dixerit:supra tiógēta esse asserit. Ab Epidamno uero Thessalonicā usq; nongenta dicēte illo ultra millia duo īqt:hæc q̄dem bene. Cū a Massilia ad columnas millia is septē dicat:a Pyrene autem millia sex:ipse peius inqt:ab Massilia plusq̄ millia nouē:a Pyrene paulo mīus q̄ millia octo. Ille nāq; propius uero tradit. Huius enī ætatis homīes cōfitētur: ꝙ siqs īæqualitates uiaꝝ abscíderet uniuersā Hispaniā ex Pyrene ad latus occiduum haud ꝓlixiorē habere lōgitudinē q̄ millia sex stad'. Ipse uero ānē Tagū lōgitudinis milliū octo cōstituit a fōte ad eruptiōes usq;:nec utiq; obliq̄tatibus q̄busdā cōputatis:nec enī hoc ad terræ descriptionē attinet:sed ad directum eloquens spatium. Atqui Tagi fontes ex Pyrene supra stad' mille distant. Rursus hoc reste declarat: ꝙ Hispaniæ res ignoratæ sint Eratosthēi:quoniā & īterdū de illa repugnātia demonstret. Qui cū Gallos exterius circū īcolere usq; Gades dicat : siq̄dē Europæ pres ī occidētē spectātes usq; Gades habēt illi hoꝝ īmemor ī ipso Hispaniæ circuitu

nullo in loco Gallorum mentionem facit: ꝙ Europæ longitudo minor
est q̃ simul utraq; iuncta Africa scilicet & Asia non recte comparationẽ
exponit. Ostiũ nãq; ad columnas ad æquinoctialẽ occasũ esse ĩquit. Ta/
nain uero ab æstiuo fluere dicit ortu. Diminuitur aũt ab utriusq; lõgitu
dine quæ inter æstiũ ortũ: & æquinoctialẽ occasũ est: hãc uero preoccu/
pat Asia ad æqnoctialẽ ortũ sẽicirculo ad septẽtrionẽ uergẽs. Nã præ/
terq̃ in rebus quatũ reddi causa potest de ambitu laterꝫ mẽtitur: ꝙ Ta/
nais æstiuo fluat ab ortu. Cuncti nãq; regionũ peritiã habẽtes a septen/
trione in Meotin labi affirmant: adeo ut fluminis ostia & Meotidis &
fluuius ipse quoad noscibilis ẽ sub eodem meridiano iaceãt. Nec uero
digni de quibus uerba fiant: q illũ ex istri regionibus originẽ ducere di
xerunt: & ab occasu aut animaduertẽtes ꝙ eo ĩteruallo Tyras & Bory/
sthenes & Hypanis ingẽtia in portũ excurrũt flumia. Cũ ille qdẽ pari
spatio distet ab istro: alii aũt ab Tanai. Neq; Tyræ fõtibus aut Borysthe
nis aut Hypanis prorsus ĩspectis: Sintq; illorum cursus magis ac magis
ignoti: cũ magis ad septẽtrionẽ tẽdant. Itaq; per illos in Meotin Tanain
perducit: deinde reflectit in illã. Nã eruptiones in septẽtrionalibus pa/
ludis ꝑtibus manifestius ostẽdũť. Istis aũt ad oriẽtẽ magis ac magis ꝑti/
nẽtibus fictus & ĩfinitus ẽ sermo. Cõmenticius siľiter & ĩfinitus illius ẽ
sermo: qui ꝑ Caucasũ ad septẽtrionẽ fluere dixit: dehinc ĩ Meotin cur/
sum circũflectere. Nã & hoc dictũ ẽ. Ab ortu aũt fluẽta illius nemo tra/
didit. Nã si eo modo labereť non sane e regione Nili contra flueret: nec
etiã quodãmodo ad diametrũ currere illũ excellẽtiores ostẽdissent. Per/
indeac utriusq; fluminis cursu ad incumbentẽ meridianum existẽte. Et
ipsa longitudinis terræ dimẽsio æqualiter ad meridianũ distãs est: cũq;
ista sic in longitudine extẽditur: ut cuiusq; lõgitudinẽ cotinẽtis eo mo/
do capere oporteat: quæ inter duos iacet meridianos: & lõgitudinũ mẽ/
suræ stationũ enumerationes sunt: quas uenamur: uel ꝑ illos eundo uel
per parallelas uias uel meatus. Verũ ille hũc omittẽs modũ nouum in/
troducit q æstiui ortus & æquinoctialis medius ẽ: quadã septentrionalis
semicirculi particula. Nemo aũt ad ĩmutabilia mẽsuris & regulis muta/
bilibus utiť: nec iis quæ alio atq; alio dicũtur habitu ad seipsa nullã ha/
bentia differentiam. Longitudo quidem immutabilis & per seipsam di/
citur. Aequinoctialis autem ortus & occasus. similiter æstiuus & hyber/
nus non per seipsum: sed quo ad nos. Nobis uero ĩterdũ alio trãsmeãti/
bus: interdum alia oriendi & occidendi loca sunt: & æquinoctialia
& Tropica. Continentis autem terræ eadem permanet longitudo.
Tanain igiť & Nilum non sine loco exitum facere. Aestiuum autẽ ortũ
æquinoctialẽ nouũ. Quũ autem Europa pluribus ꝓmontoriis procidat

melius q̃ Eratosthenes de ipsis dixit iste:at nōdū satis sufficiēter . nā ille
tria inquit. Vnum ad columnas pertinens in quo Hispania: alterum ad
fretum:in quo est Italia:tertium ad Maleam in quo quæ inter Adriam
& euxinum gētes omnes atq; Tanā sunt. Iste uero duo prima pari mo/
do exponit:tertiū uero ad Maleā & Sunium:in quo Græcia est uniuer/
sa & tractus Illyricus:ītēq; nonnulla Thraciæ. Quartū in quo est ad
Thraciam Cherrōnesus:in qua Sesti & Abydi sūt āgustiæ:eam Thra/
ces habēt. Quintum ad Cimmericum bosphoron & ostium Meotidis.
Pría igitur duo cōcedamus:simplicibus nāq; finibus circūdātur:unū q/
dē inter Calpen & sacrum promontoriū:in quo Gades:& pelago inter
colūnas & Siciliā medio. Alterū & hoc & adriatico. Atqui iapygiū pro/
montoriū superincidit biuerticē efficiens Italiā:habet autem quandam
econtra manifestationem. Reliqua uaria quidem liquidius & multas in
partes distincta aliam exigūt partitionē. Ipsa etiā sexpartita portionibus
diuisio pariter habet similē cōsequenter instāriam per promontoria di/
stincta. Verūenimuero nos in cunctis particulatim & hoꝝ & aliorū:pro/
ut attinebit emēdationē faciemus:quātū & in Europa & in Africæ am/
bitu erratū est. Hæc aduersus āriquiores nūc dicta satis erūt: quot adie/
ctos testimōio nobis esse putauimus:quod iustis de causis hoc idē opus
ipsi delegimus:quod tantæ emēdationis & additamenti prorsus indige/
bat. Postq̃ uero ad nostra contra illos uerba est cōtiguæ nostræ pollicita/
tiōis aggressio alterū captātes initiū dicimus ei q locorū descriptionē ag/
gredit necessariū esse ut plæraq; reꝝ naturaliū & mathematicaꝝ dispu/
tata subponat:& ad illorū intelligentiā & fidē eorū quæ ordine sequun/
tur tractatum absoluat. Etenim sermone uulgatū ē:nec ædiū cōstructo/
rem:nec Architectū aut domiciliū aut oppidū ædificare posse absq; cli/
matū cælestiū partiū cognitione. nisi etiā formas magnitudīesq; didice/
rit:caloresq; & frigora:cæteraq; generis eiusdē:& nisi totū orbis terræ si/
tū locaq; proposuerit. Ipsa enim ī plano ꝓducta descriptio & supficies
una & eadē ad Hispaniēsia & indica & his interiacentia & nihilominus
oriētis solis & occidētis & cæli medium tenendi designata termīatio p/
indeac omnibus communis . Hæc quidem cui fuerit intellecta & cæli
dispositio ac motus & re uera rotunda terræ superficies percepta erit.
Ad aspectū autē plana format. Geographicam traditionem habet. Alio
autē modo non unq; Geographicā:haud enim omnia uel ante uel retro
uel ex trāsuerso plana assistūt: sicuti per ingentem euntibus planiciem
pindeac Babylōios p cāpos aut æquora. Nec ullā ad res cæli demōstra
tionē exhibēt. Nō ad solis motiōes nō ad habitudīes ad nos sydeꝝ reli
quoꝝ. Ita & terraꝝ pictoribus similia sēp assistere necesse ē. Nā q pelagi

curſum aut per camporum locos uiam tenet communibus quibuſdam
phátaſiis imaginibuſq; ducit̃:quibus & imperitus & ciuilis homo hæc/
ipſa operatur rerũ cæleſtiũ inexpertus exiſtẽs: & cõtrias in hæc demon/
ſtrationes prorſus ignorãs. Solẽ eñi oriẽtẽ & occidẽtem:& medium cæli
ſpatiũ tenẽtẽ aſpicit. Quonã uero modo non ſpeculat̃: nõ enim illi cõ/
modũ ad propoſitũ:ſicut neq; æqualiter diſtare:ideſt parallelum eſſe ad
rẽ aſtiſtẽtẽ aut non. Forſan aũt aliqd ſpeculat̃. Apparebit uero ĩ mathe/
mance diſputatis ſicut indigenæ.nã locus talia habet ĩcidẽtia. Orbis ue/
ro deſcriptor nõ indigenæ utiq; deſcribit aut ciuili eius generis:q nullã
curã ſuſcipit:ſiqd proprie de diſciplinis dicat.nec eñi meſſori aut foſ/
ſori:ſed ei q pſuaſionẽ cape ualeat:taliter ſe terrã õnẽ habere.ſicut Ma/
thematici dicũt:& alia quæ ad huiuſmodi materiã attinẽt. Accedẽtibuſ/
que mãdat:ut cũ illa priora meminerĩt ſuccedẽtia deinde pſpiciant.illis
enim cõſequẽtia dictutũ. Vnde q in hæc ĩciderint eos tutiorẽ rex; tra/
ditatũ uſũ facturos:ſi ex Mathematica ratione audierint. Qui ſecus ha/
beãt eis orbẽ deſcribere ſeſe negat. Scriptorẽ profecto orbis de iis quæ
ſibi incipiẽdi ordinẽ habeãt:Geometris fidẽ adhibere oportet:q terram
uniuerſã dimẽſi ſũt:hos aũt aſtronomis:ipſos uero phyſicis:Phyſica ue/
ro uirtus quædã ẽ:at enim uirtutes nequaq̃ ſuppoſitiones habere dicũt:
ex ſeipſis pẽdentes & in ſeſe ipſis prĩcipia & de omnibus fidẽ habẽtes.
Quæ aũt a phyſicis demõſtrãtur huius generis ſũt. Mũdi formam eſſe
rotũdã:atq; cæli:grauiũ in mediũ eſſe momẽtũ. Circa hoc rotũdæ figu/
ræ terra conſiſtit eodẽ quo cælũ cẽtro & ipſa pmanet. Per q; ipſã ac cæli
mediũ axis extẽdit̃:& circa illã atq; axẽ ab ortu ĩ occaſũ cælũ circũagit̃.
Cũq; illo minime errãtes ſtellæ:quæ pari celeritate cũ polo ſunt. Stellæ
igit̃ erroris expertes per circulos parallelos deferũtur. Cæterum circuli
paralleli notiſſimi ſũt æquinoctialis. Tropici duo & ſeptẽtrionales. Ve/
rũ errões ſtellæ & ſol & luna p quoſdã obliquos ordines cõſtitutos ĩ zo/
diaco:his qdẽ uel omnibus uel plæriſq; fidẽ adhibẽtes aſtronomi:dein/
ceps reliqua ptractãt motus ã bitus defectus & magnitudines & diſtãti/
as:& infinita cætera. Eodẽ modo Geometre totius terræ mẽſurã capten/
tes:Phyſicorũ & aſtronomorũ ſentẽtiis adhærẽt. Rurſus ſcriptores ter/
ræ oẽs geometricas cõplectũtur opiniones. Cælũ enim quinq; conſtare
zonis præſupponẽdũ ẽ:quinq; etiã zonis terrã cõponi. Eiuſdẽ eſſe no/
minis quæ ĩ imis & quæ ĩ ſupioribus ſunt. Diuiſionis quidem in zonas
cauſas rettulimus. Zonæ uero per circulos ad æquinoctialẽ parallelos
diſtĩgui poſſũt ex utraq; illius pte deſcriptos. Duos qdẽ torridã plagam
capiẽtes:& duos poſt iſtos Qui qdẽ ad torridã duas efficiũt tẽpatas Pe/
nes tẽpatas aũt duas frigidas apponũt. Vnicuiq; ãt ex cæleſtibus circulo

eiusdem uocabuli terræstris subiacet: & zonæ zona similiter. Tẽperatas esse dicunt quæ habitari possunt: reliquas autẽ inhabitabiles. Vnã quidem ob incendium: reliquas uero propter frigora. Eodẽ modo & de Tropicis & de septentrionalibus: apud quos sunt Arctici. Superioribus terrestres pari appellatõne distĩguũt & unicuiq; suppositos. Cum aũt æquinoctialis totum duas ĩ partes cælum secet: & terram diuidi necesse est: ex ĩcũbẽte sibi æquinoctiali. Hemispheriorũ autẽ utrũq; & cæleste & terrestre unũ quidem Boreale alterum uero australe uocatur. Sic & de torrida sub eodem circulo biptito diuisa: una quidẽ eius pars Borealis: altera uero erit australis. Constat item & temperatarũ zonarũ unam quidẽ Borealẽ: alteram uero australẽ fore: cum eiusdem sit appellationis cum hemisphærio ĩ quo est. Nũcupatur autem boreale illud hemisphærium: quod eam circũdat tẽperatam: ĩ qua siquis ab oriente perspectet in occasum ei polus est ad dextram: a sinistra uero æquinoctialis: uel ĩ quo spectantibus in meridiẽ dexter est occidẽs: sinister autem oriens: australe uero ecõtra se habẽs. Quocirca nos in alterutro esse hemisphærio boreali utiq; manifestũ est: in ambobus antem impossibile. Nam ingentes in medio sunt fluuii: Oceanus ĩ primis: postea Torrida. Nec oceanus quidẽ ĩ nostræ habitabilis medio totam scindens terram: nec locus exustus: nec illius pars cõtra dicta climata sese habens reperitur in boreali temperata. His acceptis Geometra gnomonica usus & reliquis ab astronomico demõstratis: ĩ quibus paralleli ad æquinoctialẽ per quãlibet habitationem comperiuntur: & qui per rectas hos secant. Designati uero per polos mensurat habitabilem quidẽ ĩgrediens. Reliquam autem per distantiarum rationem hoc pacto quãtum ab æquinoctiali usq; ad polum iterfit inueniret. Quæ maximi terræ circuli portio quarta est. hoc qui habet quadruplam quoq; illius ptẽ habet. Hic est autem diameter terræ mẽsuram complectens. Sicut igitur qui terram metitur ab astronomiæ perito sumpsit exordia. Astronomus autem a Physico: eodẽ modo & orbis scriptorẽ ab eo qui terrã dimẽsus est totam incitatum isti credere oportet & iis quibus hic fidem præstitit. Tum primum nostri mũdi situm exponere quantus est. Quali figura: quali natura ẽ. Et quonam modo ad uniuersam terram sese habeat. hoc enim terræ scriptoris propriũ est officium. Postea ad terrarum singula atq; maris prout attinet accommodare sermonem. Cunq; significauerit quæcunq; nostri maiores nõ satis idonee disseruerint ad ea quæ optime credita fuerint assistere.

N tertio Commentario continetur orbis terrarũ in ptes diuisio: & uniuersæ Hispaniæ regio ab Herculis columnis usq; ad Pyreneũ mõtem.

Vbiectum ergo sit rotũdam una cum mari terrã esse: unãq; & eandẽ cũ æquoribus supficiẽ habere. In tãta enim mole ipsa terræ cõtegeret eminẽtia cũ pusilla sit & occultari ualeat. In istis itaq; rotunditatem: nõ instar torni nec geometræ more ad rationem dicimus sed ad sensum & hoc ipso crassiorẽ. Quiq; igit cõtenta zonis intelligat: & æqnoctialis in ea circulus locatus: & alter parallelus huic frigidã in boreali hemisphetio distermınãs: & quidã per polos ad rectas istos secans. Cũ ergo septẽtrionale hemisphetium duas terræ quartas cõplectat portiões: quas efficit æqnoctialis ad circulum per polos trãseuntẽ. In hoꝝ utroq; quattuor laterum locus ĩtercipit: cuius boreale latus dimidũ ẽ paralleli qui ad polũ ptiet: australe uero æqnoctialis est dimidiũ. Reliqua uero latera partes sunt eius quæ p polos ducit inuicem opposita pari lõgitudine. In altera igit istoꝝ quadrilateꝝ locoꝝ: uter autẽ sit nihil ĩteresse uidebit: nostrã habitabilẽ locatam esse dicimus: quã ĩsulæ similẽ mare circũalluit. Hoc aũt & rõne & sensu demõstrari diximus. ꝙ si qs huic ratiõi fidẽ abnegar ad terræ descriptõnẽ deficeret utiq;: nec insulã facere uel huic qđ experimẽto cõprehẽdimus cõcedens. Quãdoq dem & ab aurora utriq; nauigatio circũagit: & ab occasu paucis in medio locis exceptis. Hæc autẽ pelagone an solo ĩhabitabili terminent nequaq̃ interest. Orbis nanq; descriptor partes mundi cognitas differere cogitat: ignotas autẽ omittit. Sicut & quæ extra illam posita sunt. Rectam autem coniũgentibus lineã ad extrema circũductæ utrinq; nauigationis signa sufficiet totã dictæ ĩsulæ figuram explere: in eo autem iam dicto quadrato ipsa procumbat insula. Eius autem quæ appareat capiẽda ẽ magnitudo: auferat ab tota qdẽ terræ magnitudine hemisphetium nostrum. Et ab hoc medietas rursum: ab hoc item quadratum ipsum rursus: ĩ quo habitabilem iacere dicimus. Suscipere autem opus est & de figura proportionem id quod apparet subiectis adaptando. Postq̃ uero eius quod inter æquinoctialem & interceptum parallelum. Huic ad polum partis Borealis hemispherii spondilus est figura. illæ autem per polum bipartito secans hemispherium: etiam bipartito secat spondilum & quadratum facit. Manifestum erit ꝙ spondili supficie minus est quadratũ illud: cui Atlãticum pelagus imminet. Ipsa uero habitabilis ĩ hoc insula: chlamydis formã gerẽs minor q̃ dimidium quadrati pars extitit. hoc ex geometria & circũfusi maris quãtitate apparet ꝙ terratũ extremitates operiẽs utriq; cõducit ĩ unũ ad minoris extremitatis figuram; & tertiæ ptis lõgitudinis & latitudinis maxie. Ex

quibus unũ est stad millium septuagita utplurimum a mari finitũ. qđ mare ultra nauigari nequit ꝓpter magnitudinẽ ac solitudinẽ. Alterum minus milliũ triginta terminatũ ab ĩhabitabili ꝓpter calorẽ uel frigus. Hoc enim ꝓpter calorem ĩhabitabile quadrati latitudinẽ qdẽ hñs stad millia octo & octingẽta:lõgitudinẽ aũt maximã milliũ cẽtum uigitisex: quãta est æqnoctialis medietas:reliquũ plus esset.Istis Hipparchi dicta quodãmodo cõsonant.Ille enĩ inqt terræ magnitudinẽ supponẽs quam Eratosthenes dixit. Hic mũdi exceptionẽ fieri oportet:haud enĩ multũ differre ad ea quæ de cælestibus apparẽt secũdum habitationẽ quãlibet habere dimensionẽ:uel sicut posteri tradidere.Existẽte igit secũdũ Eratosthenẽ circulo æqnoctiali stad milli.ducẽtis qnquagita & duobus:qrta pars esset millia sexagita & triũ.hoc aũt est ab æqnoctiali ad polũ quidecim sexagesima sicut æqnoctiali est sexagita. Ab eqnoctiali uero ad æstiuũ tropicũ quattuor. Hic p Syenẽ descriptus parallelus rõcinat & cõputat pro qualibet distantia ex apparẽtibus mẽsuris. Tropicũ enĩ ad Syenẽ iacere cõtingere quoniã hic secũdũ æstiuas conuersiões meridiei gnomon nullas reddit umbras.Meridianus aũt p Syenẽ maxĩe describit p fluẽta Nili:sicut a Meroe usq Alexãdriã.Hæc aũt stadia sunt circiter millia decẽ.Per mediũ uero interuallũ Syenẽ cõsistere cõtingit: & hinc ad Meroen millia quĩq recte ꝓgrediẽti ad stad tria millia in meridiẽ.Reliqua non ultra sunt ꝓpter feruorem habitabilia. Vnde p hæc loca parallelum q idẽ est q p cinamiferam transit terminũ & initiũ poni oportet nostræ habitabilis ad meridiẽ.Cũ igit stad millia quinq a Syene sint ad Meroẽ:alia uero tria supaddãt a Syene ad æqnoctialẽ essent omnino millia octo ad habitabilis terminos.A Syene uero ad æqnoctialem millia sedecim & octĩgẽta:totidẽ enim sunt ex quattuor sexagenis: cũ unaquaq milliũ quattuor & ducentoꝝ ponat. Quocirca reliqua existerẽt a terminis habitabilis ad æqnochialẽ millia octo & octĩgẽta. Rursus ab Alexãdria p rectã ad Nili fluẽta omẽs ad Rhodã nauigationem confitentur.Hinc autem Cariæ & Ioniæ ãnauigationem usq Troadem Byzãtiumq & Borysthenem.Capientes igitur interualla notissima quæ nauigantur consyderant distantiam quæ est a Borysthene per rectam in hac linea quousq habitabilia sunt & terminãt partes habitabilis:quæ ad septentrionem spectant:super Borysthenem uero incolunt Rhoxolani cognitorũ nouissimi Scytharum:magis in austrum positi q̃ ii qui supra Brittaniã incidẽtes ultimi omniũ cognoscunt. Vltra uero ꝓpter frigus ĩhabitabilia sunt.his aũt ꝓpinqores austro sunt supra Meotidẽ ĩcolẽtes Sauromatæ & Scythæ usq ad orientales Scythas. Pytheas uero Massiliensis partes Thyles aquiloni propinquissimas magis q̃ Brittania

extremas esse perhibet:penes quos idẽ est cũ Arctico circulus tropicus æstiuus:ab aliis qdẽ nihil cõperio:nec ꝙ Thyle isula quædã est: neqꝫ si ad ea usqꝫ loca habitabilia sunt:ubi æstiuus tropicus ad septentrionem spectans efficit:hũc autẽ habitabilis terminũ multo magis ad austrum accedere arbitror:qui ad aqlonẽ ꝓpiquat. Qui enim hoc tẽpore scribũt ultra hiberniã nihil habentes qđ dicãt:quæ ad septẽtrionẽ ante Britta/ niam iacet:siluestribus prorsus hominibus maligne ꝓpter frigora habi/ tantibus. Itaqꝫ finẽ hic ponẽdum esse arbitror:paralleli aũt p Byzãtiũ & quodãmodo p Massiliã transeũtis:ut Pytheæ credẽs inqt Hipparchus. Eandẽ enim ait gnomõis rõnem Byzantii ad ũbrã quam Massiliæ Py/ theas dixerat. Circuli autẽ p Borysthenẽ ab hoc distantis circiter millia tria & octingẽta. Esset autẽ ex distantia ab Massilia ad Brittaniã hic inci/ dens ipse p Borysthenẽ circulus ubicũqꝫ. Multis autẽ ĩ locis hoĩes refel/ lens Pytheas & istic mentitus est. Nã ductam a colũnis lineã ad freti & Athenaꝝ & Rhodi loca in eodẽ iacere parallelo a multis confessum est. Cõstat & lineam p medium quodãmodo pelagus a colũnis infretũ esse. Quiqꝫ maximũ nauigãt tractũ a Gallia ĩ Africã e sinu Gallico stađ qnqꝫ millia esse:& hãc ãplissimã esse latitudinẽ pelagi. Quocirca a dicta linea ad ĩtimũ sinũ stađ duo millia qngẽta:ad Massiliã uero pauciora. Massi/ liã eni magis q̃ ĩtimũ sinũ ad austrũ ꝓcũbere. e Rhodo aũt Byzãtiũ usqꝫ stađ esse millia quattuor nongentũ:ut ĩpẽdio magis sane ad septẽtrionẽ spectet is q per Byzãtiũ est eo q p Massiliã. At ea intercapedo quæ inde est usqꝫ ad Brittaniã cũ illa põt cõsonare quæ est a Byzãtio ad Borysthe/ nẽ. Ill ic uero quousqꝫ ad hiberniã incognitũ est quãtũ poni possit. Neqꝫ si ulterius habitabiles partes sunt ad supius dicta curãdũ est. Satis enim ad cognoscendum est capere sicut ĩ australibus regiõibus:ꝙ supra Me/ roen ad tria millia stađ ꝓgrediẽti terræ habitabilis ponere cõueniebãt. Non pinde ac finis iste diligẽtissime positus est sed ꝓxime ad diligẽtiã. sic & illic nõ plura his:aut paulo plura supra Brittaniã ponẽda sunt ut millia quattuor. Etiã ad prĩcipum necessitates nulla sit prærogatiua hu/ iusmodi regiões uel eaꝝ incolas cognitos facere. Præsertim si tales inha/ bitent insulas:quæ neqꝫ nos infestare:neqꝫ commoditates afferre queant ꝓpter eaꝝ disiũctionẽ. Nam cũ Romani Brittaniæ ditionẽ habere ua/ luissent neglexerũt nullũ ex ea terrorẽ oriri posse cernentes:haud enim tanta illis facultas adest ut nostra ĩcursare possint. Nec ulla tãta utilitas: si ea potiti forent. Amplius enim ex uectigalibus nunc uidetur afferri:q̃ triburum absoluere posset:cum ipsa in copias militares impensa insulæ præsidiũ & tributoꝝ exactiones auferat. Pluria etiã accederet ex adiacẽ/ tibus ĩsulis cõmoditas. Quod si ad ĩteruallũ ex Rhodia ad Borysthenẽ

illud apponatur spatium: quod a Borysthene ad septentriones est milli um stad' quattuor totum interuallũ sit duodecim millia stad' ac septin gentum. Terminus autem ex Rhodia ĩ Australe habitabilis est milliũ sedecim sexcenta stadia. Vnde uniuersa latitudo orbis terrarũ minor es set millia triginta ab Austro in septentrionẽ. Longitudo autem millia se ptuagita esse tradit'. Hoc autẽ ab occasu ĩ ortũ ẽ ab extremis Hispaniæ ad extrema Indiæ. hocipsũ tũ itineribus tũ nauigationibus mẽsuratum est. Quod autem infra dictũ quadratũ hæcipsa longitudo sit ex ratione parallelorum ad æquinoctialem spectãtiũ manifestum est ut plusq̃ du pla supra latitudinem longitudo sit. Ferũt autẽ ad chlamydis speciẽ for mã ipsã esse. Multa enim latitudinis congregatio ad extremitates mue nitur: præsertim in occidentalibus ad singula accedẽtibus nobis. Nunc quidem igitur locum in sphærica superficie descripsimus: in quo sitũ es se terrarum orbẽ dicimus: & sane oportet per diuisas habitationes ueri tatẽ imitãtẽ proxime terrã sphærã efficere: uti Crates instituit suscepto ĩ ea quadrato intra illud de situ orbis locare tabulã. Cæterũ cum magna opus sit sphæra: ut dicta pars eius e plurimis sit partibus satis fiat ad ca ptan das dilucide mundi portiões: ut attẽte propriũ spectãtibus exhibe ant aspectũ. Ei quidẽ qui talẽ possit instituere sic factu melius est: sit aũt ut nõ maiorẽ pedibus decẽ habeat diametrũ: qui uero minie talẽ uł nõ multo hac inferiorẽ struere possit describat oportet in plana tabula pe dum saltẽ septenũ: paululũ enim itererit ĩ cõtrario circulorũ parallelorũ & meridianorũ: per quos & climata & uẽtos & cæteras differentias dilu cidas facimus: & ptiũ terræ situs ĩuicẽ & ad cælestia rectos describimus. Cũ parallelorũ parallelos & rectarũ rectas ad illas ĩtellectus ipse facile traducere ualeat figurã ac magnitudinẽ quã aspectus intuetur in plano ac superficie ad rotũdã ac sphæricã proportionẽ de obliquis & rectis cir culis dicimus. Meridiani uero ad singulas poli partes descripti omnes ad unũ in sphæra signũ ĩclinãt. Sed ĩ plana tabula paruas rectas solum modo meridianas facere nihil referet. Haud eni m hoc necessariũ pluri bus in locis est: nec sicut circũferentia apparet. Eodem modo & inclina tio cũ descriptiones transferantur in tabulã planã: & lineæ rectæ descri bãtur. Itaq; ipsã deinceps rationẽ tanq̃ in plana tabula pictura confecta exponemus. Loquemur itaq; cũ terræ partẽ ipsi peragrauerimus & ma ris: qua de re & narrantibus & scriptoribus fidẽ adhibeamus. Peruení mus autem ex Armenia in occasum usq; ad Sardiniã tractus Tyrrhe ni & in meridiẽ quidẽ ab Euxino usq; ad æthiopiæ terminos. Ex cæte ris terræ scriptoribus nullũ facile repies qui ãplius q̃ nos dicta permea uerit interualla. Qui uero occidentis regionis mare adierint: oriẽtis loca

g

nequaq̃ tãtum attigerunt. Qui autem contra in occidẽtalibus defece/runt: de austro quoq; & septẽtrione similiter se habet. Atqui & illi & nos auditu plura percipientes compilamus formã ac magnitudinẽ reli/quaq; naturã qualis & quanta sit eo quidẽ modo quo ex sensibilibus i/tellectu alia itellectus componit. Colorẽ enim & figurã & magnitudinẽ pomiq; odorẽ quoq; & tactũ & succũ sensus ipsi renunciãt. Ex iis itelle/ctus componit pomi cognitionẽ & magnarũ quidẽ formarũ ipsaq; ptes sensus intuet. Totũ uero tebus ex uisis intellectus ponit. Sic quidẽ & uiri dociles spectatoribus: & loca (prout casus tulit) peruagãtibus: sicuti sensibus credentes per diuersas terræ ptes in unã construũt descriptio/nẽ uniuersi orbis terraq; aspectũ: cum & exercituum ductores omnia q/dẽ ipsi conficiũt: sed ubiq; nequaq̃ adsũt. Quinimo p alios plurima ge/runt fide nũtiis adhibita: & pro auditis accõmodate mãdata dimittunt. Qui autẽ solos uidẽtes cognoscere existimat auris iudiciũ perimit: quæ ad sciẽtiã capessẽdã lõge præstantior est oculo. Maxime autẽ huius æta/tis homines dicere aliquid de Brittania possent: de Germanisq; & ītra & extra Danubiũ habitãnbus: de Getis, de Tyrregetis de Bastarnis. Itẽ de Caucasum incolentibus: ut Albanis & Hiberis. Renũtiatũ uero ẽ no/bis a rerũ quoq; Parthicaq; scriptoribus in quibus ẽ Artemisius Apol/lodorus quæ illi amplius q̃ multi superauerũt & Hyrcaniam & Bactri/anã: & Romanis nnper felicẽ Arabiã intrãnbus: cuius impator erat uir insignis amicitia & consuetudine nobis deuictus Elius Gallus: & ab Ale/xãdriæ mercatoribus: qui classe per Nilũ & per Adriaticũ sinum usque in Indiam nauigarũt. Quæ omnia longe magis huius ætatis mortalibus q̃ maioribus nostris cognita sũt. Cũ Gallus igitur Aegypri præfectus esset: & uiatũ comites ad Syenẽ & terminos æthiopiæ usq; ascẽderit: ac/cepimus naues cẽtũ ac uiginti ex Mutis portu ad Indiæ tractus enaui/gasse. Cũ ab initio pauci Ptolemaidis Reges nauigare prorsus auderẽt: nec mercatoria Indiæ uectare onera. Pria igit & maxime peculiaria sũt: & ad scientiã & ad urbanas necessitates formã & magnitudinẽ simplici/ter: & ut sic dicã illud imponere: quod qdem ad orbis describendi tabu/lam icidẽs: simul & qualis ẽ & quota totius terræ pars demõstrat. Hoc enim propriũ orbis scriptori est. De tota uero terra accurate tractare: & de illius zonæ quam dicimus omni spõdylo uel dorso: cuiusdã alterius est disciplinæ. Sicuti si habitat: & secũdũ alterã partẽ quartã ipse spõ/dylus. Etenim si h oc sese mõ habeat: haud sane a nostris habitat incolis Sed ille alius ponẽdus ẽ terraq; orbis: quod profecto credibile ẽ. Hæc aũt quæ ī ipsa sũt: dici a nobis debẽt: mũdi uero habitabilis forma chlãy/dis speciẽ præ se fert: cuius latitudinẽ maximam linea p Nilũ describit

principiũ ab cinnamifero parallelo capiẽs & ab insula exulũ ægyptiorũ usq; ad eũ q est per hiberniã parallelũ. Longitudo autẽ huius ẽ linea ad rectitudinẽ ab occasu per colũnas:& per fretũ Siculũ usq; ad Rhodiã & sinũ issicũ penes Tauꝝ progressa:qui Asiã per zonas distinguit ĩ orientale uergens pelagus inter indos & eos qui ultra Bactrianã sunt Scythas.Intelligat̃ oportet igit̃ spatiũ aliquod parallela designatũ linea: in quo figuræ chlamydis facies descripta eo modo sit:q; lõgitudini lõgitudo consentiat:& pari æqualitate sit maximũ:ac latitudini latitudo.Figura itaq; ad chlamydis speciẽ habitabilis orbis est. Latitudinẽ nãq; ipsius terminari diximus per ipsa parallelli latera ultia:q parte eius habitabilẽ ĩhabitabilẽq; utrinq; distiguit.Hæc qdẽ fuere unũ ad septẽtrionẽ p hiberniã:alterũ ad torridã per cinnamiferã.Hæc autẽ ad ortũ & occasum exporrecta usq; contra ĩsurgẽtes orbis terræ partes quoddã efficiẽt mutuis lineis spatiũ ad easipsas quæ per septẽtriõẽ adiũctæ sũt.In hoc aũt habitabilẽ esse constat ex eo q maxima ipsius latitudinis pars extra id non excidit neq; longitudo.Quod uero ipsius forma chlamydis speciẽ habet:quia extremitates longitudinẽ minoribus utrinq; finiãt terminis. Maris autẽ fundatio latitudinis ptes adimat.Id sane uero perspicuũ est ex ipsis qui & orientis & occidentis tractus utrobiq; nauiganonibus circumierũt.Nã insulã quã uocamus Taprobanen in austrũ longe magis q̃ Indiã spectãtẽ ostendunt & habitari & cõtra Aegyptioꝝ insulã & terras cĩnamiferas attolli. Aeris enim æqualẽ esse tẽperiẽ Ostiũ quoq; maris Hyrcani magis ad septẽtrionẽ uergere q̃ extrema ultra indos: Scythiæ & adhuc amplius tractus Hyberniæ. Pariter autẽ & de plaga trãs columnas memorat̃. Signũ enim orbis occasui propiquissimum esse: Hispanorũ promõtoriũ quod sacrũ uocãt. Subiicit̃ autẽ quodãmodo lineæ:quæ per Gades & colũnas ducit̃ & per fretũ Siculũ & p Rhodiã. Consonare enim & Horoscopia idest horaꝝ aspectus:& uentos utroque uersũ ferentes:& dierũ & noctiũ maximarũ ꝓlixitates aiunt.Horarũ eni quatuordecim dies ac noctes æquinoctiales & ĩ Gaditana & in Hispaniæ maritima spectare licet interdũ.Posidonius refert ab excelso quodã domicilio in urbẽ: quæ ab hisce locis quadringẽta distat stadia stellã se uidisse quã Canobũ ipsũ suspicat̃. Ex hoc paululũ ex Hispania ꝓgressos in meridiẽ ipsã spectare confiteri:& ex ipsa in Gnido historia atque ꝓspectu.Speculã enim Eudoxi non multo aliis habitaculis altiorẽ esse. Hoc ex loco eũ stellã Canobũ intueri solitum dicit̃.In Rhodiaco uero climate Gnidũ existere:in quo gades & huius maritimã:hinc ad australes partes nauigantibus iacet Africa: huius uero occidẽtalis maxie tractus:pars parua ante Gades magis procũbit. Dehinc extremitatẽ cum

horarũ aspect

fecit ãgustã ad ortũ recedit & austrũ. Ac dilatatᷣ paulatĩ quoad ad Ethe
ricos æthiopas applicat. Hi autem Carthaginensis regionis ultimi iacẽt
cinnamiferorũ lineã attingentes. Contra uero a sacro nauigantibus pro/
montorio usq; ad nuncupatos Artabros ĩ septẽtrionẽ ẽ nauigario dex/
tra lusitaniã habentibus. Reliqua ad ortũ tota obtusum efficiens ãgulũ
usq; ad pyrenes extrema quæ ad Oceanũ terminãtur. His occidentales
Brittaniæ partes e regione adiacent ad aquilonẽ. Eodẽ etiã modo Arta/
bros esse a septẽtrione. His opponũtᷣ insulæ quas Cassiteridas appellãt:
a pelago quodãmodo in Brittanico climate constitutæ. Liquet igitᷣ quã/
tũ extremitates orbis terrarũ per longitudinẽ ex circũfuso pelago in an/
gustũ cogũtᷣ. Cũ uero talis forma existat ĩ uniuersũ duas rectas suscipe
cõmodũ esse uidetur: quæ se inuicẽ secãtes in rectũ una per lõgitudinẽ
totius maximi: altera per latitudinẽ peruenient. Et una qdem parallelorũ:
altera meridianorũ erit. Deinde istis parallelas intelligentes in utranque
partiri terrã ac mare: quo nos uti contigit. Forma enim quam diximus
magis manifesta fieret & linearũ magnitudo alias atq; alias mẽsuras ha/
bentiũ: & longitudinis & latitudinis. Climata quoq; magis ad orientem
uel occasum spectãtia melius fient dilucida: pariter & quæ ad austrũ uł
ad aquilonẽ uergũt. Postq̃ uero has ipsas rectas per cognita loca suscipe/
re oportet: quædã iã susceptæ sũt. Dico aũt medias duas alterã de longi/
tudĩe: & alterã de latitudĩe iã ãtea dictas. Reliquæ uero per has facile di
gnoscerẽtᷣ. Quodã eni mõ his utẽtes elemẽtis ptes ĩuicẽ se habẽtes colli
gẽus: & cæteras habitãdi habitudĩes ĩ terrã uel ĩ cælũ spectãtes. Cæterũ
mare plurimũ terrã desigãt ac formar: & sinus ac pelaga: & freta cõficit
plurimum: isthmos sił'r ac pœnisulas: & promõtoria. Assumũt & ex hoc
ipso fluuii & montes. Per talia nanq; ipse cõtinẽtes & gẽtes & oppidorũ
situs natura bene cõpositi ĩtelligũtur: & cæteræ uarietates quibus refer/
ta ẽ designatrix locorũ tabula. In qbus qdẽ ẽ & ĩsularũ multitudo pelago
dispsa: ac ĩ littoribus omnibus. In aliis alias uirtutes ac uitia & uarios ipsa
rũ usus abususq; ostẽdentibus: has qdẽ natura: has uero apparatu: quas
natura dici conuenit perdurãt enim Adiecta uero permutationes acci/
piũt. Harũ quoq; quasdã diutius perdurare ualẽtes declarare necesse ẽ.
Quæ quidẽ nõ diu: alioquin uero illustrẽ claritatẽ quãpiam tenẽtes &
gloriã: uel quæ in tẽpus posterũ permanens modũ quẽdã locis cognatũ
efficit: & apparationẽ haud amplius existentem. Ea propter & hæc me/
moria teneri oportere constat. Permultæ nãq; sunt urbes de quibus hoc
dici cõtingit. quod & Demosthenes ipse de adiacentibus Olyntho com/
memorauit. Quas sic claruisse inquit ut siquis aduenerit illas nunq̃ ha/
bitatas fuisse intelligat. Ad hæc tamen & alia libenter loca proficiscuntᷣ

tam celeberrimorum operũ uestigia contemplari cupiẽtes:sicut & illu/
strium uirorum sepulchra:sic & iure institutarũ rerũp ublicaꝝ recorda/
tionem usurpamus:quæ illis ĩ locis iam extinctæ sũt. Cũ eodẽ nos mo/
do inuitet utilitas quo & res gestæ.Id enim aut imitationis aut taliũ eui/
tationis gratia sit.Primam itaq; designationẽ repetẽtes dicimus habita/
bilem terram nostrã circũfluam existentẽ:ab exteriore mari multos in
seipsã ab Oceano sinus admittere. Quattuor autẽ amplissimos: e qbus
aquilonaris quidẽ mare Caspiũ uocat:quod plæriq; nuncupãt Hyrca/
num.Persicus autem & Arabicus ab australi mari effũduntur :unus q/
dẽ aduersus maxĩe Caspio:reliquus pontico.Q uartus hos magnitudi/
ne admodũ superat:quẽ mare nostrũ quod interius appellamus efficit:
initiũ ab occasu & freto per Herculeas columnas accipiens:& ad orien/
tis regiones alia latitudine longe porrectũ:deinde diuisũ & duos ĩ sinus
diffusioris pelagi terminatũ. V nũ quidẽ a sinistra quem Euxinũ pontũ
appellamus alterũ autem cõstantem ex Aegyptio pelago & Pamphy/
lio & Issico.Cæterum uniuersi quos cõmemorauimus sinus ab extimo
mari angusto ĩfluunt æstu. Amplius autẽ sinus Arabicus & Gaditanus
per columnas:reliqua uero minus. Terra sane quæ illos includit trifa/
riam partita est:quẽadmodũ dictũ est.Europa facile plurimas cunctarũ
formas induit:Africæ cõtra euenit:Asia media quodãmodo ambarum
dispositionem habet.Omnes autem ex littoribus intestinis ut multifor/
mes sint aut non causam habent.Exterior autem exceptis iam dictis si/
nibus simplex est instar chlamydis:ut dixi.Nã reliquas in exiguo diffe/
rentias omittamus.In magnis enim quod pusillũ sit nihil interest.Rur/
sus in geographica scientia non modo formas .& locorũ magnitudĩes ĩ/
quirimus:sed etiam mutuas inter se continentias:ut diximus. Et hic in/
teriora littora maiorẽ q̃ exteriora uarieratem exhibẽt. Maior quoq; no/
titia atq; tẽperies & in urbibus & in nationibus per bona gubernatis ĩ/
stitura in hiis magis q̃ in illis uersatur.Ista uero magis nosse concupisci/
mus:in quibus plures traduntur actiones:plures artes:plura regendarũ
ciuitatũ instituta:aliaq; quæ ad cõparandã prudentiã cooperãtur: & ne/
cessani rerũ usus ad illa nos conducit:quæ quoad perueniri potest im/
plicitas secum habent cõmunicationes.Hæc sunt quæ habitantur: ĩmo
uero recte habitantur. Ad omĩa huiusmodi(ut dixi)nostrum mare ma/
gnã habet excellentiã.Hinc ergo exponendi ambitus suscipienda sunt
primordia.Huius sinus initium esse a colũnarũ freto dictũ est.Latitudo
eius angustissima stađ circiter septuaginta traditur. Circũcirca uero an/
gustias nauigann stađ cẽtũ & uiginti.Distãtiã littora ipsa una capiũt:si/
nistrũ uero magis Et aspectus ipse ĩgẽtis cuiusdã pelagi apparentiã præ

ſe fert. E dextro quidẽ latere terminos habet littus Africanũ Carthaginẽ uſq;: Ex altero uero littoribus terminat̃ Hiſpano & Gallico ad Narbonẽ & Maſſiliam. Dehinc Liguſtico: poſtremo uero Italico uſq; ĩ fretũ Siculũ. Latus aũt pelagi ad ortũ ſpectãs Sicilia eſt: & utrinq; iacẽtia eius freta: e quibus unũ ad Italiã pertinẽs ſtad̃ ſeptẽ patet. Quod autẽ Carthaginẽ ſpectat ſtad̃ mille & quingenus. Cæterũ a columnis in fretum quod ſeptẽ ſtad̃ dixi ducta linea: pars illius eſt quæ ad Rhodũ & Taurum ducta medium iam dictũ pelagus incidit: fert̃ autẽ ſtad̃ mil. duo decies: hæc quidẽ pelagi longitudo. Sed maxima latitudo ad ſtad̃ quinque mil. e ſinu Gallico ĩter Maſſiliã & Narbonẽ ad regionẽ Africæ oppoſitã. Huius aũt maris partẽ uniuerſã Africanũ uocãt pelagus. Quod autẽ terræ opponit̃ partim Hiſpanum: partim Liguſticũ partim Sardonicũ: ultimũ uero uſq; ad Siciliã Tyrrhenum mare nũcupat̃. Ad littoreã uero plagã Tyrrhenã uſq; ad Liguſticã crebræ extant inſulæ. Maxime aũt Sardinia & Corſica poſt Siciliã: quæ quidẽ & bonitate & magnitudine cæteras noſtras ſupar. Multo aũt his ĩferiores lõgius in mari ſitæ Pãdria & Pãtia. At terræ propiores Athalia: Plauaſia: aliæq; & Pythecuſæ Prochyta capree Lucaſia: & reliquæ generis huius. Alia ex pte oræ Liguſticæ ante reliquã ripã uſq; ad columnas non multæ: E quibus eſt Gymneſia & Byſus. Ante Africã quoq; atq; Siciliã non multæ: quarum eſt Coſura & Egimurus & Lipareone: quas appellãt quidã Aeolias. Poſt Siciliã & utrũq; fretum alia coutinenter adiacent maria. Vnũ ante Syrtes & Cyrenaicũ & Syrtes ipſe Alteꝝ olim q̃dẽ auſoniũ: nũc uero Siculũ uocitatũ in illud confluens atq; coutiguũ. Quod igit̃ Syrtibus prætendit̃ & regiõi Cyrenaꝝ Libycũ ſiue Africauũ appellat̃: & in ægyptium finitur pelagus. E Syrtibus minor quidẽ ſtad̃ mil. & ſexcentum habet ambitũ. Oſtiũ utrinq; adiacẽtes habet inſulas. Meninx ac Cercina uocãtur. Eratoſthenes tradit maioris Syrtis circuitũ mil. quĩq; eſſe. Profundum uero mille & octingentũ: ab heſperidũ agro ad Automala: & Cyrenarũ confinia: ad reliquã terrã Lybiã quæ in eo tractu eſt. Alii nauigationis ãbitũ ſtad̃ quartuor mil. eſſe referũt. Profũdũ aũt mille & quingẽtũ: quanta eſt oris latitudo. Cæteꝝ Siculũ pelagus Siciliæ: & Italiæ ad oriẽtẽ opponit̃: & itẽ ĩteriacenti tranſitui inter Reginũ agrũ uſq; locros: atq; Meſſanã uſq; Syracuſas & Pachynũ. Creſcit autẽ ad orientis ptẽ uſq; ad Cretæ promõtoria: & plutimã Peloponneſi partẽ alluit: & ſinũ quẽ Corynthiacũ uocãt ĩplet. Ad Aq̃lonẽ uero uel ultima Iapygiæ & Ionii ſinus os: & Epiri partes ĩ auſtrũ ſpectãtes uſq; ad ſinum ambraciũ: littuſq; contiguũ: quod ſinũ Corynthiacũ ad Pelopõneſũ efficit. Sinus aũt Ionius eius pars ẽ: quod Adriaticũ hoc tẽpore dicit̃. At huius

positum a dextra larus regio facit Illyrica:sinistræ uero Italia usq; ad intimos Aquileiæ recessus. Est autem ad septētrionē & ad occasum protendens angustus & prolixus. Longitudo quidem stad' sex mil. latitudo uero amplissima stad' ducentū supra mille. In eo sane tractu frequentes sole sunt insulæ ad terram Illyricā:& absyrtides & Ceryctica & Liburnice: Issa etiam & Traguriū & Mellina & Corcyra & Pharus. Ad Italiā uero Diomedeæ: a Pachyno autem in Cretā Siculi maris īteruallū stad' quattuor mil. & quingentū esse tradūt. Tantūdē ad Tenarū Laconicū. Ab extrema uero Iapygia ad interiora sinus Corinthiaci: minus q̄ stad' triū mil. interest. Ab eadē aūt iapigia extrema ī aficā plus q̄ mil. quattuor. In eo aūt tractu īsulæ sūt Corcyra & Sybota āte Epirū. Deiceps uero āte sinū Corinthiacū Cephallenia Ithaca Zacynthus Echinades. Siculo autē Cretiū cōiungitur pelagus & Sardoniū & Myrtoū: quod inter Cretā & Argiā atticāq; iacet. Quod latitudinē maximā habet ab attica ad stad'. mil. ducenta. Longitudo minor q̄ dupla. In hoc uero sunt īsulæ Cythera Caluaria & quæ Egīnā cingunt & Salaminem: & ex Cycladibus plæreq;. Quod uero contiguū ē iam Egeū existit cū sinu melane idest nigro atq; Hellespoto. Est & icariū & Carpathiū usq; Rhodū Cretāq; ac Cyprū & primas partes. Cæteræ ad asiam pertinent insulæ Cyclades & Sporades:& quæ Cariæ & ioniæ & æoliæ usq; Troadē adiacent. Cum inquā & Samū & Chiū & Lesbū & Tenedū. Eodē etiam modo quæ ante Græciā iacēt usq; in Macedoniā sibique cōterminā Thraciā Euboea & Scyrus & Peperhus & Lēnus & Thasus & Imbrus & Samothracia & cæteræ cōplures:de quibus singulis agemus. Huius autē tractus mare longitudinem habet mil. circiter quattuor aut paulo plus. Latitudinem uero ad mil. duo. Continetur aūt a prædictis asiæ ptibus & maritimo spatio e Sunio usq; ī sinum Thermeum: qua ī septētrionē nauigatio agitur:& a Macedoniæ finibus usq; in Cheronnesum Thraciam. Apud hāc adiacet sptē stad' fretū ad Sestum & abydū:per quod Egeum & Hellespontus ī aliud ad septentrionē effluit mare:qd' Propontidē appellant:& illud ī aliud quod Euxinum pontū nomināt. Hunc quodammodo bimarē dicimus. ad medium nanq; duo procumbūt promontoria. Vnū quidē ab Europa partibusq; borealibus: alterū ex asia huic oppositū. Vnde transitus ipse coartatur inter medius:& ingentia duo efficiuntur maria. Europæ quidē promōtoriū Criū id ē arietis frontē appellant:alterū asiæ Carambin:distant autē inuicē circiter stad' duo mil. & quingenta. Spectans igitur in occasū pelagus e Byzanto usq; in Borysthenis erupnones lōgitudinē habet stad' triū mil. cētūgentū:latitudinē uero duū milliū:ī quo leuca.i.alba iacet īsula. In oriētē

uero spectans parem cōtinet longitudinē:& in angustū finitur recessū:
qui ad Dioscuridē pertinet ad stad' mil. quinq; aut paulo pluta : latitudo
ad stad' mil. tria patet. Ambitus uero totius pelagi stad' mil. uigintiqui/
que. Huius autē ambitus figurā atcui scythico: dū intēdit' plæriq; com/
parāt. Neruū dexteriotibus pōti partibus similē exhibēt: hæc ē autē ab
ostio usq; ad Dioscuridis agri tecessū ānauigatio. Nā excepta Carambe
teliquū omē littus parū aut ptominet aut tecedit adeo ut rectū uideat'.
Reliquæ parti ipsius atcus cornu simile est quod geminas curuationes
habet: quæ quidē supne ē rotundiorē tenet: quæ uero inferior rectiorē:
sic illā germinos sinus efficere: e quibus q spectat in occasū lōge altero
rotundiot ē. Supra sinū aūt ad ortū uergentē Meotis palus iacet ad aqlo
nē stad' nouē mil. aut paulo pluriū circuitū habens: hæc penes Bosporꝝ:
quem Cimmeriū appellāt in pontū efluit. Iste per Thraciū in Propon/
tidē excurrit. Os enim Byzātiacū Thraciū Bosporum uocāt: quod stad'
quattuot existitat Propōtis stad' mil. & quingētū in longitudinē protē/
di perhibet' ex Troade Byzātiū usq;: par uero quodāmodo extat ipsius
latitudo. hic Cyzicenoꝝ consistit insula. Et circa eā pusillæ quædā īsulæ
Egei enim maris ad aquilonē talis ē refluxio & tanta: rursusq; e Rhodia
Aegyptiū pelagus efficiens & Pāphyliū & issicū. In orientem nāq; & Ci/
liciæ pattes pariter extēdūrur usq; ad stad' mil. quinq; trās Lyciā & Pā/
phyliā & uniuersū Cilicū littus: hinc Syria & Phœnice & Aegyptus ad
austrū & occasū mare citcūdant usq; Alexādriā. In sinu aūt issico & Pā/
phylio Cyprū iacere cōtingit: quæ pelago cōtigua est ægyptio. Est autē
e Rhodo Alexandriā interuallū ab aquilonis regione stad' puta mil. qt/
tuor. Nauigatiōis uero circuitus duplicat': hāc nautarū æstimationē esse
de maris spatio perhibet Eratosthenes: cū quidā esse sic dicant : alii uero
mil. stad' quinq; asserere non dubitēt. Ipse aūt per umbraꝝ inuestigato/
rē Gnomonē stad' mil. tria septigenta: quinquaginta inuenisse ait. Hu/
ius quidē maris partes Cilicia & Pamphylia: & Pōticæ regiones dextræ
nuncupatæ: simul & Propontidis: & deinceps usq; in Pamphyliā extēta
littora ingentē quādā efficiunt peninsulā: seu Cheronnesū & magnam
quandā fluctibus ambitā terrā idest isthmū ex tarsēsi pelago ad oppidū
Amisū: & Themiscyrā cāpū Amazonū. Regio. n. hæc ītra lineā ipsā cō/
sistens usq; in Cariā & Ioniā: & gentes ītra Alyn habitātes tota ab egeo
pelago & iā dicti maris partibus utrinq; circūalluit'. Et hanc quidē pro/
prie eodem quo uniuersa nomine Asiam uocamus. Vt autē sūmatim
dicamus: nostri maris signū maxie in austrū exiēs magnæ Syrtis sinus
ē. Post hūc Alexādria Aegypti : & Nili fluenta. Aquiloni uero pximus
Borysthenes ē: Siquis tādē Meotin quoq; pelago adiunxerit. Est enim

petinde ac Tanais pars Occasui aūt propius ē colūnaꝝ fretū:coniūctis/
simus uero orienti ē quē dixi ante recessus ad Dioscuriadē: haud recte
sane sinū illicū dixit Eratosthenes. Ipse enim in eodē meridiano quo &
Amisus & Themiscyra situs ē. Quod si uelis assume & Sydenā usque
Pharnaciā. Ab hisce partibus directa in oriētē nauigatione cursus ē qdē
ad Dioscuriadē supra stad' mil.tria:sicut ī parte magis ex circuitiōe ma/
nifestabit'. Nostrū igitur mare huius generis est. Terras aūt nunc:quæ
illud amplectūtur subscribere necesse est. Ab iisdē uero regiōibus pri/
mordiū capiamus:a quibus maris ipsius designatiōē scribētes accepi/
mus. Interius igitur per colūnarum fretū nauigātibus. In dextra quidē
ē africa usq; ad Nili fluenta:in sinistra uero ad oppositum fretū usq; ad
Tanain Europa. Terminantur autem utræque ī asiam. Ab Europa est
igitur inchoandū. Quandoquidē & multiformis in primis ē:& ad uiro/
rum uirtutē ingenue disposita :ciuiumq; & domesticarū ad alios rerum
transfusiua. ē enī tota habitabilis:ī exigua tantūmō parte: ꝓpter frigoris
uim īhabitabilis:quæ finitīa Tanaidis & Meotidis incolis: Borysthenē/
sibusq; in curribus degentibus. Habitabilis aūt regionis id quod est al/
gidum & montanum natura laboriose habitatur. Curatores autem pro/
bos suscipientia loca etiam praue habitata & per latrocinia mitigantur.
Quemadmodum obtinentes Græci montes petrasque incoluerūt pul/
chre ob prouidētiam circa ciuilia artesque & reliquum ad uitam sensū.
Romani quoque multas gentes accipientes: quæ natura īhumanæ erāt
ex ipsis locis asperis importuosisque & frigidis:causa ue alia male habi/
tatis insociabiles homines inter se:multis aliis admixtis cōnexuerunt. Et
ciuiliter quidem uiuere agrestiores:durioresque docuerunt. Quantum
uero europæ ipsius est in plano:naturalemque habet temperiem multū
adiuuat ad ista. Quandoquidem id quod est in felici regione pacificum
omne est. Et quod in tristi pugnax & uirile. accipiuntque hæ gentes ali/
qua inter se beneficia. aliæ enim opem armis ferunt:aliæ fructibus & ar/
tibus morumque doctrina. Manifesta autem sunt etiam non auxilian/
tium inuicem detrimenta. Habet autem superius quiddam uis arma
tenentium:nisi eaipsa multitudine superetur. adestq; terræ isti etiā ultra
hoc quiddam naturale bonum quod ea sane omnis planicie montibus/
que distinguitur. Ita ut usquequaque descriptibile & ciuile pugnaxque
subiaceat. Plusque esse alterū id scilicet quod ē pacis familiare ita ut hoc
uincat adiuuantibus etiam ducibus. Græcorum prius Macedonū uero
Romanorūq; posterius. Ex hoc aūt & ad pacē & ad bellū sufficiētissima
ē sibi. Et.n.mltitudinē pugnacē abūde habet:& quæ agros colat:& quæ
urbes quoq; contineat. Excellit autē hæc etiā fructus efferens optimos

uitæq; necessarios: & metalla quæcũque sũt usui. Odores uero ad sacri-
ficia: nec non multi sumptus lapillos ipsa extrinsecus petit. Quæ etiam
rerũ inopibus nihilo deterior: q̃ abũdantibus est uita. Similiterq; pecu-
dum exhibẽs initiũ multarũ copiam. at bestiarũ habet ferarũ raritatem.
Ac talis quidẽ ẽ natura terra ipsa in uniuersũ. Particularis aũt pars pri-
ma ẽ omniũ ab occasu Hispania Corio bubulo similis: cuius pars tanq̃
in colũ extensa su peruenit in finitimam Celticã. Sunt enim ista quæ ad
ortũ. Hincq; abscinditur laterali fine ea quæ dicta est Pyrene. Est autẽ
regio ipsa mari circũflua. Pars quidem australis mari nostro usq; ad co-
lumnas. Reliqua uero athlãtico usq; ad sepẽtrionale Pyrenes cacumen
Oceano. Lõgitudo autẽ regiõis huius quæ q̃ maxia est circiter sex mil-
liũ stad. latitudoq; quinq; milliũ. Post hanc ẽ celtica ipsa ad orientem
solẽ usq; ad flumẽ Rhenũ cuius latus septentrionale brittanico alluitur
freto omni. Est enĩ æqualiter insula ipsa opposita omnis omni: lõgitu-
dinẽ quinque milliũ ferme cõtinẽs stadiorũ. Quod autẽ ad orientẽ uer-
sum ẽ rheno flumine circũscribit parallelũ habẽte situm pyrene. Au-
strale uero id quod a Rheno alpibus. Reliqua pars mari nostro: quo lo-
co is qui sinus uocatur Gallicus diffunditur. Inq; eo Massilia & Narbo
sunt sitæ urbes clarissimæ. Est autem oppositus huic sinui ex aduerso si-
nus alter illi cognominis: uocatus quidem & ipse Gallicus spectãs ad se-
ptẽtriones atq; Brittanicã regionem. Angustissimãq; habet illic latitudi-
nẽ terra Celtica. Cogitur enim in Isthmũ pauciorũ quidem stad. q̃ triũ
milliũ plurium uero q̃ duorũ. Medium autem est dorsum montanum
ad erectiones Pyrenes: Cemmenus mons uocatus. Desinitq; hic maxie
in medios Celtarum cãpos. Alpibus autẽ qui sunt montes altissimi fa-
ciẽtibus circũferentẽ lineã id quod ẽ gibberosũ ad supradictos torquet
Celtarum campos: & ad Cemmenum mõtem. Cauum uero ad Ligu-
sticã & Italiam. Gentesq; continet mons iste multas Celticas præter Li-
gures. Hi enim aliæ sunt gentes: proximi uero uita. Incoluntq; partẽ al-
pium cõnexã Apennini montibus: partẽq; etiã obtinent Apenninorum
montium. Sunt enim isti montani dorsum per lõgitudinem totius Ita-
liæ innatam a septẽtrionibus ad meridiem desinensque ad fretum Sicu-
lum: Italiæ autem partes primæ sũt subiecti alpibus campi usque ad si-
num maris adriatici proximorumque locorum. Quæ uero dehinc cacu-
mina ãgusta & lõga pœnisulãtia. Perq; ipsã (ut dixi) Italiã i lõgitudinem
extẽdit mõs Apẽnius ad septẽ usq; stad. millia. Latitudo uero eius ẽ iæ-
qlis. Facit aũt Italiã pœnisulã Tyrrhenũ mare icipiẽs a Ligustico & Au-
soniũ & adriaticũ. Post Italiã aũt: q ad ortũ reliq̃ sũt Europæ bifariã diui-
dũt Istro flumie. Fert enim hic ab occasu i ortũ: & in Euxinum pontũ a

sinistra relinquens Germaniā omnē incipientem a Rheno: Geticumq; totū:& quod est Tyrengetarū & Bastarnorū atq; Sauromatarū usq; ad flumē Tanain.Lacūq; Meotidē.A dextra uero Thraciā omnē & Illyricū:reliquāq; ultimā Græciā.Præiacent autē Europæ insulæ quas diximus:extra colūnas qdē Gades & Cassiterides & Brittanicæ. Intra colūnas uero Gymnesiæ aliæq; Phœnicū insulæ: aliæq; Massiliēsiū & Liguriū:contraq; Italiā usq; ad insulas æoli.Et quæcūq; circa Epiroticā regionē & Græciā usq; ad Macedoniā:& Thraciā Cheronnesum. A Tanaide autē atq; Meotide sūt quæ intra Taurū cōtinētur.Posteaq; deinceps hæc quæ exterius. Diuisa enim ea bifariā p Taurū mōtē extēsū a iugis Pamphyliæ ad oriētale mare secundum Indos:& qui ibi sūt Scythas ea quæ ad septentriones uergit pars terræ est quā Græci uocant intra Taurū.Quæ uero ad meridiē ē qua extra nūcupant. At quæ Meotide Tanaideq; continētur partes sūt intra Taurū.Harū autē partes primæ sunt quæ inter mare Caspium & Euxinū pontū ex parte quidē in Tanain Oceanūq; finiētes:& id quod extra & id quod maris est Hyrcanii:ex pte uero ad Isthmū ubi proximus est a secessu ponti ad Caspiū. Deinde quæ intra Taurū ea sunt supra Hyrcaniā usq; ad Indos:& Scythas eos: qui sūt ad idē mare:& ad Imeū mōtē. Hæc autē habent: Alia qdē Meote Sauromatæ:& qui inter Hyrcaniā & pontū usq; ad Caucasū & Iberes & Albanos Sauromatæ & Scythæ & Achei & Zygi & Heniochi. Quæ uero supra mare Hyrcanū Scythæ Hyrcaniq; & Parthi & Bactriani & Sogdiani:& aliæ superiacētes Indorū partes ad septētrionē. Ad Austę aūt maris Hyrcani ex pte & omnis Isthmi q huius ē maris medius & ponti & Armeniæ quæ iacet plurima Colchisq;:& Cappadocia omnis: usq; ad Euxinū pontū & Tibaranicas gētes. Adhuc autem quæ intra Alyn dicitur regio cōplectens quidem ad Pontum & Propontidē Paphlagonas & Bithynios & Mysos: & quæ super Hellespontū dicitur Phrygiam. Cuius pars etiā est Troas. Ad Egeū autem sequensq; mare æolidem & Ioniam & Cariam & Lyciam. In mediterraneaq; regione Phrygiam: cuius pars est ea: quæ gallogræcorū dicitur galacia.& quæ acquisita est Lycaonesq; & Lydi. Deincepsq; eius quæ intra Tauri qui montes obtinent Paropamisades: & quæ Parthorum sunt & Medorum & Armeniorum: Cilicumq; gentes & Lycaones & Pisidæ. Post montana uero sunt quæ intra Taurum. Prima autem harum India gens omnium maxima & felicissima finiens ad orientale mare atque Athlanticum australe. Inque australissimo mari præiacet Indica insula minime minor Brittanica Taprobane postque Indicam regionem ad occidetalia declinantibus habentibusque a dextra montes: Regio est

magna maleq; ob tristiciā suā habitata ab hominibus omnino barbaris nec una gente. Vocant aūt Arianos qui se extendunt a montibus usque ad Gedrosiam & Carmaniā. Deincepsque sunt mare uersus qdē Persæ & Susii & Babylonii descēdentes ad mare Persicū.circumq; hos habitantes gentes paruæ. Ad montes autē uel in eis Parthi Medique & Armenii:& quæ his finitimæ sunt gentes. Atq; Mesopotāia. Postq; eā quæ intra Euphratem hæc sūt Arabia felix omnis difinita situ arabico omniq; & Persico. Et quantā quidē Scenitæ atq; Philarchi obtinent ad Euphraten descendentes. Siue qui trans sinum Arabicū usq; ad Nilū Aethiopesq; & Arabes & q post hos sunt ægyptii Syriq; & Cilices aliique. Et qui Trachiotæ appellātur:ultimiq; Pāphyli. Post Asiā uero est Africa coniuncta ipsa Aegyptoq; & æthiopiæ: littus habēs Europæ aduersū directū fere usq; ad columnas:ab alexādria īcipiens præter Syrtes:& siquis alicubi ē sinus alius conuersiōe mediocri:& quæ eiusmodi sit promōtorium eminētia. Littus autem secūdum Oceanum ab æthiopia usq; ad quiddam tanquam parallelum ipsum priori. Postq; ista coactam habet ab australibus partibus ī acutū summitatem parum extra columnas procedētem faciētemq; quodāmodo figurā mēsalē. Est enī (sicut alii quoq; declarant:&. Cn. Piso Dux existens regionis eius nobis enarrauit) Pantheræ similis distincta domibus:ut punctis cōprehensis arida & deserta terra. Vocant autem huiusmodi habitationes ægyptii auases. Talis autem existēs habet quasdā alias differentias trifariā diuisas Nā a maritima regione secundum mare nostrū ualde felix est plurima: maximeq; Cyrenea: Et quæ circū Carthaginē Maurorū Columnarū que Herculearū. Habitatur autem mediocriter ea quoq; quæ est oceanalis media uero immaniter:ea qdē blattas ferēs deserta plurima & aspera uel arenosa. Idem autem passa est ea quæ in rectū ad hanc extenditur per æthiopiā uadens & Troglodyciam Arabicamq; & Gedrosiam eam quæ est Ichthyophagorum idest pisci comedonum. Incolutit autē Africam gētes ignotæ plurimæ. Non enim multam peragrari eam contigit exercitibus neque alienigenis hominibus. Indigenæ uero ipsi pauci ad nos ad ueniunt e longinquo. Neque illi sane credibilia neque omnia referentes. Ea tamen quæ dicuntur sunt huiusmodi. Eos quidem qui sunt meridionalissimi æthiopas appellāt. Qui uero sub istis plurimi sūt Garamantes & Arusios & Nigritas:& qui adhuc sub iis Getulos. Mari aūt propiquos uel etiā ipsū tangentes ægyptū uersus: Marmaridas usq; ad Cyreneā. Supra hāc aūt:supraq; Syrtes Psallos atq; Nasamōes:atq; Getulorū aliquos: Deīde Asyntas & Byzacios usq; ad Carthaginēsē regionē:ea enī ē mīta. Cōncctūturq; eidē Numidæ. Horū autē notissimos:

De Climat

alios qdē Massilies:alios uero Meusesylios appellant:postremi uero sūt Mauri. Omnis autem a Carthagine usq; ad columnas felix est Regio: sed ferarum immanium nutrix:sicut etiam mediterranea omnis. Nō im/
probabile est autem horū etiā aliquos dici Numidas nequeuntes antiq/
tus ob multitudinē ferarū agrum colere. Qui nunc peritia uenandi ex/
cellentes:simulq; in hoc adiuti etiam a Romanis propter studiū bestia/
rū pugnæ utrorunq; sunt præpotentes bestiarū & agriculturæ. Taliaq; de terris dicimus. Reliquū autē est de climatibus dicere. Quod & ipsum uniuersalē descriptionē formationēq; habet. Incipientibus ex illis lineis quas uocauimus elemēta. Dico autem eius quæ definit lōgitudinē plu/
rimum:atq; eius quæ latitudinē:maxime autē eius quæ latitudinē. Qui etiam Astronomicis hoc amplius faciendū est:sicut Hipparchus fecit. Descripsit enim (ut ipse ait) eas quæ in cælis fiunt differentias secundū quēlibet terræ locū eorū qui sunt in nostro orbe quartarū partium con/
stituti. Dico autem ab æquinoctiali ad septētrionalem polū. Cæterū de/
scriptoribus terrarū. Neq; eorū quæ sunt extra orbē nostrū habēda est cura:neq; in orbis ipsius partibus. Tales tantæque suscipiendæ sūt dif/
ferentiæ ciuili uiro. sunt enim ancipites. Sed sufficit eas quæ sunt insi/
gniores atque simpliciores eorū quæ sūt ab eo dicēda exponere suppo/
nentibus:ut & ille:esse terræ magnitudinē ducenties & quīquagies mil/
lena stadia:duoq; millia stadī. sicut etiā Eratosthenes tradit. Non enī ma/
gna erit ab hoc differentia:ab apparentia in distātiis habitationum me/
dus. Siquis igitur in trecentas & sexaginta sectiones diuidat maximum terræ circuitum septingētorum stadiorū erit utraquæq; sectio. Hac enī mensura utitur ad distantias in eo quod dictum est per Meroen meri/
dionali capiendo. Incipit enim ipse ab iis qui ad meridiem habitant. Sē/
perq; relinquens per septingenta stadia consequentes habitationes sup/
grediens secundum dictum meridionalem conatur:dicere: apud quos/
que apparentia. Nobisque rursus hinc est incipiendum. Etenim si ha/
bitabilia sūt hæc etiam:ut quidam putant:propria quædā habitata ipsa est per mediam inhabitatam propter calorem angusta: extensa non exi/
stens habitati nostri pars Descriptor aūt terræ cōsyderat hāc solā partē. eaq; distinguitur terminis. Australi quidem eo qui est per cinnamiferā regionem parallelo. Septentrionali autem per Iberniam. Neq; enim tā/
tas habitationes percurrendum est:quantas dictat ea quæ dicta ē media distantia:neq; omnia ponenda sunt apparentia iis qui meminerit descri/
ptiōis terrarū figuræ. Incipiēdū est aūt (sicut Hipparchus fecit) a ptibus Australibus. Ait igit Habitantibus ī eo q est per Cinnamiferā paralle/
lo:q abest a Meroe tribus millibus stadiorū ad austrū. Ab hocq; abest

æqnoctialis octo millibus & octitigẽtis esse habitationẽ proximã mediã
æquinoctialis atq; æstiui Tropici eius qui ẽ p Syenen. Abesse enĩ Sye/
nen ipsã quinq; millibus a Meroe, Apud hos autẽ primos minorẽ ursã
totam in septẽtrionali contineri sempq; apparere. Stellã enĩ quæ ĩ sum/
ma est Cauda illustrẽ Australissimã existentẽ: sup ipso collocatã esse se/
ptẽtrionali circulo: ita ut attingat Orizontẽ. Meridionali uero dicto pa/
rallelus quodãmodo a mane adiacet Arabicus sinus: Cuius egressus est
in Oceanũ. Ea est Cinnamifera in qua olim fiebat uenatio Elephãtorũ.
Decidit aũt parallelus iste: Hinc quidẽ super australiore pauco Tapro/
bane: uel super ultimos habitantes: illinc uero sup australissimã Africæ.
Is autẽ qui sũt secundum Meroen & Ptolemaidem eã quæ est in Tro/
glodytica regione dies maximus est horarũ æquinoctialiũ tredecim. Est
autem habitatio ipsa media quodãmodo æquinoctialis: Et eius q p Ale/
xãdriã circiter mille & cẽtũ exuberãtes ad æquinoctialẽ. Trãsit aũt is p
Meroen parallelus: hinc quidẽ per notas partes: illinc uero per Indicæ
regionis culmina. In Syene autẽ & Berenice ea quæ in sinu Arabico &
in Troglodytica ad æstiuas conuersiones sol fit in uertice. Dies aũt lon/
gissima ẽ horarum solstitionaliũ tredecim cũ dimidia. In septentrionali
aũt apparet ursa maior ferme tota præter crura & sũmum caudæ. V nã/
que ex iis stellis quæ sunt in latere. Per Syenem autem parallelus: hinc
quidem per Ichthyophagorũ regionem secundum Gedrosiam & Indi/
cã pergit: illinc uero per australiores a Cyrene quidem quinq; stadiorũ
millibus ad minus. Omnibus autem in medio positis: Tropiciq; & æq/
noctialis circuli recidunt umbræ ad utranq; partem. Septentrionesque
& ad meridiem. Eis quidẽ qui sunt a Syene atq; æstiuo Tropico ad se/
ptẽtriones cadunt umbræ secundum meridiem. Vocant autem hi qdẽ
biumbres. Alii autem alterumbres. Est & alia quædam differẽtia iis qui
ad Tropicum: quam in sermone de Zonis ante diximus. Est autẽ ipsa
arenosa & blattifera & arida. Australium partium abundantium aquis
fructuumq; fœcundarum. In australibus autem per Alexandriam & p
Cyrenem ad quadringenta stadia: ubi dies maxima est horarum solsti/
tionalium quattuordecim: supra uerticem fit Arcturus inclinans paulũ
ad Austrum. In Alexandria autem Gnomon rationem habet ad æqui/
noctialem umbram eam quam habẽt quinq; ad septem. Sunt enim au/
straliores q̃ Carthago mille & trecentis stadiis: atque australiores Alexã/
dria. Siquidem in Carthagine Gnomon rationem habet ad æquinocti/
alem umbrã eam: quã habent undecim ad septem. Peruadit autem hic
parallelus ptim qdẽ p Cyrenẽ & australiores ptes Carthaginis: nõgẽtis
stadiis: usq; ad mediã Mauritaniã: Partim uero p ægyptũ & p Cœlen.i.

depressam Syriam: pque Syriam superiorem Babyloneq; :& Susiadẽ Persidem Carmaniam & Gedrosiã superiorẽ usq; ad Indicã. Circa Ptolemaidẽ uero eã quæ in Phœnice circaq; Sidonẽ & Tyrũ dies maxima est horarũ solstitionaliũ quattuordecim cũ quarta horæ parte. Sũt autẽ isti septẽtrionaliores q̃ Alexandria quidẽ ferme mille & sexcẽtis stadiis Quã Carthago autẽ ferme septingentis. In Pelopónẽso autem & circa media Rhodiæ & circa Xanthũ Lyciæ siue paulo australiora & adhuc Syracusis australiora quadringẽtis stadiis. Ibi dies maxima ẽ horarum solstitionalium quattuordecim cũ dimidia. Distãt autẽ hi loci ab Alexãdria quidẽ tribus millibus & sexcentis quadraginta. Pergit hic parallelus secundũ Eratosthenẽ per Cariã Lycaoniã Cataoniã mediã Caspias: portas: Indos eos qui secũdũ Caucasũ. In partibus aũt circũ Alexandriã troadis secũdũ Amphipolin & Apolloniã eã quæ ĩ Epiro: & eos qui sũt Roma australiores septẽtrionalioresq; Neapoli: dies maxima est horarũ solstitionaliũ quidecim. Abest eni hic parallelus a parallelo quẽ Alexãdriæ eius quæ in ægypto septẽ millia ferme stadiorũ ad septẽtriões. Ab æquinoctiali uero supra uigintiocto millia stadiorũ & octingenta stadia. Ab eo aũt q̃ ẽ p Rhodũ tria millia & quadringẽta. Ad Autiq; uero Byzantio & Niceæ: & eis quæ sũt circa Massiliã mille & quingẽta. Est enim paulo septẽtrionalior is qui p Lysimachiã: quẽ dicit Eratosthenes esse p Mysiã & Paphlagoniã: & per ea quæ sũt circa Sinopen: & Hyrcaniam & Bactra. In eo uero q̃ est circa Byzãnũ dies maxima est horarũ solstitionaliũ quindecim cũ parte horæ quarta. Gnomon autẽ ad umbrã habet ratione in æstiuã conuersione cã: quã habẽt cẽtũ & uiginti ad quadraginta duo quinta deficiente parte. Distant eni hi loci a parallelo per mediũ Rhodiæ circiter quattuor millia & nonagita stadia. Ab æquinoctiali aũt circiter triginta millia & trecenta. Nauigãtibus aũt in Põtũ & procedẽtibus ad septẽtriones circiter mille & quadringẽta stadia: dies maxia fit horarũ solstitionaliũ quindecim cum dimidia. Absunt enim hi loci ex equo a polo & ab æquinoctiali circulo. Estque is secũdum uerticẽ septẽtrionalis circulus: super quo iacet is qui est in collo Cassiepeæ is q̃ est in cubito dextro Persei paulo septentrionalior existens. In iis uero q̃ distãt Byzãtio ad septẽtrionẽ circiter tria millia & octingenta stadia: dies maxima est horarũ solstitionalium sedecim. Fertur itaq; Cassiepea in septẽtrionaliori. Sunt enim loci isti circa Borysthenem: & australia Meotidis. Distantque ab æquinoctiali circiter triginta quattuor millia stadiorum & centum. Qui est autem secundum Vrsales locos Orizonis ĩ omibus fere æstiuis noctibus illũinatur a sole ab occasu usq; ad ortũ circũuertẽte se luce. Abest enĩ æstiuus Tropicus ab Orizõte: Inq; Zodiaco semis

& duodecimo. Tantũ igitur distat sol etiam ab Orizonte secundum intẽpestam noctẽ: Atq; apud nos tantum distans ab Orizõte ante diluculum & post uesperũ iam illuminat circa ortũ aut circa occasum aerẽ. In hybernis autẽ diebus Sol extollitur ulnas plurimũ nouẽ. Dicit aũt eratosthenes eos qui sunt Meroes distare paulo plus q̃ uigintitribus millibus. Per Hellespontum enim esse decẽ & octo millia. Deinde quinque millia ad Borysthenẽ. In his autem qui distant Byzantio stadiis ferme sex millibus trecentis: septẽtrionalioribus ipsis Meotide secũdũ hybernos dies sol attollitur usq; ad sex plurimũ ulnas. Dies autẽ est maxima horarum solstitionalium decem & septẽ. Vlteriora uero propinquantia iam inhabitato propter frigus non amplius usui sunt descriptori terræ. Siquis aũt hæc etiã uelit discere & quæcũq; alia cælestiũ: Hipparchus q̃dẽ dixit. Nos uero reliq̃mus: q̃a sũt expressiora q̃ ꝓpositus nunc tractatus ab illo sumat. Expressiora aũt sunt etiã de circũumbribus & biumbribus: & alterũbribus ea quæ Posidõius dicit. Tamẽ de iis tãtũ cõmemorandũ fuit: q̃tũ satis esset ad excogitationẽ declarãdã: & ptim utile ad terrarũ descriptionẽ: ptimq; ĩutile. Ac q̃doq̃dẽ sermo ẽ de umbris a sole. Sol aũt ad sensũ secũdũ parallelũ fertur: secũdũ quẽ mũdus quoq; omnis. A quibus q̃dẽ ex unaquaq; mũdi conuersione dies fit & nox. Quãdo enim sup terrã sol fertur: ab his sane & biumbres excogitantur: & alterumbres: Biumbres quidem q̃cũq; ad meridiem. Quãdoq; enim icidẽtes habẽt umbras: cũ a Meridie sol ad Gnomonẽ accedit rectum ad subiacentẽ planũ. Quandoq; aũt in aduersum: cũ sol ĩ aduersum consistit. Hoc aũt solis iis cõtingit q̃ ĩter Tropicos habitãt. Alterumbres uero q̃buscũq; aut semper umbra ad ursã cadit: sicut nobis: aut in australia sicut eis q̃ in Zona altera tẽperata habitãt. Cõtingit autẽ hoc omnibus iis q̃ minorẽ habent Tropico septentrionalẽ. & quãdoq; eundẽ aut maiorẽ principiũ esse circũumbrium usq; ad habitantes sub polo. Sole enim secundũ omnẽ mundi conuersionẽ super terrã lato clarũ est quod umbra etiã circulatiter circũferetur ad Gnomonẽ. Quã ob causam circũumbres eos appellarũt nihil ipsos ad descriptionẽ terræ pertinentes. Neq; enim sunt hæ ptes propter frigus habitatæ: sicut in iis qui ad Pytheã sermonibus diximus: ita ut nec magnitudinis inhabitati huius cura sit habenda. Quoniã percipi potest: quod q̃ habẽt septẽtrionalẽ Tropicũ subacciderũt: descripto circulo sub polo Zodiaci secundũ mundi conuersionẽ subiacente distantia inter æquinoctialẽ & Tropicũ quartũ sexagesimum maximi circuli. Cum primã describẽdæ terræ formã ædiderimus proprius deinceps ad singula noster id educendus est sermo, hunc enim in modum sumus ante polliciti. Recte autem tractatus

iſte diuiſus hactenus eſſe uidetur. Rurſus ab Europa eiuſq; ptibus capiendũ ẽ initium. Ab iis inquam ipſis a quibus antea eaſdem ob cauſas. Cæterum illius prima ab occaſu pars extat Hiſpania, huius autem maxima ex parte icultus & ſqualidus ẽ ager. Nã rupes & ſaltus & loca ſylueſtria: & cãpi tenuiſſimæ telluris: neq; huius plane irrigua pars magna ẽ. Quæ ſpectat ĩ aqlonẽ prorſus frigida: nimiæ ĩſup aſpitatis: & Oceano ſẽper obnoxia: nihil aliorũ cõmixtum habẽs ſiue cõiunctũ. Quo fit ut eo ex latere habitãdi malignitas excedat. Eius generis quidẽ ea regio ẽ. Quæ uero ĩ auſtrũ uergit uniuerſa fere felix eximie. Præſertim quæ extra Columnas porrigitur. Deſcribẽtibus uero nobis & figurã ſuperius & magnitudinem aperta erit per ſingula declaratio. Quoniã ab Occaſu in ortum pro longitudine pellis ſimilitudinem reddit: & ſecũdũ latitudinẽ quæ a polo arctico tendit ĩ auſtrũ. Habet autẽ ipſa lõgitudo ſtadꝰ ſimul millia ſex. Latitudo autem quinque maxima. Alicubi uero eſt minus q̃ triũ: maxime ad montes Pyreneos: qui oriẽtale latus efficiũt. Mõtes enim ipſi cõtinentes ab Auſtro tendẽtes in Boreã ab Hiſpania Galliam terminant. Cum uero Galliæ latitudo inæqualis prorſus exiſtat & Hiſpaniæ: ubi ambarũ anguſtiſſima eſt latitudo: a mari noſtro in Oceanum ſpatiũ extenditur: Pyreneis adhærẽs maxime montibus. Ad utramque illius partẽ ſinus quidã ſunt ad Oceanũ: Quidam ad mare noſtrũ: e quibus maiores ſunt Gallici: qui anguſtiorẽ ad Hiſpanũ pelagus tellurem habent. Hiſpaniæ latus ad orientẽ uergẽs pyrene facit. Auſtrale uero noſtrũ a Pyrene uſq; in Herculeas colũnas mare. Et exterius continenter additum uſq; ad promontorium quod Hieron ideſt ſacrũ uocant. Tertiũ ab Occaſu eſt Hiſpaniæ latus parallelũ aliquo pacto Pyrene e regione æqualiter diſtans a ſacro promõtorio uſq; ad Artabrã mõtem: quã & iernã appellãt. Quartũ ex hoc loco uſq; ad promõtoria Pyrenes: quæ Boreã ſpectãt. Redeũtes igitur ſingula explicemus ſumẽtes a ſacro promõtorio primordiũ. Hoc enĩ nõ Europæ mõ: ſed orbis uniuerſi ĩ occidẽtẽ remotiſſimũ ſignũ terminatꝰ. Et n. duabus ex cõtinẽtibus mundus finiꝰ ad Occaſũ Europæ atq; Africæ ultimis. Quas tũ Hiſpani: tũ Mauritani tenẽt. hiſpaniæ qdẽ extrema ad ſtadꝰ mille & qngenta prominent ad ipſũ quod diximus promontoriũ. Contiguũ huic agrum cuneũ Latini uocitant Sphena ideſt cuneũ uolentes ſignificare. Id autẽ promontorium in mare procumbens Artemidorus nauigio æquiparat. Sic enim eum ĩ locũ profectus æloquitur Cui quidẽ figuræ tres exiguas aſſumit inſulas. E quibus unam naualis inſtar roſtri. alteras in modũ aurium eminentia habentes ngna. Eo in tractu tẽplum herculi dicatũ mõſtrati. Qua in re mentitũ Ephorum: Nec aram illi: nec Deorũ cuipiã

h

sed accumulatos passim lapides ternos & quaternos:quos aduenæ de regionis consuetudine aduoluunt:eos ita migrasse mentientes. Sacrificia uero ulla facere motis nō esse. Nec locū nocturnis inambulare temporibus:quæ tunc ab diis possideri asserant. Atqui ad spectaculū uenientes in proximo uico pernoctēt. Interdiu uero aquā infūdāt propter aquarū inopiā:hæc hunc in modū se habere constans indigenarū opinio ē: quibus & credi opus ē. Quæ aūt uulgo & tenuioribus similiter dixit minie. Posidonius enim uulgo dici tradidit solē in finitimis Oceani littoribus maiorē occidere ingenti cū strepitu perindeac eo in profūdū incidēte i illo restinguēdo pelagus efferuescat. Hoc quoq; mēdaciū esse:& illud: noctē post occasū e uestigio subseq. Haud enim e uestigio uerū sēsim postea:sicut & apud alia maria magna. Nā ubi sol ad mōtes occidat am plius post occasū diei tēpus obuenire ob diffusā circūcirca lucis claritatē. Ibi aūt neq; plus neq; euestigio assequit:aut adiūgit obscuritas:quē admodū & in cāpis solet ingētibus. Apparētē uero magnitudinis imaginē augeri in ortu:similiter & i occasu i maribus. Causa est qa plures ex humidis sursū uapores eleuantur:p quos sicut per fistulas fractus intuitus latiores suscipit imagies: ueluti per aridā tenuēq; nebulā occidētē uel orietē solē siue lunā aspiciat:quādo & rubicūdum sydus apparet. Falsitatē uero cōuicisse inqt:cū dies.xxx. Gadibus obuersatus ipsos obseruasset occasus. Artemidorus aūt solē cēties āpliorē occidere asserit. Cōtinuoq; noctē occupare:ut ipse qdē perspexit. Hoc in sacro promōtorio deprehendi non potest:siquis sententiæ eius mētē itendat. Ait enī noctu iambulare neminem. Ita neq; sole occidēte ullus sane iambularet mox ut nox occupat. Quod quidē uullo alio i loco littoris Oceani euenit. Nā Gades ad Oceanū sunt. Contra uero Posidonius & alii cōplures testimonio sūt. Continētis aūt ad sacrū promōtoriū maritimæ hæc quidē principiū est hispaniæ lateris occidui usq; ad Tagi fluminis erupnonē. Australis aūt lateris initiū ad aliū usq; fluuim Anam & eius egressū. Ab orientalibus uero uterq; partib us desertur. Alter quidē tetro in occasū cursu elabit altero lōge maior. Verū Anas sese flectit in Austrum mediā iter amnes regionē disterminās: quā Celtæ maiori ex parte incolunt:& Lusitanorū plærīq;:quos ex ulteriore Tagi regione in Coloniā Romani traduxere. In superioribus aūt partibus Carpetani Oretaniq; & Vettonū frequētes habitāt Ager iste mediocrē feracitatē habet. Reliquus ad orietē & meridiē iacēs:si ad uniuersū cōferatur orbē: excellētissimus ē ob eorū uirtutē bonorū: quæ terra creat & pelagus. Hic est quē flumē Betis alluit iisdē ex locis nascens ex quibus Anas & Tagus mediæ iter utrunq; magnitudinis existēs ab sui primordio:sicut Anas

in occasum fluitans:inde in austrum deflectens in idem littus excurrit. Regio ipsa a flumie Betica uocitatur. Ab icolis autem Turdetania. Incolæ uero ipsi Turdetani & Turduli appellantur. Sũt qui eosdẽ arbitrãtur esse:sunt qui diuersos. E qbus ẽ Polybius qui Turdetanis Turdulos finitimos ad septẽtrionem esse dicit. Hoc autẽ in tẽpore nulla inter eos apparent confinia. Hi inter hispaniæ populos sapientia putantur excellere: Et litterarũ studiis utũtur: Et memorandæ uolumina uetustatis habẽt: Vatũ Codices:Leges quoq; uersibus conscriptas e sex annorũ millibus ut aiunt. Cæteri etiã hispani usum habẽt litterarũ:nõ uno quidẽ genere:haud enim una lingua est. hæc autẽ plaga intra Anã ad ortũ quidẽ usq; ad Oretaniã protẽditur. A meridie uero ab eius eruptione usq; ad Anæ maritimũ tractũ:& usq; ad Colũnas. De ipsa latiore explicãdum est oratione:Et de propinquioribus locis quantũ ad perdiscenda regionis ingenia:feracitatẽq; conducit. In hanc marinmæ partẽ & Betis & Anas erũpunt. hinc nouissima Mauritaniæ plaga inter Atlanticũ incidens pelagus fretũ ad colũnas efficit. Quo extrariũ cũ mediterraneo mare cõiungitur. hinc & eã hispaniæ partẽ quã Bastitani seu Bastuli uocati incolũt: Calpe mõs ẽ:circuitu quidẽ nõ magnus admodũ altitudine uero ingens & arrectus:adeo ut longinquis insulæ formã præferat. E nostro igitur ad exterius nauigantibus mare hic ipse dexter offertur: A cuius radicibus sita est urbs Calpe Stad.xl.uetustũ:& haud abiectũ sane oppidũ. Id superioribus ãnis hispanoꝝ nauale fuit. Plæriq; : e quibus Timosthenes hanc ab hercule ædificatã tradidere. Qui eã cognomine heracleam superiori tempore dicit. Ostentari magnum etiam murum in circuitu & naualia. Inde Menlaria optima habens salsamenta. Postea esse Belonẽ & urbẽ & fluuiũ. hinc enauigatiões sunt. Maxime ad Mauritaniæ Tingin & mercatura & condiendorũ pisciũ frequentia. Fuit & Zelis urbs Tingi finitima. hãc ad ulteriorem ripam Romani Coloniã traduxere:quibusdã ex Tinge assumptis accolis:Et habitatoribus Roma eo dimissis:& urbi ipsi Iuliæ Iozæ nomen ididere. Postea Gades angusto discreta freto insula distãs a Turdetania Calpe stad. circiter dcc. &.l. seu dccc. ut alii perhibẽt. hæc ipsa insula nihil ab aliis cæteris i rebus differt. Incolarũ uero in nauigando strenuitate: Et Romani populi caritate eo felicitatis incrementiq; peruenit:ut licet in extremo sita orbe terrarũ:uniuersas tamen nominis celebritate excellat. Cæterũ de hac ipsa tunc dicendũ erit:quum de aliis commemorabimus. Deide Menesthei cognomine portus est. Et ad Astan & Nabrasin æstuaria. Dicuntur autẽ æstuaria refertæ marinis aquis conualles inundatiõbus pelagi per quas in mediterranea instar fluuiorũ nauigãtes ascendũt:ad uicina præsertim

oppida. Paulo post Betis bifariam partitus erumpit. Inter cuius ostia intercepta insula stad. c. siue (ut plærisque placet) pluribus a maritima separatur. Ibi Menesthei existit oraculū. Et Capionis turris consistit in petra: quā circūcirca pelagus alluit. Ea sicut Pharus mirū in modū ad nauigātiū salutē ædificata est. Nā cum euectus ab amne limus uadosū reddat profūdū: & latētibus sub aqua saxis locus ipse promineat: clarū aliquod inædificādum fuit signū. His superior est Betis nauigatio. Et Ebura oppidū: Et Luciferi tēplum: quod lucem dubiā appellāt. Deinceps sūt cæterorū æstuariorū enauigationes: & cū reliquis duo Anæ fluminis ostia. E quibus sursū nauigatio exhibetur. Inde nouissimū est sacrū promontoriū: a Gadibus minus duobus millibus stad. distans. Nōnulli ad Anæ ostiū ab sacro promontorio milliaria. lx. perhibēt. hinc ad Betis ostiū cētū. Deinde ad Gades. lxx. Turdetaniā igitur supra littus quod intra flumen Anā est iacere contigit. Eā autem Betis fluuius diuidit: quam amnis Anas ad septentrionē & occasum terminat. Ad ortum aūt nonnulli calpetanorū & Oretani. Ad meridiē uero ex Bastetanis qui intra Calpē & gades littus angustū incolunt. Deinceps mare usque ad Anā & Asteta/ni quos agro Turdetanorū adiacere dixi. Et qui extra Anā habitant: & finitimorū complures. Huius regionis spatiū in longitudinē & latitudinē duo stad. millia non excedit. Oppidorū ingens est numerus. Nā ducenta esse prædicant. Fama quidē celeberrima sūt: quæ super ānes ædificata sunt: ut æstuariis marique proxima propter rerū cōmoditatē. Corduba Marcelli ædificiū eo magnitudinis creuit ut nomis celebritate & potentia polleat. Itidem & Gaditana ciuitas. Altera quidem nauigationis gratia & conciliata cum Romanis societate. Altera uero agri uirtute & magnitudine opitulante magna ex parte Bete flumine. Eam sane initio habitauere & Romanorum & indigenarū uiri delecti. Nam prima hæc istos ad locos a Romano populo est dimissa Colonia. Post quā & Gaditana. Ispalis quidē insignis: & hæc Romana Colonia. Hoc autē tempore manet emporiū. Cæterū honore & deductis nuper in Coloniam Cæsarianis militibus ciuitas Betis excellit: tāetsi non admodū splēdide habitata. Post has Italica & Ilipa super Beti. Longius uero est Astina & Carmo & Obulco. Sunt & in quibus Pompeii liberi debellati sūt Munda & Atetua & Urso & Tuccis & Iulia & Egua. Hæ autem omnes nō lōge distant a Corduba. Quodā autē modo eius regionis primaria urbs est Mūda idest Metropolis. Distatque a Carteia Mūda stad. sex millibus & cccc. Quo uictus Cneus cōfugit. Inde naui dilapsus cum ad incumbentem pelago rupem excessisset obtruncatus est. Eius aūt frater Sextus a Corduba salutem fuga comparans: Tracto paululū tēporis inter

Hiſpanos bello: demũ Siciliã ad rebellandũ ſollicitauit. Poſtea in Aſi/
am e Sicilia effugiẽs captus ab Antonianis ductoribus militi occiſus ẽ.
In Celtis Coniſtorſis urbs ẽ nobiliſſima. Super æſtuaria uero Maſta ẽ:
in quã conuẽtus ẽ Tungaditanorũ. Quæ potiſſimũ ſuper inſulæ naua/
le ſtad' non pluribus.c.imminet. Beti quidẽ plurimi aſſiſtunt Incolæ: qa
a mari ſtad' ferme mille ac.cc.uſq; Cordubã: parũ etiam ultra flumine
nauigatur aduerſo. Vicina ripis arua: & in ipſo flumine paruæ ĩſulæ di/
ligentiſſime coluntur. Accedit ſpectãdi amœnitas: tum uillarũ tũ arboꝝ
ordine conſitarũ & agrorũ exquiſitiore cura laboratoꝝ. Igitur uſq; Iſpa/
lin nauigiis grauioribus: per ſtad' nõ multo minus q̃.d.aduerſo nauiga/
tur amne. Ad ſuperiora uero oppida uſque Ilipã minoribus: uſq; Cor/
dubã autẽ fluuiatilibus ſcaphis iter hoc eſt quidẽ tẽpore compactis. an/
tiquioribus uero ſæculis cauatis arbore litribus: ideſt monoxylis. Supra
claſtonẽ uero nõ ẽ nauigatu facilis. Quidãq; dorſoꝝ inſtar diſtant a flu/
mine montes magis minus ue admoti in Boreã: metallis referti. In locis
ſiquidẽ ad Ilipã ſpectãtibus maxima uis eſt argenti. Nec nõ ad Siſapo/
nem. ſic enim & hac & antiqua uocatur ætate. Cæterum ad Cotinas (ita
enim appellant) æs una gignitur & aurũ ſubuectis per ãnem leuorſũ hi
motes occurrũt. Dextrorſum autẽ planities ĩmenſa & excelſa iacet: fru/
ctuoſa: magniſq; cõſita arboribus: & ad paſcua late patẽs. Aduerſa hæc
nauigatio neq; talibus ſcaphis: neq; ad tãtũ tractũ ripas habet. Superio/
re autẽ in plaga montes extãt auri & argenti habentes ĩdaginẽ: quã me/
talleam nuncupãt. Ea ad Tagũ pertinent. Loca igitur metallica & aſpa
& tennia eſſe oportet: qualia Carpitaniæ cõtigua ſunt. & Celtiberis am/
plius. Talis eſt & Beturia cãpos habẽs ad Ariam accedẽtes ſiccitatis im/
menſæ. At enim ipſa Turditanea mirifica rerũ copia læta eſt. Cũq; om/
nium ferax ſit: tum etiã plurimam eorum copiam præ ſe fert. Duplicat
autem ea fructuũ feracitas exportatiõe. Superuacanea enim frugũ uber
tas nauigantium multitudine facile uenundatur. Id autem & flumina &
aquarũ (ut dixi) efficit infuſio fluminibus perq̃ſimilis: & ex mari pariter
redundans: quæ non modo paruis: ſed etiã magnis nauibus eodem mo/
do ad mediterraneas urbes ſurſũ nauigãdi facultatem ſuppeditant. Per
multũ ſpatiũ enim ſupra littus inter ſacrum promontoriũ & columnas
Herculeas uniuerſa planicies eſt. Multis hic ĩ locis a mari ad partes me/
diterraneas ſuperiores ualles ſunt foſſis mediocribus & fluuiatilibus al/
ueis cõparãdæ: & cõplura ad ſtadia extẽſæ. Has maris aſcenſus & æſtu/
antes aquæ: nõ deterius: immo uero commodius q̃ flumina nauigabiles
præſtãt. Cũq; nihil obſtet pelaguſq; ſecũdos curſus per æſtũ ĩ fluminis
modũ exhibeat per fluuiũ labi uidearis. hoc in loco maiora q̃ in reliquis

incrementa sunt. Nã cum ex ingenti pelago unda angustũ agitetur in meatum:quẽ in Hispaniam Mauritania conficit repercussionem acci/pit.Et ad cedentes terræ partes facile desertur.Ex huiusmodi autẽ ualli/bus plætæq; per inundatiões exhauriũt᷑. Quasdã uero nõ penitus aqua destituit:aliquæ intra se insulas accipiunt.Huius itaq; generis effusiões sunt inter sacrum promõtorium: Herculeasq; columnas uehementius q̃ cæteris in locis excrescentes. Talis aũt excrescẽtia ad nauigantiũ usus excellentẽ habet cõmoditatẽ.Plures nãq; sæpius & maiores facit excur/siones:ut ad stad᷑.viii.aduersa augeatur nauigatio.Adeo ut quodammo/do totã terram & quidem nauigabilẽ facile præbeat & ad expottanda & ad importanda inuicẽ onera.At uero molestũ quippiam ĩ hoc habet. Fluuiatiles nanq; nauigationes ingruente uehemẽtius undarum excel/su:& aduersus fluuiotũ cursum fortius reflãte. Nõ patuũ nautis discri/men important:idẽtidẽ siue deserantur siue referãtur.In his uero acces/sibus siue recessibus etiã detrimẽta sunt.pari enim ratione concitantur: celeriterq; mouentur Crebro nanq; nauigia ĩ sicca tellure destituta sũt. Pecora nanq; quæ ante q̃ effundantur aquæ in proximas fluuiis insulas traiecerint:interdũ innndantur interdum reliquuntᷓ Redite aũt coacta cum nequeant prorsus intereunt.Iuuẽcas aiunt obseruare solitas quod ingruit:redeuntes spectare aquas:Et ad continentes temeare terras. Igit᷑ homines cũ locorũ natura percepta inundationes amnibus subseruire similiter ualentes perdidissent urbes in illis & alia quædã habitacula: si/cuti penes fluuios cõdiderũt.E qbus ẽ Asta Nabrissa' Onoba Sonoba Menoba & alii plures.Excipiũt & fossæ nõnullis ĩ locis cõfectæ:ut m̃l'tis ex locis & m̃l'tos ad locos: & iter se & ad exterõs rerũ cõportatio suppe/ditari queat.Adiumento quoq; pariter cõfluẽtiæ sũt ad iundãtias:quas permeare quædã inhibẽt telluris eminentiæ & nauigandi facultatẽ opã/tut:ut ex fluminibus in increscentes maris æstus:& ex illis ĩ flumina ad inuehẽda onera:aquarum commoditas sane subseruiat. Vniuersa uero mercatura ĩ Italiã atq; Romã ẽ ad colũnas usq; cõmodũ habẽs nauigã/di cursũ:excepto dũtaxat siqua circa Euripi ipsius ãgustias difficultas ad est.Et ad nostri maris tractũ.Per tranquillũ nãq; clima cursus ipsi confi/ciũt.Illi præsertim q per altũ mare uersatur. Id antẽ onerariis nauigiis mercatoriã factitãnbus conducit admodũ. Marini quoq; uenti suũ ha/bẽt ordinẽ. Adest & pacis ipsa trãquillitas:extĩctis hac tẽpestate latroci/niis. Vnde iis qui nũc uersãtur in pelago uniuersum adest ociũ. Facilis ẽ securitas. Peculiare sane qddã obseruandũ ẽ:ut Posidonius inquit. Quũ ex Hispania retro nauigatio habenda ẽ: quod in eo mati usq; ad sinum Sardiniensẽ uenti spirãt subsolani:idest Euri qui & Etesiæ dicũt᷑. Qua/

propter cum circa Gymnesias insulas circaq; Sardiniã & alias africæ p/
tes contra ipsas dispulsus errasset. Tandẽ tertio uix mense transmisit in
Italiã. Exportatur autẽ e Turditania uinũ: magna uis trinci: oleũq; non
modo ubertate; sed etiã bonitate præcipuũ: Euehitur insuper cæra mel
pix & grana purpuræ & miniũ: sinopica terra nõ deterius. Ligna cumu/
lant ibi naualia ex indigena materia. Indẽ etiã sal multus effoditur. non
pauca quoque salsa sunt eodẽ in tractu fluenta. Non pauca etiã ad æstas
salsamenta condiuntur: non solũ ea ex regione: sed etiã ex alio extra co/
lumnas littore quæ ponticis nequaq̃ inferiora dixerim. Frequens inde
primũ uestis ueniebat. Nunc uero Coraxorũ amplius laniciũ excellẽtis/
simæ pulchritudinis: unde admissarii talẽto arietes emunt. Telarũ exu/
perans tenuitas: atq; copia: quas Saltiate construũt. Pecorũ omĩs generis
abundãtia: nec minor uenationũ. Pernitiosarũ raritas bæluarũ: præterq̃
effodiẽtium terras cuniculorũ: quos plæriq; lepusculos appellant. Plan/
tis enim uastitatẽ inferũt: & satorũ radices esitãt: & hoc per totam ferme
obueniẽs hispaniã: Massiliam usq; prorogatur: quin & ipsas perturbat ĩ
sulas. Gymnesiarũ autẽ insularũ incolæ missis aliquando Romã Lega/
tis terras petiisse dicuntur. Ab istis enim eiectari bestiis: quibus propter
multitudinẽ obsistere nequirẽt. Ad tãtũ igit̃ pariter bellũ: quod ppetuo
nequaq̃ ingruit cæterũ eruptionẽ pestilentia quadã importat: ueluti ser/
pentũ murũq; agrestium tanti forsitan necessitas ẽ auxilii. Vbi uero me
diocritas adsit plures repertæ sunt uenationes. Itaq; de industria catellas
agrestes afferũt: quas educat Africa: quas quidẽ funiculis capistratas ĩtra
foramina dimittunt. Eæ uero quos capiunt unguibus extrahũt: aut ĩ sũ
ma telluris effugere cogunt. Egressis autẽ uenatores incũbunt capessũt/
que. Quanta uero rerũ ex Turditania exportandarum copia sit: maxie
declarat nauigiorum magnitudo & numerus. Ingẽtes enim naues one/
rariæ isthinc puteolos nauigant & ostiã Romanorũ nauale permeãt. Insu/
per multitudo Africanis ferme æquiparanda tantũ ẽ incrementum. Cũ
autẽ huiusmodi sit mediterranea Turditaniæ copia: æqualẽ etiam mari
timã ex pelagi bonis inuenies. Ostrea nãq; & conchilia omĩa & multitu/
dine & amplitudine omni ex parte exterius mare superat: præcipue cũ
fluxus ac refluxus hic augeantur: qui causa (ut par est) magnitudinis ac
multitudinis propter enudationes existunt. Eundẽ se habet in modũ
circa cetaria genera: Oryges Phalenas Physeteras: quibus reflãtibus ne/
bulosæ cuiusdã columnæ uisio longe cernẽtibus offert̃. Quid Congri:
quid Murene: quãto nostris maiores capiuntur? Aliaq; q̃plura huius
generis edulia? In Carteia uero cerycas. i. murices & purpuras librarũ. x.
In exterioribus aũt locis Murenã & Congrũ minarũ supra octoginta.

Polypũ taléti pondo. Duorũ autẽ sepias cubitorum & similia. Frequens uero Thynnus e uetusto feruore ingenti pinguis aruina horsum impellitur. Querna uero quadã glãde saginatur: quæ ad mare nascitur humilis admodũ at fertilẽ ĩgẽtemq; ĩpédio ꝓducẽs fructũ: quæ quidẽ copiosa ĩ ipsa etiã terra generatur Hispana. Ingẽtes sane radices perideac integræ quercus habẽs: quæ profecto ab humili radice tollitur mius. Tãtũ uero fructũ affert: ut post maturitatẽ littora & extra columnas & itra glãde referta sint: quã æstus aquaꝝ eiectat. Cæterũ intra colũnas semper minus ac mius repitur. Vt aũt autor ẽ Polybius: usq; latinã ipsæ glãdes emittunť: nisi Sardinia quoq; inquit: & huic uicina regio ferat. Verum Thynni ipsi quo magis colũnis propinquãt ab exteriore delati pelago: eo ãplius esca deficiẽte macerãtur. Hæc in mari bælua sẽper adest plurimũ glãde gaudẽs: cuius cibo eximie pinguescit. Cumq; glãdiũ fuerit ubertas: & thynnorũ fit ubertas. Cũ uero prædicta regio tot bonis exuberet effodiendoꝝ sane metallorũ ingeniũ admiraberis. Tota enim talibus plenissima ẽ Hispania. Nõ tota tamẽ procreãdis fructibus facilis: nec tota ferax eũdẽ in modũ: præsertim quæ metallis abundat. Raꝝ enĩ est utriusq; rei fortunari cõmoditate. Raꝝ & eandẽ diuersis paruo in loco abundari metallis. At Turdetania agerq; coniunctus nullam in hoc uitturis genere tatione cõmẽdare uolentibus abesse finit. Nã aurũ argẽtũ æs ferrum nullibi tettarũ neq; tantũ neq; tã probatũ generari hactenus compertũ est: Aurũ enim non solũ ex metallis effoditur: uerũ etiã fluit. Flumina nãq; torrẽtesq; aureã deferũt arenã: quæ passim & per loca aquarũ indiga existẽs cognoscitur. Cæteꝝ cum illic quidẽ minus appareat per aqualia quædã aurei elucẽt grumuli. Quod si quibus a natura negatæ sint aquæ: illatis rigãtes aquis dehinc splẽdescentẽ efficiunt grũmulũ. Puteos quoq; effodientes & alia per solertiã tractantes artificia: lauandis arenis aurũ excerpunt. Pluresq; hac ætate sunt q aurũ eruãt q̃ qui aurũ effodiãt. Vnde & chrysoplysia: idest auri lauachra sũt appellata. Galli quidem digniora esse sua prædicant metalla: quæ in Cimmetio monte sunt: præsertim quæ ad Pyrenen uergũt. Verũenimuero qđ iis e locis educitur magis probatũ est. Inter auri micas autẽ quandoque dimidiæ libræ grũmos quas pilas uocant: repertos fuisse memoriæ traditũ est: qui paruæ admodũ purgationis idigeant. Traditũ etiam ẽ scissis lapidibus glebulas quasdã papillis mãmarum similes iueniri. Ex auro autẽ excocto & tenaci quadã creta repurgato purgamẽtũ electum ẽ. Rursus hoc excoquitur cõmixtionẽ auri atq; argẽti habẽs Argẽtũ qđẽ exurit: cæterũ aurũ ipsũ remanet. Forma enĩ facile fusilis & lapidosa. Ea ꝑpter paleis auꝝ porius liquefit: quoniã cũ flãma mollis existat ad illud

sese pariter metitur:quod & facile cedit facileq; diffundit̃ . Carbo autẽ
caloris uehemẽtia liquefaciẽs & sublimis tollẽs magis ac magis absumit
In Erythris uero extrahit̃:& ꝓpe lauatur ĩ auleolis:uł puteus ipse mol/
lificat̃:limusq; hinc exhaustus eluitur . Argẽtarias aũt fornaces excelsas
efficiũt:ut fumosa illa glebarũ euaporatio tollat̃ in altũ. Grauis enim est
& perniciosa. Aerariæ quoq; effodinæ uocãtur & aureæ. Ex qbus ꝑ cõie/
cturas licet agnoscere :aurũ inde prius effodi solitũ. Posidonius autẽ cũ
effodiẽdi locos multitudinẽq; laudibus extollat:& eorũ uirtutẽ ab solita
minime sese abstinet æloquẽtia. Verũ diuino quodã afflatus spiritu per
ipsos agitatur excessus. Haud enim fidẽ inquit abnego fabulæ:q; syluis
aliquãdo ꝑ ĩcẽdia absũptis terra ipsa auri atq; argẽti feracissima ꝑ noua
quædã ĩ superficiẽ & in superiorẽ telluris faciẽ germina efferbuit. Mõ/
tes enim omnis:& omnẽ tumulũ materiẽ esse monetæ:quã quædã feli/
citatis abũdãtia cumulauit. Quod siquis regionẽ ipsã inspectet ĩquit ef/
fluẽtis ubiq; perpetuo naturæ thesauros & ĩpatoriæ cuiusdã maiestatis
nequaq̃ deficiẽs ærariũ esse dicat. Nõ eni diues tãtũmodo:sed & diuitias
sufficiẽs & suggerens ẽ inquit regio. Penesq; illos (ut uere dicã) subterra/
neũ locũ:nõ ĩfernus:sed Pluton .i. dis ipse opulẽtiæ deus ĩhabitat. Talia
qdẽ spetiosa quadã figura de hisce loquutus ẽ:pĩdeac & ipse ex metallis
copiosa usus oratiõe. Effodiẽtiũ uero solertiã cõmemorans scitum illud
Phalerii adiũgit q ĩ argẽti fodinis agri attici sic ĩtẽte atq; acriter hoĩes ef/
fodere asserit:ut ĩ supiora Plutonẽ ipsũ adducẽdũ esse præstolẽt̃. Horũ
igitur studiũ ac sedulitatẽ ægyptiis æqualẽ esse declarat obliquas ac pro
fũdas cõcidẽtiũ fistulas:ĩ qbus sæpenumero ĩ flumia ĩcidũt. Hũc autẽ
dolũ nõ eũdẽ eẽ & Atticis:sed illis qdẽ enigmati similẽ eẽ scrutãdi me/
talla rationẽ. Nã quotcũq; ait assũpserunt nõ sumpsere. Quot aũt habe/
bãt amiserunt. His uero magis atq; magis fructuosũ ẽ:quoniã æs faciẽ/
tes quartam educunt terræ partem:scilicet æs ipsum. At priuatim argẽ/
tũ effodientes diebus tribus Euboicũ talẽtum eximũt. Stagnũ in super/
ficie nequaq̃ reperiri asserit:ut historici uulgãt:uerum effodi. Generati
autem in Barbaris supra Lusitanos:& ĩ Cassiteriis insulis . Et e Brittanis
Massiliam deferri . In Artabris uero: qui Lusitaniæ postremi ad septẽ/
trionem & occasũ sũt terram argẽto stagno auro albicãti egerminare fa/
ma est:nam argẽto mixtum est. Hãc autem terram amnes ipsos defer/
re:quã mulieres sarculis euellentes : abluere panno ĩplicito: ἐπὶ πιοτήν
Ipse quidem talia de metallis scripta reliquit. Polybius autem effodien/
di locos argenti:quia circa nouam Carthaginem sunt memorans maxi/
mos esse dicit . Distare uero ab urbe stad̃ circiter. xx . In circuitu stad̃.
cccc. Quo ĩ loco quattuor hominũ cẽturias operariorũ manere. Qui tũc

populo Ro.xxv.drachmarũ millia per dies singulos referebāt. Reliquã operationē omitto. Longioris enim sermocinationis ē. Duct ilē glebā argēteiā (ut ait) conterunt. Cribris inde per aquas suspensā agitāt: Rursus quæ subsistunt conterunt. Iterũ liquata diffusis aquis conterunt. Quintā deinde subsistentiam digestā effuso plumbo parũ argentum educũt. Nunc etiam sunt argentariæ non qdē publicæ: neq; hic nec aliis ī locis: sed in priuatorũ possessiones demigrarũt. Aurariæ uero res fisci habēt ut plurimũ. Hinc autē cũ aliis ī locis tum uero Castaone: peculiaris ē effodiēdi plumbi natura & metallũ. Huic etiã argenti pars parua ĩmixta ē. Non adeo ut eius utilis sit expurgatio. Non procul aũt a Castaone mōs est: e quo Betis effluit: quē argentũ nominãt: cum in eo sint argentariæ. Autor uero est Polybius & hũc & Anã e Celtiberia nasci: qui nōgētis distant inter se stad'. Cũ.n. Celtiberi plurimam fortunæ ac dignitatis accessionē uendicasset: finitimã totã regionē eodē nominatã uocabulo reddiderunt uidetur sane priscos illos Betĩ nominasse Tartessum. Gades uero insulasq; uicinas Erythiã. Ideo Stesicorũ de Geryonis armento sic cecinisse existimant: ut e regione illustris Erythiæ progenitum fuerit penes argēteos immēsi Tartessi fontes occultasq; petras. Cũ autē fluuius duobus erũpat ostiis oppidũ inter ipsius cursum quōdã habitatũ fuisse constat: quod Tartessũ eodē quo fluuius nomine appellatũ ē extiterit: agrũq; Tartessiũ: quē Turduli hac ætate pascũt. Eratosthenes quoque contiguã Calpe terrã Tartessiam uocitari perhibet: & Erythiã eximiæ felicitatis insulã: aduersus quē Artemidorus scribens: & hæc ab eo falso cōmemorari tradit: sicut & de distãtia a Gadibus ad sacrũ promōtoriũ: quod abesse dierũ quinq; nauigatiōe dicit: cũ nō plura q̃ mille & dcc. stad' esse constet: & maris æstuaria hucusq; trãsmitti: cum hoc quaq̃ uersum circum orbem terrarũ eueniat & Hispaniæ partes ad Aquilonē uergentes faciliorem ad Gallias habere meatũ: q̃ qui per oceanum nauigationē agunt. Et quæcũq; alia tradidit Pitheæ uerbis per arrogãtiã inductus. Poeta uero grandiloquus atque peritissimus occasiões suppeditauit ad cognoscendum ut eorum locorum minime fuerit ignarus: q suas nō fugerit aures: si recte quis utrunq; raciocinari uoluerit. Et quæ de ipsis deterius differantur: & quæ melius ueriusq;. Deterius quidē q ad occasũ extrema audierat istæc: ubi quẽadmodum idem inquit.

Oceanum irrumpunt splendẽtia lumina solis:

Almæ telluri noctem qui ducit opacam.

Noctē uero diti omīs & īferno ꝓpiquã esse liquet. At īfernũ cũ qs audiat tartaro: Tartarus aũt Tartesso: deriuata illinc denomĩatiōe cōpati potest quē subterraneoꝝ ultimũ locũ esse putauerimus. Adiecit & fabulã

poeticū seruās officiū: quēadmodū cū Cimmerios ad septētrionē & oc/
casum habitantes nosset in locis ad Bosporū sitis:eos ad infernū consti/
tuit. Forsan propter cōmunē aliquē ritū Ionū ad hanc gētem. ætate eni
Homeri uel paulo ante:accessum ad Cimmerios factū fuisse cōmemo/
rāt ad Eoliā usq; & Ioniā. Eodē modo & de Cyaneis insulis :quas uagas
& errabūdas cecini : fabulas ex aliqua sēper itroducēs historia . Difficí/
les nanq; petras aliquas fabulose describit:sicuti Cyaneas. unde & Sym
plegades idest inuicē se cōcutiētes nomē assequutæ sūt. Vnde & p illas
Iasonē cursum tenuisse posuit: Colūnarūq; & Siciliæ fretū pro ipsarum
ratione Cyanearū:quas errabundas appellāt insinuatū ab eo ex fabula/
mento quidē Tartari ad locorū Tartessi mentionē obscurioris sermōis
genere:idest enigmate ad peiora quis animo traduxerit:ad meliora uero
ex his consyderabis. Cū enim Herculis exercitus ad hæc usq; loca Phœ
niciāq; profectus esset:illorū hominū diuitias ociosamq; uitā descripsit.
Hi nanq; tātopere a Phœnicibus subiugatiq; fuere:ut plures Turdeta
niæ urbes confinesq; loci ab eis his habitētur amnis. Vlyssis etiam exer
citus in istis constitutus regionibus & ab illo cognitus occasionē præsti
tisse mihi uidetur:ut ad describēdam Vlyssis:sicut & Troiæ materiā:
ex rerū euentu poetico de more animū traduxerit. Nō solū enim Italiæ
ac Siciliæ loca:& aliæ res quædā taliū signa præ se ferūt atq; describunt.
Sed etiā in Hispania urbs Vlyssea & Mineruæ templum: & cætera pe
ne uestigia infinita illius errorē & Troianū idicāt bellū fuisse. Pariterq;
& expugnatorū & expugnātiū calamitates uastitatēq; commōstrāt His
nāq; ut Cadmeiam uictoriā assequerētur obuenit. Vastatisq; eorū domi
bus:& paucis in singulos accedentibus exuuiis cum eis qui fuere super
stites fides nulla haberetur:ex periculis ad piraticā cōuersi sunt. Et Græ
ci tum spoliati tum dedecore infamati:tādiu sine suis mansisse ignomi/
niam putabant. Tum uero ad illos inanem se redire quisque turpe esse
ducebat. Rursus error Aeneæ & Anthenoris & Henetorum similiter
& Diomedis & Menelai & Vlyssis memoriæ pditus est:aliorumq; cō/
plurium. Poeta igitur tot militiarū & ad ultima hispaniæ gnarus opesq;
& alias uirtutes intelligens:hoc enim Phœnices indicant eo in loco pio/
rum regionem & Elysium campum esse finxit. Quo Proteus Menelaū
transmissurum esse dicit.

Elysium in campum terrarumque ultima tandem
Dii te transmittent:stat flauus ubi Rhadamantus.
Existitq; uiris ubi uita facillima durans.
Non hyemis uis multa:niues:non ingruit hymber.
Stridula sed semper zephyrorum flamina mittit

Ingens oceanus lenimina grata uirorum.
Aeris enim salubritas & suauis zephyri spiritus eius regionis peculiaris
est quæ in occasum uergēs tunq̃ tepore caret. Tū uero terræ terminus:
ubi poetam infernū esse fabularum esse diximus. Adiectus etiā Rhada/
mantus proximū Minoi locū describit: de quo hunc in modū loquitur.
Hic minoa Iouis clarum de sanguine uidi.
Qui aurea sceptra tenens dat iura rigentia functis.
Posteriores inde poetæ uulgare cœperunt & expeditionem in Geryone
Hesperidu Aurea mala
boues. Itidēq; in hesperidum aurea mala. Nominatimq; insulas quasdā
Insule fortunate
fortunatas celebrāt: quas impræsentiarū commōstratas nouimus nō lō/
ge admodū a Mauritaniæ ꝓmōtoriis disiunctas: quæ Gadibus opposita
sunt. Phœnices & Hispaniæ & Africæ nuntios assero. Optimam isti re/
gionē ante Homeri ætatē occuparunt. Locosq; tādiu ditione tenuerunt:
quoad Romani suū soluerūt imperium. Hispanarū quidē opum hæc
testimonia sunt. Carthaginenses ductore Barca aduersus Hispanos du/
ctantes exercitū eos (uti scriptores prodidere) argēteis ī Turditania præ
sepibus & doliis utentes in potestatē redegerūt. Coniectutā faceret qs/
piā e plurima eorū felicitate homines eo tractu ī lōgæuos appellari: pri/
cipes maxime. Ob hanc causam Anacreontē hunc in modū dixisse. Eq/
dē Amaltheæ cornu nolui: neq; annorū .c. & .l. imperiū tenuisse Tartes/
si. Cæterū Herodotū regē ipsū nominatim descripsisse & Arganthoniū
uocitasse: uel enim sic accipi potest. Vel huic dicto pariter illud anacre/
ontis uel cōmunius. Nolim ml'to tēpore Tartessi tenere regnū. Nōnul/
li Tartessū huius tēporis Carteiā appellant. Verū ad regionis felicita/
tē māsuetudo simul & urbanitas accedit Turditanis & Gallis propter
uicinitatē cognationēq; ut testis ē Polybius: Cæteꝝ illis minor: ut pluri/
mū enim uicatim habitāt & uiuunt Nā Turdetani præsertim qui circa
Betim loca tenēt in Romanos penitus ritus transformati sūt. Nec pro/
prie memoriā linguæ seruāt amplius. Plurimiq; Latini facti secū accolas
accepere Romanos. Itaq; paꝝ abest qn uniuersi Romāi sint: & nūc ha/
bitate urbes: & in Gallia pax Augusta: & aliæ in Turdulis augustemeri/
ta: & ī Celtiberis Cæsaraugusta: & aliæ Coloniæ quædā ꝑmutatos dicta/
rū ciuitatū ritus demōstrant. Hispani quoq; q hoc īstitutiōis genus ser/
uāt: stolati uel togati dicūtur: ī qbus sūt et Celtiberi: q quōdā omīs im/
manitate supare credebāt. De his qdē hactenus. Ab sacro promōtorio
rursus ad alterum littoris latus inīnū capiūt qđ spectat ad Tagū sinus
ē. Deīde ꝓmōtoriū barbarū & eruptiones Tagi ī quas recti nauiū cur/
sus. Sunt autē stadia decem. Hoc in loco & maris infusiones ingruūt. E
quibus una ultra stadia .cccc. extēditur ab turri iā dicta. Ea ī pte aquātur

ἐπιπολάζειν. Tagus ad ostiū latitudinē habet stad. xx. altitudinē uero ꝑ magnā: adeo ut a nauigiis millia decē uectātibus nauigari facile possit. Superioribus autē in cāpis cū æstus sit duæ inundationes diffundūtur: ut ad stad. c. & l. facies extet pelagi. Reddat'q; planicies tota nauigabilis. In superiore uero inundatione insula quædā circūplectit' longitudinis stad. xxx. Latitudinis autē paulo minoris fertilis & uitibus optimis cōsita. Ea in monte flumini ꝓxīa iacet distans a mari stad. circitet. d. ager circūcirca bonitate conspicuus: habēs aduersis aquis nauigatiōes admodū faciles etiā grādioribus magnū ad spatiū nauibus. Reliquū uero ad cursum fluuiaticis lēbis Supra Moronē etiā prolixior ē nauigatio. Brutus cognomento callecus hac urbe ad faciēdas excursiōes usus belligerauit in Lusitanos. Eosq; deniq; expugnauit. Ad quotū uastationem fluminis inundationibus adottus ē ut liberas nauigationes & cōmeatuum importationes haberet. Vicina uero Tago cæterorū opulentissima sunt oppida. Amnis quidē pisciū feracissimus est: ostreorum'q; redundās. Ex Celnberis autē originē habēs ꝑ Vettiones & Carpetanos & Lusitanos ī æquinoctialē labitur occasū: aliquātis'per spatio pari ab Ana & Beti fluuiis distans. Postea se mouetur ab illis ad littus australe declinātibus supra mōtes autē quos diximus. Oretani maxime uergunt ī meridiē perueuientes usque ad maritimā aliqua ex parte intra columnas. Post quos Carpetani declinant ad aquilonē: Inde uettiones & uaccei: per quos Durias labitur ad Conciam urbē Vaccœorum transitū habēs. Calleci autē tiouissimi montana habitātes utplurimū: unde et bellacissimi & subiugatu difficlimi: etiam ei qui Lusitanos superauit cognomen præstiterūt: & per hosce annos maxima Lusitanorū pars: ut Calleci uocitētur cōparati sunt. Excellentissima igitur Horitaniæ ciuitas est Cetulum & horia. Tagi uero regio ad aquilonē spectans. Lusitania est inter hispanos gens amplissima: & ānis plurimis Romanorū armis oppugnata. huius regionis latus Australe Tagus cingit. Ab occasu uero & Septentriōe Oceanus. Ab aurora Carpetani Vettiones Vaccei & Calleci fame maioris populi. Reliqui sūt indigni de quibus uerba fiant propter humilitatem & ignobilitatem. Cōtra uero nonnulli & hos Lusitanos nominant. Ab ortu finitimi sunt Calleci quidem Asturiorum genti ac Iberis. Reliqui Celtiberis: longitudo quidem stad. millium. xiii. Latitudo uero minor admodū quæ ad oppositā maris ripam orientale latus efficit. Orientale quidem est altum atque asperum. Subiecta inde ora tota ad mare usque lata planicies patet: paucis dumtaxat montibus exceptis: nec sane magnis. Posidonius Aristotelem haud recte sensisse ait: qui littus & Mauritaniam inundantium: ac decrescentium aquarum causam esse tefert. Maris enim refluxum fieri dixisse propter alta & rigida

pmótoria: quæ cũ ũdas durius accipiat ĩ hispaniã cõtra refũdãt. Cõtraria enim sũt plurima: arenosa uidelicet littora atq; humilia. Recte igitur dixit. Regio itaq; de qua sermo ẽ felicitate præstat ãnibus paruis & magnis irrigua: qui omnis tago ab ortu pariter disiuncti sũt: & maiori ex parte nauigabiles: atque auri grũmulis abundãtes. Deinceps post Tagum nobilissima flumina sũt Muliadas paruas habẽs nauigationes. Inde uacua fluuius: post quos Durius lõgo fluẽs cursũ penes Numãtiã & alias cõplures Celtiberorũ & Vacceorũ habitatas terras. Magnis hi nauigiis permeabiles ad stad' fere. ccc. Alia porro flumia: post quæ & Lethe qđ a plærisq; Essemea uocitat'. Ab aliis Beliõ: & hoc a Celtiberis & Vacceis labitur. Postea Benis: uel (ut alii aiũt) Minium omis Lusitaniæ fluuios magnitudine superãs. Et hic ipse ad stad'. ccc. nauigabilis. Posidonius & hũc e Cantabris fluere dicit: ante cuius eruptionẽ procũbit insula: & instar unguiũ scopuli duo portus habẽtes fluuiorũ. Digne laudari potest naturæ ingeniũ: quoniã adeo imminẽtes extant ripæ: ut intra ipsorũ alueos maris inundatiões satis excipiãt: nec excedãt: nec cãpis stagnẽt. Hic igit' præturæ Bruti terminus ẽ. Alia quoq; plura flumia ulterius sũt prædictis æquali distãtia cõtigua. Extremi Artabri incolũt: circa Neriũ pmõtoriũ: quod occidentalis & aquilonaris finis ẽ lateris. Circũhabitãt Galli qui colentes Anam fluuium cognatione cõtingunt. Nam cum ii pariter atq; Turduli sotiis eo armis peruenissent seditionem egisse ferunt: postea q; Lineam fluuiũ traiecerũt. Cæterũ post seditiõem eorũ amisso duce pallantes ac dissipati ea in regione desederunt. Hanc ob causam flumẽ Lethes: idest obliuionis appellatũ. Habent Artabri frequẽtes urbes in sinu pariter habitatas. Quem nautæ & qui eis ĩ locis uersant' Artabrorũ portũ appellãt. Nostræ homĩes ætatis artabros arotebras uocitãt. Gẽtes igit' citciter. xxx. tractũ iter Artabros & Tagũ ihabitant. Cũ fertilissima sit regio & fructuũ & pecoris & auri: & argẽti mĩtorũq; similiũ. Ex his cõplures: omissis agrorũ cultibus: ĩ marinis latrociniis uitã agitates ut' assiduis iter se bellis discéptãt: ut' traiecto Tago finitimos armis ĩfectãtur. Donec Romani hoĩes humiliora sapere cogẽtes represserũt: & plurimis eorum tedactis in uicos urbibus plærasq; mansuetius ipsi incoluerunt. Huius impietatis initium a montanis (uti par est) ortum fuit. Sterilẽ nãque colentes agrum & paucorum prædiorum possessiones tenentes alienorũ auiditate trahebantur. Qui uero illos propulsare conabãtur: operum suorum dominio priuati: ea in necessitate constituebantur: ut pro agricolatione bellis implicarentur. Euenit igitur ut neglectus ager innatis priuatus bonis a latronibus habitaretur. Lusitanos itaque insidiosos scrutatores ueloces agiles uersatiles esse fama ẽ. Scutũ duum pedum ad

latitudinē gestant curuū ad āteriora prospectās loris depēdens: cui neq; fibula neq; ansa ulla est. Gladiolus aut pugio lateri adhæret. Plurimi li/neos Thoraces habēt. Perpauci loricis utūť aut cristatis cassidibus. Nō/nulli neruatis galeis. Peditibus ocreæ adsūt: unusq́sq; plura fert iacula. Quidam utunť & hastilibus: cuspides sūt æreæ. Aliquos Durio uicinos amni Spartano ritu degere tradūt duobus utētes unguentis: Ad calefa/ciēdūq; ignitis utunť lapidibus & frigida lauanť. Victus illis est cibus mūdus quidē ac simplex: sacrificiis dediti extra perspiciūt: nihilq; cōci/dunt. Inspectāt ex lateris fibras Et contrectātes uentura coniectāt: Ex i/testinis quoq; hominū: maxime captiuorū: diuinationes captāt sagis ue/lantes. Inde ubi plaga infligitur ab intestinis sub aruspice primū ad ho/minis casū uaticinātur. Abscissas captiuorū dextras diis offerūt. Omnes montiū habitatores uictu simplici utūtur. Aquarū potores: humi cubi/tores: longas ut fœmitiæ inferius diffūdunt comas: mitratis frōtibus pu/gnas ineūt: hirco maxime uescūtur: quē & Marti imolant: sicut & captiuos & equos. Faciunt etiā Hecatōbas. i. cētenario numero sacrificia quo/libet ex genere ritu Græcanico. Et (ut inquit Pindarus) omnia cētena im/molant. Gymnica etiā conficiūt certamia. Armis exercēt ludos & equis & cestibus & cursibus & tumultnaria pugna & īstructo p cohortes præ/lio. Montani homines duabus ānī partibus querna uescūtur glāde: quā cū siccauerint frangūt molunt panes conficiūt & ad tēpus reponūt. Or/deatio utūtur uino. nā e uite inopia sūma laborāt. Idq; ita confectū: eue/stigio absūmunt conuiuia inter cōsanguineos celebrātes. Pro oleo buty/rū usurpant: sedētes cœnitant ædificatos ī pariete hemicyclos habentes. Primus sedēdi locus cœnantibus in orbē ætati præstať & honori. Inter/potādū ducto ad tibiā uel tubā choro saltant iflexis exultātes pollitibus. In Bastetanis mulieres inuicē manibus promiscuæ innectūtur: omīs fe/re pullis amicti uestibus & sagis: in quibus iuoluti per strarnēta cubant. Cærea illis: ut Gallis: in usu sūt uasa. Mulieres in roseis degūt ornamē/tis. Hi loco nummorū graui ad modū sarcinarū pmutatiōe utunť: uel extē si argēti lamie frustū abscissū exhibēt. Destiatos neci lapidibus obruūt: patricidas extra mōtiū confinia uel ultra flumia eiectos saxis opprimūt. Cōiugia de more Græcorū cōtrahūt. ægrotos uetusto ritu ægyptiorum in plateis deponūt: ut qui eo modū genere tentati sūt cōmonefacere eos ualeant. Pelliceri usque ad Bruti aduentum nauiculis utebantur per i/undantes aquas & stagna. His autem ānis lintres uno cauatas ex ligno: monoxyla uocāt usurpāt: & q̄dē raro. Sal colore prius purpureo: simul ac teritur: albescit. Hic aē mōrāis uiuēdi ritus quē cōmemoraui: eis inq̄ q boreale Hispaniæ latus terminant Calleeis Austribus Cātabris usq;

De Eg

ad Vascones & Pyrenen. Cunctis enim eadẽ est uiuendi formula. Ve/
reor autem explicandis abũdare nominibus: ne iniucũda reddatur ipsa
descriptio: nisi cuipiã uoluptatis loco fiat cum ad aures perueniãt Pleu/
tauri Bardyetæ Allotriges: cæteriq; deterioris & deformioris appellatio/
nis homĩes. Agrestis aũt eoꝝ ĩmanitas: nõ solũ ex ipso bellãdi usu: uerũ
etiã ex auia locorũ lõgĩquitate ꝓuenit: lõgĩqua enĩ ad eos ẽ nauigatio:
longinqua etiam itineta. Cumq; nullis cõmisceant̃ aduenis: quæ ĩter
homĩes cõmuĩa sũt abiecere: & õnẽ exuerũt hũanitatẽ. Quæ tñ p hoctẽ
pus minus mĩusq; patiũt̃ cũ uigẽte pace ad illos Rõani ꝓficiscãt̃. Qui/
bus uero id mĩus obuẽit ĩportuĩores sũt & ritu bæluaꝝ sæuiores. Talis
cũ adsit illis locorũ sterilitas: & q̃busdã mõtana duricies eius generis in/
cõmoditatem intẽdi credibile est. Cæterũ bella omĩa hac tẽpestate desi/
erunt: ut dixi. Nã Cantabros & uicinas illis gẽtes: quæ adhuc latrocinia
retinẽt Cæsar Augustus oppressit. Et q̃ Romanorũ sotiorum prædões
erant nunc pro Romanis rei militari seruiunt. Coniaci uidelicet & qui
Iberi amnis fontes incolunt: præter Tuisos. Cui Tiberius succedẽs tri/
bus militũ ordinibus impositis locos ipsos ex Augusti Cæsaris instituto
nõ modo pacatos: ueꝝ etiã urbanis præditos moribus effecit. Reliquus
Hispaniæ tractus est nostrũ a colũnis usq; ad Pyreneos montes littus: &
huic incũbẽs regio tota mediterranea. Latitudo quidem inæqualis: cæte/
rũ longitudo paulo plurium q̃ stad̃ mille quaternũ. Spatia uero mariti/
mæ supra stad̃ mille duo dicta sunt. Ferũt aũt a Calpe proxĩo columnis
monte ad Carthaginem nouam duo stad̃ mille &.cc. Hoc uero littus a
Bastetanis: qui & Bastuli dicũtur: & ab Oretanis partim habitari tradit̃.
Hinc habent aliæ ferme totidẽ usq; ad Iberum: & Heletani. Intra Iberũ
autẽ usque ad montem Pyreneũ & Pompeiana Trophea stad̃ mille &
dc. habitate paruam Heletanorum partẽ. Reliqua Indicetos (sic enim
appellantur) quadrifariam diuisos. Inchoantibus uero a Calpe: dorsũ in
parte quoddam montanum est ad Bastetaniã & Oretanos pertinens ne
morosum proceris arboribus maritimam mediterranea oram separans
Hoc in tractu & auri & cæterorũ effosiões multa per loca sũt. In hoc lit/
tore primarium extat oppidũ Malaca: quod tanto a Calpe quanto Ga/
des disiungitur interuallo. In ulteriore terra Emporium est ingentia ha/
bens salsamentaria. Idipsũ nonnulli Menacen opinãtur: quam Phocen/
sium ultimã urbẽ percepimus: quæ ad occasum uergit. Cæterum ea ne/
quaq̃ est. Sed enim illa longinqus distans a Calpe a fundamẽtis effossa
iacet: græcæ urbis uestigia seruãs. Malaca uero Phœniciæ ciuitatis pro/
pinquioris tenet formã. Deinde exitanorũ ciuitas est: a qua salsamẽtaria
præcipuũ nomẽ adepta sunt. Dehĩc Abdera Phœnicũ ipsa ẽt ædificiũ.

Superiora regionis montanæ loca Vlysseam ostẽtãt:in qua ẽ Mineruæ
tẽplum:ut autor ẽ Posidonius & Artemidorus & Asclepiades Myrle/
anus:qui ĩ Turditania litterarii ludi magister extitit:q de regiõis illius
gentibus exponẽdis librũ ædidit.Is monumẽta quædã de Vlyssis erro/
re in Mineruæ tẽplo esse commemorat.Parmas suspensas Aplustria ro
straq; naualia.In Callecis autẽ quosdã ex Teucri cõmilitõibus habitas/
se:ibiq; oppida fuisse:e quibus unũ Hellenes.i.Græci:alterũ Amphilo/
chi nominatũ ẽ:sicut Amphilochus eo in loco diẽ suũ obiit:& comites ĩ
mediterranea errabundi fuere.Sic etiã nonnullos Herculis sotios.Scri/
ptores etiam aliquos tradidisse refert Coloniam e Messana in Hispaniã
esse deductã.Lacões etiã Cãtabriæ partẽ tenuisse:& hic ipse & alius te/
stis est scriptor.Illic & Obsicellã esse:quod & Lactisma uocant urbem
Anthenoris & soriorũ eiusq; filiorũ:quũ in Italiã cursum tenuerunt. In
Africa quoq; credidere nõnulli Gaditanorũ mercatorum fidẽ sequuti:
sicut Artemidorus scriptũ reliquit:quoniã æthiopes Mauritaniæ acco/
læ in occasũ spectantes Lotophagi uocitantur loti cibus carpentes. Gra/
men ac radicẽ quãdã nullo indigentes potu. Nec facultatẽ eius propter
aquaꝝ penuriã habẽtes. Horum natio usq; ĩ Cyreneoꝝ loca extẽditur.
Alii rursus Lotophagi nominant alteram inhabitantes e regione paruæ
Syrtis insularũ Meningẽ.Haud sane mirãdũ est poetã hoc pacto erro/
rẽ Vlyssis fabulose descripsisse:ut mlta de Vlyssis rebus memoriæ pro
diris extra colũnas in Atlantico pelago disposuerit.Quæ enim ab histo/
ricis tradũtur non multũ absunt.Sic de locis sic de reliquis ab eo p fig/
menta enarratis:unde non longe a fide poeticum figmẽtũ erat. Nec siq
hisce credẽtes historiis:& multimodæ uatis ipsius cognitioni Homericã
poesin ad cognatas scientiæ ac peritiæ materias cõuerterũt:queadmodũ
a Crate Malota:& aliis quibusdã factitatũ ẽ.Quidã uero adeo rustice ta
lẽ aggrediendi operis rationẽ admiserũt:ut uatẽ ipsum non solũ cuius/
dã fossoris aut messoris instar ex omni eius generis sciẽtia extruserit:ue/
rum etiam eos q tale negociũ attigerint furiis agitatos fuisse cẽseãt. Pa/
trocinium aũt castigationẽue aut tale aliquid in eoꝝ maledicta cõferre:
ex iis ausus est nemo qui grãmaticã aut mathematicorũ acumina tenere
profiteat:quis eximius.Atqui aduersus multa eorũ maledicta & patro/
cinium & erroris emẽdatiõem adducere fieri posse mihi uidet:ĩ ea præ/
sertim quæ Pytheas quosdã sibi credentes frustratus est:quod per loco/
rũ occidẽtaliũ & aqlonariũ ignorationẽ & Oceani contigit. Cæteꝝ hæc
ĩpræsẽtiaꝝ missa faciamus:quæ peculiari sermõe plixius diserẽda forẽt.
Græcos autẽ ad barbaras natiões errabũdos pagrasse: hãc causã habuit:
qa puas ĩ portiões dissipati fuerãt cũ ĩperia p elationẽ atq; cõtumaciam

inuicem minime coalescerēt: & cōspirationē inter se nequaq̄ haberēt: Vnde contra externas inuadentiū opes imbecilli facti sunt : hoc uero p
elatos spiritus. Quod quidē inter Hispanos maxime latius extendit: cū
ad uersutū natura ingeniū: subdolā quoq; mentē adiungerēt. Nā īuaso/
res & prædones effecti uitā degebāt. Ad parua primū audaces: nec dū i/
gētia aggrediebantur facinora: cū magnas nōdū uires aut sotietates cō/
parassent. Si enim sese mutuo tutari uoluissēt: neq; Carthaginensibus:
neq; prius Tyriis plurimā eorū regionē p maiorē potētiā incursantibus
destruēdi fuisset occasio. Neq; Celtis q nunc appellātur Celtiberi atq;
Berones: neq; Piratæ Viriastho: neq; Sertorio postea: neq; si alii plæriq;
āplificādæ potētiæ auiditate ducebātur: & Romanus populus augēdæ
potētiæ gratia aduersus Hispanos particulatimq; cōtra singulas ciuita/
tes bellū multos protraxit ad ānos: nūc hos nūc illos delēs: donec ad an/
nū fere ducētesimū atq; āplius uniuersos ī potestatē redegerit. Ad isti/
turā igit' orbis enarrationē redeamus. Post ea igit' loca Abdera ē & Car
thago noua: quā ædificauit Asdrubal: is qui Barcæ Hannibalis genitori
successit. Ea sane ē cunctarū eo ī tractu urbiū potētissima. nā & munimi/
ne & murorū structura atq; pulchritudie & portuū cōmoditate & lacus
amœnitate ornatissima ē: nec minus argēti effossionibus: de quibus āte
diximus. Hic & in propinqs locis frequētissima sūt salsamenta. Hoc eti/
am amplissimū ē Emporiū: siue de rebus e mari ad mediterranea īpor
tādis siue ex ipsa regione foras ad omnis exportādis. Hæc uero pars ma
ritima hinc usq; ad Iberū in medio quodāmodo interuallo Sucronē ha
bet fluuiū & eius excursum: & eiusdē nominis urbē. Labit' aūt e monte:
qui icūbenti cōtiguus ē dorso: & e Malaca & ex iminētibus Carthagini
locis pedestri uadabilis: undiq; ab Ibero æqualiter distās: paululū a Car
thagine atq; Ibero disiunctus. Inter Sucronem & Carthaginē tria mas
siliēsiū sūt oppidula haud procul a flumine. Ex iis celeberrimū ē Heme
roscopeū. i. diurna specula in extremitate Dianæ Ephesiæ sacellū habēs
frequēti religione cultū: quo Sertorius ad res maritimas usus ē recepta/
culo. Nā munitissimū ē: ad rē piraticā itē percōmodū: Nauigātibusq; lō
gitiquū præstās prospectū. Vocat' aūt Artemisiū tanq̄ Dianiū: ferrarias
habens effossiones feraces ex propinquo: pusillas etiā insulas Planesiam
Plūbariā & Limnothalassā iminētē: quæ in circuitu ē stad'. cccc. Dehinc
Herculis īsula ē ad Carthaginē spectās: quā a scōbrorū multitudine ca/
ptorū Scōbriā uocāt. Ex qbus Garū (optimū hoc salsamēti genus ē) cō/
dit'. Abest aūt a Carthagie stad'. iiii. & . xx. Rursus altero Sucronis ex la/
tere ad Iberi exitū pgēti Sagūtus occurrit a Zacynthiis cōdita: quā Hā/
nibal cōtra Romani populi fœdera diruēs: belli punici secūdi suscitauit

incēdium.Proximæ urbes sunt Cheronnesus Oleatrū Cartalia In ipso
que Iberi transitu Dertossa Colonia.Labitur autem Iberus a Cātabris e
meridie ortū habēs p magnū cāpoꝝ spatiū pari sēp īteruallo a Pyreneis
distans montibus.Inter Iberi uero deflexiones & extremas Pyrenei par/
tes:a qbus Pōpei monumēta fixa cernūtur prima ē urbs Taraco portu
carēs in sinu quodā sita Cæterū in reliqs idonee cōparata nō minus hac
tēpestate q̄ Carthago uiris pbobis ornata.Ad excipiendas enī pricipum
peregrinationes egregie nata:& nō ītra Iberū modo : sed etiā extra late
Metropolis idest ciuitatū mater ē.Gymnesiæ etiā īsulæ cōtra nō longe
iacētes & Ebosus dignitate præstātes oportunū urbi sitū ostendūt. Era/
tosthenes aūt ei stationē esse affirmat iaciēdis anchoris nō admodū cō/
modā:sicuti cōtra differēs Artemidorus īqt. Vniuersa ab colūnis huc/
usq; maritima īportuosa ē . Deīceps autē hoc ex loco commodis ornata
portubus.Ager quoq; bonitate præcellēs Leetanorū & Lartoleetaꝝ ali/
orūq; taliū usq; ad Emporiū.Illud enī ē a Massiliensibus ædificatū a Py
reneis mōtibus stad̄ mil.iiii.īteruallo & Hispaniæ finibus ad Galliā di/
stās.Hic ē aūt uniuersus tractus agroꝝ & portuū cōmoditate præstans.
Eo ī loco Rhodope oppidulū ē Emporiēsiū: quod plærīq; ab Rhodiis
cōditū fuisse tradūt.Et hic & in Emporio urbe Dianā Ephesiam eximia
ueneratione colūt.In rebus Massiliensibus causā aperiemus : habitabāt
aūt prius Emporienses pusillā quādā oppositā insulā. Quā nūc Paleā/
polin.i.urbē ueterē nomināt.hoc uero tēpore in cōtinēti habitacula po/
suere.Diopolis ē quā murus diuidit uicinos antea quosdā ex Indicetis
habēs īquilinos. Qui et si p se suā agerēt rēpublicā:cōmuīa tamē habe/
re mœnia cū Græcis tutelæ gratia uoluerūt. hæc aūt duplicata sunt me/
dio dirimente muro : Tempore īde procedēte ī eadē ciuitatis guberna/
cula cōuenerūt.Quod & in aliis multis euenit: barbaris & Græcis legi/
bus mixtim tēperatis.Præterfluit uero amnis ex Pyrene exoriens:cuius
qdē egressio Emporiensibus portum efficit.Emporienses egregie circa
colligēda lina opus agunt.Interiorē agrum:cū aliaꝝ reꝝ:tum uero spar/
ti feracē habēt.Qui uero inutilior ē ac tenuis iuncū pducit: ut etiā iun/
cariū cāpū appellēt.Plærīq; ultimas Pyrenei mōtis ptes usq; ad Pōpeii
trophea tenēt. Per quæ ex Italia ad interiorē Hispaniā pgētibus iter est
maxime ad Beticā.Hæc uia nūc quidē mari proxima:nūc aūt lōginqua
reddit̄:præsertim ubi spectat occasū.Ducit̄ aūt Taraconē a Pōpeianis
monumētis p iuncariū cāpū & Betterones:& Marathoniū:i.fœniculari/
um:quē a nascētibus late fœniculis:sic latina lingua uocitāt. Dehinc ex
Taracone ad traiectū Iberi amnis p ciuitatē Dertossam:hinc p Saguntū
pducta & urbē Setabin sēsim a mari discedit:& Spartario cāpo: q sicut

& alter Iuncarius: ita & ipse Spartarius appellat᷑: sese applicat. Hic autē & spatiosus & aquarū indigens implicatū sparto iuncū procreat: qđ ad omnis oras: potissimū in Italiā deuehitur. Antea mediū per cāpū atque Egelastas uiā ipsā & longinquā & asperā esse contingebat. Nūc autē ad maritimā facta ē iuncariū rātūmō attingēs capū: ad idēq; pertēdes quo prior illa: ad Clastonē scilicet & Obulconē: ꝑ quas & ad Cordubā & ad Gades uia perducitur: quæ duo amplissima sūt Emporia. Distat autem a Corduba Obulco stađ circiter .xxx. Ab rerū sane scriptoribus traditū est Cæsarē e Roma Obulconē .vii. ac .xx. die peruenisse in castra. Illa ibidē eo tēpore fuerant: quo ad Mundā Martē cōsertutus erat. Tota quæ eo tēpore fuerat a columnis ad Hispaniæ Galliæq; terminos maritima huius generis est. Super hanc uero situs mediterraneus ager: is inq̄ qui inter Pyreneos montes: latusq; septētrionale usq; ad Satyros ē duobus maxime fititur mōtibus. E quibus unus æqualiter a Pyrene distās producit᷑ a Cātabris exoriēs. In nostro aūt finit᷑ pelago Idubeda uocitatus. Reliquus a medio in occasū ꝑmeat: defluxus quidē in austrū & litus a colūnis protēdens. Hic uero nudus ac tenuis ab initio est tumulus: per Spartariū excurrēs cāpū. Applicatur autē syluæ sup Carthaginē & Malacæ regionē: & Orospeda nominatur. Inter Pyreneū & Idubedā Iberus fluuius labit᷑ ab ābobus exæquo disiunctus motitibus & fluētibus hinc amnibus: ac reliquis resertus aquis. Ad Iberū urbs extat. Augustacæsaria uocitata: & Colonia quædā celsa habēs pōtis lapidei transitum. Ora compluribus habitatur gentibus: e quibus nobilissima Iacetana dicitur. Hæc a pyrenes radicibus inchoans ī cāpos usq; latius extēdit᷑: & Ilerdæ ac Ileosce Ilergetarū locis adiungit᷑ non procul ab Ibero. Quibus in oppidis Sertorius pugnas gessit extremas: & in Vasconum urbe Calagurio & maritima Taraconis & Hemeroscopio cum e Celtiberis fuisset eiectus: ubi aduersa captus ualitudine diem suum obiit. Ad Ilerdam uero posterioribus annis Afranius & Petreius Pōpeiani ductores ab diuo Cæsare debellati fuere. Distat Ilerda ab Ibero tēdentibus in occasū stađ .c. & .lx. A Taracone autē ad Austrū circiter stađ .cccc. & .lx. Ad aqlonē uero Isca stađ .d. & .xl. Per hosce mōtes ex Taracone ad postremos ad Oceanū Vascones ad Pōpelonē & Oedasunē uicinā Oceano urbem uia est stađ mille duobus & .cccc. ad Aquitaniæ & Hispaniæ confinia: Iaccetani sunt in quibus ea tempestate sertorius cum Pompeio belligerabat. Postea uero Pompeii filius Sextus aduersus Cæsaris pæfectos. Supra Iacceranos ad Seprētrionem gens incolit Vasconum In qua Pōpelon sita est: ueluti Pompeiopolis: Pyrenes uero ipsius latus ī Hispaniā uergens consitum ē uariis arboribus materiæ multitudine: & quæ semp

uirēs germinet. Alterū autē Galliam spectans: nudum omnio. Media uero loca conualles continēt: quas frequētes cultores habitāt. Quas quā maxima Hispaniæ nationis portio Cerretani tenēt: a quibus mulnsariā Perne conduntur Cātabricis perquāsimiles: prouētū non mediocrē hominibus exhibētes. Vbi uero Indubedā transieris: euestigio Celtiberia frequens dispar occurrit. Magna illius pars inculta & aspera: & fluuialibus mundanonibus uasta: q per hos Anas defertur: & Tagus. & deinceps flumina plurima: quæ in occasū irrūpunt oceanū. originē ex Iberis agris habenna. Quorū Dureias præter Numātiam: orāq Sergūtiam currit. Cæterq Betis ex Orospeda oriēs: per agrū Oretanū fluit ī Beticā. E regione autē Septētrionis Berones Celtiberis proximi: & Cantabris Conscis habitāt: & ipsi e Gallica transmigratione orti. Horū urbs ē uaria: ad Iberi trāsitū sita. Coniuncti sunt & Bardyitis: q nunc Bardyuli uocātur. Ab occasu Astures quidā sūt: & ex Callecis aliqui: atq Vacceis: uettonibusq & Carpetanis. Ab Austro uero Oretani: & ex Bastetanis quicūq Orospedā icolūt: & ex Dittanis. Ad oriētē aurē Iubeda. Cumq Celtiberi ipsi quadrifariā partiti sint. Fortissimi ad ortū ac Meridiē sūt: Vraci ad Carpētanos ptinētes: fontesq Tagi. Eorū nobilissima ciuitas est Numantia: quæ in bello Celtiberico: quod aduersus Ro. populū gessit: uirtutē propriā ostentauit. Quod uicesimum perdurauit ad ānū. Complures enim exercitus cū Imperatoribus ad internitionē detracti. Nouissime aūt Numantini obsidiōe cincti: diuturna patiētia tolerarūt. Paucis dūtaxat exceptis: qui cedētes murū dediderūt. Sunt & Lusones: qui ad ortū spectātes: & ipsi ad Tagi fōtes pertinēt. Oppidū ē Aruacotum Segeda: & Pallāria. Numantia ab Augusta Cæsarea: quā sup Iberq sitam esse diximus: abest ad stad. dccc. Celtiberoq etiam urbes extant. Segobrica: & Bilbilis: circa quas Sertorius & Metellus prœlium cōmiserunt. Polybius uero: cū Vacceorum: & Celtiberorū populos dinumeret: cum aliis ciuitatibus & Sagesamam: & Intercatiam colligit. Posidonius auctor est. M. Marcellū tributum ex Celtiberia exegisse talētum dc. Ex quo coniecturā facere licet: q Celtiberorū natio frequentissima fuerat: & auri atq argenti copia excellēs: tametsi agrum incolentes sterilem. Polybius. ccc. urbes illorum: a Tiberio Graccho subuersas esse: memoriæ prodidit quod ritu Comico: Tib. Gracchi gratia: dictū ē ab eo: qui turres urbis appellat. Vt in triumphalibus pōpis fieri mos ē Quod ab re nequaq dictū esse crediderim. Nam Imperatores & rerum gestaq Scriptores: ut ornatiora efficiāt negotia: ad hoc mennēdi genus efferūt. Cū etiā q urbes Hispanorū supra mille fuisse prædicāt: huc deduci mihi uideatur: ut ingentes uici: oppida nominētur. Haud enim agri illius

Celtiberia

Anas

Vracorū Vrbe Numantia

Lusone Arua... Segeda Pall...

Sagesama Intercatia

Celtiberi

ĩgenium tam multas capere ualet urbes:tum quod sterilis sit:& alienus
a moribus nostris: & ĩmansuetus: Tum quod eorũ uictus:& actiões lõ/
ge a littoribus nostris:ad tale aliquid non edoceat. Nã qui per uicos ha/
bitant:agrestes sunt:cuiusmodi magna ex parte sunt Hispani. Ciuitates
autẽ comitate & masuetudine condiunt incolas. Neq; tamẽ id facile:po/
tissimum cũ ad uicinorũ detrimẽtũ siluæ materiã occasionẽq; suppedi/
tent. Post Celtiberos:ad Austrũ sunt montani:Orospedã habitantes: &
spectãtẽ ad Sucronẽ regionẽ: Sidetani usq; Carthaginẽ:& Bastetani : &
Oretani:ferme usq; Malacã. Iberos autẽ uniuersos: sicut & de Lusitanis
diximus: peltas gestasse constat: & armaturis agiles:propter latrocinia:
iaculo:fũda & gladio utebãtur. Inter pedites equitatũ ĩmiscere cõsueue
rant:equis ad conscẽdẽdos mõtes edoctis: nec minus ad curuanda leui/
ter genua:quotiẽs iussi fuerint:ubi usus exigit. Producit capreas Hispa/
nia:equosq; siluestres affatim. Quibusdã in locis: Lacus incremẽta susci/
piũt. Cygni & eius generis aues plurimæ. Similiter & Otides ãnes pro/
creant & Castoras. Et Castoriũ quidẽ:nõ eã quã Põticũ habet uim. Põ/
tico enim propriũ est:ut uenenosũ sit:ut & aliis pmultis. Cũ Posidonius
dicat:solũ ex ære Cyprio lapidẽ Cadmiã gigni:& Vitreolũ & Spodiũ.
Peculiare uero Hispaniæ esse Posidonius asserit: ut nigræ ibidem sint
Cornices. Cũq; Celtiberorũ equi subalib sint:si ĩexteriorẽ traducantur
Hispaniam:colorẽ permutant. Sunt aũt Parthicorũ similes. Nã & agili/
rate:& currendi dexteritate:reliquos anteire. Radicũ ad tincturã idonea/
rũ copia permaxima Oliua:uite:ficulnea:arboribusq; similibus:Hispa/
nũ ad nos spectans littus abundat. Et exterius frequẽs est. Quibus ocea/
ni pars: Aquilonaris maxime:propter frigus indiget. Reliqua uero am/
plius:propter hominũ incuriam:cũ nulla educatione instituti:sed neces/
sitatis magis:& brutarũ animantiũ affectione: & deprauatis moribus ui/
tã agant. Nisi quispiã ad educationẽ bonã: eos uitã degere existimet:qui
ex lotio:diutius intra cloacas seruato:lauacra sibi cõficiãt. Quiq; sibi su/
isq; uxoribus: intritis purgamẽtis dentes abstergãt:queadmodũ Canta/
bros:confinesq; illis factitare fama est. Humi dormitare: Iberis Gallisq;
cõmune. Callecis deũ nullũ esse qdã aiũt Celtiberi & uicini sui ĩ Boreã
habitantes:cuipiã deo:cuius nomẽ non extat:rotũda luna tẽpore noctur
no ante fores:per omnis domos pernoctãt saltus agitantes. Vettones cũ
primũ Romanoꝝ castra ĩtuentes:quosdã cẽturiões de ãbulationis cau/
sa:deflectere uiã cernerent: ĩsanire hoĩes suspicati sunt. Itaq; eis præce/
dẽtes uiã ad tabernacula cõmõstrabãt:pinde ac:aut fixos p qetẽ manere
aut pugnare:necessariũ arbitrarẽtur. Quis aũt mulieꝝ nõnullaꝝ mũdũ:
ĩter barbaricã nõ ponat formã? de quo mẽtionẽ fecit Artemidorus. Eas

enim monilia ferrea:collo circũdata gestare refert: supra uerticē coruos icuruos habētia:& āte frōtē lōgius icubētes. Hos uero ad coruos uelū: cū uelint attrahūt:ut extetū faciei præbeant umbraculū. Hocq; magnū ducunt ornamētū. Quadā ī pte tympanulū circūducit: ad posterioteſq; i occipite neruos capitiſq; ad auriculas adſtrictū ī altū:latūq; paulatim ſupinatur. Alias ſinciput expilatū enudare:adeo ut āplius q̃ frōs ipſa pateat. Aliquas īpoſitū ad pedis menſurā ī ſublime ſtilū erigere:cui Cælariē circūtexūt. Deinde pileo nigranti exornāt. Multa re uera pſpecta ſermonē de omnibus diuulgāt Hiſpaniæ gētibus: potiſſimū de iacentibus ad Boreā. Nec ſolū de illaȝ fortitudine:ſed etiā crudelitate: & amētia rituū beluaȝ. Matres in bello Cātabrico filios: prius q̃ ī hoſtiū manus capti peruenirēt necauerunt. Puer q̃dā cū parētes ac germani captiui:uinculis adſtricti iacerēt:eos omīs neci tradidit. Ita enim pater iuſſerat:attributo in poteſtatē ferro. Idē fecit mulier quædā de iis:qui ſecū capti fuerāt. Quidā intra uinoſorū cōuiuiū inuitat:ſupra rogū ſeſe coniecit. Hæc cū Gallis Tracibuſq; cōmunia cōueniunt:& gente Scythica. Virorum mulierūq; cōmunis ē uirilitas. Rē ipſæ ruſtica exercent. Puerperæq; uiris miniſteriū exhibēt. Quos illæ earū uice accūbere iubēt. Interagēdūq; ipſe lauāt. Ipſæ ad aliquē fluminis alueū accūbentes:īfātē pānis iuoluūt Poſidonius tradit hoſpitē ſuū Charmoleū eē cōmemoraſſe:uiȝ quēdā genere Maſſiliēſē:uiroſ ac foēinas ī agro Liguſtico:data mercede ad agri foſſionē una cōduxiſſe. Vnā aūt ut pariēdi dolores eā uexare cœperut: nō procul ab ope diſceſſiſſe. Enixāq; confeſtim opus repetiſſe:ne mercedē amitteret. Ipſe uero cū eā difficulter cū doloribus operātē ītueret: cauſæ prius ignarus demū edidicit. Itaq; mercedem exhibens:ipſā abire iuſit. Elatum igit̃ tollēs infantē:fōticuli cuiuſpiā lauit aquula. Et pannis quos habuit inuoluēs:saluū baiulauit ad ediculā. Nec illud Hiſpanis ē proprium:ut duo pariter uno uehant̃ equo. Cæterū interprœliādū alter pedeſter certamē init. Nec illis ē peculiaris ingēs muȝ multitudo. Vnde peſtilētes ſæpenumero ſecuti ſunt morbi. Hoc aduerſus Romanos adueni in Cātabria:ut eſſet qui accepta mercede: mures uenarentur. & quantitate deſignata:ſalutē uix aſſequerēt̃. Eos aūt tum rerum aliaȝ:tū uero tritici deprehenderet iopia:ex Aqtania magno cum labore ac diffi cultate:ppter locoȝ aſperitates frumētabant̃. Hoc etiā de Cātabroȝ diuulgatur amētia.quod nonnulli cū in manus hoſtiū ueniſſent:crucibus deīde ſuffixi:lætitiæ pœna canebant. Huius q̃dē generis mores agreſtis cuiuſdā ferocitatis exēpla ſint. Talia uero cum minus ciuilia ſint:nō tamen beluaȝ uitā referūt. Quēadmodū apud Cātabros:uiros uxoribus dotes tradere:& filias hæredes deſignari:a qbus fratres earum uxoribus

exhibent. Hoc qdē cū nō admodū ciuile sit: muliebrē quandā habet tēperātiā. Hispanū & illud ē: ut de more toxicū apponat: quod ex olere: apio cōsimili cōficiūt: nullū afferēs dolorē: ut si qd afferat īuitis: īpromptu illud habeāt. Illud etiā eorūdē ē: ut sese pro iis: qbus concilient̄ imolēt. & pro eis morti se deuoueant. Quidā igit̄ hanc Regionē duas ī partes diuisā esse tradūt. Sicut & ipsi diximus. Alii uero quinq; ptitam asserūt. Nec certū ī hisce exponi potest: & ꝑpter pmutationes: & locorum ignobilitates. In notissimis enī ptibus & fama celeberrimis: uarietates notitia illustrātur: & agri ptitiones: & uocabulorꝫ trāsformationes & si quid eius generis ē. A multis enī diuulgatū ē: a Græcis maxīe: q ōtiū facūdissimi fuere: uerꝫ quæcūq; & Barbara: & lōginqua & exiguos cōtinētia locos & dissipati sita sūt: de iis cōmētaria: nec tuta nec admodū mlta fuerūt. Adeo ut quotcūq; a Græcis rēota sūt: ignoratiōem ītēdāt. Cæterꝫ Latini qdē Scriptores Græcos ipsos sane imitant̄. At uero nō mltū. Nā q illi memoriæ cōmēdarūt: a Græcis accepta cōuerterūt. Ex seipsis uero nō lōge suæ natiōis studiū dilatauere. Vnde siq ex illis diminutio defectusq; fiat: nō mlta ab aliis supplemēta parāt̄. Alioqn ipsis Græcorꝫ nominibus: claritate plurima excellētibus. Cū igit̄ tractus uniuersus extra Rhodanū terrāq; ītra Gallicos situs artatā: a priscis illis uocitet̄ Iberia: Nostri sæculi homīes ipsius cōfinia Pyreneos mōtes ponūt. Eādēq; Iberiā & Hispaniā noīant: q ītra Iberꝫ cōtiet̄. Vetustiores aūt hos ipsos Igleras appellāt: non mltū pascētes agrꝫ: sicut auctor ē Asclepiades Myrleanus. Romani uero totā eodē mō nomināt Iberiā & Hispaniā. Partē qdē unā exteriorē: Alterā uero īteriorē dictarūt. Alio aūt ī tēpore: alio quoq; pacto: pro reipublicæ magistratibus diuiserūt: cū ꝓuintiæ nūc plebi Senatuiq; designētur. Nūc duci Romano. Betica plebi attribuit̄. Ad quā Prætor mittit̄: q Legatū habet & quæstorē. Eius terminū ad ortū usque Castaonē cōstituerūt. Reliqua Cæsaris ē: qui duos mittit Legatos: Prætoriū: & cōsularē. Prætorius quidē secū legatū habet: q Lusitāis ius dicit uicinis Beticæ. Extēdūturq; usq; ad Amnē Duriā & eius ostiū Hūc enī agrū sic appellāt: proprio in hūc diē nomine. Eo in loco sita est Augusta Emetita reliqua. Hæc aūt ē plurima Iberiæ pars: Prætori subdita ē Cōsulari. Haud īdignū habēti exercitū: tribus īstructū ordinibus: ac legatis tribus. E qbus unus duos secum ducens ordines: tractū trans Duriā seruat uniuersū: ad Arctos: quē antea qdā Lusitanos appellabant. Alii uero nūc Callecos uocāt. His aūt spectātes ad Septētrionē mōtes: ꝓpiq sunt cū Asturibus: & Cātabris. Per Astures sane defluit Melsus āmis: pauloque remotus ē Noega oppidū. Prope aūt ē Oceāi refusio Astures a Cātabris sepās. Dehīc mōtiū sūt radices: usq; ad Pyrenē. Secūdus Legatus

cũ altero adeſt ordine. Tertius autẽ interna cuſtodit. Cõtinet autẽ gẽtes dictas i pacis & mãſuetudinis morẽ. Italicãq; formulã: cũ togatã ſubide ueſtẽ iduãt. Hi autẽ ſũt Celnberi: quiq; utrãq; Ibero ꝓpinquã regionẽ: niſq; ad maritima icolũt. Ipſe uero Imperator i oris maritimis: maxie ad Carthaginẽ: & Tarraconẽ Iuriſdicionẽ agitãs: ducit Hyberna. Aeſtiuis autẽ diebus aliqua ſemp obit: intuẽs quæ emendationis indigeãt. Adſũt & Cæſaris procuratores: Equeſtris ordinis uiri: qui militibus ad uictus ſui diſpenſationẽ pecunias diſtribuunt. E regiõe Hiſpaniæ inſulæ iacẽt. Duæ quidẽ Pityuſæ. Duæ uero Gymneſiæ: quæ Baleares appellantur: quas inter Tarraconis & Sucronis maritimam eſſe ſitas contingit. Sup hanc cõditũ eſt Saguntum. Pityuſæ longius in bello exiſtentes: magis q̃ Gymneſiæ: declinãtur i occaſũ. E quibus una quidem uocatur Ebuſus: urbẽ eiuſdẽ nominis continẽs. Circuitus inſulæ ſtad. cccc. Latitudo inæqualis: uti etiã longitudo. Prope iacet Inſula Ophiuſa: lõge ac minor deſerta. Gymneſiarũ una qdẽ maior: duas habet urbes: Pallamã atq; Potẽtiã. Hæc ad ortũ ſita eſt. Pallama uero ad occaſũ. Inſulæ longitudo ſtad. paulominus. dc. latitudo. cc. Artemidorus autẽ lõgitudinẽ: latitudinẽq; duplicauit. Minor autẽ altera a potẽtia ſtad. circiter. lxx. diſtat. Multo q̃ altera iferior magnitudine minor eſt. Virtute uero ea nihilo iferior. Ferriles enim ambæ: & portuũ bonitate præſtãtes: licet oſtia latẽtes ſub aqs petras frequẽtes habeãt: ut ſubeuntibus attẽtiore cura opus ſit. Locorũ autem uirtus paci deditos efficit incolas: quemadmodum & Ebuſi cultores. Quom autem pauci quidam improbi: aduerſus maris prædones: communis emolumenti gratia conſpiraſſent: crimine uniuerſis iſparſo. Metellus cognomento Balearicus: eos inuaſit. Qui etiam ciuitates mœnibus circũſepſit: eandem ob uirtutem: aliorum inſidiis obnoxii: licet ſtudio pacis intenti: tamen funditores optimi uocitantur: q; ut fama eſt: ex quo Phœnices Inſularum potiti ſunt: egregie exercuerunt. Hi primi mortales laticlauum induiſſe feruntur. Ad pugnas diſcincti erumpunt: manu ſcutum geſtantes: & peruſtum iaculum raro ferratæ cuſpidis haſtam. Ternas circum caput fundas: e iuncis compactas geſtant: quos melancrenas appellant: e quibus funes texuntur. Vnde & Philetas in libro interpretationum: Hitta inquit ueſtis ſordida: ratus limbus inuoluitur: & iunceum ornamentum: perinde ac iuncis circũcinctis: fundas uero aut iunceas: aut ſetis contextas: aut neruis geſtant. uel longioribus habenis: uel breuioribus: uel mediocribus: ad remotiores iactus uel propinquiores uel medios. A puerilibus hoc pacto ad fundas exercebantur annis: ut alioquin ne panis quidem pueris exhiberetur: niſi funda quicq̃ prius attingerent. Q uocirca Metellus propius

Gymneſiæ
Maior. Pallama Potentia.
Minor

Insulas adnauigans:pelles nauiũ tectis prætẽdit: ut aduersus fundarum
iactus tegmina essent. Deinde ex Iberia tria Romanoꝝ milia introduxit
accolas. Præter agri uero feracitatẽ:& illud hisce in locis cõmoditatis ad/
est:ut ullũ noxium animal nõ facile repias. Nã cuniculos nequaq̃ ĩdige/
nas esse asserũt. Q uinimo cũ ex propiqua Insula:q̃dã marem ac fœmi/
nã attulisset:tanta ab initio facta eoꝝ ẽ procreatio:ut ex subterraneis cu/
niculis domicilia subuerterẽtur:& arbores &(ut superius cõmemoraui)
homines ad implorãdã populi Romani opẽ:cõfugere coacti sint. Nunc
autẽ cũ ad tractãdã eorũ uẽationẽ aptissimi facti sint : nulla inualescere
sibi dãna permittũt. Veꝝ possessores magnã ex terræ fructibus utilita/
tẽ assequuntur. Hæ quidẽ intra colũnas: quas Herculeas uocãt existũt.

¶ Iuxta has paruæ duæ adiacẽt insulæ. Q uotũ altera Iunonis nominatur
Insula Quidã sane & has uocauere columnas. ¶ Extra colũnas Gades sũt:
de q̃bus tãtũ solũmodo diximus:ꝙ a Calpe stad̃. dcc. & l. ĩteruallo dis/
iungũtur. Prope autẽ erũpẽtem Betim sitæ sunt:de quibus prolixa dis/
seminaf oratio. Hi etenim sunt uiri:qui & plĩma:& ingentia emittentes
nauigia:nostrũ & exterius mare nauigãt:cũ neq; magnã habitẽt Insulã:
neq; multũ e cõtinẽte fructum legãt:neq; aliaꝝ ubertate fruãtur Insula/
rum:sed magis pelagus inhabitent. Pauci admodũ rẽ domesticã curant.
uł Romæ morã ducũt. Nã incolaꝝ magnitudĩe:nullis extra Romã po/
sitis:gẽs esset ĩferior. Igif accepi ĩ uno ætatis nostræ cẽsu: equestris ordi
nis Gaditanos uiros quingentos esse cẽsos:quot ĩ nulla Italicaꝝ urbium:
præter Patauinos obuenere. Tot autẽ numero cũ sint:Insulã habitãt nõ
lõgiorẽ stad̃. c. cũ latitudo uspiã stad̃. unũ nõ excedat. Oppidũ initio in/
habitabãt sane pusillũ. Balbus uero Gaditanus uir triũphalis:aliud ĩsu/
per illis ædificauit:q̃d Neapolim uocãt. Ex ãbabus deducta ẽ Didyma:
nõ ultra stad̃. xx. cõplexa:nec ea q̃dẽ anguste habitata:quippe cum mo/
dici sint eius cultores. Cum maiore ex parte maritimas nauigatiões om/
nes exerceãt:partim etiã continẽtem incolant:præsertim uicinã quãdam
Insulã:ꝑpter ipsius fertilitatẽ:quã uelut æmulã Didymæ fecere ciuita/
tẽ:tãta ẽ loci delectatio. Pauci in illius cõparatione:& hic habitacula te/
nent : illius etiam naualis grana : quod quidem nauale illis in opposita
continente Balbus extruxit. Ciuitas ad occiduas Insulæ partes iacet. Ipsi
quoq; ĩsulæ proximũ ĩ extremis ẽ Croniũ. Ad alterã ptẽ ad ortũ cõuer/
sũ ẽ Heracliũ:quo ex loco maxime cõtinẽti coniũgif Insula:ad stadii la/
titudinẽ:medio ĩteriacẽte pelago semota. Tẽplũ ab urbe. xii. milia pas/
suũ abesse ferũt:quãtũ certaminũ:tãtũ & miliariorum numeꝝ faciẽtes.
Maius aũt ẽ ferme tãto:quãta ẽ Insulæ lõgitudo. Est aũt Insulæ ab occa/
su ĩ ortũ magnitudinis spatium . Pherecydes autem Gades: Erythiam

cõsistat:aequalia fieri quae accidãt.In tropicis aũt iaequalitatẽ & multitu/dine:& celeritate prorsus existere.Ex reliquis uero ad singula: secundũ appropinquationes proportionẽ effici.Ipse autẽ se dicit:cũ rotunda cir/ca tropicũ aestiuũ Luna:in Herculis tẽplo Gadibus uersaretur dies cõ/plures:ãnuas differentias intelligere nequiuisse. Circa mensis illius aũt coniunctionẽ:magnã i Ilipa annotasse permutationẽ: praeter superioris tẽporis flumínis Betis refusionis.In quibus nec ad medietatẽ ripas irri/gabat.Per id uero tempus:adeo suffusas inundasse aquas:ut eodem in loco milites aquarentur.Ilipa uero a mari stad'.dcc.abest.Finitimosq; pe lago cãpos ad stad'.xxx.altitudinẽ:ex inundatione demersos.Ita ut insu/lae deprehenderentur:& fũdamẽtorũ Herculei tẽpli sublimitas & ipsi/us aggeris:qui ante portũ Gadibus procumbit. Qui ab eo mẽsura quae/situs ut asserit:decem etiam cubitis cohoperiri uix possit. Quod siqs fa/ctas aliquo in tẽpore accessiones duplicatas adiecerit:sic magnitudinem inundationis in cãpis manifestissime exhiberet. Hoc cõmuniter accide/re traditur:per uniuersã circumiacẽtem. Oceano plagã.At nouũ quid/dam de Ibero amne:eiq; peculiare iste cõmemorat:Siquidem eũ inquit nonnullis in locis absq; hymbribus: absq; niuibus inundationibus late spargi:ubi ab Aquilone uenti frequẽtes ingrũãt. Cuius rei causam esse asserit lacũ per quẽ elabitur. Cum illo enim lacus aqua: impellentibus uẽtis extrudit.De arbore quoq; Gadibus existẽte scriptis ꝓdidit: quae ramos humum usq; incuruatos habeat:frõdes saepissime mucronis spe/ciẽ gestantes:quaꝝ ad cubitũ longitudo est Latitudo uero digitoꝝ quat/tuor.Circa nouã Carthagiem arborẽ esse:quae de spina corticẽ emittat: ex quo telae pulcherrimae conficiant'. Huic quidẽ Gaditanae nos i aegy/pto:in ipsa ramorũ curuatura simile perspeximus. Caeterũ fronde dissi/mile:ac infructuosã. Hanc autẽ frũctũ ferre dicit. In Cappadocia quoq; e spinis collecta texunt'.Arbor autẽ nulla spinas affert:e quibus cortex extet.Verum humi serpens herba.Gaditanae uero arbori & illud inatũ esse traditur:quod uno fracto ramo lac effluit. Quod si radicem abscide ris minii humor exudat.De Gadibus hactenus.Cassiterides aũt Insulae decem numero sunt:inter se propinquae:ad Aquilonem iacentes:i pela/gus expositae ab Artabrorũ portu.Earum una deserta est. Reliquas ha/bitãt homines colore fusco:talares induentes tunicas. Cingula pectori/bus gestantes:cum baculis deambulãt. Tragicarũ persimiles furiaꝝ. Victus illis utplurimũ ex armẽtis nomadice:idest ritu pastorali.Stagni ac plũbi metalla:idest occultas sub terra uenas habẽt: ꝓ qbus simul & pellibus tegulas pmutãt:& sales cũ negotiatoribus.Nec mĩus aerea uasa. Hanc negotiãdi uiam soli ãtea Phoenices e Gadibus missi aggrediebãt'.

Cum interim cursum istum cũctos mortales ipsi celarẽt. At enim Romani ut emporia illa noscitarent: quendã consectati sunt nauclerũ: qui per inuidiam sponte limosos in locos illisa naui: eandem in cladẽ sectatores inducens: ab naufragio euasit icolumis. Quo ex facto amissi oneris pretium: publice testiturum accepit. Romani tamen facientes crebro periculum: cursũ illum nauigatione frequenti perdidicere. Postea uero q̃ P. Crassus aduersus eos trãsmittens metalla: paruæ altitudinis effossa cognouit: & mortales ipsos pacis studio: maritimis omnio deditos actionibus: hanc optantibus industriam apperuit: licet amplius hoc ipsum mare sit: q̃ quod inter Brittaniam iteriacet Insulam. De Hispania quidem: & de adiacentibus Insulis hactenus.

P. crassus

Libri quarti hæc sunt Capitula.
Quæ ad Galliam: & Hispaniam pertinent.
Quantum intra se Italiæ alpes continent.
In his & Brittania: & nõnullæ i Oceano Insulæ: quot earũ habitari uideãt.
De Barbarorum plaga.
Quæ gentes ulteriora Istri habitant.

Einceps Transalpina Gallia existit. Cuius forma prius adumbratione quadam descripta est: pariter & magnitudo. Nunc singula dicẽda sũt. Quidã eã tris in partes diuisere. Aquitanos: Balgas: Celtasq; nominatim appellantes. Aquitanos nõ modo lingua: sed etiã corporibus permutatos. Hispanis magis q̃ Gallis similes. Reliquos uero Gallica sane facie. Verum eadem non usquequaq; lingua omnes: Sed plerosq; paululũ uariata. Rerũ publicarũ moderationes: & uiuẽdi formulæ paulisper immutatæ. Aquitanos & Celtas eos appellabant: quos Pyrene monti adiacentes: Cemmenus mons disterminat. Montes itaq; Pyrenæi hanc Galliæ partẽ ab occasu terminare dicuntur mare: utroque ex latere pertingentes: & internum & externũ. Ab ortu Rhenus: qui æquali a Pyrenæis montibus spatio: ad lineã distat. Ab Aquilone & Meridie sic iacet: ut ab Septẽtrionalibus promõtoriis Pyrenes ichoãs Oceanus ambiat: usq; ad Rheni eruptiones. E regione autẽ Massiliense: ac Narbonense pelagus. Subinde alpes: ab ora incipientes Ligustica: usq; ad Rheni fontes. Cemmenus uero mons in Pyrenen: medios per campos recta pducitur: & in medio desinit prope Lugdunũ: ad stad'. millia duo prolixus. Aquitanos igitur nũcupabant: qui ad Septentrionalem Pyrenes partẽ: & Cemmeniam habitant: usq; ad Oceanũ & intra Garumnã fluuium.

Aquitani & Celtæ

At Celtas qui ad alteram pertinēt plagā:ad Massiliæ:ac Narbonis ma/
re:q rupes Alpiū: aliqua ex parte attingūt. Belgas uero nominabāt reli
quos Oceāo cōfities:usq; ad ostia Rheni:& nōnullos Rheni:& Alpium
uicinos īcolas. Sic nanq; & Diuus Cæsar in cōmētariis scriptū reliquit.
At.n. Cæsar Augustus quadrifariā ptinēs:Celtes qdē Narbonēsis pro/
uinciæ definiūt. Aquitanos uero:quos & ille sane extollens:insuper de/
cē adiecit gētes:ex iis quæ inter Garumnā:& Ligitin fluuiū colunt. Reli
quā dupliciter partiūt:unā quidē Lugduno applicans: usq; ad superio/
rē Rheni plagā. Alterā uero Belgis. Quæcūq; igitur secūdū naturæ p/
tes distincta sunt:orbis descriptori dicēda sūt: & quæ secundū gentium
habitationes:quicquid mentiōe dignū est. Quæcūq; uero principes rei/
publicæ tēporibus obsequentes:uariis modis instituunt:sūmatim cōme
morasse satis est. Diligentia uero cæteris concedenda. Hæc igitur plaga:
omni ex parte fluuiis spargit. Cū alii ex Alpibus: Alii ex Cēmēo:& Py/
renæ deferātur. Nōnulli etiā ī Oceanū: Aliqui ī nostrū pelagus erūpant.
Loca uero per quæ diffluūt: utplurimū cāpestria sunt: tumulisq; prædi
ta:fluentisq; nauigabilibus cōmoda. Sic aūt naturæ bonitate:inuicē se/
se āmes habēt:ut ab utroq; in utrūq; mare facile sarcine deportētur:pu/
sillo terræstris itineris spatio:cū plurimū p āmes: aut aduersos subuehāt
aut secūdos deuehāt. Eā ad rē nonnihil excellit Rhodanus. Nā multis
ex locis aquæ in illū cōfluunt:ueluti dictū est. Isq; nostro adiūgit mari:
qd externo melius est:felicissimos quoq; p agros huius regiōis diffluēs.
Narbonensis enim ora:eosdem quos & Italia fructus producit. Quod si
proficiscaris ad arctos:mōtēq; Cēmenum:olíueta ficiq; deficiūt. Alia ue
ro procreantur. Vlterius uero progrediēs:nō facile uitē:uuas ad matu/
ritatē conficere perspicies. Alia uniuersa frumēta:miliū: glādē: ubertim
gigtnit:& omnis generis pecora. Nulla ipsius pars inculta iacet: excepto
dūtaxat si quid paludes:ac siluæ coli prohibeant. Atq longe magis ho/
minū frequētia:q̄ cura incolit:aut diligentia. Et enim mulieres quidem
fœcunditate:& educandi studio optime. Viri autē bellorū magis:q̄ agri
colēdi studiosi. Hac autē ætate terrarū cultionē: depositis armis cogūtur
amplecti. Ista quidē de tota exteriore Gallia:cōmunia dicimus. De qua/
drifaria uero sic facta diuisione:singulas repetentes partes:in figuræ mo
dū differamus:& de Narbonēsi prio. Huius forma distātibus quodāmo
do inter se ad Pyrenē lineis:ab occasu describitur. Ab Septētrione aūt
ad Cēmenū. Ex reliquis autē:aliā sane ad Austrū mare cōficit: quod in/
ter Pyrenē:Massiliāq; iacet. Ab oriēte uero partim Alpes & interuallū:
quod īter Alpes p rectā ītercipitur:& radices Cēmeni:ad Rhodanū us/
que ptinētes. A qbus ad prædictā Alpiū rectā:directus efficit angulus.

Ad Australe autem latus:ad dictã figurã deinceps maritima iacet: quã tenent Massilienses:& Sallyi usq; in Ligures.Italiã uersus:& flumẽ Varũ.Hic facile ẽ ut antea diximus:primus Narbonẽsis ore finis & Italiæ. Aestiuo quidẽ tẽpore:sane perexiguus: Hyeme uero ad stad᷑.usq; .vii. latius expãdit᷑. Hic igit᷑ littus usq; ad Pyreneæ Veneris tẽplũ extẽdit᷑. Hic est & huius prouintiæ:& Hispaniensis terminus. Quidã uero hũc tractũ:in quo Põpeii Trophoea sunt:Hispaniæ & Galliæ cõfinia declarãt. Hoc ex loco usq; Narbonem.lxiii.miliaria sũt. At hinc Nemausum .lxxxviii. E Nemausoq; per Vgernũ:atq; Tarasconẽ: ad calidas aquas: quas Sextias nominant:prope Massiliã:sunt milia.ii.&.l. Hinc uero ad Antipolin:& Varũ flumẽ.mil.lxxii. Vt simul mil.fiant.cc.lxxvii. Quidã sane ab Aphrodisio:idest uenerio:usq; ad Varũ stad᷑. esse milia.ii.& .dc.scripserũt. Aliqui uero.cc.adiecerũt. Haud enim de interuallis concordãt. Per uiã autẽ alterã per Vocõtios:& Cottium:usq; Gernũ:& Tarasconẽ:cõmunis est transitus ab Nemanso. Hinc ad Vocontioꝝ fines: ad initiũ conscẽdendarũ Alpium:per Druẽtiã: & Cabbalionẽ: miliaria. lxiii. Rursus hinc ad alteros Vocõtiorum fines:ad Cottiũ mil.c.uno minus. Ad uicũ Epebrodunũ. Inde totidẽ per Brigãtu uicum:& ex Cingomago:& transitionẽ Alpiũ:ad Ocelũ:ubi terra Cottii finem habet:& ab Cingomago iã Italia nominat᷑. Hinc autẽ ad Ocelũ mil.sũt. xxvii. Phocẽsium uero ædificium ẽ Massilia:petroso i loco sita. Cui quidem portus subiacet. Saxũ uidelicet i Theatri forma:ad Austrũ spectans. Vrbs uniuersa pulcherrimis circũcincta mœnibus:magnitudie eximia. In cuius arcæ Ephesiũ:& Apollinis Delphinii tẽplũ cõditũ est. Hoc quidem nomini Ionico omni cõmune est. Ephesium autẽ Ephesiæ Dianæ ædes sacra est:Nã cũ Phocenses a natali solo discederẽt:sermonẽ excidisse traditur nauigatiõis prĩcipi atq; duci:ut ab diana Ephesia cursus initiũ auspicarẽtur. Igitur Ephesũ appulsos percõtari: quonammodo ex dea imperatũ assequerẽt᷑. Porro Aristarchæ matronæ admodũ honoratæ:deã i somnis astitisse iperãtẽ ut accepto quodã a sacris simulacro:una cũ Phocẽsibus nauigationẽ Aristarcha subiret. Eo autẽ confecto:ut primũ Colonia cursũ expleuit:& Phanũ ædificatum esse:& Aristarchã eximia ueneratiõe habitã: Tẽpliq; sacerdotẽ designatã. Subĩde i ciuitatibus p colonias deductis:deã hãc ubiq; honorẽ i primis assequutã: Et eundẽ diuinæ statuæ ordinẽ: & reliqua eodẽ ritu seruari:quæ i ipsa Metropoli cõsueuere. Cæterũ Massiliẽses rẽ urbanã p Optimates:& Aristocratiã regẽtes:oẽs legũ æqtate supant:cõsiliũ.dc.ex uiris istituẽtes:q quo ad uita supsit:id honoris genus habent. Quos Timuthos.i.honorificos appellãt. Quĩdecim uero Senati sũt prĩcipes: qbus quæ ad manus prompta

obueniunt:moderati ac regere datū est.Rursū ex hisce quindecim: tres sūt præsides: quibus plurimū potestatis attribuitur. Verū ex his nemo Timuchus creatur:qui liberos nō habet.Neue de ciuiū sanguine:tertiā p generationē ortus sit.Eoꝝ leges Ionico de more:sūt publice ꝑpositæ: Ipsoꝝ ager oliuetis ac uineis natura cultus:ferēdis aūt frumētis:ob aspe ritatem sane tenuior ac sterilis: Ea propter mari magis q̄ telluri fiduciā habētes:nauigationē pro eorū ingenio delegerūt. Postmodū tamē uiro/ rū fortitudine ualētes:quosdā uicinoꝝ cāpos occuparūt:eodē sane robo/ re quo & urbes cōdiderūt:nonnullas inter Hispanos:quibus & Dianæ Ephesiæ sacra:more patrio tradiderūt: ut & græcanicis ritibus immola rēt.Amnis Rhodani cursus non parū cōmoditatis Barbaris affert acco/ lis.Est & Taurēnium:& Olbia:& Antipolis:& Nicea:ad Sallyoꝝ gētem pertinēs:& ad Ligures Alpiū incolas.Iis adsunt naualia:& armamētaria. Superiori uero tēpore: magna nauium facultas & armoꝝ. Instrumenta quoq; tum ad nauigādi usū:tū obsidēdis urbibus idonea.Quibus & ad/ uersus Barbaros:obsistere ualuerūt: & Romani populi amicitiā conciliā/ arūt.Qui cū illis permultū uules existerēt: magnum ex ipsis susceperūt incremētū. Sextius potissimū redactis ī potestatem Sallyis: non longe a Massilia:sui nominis ædificauit oppidū.Suæq; appellationis aquas dixit calidas:quarū partē in frigidas permutatā esse ferūt.Ibi Romanoꝝ præ/ sidiū collocās:Barbaros ex eis repressit littoribus:quæ ex Massilia ducūt in Italiā:cū eos penitus cohibēdi:Massiliēsibus uires deessent. Nec ipse plus ualeret:q̄ quātū per portuosa loca ex mari : aduersus Barbaros per stad'.xii. īcursaret.Per Thraconē uero stad'.viii.Relictā autē ab iis regi/ onē:Massiliensibus attribuit.Cōplures in oppido suspensæ ostendunt exuuiæ:quas ab illis rapuerūt:q omni tēpore maria crudeliter uexantes: bellis naualibus superati fuerāt. Prioribus qdē ānis: cū cæteris ī rebus: tū uero ex Romani populi amicitia:eximia felicitate florebāt:de qua p/ multa quis capesseret indicia.Romani Auētinæ Dianæ simulacrū eodē modo disponentes:apud Massiliēses collocauerūt.In Pōpeiana uero ad/ uersus Cæsarē seditione:cū uictæ parti sese addixissent: magnā suæ feli/ citatis iacturā fecere.Tamē penes illos:non pauca pristinæ beatitudinis uestigia relinquūtur.Maxime circa machinatū fabricā :apparatus naua/ les.Cū autē confines iuxta Barbari mitiorē quot ānis uictū accipiāt. Et ab rerū bellicarū cogitatione:ad ciuiles iā īstitutiones:terrarūq; cultum: propter Romanorū uictoriā sese conuertāt:nec iis ipsis tantū circa præ/ dicta studiū amplius obuenit.Inditio sūt res ipsæ:ut hoc tēpore cōstitu/ tæ sūt. Nā ꝑrimores urbis ad eloquentiæ:& philosophādi artes uertūt. Adeo ut cū ciuitas ipsa paulo āte Barbaris discendi refugio remitteret:

& Gallos Græcis familiares cōparasset doctrina ingēs Massiliæ:etiā cō-
tractus græca oratione scriberent͛. Hac sane tēpestate nobilissimos Ro-
manos:pro Attica peregrinatione eo ad capessendas disciplinas aduēta-
re suasit:q bonarū artiū cupiditate capiātur. Hos igitur Galli uidētes si-
mul in pace degētes:ad tales uiuendi ritus:eorū ocia pronis disposuerūt
animis.Idq; nō modo per uiros singulos:sed etiā per cōmuīa cōmoda.
Nā & priuatim:& publice sapiētes suscipiūt præceptores mercede col-
lata:ut de medicis mos ē.Frugalis autē uictus:atq; modestie. Massilien-
siū:nō minimū quispiā illud signū poneret: Dos enī illis amplissima cē-
tū aurei sūt. Ad uestē quinq;. Ad mundū aureū quinq;. Amplius uero
nullo pacto licet. Cæsar autē:& succedētes porro secūdū illū Imperato-
res:aduersus patrata in bello delicta:modestius sese habuere:ātiquæ me
mores amiciciæ. Suoq; iure uiuendi potestatē seruauere:quam ab urbis
conditæ primordio ciuitas habuerat. Adeo ut missis ī prouintiā Prætori
bus:non ciuitas ipsa: nō subditi parere necessū habeant. Hæc quidē de
Massilia. Iuxta mōtana Sallyorū regio ē:ab occasu ad septētrionē āpli-
us uergens: & paulatim absistens a mari. Maritima īclinat ad occasum:
modicū a Massiliēsiū urbe progressa:circa stad͛. c.ad promōtoriū ingēs
admodū:usq; ad quasdā lapidū excisiones idest latomias. Hic ī sinū cur-
uari īcipit:& Gallicū sinū efficere ad Aphrodisiū hoc ē ueneris promō-
toriū Pytenes. Sūt qui Massiliēse nūcupāt. Est uero sinus duplex. In ea-
dē enim circūscriptione mōs excurrit Sigius:duos disterminās sinus:&
Blasconē prope sitā assumēs Insulā. His e sinibus:maior quidē proprie
Gallicus iterū appellat͛:ī quē Rhodani ostiū euomit͛. Minor autem ad
Narbonē spectās:usq; ad Pyrenen est. Narbo nāq; āplissimū eius regio
nis Emporiū:supra exitū Atacis flūinis: Narbonēseq; lacū iacet. Rhoda
no autē adiacet oppidum: Emporiūq; nō paruū Arelate. Hæc ipsa pari
& īter se interuallo Emporia distāt:& a memoratis promōtoriis. Narbo
qdē ab Aphrodisio: Arelate uero ab Massilia. Vtriq; autē circa Narbo-
nē labūt͛ ānes alii. Nōnulli de Cēmeniis mōtibus. Pleriq; aūt a Pyrenæ
is habentes oppida: in quæ non longa est aduersis fluuiis nauigatio:par
uis quibusdā nauiculis. E Pyrene qdē Rhusceno:& Ilibirris ānes exeūt.
E qbus uterq; eiusdē nominis urbē habet. Iuxta Rhuscenonē lacus ē:&
ager quē alluit: exiguus supra mare refertus salinis. Habet & effossiles
Cestrias pisces. Nā si qs duos aut tris fodiat pedes:& ī limosā aquā fusci
nā demiserit piscē eximiæ magnitudinis fixū penetrat. Limo autē instar
anguillarū alit͛. Hæc qdē flumina e Pyrenæo monte inter Narbonē:&
Aphrodisium ex utraq; Narbonis parte:ac etiā ex Cēmeno mōte ferūt͛
ī mare:quo ex mōte & Atax orit͛ & Obris & Rhauraris. Sup altero qdē

ciuitas admodũ munita: apud Narbonẽ sita est Blittera. Sup altero autẽ Agatha: a Massiliensibus ædificata. Maritima quã dixi regio: unũ illud de effossilibus mirãdũ habet piscibus. Alterũ longe fere mirabilius qđ dicã. Nã in medio Massiliæ: & Rhodani ubi erũpit spatio cãpus e: a mari centena distãs stadia. Tãta enim ipsius diametros existit: cũ forma cõstet circuli. Ab eo uero quod accidit petrosus appellat: lapidibus q manus impleant plenissimus. Sub quibus gramen exorit: a quo pecoribus pabuli suppeditat ubertas. In medio saliæ scatent aquæ: Salisq; uis magna. Vniuersa circũadiacens ora: uentis exposita ẽ. Egregie autẽ campũ hunc Melãboriũ: uẽtus uehemẽs terribilis & uiolẽtissimus procellis infestat. Quædã igit saxa distrahi uersariq; tradũt. Et mortales e curribus fractos euolui: ipsosq; uẽtorũ uiolẽtia: & uestibus & armis nudari. Dicit igit Aristoteles: lapides a terræmotibus: quos Brastos idest ebulliẽtes appellat: eiectos in plana: & ad curua loca prolapsos fuisse. Posidonius uero lacũ cũ existẽtẽ fluctuatione cõgelatũ fuisse inquit: quapropter i plurimis dispartitũ esse lapides: sicuti fluuiatilẽ glareã: littoreosque lapillos: leues quidem: & magnitudine pares. Causãq; reddit uterq;: & uerisimilis ãbor est sermo. Ita enim aggregatos esse lapides: nõ p seipsos cõsistere necesse ẽ: uel ex humiditate cõpactos igentibus e saxis p tot fragmẽta discretos extitisse. Eschylus uero: difficilẽ redditu ratione perdiscẽs: uel ab alio suscipiens: i fabulæ locũ exposuit. Prometheus nãq; i expotiẽdis Herculi uiis: quæ ad Hesperidas e Caucaso ducũt: apud illũ sic loquit. Ad forte Ligurũ & timoris inscũ aduẽtabis exercitũ: Vbi apte scio: nullo de prœlio: aut Clypeo lamẽta emittere iu trãseundo. Nã ut tela te destituãt: i fatorũ lege datũ ẽ. Ibi ne lapidẽ qdẽ ullũ e terra captandũ habebis: cũ totus mollis locus existat. Spectãs uero te opis egẽtẽ Iuppiter miserebit: & nebulam itẽdens: & rotũdarũ hymbrẽ petrarũ isundẽs solum iundabit. Quarũ ope congressus: facile Ligusticũ uastabis exercitum. Posidonius igit peride ac ipsos Liguribus imecisse: & accumulasse lapides: melius esset q̃ Herculẽ tot indiguisse lapidibus dixit: tãta uero illorum multitudo innumerabili turbæ necessaria fuit. Vnde qui fabulã conscripsit: q̃ qui fabulã abnegat: uerisimiliora dixisse uisus ẽ. Verũ cũ poeta reliqua fatorũ lege data esse dixerit: de rei causa indagãtẽ: lamentari nõ permittit. Nã i ipsis de prouidentia & fato sermonibus: talia rerũ humanarũ & natura factarũ pmulta cõperies: ut de ipsis dicere liceat: hoc q illud: lõge præstãtius factũ ẽ. Sicut hymbribus abũdare Aegyptũ. Sed terrã Ethiopiã nõ irrigare. Parin quoq; dũ in Spartam nauigat: adisse naufragium. Verũ cum Helenã rapuisset: uiolati iuris nõ luisse supplicia: cũ tãtã Græcorũ: & Barbarorũ cladẽ ediderit: qđ i Iouem retulit Euripides.

k iii

Pater inquit Iuppiter Troianis quidem mala: Græcie uero cladem ífer/
ri cupiẽs: hæc sane decreuit. De Rhodani fluminis ostiis Polybius Ti/
mæũ increpat. Eũ nõ quinq;: sed duo habere dicẽs ostia. Artemidorus
aũt tria íquit. Timæus uero postea obtusa cernẽs ostia accedẽte: & accu
mulato limo: ingressuq; difficiles: nouã ícidit fossã: qua maximã amnis
ptẽ excipiẽs: Massiliensibus uictoriã attribuit: eo ex bello: qđ aduersus
Ambrones: & Toygenos gerebat. Ex quo ímensas opes cõparũt: dũ ab
euntibus & redeũtibus p fluuiũ: uectigalia exigunt. Nunc tamẽ intrãdi
manet íportunitas: propter fluminis ípetũ: aggeratũq; limũ: & locorum
humilitatẽ: Vnde ne propíquãtes qdẽ: latentem sub aqua terrã despici/
ant. Quãobrẽ Massiliẽses: ut quauis ratione locũ hospitalẽ efficerẽt: pro
signis turres altas ædificauerũt. Itaq; & ibidẽ Dianæ Ephesiæ tẽplũ con/
diderũt: sũpto loco quẽ fluminis ostia efficiunt Insulã. Supra Rhodani
uero eruptiones: lacus maris iacet. Lacũ autẽ ostiũ appellant. Ostrea sane
cõtinet ínumerabilia qdẽ: & alioquin aspectu pulchra hũc pleriq; ostiis
ãnumerãt Rhodãi præsertimq; ii q illũ septẽ cõstare ostiis asserũt. Neq;
hoc neq; illud recte dicẽtes. Mõs nãq; medius ẽ: q ab ãne lacũ arceat. A
Pyrene igit iuxta Massiliã: maritima regio talis: & tanta quædã est. Alia
uero ad Varũ fluuiũ Liguresq; uicinas urbes Massiliensiũ habet Turo/
entiũ: & Olbiã: & Antipolin: & Niceã: & nauale Cæsaris Augusti: quod
forũ Iulii uocant. Hoc autẽ inter Olbiã: & Antipolin cõstructũ ẽ; distãs
a Massilia stad. vi. milibus. Cæterũ uarus Antipolis: & Niceæ medius ẽ.
Hinc qdẽ. xx. stad. Inde uero. lx. distãs. Adeo ut Nicea: secũdum huius
tẽporis terminũ designatũ ad Italiã pertineat: licet in massiliẽsiũ iure sit.
Massiliẽses enĩ hæc aduersus: ístãtes Barbaros: ædificarũt oppida: liberũ
esse mare cupiẽtes: cũ í eorũ potestate prouintia foret: quæ ualida & mõ/
tana ẽ. Qua quidẽ Massiliã spectat: latitudinẽ cãpestriũ locorũ mediocrẽ
reliqt: uersus Oriẽtem uero euntibus præruptã omnino ad mare uiam:
uixq; pmeabilẽ habet. Prima quidẽ Sallyes occupãt: ultima uero Italiæ
coniuncti Ligures: de qbus deinceps habẽdus est sermo. Impræsẽtia aũt
tantũ adiiciã: quod cum Antipolis in Narbonensibus iaceat partibus: &
Nicea í Italicis. Nicea quidẽ in Massiliensium iure pmanet. Et prouin/
tiæ nimirũ existit. Antipolis uero inter Italicas annumerat: cũ Massiliẽ/
sibus iudicio contẽdẽs: ab eorũ mãdatis libera facta est. hisce locorum
angustiis: cum Massiliensibus inchoatis: Insulæ Stoechades incumbũt.
Tres quidem digna satis amplitudine. Sed duæ perexiguæ: eas exercẽt
Massilienses opere rustico. Quo in loco & impositum antiquitus præsi/
dium contra piratarum impetum habebant: ob egregiam portuum fa/
cultatem. Post Stoechades Planasia: & Lero sunt: colonias habentes. In

Lerone Phanum est Leronis. E regione Antipolis hæc ipsa iacet. Sunt & aliæ perexiles Insulæ: haud memoratu dignæ: partim ante Massiliã: partim ad reliquum iam dictũ littus. Portus unus ad nauium statione: magnitudinis eximiæ. Mediocres uero reliqui ex iis unus est: quẽ a Liguribus Oxybiis: Oxybium cognomento nuncupant. Hæc quidem de marinma regione. Supra illam uero loca ipsa talẽ habent descriptionem: & ad circũiacentis montes: & ad flumina præcipue Rhodanum. Is enĩ amplissimus: cõpluribusq; intro fluẽtibus auctus aquis: lõgissimã aduerso flumine nauigationẽ habet. De his igitur deinceps disserendũ ẽ. A Massilia itaq; initio capto: & ducto per medium agrũ inter Alpes: & Rhodanũ cursu: usq; ad Druentiã amnẽ: per stadia quingenta Sallyes incolũt. Vbi nauigio traieceris: ad oppidum Caballionem: tota deinceps regio Quorũ est: usq; ad Isaris & Rhodani coitiones: hoc in loco Cemmenus Rhodano applicatur. Hucusq; a Druentia lõgitudo stad̃. quingentorũ est. His in locis & campestria: & montana superne Sallyes habitant. Super Quaros: Vocotii: & Tricorii: & Iconii: & Medylli: mansiões habẽt. At inter Druentiam: & Isarem: alii quinq; fluunt amnes ex Alpibus in Rhodanũ. Duo quidẽ Quarorũ: & uarorũ oppida circũfluunt: cõmunibus in Rhodanũ cursibus irrũpẽtes. Tertius uero Sulgas: ad urbẽ undalũ Rhodano cõmiscetur: ubi Cn. Enobarbus ingenti prœlio: cõplura Gallorũ milia uertit in fugã. Sũt medio ĩ spatio urbes Auenio: Arausio: & Aeria. Quæ sic appellata est: teste Artemidoro: quia in sublimi sit ædificata cacumine. Reliqua tota est planicies: fertileq; ministrat pabulum. Transitus uero Aeriæ ad Durionẽ: nemorosas locorum habet ãgustias. Quo in loco Isar & Rhodanus ad Cẽmenũ mõtẽ cõfluũt: ubi. Q. Fabius maximus Aemilianus. xxx. uix militũ milibus: ducenta Gallorum milia ad internitionẽ dedit. Et de lapide candido ibidẽ Tropheũ erexit. Ac tẽpla duo: Marti quidẽ unũ: Herculi uero alterũ. Ab Isare uero ad Allobrogũ Metropolin: Viennã: Rhodano adiacentem stad̃. sũt. ccc. atque. xx. Prope Viennã sitũ supra est Lugdunũ: ex quo Arar una: Rhodanusq; miscentur. Ad ipsũ autẽ: pedestri per Allobroges itinere: stad̃. sunt circiter. cc. Cæterũ sursũ nauigantibus: paulo plura sũt. Allobroges quidem superioribus annis militãdi studio: multis mortalium milibus tenebantur. Hac autẽ ætate: Rei rusticæ dediti: campos & Alpinas ualles arãt. Reliqui sane uicatim ætatẽ agũt. Clarissimi uero Viennam: prius quidẽ uicum habitantes: Gentis tamẽ Metropolin appellatã: in ciuitatis formã appararũt. Sita ẽ ad Rhodanũ: qui super Alpes tantus tãq; ĩpetuosus fertur: ut p magnũ egressus lacũ: ad multa stadia: manifestum ostẽdat cursũ. Ad planos deĩde Allobrogũ. & Engosiauorum descẽdẽs

agros:penes Lugdunēſem Engoſiauorū urbē: Ararim īfluit. Vez Arar
quidē ex Alpibus labitur. Sequanos:& Eduos:& Lincaſios diſcernēs:&
Dubin poſtmodū aſſumēs. Iidem e mōtibus nauigabilem delatum:ui/
ctorq; nomie ſactus: ex ambobuſq; Arar effectus:Rhodano cōmiſcet.
Rurius autem ſuperās Rhodāus Viēnam defertur. Tribus his fluuiis
euenit ut initio i Aquilonem: de hic i occidētem deferātur. Iamq; i unū
tādem Amnem cōfluēs:i Auſtrum iterum curuatus excurrit:quoad e/
rumpat:aliis acceptis fluminibus. Et hic reliquum i mare curſū perſicit.
Ipſa igitur iter Alpes:& Rhodatiū talis eſt regio. Vlteriores fluuii ptes
uolce:quos Arecomiſcos appellāt maximū icolūt ſpatium:quorum por
tus & nauium receptaculum Narbo dicitur. Iuſtius ſiquidem & reliquæ
Galliæ diceretur:cum per tam multos āños tāto excellat Emporio. Vol/
ce igit̃ uicini ſūt Rhodano:cōtra Sallyes:i altera manētes ulteriore ripa:
ſimul & Cataros. Obtinet autem Catarorū nomē. Sic enim cūctos eius
loci icolas appellāt Barbaros. Qui tamē nequaq̄ āplius Barbari ſūt. Sed
utplurimū i Romanorū ritū trāſmutātur: lingua & uiuēdi cōſuetudie.
Pleriq; etiam rerū publicarū iſtitutiōe. Aliæ etiā circū Arecomiſcos ad/
iacēt gētes:parue ſane atq; ignobiles:uſq; i Pyrenæū mōtē. Arecomiſco
rū uero Metropolis Nemauſus extat. Alienigena quidem plebe:& mer
catorum numero:lōge Narbone iferior. Cæterum regēdæ ciuitatis for/
ma ſuperior. Quatuor enī & uigiti eiuſdē natiōis uicos habet ſubditos:
uirorum fortitudie excellētiſſimis : Illi tributa cōferētes: & Latii ius ha/
bētes. Adeo ut qui Aedilitatis: Queſturæq; dignitatem aſſecuti ſūt Ro/
mani:Nemauſi adſint. Quāobrē huic natiōi nullū:cū uenietibus e Ro/
ma Prætoribus: negotiū ē. Situ aūt hoc oppidū ē i uia:qua ex Hiſpania
itur i Italiā. Per æſtatē qdē ad permeādū facili : Cæterū hyberno tēpore:
ac uerno coenoſa. flūminibuſq; demerſa. Quædā igit̃ fluēta nauigiis trai/
ciūtur: nōnulla pōtibus:partim ligneis partim lapideis. Haſce aūt aqua
rum difficultates torrētes efficiunt:uſq; ad æſtatem: ex Alpibus decur/
rētes:quom niues calore liquūtur. Viæ prædictæ pars compendioſa:ſta
tim per Vocōtios perducit ad Alpes ut diximus. Altera per Maſſilien/
ſe littus atque Liguſticum. Ea prolixior quidem eſt. Cæterum faciliores
in italiam habet aſcenſus:cum ibi iam humiliores facti ſint montes. Ab/
eſt autem a Rhodano Nemauſus centena circiter ſtad. Quo in tractu
ulteriore Taruſco exiguū extat oppidulū. A Narbōe uero .dcc. &.xx.
diſtat: prope montem Cemmenum: Auſtrale latus accipiētem:uſq; ad
promontoria. Et alii quidem dicti Tectoſages:de uolcis habitāt. De re/
liquis quidem poſtea dicemus. Tectoſages(ſic enim appellantur) Pyre/
næis propinqui ſunt montibus. Paululum etiam Cemmenum attingūt

ex Aquilonis latere: Auriferamque colũt terrã Potẽtia uero & hominũ
robore: quõdã ualuisse uidet̃. Adeo ut ĩcidẽte seditiõe: magnũ e suis nu
merũ domo eiecerit: ad eorũ uero fortũas cõmunicãdas: alii aliis ex gen
tibus cõuenere: e qbus ĩi sũt: q finitimam Cappadociæ: & Paphlagoniæ
Phrygiã occupauerũt. Huius aũt rei argumẽtũ habẽus: qd̃ hac etia ætas/
te Tectosages appellant̃. Nã cũ ternæ gẽtes existãt: una qdẽ circa urbẽ
Angytã habitãs: Tectosagũ dicit̃. Reliquæ duæ sũt: Trocini scilicet ac
Toelistobosgii. Hos aũt e Celticis digressos fuisse: significat iũcta cum
Tectosagibus cognatio. Quibus aute ex locis cõcitati fuerit: explicare
non possumus. Nũc enim Trocinos: aut Toelistobosgios ullos: uspiam
habitare nequaq̃ intelleximus: nec intra Alpes: nec extra nec ipsis in al/
pibus. Eos autem loca deseruisse: propter crebras hominum expulsiões
credendum est. Sicuti multis aliis obuenit: ut Brenno qui Delphos ĩcur
sauit: Quem Prausum quidam appellant. At enim neq; Prausos ipsos:
quas terras prius habitarit dicere possumus. Ipsos quoque Tectosages
in expeditionis societatẽ: cõtra Delphos uenisse memorant. Thesauros
etiam penes illos ab Imperatore Ro. Scipione: repertos in urbe Tolos/
sa: deprehensos ex eis esse pecuniis: partem memoriæ traditur. Homi/
nes autem ipsos: & ex domesticis fortunis adiecisse: quibus consecratis
deũ propitium sibi conciliarent: eas autem quia Scipio attigisse ausus
fuerat: tot aduersis casibus: eiectum e patria: uitam subuertisse creditũ:
perinde ac sacrilegio contaminatum: & turpiter interiisse: & ĩ bonorum
successionẽ relictos filios: iter scorta obscoene ea abligurisse: & turpiter
interiisse: sicuti testis est Timagenes. Quæ a Posidonio tradita sunt:
uerisimiliora dixerim Repertas Tolosse pecunias circiter .xv. milium
Talentum fuisse. E quibus partem in secretis templi sedibus deposi/
tam. Partem in consecratis lacubus: nullos apparatus habentem. Sed
aurum atque argentum inelaboratum. Templum autem Delphicum
iam per id tempus exinanitum fuisse: talibus ornamẽtis a Phocensibus
ante spoliatum. Quo tempore sacrum commissum est bellum. Quod
siquid relictum fuerat: per multos dispartitum extitisse. Nec ĩcolumes
domum remeasse crediderim: tam miserabiliter digressos: postq̃ e Del/
phis discessere: & ĩ diuersa dispersos: & seditiõe discordes abiisse. Cæte/
rũ & hoc ipso: & aliis permultis ita asserentibus: cum regio late auro exu
beret: & homĩes supstitiosi tenuẽ uitã agãt: e Gallia passim thesauros ha
buit. Maxime uero lacus ipsi tutos a prædonibus locos exhibebant: ad
quos auri & argẽti põdera dimiserãt. Igit̃ Romãi locoꝝ potiti: lacus pu/
blice uenũ dederãt. Pleriq; dehĩc ẽptores fabrefactas ex argento molas
inuenerũt. Erat autẽ Tolosse magnæ sanctitatis tẽplum: quod finitimi

eximia admodum ueneratiōe colebant. Quāobrē offerētibus plurimis:
preciosis muneribus abundabat:& attingere ea audente nullo. Sita uero
Tolossa est ad angustissimū terræ limitē: hoc est Isthmū: qui a Narbo/
nensi mari submouet oceanū tribus stađ.milibus minorē: Posidonio te/
ste. Rursū præ omnibus annotatu dignū est: quod etiā in superioribus
diximus: regionis confessionē ad fluuios & mare exterius: similiter & in
terius. Insistēs enim aliqs nō minimā hāc partē inueniret uirtutis locoꝝ.
Dico utiqꝫ uitæ facultates amplecti: cū uniuersoꝝ ocio: ad oēs & cōmu/
nes utilitares refici: ac præcipue rēpestate: cū uacationē ab armis agentes
attētissima cura agrorū culturæ inuigilant:& ciuiles uitæ ritus īstituūt.
Adeo ut in talibus ipsius prouidētiæ opus restari; quis posse uideať. Nō
quidā fortuito: sed cū ratione quadā locis institutis. Rhodanus igiť per/
multā habet nauigationē aduersā : & magnis oneribus: & ad multas re/
gionis partes: qa qui in eū intrāt fluuii nauigabiles: cū onustis quoqꝫ sūt
nauibus. Accipit & Ararin & Dubin: intrātē ī hunc amnē. Inde usqꝫ ad
Sequanā fluuiū uadať. Hinc iā defertur ī Oceanū; & Lexobios:& Hy/
adetos: Ab his in Brittaniā minor q̃ diurnus est cursus. Cū autē Rhoda/
nus sit præceps:& uix aduersa nauigeť aqua: nonnulla hinc onera plau/
stris pedestri trāsportāť itinere: quæ ad Aruernos flumēqꝫ Ligetin ferē/
da sunt: licet iis quadā ex parte propior sit Rhodanus. Verū cū uia per
cāporū planiciem haud multo supra stađ.dccc. pādať: ne aduersa naui/
gatione utantur: facilior terræ meatus adigit. Hoc ex loco Liger uberius
excipit: e Cēmenis montibus in Oceanū effluens. A Narbone autem p
Atacē paululū sursū fit nauigatio. Longius uero terræstre ad Garūnam
usqꝫ fluuiū iter agitur:& hoc stađ.dccc. Garūna autē excurrit ī Oceanū.

Hæc quidē de iis: qui Narbonēsem regionē colūt cōmemoramus: quos
antea Celtas nominabāt. Ab eis uniuersos a Græcis: Gallos: Celtas appel
latos opinor: ob eorū claritatē. Seu Massiliensibus ad hoc: ob eoꝝ uicini/
am assumentibus. Deinceps de Aquitanis:& de attributis illis gentibus
Gallicis numero quatuordecim: dicēdū est quæ īter Garūnā & Ligerin
habitāt. Ex quibus nōnullæ Rhodani amnis assumūt regionē: cāposqꝫ
Narbonēses. Vt enim simpliciter dicā; Aquitani a natione Gallica: cor/
poris habitu & līgua differūt: magis Hispanis similes. Discernūtur autē
Garunna flumine: inter hūc & Pyrenen montē habitantes. Aquitanicæ
uero gentes plures q̃.xx. sunt: exiles quidē & ignobiles. Ex iis quædam
Oceano uicinæ : Aliæ ad mediterranea & Cemmenorum montium ex/
trema: usqꝫ ad Tectosages porrigūť. Quādo qdē pusilla tātula hæc erat
portio. Quicqd īter Garunnā Ligerinqꝫ cōtineť: adiectū ē. Hi nāqꝫ flu/
uii pibus a Pyrenæ distātes īteruallis q̃si diductis:& pariter distantibus

inuicem lineis: duo conficiunt loca. Aliis finita lateribus: Oceano scilicet montibusq; Cēmentis. Duobus autē stad. milibus utriusq; fluminis est nauigatio. Garumnas aūt tribus āplificatus amnibus: per Bituriges quos Ioscos nominatit: & Santones: Gallicā utrāq; gentē effluit. Nāq; hi Bitu/riges: sola inter Aquitanos gens alienigena consistit: nequaq̄ illis confœ/derata. Habet autē Burdigalliā emporiū: cuidā marino incūbens lacui: quē fluminis eruptiones faciunt. Liger uero inter Pictones: & Vamuitas excurrit. Super hunc prius fluuiū Emporiū aderat Corbilo: de qua Po/lybius mētionē fecit: cū Pytheæ fabulamētorū memoriā faceret. Quod cōgrediētibus quidē Scipioni Massiliensibus: nemo rē ullā memoratu dignā: cū a Scipione interrogaret referre potuit: neq; de Brittania: neq; de Narbone: neq; de Corbilone: quæ omniū eo ĩ tractu urbiū celeber/rimæ fuerāt. Tāta sane Pytheas mētiri ausus ē. Vrbs ē Santonū Medi/olanū: ad Oceanū uergēs. Inter Aquitanas maxĩa ex pte arenosa: & agro tenui. Ex milio alimoniā captās. Reliqs quoq; fructibus sterilis. Hoc ĩ lo/co aūt sinus est: ĩ Narbonēsi littore Isthmū efficiēs: & sinū Gallicū: eodē quo ille cognomie. Sinū hunc habēt Tarbelli: apud quos effodiēdi au/ri sūmū ĩter omnis studiū ē. E scorbibus enĩ paululū defossis: ad manus mēsurā: crustæ auri repiunt; paruæ ĩterdū purgatiōis ĩdigētes. In reliqs autē frustra & glebulæ: haud magnū habētes opificū. Interior aūt: & mō/tana tellus ē lōge præstātior. Nā ad Pyrenen Cōuenorū Synclydo ē ubi oppidū Lugdunum: & Onesiorū aquæ calidæ ad potādum optimæ. Bo/na ē etiā Plausciorū aqua. Inter Garunnā uero & Ligerin adiacēt gentes quædā Aquitanis: Elui qdē ab Rhodano ĩchoātes. Post quos Vellai ali/quādo Aruernis cōmixti. Nūc sibi ipsis adstricti. Dehinc Aruerni & Le/mothrices: & Petrocorii. Post hos autē Nitiobriges: & Cadurci: & Bitu/riges: q Cubi nuncupāt. Ad oceanū uero spectātes Sātoni sūt & Picto/nes. Hi qdē (ut diximus) Garūne accolæ: Alii autē Ligeris: Rhuteni aūt & Gabales: Narbonēsi terræ pximi. In Petrocoriis igr: & Cubis Bitu/rigibus: Ferrariæ ĩ oppidis sunt fabricæ. In Cadurcis uero Linificinæ. In Rhutenis autē argētariæ uigēt artes: nec nō & Gabaliensibus. Eis uero & plerisq; Aquitanorū Romani ius latii tribuerunt: sicut & Auscis & Conuenis. Aruerni super Ligeri siti Metropolin Nemosū super amne positum habent. Hic penes Cmenabon: quod Carnuntum Emporium est: labitur ad mediam nauigationem habitatum. Fluitque ĩ Oceanum. Pristini uero roboris Aruerni ĩgens exhibent indicium: quod frequen/tia aduersus Romanos bella gesserunt: Antea quidem milibus bella/torum ducentis. Deinde duplicatis. Tot enim contra diuū Cæsarē mi/libus cum Vercingetorige prœlium cōmiserunt. Cum prius aduersus

maximū Aemilianū: & Domitiū Enobarbū: etiā.cc.hominum milibus confluxissent. Contra Cæsarē quidē circa Gergouiā: Aruernorū urbem: in excelso monte sitā: collatū est proelium. Postea Vercingetorix occurrit: & pugna ad Allesiā: Mandibulæ gentis oppidū: Aruernis finitimæ: hoc etiā in sublimi locatū ē tumulo: cingentibus mōtibus & fluuiis duobus. Vbi redacto in potestatē Imperatore finitū est bellum. Aduersus maximū Aemilianū autē conflictatum est: ubi coitus ē Isaris & Rhodani. Vbi Cēmeni etiā montes Rhodano propius accedunt. At uero in Domitium adhuc ad inferiora: ubi Sulga: Rhodanusq; cōmiscētur. Cæterū usq; Narbonē finesq; Massiliæ: Aruernorū propagabat Imperiū. Subiugatisq; itē usq; ad Pyrenæos mōtes gentibus: ad Oceanum: atq; Rhenū. Bitito qui cū maximo: & Domitio belligerauit: pater fuit Luetius: qui tātis opibus & lautitia: excelluisse celebratus ē: ut cum aliquādo familiaribus facultatū ostētationē faceret: curru uectus per cāpū: nūmos aureos & argenteos: huc & illuc dispergēret: quos sectātes illi colligerēt.

Vienne ¶ Post Aquitanicā uero partē ac Narbonensem: alia deinceps ē: ab Ligere fluuio ac Rhodāo: usq; ad Rhenū. Eo delatus a fōte ad Lugdunū: Rhodanus Ligeri coniungit. Huius autē regionis partes supernæ ad Rheni ac Rhodani fontes: usq; ad mediū ferme cāpo. Lugdunēsiū ditioni additæ sūt. Reliqua uero & quæ ad Oceanū uergūt: alteri addunt particulæ: quā incolunt Belgæ. Nos autē singula cōmuni magis expositione declarabimus. Lugdunū igit i colle cōditū: ubi Arar amnis Rhodano cōmiscet: Romāo tenet Imperio. Amplori quoq; supra reliquas: excepta Narbone: ciuitatis floret uirorū ordine. Nā & usui magno est illis Emporiū. Monetā argēteā atq; aureā: eo i loco Romani signant duces. Templū etiā ab uniuersis Gallis cōmuni designatū impensa: & Augusto Cæsari dicatū: ante hanc urbē ædificatum ē: ubi fluuiorū ē coitio. Adest & ara dignitatis eximiæ gentiū.lx.numero: inscriptū habens titulū. Earūq; singularū statua una. Alia subinde ingens locata est ara. Hanc urbē gēti Segosianorū præsidere constat. Quæ in Rhodani: & Dubidis fluuiorū medio iacet. Reliquæ dehinc gētes: uergentes ad Rhenū: partim a Dubidæ: partim ab Arare discernūtur. Hi nāq; (ut superius dictū ē) amnes ab Alpibus delati: deinde unū i alueū confluētes: delabunt i Rhodanū: Alter ē fluuius: similiter in alpibus ortum habēs: Sequana nomie. Effluit autē in Oceanū: parallela separatus a Rheno distātia: per eisdē appellationis gētē. Ab oriēte quidē Rheno ppinqor. Ab occasu uero Arari. Quo ex loco præstantissima suillarum carnium salsamentaria Romam deportantur. Inter Dubidem atque Ararin Eduorum gens ihabitat: oppidū penes Ararin Cabyllinū habentiū. Arcēq; Bibractē. Cæteræ Edui

Romanis sese consanguinitate cõiunctos asserũt. Primiq̃ eius regionis
homines in eorũ amiciciã:societatẽq̃ conuenerũt. Trans Ararin domi/
cilia tenẽt Sequani:& Romãis & Eduis dudũ aduersãtes. Germanis eni
sæpius adhærebãt. Eorũq̃ ĩ Italiam ĩpetus inuitabãt. Roburq̃ nõ medi/
ocre ostentabãt. Adeo ut illis cõmuniter quidẽ ĩmixti eorũ uires ampli/
ficarẽt. Desistentes autẽ diminuerẽt. Aduersus Eduos:& hæ sane causæ:
& fluminis contẽtio inimicicias auxit: q̃ gẽtem utrãq̃ dirimit: quæ sibi
propriũ uendicat Ararin. Sibiq̃ uectigalia pertinere certat. Hac uero tẽ
pestate cũcta Romano subiacẽt Imperio. Rheno aũt uicina omniũ pri/
mi colũt Eluatii:qbus fluminis origo uicina ẽ:ĩ Diaduella mõte:hic Al/
piũ pars ẽ. A quo Aduas fluuius in cõtrariũ fluit:ad interiorẽ Galliam:
Lacũ ĩplẽs Lariũ. Cui proximũ conditũ est Comũ. Dehinc in Padũ con/
fluit:de quibus postea dicemus. Rhenus quoq̃ magnas in paludes:La/
cũq̃ magnũ effundit̃:quẽ Cereti:& Vindoligi propius attingunt. Alpi
norũ pleriq̃:& Transalpinorꝫ nõnulli. Huius loci longitudinẽ stad̃ sex
miliũ esse Asinius asserit. Quod nõ ita est:sed recto cursu pauloplus di
midio est. At enim mille propter anfractus addita satis haberẽt. Nam &
celerrimis est. Quo circa nec pontibus iungi licet:& a montibus desluẽs
supinus:reliquũ cursũ p plana agit. Quonã igit̃ pacto pmanere potest:
celer atq̃ uiolẽtus:si supinæ illius eleuationi longos multos ãfractus ad/
iunxerimus? Ei autẽ duo tradit ostia:eos accusãs q̃ plura dicant. Istæ qdẽ
simul & Sequana aliqd profecto:non tamẽ tantũdẽ telluris ãbiũt. Vter
que aũt ĩ septẽtrionẽ ab Austro labit̃. Ipsisq̃ occurrit Brittania:Rheno
qdẽ propius:Adeo ut Cãtium eius Insulæ orientale ꝓmontorium aspe
ctet. Lõgius autẽ paulisper Sequana. Hoc sane ĩ loco diuus Cæsar Brit/
taniã ad nauigaturus ĩsulã:classẽ ædificauit. Sequanæ spaciũ quod naui
gationi patet:ad onera capienda:ex quo Arar ĩgredit̃:paulo minus est q̃
Ligeris atq̃ Garunnæ. A Lugduno autẽ usq̃ ad Sequanã: spaciũ est mil
le stad̃. Ab ingressu Rhodani uero usq̃ Lugdunũ:minus q̃ bis tãtũ in/
terest. Eluetios magnã auri uim possidere tradit̃. Qui cũ Cimbrorum
opes cernant:nihilominus ad latrocinãdũ studia conuerterũt. E quibus
cũ tres nationes existerent:duæ p militiã deletæ sunt. E reliqs tamen lo/
cis:quãta progenitorũ fuerit multitudo:bellũ aduersus diuũ Cæsarẽ ge/
stũ maxime declarauit. In quo circiter hominũ.cccc.milia interierũt. Re
liquos ad milia.viii.saluos emisit:ne Germanis finitimis desertũ agrũ si/
neret. Post Eluetios Sequani : & mediomatrici : Rhenum incolunt. In
quibus Tribocchi natione Germani : relicto natali solo:Rhenoque tra
iecto sedes posuerunt. In Sequanis uero mons est Oeurasius : Eluetios
Sequanosq̃ discernẽs. Sup Eluetios:& Sequanos:& Edui:& Ligões:in

occasũ uergẽtes:habitãt. Sup Mediomatricos Leuci:& quædã Lingonũ
portio. Inter Ligerin & Sequanã fluuiũ trãs Rhodanũ:atq; Ararin gẽtes
ad Septẽtrionẽ adiacẽt Allobrogibus:& Lugduni incolis uicini . Horũ
illustrissimi sunt Aruerni & Carnuti. Per utrosq; delatus Liger amnis:i
Oceanũ effluit. A Galliæ fluminibus:ad Insulã Brittãiã uicenũ ac:tercẽ
tũ stadiorũ. Nã qui per maris reflexũ a uespera refunduntur: postridiæ
octauã ad horã ad insulã applicãt. Post Mediomatricos aũt atq; Triboc
chos: Triusgri Rheno adiacẽt:apud quos Romani Imperatores:contra
Germanos belligerãtes:hac tẽpestate põtẽ ædificãt. Loca hæc trãs Rhe/
nũ incolebãt Vibii:qnos ad iteriorẽ Rheni ripã traduxit Agrippa: nec
iuitos q dẽ. Cõtigui Triusgris sũt Neruii:& hii quoq; natio Germanica
Nouissimi ad uttãq; fluminis ripã habitãt Menapii:his per paludes:&
nemora domus sunt. Nõ procere quidẽ materiæ:sed densæ & dumosæ.
Secũdũ istos Sugãbri Germani cõsistũt. Huic fluuiatili regioni toti su/
pereminẽt Germani alteri:quos Sueuos appellãt: q potentia & hominũ
frequẽtia:reliquos antecellũt. A quibus eiecti in iteriorẽ nũc Rheni par
tẽ confugerũt. Alii quoq; per alia loca: potẽtatu ualentes manẽt:bellorũ
incẽdia excipiẽtes; sẽper:cũ primi i perniciẽ tracti sint. Ex Treuiris aũt:
& Neruiis: Senones:& Rheni sua i occasũ habent domicilia. Insuper &
Atrebati:& Ieburones. Cæterorum Menapiis ad mare proximi sũt Morini:
& Belloaci:& Ambiani:& Suessiones:& Caleti:usq; ad Sequanæ amnis
exitũ. Morinorum ager:& Atrebatorum: & Ieburonũ:& Menapiorum est pgsi/
milis. Silua enim ẽ sane pcerarũ arborũ: permagna quidem uerũ haud
magnitudine tanta:quãtã rerũ scriptores tradidere:stad' milibus quater
nis. Eã uero Arduẽnam uocitãt. At contra bellorum impetus:spinosos
dumorũ ramos iuicem texentes: irruptiones occludunt: nõnullis i locis
etiã uallos defigentes:in iteriora sese ipsi excipiunt: pfunda passim iha/
bitãtes nemora:per paludes quasdã paruas tenẽt insulas. Abũdantibus
itaq; hymbribus:tutissima habebãt receptacula. Arescẽtibus uero locis:i
ditionẽ facile redigebãtur. Cæterũ his amnis oẽs intra Rhenũ incolẽtes
per pacis ociũ Romano obediunt Imperio. Circa Sequanã fluuiũ sũt &
Paresii:q i ipso fluuio Insulã habẽt:urbẽq; Lucotociã:& Meldi:& Lexo/
uii:Oceano uicini. Sup omnis aũt eius tractus incolas: Rheni dignitate
præcellũt. Ipsorum Metropolis Duricortora:frequẽtissimã habẽt ciuitatẽ:
Romanos accipiẽtes ductores. Post iam dictos populos:reliqua Belgarum
est natio ad Oceanũ. E quibus Veneti sunt:qui aduersus Cæsarem na/
uali certamine cõtenderunt. Ii enim emporio freti:parati erant Cæsaris
cursũ in Brittaniam interrũpere:quos haud difficulter supauit: nõ utiq;
rostratis usis nauibus. Eorum nãq; naues lignorum crassitudine erãt cõfectæ

Morini Belloaci. Ambiani Suessiones Caleti

Arduenna silua

Sed uentorum impetu in se delatas Romani milites excipiebāt:falcatis hastis Carbasa diuellentes. Obuentorum enim uiolentiā:ex aliuis cōsuta erāt. Pro rudentibus quoq; cathenas intēderāt.Lata uero faciunt tabulata.Proras pupesq; celsas e querna materia. Cuius abūdās illis ē copia: Id autē propter maris æstuaria.Quocirca tabularū iūcturas strictim nō conserūt.Sed rarius hiātes dimittunt:quas īde Algis constipāt:ne ligna caloribus iterremulcādū apiant. Sūt eni Algæ natura hūidiores Quercus aūt arida:ōni carēs piguedie. Hos ego Venetos esse opinor:a qbus ueneti sinū colētes Adriancū: in coloniā deducti fūt.Reliq eni fere oēs in Italia Galli:e transalpina Gallia commigrarūt:sicuti Boii & Senones. Venetos propter nominis similitudinē:Paphalagonas esse dictāt.Hæc autē nō affirmauerim.De huius enim generis rebus ipsa satis ē coiectura.Sis mii īde sunt:quos Pytheas Timios nominat. Hi procūbēs admodū in Oceanū promōtoriū habitant.Nō tantum tamē: quantū & ille & illius sequuti fidem tradidere.Quæ locū aūt inter Sequanā.& Ligerim gentes tenēt:eæ partim Sequanis:partim Atuernis propinquæ sunt.Vniuersa uero natio:quā hæc ætas Gallicā:uel Gallaticā nominat:martis studio:& animorū ardet impetu:conferendæ pugnæ alacritate impigra.Alioquin simplex:& nulla morū malignitate degens.Ea propter si quis eos irritet: adunati pugnas pariter ineūt.Aperti quidē:nihilq; præmeditati. Vnde cōtra se militare uolētibus:māsueti atq; tractabiles fiūt. Nā quo ī tēpore: & quo ī loco:quaq; ex occasiōe:quispiā illos lacessierit: eos ī discrimē paratos habuit:præter uim & audaciā:nullū ad prœlia ferētes adminentū.At eni psuasiōe adducti:utilitati facile cedūt:unde ad studia & disciplinas animos applicāt.Ex corporū autē magnitudine: ipsa uis inest. Ex gētiū uero multitudine:in unū ex facili frequētes conueniūt: simplicitate atq; rigore attracti:propinquis maxie condolentes:quos p iniuriā uiolatos uiderīt.Hoc uero tēpore cūcti pacē agitāt:subiecti & ad Romanorū edicta uiuentes:a quibus ī potestatē redacti sunt. Cæterū antiqs ex tēporibus:hæc de Gallis accepimus:ex permanētibus adhuc cōsimū Germanorū legibus.Natura eni & ciuibus īstitutis: ii psimiles & cognatione inter se coniuncti:uicinū colūt agrū:quem Rhenus amnis separat:paria maxima ex parte cūcta ferētem.Sed Germania magis ad Arcton exponitur.Si Australes ad australes partes:& Septentrionales ad septentrionales iudicaueris.Quamobrem eorum facilius desolatiōes cōngit euenire:cum gregatim inferantur: & totus simul exercitus: & uniuersis potius excitetur habitaculis:cum ab aliis ualidioribus eiciantur. Hos Romani minori negotio : q̄ Hispanos subiugarunt . His enim antea bellū inferre incipi entes:nouissime finierunt.Illos autē medio ī tēpore cūctos

debellauere penitus:qui intra Rhenum:Pyrenæosq; montes iacent. Nã
qui gregatim totis copus irruebant:gregatim simul debellabantur. His
pani uero prœlia partiti:uires uti depositum seruabant. Alii alio tempo/
re aliisq; in partibus: latrocinandi more belligerãtes. Sunt igitur omnes
Galli na bellaces
natura bellaces:equitatu q̃ peditatu longe præstantiores. Ab hisce Ro/
manis optimus adest equitatus. Sempq; spectantes in Boream:atq; Oce/
ano propiores: conserẽdis pugnis audaciores. E quibus summos Belgas
asserunt esse:pergentes quindecim diuisos:intra Rhenũ ac Ligerin uer/
gentes:in Oceanũ domos habẽtes. Solos tamen aduersus Cimbrorum:
& Teutonũ ĩpetũ Germanorũ obsistere nequeũtes. Belgarũ fortissimos
Belloacos esse dicũt. Post istos Vessiones. Quam uero numerosa mor/
talium frequẽtia sit:uel eo patet ĩdicio. Ex Belgis enim q ferre arma pri/
us poterãt. ccc. milia censeri dicebant᷑. Dicta ẽ & Eluetiorũ:& Aruerno/
rũ & Sotiorũ multitudo. E quibus ingens mortaliũ uis apparet. Et mu/
lierũ uirtus ad procreãdos:educãdosq; filios. Sagis uestiũtur: Comasq;
nutriunt. Prolixis utuntur fœminalibus. Pro tunicis uero:scissos gerunt
cum manicis amictus:uix pudenda natesq; uelantes. Lana quidem aspe
lena .i. hirsutu sagula
ra:cæterũ oblongis uillis. Vnde & hirsuta texunt sagula:quæ lene uocã/
tur. Verũtamen Romani in spectantibus ad Septẽtrionẽ regionibus:
greges urbanæ admodũ lanæ in pelle nutriunt. Armatura pro corporũ
proceritate æqualis. Gladius longus a dextro dependens latere: Clipeus
longus: Hastæ ad proportionẽ:& Meris peltæ genus est idest iaculi. Ar/
cubus etiã pleriq; utuntur:& fundis: Est & illis Sparo similis fustis. Quẽ
non e salarica:sed e manu iaculantur:cũ telo certiorẽ infligat ictũ. Quo
in aucupiis potissimũ utuntur. Hanc etiam in ætatẽ uulgo humi cubãt.
Cenitantes in stramẽtis assidẽt. Plurima cũ lacte illis æsca : Carnibusq;
multifariam:præsertim suillis:& recentibus & salitis. Sues autem ĩ agris
uersantur:& proceritate & robore & celeritate præstantes. Adeo ut ĩsu/
eto cuipiam accedenti:non minus q̃ luporũ periculũ ingruat. Domicilia
& pluteis & cratibus:ad testudinẽ habent : Et quidẽ permagna : multis
impositis lacunaribus. Tã copiosi illis:& ouium & porcorũ greges sũt:
ut hinc & sagorum & salsamẽtorũ abundantia:non solũ Romæ: sed etiã
pluribus Italiæ pribus suppedite᷑. Plurimas ciuitatũ primores guber/
nãt: Ducẽ unũ primis tẽporibus:ad ãnũ deligẽtes. Sicut & ĩ bello:unus
a multitudine designaba᷑ Imperator. Nũc uero utplurimũ Romanorũ
edictis parẽt. Illud in eorũ conciliis peculiare obuenit. Siquis alio cõcio/
nante:uel tumultue᷑:uel obstrepat:minister stricto occurit ense:& mi/
nitabundus silentium imperat. Qui si non desierit:secundo ac tertio idẽ
factitat. Deniq; tantũ abscindit e Sagulo:ut quod residuũ est ; reddatur

inutile. Aliis quoq; permultis est commune Barbaris: ut uirorũ ac mulierum: contraria nostris permutẽt opera. Apud omnes tres passim nationes: eximio in honore sunt Bardi: Vaties: Druide. Bardi quidem laudatiõibus rebusq; poeticis student. Vaties autem sacrificiorũ naturaliumque causarũ curæ dediti. Druide præter causarũ naturalium studia: moralẽ disciplinã exercent. Iustissimi autẽ omniũ opinione: cũ sint priuata & publica iudicia eorũ fidei mandãtur: adeo ut rẽ etiã bellicã ãtea iudicarẽt. Ita ut Martẽ collaturi: illis iubẽtibus desisterẽt. Capitis quoq; iudicia horũ sententiæ pmittebant. Cũq; horũ est abundãtia: & agri fertilitatẽ fore existimant. Immortales animas & mũdũ: & hii & alii esse asserunt. Ignẽ & aquam aliquando superaturos. Simplicitati atq; animositati: multũ inesse imprudẽtiæ simul: & supbiæ & ornamẽtorũ studiũ. Et enĩ aurea illis sunt gestamina. Collo quidẽ torques: Manibus autẽ & lacertis: Armille dignitatis homines: tinctas gestãt uestes: & auro pictas. Qua ex leuitate uictores quidẽ: ĩtolerabiles sũt. Victi autem stupidi uident. Amẽtiæ quoq; Barbarici mores adsũt. Et quod Borealibus plurimũ gẽtibus accidit: suaptæ nationis ignoratio. E prœlio decedentes ceruicibus equorũ: hostiũ capita suspendũt. Eaq; domũ delata: ut sint spectaculo uestibus affigũt. Posidonius autẽ scriptũ reliquit: cũ hæc primũ multis spectaret in locis: ob rerũ insolẽtiã obriguisse. Postmodũ ex assuetudĩe: æquo tulisse animo. Illustriũ autẽ uirorũ capita cedrinis condientes odoribus: peregrinis ostentatit: Nec tantidẽ auri redimi dignabant. Ab hisce uero rerũ obscœnitatibus: fœdisq; sacrificiorũ & diuinationũ ritibus: mori nostro contrariis. Romani prorsus eos auerterunt. Nã hominẽ diuinationi destinatũ in tergo ferientes: ex ipso ĩpatientiæ afflictandiq; modo: uaticiniũ capiebãt. Immolabãt autem Druidis nequaq̃ absentibus. Alia quoq; humanorũ sacrificiorũ genera tradũt. Quoldã enĩ sagittis cõfigebãt: Et ĩtra sacras ædes patibulo suffigebãt. Magnãq; e fœno chorto itatuã apparãtes: Eiq; lignũ iniectãtes: pecoraq; & uarias ĩmittẽtes bæluas: atq; homines holocaustũ faciebãt. In Oceano autẽ Insulã paruã nõ lõge in pelago ĩ exitu Ligeris amnis præiacẽtẽ esse inqt. Eã ĩhabitare Sãnitarũ mulieres: Bacchi numine afflatas: Ipsas quidẽ deũ istũ propitiãtes: & festis ritibus & aliis sacrorũ formis exorãtes. Virũ nullũ Insulã ĩscẽdere. Cæterũ mulieres ipsas traiiciẽtes uiris cõmisceri. Rursusq; reuerti. Annui moris esse: ut tẽplũ eodẽ die detegãt: denuoq; tegãt: ãte solis occasũ: unaquaq; pondus afferẽte. Cuius uero pondus exciderit: eã ab reliquis dilacerari. Particulas autem baiulantes: nõ ante cessare: q̃ rabies ipsa cessauerit. Sẽper autẽ euenire: ut aliqua id passura cadat. Multo aũt fabulosius id: qđ Artemidorus asserit qdẽ: de coruis accidẽs ẽ. Portũ enĩ quẽdã

Bardi
Vaties
Druide

in Oceani littoribus esse scribit: quē duorū coruorū uulgo nomināt. In eo quidē duos apparere coruos: dextris albicantes alis. Q ui igit ulla de controuersantur: illuc accedere: in sublimi loco posita tabella utrūq; se orsū in ipsa lagana collocare. Ipsas dehinc aduolantes alites: partim com/ mãducare partim dissipare. Cuius autē lagana dissipētur: illū uictorem euadere. Hæc quidē fabulosius mēmorat. De cerere uero atq; Proserpi/ na: uerisimiliora dicit. Insulā Brittaniæ proximā ī qua similia Samothra/ cibus Cæreri: & Proserpinæ sacrificia fiunt. Huic etiā fides ē adhibēda. Arborē in Gallia nasci: fico simillimā: fructū corno similē gignere: unde pharethræ fabricant. Eā si incidas: loetalē succū effundere: ad iungēdas sagittas utilē. Illud etiā diuulgatū est: Gallos oēs contennōis auidos esse. Penes eos dedecus non esse putat: cū adolescētes uigentibus ānis mini/ me parcūt. Ephorus tā late Galliæ magnitudinē excedere tradit: ut quā nuuc uocamus Iberiam plurima illius spatia Gallis: usq; Gades attribu at. Homines ipsos Græci nominis amatores declarat. Multa de illis pe/ culiariter asserit: quæ huius tēpestatis hominibus: haud sane respondēt. Hoc etiā illorū est ppriū ut laboribus agitētur: cū macilēti sint: uētresq; minime propēdeāt. Quisqs itē iuuenis Zonæ mēsurā excedat multari. Hæc quidē de Transalpina Gallia. Brittaniæ forma: triangula est. Eius latus ubi ad longitudinē maximū est. Galliæ e regiōe opponit: neq; mi/ nus neq; productius. Est eni stad. circiter. iiii. miliū &. ccc. aut. cccc. Latus utrūq; & Gallicū: ab Rheni eruptione: usq; ad Arctica Pyrenæi montis: excurrētia saxa ad Aqtaniā: & Cāii & Rheni ostiis oppositi. Quod qdē orietē maxime solē prospectās Brittaniæ signū: usq; ad extremas Insulæ rupes: in occasū contra Aquitaniā: monteq; Pyrenæū est. Hæc quidē a Pyrenæis montibus ad Rhenū minima distātia ē. Q uādo qdē maxima dicta est stad. v. miliū. At acclinationē quādā esse a parallela flummi lo/ catione credēdū est: ex utraq; ad mōtē pte iflexiōe quādā facta ad extre ma in Oceanū uergētia. Quattuor uero quibus ex cōtinēti assidue i in/ sulā utūtur: iteruallā sūt: quæ ab egressibus amniū extant. Rheni uideli/ cet ac Sequanæ: Ligerisq; & Garūnæ. Illis autē q uicina loca tenēt: ascē/ suris ex cōfinibus Menapiorū Morinis: nō aūt ab eius ostio enauigatio ē. Quibus quidē Itiū uicinū ē: quo nauali usus est diuus Cæsar: cū in in/ sulā cursū soluit. Intēdētibus aūt iā tenebris ascēdēs: postridie eius diei: horā circiter quartā: applicuit stad. ccc. ac. xx. cursū consiciens. Frumēta uero deprehendit per rura. Maxima plane pars insulæ campis cōstat & arbustis. Sunt etiā nonnulli per agrū tumuli. Tellus frugifera: pecore abundans: auro: argento: & ferro. Hæc ex ipsa efferuntur Insula. Pelles quoq; atq; mancipia. Canes etiam ad uenādū aptissimi. Galli his quidē

indigenis ad belligerãdũ plurimũ utunť. Virorum quidẽ ſtatura: ſupra
Gallos procera. Sed nõ adeo flauẽte coma. Corpora uero laxiora. Quod
autẽ proceritatis indicium ẽ. Vidimus nos Romæ puberes longiſſimi
corporis indigenis ſemipede celſiores: lingua balbutientes. In cæteris nõ
pulchris admodũ lineamẽtis ĩ cõſiſtẽdo. Moribuſq; partim Gallis ſimi
les: partim ſimpliciores magiſq; Barbaris. Quidã igiť lactis abundantes
conficiendi caſei: p imperitiã prorſus ſũt ignari. Colẽdorũ hortorũ & ru/
ris operũ ĩperiti. Potẽtatus habent inter ſe. Et iſtar Gallorũ quorũdã in
gerendis bellis ĩmanes utplurimũ. Eorũ urbes ſũt nemora. Latiſſimos. n.
Cyrcos: deiectis obſtruũt arboribus. Vbi constructis Tuguriis: & ipſi
pariter & armenta ſtabulãtur. Nec multũ quidẽ ad tẽpus. Hymbriferũ
aerẽ magis q̃ niualẽ eſſe cõſtat. Per ſerenitates autẽ nebula late obtinet:
Adeo ut die tota: tribus tãtũ aut quattuor horis circa meridiẽ ipſũ Solẽ
aſpiciãt. Hoc idẽ Morinis & Maſſipiis: eorũq; finitimis contingit. Diuũ
Cæſarẽ bis in Brittaniã tranſiſſe constar. Vnde re nulla quidẽ magnifi/
ce geſta: e ueſtigio reuenit. Nec lõgius ĩtrogreſſus Inſulã: cum ĩter Bar/
baros in Gallia militeſq; ſuos ortæ ſeditiones eſſent. Acceſſit etiã magna
claſſis amiſſio: uehementibus aquarum ĩundatiõibus: & decremẽtis ro/
tunda Luna. Duabus aũt uictoriis cõtra Brittanos re benegeſta: cũ duos
tãtũ militũ ordines traiecisſet: acceptis obſidibus: magnũ ſeruorũ nume/
rũ: ĩgẽtẽq; prædã reportauit. Hoc tamẽ tẽpore: q̃dã eius loci prĩcipes le/
gatiõibus & obſeruãtiis: Augusti Cæſaris amiciciã cõparãtes: In Capito/
lio dona deis obtulerũt: & uniuerſã fere Inſulã Romãis ꝓpriã: familiarẽ
que ĩſtruxerũt. Vectigalia grauia tolerãt: ſiue hic res ĩ Galliã importẽt:
ſiue illic exportẽt. Hæc aũt ſũt eburnea uaſa: forfices: monilia. Et ex ele/
ctro: & uitrea ſupelles. Et alia huius generis mercimõia. Adeo ut ad Inſu
læ cuſtodiã: nullo iã opus ſit præſidio. Nõ enĩ plus ordĩe uno militũ: uel
eq̃tatu aliquo ĩdiget. Adeo ut ab ipſis tributa redigãtur. Aeq̃liter enĩ ẽ
ĩpoſitũ uectigal. Vniuerſa uero ĩpenſa: collectis ĩde pecuniis: pars exer/
citui cõſtituitur. Tributorũ nãq; ſolutionẽ ĩpoſitorũ cõminui neceſſe ẽ.
Simul & periculis occurrẽdũ ẽ nõnullis: ſi adacta ſit uiolẽtia. Sunt & a/
liæ circa Brittaniã Inſulæ quædã paruæ quidẽ. Cæterũ ei annexa magna
ẽ Ibernia: ad Septẽtrionẽ expoſita prolixa. Sed ampliſſimã latitudinem
habẽs: de qua nihil dicere manifeſtũ habemus: hoc dũtaxat excepto: q̃d
lõge magis q̃ Brittani: ſilueſtres illius ſũt ĩcolæ. Andropophagi. i. homi/
nũ carne ueſcẽtes. Mãduconeſq; magni. Defũctos etiã parentes eſſe: in
eximia honeſtatis parte ponũt. Nec minus alienis ĩ propatulo uxoribus
ĩmiſceri. Matribus etiã atq; ſororibus. Horũ etiã quæ cõmemoramus:
dignos fide teſtes: nõ ſane habemus. Atq̃ cõmãducãdorũ morẽ hominũ

Scythaꝝ esse tradit. In obsidiõalibus quoq; necessitatibus: idẽ factitasse Galli & Hispani: aliiq; cõplures dicũtur. De Thyle itẽ obscura ẽ historia: ꝓpter eius i ultima loca remotionẽ: hãc siquidẽ sup omĩs fama uulgatas: magis atq; magis ad Septẽtrionẽ expositã locãt. Cæteꝝ ea quæ de hac ipsa deq; uicinis illis locis Pyteas scripta reliq; figmẽta esse: per celeberrimas regiones: nobisq; notissimas: cõstat. Pluria. n. (ut superius diximus) mẽtitus ẽ. Itaq; & de remotioribus magis mẽtitus apparet. Verũtamẽ iis: quæ ad cæli ratiõnẽ: & Mathematicã speculationem attinẽt: satis cõmode usus uidet. De rebus potissimum frigidæ zonæ propinquis. de fructibus. deq; animalibus mãsuetis. partim omnimodã sterelitatẽ: partim raritatẽ exponẽs. Milio reliqsq; caulibus: & fructibus: atq; radicibus ali. Apud aliquos frumẽta nasci. Melq; ꝓduci. & hic potũ sumere. Triticũ autẽ: quia soles puros nõ habẽt: itra laxas domos: cõgestis eo spicis triturare. Areas cũ sole careãt: & pluuiæ fundẽt: reddi prorsus inutiles.

Postq̃ de Transalpina Gallia: deq; tenẽtibus eã regionẽ gẽtibus: scriptũ ẽ: de ipsis iã Alpibus: Deq; eaꝝ habitatoribus: deide de uniuersa dicẽdũ est Italia. Eundẽ igitur in describẽdo seruãt ordinẽ: quẽ ipsa locoꝝ natura suppeditat. Alpes ꝓfecto ipsæ: non q̃dẽ a Monoechi portu (ut pleriq; referũt) sed iisdẽ ex locis a q̃bus Apẽnini mõtes incipiũt. Ad genuã Ligusticũ Emporiũ: & Sabatia Vada nuncupata: quæ paludes sũt. Apẽninus q̃dẽ a Genua, Alpes uero a Sabatis ĩcitũ capiũt. Inter Genuã uero & Sabatios ducẽta ac sexagita stad̃ iterfũt. Inde post. ccc. & .lxx. stad̃: Albigaunus ẽ oppidũ: cuius incolæ Ligures Ingauni appellãtur. Ex hoc loco ad Monoechi portũ stad̃. cccc. & .lxxx. Quo i medio urbs ingens est Albiõ Intemeliũ: cuius habitatores Intemelii uocanť. Ab hisce nominibus idicium ponunt: quod a Sabatiis Alpes primordium habent. Alpia enĩ prioribus sæculis: uocabatur Alpia. Quemadmodum & Alpionia. Namque hoc tẽpore in Iapodes mõs excelsus harum ultima attingẽs: & Alpes ipsas Albium nominant: perinde ac eousq; extendantur Alpes. Cũ igitur Ligures: partim Ingauni: parti Intemelii sĩt: Fotũ coloniæ ad mare deductæ: una q̃dẽ Albiũ Intemeliũ: q̃si Alpiũ: Altera uero diuisi magis Albingaunum uocantur. Hisce duabus nationibus Ligurum: quas ante dixi: Polybius unam Oxybiorum: & alteram Deceitorũ adiungit. Hoc littus uniuersum a Monoechi portu: usq; Thusciam continuũ omnino sine portubus est: exceptis paruis quibusdam stationibus ad iactãdas Anchoras minus ineptis. Imminent immanes rupes atq; præcipites: quæ iuxta mare angustos relinquunt transitus. Qui Liguriam habitant: ut plurimum ex pecore uictum agitant: lacte or deaceaq; potione: maritimis ex locis: ac montanis pastum quæritantes. Materiã uero ædificãdis

naribus frequētissimā: hinc montes habēt:arboresq; maximas:adeo ut ī
quibusdā crassitudinis diameter octonis inueniatur pedibus. Plurima
etiā ad uarios usus: & fabricanda mortaria. Nec uero ad cōficiendas mē/
sas deteriora. Quæ omnia ad Emporiū Genuā comportātur. Pecora itē
Pellesq; & mella. Contra uero oleū & uinū Italicū exportāt. Quod qdē
illis modicū:ac picatū & austeꝝ est. Hinc equi & muli nascūtur:quos gy
genios uocitāt. Hinc Ligusticæ runicæ:hinc sagula. Abundat etiā apud
eos Ligurtiū:qđ electrū qdā appellāt. Non multi admodū equo militāt.
Pedites uero:in tumultuariis præsertim pugnis optimi. Ereis aūt urētes
parmis:cōiecturā dedere:sese origine græcos esse. ¶Monoechus prætera
portus statio quædā ē:nō magnarū non multaꝝ capax nauiū. Templū
habēs Herculis:cognomēto Monoechi:quoniā is ī eo habitet solus. ¶Por
ro Massiliensis ānauigatio: ipso ex nomīe hucusq; uidetr extēdi. Ab an/
tipoli uero:pauloplus stađ.cc.abest. ¶Hoc ex loco Massiliā usq;:& paulo
ulterius gens Sallyorū incūbētes tenet Alpes: & nonnullas ipsius litto/
ris rupes:cū Græcis promiscuæ. Prisci aūt Græci Sallyos ipsos Ligures
uocār. Regionēq; Ligusticā:quā Massilienses habitāt. Posteri uero Gal/
li:Ligures uocauerūt planiciē ipsā usq; Luerionē atq; Rhodanū. Ex qua
ipsi incolæ:nō modo peditatū:ueꝝ etiam equitatū mittere solebāt:in de/
nas diuisi partes. Priores hos ex transalpinis Gallis in potestatē redegere
Romani contra istos:contraq; Ligures bellū diuturnū protrahentes: cū
ipsis transitū ī Hispaniā occludere conarentr:q per littus habēdus esset.
Nā terra mariq;:frequētissima illorū fuere latrocinia. Tātoq; ualebāt ro
bore:ut uix adductis etiā magnis exercitibus:tutū trāseūtibus iter extite
rit. Octogesimū uero cū eis belligerātes ad ānū:difficulter effecerunt:ut
publice pmeātibus:uia ad stađ.xii.latitudinē laxaretr. Tamē postea fra/
ctis uniuersis:ipsi terrore incusso:gubernādi formulas imposuere. ¶Post
Sallyes tenent Albiēses:& Albieci:& Vocūtii:mōtana ī Septētrionem
uergētia. Vocūtioꝝ regio ad Allobrogas usq; protēditur. Ii profundas:
in mōtanis ualles habēt:memorabiles quidē:neq; ulla ex parte uallibus
quas tenēt illi deteriores. Allobroges itaq; sub Prætoribus ī Narbonēsē
proficiscentibus agrum instruuntur. Vocuntii autē:uti Volcas dixius:
ad Nemausū iure suo instructi tenētur. Cæteꝝ qui iter Varū: & Genuā
īcolūt Ligures. Idem in Italicorum numero sunt:ad mare pertinētes. Ad
montanos autem quidam præfectus equitum sicut & ad reliquos omni
no Barbaros mittitur. Post Vocutitios Siconii sunt: & Tricorii deinde
Medualli:excelsos habentes uertices. Eorum igitur rectissimum in sub/
lime cacumen stađ centum ascensum habete traditur. Rursum hic ad
Italiæ terminos: descensum patere aiunt. Supra uero nonnullis in locis

admodũ cauis: lacus est ingẽs; & fontes duo: non multũ inter se distãtes. Ex altero amnis effũdit Datuennius nomine: p cõfragosa sese in Rhoda nũ loca præcipitãs. Cõtraria uero de parte Durias: sese imiscet Pado: p Salassos: itra Alpes illabẽs Galliæ Ex altero lõge humilior ipse Padus: p hos locos edit: multus ac celer. Progressus autẽ maior: molliorq; efficit. Nã multis ex ãnibus icremẽtũ excipit: potissimũ quõ ad plana fuerit: & latius extẽdit. Diffusus igit circũflectit: & cursũ segnẽ reddit. Iãq; ãplis simus: Adriaticũ irrũpit pelagus: cunctos Europæ fluuios: præter Istrũ: magnitudine exuperans. Adiacent Medulli: maxime ubi Rhodanus: & Isar cõfluunt. Ad alterã uero uergentẽ i Italiã partẽ: ex montibus dictis: Thaurini: gens Ligustica: Reliq; Ligures tenẽt. Hotũ ager ẽ: quẽ Ide onni: & Cottii dicũt. Post istos & Padũ Salassi sũt. Super quos quidẽ in cacumine Ceutrones: & Catoriges: & Varagri: & Nãtuate: Lacusq; Pele mena. Per quẽ Rhodanus effert: & fluminis ipsius fontes. Nõ lõge aũt ab istis sũt Rheni fontes: & mõs Ad ualla: ex quo in Septẽtrionẽ Rhe nus excurrit. Et diuersa ex parte Adua: in lacũ Lariũ: iuxta Comũ itrãs. Supra Comũ ad Alpiũ radicẽ: Rheti iacẽt: & Vẽnones: ad oriẽtẽ uersi. Alia ex pte Lepõtii: & Tridẽtini: & Stõi: & alii cõplres populi parui: Italiã tenẽtes: q superioribus ãnis iopes latrocinabãtur. Hac aũt ætate: aut dele let sũt: aut mansuetiores facti penitus: ut cũ ãtea transcẽsus p eorũ mõ tes pauci & difficiles essẽt: Nũc multis ex locis p eos mortales: & tuti & trãsitu faciles: propter eorũ apparatũ habeantur. Augustus eni Cæsar: ad latronũ delẽdas isidias: magnũ q̃tũ licuit: uiarũ apparatũ apposuit. Non eni ppter uastissima petrarũ igenniũ præcipitia: ubiq; naturã uiolare fas fuerat: cũ hinc quidẽ supra uias iminerẽt: hinc autẽ ruerẽt. Adeo ut per parua ab igrediẽtibus euitari discrimina nequeãt: incũbẽtibus i tã pro fundas fauces casibus. Ibi uero aliquas ad ptes: adeo limes angustus est: ut & uiatoribus & iumentis: præsertim isuetis: uertiginẽ oculorũ afferat: Sinu aũt idigene tuto gestẽtur. His igitur nulla præstare licet remedia: neq; glacialibus crustis: quæ supernæ & qdẽ lubricæ illabẽtes: uniuersã occupãt semitã: & in subiacẽtes extrudũt ualles. Frequẽs enim sup glaci em glacies: iuicẽ icumbit igruẽtibus maxime niuibus: anteq̃ insupficie omnino solibus dissoluãtur. Salassorũ quidẽ regio magna est: profundã utrinq; uallẽ: agrũq; claudẽtibus rupibus. Eorũ etiã pars i supiora extẽ ditur cacumina. Illis itaq; qui ex Italia supra mõtes positi sũt: una p uallẽ iã memoratã uia ẽ. Inde bifariã diuiditur. Vna quidẽ p Poeninũ (sic eni dicitur) ducit per Alpiũ summitates: iumentis inaccessibilis. Altera per Ceutrones prolixior. Tellus Salassorum aurifodinas habet. Quas Salas si cum olim potentia ualerent possidebant. Sicut & igrediẽdi dominiũ

obtinebant. Magnam quidē illis opē ad effossiones ærarias. aurūq; dilu/
endū Duria fluuius afferebat. Quocirca multis in locis aquæ ductus pri/
entes cōmunē alueū exinanibāt. Quod cū ipsis ad auri uenādi cōquisi/
tionē cōduceret: reliquos sua colētes arua: rigationibus destitutos cōtri/
stabāt. Cū fluuius tantis suppeditare terris potū nequiret: quia supdextrū
haberet alueū. Eā ob causā assidua iuicē prœlia gens utraq; conserebat.
Potitis inde rerū Romanis: Salassi quidē & aurificium simul: & agrum
amiserūt. Vero monriū iura tenētes: adhuc aquā publicanis: & aurifodias
capessētibus uenūdabāt. Aduersus istos uero: ꝓpter publicoꝝ uectiga/
liū auariciā: assiduæ disceptationes gerebātur. Hoc pacto Romanis: qui
prætores aut locoꝝ præfecti mittebātur: occasiones sēper abūde præsta/
bātur: quibus bella susciperēt. Postremo ad hæc usq; tēpora nunc ipu/
gnati: nūc soluto bello Romanis conciliati: potētes tamē erant. Et multis
damnis ab ipsis latrocinantibus affecti sunt: q per eoꝝ mōtes traiecerūt.
Quippe a quibus Decimus Brutus: & Mutina fugiēs: data uiritim Dra/
chma: sese redemerit. Messalla quoq;: cum iuxta illos hyemaret: ꝑ rapris
ad cōburēdū lignis: itēq; ad hastilia Tironibus exercēdis ulmis: preciū
pendere coactus ē. Hi quoq; mortales quandoq; Cæsaris pecunias diri/
puerūt. Factisq; semitis: aut iūctis pōte fluuiis: præcipites exercitibus ru
pes cōmoditatē apponebāt. Posterius Cæsar Augustus eos fūditus dele
uit: & uniuersos sub corona uenūdedit: ad Eporediā: Romanorū coloni/
am deportatos. Quā ideo inhabitādā curauerūt: ut Salassis præsidiū es/
set. Paulisper aūt obsistere ibidē potuere. Quoad extincta eorū natio ē.
Cæterorū quidē corporū milia sex & trigita cēsa sūt. Qui autē ferre ar/
ma poterāt: octo milia ipleuere. Terrētius Varro Impator cunctos illos
acie uictos: sub hasta uēdidit. Tribus Romanoꝝ milibus Cæsar Augu
stus missis: urbē Augustā habitādā tradidit. Quo in loco Varro Castra
iā habuerat. Nūc autē finitima regio: usq; ad sūma mōtiū cacumina pa/
cata uiuit. Vniuersa deinceps mōtana pars: in Oriētē & in Austrū uer/
gens: a Rhetis Vindelicisq; tenet: Boiis Eluetiisq; confinibus. Nā eorū
cāpis iminēt. Cæteꝝ Rheti ad Italiā usq; pertinent: quæ supra Veronā
& Comū est. Vinū Rheticum iter Italica: egregie cōmēdata: nō sane in
ferius: i mōtanis illoꝝ radicibus nascit. Ipsi autem ad ea usque loca: quæ
Rhenus secat extendunt. Huius autē nationis sunt Lepōtii: & Camuli:
atq; Vindelici: & Norici: & mōtana exteriora tenent maiori ex pte cum
Breucis: & Tēnanis: hoꝝ iā Illyricoꝝ. Isti finitimas Italiæ ptes omni tē/
pore: & Eluetioꝝ: & Sequanoꝝ: & Boiorū: & Germanoū incursabant. Et
enim ferocissimi iter Vindelicos Licattii: & Clautenatii: & Vēnones cē/
sebātur. Rhetoꝝ autē Rhucantii: & Cotuantii. Estiones uero: & Brigātii

ad Vindelicos pertinent. Eorũ oppidum est Bicātiũ:& Candobunũ:& Licantioꝝ:ueluti arx quædā Damasia. De horum ipsorũ sæuicia Latronum in Italos:tale quiddā memoriæ proditur. Cum uicum aut urbem quandam in ditionem traxerint:non modo puberes: uerum etiā infātes mares trucidant:nec in hisce conquiescũt: uerũ etiam pregnātes mactāt mulieres:quascũq; illoꝝ uates marem cōcepisse dicerent. Post istos propiores sinum Adriaticum ad aquileiam nonnulli Norici:Carniq; tenēt. In Noricis & Taurisci sunt. Horum omniũ ipudētissimas incursationes repressit Tiberius & eius frater Drusus æstate una. Vnde annus agitur tertius & tricesimus:ex quo quieti ordinatim tributa pendunt. Per tota Alpium ipsarũ montana:quidam terraꝝ extant tumuli:qui cōmode coli ualeant:uallesq; bene cōditæ. Maiorē tamē partem:præsertim ad uertices:ubi latrones consistebant incultā & infructuosam fuisse constat. Idque tũ propter illorũ artes:tum propter telluris asperitatem. Ex uictus igitur:& rerum cæterarum inopia:illis interdũ parcebant hominibus:q cāpos habitabāt: ut q eis cibũ suppeditarēt haberent. E cōtra illi resinā: Picē: Tedā:Ceram: Caseũ Mel retribuebant:quorum quidem eis copia superat. Super Carnos uero Apenninus mons incumbit: lacum habens:in amnē Isarā confluentem Qui rapto secum Atage altero flumie effertur in Adriaticũ sinum. Eodem autem ex lacu fluuius alter in Istrũ labitur:quem Atesinum uocant. Ister enim ab hisce montibus in multa diuisus capita sumit originem. Excelsa enim Alpium capita cōtinua hactenus extenduntur:& unius mōtis faciem exhibuerũt. Remissa ide & inclinata:plures in partes & plures i uertices attolluntur. Primum ē horum trans Rhenum & Lacum:in oriētem uergēs:mediocriter sublime dorsum. Quo in loco Istri fontes iuxta Sueuos:& Hercyniam siluā sũt. Alia sunt cacumina in Illyricum atq; Adriaticũ sinũ cōuersa. E quibus est iam dictus mons Apenninus:& Tullũ:& Phlygadia:quibus subiacent Vindelici A quibus Dura Clanisq; & alii complures:per ualles excurrentes fluuii in Istri alueum intrant. Porro Iapides circa hos habitāt locos. Gens Illyricis Gallisq; commixta. Et penes istos est sublimitas. Iapides igitur uiroꝝ florentes robore antea: & utroq; ex montis latere domicilia habētes:ab Augusto tādē Cæsare: sũmo cũ labore debellati sũt: cũ latelatrociniis inualescerent. Ipsoꝝ aũt oppida Metulũ:Arupeni:Monetiũ:Vēdũ. Post hos urbs Segestica: i plano sita. Iuxta illā Rhēus ipse præterlabit:i Istrũ influēs. Vrbs ipsa aduersus Dacarũ bellũ opportune sita est. Ocra uero humillima prorsus Alpiũ pars ē:ubi Carnis adiungit. Qua ex Agleia onera plaustris:ad Pāportũ (sic enī appellāt) deuehuntur:stadꝫ nō ultra.cccc.iter ē. Inde p fluuios ad Istrũ usq; uectāt. Locaq;

huic uicina. Pãportus enĩ ãnis ex Illyriis nauigabilis defert. Intrat autẽ Saũ: ut facile ĩ Segestanã orã: & Pãnomã: & Tauriscos delabat. At uero ĩ Saũ irrũpit Ogdolapis ad urbẽ: ãbo sane nauigabiles: ex Alpibus fluẽtes. Habent autẽ alpes equos agrestes: & boues: Utq; memoriæ tradidit Polybius peculiaris formæ bæluã gignũt: habitu qdẽ ad cerui staturã: collo dũtaxat excepto & uillis: ĩ quibus apro persimilis est: Geritq; sub mẽto carnis globũ: ad palmi magnitudinẽ capillosũ: crassitudinẽ ꝑ equini pulli cauda habẽtẽ. Ubi uero ex Italia supra cõscenderis: uia ĩ exteriorẽ Galliã: & ad septẽtriones est: Quæ ꝑ Salassos ducit Lugdunũ. Ea uero Bifariã est. Altera qdem prolixior plaustro permeabilis ꝑ Ceutrões. Altera uero recta: & ãgusta: cõpendiariaq; per Poeninũ. Cæterũ Lugdunũ in medio: istar arcis: situ ẽ. Cũ ibi amnes cõfluant: & ptibus omnibus propinquũ sit. Ea propter Agrippa hoc ex loco ptitus ẽ uias. unã quæ ꝑ Cẽmenos mõtes: usq; ad Antones: & Aqtaniã. Aliã ad Rhenũ. Tertiã ad Oceanũ: & Balloacos: & Amianos. Quarta ducit ĩ agrum Narbonẽsẽ. Littusq; Massiliẽse. Omissa aũt sinistra ĩ pte Lugduno: terrisq; ĩ ipso imminẽtibus Poenino fursus ẽ conuersio: cũ Rhodanũ traieceris: lacũue Lemãnũ ĩ Eluetiorũ campos. Hincq; transitus est ad Sequanos: ꝑ Iuram montem: & ad Lingones. Perq; hos ad utrũq;: & ad Rhenum: & ad Oceanum biuium scinditur. Polybius scriptum reliquit: suis tẽporibus aurifodinas in Tauriscis Noricis: Maximeq; penes Aquileiam inuentas: adeo natura optimas: ut cum a superficie terræ: duos ad pedes solum detraxeris: fossile confestim aurũ inuenias. Fossam autem non ultra pedes xv. esse. Aurum ipsum per se partim putum esse: ad fabæ aut lupini magnitudinem. Octaua tantum parte decocta. Partim uero maioris indigere digestionis. Valdeq; utilissime. Adiutantibus autem Barbaros Italis: bimestri tempore: e uestigio auri preciũ tertia parte carius uenisse: totã per Italiam. Quod quidem ubi Taurisci senserũt: eiectis adiutoribus: soli uenũdedere Hac uero tempestate: uniuersas aurifodinas in Romanorum esse potestate. Cæterum hoc in tractu: sicut & in Hispania: fluuii aurea ferunt grana: ultra fossile: haud tamen tantum Hic idem uir: cum de Alpium magnitudine: & sublimitate differeret: maximos Græciæ montes comparar. Taygetum. Lyceum. Parnassum. Olympum. Pelion. Ossam. Thraciæ uero Emũ Rhodopen. Dunacem Quorum singulos inquit diei unius itinere: expeditis facile uiatoribus ascendi posse: & uno circuiri die. Alpes autem: ne die quinto quidem ascendi psse. Longitudo autem est stad. milibus duobus &. cc. quod ad campos attinet. Transitiones uero tantum quattuor nominat. Unã quidem per Ligures, Tyrrheno mari ꝓximã. Aliam deide ꝑ Taurios: qua trãsmisit

Annibal. Tertiã deinde per Salaſſos. Quartã p Rhetos. Oẽs præruptas
atq; præcipites. Lacus cũ alios permultos ĩ mõtibus eſſe: Tum uero tris
ingentes exponit. Ex quibus Benacus ſtadi . quingentũ longitudinẽ ha/
bet. Latitudinem uero. xxx. De quo Mincius amnis effluit. Subĩde alter
Verbãus lõgitudinis qdem ſtad̃. cccc. Latitudo uero ãguſtior q̃ prioris.
Emittitq; fluuiũ aduã. Tercius ẽ Larius: Lõgitudinis fere ſtad̃. ccc. Lati/
tudinis. xxx. Amnẽ eiicit Ticinũ ſane grãdẽ. Oẽs autem ĩ Padũ ĩfluũt.
Hæc quidẽ de mõtibus Alpinis dicẽda tantum habemus. Ex radicibus
autem Alpium iam incipit Italia.

Quinto uolumini hæc inſunt. Quæ ab Alpium radicibus ad
Italiam pertinent: uſq; ad fretum Siculum: Sinumq; Taren/
tinum: ac Poſidoniatem: atq; Pæſtanum appellant. In his hæ
regiones ſunt. Venetia. Liguria. Picenum. Lucania. Thuſcia
Roma. Campania. Apulia. Sequitur liber quintus Capitulũ
primum. De Italia in uniuerſo.

Oſt ĩfimas Alpiũ radices: eius quã hac ætate Italiã uocãt:
initiũ eſt. Nãq; maiores Italiã quæ ab Siculo freto: uſq; in
ſinũ Tarẽtinũ & Poſidoniatẽ progreſſa eſt: Oenotriã ap/
pellabãt. Nomẽ aũt obtinẽs uſq; ad Alpiũ radices ꝓceſ/
ſit. Aſſũpſit etiã ab ora Liguſtica: Vari fluminis confinia
mariſq; ꝓximi a Thuſciæ finibus: Iſtriæq; uſq; Polam.
Opinari uero cuipiã licet priſcos Italoꝝ felicitate florẽtes: ĩ cõmunionẽ
deuocaſſe finitimos. Hũc ĩ modũ auctis deĩde uiribus: ĩ Romanoꝝ Im/
periũ ꝑueniſſe. Tãdẽ uero q̃doq; ex quo Romani ĩ regni ſocietatẽ: & in
ciuitatẽ Italos uocauere: decretũ ẽ & Gallis Ciſalpinis: & Venetis idẽ ho
noris ĩptire. Vniuerſoſq; Italos Romanoſq; uocare. Permĩtas ĩſup colo/
nias prim prioribus ãnis: prim poſterioribus emittere. Quibus meliores
alias nõ facile dixerim. Vna igit̃ forma Italiã õnẽ geometrica ratiõe cõ/
plecti: haud ĩ ꝓcliui ẽ. Atq extremitates illius ĩ Auſtrũ. & Hibernos or/
tus excurrentes: triãgulas eſſe cõmemorãt. Eius uerticẽ ad Euripũ Sicu/
lũ ꝓduci. Baſin aũt Alpes habere. Cõcedere uero latus alteꝝ ĩ freto fini/
ti Siculo: & Tyrrhẽo allui pelago. Cæteꝝ formã rectis deſcriptã lineis:
ꝓprie triãgulã appellãt. Hic aũt Baſes: & Latera rotũda ſũt. Quod ſi cõ/
cedẽdũ eẽ dixerim: lineæ circularis formã eẽ ponẽdũ ẽ: Baſin inq̃ & Late
ra. Concedatur & Lateris huius obliquitas: quæ uergit in ortũ. Reliqua
mius apte dixerunt: cũ latus unũ a ſinu Adriatico uſq; ĩ fretũ præſuppo
nant. Latus autem abſq; angulo lineam appellamus. Abſq; angulo uero

est:cū partes aut ĩuicē nō uergūt:aut nō multum. Verum ab Arimino
ad Iapygiā extremitatē:& ab Siculo freto ipso: ad extremitatē eādē:per/
multū inclinant̄.Eūdē ĩ modū se habere arbitror & sinus Adriatici La/
tus:& Iapygiæ.Cū.n.ĩuicē cōcidāt ad Arimini & Rhauēnæ locos:āgulū
efficiūt.Sin aūt nequaq̄ āgulū efficiūt Circūferētiā saltē efficiūt non exi
lē. Qua ꝓpter si hoc unū Latus existit:haud sane recta ē e sinu ad Iapygi
am nauigatio.Reliquū uero his ex locis ad fretū latus alteꝝ describit:ne
hoc qdē rectū. Sic q̄drāgulā potius:q̄ triāgulā figurā esse diceres.Cæte/
rū nullo pacto triāgulā:nisi uelis abuti. Veꝝ cōfiteri præstat:qđ figura/
rū quæ geometrica ratiōe mēsurari nequeāt:non facile circūscribi tradi/
tio potest.Particulatim uero hūc ĩ modū dicere possūus:qđ ĩferior Alpi
um ps curua & sinuosa ē cōcauitates in Italiā uersas hñs.Ipsius aūt sinus
ptes mediæ ad Salassos existūt . Extrēitates uero cōuersionē habēt.Hic
qdē usq; ad sinus Adriatici ultĩas oras.Hic uero ad maritimā Ligurū re
gionē:usq; ad Genuā Ligusticū ēporiū:ubi rupes Apēnini Alpibus co/
pulāt̄.Cōtiuo aūt subiacet nō mediocris qdē cāpus: latitudīe ac lōgitu/
dīe sane p stađ.c.duūq; miliū.Latus eius ĩ meridīē spectās:& Venetorū
littore claudit̄:& montibus Apēninis:Ariminū & Anconē puēiētibus.
Ii enī a Liguria ĩchoātes:ĩ Thusciā irrūpūt:āgusta dimittētes littora.De
hic ubi paulatim mediterraneam ĩ regionē secesserit:cū ad Pisanū cōsi
stat agꝝ:ĩ ortū: Adriaticū sinū cōuertunt̄:usq; ad Arimini & Ancōis lo/
ca p lineā rectā:Venetoꝝ sese littoribus applicātes. Cisalpīa igit̄ Gallia
hisce termīs ĩcludit̄.Littoris qdē lōgitudo ad. ccc.stađ:& milia sex ipsis
cū mōtibus. Latitudo uero paulo minus stađ mille.Reliq̄ Italia āgusta
qdē & oblōga:ĩ duos excurrit uertices.Hic quidē ĩ Siculū fretū . Hinc
autē ad Iapygiā. Vtrīq; uero strigit̄:& ab Adriatico sinu:& a Tyrreno
mari.Est aūt Adriatici sinus forma ipsi Italiæ perq̄similis magnitudīe.
Quā Apēnini mōtes termināt:& utrūq; mare:usq; ad Iapygiā. Terrāq;
sinu Tarētio:& Posidoniate circūdatā.Maxīa.n.utriusq; latitudo stađ ē
circiter mille ac.ccc.Lōgitudo uero nō mľto mīus sex milibus. Reliqu/
um ē q̄tū Brutii:& pleriq; Lucanorū obtinēt. Polybius refert maritimā
ipsā ex Iapygia usq; ĩ fretū:itīere qdē pedestri: stađ tribus milibus esse:
& Siculo pelago allui.Cursu uero maritīo q̄ngentis stađ mīus.Montes
aūt Apēnini:ubi Arimini & Anconis loca attigerūt: Iapygiæ latitudinē
a mari ad mare terminare.Rursus deflexionē accipiētes:totā ĩ lōgū regi
onē secare.Iā usq; ĩ Picētes & Lucanos:nō mľtū ab Adriatico sinu dista/
re.Cū uero Lucāis ꝓpīquāt:ad alteꝝ mare ĩclinātur. Dehic uero p Luca
nos & Brutios:excurrūt ad Leucopetrā agri Rhegini terminantes.Hæc
igitur de uniuersa huius ætatis Italia:talē ĩ formā dicta sūt. Denuo autē

ſingula ſuſcipientes:dicere pticulatim conabimur. Atite omia de ſubiecta Alpibus regione dicemus. Eſt autẽ felix admodũ cãpus: & fructuoſis collibus uarius. Hũc mediũ fere Padus diuidit. Eaq; regio: hĩc Ciſpadana: hĩc Trãſpadana dicit᷑. Ciſpadana qdẽ mõtibus adiacet atq; Liguriæ. Reliqua uero Tranſpadana ẽ. Ea uero loca tum Ligurũ: tũ Gallorũ gentes inhabitãt: tũ ĩ mõtibus: tũ ĩ cãpis cõmoratiũ. Hinc Gallorꝝ: hinc Venetorꝝ. Galli quidẽ hi Tranſalpinis cognati & conſãguinei ſunt. Cæterũ de Venetis duplex ẽ ſermo: Quidã enĩ eos a Gallis eiuſdẽ appellatiõis: Oceani accolis colonos eſſe: memoriæ prodiderũt. Nõnulli e Venetis: q poſt bellũ Troianũ: cũ Antenore ſalutẽ aſſecuti: curſum huc e Paphlagonia tenuere: deſcẽdiſſe affirmãt: hoc uſi teſtimonio: ſua in alendis eqs ĩduſtria: quæ hoc omnino tẽpore defecit. Antea uero ſũmo apđ illos ĩ honore fuerat: ab illorꝝ imitatiõe: q ad creãdos ex eq̃bus mulos ſtudium agitabãt. Cuius rei meminit Homerus. Mularũ genus e Venetis quæ robore præſtent.

Dionyſius quoq; Siciliæ Tyrãnus hinc alẽdorꝝ ſemẽ equorꝝ conſtituit: quos ad equeſtre certamẽ tollebat. Adeo ut p Græcos equine prolis Venete nobilitas maneret: & ad lõga tẽpora ꝓpago ipſa famã uendicaret. ¶Tota itaq; regio fluminibus atq; paludibus maxie Venetia referta eſt. Huic adeſt & maris cõditio. Nã ſolæ ptes iſtæ ex noſtro fere mari ſimiles Oceano caſus habẽt: & pares illi creſcendi & decreſcẽdi uices gerũt. Vnde maior cãpi ps marinis aquis plena ſtagnat: foſſiſq; & aggeribus ſicut Aegyptus ĩferior: diductis irrigat᷑ riuis: ac ptim exiccat᷑: & ruſticorũ cultu fructuoſa eſt: ptim nauigationibus commoda. Vrbium uero pleræq; inſularꝝ mõ cingunt᷑. Aliæ quadã ex pte alluũt᷑. ¶Quæ ſupra ſtagna mediterraneæ iacẽt: mirificã ex fluuiis nauigandi cõmoditatẽ ſurſũ habẽt. Ex q̃bus ĩprimis Padus ẽ. Maxĩus enĩ ſæpenũero hymbribus creſcit ac niuibus. Is m̃ltas diffuſus ĩ ptes: ĩ eruptiõibus occultũ efficit oſtiũ: haud ĩgreſſu facil᷑. At pitia mortaliũ uł difficillĩa ſupat. Priſcis igit᷑ ut dixi tẽporibus plurĩæ Gallorꝝ gẽtes fluuiũ ĩcolebãt. E q̃bus ãpliſſimi fuerãt Boii: Inſubres: & q olim cũ Geſatis Senões Romana per ĩpetũ potiti ſũt urbe. Hos Romani poſterioribus ãnis ſũditus deletos perdiderunt. Boios uero e finibus eiecerũt. Inde migrãtes circũiacẽtes Iſtro locos cum Tauriſcis habitatũt: bellũ aſſidue cõtra Dacos gerẽtes: donec ea gẽs ſũditus extĩcta ẽ. Agrũ uero q ad Illyriũ ptinet: paſcẽdis ouibus idoneũ: uicinis reliquerunt. Inſubres hac etiã ætate ſũt. Qui Mediolanũ Metropolin habuere. Ea quidem pridem uicus erat. Omnes enim uicatim habitabant. Hac uero tempeſtate eximiæ dignitatis trans Padum ciuitas eſt: quodammodo Alpibus finitima. Et ꝓpinqua Verona ẽ: ampliſſima

& hæc ciuitas. His iferiores Brixia:ac Mantua: & Regium & Comum. Hæc mediocris erat colonia. Cæterū Pōpeius Strabo: Pōpeii magni pa/ter colonos ī eā restituit. Quā īcūbētes Rheti uastauerāt. Inde. C. Scipio tria hominū milia insup adiecit. Postmodū Diuus Cæsar quinq; Inqli/norū milia ad inhabitādū deduxit. E quibus quīgenti illustrissimi fuere græci. Hos etiā ciuitate donatos: ī habitatorū numero descripsit. Haud tamē ibidē domiciliū habuere. Sed oppido nomē relinquētes: & Nouū comū appellātes. Nouocomēses oppidāos uocauere. Huic finitimus lo/co Larius lacus est. Quē Adua fluuius auget. Inde amnē Padū īgrediēs. Fōtē uero in Adua mōte habet: ubi & Rhenus. Hæc supra paludes lō/ge habitata sūt. Patauiū aūt propīquū ē: Cūctas eius regionis urbes ex/cellēs. Nup quidē in ea cēsi sūt qngenti equestris ordinis uiri. Antiquis autē annis. c. & xx. militū milia misisse constat. Quā uero ciuitas ipsa & uirorū probitate: & artiū bonitate floruerit magnitudo: cū aliarū rerum maximo apparatu Romā missarū: tū uero pānorū & uestimentorū om/nifariā mercatura declarat. A mari sursū habet nauigationē: fluuio p pa/ludes delato. cc. & l. a magno portu stad' Portus aūt ipse: eodē quo fluui us nomine: uocatur Medoacus. Intra paludes urbs maxima Rhauenna posita ē. Tota ligneis cōpacta ædificiis: aquis diffusa: pontibusq; ac lem/bis pagrata. Cū a mari fiūt inūdatiões: nō mediocrē accipit maris ptē a/deo ut uniuersa coenositas: hic fluctu marino: hic fluminibus alluētibus tetrū mediceť odorem. Hoc pacto igiť saluberrius cōpiť locus. Vnde gladiatoribus educādis: ac exercitatiōe erudiēdis: hūc idoneū magistri locū designauerūt. Inter cætera eius loci mirabilia illď ē: qď palustribus ī locis aer inoxius ē. Quēadmodū ad Alexādriā Aegypti paludis uitiū æ/state ꝓpulsať. ppter ānis incremētū: simř etiā euanescēte coeno. Quid qď uitibus euēit qdmirabile: Eas palus creat: celeriter pficit: & multū fru/ctū edit. Annis uero qttuor aut qnq; corrūpūť. Altinū quoq; i palude ē: simile Rhauennæ situ hñs. Quo iteruallo Butriū Rhauēnæ castellū ē & Spina. Hoc qdē tēpore uiculus. At quōdā græca ciuitas: & qdē celebris In delphis Spinēsiū thesaurus cōmōstrať. Aliaq; de ipsis memoriæ mā/data sūt: apud quos maris erat Imperiū. Eā (ut tradiť) ūda maris alluerat. Nūc locus. lxxxx. a mari stad' distans: ī mediterranea iacet. Rhauenna a Tessalis cōdita phibeť. Cū autē Thuscorū iniurias ferre neqrēt: umbros quosdā ultro assūpserūt: q & hoc tēpore urbē inhabitāt. Ipsi uero domū rediere: Hæc aūt maiori ex pte paludibus ita cōtinēť: ut iūdanões habe/ant. Epiterpum: Ordia: Adria: & Iucetia: & alia huius generis oppidu/la. Quæ cum minus a paludibus uexentur: modicis sursum nauigati/onibus mari uicina sunt: Adriam quidem inclitam ciuitatem fuisse:

memoriæ proditū ē. A cuius nomie:modica trāſpoſitione ſupra: & ſinus appellatus ē Adriaticus. Aquileia ſinui proxima a Romanis condita ē: icūbētibus ipoſita Barbaris. Ad eā flumine aduerſo onerariis nauigatur nauibus:per Natiſonē fluuiū plus ſtad'.lx. Gentes ad Iſtrum Illyrice ad ipſū ſubuehūtur. Emporiū. Cōuectāt autē res hi ſane maritimas:uinum ligneis doliis:quæ paluſtris iponūt oleū præterea. Illi aūt mancipia:pecora:pelles. Extra Venetiæ quidē fines Aquileia eſt. Flumie uero ab Alpibus deſcēdēte diſterminat':per qd' ſurſū nauigat' ſtad' mille &.cc.ad urbē uſq; Noreiā. Vbi. Cn. Carbo:collatis aduerſus Cibros ſignis:re infecta diſceſſit. Locus aūt ē ad putgādum auri natura idoneus. Nec minus ad ferri fabricas. In ipſoq; ſinu Diomedis ē teplū: opus ſane memorabile:& Timauus portus:& Lucus miro decore. Septem adſunt fluuiatilis aquæ fontes:mare mox irrūpētes:lato & profūdo ſane fluuio. Reliquos uno dūtaxat excepto: ſalſas habere aquas. Polybius auctor ē:locūq; ipſū maris fontē:& matrē ab indigenis uocari. Timauus(ut ait Poſidonius) e mōtibus delatus:decidit in pſūdum. Deīde inſta terrā abſorptus ſtad' circiter.c.&.xxx.erūpit in mare. De Diomedis autē potētatu:hoc i mari: & Diomedeæ teſtātur Inſulæ & quæ in Daunia gēte: & circa equeſtre agros memoriæ pdita ſūt: de quibus quoad hiſtoriæ utile futurū ē:ſcriptis apiemus. Reliqua uero pmulta fabulis uulgata:uel f'cta aliū in modū abſunt. Sicuti quæ ad Phæthōtē & Sorores Heliades:i populos cōuerſas arbores:circa amnē Heridianū:qui nullibi terrarū exiſtit:cū uicinus pado dicat'. Itēq; ferētes electra Inſulas: ante Amnem Padū iacētes. In quibus & Meleagrides ſint. Horū enī nihil in locis ipſis extat. In Venetis ſane quidā Diomedi inſignes exiſtunt honores. Nam candidus illi imolat' equus: Duo præterea luci monſtrātur:alter Iunoni Argiuæ:alter Dianæ Etoliæ dicati. Inſup fabulātur: In hiſce lucis feras ita māſueſcere: ut cerui lupis aggregētur. Aduētātūq; hominū eas manus demulcētes pati. Quod ſi quas canes inſectētur:ubi huc confugerint:ab inſectatione ceſſare. Fama uero ē:celebrē admodū fuiſſe quēpiā:qui in faciendis uadimoniis:ſtudio nō mediocri teneret': qua ex re:& hominū iocis carperetur. Is igit' in uenatores fert' icidiſſe:q irretitū haberēt Lupū. Et illis per iocū rogitātibus:uellet ne p ſpo uadē ſe cōſtituere:' ut illata ab eo dāna pſolueret. Sic e retibus bæluā dimiſſuros. Fideiubere ſeſe cōfeſſus ē. Emiſſū deīde Lupū: p magnū eq; armētū agitātē:nullo notatū cauterio ad fideiuſſoris ſtabulū adduxiſſe. Eū recepta gratia:eq;bus lupi notā iuſſiſſe & īde lupiferas nemiaſſe:uelocitate magis q̄ pulchritudīe præſtantes. Cuius ſucceſſores & ſignū & nomē: eqrū generi ſeruaſſe. Vtq; ſolis eis ſtirps ipſa legitiæ pdutaretur:fœminā nullā aliēate cōſueſſe. Eqnā hic

præcipuæ celebritatis ꝓgeniē extitisse. Hac uero tēpestate (ut diximus) omis huiusmodi rei defecit exercitatio. Post Timauū: Istroꝝ usq; Polā: littus ē: quæ Italiæ adiacet. In medioq; Tergeste castellū ē ab Aquileia c.lxxx. distās stadiis. Cæterū Pola in sinu: portus formā habente sita est. Paruas quidē uerū fructuosas & portuosas: præ se ferēte Insulas. Priscū autē ē id Colchorū ædificiū: q aduersus Medeā imissi fuerāt. Ii uotorū ipotes: & fugæ desperatiōe solliciti: Græcoꝝ quidē lingua exulum: Colchoꝝ uero sermōe Polā appellauere locū: uti Callimachus cōmemorat. Regionē igit̄ transpadanā incolunt Veneti & alii usq; Polā. Super Venetos Carni & Genomani & Medoaci & Symbri: e quibus nomini Romano hostes extiterūt aliqui. Veꝝ Genomani: Venetiq; fotia iunxerunt arma: & ante Annibalis expeditionē: quo tēpore Boios & Insubres bello ꝓsequebātur: & annis posterioribus. Cispadanā uero obtinēt plagā uniuersam alii: q̄tā mōtes Apēnini: ad Alpes circūdāt: usq; Genuā & Sabatios. Plurimū autē Boii & Ligures & Senones & Gesate possidebant. At eiectis inde Boiis: deletisq; Gesatis atq; Senonibus: Ligurū natio restat: & Romanorū coloniæ. Romanis autē & Vmbrorū imixta gēs ē: & aliquibus in locis Thusci. Vtraq; enī horū gens: prius q̄ Romanoꝝ āplissi caret Imperium: inuicē de prioris loci dignitate decertabant. Et mediū inter utrosq; Tiberim fluuiū i seipsos facile traiiciebāt. Quod sicubi ullas bellorū incursiones alteri in alteros gerebant: reliquis certamen erat: ne eadē ad loca egredientes desisterēt. Igitur Thuscis aduersus incolas Padi Barbaros exercitū emittētibus: ac re benegesta: cū non lōge quidē post per quādā molliciē rursus fusi effugissēt: Alteri aduersus eiectores exercitū ductitarūt. Postea de locoꝝ Imperio per successionē quandam propugnantes: multas colonias partim Thuscoꝝ partim Vmbroꝝ effecerūt. Plures tamē Vmbrorū. Nā ii propiores erāt. Rem inde Romani suscipiētes: missis passim coloniis: & priora coloniaꝝ genera cōseruarūt: & nūc uniuersi Romani sūt. Nec minus autē Vmbri quidā dicunt̄ & Thusci. Quēadmodū Veneti: Ligures & Insubres. Cis Padū uero: circūq; Padū celeberrimæ sūt ciuitates: Placētia & Cremona: media i regione propinqssimæ. Inter has & Ariminū sūt Parma: Mutina: Bononia. Prope Rhauēnā in hatū medio exigua quædā iacēt oppida: p quæ iter est Romā: Acara: Rhegiū: Lepidū: Nacri: Cāpi: ubi quotānis forū conficitur. Cliterna: Forū Corneliū: Fauētia: Cesena: Isapi fluuio propinqua: & Rhubiconi. Hæc proxima sunt Arimino. Est autem Ariminū Vmbrorum colonia: sicut & Rhauenna. Verum utraque Romanos accepit iglinos. Habet aūt Ariminū portū: & eiusdē nominis Amnē. E Placētia Ariminū stad̄ sūt mille &.ccc. Supra Placētiā uero ad Cottute cōfinia:

Clastidium
Darthon·

intra miliaria sex;&.xxx.urbs Ticinũ est:& simili uocabulo prætersluẽs
Amnis Padũ igrediẽs. Habet & tractus ille Clastidiũ: atq; Darthonẽ &
aquæ distãti pusillũ in trãsitu. Recta uero ad Ocelũ uia præter Padũ:ad
Duriã flumẽ ẽ magna ex parte limosa:cõplurimis alios habens fluuios,
Quorũ Druẽtia miliaria circiter.lx.labẽs. Hinc Alpes iam:& ager Galli/
cus. Ad mõtes autẽ Lunæ incũbẽtes urbs ẽ Luca:ubi pleriq; uicatĩ habi/
tant. Regio tamẽ probitate uirorũ floret. Et robur militare hinc magnũ
educit. Et equitũ multitudo: ex quibus Senatus militares capit ordines.
Est aũt Dartho ciuitas insignis:& mẽtiõe digna: medio inter Placẽtiã &
Genuã itinere iacẽs ab utraq;.cccc.distãs stad. Hac in uia ẽ Custodia &
Iellia. Ex Placentia uero Ariminũ distãtia dicta ẽ. Sed Rhauennam per
Padũ nauigatio ẽ diez duoz nochũq; totidẽ. Magna intra Padũ ps pa/
ludibus obtinebat: p quas Annibal magnis difficultatibus iter fecit in
Thusciã. Cæterũ Scaurus deductis ex Pado usq; in Parmensium agz
fossis:nauigatiõibus cõmodis paludes ipsas exiccauit e cãpis. Per Placẽti
na siqdẽ arua Trebia Padũ isluẽs:aliiq; itẽ cõplures ãte fluuii:ultra mo
dũ plenius stagnãt. Hic ille Scaurus ẽ:qui per Pisas & Lunã usq; Saba/
tos uiã strauit Aemiliã:& hinc per Darthonẽ. Alia uero ẽ Aemilia: quæ
per Flaminiã excipit. Eodẽ enim in consulatu. M. Lepidus:&. C. Flami/
nius collegæ fuerũt. Victores autẽ Liguz strauere. Hic quidẽ Flaminiã
e Roma per Thusciam & Vmbriã:usq; Ariminũ:alter reliquã porro
usq; Bononiam;& ex ea in Aquileiã:prope Alpiũ radices:ducto per gy/
rũ circa paludes opere. Huius regionis terminus monstratus est, Quam
Cisalpinam nũcupamus Galliã. Ad reliquã Italiam & montes Apẽnini
Thusciæ iminẽtes: & Esis amnis: & postremo Rubicon:utriq; Adriati/
cũ intrantes pelagus. Horũ uirtutẽ locoz:tũ ipsa hominũ probitas testa/
tur:tum oppidorũ magnitudo:tum uero diuitiarũ amplitudo. Quibus
omnibus huius regionis habitatores Romani:cæteris antecellunt Italis.
Nãq; telluris istius cultura imodicos ac diuersos inducit fructus. Et Ne/
mora tantũ habent glandiũ: ut educãdis hinc porcorũ gregibus: maxia
ex parte Romanus alatur populus. Egregie uero ferendo milio:ob fera/
cium aquarũ abundantiã frugifera est. Quod fami remedium est proxi/
ximum. Cõtra tẽpestates enim uniuersas: aerisq; malignitatẽ resistit. Et
nullo deficere potest in tẽpore:licet frugũ cæterarũ sterilitas inualescat.
Quid de pice:q̃ admirãda productio? Quãta uero uini sit ubertas: ua/
sa ipsa pronũtiãt. E lignis nãq; fabricata:domiciliorũ magnitudinẽ exce
dunt. Suppeditat enim ingens illa pacis copia:
Loci autẽ Murinenses & Scutãnæ adiacẽtes fluuio: mollia & longe aliis
omnibus præstantiora ferunt uellera, Ligures autem & Insubres aspera

E quibus magna Italiæ pars domesticis indumenta conficit. Mediocria
uero parauini: E qbus preciosi tapetes: & Gausapa texuntur. Et hoc stra/
gulæ uestis genus utrinq; uillos eminentes habẽs: uel una tantũ e sup/
ficie Hisce in locis: nõ eadẽ nũc quæ olim metallo℞ studia & cura: forte
quia in maius ex transalpinis Gallis & Hispanis: lucra proueniunt. Sup/
ioribus uero ãnis opera dabat': cũ Vercellæ aurifodinam haberent: & in
Ictumulorũ uico: & alio huic uicino. Vterq; uero Placentiæ finitimus ẽ.
Hæc qdẽ prima Italiæ particula. Hactenus circuitus dictus ẽ. Secunda
exponatur Liguria: in ipsis Apẽninis mõnbus: inter Galliã sic enĩ uocat'
hoc tẽpore: atq; Etruriã sita: nihil descriptione dignũ habens: nisi quod
uicatim uitã agutit: terrã arantes asperrimã: fangãtesq; ligonibus. Immo
uero saxa incidẽtes: ut Posidonius ĩquit. Tertii sũt hisce cõtinẽtes Thu
sci: cãpos usq; ad ãnẽ Tiberim possidẽtes. Quos ad solis ortũ: maxĩe flu
uius alluit: donec pelagus intret. Parte aũt ex altera: Tyrtheno atq; Sar/
donico mari sũt cõfines. Ex Apẽninis aũt mõnbus Tiberis effluit. Plu/
ribus uero auget' amnibus. Partimq; per ipsã excurrit Etruriã. Deiceps
autẽ ipsã disterminans: primũ quidẽ ab ea diuidit Vmbriã: postea uero
Sabinos & Latinos: Romæ ad littus usq; finimmos. Adiacẽt autẽ modo
quodã ipsi fluuio: & Thuscis ĩ lõgitudine & latitudine: ĩter se pares. Ad
Apenninũ uero Adriatico uicinũ pelago sese habẽt: primi qdẽ Vmbri:
post eos Sabini. Postremi latiũ habitãtes: cũ oẽs a flumine initium capi
ant. Latinus igit' tractus inter ostiæ littus & Sinuessam urbẽ & Sabiniã
iacet. Est autẽ Ostia urbis Romanæ nauale Quo Tiberis erũpit: eã præ
terlabẽs. Extẽdit' autẽ ĩ longũ: usq; in Cãpanũ ag℞ & Samnitũ mõtes.
Sabinia uero ĩter Latinos: Vmbrosq; iacet. Extendit' & ipsa ad Sãnitũ
mõtes. Propĩqor Apẽnino ad Vestĩos. Pelignos: & Marsos. Cæte℞ ĩ Sa
biniæ ac Thusciæ medio Vmbri iacẽt. Mõtesq; trãsgressi: usq; Arimi/
nũ Rhauennãq; procedũt. Thusco℞ finis sub ipsis est motibus: qui ex
Liguria in Adriaticũ sinũ eos quaquauersum includũt. A proprio autẽ
mari capiunt initiũ: atq; Tiberi. Ab his igit' ipsis sũpto primordio: quæ/
cũq; Singillatim percurramus. Tyrthenos itaq; Romani Etruscos ap/
pellant atq; Thuscos. Græci uero hoc eos nomine nominarũt a Tyrrhe
no Atys filio: q ex Lydia colonos hanc in regionẽ: sicut traditur dimisit.
Atys enim ex prognans Herculis: & Omphales unus: cũ sterilitate ac fa
me populũ emittere cogeret'. E duobus filiis sorte iacta: Lydũ quidem
regni successorẽ renuit. Tyrrheno autẽ maiorẽ applicans populũ: foras
abire iussit. Hanc ille tandẽ ĩgressus orã: de suo uocauit nomĩe Tyrrhe/
niã. Cũq; ædificandis urbibus Tarconem præfecisset: a quo Tarquinii
cognomẽ accepit. Ciuitates. xii. condidit. Hũc ab ĩeunte puericia ĩdolis

gratia: canescẽtẽ fuisse fabulãtur. Tãta iã tũ i eo efflorescebat sapiẽtia. Ea igitur tẽpestate: cum uno sub duce instructi essent: magna ipsorum erat potentia. Postremis inde tẽporibus cõcordẽ illũ regẽdi statum dis/solutũ fuisse: quis nõ suspicet? Et ciuitates ipsas diuulsas: sic finitimorũ uiribus cessisse. Haud enĩ tãtã agrorũ beatitudinẽ omittẽtes: maritimas latrocinãdo artes inuasissent: alius ad alia conuersi maria. Quandoq̃dẽ si concorditer conspirassẽt: nõ modo icursãtes propulsare hostes satis ualu/issent: Sed etiam ultro inferre impetus: & lõginquas expeditiões factita/re. Post urbẽ Romã uero conditã: Demaratus aduentat: frequẽtẽ e Co/rintho adducẽs populũ. Qui a Tarquiniensibus acceptus: ex indigena uxore Lucumonẽ procreat. Is dehinc Anco Marco Regi Romano: ami/cicia deuictus: adeptus est Imperium. Et mutato nomie. L. Tarquinius Priscus uocatus ẽ. Hic igit & pater ptius Thusciã magnis isigniuerunt ornamẽtis. Ille qdẽ artificũ facultate & copia q hominẽ domo subsecu/ti sũt. Hic aũt præstitis a Romana ciuitate opportũitatibus. Namq; me/moriæ proditũ ẽ: ut triũphalia ornamẽta; isigniaq; cõsularia: & simplici/ter magistratuũ decora i Romanã urbẽ a Tarqniis trãslata sũt: & uirgæ & secures & tubæ & sacrorũ faciẽdorũ ritus: ut auguria & musica: quam Romani ad res publicas usurpãt. Huius filius Tarqnius secũdus exti/tit. cognomẽto supbus. Qui regũ extremus: eiectus ẽ e regno. Quẽ Clu/sii Rex Porsena: ea Thusca erat ciuitas: armis reducere cõatus ẽ. Quod ibi efficete fas nõ fuit; pace facta i amiciciam populi Romani: sũmis re/ceptus honoribus: donisq; magnificẽtissimis abscessit. Hæc quidem de Thuscorũ claritate. Quid isup Ceretanorũ gesta? Nã & capta urbe Ro/ma redeũtes Gallos i Sabinis aggressi: bello armisq; fuderũt ac debella/rũt: & quæ illi ab libẽtibus acceperãt spolia Romanis: ab inuitis ipsi inti/puerũt. Præterea eos q ad se capta Roma cõfugerãt: saluos protexerũt. Simul & æternũ: ac i extinctũ ignẽ; Sacerdotesq; Vestales. Romani igi/tur ꝓpter malignos reipub. Gubernatores nõ satis illis gratiæ memoriã tenuisse uidet. Nã data ciuitate minime illos inter ciues scriptos retule/re: Alios qnimmo qbus ius ipsũ æquabile cõmunicatũ nõ erat: ad Ce/retanorũ exterminabãt tabulas. Hæc autẽ ciuitas magna iter Græcos glo/ria: cũ hominũ fortitudie: tũ uero Iusticia claruit. Nã cũ potentissima es/set: ab latrociniis prorsus abstinuit. In Pythii Apollinis tẽplo Agillinorũ nominato: positus ẽ Thesaurus. Nã quæ nũc Cere dicit: quõdã nomia/bat Agilla. Eaq; a Pelasgis e Thessalia profectis cõdita fert. Cæterũ Ly/dis quos mutato uocabulo Tyrrhenos noiabant: aduersus Agillinos bel/ligerãtibus: murũ subiẽs qdã urbis nomẽ pcõtabat. Cui e muro Thes/salus qdã ꝓ responso: Salutẽ renũtiãs Chere. i. salue iqt. Thusci bonum

hoc accipientes omen:captā urbē Submutato uocauere nomine. Verū tā splēdida:tāq; gloriosa quōdā ciuitas: Vixdū hac ætate urbis uestigia seruat. Vicina sane magis fulgent balnea: meliorū probitate hominum: quæ uulgo Ceretana uocātur:propter eos q ad ea: curandæ ualitudinis gratia proficiscūtur. Eniuero Pelasgos gētē uetustissimā:p uniuersā græciā:præsertim Eolicā: Thessaliæ excelluisse:cūcti ferme confitētur. Eos originē ab Arcadibus ducētes:uitā militarem delegisse: auctor ē Ephorus. Ad quā uitæ istitutionē:cū permultos cōuertissēt:idē omnibus uocabulū ipsisse. Vnde & apud Græcos & apud alios:quoscūq; adisse cōtigit:igētē cōsecuti sunt gloriā. Nā & Homero teste Crete coloni fuere. Vlyxes enim Penelopen alloquēs:alia inqt aliorū pmixta lingua ē. Sunt Achæi. Sūt Cretēses magnanimi Sunt Cydones trifariā genus Doricū: diuiq; Pelasgi. Argos quoq; Pelasgicū: Thessalia dicit. Inter eruptiones Penæi:& Thermopylas:usq; ad mōtanū Pidi tractū. Q uoniā & istorū locorū Pelasgi existunt. Iouē Dodoneū quoq; ipse poeta Pelasgicū nominat. Rex o Iuppiter Dodoneæ Pelasgicæ. Pleriq; & gētes Epiroticas appellauere Pelasgicas:tāq̃ illuc usq; extātes. Heroū quoq; nominibus posteriores permultos Pelasgos nūcupātes:ab illis frequētia gētibus īdide re uocabula. Nā & Lesbon appellauere Pelasgiā. Et habitātibus Troadē Cilicibus:finitimos Pelasgos nuncupauit Homerus.

Egit Hippothous sæuos per Tela pelasgos.

Q ui Larissæ habitant lætas nimis ubere glebas.

Ephoro autē auctor initio fuit Hesiodus gētē hāc ex Arcadia originem duxisse. Q ui diuino e Lycaone gnatos extitisse ait. Q uē olim Pelasgus pcreauit. Aeschylus aūt ī Ancillis:siue Danaidibus:eorū genus ex argis Mycenarū extitisse prodidit. Pelopōnesū etiā Pelasgiā uocitatā fuisse:testis ē Ephorus Euripidesq; ī Archelao Danaū illū filiarū quinquagita genitorē Argos uenietē:Inachi urbē inhabitasse cōmemorat. Quiq; antea Pelasgi nominarētur:ut Danai dehinc uocarēt:lege græca sāxisse. Anticlides quoq; scriptū reliquit:Primos eos Lemnū:Imbrūq; codidisse. Eorūq; nōnullos cū Tyrrheno Atydis filio: in Italiam comites ānauigasse. Regū quoq; scriptores Atticarū de Pelasgis tradidere. Athenis fuisse Pelasgos. Qui cū istar auiū:quo fors uocaret:huc atq; illuc errabūdi cōmearēt:p Pelasgis pelargi:i. Ciconiæ uocarēt ab Atheniēsibus. Cæterum Thusciæ longitudinē maximā:a Luna usq; Ostiā: p litus stadi milibus duobus:& qngētis esse dicit. Latitudinē p mōtana mius dimidio. E Luna uero pisas:ultra stad. cccc. esse. Hinc Volaterras:stad. cc. lxxx. Rursus hinc populoniā stad. cc. lxx. E populonia ad Cōsā ferme. dccc. Alii dc. dicūt. Polybius uero nō oīa mille. cccc. xxx. īquit. Horū Luna qdem:

ciuitas & portus ē. Græci aūt & portū & urbē Selenes: idest Lunæ appel lanr. Vrbs qdē haud sane magna. Maximus uero & pulcherrimus portus ē: m̄ltos itra se portus āplectens: magnæ ꝓfunditatis uniuersos: usq adeo ut omniū: q maris teneāt Imperiū: facile fieret receptaculū: tā late parētis pelagi m̄ltos p ānos. Celsis uero mōtibus portus ipse circūcludi tur: q prospectū lōge pelagi præbeāt. Nā & Sardiniæ: & magna littoris utriusq pars cernit. Tāta uero cādidi: & uarii lapidis lucidissimi ac talis effossio ē: ut unico integræ saxo tabulæ: atq colūnæ præbeant. Vt q insi gnia Romanæ ciuitatis opa: urbiūq reliquarū: maxīa ex pte his ex locis copiā habeāt. Nā cū mari uicina incūbat effossio: facile lapides euehunt: quos e pelago subuehēdos: Tiberis excipit. Aedificiis quoq materiā: La quearia. f. directa: & ꝓcera Thuscia abūde suppeditat. Quā confestim e montibus fluuius deducit. Inter Lunam & Pisas: Macre tractus est: quo Thusciæ atq Liguriæ termino: plerīq scriptores usi sūt. Pisæ ab iis con/ ditæ sūt Pisanis: q e Peloponeso cū Nestore aduersus Iliū militarūt. Re naugātes aūt errore disiecti: Hi qdē Metapōtū: Alii uero Pisanū tenu/ erūt agrū. Cūcti Pylii uocati. Duos aūt iter āmes sitæ sunt: i ipsorum cōgres sione: Arni. f. atq Esaris: quorum alter ex Arretio multus delabit: nō tamē itegre: sed trifariā diuisus. Alius ex Apenino. Cōfluētibus aūt illis unū i alueū: adeo mutuo tollūt altius ipetu: ut q i āborum ripis extēt: iuicē ispi/ cere sese nequeant. Quo fit ut e mari aduersis nauigari flūminibus neces/ sario nō possint. Spatiū aūt aduersæ nauigatiōis stadiā: ē circiter. xx. Tra ditū ē i fabulis: tū primū hi āmes e mōtibus ferri coeperūt: Cū ab idigēis uetarētur: ne i unū cōfluentes agros demergerent: Pollicitos esse regio/ nē minime demersuros: fidēq seruasse. Ciuitas autē ipsa felix quōdam fuisse uidet. Hoc autē tēpore: non sane ignobilis: aut obscura ē: propter frugū copiā: saxorū opera: naualē materiā: qua priscis annis ad maritima utebātur discrimīa. Et eni iter Etruscos belli gloria excellebāt. Irritabāt eos Improbi uicini Ligures: lateri sēper ihærētes. Nūc uero plus i ædifi/ cādis Romæ domibus: uillarūq magnificētiis cōsumit: qbus regiæ ri/ tu persarū apparātur. Volaterranus ager mari alluit. Hoc aūt mō ædi/ ficatū ē oppidum. In profunda ualle sublimis & præceps undiq collis extat. Cuius in uertice planicies ē: in qua sita ipsius sūt urbis mœnia. Ad quā stad. xv. ascensus ē. E cuius basi rupes rota ardua atq difficilis est. Hic e Tyrrhenis plerīq constiterūt. Et ex proscriptis a Sylla: q quattu/ or militū cōplenter ordines biennio: per obsidionē pressi: rādē p iducias discedētes: locū illū reliquerūt. At Populonia i sublimi locata promōto rio: i mare prærupto: Cherōnesi faciē habet. Isdē tēporibus & ipsa obsi/ dionē accipiens: Oppidulū ipsum totum: præter sacras ædes desertū: &

domos modicas. Vero nauale ipsũ frequentiores habet incolas: ad ipsius montis radicẽ exiguũ portũ habẽs: & nauigiorum domicilia. Quocirca sola hæc Thuscis ex urbibus: ãtiqtus ad mare fundata mihi uidet᷑. Cuius rei causa ẽ: qa tractus regionis eius ĩportuosus ẽ. Eã ob rẽ cõditores urbium maritimas fugitabãt oras. Vel ãte illas tuta iacebãt ꝓpugnacula: ne illi ĩcursãtibus prædonũ nauigiis ĩ prõptu iacerẽt: exuuiæq; illorum fierẽt. Sub uertice quoq; Thyrno: ãnotãriũ specula ẽ. Ex urbe autẽ ꝓcul: egre tamẽ Sardinia cernit᷑. Propius uero Corisca: quæ a Sardinia. lx. stad᷑ procul ẽ. Littoriq; ꝓpinqor ẽ Ethalia: quæ. ccc. abest stad᷑. Quãtũ etiã distat a Corisca. Hic autẽ cõmodissimus ad soluẽdũ ĩ mare: ĩ tris iã dictas Insulas locus ẽ. Has & ipsi uidius: cũ Populoniã cõscẽderemus nauigaturi: ubi nõnullas adhuc effossiões restare ꝑspeximus. Ferrũ quoq; laborari uidius: qđ ex ipsa deuehebat᷑ Ethalia. Quod si ĩ eius Insulæ fornacibus cõcoqtur: ĩ massã cõpigi nõ potest. Mox igit᷑ ab effossoribus defert᷑ ĩcõtinẽtẽ. Hoc admiratiõe dignũ habet Insula: ut exhausta effossionibus loca: tẽporibus rursus repleta cernãt᷑. Sicut de Rhodi Platamõibus: & de Pari insulæ marmore ꝓditũ ẽ. Idẽ apđ Indos de Sale Clitarchus assent. Nõ ergo recte dixit Eratosthenes: q e continẽte neq; Corsicã: neq; Sardiniã cerni posse ait. Neq; Artemidorus: q eas lõge ĩ pelago: utrãq; mille ac. cc. abesse stađ ĩqt. Quoniã siqbus aliis: ne nobis sane spectabiles extitissẽt: quæ tã procul abessẽt: ut manifeste cernerẽtur: & præsertim Corsica. Extat aũt ĩ Ethalia portus nomine Argous: ab Argo naui dictus ut ꝓhibẽt. Nã cũ Medea Circẽ uisere cõcupisset Iasonem: illius domicilia quæritasse ferũt. Permanere adhuc etiã q̃sdã minutiarum abrasarum uarietates: quas Argonautæ fecerãt: & ĩ unũ cõpactæ: calculi sũt in ripa. Huiusmodi uero fabulamẽtorum fictiones: eorum quæ a nobis narrãt᷑ ĩdicia sũt: ut Homerus ipse nõ omia p se finxerit. Sed cũ taliũ uulgatos rumores audiret: iis lõgas addebat distãnas: locorũq; digressiones: Sicut Vlyxem in Oceanũ exisse fecit. Similiter & Iasonẽ: cũ huic & illi errores obuenerit. Velut & Menelao. De Ethalia qdẽ tãtũ dixerim. Corsica uero quã græci Cirnũ appellãt: maligne colit᷑: Aspera & plurimis ĩ ꝑtibus prorsus inaccessibilis. Adeo ut q eius mõtes habitãt: ex latrocitiis uitã degẽtes: superẽt ipsas ĩmanitate bæluas. Cũ ergo Romãi Imperatores ĩ eos irruãt: ipsorũq; castella irrũpãt: magnũq; seruorũ gregẽ captũ aduehãt: Romæ cernere est simul & mirari: q̃ agrestis uideat᷑ effigies: q̃q; bestiarum appareat diritas faciesq; truculẽtæ. Aut enim uitam tolerare non possunt: aut ꝑ socordiã: & ignauiã insensari dominos cõterunt. Itaq; licet pro eis paulũ exponant precii: tamẽ pœnitẽtia torquẽtur. Habitabilia tamẽ nõnulla sũt castella: Blesini: Carax: Eniconiæ: Vapanes. locorum scriptores Insulæ

huius longitudinem asserunt miliaria.c.&.lx. esse.latitudinē uero.lxx. Sardiniæ autē lōgitudo.cc.&.xx.latitudo.lxxxxviii.Secūdum alios ambitus Corsicæ:circiter tria milia &.cc.stad̄. Sardiniæ aūt quattuor milia est.Eius pars nō modica est aspera:minimeqꝫ trāquilla. Magna quoque pars agrū habet rebus omnibus felicē:præcipue tritico.Plerasqꝫ uero urbes cōtinet.Ex quibus digniores sūt Calaris & Sulchi.Locoꝝ quoqꝫ uirtuti malignitas quædā obstat.Insula enī æstiuo tēpore morbosa ē:ī locis maxime fœcūdis.Hæc autē ipsa mōtani populātur incolæ. Et quidē frequēter:qui Diagesbei uocātur.Cū antea Iolenses nominarētur. Memoriæ enim proditū ē:Iolaū plerosqꝫ adducētē Herculis filios huc applicuisse.Et cū Insulæ accolis Barbaris cohabitasse: q̄ natione Thusci erant. Pœni postmodū e Carthagine delati:Impiū obtinuerūt: cūqꝫ iis aduersū Romanos bellū gerebāt.His aūt deletis:reꝝ omniū potiti sūt Romani.Mōtanorū uero q̄terni sūt populi:Parati:Sossinati: Balari: Aconites:

ger seminarius

Spelūcasqꝫ īhabitāt.Neqꝫ agri q̄ppiā habēt semiarii.Et quē habēt:tamē segniter serūt.Sed alios accurate colētes spoliāt:prim īdigēas: ptim trās æquora nauibus inuadentes.Præsertim Pisanos.Missi eo prætores quādā cohibēt.Alia fessi omittunt. Cū pestilētibus in locis exercitū assidue nutrire:minime cōducat.Reliquū ē autē illis Imperatoribus:ut exercitū ducēnt artibus q̄buspiā.Et quidē Barbarorū morē obseruantes. Nā ii post latrocinādū:dies cōplurimos prædenundinas celebrāt. Tūc īcursāt:multosqꝫ mortales in manus retrahūt.Has in Insulas nascuntur arietes:q̄ pro lana pilū caprinū procreāt:quos Musmones uocitāt.Eorū sese pellibus:thoracis modo muniunt.Pelta utunt̄ & pugione. A media īter Populoniā & Pisas regione satis cernūtur insulæ.Oblōgæ autē sūt:pariterqꝫ a seipsis distantes.Hæ tres in Austrū Africamqꝫ conuersæ.Ethalia multo cæteris minor ē.Ex Africa uero in Sardiniā:ubi propius ē:distantiā miliariū.ccc.esse:locoꝝ descriptores prodidere.Post Populoniā Cossæ:paulo supra mare oppidū extat.In sinu tumulus sublimis est:īn quo ædificatū est oppidū:sub quo Herculis portus iacet.Et lacus ex mari salsus ꝓpīquus. Ad sinusqꝫ ipsius ultima Thynnoꝝ prospectus ē. Thynnus enim nō modo glandes:uerꝫ etiam purpuras prosequitur prope terrā.Ab exteriore pelago:usqꝫ in Siciliā inchoans.A Cossis Ostiā nauigātibus exiguæ occurrūt urbes.Grauisce:Pyrgi:Halliū:Fregena.Ad Grauiscas.ccc.sunt stad̄.Inter hæc locus est quem Regis uillam uocāt.Hāc Maleori Pelasgi regiam fuisse:scriptis mandatum est.Quem cum finitimis Pelasgis in his locis magna excellentem potētia: inde digressum: Athenas petiisse.Ex hac natione sunt etiam ii:qui Angyalam habitauere.A Grauiscis uero ad Pyrgos paulominus.c.& octoginta stad̄.A stad̄

inde.xxx. Ceretanorū ē Emporium. Habetq; Lucinæ tēplum:a pelasgis cōstructū:quōdam opulentissimū.Ipsū autem Siciliæ Tyrannus Dionysius depeculatus est:ī cursu ad Corsicā. A Pyrgis Ostiam.cc.lx.stad. In medio est Hallium & Fregena. Et de Tyrrheni quidē maris littore hæc dicēda uisa sūt.Cæterū ī mediterranea:præter iā dictas urbes extāt. Arretiū: Perusia: Vulsinii: Sutriū.Viterius oppidula cōplura.Blerate: Ferētenū: Falerii:Faliscū:Nepita:Statōia. Aliaq; cōplura. Nōnulla ab ītio quidem consistebant. Alia uel Romanorū sunt coloniæ: uel depressa:sicut sæpius finitimi expugnati sunt:ut fidene. Aliqui sane Falerios ī Thusciæ regione:minime locandos esse aiunt. Sed Faliscos per se gētē. Quidā etiā Faliscos proprii sermonis ciuitatem posuere. Aliqui Oeaci Synfaliscū appellāt:in uia Flaminia iacentem: iter Ocheculū & Romā. Sub monte autē Soracte urbs est Feronia. Quo nomine & dea quædā nuncupatur. Quā finitimi miro dignātur honore. Quo ī loco ipsius tēplū ē:mirificū sacri genus habens. Nā qui eius numine afflātur:nudis pedibus prunas:& copiosū iambulāt sub hac dæmone:nulla læsione cinerē. Eo ingēs mortaliū multitudo conuenit:& celebritatis ipsius : quæ quotānis celebratur gratia: pariter & spectaculi qd' dico. In mediterranea uero: maxime ad montana extat Arretiū : mille ac.cc.a Roma distās stad. Clusiū uero dccc.prope est:& Perusia. Ad agri beatitudinē accedūt & lacus magni & pmulti. Qui & nauigationibus patēt:& permītis mēsis nutriunt opsonia:& palustres auiculas. Nō modicū etiā cremiū. Papyrusq; & Ulua copiosa:Romā per fluuios cōuectatur:qui usq; in Tiberim e lacubus effluunt. Eqbus ē Ciminius:& circa Volsinios & Clusiū & prope Romā:admodū ad mare Sabata .Longissime autē terra Pasumenna Arretio uicina:per quā ex Gallia in Thusciam exercitus incutlāt. Qua usus est Annibal:cū duæ paterent uiæ. Hæc scilicet & Arimini p Vmbriā: Meliorq; Arimino. Ibi.n.satis humiles mōres fiunt. Cæterū cū hic ipse transitos statiōe teneretur accurratius: asperiorem diligere coactus ē. Et tamen compos euasit:superato magnas per pugnas Flaminio. Thuscia quoq; ubi Romæ propiquior est: ubertatem calidarum habet aquatum. Nec minus abundāt q̄ Gaiæ quæ reliquas omnis nobilitate præcellunt. Thuscia applicatur:ex pte orientis Vmbria. Quæ ab Apennino incipit.& ultra etiam usq; ad sinum Adriaticum. Hi enim a Rhauenna inchoantes:propiora deinceps tenent. Sarsinam: Ariminum:Senam:Camarinum. Ibi & Esis fluuius est:& mons Cingunus & Sentinum. Amnisque Metaurus:& Fanum fortunæ. In hisce nāque locis priores fuere Italiæ termini:atq; Galliæ:ad quādam maris eius partē. Licet Imperatores sæpenumero trāsposuerit. Antea qdē Esin flumen terminū faciebāt.

Rursus rhubiconē fluuiū. Esis inter Anconē labit̄ & Senegalliam. At Rhubicon inter Atiminū & Rhauennā. Vterq; in Adriaticū excurrit pelagus. Nūc uniuersa usq; Alpes Italia demōstrata ē. Hos igitur omit/ ramus terminos. Redeamus uero ad Vmbriā. Quā usq; rhauēnā extē di consentiunt omnes. Hinc enim usq; Ariminū .ccc. esse asserūt. Ex A/ rimino enim iter Romā per flaminiā uiā faciēti per Vmbriā: usq; Ocri culos & Tiberim: stad̄ .l. &.ccc. supra mille. Hæc quidē lōgitudo ē. Cæ/ terū lantudo impar. Intra montes uero Apenninos hæ sunt urbes digni tate præcellētes. Ad ipsā quidē uiā flaminiā Ocriculi: Tiberi propinq; Laroloni: Narnia: per quā Naramnis labitur: Tiberim influēs paulo su/ per Ocriculo exiguis nauigabilis nauigiis. Dehinc Carsuli & Meuania: præter quā labit̄ Teneas: & hic ipse paruulis Scaphis collectos ex agro fructus deuehit in Tiberim. Sunt & aliæ Vicanæ habitationes: potius uiæ gratia: q̄ ullo ciuili coetu congregatæ. Fo℞ Flaminii: Nuceria: ubi ua sa lignea fabricātur. Forū Sēpronii: ex Ocriculis autē Ariminū permeā ti: uia dextera inter amna occurrit: & Spoletum & Esium & in ipsis mō/ tibus Picentinorum confinibus: ad montana Camertes. Altera ex parte Ameria & Tuderclara ciuitas: & Hspellum & Iturum. Prope hoc sane montis excessus est. Vniuersa regio fertilissima est. Montana aliquanto magis: quæ siligine potius q̄ tritico: mortalibus uictū suppeditat. Et mō/ tana Sabinia est: ordine huic adiecta: sicut illa Thusciæ: & quæ his pro/ pinqua sunt: & Apennino lōge magis q̄ Latiū asperiora. Hæ quidē gen/ tes decem initium a Thiberi: ac Thuscia ducētes: ad Apēninū & Adri/ aticū mare protrahūtur: ex obliquo insectæ. At umbria usq; ad mare ua riās (ut dictū est) porrigitur. De qua satis expositū sit. Sabini angustū in/ colunt agrū: in longitudinē protēsum a Tiberi: usq; Nomentū oppidū: stad̄ mille: usq; ad Vestinos. Paucas quidem ac tenues habēt urbes: bel/ lorū assiduitate uastatas: Amiternū & Interocreā uicū: Reati finitimum: In Cotiscoliis frigidæ aquæ sūt. Quarū potus & insessio morbos curāt: Sabino℞ quoq; sūt Foruli: petræ ad rebellādū: q̄ ad habitandū aptiores. Cures urbs quōdā insignis: nūc autem uiculus: e qua exciti sūt. T. Ta rius: & Numa Pompilius Romæ quandoq; regnantes. Hic Quirites appellare solent Romanos: qui orationē habēt ad populū. Treburaque & Eretū: & tales habitādi sedes aliæ. Vici potius q̄ urbes censeri debēt. Ager eorū egregie oliuetis: & uinetis prædita ē. Glandesq; passim pro/ ducit: maxime gregibus & armentis studēt. Rheatinorū uero mulorum genus mirū ī modū nobile. Vt aūt sūmatim dicā: Italia cūcta pecorū & frugū præstātissima nutrix ē. Cæterę ptes aliis atq; aliis ī rebus principa tū adipiscūtur. Sabini uero gēs ātiquissima ē. Indigene & Aborigines.

Ab his Picētini: Sānitesq; ī colonias deducti. Horū autē Lucani. Horū uero Brutii. Ex eoꝝ uetustate fortitudinis documētū quis fecerit: cætereque uirtutis: Cuius opes aduersariis in hāc usq; ætatē obstitere. Rerum scriptor Fabius auctor est: Romāos tū primū diuitiaꝝ sēsum accepisse: cū huius potiti sūt gentis. Per ipsos uia Salaria: nō magnæ longitudinis strata est. In quā & Nomētana incidit: apud Heretū Sabinorū uicū: supra Tiberim iacētē: ex eadē Collina porta inchoās. Dehinc Latiū iacet. In quo & urbs Roma. Quæ etiā multas ex nō latina prius collegit. Eq enim: Volci: Hernici: Aborigines: Romæ appositi. Et Rutuli priscā habētes Ardeā. Aliiq; cōuētus maiores & minores: circa priscā illā Romā habitātes: cū initio urbs cōdita fuit. E quibus nōnullos uicatim suis legibus ætatē ducere obueniebat: cū nulla sub gente cēserentur. Aeneā una cū Anchise patre: & Ascanio filio Laurētū applicuisse: memoriæ proditū est. Ad littus prope Ostiā ac Tiberim: paulū a mari supra: circiter q̄tuor &.xx. stađ oppidulum ædificasse. Aduentātē deinde Latinū regem Aboriginū: qui tunc loca: ubi nūc Roma est incolebāt: cū Aenea societatē inisse aduersus finitimos rutulos: qui Ardeā per id tēporis tenebāt. Distat autē ab Ardea Roma stađ.c.&.lx. Victorem uero a Lauinia filia proxime urbē cognomine ædificasse. Denuo conferentibus pugnā Rutulis: Latinū cecidisse. At Aeneā re feliciter gesta Imperiū adeptum suos etiam latinos appellasse. Hoc etiam & genitore: humanis ex rebus excedēte: Ascanius in Albano monte: qui quantum & Ardea rantū distat a Roma: Albam posuit. Eo in loco Romani pariter ac Latini: ex uniuerso regno Ioui īmolāt. Instāte sacri tempore præfectus īstituitur e nobilioribus unus iuuēibus. Post aūt ānis.cccc. Amulii ac Nūitoris facta sunt: ut memoriæ mādatū ē: ptim fabulosa ptim ꝓpius fidē. Ambo enī ab Ascanii ꝓgnatis p successionē Albæ regnū acceperūt: qđ usq; ad Tiberim dilatatū erat. Cæteꝝ iunior Amulius natu: maiore supplātato: regnū iuaserat. Veꝝ cū Nūitori filius adesset: ac filia: Filiū q̄dē īteruenādū īsidiis obtrūcat. Filiā uero (ut spē ꝓlis īterciperet) uestē sacerdotē cōstituit: seruādæ uirginitaris gratia. Eam Rheam Siluiam uocitār. Corruptam postea deprehendens: gemellis partu æditis. Siluiam quidē cōiecit in carcerē: fratri gratiam tribuens. Puellos uero ritu patrio exposuit in Tiberim. Eos autem marte geniros fabulātur. Ii cum a Lupa catulorum instar: lactari inspectarentur: Faustulus loci illius Subulcus sublatos enutriit infantes. Coniectari licet: subditum quēdam Amulio locupletē: acceptos educasse. Er alterum quidem Romulum: Alrerū autem Rhemū nominasse. Hi ergo cū adoleuissēt: īpetu ī Amulium facto: eū stirpemq; eius delesse. Quibus extinctis & restituto ī regnū Numitore domū reuersos:

Romam condidisse in locis:non quidem arbitrio delectis & idoneis:sed necessitate oblatis. Solum enim neq; munitũ:neq; agrũ circũadiacentẽ: alendæ ciuitati satis fertilẽ habet. Neq; mortales ad habitandum:abũde conuenientes. Qui enim aderãt:seorsum habitabãt:urbis ædificãdæ mœnibus propinqui. Nec Albanorum Imperio subiecti: Erant autem collatia: Antẽne:Fidene:Lauinũ: Aliæq; huius generis urbes: Tunc quidẽ oppidula:nũc autẽ uici. Priuata q; quorũdã ædificia: lõge a Roma stad. xxx. distãtia. Intra quintum igit & sextũ lapidẽ:sic enim miliaria designabatur. Locus erat festi appellatus:ubi Romani tunc terminus monstrabat agri. Sacrorum præsules:& hic & aliis in locis:perinde ac in finibus:eadem die sacrificiũ absoluunt:quod Ambaruale uocant. Orta igit inter eos seditione:interædificãda mœnia: Remũ occisũ fuisse tradit. Vrbe deide condita:Romulus mortales cõuenas aggregat: sacrũ quendã locũ Asylũ aperiens:inter collẽ & Capitoliũ. Quo perfugientes finitimos ciuitate donatos designat. Eis cũ adipisci cõnubia nequiret: Neptuno consecratũ equestre uulgat certamẽ. Quod & hac ipsa conficitur ætate. Cõuenientibus pmultis:maxima ex parte Sabinis edicit: ut celibes cuncti:uirgines eo profectas rapiant. Rex ergo Curiũ. T. Tatius iniuriã uindicaturus armis:in regni societatẽ: & ciuitatis cũ Romulo conuenit. Cæso autẽ p dolũ Tatio:Lauinii:solus non inuitis Quiritibus:Romulus tenuit Imperiũ. Post Romulũ Numa Põpilius. T. Tatio conterraneus:regnũ suscepit:ita iubẽtibus subditis. Hæc quidẽ urbis Romæ creatio ẽ:quæ maxime fidẽ uẽdicat. Prior quædã ac fabulosa altera Coloniã ex Arcadibus deductũ ab Euãdro esse commemorat. Huic enim hospitio iunctũ Herculẽ fama ẽ Geryõe boues agitãtem. Euãder a Nicostrata matre:quæ uaticinãdi noticia pollebat intellexerat:in fatis esse: Herculẽ post cõsumata certamina:deorũ numero adsciturum iri. Quibus Herculi renunciatis: sacram ædẽ apte posuisse. Et Græcanico ritu immolasse. Quem & hæc ætas Herculi seruat. Qua ex causa Cecilius rerum Romanorũ scriptor signum ponit:Romam origine græcam esse urbem:quod penes eã more patrio:sacrificium græcũ Herculi dicatũ existat:& Romanus populus Euãdri matrem Nympharũ unã existimantes præcipuis uenerentur honoribus:transmutato pro Nicostrata nomine:eam Carmẽtem appellantes. Itaq; latini:cum a primordio pauci essent: nec Romano subessent Imperio postea uirtutis admirationem obstupescẽtes:& Romulo & cæteris dehĩc regibus subiecti fuere oẽs. Fusisq; eqs & Volcis & Hernicis: priusq; rutulis & Aboriginibus:Insup & Resis & Argyruscis & Priuernatibus:cũcta istorum plaga latinorum uocitata ẽ. Volscorum autẽ Pometinorum agri finitimi latinis erant. Sic etiam oppidum est Epiola:qd Tarquinius

Priscus a fundamentis diruit. Equorũ quoq; curibus uicinorum: hic idẽ urbes direptas extinxit. Eius filius Volscorũ Metropolim Suessã in potestatẽ redegit. Hernici uero & Lauinio: & Albæ uicini erant: ac ipsi Romæ. Nõ lõge aũt distat Aricia Tellenæ & Antiũ. Cæteræ Albani Romanis initio ĩ unũ cõspirabãt. Cũ & Latini: & eiusdẽ lĩguæ simᷓ essẽt. Vterque uero p se suũ obtinebat Imperiũ. Nec minus m̃ cõnubia: sacraq; cõmunia erãt: & reliqua iura ciuilia. Posteriori deĩde tẽpore: cõflato ĩter eos bello: Alba diruta est: tẽplo dũtaxat excepto. Albani uero Romana ciuitate donati sũt. Aliæ uero circũstãtes ciuitates: partim deletæ: partim cũ rebelles essent depressæ sũt. Nonnullæ pro Romanorũ amicicia: in ãpliorẽ statũ floruere. Nũc quidẽ maritima ipsa: ad urbẽ usq; Sinuessam: ab Ostia Latina dicit᷑. Antea quippe usq; Circeũ extẽdebat᷑. Et ĩ mediterraneã qdẽ prius: nõ sane m̄lta. Postea uero usq; ĩ Cãpaniã & Sãniũ & Pelignos & alios ĩcolas Apẽnini porrecta ẽ: tota opulẽtissima & fertilissima: præter littoralia pauca: quæ palustria sũt atq; morbosa: ueluti Ardeates: & qui ĩter Antiũ Lauiniũq; usq; Pometiã: & Setina quædã loca & Terracinã atq; Circeiũ. Et siqua mõtana: & petrosa sũt. Quæ tamẽ ipsa neq; omnino inculta: uel ĩfructuosa sũt: Sed læta pabula præstãt: uel materiã uel palustres mõtanosq; ꝓuẽtus. Cecubũ qdẽ licet paludibus adiaceat: uineta tamẽ uini feracissima: præcipuis enutrit arboribus. Extãt aũt maritimæ latinorũ urbes: Ostia ĩportuosa quidẽ ꝓpter limũ: quem Tiberis m̄ltis refertus ãnibus aggregat. Nõ paruo igit᷑ discrimine agitata salo: stãt ĩ ãchoris nauigia. Attamẽ uincit utilitas. Nãq; ministrãtiũ copia scapharũ: qbus eximunt᷑ & ĩponũtur onera: ĩpigrã efficit enauigãdi facultatẽ: ante q̃ flumẽ attingãt. Sũt & quæ ex parte leuatis oneribus: ãnem intrãt: & penes Romã stad᷑.c.&.lxxxx. aduersa producãtur aqua. Ostiam quæ tale oppidũ ẽ: Ancus Marcus cõdidit. Dehinc Antiũ ẽ: & ipsa qdẽ portu carẽs ciuitas. Sita ẽ ĩ rupe: lõge ab Ostia ad stad᷑.cc.&.lx. Nunc ad ocium: rerũq; urbanarũ uacationẽ principibus concessa est: ubi tempus nacti sũt. Quocirca frequẽtes: & qdẽ magnifice ĩ ea urbe ad huiuscemodi pegrinationes: ædificatæ sũt ædes. Superioribus ãnis naues habebãt: qbus cũ Etruscis latrocinãdi societatẽ inibãt. Licet iã Romano subiecti Imperio: Eas ob causas & Alexãder antea & Demetrius postea: missis q prædones ĩ potestatẽ redigerẽt: eos Romanis reddidit: ĩcusatiõe simul adiuncta. Gratis quidẽ ĩquit eis se donare corpora: propter ãtiquã cum græcis necessitudinẽ. Indignũ autẽ esse: ipsos uiros q regnũ Italiæ uẽdicarẽt: latrocinia simᷓ emittere. Cũq; ĩ foro Castoris & Pollucis tẽplũ ædificatũ: tãtis ueneret᷑ honoribus: quos uniuersi conseruatores appellẽt: q græciã illorũ patriã populẽt᷑ ĩmittere. Romãi deĩde illos: ab eius generis

exercitationẽ repressérũt.In harũ urbiũ medio locatũ est Lauiniũ: latino
nomini cõmune Veneris tẽplũ habens. Eius curã a maioribus acceptã:
Ardeate tuentur inde Laurẽtũ.Sup hæc extat Ardea Rutulorum colonia:
stad.lxx.a mari distãs:Cui ꝓpiqua ẽ Veneris ædes:ubi latinorum celebri/
tas est atq; cõuẽtus.Populãtibus uero loca Sãnitibus: uetustissimorum re/
liqua extãt oppidorum uestigia: Illustria sane ꝓpter aduẽtãtẽ eodẽ Aeneã:
& eius sacra ex illa tẽpestate posteris cõmẽdata. Post Antiũ Circeiũ est:
stad.cc.distãs &.lxxxx. Mons mari & paludibus instar habens Insulæ,
Quẽ copiosis germinare radicibus fama est.Ob ea fortasse.quæ Circæ
cõueniẽtia:fabulæ uulgãt.Habet ẽt castellũ:& Circes Sacellũ:& Mier/
uæ Arã.Mõstrãt aũt & quãdam Vlyxis paterã.In medioq; Storas ẽ flu/
uius:& ꝓpe illũ Hyphormus.Dehic cõtiguũ littus:portubus destitutũ.
Vicinus tãtũmõ Circeio ꝑexiguus portus adiacet. In mediterranea ue/
ro: Põetius ager imiet. Huic ꝓximi Ausonii prius icolebãt.Qui qdẽ &
campaniã tenebãt.Post eos Osci:q & ipsi Cãpaniæ ptẽ obtiebãt.Hoc aũt
tẽpore:cũcta usq; Sinuessã latini tenẽt ut diximus.Quippiã uero Oscis:&
Ausõiæ gẽti ꝓpriũ obtigit.Nã cũ Oscorum gẽs defecerit: eorum ligua Rõa/
nis salua manet: ut more quodã patrio scripta poetica i scenicũ certamẽ
pueniãt. Histriõesq; ꝓnũtiẽt.Cæterũ cũ Ausonii mare Siculũ ne semel
quidẽ icoluerit:Siculũ tamẽ pelagus Ausoniũ appellat.Deiceps Circe/
io proxima itra stad.c. Terracia ẽ. Antea Trãchina idest aspera uocata:
ex eo quod ei obtigit:eidẽq; obiecta Palus igẽs est.Quã duo amnes effi/
ciũt.E qbus maiorẽ Auphidũ appellãt.Hoc i loco mari adiungit Appia
uia: strata e Roma usq; Brũdusiũ:ac plurimũ peragrata. E maritimis ur/
bibus hæ solũ attigũt. Terracina & quæ deiceps Formii: Minturnæ:Si/
nuessa: & extrema Tarẽtũ:& Brũdusiũ. Penes Terracinã uero Romã
iter faciẽti:fossa ad Appiã uiã apponitur: & quidem multis in locis:quã
& palustres & fluuiatiles implẽt aquæ. Per eã nocturna maxime fit na/
uigatio. Vt qui primis iscendãt tenebris:oriente sole egressi:uiæ Appiæ
reliquũ euadant. Et interdiu trahentibus mulis: remulco pambulent.
Subinde Formii:quos condidere Lacones:quas prius Hormias a Stati/
onis idest Hormi bonitate appellabant.In medio positum sinũ illi Caie/
tam nominarunt.Curua enim omnia Caietas appellauere Lacones.Ple/
rique sinum ipsum ex Aeneæ nutrice cognomen duxisse ferunt. Stad.
autem .c. longitudinem habet: a Terracina usque in eiusdem nominis
promontorium inchoans.Ingentes hic spelũcæ pandũtur:domicilia ma/
gna sumptuosaq; continentes. Hec ex loco Formios usq; stad. sunt.ccc.
Inter hanc & Sinuessam Minturnæ sunt: utrinque ad stad.lxxx.distan/
tes. Interfluit autem Eris ãnis. Quem antea Clanin uocauere:Labiturq;

fuperne de Apēninis collibus:& agro Veſtino:præter uicū fregellas:cla
riſſimā olim urbē. Excurrit autē in Lucū ſacrū:quē magnis honoribus
Miturnēſes celebrāt:oppido incūbētē.In ipſo ſpelūcaꝝ proſpectu:iacēt
inſulæ duæ procul ī pelago:Pādaria & Pōtia:exiguæ quidē cæteꝝ habi/
taculis frequētes:inter ſe nō admodū diſiunctæ. Veꝝ a Littore ſtad.cc.
&.l.ſemotæ.Sinui uero Caietano cōtiguū ē Cecubum cui adiacet urbs
Fūdi ī Appia uia. Tota hæc ora:præcipua adeo uīa generat. Veꝝ Cecu/
bū & Fūdanū & Setinū:ſicuti Falernū & Albanū & Staganū:iter nobi/
lia numeratur. Sinueſſa ī Setano ſita eſt ſinu:a quo nomen uendicat. Ei
pximæ calidæ ſūt balneæ:ad egritudīes quaſdā accōmodatiſſimæ. Hæ
qdē urbes latinorū maritimæ. At prima ſupra Oſtiā ī mediteranea Ro
ma ē:& ſola ſup Tiberim iacet. De qua iā dictū ē:eā nō delectu:ſed ne/
ceſſitate cōditā eſſe. Addamus & illud:quod q etiā deīde ædificia: qua/
dā ex pte addiderūt:nō ſane potiora ſua ī poteſtate habuere. Veꝝ iactis
antea fūdamētis ſeruierūt. Priſci nāq; Capitoliū & Palatium Collemq;
Quirinalē:ſic muniere muris:ut ueniētibus aliunde exterius:facilis fo/
ret aſcenſu. Adeo ut. T. Tatius primo aduentās incurſu:locorū potitus
ſitū captaꝝ uirginū ulciſceret iniuriā. Ancus etiā Marcus montē Cæ/
liū:& Auētinū & iacētē inter hos cāpū aſſumēs inuicem diſiūctos: & ab
aliis ante muro cinctis ædificiis : urgēte neceſſitate prioribus copulauit.
Colles enim adeo munitos extra muros illis pmittere:q incūbētia ſuper
næ caſtella cuperēt:nequaq̄ recte ſe habebat. Totū etiā explere circuitū:
uſq; in Quirinalē minime ualuit. Quē quidē locoꝝ defectū Seruius te/
darguit. Nā ſuppleuit ipſe:adiecto Eſquilino colle & Viminali. Ea uero
loca aduentātibus hoſtibus leuiter captari poterāt. Quocirca profūdiore
exterius ducta foſſa:& accepto ſolo ſtad:vi.aggerē portexerūt:ſup foſſæ
ſupercilio interiore. Murūq; cū turribus:e Collina porta: uſq; ad Eſqui
linā īpoſuerūt. In aggere autē medio tertia ē porta:eiuſdē nominis cum
Colle Viminali. Vrbis ipſius igit munimētū: aliis indigēs munimētis:
huius generis ē. Priſcos ſane illos eādē & de ſeipſis:& de poſteris:cogita
tionē ſuſcepiſſe arbitror. Quoniā nō a locorum munitionibus:ſed ab ar
mis:īnataq; uirtute:tutelā & cæterarū rerum facultatem:habere Roma
noꝝ ē. Nō uiris quidē mœnia:ſed uiros mœnibus propugnacula puta/
bant. Cum igitur ſolum ipſum in circuitu bonū: ac pmultū eſſet initio:
urbis autem ſedes ad hoſtiles facile pateret īcurſus: nulla profecto ſors
locorum beata futura fuit Cumque uirtute atq; labore terrā propriam
uēdicaſſent:quidam bonorū incurſus affluxiſſe: uiſus eſt:qui omnē na/
turæ bonitatē ātecelleret. Quam ob cauſā adeo ciuitas creuit:ut cum cō
meatu:tum lignis & lapidibus:ad ædificia pduret:quæ ſine fine factitāt.

Cum tot casus tot incendia tot permutationes incidant: nullo deficiẽtes
tẽpore. Nã permutatæ ædificiorum figuræ: spõtanei quidã casus existunt:
cum alius alia: ex aliis transponit. Et ædificiũ ex ædificio: pro cupiditate
nouat. Quas quidẽ ad res: & ipsa metallorũ copia & materia: & deuectã/
tes amnes: mirificã quãdã præstãt abundãtiã. Primus quidem Anio: ex
Alba decurrẽs: præter latinã Marsorum urbẽ: & propinquũ illi cãpũ: quo/
usque Tiberim itret. Inde Nar & Tenas & aliique per Vmbriã labuntur
fluuii: eidẽ miscẽtur Tiberi. Verũ per Thusciã: agrumque Clusinũ Cla/
nis. Augustus igitur Cæsar: ad urbanos eius generis defectus: præcipuam
curã adhibuit: institutis e Libertinorum numero militibus: qui aduersus i/
cendia ferrẽt opẽ. Cõtra ruinas uero: nouorum altitudĩes ædificiorum de/
posuit. Et neque supra pedes. lxx. sublimius ædificaret: inhibuit in publi/
carũ uicinitate uiarum. Attamẽ nisi & metalla: & materia & portorum recte i/
stitutũ obsisteret: recte introducta præcepno defecisset. Hos quidẽ pros/
peros rerũ euẽtus ipsa regionis natura præbet. Adiecit ei Romanus po/
pulus quicquid ex prouidẽtia consultãdũ erat. Nã cũ ĩ condẽdis ædificiis
Græci acuti maxĩe: ac solertes fuisse uideantur: cũ pulchritudinẽ & mu/
nimẽtum ingeniose prospicerẽt: portusque & agri feracitatẽ: hi ea maxime
animaduerterũt: quæ illi paruifecerũt. Strata uiarũ: Aquæductus: Cloa/
cas: quibus ciuitatis sordes in Tiberim eluerentur. Cernere licet stratas
in agro uias: excisis ad hæc collibus: exaggeratis uallibus: ut de nauigiorum
onera palustris exciperentur. Cloacæ duro cameratæ lapide: peruias car/
ris stramẽtorũ semitas reliquerunt. Tanta autẽ per aquæductus aquarũ
ubertas ĩfluit: ut per urbẽ: atque cloacas amnes inundare uideãtur. Et uni/
uersæ prope modũ ædes sub terraneos meatus: Siphones ac fistulas un/
dosas habeant. Quorum accuratissimã diligentiã. M. Agrippa egit. Qui
urbẽ pluribus aliis monumẽtis adornauit. Vt aũt sic dixerim: ueteres il/
li Romani urbis pulchritudinẽ cõtẽpsere: cũ maioribus magisque neces/
sariis: animum adiecissent. Posteri uero & ii præsertim: qui nostris fuere
tẽporibus: haud quaquam ac ĩ re cessisse uidẽtur. Sed ĩnumerabilibus: & præ
clarissimis urbẽ Rõanã ĩpleuerũt ĩsignibus. Põpeius nãque & Diuus Cæ/
sar & Octauianus & eius filii & familiares & uxor & soror: cũctorum studi/
um simul & ĩpensas: ad apparãda decora superarunt. Maximam autem
horum partem Martius Campus habet: præter natiuam locorum amœ
nitatem: artis & solertiæ exornationes admittens. Campi enim admira/
bilis magnitudo: Et currules pariter cursus: & alia equestria certamina
expedita suppeditat. Nec minus tam multis pilam: circulum: palestram:
exercitatiõe tractãtibus. Aliaque incũbentia simul opera. Quid perennes
solo herbas: coronatosque usque ad flumĩs alueũ colles? Scenicarum ostẽtatio

picturarũ:eius generis spectacula præstãt:ut difficulter & inuitus abscedas. Huic ꝓxius cãpo:& alter adiacet cãpus: & inumerabiles circũcirca porticus:horti nemorosi. Theatra tria simr̃ & Amphitheatꝝ. Tẽpla magnificẽtissima:inter se cõtigua:ut quasi aliud agẽtia:reliquã urbis uenustatẽ ostẽtare uideãtur. Eaptopter cũ locũ istũ religiosissimũ esse cogitasſent:clarissimorũ uiroꝝ ac fœminaꝝ monumẽta in eo cõstruxerũt. Cõmemoratione dignissimũ ẽ:quod Mausoliũ appellant:ĩ excelsis fundatũ molibus:lapide niueo: & perpetuæ uiriditatis: arboribus cooprũ. In sũmũ usq; uerticẽ:ad fluminis ripã exaggeratũ. In sũmo autẽ positum ẽ Cæsaris Augusti simulacrũ:ex ære fabricatũ. Sub aggere ipso sunt eius loculi & cognatoꝝ & necessarioꝝ. A tergo uero Lucus est:mirifica continẽs ãbulacra. In medio autẽ Cãpi spatio sui busti extat ambitus. Et hic ipse niueo pfectus lapide:ferreos in circuitu cãcellos habẽs. Et plantatas interius per se ferens populos. Rursus si priscum ĩgrediaris forũ: aliud ex alio spectabis appositũ. Quid regales porticus: ædesq; sacras? Quid Capitoliũ? & in ipso:& in palatio opera? & in liuiæ porticu? quæ singula cõtẽplãs:alia facile exteriora obliuione delebis. Talis est Roma. Aliarũ uero in Latina ciuitatũ:quædã aliis ĩsignibus: quædã nobilissimis discernuntur uiis:quæ per latinã stratæ uisũtur. Præclarissimæ sũt uiæ. Appia Latina: Valeria. Vna quidẽ ad mare: Latinæ partes separans: usq; Sinuessam protendit. Altera in Sabinã:usq; ad Marsos. Inter has media latina est:ad Casinũ oppidũ cõiungit Appiæ:ab Capua decem & nouẽ distans stadiis. Appiæ uiæ principium ex ipsa sinistrorsũ ẽ: prope Romã deflectens. Dehinc per Thusculanos transiens montes: inter oppidum Thusculũ & Albanos ducitur montes:ad oppidulũ descẽdens Algidũ: & pictas per Pandochiã. Porro in unũ cadit Labicana. A porta quidẽ Esqlina ĩcipiẽs:a qua & Prænestina. A sinistra uero: & hãc & Esqlinũ omittẽs cãpũ:ultra.c.&.xx.stad' pgit. Cũ aũt Labico: uetusto sane oppido cæterũ disiecto:& in sublimi sito propinquat: & hoc & Thusculũ: relinqt a dextra. Ad pictas uero & Latinã finẽ accipit. Hic locus stadiis ducẽtis & decem distat a Roma. Postmodũ deinceps in ipsa Latina insignes sũt ædes:urbesq; Ferẽtinũ: & Frusino:iuxta quã Cosas labit' flumẽ. Fabrateria iuxta quã Trerus amnis fluit. Aquinnũ magna ciuitas ẽ:iuxta quã Melpis flumẽ labit'. ingens ad Interamnẽ: inter duos cõfluẽtes in unũ fluuios iacẽtẽ: Lirin & alterũ Casinum. Præclara & hæc ciuitas est latinorum nouissima. Teanum enim quod Sidicinũ uocãt: ordine deĩde sitũ: ex ĩposito uocabulo: Sidicinoꝝ eẽ demõstrat': q qdẽ ex Oscoꝝ gẽte Cãpana restãt. Adeo ut & hæc Cãpaniæ ciuitas diceret': maxĩa ĩter latinas urbes. Inde Calenũ: urbs ĩprimis eximia: adiũcta & ipsa Casilio. Vtroq;

autem ex latinæ latere dextrorsũ inter illã & Appiã: Setia & Signia sũt: uini feraces: altera quidẽ preciosissimi. Alterius uinũ est: quod aluum si/stit: quod Signinũ uocitant. Ante hanc Priuernum est; & Cora & Syes & Pusilla quædã Præfectura: Velitreq & Alatriũ. Sũt & fregelle: quas præterfluit Liris: qui ad Minturnas erũpit. Qui hoc quidẽ tẽpore uicus ẽ: & olim urbs magnificẽda: & quæ cõplures ex iã dictis circũhabitati/ones adiacẽtes conueneret. His autẽ annis conueniunt: ut ludos & sacrifi/cia in ea perficiãt. Ea uero cum a Romanis defecisset: funditus ẽ diruta. Plurimæ autẽ sũt & horũ: & eorum qui in latina: & eorum qui post illos sunt: in Equis & Hernicis & Volscis ciuitates constructæ. Sunt & Ro/manorũ oppida a sinistra Latinæ: inter eam & Valeriã: Gabũ sane extãt in Prænestina uia sitã: ubi Latomiæ sunt: plus q̃ reliquæ lapides Romæ suppeditantes: distãtes Roma & Præneste ex quo ad stadia cẽtum. Inde Præneste de quo mox uerba faciemus. Dehinc supra montes Prænesti/nos Hernicoꝝ oppidulum & Pitulũ & Anagnia urbs insignis: & Cerea/te & Sora. Apud quã elabẽs Liris Fregellas affluit atq̃ Minturnas. De/hinc aliæ quædã & Venafrũ: unde oleum optimũ. Oppidulum quidem ipsum ĩ uertice situ est. Præter cuius radicem Vulturnus excurrit. Qui iuxta Casilinum delatus: ĩ eiusdẽ nominis urbẽ erũpit. Esernia porro & Allife: Samnitica iam sũt oppida. Alterũ bello Marsico delerũ: alteꝝ su/perstes adhuc. Cæterũ Valeria a Tiburtinis capiens initium: & Marsos & Corfiniũ Pelignoꝝ Metropolim ducit. In ea latinæ urbes sũt. Valeria & Carseoli & Alba: Prope est Cuculum oppidulũ. In Romæ uero con/spectu sunt Tibur: Præneste & Thusculũ. Tibur quidẽ Herculeũ est & Cataracta idest descensus est: quã facit Anio: ubi nauigabilis esse ici/pit: cum e sublimi profundã in uallẽ præceps defert. Et p urbi ipsi uici/na nemora. Hoc ex loco mira ẽ fructuũ abundãtia: præter lapidis effos/siones: qui Tiburtinus dicit: & alterius Gabioꝝ: & eius qui rubeus dici/tur. Adeo ut eorũ ex metallis exportatio: & subuectio facillima fiat: ad plurima opera Romæ conficienda. In hac planiciæ Anio fluit: & quas nuncupant Albulas: aquas frigidas multis e fontibus edentes: uarios ad morbos salutares cũ potu: tũ incessionibus admissas. Talia sunt etiã Labana: non lõge ab istis: in agro Nomẽtano: & circa Ereti locos. Habet Præneste Fortunæ templum illustre. unde certa eduntur Oracula. Istæ duæ urbes in eadẽ mõtana regione sitæ sunt: distãtes ĩuicẽ stad. c. E Ro/ma uero bis tot Præneste. At minus Tibur abest. Græcam uero utrãq̃ esse cõmemorãt. Præneste eni quondã polystephanũ idest multarũ co/ronaꝝ appellatã: Valida autẽ nunc ẽ utraq̃: sed Præneste amplius. Nã super urbẽ quidẽ; mõtem habet excelsum. A tergoq̃ continui montis

collo disiunctum duobus stad᷑ arduũ ascensu. Ad tam ualidã uero mu/
nitionẽ etiã foueis occultis quaquauersum:usq; ad plana perforatus est:
& aquationis gratia:& clandestine fugæ.In quarũ una Marius obsidiõe
oppressus oppetiit.Reliquis sane urbibus cõmoditati sunt muroꝝ mu/
nimina.Prænestinis autẽ cladi:propter Romanoꝝ seditiones.Confugiẽ
tibus enim eo seditiosis:& per obsidionẽ deprehensis:& urbẽ uastari:&
agrũ alienari cõtigit:ad Insõtes culpa relata.Fluit autem ꝑ agrũ Verestis
fluuius.Ex orientali aũt Romæ regione dictæ urbes extãt.Interius uero
ad mõtanũ illaꝝ tractũ:alterũ tergũ est:uallẽ in medio relinquẽs ad Al/
gidũ:sublime sane ad Albanũ usq; collẽ super eo quidem sitũ ẽ Thu/
sculũ:ciuitas egregiis ornamẽtis insignis:eã uineta coronant:tectaq; ma/
gnifica.Ex ea præsertim regione: quæ in Romanũ descẽdit aspectũ Isto
ĩ loco Thusculanũ ẽ iugũ:irriguũ & terris fertile:quieto surgens ascẽsu.
Videre licet uillas:uariis decoratas apparatibus:contigua ẽ Albano pro
xima monti ora eiusdẽ uirtutis:apparatusq; pulchros habẽs.Dehinc pla
nicies est:pleraq; Romæ proxima: suburbanisq; eius pleraq; mari uicia
mius uero salubris. Reliqua ductu facilis:paribusq; spectabilis ornamẽ
tis.Post Albanũ montẽ:urbs est Aritia:ĩ Appia uia:stad.c.&.lx.Roma
distãs.Curuus aũt cũ sit locus.habet tamẽ munitã sũmitatẽ. Cui quidẽ
super incidet Lauiniũ.Romanoꝝ ciuitas ĩ Appiæ uiæ dextera:a qua pro
spectus ẽ maris & Antii.Est & dianæ lucus idest Artimesiũ)sic enim uo
cãt)e sinistra uiæ regione:ex Aritia ad Aricinã uiã conscẽdẽtibus:quod
tẽplum nominãt ædificiũ Taurice. Nã Barbaricus quidã:Scytharũque
circa tẽplũ mos obtinet. Qui enim uictimæ mactator prius extiterit:sa/
cerdos instituitur:fugitiuus quidã uir gladiũ tenens:& insultus semper
circũspectãs:ad tutãdũ strenue est paratus. Tẽplũ autẽ silua circundat.
Cui lacus ĩstar pelagi fluctuãs adiacet. Circũcirca mõtanũ ĩminet supci
liũ continenter:unũq; præaltũ.Caua ĩde regio tẽplũ:aquãq; excipit.Fõ/
tes spectare licet:e qbus lacus explet᷑.Horum sacra sub cuiusdã dæmo/
nis appellatione habentur.Hoc in loco Scaturigines obscuræ sũt:longi/
us autẽ exterius ad supficiẽ eminẽtes ostendũtur. Hisce locis proximus
ẽ mõs Albanus:m᷑tũ ultra Artemisiũ porrectus.Et illius supcilia: licet
ĩ rectũ sufficiẽter ardua.Cõtinet autẽ hic lacũ lõge ãpliorem alio:qui ad
Athemisiũ mõrẽ iacet.Vltra hæc dictæ prius urbes:latinæ uiæ sunt:e q
bus ĩ mediterranea maxĩe latinas ĩter urbes: sita ẽ Alba marsis finitima:
in excelso locata saxo. Prope Fusinus ẽ lacus:longitudine par pelago. Is
Marsis & uicinis maxĩe omĩbus usui fit.Memoriæ proditũ ẽ:illũ nõnũ/
q̃ usq; ad montana crescere.Interdũ aũt decrescere: ut mersa prius lacu
loca desiccentur : & agriculationem rusticis exhibeãt : quæ subterranei

humoris transitione occulta quadã ratione sparsim efficiunt̃. Denuo aũt
ĩ unũ fõtes cõfluũt: aut õnino deficiũt: aut rursũ cõfligũt. Queadmodũ
de Amenano p Catanã defluẽte tradit̃. Qui qdẽ ãnos cõpluris euãescẽs
iterũ excurrit. Cæterũ de Fucino lacu: Martiæ aquæ fõtes emanare scri/
ptis mãdatũ ẽ: q̃ rigatiões Rõæ ppinãt: quæq; reliq̃s sup aq̃s pbent̃. Al
ba uero nĩrotiens ad noxiorũ custodiã: usi sũt Romãi: cũ excubias tẽpus
postulat: cũ ager ipse ĩ pfũdo locatus sit: & q̃si uallo circũseptus: ĩ ea car/
cerãdos includẽtes. Quãdoquidẽ a uicinis Alpiũ: & Apẽnini gentibus
exordiũ sumpsimus: & inde trãsgtessi: omnẽ intra mare Tyrrhenũ: &
Apẽninos montes: regionẽ puagari sumus: ad Adriaticũ sinũ declinatã:
usq; ad Samnites atq; Cãpanos. Nũc regredientes mõtanos aperiamus
incolas: & ad radices habitantes: & qui exterius: ad littus usq; Adriaticũ:
& qui ĩterius ĩmorãtur. A Gallicis autẽ inchoãdũ ẽ rursus montibus. Pi
cenũ igit̃ post Vmbriæ ciuitates: quæ inter Ariminũ Anconẽq; iacent
extẽdit̃. Profecti sunt autẽ Piceni a Sabinorũ terra. Qui cũ ductu & Au
spicio Pici: iter ineuntibus auctoribus proficiscerẽtur: nomẽ deinde na/
cti fuere. Auẽ enim istã Marti dicarã: uetus opinio ẽ. E mõtibus autem
usq; in plana: & pelagus eorũ incipiunt domicilia. Quorũ ager ĩ longum:
magis q̃ ĩ latũ excrescit: bonus ad oĩa. Cæterũ lignariis q̃ frumẽtariis fru/
ctibus lõge præstantior. Eius latitudo ex mõtibus ad mare patet: spatiis
ĩnæqualis. Lõgitudo autẽ ab Esi fluuio nauigabilis usq; ad Leastrũ stad.
dccc. Vrbes uero habet: ex quibus Ancon Græca ciuitas ẽ. a Syracusa/
nis condita: Dionysii tyrãnidẽ fugitãtibus. Sitaq; ẽ ĩ promõtorio: inclu/
sũ cõplectẽte portũ: dũ ad Septẽtriones circũflectit̃. Vini autẽ ac frugũ
uberrima. Prope illã uero paululũ supra mare Auxumũ ẽ. Inde Septẽ/
peda: & Pneuentia: & Potentia: Et Firmũ Piceni. Eius autẽ Emporiũ Ca/
tellum ẽ. Porro uero Cypræ tẽplum sitũ ẽ: Thuscorũ ædificium. Nã illi
Iunonẽ Cyprã nomitiãt. Deiceps Druẽtũ flumẽ: & eiusdẽ nominis op/
pidũ. Dehĩc Trunoũ & Homatrinus fluuius: ab Adrianorũ urbe fluẽs,
Emporium Adriæ eiusdẽ appellationis habẽs. In mediterranea uero &
ipsa est: & Asculum Picenũ. Locus munimĩe præualidus. Cui & murus
& circũstãtes montes supeminẽt: nullis penetrabiles exercitibus. Vltra
Picenũ autẽ Vestini sunt: & Marsi: & Peligni: & Marrhycini: & Fereta/
ni. Sãnites populi: regionẽ mõtanã possidẽtes: & mari non admodũ pro
ximi. Hæc autẽ natio exigua ẽ qdẽ: cæterũ fortitudine cõspicua: ostenta/
ta Romanis eorũ sæpissime uirtute. Primũ qdẽ: cũ aduersus eos bellum
gerebant. Secũdo uero: cũ ipsorũ militiæ societatẽ inibãt. Tertio cũ & li/
bertatẽ: & ciuitatis cõmunionẽ asseq uolẽtes: repulsã passi desciuerunt.
Vnde Marsicum exarsit bellũ: Corfinium: Pelignorum Metropolim:

communẽ uniuerſis Italis ciuitatẽ demonſtrantes : eãq; trãſlato nomine
Italicã appellãtes:contra populũ Romanũ receptaculũ: propugnaculũ/
que conſtituerunt. Adunatiſq; cõplicibus:Imperatores creauere.Biẽnio
igit̃ bellum protraxere:donec perfectũ eſt:ut in ciuitatẽ cõmuniter uo/
carentur:cuius rei gratia tãtũ belli conflatũ fuerat incendiũ. Marſicum
autẽ ideo nominatũ ẽ bellũ:quoniã a Marſis rebellandi ſuſcitatũ fuerat
initiũ:præſertim a Põpedio. Cũ aũt alioquin p uicos ætatẽ degãt:habẽt
urbes ſupra mare Confiniũ:atq; Sulmonẽ: & Matuuiũ: & Tegeatem:
Marrhucinoꝝ Metropolin. Ad ipſũ autẽ mare & Auternũ: Piceno con
terminũ quo nomine:& fluuius eſt Veſtinos Marrhucinoſq; diſtermi/
nãs.Per Amiterninũ enim fluens agrũ Veſtinoſq;: a dextera relinquẽs
Marrhucinos:ſupra Pelignos iacẽtes Põte traiicitur. Oppidulum uero
pari uocatum nomine: Veſtinoꝝ eſt:cæteꝝ & Peligni: & Marrhucini eo
cõmuni Emporio pariter utunt̃. Abeſt pons ipſe a Corfinio:ſtad̃.iiii.&
xx.Poſt Amiternũ quod & Ferẽtanoꝝ Emporiũ ẽ:Buca:& Ferentanum
ipſũ Theano Apulo propinquũ manet. Ortoniũ ẽ in ſerẽtanis.Petram
pirataꝝ eſſe conſtat. Qui domicilia ſua ex naufragiis conſtruũt.Et in re
liqua uita imanitate bæluas imitati ſerũt̃. Inter Ortoniũ aũt & Amiter/
nũ:medius Sagrus excurrit amnis:Ferẽtanos a Pelignis ſeparãs.Ex Pice
no i Apuliã:quã græci Dauniã uocãt:maritimus curſus ẽ ſtad̃.cccc.&.l.
Deinceps poſt latinã Cãpania eſt:ad mare pertinẽs. Supra quã in medi
terranea Samniũ ẽ;uſq; ad Ferentanos & Apulos: deinde & ipſi Apuli:
& gẽtes aliæ uſq; ad fretũ Siculũ. Primum autẽ de Cãpania dicẽdũ eſt.
E Sinueſſa quidẽ ad reliquũ deinceps littus:uſq; Miſenũ quidã nõ exi/
guæ magnitudinis ſinus eſt. Alterq; ab eo:multo q̃ prior ille maior eſt:
quẽ Cratera uocãt.A Miſeno uſq; ad Atheneum: cum duobus coeunti
bus promontoriis ſinuetur.Super has ripas tota eſt ſita Campania:Cã/
pus omnes felicitate ſuperãs.In eius circuitu uero iacent tumuli:mirifi/
ca fructuũ ubertate conſpicui.Monteſq; Samnitũ: pariter & Oſcorum.
Antiochus ſane reliquit ſcriptũ: hanc olim ab Spicis regionẽ habitatã
fuiſſe.Iſtos autẽ Auſonios appellatos. Cæterũ Polybius duos hos fuiſſe
populos oſtẽdit:falſa ductus opinione. Nã Opicos & Auſonios: agrum
circa cratera incoluiſſe : memoriæ prodidit. Alii uero aſſerunt Opicos
prius:& Auſones habitaſſe. Quidã gentẽ Oſcã illos poſteriore tẽpore
ſubiugaſſe.Hanc ipſã a Cumanis eiectã:illos ab Thuſcis expulſos. Cã
peſtria enim illa: propter loci uirtutẽ: per auiditatẽ bella concitaſſe.Cũ
autem urbes duodecim populoſæ forent. Capuã perinde ac illaꝝ caput
nominarũt.Cum autẽ per uoluptatẽ ad lauticiã emolliti ſeſe conuertiſ/
ſẽt: Sicut ex circũpadana fugati demigrarant : ſic & ex hoc agro ceſſere

Samnitibus. Hos autē ip ſos eiecere Romani. Quodq; magnæ ubertatis
documētū eſt: Far omni Oriza præſtātius paruo in tēpore triticeā ſupat
alimoniā. Scriptis ſane mandatū eſt: in nonnullis eoꝝ aruis: bis āno Zeā
ſeri. genus id frumēti eſt. Tertio panicum: Aliquo ſemine uero quarto
oleribus ſeminari. Atq uina optima hic Romā aduehi: Falerna: Setina:
atq; Calena: quibus Surentina contendūt: facto nup eoꝝ periculo: quo-
niā longā accipiunt uetuſtatē. Pari modo laudē habet olei totus maxie:
Venafranus ager planis finitimus aruis. Prope mare poſt Sinueſſā Li-
ternū eſt oppidū: ubi prioris Scipionis: cognomēto: Africani: ſepulchrū
iacet. Ibi enim extremā cōſūpſit ætatē: omiſſis (propter aliquorū ſimulta-
tē) rei publicæ negotiis. Præterfluit aūt eodē quo ciuitas nomine flumē:
Sic & Vulturnus: pari cū urbe appellatione deinceps ſita. Labiturq; iſte
per Venafrū: mediáq; Cāpaniā. Dehinc ordine poſt has Cumæ ſūt: ue-
tuſtiſſimū Chalcidenſium: & Cumeoꝝ ædificium. Antiqrate enim cū-
ctas & Siciliæ & Italiæ urbes antecellit. Ipſius autē claſſis ductores Hip-
pocles Cumeus: & Megaſthenes Chalcidenſis: inter ſe pepigere: ut hoꝝ
quidē colonia fieret. horū autē appellatiōe nominaretur. Qua ex re hac
ſane ætate Cumæ nuncupant̃. A Chalcidēſibus tamē conditū putatur
oppidū. Superioribus annis Fortunatus erat: & cāpus nomine Phlegre-
us: in quo res a gigātibus geſtas fabulæ diuulgant: nullā aliā ob cauſam (
ut credi fas eſt) q̄ quod terra ipſa ſuapte uirtute prœliorū concitatrix ē.
Poſterius uero potiti urbis Cāpani: multis per contumeliā: homines in-
iuriis afficientes; etiā eorū ſeſe uxoribus cōmiſcebāt. Tamē adhuc mul-
ta græci ritus: & ornamēti ueſtigia ſeruātur: tū legū tum ſacrorū. Nōnul-
li Cumas ob Cymata ideſt fluctus nomē duxiſſe memorāt. Littus enim
proximū frequētibus abundat tergoribus: quibus: illeſæ ferunt undæ;
Præſtantiſſima uero ſunt & ipſis oſtrea. Hocque ī ſinu fruticoſis uirgul-
tis frequens: & arboribus ſilua eſt: multis porrecta ſtadiis aquarū indiga.
Cæteꝝ fabuloſa: quā Gallinariā uocant ſiluā. Hic ſex Pōpeii claſſis præ-
fecti: piratica ſtruxere nauigia. Qua tēpeſtate Siciliā ab Romano deſci-
ſcere fecit Imperio. Proximū Cumis ē Miſenū promōtoriū. In medioq;
palus Acheruſia: quædā ſane a mari refuſio: alto coeno referta. Vbi Mi-
ſenū circūflectēri: ſtatim ſub rupe lacus obuiat. Deinde reductū profun-
dū littus in ſinū Baias aperit. Aquaſq; calidas & ad uoluptatē: & ad ſanā-
dos morbos accōmodiſſimas. Contiguus Baiis Lucrinus adeſt ſinus. In-
tra quē Auernus eſt: qui comprehēſam uſq; Miſenū tellurē: Cherōne-
ſum. i. manualē efficit inſulā: a maris ſpatio iter ipſū atq; Cumas. Exigu-
us enī ē reliquus Iſthmus. i. circūdatū pelago: paucoꝝ ſane ſtadiorū ſo-
lū: p foſſā qua Cūas itur. & ad mare ipſū. In Auerno aūt maiores noſtri

Hometica defunctoꝝ uaticinia fuisse:fabulis edidere. Ibiq̃ cum oracu/
lum extitisse traditũ sit: Vlyxem eo nauigasse. Est autẽ Auernus:& fun
do & ostio:sinus cõmodus & magnitudine & natura portum cõtinens:
usũ tamẽ portus nequaquã præbẽs:quoniã ante illũ Lucrinus portus ia
ceat. Supercilia quædã ardua Auernũ undiq̃ circũcludunt:præter Osti
um. Hoc quidẽ in tẽpore:amœnis culta modis:olim autẽ agrestibus re/
ferta nemoribus: & proceris arboribus in uia:quæ supetstitione quadã
umbris obscurũ sinũ reddebant. Rumor erat indigenaꝝ superuolantes
aues: quas teter exhalãs odor exanimaret:in ipsas aquas decidere:sicut i
locis ad Plutonẽ deferẽtibus. Hãc autẽ locoꝝ partẽ: Plutoni dicatã opi/
nabãtur. Hic etiã Cimmerios dici:placansq̃ prius p sacrificia diis Mani
bus illuc intrari. Aderant enim qui talibus exponandis ductores essent
sacerdotes:locoꝝ fructus pcipiẽtes. Fons uero ibi fluuialibus scatẽs aq̃s
excurrit in mare. Ab eius usu abstinebant oẽs:stygias opinãtes esse aq̃s.
Eo in loco cõstructũ est oraculũ. Ex aquarũq̃ feruore uicinarũ Phlege/
tõtẽ esse:cõiecturã factitabãt:& ex Acherusia. Ephorus autẽ quidã uici/
nus Cimmeriis habitãs: i subterraneis eos habitare domiciliis: quas Ar/
gillas appellãt cõmemorauit: eosq̃ p fossas quasdam inter sese commea
re:Et aduenas intra oraculũ uenĩẽtes excipere:maxima ex parte sub ter/
ra conditũ. Victũ uero ex metalloꝝ effossione quæritare:& ex diuinatio
nũ mercede:atq̃ prouẽtibus ab rege designaris. Patriũ esse latrocinanti/
bus morẽ:ut nemo solẽ aspiciat. Noctu autẽ extra telluris hiatus egredi.
Quocirca de ipsis dixisse Poetã:eos sol phæton nullo intuetur i tẽpore.
Homines ipsos postea quodam a rege deletos:cũ illi nequaquã successe
rit oraculi fides. Nũc aũt ædes ipsa diuina i aliũ translata locũ permanet.
Huius generis apđ maiores nostros extitere fabulamĩta. His aũt ãnis:cũ
Auerni lucũ succiderit Agrippa: locis p pulchra adornatis ædificia: cõ
scisaq̃ deinde usq̃ Cumas subterranea fossa oĩa illa fabulæ appatuerũt.
Cocceiũ eã quidẽ cõdidisse fossã memoriæ proditũ est:& eã quæ ex Di
cearchia:i. Puteolis extat Neapolin ad Baias: quodãmõ eũ sequutus ser/
monẽ:q proxime de Cimmeriis explicatus est. Forsan & huic loco mo/
tẽ patriũ esse cogitauit:uias fieri per fossas. Lucrinusq̃ sinus usq̃ Baias
latitudinẽ pãdit. Qui ex exteriori pelago:per aggerẽ longitudinis stađ.
viii. Latitudinis aũt unius orbitæ arcet. Illũ aũt ab Hercule:traducẽdarũ
Gerione boũ causa:aggeratũ fuisse phibẽt. Quẽ cũ pedibus pambulari:
propter fluctus ingruentes p hyemes superne uix posset: Agrippa exor
natũ melius cõstruxit. Leuioribus eni Lẽbis præstat ĩgressũ:stãtibus i an
chora prorsus incõmodus. Captãdis uero Ostreis uberrimus. Quidam
hũc Acherusiæ stagnũ esse asserũt: At Artemidorus ipsũ Auernũ. Baias

autem ab Vlyxis ſorio Boia nomine uocabulum traxiſſe ferũt atq; Mi/
ſenũ. Deinceps Puteolanũ littus extat:& oppidũ ipſũ quod antea quidẽ
Cumanoꝝ fuerat Emporiũ: quodã in ſupcilio cõſtructũ. Bello autẽ qđ
ductu & auſpicio gerebat Annibalis:Romani frequẽtibus accolis habi
tatũ reddiderũt: & nomine e Dicearchia permutato: a puteoꝝ frequẽtia
Puteolos appellauere. Sũt etiã qui ab aquaꝝ putore: qui per totũ illũ &
Baiaꝝ & Cumaꝝ tractũ exiſtit:ubi & ſulphuris & ignis & aquaꝝ calida
rũ plena ſũt oĩa. Quidã autẽ Phelgrã ob eã cauſã Cumanũ agrũ uocatũ
opinant: Talibuſq; ignis & aquæ profluuiis gigãtum uulnera: flumini/
bus deiectorũ attribuũt. Vrbs autẽ ãpliſſimũ factũ eſt Emporiũ:manu/
factos Cotones & ſtatiões habẽs. Quas ad res cõmodũ cõducit Arena/
rũ ingeniũ:quæ calcis q̃ſimillime cõpactæ ualidiſſimum cõglutinantur
in modũ. Vnde cõmixta ſabulo glarea: aggeres proiectãtur in pelagus:
Ripaſq; patẽtes ſinuoſos in receſſus redigũt: ſic ĩgentes onerariæ naues
iactis ibi conquieſcũt anchoris. Super urbẽ uero ſtatim Vulcaniũ forũ
ĩminet:cãpus ardẽtibus incluſus ſuperciliis: quæ uelut a fornacibus ex/
halationes:magno cũ fremitu paſſim habent. Cãpus aũt tracto plenus ẽ
ſulphure. Poſt Dicearchiã quidẽ Neapolis ẽ Cumanoꝝ. Poſtea uero &
Chalcidẽſes ĩcoluerũt:& ex Pithecuſis Atheniſq; uenĩetes. Vnde & no
ua ciuitas.i.Neapolis appellata fuit:ubi Parthenepos unius e Serenibus
ſepulchrũ oſtẽdit. Et Gymnicũ agonẽ:iubẽte oraculo celebrãt. Orta de
ſeditione:quoſdam inqlinos admiſere Cãpanos:& inimiciſſimis periude
ac cõiũctiſſimis uti coacti ſũt:quãdo quidẽ cõiunctos alienatos haberẽt.
Res quidẽ Cãpanoꝝ initio græcas fuiſſe:deinde græcis pmixtas:docu/
mẽto ſũt præfectoꝝ urbis nomina. Ritus & educationis græcoꝝ:hoc in
loco plurima ſeruãtur adhuc ueſtigia. Gymnaſia ſcilicet puberũ cœtus
& græca uocabula:tãetſi Romana ibidẽ adſit multitudo. Apud eos ue/
ro nũc quinquẽnalis ſacer ille muſicus:& gymnicus cõplures p dies ce/
lebratur Agon:illis æmulus q p græciã clariſſima celebritate geruntur.
Extat & his ĩ locis ĩtra mõtẽ effoſſa ſpelũca:ĩ Dicearchiæ Neapoliſq; me
dio: ſicut altera Cumas tẽdẽs facta:ĩ qua uia obuiis curribus puia :mul/
tis pãditur ſtudiis. E ſuperna ſane montis parte:exciſis multifariam fene
ſtris:lumẽ in pfũditatẽ ĩfundit. Habet & Neapolis calidaꝝ aquaꝝ ſcate
bras:& apparatiſſima balnea:nulla ex pte Baianis inferiora: numero aũt
& multitudine cedẽtia. Alia enim ibi urbs cõdita ẽ: Imperatore alio ſu/
per aliũ magnificentius:q̃ puteolis ædificãte. Plurimi uero e Roma Ne
apolin ſeceſſũ faciẽtes:uictũ græcanico ritu perducũt : aut quietis atque
ocii grana. Præſertim qui eruditiõi dãt opam: aut remiſſioris uitæ deſy
derio:maxime quos ſenectus affligit : uel aduerſa ualitudo. Pleriq; etiã

Romani eodem uiuendi genere delectati:cũ tãtã mortalium multitudi/
nẽ in simili degentẽ instituto:ipsa in ciuitate uersari cõtẽplẽtur:studio/
seac libẽter urbẽ incolunt:ibi ducẽtes ætatẽ. Proximũ est oppidũ Hera
cleæ:icũbens mari promontoriũ habẽs:mirũ in modũ uẽto afflatũ Afri/
co:adeo ut salubetrima ipsa addat habitatio:Hãc quoq; tenuerũt Osci:
& deiceps Põpeios:quos Sernus ãnis alluit:Postmodũ Thusci & Pelas
gi:deĩde Sãnites:Ii etiã his e locis eiecti fuere. Nolæ uero & Nuceriæ &
Ancheraæ Emporiũ ẽ: eiusdẽ nominis coloniæ: quæ circa Creonẽ ẽ:qđ
ad Sarnũ flumẽ fit:onera excipiẽtẽ & emittentẽ. Hisce locis ĩcũbit mõs
Vesuuius:amœnissimis habitatus agris:excepto cacumine. Id magna ex
parte planiciẽ habet:fructũ nullũ omnino ferẽtẽ: & cineres ĩ prospectu
habẽs:Cauernosaq; mõstrat antra:cõbustis ex petris:ut color indicat:ut
pote quas ignis abroserit: Quare coniecturis assequãre plagã istã priori/
bus annis ardere solitã:& ignis habere crateras : Restinctã autẽ esse:ces/
sãte materia. Forte hanc fertilitatis:quæ circa locũ est:causã dixeris: sicut
de Catana proditũ est. Eiectũ ab Etneis ignibus cinerẽ ea ex parte lætã
uinetis tellurẽ effecisse. Excoctas enim igne glebas:pingue aliquid habe
re:quod uberioris fructus afferat. Vapore nãq; ipso magis uliginis abũ/
dãtes cõmodiores fieri queadmodũ & sulphureæ oẽs. Humectatæ dein
de:& exustis cineribus resiccatæ:ad frugũ procreationẽ : permutationem
induerũt. Põpeiis contiguũ est Cãpanorũ Syrreũ: unde Atheneũ idest
Mineruiũ ĩminet:quod quidã Prænussũ nominant Promõtoriũ. Extat
autẽ in extremo eius Mineruæ sacellũ: quod Vlyxes ædificauit. Hinc
ad Capreas insulã:cursus est undis breuissimus. Circũflectẽti uero pro/
montoriũ:exiguæ quædã occurrũt insulæ: Saxosæ quidem atq; desertæ:
quas Sirenas appellãt. Ex ea quæ Surrentũ aspicit regione: quædã sacra
mõstrat ædes:uetustissima ostẽdẽs munera: quæ accolæ loci ueneratio/
ne:frequẽtes obtulerãt. Hactenus terminatur sinus:quẽ craterem appel
lant:duobus diuisus ꝓmõtoriis:meridiẽ spectãtibus: Miseno uidelicet
& Atheneo. Totus uero ornamẽtis ĩsignit:tũ iã dictis urbibus:tũ ædifi/
cis arbustisq; conspicuus . Quæ cũ intermedia contineter porrigantur:
unius,ciuitatis aspectũ offerũt. Ante Misenũ Prochyta iacet insula:a Pi/
thecussis quãdoq; diuulsa. Eretriẽses autẽ simul & Chalcidenses Pithe/
cussas habitarunt. Qui cũ terræ frugibus:& auri fossionibus beatissimi
forẽt:coorta seditione insulã reliquere. Postremoq; tertæmotibus expul
si:& exhalantibus ignibus & inualescente mari & aquarũ feruoribus ex/
cessere. Huius enim generis eructationes habet Insula: Ob quas missi
ab Hierone Tyrãno Syracusanorũ:paratũ iã a se murũ deserere coacti
sũt:simul & ĩsulã: Accedẽtes postea Neapolitani locũ occupauere. Quã

ob causã nata est fabula:quæ Thyphonẽ ea in insula sepultũ asserat.Cũ
que is latus uertat:euaporare flãmas & aquas: Quãdoq autem conũgit:
ut minores insulæ efferuescẽtẽ aquã habeãt. Verisimiliora quidẽ sunt:
quæ Pindarus dixit:ex iis quæ cernũtur cõmotus. Quod omnis iste tra/
ctus:si a Cumis incipias:usq ĩ Siciliã ignitus est: & profũdas quasdam:
inunũ coeuntes habet Cauernas:& in Græciã & continẽtes in terram ex
pectãtes.Ideoq & Etna & Liparẽses insulæ: & Puteolanus ager & Nea/
politanus & Baiãus & Pithecusæ talẽ habẽt: qualẽ cũcti scriptũ relique/
re naturã.Quæ cũ intelligeret Pindarus:cũctis sub his locis sepultũ iace
re Typhonem cecinit.
Timuæs quoq priscos illos:multas de Pithecusis fabulas ædidisse ait.
Paulo ante illũ collẽ Epomeũ in insulæ medio sitũ:per quosdã terræmo
tus: incẽdia euomuisse tradit. Et terrã intermediã in pelagus ignes non
paucos eiectasse.Quodq telluris redactũ est ĩ cinerẽ:cũ sublimus exha/
let Typhonis:i.ardoris:rursus ut fulmẽ recidat in ĩsulã.Quæ cũ in pela
gus ad tria excurrisset stad:nõ m'to post regressa est: Inde recursũ ma/
ris ĩsulã ĩmersisse.Et ita insulæ ignẽ restinctũ esse.Quo ex fragoreq cõ/
tinẽtẽ habitãt:relicto littore in superiorẽ effugisse Cãpaniam. Calidæ lo
co istorũ aquæ laborantes lapide sanare credũtur. Caprearũ duo antiq
tus fuerant oppidula. Nunc uero unũ:quod Neapolitani occupauere.li
amissas bello Pithecusas recepere: denuo Augusto Cæsare illis donãte.
Iis Capreas magnificentissimis ibi structis ædificiis : peculiare sibi fecit
receptaculũ.Hæ quidẽ sũt maritimæ Cãpano ciuitates:& adiacẽtes hu
iusmodi ĩsulæ. Intra mediterraneã aũt:urbiũ mater.i. Metropolis:& pro
uocabuli etymologia:uere caput ẽ Capua. Reliquas enim si ei cõpares:
castella quædã cẽseas:præter Teanũ Sidicinũ.Hæc enim dignitate præ
stãs:ĩ Appia uia iacet. Et quæ ab ea Brundusiũ ducũt:Callateria & Caly
diũ & Beneuẽtũ.Romã uersus aũt Casilinũ sitũ ẽ:ad flumẽ Vulturnũ:
In quo Prænestini milites.xl.& quingenti:aduersus Annibalẽ uariis in/
structũ copiis:tãdiu obsidionẽ ptulere:ut inualescẽte fame:modius dra/
chmis.cc.uenũdaret.Et uẽditor quidẽ mortẽ oppetierit : emptor autẽ ĩ
columis euaserit.Cũ autẽ Annibal eos rapas prope murũ seminasse cõ/
spiceret:tantã animo tolerãtiam admiratione prosequutus ẽ qd homi/
nes tãdiu obsistere posse sparẽt:quoad rapæ maturescerent.Itaq paucis
exceptis mortales illi uictores extitere oẽs: nisi quos aut fames confecit
aut prœlia. Vltra iam dictas: sunt hæ quoq Cãpaniæ ciuitates . Quarũ
mentionem superius fecimus: Calce & Teanum Sidicinũ. Quas duæ
fortunæ ædes separant:utroq ex latere constructæ latinæ uiæ. Itẽ Suesi/
sula & Atella & Nola & Nuceria & Acherræ & Auella : & aliæ his mi/

nores habitatæ: E qbus aliq̃s Sãniticas esse aiunt. Prioribus sane ãnis Sãnites usq; ad latinã & Ardeam excursiones facientes: postmodum & Cãpaniam populantes: late imperium obtinebant. Alioquin etenim imperiose dominantibus parere discẽtes: statim edictis obtemperabant. Nũc autẽ cũ ab aliis: tũ uero a Sylla: dominatu Romanos obtinente: peracta res est. Qui postq̃ Italorũ rebelliones multis dissipauit prœliis: hos ferme solos consistẽtes: & in unũ aduersus Romã conspirãtes conspicatus: ante illorum mœnia castris locatis: eos in pugna obtruncauit: nullis uitã impartiens captis. Alios uero qui arma ꝓiecerãt: ad milia tria: uel ut alii quattuor in cãpo Martio ad Ouilia coactos: ĩmissis militibus triduo iugulauit. Factis inde proscriptionibus: non antea destitit: q̃ Samnitũ nomen deleuerit. Aut ex Italiæ finibus omnes eiecerit. Cum autem de tanta incusaretur iracũdia: respondebat magistra sese experientia didicisse: ne unum quidem Romanum pacem producturum: quoad per se Samnites ipsi consisterent. Itaq; per uicos constitutæ fuere ciuitates. Aliquæ uero radicitus defecere. Boianum: Esernina. Panna: Telesia Venafro cõiuncta. Et aliæ tales: quarum ne unam quidem pro dignitate cẽsueris ciuitatẽ. Nos autẽ pro Italiæ potentia & claritate: quantum satis est percurrimus. Tamen Beneuentum & Venusia: probe ac feliciter consistebant. De Samnitibus huiusmodi uulgatus est sermo: Sabinos quidẽ aduersus Umbros: diutino certãtes bello: quorũdam more Græcorum uotum fecisse: ut eo nata ãno immolarẽt. Re igitur benegesta: reuersi nata partim sacrificarũt: partim consecrarũt. Cæterum facta sterilitate: uulgatum est a quibusdam: oportere & liberos cõsecrari: quod & patrauerũt. Siquidẽ æditos in lucẽ pueros Marti consecratos acclamauerũt. Eos tamẽ uirilem ĩgressos ætatẽ: ĩ coloniã emiserũt: quibus dux factus ẽ Taurus. In Opicorũ autem agro cubãtes: qui uicatim uitam agebant eos eiiciunt. Eiectisq; illis: sedes ibi locarũt: & de Augurũ sẽtẽtia: Marti Taurũ mactauerũt: q ducẽ illis Taurꝫ exhibuerat. Quãobrẽ eos diminutiuo uocabulo a parẽtibus: Sabellos appellatos fuisse crediderim: Sabĩos autẽ ob aliã causã: quos Græci Sãnitas nuncupant. Aliqui uero Laconas eos sibi sotios habitandi fecisse memoriæ tradidere. Eapropter illos Græcos beniuolẽtia cõplexos fuisse: pleriq; illos Pithanatas appellant. Existimãt autem ex Tarentinis eos originem ducere: qui finitimos: & homĩes potentia præualidos: blandimẽtis alliciant & caritate deuinciant. Quippe qui pedestris exercitus. lxxx. milia: & equites octo milia aliquando domo omiserunt. Legem honestam quidem: & quæ ad uirtutem uehementer excitet: Samnitibus extare ferunt. Haud enĩ filias suas qbus collibuerit: nuptũ dare fas ẽ. Verum quotannis decẽ præstãtes decerni

uirgines:ac optios totidē adolescētes. Ex iis primā primo locari: Secūdā secūdo:Et ita deinceps. Hoc pacto quod si is q primā accepit: honestam institutionē mutauerit in deterius: habitus cōtemptui per ignominiam est:& ei locata adimitur. Ordine dehinc sunt Hirpini:& ipsi Samniticæ gentis. Qui quidem ex Lupo nomē adepti fuerūt:qui eis in deducenda colonia dux oblatus est. Samnites enim Lupū uocāt Hirpū:Confines ii autē Lucanis adiungūtur:qui in mediterraneis habitāt. De Samnitibus quidē hæc. At Cāpanis:ob loci ubertatē idē bonoꝝ ac maloꝝ usus euenit. Ad tātū enim deliciaꝝ prouecti sūt:ut ad Gladiatoꝝ paria depugnaturoꝝ cūuiuas inuitarēt ad cœnā. Numerū quidē eoꝝ:pro cœnarum dignitate definientes. Cū uero Annibali sese dedidissent: exercitū eius ad hyberna suscipiētes:adeo uoluptatū illecebris homines demolitos effœminatūt:ut Annibal ipse dixerit. Victor ipse piclitor:ne hostilis præda fiā. Quippe q milites:uiros dederim:fœmias recipiā. Illis autē potiti nouissime Romani:pmultis eos calamitatibus castigatos reddidere:Ad extremūq; agrū eoꝝ sorte diuiserunt. Verūtamē hoc tēpore felicē ducunt ætatē cū finitimis cōcordiā habētes:priscāq; seruātes dignitatē:& ciuitatis āplitudine:& flore uiroꝝ. Post Cāpaniā uero: & terrā Sānitū:usq; ad Ferētanos:ad mare Tyrrhenū:Picētinoꝝ natio colit. Eorum pars modica Picentinoꝝ:qui adriam habitāt. Quos quidē Romani Posidoniatē i sinū colonos traduxere. Hoc uero tēpore sinus ipse Pestanus nūcupat᷑. Veꝝ urbs ipsa Posidonia Pestū uocat᷑:medio i sinu locata. Porro Sybaritæ ad mare urbē posuere Ipse qppe āte eos habitātes alios extruserūt: Ipsos posteriori tēpore Lucani eiecerūt. Lucanis īde Romāi oppidū intercepere:quod īsalubre facit ānis: diffusus in paludes uicinus oppido. Inter Sirenusas uero & Pestū Marcinna est: Thuscorū ædificiū: Cæterū ab Samnitibus habitatū. Hinc Pōpeios p Nuceriā Isthmus iacet:nō ultra stadia centum & uiginti. Picentes autem usq; Silarin perueniunt flumē:qui ab hoc agro ueterem separat Campaniam. Cui quidem fluuio propriū illud īesse tradit᷑:ut i eius aquas demissa uirgulta saxificēt᷑:forma tamē colorecq; seruato:Picētū uero metropolis erat Picētia. Nūc uero p uicos uitā agūt:ab Romanis expulsi: propter initā cū Annibale societatē. Quo quidē i tempore:pro militari officio ut uiatoris publici aut Tabellarii operam explerent:assignati sunt. Quemadmodum & Lucani & Brutii easdem ob causas. Paulū autem supra mare Romani Salernum:custodiæ gratia in eos munierunt. Cæterum e Sirenussis ad Silarin:stad᷑.cc.&.lx.intersunt.

STRABONIS GEOGRAPHI LIBER VI.

Ost Silaris autē ostiū Lucania est:& Iunonis Argiuæ templū:quod ab Iasone constructū fuit. Proximaque ad stad' quinquaginta Posidonia. Hinc cū enauigaueris:Leucosia occurrit isula:puum ad cōtinētē habēs cursū:nomē e Sirenū una sortita:quæ hoc in loco iniecta periit:cū i profūdū(ut fabulæ tradūt)sese abiecissent. E regione Sirenussarū Promtoriū adiacet Posidoniatē sinū efficiēs. Alius itē flectēti cōtiguus sinus offertur. Vbi urbs ab ædificatoribus Phocēsibus Hyela nominata est:cū eā quidē Helā a fonte quodā nominarint. Nostra uero ætas Eleā dicit:e qua Parmenides:atq; Zeno ducunt originē:Pythagoricæ sectæ uiri. Eā per illos prioribus etiā annis:legibus & istitutis bene formatam extitisse arbitror. Quocirca & aduersū Lucanos obsistere. Cōtraq; Posidoniates ualidiores euasere:licet & agro & hominū multitudine cederēt. Igit' ob sterilis terræ tenuitatē: magnā rebus marinis opā dare cogūtur:& pisciū cōdimenta cōficere:& operatiōes eiusmodi reliquas. Antiochus scriptū ædidit:capta Phocide:ab ductore Cyri Harpago:qui naues cū familia ipsoꝶ tota cōscēdere potuere:primū eos ad Cyronē cursū tenuisse:atq; Massiliā Creontiada duce. Inde reiectos Eleā cōdidisse. Quidam ab Eleete fluuio nomē inditum esse tradūt. Ciuitas autē a Posidonia stad' ad ducēta distat: Post illāq; promōtorium extat Palinurus. Ante agrum uero Eleæ duæ cū statione iacent Insulæ: Oenotriæ dictæ: Dehinc post Palinurū Pyxuntis promontorium prominet: & portus & amnis. Tria enim uno contenta sunt nomine. Eo habitatores induxit Micytus Messanæ Siculæ princeps:Qui rursus inde:paucis relictis cōmigrarūt. Secundū Pyxuntē sinus est Talaus:& amnis Talaus & urbs Lucaniæ postrema: paulum a mari semota Sabatitarū colonia. Ad quā ab Hela.cccc.intersunt stadia. Vniuersus Lucaniæ nauigationis tractus: stad'.dc.& quinquaginta est. Iuxtaq; sacellum Draconis est: qui comitū Vlyxis unus extitit. De quo illud Italis uulgatum est oraculum.

Olim Laio cadet heu plebs multa draconi.

Ibi enim Græci qui in Italia erant populi:adunato exercitu: re malegesta a Lucanis deleti sunt:ab isto decepti oraculo. Hæc sunt ad Tyrrhenum littus Lucanorum loca:qui initio quidem: alterum nequaq attigerant mare. Verum omnia Græcorum tenebantur Imperio qui Tarentinum habent sinum. Necdum ulli ante græcorum aduentum:usquam Lucani uersabantur. Cæterum Chones & Oenopi locis ipsis pascebantur. Cum autem res Samnitica eo magnitudinis creuisset: ut & Chones & Oenotros eiecissent:Lucanos eam i partem colonos Samnites deduxerunt. Cūq; Græci utrūq; simul littus: ad fretū usq; tenerent inter

Græcos & Barbaros: diutinũ cõflatũ ẽ bellũ. Siciliæ uero tyrãni: & postmodo Carthaginẽses: nũc quidẽ contra Romanos de Siciliæ ĩperio decertãtes: nũc autẽ de Italiæ regno: oẽs eorũ locorũ incolas uastraunt: Post Græcos etiã magnã mediterraneæ partem intercæperũt: a Troianis orsi tẽporibus. Iã enim tãtopere res Græca ãplificata fuerat: ut & hanc & Siciliã Magnã græciã appellarẽt. Hoc aũt tẽpore præter Tarẽtũ Regiũq & Neapolin: oẽs ĩ Barbaros trãsisse mores obuenit. Et alia sub Lucanorũ: alia sub Brutiorũ ditiõe teneri: aut Cãpanorũ Cãpanos qdẽ nomĩe. Vere autẽ Romanos dico: Nam ipsi Romani facti sũt: sed terræ ambitum tractãti: & quæ hoc tẽpore sint: & nõnulla superioris ætatis dicẽda sũt. Præsertim cũ gloria nobilitata fuerint. De Lucanis quidẽ: qui Thuscũ litus attingũt dictũ est. Qui uero mediterraneã plagã tenent: supra Tarẽtinũ sinũ incolunt. Adeo autẽ funditus ipsi & Brutii: & eorũ auctores generis Samnites deleti sũt ut eorũ domicilia distinguere: ac terminare difficillimũ sit. Quorũ quidẽ causa ẽ: quoniã nulla gẽtiũ singularũ: ulla iti sede cõmunis existit multitudo: nõ sermonis proprii ritus: nõ armaturæ: nõ indumẽtorũ: nõ similiũ rerũ cõsuetudo: quæ omnino defecit. Alioquin singulorũ habitacula penitus ignobilia sunt. Quæ uero de illis accepimus: ipsorũ communẽ sermonẽ faciemus. Neq eos qui interius incolunt: ad hoc agimus. Lucanos scilicet: & iis propinquos Samnites. Petelia quidẽ Lucanorũ Metropolis putatur. Satis ad hoc tempus incolarum habens. Hanc Philoctetes e Meliboea p seditionẽ profugus ædificauit. Egregiis munimentis ualidã. Adeo ut Samnites eã quãdoq castellis exædificantes corroborarint. Circa loca ipsa Philoctetes & uetustã cõdidit Crimissam. Apollodotus quidẽ ĩ expositione nauiũ Philoctete mentionem inserẽs: nõnullos dixisse ait: ut Philoctetes ad Croniatarũ agrũ pfectus: promõtoriũ Crimissam habitari fecerit. Et supra illud oppidũ Chonin: a quo Chones incolæ dicti. Ab eo uero quidã iti Siciliã: ad Ericẽ missi: una cũ Troiano Egesta: Egestæ mœnia fecisse. Et Pumentum item: & Vertine ĩterius & Calaserna & exigui quidam alii uici: usq Venusiã urbẽ celebrẽ extant. Hanc sane & reliquas ordine deinde sitas: qua Capaniã potas: Sãnitias esse arbitror. Super Thurios aũt: & regio patet: quã Thurianã uocãt. Lucani qdẽ ab Samnitibus genus ducũt. Qui suparis bello Posidoniatis: & eorũ sociis: eorum potiri sũt urbiũ. Hi autem cum alio tẽpore populari statu regerent: ingruentibus bellis: Regem magistratus ipsi diligebant. Nunc gens tota Romana est. Positam deinde maritimã plagam: ad Euripum usque Siculum: Brutii possident: stad spatio mille tricentorum & quinquaginta. Antiochus in conscripto ab eo de Italia uolumine: hanc uocari solitã Italiam asserit. Deq illa sese cõscribere: quã

prisci Oenotriā appellauere:eius terminū ostēdit: quē e Tyrrheno qdē mari:Brutiæ terræ diximus:Laum flumē: E Siculo autē Metapontinū. Tarentinā uero:quæ Metapōtino cōfinis est:terrā extra Italiā:nomina/tim explicat:quā Iapygiam uocat.Itē antiquius Oenotros:& Italos solos appellatos fuisse dicit:qui intra Isthmū ad fretū uergūt Siculū. Est autē Isthmus ipse.i.inclusa terra pelago:stad᷑ cētū & sexaginta ītra sinus ger/minos:Hipponiatē scilicet quē Antiochus:Napitinū dixit:& Scyllaticū alterū.Nauigationis autē ipsius ābitus:& spatiū terræ cōpræhensū:ad in/teriorem euripū:duū miliū stad᷑ ē:hucusq; uero inquit Italiæ:& Oeno/triæ nomē extēditur:ad Metapontinos & Sirindes:Videlicet hanc regi/onē Chones:gentē Oenotriā:& quidem īsignē habitasse:& terrā nomi/nasse Chotiā.Hic quidem modo quodā simpliciore:atq; uetustiore dis/seruit:nulla Lucanoꝝ ac Brutioꝝ facta distinctione.Est uero Lucania in/ter Tyrrhenū Siculūq; littus interiacēs. Hinc quidē a Sylari usq; Laū: Hinc autē a Metaponto:usq; ad Thurios.Ad ipsā uero continētē:e Sā/nitibus usq; ad Isthmū: qui a Thuriis ī Cerillos extēditur prope Laū. Stadia autē sūt ipsius Isthmi.ccc. Suptaq; hos Brutii Cherōnesū habi/tant.Et in hoc sane alia cōprehendit᷑ Cheronnesus: Isthmū habēs:qui a Scyllario ad Hipponiatē sinū porrigit᷑.Eis autē hoc a Lucanis nomen i/ditū est.Brutios enim Lucani rebelles fugitiuosq; uocatit. Antea nanq; Brutii Lucanoꝝ pastores fuerāt:a quibus trāsfugerūt. Dehinc remissi in libertate uitā exegerūt:q̄ tēpestate Dion:aduersus dionysiū exercitu du/cto:cūcta ī cūctos pturbata effecit.Hæc qdē tā de Lucanis q̄ de Brutiis:ī uniuersū dicta cōscribius.Ab Lao sane pria urbs Brutiæ extat Temesa: Quā Ausonii condiderunt.Nostræ autē ætatis homines Tēpsā eā uoci/tant.Post illos eā habuerūt Thoantis comites Etoli:quos eiecere Brutii. Brutios dehinc & Annibal:& Romani fūditus extinxere.Prope Teme/sam Sacellū ē:oleastris circūseptū:Polite Vlyxis socio dicatū.Quē Bar/baroꝝ fraude trucidatum:graues excitasse iras tradunt. Ad eosq; extare prouerbium:Heroē Temese ingruere sibi dicat nemo.Locrensibus au/tem Epizephyriis ipsa urbe potitis Euthymū fabulantur pugilē:postq̄ ad eum descendisset:uictorē euasisse pugna. Atq; ut finitimos ab eo tri/buto absolueret coegisse. Huiusq; Temese Poetam meminisse aiunt: Nō autē illius:quæ in Crypto est Temese. Nam utroq; modo dicitur: quod ad Temesam ærarium est.Et ærifodinarum locus ostendit᷑. Quæ hisce defecere ānis.Huic proxia Terina ē:quā cū Annibal tutari posse desperaret:solo æquauit: Qua tēpestate ī ipsam confugerat terram Bru/tiā.Postea Brutioꝝ Metropolis ē Cōsentia. Supra illā paululū Pādosia est:ualidum propugnaculū:ubi Molossorū Rex Alexander trucidatus

est:Dodoneo deceptus oraculo Acherontē:atq; Pandosiā cauere iubēte:
cum similis appellationis loca in Thesprocio monstrētur agro. Triuen-
tex autē ipsū ē propugnaculum:cui Acheron amnis præterfluit. Aliud
insuper fraudauit oraculū. Pādosia perdes populū quādoq; Triuenex
Credidit enim hostiū: non suorū cladē ostētari. Oenotriorꝝ quoq; regū
regiam fuisse Pandosiam : memoriæ prodirū est Post Cosentiā Hippo
niū est:Locrorꝝ ædificiū:Quod Brutiis obtinētibus eripuere Romāi. Et
mutato deinde uocabulo: Vibonā Valentiā appellauere. Ad hæc uete
loca Proserpinā e Sicilia aduētasse:legēdos ad flores: credidere ueteres:
Quoniā florētissimæ regionis amœnissima prata esse cōstat. Hic matro-
nis usus inualuit:ut collectis ex floribus coronas texāt: Cum per dies fe-
stos empta gestare serta:uitio illis det̄. Habet Emporiū:quod olim Aga
thocles Siciliæ Tyrannus:ea poritus urbe istituit. Inde cū ad Herculis
portū nauiges:extrema Italiæ circūflectis: quæ ad fretū iacētia:in occasū
spectāt. In quo nauigationis tractu Locrorꝝ ciuitas Medama est. Nec lon
ge eiusdē nominis fons magnus: cū Emporio nobili : propeq; fluuius ē
Metaurus:& eiusdē nominis stātio. Ante littus hoc:Liparennū iacēt īsu-
læ:lōge ab Euripo stad̄.cc. Quidā Aeolias uocāt ab Aeolo:cuius ī Odys
sea poeta meminit. Sunt aūt numero septē:cūctorꝝ prospectui patentes:
siue a Sicilia:siue a cōtinēte prope Medamā aspectēt:de quibus tūc dis-
seremus: cū de Sicilia sermonē babebimus. Post fluuium Metaurꝝ:Me
taurus alter occurrit. Inde Scylleū excipit sublime saxum:qđ humilē a
tergo tellurē: alluentibus undis habeat: ī Cherrōnesi faciē. Quā Rhe-
ginorꝝ Tyrānus Anaxilaus ædificato muniuit muro: ut Thuscis naua-
le strueret. Et prædonibus nauigādi per Euripū facultatē interciperet.
Finitima enim Cenys ē:a Medama stad̄.cc.&.l.distās. Ea ultimas confi-
cit oras:& āgustias freti:ad prominēs Siciliæ promōtoriū Pelorꝝ. Hoc e
tribus unū ē:quæ triāgulā efficiūt Insulam. Hoc ī æstiuos uergit ortus:
sicut Cenys in occasum:Cum mutuam inter sese faciant inflexionem.
A Cenyde usq; in Posidonium recessū: & Rheginā columellā:ad Euri
pū:angustus prouenit meatus:ad stadia sex ubi minimus traiectos pau-
lo maior est. Ab ipsa uero columella ad Rhegium stad̄.c. Cū ꝓdeunti-
bus in exterius & oriētale pelagus:quod Siculū appellat̄:latior extēdat̄
Euripus. Cæterꝝ Chalcidenses cōdidere Rhegiū. Qui cum ex oraculo
Apollini: ꝓpter sterilitatē decūarim oblati fuisset: postrēo e Delphis eo
coloniā deduxisse tradūt̄:& aliis secū assūptis e domo. Vt aūt auctor est
Anthiochus:Zāclei Chalcidēses ad se accersiuere:& struēdæ colōiæ pri
cipē Antinestū cōstiterūt. In eius coloniæ pte:& messeniorū e Pelopōne
so exules fuerunt. Hi per seditionem ab iis: qui dare pœnas recusabant

expulsi erãt. Missas enĩ a Lacedæmõiis: ad faciẽda sacra uirgines p uim corruperãt: ad Limnas & auxilio subeuntes occiderant. Exules igitur ad Macistũ sese recipientes: ad Apollinẽ querimoniam facturos legant. Et ad Dianã: Si eius generis mercedẽ assequãtur: pro allato diis ipsis subsidio subĩde cogitãtes: Quonã pacto ex eorum erumna salutẽ cõpararẽt? Quibus respõdit Apollo: ut una cũ Chalcidẽsibus Rhegium cõmigrarẽt: suæq; sorori gratias haberẽt. Nõ enĩ p erumnã pusse: sed cõseruatos esse. Haud enim una cũ patria deletum iri: quæ nõ lõge post in Spartiatarũ captiuitatẽ trahenda foret. Illi autẽ paruerũt. Quocirca Rheginorũ principes usq; ad Anaxilai tẽpora: sẽper e Messeniorũ stirpe cõstituti fuere. Verũ Antiochus locũ hunc uniuersũ ab siculis ãnqtus habitatum: simul & a Morgãtiis fuisse tradit. Qui deinde ab Oenotriis eiecti in Siciliã traiecere. Sunt qui Morgãtiũ ab hisce nomẽ duxisse scribãt. Ingẽs uero olim Rheginæ ciuitatis potentia fuit: ualidis quaquauersũ castellis munita. Propugnaculũ assiduæ iminẽs habẽs insulæ: & priscis annis: & ætate nostra: Cũ sollicitãte Sex. Põpeio Sicilia desciuit a Romanis. Cæterũ casu quodã Rhegio nomẽ ĩditũ est. Qui huic obuenit regiõi Aeschylo teste. Nãq; Siciliã ab continẽte ui terræmotũ auulsã fuisse: & ille & alii memoriæ prodiderũt. Ex quo e Rhagene idest a frãgẽdo nomẽ assequutũ. Ex iis autẽ quæ circa Etnã: & alias Siciliæ partes & Liparam: & circũiacẽtes Insulas acciderũt: cõiecturas faciunt. Quid de Pithecussis: & trãslocatis terris uniuersis? Haud sane longe a uerisimili hoc fuisse: & hoc obtigisse qs dixerit. Nũc hisce reseratis oribus: p quæ ignis respirat: & igniti lapides: & aquæ effluũt: raro uicinã freto tellurẽ motibus quassari. Eo autẽ tẽpore: cũ oẽs ad supficiẽ meatus occluderẽtur: in subterraneis cõcauitatibus: ardentes ignes: & spiritus uehemẽtes: terræmotus efficiebant. Agitati uero uẽtorũ uiolẽtia loci cessere: & abscissi utrinq; mare: & hoc & aliud: inter ĩsulas iacẽs admiserũt. Nã Prochyta & Pithecussæ auulsæ de terra partes sũt. Eodem modo & Capreæ & Leucosia & Sirenes & Oenotriæ. Nõnullæ quidẽ ex ipso emergentes exiliere pelago: Sicuti cõpluribus in locis: hoc etiã in tẽpore euenire constat. Nã quæ in medio iacẽt mari: e fũdo ĩ altũ elatas esse credibilius est. Quæ uero ante pmõtoria iacẽt: p ãgustũ disiũctas esse fretũ: & illinc auulsas uideri: rationabilius censeri habet. Verũtamẽ siue ob eam causã nomẽ ciuitati factũ est: siue propter illius claritatem cõsiderari licet: utro ueritas se modo habeat: cum Sãnites latino sermone: regiam illam appellarint. Et prisci eorum auctores: regẽdis ciuitatibus: communia cũ Romanis instituta seruarint: ac plurimum latinam linguam usurparint. Illustrem autem urbem extitisse: & in pleraq; oppida colonias cõstat deduxisse: & pmultos

celebertimos ædidisse uiros: seu gubernãdæ reipublicæ uirtutẽ: seu do/
ctrinæ magnitudinem proposueris. Eã Dionysius solo æquauit: illa com
motus causa. Nã cum ex ea ciuitate puellã ĩ matrimoniũ petisset: Rhegi
ni seruipublici: siue Lictoris filiã ei protenderũt. Eius filius quãdã urbis
partẽ acceptã ĩstaurãs: Pyrrhi ætate Phœbiã nominauit. Inde Cãpanorũ
præsidiũ Rheginos: q̃ fidifragi apparuerãt: maxima ex pte deleuit. Ter
ræmotibus quoq; paulo ante bellũ Marsicũ: urbis pars magna corruit.
Postea Cæsar Augustus fugato ex Sicilia Põpeio: cũ desolatã hominibus
urbẽ cerneret: acceptos e classe pmultos ei dedit accolas. Nũc autẽ bona
satis est ciuitas. E Rhegio ad oriẽtẽ nauigãti: promõtorium occurrit: qd
a colore Leucopetrã idest saxũ album appellant: p stadia. l. Vbi montis
Apẽnini finẽ adesse aiũt. Hĩc Herculeũ promõtorium extremũ ad me/
ridiẽ inclinat. Nã cũ deflexeris: statim uẽto nauigãdũ est Africo: usq; i
Iapygiã. Postea ĩ Septẽtrionẽ semp: & magis ĩ occasũ uergit in sinũ Io/
nium. Post Herculeũ: Locri agri promontoriũ offert: quod Zephyrium
appellatur: portum habẽs uenietibus ab occasu uentis cõmodũ. Qua ex
causa & nomẽ assequit. Deinceps Locri Epizephyrii: urbs ĩsignis. Quo/
niã e Locris Cresoum habitãtibus sinũ: coloni huc profecti sunt: Euan/
the ductore: paulo post conditã Crotonẽ atq; Syracussas. Qua in re fal/
lit Ephorus: Eos ab Locris Opontiis descẽdisse inquiẽs: triẽnio aut qua/
driẽnio cũ Zephytium incolerẽt. Postmodũ urbẽ transtulerunt: opem
ferentibus Syracussanis una cũ iis: apud quos est lacus Locrinus: ubi Lo
cri ĩ expeditionẽ profecti fuerãt. Nã e Rhegio usq; Locros. dc. intersũt
stad. Sitũ ẽ autẽ oppidũ in quodã mõtis supcilio: quod Esopis uocatur.
Eos autẽ primos legibus scriptis usos esse opinio est. Et plurimũ tẽporis
rẽpublicam optimis rexisse institutis. At Dionysius eiectus a Syracussis
flagitiosissime omniũ abusus est. Quippe ornatis sponsalibus puellas cu
bicula & thalamos irrũpens uitiabat. Formosas uero & maturas uiro uir/
gines ĩ unum congregabat. Dehinc dimissas ĩtegris alis colũbas ĩ conui/
uio illas nudas ĩ circuitu quæritare & captare uidebat. Nõnullasq; sãda/
lia soluta calciãtes: partim supne ptim infime sectari dicebat: dedecoris
causa. De quibus pœnas dedit postmodũ: cũ recuperaturus imperiũ rur
sus ĩ Siciliã regressus esset. Locri enim cæso Dionysii præsidio: primo q̃
dẽ ĩ libertatem sese uẽdicarunt. Dehĩc uxorem illius ac liberos ĩ potesta
tem suam redegerũt. Erãt autẽ filiæ quidẽ duæ. Filius uero unus minor
natu: sed iã ad adolescentiam perueniens. Alter enim Apollocrates no
mine una cũ patre in expeditionẽ comes reuersionis in regnũ causa pro
fectus fuerat. Cũ autem Dionysius pariter ac pro eo Tarentini multis
eos fatigarent precibus: ut corpora redderent redemptione quæcũque

collibuisset accepta nullo pacto restituerũt. At obsidionis incommoda: agrorũque populationẽ potius tolerarũt. Et iracundiã furorẽq; omnẽ: in filias euomuerũt. Eas nãq; passim cõstupratas demũ strangularũt: corpora deinde cõcremauerũt. Ossaq; cũ molẽdo attriuissẽt: ĩ mare dissipa/uerũt. Ephorus de scribẽdis Locrorum legibus memoriã faciẽs: quas ex Cretẽsibus & Spartanis & Areopagitaꝵ ĩstitutis: Zaleucus conscripsit: Inquit illud imprimis nouũ ĩduxisse Zaleucũ: ut cũ pristinæ leges defi/niẽdaꝵ cõdemnationũ in singulis delictis modũ iudicibus ipsis cõcede/rent: ille per leges ipsas terminauit. Putauit enĩ iudices ipsos haud eãdẽ: eadẽ de re habituros esse sentẽtiã. Oportere autẽ easdẽ approbare. Et de cõtractibus iisdẽ simpliciori quodã modo instituere. Thurios postea cũ præter Locros acutius explicare uoluissent: celebriores quidẽ cæterũ de/teriores euasisse. Bonos quippe legumlatores esse nõ qui oĩa accusatorũ actia cauerit: sed qui ĩ simpliciter latis persistãt. Hoc & a Platone dictũ ẽ. Quibus leges adsũt plurimæ ac pœne plurimæ iis & uiuẽdi ritus depra/uatos esse. Sicut quibus plures adsũt medici: iis & egritudines ꝑmultas adesse probabile ẽ. Cũ fluuius Alex Reginũ a Locrẽsi disterminet agro qui per uallẽ ꝓfundã cursũ habet. Peculiare quidã de Cicadis obuenit. Quæ enĩ in Locroꝵ ripa uersanť sonãtius stridẽt. Illis aliis uox nulla cõ/tingit: eius rei causã suspicãtur esse. Nã cũ iis omnino umbrosa regio sit: unde roscidas alarũ pelliculas minime pãdant. Illis sole feruida est: quæ aridas & uti corneas habeat. Vnde apte stridor emittitur. Apud Locros: Eunomi Citharedi statua ostẽdiť: quæ ĩsidẽtẽ citharæ cicadã habet. Ti/mæus posteris scriptũ reliquit: In Pythiorũ quõdã certamine Eunomũ: & Rheginũ Aristonẽ aliquãdo in cõtentionẽ uenisse: uter præmiũ sorti/retur. Aristonẽ fusis precibus: Apollinẽ ĩuocasse Delphicũ: ut sibi adiu/tor afforet. Maiores enĩ suos deo ipsi cõsecratos fuisse & a Delphis Rhe/giũ missã esse Coloniã. Eunomũ autẽ dixisse: illis nunquã de Musica ab eorũ primordio fuisse certamina. Cũ qdẽ apud eos Cicadæ: cũctoꝵ ani/maliũ cantu suauissimæ: omni sono destitutæ sint. Nihilominus Aristo/nem ad laudem cõparãdã impigrũ. Speq; uictoriã iam cõplecti. Tamẽ Eunomũ uictorem declaratũ: statuam quam diximus: in patria posuisse. Nam cũ intercertãdum chorda una fracta defecisset: Cicada superuolãs adstitit: quæ supplemẽta uocis faceret. Super has urbes Brutii mediterra/neã occupãt: ubi Mamertiũ situm est oppidũ nobile. Et silua picis ferax optimæ: quã Brutianã uocãt. Proceris arboribus & aquis referta: ad sta/dia. dcc. lõgitudinis. Post Locros Sagra fluuius labiť: quem fœminĩe no/minãt. In cuius ripa Castoris & Pollucis aræ sitæ sunt. Ad quas decẽ Lo/crorũ milia: una cũ Rheginis: aduersus Crotoniatas: uumero centum &

triginta milia:marte collato uictores euaserũt. Quo ex negotio:ortum ẽ
aduersus incredulos prouerbiũ.ἀληθέσ Τερα Των ἐπὶ σάγρα.i. Hoc rea/
pud Sagrã gesta:uerius ẽ. Addidere pleriq;: quo die certamẽ initum ẽ:
ad Olympia existẽtibus ille nunciatus est euẽtus belli: & tanta celeritate
nũciatæ pugnæ ueritas cõperta est. Hãc ipsã uero cladẽ Crotoniatis:ne
magno ulterius perdurarent tẽpore:causã extitisse memoriæ proditũ ẽ:
Tanta quidẽ mortalium occisorꝫ fuerat multitudo. Post Sagrã Caulo/
nia extat. Prius Aulonia: quasi uallonia:a uicina cõualle nomiata: ab A/
chiuis ædificata. Nũc autẽ uacua ẽ. Qui enĩ eã habitabãt: e Sicilia a Bar/
baris eiecti:illã ædificauere Cauloniã. Post hãc ẽ Scylletiũ Atheniensiũ
colonia: Qui Mnestei comites fuere. Hoc tẽpore. σκυλλάκιον. scyllaci/
um uocat᷑. Tenẽtibus autẽ Crotoniatis: dionysius Locris terminũ statu/
it. Ab urbeq; sinus ipse Scylleticus nomẽ accepit. Qui ad Hipponiatẽ
sinũ Isthmũ: quẽ diximus efficit. Conatus est autẽ dionysius Isthmũ illũ
mœnibus munire: in ea expeditione: quã cõtra Lucanos suscepit: uerbo
quidẽ ut ĩtra Isthmũ habitãtes redderet aduersus Barbaros tutiores. Re
autẽ uera: ut cõmunẽ Græcorꝫ inuicẽ cõcordiam dissolueret: & securus
ĩteriores suo subderet ĩperio. Verꝫ exteriores ĩcursatiõe facta uetuerũt.
Post Scylletiũ Crotoniatarꝫ fines sũt: & Iapygũ terna promontoria. De/
inde Laciniũ Iunonis tẽplũ: superiori ætate locupletissimum: donisq; fre
quẽnssimis plenum. Interualla quidẽ nõ iudicatu: non dictu facilia. Ve/
rũtamẽ a freto usq; Laciniũ tẽplum: interuallũ esse stad᷑ duũ miliũ & tri
cẽtorũ Polybius tradidit. Hinc itẽ spatium ad Iapygiæ ultima: stad᷑. dcc.
Hoc Tarentini sinus os esse ferũt. Sinus autẽ ipse nauigationis circuitũ
ita ratione cõprehẽsũ habet: ad miliatia ducẽta & quadragita. Vt aũt re/
gionis descriptor Artemidorus ait. ccc. & . lxxx. expedito uiatori. Tot aũt
stadiis latitudo ipsius ostii sinus omissa est. Ad hybernos uero ortus eius
aspectus uergit. Ipsius aũt initium ẽ Laciniũ. Statim enĩ ubi flexeris: ur/
bes Græce fuerãt: quæ nunc nullæ sũt: excepto Tarento. Cæterꝫ ꝑpter
quarũdã claritatẽ: amplius de illis repetẽda memoria ẽ. Prima Croto ẽ:
a Lacinio. c. & . l. distãs stad᷑. Est & Esarus fluuius & portus. Et fluuius al/
ter Neethus nomine: quorũ cognomina casu ꝑuenisse dicit᷑. Nã ĩ Achi/
uorũ errore: quosdã ab Iliaca classe applicuisse: ad locorꝫ explorationẽ
egressos. Troianas uero mulieres nauigationis comites tã longi pertesas
pelagi cursus: naues incẽdisse: quas uiris desertas esse nouerãt. Qua ex
causa illi mãsisse coacti sũt: præsertim cũ terrarꝫ uirtutẽ cernerent. Eue/
stigioq; plurimis alios aduẽtãtes & pro sanguinis necessitudĩe ipsos imi/
tãtes: multas habitãdi effecisse sedes. E quibus plures Troianorꝫ similẽ
appellationẽ assecuti sũt. Neethos etiã ãnis ex malorũ euentu uocabulũ

uendicauit. Vt uero auctor est Antiochus: Cũ Achiui a deo oraculũ cæ/
pissent: ut Crotonẽ conderẽt: Myscellus ad cõsyderãdũ locum accessit.
Q ui cũ iã ædificatã cerneret Sybarin: a uicino flumine cognomẽ habẽ
tẽ: hanc præstãtiorẽ esse iudicauit. Eapropter reuersũ ad oraculũ: denuo
rogasse: Nunquid hanc pro illa condere datum esset. Cui deus has red/
didit uoces. Erat autem gibbus Myscellus.

Terga breuis Myscelle tuo de pectore omitte.
Cætera perquirens frustra: en uenatis iniqua.
At rectum quodcũq; datur: tu laude probato.
μυσκέλλε βραχύνωσε παρέσσεθεν ἄλλο ματεύων.
κλάσματα θηρεύεις ὄρθον δοτί δωτίς ἔπαινει.

Reuersus igit᷑ Crotonẽ construxit: Archiæ auxilio: qui Syracussas con/
didit. Cũ forte annauigasset: quo tẽpore Syracussaꝝ domicilia constitu/
ebãt. Antea sane Iapyges Crotonẽ: Ephoro teste incolebant. Fuit autem
ciuitas rei bellicæ peritissima: Nec paruã exercẽdis Athletis opã dedit.
In unius igit᷑ Olympiadis ludis: septẽ uiri qui cæteros studio superarũt:
Crotoniate fuere oẽs. Iure itaq; dici uisũ ẽ: qui Crotoniatarũ postremus
ẽ: is reliquoꝝ græcorũ primus ẽ. Vetus quoq; prouerbiũ alteꝝ: Crotone
salubrius asserit. Quod inde ortũ esse aiunt: quia locus ipse ad salubrita/
tem: & bonas habitudines propter Athletaꝝ multitudinem plurimũ se/
rat. Plurios igit᷑ ad Olympia uictores. i. olympionicas habuit. Licet haud
tẽpore multo habitata: cũ tãtus uiroꝝ numerus ad Sagrã ad internitio/
nẽ ceciderit. Ad eius gloriã accessit: ingens Pythagoreoꝝ cetus. Nec nõ
Athletarũ celeberrimus Milo: & Pythagore discipulus: Q ui ea ĩ urbe
multũ contriuit tẽporis. Fama ẽ Colũna quãdoq;: in philosophoꝝ cõtu/
bernio laborãte: Milonẽ subeuntẽ: saluos reddidisse uniuersos: deĩdeq;
seipsũ extraxisse. Q uo mẽbroꝝ robore fretũ: uitæ subuersionẽ offẽdis/
se: haud incredibile dixerim: de qua scriptores quidã tradidere. Ferunt
igitur cũ ꝓfũdã densãq; ꝑ siluã iter faceret: lõge a tramite deuiasse. Trũ
cũ deinde ĩgẽtem: adactis cuneis inuenientẽ: insertis manibus pariter ac
pedibus in scissurã eius hiantẽ: ut penitus discinderet esse conatũ. Tan/
tũ autẽ solũmodo ualuisse: ut exilirent cunei. Ligni uero partibus: statim
in se coeuntibus: derelictũ in eius generis laqueo: a feris deuoratũ fuisse.
Deinceps ab Achiuis cõditũ oppidum Sybaris est. cc. distans stad᷑. Inter
duos sitũ fluuios Crathidẽ & Sybaridem. Eius autẽ cõdende auctor est
Iseliceus. Eo autẽ excellẽtiæ & felicitatis ea ciuitas excreuit: ut quaternas
proximas rexerit gentes. Et quinq; ac uiginti urbes: suo subdiderit ĩpe/
rio Et contra Crotoniatas. ccc. hominũ milium exercitũ duxerit. Super
Crathide uero domicilia habẽtes. l. ĩ circuitu stad᷑. Totam autem hanc

felicitatem intra dies.lxx.Crotoniate illis intercæperunt:adeo deliciis &
luxuria intẽperantes defluebant. Vrbe enim poriti:inducto fluuio cun/
cta demerſerũt.Pauci ea ex clade ſupſtites adunati cohabitabant. Quos
tẽporis interuallo Athenięſes:aliiq; Græci prorſus extinxerũt. Nã i ſoci
etatẽ ciuitatis peruenientes:eos per cõtẽptũ habitos trucidarũt. Et urbẽ
aliũ in locũ prope trãſpoſitã ædificarũt:& eos Thurios: ducto de fonte
uocabulo nuncuparũt. Si equi de Sybaridæ biberint:ſternutamẽtis agi
tari cõſtat.Quãobrẽ ab eius potu greges amouẽt.Cratis autẽ homines i
eo lotos cæſarie cãdidos & flauos efficit:ac ml'tis medet' morbis. Thurii
cũ diutius beatã duxiſſent ætatem: Tãdẽ in Lucanoꝝ ſeruitutem tradi
ſũt. Cũq; illos Tarentini deſtruerẽt:ad Romanoꝝ tutelã conſugerunt,
Qui quidẽ mittentes: pro uiroꝝ paucitate accolas: mutato nomine ciui/
tatem copias appellauere.¶Poſt Thurios Lagaria eſt: caſtellũ ab Epeo &
Phocẽſibus ædificatũ. Vnde & Lagaritanũ uinũ dulce ac molle:& a me/
dicis mirifice cõmẽdatum. Thurinũ quoq; inter uina nobiliſſimũ ẽ.¶Po
ſtea Heracleopolis ſupra mare paululũ: & nauigabiles amnes duo. Aci/
ris & Siris. Sup quo eiuſdẽ nomis ẽ ciuitas Troiana:a q̃ ꝓcedẽte tẽpore
deducti a Tarentinis Coloni:Heracleã tenuerũt.Hæc ipſa Heracleẽſiũ
fuit Emporiũ.Diſtabat aũt ab Heraclea q̃ttuor & uigĩti ſtad'.A Thuris
aũt:tricentũ & triginta: Troianæ uero ciuitatis coniecturã faciunt: Iliace
Palladis ſimulachrũ ibidẽ collocatũ.Quod cũ capta ab Ionibus urbe:cõ
fugiẽtes ad illud ſupplices auulſiſſẽt: labra & palpebras agitaſſe rumor
ẽ.Hos enim cũ Lydorũ dominatũ fugerẽt:eo habitatores aduẽtaſſe.Ca/
ptoq; p uim oppido: quod ĩdigenaꝝ erat aboriginũ ſeu Chonorũ:illud
eos appellaſſe Pol iion.Nocturno etiã tẽpore mouẽtẽ labra & palpebras
Palladis imaginẽ cõmonſtrari.Inuerecũdi fortaſſis:& confidẽtis ẽ:huiuſ
modi iactare ſermones Cũ quibuſdã id minime factũ eſſe appareat: Si/
cut & i Ilio cũ Caſãdra uiolaret': ſeſe auertiſſe Palladiũ: Oculoſq; & ora
aperuiſſe monſtrari. At enim longe ĩuerecundius eſt: talia facere deletas
ex Ilio imagines.quot & quãta poſteris rerũ ſcriptores prodidere. Nã &
Romæ & Lauinii & Lucheriæ & Siritide: Troiana Pallas uocat'.Perin/
de ac inde portata. Et audax ipſũ mulieꝝ factũ Troianoꝝ: paſſim diſſe/
minatũ uulgatur.Et ĩcredibile uidet':licet factu poſſibile ſit.Pleriq; autẽ
& Siritin:Et ſitã ſuper Theutrante Sybarin: Rhodiorũ opus eſſe affir/
mãt.Antilochus ĩqt Tatẽtinos bellũ Thuris & Cleaudrie Imparore
Sparta profugo ĩſerẽtes:de Siriridis uẽdicatiõe cõueniſſe:& cõmuniter
habitaſſe. Tamen Tarentinorũ coloniam iudicari.Poſtea uero Heracle
am uocari: & nomine & loco trãſmutato.¶Deinceps quidem eſt Meta/
pontus: ad quam ab Emporio Heraclee ſtad' ſunt.c.&.xl. Id oppidum

a Pyliis:qui a Troia cū Nestore nauigarant : ædificatū esse dicitur. Eos
tātū felicitatis e re rustica: & agricolatione consecutos fuisse fama est: ut
Delphis donū obtulerint aureā æstatē. Aedificationis aūt signum faciūt
in ferias:quas Neleidas appellant. Cæterū a Samnitibus deleta fuit. Lo/
cū uero ipsū destiturum habitauere quidā Achei:quos ad Sybaridis cul
tores Achei trāsmiserūt:ut auctor est Anthiochus. Transmisisse autem
propter simultatē:quā ipsi eiecti e Lacedæmonia Achei aduersus Tarē
tiōs exercebāt:ne uicini Tatērini loco īsultarēt. Cū uero duæ Metapōti
ciuitates essent: Tarento propiores: Sybarite aduenis suaserunt:ut Me
tapontum occuparent. Nā cū hunc tenerent: facile & Siritin habituros
Qui si Siritin uerterentur: Metapontū Tarentinis adiūcturos:qui a la
tere consisterēt. Implicitos deinde bello cū Tarentinis:& impolitis sibi
Oenotriis:in parte altera disiungi. Vbi tunc Italiæ terminus erat & Iapy/
giæ. Hic sane de Metaponto & Melanippa:in uinculis coniecta: & eius
nato Boeotho multa fabulantur. Anthiochus ciuitatē Metapontū prius
dictū:postea in Metabū nomē transmutasse existimat. Et Melanippā:
non ad hūc sed ad Diū deportatā Argumēto esse:& sacrā ædē Metabi.
Et poetā Asiū:qui Boeothū inqt speciosa Melanippa in Dii regia pepe/
rit. Auctor est Ephorus Dauliū Crisæ Delphis finitimæ Tyrānū Meta/
pontū condidisse. Rumor etiā est:Leucippū ab Acheis ad ciuitatē habi/
tandā socium legatū fuisse. Qui cū locū a Tarentinis in usū:ad diē no/
ctēq; petitū:reperētibus non redderet:interdiu reposcentibus hactenus
semp sese ad noctē : deinceps petisse respōdebat & accepisse. At noctu
ad diē sequētē:referebat. Deinceps quidē Tarentū & Iapygia est: de q/
bus explicabimus. Cū antea pro nostro ab exordio instituto: adiacentes
Italiæ Insulas lustrauerimus. Nā cum hactenus semp singulis gentibus
uicinas dinumerauerimus Insulas : & nunc tandē usq; in finē ad Oeno/
triam peruenerimus: quā solā Italiā nominauere prisci: Iure eūdem ser/
uabimus ordinē.& in Siciliā & proximas Siciliæ Insulas accedemus. Est
autē Sicilia tribus formata angulis. Idcircoq; primis sæculis Trinacria:
posterius Trinacris appellata est: trāslato consonantiorē in uocem uoca
bulo. Figurā uero eius tria terminant promōtoria. Ora quidē Pelori ad
faucē:& Columellā:& Rheginos agros: āgustū facit Euripū. Pachynus
ad orientē uergit. Siculoq; alluitur pelago:in Peloponnesū:cursūq; Cre
tēsē spectās. Tertius ē in Libyam extentus angulus. Lilybeū scilicet hāc
simul & hybernū ꝑspectās occasum. E lateribus autem: quæ his tribus
finiuntur promontoriis:duo quidem paulisper concaua sunt. Tertium
uero a Lilybeo in Pelorum prouenien currum quod quidem magnitu
dine superans:mille ac septingentoꝝ ac.xx.stadus est ut ait Posidonius.

Reliquorum autem: id quod est e Lilybeo in Pachynum: altero maius
est. At enim latus freto & Italiæ proximū: minimum est. E Peloro ad Pa
chinū: quod stadiis mille &.c.&.xxx.numeraṫ. Ipsa ī circuitu nauigatio:
Posidonio teste: stadiis.quater.mil. &.cccc.definiṫ. Apud ipsū uero loci
descriptorē īterualla particulatim diuisa: per miliaria maiora traduntur.
A Peloro sane ad Mylas: quinq; ac.xx. Ex Mylis ad Tyndaridē: totidē.
Inde ad Agathyrsū.xxx. Paria sūt ad Alesam. Et rursū totidē ad Cepha
loediū. Hæc qdē sūt oppidula. Ad amnē uero Imerā ꝑ mediā fluētem
Siciliā.x.&.viii. Postmodū ad Panormū.v.&.xxx. Duo autē atq;.xxx.ad
Egestanoꝝ Emporiū. At reliqua ad Lilyboeū.viii.&.xxx. Hinc cū ad cō
tiguū latus deflexeris: ad Heracleā qdē.lxxv. Ad Agrigētinū uero Em
poriū.xx.& alia.xx. ad Camarinam. Postea ad Pachynū.l. Hic denuo ad
tertiū latus: ad Syracussas.vi.&.xxx. Ad Catanā .lx. Ad Tauromiiū
xxxiii. Inde ad Messanā.xxx. Terræstre uero iter facienti: a Pachyno ad
Pelorū.c.lxviii. E Messanaq; ad Lilyboeū per ualeriā uiā.v.ac.xxx. Ple
riq; ī qbus Ephorus simplicius ꝓdidere. Nauigādi enī circuitionē dierū
ac noctiū quiq;. Posidonius a Climatū aspectu īsulā definiēs: Peloꝝ qui
dē ad Septētrionē locat. Lilyboeū autē ad Austrū: Ad ortū uero Pachy
nū. Necesse est aūt: cū Climata ī parallelaꝝ lineaꝝ forma diuiseris: maxi
meq; quæcūq; scalena: idest tribus lateribus īparia: & quorū latus nullū
de figura: per parallelæ lineas ducta cōueniat: discrepanter se habere ad
Climata: propter ipsā obliquitatē. Tamē in Siciliæ situ ad Italiā: ad Au
strū uergētē benediceret: quod Pelorus magis q̄ alii āguli: ad septētrio
nē spectat. Adiūctū igiṫ ab eo ad Pachynū ad Orientē latus excurrere
dicimus: ad Arcton spectās. Latus autē etiā ad Euripū efficiet. Capienda
uero quædā parua est īflexio ad ortus hybernos. Sic enim littus illud ī
cliat: si a Catana Syracussas uersus: ad Pachynū processeris. Interuallū ē
autē a Pachyno ad Alphei ostiū: stadˀ.iiii.mil. Cæteꝝ Artemidorus a Pa
chyno ad Tenaꝝ.iiii.mil.&.dc.esse dicit. Ab Alpheo uero ad Amisum
mil.c.xxx. Qua ex re rationē mihi adhibere uideṫ: ut ab eo discrepet: q
iiii.mil. ad Alpheū a Pachyno esse dixerit. Quid a Pachyno ad Lilybo
cum? Is magis q̄ Pelorus ad occasū expositus satis ē. Ipse etiā a meridio
nali signo ad occasū satis apperet. Spectaret & pariter ad ortū & ad Au
strum. Hinc quidē a mari Siculo aspersus. Hic autem a Libyco: quod a
Carthaginēsi pelago ꝑuenit ad Syrtes. Est autē a Lilyboeo ad Africam
minimū interuallum mille & quinquagīta stadˀ circa Carthaginē: quā
quidem ad rem quiddam memoratur insigne. Quēdam prospectus a
cuti: cum in speculam ascendisset: naues Carthaginis portum egredien
tes Lilyboetanis numero renunciasse. A Lilyboeo autem in Peloꝝ latus

in ortum obliquari necesse est. Et inter occasũ & Septẽtrionem specta/
re. Ad septẽtrionẽ quidẽ habẽs Italiam. At in occasũ mare Tyrrhenũ:
& Eolias insulas: Vrbes uero extant: Ad latus Euripũ efficiẽs. Primum
Messana: deinde Taurominium & Catana & Syracussæ. Quæ autẽ ĩter
Catanã & Syracussas fuerãt defecere. Naxus & Megara: ubi cunctorũ
eruptiones animũ occurrũt: qui ĩ ostia portuosa ex Etna delabãtur. Hoc
sane in loco Xiphoniæ promontoriũ ẽ. Has primas in Sicilia urbes: ori/
gine græcas constitutas fuisse Ephorus cõmemorat. Post res Troianas:
priscos enim illos Thuscorũ latrocinia formidantes: & ea inhabitãtiũ lo
ca: crudelitatem Barbarorũ: ne ad mercaturã quidẽ eo nauigare audere.
Theoclẽ uero Atheniẽsem uentis agitatũ: Siciliã cõtẽplatũ fuisse. Intel/
lectaq; mortalium solitudine: & terræ uirtute remeasse. Is cũ Atheniẽses
inducere nequiret: acceptis Chalcidensibus Euboee: magno numero Io/
nibusq; nonnullis: & Doriensibus magna ex parte Megarensibus eo na
uigauit. Ex his igitur Chalcidẽses Naxum condiderunt. Dorienses uero
Megara: cũ prius Hybla uocaret. Et eæ ꝑfecto ciuitates euanuere. Hy/ hyblo
blæ uero nomẽ: ꝓpter Hyblei nominis præstantiã remanet. Ex remanẽ
tibus quidem adhuc urbibus: in eo quod diximus latere: Messana ĩ Pe/ Messana
lori sinu iacet: ubi is ad oriẽtem magis magisq; flectitur: & faucẽ quãdã
efficit. Distat autẽ a Rhegio stad. lx. ĩteruallo. A Columella uero multo
minus: Eã condidere Messenii: qui Pelopõnesum habitant. A quibus &
nomẽ permutuauit. Nãq; prius Zancle uocabatur: cũ curua essent loca.
Nam curua Zãclia uocitabãt. Antea Naxiorũ ædificium fuerat: qui Ca/
tane finitimi fũt. Posterius Mamertini natio Campana habitatores ĩdu/
xerũt. Eo Romani aduersus Carthaginẽses: in bello Siculo usi fũt rece/
ptaculo. Post hæc sex. Pompeius eo in loco classem: Cæsari Augusto bel
lum ĩferẽs continuit. Hinc etiã fugam fecit: cũ ab ĩsula fugatus abiisset.
Ante urbẽ paululũ in traiectu Charybdis ostẽditur: profundũ quidem Charybdis
ĩmẽsũ: quo inundationes freti: mirũ ĩ modum nauigia detrahũt: magnas
per circũductiones & uortices præcipitata. Quibus absorptis ac dissolu/
tis: naufragiorũ fragmẽta ad Taurominitanũ littus attrahũtur: quod ab
huiusmodi casibus Coprian idest fimũ appellant. Tantũ autẽ in Messa
nis inualuere Mamertini: ut in eorũ manu ciuitas consisteret. Potiusque
Mamertios: q̃ Messanos uocãt oẽs. Cũq; feracissimus uini ager ipse sit:
Vinũ ipsũ non quidẽ Messanũ: sed Mamertinũ nũcupant. Quod cõtra
Italica cuncta: & quidẽ præstantissima æmulatione certat. Ciuitas autem
frequẽtiores: q̃ Catana habet accolas. Nã & habitatores admisit Roma/ Catana
nos plurimos. Pauciores tamẽ q̃ utraq; habet Taurominium. Cũq; Ca
tana sit Naxiorum ædificium: Taurominium condiderunt ex Hybla T

Zanclei. Catana sane priscos illos amisit icolas: cũ Syracussanoꝝ Tyrã nus Hierõ alios habitatores adduxerit: eãq; ꝑ Catana appellauit Etnã. Huius cõditorẽ Hieronẽ Pindarus fuisse inquit. Hospes tibi dico diui norũ sacrorũq; par nomẽ gestãs pater cõditor Etnæ. Post Hieronis obi tũ redeũtes Catanẽses: inquilinos expulerunt. Et ipsius Tyrãni tumulũ solo æquarunt. Etnei uero excedentes inuesam (Sic enim montanam Et næ oram uocant) Habitãdam tenuerunt: & locum Etnã appellarũt: quæ a Catana. lxxx. stad' abest: Et eius auctorem habitãdæ Hieronem diuul garũt. Super Catanã uero Etnã iminet maxime & plurima quæ Crate res habẽt: communia illi obueniunt. Nam & riui in agrũ Catanensium proxie deferũtur. Quæq; de filiorũ i parentes pietate fama disseminat: Amphinomi & Anapiæ: hic gesta sũt. Hi cũ clades ipsa portaret (sic eni Neptũno uisum erat) parentes humeris baiulãtes: illos incolumes & sal uos eduxerũt: Proni Catanẽsium colles alto exundãt cinere. Qui aliquã do magno illos afficiẽs merore: posterioribus ãnis magnum terris attu lit beneficium. Quippe tã læta reddidit illis uineta: & singulari bonitate fructuosa: ut reliq̃ nulla uini nobilitate eis cõparabilis existat: Loca ipsa cinere permixta radices educũt. Inde pecudes tanta exuberare pinguedi ne tradũt: ut inde suffocẽtur: nisi cruor quattuor aut quinq; per dies ab auribus eximat'. Hoc idẽ & in Erythia prouenire diximus. Fluxus autẽ ille ad soliditatẽ permutans terræ superficiẽ: ad magnã profũditatẽ saxi ficat: adeo ut pristinã uolentibus detegere superficiẽ: lapides excindere sit necesse. Liquescẽte enim i ipsis crateribus petra: deĩde sparsa humor super uerticẽ diffusus ĩgrescit i limũ: e monte deflueẽs. Deinde duriciem assumẽs: lapis molarius efficitur. Quenq; defluens colorẽ habebat: eun dẽ deinde conseruat. Fitq; cinis crematis ex lapidibus: queẽadmodũ com bustis ex lignis fieri solet. Sicut igit' ex lignorũ cinere ruta fouet': Sic Et neũ cinerẽ quãdam affinitatẽ cũ uitibus habere: uerisimile dixerim Sy racussas quidẽ Archias e Corintho nauigãs cõdidit. Quibus tẽporibus & Naxus & Megara: habitari cœperũt. Simulq; Myscellũ & Archiam Delphos: ut deũ consulerẽt petisse: utrũ opes an salubritatem deligerẽt. Archiã itaq; opes: Myscellum uero salubritatẽ elegisse. Cõcessum igit' alteri: ut Syracussas: Alteri ut Crotonẽ conderẽt. Euenit igit' Crotonia tas urbẽ tã salubrẽ coluisse ut diximus. Syracussas uero ad tãtũ diuitia rũ cumulũ euasisse: ut iã i prouerbio disseminet': cũ ad locupletes ac sũ ptuosus loq̃mur: Vobis ne decima quidẽ Syracussanoꝝ adest. Cæterũ cum Archias in Siciliam nauigaret: Chersicratem ex Heraclidarum ge nere procreatum: cum parte copiarum reliquit. Qui ad deducendos Corcyram accolas: Sic enim nunc appellatur: quæ prius Scherea socius

esset. Is igitur expulsis Liburnis locũ habitantibus: Insulã habitatorum frequẽtia refersit. Archias uero potitus isulæ: Zephyrium spectãtes Dorienses: aliquos nactus eo profectos: e Sicilia eos ab Megarorũ conditoribus accepit. Et eoꝝ pariter ope Syracussas ædificauit. Itaq; ciuitas & agri felicitate: & naturali portuũ cõmoditate: tantum accepit incremẽti. Virique pricipali dignitate insignes extiterũt. Obuenitq; Syracussano populo: ut sub dominatu constituti: reliquos suæ ditioni subiugarent: ac libertatem adepti: alios Barbarorum seruitute oppressos in libertatem uẽdicarẽt. Erant autem Barbari quidam Inquilini: Quidam uero e trãsmarinis terris aduecti. Verum maritimas nulli ripas prohibẽtibus Græcis: attingere audebant. A mediterraneis uero locis prorsus excludere: minime ualebãt. Hactenus facile cultores perdurarũt. Siculi: Sicani: Morgetes: Aliiq; nõnulli. E quibus & Iberi sũt: qui primi Siciliam habitasse dicũtur e Barbaris: sicut auctor est Ephorus. Eniuero Morgantiũ e Morgetibus habitari cœptam uerisimile sit: Ea urbs quõdam fuit. Quæ nũc nulla est. Aduẽtantes uero inde Carthaginenses: & hos & Græcos cladibus afficere nũquã destiterũt: Syracussani tamẽ obstitere. Postea Romani Carthaginẽses eiecerunt: Et Syracussarum p obsidionem potiti sũt. Cum autem Pompeius ætate nostra & reliquas ciuitates: & Syracussas uastasset: Cæsar Augustus eo missa colonia: magnã uetusti oppidi ptem restituit. Nã quinq; cõstabat urbibus olim. Mœnia stad. c. & .lxxx. continẽs. Totum quidem ambitum explere nõ oportuit. Partẽ uero quæ insulã aspectãs Ortygiam colitur: habitatoribus implere satius esse censuit: cũ haud contemnendũ haberet urbis spatium. Ortygiam pons terræ coniungit. Ea fontem habet Arethusam: i pelagus fluuium statim emittentem. Hunc ipsum Alpheum esse: traditum est in fabulis. Qui cum in Pelopõneso sumat originem: per mare sub terram: usq; ad Arethusã fluenta perducat. Deinde hoc ex loco emergentem rursus excurrere in pelagus. Talibus autem de rebus coniecturam faciunt: poculum quoddam olympiæ in amnem ipsum decidens: hoc in fonte demum emersisse. Sacrorumque in olympia factorum: sordibus turbulentum fieri flumium. Hæc sequutus Pindarus: Venerabile inquit flumen Alphei fontes: Syracussas germen Ortygiæ. Eadem Timæus philosophus Pindaro adstipulatur. Siquidem Alpheus anteq̃ pelagus attingat: in quẽpiã dilaberetur hiatum: Credi posset hinc subter humũ: usque i Siciliã: nequaq̃ marinis fluctibus admixtas pferre aq̃s potuiq; placidas. Postq̃ uero os ipsũ fluminis palã mare manifestũ irrumpit. Nihil autem alueo uicinũ est: quod fluminis aquas absorbeat: Licet nec sic dulcis pmaneret aqua: si fluxus ipse supernæ innatans: aut infra terrã intret: prorsus est

ipossibile. Cōtra enim Arethusæ testatur aqua: potiōi cōmoda & ipsius Alphei fluentum: nequaquā mari confusū: tāto incursu permanens: qđ in alueū uictū incidat: At res omnino fabulosa ē. Vix enim hoc de Rhodano credimus: cuius aqua per lacū diffluens adeo permaneat: ut manifestā oculis seruet excursionē. Cæterū id quidē exiguū īteruallū ē. Nec undas agitante lacu. Hic autē cum īgentes tēpestates & inundationes fiant: nullius persuasiōis aut credulitatis: affirmē permittunt esse sermonē. Appositū uero poculū magis ac magis mēdaciū auget. Id enī haud credibile ē: cū eo modo & talibus terminis delatum esse dicat. Verū enim uero multi subterranei labunt amnes: uariosq per locos. At non tantū per spatiū. Quod si possibile sit: ea quæ diximus omnio īpossibilia: quæque de Inacho traduntur fabulis perqīmillima. Fluit enim de Pidi uertice: ut auctor est Sophocles: & Lachmo de Perrhebis ī Amphilochos & Acarnanes & Acheloi cōmiscetur aquis. Et hinc gradiens Argos: undas abscindens ad Ici populū peruenit Lyrcii. Dilatant aūt monstrosū hunc sermonē: nonnulli q Chonmopū ex Nilo Delū transmittūt. Zoilus orator in Tenediorū collaudatione: Alpheū e Tenedo effluere dicit. Is ē q Homerū: uti fabularū scriptorē uituperat. Ibicus uero Sicyoniorū ānē Asopū e Phrygia labētē asserit. Meliusq Hecateus: qui Inachū Amphilochoꝝ flumen: ex Lachmo fluēs scribit. A quo & eas erūpit. Alterū ab Argolico esse: & ab Amphilocho nomē assūpsit: q & urbē Argos Amphilochicū appellauit. Iste illū quidē ī Acheloū irrūpentē affirmat. Ēm/tē uero in occasum: Apolloniā uersus fluere. Ex utroq autē Insulæ latere: portus sūt magni. E qbus maior ē stad. lxxx. Hāc urbē uero & Catanā refecit Cæsar Augustus: sicut & Centoripa. Cū illa ad Pōpeii destructionē plurimū attulisset adiumēti. Supra Catanā & enim Centoripa iacent: Etneis propinqua montibus. Fluminiq Symeto: agꝛ Cataneū influenti. E reliquis Siciliæ lateribus ora ipsa: quæ a Pachyno ī Lilybeum extendit: tota relicta est. priscarum tātum habitationum uestigia seruans. E quibus Camarina Syracussanorū colonia fuit. Verū Agrigentū Ionicū: & Emporiū & Lilybeū adhuc permanet. Nā cū hæ partes agro subiaceāt Carthaginēsi: lōga & diutius pdurantia bella maxia ex parte plagā hāc extinxerunt. Reliquū uero latus: īgens sane licet raris teneat moenibus: satis tamen accolarum habet. Nam & Alesa & Tyndaris & Egestanorum Emporium: & Cephaloedium: exigua sane sunt oppidula. At Panormus Romanam habet coloniam. Egesteam ab Amphilocte comitibus conditam esse memoriæ proditum est: qui Crotonem commigrarant: Quos Philoctera una cum Egesta Troiano transmiserat in Siciliam: sicuti in rebus Italicis a me explicatum est. Intra Insulam est

Etna:modicis quidem possessa Inquilinis:super collē iacēs. In qua sacra
Cereris ædes est.Ea mōtanas amplectitur planicies totas arabiles.Eunus
cū fugitiuis obsidione pressus:illā præcipuis affecit cladibus. Vixq; tan
dē a Romanis euulsi sūt.Eadē mala perpessi Catanenses:& Tauromini
tani aliiq; q̄plures.Eryx quoq; collis excelsus habitatur.In quo Veneris
tēplum locatū est:quod singulari ueneratione colit̄. Antiquitus mulierꝝ
frequētia refertum:illius ministerio dicatarū: quas & e Sicilia & Exter/
nis ex regiōibus multi locatāt. Hac uero tēpestate: sicut & ipsa Colonia
uiduata colonis est:Sic & tēplum desolatū:& sanctaꝝ hominū copia de/
fecit.Est & Romæ ante portā Collinā: deæ huius ædificiū: quod Vene/
ris Erycinæ tēplū dictitant: Cui cū æde sacra insignis adiacet porticus.
Reliquā uero coloniā: maiorēq; mediterraneæ plagā pastores possidēt.
Haud enim Himerā habitari amplius nouimus. Nō Gelā:nō Callipo/
lim:nō Selenūtē:nō Euboeā:neq; alias plures.Ex his Zanclei Mylaꝝ in/
colæ:Himerā condiderūt.Naxii uero Callipolin.Selenuntē Megatēses
Indigene.Euboeam Leontini. Barbaricaꝝ quoq; permultæ sunt deletæ:
sicut Comici memorāt. Cocali Regia apud quē Minos dolose necatus
tradit̄.Itaq; Romani loci potiti cognita solitudine:montes & campestria
plurima equoꝝ pastoribus:Bubulcis & Vpiliōibus fruēda præbuerūt.
A quibus Insula sepenumero in maxia rerū discrimina constituta fuit:
Primū quidē Pastores ipsi ad latrocinia sparsim uertebantur. Inde coa/
dunatis in unū copiis:uicos populabant̄. Quomodo quādo Eunus Et
nam occupauit.Nuper etiā ætate nostra Selutus qdā:q sese Etnæ filiū
prædicabat:exercitus ductor: cū diutius circūcirca Etnā loca prædator
discursaret: missus ē Romā . Vbi in foro gladiatoꝝ certamīe cōstituto:
bæluaꝝ cū morsibus discerpi:laniariq; spectauīus. In sublimi nāq; ad id
cōpacto positus ædificio:perīde ac ī Etna: cū derepente dissolutum una
concidisset:Is insolutiles bæluaꝝ caueas:ad hoc ipsū præparatas præcipi
tatus est.Quid uulgatā ab omnibus locoꝝ uirtutē prædicē? Quā nulla
ex parte inferiorē Italia demonstrāt: Superiorē uero diceres frumento:
Melle:Croco:aliisq; permultis. Adde locoꝝ propinquitatē.Insula enim
ueluti quædam Italiæ pars est.Romæ quoq; singula:tanq̄ ex ipsis Italiæ
prædiis facile:nulloq; cū labore suppeditat. Itaq; Romæ horreū Siciliā
uocauere.Huc enim omnia ibidem nata comportantur: paucis exceptis
quæ incolarum usus absumit.Hæc autem sunt: non fructus modo: sed
etiam pecora:pelles:lanæ.Cæteraque eius generis.Duas autē perinde ac
natis arces Posidonius sitas esse describit Syracussas uidelicet:& Erycē.
Mediā uero inter utrūq; Etnam imminere circūstantibus cāpis. Vasta/
tus uero ē Leontinorū ager uniuersus quos Naxii:& quidem indigenæ

condiderunt. Eos & enim res Sytacussanoꝝ aduersas cõmunes semper suscepisse constat. Secundas autẽ non semper. Centoripis autẽ propin quũ est exile sane oppidũ:uocatũ Etna. Ea montẽ consẽsuros accipit atque transmittit. Hic enim primus montis ascensus inchoat. Loca supiora tum nuda:tum cinerosa sunt:& per hyemẽ niuibus referta. Cæterũ inferiora:filuis & uatiis arboꝝ consitionibus partita. Ipsa uero montis cacumina multas suscipiunt mutationes: uescẽtibus icẽdiis. Nũc quidẽ unũ in Craterẽ collabente igne:nunc diuiso effluente nũc igniti emittuntur riui:nunc flãmæ fumosæ ue fuligines:Nũc ardentes exhalat lapides. Necesse nanq; est meatus ipsos subterraneos cũ his pariter accedentibus uariari. Et ora ipsa quãdoq; secũdũ circũstantẽ superficiẽ plura esse. Plerique nuper qui eo ascenderãt nobis enarrabant:Cãpum sese deprehẽdisse superne planissimum ad stadia.xx.in ambitu Qui cineroso quodam includebatᷣ supercilio parietis altitudinẽ habẽte. Vt qui intra cãpũ illũ penetrare uellẽt:eis trãsilire fuerit opus. In medio cinerosũ fuisse tumulũ eo colore:quo cãpi superficies cernebatᷣ. Supta tumulũ rectã in sublime consurrexisse nebulã. Ad pedes uero.cc.quiescẽtẽ. Fuisse enim malaciã. Illa uero instar erat fumi. Duos autẽ in capũ progredi ausos:cũ feruẽtiores:altioresq; calcassent pedibus arenas: retulisse gradũ:cũ nil ãplius explicãdũ haberent:q̃ quod longe intuẽtibus apparuisset. Quo ex aspectu uideri:ut multaꝝ fabulationũ nascatᷣ occasio. Qualia præsertim de empedocle dixere quidam quod ĩ Craterẽ insiluit. Et illius casus reliquę uestigia:e calceis alteꝝ quos ferreos gestabat Quã quidem paulo a Craterls labro longius reptum:ipsa ignis uiolentia eiecisset. Nã locum ipsũ neq; aditu:neq; aspectu facilẽ. Suspicariq; nihil ĩ eo deiici posse: Cũ contratii e ꝓfũdo spirantes uenti ac uapores obsistant. Quos longe prius occurrere ueri simile sit:q̃ ad Craterls os applicetur. Quod si deiectum sit prius corrumpatᷣ:q̃ eiectum rursus existat qualecũque relinquatᷣ antea. Deficere autem & spiritus ipsos:& ignem cũ materia deficiatᷣ:nõ ratione caret. Non tamẽ usq; adeo:ut ꝓ tãta uiolẽtia appropĩquare liceat homini. Imminet aũt Etna magis Euripo & Littori Catanẽsi. Quin Tyrrheno pelago quoq;:& Liparitanis Insulis. Per noctẽ quidẽ lucet & splendens apparet e cacumĩe. Interdiu autem fumo & caligine obsidetur. Etnæ quidẽ e regiõne montes neruosi obsistunt. Humiliores sane. Cæterũ latitudine admodũ prætereuntes. Insula tota cauernosa sub terra est fluuiis & igne plenissima. Sicuti de mari Tyrrheno usq; cumas diximus. Calidarum igitur aquarum scaturigines habet Insula multis in locis. E quibus Selenuntiæ ad Himerã salsæ sunt. Egestanæ uero potabiles. Ad Agrigentũ uero lacus fuit: gustũ quidẽ maris habentes n aturam autẽ

discrepantem.Iis enim quæ nequaquam natabilia sunt nullo pacto de
demergi contingit.Quin immo in lignorũ modũ superne fluitant.Itali/
ci sane quosdã habent Crateras:qui turbulẽtã exhalantẽ eiectãt aquam.
Ac rursũ eundẽ in sinũ recipiunt.Spelunca uero penes Metaurũ ẽ:am
plissimã intus habẽs fistulã p quã occultus elabit̃ amnis & magno qui/
dẽ interuallo. Dehinc in superficiẽ emergens sicut Horontes in Syria:
Hiatũ iter Apameã & Antiochiã ittũpẽs:quẽ Charybdin appellãt: Et ĩ
tra.xl.rursũ excurrẽs stadia. Similiter & Tigris in mesopotamia:& Ni/
lus ĩ Africa:paululũ ante fontes. Ad Stymphalũ uero aqua ducẽtis sub
terra stadiis delata:ĩ Argiuo dehinc agro Erasinũ effũdit amnẽ. Penesq;
Abiam Arcadiæ rursus aqua ut sub terrã impulsa : ratde postea emittit
Eurotã & Alpheũ adeo ut uulgatũ fabulosũ qddã fidẽ assequatur.Siqs
utiq; coronas in cõmunẽ proiectas aquã utriq; dictas commendauerit:
ptout dixerit uterq; proprio ĩ flumine suã ostẽdit. Illud etiã de Timeo
uerbũ dictũ est:sororia iis sunt quæ ad Siciliã & quæ ad Lipareas insu/
las accidere ferũtur:& ad ipsã Liparã ostenduntur.Sunt autẽ numero se
ptẽ E quibus maxima Liparis:in quã Gnidii coloniã deduxere. Siciliæ
pxima iacẽs:post Thermessã.Eã prisci quidem Meligunin appellabãt.
Duces classibus habuit:diutius aduersus Thuscorũ incursiões obsistẽs.
Eius subiectas imperio habuit Lipareorũ nunc insulas appellatas: quas
pleriq; Eolias uocant. Apollinisq; oraculũ Delphici:multotiens suis pri/
mitiis adorauit.Fertilissimã tellurẽ haber. Et magni prouentus: Alumi/
nis effossionẽ.Calidas etiã aquas & euaporãtes ignes.Inter hanc: Siciliã/
que ea iacet:quã Vulcano sacrã uocant:Saxosa tota:& deserta:& ignita.
Trifariãq; quasi ternis ex crateribus efflat.E quorũ sane maximo Lami/
nas flãmæ eructãt:quæ magna ex parte meatũ referserunt.E longa uero
creditũ ẽ obseruatione flãmas ipsas flatibus concitari: tũ hic tũ in Etna.
Quibus cessantibus:cessant & flãmæ.Nec uero id ratione caret. Venti
enim e marinis exhalationibus captantes originẽ: & generantur:& nutri
untur. Adeo ut de cognata materia accidẽtiq;: ignis incẽsus spectatores
ipsos mirari non sinit alio quodã modo talia.Ex tribus illis caracteribus
unũ partim effluxisse.Polybius asserit.Alios uero permanere. At maxi/
mo labię adesse rotũdũ:ad stadia quinq;. In magnitudinẽq; paulatim cõ
duci ad pedũ.l.Diametrũ.Cuius quidẽ profunditatẽ:usq; ad mare stad'
spacio esse.Sicut in uẽtorũ langore licet intueri.Quod si hæc ipsa credi/
bilia censueris: forte fidem non abrogaueris ad ea quæ de Empedocle
uulgo fabulantur.Igitur si spiraturus est Auster nebulosam circum in/
sulam effundi caliginem dicit . Adeo ut longe Sicilia cerni nequeat .
Flãte uero Borea:puras flammas ex eo quem dixi cratere altius extolli.

Ac maiores emitti strepitus. Zephyrꝫ aũt mediũ quẽdã tenere ordinẽ. Reliquosq; crateras eiusdẽ quidẽ esse generis. Exhalationũ uero minores habere impetus. Exq; fragorũ differentia:& quo ex loco exhalationes inchoent:& flãmæ & fumus annotari. Et tertiũ rursus in diẽ quis spiraturus sit uẽtus. Omni igiť languẽte spiritu: Alios ex Liparitanis salte futurũ prædicere uentũ ait nec id quidẽ falso. Qua ex re quod a Poeta fabulosissimũ dici uisũ est: haud inaniter dictũ apparet. Sed occulta quadam ratione ueritatẽ insinuasse. Cũ dicat Eolũ uẽtorꝫ esse custodẽ. De quo in superioribus facta a nobis est mẽtio. Quoniã satis expressa est noticia euidentiæ huius: dicat quispiã: utraq; enim æquali adsunt dispositione:& euidẽtia. Atq; amborꝫ cõmunis est uoluptas. Redeamus ad earũ rerum a qbus regressi sumus: ordinẽ. De Lipara nẽpe:& de Thermessa dictũ a nobis est. Aliã Onostrongylã a figura: idest rotundã uocant. Est & hæc ipsa ignibus scatẽs. Flãmarum qdẽ ui minor. Lumie uero maior. In hac Eoli domiciliũ fuisse: memoriæ proditũ ẽ. Quarta est: quã a forma quoque Didymã idest gemellã uocarũt. E cæteris Ericussã:& Phœnicussam ab arbustis uocauere. Ad pascua uero prorsus omissæ fuere. Septia uero in mare magis exposita ẽ. Euonyma idẽ sinistra uocata:& solitaria est. Sic autẽ appellata est: quoniã e Lipara in Siciliam nauigantibus sinistra maxime offertur. Multotiens sane in maris Insulis propinqui: superficie excurrentes flãmæ cõspectæ sũt: Cũ e profundis cõcauitatibus recursus quidã ignium meatus est. Et ille ad exteriora uiolentior erũpit. Posidonius se meminisse inquit: æstiuo solstitio: illucescẽte aurora inter Hierã:& Euonymã pelagus mirãdũ in modũ in sublime conscẽdens apparuisse. Et aliquo tẽporis spatio permansisse assiduis erectũ flatibus: deinde sisse. Quosdã autẽ ãnauigasse illuc ausos exanimatos uidisse pisces: quos fluxus ageret. Quosdã uero uapore:& odore malo percussos fugã captasse. Unaq; e nauiculis ꝑpius admotam nõnullo amisso. Reliquos Liparã uix incolumes reportasse. Qui nunc quidẽ instar eorũ q Comitiali morbo captantur desiperent: Nunc ad proprios sensus resipiscerẽt. Pluribus post diebus uisũ esse Cœnũ mari supne germinãs & mĩtus ex locis flãmas & fumũ & caliginẽ erũpentes. Postremo congelatũ:& molaribus lapidibus similẽ glaciem extinsse. Quã qdẽ rẽ cum Siciliæ Prætor. T. Flaminius Senatui declarasset senatus ou·dẽ mãdauit: ut & i ipsa Insula:& i Lipara: Diis maribus:& marinis: facto sacrificio litaret. Ipse locorũ descriptor ab Ericussa: ad Phœnicussã. x. mil. passuũ iteresse tradit. Hic ad Dimã. xxx. Ab ea ad Liparã: ad septẽtrionẽ. viiii. ac. xx. Ab hac i Siciliã. xviiii. Ab Strõgyla uero. xvi. Immiẽt ãt Pachyno Melita & q Castelli portãť: quos Meliteos uocãt & Gaudos. Absũt iter se ãbæ millibus

passuum.viii.&.lxxx. Ante Lily beũ iacet cossura & ãte Aspidẽ:i.clipeũ. Ea uero Carthaginẽsiũ ciuitas est: quã clipeã uocant.Inter ambas sita: & eo quod diximus ab utraq; interuallo disiũcta. Est & ante siciliã & africã egimurus & aliæ quędã exiles insulæ.De insulis quidẽ hactenus. Quã/do atq; ue Italiæ usq; Metapõtũ loca sumus emẽsi continẽter adiuncta deinde explicemus.Cõtigua uero ẽ Iapygia quã & Messapiã Græci uo/cãt Indigenæ autẽ:partim salentinos circa ultimã Iapygiã nominãt ptim calabros.Post hos ad boreã sũt Peucerii & Audanii sermone græco no/minati Accolæ uero tractũ omnẽ post Calabros Apuliã uocant.Eorum pleriq; Poedicli dicũtur Et Peucerii maxime. Est uero Messapia i Poe/ninsulæ forma a Brundusio usq; Tarentũ Isthmo inclusa:stad'.x.atque. ccc. Annauigatio uero circa ultimam Iapygiam stad' est .cccc. Distat a Metaponto stad' circa.cc. Er ad eum quidem maris iter ad orientem ẽ. Tarẽtini sinus pars maxima importuosa est. Ibi maximus atq; pulcher rimus magno includit' ponte.Circuitus uero ẽ stad':centũ.Eque sinus i/teriotis pte Isthmũ efficit: exterius ,pspectãtẽ pelagus adeo ut urbs ipsa in Cherõnẽsõ iaceat ut per ipsã facile nauigia protrahãtur. Cum utroq; ex littore humile collũ existat.Cũq; oppidi depressũ solũ sit: qua tamen arx ædificata ẽ paululũ altius attollit'. Antiquus sane murus ingentẽ cir/cuitũ habet.Nũc autẽ qui prospectat Isthmũ plurima defecit ex parte. at pars:quæ portus ori uiciniot applicat':qua arx perdurat:nõ mediocris urbis magnitudinẽ explet stadiũ habet ornatissimũ & forũ amplissimũ: ubi situs ẽ Iouis Colossus:ex ære fabrefactus:eximie.Post Rhodiũ ma/gnitudinis.Inter forũ autẽ:atq; ipsius portus os: Arx ipsa extollitur per paucas uetex ornamẽtorũ reliquias & statuatũ continẽs quorũ cum ma gna copia foret urbe potiti Carthaginẽses:pleraq; uastauere.Aliqua eti/am Romani capto per uim oppido ut spolia uẽdicarunt.E quibus Her/culis imago sublimis ex ære:in Capitolio fixa ẽ. Opus Lysippi. Quod a Fabio maximo oblatũ ẽ domum. Qui urbẽ ceperat. De huius urbis ori gine hæc ab ãthiocho mandata sunt litteris.Quod conflato iter Lacedæ/monios:& Messenios bello.Qui Lacedæmoniox in eius cõmunicationẽ uocati non sũt:Serui sũt iudicati.Quos Elotes nominabãt.Ea quoq; du/rãte militia: quotcũq; in lucẽ producti sũt pueri infames ignobilesq; iu/dicatos Parthenias uocarũt.Quod cũ minime ferrent æquo aio: erãt aũt plurimi:insidias struxere popularibus.Q ui cum intellexissent:clam ali quos submisere qui amiciciæ simulatione modũ isidiarum renunciarẽt. Horum e numero & Phalanthus erat qui Præfectus eorum uidebatur esse. Minime uero simpliciter iis qui participes erant uocati placebat. Conuenerat autem ut in Hyacinthiorum celebritate: quãdo certamẽ i

Amycleo conficeret. Is locus est cũ Phalãthus capiti pileum imponeret: fieret insultus. Populares autẽ a cesarie noscitabãtur. Phalanthi uero so/dales cũ signum renunniassent cõsistente certamine præco in mediũ pro cedẽs Phalantho ne pileũ capiti ĩponeret inhibuit. Quod coniurati sẽtiẽ tes apertis iã palã insidiis partim fugitant partim supplices aduẽtant. Ius si aũt bene sperare conniciũtur ĩ uincula. Phalãtus uero. ad Apollinẽ de Colonia deducẽda cõsulturus mittit̃. Cui deus huiusmodi ĩsit oraculũ.

Sastyreum & pinguẽ populũ tibi trado tarenti.
Incolere. Et late cædẽ per iapygas ædes.

Vna igitur cum Phalantho Partheniæ profecti sunt. Quos Barbari & Cretenses: qui prius locum occupauerãt hospitaliter accepere. Eos fuis se tradũt: qui una cũ Minoe in Siciliã naugarũt. Post cuius loetũ ĩ Ca/micis apud Cocalum in Sicilia pelagus ĩrãtes huc appulsi fuerũt. E q/bus posterius quidã pedestri itineri sinum Adriancum: usq; in Macedo niã peragrãtes: Bugei sũt appellati. Iapyges autẽ uniuersos usq; ad Dau/niã: cognomẽ e quodã duxisse Iapyge. Quẽ Dædalus e Cretensi mulie/re suscepisse dicitur: ducẽq; Cretensibus extitisse. Tarẽtum autẽ ab He roe quodã nomen accepisse: litteris proditum est. At enim Ephorus de ipsius ædificatione: hũc in modũ scriptum reliquit: Lacedæmonii aduer sus Messenios belligerabant. Ii nãq; Regẽ Teleclum eo sacrorũ causa profectũ necauere. Illi uero iuramẽto sese obstrinxere: non ãte domum reuersuros: q̃ Messenam solo adæquassent. Aut omnes certe occumbe/re morti. Vrbis uero suæ custodiam & iunioribus & natu grandioribus: ĩ militiam profecti reliquere: Decimo postmodũ belli anno: Lacedæmo/niorũ matronas concilium ineuntes: nũtios ad uiros emisisse: quærentes haud pari sane conditione contra Messenios bellũ illud geri. Hos nãq; cõmorãtes in patria in dies sobolẽ procreare. Lacedæmonios uero poti/tis in hostili terra castris: uxores dimisisse uiduas: q̃ ex re periculum im/pendere: ne patria uirili destituta stirpe deleat̃. At illi simul sacramenti fide seruata: & mulieȝ uerba figẽtes animo: eos ab exercitu mittunt: qui robore firmissimi & iuuenta florẽtissimi fuerant. Eos nãq; minime iura/mẽti cõmunione teneri nouerãt: cũ puerilibus adhuc consistentes in an/nis cum natu grandioribus ad bellum exierãt iussẽrũtq; ut cuncti uirgi nibus cũctis cõmiscerẽt̃: rati hoc pacto copiosiorẽ procreatũ iri sobolẽ. Quæ cũ ita facta fuissẽt: nati ipsi Partheniæ nomiati sũt. Messena tandẽ ãno. xviiii. expugnata: ĩ potestatẽq; redacta ẽ: Sicut Tyrteus ipse cecinit.

Nos duo magnanimos animis armisq; urgentes:
Perpetuo nonusdecimus quoq; uiderat annus:
Confertos bello: uicenus uenerat hostis

Pingue ſolum fugitans:mõtiſq; reliquit Ithome.
Itaq; cum Meſſenium diuiſiſſent agrum:reuenientes ĩ patriam:Parthe/
nias nequaq̃ cum aliis pari honore dignabantur. Perinde ac matrimonio
minime progenitos:Itaq; ipſi cũ ſeruis cõſpirãtes Elotibus: Spartanis ĩ/
ſidias ordiebãtur. Cõuenit ut ſignum ĩ foro:cũ adoriẽdum eſſet:tollerẽt
pileũ Laconicũ. Qua re per ſeruos quoſdã Elotes patefacta: contra ĩperũ
ferre factu difficile eſſe cognouerũt. Magna enim erat hominum multi/
tudo. Et quod maximũ erat:una eadẽq; mẽs omnibus:quippe qui ſeſe ĩ/
uicẽ germanos eſſe cogitarẽt. Qui aũt ſignũ tollere debuerãt:e foro cõ/
cedere iuſſi fuere. Qui rẽ gerẽdam indicatam eſſe ſenſerãt:ſeſe contine
bãt. Alii per eoꝝ pattes pſuadebãt:ut foras in coloniã excederẽt. Quod
ſi ſatis idoneũ cœpiſſẽt locum pmanerẽt. Sin contra redirẽt:quintã Meſ
ſeniæ terræ partẽ fortituros: Tum miſſi Achiuos contra Barbaros bellũ
gerentes offenderũt. In partẽ igit̃ periculoꝝ aſſumpti Tarẽtũ ædificãt.
Cæteꝝ ampliſſime Tarentinoꝝ opes aliquãdo fuete:tẽ ſuã ciuilẽ popu
lari poteſtate gerẽtes Democratia. Nã claſſe maxima cũctos ſupauerũt
accolas:pediteſq; ad milia.xxx.in expeditiones emiſere. Equitũ uero tria
mil. Ductores aũt equitũ mille. Pythagoricã quoq; philoſophiã ãplexati
ſũt. Imprimis Archytas ſingulatiter:q diutius eius ciuitatis prĩceps emi
nuit Inde poſterioribus ãnis illecebroſe ĩualuere delitiæ: ꝓpter fortunas
nimiũ ſecundas:adeo ut plures totius populi ludos: feſtaſq; celebritates
quotãnis agerẽt:q̃ reliquos ãni dies. Eã ob rẽ ĩ deterius urbanũ regimẽ
ferebatur. Cuius flagitiorũ unũ illud documẽtũ ẽ:qđ externis uti Imp/
atoribus coacti ſũt. Contra Meſſapios enim & Lucanos: Alexandrũ Mo
loſſoꝝ regẽ accerſierunt. Antea quoq; Archidamũ Ageſilai filiũ. Poſtea
Cleonymũ & Agatoclẽ. Dein Pyrrhũ quo tẽpore:aduerſus Romanos
bellum conflauere. Nec uero illis obtemperare ualuerunt:quos inuoca/
rãt. Quin eis infẽſi inimiciciã cõtraxere. Alexãder itaq; publicũ Græco
rũ conuentũ tractus illius:eoꝝ cõpulſus odio:ad Theutiorũ agrũ tradu
cere conatus ẽ:cũ in Herculea Tarentinæ telluris æde: illum celebrari
mos eſſet. Iubebatq; ad Acalandrum amnem locum ædificari: ubi con/
cilia forent. Vnde & rem illi malegeſtam: propter ingratos eorũ mores
obueniſſe fert̃. In eoſq; Annibalis tempeſtate redundaſſe: libertate ſpo/
liatos. Poſterius uero admiſſa Ro. colonia: ſolito melius trãquillo degũt
in ocio. Bellum autẽ contra Meſſapios Heracliæ cauſa ſuſcepere Dauni
orum: & Peucetiorũ Reges ſotios & adiutores habentes. Terra deinceps
Iapygia:nõ ſine admiratione commoda oppido eſt. Nam cũ in ſuperno
tergo aſpera uideatur ubi aratris panditur:altioris fertilitatis glebas inue
nies. Cumq; aquarum ĩdiga eſt:nihilo minus læta ſuppeditat paſcua &

arboribus referta spectatur. Hæc etiam omnis regio aliquando copiosa
admodum mortaliũ multitudine floruit & tredecim urbes habuit. Nũc
autẽ excepto Tarento: atq; Brũdusio: cætera exigua sũt oppidula. Adeo
absũptæ sunt uires. Salentinos Cretẽsiũ fuisse coloniã memoriæ prodi/
tũ ẽ. Hoc in loco Mineruæ fanũ ẽ: quod aliquãdo locupletissimũ extitis/
se constat. Extat & scopulus: quẽ ultimã Iapygiã appellant: multis in pe/
lagus & ortũ hybernũ ꝓminẽs. Paulatimq; sese conuertẽs ad laciniũ fle
ctitur. In quo ab occasu se attollit & ad ipsũ Tarentini sinus os claudit.
Similiter ad ipsum sinus Ionii ora Cerauniis claudũtur a montibus. Ab
eo ad montes Ceraunios: & ad Laciniũ: stad. circiter. dcc. interuallum ẽ.
E Tarento autẽ ad Brundusiũ nauigationis circuitio ẽ: ad Batin seu Ba
retũ: ut nũc uocãt: ut autẽ antea. Baretẽ urbẽ exiguã: stad sexcẽtoꝝ ẽ. Ia/
cet uero in Salẽtinorũ finibus: ad quã pedestri magis: quã maritimo iti/
nere: a Tarento facile puenit. Hinc ad Leuca (ea enim urbs non grãdis
est) stad. dccc. sunt Ibi odoris aquã fetidi fons effundens aspicit. Fabulæ
tradũt reliquos Gigãtes e uicina Cãpaniæ Phlegra: cũ Hercules pulsos
exagitaret: uocabant autẽ Leuternii ad ea fugitasse loca: contractosque
subiisse terrã. Et ex eoꝝ cruore: talẽ effluxionẽ continere fontẽ. Eam ob
rẽ & littus illud Leuterniũ appellari. Ex leucis qdẽ ad Hydruntẽ urbe/
culã stad. cl. Hinc Brundusiũ. xl. stad sũt. Totidẽ ad Sasonem Insulam.
Quæ ipsius interualli: quod iter Epyrũ: & Brundusiũ ĩteriacet: media si/
ta ẽ. Ea propter qui rectũ nauigãdo tenere cursũ nequeũt. A Sasone ad
Hydrontẽ: leuorsũ iter faciunt. Hinc obseruato ferẽte uẽto: Brũdusinis
ꝓpinquãt portubus. Et egressi Rhodeas urbẽ Græcam: pedestres occurs
aduentant. Cuius oriundus Ennius poeta fuit. Locus igit nauigatiõe cir/
cundãdus. E Tarẽto Brundusiũ Cherrõneso pquãsimilis est. E Brũdu/
sio autẽ Tarẽtum uia expedito uiatori uno nauata die: eius quam dixi
Cherrõnesi Isthmũ efficit. Eã & Messapiã: & Iapygiã & Calabriã: & Sa/
lentinã: cõplures cõmuni appellatione nuncupãt. At quidã (ut antea di/
ximus) diuidũt. Exigua quæ præter nauigãtibus obuiant oppida: cõme/
morata sunt. Cæteꝝ in mediterranea regione Rhodiæ sunt: & Lupiæ. Et
paululũ a mari semota Salepia At medio in Isthmo Thyreæ: ubi poten/
tium cuiusdã regiæ monstrãtur ædes Cũ autẽ dicat Herodotus uriã in
Iapygia esse: quã Cretenses ædificauere: e Minois classe: ĩ Siciliã nauigã/
tis errabundi. Aut hanc ipsã accipiamus oportet. Aut ueretũ. Brundusi/
um Cretenses habitasse: memoriæ proditũ est. qui e Cnosso cũ Theseo
dissescerũt. Postea alios e Sicilia cũ Iapygiæ disgressos: nã utroq; modo
fama ẽ: cũ una pmanere nollẽt: ĩ Botticẽ discessisse: tẽpore aũt posteriori:
ciuitas regia potestate gubernata: nõ puam agri portionẽ ab Phalanthi

ac Lacedæmoniorum uiolētia perdidit. Eum tamen eiectum a Tarento Brundusini acceperūt. Ac eū deinde uita functū: eximiæ honore sepulturæ decorauerūt. Terrā aūt Tarētinis meliorē habēt. Illa enī tenuis q' dē: cæterū fructuū bonitate præcellens. Nam & mel eius: & uellera uehementer laudātur. Inprimis etiā Brundusii portus sua excellētia præstat. Multi enim ore uno portus includunt: qui nulla fluctuū agitatione turbanť. Cū interni sinus excipiantur: ut forma ipsa cerui cornibus simillima sit unde & nomen inditū sit. Locus enim cū urbe ceruino capiti maxime est cōparādus. Nā lingua Messapiorū Brundusiū cerui caput nominať. Cæterū Tarentinis portus nō omnino undarū motibus caret: Cum sese pandat: & interius occulta sub undis saxa quædā cōtineat. E græcia præterea nauigātibus atq; Asia longe rectior Brundusiū ē nauigatio. Itaque omnes quibus propositum est iter Romā: huc applicant. Duæ autē uiæ sūt. Vna quidē mulis uectabilis p Peucesios. Qui pœdicli uocantur: & Daunios & Samnites usq; Beneuētū: In qua uia est Egnatia ciuitas. Post eā Celia & Netium & Canusiū: & Cerdonia. Altera p Tarētū paulisp ad leuam. Et si quanta est diei unius circuitionē feceris uia Appia offerť plaustris cōmodior. In ea urbs est Vria: & Venusia. Hæc quidē Tarēti atq; Brūdusii media. Illa uero ī Samnitum & Lucanorū cōfinibus. Coeuntq; ambæ ad Beneuētum atq; Cāpaniā ex Brūdusio. Hinc iā usq; romā uia uocať Appia: p Claudiū per Galitiam. Per capuā & Casilinum: usq; Venusiā. Quæ dehīc sūt diximus. Tota uero ex Roma Brūdusiū. ccc. & .lx. miliaria continet. Tertia e regione p Brutios: & Lucanos & Sānitum ad Cāpaniam Appiæ ītigitur. Cæterū lōgior q̄ e Brūdusio tribus diebus aut quattuor p Appianos mōtes. At enim Brūdusio ī trāsmarinā ripam nauigatio est una quidem ad Cetaunia: littusq; deīceps reliquū: & Epiri: & Græciæ. Alterā Epidamnū q̄ prima lōgior. Nā mille &. dccc. stad'. est. Trita & hæc est: cū urbs ipsa cōmode & ad gentes Illyricas & Macedonicas sita est. E Brūdusio uero littus Adriaticū prænternauiganti Stegnaria occurrit ciuitas Cōmune & nauigāobus: & terræstre iter facientibus ad Bariū diuersoriū. At usq; Peucestium mari uento nauigatur austro. Per terram autem usq; Siluium. Tota uero & montana & aspera: magnam Apēninorum mōrium communicationem habēs. Eaq; colonos Arcadas accepisse putatur. E Brūdusio Barium. dcc. stad'. spatium est. Pariter fere distat ab utraq;: Cōtiguum quidē pascūtur agrum Cau mi. Dehinc Apuli usq; ad Ferentanos: ut necessitudo sit usq; ad Peucetios & Daunios: quos nec accolæ omnino ita uocitant: præterq̄ antiquioribus ānis: omnis quidem huius regionis quam Apuliam nūcupāt: haud accurrate sane terminos explicemus harū gēnum: Quocirca nec nobis

p ii

ualde affirmãdũ est. E Bario ad amnem Aufidum: ad quẽ Cãnusiorum
est Emporium: stad' sũt. cccc. Ad Emporium autem superior nauigatio
stad'. lxxxx. Proxima est Salappia: Argyrippinorꝝ Emporiũ. Haud eñ
multũ a mari: duæ Italicarꝝ urbiũ: maximæ quõdam: in plano sitæ sunt:
sicut documẽto sũt circuitus earꝝ. Cãnusiũ uidelicet & Argyrippa. Cæ/
terũ his ãnis minores sũt. A primordio quidẽ uocabat' Argyrohippiũ:
Deinde Agyrippa. Porro autẽ Arpi nũc uocata est Vtræq; impræsẽtia
sane deletæ: a Diomede cõditæ dicũtur: his ĩ locis & cãpus: & alia cõplu/
ra: Diomedis potẽtatũ ostẽtant. In Mineruæ quidẽ fano: quæ Luceriæ ẽ:
prisca dona & ipsũ uetus oppidũ Dauniorũ extitit: nũc uero depressa ia
cet. In propíquo mari iacẽt duæ ĩsulæ: quas Diomedias appellãt. Ex qui/
bus habitatores habet altera: Reliquam desertã esse dicũt: ĩ qua Diome/
dẽ disparuisse: quidã fabulãtur: Comitesq; ĩ aues cõuersos esse. Eas etiã
hac ætate mãsuescere: & humanã quodãmodo uitã agere: & uiuẽdi ordi/
ne: & erga benignos mãsuetudĩe. A malignis autẽ & sceleratis: fuga & e/
uitatione. De hoc ipso Heroe: cum alia ꝑmulta per ueneros: tũ soliti ĩul/
gãtur honores. Credit' & Sipontem ædificium esse Diomedis a Salapia
stad'. c. &. l. ĩteruallo distãtem. Græci uero eã Sepiuntem nũcupãt: ab eie/
ctis e fluctu sepiis. Inter Salapiã atq; Sipõtem: fluuius est nauigationi sa
tis accõmodus. Et Lacus ĩgennis ostium: Per utrosq; autẽ nascentes e Si/
põte fructus deuehũtur frumẽta præcipue. In agro Saunio circa tumu/
lum: quem Drion nominãt Basilicæ monstrãtur: una quidem Calchãtis
ĩ summo uertice. Cui petẽtes oracula nigrãtem immolãt arietem: & stra
ta ĩ pelle dormiũt. Altera Podalirii in ĩfima mõtis radice posita: Abest a
mari stad' circitet. c. Ex ea riuulus manat: ad omnis pecorum morbos sa/
lutaris. Ante sinum huic promõtorium procũbens: ad stad'. ccc. proten/
ditur ĩ pelagus: oriẽtem ꝓspectãs Garganum appellãt. Cũq; ultima cir
cũflexeris: urbs exilis offertur nomine ureum. E promõtorii regione Di/
omedeæ iacẽt insulæ. Ager iste cũ omnis generis fructus: tum uero copi
sos producit. Equis & ouibus aptissimus. Lana q̃ Tarentina lõge mol/
lior: minus uero cãdida: regio ipsa propter camporũ cõualles trãquilla.
Pleriq; Diomedẽ fossam: ad mare usq; proscindere aggressũ memorãt.
Cæterꝝ cũ domũ accersitus esset: & hanc & alias res ĩperfectas omisisse:
& ibi e uita excessisse. Hic quidẽ de illo unus uulgatus est sermo: secun/
dus autem eis in locis tandiu permansisse: donec uitam conuertit: Terti
us fabulosus quem ante dixi: in ipsa insula disparuisse. Quartus exponi
posset quem Veneri disseminant. Illi enim uitæ illius conuersionem: ne
scio quo pacto: penes se factam esse asserunt: quã in deorum numerum
relationem uocant. Hæc igitur secundum Artemidorũ interualla iacẽt:

Secũdũ uero locorum descriptorem:e Brũdusio ad Garganum miliaria
c.&.lxv:Ea uero Artemidorus auget. Cæteꝝ hoc ex loco Anconẽ usque
mil.cc.liiii.ille ait. At Artemidorus ad mille.cc.&.lxxxx.fere Ancõis di
stantias stad' mil.pas.cc.l.esse refert: mlto minus q̃ ille. Polybius uero il
la ab Iapygia emẽsa fuisse tradit:& mil.pas.d.lxii.ad urbẽ Silã edisserit.
Hinc autẽ Aquileiã.c.lxxviii. Haud sane concordãt cũ eo: quod littoris
Illyrici affertur iteruallo:e montibus Ceruaniis ad sinũ Adriatici maris
inmũ:cũ hũc supra.vi.mil. esse demonstrent: & eũ maiorẽ illo esse con/
stituant:qui minor multo sit. Et omnes cũ omnibus iter sese de iterual/
lis dissentiunt:sicuti sæpenumero a nobis dicit'. At nos ubi diiudicari li/
cet:nostrã efferimus sẽtentiã:ubi sane illoꝝ dicta in medio ponere opot/
tere minime putamus. Quod si nec ab illis habeamus:haud mirãdum ẽ
si nos etiã in huiusmodi materia aliquid omisimus. Ex magnis quidem
rebus nullã ꝑfecto omitteremus: At parua si cognita fuerint:paꝝ utilita
tis afferunt:sin omissa latuerint toto ex opere aut nihil aut nõ multũ ab/
sciderit. Statim uero a Gargano sinus medius ꝓfũdus quidem excipit:
cui adiacẽtes accole Appuli proprie nominãt'. Ipsique & Daunii & Peu
cii:eãdem usurpãt linguam. Nec in cæteris:in hoc usq; tẽpus discrepãt.
Antiqs uero tẽporibus discrepasse:simile ueri ẽ. Vnde & diuersa i om/
nibus inualuisse nomina. Priori tẽpore uniuersæ huius terræ secũda for
tuna florebat. Postea uero & Annibal & sequẽtia bella: desertã illã red/
diderũt. His i locis Clades illa Cãnẽsis obtigit:i qua tot & Rõanoꝝ &
sociorũ corpora occidoini data sunt. In ipso sinu lacus est: supra quem ĩ
mediterranea Teanum est Apulum:eodem quo Sidicinũ nomĩe. Qua
in pte Italiæ latitudo nõ paꝝ contrahi uidetur. Vbi sunt Puteoli a mari
ad mare:minus stad' mille Isthmus relinquitur. Post lacum autem ad se
rentanos & Bucanum prætemauigãdi commoditas est. Vtraq; ex lacus
ripa ad Bucanũ & Garganum stad' sũt.cc. Quæ deinde Bucano cõiũcta
sint:in superioribus dictũ est. Huius generis & magnitudinis Italia est.
Cum mlta a nobis disputata sint:nũc ãplissima significabimus. Quibus
hoc tẽpore ad tãtũ maiestatis fastigiũ res Romana cõscẽderit. Vnũ qdẽ
quod instar insulæ:tutã in circuitu maria custodiãt: paucis exceptis pri/
bus:quæ tamẽ inaccessis uti muro motibus uallatæ sũt. Secũdum ẽ ma/
xima ex parte ipsius ĩportuositas. Et quod sicubi portus existũt:magni/
tudine & excellentia mirabiles:adstant aduersus externorum ĩpetus cõ/
modi. Nec minus ad inferendas incursiones: & ad ipsam mercaturæ cõ/
moditatem & abundãtiam. Tertium aeris uniuersi temperies. cui subia
cet. Ad quam uarietatem animalia:arbores &(ut paucis simpliciter dicã)
cuncta quibus utilissimus mortalibus uictus suppeditatur: plutimam

diuersitatem habēt: siue bonum siue malū dixeris. Ipsius longitudo a septētrione in meridiē ut plurimū extendit. Cuius longitudini additamētū est Sicilia: talis & tanta pinde ac eius pars. Aeris tempies & intemperantia: ꝑ caloris & frigoris & hoꝝ mediocritatis cōditione diiudicat. Itaqꝫ cū tāta longitudine: quæ nunc est Italia: eam i amboꝝ excessuū medio iacētē plurimā rempate conditionē continere necesse est modisqꝫ plurimis. Id etiā alio illi pacto contigit. Nam cū montes Apēnini ppetua longitudie porrigant: cūqꝫ latus utrūqꝫ campos & colles frugiferos emittat: nulla pars extat: cui non montanis & cāpestribus bonis frui cōtingat. Adde fluuioꝝ & lacuū magnitudinē & copiā. Ad hæc & frigidaꝝ & calidarū scaturigines aquaꝝ: quas ad mortalium salutē parens natura cōpluribus in locis compauit. Quid diuersoꝝ facultates metallorum: Quid materiam atqꝫ escas hominibus ac pecoribus attributas: Quis fructuū ubertatem atque bonitatem pro dignitate differat: Inter gentes quidē amplissimas: & Græciā ipsam & excellentissimas Asiæ partes media consistens uirtutis præstantia & amplitudine: ad circūstantibus imperandū nata ē ex uicinitate: subiugandorū facultatē nacta. Quod si ad susceptā de Italia orationē: & de Romano populo: cuius ditioni subiecta est: sūmatim quædam adiicienda sit ratio: quando ipsā Romani ad uniuersi orbis Imperium perfugiū struxerunt ac propugnaculū: assumantur & hæc quod post Romā conditā Romani perpetuo multas hominū ætates sub regio principatu: integre casteque duxerunt. Postea cum Tarquiniū: qui regū ultimus: īprobe flagitioseqꝫ imperitabat eiecissent: atque urbanā sic mixtam constituere: ut singularis principatus & optimates regerent: accersitis i regni cōmunicationē atqꝫ usū Sabinis Latinisqꝫ. Quos cū ingratos: sicut & alios finitimos assidue depræhendissent: eorum strage suum āplificare quodāmodo coacti sunt Imperiū. Hoc pacto paulatim ad incremētū ꝓgredientibus illis euenit: ut ciuitatē repente præter spē omnium amitterent: præterqꝫ spem reciperēt. Hoc autem nono ac decimo: post cōmissā naualē pugnam ad Capre fluuium āno gestū est: sicuti Polybius memoriæ prodidit. Postq̄ factā cū Antialcide pacē: Romani cū istos ꝓpulsassent: Latinos primū omnis subiugarunt. Deinde Thuscos & Gallos circūpadanos: ab inuerecundia quadam licentia represserunt: postea Samnites: post quos Tarentinos ac Pyrrhum debellarūt: reliquumque nostræ ætatis Italiæ: præter Circūpadanam regionē. Ea nanqꝫ adhuc belligerente in Siciliam transmigrarunt: qua exclusis Carthaginensibus: Padum Gallosque repetierunt. Vbi consistente adhuc bello: ecce Annibal irrupit Italiam: hocque secundum bellum incidit punicū. Nec lōge post tertiū: i quo deleta Carthago fuit: & Romani potiti sūt Africa

& Hispania: quantum Carthaginensibus eripuere. Græci uero & Macedones & Asiæ itra Taurum & Alyn fluuium icolæ: nouandis rebus cũ Carthaginẽsibus conspirarũt. Hos etiam ut simul i potestatẽ redigerẽt pgressi sũt. E qbus Antiochum regẽ & Philippum & Persen & Illyrios Thracesq; finitimos: Græcisq; ac Macedõibus aduersus Romanos bellgerẽdi primordia eripuere. Et donec uniuersos i ditagem darẽt: q itra Istrum atq; Alyn icolunt: perpetuo dimicare pertexerunt. Eadẽ & Hispani & Galli sũt perpessi: cæteriq; omnes q Romano parent Imperio. Ab subiugãda enim Hispania: nũq ab armis cessatum est: donec uniuersã il latis stragibus occuparẽt. Captis deide Numãtinis & Vreetho: nouissimeq; Sertorio mactato: ultimisq; uastatis Cãtabris ab Cæsare Augusto exteriorẽ & iteriorẽ Galliã totã: cũ Liguria: primũ qdem pculatim adepti sũt. Postea Diuus Cæsar: dehĩc Augustus cõmuni bello pariter coeperũt. Hoc uero tẽpore aduersus Germanos belligerãtiab hisce ppiqs incitati locis. Vnde quibusdã iã triũphis decoratã fecere patriam. Oram Africæ nisi quæ Carthagĩesibus subiecta ẽ: Regibus & illis quidẽ sub ditis commiserũt. Q ui cum desciuere extincti sũt. Nũc sub Iube regno consistit: & Mauritania & cætere Libyæ partes plurimæ: pter illius in Romanum populũ beniuolẽtiã & amiciciã. Similia & de Asia cõtigere. Siqdem initio per reges Romanis obediẽtes gubernabat. Postmodum cũ illi defecissẽt: ut reges Attalici Syri Paphlagões. Cappadoces & ægypti rebellantes: ac postea destri cti: quẽadmodũ & de Mithridate Eupatore casus tulit: & de ægypti regina Cleopatra. Cuncta sane itra Phasin & Euphratẽ præter Arabes aliquos Romanũ possid& imperiũ & ab eis reges designati. Armenii uero & ultra Colchos iacentes Albani & Iberi sola ducũ præsentia idigentes bene qdem sese continent. Cæterq; cũ Romani uariis implicẽtur negotiis: rebus studẽt nouis. Q ualiter & ii qui trans Istrum & Euxinum pontum accolunt præter Bosporanos & Nomades ritu pastorum uagos: qui partim obtemperant: partim ad omnẽ uitæ communionem sunt prius inutiles præsidiis tantum indigentes. Reliquam plagam tenent pastores: & qui sub tentoriis uitam agitãt lõge seorsum habitãtes. Parthi uero finitimi tam imensis ualentes opibus: Romanis tamen & ætatis nostræ principibus subdidere colla: & iperatorum maiestati cessere. Itaq; non modo Trophea: quæ quõdã de Romanoq; cladibus erexerãt Romani transmisere: sed etiã Phraates Rex Cæsari augusto filios credidit: & natoq; natos obsides exhibuit: ut obseruãdã coleret amiciciã. Illis enim his ãnis abiũt quẽpiã qui eis iperet a Roma sæpenumero flagitãtes. Et ferme pprius adsũt ut uniuersũ eoq; potẽtatũ Romano subiiciãt ipio. Ipsã quoq; Italiã seditiõibus sæpius agitatã

ex quo ĩ Romanã ditionẽ redacta ẽ. Quin & Romã ipsã ciuilis moderationis & imperatorꝝ uirtus continuit. & ne ad maiorẽ delictorꝝ & uastationis cumulũ prolaberet̃ inhibuit. Arduum sane atq; difficile est alio pacto tale regere ĩperium: q̃ si uni pinde ac parenti procurario demandet̃. Nũq̃ igitur tanta pacis facultas tantaq; bonorꝝ copia Romanis & eis societate fœderatis affuit: quãtã Cæsar suppeditauit Augustus. Ex quo pfectã & absolutam dignitatis potestatem accepit. & hoc tẽpore successor eius filius præstat Tiberius. Illũ sibi gubernandi: & edictorum normã exemplarque constituens. Nec minus eum ipsius filii germanicus: Drususque suam genitori nauantes operam.

❡Septimus liber reliq̃s Europæ ptes explicat. Sũt aũt quæ oriẽtẽ spectant ultra Rhenũ usq; Tanain & Meotidis paludis ostiũ. Quæ inter sinũ Adriaticũ: & sinistras maris põtici ptes Ister accipit: ad Austrũ usq; ĩ Græciã atq; Propõndẽ. In his tota Macedonia cõtinet̃.

Vm a nobis de Hispãia deq; Gallicis Italicisq; gentibus: cũ uicinis ĩsulis dictũ sit: Deĩceps reliq̃ ptes Europæ uidẽtur enarrãdæ: quo se mõ facultas obtulerit priẽdo. Restãt aũt quæ ad oriẽtẽ trãs Rhenũ: usq; Tanain loca spectãt: & Mœticæ paludis ostiũ. Quæq; ĩter Adriaticũ sinũ: & sinistras põtici maris oras Ister capit ĩ Austrũ: usq; ĩ Græciam atq; Propõtidẽ. Ister enĩ duas ĩ ptes pxĩe terrã prædictã diuidit uniuersã: Cũctos Europæ fluuios magnitudine supans. A primordio suo in Austrũ labit̃. Inde ab occidẽte statim ad oriẽtẽ curuat̃ ĩ pontũ. Orit̃ aũt ab extremis Germaniæ ptibus ab occasu: ppe sinũ Adriaticũ: pcul ab illo stad̃ circiter mille. Finit̃ aũt ĩ põto: nõ lõge admodũ ab Tyre ac Borysthenis eruptionibus: paululũ ĩ septẽtrionem uergẽs. Spectãtes q̃dẽ ĩ septẽtrionẽ Istri ptes: sũt trãs Rhenũ regiões & Galliæ: quæ sũt gallicæ gẽtes & germanicæ: usq; ad Bastarnas & Tyrrhẽgetas & Borysthenĩ adiacentes oræ: quæ ĩter hũc & Tanain: & paludis ostiũ Meotidis locãtur. Itaq; mediterraneã ad oceanũ extendit. Et mari alluit̃ pontico. In austrũ uergẽtia sũt Illyrica & Thracia: & quæcũq; de Gallicis istis admixta sũt: seu de plerisq; aliis: usq; ad oras græciæ. De tractu igit̃ extra Istrũ primũ dicamus. Multo enim q̃ cæteræ: quæ ad alterutrã partẽ iacent simpliciora sũt. Statim igit̃ regionẽ trãs Rhenũ ad ortũ uergẽtẽ Germani colũt: nationẽ Gallicã paulisper imitãtes: & feritatis abũdãtia & pceritate corporꝝ & colore flauo: cum reliquis in rebus & forma & moribus: & uiuẽdi ritibus pares existant; quales Gallos diximus. Ideo Romani hoc illis

nomen iure indidisse mihi uidentur. Perinde ac eos fratres legitimos sa/ ne Gallis eloqui uoluerint. Legitimi nãq; fratres Romano sermone Ger/ mani ĩtelliguntur. Primæ huius regionis partes sũt Rheno proximæ: ab ipsius fere fontis initio: quoad ĩ pelagus ĩfunditur. Et hæc ẽ occidentalis plagæ latitudo uniuersa: quã flumen alluit. Eius autem portionẽ quãdã ad Galliam traduxere Romani. Quædam uero ĩ profundã regionẽ trãs/ migrãs peruenit: sicut & Marsi. Cæteri pauci sũt: & Sugambrorũ portio Post uicinos autẽ amni accolas: & aliæ gẽtes sunt: inter Rhenũ & Albin fluuium: qui ubiq; pariter ab eo distans fluit ĩ Oceanum: non minorem illo plabẽs agrũ. Intersũt & amnes alii nauigiis permeabiles E quibus est Hamasia. In quo Drusus Bructeros nauali prœlio superauit. Hi simili/ ter ab Austro ad Aquilonẽ ĩ Oceanũ elabũtur. Regio hæc uersus Au/ strũ extẽsa: quoddã continẽs Alpibus dorsum efficit: ad oriẽtem ptoten sũ: quasi quædã Alpiũ particula existat. Pleriq; autẽ hũc in modũ osten/ derunt: & propter situm antedictum: & cum eandem efferat materiam. Huius tamen tractus partes nequaq̃ ĩ tam sublime extollunt. In hoc tra ctu sita est Hercinia silua: & Sueuorũ natio. Ex quibus nõnulli ĩtra: aliq extra siluam habitant: sicut & Colduorũ pleriq;. In quibus & Bubiemũ Marobudi regia. Quem ĩ locum ipse: cum alios pluris traduceret icolas: suos conterraneos Marcõmanos adegit. Is enim ex humiliori gradu ma iores ad res constitutus fuit: postq̃ e Roma regressus est. Nam a iuueni/ libus annis hic uersabat: ubi ab Augusto Cæsare magna beneficia com parauit. Reueniens autem magnum adeptus est potentatum. Et præter eos quos ante dixi populos: Luios etiã uendicauit: gẽtem sane pmagnã: & Zumos & Butones & Mugilones & Sibinos: & ipsorum Sueuorum nationem amplissimã. Sẽnones Sueuorũ natio ut superius dixi: partim ĩtra partim extra siluã habitant: Getarũ cõtermina gẽti Sueuorũ qdẽ gẽs amplissima. E Rheno siquidẽ usq; ad Albin puenit fluuiũ Eorũ portio etiã trãs Albin loca depascit: queadmodum Eumondori & Lancosargi. Nũc autem isti trans fluuium in fugam compulsi exciderunt. Cõmune autẽ ẽ omnibus: qui hunc tractũ ĩcolunt: ut alio facile migrẽt. & propter uictus tenuitatẽ. & ppter agrorũ ignauiã colẽdorũ. & ppter ĩopiã pecu/ niarũ. Cũq; ĩ Tuguriis habitẽt. ĩ diẽ habẽt supellectilẽ. Plurimã e peco/ ribus trahũt alimoniã: sicut & Nomades. Eorũq; ĩstar domesticũ ĩ carris tollẽtes ĩstrumẽtũ: quocũq; fors tulit & opinio. suis cũ armẽtis cõuertũ/ tur. Hi aũt alii Germaniæ populi ĩdigẽtia laborãt. Cherusci. Chatti. Ga/ mabriui. Chattuarii. Ad oceanũ præterea ptinẽtes Sugãbri. Chaubi. Bu cteri. Cibri. Cauci. Caulci. Cãpsiani. Cæteriq; cõplures. Bisurgis: & Lu/ pias ãnis ĩ unũ. ad Amasiã deferũt̃ stad. dc. a Rheno sẽotus. p Bructeros

minores labes. Est & salas fluuius: inter quē & Rhenū: cū Drusus germanicus belligeraret. domitis hostibus uictor oppetiit. Nec eni plurimas i potestatē gētes redegit. sed etiā iacētes i medio nauigationis cursu: uicit insulas. Quarū Byrchanē obsidione cōplexā cœpit. Hæc natio ꝓpter sui sceptra cōtra Romanos bella nobilitatē adepta est. Postea cū in deditionem uenerit: rursūq; desciuerit: Habitatasq; terras reliquerit nomē assequuta ē. Tāetsi famæ maioris extitisset. si Cæsar Augustus flumen Albin transire ductoribus suis concessisset. & illic rebellātes adoriri. Modo autē faciliorem militādi uiā i eo quod i manibus uersat' bello suspicatus est: si ab is q extra flumē Albin quietē agitant sese cōtinetet. Nec eos ad inimiciciarū cōmunionē ultro lacesseret. Cæterū Sugabri uicini Rheni amnis accolæ: belli exordia factitarūt. Cū Melonē belli ductorem haberent. Et exīde alius alia regni potētes dissiderēt & bellū pace soluerent: Ac denuo desciuerint ꝑditis obsidibus & calcata fide. Aduersus illos perfidia magnæ fuit utilitati. Quibus autē fides adhibita fuerat: ii magnas clades intulerunt sicuti Cherusci: & eorū ditioni subiecti. In quibus tres Romanorum ordines militū cū Imperatore Quintilio Varro fœderibus fractis per isidias obtrūcati sūt. pœnas uero luerūt uniuersi. Et Germanico iunīori clarissimū præbuere triūphū. In quo illustriū uirorū ducta sūt corpora. simul & fœminarū: Semiguntus Segesti filius Cheruscorū ductor. & soror eius. Vxor autē Armenii cuius ductu & auspicio in Cheruscis cōflatū est bellū: in fœderū fractione cōtra Quitiliū istituta. Qui nūc etiā bellū ipsū continet. Eius fœminæ nomen est Thosnelda. Secum erat filius trimus Tumelicus nomīe. Itē Sesithacus Egimeris filius Cheruscorū ductoris. eiusque uxor Rhamis Veromiri filia: Batthorū principis Deudotixque Betoritis filius: Melōis fratris. Sugambe cui altera soror nupserat. Egestus quoque socer Armenii ab eo dissentiens inchoante bello obseruato tempore transfuga ad Romanos trāsiuit. Et traductis i triumpho cognatis patris aderat. honorifice ipse i ducēdo habitus i ipsa pompa incedebat. & Libes Chattorum sacerdos. Aliique mortales ex direptis gētibus ꝑtrahebātur. Catbilci. Ampsani. Chenisci Chattutarii. Lādi. Subattii. Distat uero ab Albi Rhenus ad tria stad'. milia: Sigs per uias rectas cursū tenere possit. Nūc aūt ꝓpter paludū siluarūq; difficultates. iter i gyrū suscipiendū ē. At Hercynia silua ꝓcerisfrequēs ē arboribus. & munitissimis i locis igētē admittens ābitū. In cuius medio sita ē ora: ad habitādū accōmoda. de q sermonē fecius. Cui quidē & Istri & Rheni fōtes ꝓximi sūt. Inter utrūq; lacus: & effusæ de Rheno paludes. Ipsius autem lacus perimetros est supra trecenta stadia. spatiū uero circa ducēta. Is habet insulā qua uelut arce ad iuadēdos uindelicos

commodissime usus in naualibus pugnis Tiberius. Hæc autem simul
& Hercynia silua magis q̃ Istri fontes in Austrũ uergit. Adeo ut e Gal/
lia i Hercyniã siluã tendẽti: prius lacũ transire opus sit. Deinde Istrum.
Postea iam p faciliora loca: mõtanasq; planicies ad Hercyniã sunt acces/
sus. Cæteȝ Tiberius a lacu unius diei progressus iter Istri fõtes aspexit.
Ad eũ lacũ Rhetii paululum adsũt. Amplius Heluettii & Vindelici. Et
deserta Boioȝ regio: usque ad pãnonios. Magis autẽ Luethii: & Vindeli
ci i mõtibus cãpos habitant. Rhetii uero & Norici usq; ad Alpiũ sũma
tenẽt. Et Italiã uersus inclinãt: hinc Insubribus: inde carnis propinqui: &
Aquyleiæ tractui. Alia autẽ & in Sueuis illis silua Gabreta nomine: igẽs
iacet. Vltra uero Hercynia est. quæ & ab istis tenet̃. De Cĩbris sane nõ/
nulla male differũtur. Quædã uero mediocriter credibilia. Haud enim
huius generis causam admiseris: ut ĩde errabũdi facti sint: ad latrocinia/
que conuersi: quia pœninsulã habitãtes: ingẽti quadã ĩundatione cõpul/
si natalia loca deseruerint. Nã cõsuetã prioribus ãnis nũc regionẽ ĩhabi/
tant. Augusto quoq; Cæsari lebetẽ plurima sibi sanctitate consecratum
dono miserũt. Eius amiciciam postulãtes: ut iniurias: quæ prius suberãt
obliuione delerẽt. Cõpotesq; uotoȝ facti remeatũt. Dictu profecto ridi
culũ est: ut homines ad euẽtus quos ppetuo natura efficit: p dies singu/
los bis accidẽtes: indignati: e patrio solo digrederẽtur. Res autẽ ficta es/
se uidet̃: quod ingens adeo æstus obuenerit aliquãdo: ut reliquos exces/
serit. Incremẽta quidẽ recipit Oceanus. ac decrementa. Cæteȝ ad casus
huiuscemodi: ordine instituta. atq; definita. Minime uero bene: & q ait:
Cimbros aduersus inundationes arma sũpsisse. Et qui dixit: Gallos ĩtre/
pidos esse: ac negligẽtes. Mergi domicilia tolerat. Dehinc ea ædificantes
ĩstaurãt. Quodq; maior illis ex aq̃s q̃ ex armis uastitas accidit: ut Epho/
rus perhiber. Ipsa enim estuarioȝ series: & uulgata regiõis ĩmersio: tales
exhibere absurditates nõ debuit. Cũ enĩ die quolibet hoc ipsũ bis eue/
niat: ne semel quidẽ sẽtire id refluẽtie munus a natura esse: & quidẽ in/
noxiũ Nec Cĩbris solis: sed cũctis Oceani Accolis: quonãmodo incredi/
bile nõ: est Nec uero bene Clitarchus: qui equis insidentes ait: cũ maris
cernant imperum: equoȝ cursibus refugere. Interq; fugiẽdũ prope esse:
ut depræhendantur aquis. Accessum ipsũ qui accolis obiicitur: nequaq̃
tanta celeritate fieri nouimus. Cum sensim & latenter ipsum mare pro/
pinquet. Neque quod in dies efficitur: & uicinis omnibus insonat: an/
teq̃ spectetur tantum terroris debet incutere: ut fuga perinde: ac ex in
sperato irrumpat: capessenda sit. Hæc sunt quæ de rerum scriptoribus
a Posidonio: iure quidem ac merito: repræhendunt̃ Nec male profecto
coniecturam facit: quod latrocinando in certis errabundi sedibus Cibri

ad paludem uſq; Meotin militiā agitarint. Ab eis enī Cīmerius uocatus
eſt Boſporus:quaſi Cimbricus. Cū Cræcoꝝ līgua Cimerios Cībros no
minet. Boios uero prius Hercyniā habitaſſe ſiluā aſſerit. Et Cībros ag
mine facto:hūc inuaſiſſe locum A Boiiſq; eiectos. Iſtrū & Scordicos gē
tē Gallicā appetētes deſcendiſſe:Porro Teuriſtas:& Thauriſcos:& hos
nationis Gallicæ: Deīde Luetrios adiiſſe: Viros quidē plurimo locuple
tes auro. Cæterū in pace uitā agētes. Cūque cōflatas latrociniis opes lon
ge ſuis āpliores eſſe uiderēt:in Heluetios ſeſe cōtuliſſe. Et ex eis præci
pue Tigyrenos:& Toygenos. Eoſque ſecū ſollicitaſſe. Vniuerſos uero
deluere Romani:& Cimbros:& alios tāri motus ſotios:partim in Alpiū
trāſitu ī Italiam. Partim extra alpes. Huiuſmodi autē Cimbrorū morē
fuiſſe:ſcriptores cōmemorant. Eorū uxoribus in militādi ſocietate cōiun
ctis:Conſequētes nōnulli diuinatiōis perite Sacerdotes īherebant. Earū
canus capillus erat. Alba ueſtis. lītea e Carbaſo ſubter tunica: fibulis an
nexa. Ahenis incīctæ zonis:pedes nudæ. Captiuis p caſtra ſtrictis occur
rebāt enſibus. Quos ſternētes humi:ad ereū pertrahebant Craterē: uigi
ti capacem amphorarū. Habebant & pulpitū. quo agiliter aſcenſo. tollē
tes in ſublime captiuum:ſuper lebete iugulabāt. Tum profuſo in crate
rē ſanguine:Inde cum ſtillaret:uaticinium edebant. Aliæ uero ſciſſo uē
tre:inteſtina ſpeculabātur:ſuis uictoriā clamitātes. In ipſis uero certami
nibus:extentas ad carroꝝ uelamina pelles:tantis pulſabant ictibus:ut in
genti cum horrore fragor efficeretur. Ea uero Germanorū regio:quæ ad
Aquilonem uergit:ut dixi: ad Oceanum pertinet. Cogniti ſunt aūt qui
ab exitu Rheni:uſque ad Albin initium capiunt. e quibus celeberrimi
ſunt Sugambri:Cimbrique. Illa uero plaga: quæ trās Albin Oceanum
ſpectat:nobis prorſus eſt incognita. Nullum enim priorū ad orientem:
uſque ad Caſpii maris oſtium:hanc peregiſſe nauigationem accepimus:
Neque Romani Albin ipſum tranſcenderūt. Nec ulli ſimiliter iter pe
deſtre ſuſcepere. Quod autem per longitudinem ad ortum tendētibus:
Boriſthenis:& Boreæ partes:& ponti regio tota offertur:manifeſtum eſt
quidem ipſis ex climatibus. & parallelorum interuallis. Verum enimue
ro:quid ultra Germaniam exiſtat. & quid de aliis ex ordine poſitis:ſiue
Baſtarnas appellare oporteat:ut plures arbitrātur: ſiue alios ītermedios:
ſeu Iazygas:ſeu Rhaxnalos: ſeu quoſliber alios: ex iis qui ꝓ tecto carris
utuntur:non facile ꝓtuletim. Neque utrū tota longitudine:ad Oceanū
uſq; ptineāt. Vel ſi aliqd ob frigoris rigorē cauſaue aliā:ihabitatū ſit. uel
ſi aliud etiā mortaliū genus īter mare:orientaleſq; Germanos ſitū:ſucce
dat. hoc ſane ipſū īcognitū. Et de cæteris ad Aqlonē ordine iacētibus:di
cetet. Nec enī Baſtarnas:nec Sauromatas:& generaliter ullos ſupra pōtū

habitátes:nouimus. Nec quantũ ab Atlãtico remoti sint pelago. Neque si ad illud propinqui sũt. Australis uero pars Germaniæ trãs Albin fluuium:quæ quidem cõtigua est:a Sueuis adhuc tenetur. Deinde Getarũ mox terra copulatur. Principio quidem angusta : ad Istrũ porrecta. qua plagam spectat Australem. Contra uero e regione ad mõtanam Hercyniæ siluæ radicem:pars mõtium in ea continetur. Postmodum extendit' latus ad Aquilonem usque ad Tyrregetas. Certos uero terminos pfer re non possumus. Veq; propter Istorum ignoratiõem locorum: q Rhipheus montes:& Hyperboreos fabulando narrauere : digni:quorũ sermones admitterentur:habiti fuere. Illi autẽ omittantur:simul & Pytheas Massiliẽsis:i quibus de Oceani littore mẽtitus est:quodam usus prætextu:inquisitione uidelicet rerum cælestium: atque Mathematicarum Et siqua Sophocles in Tragico carmine de Orithya cecinit:ut a Borea rapta:super omnem pontum ad telluris extima transportaret'. Noctisq; fontes:& cæli uertices:ac uetustum Phœbi ortum: nihil quidem ad præ sẽs institutum. Sed omittãtur: Vt i Phedro ait Socrates uerum quæ ex antiquorum monumẽtis:& huius ætatis accepimus in medium proferamus. Getas igitur Græci Thraces opinati sũt: qui quidem utrunq; Istri latus incolebant:ut & Mysi. Thraces sane utrique. Et quos nũc Mysos nũcupãt A qbus Mysi quoq; educti sũt illi: q iter Lydos & Phrygas.& Troas habitant Et ipsi etiam Phryges Thracium genus sunt. Bryges dicti. Sicut & Mygdones:& Bebryces.& Medobithyni . & bithyni & Thyni. Reor etiam ipsos Matiandynos. Isti omnes Europã omnino de seruere. At Mysi:una permansere. Recte Homerus mea simul & Posidonii sẽtentia:opinari uisus est. Europæ cultores Mysos nominare. Eos inquam qui in Thracia sunt:cum dicit.

Hic uero rursus splendẽtia lumina uertit.
Præsertimque equitum Thracum speculatus i agros.
Mysoq; ensiferum:pugnantium cominus armis.

Quoniam si quis positos i Asia Mysos accipiat:alienus & disiunctus sermo foret. Aspectum enim ab Troianis:ad Thraciam terram cõuertentem:& eidem annumerare Mysorum agrum:non seorsum existẽtium: sed finitimorum Troicæ oræ. & post illam locatorum. atq; adeo utroq; ex latere:quos disiungit latior Hellespontus:hominis esset littora cõfũdentis:& loquutionis modum minime intelligẽtis. Nam cum dicit:rursus uertitur:maxime retro intelligendum est : qui autem ab oris Troũ uisum trãffert:non ad eos qui aut post illos: aut ex transuerso cõsistunt: ulterius quidem traducit non autem ad posteriora multum : Affertur inde ipsius testimonium:quod equas mulgẽtes:& Lactisagos: & Abios:

hoc est uictus efferati:accolas illis adiungit:qui pro domo plaustris uten
tes:sunt Scythe.ac Sarmate.Hæ enim nationes Thracibus hac tẽpesta
e promiscuæ sũt: & Barstarnice magis:iis qui extra Istrũ:& intra Istrum
sunt.Cũq3.his miscent Gallicæ gentes: & Boii: & Scordisci: & Thauri
sci.Sed Scordiscos quidã Scordiscas uocant. Tauriscos uero quidã Li
gyriscos:& Tauriscas uocant.Scribit autẽ Posidonius Mysos religioni
idulgẽtes:ab animãtibus abstinere. Et eã ob causam pecus omne uitare.
Melle uero & lacte:& casio uesci.Cũq3 tranquillã exagitent uitã:ob deo
rũ culturã:deicole & Capnobatæ:idest fumi conscensores: nominantur.
Plerosq3 itẽ Thraces esse: q sine mulieribus uitã ducitẽt.quos Ctistas
idest creatores nominant. Sanctificatosq3 honoris gratia: omnimoda cũ
libertate uictitare.Hos sũmat:m uniuersos poetã dixisse:Equa℞ mulso
res:& lactifagos insignes Abios idest minime uiuos homĩes iusticia præ
stantissimos.Præcipue autẽ minime uiuos appellat:a mulieribus disiun
ctos. Vitã nãq3 cælibẽ:ac sine cõiugibus didimidiatam esse putãs:sicut
& Prothesilai domũ: quia foret absq3 cõiuge semiperfectã fuisse ꝓtulit.
De propinquo
De ꝓpinquo etiam pugnaces Mysos dixit quos nemo populetur:sicuti
bonos bellatores.Oportere in decimo libro ĩscribi.Myso℞ de propĩquo
pugnãtium.Ve℞ enim uero scripturã tot ꝑ annos approbatam mouere
forte supuacaneũ esset.Multo etiam uerisimilis est initio Mysos nomia
tos fuisse Mutato aũt subinde nomine: nũc etiã appellari. Abios autem
cõiugum expres potius: q̃ sine lare:& carros pro tecto colẽtes accipiẽdũ
est.Cum enim circa contractus:& pecunia℞ precia conflari soleant iniu
riæ:qui adeo tenuem ex modicis uictum agitẽt:eos iure ac merito iustis
simos uocitemus.Quoniã philosophi proximam iustitiæ temperantiam
collocantes:uitam tenuitate satis contẽtam beatam imprimis dixere.Ex
quo plerisq3 eo℞ rerum eiectiones ad sectam compulere Cynicã. De eo
rũ uero celibatu nullã tamẽ subscribit significationem.Præsertim apud
Thraces & in hiis Getas.Ve℞ quæ de ipsis Menãder memorat inspice.
Non quidem fingens:ut deco℞ est. Verum ex ipsa memorãs Historia:
Thraces uniuersi nos præsertim Getæ.
Nam eo℞ indigenam esse me ipse glorior.
Non omnium continẽtiã nimis agimus & paululũ infra:de ipsa in muli
eres cõtinentia ponit exempla. E nobis uxorem ducit nemo.Nec ut ple
riq3 undecim:duodecimq3 & amplius. Quod si quaternas:quiasue uxo
res duxisse cõtigerit: subuersio quædam est.Is hymenei protsus expers:
infelix anymphus inter concives uulgatur. Ad hæc quidem & reliqui
consentiunt.Et una cõfessione consonant. Nec sane decet:ut iidẽ miserã
piter esse uitã putẽt inter plures nõ uersari mulieres.Simĩ ꝓbũ & æquũ

fine uxoribus esse censeant. At eos religiosos deum cultores arbitrari: & fumi cõsce(n)sores: quod fœminis careãt: cõmunibus admodũ opinionibus aduersaε. Cuncti nãq; fœminas supstitiõis duces: & autores esse existimãt. Ee enim sũt: quæ uiros ad deorum cultus ad dies festos ad uenerationes ad preces inuitẽt: ãplius Raruq; ẽ: ut uir quispiã sine uxoribus solus degẽs talis reperiaε. Eundẽ rursus poetam inspice & quæ loquitε. Introducit enim tristẽ quẽdã mulierẽ fraudibus circa sacrificia succescentẽ: hunc i modũ dicẽtẽ. Dei nos præcipue iquit q uxores duximus: cõsumunt. Semp enim dies aliqs festus necessario agẽdus ẽ. Qui autẽ mulieres prius ẽ: hæc ipsa subincusat. In dies uero quiquies imolabamus. Septẽ uero circũcirca ancillæ cymbalis isonabãt. Quædã ululatus ædebãt Proprie uero Getas uxoribus carentes: religiosos putandos declarat. Id quæ præter opinionẽ. Cæterum diuinarum rerum studiũ: hac ipsa in gente pluri mũ esse posse. Ex iis quæ locutus est Posidonius: haud abroganda fides est. Nec non ab animãtũ esu abstinuisse religionis gracia nõ negauerim: sicut & reliqua tradit historia. Proditũ ẽ enim memoriæ: ex Getarum gẽte quempiã nomine Zamolxin seruisse Pythagoræ: & cælestium rerum aliqs ab eo didicisse. Cũq; ad Egyptios usq; pegrinatus errasset quædã etiam illorum accepisse. Cũq; suam reuertisset i patriã magna i caritate ac studio apud principes nationẽq; illã habitum quid portenderẽt signa præsagientẽ. Deniq; psuasum Regẽ animũ induxisse: ut illũ in Regni sotietatẽ accipet ut qui ad deorum arcana ãnuntianda foret idoneus. Et ab initio qui dem eius quẽ maxime ueneramur: dei sacerdotem cõstitutũ. Postea uero dei appellationẽ comparasse. Inde speluncã nactũ subterraneã cæteris quidẽ inaccessibilẽ: eo in loco degere solitũ Externis excepto rege. Eiusq; ministris colloquia rara facientẽ. Adiutasse etiã Regẽ: cum homines longe magis quã prioribus ãnis: cerneret animos illi attẽtius adhibentes tanq; e deorũ consilio edicta efferẽti Hic quidẽ mos ad nostrã usq; pductus ætatẽ pseuerat. Vt semp aliquis eiusmodi præditus institutis inueniaε qui regi consiliarius assit. Et ipsos iter Getas dei nomẽ assequatur. Sacerq; relictus est mons quẽ sic nominant. Nomẽ uero est illi Cogeonum. Quo uocabulo & amnẽ prælabentem uocitant. Eoq; tempore Byrebistas Getarum tenebat imperium: aduersus quẽ diuus Cæsar iam istruxit exercitũ. Deceneas hoc præditus erat honore. Abstinere enim ab animantium esu ex ipsius Pythagoræ institutis: ab Zamolxi traditis modo quodam permanet. Talia igiε male aliquis dubitauerit: de poetæ ipsius textu. Deque Mysis quos illustres: & equarum mulsores appellat. Minimeque asseruerim ea: quæ Apollodorus in secundo de nauibus uolumine præfatus inquit. Eratosthenis enim sententiam approbat: qui

Homerum ait:reliquosq; scriptores antiquos rerum quidem græcarum noticiam habuisse.Reliquarꝫ autē lõge positarꝫ permultam imperitiam tenuisse.Longas enim illos ignorasse uias.Nullāque nauticæ artis peritiā accepisse. Quibus adstipulatum dicit Homerū cū lapidosā uocat Aulidē queadmodū & ē Multarūq; Tibiarum Eteonō. Columbisq; copiosā Thisben.Herbosū Haliartū.Cæterꝫ quæ procul disiūcta sunt: sibique & aliis prorsus ignorata. Cūq; amnes circiter quadraginta pontum īfluāt:ne celeberrimorū qdē mētionē ullā fecisse ut Istri Tanaidis Borysthenis Hypanidis Phasidis Thermodōtis Halidis:Enā de Scythis nullā eū egisse memoriā cū uniuersos claros quosdā equarꝫ mulsores:Lactiphagos Abiosq; idest absq; uita nūcupat:Paphlagonesq; mediterraneos ab eis nouisse:qui terræstribus propinqui sūt locis. Littora quoq; ac maritimā plagā ignorasse iure id quidē.Ea enim tēpestate id mare nulli pa tuisse nauigatiōi & ,pinde Axenon idest īhospitalē Pontū appellari solitum ,ppter tēpestuosa: & p hyemes īterclusa loca & Accolarꝫ immanitatē maxime Scytharꝫ hospites imolare solitorꝫ & humanis uescētium carnibus.Et pro pateris Caluarias usurpannū. Nouissime autē:cū Iones in littore urbes cōdidissēt Euxinū:idest benignū hospitē uocari cœptum. Pari modo & Egypti plagā:& Africe ignotam:habuisse sicut incremēta Nili & limosas ex pelago aggerationes. Quarꝫ nullā fecisse mentionē. Neq; mediæ inter mare rubrū & mare egyptiū telluris. Neq; Arabicorꝫ & Ethiopicorꝫ ad Oceanū ptinētium nisi Zenoni philosopho mēs magis intendenda est qui sic scriptum reliquit.

Ethiopasque Arabasq; adii tunc Sidoniosq;.

Nec uero de Homero mirādū esse. Et eni iuniores etiā illo: cōplura nescisse:& mōstra garrisse. Hesiodū semicanes dixisse homines & ī caput crescētes.Et pygmæos idest statura cubitali: Almanē uero pedibus indiuisis solidos.Eschylum canimis capitibus:& oculatis pectoribus: & unoculos in Prometheo Tragœdia & alia pene innumerabilia.Ab iis uero transit ad Historicos qui Ripheos mōtes nūcupāt: Et Ogyin montem: & Gorgonū & Hesperidū domicilia.Penes Theopōpum terrā Meropidē.Penes Hecateū uero urbē Cimmeridē.Apud Euemerꝫ rura Panchia.Apud Aristotelē lapides ex arena fluuiatiles īdurescere q ab hymbre liquescant.In Libya Liberipatris oppidū existere:quod ab uno eodē que bis reperiri nequeat.Intendere etiā rebus circa Siciliā gestis:& secūdum Homerū Vlyssis erroris oportere illis in locis errorem fuisse dicere:cum poeta fingendarū gratia fabularum exterius in Oceanū fuisse canat.Reliquis quidē dādū ē uenia:Callimacho autē nequaquā qui Grāmatici sibi nomē uendicat.Is enim Gaudum Calypsonis insulam dicit.

Corcyram quoq;. Scheriam. Alios de Gerrenis mentitos accusat atq; de
Acacesio & de Ithace populo:& de Pelethronio ĩ mõte Pelio:& de Glau
copio Aathenis. His paruula quædã opponens talia. finẽ facit translatis
ab Eratosthene plurimis cũ quẽadmodũ antea diximus:non bene dicta
sint. Posteriores uero:q̃ priscos peritiores extitisse:& Eratostheni & huic
concedẽdũ est. Adeo autẽ immodeste produci: ĩ Homerꝫ præsertim iu/
re optimo repræhendi posset Et contraria dicere cum quæ ignorãt ipsi
ea poetæ exprobrãt. Verꝫ enim uero:alia quidem in singulis ꝓpriã quã/
dã commemorationẽ assequũt. Aliqua uero in uniuersum. Nũc sane de
Thracibus dicebamus Mysisq; pugnantibus cominus & claris equarũ
mulsoribus:& lactiphagis:& abiis ĩter mortales iustissimis. Volẽtes quæ
a nobis quæq; a Posidonio:& quæ ab istis dicantur inuicẽ conferre. Pri/
mum quidẽ quod argumẽtationẽ ꝓpositionis fecere contrariam. Propo
suerat enim docturũ sese cur de rebus a Græcia lõge semotis:maior pri/
scis illis q̃ iunioribus affuit ignorãtia. Oppositũ uero demõstrauit. Nec
longinqua solum: sed etiã quæ in ipsa sũt Græcia uerum:ut dixi reliqua
omittant̃. Quæ uero ĩ præsentia occurrunt:consyderemus. Scytharum
& enim mentionẽ non esse factã p ignorantiam inquit. Nec de eorꝫ cru/
delitate in hospites quos immolãt:& corporibus uescunt̃ & capitũ ossi/
bus paterarꝫ uice utunt̃. Quorꝫ causa Pontus axenus: idest inhospitalis
appellabat̃. Fingit autẽ claros quosdã equarꝫ mulsores lactiphagos: Abi
os atq; iustissimos homines:qui nusq̃ terrarꝫ existant. Quonam igit̃ pa/
cto inhospitalẽ nominassent nisi agrestẽ Efferatamq; uitam nouissẽt. Ne
que ipsos præcipue qui tales essẽt sũt nimirꝫ isti Scythæ. Antea uero nõ
equarꝫ mulsores qui ultra Mysos:& Thraces atq; getas sunt. Neq; lacti
phagi & Abii. Sed nũc carros habitãt ꝓ domibus & Nomades idest pa
stores uocãtur qui e pecoribus lacteq; & caseo degũt præsertim equino.
Thesaurizandi prorsus ignari & cauponandi præter q̃ onus pro onere.
Qualiter autẽ poeta Scythas ignorauit: cũ homines equarũ mulsores &
lactiphagos appellarit. Quod uero illius ætatis scriptores eos eq̃rũ mul/
sores uocabãt testis ẽ Hesiodus ĩ uersibus quos de Eratosthene adiecit. E
thiopasq; & ligustice Scythas equarꝫ mulsores. Quidnã uero mirꝫ est si
in magna rerꝫ cõtractarꝫ apud nos copia:& ipsarꝫ iure uiolato iustissimos
clarosq; dixit eos qui minime in cõuentis:& quæstu uitã agũt quin com
munia cuncta possideãt Excepto ense dũtaxat & cyatho. In hisq; uxores
& liberos ĩprimis:pro Platonis instituto cõmunes habent. Eschylus ipsi
quoq; poetæ consonans de Scythis inquit conuiue æquitatis seruatores:
Scythæ. Ista & adhuc in Græcis opinio permanet. Eos enim simplicissi/
mos cẽsemus esse:& ad mala minĩe pronos. Et nobis ipsis cõnnentiores:

& paucioribus contentos. Noster sane uictus ad omnia ferme peiora immutatus protenditur. Delicias uoluptates malas artes ad infinitas auaritiæ uias inducens. Talis igit' maliciæ magnitudo: cum ad reliquos Barbaros: tū ad Nomades irrupit. Nā mare attingentes deteriores effecti latrocinari cœperūt. Mactare hospites. Quandoquidē multis implicati eo℞ luxuriā: & lucra sordida sotietatē℃ auaritiæ commigrarunt. Quæ cū ad mansuetiorē uitā tēdere uideant' mores corrūpunt & pro simplicitate superius nuper exposita in re℞ uarietatē adiit. Huiusmodi maiores nostri potissimū Homeri ætati priores extitere. Talesq; apud Græcos putabant' quales Homerus ipse loquit'. Aspice quæ de Scytharū Rege dicit Herodotus. Aduersus quē Darius ductauit exercitū uide quæ ab illo scribunt'. Intuereque quæ Chrysippus de regibus Bosporanis circa Leuconē scripta prodidit. Plene huius quā dico simplicitatis Persicę sūt epistolæ. Similiter & Egyptio℞. & Babyloniorum & Indorum extētcōmentaria. Hanc ob causā & Anacharsis & Abaris & pleriq; alii generis eiusdē: e Græcia laudē cōparunt quod gentile quoddam præ se ferētes insigne: innatā facilitatē lenitatē iusticiāq; ostendant. Quid priscos illos cōmemorare oporter. Alexāder sane Philippi filius i ea expeditiōe quā aduersus Thracas: ultra Emū suscepit: cū triballo℞ gentē icursasset: uidit eos usq; ad Istrū ptinētes. In quo & peucē. Insulā Vlteriora uero tenētes Getas. Eo usq; pfectus Insulā qdē igredi neqsse dicit' nauigio℞ penuria Nā cum in eā ipse Triballo℞ Rex Syrmus confugisset aduersus eius impetū obstitit Cæte℞ transgressus in Getas eo℞ urbē in potestatē redegit. Quibus subuersis accipiens a gentibus illis: & a Syrmo Rege munera e uestigio remeauit ad suos. Vt autem Ptolemeus Lahi phibet. Ad Alexādrū Galli Adriæ uicini amicitiæ & hospitalitatis gratia conuenere. Quos cū Rex ipse comiter accepisset. In conuiuio pcōtatū: qdnā esset quod ii maxime ptimescerent. Illo ratus sese ipsū respōsuros. Ate/os respondisse nihil aliud præstātissime Rex q̄ ne supra ipsōs cælū ruat Nihilominus tanti principis amiciciā plurimi facere. Hæc sūt simplicitatis Barbaro℞ signa. Qui cū descēsū in Insulā minime consenserit: missi muneribus amiciciam conciliarint. Neminē timere dixerint Ingentium uiro℞ familiaritates maximi facientes Successorū Alexandri tēporibus Getis iperitans Dromichetes Rex Lysimachum aduersus se belligeran/tem uiuum ceperat Cui cum suam gentisq; suæ commonstrasset inopi/am similiterque contentos re sua homines ne talibus inquit mortalibus bellum ifer. sed eis potius amicis utere: his dictis donatum hospitalitēr Lysimachum & amicicia sibi deuinctum liberauit. Plato etiam in libris de rep. fugiendū esse mare censet: peritide ac improbitatis magistrum.

Nam ab eo remotissimos optime administraturos remp. & iuxta illud minime habitaturos. Ephorus quidē ī quarto Historiæ uolumine: quod de Europa īscribit Cum Europam usq; ad Scythas perlustrasset. In fine inquit dissimiles esse. Tū cæterorū Scytharum tum uero Sauromatarum uiuendi ritus. Quosdā enim adeo seuos atq; morosos: ut humana carne uescantur. Aliquos & ab cæteris abstinere animalibus. Alii quidē inquit ipsorū crudelitatem eloquunt quā nouere: quorum & grauitas & admiratio obstupefacit. Grauitas autē cū contraria dicat: etiā exemplificat ut de illis uerba faciat quos iusticia præditis uti moribus asserit. Esse enim aliquos Scytharū nomades qui equarū lacte allant cunctas æquitate supantes quorum poetæ mensionē faciat. Homerus quidem de lacthphagis Abiis idest duri uictus hominibus mortalium iustissimis qui terram iteneant. Hesiodus uero ī scripto de terræ ambitu. Sic enim uocat. Pheneum ab Harpyis in terram lacthphagorum duci dixit. Cuius deinde rei causam reddidit quoniā uictu sobrio & parco sūt. Non quæstuosi. Inter se sanctis utentes legibus Omnia cōmunia habētes cū reliqua tū uxores ac filios uniuersamq; ꝓsapiā. externis iexpugnabiles & inuicti: cū nihil possideant: cuius rei gratia serui fiant. Vocat autē Choerilis qui in Darii trāsitu cū rate quā ipse construxit Opiliones appellat Sacas origine Scythas: Asiā icolētes frugiferā creati ex nomadibus homīes ex iustis dom[i]bus Ephoꝝ etiā cū Anacharsim sapientē appellet ex hoc esse genere dicit. Vnū e septē sapiētibus cēseri cū moderatiōe & prudētia pfecta & intellectu. Eiusq; inuēta ꝓfert exuscitatores ignis folles. Bicipitē anchorā. Rotā figularē. Hæcipsa autē loquor apte haud ignarus: quod hicipse nō omnia uerissime ꝓferat. Et illud præcipue de Anachar side. Nā quomodo tota ipsa ex eius iuentione extat: quā Homerus antiquior illo nouerit: Ceu figulus cui dextra rotā quatit otius aptā: & reliqua. Cū autem communi quadam & ueteꝝ & posteritatis fama creditū sit: illos maxime nomadas seorsū ab aliis mortalibus habitantes lacthiphagos & abios & iustissimos esse: nec homeri figmentum fieri uoluit: Apollodorus illud significare. Iure etiā rationē de Mysis ī carmine ipso dictis subire eum oportuit: Putet ne etiā ficta de illis esse: cū poeta dixerit. Illustres mysos quis lac mulgetur equarum.

Cominus ii pugnant.

Vel eos qui Asiam icolunt accipit. Qui si in Asia habitantes accipit: maligne poetam interpretatur ut prædiximus figmentum appellans. Tāq in Thracia Mysi illi non ultra q̄ res ipsæ sint. Nostris ꝗtem annis Elius Cato ex transistrana regione quinquaginta Getarum millia in Thraciam habitatura traduxit. Quæ gens eadem qua Thraces utitur lingua

qui hac etiam ætate ibidem habitant. Mysique uocitantur. Videlicet qa
& prius eo nuncupabant nomine: habitantium quoque Asiam Mysoꝝ
translatum secum est nomē: quia affine nomen est magis ipsius Poetæ
historiæ: & eoꝝ declarationi Mysoꝝ qui Thraciam ĩcolunt sic prius uo
catorum. De his quidem satis Redeo deinceps ad ĩstitutam ordĩe descri
psionem. De Gens sane uetusta illa omittantur. Quæ uero nostra sentit
ætas huiusmodi fuere. Boerebistas uir natione Geta cum gẽtis eius præ/
fecturæ insisteret: homines frequentia belloꝝ: & cladibus afflictos refi/
ciendos esse curauit. Eosque eo magnitudinis extulit nunc exercitatione
corpoꝝ nunc uictus sobrietate nunc eductoꝝ obedientia ut ĩtra paucos
annos latum adeptus sit Imperium. Plurimosque fininmorum Getarũ
ditioni subdiderit. Traiectoque audacter Istro Thraciam diripiens us/
que ĩ Macedoniam & Illyricum magnum Romanis terrorem incusse/
rit. Deque Gallis finitimis Thracibus & illyriis prædas ĩgentes reporta/
uit. Boios autem & subditos Critasiro populos fũditus deleuit: simul &
Taurisos. Ad natiõis uero ipsius commoditatem adiutorem habuit Ce
neum uiꝝ magicis deditum; diu Egypti oras puagatum. Augurioꝝ pe/
ritum. Per quæ deorum responsa renunciabat: & paruo in tempore ĩ de
orum numero constituebat quemadmodum de Zamolxi narrauimus.
Ingentis obediẽtiæ argumẽtũ ẽ. quod eius suasiõe ĩducti uites excidere:
& sine uino uitam agitare consensere. Ipse autem Boerobistas ĩsurgenti/
bus nonnullis prius periit q̃ Romanus populus aduersus eum mitteret
exercitum. Regnique successores plures ĩ ptes diuisi sunt. nunc cũ Cæ/
sar Augustus cõtra eos quinquagita millium misit exercitum: tũc quat/
tuor ĩ ptes distincti erant. Huius autem generis partitiões ad tempus fu/
unt. Et aliæ alio in tempore. Fuit & alia Regionis diuisio ex antiquis p/
manens temporibus. Alios enim Dacos: Alios Getas appellant Getas q/
dem qui ad Pontum in orientem uergunt. Dacos autem qui ĩ oppositũ
uersus Germaniam & ad Istri fontes. Quos olim Dauos uocatos esse re/
or. Ex quo apud Athenienses Dauorum & Getarũ nomina seruilia plu/
rimum abundabant. Hoc sane credibilis est q̃ a Scytharum gente diri/
uari: quos Daas uocant. Longe enim illi prope Hyrcaniam popositi sũt.
Nec eo ex loco Athenas mancipia deportari est putandum. Seruos eni
aut e populoꝝ nomibus uocabant a quibus uectabantur: ut Lydũ & Sy
rũ. Aut iis maxie quæ illis ĩ locis magis ac magis usurpata erãt ut Manẽ
& Midã: ex Phrygia Tibiũqꝫ e Paphlagonia Genus inde: quæ Boerebi/
stæ ductu ĩ tantã cõscẽderat amplitudinem demum ob domesticas sedi
tiones: & ex Romanoꝝ bellis depressa est. Tamen adhuc ad millia ho/
minũ quadraginta emittere apte ualent. Per ipsos autẽ Marisus fluuius

Danubium influit p quē Romani milites uasa illis necessaria bellis deuehere solebant. Supiores enim fluminis partes uersus fontes usque ad præcipites eius decursus quos Cataractas nominãt. Dãubiũ uocãt. Quæ maxime per Dacorꝝ agrũ delabuntur. Alias uero inferiores usqꝫ in pontũ per Getas Istrum uocitant. Cæterꝝ idē Dacorum & Getarũ sermo est Græcis uero Getæ notiores fiunt quia frequentius ad utranque Istri ripam migrant. Accedit quod misis & Thracibus immixti uersant̃. Triballi quoque Thracia natio sunt quibus idē obuenit ut transmigrationes patiant̃ cũ finitimi aduersus inferiores insurgant quotiens ex ulteriore ripa Scythæ: Bastarnæ Sauromatæ uictoriã & quidem sæpe referant ut cũ in expulsos insultent uel in insulis uel in Thracia maneant aliqui. Nonnulli uero eiecti ab alterius partis incolis præsertim Illyricis ualentioribus. Aucto igitur plurimũ & Getarꝝ & Dacorꝝ imperio ad.cc.milirum millia exercitũ amplificarant. Hac uero tēpestate ad millia.xl.ipsorum contracta potentia est. Eoque prope peruentum ē ut Romano subdantur imperio. Necdum autē subiecti sunt Romanis omnino: propter quandã in Germanis positã fiduciã qui in eos hostilē gerunt spiritum Inter mare põticũ ab Istro ad Tyrã fluuiũ Getarꝝ solitudo preiacet plana tota & aquarꝝ indiga. Quo in cãpo Dareus Hystaspi filius destitutus: cũ traiecto Istro expeditionem suscepit aduersus Scythas maximũ iniit periculũ: ne toto cũ exercitu siti deleret̃. Qua re sero ĩtellecta remeauit. Posteriori tēpore Lysimachus contra gentem Getarum eorũque regem Dromicheten exercitũ ductans non solũ discrimen adiuit: sed etiã uiuus in potestatem pertractus est Rursũque salute donatus benignũ nactus Barbarũ: quēadmodum prius enarraui. Eruptioni uero fluminis magna propior est insula: Peuce nomine. Eã Bastarnæ cũ occupassent: Peucini sunt appellati. Sunt & aliæ insulæ multo minores supra istã sitæ: Et aliæ inferius mari proximæ. Cũque septena distinguatur in ostia maximũ ē quod Hierostomũ idest ostiũ sacrꝝ uocant: per quod supra nauigatio ad Peucē stad̃.c.ac.xx.paret. Infra ipsã Dareus pontē construxit: cum & supra construere ualuisset. Hoc autē ipsũ ostiũ primũ intra Pontũ nauigãti sinistrorsũ occurrit. Eorꝝ quæ deiceps sunt ad Tyrã fluuiũ nauigantibus in orientē cursus capessitur. Ab eoque septimũ distat ostiũ.ccc.circiter stad̃. Inter ipsorꝝ ostiorũ sane interuallũ exiguæ quædã existunt ĩsulæ. Tria quidem ora post sacrũ ostiũ exilia sunt ordine sita. Reliqua aũt illo quidem minora: cæteris uero ampliora existunt. Ephorus quiqꝫ Istrꝝ constare ostiis asserit. Hinc ad amnem Tyram nauigabilem.dcccc.stad̃ sut. Admedio in spatio duo ingentes lacus. Quorum unus ita aperitur: ut uice portus eo uti liceat. Reliquus ore caret. In Tyræ uero fluminis

ostio turris existit: quã Neoptolemi uocãt & uicus Hermonactis appellatus. Aduerso autẽ flumine nauigãtibus p stad.c.&.xl. utraq; ex ripa ciuitates occurrũt: hinc Niconia hic a Leua Ophiussa. Atqui fluuio propiqua tenẽt habitacula urbẽ.c.&.xx.stadiis ascẽdẽti occurrere dicunt. Distat autẽ Insula Leuca ab ostio per.d.stad. interuallum ĩtra pelagus educta. Achilli sacra deinde Borysthenes fluuius ad stadia.dc. nauigatiõi cõmodus. Cui alter amnis proximus est Hypanis. Ante Borysthenes ostiũ iacet Insula portum habẽs Cum uero Borysthenẽ.cc.stad. enauigaueris eiusdẽ nominis offert oppidum. Eadẽque urbs Olbia idest beata nominatur. Amplum sane Emporium quod cõdidere Milesii. Supra iacens regio uniuersa iter Borysthenem & Istrũ prima est Getatũ solitudo. Postea Tirrhegetæ. Post quos sarmatæ cognomẽto Iazyes & qui Basilei dicũt & Vrgi E qbus pars maxima nomadibus.i. pastoribus cõstat. Pauci agrorũ colẽdorũ studio tenẽt. Hos utrãq; Istri ripã ĩcolere sæpe traditur. Intra terram sũt Bastarne Thyrregetis uicini & Germãis. Et ipsi fere ex Germãis originẽ ducẽtes & ipsi plures ĩ uicos natiõesque diuisi. Nã Atmoni quidam dicunt atque Sydones. qui uero Peucen Istri insulam habitant Peucini Rhoxani uero magis ad Aquilonem spectantes iter Tanaĩ: & Borysthenem campestria pascũtur uniuersus autem aquilonaris & Germania usq; ad portas Caspias tractus cãpester est q nostras ad aures cognitionẽq; puenit. Num qui uero supra Rhoxanos habitent ignotum est nobis Rhoxani qdẽ aduersus Mithridatis Eupatoris ductores belligerarũt quibus Impator erat Tasius Aduenerãt autẽ Palaco Sciluro sotii. Cũq; pugnacissimi iudicarent contra ĩstructam egregie phalangem & armis ornatã natio barbara omnis infirma prsus appuit & nuda fere. Illi igit milibus quinquaginta cõsistẽtes aduersus millia.lx. militariter instructa ductu: & auspicio Diophanti ducis Mithridatici resistere ac suffetre non ualentes impum maxima ex pte trucidati sunt. Vtuntur autem galeis ex crudis boum coriis thoracis & scutis Ad pcuciendũque lanceas habent arcusque & gladios. Reliquæ fere huius generis plures. Nomades & enim tentoriis utunt centonum ĩstar pilo contextis in plaustris uitam degẽtes. Circumque tentoria pecora comitant a quibus uictum captant. Et alunt lacte caseo carne. Pascua uero sectantur loca semper hærbosa permutãtes. Hybernis quidem temporibus Meoticis uersãtur in paludibus. Aestiuis uero per campestria uagant. Regio uniuersa hyemes habet asperas usq; ad uicina mari loca: quæ ĩter Borysthenem & Meoridis paludis ostium iacẽt. Et ex maritimis sane quæ maxie ad aquilõem accedũt: & ad ipsũ Meoridis ac magis etiã Borysthenis ostium: & ĩteriora sinus Tamyraci & Carpãieti: ad quẽ magnæ Cherõnesi

tellus angusta:idest Isthmos pertinet.Frigoris autē documētum ē icola/
rum:licet in cāpis habitātium.Nā nec asinos alunt.Est enim rigoris ipa/
tiēs bestia.Boues sine cornibus generant:& nōnullis lima desecāt:quo/
niam hæc particula frigus sufferre nequit.Equi pusilli sūt.Pecudes ma/
gnæ:æreæ scindūtur Hydriæ.Quæ uero intra sunt cōgelant.Quid de
ipsius gelu uehemētia:qd de aliis ad Meotidis ora puenientibus:Alue/
us nāq; e Panticapeo ad Phanagoriā plaustris deambulatur adeo ut coe
nū uia tota fiat.Destituti uero in glacie pisces ligonibus effodiuntur. ad
Gangamā:sic enim locū appellant.Præcipueq; Antacei delphinibus ma
gnitudine pares:memoriæ quidē pditum ē Neoptolemū Mithridatis
ducē eodē in cursu æstate quidē nauali pugna barbaros:hyeme autem
equestri prælio superasse.Vites autē in Bosporo per hyemē terra infodi
perhibēt:cū multum agri metant.Scriptis etiā mandatum est uehemē/
tes ibidē æstus effici:aut forte quia insueta sūt corpora:aut quia p id tē/
poris nullæ spirāt auræ:aut qa aeris crassitudo plus caloris cōcipit:quē/
admodū i nubilis solis agūt radii.Cæterę Ateas latius in eius loci Barba/
ros regnum tenuisse credit:Is qui aduersus Amyntæ filium Philippū
bellū gessit.Post oppositam Borystheni isulā:deinceps ad solem orientē
nauigatio est ad promontoriū ubi Achilleos dromos:idest Achillis cur/
sus dicit.Nudus quidem locus ē quem sacrę Achilli lucū uocitant. De/
hinc Achilleos dromos:& inter mare porrecta Cherōnesos.Est enim ad
oriētem spectans fascia quædā in stad mille pducta longius:latitudinis
stad.duum minus iugeribus quaternis distans ex utraq; ripa ceruicis il/
lius stad.lx.arenosa.Aquam tātum habens fossilē.In medio Isthmo col/
lum ē stadia ad.lx. Terminatur uero ad pmontorium quod Tamyra/
cum appellant.Stationem habens in ripam continentem pspectantem.
Post illam sinus ē Carpineites magnitudinis nō modice tēdens i Aqui/
lonē stadia circiter mille.Sunt qui usque ad situm stadia ipsa triplicāt.
Hi autem Taphii nominant. Sinumque eodem quo promotorium no
mine uocitant.Hic ille sinus ē qui putrē(sic enim dicunt)a mari lacum
stadia.lx.separat.Efficit etiam pœninsulam siue Cherōnesum quā Tau
ricam siue Scythicam dicunt. Cuius Isthmus.ccc.&.lx. dicit Putrē ue/
ro lacum stad quattuor millibus contineri differūt:Meotidisque portio
ē quæ ad occasum spectat.Magno eni illius ore occludit. Paludosa ue/
hementer ē uixque nauiculis subtilibus nauigabilis uenti nāque coenū
facile detegūt dehinc rursum opplent.Adeo ut paludes ipsæ maioribus
Cymbis peruiæ nō sint.Sinus ipse tris patuas quidē habet Insulas nō/
nullas cecis sub aqua saxis plenas internauigandum occurrentibus. Na/
uigantibus sinistra:pusilla quædam offert urbs. Et alter Cherrōnesitæ

portus.Ingens quoddam in meridiem porrectum extendit᷑ promonto/rium nauigãtibus:Id autẽ totius Cheronnesi pars una ẽ ubi sita ciuitas existit:quam Heraclienses Ponti accolæ:coloniam deduxerunt. Id ipsũ Cheronnesus appellat᷑ a Tyra fluuio distãs stad. q̃ter millibus.&.cccc: cursu maris emetiendo.In ea uirginis Sacellum est deæ cuiusdam: cu/ius & nomẽ habet promontorium ante urbem iacens stadi.c. Partheniũ idest uirginem appellatum.Deæque illius ædem habet & statuam.Inter urbẽ & ꝓmontorium tres iacent portus.Postea antiqua Cherõnesus ex/cisus.Post eam portus oris angusti. Ad eum maxime Tauri natio Scy/thica latronum manus constituebant impetu in eos facto:qui eo diuenis/sent. Vocat᷑ autem pactoꝝ portus Ab hoc alter efficitur portus: Cenun tem uocant.Est uero.lx.stad.Isthmus.Hic ẽ Isthmus qui paruã Cherõ/nesum quam diximus magnæ portionẽ Cheronnesi habẽtem occludit. Habens eodem nomine ciuitatem Cheronnesum uocitatam. Hæc ãtea libera ꝓpriis uiuens erat legibus. At deinde a Barbaris direpta eo neces/sitatis adducta est ut Eupatorem Mithridatem sibi præsulem delegerit aduersus Barbaros bellaturũ. Qui sup Isthmum usq; Borysthenem te/nent:atq; Adriã.Hæc contra Romanos præludia parabant᷑.Ille igit᷑ per has tantas spes in Cherõnesum cum misisset exercitum: pariter contra Scythas arma intulit.Et Scilurum ac Sciluri liberos circa palacium ĩ ca/ptiuos habuit.Eos autẽ quinquaginta fuisse Posidonius scribit:cũ Apol lonides octoginta affirmet.Sic potitus est Bosporo accepta loci ditione a Perisade ultro qui eũ præfectus obtinebat. Eo ex tẽpore ĩ hunc usq; diẽ Cherõnesitaꝝ ciuitas Bosporanis regulis subiecta est. Ctenunta urbem a Cherõnesitaꝝ oppido & pactoꝝ portu æquali distare liquet ĩteruallo. Post hunc autem portum ad usque Theodosiam urbẽ taurica ripa p stadia mille longitudinem aspa montanaq;:& Aquilonibus ꝓcellosa cõ/sistit. Ante ipsã uero ꝓmontoriũ ĩ pelagus ualde procũbit ĩ meridiẽ uer sus Paphlagoniam Amastrũq; urbem ꝓcumbẽs. Appellatur autẽ Criu Metopon.Hoc est frõs Arietis.Opponiturque illi Carambis Paphlago/num promontorium quo põtus Euxinus geminum diuidit᷑ in pelagus. Id utrinque angustat Euripus.Cæteꝝ Carambis a Cheronnesitaꝝ urbe stad᷑.duobus millibus &.d.abest.Ab Arietis autem fronte numero ual de minore.Complures ex iis qui ipsum pernauigarũt Euripum utraq; simul spectasse ꝓmontoria nũtiãt.In rigore Tauroꝝ mõtana:& montẽ esse Trapezuntẽ ferunt.Quo nomine & ciuitas appellabatur ad Tiba raniam:& Colchidem pertinens.In eadẽ regione & Cimmerius est mõs in quo magnus fuerat Cimmeriorum ad Bosporum potentatus ubi & sinus Cimmerius uocat᷑ quodcũque paludis Meotidis ostium cõtinet.

Post iam dictam montanam regionem Theodosia iacet ciuitas campos
habens ubertate præstãtes. Ac portum uel centenis nauibus accommo
dum. Iste finis antea & Bosporanorꝝ & Taurorꝝ agro fuerat adscriptus.
¶Tellus alia deinceps fertilitate conspicua ẽ usqꝫ ad Pãticapeum Bospo/
ranorꝝ Metropolin. Ea uero in ostio Meotidis sita ẽ: Inter Theodosiã &
Pãticapeum stadꝰ. d.ac.xxx. interuallum ẽ. Ora frumenti ferax: uicos ha/
bet multos: & urbem portus optimi: quam Nympheum uocant. Est ue
ro Panticapeum tumulus frequentibus circũpositis habitaculis insignis
ad stadꝰ.xx. Ad ortumque portũ habet & naualia ad naues.xxx. Habet
& arcem a milesiis conditam.¶Leuconis autem ætate Sagauri atque Pari/
sadæ regali gubernabatꝰ statu mľtos per ãnos: & ora hæc & finitimi om
nes accolæ qui Meotidis ostium utroque ex latere tenent. Idque usqꝫ ad
Parisadæ regnum qui Mithridati tradidit imperium. hi uero licet æqui
tate & mansuetudine plures ornati essent: tyrãni tamẽ uocabanꝰ a pari/
sade ac leucone sumpto principio Parisades etiam in deorꝝ numerũ rela
tus est. Eiusdem nominis nouissimus Rex fuit: qui cum exigentibus so/
lito magis tributũ barbatis resistere nequiret: Mithridati cognomĩe Eu
patori regnũ tradidit. Ex illo ad Romanos puenit imperium. Maior au/
tem illius pars in Europa est: cum & in Asia pars una sit. Os ipsum Me/
otidis Bosporus appellatꝰ Cimmerius. Eius uero initium ab ãpliore lati/
tudine ad stadꝰ.lxx. ubi & Panticapeis locis ad Phanagoriã ꝓpĩquissimã
Asiæ ciuitatẽ diuisionem inchoant. Terminatꝰ autem ad angustissimũ
Euripum. Hæc uero angustia Asiam ab Europa sepat. Simul & Tanais
fluuius ab arcto in paludem & eius ostium contra influens: Duobusque
iis in paludem erumpit alueis ad stadꝰ inter se.lx. distantibus. Extat & ea
qua flumen appellatione oppidũ amplissimũ sane barbaris mercaturæ
diuersorium post Anticapeum. Intra Cĩmerium uero Bosporũ nauigã/
tibus e sinistra Myrmecium offertur oppidulum a Panticapeo stadꝰ.xx.
A Myrmecio autem stadꝰ bis totidẽ uicus abest partheniũ: qua ĩgressus
est ãgustissimus stadꝰ.xx. Cui oppõitꝰ uicus Achilleius nomĩatus ĩ Asia.
Hoc ex loco rectus ad Tanain & insulam inter eruptiones iacentẽ cur/
sus accipitur stadꝰ. duobus millibus: atque.cc. Hunc paulo supexcedit
numerum præter Asiam nauigatio. Triplo uero maior a leua usque
ad Tanain nauigatio. In qua situs est Isthmus. Hæc ad Europam uni/
uersa nauigatio solitaria est. A dextra uero minime solitaria tota paludis
circuitio stadꝰ. viii. millibus constare traditur.¶Magna uero Cheronne/
sus idest poeninsula: ipsi Peolponneso forma & magnitudine perquam/
similis est: eam uero totam Bosporani principes bellorum assiduitate
uastatam habent. Illam ante Bosporanorum Tyranni paruam quidam

meotidis ori:& Páticapeo adiacẽtem:usq; Theodosiã tenebãt. Plurimã
uero ptẽ usq; ad Isthmum:sinumq; Carpenitem Tauri habebãt. Ea ue
ro gẽs ẽ Scythica Hæc autẽ ora tota: & aliqua extra Isthmũ usq; ad Bo
rysthenẽ parua Scythia uocabat᷑. Propter transeuntium uero Tyrã flu
uium & Isthmum & eã terram habitantium:multitudinem huius etiam
ps magna Scythia:pua nũcupara ẽ. Cum thraces ptẽ ui ptem loci mali
gnitate(Est enim plurima palustris)cõcesserint. Cheronnesus sane ĩ ma
re uergẽs usq; Theodosiã:tota frugifera ẽ iti cãpis. Non sic autẽ monta
na frumẽto admodũ beata. Vbicũq; forte fossore ꝓscissa ẽ. xxx. reddit.
Mithridati modioꝝ.c.&.lxxx.millia:tributi nomine soluebãt. Ducenta
uero argẽti talẽta:cum Asianis locis Sindicen circũadiacentibus. His ex
locis ad græcos frumẽtarii cõmeatus erãt. Sicut e palude Salsamẽtaria.
Traditũ uero est:Leuconẽ Regem decẽ ac ducẽtas modioꝝ miriadas e
Theodosia Atheniensibus trãsmisisse. Est autẽ Mirias decẽ millia cõti
nẽs numerus. Hos ipsos autem peculiariter agricolas nominabãt. Quia
qui sup eos assistunt Nomades idest pastores cũ alius generis carnibus
quidẽ tum eqnis alunt᷑. Et equaꝝ caseo:& lacte & acetoso lacte quod illi
arte quadam cõdiẽtes eximiũ habẽt obsoniũ. Quã ob causam poeta oẽs
eius tractus incolas lactiphagos appellabat hi quidẽ ipsi Nomades bel
landi magis q̃ latrocinãdi studio tenent᷑. Ipsi enim ꝓ eoꝝ finibus bella
suscipiunt. Siqui colendæ telluris uoluntate ducant᷑:iis terraꝝ usum cõ
cedũt quaꝝ causa libẽter tributa suscipiunt moderate quidẽ magis quã
ad nimiam auariciam imposita nam diurna:& necessaria uitæ iniungũt.
Quod si nõ tribuant᷑ in eos bella suscitant. Sic eos iustos piter:& Abios
hos eosdem uiros poeta nuncupauit Cum tributis recte presolutis:nul
lo pacto bellaturi consisterẽt. Contra uero nõ presolutis armoꝝ uiribus
confisi insurgunt. Similiter & aduersus incursantes aut facile uindicatu
ri aut impetum ꝓpulsaturi. Quemadmodũ Asãdrum factitasse scribit
Hypsicrates:qui ipsius Cherõnesi Isthmum ductis mœnibus uallauit:
ad Meotidẽ.ccc.ac.lx.stad᷑ spatio ad singula stadia turres decẽ ædificãs.
Cæteꝝ ipsius agri cultores magis ac magis cõitate conditi:& ciuili cõsu
etudine fama ipsa prædicãt᷑. Qui ueto quæstuosi sunt:& maritimis ob
uersati actionibus ab latrocinandi uix abstinẽt iniuriis & auiditate lucrã
di. In dinũeratiõe aũt locoꝝ ipsius Cherõnesi & castelloꝝ mĩtus astitit
duæ Scylurus eiusq; liberi cõdiderũt qbus ad discursatiões arcibus ute
bãt᷑. Aduersus Mithridatis duces Palatiũ & Chabũ. Erat & Neapoliis
& Eupatoriũ ædificãte Diophãte duce Mithridatico. Est ẽt ꝓmõtorium
ab Cherõnesitarũ muro ad.xv.distãs stadia ĩgentem sinum efficiens ad
oppidum uergens supra quem salsus incumbit lacus salinam habens

Hic etiam Ctenus erat ut igitᷣ hæc duo regii ductores obtinerent in ob/
sidionē iam dicti promontorii imposito præsidio locū muro circūualla/
runt. Et illius sinus ostiū usq; ad oppidū aggere ducto munierūt ut iter
facile pedestre fieret: & ex ambabus unā quodāmodo ciuitatē efficerēt
unde facilius Scytharꝝ impetum excluderēt. Postea uero q̄ murꝝ Isthmi
spectantis Cenuntē inuaserunt: & iniecto calamo fossā exaggerarūt quā
interdiu ponte cōstructo iunxerūt: Regii milites noctu incenderūt. Et quo
ad illos in potestatem redegerūt: obstinate pdurarunt. At nūc omnia sub
Bosporanis subiecta sūt regibus quos populus Romanus instituerit. Scy
thicæ gentis & Sarmaticæ mos pprius ē equos eunuchos facere: ut man
suetiores ad parendum fiant. Parui enim sunt: at celeres & acres atq; re/
belles. Venatiōes illis sunt intra paludes quidem ceruorꝝ aprorūque. In
campis autem onagrorꝝ & caprearꝝ. Hoc autem locis illis peculiare ē ne
aquilā gignāt. Inter quadrupedia bælua ē quam Colon appellāt: magni
tudine inter ceruum & arietē albicāte corpore: eximiæ super hos leuitatis
ad cursum: naribus potās trahit ad caput: hinc postmodū complures ad
dies seruās: adeo ut p carētes aquis agros facile pabulum carpat. Huius
generis uniuersa extra Danubium regio ē in medio Rheni & Tanaidis
spatio iacēs ad Ponticū mare Meotidemque ptēsa paludē. De reliqua p
te Europæ. Reliqua pars Europæ intra Istrum ē & maris circuitum. Hu
ius initium ab Adriatico sinu usque ad sacrꝝ Istri sumitur ostium: In qua
& Græcia & Macedonum & Epiri gentes comprehendātur: & super eos
ad Isthmū ptinētia. Et ad utriusque littoris pelagus Adriaticum ac pon
ticum. Ad Adriaticū quidem Illyricus tractus est: ad alterꝝ uero usq; ad
Propōtidē & hellespōtum ora Thraciæ locata ē. Et siqui admiscentᷣ his
Scythæ uel Galli. Ab Istro autem exordium ii capiāt oportet: quibus tra
ctandi sūt ordinatim loci situsque dicendi. Hæc autē Italiam & Alpes &
Germanos & Dacos & getas attigunt. Hæc etiā bipartito pcurras. Quo/
dam enim modo una ducta quasi linea parallela mōtes Illyrici & Peoni
ci & Thracii inter se distāt: quæ ab Adriatico sinu in Pontum usque per
ueniat: cuius ptes in aquilonē spectātes inter Istrum mōtesq; cōsistūt. In
Austrū uero Græcia tellus: & usq; in mōtanos tractus barbara. In pōtū
quidē uergit mons Emus cæteros eius spatii magnitudine ac sublimita/
te superās: mediamque Thraciam diuidens. E cuius uertice (ut autor est
Polybius) utrūque mare cernitᷣ. Minime uera dicens. Nam ingens inter/
uallum est ad Adriam & obscurantia permulta. Ad Adriaticum nan/
que tota ferme Ardea: In medio autem peonia & hæc celsa tota. E cu/
ius latere utroque in Thraciam quidem Rhodope propinquus & sub
limis sane mons est post Emum. Altera ex parte ad septentrionem ora.

Illyrica:& Augaritarų regio & Dardanica. De Illyricis igitur dicendi su/
mamus initium: quæ Istro sunt alpibusque contigua: interque Italiã &
Germaniã iacentia.Incohant autẽ a lacu uindelicorų & Rhetorų & Toe/
niorų.Ipsius profecto oræ partẽ desolatã fecere Daci superatis bello Bo/
iis atque Tauriscis.Ea Gallica natio est Cretosiro subiecta.Eam suæ diti
oni subiectam regionẽ asserenti tametsi Parisius amnis disterminet qui
e montibus per Scordiscos Galatas appellatos in Istrum influit Et enim
illi cũ Illyricis:& Thracibus promiscuæ habitabant.Cæterum illos qdẽ
Daci deleuerunt.Hos autem crebro in bellorų usum socios adsciuerunt.
Reliquam plagã pannonii obtinent usque ad Segesticam atque Istrum
ad septentrionem atque orientem. Ad reliquas uero partes amplius etiã
porriguntur.Cæterum Segestica urbs est Pannoniorũ ubi fluuii plures
confluunt.Omnes sane nauigationibus idonei Arx in gerẽdo contra Da
cos bello natura perutilis:Subiacet enim Alpibus ad Iapides usque pro
rendentibus nationem Gallicã simul ac Illyricam.Ex iis locis complures
labuntur amnes quibus cum aliunde:tũ ex Italia multa conuehunt one
ra.Nam post promontoriũ ex Aquileia conscendentibus Naupontum
stad.sunt.ccc.l.Ad quã Rhede perducuntur.Ea uero est Tauriscorum
colonia.Quãquam nonnulli.d.esse dicant. Promontorium illud:quæ/
dã est Alpium pars humillima quæ ex Rhetica usque ad Iapides porri
guntur.Hinc montana attollitur denuo ad Iapides Regio quam Alpiã
uocant.Pariter e Tergesta pago Carnico:transmisso est per promonto/
rium ad paludem nomine Lugeum.Naupõto proximus ẽ fluuius Cor/
coras qui onera excipit.Hic sane Sabon intrat. Sabusque in Drabon in
greditur.Hic uero in Noaron penes Segestam. Hinc Noarus augetur
accepto Calapi qui ex Albio monte fluens per Iapides Danubium illa/
bitur ad Scordiscos. Hæc ipsa nauigatio magna ex pte per fluuios ĩ A/
quilonem ex Tergesta in danubium cursum habet:p stad. circiter mil/
le ac.cc.Penes Segesticam castellum est Siscia & Sirmium ea ĩ uia sitũ:
quæ in Italiam ducit.Pannoniorum gentes sunt Breuci Andizetii Ditio
nes Pitiuscæ Mazei Desitiate quibus Baton imperauit.Et alii conuentus
ignobiles in Dalmatiam usq; distẽti.Sũt & Sardei ad meridiẽ pcedẽti.
Quorų ab initio Adriæ sinu:regio montana ad Rhizonicũ sinũ pgredi/
ens:agrũq; Sardieorų iter mare gẽtesq; Pannonias cadit.Hoc ex loco de
cõtinuo orbis circuitiõe dicturis ferme faciẽdũ ẽ initiũ pauca de supius
dictis reperẽtibus.In ipso sane Italiæ ambitu:diximus primos Illyrici lit
toris Istros esse:Italiæ carnisq; uicinos & usq; ad Polam ciuitatem Istriæ.
Huius tẽporis Imperatores Italiæ terminos extendere. Hi qdem ab itimo
sinu stad.circiter.dccc.sũt. Totidemq; e promõtorio ante urbes posito

Anconem conspectantes. Cum dextrorsum habeas oram uenetica͂. To/
ta uero Istriæ nauigationis longitudo. M.ac.ccc. producitur stadiis. ¶De/
hic cursus Iapidicus stad̃. M. continetur. Iapides enim ĩ Albio monte si/
ti sunt qui Alpibus posterior est excelso admodum. Hinc q̃dem ad Pã/
nonios Istrumque pertinentes. Hic autem ad Adriaticum mare. Pugna
ces quidem. Cæterum ab Augusto Cæsare tandem expugnati ad unũ.
Eorum oppida Metullim. Arupinum Monetium. Ṽedonis urbs Loci
autẽ ĩfœcundi Alica & miliũ plurimũ gẽticibus. Ritu gallico armãt̃ Il/
lyricorum quoque more ac Thracum stigmatici ¶Secundum Iapides in
Liburnos est nauigatio priore maior stad̃. In ipsa nauigatione fluuius oc
currit aduersa cum oneribus nauigandus aqua usque ad Dalmatas &
Scardo oppidum Liburnicum. Ad oram uero omnem quam dixi mari
timam Insulæ sunt quas Absyrtidas uocant. Circa quas Medea fratrem
Absyrtum cum eam p̃sequeret̃ necasse tradit̃. Inde Cyratica est ad Iapi
das ptinens Postea Liburnides: numero. xl. Post illas aliæ Insulæ iacens.
E quibus nobiliores pariter Tragurium ab Isseis cõditum. Pharos: quæ
ante Paros dicebat̃ a Pariis ædificata. Huius oriundus fuit demetrius
Pharius ¶Dehinc Dalmataꝝ littus & eoꝝ Emporium Salone. Ea gens an
nos compluris aduersus Romanos bella gessit. Castella ad. l. habuerũt:
dignitare præstantia. In his & oppida quædam Salonas Priamonem Ni/
mam atq; Sinotium: & nouũ & uetustum. Quæ Cæsar Augustus uasta
uit ĩcendio. Extat & Andretrium munitus admodum locus. Daimmiũ/
que ampla sane ciuitas a qua & cognomen gens illa uendicat. Eam Nasi
ca exilem reddidit Agrumque desolatum pecori pascendum tam ĩpro
ba ĩcolarum etat auaritia. Nam Dalmatarum mos ꝓprius est p̄ octen/
nium ab inquilinis tributa exigere. Solent & illi nullo cum maritimis
uti numo. Cum Barbaris communiter usurpant. Mons est Adrius me/
diam diuidens Dalmatiam hic ad mare hic autem ad terram reliquam.
¶Post Varo fluuius est cui adiacent Daorizi Ardei & Plerei. Quibus pro
p̃iqua est Insula Melena quam Corcyram appellanr. Et oppidum quod
cõdidere Gnidii. Ardieorum est primo quidem Paros dehinc uero Pha
ros dicta. Eam ædificauere Parii Posteritas autem Ardieos uocauere Va
ralios. Verum reiecerunt illos Romani in interiora terræ longius a ma/
ri cum latrociniis cuncta uastarent. Et agris ĩcumbere colendis coegere.
Asp sane & sterilis ager est & hominum minimæ culturæ deditorum.
Adeo ut fũditus deleti ferme defecerit. Quod & reliq̃s eius ore mortali/
buo obtigit. Nã q̃ prius porẽtia ualebãt ad ima redacti euãuere. Sicut ex
Gallis Boii: & Scordicæ. Ex Illyriis uero Autariatæ & Ardei & Dardanii.
Ex Thracibus Triballi. Hi q̃dẽ p̃ricipio ĩter se prœlia cõserẽtes: Postea

uero Macedonicis armis: & Romanis debellati sunt. Post Ardieorum
& plereorum otam marinmã Rhizeorꝝ sinus ẽ & Rhizonis oppidũ cũ
qbusdam castellis. Et Drilo fluuius cuius aduerso flumine nauigario ad
ortum usque ad Dardanicos porrecta ꝓpinquat Macedoniæ gentibus.
Propíquat & Peonibus ad meridiẽ. Sicut & Autariatæ & Dasaretii. Cũ
alii aliis ex locis íuicem finitimi sint Ipsi & Autariatis Dardaniorꝝ sũt Ga
labrii apud quos & urbs peruetusta & Thunate ipsis Medis quæ gens
Thracia est. ad orientem uicini. Dardanii natio ꝓtsus Agrestis: Adeo ut
sub fimo speluncas defossas ícolant: degãtqꝫ. Studio tamẽ capti musicæ
Tibias & fides: & id genus ístrumenta usurpãt. Hi qdem mediterrane
am habitant. De ipsis posterius mentio facienda erit. Post sinum uero
Rhizicum Lissi oppidũ ẽ & Acrolissi & Epidamnus: quã Corcyrei con/
didere. hoc tẽpote dicta Dyrrachium ab Cherõneso: ubi sita ẽ: nacta uo
cabulũ: Dehinc Apsus amnis & Aous: sup quo Apollonia ciuitas extat:
optimis instituta legibus. Eam Corynthii & Corcyrei ædificauere. A flu
mine qdem stađ. x. longe abest. A mari uero. lx. Cæterꝝ Aoum Eantem
hecateus appellat: asseritqꝫ eodẽ ex loco circa lacmũ: immo uero ex co/
dẽ sinu: Inachũ quidẽ aduersus austrũ argos irrũpere. Eantem uero uer/
sus occasum í pelagus Adriaticũ. In ipsis autẽ Apolloniatarꝝ finibus ce/
leber locus extat: quẽ Nympheum uocitant. Ibi uero & petra est ignem
uomẽs: cui fontes subsunt: qui aquas tepidas bitumẽque scatent dũ ipsa
Bituminis petra (uti par est) urit͛. Prope uero in tumulo eius metalli ef/
fosilis locus est quod excisum temporis spatio denuo replet͛. Cumqꝫ tel
lus intra fossas aggesta sit í bitumẽ trasformat͛: Possidonio teste. Idẽ me/
moriæ prodidit terrã uinetis consitam bitumíe refertam quæ í Seleucia
pieria iacet: uineis esse remedio quæ pediculosæ sint. Eas enim si cũ oleo
illã íunxeris bestiolas: priusq̃ ad germina e radice ascenderint necare. E/
ius generis aliam Rhodi eo tẽpore fuisse reptam quo ibi præturam ad/
ministrabit. Sed oleo amplius opus fuisse. Post Apolloniam: Belliaca ẽ:
& Oreum eiusqꝫ Emporiũ Panarmus idest cõmoda cũctis statio. Iugaqꝫ
Ceraunia: Hic sinus Ionii os: & Adriæ capit initium. Os quidem ipsum
utiqꝫ cõmune est. Differt autem Ionum. Idcirco primæ huius maris par/
ti appellationẽ affert. Adriæ uero írestinum mate: usqꝫ ad extremum re/
cessum nomen accepit. Hoc autem tempote etiam uniuersum. Horum
nominum alterum ab uiro Anare descendere: Theopompus autor est
qui eorum locorum tenuit imperium. Vnde & natio est. Adriam uero
a flumine cognomine idem assequutum. A Liburnis ad Ceraunia stađ.
sunt paulo plura supra duo millia. Totam uero ab initio recessu naui
gationem dierum sex Theopompus diffiniuit. Tractus autem Illyrici

longitudinẽ pediti.xxx.dieꝝ ait. Ar mihi amplius esse uidet̃ Alia quoq;
fide minime digna tradit. Maria ipsa cõmisceri. Ideo quia in urbe Naro
ne tegula Chia & Thasia inueniat̃. Et utraq; maria e monte quodã spe
ctari. Et Insulas Liburnas ita constituit ut stad̃.d. circuitionẽ habeant &
Istrũ in Adriacũ pelagus uno itrũpere ostio. Talia & Eratosthenes scri/
bit. Quædã autẽ sũt e uulgi sermonibus audita quẽadmodũ Polybius:
& de illo & de aliis scriptoribus dixit. Vniuersus igitur oræ Illyricæ cur
sus maritimus portus habet optimos. Ita enim & ex perpetuo ipsius litto
re: & ex ipsis propinquis Insulis euenit. E contra uero Italicũ littus Illyri/
co obiectũ se habet: quod iportuosũ prorsus est. Aprica itaque Regio si
militer frugifera bonisq; feracissima fructibus oliuetis uinetisq; specio/
sa nisi sicubi rara & aspera omnino rupes iacet. Talis cũ plaga esset Illy/
rica maritima præsertim spreta prius erat uirtute locoꝝ fortassis ignota:
Idq; ut plurimum ꝓpter agrestes hominũ ritus gentẽq; piraticam. Sup
hãc sita regio tota montana frigida & niualis est Ampliusq; ĩ aquilonem
spectat adeo ut rato uitẽ ferat. In altioribus uero & ãplioribus locis mon
tanæ sũt planities: quas Pãnonii tenent in austrũ usq; Dalmatas & ardie/
os porrectæ ad septẽtrionẽ Istro terminante. Ad orientem uero Scordi/
scis proximæ: qua Macedonũ Thracũq; montes existunt. Fuerunt autẽ
autariate Illyricoꝝ gens amplissima atque optima: qui cũ ardieis assidue
belligerabant. Belloꝝ causa erat Sal: quod in eoꝝ finibus coagulatur ex
aqua quæ e uase quodã uerno stillat tempore. Exhaurientibus enĩ & de/
ponentibus sal ipsũ die quinto coagulat̃. Conuenerat aũt inter eos: ut p
uicissitudinẽ congelatorio uterent̃ loco. Conuenta uero transgressi ma/
nus conferebant. Cæteꝝ Autariate Triballos ab Agrianis usq; ad Istrũ
pertinentes aliquando deleuerunt. Erant autẽ dieꝝ quindecim iter ex
aliis Thracibus & Illyricis protensi. Extincti uero prius a Scordiscis fue
rãt Postea autẽ ab Romanis qui etiã Scordiscos diutius potentissimos
debellatũt Enimuero ii penes Istrũ habitarãt: duas ĩ partes diuisi. Nã &
alii magni Sordisci appellari sũt. Alii uero parui. Illi quidem duos inter
fluuios habitabant. Istrũ illabẽtes. Alter noarus appellat̃ præter Segesti/
cã fluens. Alter Martus: uel ut alii Bargus. Parui aũt ultra Istrũ ĩcolebãt
Triballis & Mysis finitimi. Quasdã etiã ĩsulas habebant Scordisci. Ea
aũt magnitudinis aucti sũt: ut usq; Illyricos & Peonicos & Thracios pro
uecti sint termios. Cõplures igit̃ iacẽtes ĩ Istro Insulas occupauere. Ipsi
etiã urbes habuere Heortẽ: & Capedunũ. Post Scordiscoꝝ agrũ ad Istꝝ
qdẽ adiacet Triballorum & Mysoꝝ plaga: De qbus supius mẽtio a no
bis facta est. Et paludes Scythiæ intra Istrum quam minorem uocant.
Et harum meminimus superius. Habitant & isti & Crobyzi & alii quos

Trogloditas uocãt:ad loca quæ ad Calatin & Tomæem & Istrum ptiněť.Dehinc Emi accolæ & qui usq; i Pontum uergũt.Coralli & Bessi &
Medo⁊ quidã & Dantheletæ. Hæc uero uniuersa latronibus refertissi
ma loca.Bessi magna ex pte montẽ Emũ incolunt:& propter latrocinan
dum latrones uocitanť.Quidam Calybitæ & Lyprobii:Rhodopæ ꝓpi
qui atq; Peonibus & Autariaris & Dardaniis ad Illyricũ In horũ medio;
& Ardieo⁊ Dasaretii iacent & Hybrianes & gentes aliæ obscuræ quas
cum diriperent spoliarẽtq; Scordisci:desolatum reddiderũt agꝛ̃ & mul
ro⁊ die⁊ nemoribus inaccessis referserũt.Inter Ist⁊ & montes.ex utroq;
Peoniæ latere maritima ponti ora ꝓtendiť.Ab ore sacro Istri ad mõtanã
usq; Emi plagam. Ostiũq; Byzãtico ꝓpinquũ quẽadmodũ littus Illyri
cũ adeuntes usq; ad Ceraunios mõtes ꝑuenimus: qui extra tractum exi
stunt Illyricũ: ꝓprium tamẽ quendã habẽs terminũ.Mediterraneas ue
ro istis gentes terminauimus cũ ad huiusmodi descriptionẽ insigniores
fore tum ad præsentia:tũ ad posteriora putaremus.Eodẽ modo i ore hu
ius loci maritima ꝗ̃uis montanã egrediatur lineã:ad proprium tamẽ ali
quem terminum finiť: Ponti scilicet ostium & ad ea quæ modo & ad ea
quæ deinceps agent.A sacro igiť ostio Istri dextrorsũ habenti littus ꝑpe
tuũ oppidulũ occurrit Ister nomĩe:ad stađ.d.A Milesiis ædificatũ.Inde
Tomis oppidulum alte⁊:ad.cc.l.stadia.Dehinc urbs Callatis i stađ.cc.
&.lxxx.ab Heracliensibus deducta colonia.Postea Apollonia stađ.M.
&.ccc.Milesio⁊ colonia.Cuius maior muri portio quadam i exili condi
ta Insula est,Vbi Apollinis Sacellum existit. Quo ex loco.M.Lucullus
Colossum extulit & in Capitolio collocauit. Fuit autẽ Apollinis statua:
Calamidis opus,In medio autẽ Calatidis:& Apolloniæ spatio Bizona ia
cet maxĩa ex pte sui terræmotibus absorpta.Inde cruni:& Odessus Mi
lesio⁊ colonia.Et Naulochus: Mesembrianorũ castellum. Postea mons
Emus:ab hoc usq; mare ꝓgrediens.Deinde Mesembria Megarensium
colonia quã antea Menebram uocabant ueluti Menopolis; idest Mene
ciuitas.Eius enĩ ædificator Menas appellabať.Brea uero sermone Thra
tio ciuitas nominať Sicut & Selyos oppidũ Selymbria dicta est. Et sic
Enus quãdoq; Poltyobria nominata erat.Deinceps Anchiala castellũ:ab
Apolloniatis conditum Aquæ & pollonia dicebať. Hoc in littore Cere
rizis ꝓmontorium prominet. Locus munimĩe ualidus quo aliquando
Lysimachus opũ suarũ Thesauro:& ærario usus est.Rursus ex Apollo
nia ad Cyaneas ĩsulas stađ.sũt.M.&.d.In eo autẽ interuallo Thynia A
pollonita⁊ ager & Anchiala eorũdẽ ora & Phthinopolis & Andriaca ꝓ
pĩque Salmydisso.Littus uero hoc desertum est petrosum importuosũ
ad Aquilonis flamina late patens & apertũ.Ad Cyaneas usq; lõgitudo

est stad. circiter. dcc. Ad quod naufragio eiecti: ab oppidanis spoliantur:
Thracia gente superhabitante. Cyaneæ autem duæ perexiguæ extant
Insulæ. Altera in Europam altera in Asiam uergẽs: Euripo disiũctæ lati/
tudinis stad. circiter. xx. Tantũdẽ a Byzãtinoꝝ: & Chalcedonioꝝ tẽplo
distãtes. Quod Euxini maris angustissimũ ostiũ ẽ. Cũ hinc stad. x. pro/
mõtoriũ obuiat fretũ quinq; stad. angustãs. Deinde dilatatur ãplius &
ꝓpõtidis initiũ efficit. Ex eo ꝓmõtorio: quod stad. quinque angustũ Effi/
cit fretũ: ad portũ nomĩe ficulneũ stadia quinq; & triginta ĩtersũt. Hĩc ad
Byzãtioꝝ cornu quinq;. Est autẽ cornu ad Byzãtii moenia ꝓpe spectãs si
nus ĩ occasũ extẽsus ad stad. sexagĩta cornu ceruino ꝑquã similis nam in
plures sinus ꝑide ac ramos quosdã scindit̃ ĩ quos irruẽtes Pelamydes fa
cile capiũtur. Id autẽ cũ eaꝝ multitudine: Tũ ui & impellẽtis fluxus im
petu cũ ꝓpter sinus ãgustissimos uel manibus cõpræhendãtur. Eaꝝ ge/
neratio ĩ Meoticis paludibus fit. Inde uero paulatim erumpũt grege fa/
cto ꝑ os ipsũ ac ꝓpter littus asiancũ usq; Trapezũtẽ ac Pharnaciã excur
rũt. Hĩc primũ eaꝝ uenatio existit nõ copiosa admodũ. Nõdũ enim con
ueniẽs ẽ multitudo Vt uero sinope ꝓprius accesserit: speciosior nimirũ
eaꝝ ẽ piscatio simul & salsamẽtaria: Postq̃ uero Cyaneas trãsierit & ex ri
pa Chalcedonia albicãs occurrerit petra quædã: tãtus bestiisq; ipsis ter/
ror incutit̃: ut e uestigio ĩ ulteriorem cõuertãtur ripã. Quas cũ præceps
aquaꝝ cursus corripiat & ĩnata locoꝝ aptitudo maris fluxũ ad Byzantiũ
cornũque Byzãtii deflectat. Et eo naturæ ĩpetu propellat copiosum By/
zãtinis populoque Ro. suppeditat ꝓuẽtũ. At enim Chalcedonii ĩ ulteri
ore prope cõsistentes littore in nullã eius ubertatis cõmunionẽ accedũt.
Quoniam ad eoꝝ portus ne una q̃dẽ Pelamys sese applicat. Memoriæ
ꝓditũ ẽ: cũ Byzãtii cõditores post ædificatã a Megarẽsibus Chalcedonẽ
Apollinis oraculũ cõsulerẽt: eis mãdasse ut cõtra cæcos habitatõnẽ loca/
rẽt. Cæcos enĩ ideo Chalcedonios uocabat: quia cũ prius ad ea loca naui
gassẽt: omissa tã locuplete ripa tẽuiorẽ accepissẽt. Iã usq; Byzãtiũ ꝓgres/
si sumus. Illustrissimã sane ciuitatẽ ad nobiliora cõfinia ꝓpinquã: & Istri
ostio uicinã ab eo flumine nauigationẽ plane demonstrãtẽ. Supra Byzã
tium uero gẽs Astorũ idest ciuium iacet: in qua Calyba ciuitas ẽ. Eã Phi
lippus Amyntæ filius collectis de exercitu ignauissimis habitãdã consti
tuit. Hæ igit̃ nationes memoratu dignæ sunt: quas Ister & mõtes Illyri/
ci Thraciq; terminãt. Maritimam Adriatici maris orã uniuersam ab ĩ/
ito sinu inchoatã tenentes & sinistram ponti plagam ab Istro flumĩe us/
que Byzantium. Reliqua sunt de regione dicta montana ĩ austrum spe/
ctantia. Quæque his subiacent ordine loca: in quibus est Græcia: & con/
tigua usq; in mõtes protẽta barbaries. Hecateus itaque Milesius hæc de

Pelopōneso scripta prodidit. Eam prius q̄ Græci icolerēt a Barbaris habitatā extitisse Indē fere & Græcia uniuersa priscis tēporibus barbararū nationum habitatio fuerat. In eā uero ductus est ratione per ea quæ memoriæ ꝓdita fuerāt. Pelops quidem ex Phrygia ducto secum populo ab se Pelopōneso nomen ididit. Danaus ab ægypto profectus Dryopes & Caucones & Pelasgi & Leleges & alii id genus terras intra Isthmum & extra partiuerūt: Agrum Atticum uenientes cū Eumolpo: Thraces tenuere. A ulidē uero terræ phocidis Tereus. Cadmeā autē aduecti cum Cadmo Phœnices Ipsā uero Boetiam Aones. Ac Tēbices & Hyantes. Pyndarus autem ait. Fuit tempus quo Hyas Boetiam gētē gubernabat. Ex aliquotū quoque uocabulis barbaricū ipsum manifestatur: ut sūt Cecrops Codrus Erlus Cothis Drymas Crinanus: Thraces uero & Illyrii & Epirote ad hos usque ānos in lateribus infidēt: q̄q̄ longe magis antea q̄ nūc ubi contradicente nullo & in præsētia magnam Græciæ partē Barbarorum natio habitat. Thraces quidem Macedoniā & plerasq; Thessaliæ partes Acarnaniam uero & Etoliam superiorem Thesproti Assopei Amphilochi Molossi. Athamanes gentes Epiroticæ. De pelagis igitur abūde dictū est. Leleges uero sūt nōnulli qui eosdē illos & Cares arbitrātur. Alii finitimos solum conciuesque atque commilitones. Quocirca in Milesiorum agro habitationes quædā Lelegum nominant̄ Frequētibus que in locis Cariæ & sepulchra Lelegum & munimēta deserta: Lelegia appellata monstrantur. Quæque nunc Ionia dicitur totam eam Cares & Leleges incolebant Q uos cum Iones expulissent: Ipsi regionem occuparunt. Etiā ueteres illi q T roiam expugnauerunt: Lelegas e locis Side & Pedaso & Satnioenti fluuio uicinis eiecerūt. Q uod autem illi Barbari fuerint: uel hinc signum putandum est quod Caribus pariter congregati fuere. Quod autem & cum eis: & per se errabundi antiquis temporibus fuerint declarant Aristotelis Politie. Nam in Acarnanum Politia: Q uandā inquit Acarnaniæ partem Curetes habent spectantē uero in occasum plagam Leleges tenēt Reliquā īde Teleboæ. In Etolorum Politia is nunc Locros Lelegas uocat A quibus & Boetiam occupatā fuisse dicit. Similiter & in Opontiorum & Megarensiū Politia testatur. At enim in Leucadiorū Politia quempiam Indigenam & Aboriginem Lelegē nominat. Cuius ex filia nepotē nuncupat Teleboam. E quo duos & xx. liberos Teleboas ꝓcreatos inquit. E quibus nonnulli Leucadē habitasse tradunt̄. Hesiodo maxie fidē adhibēdā esse contēderim: qui Lelegum populorum ducem fuisse Locron asserit. Quos saturnius Iuppiter immortalia sapiēs consilia: E Deucalionis tellure delectos uagos exhibuit. Vis eni ipsa uocabuli significare ut cēseo uidetur plerosq; tēporibus

antiquis delectos ꝓmiscuos fuisse: Cum eorum natio deficeret. Hæc sa/ne aliqs & de Cauconibus dicere posset. Q ui cum antea pluribus i locis habitarēt necubi nunc existūt. Superioribus itaq; sæculis cū gentes ꝑ multæ licet exiguæ & ignobiles essēt: tamē uirorū excellentia cū ꝑ se sua tenerent imperia earum terminos distinguere: nō magnæ profecto diffi cultatis erat. Nūc autē deserto & plurimum uastato solo: uicisq; & urbi/bus deletis si ōnē ꝓ uiribus adhibueris curā ac diligentiā: nihil sane pro fices propter locorum ignobilitatē: & uastitatē quæ dudū inchoata: nec dū hac etiā ætate cessauit multis in partibus propter populoꝝ rebellio/nes: quibus Romani cum exercitibus incubuerūt & habitatoribus ab il lis instituti sūt domini. Septuaginta igitur Epirotarū urbes a Paulo Emi/lio Imperatore funditus euersas esse auctor est Polybius: uictis Macedo nibus & Perse Rege superato. E quibus maximū numerū iuris. Moloſ/sorum extitisse & mortalium. c. &. l. millia i seruitutē redacta. Attamen aggrediemur: & quoad descriptioni conuenit & nobis adire licet: singu/la percurremus. Ab oraque Ionii sinus maritima captabimus initium in quam quidem Adriæ nauigatio terminatᷣ. Eius primæ partes sūt Epidā nū siue Dyrrachium & Apollonia. Ex Apollonia i Macedoniā: Egnatia in orientem uia est quā ꝑ millia passuū mēsi sūt. Lapideasq; columellas: usque Cypselum & Ebrū amnē mil. paſ. d. atque. xxxv. computatis uero per singula. mil. stadᷣ. viii. stadᷣ. sunt. mil. iiii. cc. & . lxxx. Adiungit polybi us unicuique stadᷣ. dipletrum: id est iugera duo Q uæ stadᷣ. pars terra est Vnde adiicieda sunt stadᷣ. c. lxxviii. & tertia stadᷣ. pars miliarioꝝ numero Contigit autem ab Apollonia & Epidamno siue Dyrrachio ꝓmotos ex æquali distantia eandē in uiā incidere. Tota quidē uocatᷣ Egnatia. Prior quidem Ex candauia nominatᷣ qui mōs est Illyrici: per Lychnidiū urbē: Et pylonis locū qui i uia ipsa Illyricū Macedoniāq; disterminat. Illic ue/ro prope Barnūtē per Heracleā atq; Licestas: & Cordos ad Edesā & Pel lam usq; Thessalonicā itur. Hæc autē (ut Polybius scribit) cc. lxvii. milia ria sunt. Hanc permeantibus uiam circa Dyrrachium uel Epidānum & Apollonia dextrorsum gentes iacēt Epyroticæ quas mare siculum allu/it usq; ad sinum Ambraciū. A leua uero montes regionis Illyricæ quos antea percurrimus. Et gētes accolæ quoad i Macedoniā Peonesq; puene rīt. A sinu deīceps Ambracio plaga i oriētē uergens e regiōe pelopōnesi puenīēs ad Græciā ptinet. Dehīc Egeū excidit pelagus: dextera ex pte to tā reliquēs Pelopōnesū. Ab Macedonicaꝝ aūt gēnū atq; Peonicaꝝ exor dio usq; ad Strymonē fluuiū Macedōes: ac Peones habitāt. Et Thracū mōtanoꝝ aliq Trās ānē Strymonē uero usq; ad Pōticū ostiū atq; Emū mōtē cūcta sūt Thracū excepto littore qđ Græci tenent: Q uidā sane i

Propontide siti Plerisq; uero ad Hellespontũ aut sinũ Melanen idest ni/grũ. Alii uero sup Egeo pelago. Cæteræ Egeũ pelagus duo alluit Græ/ciæ latera. Alterꝫ i oriẽtem ꝓspectans.extẽtum uero a summio ad Arctõ usq; ad Thermeũ sinũ:atq; Thessalonicã oppidũ Macedonicũ quæ su/pra cæteras huius ætatis urbes eximia ciuilitate floret. Alterꝫ uero mace/donicũ a Thessalonica ad meridiẽ porrectũ usq; ad Strymonẽ Plerisq; autẽ totã ab Strymonie usq; ad Nestum plagã: Macedoniæ attribuunt Quoniã Philippus eximio captus ẽ studio: ut hæc sibi loca uendicaret. Maximaq; ex metallis:& reliqua locoꝝ ubertate uectigalia constituit. E Sumnio uero usq; ad Pelopõnesũ Myrtoũ & Creticũ & Libycum pela/gus ẽ cũ finibus usq; ad Siculum. Hoc uero & Ambracium & Corithi/acũ & Criseũ sinũ cõplet. Theopõpus. xiiii. Epirotarũ gentes esse refert E quibus celebratissimæ sunt Chaones & Molossi. Quippe q totus Epi/roticæ terræ quandoq; Regũ tenuere. Prius qdem Chaones. Posterius uero Molossi qui qdẽ propter Regum cognationẽ magis ac magis am/plificati fuerant. Nã ex Eacidaꝝ sãguine prognati sũt. Accedit quod pe/nes illos Dodonæ uetus ac nobile uigebat oraculum. Chaones igitur ac Thesproti deĩde Cassopẽses q & ipsi Thesproti sunt:ipsa a Ceraunis montibus usq; ad sinũ Ambraciũ maritima fruunt̃ ora. Agro sane uber/tate fœlice. Quod si nauigare incipias a Chaonibus in oriẽtẽ solẽ ac sinũ Ambraciũ atque corinthiacũ adeo ut dextera quidẽ ausonium habeas pelagus:leua autẽ Epiꝝ:cursus ẽ stad̃ mille &.ccc.a mõtibus Ceraunijs ad ambracii sinus os. In hoc quidẽ interuallo Panormus ẽ portus intra Ceraunios montes amplissimus:& post illũ Onchemus portus alius: ad quẽ ꝓmontoria corcyræ i occasũ uergẽtia opposita iacent. alius itẽ Cas/siopa ex quo Brũdusium stad̃ interſũt mille &.dcc. Totidẽq; ab altero Cassiopæ ꝓmõtorio in Austrũ spectãte usq; Tarentũ: quod Phalacrũ idest caluũ appellant. Post Onchesmũ autẽ extat Posidium ac Buthrotũ i portus ore cõditũ:quẽ coenosũ appellant. Locus ẽ poeninsula & Che/rõnesi formã habẽs Romanis frequens accolis. Sũt & Sybota isulæ per exiguæ paulisp ab cõtinẽti terra disiũctæ ad orientale ꝓmõtoriũ Corcy/ræ Leucimã sitæ. Sũt & aliæ præternauigãtibus isulæ pexiles haud me/moratu dignæ. Inde ꝓminens solũ nomine Chemeriũ: dulcisq; portus: quẽ itrat ãnis Acherõ:ex acherusia palude ꝓfluẽs:cõpluraq; suscipiens flumĩa:qbus sinus ipse ducis efficit̃. Prope labit̃ Thymauus. Sup hũc sinũ iacet ciuitas nũc quidẽ Cichyrus dicta:quondã aũt Ephyra: quam Thesproti cõdidere. Penes Buthrotũ uero ẽ Phœnice. Nõ lõge uero a Cichyro pusilla ciuitas iacet Bucheuũ. Cassopensiũ opus haud procul a mati & Elatria & Pandosia & Batie i mediterranea. Cæterum illaꝝ aget

usq; ad sinum ptinet. Secundũ dulcẽ portũ autẽ duo alii deinceps portus existunt Vnus quidem propior ac minor nomine Comarus Isthmũ stad' sexaginta efficiẽs ad Ambraciũ sinum atq; Nicopolin: quã urbem Cæsar Augustus ædificauit. Alter ,pcul magis & amplior & præstantior prope sinus ipsius ostiũ distans a Nicopoli.xii.stad' interuallo. Deinceps est ostiũ ambracii sinus. Huius etenim sinus ostiũ ipsum paulo q̃ stad'. iiii.maius ẽ. Circuitus stad'.ccc.amplectit'. Optima omni ex pte eius statio. Ingrediẽtibus occurtũt a dextra habitãtes ex græcis acarnanes & Apollinis Actii tẽplum quodã ĩ tumulo ad ostium eminẽs: cui cãpus subiacet Lucũ habens. Sunt & naualia in quibus Cæsar unde uiginti naues decimaꝝ nomine reposuit. Ab uno remoꝝ ordine usq; decitemes adiun gens. Memoria quoq; proditum est & nauale & naues incendio prorsus extinctas esse. Sinistra uero Nicopolis est: & Epirotaꝝ colonia Cassopei usq; in intima sinus ambracii: cui supeminet paulũper a sinu distans tol gus: cuius memoriã Cypselus struxit. Præter eã labit' aratthus fluuius: ꝑ quẽ a mari ad ipsã Tolgum paucis admodũ stad' aduersa nauigat' aq̃. Oritur autẽ ex monte Stympheo ab illius radice. Hæc autem ciuitas superiori tẽpore eximia fortuna enituit. Ex ea igit' sinus ipse cognomẽ assecutus est. Maximum ei Pyrrhus attulit adiumentum cum eo loco ,p regali sede uteret'. Macedones autem ac Romani postea: & hãc & alias ob eorum rebellionem assiduis bellorum laboribus exhauserũt. Eam ob rẽ Cæsar Augustus demum cum destitutas admodũ animaduerteret: cũctas in eo sinu ad unius habitationem cõgregauit. Eiq; ipse uocabulũ indidit: Nicopolin idest uictoriæ ciuitatem. Et suæ uictoriæ cognomẽ imposuit. In qua. M. Antoniũ ãte sinus illius ostium nauali prælio simul & Egypti Reginam Cleopatram superarat. Nã & ipsa huic certamini præsens iterfuit. Ipsa igit' Nicopolis egregia incolaꝝ multitudine abundans amplificatur ĩ dies: latos fines habens & hostilibus ornata spoliis. Habetque in oppido suburbio templũ magnifice extructũ. Est & Lucus Gymnasio stadioq; ad quinquennale ludorum certamen apparatus. Sacerq; Luco superne tumulus immĩet dedicatus Apollini. Instar autem Olympiorum: Ludi Actii designantur Actio Apollini cõsecrari. Eorum curæ Lacedæmonii præfecti sunt. Reliqui uici & circumhabitata loca: Nicopolis iuri attributa sunt. Actia quoq; ipsi deo prius: & a finitimis agebantur. & certantibus coronæ proponebantur. Hac autem ætate Cæsar Augustus honorificentius ædidit. Secũdum Ambraciam Argos extat Amphilochiũ: Quod Alcmeon eiusque liberi condidere. Constat enim Alcmeonem (ut autor est Ephorus) post Epigonorum aduersus Thebas expeditionem ab Diomede in Etoliam ad eius auxiliũ accersitũ aduẽtasse.

Et eius ope illum hanc simul & Acarnaniā in potestatē redegisse. Cæte/
rū cū postea illos ad bellū troianū Agamēnon accerseret ad id: profici/
scēte Diomede Alcmeonem ī Acarnania mansisse & Argos ædificasse.
Ipsūq; a fratris nomine Amphilochicum uocasse. Inachū etiā amnē per
illius agrū fluētē in sinū: Argiuæ terræ appellationē addidisse. Thucy/
dides autē scriptū reliquit ipsū Amphilochū post eius a bello Troiano
reditū: Cū esset Argiuis iuisus ī Acarnaniā secessisse. Et accepto a fratre
principatu: oppidum ī sui nominis memoriam ædificasse. Epirotæ quo/
que sunt Amphilochi: & qui superius incolunt & qui sūt Illyricis adiun
cti montibus rupes & asperū habitantes agrum. Molossi etiam & Atha
manes & Ethinces & Tymphei & Orestæ & Parorei & Atintanes quoq;
nonnulli Macedonibus magis applicant: Aliqui uero Ionico sinu. Me
moriæ quoq; traditū ē: Orestiadē orā ab Oreste quādoque occupatā fu/
isse Cū cæsa matre exul profugeret & sui regioni nomen reliquisse. Cū
que oppidū condidisset Argos Oresticum de suo uocasse nomine. Hi/
scæ uero gentes commiscētur Illyrice quæ ad montanā regionē Austra/
li de parte prospectāt: Quæque super Ionium sinū iacent. Sup Epidānū
enim siue Dyrrachium & Apolloniā sedes habēt Byllioneṡ & Tayllani
& Parthini & Phrygi usq; ad Ceraunios montes. Prope uero adsunt ar
gentifodinæ ī Damastio: ubi potentatū constituere Perisadyes: quos En/
cheleos & Sesaresios nomināt. Penes hos Lynceste & Deutiopus & Tri/
politis Pelagonia & Leordi & Limia & Eratyra. Loca quidē hæc quondā
singula magna ualebant potētia. Quoq; imperiū cadmi nepotes & Her/
mione ad Eenchelias tenuere. Quæq; de illis fabulosa nominant his ī lo
cis ostenduntur. Harū quidē nationū regnū nequaq̄ indigene capessebāt.
Cæteq; Lycestæ sub Arrabeo fuere deducēte a Bacchiadis originē. Huic
nata est filia neptis Philippi Amynthæ filii Mater Eurydices filii: Irrha
uero filia. Epirotaq; gēs Molossi sub Pyrrho Neoptolemo fuere: quem
Achilles procreat: & sub eius successoribus Thessalici sāguinis. Alii ue
ro sub indigenarum gubernaculo regebantur Postea quibusdam semp
obtinentibus uictoribus res ad Macedonum regnum tandem tota con/
uersa est paucis dūtaxat exceptis super Ionio sinu sedentibus. Iāq; Lyn/
cestum & Pelagoniam & Orestiadem & Emiam superioris Macedoniæ
nomine comprehendebant. Eāq; Posteriores Eleutheram idest liberam
dicebant Aliqui uero uniuersam usq; ad Corcyram Macedoniā appel/
lant. Eius rei nationem simul asserentes q & tonsura & līgua & chlamy/
de aliisque talibus utantur pariter omnes. Plerique gemino sermone lo
quuntur. Soluto autem Macedonum regno cuncta in Romanorum di
tionem concessere. Per has gētes Egnatia uia ex Dyrrachio & Apollonia

perducit. At circa uiam candauiæ lacus:ac paludes ad Lychniduntem extant ubi copiosa piscium habentur Salsamentaria. Sunt & fluuii Ioni um irrumpẽtes sinum & in Austrum uergẽtes: Inachus & Horatous & Achelous & Euenus quẽ priores Lycotmam uocitabant. Ille quidẽ sinũ illabitur Ambracium. Alter uero in Acheloũ Cæteꝝ Achelous & Euenus in mare fluunt. Ille quidẽ per Acarnaniã labens hic uero per Etoliã Erigon autẽ multis acceptis amnibus: ex Illyricis montibus & Alyncestis & Brigibus & Deuriopis aliisq; cõpluribus in Axium irrũpit. In his se gẽtibus antiquis tẽporibus ciuitates extabant. Tripolites: Pelagonia cognomine. Cuius & Azorus erat. Superq; Erigone uniuersæ ciuitates Deuriopoꝝ consistebant. E quibus Bryanion: & Alalcomenæ & stymbara. Cæterũ Cydriæ Bysaꝝ. Eginium uero Tympheoꝝ fuit. Ethiciæ confine atq; Triccæ. Propiqui uero iã & Macedoniæ: & Thessaliæ sunt ad montẽ Poeum & Pindũ Ethices & Penei fõtes De q̃bus & Thymphei & Thessali Pindi accolæ certant. Iusq; sibi uendicant: simul & uicina io ni fluuio Oxynea ciuitas: quæ a Tripolitano distat Azoro stad. c. & xx. Prope adsũt & Alalcomenæ & Eginium & Europus & Ionis in Peneũ ingressio. Ea tempestate (ut dixi) licet aspera & mõtibus plena Tamaro & Polyano aliisq; cõpluribus: Egregie tamen populosa Epirus tota erat & Illyricũ. Hoc uero tẽpore magna ex pte solitudo tenet. Habitatᷣ aũt p pagos ruderũq; reliquias. Dodoneum autẽ oraculum (quemadmodum & cætera) quodammodo derelictum est. Illud uero: autore Ephoro: a Pelasgis constructũ fuit. Nam Pelasgi iter potentissimos Græciæ populos antiquissimi celebrãtur Quocirca poeta ita cecinit. Dodonee Rex pelasgice iuppiter Hesiodusq; Dodona iter quercus sedes Pelasgoꝝ extitit. De plasgis cum Tyrrhenã gentẽ exponebamus satis a nobis dictũ fuit. Circa Dodonam uero & tẽplũ habitantes barbaros extitisse. Homerus ipse declarat ex eoꝝ uiuendi norma: quos spurcipodas: & humi stabulantes appellat. Verũ autem illos Hellos uocari oporteat: sicuti Pĩdarus ait: an Sellos: quẽadmodũ penes Homerũ iacere suspicantᷣ: textus & scriptura nimiꝝ ãbigua cõfirmare non sinit. Philochorus autẽ ait circũstantẽ Dodonæ locum: sicut Euboeam Hellopiã uocari: etenim hoc pacto dicere testatur hesiodum:

Floribus hellopia pratisque decora nitescit.
Cuius in extremis dodone est condita campis.

Putant autem (ut inq̃t Apollodorus) a paludibus tẽplo circũfusis ita uocari. Poetã q̃dẽ ipsos hellos nominare existimãt: hellas accipit hellos eos q circa tẽplũ sunt. Adiecit & tẽplo uicinum amnẽ Selleentẽ nomĩe fluente cum dixit. Is ꝑcul ex Ephyræ seleẽte actus ab amne. In Thesprotis

autem Ephoras: Sed heliensibus iterius. Ibi enim fluuiū Selleetem esse. In Thesprotis autē atq̧ Molossis nullum. Cæterum quæ de quercu: & quæ de columbis fabulæ uulgant & alia huius generis: sicut & de rebus delphicis: partim poetici magis sermonis & stadii sūt: ptim huius de situ orbis tractatus propria. Itaq̧ Dodona pristinis sæculis sub Thesprotis erat. Similiter & mons Tomarus siue Tmarus: nā utroq̧ modo dicit: cui subiectū est oraculū. Tragœdiaꝶ quoq̧ scriptores & Pīdarus Dodonē Thesproticam appellauere. Posterior autē ætas Molossoꝶ iuri attribuit. Vates autem Iouis quos poeta spurcipodas & terrisōnes appellat a monte ipso Tomaro Tomotos nuncupatos esse dicunt. Sic nōnulli in Odyssea scribunt: quæ loqtur Amphilochus: qui cōsilium procis exhibet: ne prius aduersus Telemachū faciāt īpetū q̄ Iouē pscrutentur.

Filia iouis magni sic ducunt ordine parcæ.
Aut tomori incutiam cædem per membra cruētam.
Ast alios date terga retro super æquora cogam.
Sin deus auertat requiem captare iubebo.

Melius enim esse Tomoros: q̄ Themistas scribere. Nullo igitur pacto oracula Themistas a poeta dici: sed consilia & publicas institutiōes & legum sāctiones. Dici aūt Tomotos cōstitutos super Tmaro quasi mōtis Tmari ad tēplū custodes. Sane Iuniores Tomoros dicunt. Simpliciꝰ aūt Homero capiēdū oracula abusiue & consilia: ipsa diuinatiōis imperia & cōsultatiōes: Ipsaq̧ uaticinia quēadmodū decreta. Quale & illud est: Et hoc ex quercu alticonia Iouis cōsilium hausisse. Ab ipso autē primo rdio mortales fuerant præsagia præcinētes: Sub quibus & uaticinandi ministri instituti erant: & hoc forsitā poeta ipse declarat de iis quos Hypophetas uocabāt qbus pphetæ īperabāt. Posteriore īde tēpore tris designarant aniculas. postq̄ & Ioui Dione eiusdē tēpli comes dicata est. Suidas ī rebus Thessalicis fabulosa mīta tradit ad gratiā loquutus Illicque translatū fuisse tēplum inquit e Scotussa Thessaliæ. Est. n. Scotussa urbs Thessaliæ. Pelasgice. Cōcomitatæ. n. plurimæ fūt fœminæ quaꝶ e stirpe pgnatæ fūt quæ hac tēpestate pphetides diuinādi officiū gerunt. Quo ex facto Pelasgicum uocari Iouem insueuisse Cineas autem lōge maiores fabulas contexit.

In octauo continetur pars Europæ in qua reliquum dicitur de Macedonia. Tota etiam exponit Græcia in qua pertractanda diutius immoratur: propter multā rerū nobilitatē & locorū & neglecta & idiscreta penes historicos atq̧ poetas diligēter apteq̧ describit. Vt sūt eius regionis urbes, tā ī nauiū dinumeratiōe q̄ per poesin multis ī locis cōmemorata.

Postq̃ peragratis occiduis Europæ regiõibus: quæ ĩterno: & externo mari cõtinẽtur: Barbaras etiã eius natiões: usq; Tanain uniuersas circuiuimus: & Græciæ partẽ non magnã cũ Macedõia, nũc Græciæ descriptionẽ reliquã absoluemus atq; reddemus. Eã Homerus q̃dẽ prior: dehĩc alii cõplures tractauere. Quidã peculiariter ul' portus ul' nauigationes uel circuitiones terrestres uel tale aliq̃d describẽtes in quibus & Græcanicæ partes continẽtur. Quidã uero ĩ cõmuni historiarũ conscriptione seorsũ littoralium locorũ demonstrationẽ litteris ostẽderũt: queẽadmodũ Ephorus egit atq; Polybius. Aliqui aũt ad naturæ locũ etiã Mathematica quædã assumpserũt huius generis: sicuti Posidonius & Hipparchus Cũ igitur res aliorum recte iudicatæ sint Homeri dicta iudicantis animaduersionẽ postulãt atq; indigent cũ poeticũ in morẽ dicat nec huius ætatis loca: sed & illa peruetusta de quibus: p̃multa obscurauit ætas. Pro uiribus igitur enitendũ sumpto ubi desciuimus exordio. Nostra uero ab occasu: ac septẽtrione ad Epiroticas gẽtes ac Illyricas finiebatur oratio. Ab ortu autem ad Macedoniæ populos usque Bizãtiũ. Post Epiroticas gentes itaq; ac Illyricas Græcorũ Acarnanes sũt & Etoli & Locri cognomĩe Ozolæ Secũdũ istos Phocẽses & Boetii. His autẽ obiecto pelago medio: Pelopõnesus contra respondet quæ ĩtra medium sinum Corĩthiacum accipit illi quidem formam exhibens: & ab illo formam capiens. Post Macedoniam uero Thessala natio est usq; ad maleos & alios tam intra Isthmũ q̃ extra. Sup hos p̃multæ gẽtes fuere. Supra quidẽ tot sanæ sunt quot linguarũ græciẽsium differentiæ nobis p̃ceptæ sũt. Istas ipsas cũ quattuor esse cõstet: Ionicã eãdẽ quã priscã illã Atticã asserimus. Eius enĩ ætatis Attici Iones uocabãtur. Et ab eis Iones illi profecti sũt q ĩ Asiã colonias deduxerũt eã qua nũc loquũt' linguam usurpãtes Ionicã. Doricam uero eam esse quam Eolicam; Omnes enim extra Isthmũ habitantes: exceptis Atheniensibus & Megarẽsibus & Parnassi accolis Doriẽsibus: hoc etiã tempore Eolici nũcupant' Cũq; Doriẽses pauci forent agrũq; durũ incolerẽt impmixtã perdurasse linguã: aliosq; mores uerisimile fit ut ĩ externos nõ cõiũcti ipsi quõdã genere pares. Hoc idẽ Atheniensibus obtigit q tenuẽ admodũ tellurẽ asperũque habitent agrum. Quã ob causam nullis afflictos populationibus & aborigines existimatos esse: testis est Thucydides: cum eandem omni tẽpore terram possiderent: a nullo prorsus eiecti: & eius cupiditate uendicandæ nemo teneretur. Hoc idem Alterandæ linguæ gentisq; permutandæ causã exritisse crediderim: licet ipsorũ paucitas foret. Hoc modo cum Eolicorũ exterius Isthmũ inualesceret multitudo & q ĩterius pridẽ

fuerant. Eolica gẽs erat. Postea cũ Iones ex attica littus occupassẽt & Do/
riẽses Heraclide reduxissẽt qui Megara cõdiderũt in unũ cõmixti sũt.
Multa quoq; ĩ Pelopõneso ab illis ædificata sũt oppida. Rursum Achei
Eolica natio Ionas expulerũt. Vnde ĩ Pelopõneso gentes duæ restitere.
Eolica uidelicet ac Dorica: quicũq; sane minus sese cũ Doriensibus ipli/
cuerũt: uti Arcadibus & Eleis obtigit. Cũ mõtani quidã omnino forẽt ĩ
sortẽ nequaq̃ excidẽtes qdãq; Olympio Ioui dicari censerent᷑ per se diu
tinã pacẽ agentes cũ alioquin Eolici generis essent & ad reducẽdos hera
clidas una cũ Oxylo militiã subiissẽt. Quicũq; igit᷑ tales sũt Eolico ser/
mone utebant᷑. Alii uero mixtã ex ambobus habuere liguã. Hi minus:
hi ãplius eolicis utẽtes uerbis. Fermeq; nunc etiã ciuitates alio & alio lo/
quũtur modo. Sed omnes Dorice fari uidẽtur propter aduenientem po/
tẽtiã. Hæ quidẽ Græcorũ nationes hũc in modũ (ut forma quadã expla
nẽtur) distinctiõe terminatæ sũt. Repetẽtes igit᷑ iam quomodo quoque
ordine faciẽdum est dicere incipiamus. Ephorus quidem Græciæ prici/
pium ob occiduis partibus Acarnaniam dicit esse. Hãc enim Epiroticis
finitimam esse populis. Nã sicut iste mari pro mẽsura utẽs hinc facit ex
ordiũ: ut ad locotum descriptiões mare tanq̃ ducẽ esse iudicet: cũ alio li/
ceat pacto a Macedonũ atq; Thessaloꝝ terra initiũ Græciæ demonstra/
re: sic & nobis locorũ naturã sectãtibus cõsiliarium mare facere cõuenit.
Illud autẽ e Siculo freto incidẽs hinc quidem ad Corinthiacũ refundit᷑
sinũ. Hinc magnam efficit pœninsulam: i. Cherõnesũ. Ipsã uidelicet Pe/
lopõnesũ quæ angusto ĩcludit᷑ Isthmo. Duo autẽ hæc maxima sũt Græ/
ciæ cõfinia: ĩteriora Isthmi & exteriora portaꝝ idest Thermopylarum:
quoad Peneus erũpat. hoc autẽ est ad Thessaliã pertinens. Est uero fere
maius & illustrius quod ĩtra Isthmũ continet᷑. Et totius arcẽ Græciæ Pe
lopõnesũ esse cõstat. Nã præter habitãtiũ ĩ ea gẽtiũ nobilitatẽ atq; potẽ/
tiã ipse locoꝝ situs pricipatũ designat & ĩperiũ. Multi enĩ sinus insũt. &
promõtoria Multæ insignes etiã & permagnæ Cherõnesi in ipsa locorũ
uarietate cũ altera alterã successiõe quadã excipiat. Extat aũt iter Cherõ
nesos: prima Pelopõnesus Isthmo. xl. stadioꝝ ĩclusa. Secũda ẽ quæ hanc
ãplectit᷑ cuius Isthmus ẽ ex omibus Megarẽsibus ad Nisẽã Megarẽsiũ
Emporiũ supra centũ &. xx. stadia a mari ad mare. Tertia uero ẽ: quæ &
hãc ãplectit᷑ cuius Isthmus ẽ ab Secessu circa Criseũ sinũ usq; ad Ther
mopylas qdẽ quæ linea p rectũ itelligit᷑ ad quigẽta. viii. stad᷑. Quæ totã
intus assumit Boetiam. Phocidem uero & Locros cognomẽto Epicnemi/
dios ex obliquo secat. Quarta quæ ab ãbracio sinu p Oetã mõtem agrũ
que Trachinium in sinum Maliacum Isthmum habẽs atq; Termopy/
las ad stad᷑. dccc. Alius tandẽ ex eodẽ sinu Ambratio ẽ supra mille per

Thessaliam: ac Macedoniã ad intimum Thermeũ ptinẽs recessum. Ea uero Cherónesorũ successio quẽdã non sane spernẽdũ eloq uidet̃ ordinẽ Cæterorũ a minima quidã: uerũ illustrissima sumẽdũ est exordium. Est igit̃ Pelopónesi forma platani folio simillima. Longitudine ac latitudĩe ferme par ab occasu ĩ ortũ Stad̃ mille: & .cccc. Hæc aũt ẽ e Chelõata per Olympiã agrũq; Megalopolitanũ ad Isthmũ. Illa uero ab Austro in Septẽtrionẽ ẽ e malea p arcadiã ad Egeũ Perimetros uero ambitus omnis sinibus stad̃ ẽ. iiii. millium: ut Polybio placet Artemidorus. cccc. sup addit quod si sinus omnis metieris plus q̃. dc. & .v. millium cõperies. At Isthmus ipse p traiectũ: qua e mari in alterũ mare nauigia transuehunt̃ stad̃ ẽ. xl. ut supra diximus. Huius autẽ Cherónesi latus in occasũ ꝓspectans: Elẽses & Messenii. tenẽt. Quos pelagus Siculum alluit. Assumũt autẽ utrinq; littus. Elei sane in Septẽtrionẽ uergẽs & Corinthiaci sinus initiũ usq; ad Araxi ꝓmõtoriũ. Ad quod contra sũt mediãte freto Acarnania & eregione iacẽtes ĩsulæ zacynthus & Cephallenia: & Ithaca & Echinades. Quarũ e numero ẽ & Dulichiũ. Maior messeniæ pars ad austrũ Libycũq; pelagus pãdit̃ usq; ad Thyridas. i. fenestras. Sic enĩ appellant̃. ppe Tenarũ. Deinceps aũt post Sinum Sycionia terminat̃ ora. Ex hoc loco Syciõ & Corithus excipit usq; ad Isthmũ. ad secũdũ Messeniã plagã Lacõica terra ẽ & Argiua & hæcipsa usq; ad Isthmũ. Hoc ĩ loco sinus extãt aliq Messẽius & Lacõicus. Tertius argolicus. Quartus Hermióicus & Saronicus: quẽ nonnulli Salãiniacũ uocãt. Quorũ aliquos Libycũ: aliquos Creticũ pelagus ĩplet: atq; Myrtoũ. Quidã & Sarõicũ trãsitũ pelagus nominãt. Media uero ĩterest cũctis ĩminẽs Arcadia: cæterisq; uicina populis. Verũ Corinthiacus sinus ab Euẽi eruptiõibus capit initiũ. Aliq ab Acheloi exitu: q acarnães. Etolosq; sepat & Araxos. Hãc enĩ ĩ ptẽ minime cõtẽnẽdã accumulationẽ utrinq; ĩuicẽ ripæ capiũt. Amplius inde pgressæ ad Rhiũ & Antiriũ penitus cõfluũt: mediã aquarũ latitudinẽ. i. Porthmũ ad stad̃. v. reliquẽtes. Est aũt Rhiũ ĩ Achiuorũ solũ ꝓtẽsũ lõgius ꝓmõtoriũ ĩ falcis figurã ĩterius curuatũ unde & Drepanũ. i. falcẽ appellãt. Iacet aũt ĩter Patras & Egiũ Neptuni tẽplũ habẽs. At. n. Antiriũ ĩ Etolorũ locrorũq; finibus locatũ ẽ. Id aũt Molycreũ uocãt. Postea hĩc denuo maritima paulisp utraq; ex pte ora expãdit̃. In Crisseũ qdẽ ꝓcedẽs sinũ hic finẽ facit occiduis Boetiæ & Megarorũ clausa terminis. Cæterũ corithiacus sinus ab Eueno usque Araxũ ãnẽ: suũ circuitũ hẽt stad̃ duũ milliũ. cc. & .xxx. Ab Acheloo uero cẽtẽis auget̃ stad̃. Ab Acheloo sane ad Euenũ: Acarnães tenẽt. Dehĩc ad Antiriũ Etoli Isthmo tenus. Q̃ d̃ restat Phocẽsiũ & Boetiorũ & tractus Megarẽsis: mil. c. & duo d̃. xx. stad̃ ẽ. Mare ãt ab Antitio adusq; Isthmũ: Alcioniũ uocat̃ Crissei sinus portio.

Ab Isthmo ad Araxũ stad̕.xxx.supra distãs. Vt ergo sic figura dixerim: Pelopõnesi talis tãtusq; sinus ẽ & telluris aquis appositæ sinu tenus & inter ambos sinus iacẽs talis. Dehinc singillatim cũcta explicabimus ab Eleis finibus facto primordio. Hoc quidẽ tẽpore totum iter Achiuos & Messenios littus Eleã oram minime nominãt extẽsum in mediterraneã Arcadiæ protẽsũ ad Pholoen & Azanas atq; Parrhasios. Hoc aũt antiquitus ĩ plurimas ditiones ptitum erat. Postea in duas tm̃: Epeorum scilicet & Nestoris Nelei filii quomodo & Homerus posteris prodidit. Hanc urbẽ qdẽ Epeoꝝ nominatim dicens Hanc uero ad alida diã ubi impant Epei Nestoreãq; Pylum per quam Alpheum labi memorat.

Alpheus Pylios late perlabitur agros.
Sane Pylon ipse poeta nouit oppidum.
Qui coluere Pylon formosis mœnibus urbem.

Regis Nelei. Alpheus autem ãnis neq; p illã urbẽ neq; penes ipsã fluit. Veꝝ præterlabitur alter quẽ alii Pamisũ alii Amathũ uocãt. A cuius nomine Pylos ipsa Amathoesa uidet̕ appellata. Per Agrũ uero Eleũ Alpheus ãnis perlabit̕. Elis uero quæ hac tẽpestate oppidũ ẽ: Homeri ætate nõdũ muris cincta erat. Veꝝ ager ipse p pagos habitabat̕. Curuã aũt Elidẽ: quia ei sic obtigit appellabãt. Nã maxia eius ps talis extitit & fertilitate præstans. Veꝝ posterius secũdũ bella Persica cũ multi iti unũ populi cõuenissẽt: Eã quæ hoc tẽpore cernit̕: Elĩ ciuitatẽ cõdidere. Sic & reliqs ferme Pelopõnesi locis præter paucos euenit Quos ipse poeta colligit: non ille quidẽ urbes sed oras nominans Cũ unaquæq; populorum conuẽtus maiores haberet. E quibus nobiliores deniq; ciuitates habitatæ fuere. Sicuti de Arcadia factũ est. Mãtineã quidem populis .v. habitandã Argiui tradidere. Tegeã uero. viiii. Totidem herbem colendam tradidit Cleombrotus: & Cleonimus Eodem modo Egium septem uł octo populis in ciuitatis formam redegere. Patras. vii. Dymam. viii. Sic & Elis ex circumcirca tenentibus pagis: habitum ciuitatis accepit. Per eã autẽ fluit Meneus amnis propter ipsius gymnasium. Hoc quidẽ multis post annis Elei factitarunt cum e locis Nestori subditis: multitudo trãsmigraret. Hæc autem fuere Pisa: cuius pars Olympia ẽ: & Triphylia & cauconia. Triphylii uero ideo uocati sũt quia illis obuenit: ut tria illos phyla: idest nationes conderẽt in unũ cõgregatæ. Principio qdẽ Apeoꝝ deinde Minyarũ: qui accolæ superaccesserũt: & postremo Eleorum. qui uictores loci cõpotes extiterũt. Sunt q pro Minyis Arcades dicant. Qui pro loci uẽdicatiõe sæpenũero bellica subiere certamia. Vnde & eadẽ Pylos Arcadica: & Triphyliaca nuncupata est Verum enim uero Homerus totam hanc plagam: tenus Messena: eodem quo ciuitatem nomĩe Pylon

uocat. Quod aũt & Elis curua:& subdita Nestori loca:termis dispartita fuerint ipse nauiũ Catalogus indicat:ꝑ Ducũ & Pagoꝝ nomina. Quod quidẽ dixerim:& moderna:& homerica scripta cõferẽs. Hæc.n.cũ illis iuicẽ examinãda sũt:propter opinionẽ poetæ:nostrãq; cõmunicatiõem. Cũ existimet unusquisq; præsẽtẽ recte se habere reꝝ ꝓpositaꝝ tractationẽ:cũ nullũ incidat cõtrariũ ad eos sermones:q iisdẽ de rebus tãtopere crediti fuerint. Igit̃ ea quæ i præsẽtiaꝝ extãt exponẽda sũt. Et poetæ dictaq̃tũ attinet adiiciẽtes:cõsyderãda. ¶Est quoddã Elidis ꝓmõtoriũ:i Boreã spectãs: Arroxus nimine:ab Dyma ciuitate Achaica:stad̃.lx.distans. Hoc Elei littoris initiũ ponimus: at secũdũ hoc in occasũ ꝓgrediẽtibus Cyllene Eleoꝝ Emporiũ ẽ: habẽs ad extãtẽ hac ætate ciuitatẽ:stad̃.c.& xx.ascẽsũ. Huius Cyllenes mẽtio ẽ apud Homerũ ita dicentem. Epeoꝝ Boetioꝝ Cylleniũ ductorẽ. Non.n.ab Arcadiæ monte: Epeoꝝ ductorẽ ostẽdere debuit. Est.n.uicus non exiguus Esculapiũ habẽs Colotiopus. Aspectu sane mirandũ simulacꝝ ex ebore factũ. ¶Post Cyllenẽ Chelonatas est ꝓmõtorium signũ tota ex Pelopõneso maxie i occasum ꝓtensũ: cui exiles quædã adiacẽt Insulæ in Caue Elidis & Pisæ terminis. Vnde i Cephaleniã e Cyllene nauigãtibus stad̃ sunt.lxxx. ¶Illac Elisso siue Elisa flumen labitur in eis quos dixi terminis. ¶In medio uero Chelonate ac Cyllene spatio Peneus effundit̃:& alter quẽ Selleentẽ poeta nominat:e Pholoe elabitur. Super his Ephyra oppidũ ẽ:alterum a Thesprotico:& Thessalico:& Corĩthio Ciuitas quarta:i uia quæ Talassionẽ ducit: posita. Ipsa eadẽ ẽ Boeonoa. Nã Oenoan sic appellare cõsueuere illi ꝓximã. Distat autẽ ab Elide stad̃.c.xx.ex ea dicta uidet̃ esse Tlepolemi mater: Herculis filii. Ibi eni magis militantis Herculis gesta florere. Quam ex Ephyra duxit a flumie Selleẽte. Ad illas uero iã dictas nullis propiquus ẽ fluuius Selleis Et de Megete:quẽ olim Phyleus ab Ephyra duxit a flumie Selleẽte. A q̃ & loetalia sũt uenena. Ad Ephyrã nãq; ꝓfectũ iqt ulyxẽ:toxicũ mortiseꝝ q̃ritãtẽ. Et de Telemacho ꝓcatores. Siue ad Ephyrã terrã piguẽ ꝓficisci uelit:ut ĩde uenena feralia deferat. Nestor.n.i cõmemoratione belli contra Epeos gesti: Augei filiam Epeorum regis ueneficã introducit. Primus inquit solũ bellatorẽ inuasi:qui Augei gener erat. Natu autem maiorem filiam habebat.

Cognita cui fuerant: quot nutrit terra uenena.

Est & Sicyoni propinquus Selleis fluuius. Et ei uicinus pagus Ephyra. Et in Agrea Etoliæ uicus Ephyra. A qua Ephyri dicti. Et ad Perrhebos in Macedonia:& Crãnonii:& Thesprotici: & Cithyrei:ab ãtiqua Ephyra: Apollodorus instruit: quonam pacto poeta cognomenta restringere soleat. Qualiter de Orchomeno Arcadicum quidem ouibus refertum

appellãs. Boetium uero non Minyeũ:& Sandon Threiciã cõiungit. Inter Samũ & Imbrũ:ut ab Ionica separet:sic & Ephyram Thesproticam distrahit ꝓcul:adiciẽs uł fluuiũ Selleẽtẽ. Hæc quidẽ Scepsii Demetrii dictis minime cõsonãt:a quo plurima trãsfert. Nã ille Selleentẽ i Thesprotis flumẽ esse negat. Sed in Eleis ad Ephyram ut ãte diximus. Hoc uero qđ ĩqt cõsyderatiõis ĩdiget. Et de Oechalia cũ dicat nõ unã eẽ: unã Euryti ciuitatẽ Oechalii esse. Manifestũ igiť Thessalicã dici de q̃ dicit. Oechaliãq; tenent Euryti principis urbem.

Q uæ igiť ea ẽ de qua cõmotũ Thamyrin Obuiæ arguto Musæ destituere canoræ. Nãq; ait Oechalia ab Oechalesio Euryto uenietẽ. Q uod si Thessalica fuit:itẽꝝ nõ bene Scepsius Arcadiã quãpiã dicẽs:quã nũc Ardaniã uocãt. Sin uero iste bene:& Euryti ciuitas Arcadica dicta fuit. Eo mõ non solũ una erat:cũ unã ille asserat. Cæteꝝ inter Menei & Selleẽtis egressiones Pylos ad Scolliũ mõtẽ colebať. Hæc uero non quidẽ Nestorea:sed altera quædã Alpheo ꝓpinq̃. Cuius nihil est cõmune ad illã quæ Pamisso siue Amatho adiacet. Quidã uiolẽtius affirmãt Nestoris gloriã:& generis claritatem uendicantes. Tres enim Pyli scriptis produntur in Peloponneso:unde & illud dicitur.

Est Pylos ante Pylũ. Alia etiã Pylos est:& ab hac & a Lepreatica in Triphylia:& Pisea ora. Tertia Messenia ad Coryphasiũ. Oẽs demonstrare nituntť:apđ se Pylon esse:quæ ab Ematho Emathoesa sit appellata. Et eã esse quæ Nestoris patria uocatur. Multi & scriptores & poetæ Nestoreã esse aiunt:quæ ad usq; illoꝝ salua perdurat ætatem. Aliq̃ uero studiosiores Homeri sectatores ipsius uersus imitantes. Eã Nestoris Pylon esse asserũt:Cuius ꝑ orã Alpheus elabiť. Elabiť aũt ꝑ Piseã & Triphyliã. Nõnulli ex Elide caua:Et hãc suæ Pylo:sibiq; propinqua honorificẽtiã addidere. Insignesq; notas ostẽrãt:locũ uidelicet Geranũ Amnẽq; Getõtẽ & aliũ Gereniũ. Deĩde ab hisce cognominibus Nestorẽ Gereniũ appellatũ esse suspicãtur. Hoc idẽ & Messenii factitarunt:& sane probabilius facere uidẽtur. Notiorẽ enim esse aiunt Gerenasã sibi finitimã. Vrbẽq; aliquãdo ĩcolaꝝ frequẽtia egregie habitatã. Talia sũt quæ circa Elidẽ cauam hac tempestate existunt. Poeta uero. iiii. in partes regionem hãc diuidẽs. Quattuor autem duces memorans:obscurius edidit.

Buprasiique domos tenuere:ac Elidis almæ.
Et quantum Hyrmine:Myrsinos & ultima claudit.
Oleniæq; petræ:simul intus Alision ambit.
Q uattuor hi ducibus suberant. Et quenq; sequuntur.
Veloces bisquinque rates comitãtur Epei.

Cũ enim ambos appellet Epeos:Buprasios uidelicet & Eleos. Nõ etiam

Eleos uocet Buprasios. Quattuor in pres minime diuisisse uidet Eleam oram. Sed Epeoꝝ regionē: quā prius partiuit ī duo. Neq; pars Elidis Buprasiū: sed magis Epeoꝝ existeret. Quod enī Epeos Buprasios appellet certū ē: Sicut cū regē Amaryceū ī Buprasio hūauerūt Epei. Q uādā uero Elidis plagā esse Buprasiū: & codē habitari nomīe nūc manifestū ē: cū & hæc Elidis pars existat. Rursus ī unū ānumerāt Buprasiū: atq; Elidem altā: diāque uocitātes. Postea quaternas ī particulas diuidētes: ut cōmune iudicet: ipsas & Buprasio: & Elidi subditas faciūt. Fuit aūt ut uidetur Buptasium locus Elidis frequēnbus habitatū inqlinis: tió sane ignobilis qui deletus est. Loci tātum nūc uocabulum ē in uia: quæ ex ea quæ nūc extat Elide ciuitate Dymā uersus ducit. Penes Elidē autem Buprasium excellentia quadā floruisse: sicut & Epeos apud illos suspicari licet. Tēpore autē posteriore pro Epeis Elei uocitati sunt. Et Elidis portio Buprasium fuerat. Er ptem cū toto annumerare: poetica figura dicunt Homerū: Sicut illud p Græciā Argosque: Phthiamq;: Curetes dimicabāt. & Etoli & ex Dulichio Echitiadibusq; sacris. Nam Dulichiū una Echitiadū est. Id quoque iuniores usurpant. Nam Hypponax & Cypriis iquit panē edentibus: Amathusiisq; triticū. Quoniā Amathusii Cyprii sunt. Alcman quoque Cyprum deferēs amabilem: & Paphū fluctibus illisā & Eschylus. Cypri Paphiq; sortē habēs omnē. Quod si non Epeos dixit Buprasios nec aliarū rerum multas dicemus. Verum hæc demonstratio non est: quod non fuerit: sed tātum quod non dixerit. Hecateus autem Milesius alios Eleos: & alios Epeos esse phibet. Herculi siquidem aduersus Augeā militanti: sotios expeditiones Epeos extitisse. Eosque cū Hercule & Elin: & Augeā destruxisse. Traditq; Dymā & Epeam & Acheā esse. Multa quidē scriptores antiqui posteris prodidere: quæ in reꝝ natura minime fuerunt. Adeo propter fabulosum scribendi genus mēdacio fingendo fuerāt educati. Quo euenit: ut eisdem de rebus inter se minīe cōcordent. Nimitum a fide longe nō est. Si quādo Epei cum Eleis controuersias egerint: cum aliæ nationis essēt. Quin unū corpus unamque ī potentiam coierint: & cōmuni quadam regnandi: & gubernandarum ciuitatum forma uterentur. Cuncta usque Dymam suo subiecerant imperio. Nam poeta nullam Dymæ fecit mentionem. Haud absonum est eo tempore Dymam Epeorum ditioni paruisse. Postea uero Ionibus: aut etiā neque illis subditos extitisse. Sed Achiuis potius: qui agrū eorum possidebant. Q uattuor autem particularum: in quibus & Buprasium cōtinetur: ipsa quidem Hyrmina: & ipsa Myrsinus Eleæ regionis est. Reliquas Pysæi iuris esse plerique censent. Vrbs quædam exilis fuit Hyrmina; cuius uestigia nunc non extant. Verum prope Cyllenā

mons est in mare protēsus:quem Horminam uel Hyrminam appellāt. Myrsinus uero hodie Myrtumnū nominat͂:ad mare pertinēs. Frequēs habitatoribus uicus in ea quæ e Dyma Elidem ducit uia:ab Elida stad. lxx. distās. Oleniā uero petrā eā esse coniectura quadā assequunt͂:quam modo Scollin aiunt. Nāque & locoꝝ:& nominum mutatiōe facta:coniecturas pferri necesse est. Cū ille in multis nō admodū plane describat. Est autē rupes saxosa:Dymæis & Triticis: Eleisque cōmunis alteri Arcadico Lampeæ:sic enim montē uocant: cōtigua Ab Elide cētū ac.xxx. stad͂ absens. Tritia uero centum. Aequales urbium Achiuaꝝ. Alesium est:quod nunc Alesieū uocāt:locus ad Amphidelidē proximus: in qua omnibus mēsibus accolæ forū congregāt. Iacet autē in uia mōtana:qua ex Elide ad Olympiā cōmeatur. Prioribus autē sæculis agri Pysæi ciuitas fuit:alias alio modo uariatis locoꝝ terminis propter Imperatoꝝ permutationes. Ipsū autē Alesium: Alisii etiam colonā poeta uocat: cum iquit. In Buprasio fertili:& in Olenia petra incēdimus equos. Et in Alesio:ubi colona uocata est. Trāspositiue enim accipiendū est: perinde ac dicatur: & ubi Alesii colona uocata ē. Quidam Alesium flumen esse ostendit. Cæteꝝ cū i Triphylia quidam Caucones nominent͂. Messeniā in terrā pspectantes:Cūque Dyma. Cauconia a plerisque nuncupet͂. Et in agro Dymæo īter Dymā & Tritiam fluat amnis:quē Cauconem fœminino uocitēt genere. De Cauconibus multi quærūt: nūquid duplices dicant. Quidam ad Triphyliam:quidā ad Dymā:& Elin: & ad Cauconē esse. Hic autē in alteꝝ irrūpit:qui Teutheas genere masculino uocatur. Cuius appellatiōis exigua quædam urbs:inter Dymæ uicinas habitat͂. Nisi quod hæc adempta littera. S. ultima producta syllaba fœminine pronunciant͂:in qua ædes sacra nemidis Dianæ colit͂. Veꝝ Teutheas Acheloū penes Dymā fluentē intrat. Quo nomine & Achelous per Acarnaniam labens & Epirū nominat͂. Cæterum cum Hesiodus dicat.

Oleniamq; petram coluit:prope fluminis altas.

Et latas Peri ripas. Multi Porū littera pmutata dicunt. Et quidem corrupte:de Cauconibus quæri dicit. Nā in Odyssea Pallas Mentoris fumēs effigiem:sic Nestorem alloquitur.

Crastina cum nobis aurora retexerit orbē:
Magnanimos adeam Cauconas. Ibi mihi grande
Debetur dudum argentum: quando aduenit hospes
Aedes istæ tuas:hunc curru mitte parato.

Adde etiam natum comitē. Quo in sermone significari uidetur locus aliquis inter Epeos quem Caucones inhabitent : non illi quidem qui in Triphylia. Sed qui usq; Dymam forte latius porriguntur. Haud enim

omittendum est. Vnde Dymam Cauconiã dici contingit. Et unde fluui
us appellatus est Caucon. Cum & ipsi Cancones qui nam existãt quæsti
onẽ afferant. Ad quos Pallas ipsa: ad exigendũ argenti debitũ iturã sese
dicit. Nam nisi eos dici accipiamus: qui ad Lepriũ ĩ Triphylia sunt: quo
pacto probabilis sit sermo: protsus ignoro. Quo circa nonnulli scribũt:
Magnanimos adeo Cauconas: in Elide Grande.
Debetur dudum atgẽtum. Quod clariorẽ habebit notitiã. Quãdoqui
dem Pisæã regionẽ atq; Triphyliam ordine sitam lustrauerimus: usque
ad fines Messenios. Post Chelonatam Pisæũ littus adest: ingens sane in
promõtorium Pheã nomine Fuit & oppidulũ Pheas ad fluenta Iardani.
Finitimus enim est & amniculus. Sũt qui Pisæi agri principiũ esse Phe-
am dicant. Cõtra quã & insula pusilla iaceat: & portus unde ad Olympi
am ꝓpiore a mari spatio stad' sũt centũ &.xx. Aliud mox ꝓmontorium
lõge prominẽs in occidẽtẽ: sicut & Chelonatas: ab illo ad Cephaleniam
centũ &.xx. stad' intersũt. Dehinc erũpit Alpheus ab Chelonata distans
stad'.cc.lxxx. Ab Arrhaxo aũt.d.xlv. ex eisdẽ locis: qbus & Eurotas efflu
ens. Vicus ipse ex agro Megalopolitano. Asia uocat': duos uicinos inter
se habẽs fõtes E quibus dicti effluũt amnes. Hi cum aliquot excurrerĩt
stad': absorpti a terra: rursus emergũt. Inde unus Laconicã: alter Pisæam
ꝑducit' in orã. Eurotas qdẽ ꝑ Bleminatidẽ primo exoriẽs: præter Spar-
tam labitur: & longã per uallẽ discurrẽs: paludẽ efficit: Cuius poeta me-
minit. Demũ ĩter Gythiũ Spartes Empotiũ & Acreæ: mare ingredit'. At
Alpheus assũpto Celadõte: & Erimantho & aliis ignobilibus fluuiis: ꝑ
Phrixeũ ac Pisæũ: Triphyliũ delatus agrũ: præter ipsã Olympiã: ĩ Sicu
lũ excurrit pelagus: inter Pheã & Pitanẽ. Ad eius uero Ostiũ Dianæ Al
pheõiæ lucus ẽ. Ab Olympia stad'.lxxx. distãs. Huic deæ ĩ Olympia an
nuus conuentus celebrat': sicut & Elaphiæ: ac Daphniæ: id est Ceruariæ:
atq; Laureæ. Tota regio tẽploꝝ: Dianæ: Veneri ac Nymphis dicatorũ
plenissima est. Adsũt & luci: & florida uirecta: propter abundãtes aqua-
rũ fontis. Frequẽtes ĩtereũdũ Mercurii ædes occurrũt. Littora uero Ne-
ptũnia sacella passim ostentãt. In Alpheoniæ Dianæ tẽplo Cleanthis: &
Aregontis picturæ uisũtur: hominum Corinthioꝝ. Alterius quidẽ Tro
iæ captiuitas: & Mineruæ natalia. Alterius est Dianæ: in cunis deportatio
opera laude plutima celebrata. Inde mõs est Triphyliæ Macistiã a Pi-
sæo separãs agro. Postea flumẽ aliud Chalcis nomine & Crunoe fons: &
pagus Chalcis. Post quæ Samicũ est. Vbi sacellũ est Neptũni: maxima
ueneratione cultũ. Subest & lucus oleastro plenus. Eius curam gerebant
Macistii: qui & inducias annuntiabãt: quas Ecechirian Samii uocitãt. Ei
quidẽ sacello cuncti tributa conferunt Triphylii. Secundũ hæc sacella

Pylus mari superincumbit. Triphyliaca & Lepreatica: quā Emathoēta poeta uocat:& Nestoris patriā asserit Sicut ex Homeri uersibus suspicari quis potest:ab amne qui ad Aqlonē iuxta labitur:quē Amathū appellabāt antea. Hodie uero Mamaū: Arcadicūq; nomināt:ut hinc Emathoenta uocabulum assumpserit. Siue & hic Pamisus dicat̃:eadē appellatione:qua duo alii in Messenia. Vrbis autē nominis ratio:& etymologia:incerta est. Nā Amathodē: idest arenosū esse: uel fluuiū uel locū mēdacio dicit̃. Palladis tēplum Scilluriæ ad Scillutē inter illustria numerat̃:nō longe ab Olympia:penes Pelonē. Ad oriētē uersus prope Pylum mons est cognomine Minthes nobilis. Quā Plutonis pelicē extitisse tradunt fabulæ. Eā cū Proserpina dolo circumuenisset. in Hortēsē mētā transformasse:quā pleriq; Hedyosmon uocant. Itaque iuxta montē Plutonis tēplum ē frequēter a Macistiis adoratum. Super campum Pyliacū lucus est Cereris egregia fertilitate conspicuus. Qui uero mari adiungitur:ad illud porrigit̃ interuallum:quod inter Samicum:& amnē Nedan ē:qui quidē sabulosus & tenuis efficit̃ mari proximus. Vt dubitare ex hoc debeat nemo Emathoentē idest fabulosā appellari Pylum. Finitima Pylo ad Aqlonē exilia fuere castella duo. Triphylica Epana:atque Tiphana: E quibus unū Elidis adiudicatū est accolis. Alterū pro more māsit. Duo quoq; prope fluunt āmes Dalion & Acheron: Alpheū intrātes Acheróti propter inferni proprietatē inditum ē uocabulū. Quoniā ea in ore Cereris & Proserpinæ:ac Plutonis tēpla magno in honore sūt:fortasse ꝓpter loci controuersias uti Scepsius īquit Demetrius. Nā cum egregios edat fructus:rubiginē frugibus:ac mucum ac tribulos producit Triphylia. Quapropter pro magna regionis fertilitate:& frequētes gigni sterilitates euenit. Ad Austrū autē Pylus habet Lepreū. Fuit & hæc maritima ciuitas ī stadiis quadragīta. Inter Lepreū & Amniū Neptūni Samii Sacellū est stad̃ centum utrinque distans. Hoc illud est Phanum: in quo Poeta dixit: Telemachum Pylios ostendisse:dum sacrificio darent operam.

Deuenere Pylum Nelei turribus altam:
Hic maris ad ripam sollemnia sacra ferebant.
Mactabantque nigros Neptūno ad littora Tauros.

Ipsi Poetæ & quæ nō sūt: fingere suppetit:uerū cū potest & iis quæ sūt: salua narratione uersus adaptat. Alioquin abstinere sese magis attinebat Agrum fœlicem Tegeate possidebant: quibus uicini fuerant Cyparissii. Horum uero amborum regio Caucōibus subdita erat. Simul & Macistorum ager quem nonnulli Platanistūtem uocant Eodem nomine ager & oppidum. In terra autem Leprea monimētum Cauconis extare ferunt. siue uetusti cuiusdam conditoris: siue alterius de gēte nominati.

Plurima quidem de Cauconibus memorãtur. Nam & Arcadica uulga/
tur natio: sicut & Pelasgica: & alioquin errabunda: sicut & illa. Scribit
enim poeta: & Troianis auxiliares socios aduenisse. Vnde uero: nihil sa/
ne pdidit. Reor autem e Paphlagonia. Illic enim quidam Cauconii no/
minantur: Mariandynis finitimi: cum & ipsi Paphlagones existant. De
illis erit a nobis memoria facienda: cum eum ad locũ descriptio ipsa con
sisterit. Nunc aũt de Cauconibus scribendum etiam hoc est: qui Triphy
liam habitant. Quidam enim totum Elidis tractum a Messenia usque
Dymam appellauere Caucõiam. Antimachus quidem & Epeos: & Cau
conas uniuersos appellat. Aliqui uero nequaq̃ eos cũcta tenuisse asserũt.
Verum bifariam diuisos habitasse. Alios quidem ad Messeniam terrã:
prope Triphyliam: Alios iuxta Dymam ad tractum Buprasium. Elinq;
curiam. Aristotiles uero maxime eos hoc ĩ loco sitos agnouit. Itaque di
ctis ab Homero magis extrema concordat sentẽtia. Et quæstio ipsa pri/
or solutionem accipit. Nestor enim Triphyliacam incolit Pylum. Hæc
autem fuit ad austrum: Orientemque spectãtia: ad Messenium tractum
Laconicumque pertinẽtia: quæ illius iuris sũt. Tenẽt uero Caucones. A/
deo ut e Pylo Lacedæmonem petẽtibus: per Cauconas iter facere neces
se sit. Samii uero Neptũni sacellum: & uicinus illi portus: quem subiit
Telemachus: ad occasum uergit: & arcton quod si hac in ora dũtaxat
Caucones habitãt. Quonam modo Poetæ saluus est sermo In Odyssea
namque Nestori Minerua mandat: ut Telemachum una cum filio Lace
dæmonem mittat in curru: ad partes quæ ĩ oriẽtem spectant. Ipsa uero
naui sese ituram in occasum & ĩ naui pernoctaturam. Et deinde rediturã
Et aurora lucescẽte ad magnanimos Cauconas cursum habituram: ad
debitum sibi argẽtum redimendum. Rursum uero uenturam. Quis/
nam igitur modus iste? Licebat enim sic Nestori ad eam uerba facere
Caucones penes me sunt: & ĩtereundũ Lacedæmona. Eam ob rẽ cur co/
mes Telemacho esse abnuis? Sed retro uiam flectis? Erat etiam propri/
um ad exactionem debiti & quidem ingẽtis: ituro præsertim ad morta/
les Nestoris ditioni subditos: aliquid ab illo opis implorare. Si quid ĩgra
tum (ut mos est) illi de pactis referretur. Quod minime peractum ẽ. Si
ergo hac in parte tantum Caucones habitarẽt: absurda hæc omnia pro/
uenissent. Verum cum diuisi quidam ad Dyme: adque Elidis loca sint:
illuc suum tenere cursum Minerua diceret. Et nec ipsa nauis ingressio:
nec comitatus abruptio: aliquid in uiam contrarium demonstrans habe/
ret. pariter etiam nata de Pylo dubitatio conueniens assequeretur iudici
um: cum paulo ulterius in loci descriptione usque Pylum Messeniam
progrederetur. Nonnulli etiam paronate dicebantur in Triphylia esse

montana circa Lepreũ tenẽtes: & Maciſtũ: ad mare uſq; puenientia: iuxta
Neptũni Samiacũ Sacellũ. Sub his duo ſũt ad littus ãtra. Vnum Nym-
pharum Anigriadum. In altero mõſtrãtur facta de Atlãtidibus: & Dar-
dani procreatiõe. Hic etiam ſũt Alpes Ionia: & Eurychidia. Samicũ igit
arcis munimẽ eſt quæ prius Samos appellabatur ciuitas: propter altitu-
dinem. Cum Samos cacumina uocitarẽt. Forte & hæc urbis Arenes fue-
rat arx: cuius ĩ nauiũ catalago recordationẽ Poeta fecit.
Hi coluere Pylon: & amãdi collis Arenam.
Nuſq̃ enim aperte reperiẽtes: hac in parte maxime Arenã ſitam eſſe: cõ-
iectura aſſequũtur: ubi adiacẽs Aniger amnis: qui ãtea Minyæus appel-
labatur: nõ paruũ dat documẽtũ. Poeta enim inquit.
Eſt fluuius pelagi Minyæus rũpit ĩ undas.
Arenam penes.
Apud Antrũ enim fõs Nympharũ Anigriadũ extat: ex quo ſuppoſitũ
prope ſolum & paluſtre: & exhalatiões fundẽs efficitur. Excipit autẽ plu-
rimã aquarũ partem Aniger: profũdus quidẽ: ſeſeque adeo ſupinans ut
ſtagnet. Locus autẽ cũ Arenoſus ſit: e ſtad̃ uiginti profũdum littus exhi-
bet. Piſceſque ad ueſcẽdum ĩeptos efficit. Quidam e fabula cauſã enar-
rant: Cũ Cẽtauri quidam Saucii hoc in loco e uulneribus Hydræ uirus
eluiſſẽt. Alii tradũt Melãpodẽ: ut Pretidas purgaret ab inſania: his expi-
ationis aquis uſum eſſe. Ex his irrigatio maculas albas: & impetigines ſa-
nat. Qua ex cauſa Alpheum cum Alphos: ideſt maculas curet: nomen
ſortitũ eſſe litteris proditũ ẽ. Poſtq̃ igitur Antri reſupinatio: & maris re-
fractiões manẽdi magis q̃ effluẽdi cauſam aquis tribuerunt: Minyæum
ãnis prioribus nominatũ fuiſſe perhibent. Poſtea quoſdã uocabulũ per-
uertiſſe: & pro Minyæo Minteriũ uſurpaſſe. Habet autẽ ueritas: & æty-
mologia cauſas alias: ut Minyæ cũ Neſtoris matre Chloride: ex Orcho-
meno Minyæo uenerit. Qui ex Argonautis procreati: e Lemno expul-
ſi Lacedæmonẽ confugerũt. Ex ea deinde ſeſe in Triphyliam recipiẽtes
circa Arenã oppidum: domicilia conſtruxerunt: ea in ora quam nũc Hy-
peſiam dicunt: quæ tunc nulla Minyarũ tecta: ædificiaue cõtinebat. Eo-
rum nõnulli duce Thera Auteſionis filio: hic autẽ e Polynice progna-
tus eſt: nauigãtes ad Inſulam ĩter Cyrenæas: Cretamque ſitam peruene-
re. Eam prius Calliſtam ideſt pulcherrimã poſterius autẽ Therã uoca-
uere: teſte Callimacho. Ibi Cyrenes Metropolin ædificarunt Theram-
que nominauere. Et inſulam eodem quo ciuitatem nomine inſignitam
reddiderunt. Inter Anigrum: & mõtem ex quo Iardanus effluit: pratum
oſtenditur & inſigne ſepulchrum: & Acheæ petræ: eius montes rupes
abſciſſæ. Super quibus Samos (ut diximus) ciuitas condita eſt. De qua

nauigandi ſcriptores non ad modum poſteritati memoriam reliquerũt.
Forte uel quia iam dudũ diuulſa eſt: uel quia in obſcuro ſita ſit. Poſidiũ
ſiue Neptũnium lucus eſt: ſicuti diximus ad mare poſitum: cui excelſũ
cacumen incumbit: ante Samicum: ſic enim modo uocatur ubi Samos
erat: adeo ut e mari conſpici nequiret. Ibidem cãpus eſt Samicus nomĩa/
tus. Ex quo maior fieri coniectura poteſt: aliquãdo Samũ urbẽ extitiſſe.
Eſt & Rhadina: ĩ qua Steſichorus poema ſcripſiſſe uidetᷣ: cuius initium
eſt. Age canora Muſa cãtũ incipe: laudeſque de filiis Samiis: reſonãti a/
mabiliter Lyra: hinc filios appellat. Rhadina enim Corinthi dedita Ty/
rãno dicitur: e Samo flante Zephyro nauigaſſe: non quidẽ ex Ionica Sa
mo. Eius autem fratrẽ Architheoꝝ: eodẽ uento delatũ Delphos aduẽtaſ
ſe Ipſius etiam Rhadinæ patruelẽ Erõtem ad eã curru prouectum eſſe
Corĩthũ. Tũc Tyrãnus cum utrũque mactaſſet: cadauera curru expor/
tanda curat. Inde pœnitentia ductus reuocatos ſepulturæ mandat. Ab
hac Pylo: & Lepreo. ad Meſſeniam Pylũ & Coriphaſium arces ĩcumbẽ/
tes pelago. cccc. ſtadᷣ ĩteruallũ eſt: & ad Inſulam Sphagiam illis adiacen/
tẽ: Ab Alpheo ſtadᷣ. dcc. l. A Chelonata mille ac trigĩta. In medio ẽ Ma
ciſti Herculis ſacellũ: & amnis Acidõ: qui præter Iardani ſepulchrũ labi
tur: atque urbem Chaan: quæ quõdã Lepreo uicina extiterat. Vbi Epha
ſius cãpus iacet. Huius Chae cauſa bellum ĩter Archades & Pylios con
flatum plerique aiunt. Cuius mẽtionẽ fecit Homerus: & ſcribẽdum ſic
eſſe cẽſẽt. Ea utinã ætate pubeſcerem: qua aggregati Pylii & Arcades
prœlium cõſeruere: præcipitẽ ad Celadõtem penes Chae moenia. Nec
ſcribẽdum eſt Phee: nec Celadõtẽ. Hũc enim ſepulchro proximũ alla/
bi Iardani. Et uiciniorem hũc Arcadibus locum eſſe: q̃ illum. Ad mare
Triphyliacũ Cypariſſina eſt: & Pyrgi ideſt turres & fluuius Acidõ Ne/
dia flumẽ: nũc quidẽ Triphyliæ: & Meſſeniæ termĩus: impetu e Lycæo
Arcadiæ mõte delatum e fonte: quẽ Rhea cum Iouẽ eſſet enixa: rupiſſe
ferᷣ in fabulis ut unde lauaret: haberet. Præterfluit autem Phygaliã ubi
Phyrgetæ gens Triphylioꝝ extrema: Cypariſſiis Meſſenioꝝ primis cõ/
fines ſunt. Priſcis uero temporibus alii erant termini: ut aliqui trãs Nedi
am ſubiecti Neſtoris eſſent: & Cypariſſentem: & alia ulterius uti mare
Pylium Poeta ꝓtendit: uſque ad urbes. vii: quas Achilli ſpondet Aga/
mẽnon. Cũctæ uero prope mare Amathoentis Phyli habitanᷣ. Hoc eſt
iuxta mare Pylium. Poſt Cypariſſentem ad Meſſeniam Pylum: ꝓpter
Coryphaſium nauiganti Erena occurrit: quam nonnulli Arenam prius
uocari eodem quo Pyliaca nomine: falſo arbitranᷣ: Eſt & Platamodes a
qua ad Coryphaſium & Pylum: ſic enim modo uocant ſtadᷣ c. ſunt. Eſt
& Cenetium: & in eo quoddam oppidulum eodem uocabulo dictum.

Nec uero tātopere prisca idagāda sūt. At uero satis esset: quonam modo hac tēpestate singula sese habēt ꝑferre:nisi nobis ab ineunte pueritia fama quædam de hisce tradita foret. Cūque alii alia memorēt:indicare necesse est. Cæteꝝ: ii quoꝝ illustriora sunt nomina:quique antiquitate præcellunt:plurimum sibi fidei uendicāt:cum in experiundo primarii sint. Cūque Homerus in hoc genere uniuersos antecellat:quæcunque ab eo dicta sint: simul discutiēda sūt:& ad præsētia cōcurrere oportet sicuti & paulo antea dicebamus. Quæ igiť ab Homero de Caua Elide:atque Buprasio tradunť:prius a nobis examinata fuere. De illa uero quæ Nestoris subdebať impio hūc ꝑfert in modum.

Qui coluere Pylū:& amœnæ mœnia Arenæ.
Inde uadū Alphæi Thryon:altis turribus Epy.
Et Cyparissentem:simul Amphigeneā habebāt.
Ac Helos: & Pteleon:tū Doriō:ast ibi musæ
Threicio inciderāt Thamyri:resonoque canore
Priuauere uiꝝ:Oechalia tū forte ꝑfectum.
Regis ab Eurythi regno: Oechaliaq; creati.

Hæc igiť Pylos: de qua iq̄sitio fit. De ipsa uero mox pscrutabimur. De Atena diximus. Quā uero nūc uocať Thryon: alibi Thryoessā appellat.

Vrbs Thryoessa manet mōtis sublime cacumen.
Eminus Alphæo.

Alphæi uero uadū iccirco dicit:quoniā eo in loco pediti transitu facilis esse uideať. Hodie uero Epitalium Masticiæ locus uocať. Cum autem dicat: Altis turribus Epy. Quærunt aliqui utrū utrius adiectiuum sit. Et quænam urbs. Nunquid quæ Margale: Amphipoliæ terræ hoc tempore nominanť. Hæ quidem nullum natura munimen habent. Alterum in Masticia commōstrať:naturale munimē habēs. Hoc quidem intelligēs urbis nomen Epy:hoc est sublime dixit:ex eo ꝙ illi situ naturali obueniebat. Sicut Helos idest paludem & Egialum hoc est littus:aliaque permulta. Margalan:idest rubicūdam forte per oppositum. Thryon:& Thryoessā Epitaliū aiunt appellatā: qa tota ea regio Thryo: idest iuncis aut uluis passim referta ē. Flumina præsertim:āplius hoc ipsū apparet: ad loca fluminis uadosa. Vnde & forsan Thryon transitum uadūque dici aiūt. Epy uero altis munitum turribus Epitalium inquit. Natura enim ualidum ē oppidum. In aliis nanque Epeam Colonam: idest sublime cacumen ait.

Vrbs Thryoessa manet montis sublime cacumen.
Eminus Alphæo:postrema Pyli Amathoentis.

Cyparisseis est circa pristinā Macistiā:quæ deserta est:sicut & Macistū.

Alia ẽ Messeniaca Cyparissia. Eiusdem similiter nominis: ut illa dicitur Cyparissia numero singulari genere muliebri. Amnis uero Cyparisseis dicitur. Et Amphigenea Macistiæ cẽsetur circum Hypsoentẽ: ubi latonę templum est. Ptelеum uero ab iis: qui e Thessalico Pteleo habitaturi uenerũt: ædificatũ est. Ibi enim dicitur.

Atq; Antrona salo ꝑpius: Pteleũq; uirescẽs.

Et enim memorosũ est: ac minus habitabile: quod Pteleasimum uocităt. Helos sunt qui oram quandam penes Alphæum esse dicant. Alii urbẽ uti Laconicam. Sicut dicitur Helos maritimũ oppidulum. Quidã circa Helos Alorium: siue paludem ubi Dianæ Elaeæ templum situm est: Arcadiæ subiectum. Nam Arcades eius sacerdotium gerebant. Doriũ: quidam mõtem: quidam campum esse scribunt: cuius hoc tẽpore pars nulla monstratur. Aliq̃ tamẽ Olurin nunc: seu Oluram in Messenia ualle iacentem: Dorium uocant. Illic prope Oechalia Euryti est: quæ nunc Andania dicitur. Vrbs Arcadiæ tenuis: cuius nominis est altera in Thessalia. Altera etiam in Euboea. Ex hac proficiscentem Thracem Thamirin ad Dorium a Musis: Musica fuisse spoliatum poeta commemorat. Ex his patet: ut Nestori subiecta plaga ex utraque Alphæi ripa iaceat. Quam Pyliorum omnem terram nominant. Cæterum Alphæus nulla in parte neque Messeniam: neque curuam attingit Elin. Qua in ora Nestoris est patria: quam Triphyliacam Pylum appellamus: & Arcadicã: & Lepreaticã. Et enim cæteræ Pyli mari uicinæ ostenduntur. Hæc autem amplius stad'.xxx. supra mare distat. Quod & Homeri uersus itidicant. Nuntius enim ad Telemachi comites mittitur ad nauem: qui eos inuitet ad hospitiũ. Cum Telemachus in reditu e Sparta ad urbem currum agitare non sinit. Sed flectẽtem ad nauigium accelerare. Tanq̃ nõ eadem ad ciuitatem: & ad portum uia sit. Quando retro facienda Telemachi nauigatio: hoc modo proprie dicitur.

Prælapsis Crunos: & pulchras Chalcidis undas

Occiderat Phœbus: terrasq; inuoluerat umbra.

Cymba Pheas adiit: Iouis aspirantibus Euris.

Elida dehinc diam: Late hic dominãtur Epæi.

Huc usque sane in Septentrionem tẽditur nauigario. Hinc ad ortum flectitur cursus. Rectum autem iter omittit nauis: & quod initio cœperat: & quod Ithacam ducat. Quoniam Proci pelagus inter Ithacam: & Samũ iacens: insidiãtes occuparãt. Hinc rursus insulis sese immisit Thois. Thoas autẽ acutas dixit. Hæ autẽ insulæ sunt Echinades. Primis Corinthiaci sinus partibus simul & Acheloi proruptionibus proxime. Flectẽs uero cursum ab Ithaca: ut ad Austrum consisteret: denuo ad suum sese

xer conuertit in Acarnaniæ & Ithacæ medio: & per alteram insulæ par/
tem reducitur. Non autem per medium Cephalleniacum fretum: quod
Proci per insidias seruabant. Siquis igitur Elæam Pylum Nestori subie
ctam existimet. Nõ sane proprie diceretur. Nauem præter Crunos hic:
atque Chalcidem usque ad solis occasum deferri. Dehinc noctu Pheas
adiisse: & tunc præter Elæam oram cucurrisse. Hæc nanque Elidis loca i
Austrum sunt spectãria. Primæ quidem Pheæ. Postea Chalcis. Dehinc
Cruni. Deinde Pylos Triphyliaca & Samicũ. Ex Pylo igitur Elidis in
Austrum naniganti: hic maritimus cursus esset. In Septentrionem autẽ
nauiganti ubi est Ithaca: omnia hæc postea relinquũtur. Hæc uero Elæa
plaga præternauiganda erat: & quidem ante solis occasum. Is autem post
occasum inquit. Atqui iterum siquis Messeniacam: & Coryphasiam Py
lum initium nauigationis a Nestore capiendæ ponat: maius esset inter/
uallum: temporisque lõgioris. Ipsum autem ad Pylum Triphyliacam:
& Samicum Neptunni templum stad. cccc. est. Nauigatio quoque pro/
pe Crunos: & Chalcidem & Pheam circũducitur: quæ ignobilium flu/
uiorum sunt uocabula: immo sane riuulorum. Sed penes Nedam pri/
mum. Deinde Cydonem. Dehinc Alphæum: & regiones inter hos posi/
tas. Postremo si & illorũ facienda sit mentio. Et enim præter illos nauiga
tio agenda erat. Atqui Nestoris enarratio: quam ad Patroclum de bello
Pyliorum aduersus Elæos digerit: magno nobis est documento: de iis
quæ explanare aggressi sumus: siquis uersus ipsos diligẽter animaduer/
tat: i quibus ait: Cum Hercules Pyliam popularetur oram: & iuuentus
uniuersa defecisset: e filiis duodecim: quos Neleus tunc habebat solum
Nestorem fuisse superstitem: adolescentulum admodum. Quocirca E/
pæos Neleum senio & orbitate obsitum floccifacientes superbe contu/
melioseque Pylios conculcasse. Contra illos igitur Nestorem: suis quos
cunque potuit adunatis: Elæum inuasisse agrum: & multam inde prædã
abegisse. Quinquaginta boum armenta. Totidem ouium. Totidem su
um Totidem capratum greges. Equas pilo flauo. c. & l. equinis fere cun
ctas pullis sectantibus. Plurima inquit eadem nocte intra Pylum Nele/
iamque urbem impulimus: ut cum die quidem incursionem populatio
nemque fecerit. Et ferentes cõtra se subsidium fuderit: fugaritque. Quo
in tempore Itymoneum trucidarit: noctu reuerterit. Ita ut nocturnus ad
urbem accesserit. Ipsis autem circa distributionem: & sacrificium occu/
patis: Epæi tertio post die peditum & equitum multitudinem congregã
tes: exercitum contra ductarunt. Ac Thryon super Alphæo situm cir/
cumlocatis castris obsederunt. Quod ubi statim intellexere Pylii: ad fe
rendam opem concitati sunt. Atque circa Minyæum flumen: penes

Arenam urbem: nocte acta inde mouerunt: & ad Alphæum meridiani peruenerunt. Dehinc diis immolantes iuxta flumen noctē ipsā transege re. Illicoque erumpente aurora prœlium conseruere. Edita uero splen/ dide hostium fuga: non ante sectantes: occidentesque cessauere q̄ Bupta sium: Petræque Oleniam: & Alesium peruentū est: ubi colonā uocant. Quo ex loco Pallas populum retrouertit. Et Achæi e Buprasio Pylum celeres equos agitarunt. Ex his igitur quonā modo aut Eleam: aut Mes/ seniam dici quisq̄ Pylum existimet? Eleā quidem: quæ cū popularetur: simul & Epæorum terra ab Hercule populabatur. Hæc autem Elea est. Quo etiam pacto mutuas inter se populationes passi: & finitimi talem superbiam: & talē contumeliam capescere debuerāt contra illos: qui pa/ ri affecti fuerant iniuria. Qualiter autē in oram propriam incursatione facta prædas agerent? Qualiter tandem eosdē simul populo Augeas & Neleus regno continerent: cū mutuas inter se inimicitias exercerēt? Si grande Nelio debitū in Elide clara debebatur: quattuor uictores equi: palmā referre solitī ipsis cū curribus q de Tripode cursū agitaturi erāt. Hos ipsos subinde Rex hominum Augeas retinuit: agitatore dimisso. Quod si hoc in loco Neleus habitabat: & eo in loco Nestoris sedes erat: qua ratione Eleorū & Buprasiorū quattuor ductores erant? & ductorē quenque sequūtur. Veloces bisquinque rates comitantur Epæi. Regio autem. iiii. in partes diuisa erat. Quarum in nulla Nestor erat. Qui co/ luete Pylon & amœnæ mœnia Arenæ: & reliqua usque Messenā. Epæi uero aduersus Pylios erumpentes: quo modo ad Alphæū incitantur at/ que Thryon? Aut quomodo ibi commisso prœlio i fugam uersi ad Bu prasiū sese recipiunt? Rursus si Hercules Messeniā populatus est Py/ lon: quo modo tanto disiuncti spatio in eos contumelias iferebāt & mul ta inter se conuenta pactaque seruabant. Et quod amplius est: abnegatis debitis bellū contraxerunt. Quē autē in modū Nestor agrū incursans: & tantū suū pecudūque præ se agens prædā. E quibus nulla nec celeri/ ter ire: nec longā facere uiā ualet. Plus stad' mille iter absoluit: ad Pylon Coryphasio ꝓximā? Illi autē tertio die ad Thryoessā: & Alphæū ānem pueniunt: oppidū ipsū obsessuri. Hæc autē loca qua ratione ipsis Messe niæ principibus attineāt: continētibus & habētibus Cauconibus: & Tri phyliis & Pysanis. sed ipsa Gerena siue Gereniā: utroque enī modo dici/ tur quidā nominauere. Sic locū forsitan de idustria quidā nuncuparūt. Fortuito quoq; ita nominari ualuit. Vniuersa uero Messenia Melenai re gno suberat: cui & Laconica sicuti posterius patebit. Cum Pamisus per hanc effluat & Medon. Alphæus uero nullo pacto qui tellurem Pyliam pcurrit. Cui Nestor iperitabat. Cui probabilis sermo ille fuerit: q̄ uirū

alienum educit in regnū. Et annumeratas illi ciuitates adiunt. Cunctasque suæ subiecta ditioni facit.

Restat de Olympia dicere:& de traductis ad Eleorum subiugationē rebus omnibus Est in agro Pysano templum ab Elide stadi minus trecentis absens. Ante illud uero lucus agresti uestitus olea surgit:in quo stadium iacet. Alphæus autem alluit ex Arcadia labens & Triphyliacum in trans mare:iter occasum ac meridiem. Initio quidem ex Olympii Iouis oraculo ingentem sibi claritatem uendicauit. Eoque deficiente nihilominus templi fama remansit. Et quantum ipsi nouimus adaucta est: & celebritatis gratia:& ludorū Olympicorū causa:quos sacros & corona illustres:aliorum omnium maximos arbitrantur. Magno illi ornamento fuere:tot oblata ex uniuersa Græcia munera. Præcipuum extitit: solidū ex auro Iouis simulachrum:a Cypselo Corinthiorum Tyranno donatum Ingentior his omnibus Iouis statua fuit: quā Phidias carmini Atheniensis filius fabrefecit ex ebore. Opus magnitudine tanta:ut cum ædes sacra sit amplissima : artifex ipse non recte symmetriam aut proportionē uideatur annotasse: sedentem effingēs. tectum fere uertice pertingētem. Vnde aperte demonstratur:ut si erectus exurgat:tectum templi deiiciē dum fuisset. Statuæ mensuram inscripsere quidam. E quibus Callimachus quodam carmine Iambico extulit. Multum Phidiæ attulit adiumētum Pandenus:e sorore illius nepos. Operisque suscipiendi socius: cum ad statuam coloribus adornandā: Tum uero ad amictum. Picturæ quoque plurimæ mirabilesque demonstrantur in templo:illius opera. Vnū de Phidia memoriæ proditum est: ab eo Pandeno responsum. Q ui cū Phidiam interrogaret. Q uod uam ad exemplar Iouis statuam facturus esset? Ad Homeri respondit imaginē. Q uā hisce uersibus explicauit.

Atque superciliis Saturnius annuit atris.
Ambrosiæ fluxere comæ de uertice Regis
Aeterni. Ast nutu magnū concussit Olympū.

Pulchre nimis dixisse uisus est:cum aliis ex partibus. Tum uero ex superciliis. Q uoniam poeta mentem: cogitationemque prouocat:ut summā quandam formā & magnā: Ac Ioue dignā potentiā denuo pingat. Sicut in Iunone. Ipsū pariter ī utroque decoꝝ obseruās. Inquit enim.

Sederat in solio:lōgūque reuoluit olympū.

In illa uero euenit: ut tota commoueretur. Cum tantum annuente Ioue superciliis occurreret. Et aliquid simul patiente coma: lepideaque nimitum dictum est. Q ui deorum imagines uel solus uidet: uel solus ostendit. Digni uero profecto sunt Elæi. quibus magnificennæ & honoris in Olympiæ templū causa tribuatur. Troianis enim

temporibus:& adhuc antiquioribus: nulla fœlicitatis parte florebant. A
Pyliis primum: deinde ab Hercule in ima depressi. Cum augeas Rex
illorum in perniciem tractus est. Cuius quidem rei signum est: quoniã
illi quidem ad Troiam misere naues.xl. At Pylii:& Nestor.lxxxx. Poste
rius autem post Heraclidarum reductionem contra obuenit. Aetoli eni
simul cum Heraclidis:cum Oxylo redeuntes:& cum Epaeis cohabitan/
tes:cognationis uetustate Curuã Elin ad dignitatis amplitudinem extu/
lere. Et Pysanos magna agri parte multauere. Et Olympia illorum iuri
subdita fuit. Et Agonẽ ipsum Olympicũ ab illis excogitatum atque iuẽ
tũ fuisse constat. Et Olympiades primas:ut illi pariter celebrabant(An/
tiqua enim illa omittenda sunt: & de tẽpli ædificatione:& de ludorꝶ insti
tutione. Cum nonnulli asserant Herculẽ unum ex Idæis Dactylis:earũ
rerum autorem extitisse. Alii Herculẽ Iouis & Alcmenæ filium. Quẽ
etiam primũ ibi desertasse:& palmã comparasse tradunt. Hæc enim cũ
multifariam uulgẽtur:non multum fidei consequuntur.) At propius ue
ro est:quod ab Olympiade prima:in qua Coroebus Elæus ĩ cursu uicto
riam adeptus est:usque ad.vi.&.xx.& ipsius templi: & ludorum præfe/
cturam Elæi optinebãt. Troianis uero temporibus Agonis illius uel co/
rona:uel gloria nulla erat. Ex iis autem:qui nunc illustres habentur: nec
iste nec alius ullus fuerat. Quorũ memoriam nullã facit Homerus: nisi
funebrium aliquorũ. Tametsi quidam arbitrentur illum Olympici me
minisse. Cum Augeam inquit quattuor equos intercepisse in certamine
primos:qui ad ludorum præmia uenerant. Referuntque ideo Pysanos
Troiani belli participes minime fuisse: quia Ioui consecrari censerẽtur.
Nec uero Pysea tellus Augeæ regno subiecta fuit: in qua Olympia est:
sed Elæa solum. Nec in Elæa Olympicorũ ludorum certamen agebat.
Ne semel quidem: sed in Olympia semper. Ille etiam Agon:qui nunc
proponitur in Elide factus apparet: ĩ qua debitum illud debebatur. Nã
debitum erat in Elide dia:(ut poeta testatur)quattuor uictores sequi. Et
iste quidem non erat corona insignitus. Nam cursus super Tripodis
præmio futurus erat. Ille autem post sextam &.xx. fuit Olympiadem.
Pysani igitur recuperata suorum possessione: Agonem ipsi conficiebãt
cum tanta celebratum gloria intuerẽtur. Aliquot post temporibus Py/
sæa rursus plaga in Elæorum iura cocedente. Denuo ad eosdem conces/
sit Agonis:& ludorum ĩstitutio. Lacedæmonii quoqꝫ ad id suã opam cõ/
tulerunt. Post ultimã Messeniorꝶ destructionẽ: contra quos ipsi sotia ar
ma cõiunxerãt. Quo ĩ tẽpore Nestoris nepotes & Arcades ꝓ Messeniis
bellum susceperant. Adeoqꝫ sotiam illis nauarunt operam:ut oram uni/
uersam usqꝫ Messenios fines Elæam appellari contigerit. Quæ & in hoc

usq; tẽpus perdurat. Pysanorũ autem & Triphyliorum & Cauconum
ne nomen quidem esse reliquum. Ipsáq; Pylon Amathoenta ad Lepreũ
cultoribus implerũt: ut morẽ gererẽt: & ipsis Lepreatis bello uictoribus
gratificarent. Aliosque cõplures pagos distraxerunt: quos p se ac marte
suo res suas gerere uolentes aspicerent. A quibus & tributa exegerunt.
Tractus autẽ ipse Pysæ plurimum nominis consequutus est. Imprimis
ppter principes ipsos lõge lateque potentes. Oenomaũ scilicet eiusque
successorẽ Pelopem: & illius filios cõplures. Saloneus quoque hoc in lo-
co imperitasse traditur. Itaque Pysana regione in urbes octo diuisa: harũ
una Salmone uocat. Has ob res & Olympicũ tẽplũ: & regio magnope-
re p ora uirorũ: & omniũ præconia uolitat. Ea uero uia antiquæ audiendæ
sunt historiæ: ut eas inter se minime cõsonãtes recognoscamus. Iuniores
enim repugnantia sæpenumero referre putãt: sicuti Augeã Pysanæ pla-
gæ regnũ tenuisse. Oenomaũ uero & Salmoneum Elaeæ. Quidã autẽ
gentes ipsas in unũ cõiungunt. Sequenda uero sunt magis quæ concor-
dia fiãt. Cum & ipsũ Pysæ nomẽ recta neqnaq̃ ratione explanẽt. Aliqui
enim ciuitatẽ Pysam a fonte Pysa nomine: eodẽ quo fõs uocabulo ap-
pellari. Fõtẽ uero ideo Pysã uocari: a pitissando: ut quasi potricẽ itelliga-
mus. Vrbẽ autẽ in sublimi ædificatã uertice mõstrant: duos inter mon-
tes Ossam & Olympũ. Quo nomine & alter in Thessalia nũcupatur.
Nonnulli ciuitatẽ nullam Pysã fuisse contẽdunt. Nã inter. viii. illas esse
reperiretur. Cæterum fõtẽ duntaxat affirmant: qui nunc Besa uocat iu-
xta Cicysium. Vbi ex illic. viii. amplissima una est. Stesichorus regionẽ
quæ Pysa dicit ciuitatẽ uocari scribit. Vt poeta Lesbũ Macaris urbem.
Euripides quoque in Ioue Tragœdia: Euboea inquit quædam Athenis
uicina ciuitas est: Et in Rhadamanto: qui terram inquit Euboeã habitãt
finitimã ciuitatẽ. Et Sophocles in Mysis. Asia quidem tota uocat Ope-
regrine. Mysorum uero urbs appellata Mysia. Verũ Salmone fonti sui
nominis uicini est. De quo fluit Enipeus Alphæum igrediẽs. Nũc uero
Batnichius nominat. Huius amore captũ fuisse Tyronem memorant.
Illa nimis flagrans dilexit Enipea diuum.
Hoc enim in loco illius genitorem Salmoneum imperasse aiunt: ut i Fo-
lo scribit Euripides. Alterum sane i Thessalia Eniseum scribũt. Qui ex
Othry oriens accipit Apidanum e Pharsalo delabentem. Apud Salmo-
nem autem urbs iacet Heraclea: ex illis. viii. & ipsa una distans ab Olym-
pia stad. xl. penes Cytheriũ flumen posita. Vbi Goniades Nymphæ sa-
cellũ habent. De qbus opinio est: ut aquis earũ morbos sanitati restituãt.
Iuxta Olympiam consistit & Epina: & hæc ex. viii. una: per quam Parthe-
nias excurrit ãnis: ubi ad Pheream ascenderis. Est autẽ Pherea i Arcadia

fupra Dymeã & Buprafiũ: & Elidẽ fita. Q uæ ad Arcton adiacẽt Pyfa/
næ regioni Ibidẽ eft & Cicyfiũ ex.viii.una atque difpõtium:ea ĩ pte:qua
ex Elide itur Olympiã.Iacet autẽ plano ĩ cãpo:deletumque eft omnino.
Et icolæ magna ex parte Epidãnum ideft Dyrhachium & Apolloniã cõ
migrarunt.Pholoe quoque Olympiæ proxima imminet Arcadiæ mõs.
Adeo ut Agri Pyfæi radix exiftat. Sic uniuerfa Pyfana regio & maior
Triphyliæ tractus: Arcadiæ confinis eft. Hanc ob caufã loca ipfa Pylia
quæ in Catalogo defcribũtur:maxima ex parte quibufdam iuris effe ui
dentur Arcadici:quod tamẽ periti negant.Ex iis enim fluuiis qui labun
tur in Alphæũ:Amarynthum effe: qui Arcadiã terminet. Extra illũ ue/
ro hæc fita effe loca.Ephorus autẽ tradit Etolum cum Epæo & Pifanto
ex Elide a Rege Salmoneo eiectum:in Etoliã fefe recipientem:Regioni
nomẽ a fe tribuiffe.Et urbibus illis habitatores impofuiffe.Ab hoc per
generis fucceffionem procreatum Oxylum Heraclidis a Temeno pro/
gnatis:familiaritate ac beniuolẽtia cõiunctum: eis Pelopõnefũ repeten/
tibus ducẽ extitiffe.Et hoftilem illis agrũ difpartiffe. Aliaque documẽ/
ta fuppofuiffe ad cõtinẽdam Regionis poffeffionẽ.Pro quibus quidem
mentis hanc accepiffe gratiã:ut in Elæũ Regnũ:quod ei fuerat auitũ re/
duceretur. Adunato poft modũ ex Etolia exercitu:in Epæos Elidis occu
patores aduentaffe. Occurrẽtibufque cũ armis Epæis: poftq̃ aduerfariæ
utrinque cõftiterãt copiæ ad fingulare de uetufto Græcoꝝ more certa/
mẽ proceffere:Pyrechmes Etolus:& Degmenus:Epæus.Degmenus qui
dem folo ĩftructus arcu. Vt qui armis obfitum lõginquo fagittæ iactu:
facile foret fuperaturus.Pyrechmes autẽ fũdam tenẽs: lapidumque fac
culũ:intellecto aduerfarii dolo.Nuper autẽ fundæ fpeciem ab Etolis re/
pertã.Itaque cũ lõgiquior fũdæ iactus fuiffet: occidiffe Degmenũ.Et ui/
ctores Etolos eiectis Epæis terrã occuparã tenuiffe.Et fic Olympiaci cu/
rã tẽpli fufcepiffe:quã prius habuerãt Achæi . Ob intimãque Oxyli er/
ga Heraclidas beneuolẽtiã cõueniffe facile cunctos:adactos iureiurãdo:
ut Elæa terra Ioui dicata & cõfecrata foret. Q uifquis contra locũ arma
ferret.Q uiquis etiam contra ferẽtẽ non ulcifceretur: & pro uiribus nõ
fuccurreret: eũ nefarium & abominabilẽ haberi. Q ua ex caufa:qui po/
fterius Elidẽ ædificiis auxere:fine mœnibus nudam reliquere. Q uique
per agrum exercitus ductarũt: arma tradidiffe donec ea fines egreffi re/
ciperẽt.Ab Iphito autem Olympicum agonem ĩftitutum conftat: cum
Elæi facri forẽt. Talibus ex initiis creuiffe hominum dignitatem. Nam
cum cæteri mutua femper bella inter fe gererent: folis iftis longam ex/
titiffe pacem. Nec fibi modo fed etiã externis obtigit. Adeo ut pluf q̃ re
liqui omnes hominum frequentia uiguerint.In quibus Phedon origine

decimus a Temeno omnium ætatis suæ potētissimus fuit. Qua ex re ef/
fectū est: ut cū Temeni stirpē plurimas in partes dispersā: sensim tabe/
scere cōtingeret: eā recuperatā fouerat. Hic mēsuras excogitauit. A quo
etiā Phedoniæ uocitātur: & pōdera & numum: cum alium: tum argēteū
signari docuit. Inuētas īsuper ab Hercule ciuitates: additis augere popu/
lis. Ipse etiā positos ab illo ludos: & agonas ponere dignum esse arbitra/
tus est. In quibus Olympiacum esse uoluit. Quem ui & potētia ueniens
posuit. Cum Elaei nulla propter pacem haberēt arma: quibus Phedonē
ihiberēt: & reliqui hominis potestate uicti tenerētur. Elaei tamē hāc ipsā
positionē īscribere minime uoluere. Sed ob hoc iam comparatis armis si
bi ipsis opem ferre cœperunt. Quam quidē ad rē: manum attulere atq;
operam Lacedæmonii Seu quia prospere cedētibus ex pace rebus inui/
derēt: seu qa ad Phedonis destructionē eos adiutores habere cogitarēt:
a quo de Pelopōnesi pricipatu deiecti forēt: quem illi prius obtinebant.
Sic res Phedonis deletæ fuere. Qui tamē Pysaeam terrā & Triphyliā
Elaeorum iuri cōstruxerat. Tractus Elæus ætatis huius nauigationis to/
tius spatium habet: finibus nō cōputatis. stad' mille ac.cc. Hæc qdē de
Elidis ora.

Messenia uero terra Elaeæ contigua est: maiori ex parte ad Austrum: &
Africanum pelagus īclinās. Hæc autem Troianis temporibus Menelai
subdebat' imperio: cum Laconicæ pars regionis esset. Ora quidem ipsa
Messena uocabat'. Eā uero quam hāc ætate Messenā urbē nominant: cu
ius arx fuerat Ithome: nōdum ædificatā esse contigerat. Excedente uero
rebus humanis Menelao. Postmodūq; iis qui laconicæ gubernacula su/
sceperant: ad impotētiam redactis. Nelei nepotes Messeniæ regnū occu/
pauere. Quo tēpore fuit Heraclidarum reuersio: facta regionis diuisio/
ne. Tūc Messenioꝝ Regnū Melāthus habebat: qui suis regerētur insti/
tutis. Cū ātea Menelai sceptro paruissēt: cuius rei documētum ē. Est nā
enim Messenio: & Asineo illi ꝓxio: q sic ab Asina Messenia nominat':
septē fuere oppida. Quæ dotis nomie Achilli pollicebat' Agamemnō:
Cardamyla: Enope. Ira herbosa: Pheræ diuinæ. Antea pratis conspicua.
Pulchra Epæa: & iter uineta posita Pedalus. Eas sane sic nec sibi nec fra/
tri ptinuissēt nequaq̄ spōpōdissēt. Cōmilitones & Pheris Menelaum co
mitatos: poeta manifestat: cum partim Laconico cetui: partim Messenio
annumeret sinui. Extat autem Messena secundum Triphyliam. Est
autem mons utrique communis. Post quem & Coryphasium & Cypa/
rissia est: atque inter stad'. vii. mons Egaleos: inter illum & mare incum/
bit. Antiqua igitur Pylos Messenia sub Egalio ciuitas erat Ea uero di/
scerpta: quidā sub Coryphasio habitauere. Eā uero secūdo reædificarūt

Athenięses:quo tpe cũ Eurymedonte ac Stratocle in Siciliã nauigabãt. Vt aduersus Lacedæmonios murũ iterponerẽt. Ibi ẽ & Cyparissia Messenia:& Sphagia insula penes Pylum adiacẽs. Quæ eadẽ & Sphacteria nũcupatᷣ. Ad quã Lacedæmonii.ccc.e suis uiros amiserũt:uiuos ĩ potestatẽ ab Atheniẽsibus p obsidionẽ redactos. Ad hanc maritimã oram:duæ Cyparissiorũ extra in pelagus præiacẽt insulæ. Quas Strophades appellant:ab cõtinẽti stadᷣ.cccc.absentes. Ad Africanũ:atque meridianũ pelagus. Hanc Pylum Messeniorum nauale quondã fuisse: Thucydides autor est. A Sparta uero longe abest stadᷣ.cccc. Ordine deinceps sita est Methone. Hanc esse aiuut ex iis. vii. unã:quem Agamemnõ spopondit Achilli Pedasum appellabant. Eo ĩ loco Agrippa Bogũ Maurisiorũ Regem:Antonii partes sequutum ĩ Actiaca pugna: supplicio affecit:Locũque internauigãdum intercepit. Methone autem contiguus est: Acritas Messenii sinus initium. Diciturq; etiam Asineus ab urbe Asina: primo ipsius sinus oppidulo. Cuius nominis & alia ẽ Hermionica. Hoc quidẽ sinus initium ad occasũ spectat. Ad ortũ autẽ sunt fenestræ: sic eñi uulgo uocantᷣ. Cinædio ac Tenaro nũc Laconicis cõfines. A fenestris uero ichoans iter mediã Pylum offẽdes: quã Berylum pleriq; nominãt: Inde Leutra. Quæ a Boetiis Leuctris deducta fuit Colonia. Dehinc ĩ petra ualido mummine sita est Cardamyla. Postea Pheræ urbi Thuriæ atq; Gerenis finitimæ. Quo ex loco Nestorẽ Gereniũ uocitari traditᷣ: quoniam ibi falutẽ(ut diximus)comperauit. Ostenditᷣ quoq; in Gerenio agrũ sacellum Aesculapii: Tricceũ cognomine. Quia ueniẽtes e Thessalica Tricca mortales illud condidere. Fama ẽ Leuctrum & Charadram & Thalamos nunc Boetios uocatos:cultoribus a Pelope ex Boetia quibusdam introductis habitatos:cum sororem eius Niobem nuptui locasset Amphioni. Præter Pheras autẽ Nedon Amnis p Laconicum labitᷣ agrũ:alter a fluuio Neda. Nedusiæ uero Palladis cognomẽto ĩsigne tẽplũ habet. Est etiã ĩ Poeassa Nudesiæ Palladis facellũ nobile:a Nedõte loco nomẽ assequutæ. A quo ductis habitatoribus Teleclus Poeassã coluisse prædicatᷣ. Simul & Etheas atq; Tragiũ. Ex prolaris. vii. urbibus Achilli. De Cardamyla qdẽ & de Pheris explicauimus atq; Pedaso Cæterũ Enopen quidã Pelana nominãt. Aliqui uero locũ quẽpiam Cardamylæ adiacẽtem. Quidam Gereniam terram . Hiran autem commonstrant in monte: iuxta Megalopolĩ Arcadiæ ciuitatem ; qua ad Ardaniam iter habetur . Q uam a poeta Oechaliam uocari ante diximus . Nonnulli Mesolam hoc nomine nunc appellari asserunt . Q uæ inter Traigetum & Messenam ad sinum pertinet . At Epæa hoc tempore Thuria dicitur. Quam Pheris conterminam commemorauimus. Sita uero est in excelso colle.

Vnde Epæa id est celsa: nomen sortita ē. A Thuria uero sinus Thuri/
ates:in quo ciuitas quædā fuerat Rhium nomine:e regione Tenari. An
theā quidā sane Thuriam ipsā esse aiunt. Nonnulli quoq; Epæam Me/
thonem. Alii uero eā quæ inter Asinā Messeniā urbem: ꝓprie Pratosā
nuncupatam:cuius urbs ē Coronæ mari uicina. Et hanc nonnulli Peda/
sum a poeta nominatam esse inquiunt. Omnes quidē pelago proxime.
Cardamyla quidē ad mare iacet. Pheræ uero a mari distāt.v.stad.spatio.
Illa quidē æstuam habet stationē. Reliquæ uero maritimis inæqualiter
utuntur interuallis. Prope coronam circa fere medium sinū Pamisus af
fluit amnis. Hanc & reliquas ordine positas:dextrorsū habēs. Quarum
nouissime in occasū spectantes sunt:Pylus & Cyparissia. Harū media ē
Erana. Quā nonnulli Arenā falso quondā crediderunt. Thuriā uero &
Pheras sinistrorsū. Hic inter omnes Isthmi fluuios magnitudine præcel
lit. Tametsi nō amplius stad.c.a fonte ꝓfluat:abūdātes ꝑ Messeniū cā/
pum:oramq; Macariam:id est fœlicem trahēs aquas. Hic ipse fluuius a
ciuitate Messenia stad.cc.&.l.distat. Est & alius Pamisus ꝑ ualles serpēs
tenuis:circa Leuctrum Laconicū. De quo Messenii aduersus Lacedæmo
nios controuersiam sub Philippo Rege habuerūt. Quem (ut antea dixi/
mus) quidam Amathō appellauere. Ephorus scriptis prodidit Cresphō
tē:postq̄ Messenam terrā subiugauit:eā.v.ī ciuitates diuisisse:sicuti ī su/
perioribus exposuimus. Ita ut Stenicłarus in huius regionis medio posi
ta:regia illi sedes institueret. Inde Hiamitin legatū Pylum & Rhiū mi/
sisse:qui Messenios omnes eodē & pari cū Doriēsibus iure faciet. Qua/
re cum Doriensibus indignatione cōcitati forēt: ipse pœnitentia ductus
solā Stenicłaꝝ ciuitatē cēsuit. Et ad hoc Doriēses cunctos adegit. Verū
Messenioꝝ oppidum Corintho perq̄simile est Mōs.n.præruptus præ/
cepsq; īcumbit utriq;:cōmuni muro cōprehensus:ut in arcis usu sit. Ille
quidē Ithome Hic autē Acrocorinthus appellat. Quocirca Demetrius
Phalereus Philippo commode dixisse uisus est. Quin has inquit urbes
ambas capesse:si adipiscēdæ Pelopōnesi cupiditate duceris. Vtroq; enī
cornu bouē continebis:Cornua quidem Ithomē:atq; Acrocorinthū:Bo
uē uero Pelopōnesū esse dictitās. Hac igit opportunitate propter urbis
istas concitata sæpius esse bella. Corinthum igit a fundamētis esse deie
ctam:rursūq; restitutā. Et Messenā a Lacedæmoniis quidem esse destru
ctam. A Thebanis autē restauratā:& a Philippo Amyntæ filio postea:
uerū arces ipsæ inhabitatæ mansere. Dianæ uero palustræ templū ī Laco
nicæ siue Messeniæ terræ finibus est: ubi utriusq; populus cōmune sa/
crificium:conuentumque celebrabat. In eo profectasferiatum uirgines
Messenii procaciter incestarunt. Cum autem Messenii nullis uiolatores

pœnis mulctassēt:cōflatū est bellū. Ab hac Palude Dianæ Tēplū i Spar
ta cōstructū ē:cognomēto palustre. Rebellātibus aūt sæpenumero Mes
seniis:frequēter dimicatū est. Primā igit̃ eoꝶ subiugationē a patruū pa/
tribus fuisse: Tyrteus in suo testat̃ poemate. Secūdā uero qua Elæos:&
Argiuos:& Pysæos:sotios assumētes desciuere. Cū Arcades Aristocra/
tē Regē Orchomeni:ducē exhibuere belli. Pysæi uero Pātaleonē Om
phalionis filiū. Quo in tēpote ipse illius belli Imperatorē sese Lacedæ/
moniorꝶ fuisse testat̃. In eo Elegoꝶ opere quod Eunomia.i. bona iscribi/
tur institutio:& paulo post. Ipse enim Saturnius coronate Iunonis mari/
tus Iuppiter:hanc Heraclidis urbē tradidit. Quibus cū nos uētosā liquē
tes Erineū:ad amplissimum peruenimus Pelopōnesū. Dicūt̃ enim hæc
Tyrtei quorū quædā ꝓposita sūt. Itaque aut ipsū carmen Elegiacū auto
ritatē amiserit:aut Philochoro negāda fides est:& Calistheni:aliisq; com
pluribus:qui ex Athenis & Aphidnis illū aduētasse memorant Cū Lace
dæmonii Apollinis responsa flagitassēt: qui ut ducē ab Atheniensibus
peterēt edixit. Ductu igit̃ & auspicio Tyrtei:secundū gestū est bellum.
Tertium subinde ac quartum constitisse bellum ferūt: in quo Messeni
orum ruina consequuta est. ¶ Tota uero Messenii tractus nauigatio: sinu/
bus computatis:ad stad̃.dccc.foret. At enim plus:q̃ satis ē:ne stra diuer/
titoratio:dū loci notitiam ex historiis tractam sectamut. Plurima tamen
omittētes desolata regione Laconica: si ad uetusti status compationē re/
uocet̃:qui tam præclari populi multitudine floruerat. Nā præter Spar/
tā exilia quædam:numeto circiter.xxx.restant oppidula. Verum enim/
uero cū priscis annis cētenis preesset urbibus Hecatōpolin uocitatā:me
moriæ datū est. Inde quot annis per eos boues cētenos immolari consue
tum fuerat. Quod sacrū Hecatombas appellabant. ¶ Post sinū Messenia/
cum deinceps subest Laconicus:inter Maleas & Tenarum: paulatim a
meridie uergens in ortum. Centum autē ac.xxx.distāt stad̃: a Tenaro
Thyridis:idest fenestræ:Messeniaco existentes in sinu:quid confragosū
& præceps ē fluētum. Super has Taygetum imminet. Est uero mōs su/
per mare:non grandis admodū. Cæteꝶ excelsus & erectus. Ex Aquilōis
parte Arcadiæ radices contingēs. Adeo ut in medio uallis relinquatur:
qua Laconicæ Messenia cōiungatur. Taygeto autem subiicit̃ Sparta:&
Amycle in regione mediterranea:ubi Apollinis tēplum: & Pharis loca/
ta est. Ipsius uero urbis solum in curuo magis loco sedet: licet in medio
mōtes assumant̃. Nec uero pars ulla stagnat:cum prisco tēpore subur/
bium late stagnaret: & ꝓinde illud lacus uocaret̃. Liberi quoque patris
delubrum intra lacum existebat:quod hodie ædificium habet in arido.
In ipso autem littoris inflexu Tenarus: ripa erecta est:sactam Neptūni

ædem constructã continẽs in luco. Propinquaque spelunca est: per quã Cerbeꝝ ab inferis superius reductũ ab Hercule: fabulæ canũt. Ex eo loco ad ꝓmontoriũ Phycontẽ: in Austrũ interuallum Cyreneæ est: stadꝭ trium miliũ. Ad Siciliæ uero promõtoriũ Pachynum: in occasũ uersus: quattuor milium.dc. Aliqui stadꝭ mille.iiii.dicunt. Ad Maleã uero in ortum.dc.lxx.cũ sinu computant. Veꝝ ad faucẽ Asini: depressã quãdam Cherrõnesũ interius Maleã.d.&.xx. Hotsũ prominet intra stadꝭ.xl. Insula quædam Cythera: cõmodis instructa portubus: & eiusdẽ nominis urbe. Quã Eurycles ætate nostra Lacedæmonioꝝ ductor in peculiaris iuris possessionẽ uẽdicauit. Circũcirca pusillæ quædã Insulæ: ptim ꝓpiores: ptim aliquãto remoniores adiacẽt. Ad Cretæ sane ꝓmõtorium Corithũ: nauigatio ꝓpĩquissima stadꝭ.cc.&.l. Post Tenaꝝ: cũ ad Asini faucẽ Maleamque nauigas Amathus occurrit urbs. Inde Asine atque Cythium Spartanoꝝ nauale nobile. Intra.cc.&.xl.stadꝭ ædificatum. Habet autẽ ut traditꝭ nauium stationem manu effossam. Deinde fluuius Eurotas inter Cythium & Acteos erumpit. Hactenus præter littus commode nauigatur stadꝭ.cc.&.iiii. Postea palustris ora est: & uicus Helos: idest palus nomine. Qui prioribus annis: Homero teste ciuitas extitit.

Quiq; Helos oppidulũ pelagi: atque tenebat Amyclas.

Helius uero Persei filius: illud ædificasse phibetꝭ. Est & campus nomine Leuca. Inde ciuitas ĩ Cherrõneso sita: Cyparissia cum portu. Dehĩc faux Asini: portum continẽs: dehinc urbs Boia. Post Malea. Ad quam ab Asini fauce stadꝭ sunt centum.l. In agro Laconico ciuitas est Asopus. In cõfecto ab Homero Catalogo Messan quidem nusq̃ monstrari dicũt: & Mesoan Spartani agri ptem esse negãt: sicut & Lineũ At quidam sic Messã admittũt: ut p extremæ abscissionẽ syllabæ Messenã dictã cogitẽt. Quoniã & hanc agro pertinere Laconico asserãt. Ad quod ipsius poetæ utũtꝭ exemplo: qui Cri pro Crithẽ: idest ordiũ: & Do idest doma ꝓ tecto usus sit: & alia alii sic posuere. Et etiam heros: Automedõq;: & Alcimus ꝓ Alcimedon. Et Hesiodus: qui Brithy: & Briaron Bri dicit. Sophocles uero & Hyon pro Rhadio: Rha. Et Epicharmus Li ꝓ Liã. Et Syraco ꝓ Syracusas. Et Símia: dodo ꝓ dodonã. Apdꝭ Empedoclẽ uero: una fit ex duabus syllabis: Ops ꝓ Opsis: i. facies & uisus. Et apdꝭ Antimachũ: Cereris qdẽ Eleusinæ sacra: ops ꝓ opsis idest facies: & Alphi ꝓ Alphitõ. Euphorium quoque Hel pro Helon: idest claꝝ dicit. Apud Philetem uero Ancillæ quæ in calathis: albam ferunt eri: ꝓ erion idest lanam: & uellus. Inuentumque peda: ꝓ pedalia. Aratus inquit: hoc est gubernacula & clauos nauium. Ex aliis oppidis quæ poeta meminit: quædam dicta sũt. Nõnulla prorsus delcta sunt. Aliquorũ adhuc uestigia restant. Quorundã

permutata sũ uocabula:ficut Augiæ Egeæ. Nam in locrensi plaga nulla penitus superſit. Lanõ a Caſtore & Polluce per obſidionẽ expugnatam ſcriptis cõmẽdatum eſt. Inde illi Laperſe appellati fuere. Apud Sopho-clẽ p Laperſas: ideſt Geminos iurat. Sic & per Spartanos & Argiuos de os iurat. Ephorus poſteritati prodidit Euriſthenẽ & Proclẽ Heraclidas redactã in poteſtatẽ otam Laconicam ſex in partes diuiſiſſe. Ipſamq; in-ductis inquilinis per ciuitates ordinaſſe. Vnã itaque particulam eximiã Amyclas excepiſſe: Et proditori tradidiſſe: qui Laconicam illis regionẽ exhibuit. Quique ſuaſu ſuo præfectũ loci: ut tutus abiret: & cum Achi-uis i Ioniam commigraret induxit. Spartam uero regale ſibi ipſis domi-cilium declarauere. Ad reliquas ſingulos Reges dimiſere: concedentes ut cohabitatores admittere liceret: qui uellent aduenas: cum tot ubique mortales defeciſſe cernerent: uſos autem Laineni opera. Finitimos uero cũctos: licet Spartanis ſubiectos: paribus tamen legibus ac iure uiuere in ſocietatem ciuitatis adſcitos: communionẽque magiſtratuum. Eos autẽ Helotas uocari. Cæterum Agin Euriſthenis filium ius illud dignitatũ æquabile ademiſſe. Mandaſſeque ut Spartæ tributa conferrent: cæteros quidem paruiſſe. Helæos autem qui Helos habitant rebellaſſe. Ipſos in-de ui & armis bello ſuperatos: in ſeruitutem perpetuam damnatos: cer-tis impoſitis cõditionibus dominis ipſorum: nullo pacto licere: aut liber tate donare: aut extra fines eos uenundare. Hoc illud bellũ eſt: quod ad-uerſus Helotas uulgatur. Hælotica etiam ſeruitus uſque in Romanorũ perdurans imperium: ſuperatamque Laconicam: quã Rex Agis demon ſtrauit. Illos quodãmodo Lacedæmonii publicos habebãt ſeruos: aſſigna tis ſibi quibuſdam habitaculis: & contributis peculiariter miniſteriis. De Laconica ſane Reip. iſtitutiõe eiuſque mutatiõe: permulta forent omit-tenda: cum late cognita ſint. Attamẽ pleraque digna memoratu ſũt. Fa-ma eſt enim Achæos Phthiotas una cũ Pelope Peloponneſũ ingreſſos: habitaſſe Laconicã. Illos autem adeo uirtute præſtantes excelluiſſe: ut cũ Peloponneſos permultos prius annos Argos uocaret: Ea tempeſtate Ar gos Achaicum nominari cœptum ſit: nec ſola Peloponneſũ: ſed etiã pro prie Laconicã eo modo appellatam. Illud autẽ Poetæ: Vbi nã Menelaus erat: non quidem in Achaico Argo: ſic accipiendũ quidam arbitrantur: nõ quidem erat in Laconica poſt Heraclidarum reditum: cum Philono mus regionẽ illam Dorienſibus prodidiſſet: e Laconica in Ioniam migra tum eſt. Ea eſt quam hodie Achaiam nominant. De ipſis etiam in rebus Achaicis explicandis amplius uerba faciemus. Quod qui Laconicam ob tinebant: initio quidem uiri modeſtia prædıti fuerãt. Poſtea uero q̃ rei-publicæ gubernacula Lycurgo cõmẽdata ſũt: tãtũ cæteros anteceſſerũt:

ut e Græcis soli terræ ac maris adipiscerentur iperium:tamque diu Græcorum principatū tenuere:donec eis Thebani ducatū ademere. Et secū dum illos continuo Macedones. Verum tamē nec illis omnino cessere. Sed suarum legum istitutione seruata: de prioris loci maiestate contentionem semper habuerāt:& aduersus Græcos:& Cōtra Macedoniæ Reges. Quibus per Romanoꝝ arma deletis:paulū quiddam missis populi Ro. ducibus obstiterunt. Tunc a Tyrannis & improbis reipublicæ legibus oppressis:pristina nonnihil dignitate reparata:præcipuo in honore fuerunt:& sua in libertate manserūt. Vt præter amicoꝝ ministeria aliud nihil tributi nomine conferrēt. Eis uero nuper Eurycles perturbationē importauit:cū malā in partem Cæsaris amicicia fretus imoderate:& ultra q̄ par est:illoꝝ præfectura usus est. Desiit autē confestim ipsius dominatus:cum ipse ut oportuit concessisset e uita:& eius filius talē omnē amicitiam auertisset. Euenit etiam ut Laconicæ libertatores quēdā gubernandæ ciuitatis ordinem capesserent. Postq̄ finitimi primi Romano adhæserunt imperio. Et reliqui & Ilotes Tyrānis seruiēte Sparta. Hellanicus autor est Eurysthenē & Patroclem ciuitatis regimen ordinasse. At Ephorus increpat:cum ipsū nullam prorsus Lycurgi mentionem fecisse dicat. Et illius actiones aliis:& quibus nihil attineat ascribat. Soli itaq̄ Lycurgo facellum esse factū: & annua fieri sacrificia. Illis autē licet urbi habitatores induxerint:ea nequaq̄ esse tributa. Vt ab eis Eurysthenidas & Patroclidas uocari contingeret. At primos autores nequaq̄ ab Agide Eurysthenis filio. Agidas computatos esse:quod omnibus urbium cōditoribus:& earum habitandarum autoribus attributum est. Eius rei causam asserit:q̄ homines suscipientes aduenas:per illos potentatum uendicarūt. De horum natura locorum: atque Messeniorum hæc accipienda sunt:quæ scribit Eurypides: Laconicam quidem latū arandi campū habere. Cæterū cultu difficilem. Inter montes enim curua circūeuntibus collibus ducta:atque aspera hostibus ad icursandū minime patens. Messeniam uero fructuosam:aquis irriguā:innumerabilibus plaustris & bobus refertam:Pastoribus copiosa suppeditantē pascua. Non Hybernis flatibus hyematu molestā. Nec rursus plebæis quadrigis imoderate feruidā:& infra e sortibus:quas de plaga ipsa fecerūt Heraclide Primā Lacenæ terræ fuisse:& primariam telluris nationē. Secūdā autē Messeniæ oræ. Cuius maior ē uirtus:q̄ ulla explicare ualeat oratio. Q ualē & Tyrteus ipse prædicabat. Veꝝ cū ipse Lacōicam & Messeniā Pamiso disterminari asserat:qui pelagus incitatior intrat:cōcedi minime assentio: qui mediā quidē Messeniā perlabitur. Verum eā quæ nūc Laconico appellatur nequaq̄ attingit. Nec illud ab eo recte dicitur: quod cū Messenia

atque Laconica pariter mari sint uicinæ:ipsam longe a nauigatione abesse refert:sed & Elin male terminat. Cũ ultra quidẽ ꝓcesseris Elis uicina Ioui flumẽ emittit. Nã siue quæ nũc terra uocat̃ Elæa:dicere uelit: quæ Messeniæ contermina est. Huic ne cõtiguus quidẽ est Pamisus:sicut Laconicæ. Ipsũ enim per mediam fluere Messeniã dixit:siue ipsã uetustam Curuã Elin appellatã:intelligat:longe magis a uero excidit. Post Pamisi traiectũ:magna est Messeniæ pars. Inde tota Pheraꝝ regio atq; Messeniorũ:quã Triphyliã uocabant antea. Dein Pysana ora & Olympia. Postmodũ stad̃.ccc.interuallo Elis. Cum scriptores quidã Lacedæmonẽ Cetoessam appellent: Alii Cætaessã quærũt quã in ꝑtem accipiẽda est Cetoessa:siue a Cetis idest balenis. Siue qꝛ magnã ĩtelligamus:quod uero similius est. Subinde Cætaessã quidam dici arbitrant̃: quia herba Calaminthoridest Nepita:uehemẽter est abundãs. Alii ad rimas appellari: quas terræmotus efficiunt:qui Cæti uocant̃. Laconicam uero frequentibus terræmotibus agitari. Spelunca etiam quædã ꝓ carcere apud Lacedæmonios est:quam Cætã nominãt. Aliqui etiã tales cauernas Cous dici malũt:unde & feras Orescoas:i. ĩ speluncis cubãtes:poeta dixit. Taygeti quoq; cacumina quædã abscissa fuisse: memoriæ nõnulli ꝓdidere. Sũt & Latomiæ.i.lapidiciæ precioso ꝝ lapidũ Tenarioꝝ:a Tenaro multis iam sæculis. Nup autẽ ingens Taygeti patefacta ẽ effossio impensas ad eã Romana suppeditante luxuria. Vrbem autem ac regionẽ eodem Lacedæmoniis appellari uocabulo: uel Homero cõstat autore. Regionẽ autem dico cum Messenia:cũ de arcubus mẽtionẽ facit. Pulchros illi dedit Iphitus Eurytides hospes in Lacedæmõe occurrens. Tum subĩfert: ãbo ĩuicẽ ĩ Messena ĩ Ortsilochi domo coiere. Pheraꝝ locũ dicit. Cuius pars fuit Messenia. Itaque nihil differt illi dixisse cõmuniter:dedit ĩ Lacedæmõe occurrẽs. Et ãbo ĩuicẽ coiere Nã Pheras Ortsilochi domũ fuisse liqt Ad Pheras uenerãt domũ Dioclei Ortsilochi filii: Telemachus atq; Pisistratus. Pheræ aũt ad Messeniũ agꝝ ꝑtinẽt. Quãdo autẽ ex Pheris discedentẽ inquit Telemachũ: die toto cogitasse iugũ ait:dehinc ait.

Sol petit occasum:subeunt Lacedæmona magnã.
Inque domos agitant.

Menelai urbs tũc accipiẽda est: Quod si ita nõ sit: e Lacedæmone in Lacedæmona peruenisse uidebitur. Alioquin Menelai habitaculum in ipsa Sparta non fuisse credendum erit. Cumque ibi non adsit Telemachũ dicere: Spartam Pylumque ꝓficiscor. Sic enim regionis & urbis Epitheta coincidere uidebuntur:nisi forte hoc poeticæ concedendum sit licentiæ. Contrarium enim ut Messena cum Laconica Pyloque Nestorea sit. Neque ꝑ seipsam instrui:in ipso nauium catalogo. Neque in partem

communiter uenisse militiæ. Post Maleam aũt sinus excipit. Argolicus: ac Hermonicus. Ille quidem usque ad Scylleum nauigãti: ad oriẽtẽ spectanti: & ad Cycladas. Alter magis ad ortum q̃ iste: uergit ad Egınã terramq; Epidauriã. Sinus quidem Argolici primas partes Lacões habẽt: reliqua tenẽt Argiui. In q̃bus sũt & Apollinis tẽplum: Dælium Laconũ: quo nomine & Boetiũ ẽ. Et Minoa castellum quo uocabulo est & Megaricum. Et Limera Epidauria (ut inquit Artemidorus) Scribit autẽ Apollodorus ipsã apud Cythera esse. Quæ cũ cõmodissima portu sit: breuiter ac præcise Limeram: quasi limeneram idest portuosã appellatã esse nomine permutato. At ipsa Laconicæ nauigatio statim a Malea inchoãs: usque lõgum in spatium aspera fit. Tamen stationes & portus habet: reliqua ripa bonis ẽ prædita portubus. Paruæ quædã illi adiacent Insulæ: haud sane memorabiles. Argiuæ autem sũt Prasiæ ac Temenium ĩ quo humatus est Temenus: & prior locus est: per quem Lerna fluuius eodẽ quo palus nomĩe fluit. In qua tantas de Hydra poetæ fabulas ædiderũt. Ipsum uero Temenium longe ab Argo .vi. & .xx. stad' distat a mari: ab Argo ad Hereum .xl. Hinc usque Mycenas decem. Secũdũ Temenũ Nauplia est: Argiuorum nauale: sic proprie dicta: q eo naues nauigent. Ab hoc ficta esse de Nauplio: & filus eius ab hisce iunioribus dicit'. Nec enim illo℞ immemor extitisset Homerus: Palamedis uidelicet: cuius tãta sapiẽtia & ĩtelligentia ostentat': quem iniuste ac dolose necauere Pelasgi. Nec Nauplii qui circa mõtem Caphareum: tantam hominũ cladem cõmisit ac funera. Ipsorum genealogia præter alia fabulis plena errore profertur. Cõcedat' sane ut Neptũno procreatus sit. Quonã uero modo ex Amymone matre genitus sit: qui Troianis adhuc temporibus uitam agebat? Post Naupliam spelũcæ sũt: & in illis Labyrinthorum ædificia: eas uocant Cyclopeas. Dehinc alia loca: & ordine sinus Hermionicus situs est: quem cum in Egina locus ordinet: ipsa etiam circuitionis partitio haud sane despiciẽda nobis indicauit. Eius initium ab Asina est oppidulo: dehinc Hermione: atque Troezen. In ipso maris cursu præiacet Insula Calauria .xxx. stad' habens ĩ circuitu: medio maris brachio stad' quattuor a cõtinẽte segregata Subinde sinus est Saronicus: qui & Põtus a quibusdam uocat': & a nõnullis poros: idest trãsitus. A quo & pelagus Saronicum dicit'. Cũctus ipse trãsitus proximus ab Hermiõico mari: & Isthmico: & Myrtoo: atque Cretico nomẽ assequtur. Ad Saronicum Epidaurus pertinet & procumbẽs Insula Egina. Deinde Cenchree Corinthio℞ nauale ad oriẽtẽ spectãs. Inde Schoenũtis portus: cũ stad'. v. ac. xl. nauigaueris. A Malea uero in summã collectis stad' mille & .dccc.. Ad Schoenũtem portum angustissima Isthmi tellus ẽ: qua nauigia trãsuectãtur

ubi est Neptūni Phanum Isthmii. Sed hæc ī præsentia omittātur. Extra enim Argiuam terrā iacet. Repetētes autem Argiuā perlustremus orā. Erant eo omia quotifariā apud Poetam dicitur Argos: & per se & addito Epitheto. Cū uocet interdum priscū: alias Iasū. Equestre quandoque uel Pelasgicū: uel equorū alumnum. Nā & oppidū Argos dicitur. Sicut illud Argosque & Sparta: & quique habitant Argos: Tirynthaque & Peloponesus ædibus in nostris in Argo. Nec enim urbs erat eius ædes: & uniuersa Græcia. Vnde omnes Græcos uocat Argiuos: sicut & Danaos & Achiuos. Cognominationē igit̄ per Epitheta distinguit: Thessaliam quidem Argos Pelasgicum uocitans: ut quot Pelasgicum Argos habebant & Peloponnesū. sicun Sin Argos uenienmus Achaeū: uel ex Argo non erat Achaeo. Significans hic q̄. Achaei proprie Peloponnenses alia quadam significatione nominarentur. Argos quoque Iasum Peloponnēse dicit: sicuti si omnes Achaei Argos intuerētur Iasum & Penelopē: ut pluris procos acciperet. Non enim ex uniuersa Græcia procos capere uerisimile sit. Sed propinquos. Equestre uero & equorū alumnū cōmuni quadā proprietate dicit. De Græcia uero deque Græcis & pangræcis controuersia est. Thucydides enim poetam nullo in loco barbaros appellasse dicit eam ob rationem: quia Græci nondū ī unum nomē aduersatiū discernebant. Autoritate etiā Apollodori solos Thessaliæ incolas uocari Hellenes seu Græcos liquet. Nā Myrmidões Græciq; idest Hellenes nuncupabantur. Hesiodus sane & Archilochus & qui Græci & q̄ Pangræci uocarentur: profecto omnes nouere. Alter enim Proetidas inquit: Pangræci petiere Græci. Alter Pangræcorum ait calamitas concurrit ad Thasum. Aliq uero cōtra ponunt: quod poeta & hos & barbaros nominauit: Caras Barbariloquos appellans: & Græcos omnes. Græciam adit uaga fama uiri: mediumque per Argos. Argiuorū urbs magna ex parte planis in locis sita est promontorium Larissam nomine: habēs collem ualde septum: in quo Iouis phanū est. Fluuius iuxta labitur Inachus inter saxosas cōualles. Oritur ex Lyrcio ad Cynuriam montē Arcadiæ. Quæ de illius fontibus fabulosa uulgātur: poetica sūt cōmēta. Argos quoque aquis carere: cōmēta sūt: cum dicitur.

Dii posuere Argos Lympharū protinus expers.

Cum regio curua sit amnibus rigua: paludes & lacus exhibēs. Oppidū quoq; plurimos aqs uberrimos abundantes puteos continet: minimeq; profundos.

Accusant & fraudem illā multi:

Sitiui: accessi reprobatis passibus Argos.

Hoc aūt ē: uel sane ꝑ eo quod ē Polypotheton hoc ē scilicet uehemēter

optatum:uſ..χ Τοῦ.Δ..ideſt.D. littera adepta polyipſion:ut magnopere noxiũ: & perniciosũm habitaculũ:Sic autẽ hãc Pelopidarum domũ appellat Sophocles.Proiapſe enim & Iapſe & Iapſaſihe.cladẽ quãdam importare ſignificat:& damnũ:ut quibuſdã i locis oſtẽdit Homerus.

Nũc tentate quidem:ſors natos lædet Achiuum.

Ac pulchrũ lædet corpus:dein merget auerno.

νῦν μὲν πειρᾶται. τάχα δ᾽ἴψεται υἷας ἀχαιῶν.

κατὰ χρόα καλὸν ἰάψει ἄϊδι προϊάψει.

Alioquin non urbem notat Argos: cum nequaq̃ illuc peruẽturus erat. Sed in Peloponneſũ nequaq̃ ſitibũdã. Vnus quidẽ fluuius eſt Inachus Argiuã percurrẽs terrã. Alius etiam i Argiua ẽ Heraſinus nomie. Hic quidẽ e Stymphalo naſcitur i Arcadia:& e lacu quẽ Stymphalidem appellãt.E quo aues uocatas Stymphalidas ab Hercule ſagittis:& tympãis fugatas poetæ finxere.Ipſũ aũt fluuiũ abſorptũ a terra:i Argiuã emergere:& cãpũ irriguũ reddere eũ Eraſiũ uocãt & Arſinũ. Simili alter dictũ nomine ex Arcadia i littus Buræ labit̃: Alius exiſtit apud Eretrios:& in Attica penes Brynronẽ.Iuxta Lernã uero fõs oſtẽditur Amymone. Cæterũ Lerna & Argiui & Mycenæi agri lacus eſt.In qua Hydrã cõſtituũſe:ſcriptores tradũt. In illa cũ facta ſint purgamina: pruerbiũ quoddam uulgo manauit:Lerna malorꝫ. Ipſã qdẽ regionẽ armis abũdare cõcedũt. Vrbẽ uero ipſã i loco iacere arido.In q̃ copiã puteorum eſſe:quos Danai idum aſcribant ſollertiæ. Eos.n.illas inueniſſe. Quo ex facto uerſus ille uulgatur.

ἄργος ἄνυδρον ἐὸν Δαναοὶ θέσαν ἄργος ἔνυδρον.

Argos aquis uacuũ Danae ſtruxere redundãs.

Ex puteis autem quattuor inſignes habentur & ſacri:quos eximia ueneratione colunt qui in aquatum penuria:aquarum abundantiam iducũt. Argiuorum quidem arcem Danaus ĩhabitaſſe dicitur.Is adeo præcedẽtes loci illius reges excelluiſſe fertur:ut qui antea Pelaſgi nominabãtur: impoſita per Græciam lege:Danai uocitarẽtur Euripodis poetæ teſtimonio.Eius ſepulchrum in Argiuo foro medium locatum cernitur quod Palynthum appellãt.Mihi ſane uidetur:ut Pelaſgi & Danai:ſicut & Argiui nuncupẽtur:ꝙ huius ciuitatis gloria & cæteros Græcos a ſe denominandos compararit. Sic & Iaſum Argos Iaſidas appellari fecit.Sic & ex Apia Apidones moderni dixere. At Homerus non quidem Apidones appellar. Apiam autem magis longinquam: quod prope Peloponẽſum dicat Argos:animaduerti uel hinc licet. Argiuam dicit Helenam Et inde urbs Ephyræ exiſtit ipſius in Argos ſit.u . Et hinc eſt Argos mediũ: & Inſulas mĩtas:& uniuerſam Argos regẽ. Iuniores & campum Argos

dicunt. At Homerus ne semel quidem. Præcipue uero & Macedoni/cum & Thessalicum esse arbitrantur. Cum uero Danai nepotes Argiuum excepissent regnum: illis sese Amythaonis immiscente progenie. E Pysæo agro atque Triphylia proficiscēte: mirati nemo debet: si eadem procrean stirpe: hoc modo regionem duo in regna diuisere. Primo ut cũ duæ in illis urbes essent: ipsas pricipatu eminētes: ostētarent præsertim intra minus stad. l. inter se finitimas. Argos uidelicet: atque Mycenas: & dicatum Iunoni templum: iuxta Mycenas: ambabus esse commune: i il/lo sunt Policleti simulacra: artis laude omnium præstantissima: sumptu & magnitudine Phidiæ sane imaginibus cedentia. Argos quidem a pri/mordio magis ac magis extitit potentia primarium. Subinde Mycenæ ampliora susceperunt incrementa: propter commigrantes in illas Pelopi das. Nam cum omnes ad Atrei filios consisterēt: Agamemnon grādior natu regnum adeptus: duce uirtute: ac pariter fortuna comite: regiõis pa ternam possessionē ampliauit: & Mycenæo Laconicum adiecit imperiũ. Verum Menelaus Lacõicæ regimen tenuit. Ac Agamemnon Mycena rum usque Corinthum ac Sicyonē: & Ionum & Aegialeorum. Sic enī ea uocabantur ætate. Cum posterius Achaei dicti sunt: regnum Agamē non suscepit. Cæterum secũdum Troiana tempora: destructo Agamē nonis imperio tes Mycenæa humilius attenuata est: præcipue post resti/tutos Heraclydas. Isti enim occupata Peloponneso: priores dominos eie cerũt: quo effectum est ut qui Argos obtinerent: Mycenas quoque sub/iectas in unum conspirantes haberent. Posteriori tempore eas Argiui so lo æquatas deleuerunt. Adeo ut nũc Mycenæi oppidi: ne uestigium qui dem reperiatur. Cum talis Mycenis casus acciderit: quid mirari opus ē: si qui admirati sũt sub Argo populi hac ætate penitus euanuere? Ipse autē catalogus hũc se haberi modũ.

Qui tenuere Argos Tirynthaque mœnibus altã.
Hermionē Asinãq; sinu quæ amplexibus artãt.
Troezenen Eionas uinera Epidauron habētem.
Qui Maseta colunt iuuenes Aeginan Achaei.

Hæc quidem de Argo. Deinceps de reliquis explicandum. Tirynthen sanead excursiones faciendas arcem usurpasse Proetus uidetur. Et eam Cyclopum opera atque arte mœnibus roborasse. Ii autem septem erant numero quos Gasterochiras idest uentrimanos appellabant: quoniã suo alebant artificio. E Lycea uero uocatos aduētasse tradit. Et forte spelũcæ apud Naupliã & illaꝝ opera: horũ cognomē cõtraxere. Arx ipsa Licym/na ab ædificatore Licymno dicta. Abest autē a Nauplia stad. xii. Et ipsa uero & uicina Midea desertæ sũt. Nõ illa sane quæ i Boetia ē. Cũ illa sit

Midea:ut ꝓnoea quæ ꝓuidētiam significat accētu ĩ tertia a fine seruato Hæc autem Midea ut Tegea est:si penultima tenet accētum. Huic affinis ē Prosymna:habēs ĩ ipsa Iunonis tēplum. Plurimas autem cū rebellarēt:Argiui desolatas uastarūt. Habitatores autem e Tirynthe quidem Epidaurū sese receperūt. Ex Hermiōe autē ad Halies(sic enim uocant) idest piscatores. Asina uero terræ pagus Argiuæ: penes Lacedæmoniam Naupliam. Ex ea iquilini ĩ Messenium cōmigrarūt agrum: eodem quo Asina oppidulum Argolicum:uocabulo nūcupata. Nam cū Lacedæmonii plurimum ex alienis agris uendicassēt : in hāc cultores dimittebant: quoscūque ad se confugiētes excepissent : sicut autor ē Theopompus. Quæqꝫ e Nauplia fugerāt:eo secessere. At Hermionæ urbs haud ignobilis est:cuius littus tenēt Halies idest piscatores homines maritimis exerciti negotiis. Rumor est uulgo apud Hermionēses cōpendiosum esse īferorum descēsum. Quocirca nullum ibidem mortuis naulum imponūt. Dryopum domicilium & Asinā fuisse memorāt qui ex uicinis Spchio locis extitere. Vbi(ut Aristoteles testis est) Dryops Arcas ihabitarat. Eos autem Hercules ex terra Dorica Parnaso finitima expulit. Scyllæum quod in Hermione est nomē a nisi filia Scylla cœpisse inquiunt. Quæ Minois cupidine capta:cum ei Niseam proditiōe tradidisset:ab eo ĩ profundum deiecta est. Et fluctibus horsum agitata sepulturā obtinuit Eiones autem uicus quidā erat:quē eiectis ĩcolis Mycenæi nautī receptaculum instituere. Eo ĩde uastato ne statio quidem ipsa manet. Troezen sacra Posidoni idest Neptūno fuit. A quo & Posidonia olim appellata. Ea stad'.xv.a mari eminet: urbs & ipsa insignis. Ipsius portui quem Mentum uocāt:parua imminet Insula Calauria nomine. Cuius ābitus ē ad tricena stad'. Hic Neptūno dicatū fuit Asylum. Fama est hūc ipsum deū cū Latona permutasse Celauriam:cuius loco Delon impēdit. Cum Apolline uero Tenarum: ꝑ quo Pythiam exhibuit. Ephorus autē ipsū quoque refert oraculū. Tu Delo ĩquit hic. Isoque Calauriaque frueris. Pythiamque sactam pulsatum & Tenaron Euris. Fuit quidem Amphictyonum cōuetus:ex septem cōstās ciuitanbus:ad hoc faciēdum sacrificium cōmune habētibus officiū. Q uæ fuerāt Hermionæ. Epidaurus: Aegina: Athenæ: Prasiū: Nauplia: Orchomēus: Minyus. Pro Naupliis Argiui. Pro Prasiis Lacedæmonii conserebant. Tātopere aūt ipsius dei ueneratio ualuit apud Græcos ut potiri etiam rerū Macedones hucusqꝫ tutum:securumque loci perfugium:inuiolatumque seruatent. Locique supplices reuelli sint ueriti:qui ad Calauriam ipsam confugerint. Adeo ut Archias comitatu septus militum:Demosthenem uiolare minime sit ausus. Cui iusserat Antipater:ut eū uiuū reliquosqꝫ oratores similibus

affines accusationibus iuenos ad se perduceret. Eum uerbis iducere conabat᷑. Cui tamē nō persuasit. Sed sumpto prius ueneno uoluntariā sibi necem cōsciuit. Caeterum cum Pelopis filii Trozē atque Pitheus ex terra pfecti sint Pysaea. Alter quidem suum urbi nomē reliquit. Pitheus uero post cum successit i regno. Anthes uero qui prius obtinebat enauigās cōdidit Halicarnasum. Epidaurus autem ātea Epitaurus uocabatur. Eam cares Aristotele teste occuparūt: sicut & Hermionē. Redeuntibus uero Heraclidis Iones ex Attica Tetrapoli idest quaternas urbes cōtinētes ad Argos comitātes: etiam i unis cohabitauere mœnibus. Haec autem nō parū isignis ē ciuitas: praesertim ex Aesculapii claritate nobilitata. Quem uaria morborum genera curasse somniati sūt homines. Erat uero templum aegrotātium multitudine usquequaque refertum. Pēdētibusque tabellis: i quibus sanati lāgores erāt iscripti. Quēadmodum & i Coa fiebat Insula pariter & Trica. Sita urbs est i ipso Saronici sinus recessu intimo: stad᷑. xv. circuitam habēs nauigationē. In aestiuos ꝓspectās ortus. Excelsi uero usque ad mare: quaquauersum mōtes includūt. Vnde omni ex pte naturale munimē habet. In medio Troezenis: & Epidaurn munitus iacet locus Methana. Et Chertōnesus eodē appellata nomine. Licet apud Thucydidem i quibusdam exemplaribus Methone dicat᷑: simuli quo Macedonica nūcupata uocabulo. In cuius obsidiōe Philippus aui sum amisit oculum. Quapropter nōnulli decepti: ut Scepsis existimat Demetrius: eam Methonē Troezenis arbitrati sūt. Quam execrati ferunt᷑ Agamemnonis legati: deligendoꝝ causa nautaꝝ. Vt ab aedificādis mœnibus nulla sibi quies praestaret᷑ atque cessatio. Nō his q; dem sed Macedonibus abnuētibus: uti Theopompus iquit. Istos enim cum ꝓpinqui sint rebelles extitisse: nō sit uerisimile. Aegina uero est etiam Epidauriae terrae locus quidam. Et e regione item huius cōtinentis ē Insula. Quam i appositis nup uersibus explicate uult poeta. Vbi enim poeta dixit. Quique Aeginam habēt: quidā ascribunt Insulam & Aeginan: ꝓ eo quod est. Hi autem habebant Aeginan: ut nomis similitudinem distinguāt. Quod autem iter nobilissimas Insulas una est: quid uerbis opus est? Hinc enim Eacus: eiusque posteri genus duxisse decātant᷑. Haec est quae maris aliquādo tenuit imperiū. Haec est quae cōtra Atheniensem populum in nauali ad Salamina prœlio: de principatu contendere non dubitauit. Qua tempestate Persae Graeciam inuaserant. Eius ambitus Insulae cētum. lxxx. stad᷑ esse traditur. Eiusdē appellatiōis oppidū in uentum uergēs Africū habet. Illā Attica & Megarica coronat ora. Et Pelopōnesus usque Epidaurū cū centū fere stad᷑ singule ab illa distent. Pars autē orientem Austrumq; ꝓspectans Myrtoo ꝓfunditur pelago.

Ac etiã Cretico. Paruulæ quidem circũiacẽt insulæ pmultæ in cõtinẽtem uersæ. Belbina uero in pelagus uergens. Ager uero ipsius si altius fodias terreus est: cum superne lapidosus est: præcipue campestris ipsa planicies. Ideo nuda tota ordei ferax satis est. At Aeginenses Myrmidonas appellatos memorant. Nõ quomodo in fabulis canit: ut ingẽti inualescẽte pestilentia formicæ Eaco precante: in homines uersæ fuerint. Verũ quia formicarũ more terram fodientes: ad petras trãsportarẽt: ut agri colẽdi materiam haberent. Fossas quoq; incolerẽt: ut nõ expedẽtes latericiã agerẽt parsioniã. Oenona uero diutius: duabus Attice tribus par nomine: uocabat. Vni quæ ad Eleutheras ,ppe iacet: ut illud ẽ. Cãpos Oenones habitare foenarios. Eleutere uero una de q̃dripoli ad Marathonẽ est De qua natum est ,puerbium Oenones uallis. Eam habitauere Argiui Cretenses. Epidaurii & Dorienses. Posteriori tẽpore deinde: sorte missis incolis: Athenienses Insulam tenuere. Surreptam dehinc Atheniẽsibus Insulam Lacedæmõii pristinis reddidere cultoribus. Cæterum Aeginẽses Cydoniam. Crete urbem colonos demisere. Nec minus in umbriam Ephorus scriptis ,pdidit: primo Aeginæ a Phidone signari cœptũ argenrũ. Emporiũ aũt ideo effectũ quia locus admodũ sterilis erat: cum homines illi maritima mercãdo negotia tractarẽt. Vnde Rhopon multimodis rebus cõstãtem quæstum Aegineam appellamus mercaturam. Poeta sane ipse nõnulla loca ordĩe cõtinuo: ,put iacẽt exponit: sicut ea in parte q Hyriã pascebãt & Aulidẽ. Quiq; Argos tenuere Tirynthenq;: Hermionenque ac Asinam: Troezenenque & Eionas. Alias autem non quo se habẽt ordĩe: ut Schoenum & Scolum: Thespiamque Greamq;. Insulas quoque Epiri cum aliis dicẽdo cõnumerat. Qui quidem tenebãt Ithacam & Crocylia depascebãtur: nam Crocylea ĩtra Acarnanes sunt. Sic & nũc Aeginæ Masetẽ adiũxit: qui locus ad Argolicum litus pertinet. Thyræas quidem Homerus nullibi nominatim attigit. Alii uero frequẽti sermõe loquũtur. Quorũ causa Argiui ac Lacedæmonii certamẽ hostiliter contulerũt. In quo Lacedæmõii duce Othryada uictoriam reportarũt. Locum autem illũ in Cynosuria esse: Thucydides scribit ad Argiui ac Lacedæmonis agri cõfinia. Sũt etiã Hysiæ Argolicæ terræ ora celebris. Similiter & Cẽchreæ: quæ in uia e Tegea Argos ducẽte p Parthenium mõtem: & p Creepolum sitæ sũt. Has ignorauit Homerus & Lycurgium & Orneas. Vici autem nũc sũt Argiui agri. Hæc quidem eodem quo mõs nomine: illas uero simili appellãt uocabulo: quo Orneas ĩter Corynthum ac Sicyonem positas. Inter Pelopõnesi ciuitates Argos & Sparta gloria præcellunt in hanc etiam ætatem. Pro quarum quidem claritate longe lateq; dissẽminata: non sane lõga suscipiẽda uenit oratio.

Ne ab omnibus de illis memorata recepisse uideamur. Priscis ꝑfecto sæculis Argos amplius illustre nomē sparserat. Postea uero Lacedæmonii gloria omnino superarunt ꝑseuerantes suas leges: ac instituta conseruare nisi siquid paululum illos aberrare contigit. Argiui Pyrrhum quidē regem nō admiserūt: sed ante illoꝝ mœnia mortem obiit: cū tegula ab anicula quadā (ut aiunt) in eius caput supne deiecta fuisset. Aliorum autem subditi fuerunt imperio. In societatem quoque Achæoꝝ cōmuniter duo ctiuna cum illis Romanoꝝ potentiam subiere. Et nunc ciuitas ipsa consistit secundum post Spartam dignitatis locum obtinens. Dehinc de locis Mycenis & Agamēnoni suppositis explicemus. Quos ī nauiū dinumeratione Poeta memorat.
Cuius uersus hūc se habent in modū.
Quique Mycenæā colit altis mœnibus urbē.
Cisque Corynthus adest: & Muris speciosa Cleone: &
Orneas pascūtur: Arethyreā Sicyonaque:
Hic primū fidus sua sceptra tenebat Adrastus.
Inde Hyspereiā: celsāque in colle Gonoessam.
Pallenēque habitāt: atq; Egion īde colebāt.
Et littus totū: atq; helice latissima rura.
Mycenæ quidē nunc extinctæ iacēt. Earum urbē a Perseo cōditam esse cōstat. Cui Sthenelus successit in regno. Huic Eurystheus. Hos eosdem uero Argos imperio tenuisse cōstans memoria est. Cū autem Eurystheus ad Marathonē: aduersus Herculis filios: Iolaumque ductasset exercitum: auxilium ferentibus Atheniensibus: in ipso prœlio fertur occubuisse. Reliqua sane eius mēbra Gargetti sepulta esse. Caput autē Corithi seorsū: Quod ab Iolao circa fontē Acariam: secus tramitem: Abcissū fuerat. Vnde locus eurysthei caput appellatur. Mycenæ autē in Pelopidarum regimen cecidere: e Pysæo agro prouenīētium: Deinde ad Heraclidas peruenerunt: qbus & Argos ipsū subiectum erat. Post commissū uero in salamine prœlium nauale Argiui: & Cleonei ac Tegeatæ Mycena tum urbē īuadētes: Mycenas radicitus excidere: Agrumque dispartiuere. Tragœdiarum quidem scriptores urbē utranque: propter locorum propinquitatem: communi appellauere nomine. Eurypides in una & eadem Tragœdia: Modo Mycenas modo Argos idem uocat oppidum: sicut & in Ephigenia & Oreste. Sunt autem Cleonæ mediocre oppidum in uia situm: quæ ex Argo Corinthum ducit. Et in tumulo frequēnbus habitaro incolis muros perpulchros habente. Quo circa Poeta mihi proprie dixisse uidetur: Mœnibus pulchris excelluisse Cleonas. Hic silua surgit Nemæa inter Cleonas & Phiiuntem. In qua Argiui sacra

celebrare cõsueuere Nemæa. Ibi quoq; quæ de Nemæo Leone gesta: fabulis ꝓdita fūt. Et Belbius ē pagus. Distāt aūt Cleonæ ab Argo q̃dē stad. cētum & .xx. A Corintho uero stad. lxxx. Nos uero ab Acrocorithoædificium expectauimus Sane Corinthum locuplentissimā aiunt: cū Isthmo immineat Emporium: locus negotiatoribus frequētatus. Et duoꝝ dominus portuum existat. Quoꝝ alter quidem Asiæ: Alter aūt propinquus ē Italiæ. Vtroque ex loco faciles inuicē mercium commutationes faciens. Tantūdem etiam remotis utrinque gētibus. Fuit autē & non tuta prefecto nauigatio: quod quidem ātiquioribus ānis freto contigit siculo. Indē nec maria ipsa præsertim supra Maleam: ꝓpter aduersos uentorum flatus. Inde est natum uulgo ꝓuerbium: cum Maleam deflexeris: domesticos obliuiscere. Asiaticis igitur: Italisque Mercatoribus gratissimū erat: omisso ad Maleā cursu Corinthū diuertere: aduectis eo mercibus. Vbi & importatatū & exportatarum e Pelopōneso rerum: uectigalia uēdi cōtingebat. Hoc apud posteros omnino ꝑmāsit. Postmodū maiora in dies adueniebant additamēta. Illuc enim ī Isthmicorum celebratione ludorum multitudo cōuenarum cōcurrebat. Ipsi quoq; Bacchiadæ ānis fere .cc. urbem dominatiōe tenuerāt: & Tyrāni locupletissimi: & numero plurimi: & genere clari euadētes. Et Emporium ipsū adempto metu fructuosū possedere. Cypselus autē hisce destructis Tyrannidem occupauit. Eiusque domus diuitias oblatum Olympico tēplo Cypseli domū restatur eximiæ magnitudinis simulacrum: solido ex auro fabricatum: & in tertiam usq; generationē domus eius perdurauit. Demaratus quoque ex Corinthi potētissimis unus domesticas fugitans factiones: tot domo secum opes tulit ī Etruriam: ut urbis: quā ciuitate donatus adut princeps extiterit. Et filius eius Romæ potitus ē regno. Veneris etiā templū adeo locupletatū extitit: ut supra mille deæ ꝓstitutas puellas capet: q̃s ueneri uiri mulieresq; addixerāt. Propter has igit̃ frequēs ī urbē m̄ltitudo turbaq; cōueniebat: unde ciuitas mirū in modū ditabat̃. Nautæ etiā leuiter sūptus factitantes assumebant̃. Hic uulgat̃ ueteri sermōe ꝓuerbiū. Nō omniū ē uiroꝝ Corinthū nauigatio. Igit̃ cuiusdā meretricis facetū illud posteris uulgatū ē respōsū. Nā cū altera illi exprobraret inertiā: q̄ nulla operis teneret̃ industria: nec lanas attingeret. Ego inq̄t talis in hoc breui tēpore ternas disposui telas. Ipsius urbis sitū talē esse cōtingit: & ex Hieronymi scriptis & Eudoxi & alioꝝ: & quātū ipsi cernere potuimus: post restitutā nup a Romanis urbem mons excelsus ē stad. triū ac dimidiati altitudinē habēs ad perpendiculum. Ascensus ad stad. xxx. in acutū terminatur cacumen. Acrocorithum autem eā nominant. Cuius quidem pars in Aquilonem uersa: maxime in arduū recta cōsurgit. Sub qua ad

Acrocorinthi radicem in plano: instar mensę loco iacet oppidū. Ipse urbis ambitus stad.xl.erat. Vbi a monte nuda fuerat urbs: mœnibus uallata fuit. In hoc autem circuitu & mons Acrocorinthus continebat̄: ubi murale tutamē admittere potuit. Nobis interascēdēdum manifesta ipsius tractus erant rudera. Et uniuersus circuitus stad: circiter. lxxxv. conficiebat̄. Aliis ex partibus mons ipse minus in rectum arduus est. Hic uero nō pat um dilatat̄ in longe: lateq̄ ꝓspectum parēs. Vertex ipse ueneris sacrā habet ediculam. Infra uerticē Pirenem fontem adesse contigit: haud affluētes aquas habētem. Cæterum ꝑspicuas ad imum: potuique suauissimas. Vulgo autem memorant: Tum ex hoc: Tū ex subterraneis quibusdam uenulis expressum fonticulum: mōtis radici proximū in urbē influere: unde aquātur ubertim. Intra oppidum quoque puteorum copia est. Nec minus (ut aiunt) in Acrocorintho. Nō tamē ipsi uidimus. Cū tamē Euripides dicat hoc pacto. Venio ex Acrocoritho lymphis alluentibus irriguo: sacrū Veneris relinquēs tumulum. Lymphis alluentibus irriguo: profundi dici conuenit: quādo putei & stillantes per illū humores abunde prolabūtur. Vel antiquus subintelligendus est meatus. Vt Pyrenæ per superficiē fluēs: montē ipsum redderet irriguum Fama est equū Pegasū cum potaret hoc in loco a Bellerophonte deprehensū fuisse Allatum inq̄ caballum e Medusæ ceruice: & de Gorgonis execto gutture prosilientem Vulgatum est etiā Caballinū in Heliconæ fōtem erupisse: cū subiectā ibi rupem feriret ungula. Sub ipsā inde Pirenem Sisyphium iacet: siue sacellum quoddā: siue regale domiciliū niueo cōstructū lapide: in quo nō modica seruant̄ adhuc rudera E sūmo autē cacumine in aquilone Parnasus aspicit̄ & Helicon montes excelsi: atq̄ niuales: Crissæusque sinus utriq̄ suppositus: quē Phocis & Boetia: terraque Megarēsis & Sicyonia: & Corinthia complectitur: quæ Phocidi oppositas tenet aquas. Ad uesperam uero omnibus istis Onii appellati mōtes imminēt. Qui usq̄ Boetiam Heliconēque protenduntur a saxis Scironiis: a uicina illis uia qua itur in Atticam. Vtriusque quidem ripæ principium est. Alterius quidem Lechæum. Alterius uero Cēchreæ uicus & portus ab urbe stad ad .lxx. lōgiquus. Hoc q̄dē ex Asia nauigātes utūt̄. Lechæo autē qui ex Italia proficiscūtur: Lechæum sane sub oppido est: non multis abundās habitaculis. Sicut crura uero protrahūt stad circa. xii. ex utroque uiæ latere ducentis ad Lechæum. Hinc littus extenditur ad Pagas usque Megarensis terræ oppidum. Alluitur autem a sinu Corinthiaco. Curuum autem ē & traiectum: & ambas ripas efficit ad Schœnuntem Cenchreis proximum. Inter Lechæum uero & Pagas Iunonis Acreæ extat oraculum uetustū admodū. Extāt & Holmiæ ꝓmontoriū:

sinũ efficiẽs ĩ quo & Oenoa ẽ & Page. Hæ quidẽ Megarẽſe caſtellũ eſt. Oenoa uero Corinthiorũ: a Cẽchreis Schoenus ẽ: ad quẽ ipſius traiectus locus anguſtiſſimus eſt. Sub ĩde ager ẽ Cromyonius. Ante hanc ripã & Saronicus & Eleuſinus ſinus iacet: unus & idẽ quodãmodo Hermonico ſane cõtiguus. In Iſthmo Neptũni: quẽ Iſthmiũ uocãt tẽplũ eminet. Pice arũ arbor: luco circũcluſũ: ubi ludos Iſthmios decertatos: Corinthii cele brare ſoliti fũt. At enĩ Cromyon terræ quidẽ nũc ẽ Corithiæ. Antea ue ro Megarẽſis. Vbi Cromyoniã uerſatã fuiſſe porcã refertur in fabulis. Ex qua Calidoniũ creatũ fuiſſe aprũ memorant. Interque præclara The ſei certamina: unũ illud ꝓdiderũt hãc illius manibus occiſã. Plagæ quoq; que Corinthiæ Teneus uicus eſt. In quo tẽplũ Teneati cõſiſtit Apolli nis. Litteris proditũ eſt: cũ Archias Coloniã Syracuſas duceret: maximũ colonorũ numerũ ex hoc loco ſequutũ ducẽ illũ fuiſſe. Eãque Coloniam ſuper alias poſtea præcipua fœlicitate floruiſſe. Denique ſuis iſtitutis tẽ pu. tenuiſſe. Cũque a Corinthiis deſciuiſſẽt adheſiſſe Romãis & deleto fũditus oppido pmãſiſſe. Vulgo quoddã profertur oraculũ: Aſiano cui dã redditũ. Illi nanque iterrogatũ: utrũ Corinthũ trãſmigrare præſtatius foret. Ita reſponſũ ẽ. Fœlicẽ quidẽ Corinthũ. Cæterũ Teneates eſſe mal lẽ. Hoc in loco Polybius Oedipũ enutriſſe fertur. Videtur & Tenedii hominibus iſtis quadã conſãguinitate cõiũcti per Tẽnũ Cygni filiũ ſi cut Ariſtoteles ſcribit. Apud utroſq; Apollo ſimili ueneratiõe colit: de qua nõ parua ſigna exhibẽtur. Corinthii quidẽ ſub Philippi exiſtentes Imperio: aduerſus illũ cõtẽtiones exercuerũt. Et cõtra Romanos iſolen ter habuerunt. Adeo ut quidã Corithii in prætereũtes eorũ tecta legatos ſordes ĩfudiſſe præſũpſerit. Pro hiſce autẽ rebus: aliſq; delictis eueſtigio pœnas luerũt. Eo enĩ miſſo igenti exercitu Corithus ab L. Mũmio ſolo æquata eſt. Et reliquus uſque ad Macedoniã tractus ſub Romanũ ceſſit ĩperiũ: aliis alio cũ copiis miſſis ducibus. Maximã uero agri Corithii p/ tẽ Sicyonii poſſeſſã occupauere. Polybius ſane: quæ in urbis captiuitate obuenerũt ĩ cõmiſeratiõis partẽ colligẽs: iniuriã militũ addit atque ludi bria: quæ ĩ artes & præclara exercuerũt opera: & diis oblata dona. Ait enĩ præſẽte ſeſe: abiectas ĩ pauimẽta uidiſſe tabulas: Supq; illas talis luſitaſ ſe milites. Eaſq; nominatim explicat: quas Ariſtides de Libero pte pin xerat. De quo ſcitũ illud dici ſolere tradit: nihil ad Dióyſon: ideſt Liber patrẽ. Herculẽ quoq; ſub Deianiræ tunica ſuparũ. Hunc quidẽ noſipſi minime uidimus. Liberi uero in Cereris phano repoſitũ Romæ ſpecta uimus: opus ſane ſpecioſiſſimũ. At incẽſo tẽplo: talis pariter imago p(ri)ta periit. Plurima itẽ alia & aſpectu ſuauiſſima tẽplis appoſita dona: hinc profecta fũt. Aliqua etiã uicinæ Romæ ciuitates habuerũt. Mũmius enĩ

magis animi magnitudine excellens: q̄ ad huius generis artes contēplan das studiosior (ut fama est) eas ab se rogātibus amicis facile largiebat. Lu cullus sane cū æde fortūæ cōstruxisset: & porticū quādā statuas q̄s Mū mius habebat: petiuit in usū ut æde ornaturus ad ostētationē. Mox deīn de restituturus. Minime uero restituit. Sed eas ut dona deæ posuit: cape req; quæ sibi libitū esset mandauit. Quod cū Mūmius æquo tulisset aīo omni prorsus abiecta cura: lōge magis q̄ qui oblatas posuerat: gloria & lætitia extollebat. Corinthus uero deserta diutius manēs: ab diuo Cæsa re denuo est restituta: propter bonū terræ ipsius ingeniū missis eo colōis frequētibus generis libertinoꝝ. Qui rudera sollicitātes & sepulchra reso diētes: plurima īueniebāt fictilia ostraceaq; toreumata: pmīta etiā ænea. Ornata subinde mirati opera tā fabrefacta nullū idiscussū dimisere se/ pulchrū. Vnde inuētis talibus locupletati multoq; dispōnētes precio ut bē Romā mortuis repleuere Corinthiis. Sic enim de sepulchris excer/ ptā prædā nominabāt. Et præsertim ostracea. Initio quidē magno in ho/ nore fuit propter elaborata Corinthi æra. Deīde derelicta res ē: cū defi/ cerēt ostracea: scilicet terra figularis: & plurima imperite facta uiderent. Ciuitas ipsa Corīthioꝝ amplissima usque fuit & opulētissima: seu uiros īnumerabiles ad ciuile regimē peritissimos: siue eximias opificū artes ani/ mo uertis. Hic enim est Sicyōe eximie pictoria & plastice: peruenit ad sū/ mū & ōne aliud huius generis opificiū. Ager aūt nō admodū telluris bo nitate pollebat. Quippe quæ oblique distorta foret & aspera. Vnde sup ciliosā Corīthū uocāt uniuersi: & cessit ī uulgare prouerbiū Corīthus su perciliis curuitatibusque laborat. Veꝝ Orneæ præterlabentis fluuii no/ mē acceperūt. Hodie quidem desertæ. At superioribus annis icolaꝝ co/ pia frequētes: Sacellū Priapi habuerūt: magna ueneratione cultū. Vnde Euphronius poeta res Priapi uersibus canēs: deū uocat Orneaten: super Sicyoniū sitæ fūt cāpū. Agrū uero eaꝝ occuparunt Argiui Arethyrea uero est quā nūc Phliasiam dicūt. Quo autē nomine ager eo & oppidū appellatū est ad montē Celossam. Posteriore tēpore illinc emigrātes ad stad. xxx. urbem condiderūt: quā Phliūtem uocarūt. Veꝝ Celosse pars Carneates est. E quo Asopus orit præter agꝝ pfluens Sicyoniū: & Aso/ piam regionem efficiens quæ Sicyoniæ pars una est. Est autem Asopus & unus qui præter Thebas & Plateas & Tanagram fluit. Est & alius in Heraclea Trachinia labens apud Pagum: quem Prasopios nominant. Quartus est in Paro Insula. Phlius quidem ī medio Sicyoniæ: Argiuæ que & Cleones & Stimphali: circuitu complexa iacet. Eximie uero coli/ tur in Phliunte ac Sicyone Diæ. Sic enim Heben uocant Phanum. Pri mis autem temporibus Sicyonem Meconam appellabant. Adhuc autē

antiquius Egiolos uocabãt. Eam reædificatã ferũt:longe a mari stad.xx.
Vel ut alii.xii.in ualido tumulo:Cereri dicato Vetus autem illius ædifi
cium fuit Emporium cum portu. Sicyõie uero terræ: atque Corinthiæ
terminus est Nemæa fluuius:plutibus ãnis sub Tyrannotum domina
tu gubernata. Semper tamẽ mansuetos uiros Tyrannos habuit. Impri
mis clarissimum Aratum:qui & ciuitatẽ & libertatẽ reuocauit:& Achæ
orũ adeptus est regnum ab ultro offerẽtibus:etiam potentiam cõsequu
tus. Ipsũque constans imperium auxit: adiecta illi patria aliisque uicinis
urbibus. Hyperesiã uero:aliasque a poeta dictas ordine ciuitates: Egialĩ
que iam Achæi subiectas esse cõtigit usque Dymas & Elaeæ oræ termi
nos. Hunc uero tractũ Iones antiquitus obtinebant: qui ab Atheniensi
bus duxere genus. Quondam autem Egialea uocabat: & Incolæ Egialẽ
ses. Posteriori autem tempore ab illis Ionia denominata:quomodo & At
tica ab Ione Xuthi filio. Fama est Deucalionis filium Hellenem fuisse.
Hunc aũt circa Phthiam Penei & Asopi mediam: regnum tenuisse. Et
maximo natu filio imperium tradidisse. Reliquosque foras dimisisse:ut
sedem sibi quisque conquireret. E quibus Dorus Doriẽses Parnaso affi
nes habitatores constituit. Sibique superstites a se uocatos reliquit. Xu
thus autem assumpta in matrimonium Erechthei filia: colonos ad qua
dripolin Atticæ terræ induxit. Oenoã:Marathonẽ:Probalinthũ:& Tri
corythum. Ex huius filiis unus Achæus nomine cædem inuitus patrans
ĩ oram Lacedæmoniam ꝓfugus sese recepit. Et eius loci accolas Achæos
uocari constituit. Ion uero supatis Eumolpi commilitonibus Thraobus
tãtum famæ laudisque cõsequutus est: ut Atheniẽses illi reipublicæ gu
bernacula committerent. Qui primum quidẽ omniũ multitudiẽm qua
ternas diuisit in tribus. Dehinc in quattuor degendæ uitæ uias. Quosdã
enim agricultotes designauit: Alios opifices:aliquos sacrotum faciendo
rum curæ præfecit. Nonnullos ciuitatis custodes. Talibus quidẽ ab eo
ordinatis amplius Regionem sui nominis uocabulo appellatã reliquit.
Qua ĩ dies magis mortalibus referta: Atheniẽses intra Pelopõnesum ex
Ionibus Coloniã miserunt. Et plagã quã occupauerant:pro Egialia Ioniã
nominarũt. Eodemque modo pro Egialensibus Iones appellari:in ciuita
tes.xii. dispartiri. At enim post Heraclidarum reuersionem ab Achæis
expulsi:denuo Athenas repetiere. Illinc uero cum codri Prognatis ĩ Asi
am Ionicam transmisere Coloniam. Hi in Lydiæ & Cariæ littore ciuita
tes.xii.condidere:totidem ĩ partes seipsos diuidentes: quot ãtea Pelopõ
nesũ occupantes. Achæi genere quidem Phthiotæ fuerũt. Domicilia ue
ro in Lacedæmonia habuerunt. Heraclidis uero rerum potitis: cum for
tunam pristinam ductu Tisameni Orestis filii reparassent (ut superius

retulimus(aduersus Iones impetum fecerũt. Cumque uictores euasissẽt Iones eiecerunt. Ipsi autem agrum uendicarunt: & ipsam loci partitionẽ conseruarunt: quam distributam acceperunt. Eo uero potẽtiæ puaserũt: ut cum reliqua Peloponnesus Heraclidarum subiugata foret imperio: a quibus Achiui ipsi desciuerant: Cõtraque omnes obsistere ualerent: otã ipsam Achaiam nominarunt. Igitur a Tisameno usque Ogyen sub regibus semper uixerunt. Dehinc populari gubernaculo urbes habitæ: adeo in regendis ciuitatibus famam cõpararunt: ut Italicæ gentes post susceptã aduersus Pythagoricam sectã factionem: maximã legũ & institutionum partem ab hisce trãstulerunt. Post Leuctricam uero pugnam: orta inter populos controuersia eius iudicium Thebani hisce uiris pmisere. Postea uero cum rex urbanarũ communicationem: Macedões dissoluissent: eam rursus sensim reuocarunt. Quo autem tẽpore Pyrrhus expeditionẽ in Italiam susceperat: quaternæ ciuitates sotiæ principatum obtinuerunt. E quarũ numero fuere Patræ atque Dymæ. Dehic e duodecim quasdam adsciuerunt: præter Olenum atque Helicem. Cũ altera nihil contribueret: Alteram fluctus delessent. Nam cũ terræmotus i sublime pelagus extulisset & ipsam diluuii instar absorpsit: simul & Neptũni tẽplũ Heliconii. Quod & ætate nostra Iones præcipuis honoribus adorãt: ibique sacrificiũ opant. Quod ab uniuersis Ionibus factũ Panionia uocãt. Huius sacrificii Homerũ meminisse qdã referunt: cũ iquit.

Ille animũ spirat: sic ructans taurus ut olim
Pertrahit: Regis ructans Heliconii ad aras.

Poetamque Ionica colonia iuniorem esse cõiectãt: q eius sacrificii Panionici meminerit: quod i Prienẽsium agro Iones communi celebritate Neptũno cõficiũt Heliconio. Cum & ipsi Prienẽses ab Helice originẽ duxisse ferant. Itaque huic sacrificio hominem Prienẽsem iuuenili ætate uigẽtem Regẽ præficiunt. Qui rei diuinæ curã suscipiat. Ampliorẽ etiam faciũt cõiecturã: ob ipsum de Tauro dictorũ a uate ppositum. Iones enĩ tũc sese facto sacrificio litare arbitrant: quum Taurus iterimoládũ mugitus emittit. Qui uero cõtra sentiunt: ad Helicem dicta illa ex cõiectura transferunt: deque Tauro deque ipsius immolatione. Perinde ac eo i loco talis consuetudo uerset. Et ipse poeta de iis quæ ibi celebrent. comparationem iduxerit. Cæterũ Helice duobus ante res Leuctricas ãnis destructa est. Eratosthenes locum se uidisse asserit: & Porthmenses affirmate: ut i traiectu Neptũnus ex ære sublimis adstabat aurigariã scutica manu gestãs: piscatoribus discrimẽ iportãtem. Heraclides autem cõmemorat: ætate sua calamitatẽ illã noctu icidisse. Vrbẽq ipsã: quæ. stad. xii. distabat a mari: toto cũ loco fuisse obrutam. Homines uero inde ad duo

milia missos ab Achaeis: ut mortuos eximerẽt re īfecta rediisse: finitimis autẽ agrũ dispartisse. Eã uero cladẽ ob Neptũni iram accidisse. Ionas enim ex Helice pfugos: missis legatis Neptũni statuam ab Heliceñbus petiisse. Quã si nõ exorarẽt saltẽ ipsius tẽpli sacra postularẽt. Quæ cũ ab aliis nõ exhiberẽtur: ad Achæorũ ciuitatem cõmuniter miserũt. Quibus decernẽtibus: ut eoꝝ nomine peterẽt denuo re infecta rediere. Proxima deinc hyeme cladem illam ingruisse constat. Postea uero Achæos Ionibus sacra ipsa tradidisse. Alterius quoque Helice: quæ ad Thessaliam pertinet mẽtionem fecit Hesiodus. Quippe Achæi per annos assidue urgiti scribam publicum: & prætores duos ãnuos habuere. Cõmune quoque consilium una ĩ curia cogebãt: quod Arnarion uocabant. In quo de Republica Senatusconsulta ædebantur: & per istos & per Iones antea. Postea decretum est: unum tãtum prætorẽ creari. Aratus sane cũ exercitus dux esset: Acrocorithum eripuit Antigono. Vrbẽ uero Achæorum iuri subdidit: sicut & eius patriã Sicyonẽ. Assumpsit etiã Megarẽses & omniũ Tyrãnides destruẽs: libertatem assequutos: Achæorum nomini ãnumerabat. Sic totã Pelopõnesum breui ab Tyrãnorum iugo solutã reddidit: adeo ut Argos & Hermionẽ: & Phliũtem & Megalopolin: quæ cunctaꝝ urbium Arcadicarum amplissima est Achæis adsciuerit: cũ sane late plurimum Achæoꝝ auctum esset imperiũ. Ea uero tẽpestas erat qua Romanus populus Carthaginẽses e Siciliæ possessione deturbarat. Et aduersus circũpadanos Gallos expeditionẽ agitabat. Vsque uero ad Philopoemenis præturã: ĩ unum cõmode permanentes Achæi paulatim corruerũt. Cum iã Romanus populus Græciam uniuersã suo ĩperio subiugasset. Singulique nõ unius ĩ uiuendo modis utebãtur: cũque nõnulli una se cõnnerẽt. Alii quidem dissoluere unita cupiebãt. Inde causã explicat platationis sermonũ de Achæis. In eã illos amplitudinem peruenisse potentiæ: ut Lacedæmonios quoque superexcelluerint: ne dignos quidem cognosci. Locorum autẽ quæ incolebant: ĩ duodecim partes distributa: ordo talis est. Secũdum Sicyonẽ Pellena iacet. Dein Egira secunda: Tertia Egæ Neptũni templum habẽtes: Quarta Bura. Post eã Helice. Ad eam Iones ab Achæis bello fracti: confugerũt tandem ex his oris fugati. Post Helicen Egion est & Rhypes: & Patrenses & Pharẽses. Dein Olenas. Præter hũc Melas: magnus amnis labitur. Postmodũ Dyma & Triteenses. Iones igitur domicilia per pagos habebãt. At uero Achæi urbes ædificarunt: in quibus partim habitarunt quasdam etiam ex aliis particulas. Sicut ad Egitam Egas: quarum inquilini Egæi uocabantur. Olenam uero ad Dymam. Inter Patras autem & Dymã uetusti Oleniorum ædificii uestigia mõstrãtur. Vbi & Aesculapii tẽplum insigne

ab Dyma quidem stad̃.xl. A patris autem.lxxx. distans. Egaꝶ qdem in Euboea existentium:Egæ istæ par nomen habẽt. Olenum uero cum al/tero ĩ Etolia idem habet uocabulũ.Ipsius quoque tantum seruata extant uestigia.Poeta quidem Achaici nequaq̃ meminit Oleni. Sicut nec alio/rum complurium oppidorum in ripa habitatorum.Sed cõmunius ꝓ/fert.Ripamque omnem.

Et iuxta Helicen longe lateque patentem.

Cæteꝶ Etolicũ memorãs ait Pleuronẽq; metuit & Olenon. Ambas etiã Egas explicat:Achaicas quidẽ hoc pacto.

Inque Helicen simul ac Egas sua dona ferebãt.

Veꝶ cũ Egas dixit:

In qua ædes celebres:ĩ qua lacus eniter altus.

Hic Neptunnus equos posuit.Melius est Euboicas Egas accipere: a qui bus & Egeum pelagus nomẽ assequi uerisimilius est.Ibi enim Neptũno fuisse negotium fingit̃:quod de Troião bello fuerat. Penes Egas Acha icas Crathis amnis labit̃:a duobus fluminibus incremẽta suscipiẽs. Sic a miscendis aquis appellatus. A quo & Italicus uocatus est Crathis. Vna quæque ꝑticularum duodecim:e populis septem: octoque constabat:tã/ta uirorum præstantia regionẽ florere cõgit.Extat autem Pellene stad̃. lx.supra iacens a mari castellum sane ualidũ.Est & uicus Pellene: a quo Pellenice Chlenæ uestes ad agonas uictoribus præmia ꝓponebant̃. Ea inter Egas & Pellenen iacet. Cæteꝶ pellana alıud ab his est oppidum ĩ Laconica sitũ.Locus ad Megalopolitanum uergẽs agꝶ. Egira autem sup tumulo iacet.Bura uero mari incumbit ad stad̃.xl.Quam per terræmo tus frequentes absorberi contigit.Hic Sybarus fõs est:a quo Sybari Ita/lico deriuatum est nomen.Ega seu Egæ dicãtur:hoc tempore deserta in/colis est: urbem habent Egienses.At Egium sans incolaꝶ habet. Isto in loco Iouem a capra lactis alimẽta suscepisse scribunt. Sicut Aratus ꝓdi/dit:Diuaque capra Ioui fama est:hic præbuit uber:& subdit Oleniamq; Iouis uates dixere capellam. Locum ostendens quia proxima est Olenæ. Ibidem & Ceraunia sublimi in petra locata: hæc Egioꝶ iuris est & Heli ce:& dicatus Ioui lucus Enarius nomine. In eo Achæi de republica con/sultaturi cõuẽtum agitare consuerãt.Per Egiorum autem agrum amnis Selinus labit̃:eiusdem nominis cum altero qui in Epheso præter Dianæ tẽplum fluit.Et cum alio qui per Elæam oram agellũ præcurrit. Quem Dianæ Xenaphõ accepto eius oraculo emptũ dicit. Alius ẽ Selinus flu/uius ĩ Megarẽsiũ tractu Hyble uiciorum quos eiecere Poeni. Cæteraꝶ urbium siue particularum Achaicaꝶ Rhypes haud quaq̃ habitatæ sũt. Agrum possidebant Egienses atque Pharenses:quẽ Rhypidẽ uocabãt.

De quibus sic Eschylus mētionem fecit. Buramque sacrā Ceraunasque Rhypas. E Rhypibus sane oriundus fuit Mycellus habitande Crotōis autor Ab eisdem fuit & Leuctrū pagus. Inde etiam Patræ sūt urbs insi/gnis. In medio aūt ē Rhion & Antirion a Patris. xl. distās stad. In ea nu/per Romanus populus post Actiacā uictoriā nobiliorē militū ptē loca/uit. Hodieque præclaris uiget ciuibus: cū Romana sit Colonia: habet & mediocrē nauiū stationē. Deinceps uero Dyma ciuitas est absque portu: Inter omnes in Dysin idest occasum magis exposita: unde &. nomē ade/pta est. Annis superioribus stratos appellabat. Eā uero perlabit Larissus fluuius: ab Elæa per Buprasium descendēs: e monte defluens: quem alii Scollin uocant. Homerus autem Oleniam petram. Cum uero Antima/chus Dymā Cauconidem appellet: nōnulli sic approbāt a Cauconibus adiectū nomē accipientes: ad hæc usque loca peruenientibus (ut superius a nobis dictū ē) Aliis a Caucone fluuio dici placet. Sicut & Thebæ Dir ceæ uel Asopiæ: Argos Inachium: Troia Simoentia Paulo uero ante no stram ætatē Dyma suscepit accolas: Conuenas homines: atque promiscu os. Quos e numerosa Piratarū colluuie: perinde ac reliquias Pōpeius ha buit: deleta prædonum manu. Quoꝝ partē in Cilycie solis partem aliis i oris: & hoc in loco habitatores imposuit. Phara Dymæo Agrocontermia est: a qua Pharieses dicunt. Cum e Messenia Phara Pharatæ nomienf. In Pharae finibus ē Dirce: eodē quo Thebana uocitata nomine. Olenus quidem inculta iter Patras Dymamque iacet. Dymæi uero ipsū agrum possidēt. Succedit īde Araxus: Elæū promōtoriū ab Isthmo stadiū unū distās. Arcadia cum in media Peloponneso sita sit præcisā habet pluri/mā montanæ regionis pattem. In ea Cyllene mons est maximus. Eius al titudo ad perpendiculum (ut quidam dixere) ad. xx. surgit stad. Alii. xv. aiunt. Gētes Arcadicæ Græcā natione uetustate præstare credūtur. Aza/nes atque Parrhasii: & cæteri generis eiusdē. At enim ꝑpter omnimodā regionis uastationē: haud sane longior de illis fiet oratio. Oppida nāque belloꝝ assiduitate deleta fūt funditus: quæ superioribus sæculis fama no bilitarat. Ex quibus tēporibus agroꝝ cultores defecerūt. Post quæ pluri/mæ ciuitates Megalopolin habitatum cōfluxerūt. Cui nunc illud a Co/mico dictum obuenit. Megalopolis idest ampla ciuitas ampla sit desola/tio. Fertilia autem pecori fuere pascua: præsertim equis atq; asinis equaꝝ suppositoribus. Equoꝝ sane genus excellit Arcadicū. Quēadmodum & Argolicū & Epidauricum. Etoloꝝ præterea & Acarnanum solitudo: pascendis equis ē accōmodata nō minus q̄ Thessalia. Epaminūdas qui/dē Mātineā: superatis secunda pugna Lacedæmoniis illustrem reddidit: i qua & ipse diē obiit. Hæc aūtē euanuit. Simul & Orchomenus & Erea

& Clitor: & Pheneus & Stymphalus: & Menalus & Methydriũ: & Caphyæ & Cynatha. Vel uix rara ipsaꝝ apparent uestigia: ullaue signa At Tegea mediocri adhuc statu pmanet: & Elaeæ Palladis Phanum. Non nihil uenerantur item Lycæi Iouis templũ ĩ Lycæo mõte locatum. Decã tatas uero a poeta urbes Rhypã & Stranam: Euẽtis obnoxiã Enispẽ uix inueneris. Inuentis autem nulla est prorsus utilitas. Tanta est locoꝝ soli tudo. Insigniores autem mõtes præter Cyllenen. Pholoe Lycæus: Menalus: Parthenus: ex Tegea ora Argiã prospectans. Quod de Alphæo ac Eurota mirabile contigit expositum ẽ. De Erasino quoque e Stymphalio erũpente lacu: nunc quidẽ ĩ Argiuã terrã: antea uero exitũ nõ habẽte cum infima fundi quæ Arcades Zeretra uocãt: obtusa forent & effluere proinde nequirent. Itaque urbs ipsa Stymphalioꝝ quæ nũc a lacu qn quaginta stað: abest: ea ætate illius ripis incũbebat. Contra uero Ladoni euenit amni. Cuius fluentum occluso quõdã fonte detinebat. Coincidẽ tia enim circa Pheneũ ima fundi terræmotus uiribus p quæ cursus illius erat fluminis morã effecerũt: usque ad ipsas fõns uenas in profundũ: hũc in modum aliqui proferũt. Eratosthenes autem refert Auiã fluuiũ circa Pheneũ campum urbi uicinũ stagnare & subter quædã igredi fora mina: quæ zerethra nominant. Quibus obturatis iterdũ super campos aquas effundi. Apertisque rursus meatibus una congregatas e campis in Ladonẽ effluentes: ĩ Alphæũ irrũpere. Vnde & Olympia terra tẽplo cir cũposita aliquando inundatione demersa fuerit: & lacus ipse contractus decreuit. Erasinum uero circa Stymphalũ labẽtẽ: cũ mõtem subintret ĩ ora Argiua rursum emergẽtem apparere. Eam ob causam Iphicratẽ: cũ Stymphalum obsidione circũdedisset: & infecta re frustraret: descẽsum occludere conatũ: innumerabiles spongias aduexisse. Iouisque Auguriis reuocatum destinisse. Apud Pheneũ sane Stygis aquæ stãt. Sic enim uocant Loetalis aquæ stillicidium. Quã sacrã homium facit opinio. De Arcadia tanta dicta sint. Cum uero Polybius a Malea in Septẽtrionem usque ad Istrũ circiter .x. stað milia esse disseruerit: Artemidorus hoc ipsũ non incongrue dirigit. Nã secundum illum .vi. milium ac quingentorũ contigit esse. Huius rei causa est: quia non breuiter ac præcise longitudinem mensurat. Sed quam quispiã Impatorum permeauit. Haud absurdum fortasse fuerit & eos adiicere qui habitãdæ Peloponnesi autores extiterũt. Quos retulit Ephorus. Ipsos inq̃ qui secũdũ Heraclidaꝝ reuersionem prædicãtur. Corinthi qdem Aleten Sicyonis Phalcem: Achaiæ Tysamenum. Elidis Oxylum. Messenæ Gesphontem. Lacedæmonis Eurysthenem: & Proclem. Argi uero Temenum. Littorei uero tractus Ægæum atque Diephontem.

Onus liber de Græcia Athenarum cum laude continet ex positionem: Boetiamq; atq; Thessaliam cũ ora maritima.

Bsoluta Pelopõnẽsi circuitiõe: quã primã qdẽ Cæterorũ mi nimã Cherrõnesorũ: i. ex Poenisulis eẽ dixius: Græciã cõ ponẽtibus: deiceps adeundæ sũt cõtiguæ. Fuit aũt secũda: ea qdẽ quæ Pelopõneso Megarẽsem applicat orã. Tertia uero quæ præter hãc Atticã assumit atq; Boetiã & quãdã Phocidis ptẽ: & Locrorũ cognomẽto Epidemidiorũ. Adeo ut Crõmyonis ager: non quidem Corinthiis: sed Megarensibus ptine at. De his igit ĩpræsentiarũ sumẽdus ẽ sermo. Refert aũt Eudoxus: q̃ si quis mẽte cõciperet rectã quandã lineã: a Cerauniis mõtibus ad Suniũ Atticæ pmõtoriũ: ĩ orientis ptes ptẽsam: dextra qdẽ relinqueret Pelopõ nesũ totã ad Austrũ. Sinistra uero & ad Arctõ cõtinuã a Cerauniis mõ tibus maritimã ripã: & usq; ad sinũ Crisseũ & orã Megarẽsem: & Atticã uniuersã: & ea quæ deiceps sũt. Cũ sic & Eudoxo dictũ sit: uiro qdẽ Ma thematico figurarũq; atq; climatũ pitissimo. Horũq; locorũ sciẽtissimo i telligere oportet: hoc ipsũ latus Atticæ ab Sunio usq; Isthmũ cũ tractu Megarico: curuũ qdẽ sed pmixtũ. In hoc aũt spacio ad mediã quodãmo do prædictã lineã: Piræus cõsistit Athenarũ portus & Emporium Abest uero a Schoenunte Isthmi uicino ad stad. ccc. l. Ab Sunio aũt stad. xxx. supra. ccc. Tãtũ fere interuallũ ẽ: qđ a Piræo ad fõtes quãtũ ad Schoe nũtẽ ĩteriacet. Plus tñ esse stad. x. asserũt. Cũ Suniũ aũt circũflexeris ad Aquilonẽ quidẽ nauigatio ẽ ĩ occasum uergẽs. Littus aũt circũpositi ma ris utrinq; initio pangustũ ẽ. Postea ĩ mediterraneã dilatat. Nihil autem minus ĩflexionẽ ad lunæ figurã accipit: uidelicet curuaturã: ad Oropum telluris Boetiæ: ad Pelagus habẽs. Hoc autẽ secundũ est latus Atticæ in Oriẽtẽ spectãs. Reliquũ ẽ latus aquilonare ab Oropio agro ad occasum inclinans: usque ad tractum Megaricũ. Mõtanæ Atticæ plaga multis i signita nominibus: Boetiam disiungit ab Attica. Quocirca (ut superius dixi) Boetia mari utrinque complexa Isthmos tertiæ iam dictæ poeinsu sulæ siue Cherronesi efficitur. Qui propinqua Pelopõneso loca: & Me garicam ac Atticam comprehendit interius. Ideoque apud ueteres A cten idest littus appellatam esse constat: & nomine diriuato pro Actica Atticam esse nuncupatam: quoniam maxima illius pars ad mare est ex tenta & angusta. Oblonga uero satis & porrecta montibus usque Suni um subiicitur. Has igitur percurremus maritimas repetentes oras (ut præmittimus) Post Crõmyonẽ igitur Scironides Atticis finibus ĩminẽt Petræ iuxta mare transitum non relinquentes. Super eas autem uia ẽ in

Atticam atque Megara ab Isthmo ducens. Adeo autem magis ac magis uia petris propinquat: ut in mltis eius partibus praecipitiu uiatori mi nitetur excelsus & transitu periculosus mons incubit. Hoc in loco Scironis res in monte gestae: latronumque & flectentes ad terrã arbores pinus fabulis memorant: quas Theseus obtruncauit. Ab hisce locis extremis flante procellasq; cientem seuum Caurũ: Atheniẽses Scironẽ appellant. Secundũ Petras illas Scironides Minoa rupes prorũpit in pelagus Nisea portum efficiẽs. Est autẽ Nisea Megarensium emporium. x.&.viii. ab urbe stad' absens: duobus utrique cruribus ad ipsam cõplicatũ. Hoc autem etiam Minoa uocabat'. Hanc olim sane regionẽ Iones obtinebãt: qui & Atticam: cum nondum aedificata forent Megara. Qua ex re poeta hortũ proprie locoꝝ nusq̃ meminit. Verũ cunctos Atticam incolentes Atheniẽses appellat. Et hos communi comprehẽdens nomine Atheniẽses putat. Sicuti quum in Catalogo dicit.

Insignemque urbem muris habitabat Athenas.

Accipiendi sunt ii etiam qui nũc Megarenses dicunt': ut qui in commu nem uocati essent militiam. Eius rei documento illud est: quod antiquis temporibus Atticam & Ioniam & Iadem uocabant. Et ipse poeta dicens: Hic Boetii & Iones Athenienses inqt Cuius portio & Megarica fuerat ora. Cũq; de finibus Pelopõnenses & Iones saepissime disceptarent: i quibus & Crommyonia cõtinebat' iter se pepigerũt: ut columnam sisterẽt in eo ubi professi cõuenerãt loco: qui circa Isthmum ẽ. In qua hic inerat titulus: in parte Peloponnesum spectãte. Haec Pelopõnesus at nõ Ionia. In parte uero Megara spectante: haec non Peloponnesus est sed Ionia. Qui igitur oram descripserunt Atticam: cum multis i rebus discrepẽt: in eo consentiunt aestimatiõe digni: quod cum Pãdionis regis. iiii. essent filii: Egeus: Lycus: Pallas & quartus Nisus & Attica regio quattuor esset in partes diuisa: Niso Megara sorte obuenerunt: qui Niseam condidit. Philochorus sane eius principatum ex Isthmo usque Pythium peruenisse scriptis suis prodidit. Andron autem usq; Eleusinẽ cãpũq; Thriasiũ. Caeterũ aliis de hac quadripartita diuisione uario mõ loquẽtibus. Haec ipsa a Sophocle suscepisse satis est. Apud quẽ loquit' Egeus: Pater mihi ut ad huius terrae littora discederem definiuit: pro grandiori aetate praema distribuẽs. Lyco aũt aduerso ex latere Euboeae hortũ praebuit. Verũ Niso tellurẽ eximit i Scirõis littore. At Pallas Gigãtes educãs: tellurẽ i Austrũ spectãtẽ sorte capit. Vir immitis. Quod igit' Atticae pars Megaricũ solum extiterit: huiusmodi signis utuntur. Post reuersos Heraclidas diuisione ab eis: eorũq; comitibus Doriensibus facta: mltis ut terrã suã amitterent euenit in Atticam cõfugiẽtibus. E quorum numero fuit

Messeniorum Rex Melanchus. Is ab Atheniensibus spōte Rex factus est: cum de prostrato singulari a se pugna Boetioꝝ Rege Xantho uictoriam reportasset. Cūque multis mortalibus referta esset Attica: propter conuentū exulum: Heraclide irritantibus eos maxime Corithiis & Messeniis timere cœperūt. Illis quidē ob locoꝝ uiciniā: is autem quia per id tempus Melanthi filius Codrus Atticæ rex erat: aduersus Atticā hostilem ductarunt exercitum. Prœlio autem uicti aliam quidē amisere terram: Megaricam uero tenuere: & Megara urbē mœnibus cīxere. Hominesq; Dorienses pro Ionibus fecere. Columnā quoq; Ionum: & Peloponnēsum confinia habentem deleuere. Megarensium quidē ciuitas multa fortunæ uarietate perfuncta est: tamē in hanc perdurat ætatē. Habuit & philosophoꝝ studia: quos appellauere Megaricos. Qui Euclidi Socratis auditori successere. Sicut & Phedonē Elæū: Eleatæ sectæ successores excepere: Socratis & ipsum discipulum. E quibus extitit Pyrthon. Sic ab Menedemo Eretriēsi diriuati sūt Eretrici. Est autem Megarensis ager sicut & Atticus asper: minimeque ferax: cuius partē ampliorem continēt montes. Quos Oneos idest Asinarios uocant. Dorsū quoddā a petris Scironiis lōge ī Boetiam Citheronēq; protēsum. Cæterum mare Nisæum: ab Crisse Archyonide. Sic enim appellat' separans. Quum a Nisæa ī Atticam nauigas quinq; perexiguæ ꝓcūbunt Insulæ. Dehīc Salamin stad. lxx. in longū porrecta. Vel ut alii asserūt. lxxx. Habet autē eiusdē nominis urbem. Vrbemque aliā uetustā uacuamque in Aeginā obuersam ad Austrūque. Quēadmodum & Aeschylus ait. Ipsa Aegina ad Austri iacet flatus. Habet & alteram quæ hodie iacet in sinu: ad locū Isthmi faciē gerentem: Atticæ cōtiguū. Alio apud antiquos uocabātur nomine. Nā a quorundā uocabulis Heroum Sciras & Cychria dicebat'. Vnde & Minerua Sciras appellatur. Et locus alter Atticæ Scita. Et Episcirosis: quondam sacrificandi genus. Et mensis Scirophorion. Inde etiā & Cychrides serpens: de quo dicit' ab Hesiodo: ut ab Cychreo sit educatus. Dein ab Euryclo: quia Insulam uastaret fuerit eiectus. Postea ab Cerere ad Eleusinē confugiētem: hospitaliter exceptum illius factum esse ministrum. Nomen etiā ab arbore Pytia: Pytiusū adeptā. Eacidæ quoq; Insulā nobilitarūt cuius aliqn̄do ditionē obtinere. Præsertim Aiax ille Telamóius. Accedit quod circa Insulā istā Græci Xerxē nauali prœlio ꝓfligarūt: domū timide fugitantē. Eginetæ etiam non parua ex hoc certamine gloria communiter potiti sunt. Et finitimi facti: & memorabilem exhibentes pugnæ classē. Eleusinæ autē fluuius est: hodie quidem Bocalia. Prius aūt Bocarus appellatus. Insulam hoc tempore possident Atheniēses: de qua quondam extitit aduersus Megarenses non parua contentio. Fama est

Pisistratum: siue Solonem in nauiũ catalogo: post uersũ illum.
Bis senas Salamie rates agit iclitus Aiax. deiceps scriptũ hũc iseruisse.
Stabat agens Acteæ ubi consedere phalanges.
Vt teste Poeta uteret: Insulã iuris Atheniẽsiũ a primordio fuisse. Quod sane testimonium Critici nequaq̃ amplectũtur: cũ multa cõtra illos carmina testimonium afferant. Nã cur Aiax in locata nauium statione nouissimus? Non autẽ Atheniensibus adiũctus esse uidet: At cũ subditus Protesilao Thessalis: ubi & Aiacis & Protesilai naues consistebant: & Agamemnon in circumeundo exercitu. Inde Menesteum Petei prolem inuenit acrem.
Stant & Athenæi prope docti Martis i armis.
Ast iuxta steterat uersutæ mẽtis Vlyxes.
Atque Cephalenum ꝑpter mãsere phalãges.
Ve ad Aiacem & Salaminios rursum. Venit ad Aiaces penes ipsos alitero ex latere idoneus. Nõ autem Menesteus. Igit Athenieñses tali apud Homerum uti uidẽtur testimonio. At Megarenses contra hunc in modum cecinisse.
E Salamine rates Aiax agit atque Polichna:
Exque Egirioissa: Niseaque: Tripodibusque.
Quæ Megarica loca sũt e quibus Tripodes hodie Tripodiscion appellatur: ubi nunc Megarensiũ for iacet. Aliqui sane ex hoc aiunt: quia Polladis Mineruæ sacerdos caseũ recentem attingere ꝓhibita est: cui exter nus tantum offert: cũ ea quidem & Salaminio utat. Externã Atticæ Salaminem aiunt: haud recte. Nã qui ex aliis Insulis manifeste uicinis Atticæ uehit: offertur cũ illi q̃ huius ritus autores extiterũt omnem qui e Põ to lõge aduehit externũ intellexerint opinio est: Salaminẽ priscis tẽporibus feritoriũ instructã per se fuisse. Megara uero Atticæ partem extitisse. In Salaminiaco aũt littore Attici soli & Megarici cõfinia iacere contigit. Duos uidelicet colles: quos cornua uocant. Deide Eleusin urbs: ubi Eleusinæ cæteris tẽplũ extat: & Phanum Mysticũ quod Ictinus appauit turbætheatralis capacissimũ. Is etiam uirginibus Mineruæ domiciliũ i arce cõdidit Pericle operis Præfecto. Ciuitas quidem in ipsis connumeratur populis. Dehic Triasius campus patet: & eiusdẽ uocabuli ripa & populus. Dein Amphiala ꝓmõtoriũ: cui sẽp imiet Latomia: i. lapidũ exciden locus: & sinus freti ad Salaminẽ: ad stad duo. Quẽ cũ Xerxes iniecta terra exaggerare conaret: præoccupãte nauali prœlio: fugã cũ Persis capessere coactus fuit. In hoc tractu duæ sũt exiles Insulæ Pharmacussæ. E q̃bus maior sepulchrũ Circes ostẽtat. Sup hac ripa mõs ẽ: quẽ Corydallum uocãt. Et tribus una Corydallia. Post Portus furum & Psyttalia

Insula deserta & saxosa:quam Piræi portum dixere quidã: uicina ẽ Atlãta.Quo nomine alia ẽ ad Euboeã atque Locros. Alia parua Insula Psyttaliæ similis. Inde Piræus ipse in tribubus siue populis ãnumeratus. Est & Munychia tumulus curuus:ĩ Cherrõnesi faciẽ. Cauernosus:tum natura tum opera dedita:magna ex parte ut habitationes admittat.Ingressum angusto habet ore:cui quidem portus terni subiacẽt Qnondã muro uallata Munychia erat:& iunctis domicilis referta:ut Rhodiorum ciuitas circuitu complectẽs & Piræũ: & alios portus naualibus plenos. In quibus & Armamentariũ Philonis opus. Statio ibi nauiũ dignitate insignis.cccc.capax nauiũ:cum non pauciores ab Atheniensibus emitterentur.Hoc autẽ muro duo ex oppido protracta crura:urbem Piræo cõiungunt.Hi fuere longi muri stad̃.xl.longitudine. At murum istum bella plurima diruerunt:& Munychiæ munimẽtum.Piræum quoq; portum in habitaculorum angustias contraxerũt:& ædem Iouis saluatoris. Porticus ipsa templi admirabiles habet tabulas: clarissimorꝝ tẽpla artificum. Impluuium autem spectabiles habet statuas. Cæterꝝ longi muri dissipati fuerunt.Primũ quidem Lacedæmoniis amolientibus. Postea uero Romanis.Qua tẽpestate Sylla & Piræũ & oppidum p obsidionẽ expugnauit. Vrbs ipsa saxũ est: in plano quaq̃uersum habitato. Quo in saxo uetustum Mineruæ templũ Poliadis surgit.In quo lucis inextinctæ Lychnus est:& uirginum domus quã Ictinus condidit. Vbi paladium est ex ebore perfectum opus Phidiæ:Sed enim cum tot & tantæ huius ciuitatis longe:lateque decantatæ laudationes occurrant plura eloqui uereor: ne institutæ descriptionis propositum egredi contingat.Id nanque mihi euenit:quod Hegesias refert:cum oculis subiectã cerneret arcẽ: Tridentis ipse signum aspicio. Aspiciens Eleusinem diuinorũ sacer uates. Illud Leocorium idest Cæsarum a Leo patre puellarꝝ sacrariũ. Hoc Thesei Phanum:non licet explicare singula Attica enim deorum ẽ:loca ipsa possidentium. Et parentum Heroum. Hic quidẽ unius in arce signi mẽtionem fecit.Polemõ autẽ scriptor orbis de sacris donis in Arce positis: quattuor conscripsit uolumina. Similis de reliquis urbis partibus ratio contingit:& agro Eleusinen præfatus:& ex populis seu tribubus cẽtum &.lxx.addunt nonnulli quattuor. Aliorum nullum prorsus nominant: habent si nõ cuncti at permulti fabulosos:& quidem complures sermones ac historias. Sicut Aphiadna quidem Helenæ rapinam: & Theseo commissam Et eam a Castore atque Polluce depopulatam : receptamque sororem . Marathon uero contra Persas prœlium . Rhamnus autem Nemeseos statuam. Quod Diodoti opus plerique dicunt. Aliqui uero Agoractiti Parii quæ ex magnitudine & pulchritudine perfecta

magis ac magis est:& cũ Phidiæ operibus æmulatione cõtendit. Eodem mõ & Decelea arx & receptaculũ Peloponẽsibus i bello Decelico. Phy le etiam per quam in Piræum Thrasibulus populum:& ex Piræo tra duxit in urbem:sic & de pluribus aliis est. Permulta etiam de Elaeis pu ellis facta commemorat:& Thesei phano & quæ Lyceũ habet & Olym pica:quam semifactam Rex morte præreptus dimisit:ãteq̃ donũ offer ret. Similiter & Academia & philosophoꝝ horti:& cantorũ receptaculũ & porticus uaria & tẽpla per urbem:quæ omnia artificum habebãt opa. Amplior autem esset oratio siquis ædificãdæ urbis autores perscrutet᷑: accepto a Cecrope initio:nec enim omnes eodem asserunt modo. Id au tem ab eis nominibus manifestum est. Nam ab Acteõe Acticam dicũt. Anthidem uero & Atticam ab Atthide Cranai filia. A quo & inquilini Cranai uocantur. Mopsopiam uero a Mopsopo. Ioniamque a filio Xu thi Ione. Posidoniam siue Neptũniam: & Athenas a Posidone siue Ne ptũno & Athena idest Minerua appellationẽ deorum sortitam. Dictũ ẽ ꝙ hoc i loco gens Pelasga uidet᷑ esse uersata. Quodq; Pelasgi ab Athe niensibus propter illoꝝ errorem sint appellati. Quo uero maior est cir cares præclaras honoris auiditas:quoque plures fuere qui eas scriptis cõ mẽdauere:eo maior est redargutio: nisi quicq̃ contineat historiæ. Sicut in fluuiorum aggregatione ridere Callimachus inquit: Siquis scribere audeat Athenienses uirgines dulce ac purũ Eridani haurire uinũ a quo & pecora se abstinerent. Sunt igitur lucẽtes aquæ potuique suauissimæ fontes (ut aiunt) extra portas quas Diocharis appellant iuxta Lycaeum. Antia copiose atq; pulcherrĩe fõs aquæ ꝑpe egregio cõstructus ornamẽ to fuerat. Qui si hodierno tẽpore nusq̃ ẽ qdnã eẽt: si priscis ãnis abũdãs: & lucida cũ esset adeo ut etiã ãnis fieret posteriori mutata siraetate. In tot igit᷑ ac tãtis ĩmorari nõ licet. Nec uero silẽtio ita præterire:ut quorũdã sal tẽ sũmã memoria nõ cõplectar. Satis erit hæc adiecisse:qd᷑ (ut Philocho rus memoriæ prodidit) cum regionem ipsam Cares quidẽ a mari Boe tii uero a terra populationibus uastabãt:quos Aones uocitabãt: Cecrops primum multitudinem in ciuitates. xii. habitãdas digessit. Quarum no mina Cecropia: Tetrapolis: Epatria: Decelea: Eleusis: Aphidna: siue ut alii plurali numero Aphidne: Thoricus: Brauron: Cytherus: Sphettus: Cephesia: Phalerus. Theseus uero postea duodecim illas in hanc unam cõgregasse ciuitatẽ denuo memorat᷑ Athenĩẽses qdẽ regali prius guber nabãtur Imperio. In popularẽ postmodum transiere statũ. Inuadẽtibus inde Tyrãnis Pisistrato eiusque filiis: cum demum paucorum domina tus irrupisset:&. cccc. &. xxx. Tyrannorũ quos Lacedæmonii ĩposuerãt: hos quidem exturbauere facile. Et popularẽ potentiã tutati sunt:quoad

Atthid … dau…

Romani ciuitatem potẽtia sua possederũt. Nã si paruo quodã tempore
Macedoniorum Regũ uim infectã coacti habuere: eãdem tamẽ guber/
nãdi formam integrã seruauere. Quidam sane tradũt ea tẽpestate p an/
nos decem illos optimo statu gubernasse: qua Macedõum Principi pa/
ruere Casandro. Hunc enim uiꝝ cum aliis in rebus uehementior. Ty/
rãnus esse uideret᷑: certe in Atheniẽses benignam exercuisse mẽtem con
stat. Ex quo parẽtem sibi ciuitatem accepit. Demetrium nanque Phale/
rium ex ciuibus Præfectũ imposuit Theophrasti philosophi familiarẽ:
qui non modo popularem non destruxit potẽtiã: sed etiã melius rectius/
que restituit. Documẽto sunt illius uiri Commẽtaria: quæ de ista repu.
scripta reliquit. Veꝝ tantum inuidia ualuit &: in paucos odium & inimi
citia: ut post Casandri obitum in Aegyptũ fugere coactus sit. Insurgẽtes
que statuas eius: plures. ccc. detractas conflauere: quodque est indignius
adiecere quidam in matulas. Romanus igit᷑ Senatus eos popularẽ statũ
agentes accipiẽs: proprias ipsis leges institutaque seruauit: & libertate do
nauit. Veꝝ Mithridatico ingruente bello Rex ipse quos uoluit ei Tyrã
nos instituit. At potentissimum Aristonem qui ciuitatem ipsam uiolen/
ter afflixerat Sylla Romanoꝝ Imperator expugnatum obsidione homi
nem: ĩ potestatẽque redactum supplicio affecit: & ciuitati ueniam tribu/
it. Quæ in hodiernum diẽ usque libertate fruit᷑: eamque Romani ma/
gnis dignant᷑ honoribus. Post Piræum autẽ portum Phalerius est popu
lus in littore propinquo. Dehic Halimusii: Exonii: Halienses siue pisca/
tores: Exonii Anagyrasii. Inde Orei: Lampyrei: Eginenses: Anaphysti
Azenenses. Hi quidem populi usque ad Sunium ꝓmontorium sũt. In/
ter hos uero quos dixi populos longum est ꝓmontorium Zoster appel
latum. Primum post Exonios. Dein aliud post Thoreos: Astypala. Ante
illud iacet Insula Fabia. Ante aliud Eleussa. Ad ipsos etiam Exonios Hy
drussa. Ad Anaphystios autem Panos templum ẽ: & aliud Veneris Co
liadis. Quem ad locum naufraga enatasse spolia ferunt e classe ultima
Persaꝝ: qui ad Salaminem nauali prœlio decertarunt. De quibus & A/
pollinem oraculũ ædidisse cõstat. Coliades sane mulieres remigiis hor
rebunt. E regiõe autẽ hoꝝ locoꝝ Belbina iacet Insula: nõ admodũ semo/
ta & uallum Procli. Plurimæ uero haꝝ cultoribus sunt uacuæ. Vbi aũt
ꝓmontorium Sunii flexeris: Sunius est populus dignitate præstãs. De/
hinc Thoricus. Dein Potamus: idest fluuius populus: sic enim appella/
tur: ũde & ĩcolæ Potãii dicti. Post Prasia: Sterea: Braurõ: ubi Brauroniæ
Dianæ sacellũ ẽ. Myrrhinusa: Probalinthos: Marathõ: ubi Milciades co
pias sũditus dedit ĩ stragẽ: quæ ducẽ Datĩ Persicũ sequutæ fuerãt: nõ ex
pectatis Lacedæmonioꝝ auxiliis tardius ob rotũdã lunã ꝓfectis. Hic et

Poeticis tradit᷑ fabulis Theseus Marathoniũ mactauit Taurꝝ. Secũdũ Marathonẽ autem Tricorythus. Dehinc Rhamnis Nemeseos templũ habẽs. Dein Psaphis Oropiorꝝ. Hic sitũ est Amphiarai oraculum quondã uenerabile. Vbi Amphiaraum fugitantẽ (ut Sophocles inquit) scissa Thebana tellus hausit: ipsis cũ armis curruqꝫ quadriiugo. Oropus ꝓ se cto sæpenumero in controuersiam certamẽque puenit. In cõfinibus enĩ Atticæ ac Boetiæ situs ẽ. Ante hoc littus autẽ ad Thuriũ & Suniũ iacet Helena Insula: aspa qdẽ & solitaria: ꝓlixa stadꝰ. lx. longitudĩe. Eius mentionẽ a poeta factã esse aiũt his ĩ uersibus: ubi Alexãder Helenã alloqt᷑.

Nec quũ te rapiẽs primũ e Lacedæmone pulchra.
Pontiuagis ratibus Cranao me ĩ littore iunxi.

Hanc enim Insulam dicit Cranã: quæ hoc tẽpore Helena uocat᷑: quoniã ĩ ea coierint: & eorꝝ mixtio facta ẽ. Post Helenam uero Euboea finitimo accũbit littori lõga similiter & angusta. Et ꝓ eius longitudine continenti apposita: Sicut Helena A Sunio sane ad Australe Euboeæ ꝓmontoriũ: quod littus album uocãt: nauigatio est stadꝰ. ccc: sed de Euboea ĩ posterioribus dicet᷑. Populos uero Atticæ in agro mediterraneo explicare longũ esset: tanta eorꝝ multitudo est. E montibus maxime nobiles Hymettus & Brilessus & Licabettus & Parnes & Corydallus. Effossio autẽ marmorum pulcherrimorꝝ ex ora Hymettia: & Helice penes urbem ẽ. Hymettus quidem mel gignit optimũ. Argẽtifodinæ sane regionis Atticæ initio quidẽ existimatione dignæ. Hodie autẽ defecerũt. Ipsi artifices ueteres quisquilias: & spurciciam recoquẽtes: purgatum ex illis argentũ adhuc inueniebãt. Cum ãtiquiores illis impite fornaculis uterent᷑. Mel aũt Atticũ cuncta bonitate supat. Eo uero longe præstantius illud esse dicit᷑ quod ad argentarias gignit᷑. Quod qdẽ etiã Acapnistũ idest a fumo purgatũ aiunt quodã apparitionis modo. E Potamorꝝ idest fluuiorꝝ numero Cephissus est: e Trinemiis originẽ ducẽs: p plana uero fluens. Vbi Gephyra idest põs adest & Accolæ Gephyrismi ꝓpter dicacitates atqꝫ conuitia. Is p crura murororꝝ in Piræum usque pducta Phalerium ingredit᷑ pelagus. Magnaque ex pte Torrentis instar labit᷑: æstiuo penitus diminutus tempore. Talis item Ilissus est ex altera urbis pte currens ad littus idest e locis sup Agram Et Lycæum ac fontem quem in Phedro Plato collaudauit. De Attica quidem hæc. Deinceps est Boetia de qua uerba facturꝝ: gẽtibusqꝫ finitimis repetere quædã oportet: quorꝝ facta supius ẽ mẽtio declarãdarꝝ rerꝝ gratia. Dicimus autem ripam ipsam a Sunio usqꝫ Thessalonicã in septentrionẽ porrigi: cum mare supernum in orientem declinet. Loca uero quæ supra in occasum iacent: uti fascias quasdam p totam oram inuicem extentas. E quibus prima est in agro Megatensi

quæ orietalē instar fasciæ ꝓtendit ptem: e Sunio usque Oropum: & illi/
us regiōis ripam. Oram aūt occidentalē atq; Isthmū: & mare Halcyoniū
ad fontē usque Creusam. Secūda Boetia ē ab ortu ī occasū ꝑfecta: fascia
quædā ab Euboico mari ad Crissei sinus mare. Equalis quodāmodo lon
gitudine ad Atticā uel minor ī lōgū. Veꝝ agri uirtute etiā atque etiā lon
ge præstās. Ephorus sane & hoc ī loco Boetiā finitimis gētibus excellēti/
orē esse demōstrat. Et quod sola triplici alluit̃ pelago: & pluribus abun/
dat portubus. In situ quidē Crisseo & Corinthiaco delata ex Italia & Si
cilia & Africa mercimonia excipit. E ptibus aūt Euboeā spectantibus ad
utrunq; latus Euripi diuiso littore: hoc quidem ad Aulidē agrūque Ta
nagre uergit. Illud autē ad Salganeū & anthedonē continuum est mare:
quod Aegyptū & Cyprū & Insulas expectat. Et illud quod Macedões
& ꝓpontidem & Hellespōtū ꝓspicit. Addit etiā q eius partē Euboeam
quodāmodo Euripus efficit: sic angustus ut ipsi Boetiæ ponte ad duorū
iugerū mēsurā coniūgat̃. Huiusmodi laudibus regionē ipsā extollit. Et
ad imperādū natura quidē compatam esse. Educatione uero ac disciplī/
na nequaq̄ usos illius præsides: qui licet rem ꝓspere quādoq; gesserint:
tamē ne parū qdē tēporis ꝑdurarūt. Sicuti documēto extitit Epaminun
das. Vbi enim ille mortē oppetiit: e uestigio principatum amisere The/
bani eo tātū degustato Cuius rei causa fuit: quia cōsuetudinis & familia
ritatis cū hominibus habēdæ rationē neglexerūt. Solius duntaxat uirtu/
tis bellicæ curā suscipere. Adiiciēdū etiam quā ob causā cū Græcis ea po
tissimum ratio utilis ē. Quādoquidē cum barbaris uiolētia ipsa ē affa/
bilitate potētōr. Eniuero Rōani prioribus sæculis aduersus natiões agre
stiores belligerantes huiusmodi suauitatis disciplina nequaq̄ indigebāt.
Ex quo aūt aduersus mansueriores populos tractare bella cœperūt: huic
sese applicātes ritui moribusque degēdi cūcta suo subdidere regno. Cū
uero Boetiam prius Barbaræ gētes incolerent: Aones Temmicesque e
Sunio ꝓfugæ: uagiq; Leleges & Hyātes: denique Phoenices Cadmi co/
mites regionē tenuerūt: qui arcē Cadmeā muro uallauit: & Regnū su/
is posteris nepotibusq; reliqt. Illi porro arci Cadmeæ Thebas muro cō
iūxerūt. Regnūq; cōseruarūt: plurimoꝝ Boetioꝝ impiū adepti Quoad
Epigoni exercitū īduxerūt: hoꝝ ætate puo deficiētes tēpore: rursus The
bas repetierūt. Similiter a Thracibus & Pelasgis eiecti in Thessalia re/
gnū collocauere: cū Arneoꝝ multi tēporis societate: unde Boetici uocati
sunt oēs. Postea ī patriam restituti sūt: cum Aeolica iam parata classis es/
set ad Aulidem Boetiam quā in Asiam Orestis filii mittebāt: & Boetiæ
agrū Orchomeniū adiunxissent. Nam prius nulla erant cōmunióe cō
iuncti nec Homerus eos Boetiis annumerauit. Sed Minyas seorsum

nuncupat:hi cum illis eiecerũt quidē Pelaſgos intra Athenas. A quibus ciuitatis portio Pelaſgica uocat͛ ſub Hymetto ſua collocãtes habitacula. Thraces uero ad Parnaſum. Hyantes uero Phocenſem urbē Hyan īco luere:memoriæ ꝓdidit Ephorus. Thraces factis erga Boetios īduciis: noctu īcurſationes egiſſe. Cũque ſecurius & negligẽtius expeditionē agitarent:pinde ac pace iam facta:eos uero Boetii ꝓpulſaſſent: quererenturq; quod inducias uiolaſſent:illi nõ uiolaſſe reſpõderũt. Dies enim pepigiſſe:noctu autem īcurſaſſe. Vnde uulgatum eſt ꝓuerbium Thraciũ commẽtũ. Veꝝ durante adhuc bello abiiſſe Pelaſgos: captãdi oraculi gratia. Abiiſſe etiã Boetios. Igit͛ redditum quidē Pelaſgis oraculum: dicere inquit nõ poſſe:Cæteꝝ Boetiis Eos ab ipſa occiſa uate:& impietate fœlices fore:& rem ꝓſpere geſturos. Edituos aũt exiſtimaſſe uatem Pelaſgis generis ꝓpinquitate gratificatam. Nam & Phanũ initio Pelaſgoꝝ extitiſſe. Hunc in modũ interpretatã corripiẽtes mulierem in ignē iniecisse. Animo uertẽtes ſiue illa malicioſe feciſſet ſiue non:utrãque ī ptē recte ſe habere. Siquidem fallax ædidiſſet oraculũ eam ſupplicio affectã. Sin uero malicioſe nihil ædidiſſet:eos impata patraſſe. Præfectos autē Phani ꝑpetratores illos ut iniudicatos occiderẽt: & quod amplius eſt ī tẽplo nõ approbaſſe. Rē uero in iudicio cõſtituiſſe:ad ipſaſq; ſacerdotes citaſſe. Eæ autem ꝓphetiſſæ ſunt:quæ e tribus reliquæ ſuperãt. Illis autē dicẽtibus nuſq̃ legē eſſe:qua mulieres ius dicerent:aut iudiciũ facerent:electos etiam aſſumpſiſſe uiros:pari cum mulieribus numero. Viros igit͛ abſoluiſſe:at mulieres damnaſſe. Paribus autē ſuffragiis exiſtẽtibus uiciſſe quæ abſoluerũt. Ex hoc autem apud Dodonem uiros ſolis reſponſa dare Boetis. Ipſas autem Prophetiſſas oraculum interpretantes: cõtra quod deus ipſe Boetiis impet differere. Tripodas apud eos collectos ad Dodonam mittere quot ãnis:iãq; hoc efficere. Semp enim ex ſuſpẽſis Tripodibus aliquē nocturno diripientes tempore:& ueſtibus occultantes: quaſi clanculum tripodes afferre Dodonam. Poſtea Aeolicæ deducẽdæ Coloniæ: Penthilo auxiliũ attulerũt. Plurimos ex eoꝝ numero ſimul emittentes: adeo ut Boetia nuncuparet͛ Colonia. Poſterioribus annis bellum iuxta plateas geſtum agrum eoꝝ magna uaſtitate afflixit. Suis īde rebus reparatis:iteꝝ eo potentiæ conſcenderũt:ut de Græciæ principatu Thebana ciuitas decertaret:duobus prœliis Lacedæmone ſupata. In ipſa uero pugna cadente Epimanunda:ea de ſpe falſi deciderũt. Tamē ꝓ Græcis cõtra Phocẽſes communis templi ſpoliatores bellum ſuſcepere. Veꝝ hoc ex bello contracta calamitate inuadẽtibus Græciam Macedonibus:ipſi ꝑ ſe urbem funditus deletam amiſere. Inde refectam mœnibus recuperarunt. Ex eo tempore rebus in peiora ſublapſis ad hæc uſque tẽpora:ne

mediocris quidem Pagi formã retinet. Reliquæ etiam urbes pari sesera
tione habẽt: præter Tanagram atque Thespias. Nã hæ satis commodæ
pmanẽt ꝓ illoꝝ cõparatiõe. Deinceps sane de regiõis situ faciẽda est ex/
positio. Initium ab Euboico littore sumẽtibus: quod Attico solo cõtinẽs
est. Principiũ aũt est Oropus: Portusq; sacer: quem Delphinium uocãt.
Ad quẽ antiqua iacet Eretria: in Euboea nauigationẽ .lx. stad. habẽs. Se
cundũ post Delphinium ẽ Oropus stad intra .xx. Apud hunc uero ẽ hu
ius tẽporis Eretria. Nauigatio ad eã est stad. .xl. Deĩde Delium Apollinis
templum est: quod e Delo ꝓfecti condiderũt. Tanagreorũq; castellum
est longe ab Aulide stad. .xxx. Vbi prœlio deprehensi Athenĩeses effu/
sa fuga terga uerterunt. Interfugitãdũ autẽ Socrates philosophus miles
pedester: Xenophontẽ Gryli filium cõspicatus ex equo prolapsum: hu/
mique iacẽtem cũ equus longe abiisset ab oculis: eum sublatũ humeris
complura p stad exportauit tutũ in locũ. Donec quiescente fuga salutẽ
illi compauit. Porro portus magnus quẽ ꝓfundũ uocãt portũ. Dein Au
lis lapidosa sane ora & Tanagreoꝝ uicus. Portus sane ẽ quinquagĩta ca/
piẽs naues. Quocirca Græcoꝝ classem magno ĩ portu conscendisse simi/
le ueri dixerim. Euripus quoq; ille Chalcidis ꝓpe consistit ab Sunio sta/
dia absens .lxx. Supque illo pons duoꝝ imminet iugeꝝ (ut superius ret/
tuli). Vtrinq; autẽ turris instat. Vna quidẽ ex Chalcide. Altera uero ex
Boetia: ad ipsamq; fabrefacta fistula est. De ipso et enim Euripi refluxu:
tantũ solũmodo dicere satis ẽ: qd die quolibet ac nocte sepies cursum
trãsmutat: causa uero alibi scrutãda ẽ. Prope qdẽ locus ẽ sublimis cogno
mento Salganeus: ab Salganeo cognomẽtũ assequutus ibi sepulto. Is ho
mo fuit origine Boetius: qui sese nauigantibus e Malea hoc mare Persis
ducẽ præstitit. Ipsum uero classis præfectus Metabates priusq̃ Euripũ
attingeret occidit. Suspicabat enĩ præ malitia classem eo fraude illũ con
iecisse: & angustũ in mare minime peruium induxisse. Qua intellecta frau
de Barbarus ille pœnitentia ductus ipsum classis ductorẽ indigna cæde
peremptũ cernens: honore sepulturæ decorauit. Græa quoque Oropo
uicina est: & Amphiarai Sacellum: & Narcissi Eretriæi monumentum:
quod taciturnum uocant: quandoquidem prætereuntes silentia tenent.
Quidam ipsam aiunt esse Tanagram. Eadẽ uero ẽ pastoria: quæ & Ta
nagrica. Tanagrei quoq; Gephyrei: idest Põtani dicũt. E Gnopia autem
Thebana huc trãslatũ Amphiarai tẽplum ẽ. Mycalessus etiã Tanagræ
uicus est. Vicinus quidẽ uiæ Thebanæ Chalcidem ducẽti. Quẽ lingua
Boetia Mycalettũ uocãt. Similiter Harma idest currus Tanagrei iuris ẽ
pagus ad Mycalettum desolatus. Qui ab Amphiarai curru nomen ade/
ptus est. Alter ab eo Harmate: quod quidẽ ĩ Attica est. Tribus uidelicet

quædam ex Atticæ populo Tanagræ similis. Hic uero ortũ illud ẽ pro/
uerbiũ. Quãdo p Harma.i. currũ fulgurauerit fulgur aliquod significantibus Pythicis uatibus quasi ad ipsum intuentibus curru. Eoq; tẽpore sacrificium Delphos mittẽbus: cũ fulguta cernãt. Obseruabant aũt ad mẽses tris: singulis mensibus tres dies: noctesq; totidẽ: e Iouis fulgura ls foco qui est i muro inter Pythium & Olympiũ. De Boetio uero Harmate siue curru: hic rumor est. Aiunt quidẽ nonnulli corruẽte de curru Amphiarao: Currũ ipsum ianẽ ad locum illũ cognomen ipsi loco detra dũ esse: ubi nũc eius sacellũ extat. Alii uero ferũt Adrasto fugam capessente: currũ eo in loco fuisse confractũ. Ipsum autẽ Arionis ope salutem cõparasse. Pilochorus aũt refert ipsum a rusticanis seruatũ euasisse. Quã ob causam eos ab Arguiis in ciuitatis societatẽ deuocatos. Cæterũ Tanagra Argos e Thebis descẽdẽti a leua sita ẽ: Hyrthia uero a dextra. At Hyrthia ipsa hoc tẽpore agri Tanagrei ẽ. Quæ prius Thebani soli fu erat. Vbi de Hyrrhieo fabulæ confictæ sunt: & de Orionis procreatiõe. Quæ (ut Pindarus i Dithiram bis cecinit) penes Aulidẽ iacet. Quibusdã sane Hyrthiã Hysias dici placet: i Asopi uicina sub Citherõe penes Erythras in mediterranea. Quo Hyrrhiei Coloniam deduxerũt. Eã Antiope pater Picteus ædificauit. In agro etiã Argiuo sũt Hysiæ ab eo Hysiatæ dicti fuerunt. Ab hac uero Erythraæ urbe: Colonia sunt Erythræ i Ioniam deducta. Vicus etiam Tanagre Eleon a palude nomiatus. Secũdum Salganeũ autem urbs est Anthedon portu prædita: Boetii littoris i Euboeã spectantis extrema (sicuti poeta inquit) Anthedonaque inde supremã. Progrediẽn præterea paululũ duæ Boetiorũ urbes exiles occurrunt. E quibus ẽ Larymna præter quã Cephissus labit' Vlteriusq; aliæ eo nomine: quo Tribus Atticæ. Ad tractus uero huius ripã Egas iacere dicunt in Euboeã sitas. In quibus locatũ est Egæi Neptunni tẽplum. Cuius memoriã superius fecimus. Distant autem ab Anthedone Egæ.c.& xx. stad' interuallo. Ab aliis uero locis multo ac multo minus. Tẽplũ sane ipsum excelso in monte situm est: ubi etiam aliquando fuit ciuitas. Iuxta Egas quidẽ Orybæ sunt. In Anthedonis autem ora mons est Mesapius a duce Mesapo nominatus. Qui aduentans in Iapygiam a se Mesapiam appellauit regionem. Hoc in loco facta dicũtur: quæ de Anthedonis filio Glauco fabulæ uulgauerunt. Quem in Balenam transformatũ aiunt. Non procul autem ab Anthedone locus est: sacrati signa: decorẽque seruatis. Vrbisque uestigia retinẽs: quem Isum uocant prima correpta syllaba. Existimant uero quidam hunc in modum scribi oportere. Diuinamque Ison Anthedonaque inde supremam.
Producentes syllabam primam poetice metri causa.

ἴσοντεζᾶ θέηνἀνθηδόνα τέσχατόωσαν
ἄντι τοῦ νῖσαντεζαθέην.

Pro eo quod est Diuiam Nysam. Nysa enim nullibi terræ Boetiæ uide
tur:ut iqt Apollodorus i nauiũ expositiõe. Adeo nõ esse nisi ipsam Ny/
sam sic dixit. Isos eni ciuitas i Megarica terra fuit:illic deducta a Dronis
hodie uero deleta Aliq scribunt κρευσαν. Creusan diuinã eã accipiẽtes:
quæ nũc κρεοισα. Creusa dicit Thespiẽsium Emporiũ i Crisseo positũ
sinu. Alii Diumasq; Pharas. Est aũt Tetracomiæ.i.quaternos habẽtis pa
gos illius quæ circa Tanagrã est:Eleonẽ uidelicet. Harma siue currum
Hycalessum Pharas. Nam & hoc scribũt diuinã Nysan Heliconus aũt
uicus est Nysa. Ora quidem maritima ex aduerso Euboeæ talis ẽ. Tra/
ctus uero deiceps mediterraneus cãpestria: caua undique omnibus aliis
ex ptibus habet:eum includũt montes. Ab Austro quidẽ Attici:ab Aq/
lone uero Phocenses. Ab occasu autẽ in obliquo Citheron incidit:paulu
lum supra Crisseum mare. Initium habet mõtibus Megaricis & Atticis
contiguum:inde in campos flectit. Thebana desinens in ora. Cãpestris
hæc Regio partim stagnat: ex infusis in eam fluuiis aut incurrentibus:
& ĩde effluẽtibus. Pars uero exiccat:& multifariã colit:propter agri fer/
tilitatem. Cũ uero cauernosa & in profundũ foraminosa terra sit:ingen/
tes psæpe terræ motus efficiũt:qui hic quidem meatus obstruserũt:illic
aperuerũt alios usq; in superficiem alios per cuniculos. Cõtingit sane &
aquis:ut aliæ quidem per subterraneas cõcauitates labentes perferãtur.
Aliæ per superficies:siue fluuiatiles sint siue lacunares. Aggestis autem
& obstrusis ĩ ,pfundo meatibus contingit: ut lacus usque ad habitabiles
locos crescant. Vnde & urbes absorbentur & oræ. Iisdẽ uero apertis uel
aliis detegũtur. Eosdem quoque locos quandoque nauibus: quandoque
pedibus permeari. Et easdem urbes nunc quidem lacubus uicinas:nunc
autem ab illis remotas iacere:idque dupliciter fit. Aut enim urbes ĩ mõ/
te permanent:quãdo aquaꝶ incrementum inundatione aquæ supinfun
ditur amnis: ,ppter habitaculoꝶ uel altitudinem uel distãtiam. Aut trãs/
migrationem:& solitudinem quando appropinquante piculo liberatio/
nem captẽt timoris:multotiens loca transmutẽt:uel longe uel in excelsa.
Sequit illis hoc modo domicilia permutantibus:ut eadem cõseruẽt no/
mina:quæ prius uere dicebant. Interdum uero non habeant ,ppter loco
rum casum. Plateas enim urbem a latitudine remorum appellatam ,pba
bile fit:& Plateenses & remigationis quæstu uictitantes. Cæterũ hodie
procul a lacu habitãtes nequaq̃ adhuc ita proprie possunt appellari: He
losque & Heleõ & Helesium ab Heleos idest palude uocatæ sũt urbes:
quoniam paludibus finitime sitæ fuerant. Nunc autem nequaq̃ modo

heleos i. palude

simili sese omnes habẽt: uel seorsũ positis domiciliis: uel lacu ueheměter ad ima decrescẽte: effluẽtibus postmodũ aquis: nã & hoc ẽ possibile. Indicio huic rei ẽ Cephisus maxime Lacũ Copaidẽ implẽs. Nã quũ Lacus ipse crescit: ne Copæ urbs demergãtur absque discrimẽ igruit. Quod & Poeta nominati ait. Et ab ea ciuitate Lacus ipse nomẽ adipiscit. Iuxta Lacum terræ hiatu facto penes Copas alueũ sub terra ad stad' xxx. reserauit: quo receptus ẽ fluuius Inde ĩ supficie prupit ad Larymnã agri Locrẽsis: de qua supra. Nã hæc altera ẽ a Boetia illa mari uicina: cui superiorẽ illam adiecere Romani. Locus ipse Anchoe uocat': est & eiusdem nomis Lacus. Hinc autem Cephisus excurrit in mare. Tũc igit' cedẽte icremẽto: quies ĩcolis facta fuit: exceptis quas iam absorpserat aqua ciuitatibus. Occlusis uero ide rursus meatibus: metallorũ crete scrutato Chalcidẽsis homo obstrusa purgata: desinit cohorta iter Boetias seditione: licet iam p multa exiccata fuissent (ut ipse ĩ Epistola ad Alexãdrũ asserit) In quibus antiquũ Orchomenon habitari potauerũt aliqui. Aliqui uero Eleusinẽ: & Athenas apud Tritonẽ fluuiũ: idque regnãte Cecrope. Cum Boetiã ditione subactam haberet. Quæ tempestate illa uocabatur Ogygia. Istas autem inundatione postmodũ: ac diluuio extinctas esse fama est. (Apud Orchomenon etiam aiunt ruptã terrã per hiatum. Melanemque fluuiũ hausisse: qui per plagã Haliartiam labit'. In qua ab illo palus efficit': arundines tibicinarias pcreãs. At hic õnino euanuit: seu Chasma illũ ĩ occultos diffuderit meatus: seu Haliarti paludes atq; lacus ipsum absumãt. A quibus poeta herbosum uocauit agrum: Herbosum dicẽs Haliartum. Hi qdem amnes ex Phocẽsibus descẽdũt mõtibus. E quibus Cephisus e Lilea urbe Phocẽsi ortum accipit: ut ab Homero quoq; dictum est.

Quique Lileam habẽt Cephisi ĩ fontibus almi.

Ipse autem p Elateam labit'. Quæ inter Phocẽses urbis est amplissima. Et per Potamios & Phaneteos: etiam Phocẽses ciuitates haud plane magnas. Dehĩc ĩ Cheroneam terræ Boetiæ pgredit'. Postea Orchomeni & Coroniacum solum ĩ Copaidem exit lacum. Permessus item & Olmeus ex Helicone fluentes: ĩ unumque permixti in eundem Copaidẽ Lacum penes Haliartum incurrunt. Permagnus est igit' stad'. lxxx. & ccc. circuitum habens. Eius autem eruptiones nusq̃ patent præter excipiens Cephisum Chasma atque paludes. Interiacentia late prata Triphilia ẽ: & Copais: mentionem faciente Homero. Quique habitabat Hylen: opibus studiosus habendis. Et propior Lacui: quem dat Cephisus mundãs. Nec Copaidem Lacum dicere uult (ut nonnulli rentur) Sed quam accẽtu in extrema pronuntiant syllaba: Hylicem uti Lyricem a propinquo uico quem Hylas sicut & Lyras & Thyras appellãt. Nec uero scribẽdũ

est Hyden: quomodo quidam. Quique habitabat Hyden. Quæ quidē ĩ Lydia iacet: sub Tmolo niuali ĩ pingui Hydæ populo. At illa Boetio in agro sita. Itaque ad illud & ꝓpior Lacui: quem dat Cephisus ĩundās: subdit & penes alii habitabāt Boetii. Ille q̄dē magnus ē: nec ĩ Thebana plaga: & parua. Illinc per uias subterraneas refertus: iacētq; ĩ Thebarum & Anthedonis medio. Homerus autē sīgulari ꝓfert numero: primā nō/nūq̄ ꝓducēs syllabā: ut ĩ nauiū Catalogo. Atq; Hylen Peteonēq; poetica licētia: quādoq; uero breuiās. Isq; habitabat Hylen &c.

Aiaci clipeū Tychius cōstruxerat olim.
Cultor Hyles: habitus cerdone peritior omni.

Vbi etiam nonnulli deprauate scribūt Cultos Hydes. Non enim Aiax e Lydia clipeū afferri sibi iusserat. Lacus locorūque ordinē deinceps inq̄re cōprehendere manifeste ē difficile. In totque & obscuris plurimis ac me/diterranea plaga nullibi e describendi ordine excidere. Littus profecto hanc prærogatiuam habet. Notiora quidem loca sunt: & mare locoꝝ seri/em melius exponit. Ideo nos ĩde cōamur explicare. Hic illud omittētes: dinumerationēque apponētes quod utile sit nobis: ab illo prorsus omis/sum. Inchoat enim & de Aulide de quibus diximus. Schoenus autē ora est Thebana in uia qua Anthedonem itur. Abestque a Thebis stad. l. per quam quidem Schoenus fluuius labitur. Scolus uero pagus ē ĩ ora Asopia sub Citherone sedes ĩ iucunda atque aspera. Indeq; natū prouer/bium ē: ad Scolon neque ipse uades: neque alteri comes ibis. Ex eo quo/que loco deductum Pentheum discerptum fuisse memoriæ prodit. Ex Olyntho etiam uicinis urbibus huic similis nomine Scolus erat: uulga/tum etiā est: quod ad Asopum accolæ: & uicus quidam ĩ Heraclea. Tra/chinia Scolus uocatur. Quam præterfluit Asopus amnis: Quodque in Sicyone alius Asopus ē: & finitima plaga Asopia. Per quam & alii labū/tur huius nominis fluuii. Eteonus autem nomen suum in Scaphlas trāſ/mutauit: est & hic Asopiæ terræ locus. Nam & Ismenus, & Asopus de Potnieo Glauco fabulæ uulgant: ut illum Potniades discerpserint eque non lōge ab urbe. Citheron item prope Thebas finitur: penes quē Aso/pus currit: inferiora eius alluens & Parasopios faciens accolas: ĩ uicos cō/pluris diuisos: Cūctosque Thebanæ ciuitati addictos. Alii autē & Sco/lum & Eteonum & Erythras in Plateaꝝ solo esse dicunt: & reuera penes Plateas & Tanagram exeunt. In Thebanis quoque finibus extant The/rapnæ & Teumesus: quem multis uersibus ornauit Antimachus: cum multas (quæ illi quidem nequaq̄ adsunt) uirtutes enumerarit. Est paruus quidam tumulus pulsatus ab auris & reliqua: notū est carmen. Thespiæ seu ut nunc Thespiæ: quandoquidem multa sunt nomia quæ utroque

proferatur modo:& pluratiuo & singulatiuo:sicut & genere uirili & muliebri & neutrali.Est autem oppidum Heliconi proximū. Sed eo magis Australe. Crisseo sane imminens sinu: sicut & Helicon. Thespiarū uero Emporium ē Creusa siue Creusia dicatur.In Thespiis item ē Ascra: iuxta Heliconis partem.Hæc Hesiodi Poetæ patria est:ad Heliconis sane partem dexterā pertinens:excelso ī loco ac duro iacēs. Longe quidē a Thespia stadia.xl.Q uam & ipse redarguens improbauit patri:quod in Cyma Eolica remaneret.

Ascram rus miserum penes hic Helicona colebat:
Hyberno diræ triste æstu optabile nunquam.

Helicon autem Phocidi est affinis:Ex aquilonis partibus.Ea uero parua est:& ab occasu iuxta nouissimum Phocidis portum. Q uem quia refugisse obtigit:Mychon idest recessum uocant.Ad hunc enim maxime sinus Crissei portum:& Helicō & Ascra:superimminēt :& etiā Thespiæ & earum Emporium Creusa.Hæc etiam pars magnopere caua:ex Crisseo sinu putatur:& plane Corinthiaco.Huius autem littoris longitudo a portu quem recessum diximus: ad Creusam stat̄. protenditur: hinc uero ad promontorium uocatum:stat̄ sunt.c.ac.xx.In concauissimo eius sinus loco iacere Pagas idest fontes contigit:& Oenonē de qua diximus.Helicon igitur nō procul a Parnaso distans illi æmulus ē: & altitudine & circuitu.Vterque enim niuibus pulsantur. Et rupes amborum saxea est.Non multa uero illos regio circunscribit. Hoc autem ī loco est consecrata musis ædes.Fonsque Caballinus & Libethridū speleū Nympharum. Q ua ex re suspicari licet eos qui & Helicona & Pieriam & Libethriū & Pimplian eisdem musis consecrarunt : Thraces extitisse.Pieres autem uocabantur. Q uibus extinctis loca hæc Macedones nunc possident.Dictum etiam est hāc Boetiam olim Thraces habitasse: cum eos uiribus eiecissent.Tenuere etiam Pelasgi: & alia barbarorū natio.Thespias prius nobilitauit Cupido:Praxitelis opus suis sculptū manibus.Donum uero consecrauit Thespiensibus Glycerium meretrix: ab illis genus ducens:munus illud ab artifice consequuta. Nonnulli icirco prius ipsum contemplaturi cupidinem : eo conscendebant ad spectaculum:cum alioquin locus ipse spectatu foret indignus.Hodie sane sola hæc e Boetiis urbibus:& Tanagra consistit . Cæterarū uero nomina tantum & rudera:pro reliquiis manēt.Ad Thespias autem Poeta Greā: & Mycalessum ānumerat:de quibus diximus: Sic & de aliis inquit:Qui penes Harma colunt ac Hylesium uel Etythras:Hylenque & Peteonē. Peteon uero agri Thebani uicus est prope uiam qua cōmeatur Anthedonem.Ocalea autem Haliarti: & Alalcomenii media stat. Ab utraque

xxx.stad. absens. Iuxta eam fluit eiusdem nominis amniculus. Medeon sane Phocensis quidem unus in sinu Crisseo: lōge a Boetia stad.c.&.lx. Alter est Boetius ab illo nominatus. Prope Oncestum autem iacet sub monte Phoenicio. Ab quo Phoenicis ipsa nomē assumpsit. De Thebano & hoc dicitur. Peteon terræ Haliartiæ: & Medeō Ocale. Dein Copas ait. Eutrisinque & Columbis tesertam Thysben. De Copis quidem dictum est. Ad Aquilonem autem spectant ad Copaidem lacum: aliæque circunstant. Eæque sunt Phoenicis: Onchestus: Haliartus: Ocale: Alalcomene: Thilphosion: Coronea. Et hoc quidem priscis annis nomen non erat etiam lacui commune. Sed ad singulas habitationes ad ipsum illius nomen simile dicebatur. Copaidem a Copis dicebant. Haliartiū uero ab Haliarto: & sic de reliquis. Posterius autem Copais ut uniuersus appellaretur obtinuit: concauissimus & enī est locus iste. Pindarus sane & hūc Cephisidem uocat Addit & Thilphossam fontem: sub Thilphossium montem labentem Haliarto proximum: & Alalcomenon: apud quam Thiresiæ sepulchrum conditum est. Ibidem & templum est Apollinis Thilphossii. Porro post Copas Poeta Eutresin modicū Thespiensium pagum ponit. Hic Cethū & Amphionem āteq̄ Thebarū Regnum tenuissēt habitasse ferūt. Thisba uero nūc Thisbæ nominātur. Habitat autē paulū superius a mari locus Thespiēsibus finitimus & Coroneis. Subiectusque peruenit: e parte i Austrū uergēte: ad Heliconē spectās. Et ipse quoque Emporiū saxosum habet colūbis abūdās ex quo a Poeta dictū est cum multis Tisba columbis. Hinc uero stad.c.&.lx. nauigatio est Sicyonem. Deinceps Coronea & Haliartus: Adiūgūtur & Plateæ & Glysantis oppidū. Enimuero Coronea Heliconi affinis est i colle sita. Eā autē reuertētes ab Arna Thessalica Boetii occupauere post bellū Troianum. Quo tempore & Orchomenon obtinebāt. Iique expugnata Coronea Palladis Ioniæ templū ante urbē in plano condidere. Eodem quo Thessalicū cognomine: & præterfluentem fluuiū Cuariū: eodē quo illū uocabulo appellauere. Alceus sane illū Cotaliū uocat: dicēs ad Coralii fluminis ripas. Ibi etiā Pāboetia sacra: cōcurrēte Boetia tota celebrāt. Palladisque simī & Plutonis ædes cōstructa fuit: ob mysticā quādā (ut aiūt) causā. Ipsi quidē ī Coronea Coronei uocātur. Qui autē sūt in Messenia Coronēses. Haliartus autē nūc deleta est: ī bello aduersus Persē: solo æq̄ta. Ager cōcedētibus Romanis ī Atheniēsiū iura peruenit. Angusto uero iacebat ī loco inter supereminētem uicinū mōtē: Lacūque Copaidē: iuxta Permessū & Holmiū & Helos idest paludē: quā tibicinarios pducere calamos diximus. Plateæ sane quas numero poeta ptulit figulari: sub Citherone sūt īter illū ac Thebas ī uia quæ Athenas ducit & Megara ī

Atticæ ac Megarũ terminis. Nã Eleutræ prope stant quas aliqui. Alii ue ro agri Boeni esse asserũt. Retrulimus autem ut præter Plateas Asopus amnis currat. Eo in loco Græcorũ copiæ: Mardoniũ ducem cũ ccc. Persarum milibus occidione delerunt. Tunc Eleutherio: idest Liberatori Ioui templũ construxerunt: & certamen Gymnicum coronatũ de signauere: Elutheria idest Liberatoria ludos ipsos uocitãtes. Eorumque qui in prælio obierunt: sepulchrũ publice constructum cernitur. Etiam i Sicyonis agro populus est quem Plateas appellant: cuius quidẽ oriũdus fuit Poeta Mnasalces. Mnasalceo Plateadali sepulchrum Glysantem autẽ uicũ i Hyparto monte dicit: qui prope Teumessum arcemque Cadmæam in agro Thebaico iacet. Quem Geolophem: idest terræstrem tumulũ uocãt. Cadit i cãpũ domũ(sic eni nominãt)q porrigit ad Ex Hyparto mõte: quod autem dicitur sic. Quique Subthebas habebãt. Quidã sane sic accipiunt oppidulum quoddam Subthebas nomine: alii uero Potnias. Derelictas enim fuisse Thebas propter Epigonorum expeditionem: cũ ille Troiani belli nequaq̃ participes extitissent. Alii autem participes quidem illas fuisse asserũt. Cæterum sub Cadmæa tunc habitationes extitisse planis i locis atque campestribus: post Epigonorum icursionem: cum Cadmæam ædificare ac restituete nequirent. Postq̃ uero Thebas Cadmæam uocabant: Poetã pro iis qui tunc sub Cadmæa habitarẽt dixisse Subthebas: pro eo quod est sub Cadmæa habitãtes. Onchestus uero ibi est: ubi Cõsilium Amphictyonum in Haliartia ora in unum cogebatur: ad lacum Capaidem solumque Tenericũ. Situs in ædito uertice nudus Neptunni Phanum habet: & ipsum quidem purũ. At Poetæ ad locorũ ornamenta omnia tẽpla lucos amœnos uocãt: tametsi nuda fuerint. Talelillud est Pindari de Phœbo dictum. Motus terrã adibat & pelagus: & ad magnas mõtiũ speluncas adstabat. Sinusq; repostos circumuolãs adibat: Lucorum fundamẽta percutiẽs. Male Alceus sicut Euatii fluminis nomen permutauit: sic & Onchesti mentitus est nomẽ: ad extremas Heliconis oras potiens Onchestum: qui quidem longe non parum ab ipso mõte consistit. Teneticus autem campus a Tenero nomẽ accepit: quẽ Apollinis filium ex Melia oraculi sui nate fabulæ cõmemorant ad Ptoon montem: quẽ idem poeta triuerticem esse refert. Olim tricipitem Ptoi cauernam tenuit: & templi custodem uatemque Tenerũ nominatiuitatis simile tenentem uocabulum. Ptous autem mons campo Tenerico lacuique Copaidi ad Acrephium incũbit. Erat autem Thebanorum mõs simul & oraculum. Acrephium uero ipsum in sublimi positum iacet. Quod Arnem a poeta uocari dicunt Quo nomine & Arne Thessalica est. Memorant alii & Arnen & mediam ab Lacu absorptas.

Cenodotus scribens: Quique habitãt largis foecundam uiribus Ascrã. Haud sane uersus Hesiodi legisse uidet: quos sua de patria cecinit. Nec Eudoxũ longe deteriora de Ascra uulgantẽ. Quonã modo talẽ a Poeta dici: Foecundam uitibus Ascram crederes? Nec illi recte qui pro Arna Tarnam scribũt. Haud enim una Tarna ĩ Boetia commõstratur: apud Lydos sane sita ẽ. Cuius mẽtionem & Poeta fecit Homerus.
Idomeneus Phestũ uita spoliauit & armis.
Fabro ortus Boro. Tarnas ueniebat & aruis.
Reliquæ partim Lacum accolũt: uidelicet Alalcomene & Thalphosiũ. Partim aũt seorsum: Cheronea: Lebadia: Leuctra. De quibus dignum ẽ meminisse: Alalcomenarum Poeta meminit. Sed non in Catalogo Iunonisq; Argiuæ & Alalcomeniæ Mineruæ. Vetustum nanque templum Mineruæ habent: eximia ueneratione cultum. Ibique deam natam esse aiunt: sicut & Argis Iunonẽ. Proinde poetam utranq; per earum patrias nominatim protulisse. Quocirca fortasse in Catalogo nullam horũ uirorũ mentionẽ fecerat. Qui uiri cum diuinitate donati sacri essent: ab ipsa ĩ Troiana expeditione missi facti erant. Hæc enim ciuitas ipsa ab omni populatione tuta permãsit: cum nec ampla esset: nec loco satis uallato: sed in plano iaceret. Incolæ uero cũcti deam pietate placãtes: ab omni uiolẽtia & iniuria reddebãtur illæsi: & proinde sese hostes abstinebãt. Adeo ut Thebani belligerãnbus aduersus eos Epigonis urbẽ relinquere coacti: ad illos confugisse dicãtur: & ad Thilphosium montem munitũ: ac ualidum illis incumbẽtem. In quo & fons est Tilphosa: & Tiresiæ monumẽtũ: ubi profugus diem suũ obiit. Cheronea uero iuxta Orchomenũ sita est: ubi Amyntæ filius Philippus magno prœlio uictis Atheniensibus & Boetiis & Corithiis: Græciam sui subiugauit imperio. Illic autem & eorũ qui in pugna cecidere mortaliũ publicũ sepulchrũ ostenditur. Eisdemque in locis & Romani Mithridatis copias miliũ plurimorum debellauere. Adeo ut præter paucos: qui fuga in naues salutem cõpararũt. Reliqui aut ferro ceciderint: aut capti in hostiũ potestate uenerint. Lebadea quidem est: ubi Trophonii Iouis cõstructũ est oraculum: hiatus subterranei descensum habens. Eo autem descendit suscepturus uaticiniũ. Iacet autem Heliconis & Cheroneæ medium iuxta Coroneã. Leuctra uero eo in tractu sunt: ubi Epaminondas Lacedæmonios ingẽti superans prœlio: eorũ calamitatis & cladis initiũ reppit. Ex eo enĩ tẽpore Græciæ pricipatũ ultra recuperare nequerũt: quẽ prius adepti tenebãt. Præsertim postea q̃ secũdo apud Mãneã congressi: tã infœliciter gesserunt. Vnum tamẽ illis quãq; hunc ĩ modum afflictis pmãsit: ut nullorũ aliorũ ditioni subacti sint: usque ad Romãorũ iperiũ. A q̃bus eis habitus

perdurat honor: propter regendæ ciuitatis probitatem. Monstrat sane locus ipse i uia: quæ ex Plateis ducit ad Thespias. Deinceps quidem Poeta Orchomeniorum memoriam facit. Eos i Catalogo a Boetiorꝝ gēte separans. Vocat autem Minyeium Orchomenon a Minyatum natione. Hic uero colonos quosdam deductos ad Iolcum ex Minyis dicitur. Vnde Argonautas Minyas dictos esse constat. Locupletissima autem quondam extitisse ciuitas uidet & potentissima. Opum quidem testis est etiā Homerus. Dinumeratis enim locis opulētissimis ait nec quanta i Orchomenō: Egyptiasue Thebas aggeritur gaza. Potētiæ uero quoniam Thebani Orchomeniis tributa soluebāt: & Ergino Orchomeniorꝝ Tyrāno: quē ab Hercule extinctum ferunt. Eteocles quidem Orchomeniorum Rex: qui primus Gratiarꝝ tēplum extruxit: utriusque rei & amplissimarꝝ rerum & potentiæ documento est. Qui siue i accipiēdis gratiis siue i erogandis: siue in utroque pro uirtutis officio recte peragens has ipsas deas honoribus extulit. Necesse est enim eum ad beneficētiam: liberalitatēq; natura pronum ac institutum fuisse: qui ad dearꝝ istarum decus ac uenerationē conficiendam tantopere fuerit affectus: ut istam iam potentiam compararit. Verum ad hanc & argenti copia fuerat opus. Qui enim nō multa possideat: ne multa quidem erogaret. Quique non multa accipiat ne multa quidem haberet. Sin utrunque contineat: & referendi quidem beneficii uicem habet. Quod enim exinanitur simul atque repletur ad usum ac necessitatē repletum semper ē. Qui uero præstat nec recipit: haud in utranque partē recto fungetur officio. Nam eius desinit munificētia: cū arca ærariumque defecerit. Cessabunt ergo donatores ei: qui tantūmodo accipiat nihil contra gratificari paratus. Sic ne una quidē ex parte hic ipse suū bene nauabit officium. Similia & de potentia dici queūt. Cæterum absque communi cunctorum sermone: quod pecunia plurio in honore sit mortalibus: interque res humanas ea feruentissime polleat: idque e singulis cōsyderare licet. Reges enim ipsos plurimum posse dicimus. Ideoque ipsos Dynastas idest potētes nuncupamus. Quoniā quo uelint populos: aut ui aut suasiōe pducāt. Per munificētias igit maxime psuasos efficiūt. Nō eni oratione suadere regale: sed oratoriū ē munus. Regiā uero suasionē tūc appellamus: cū donatiōibus adducāt ferātque quo cupiant. Itaque muneribus exhibendis persuadēt. At motū autē corpus uiolant: & urgent. Ista uero ambo pecunia ueneunt: comparanturq;. Nam ille magnum habet exercitū: cui & alendi facultas suppetit. Et plurimas effundere largitiones is ualet: cui amplissima possessio euenit. Fama tulit tractū ipsum q tunc est subter Copaidem Lacū siccā prius terram fuisse. Et omni agricolatiōis genere ab Orchomeniis cultū extitisse:

Dynastæ Potentes

qui penes illum habitant. Hoc igit̃ magnaꝶ diuitiaꝶ argumẽta ponũt. Asplidonẽ uero quidam prima dempta syllaba Spedonẽ uocãr. Postea us Eudeelum sub mutato nomĩe: & urbẽ & agrũ dixere:idest bono prædiũ crepusculo: ꝓprietatem fortasse matutini crepusculi Clima ipsum ꝓferendo: ipsis incolis conueniẽtis præsertim in hyeme apricando: Deelon nãq; crepusculum designat. Quod cum duplex sit & diei extremitates frigidæ: longe uespti͂nũ matutino frigidius est: cũ illud nocti ꝓpinquus intẽtius agat in frigus. Hoc uero ab nocte discedẽs: remissionẽ illius efficiat. Frigoris nanque curatio & medicina fit a sole. In tempore igit̃ gelidissimo tale fit apricissimũ & Hyberno i rigore cõmodissimũ reddit. Stad̃ autẽ.xx. distat ab Orchomeno. In medio aũt fluuius melas labitur. Sup oram uero Orchomeniã Panopeus ciuitas Phocẽsis immĩet & Hyampolis. Quibus cõtermina est ciuitas Hopus: Locroꝶ Epicmeniorum Metropolis. Scriptis sane est ꝓditũ Orchomenum supioribus ãnis campestri in regione habitatũ. Stãgnantibus inde aquis ad Acontium mõtẽ denuo ædificatũ. Latius eni patet ad stad̃.lx. usq; ad Parapotamios Phocidis. Historici quidẽ tradidere Ponti inglinos Achæos nominatos: Orchomenioꝶ esse colonos cum Ialmeno duce post Troiæ captiuitatẽ: ea in regionẽ actos erroribus. Est etiã ad Carystum Orchomenus alter. Bene enim talẽ nobis subiecere materiam: q de nauibus scripta reliquere: quos sequimur quũ ꝓpriæ materiæ nostræ cõducẽtia ꝓtulere. Post Boetiam aũt & Orchomenũ: Phocis adest Boetiæ apposita: i Aquilonẽ similiter a mari ad mare: tẽpore unque pristino Daphnũtem enim aliquãdo terræ Locrensis fuisse constat: Locrẽsem i duo tractũ scindẽtem. Is sinus ipsius Opuntii: & Littoris Epicmenioꝶ medius cõstitutus ẽ. Nũc ipsa Locroꝶ ora est. Cæteꝶ urbs tenuis sane solo æquata: dirutaq; iacet. Itaq; Phocis non amplius usq; ad Euboicũ pelagus ptinere uidet̃. Crisseo aũt cõtigua ẽ sinui. Crissa eni. ipsa Phocidis ẽ ad ip sum sita Pelagus: & Cirrha & Anticyra. Et aliæ sup eas imediterraneæ frequẽtes oræ ad Parnasũ spectantes. Delphi q dẽ: & Cirphis & Daulis: & Parnasus ipse q & Phocidis ẽ: & occiduũ latus terminãs. Quo aũt mõ Boetiæ Phocis accũbit: eo & Locris utriq; Phocidi. Duplex nãq; ẽ a Parnaso partita bifariam. Altera quidem ab occidua pte Parnaso accumbens: & eius depascens portionem. Ad Crisseum uero sinum ptinens altera: in Orientem ad Euboicũ finita pelagus. Vocãt aũt hi q dẽ occidui Locri & Ozolæ. Habẽt etiã i signatorio ciuitatis ãnulo stellã i sculptã Hespum. Reliq itẽ: & ipsi bipartito quodammodo diuisi. Hi q dẽ Opontii ab primaria illoꝶ ciuitate Metropoli Phocẽsibus: & Boetiis finitimi. Hi aũt Epicnemidii a mõte Cnemide: Oeteos atque Malienses attingentes. Inter hos autẽ ambos: occiduos

inq; & alteros: medius sese Parnasus attulit: i Aquilonem prolixus: & ab locis Delphicis usque ad Oeteos montes: Etolioque in unum coeuntes: Doriensesq; inter medios. Rursus sicuti Locris ipsa existentes Phocensibus apponit: sic cum Etolia & quibusdam intermediis: Dorica terra poli utriq; Locridi & Parnaso & Doriesibus. Super istos Etolo, pars ad Arcton uergētes: & Acarnanes e natione Epirouca & Macedonica inuicem mutuo distantes: sicuti fascias quasdā (quod antea diximus) ab occidēte pductas ad Septētriōes itelligere prædictas plagas. Vniuersus aūt Parnasus consecratus existit: & antra & alia loca: honore & sanctitate dignā continēs. E quibus celebertimum & formosissimum extat Corycium Nympharum antrum: eodē quo & Ciliciū nomine nuncupatum. E Parnasi uero lateribus: unum pascuntur Locri: & Ozole & Doriēsium pars: & Etoli iuxta Coruum. Sic enim montem Etolium appellāt. Altero fruunt Phocēses: & Dorienses maiori ex pte: qui Tetrapolin habēt: Parnaso appositam. Magis autem oriencis ptibus adhærentem. Ipsa igit in lōgum latera: & fasciæ loco, prædicto, in lōgitudinem tēdūt: una in Borea spectās altera i occasum. Aliæ occiduæ haud pares sunt orientalibus. Nec ripa utraq; & sinus Crissei usque ad Aquilonarem: & altera contra Euboeam usq; parallele inter se sunt: in qua gētes. Cæte, sic accipiendæ sunt talium loco, figuræ: sicut in triangulo. Linea, pluriū. Ipsæ enim parallela inter se erunt. & latera parallela habebunt. Istæ quidem igit integer Typus ac forma est: reliqui deiceps de situ tractus. Singula dehinc ordinatim exponamus: suscipiētes a Phocide principiū. In hac aūt duæ clarissimæ ciuitates eminēt: Delphi & Elatea. Delphi quidem ppter tēplū Apollinis Pythii: & oraculū uetustate insigne. Siquidē Agamemnonē ab illo respōsum petisse: memoriæ poeta pdidit. Nāque Citharedus Vlyxis & regis Pelidæ rixam decantans itroducitur.

Iurgia Pelides: Ithacusq; tulere feroces
Rexque Agamemno utri, captabat gaudia mēte.
Hoc sibi consiliū cecinit nam Phœbus Apollo:
Pythius ex adito.

Ob hæc quidem Delphi celebres. Elateā uero cūcta, eo in tractu ciuitatum amplissimam: & oportunissimo esse in loco sitam: patet cum in angustiis emineat. Et qui ea potitus sit in agrum Phocensem atq; Boetiū incursiones commode faciat. Rupes enim instant Oeteæ primum. Deide Locrenses & Phocenses icursantibus sane e E Thessalia exercitibus nusq faciles aditus. Sed ingressus angustos quidem habet: intra terminos locatos: quos finibus adiacentes urbes tutantur. Quibus i hostiū potestatē redactis: & transitus occupari conugit: quandoquidem Delphici templi

ſplendor honore præcellit. Sic & loci ſitus natura ipſa principatum præ
ſe fert. Hæc enim ſũt Phocidis ptes: ĩ occaſum maxime uergentes: & ab
his ſumẽdũ ẽ initiũ Dictũ ẽ ut Parnaſus uſq; ad occiduos Phocidis mõ
tes locatus ſit. Eius latus ĩ occaſum proſpectans Locri & Ozole poſſidẽt.
Auſtrale uero Delphi. Locus ſane petroſus: ſpectaculi formã habens. In
eius cacumĩe tẽplũ ſurgit & oppidũ: in circuitu ſtadia. vi. ac. x. cõplectẽs.
Supra illud Lycorica ſita eſt. Quo ĩ loco ãtiquitus Delphi ſupra tẽplum
cõſiſtebãt. Hoc aũt tẽpore circa ipſum affines caſtaliæ fontis ſua locarũt
domicilia. Ante urbẽ aũt Cirphis ex Auſtrali pte præiacet Rupes ſane
prærupta fundoſam relinquẽs uallẽ: p quã plurimus amnis diſpgit. At
ſub Cirphin Rupẽ urbs uetuſta iacet Cyrrha ad mare locata. Ab ea ĩci
pit ad Delphos aſcenſio: ſtadia fere. lxxx. E regione uero Sicyonis poſita
eſt. Ante Cyrrham aũt Criſſea planicies iacet: fertilitate fœlix. Porro alia
rurſũ ciuitas adeſt Cryſſa: quæ ſinui Criſſeo uocabulũ præbuit: poſtea
Anticyra. Quo nomine & alia ẽ ad ſinũ iacẽs Maliacũ: & Oetã mõtem.
Illic Elleboꝝ ſeu Veratrũ urbanũ naſci uulgãt. Hic aũt optime prępara
tur. Quocirca frequẽtes huc aduenæ cõfluunt: purganõis & curatiõis er
go: & enim ĩ Laconica pharmacũ naſci quoddã: Seſamoꝝ ſemini perſi
mile cui pmixtũ præparãt Oeteũ Elleborum. Hæc quidẽ manet adhuc.
At Cyrrha Criſſaque diruptæ iacẽt. Illa qdẽ prius ad ſinũ Criſſeũ. Criſ
ſa uero poſtea ſub Eurilocho Theſſalo Criſſei belli tẽporibus. Criſſei ſi
quidẽ cũ ſecũdis rebus florerẽt: ppter Siculoꝝ & Italoꝝ uectigalia: acer
be ab his qui oraculũ peterẽt: exigebãt cõtra Amphictyonũ edicta. Hæc
eadẽ ſane Amphiſſeis aduerſa uenerũt. Hi Locroꝝ Ozolaꝝ iuris ſũt. Iſti
enim aduẽtantes rapata Criſſa: cãpum ab Amphictyonibus conſecratũ
denuo arare & ſerera cœpunt. Et ĩ hoſpites externos maiorẽ q̃ olim Criſ
ſei exercuere ſæuiniã. Quocirca eos Amphictyones pœnas dare cogẽtes:
deo ipſi gratiã reddiderũt. Hac itaq; tẽpeſtate neglectui datur non nihil
oraculũ: ſupioribus ãnis excellẽtiſſimo ĩ honore habitũ. Documẽto ſunt
Theſauri: quos populi potẽteſq; pricipes ibidẽ cõſtruxerũt: ad quos cõ
ſecratas offerebãt pecunias. Nec minus artificũ præſtãtiſſimoꝝ opera: &
ludi Pythici illic decertati: & ĩnumerabilia tot & cõmendata ſcriptis ora
cula. Autores certi memorãt diuinũ ipſum domiciliũ: pfundã & curuã
eſſe ſpeluncã: nõ admodũ lato ore patentẽ. Vnde aurã quidẽ referri ſa
cro efflante numine. Excelſum aũt oſtio ĩminere tripodẽ: quẽ cũ Pythia
uates inſcẽderit hauſto diuinationis ſpiritu: dei reſpõſa referre: & metro
& oratione ſoluta. Hæc uero poetas quoſdam templi miniſtros ĩ uerſus
intẽdere. At Phemonoem primam diuinantẽ Pythiã fuiſſe ferũt. Sic &
enim uatẽ ipſam uocaram. Vrbis quoq; uocabulum ab Pytheſche: ideſt

interrogare:audire:discere:inclinatũ esse:priore ꝑducta Syllaba: ut im/
mortalis & indefessa ministra foret. Hæc igit̃ in ædificandis urbibus &
uenerandis templis communibus fuerat intentio. Et enim conuenientes
in unum ciuitates:gentesque natura in commune congregabiles:mutue
utilitati pariter seruirent:& ad cõmunia sacra cõcurrerent. Hisce de cau
sis & dies festos agebant: & conuentus frequentes cælebrabant. Omnia
enim hæc ad conciliandos amore homines tẽdunt. Incipe primum a so/
dalibus & sacroꝝ sotiis & contectaneis. Quo autem maior conuẽtus &
ex pluribus aduẽtaret:eo maior putabat̃ utilitas. Huic igitur templo ho
nor euenit amplior propter oraculum: quãdo mĩus aliis omnibus fallax
extitisse uideatur. Etiã quippiam ipse loci situs addidit. In medio nanque
uniuersæ quodãmodo Græciæ:& intra & extra Isthmum:immo & totius
orbis consistere uidebat̃. Vnde & telluris umbilicum appellabãt. Fabu/
lam addẽtes quã refert Pindarus:confingẽs ab Ioue duas dimissas aqui/
las in hoc coisse loco:unam ab ortu reliquam ab occasu. Quidã autẽ di/
xere coruos. Cæteꝝ quispiam in templo monstrat̃ umbilicus:pendenti/
bus ornatus uitiis:cui duæ fabulæ argumẽto incũbãt imagines aquilaꝝ.
Cum huiusmodi sane cõmoditas Delphis adesset: eo facile cõueniebãt
præcipue finitimi. Ipsũ etiã ex iis Amphictyonicũ constitutum erat con
cilium: & de rebus publicis consultuꝝ: deque templo cõmuniorẽ curã
ac diligẽtiã habiturum:cum tãtum pecuniarum:tanq̃ sacra munera mi/
ta:& in templo locata iacerent. Quibus ingenti ueneratione opus foret
atque custodia. Verumenimuero antiqua illa quidem incognita in ob/
scuro iacẽt. Inter eos qui memoria celebrati sunt. Acrysius uero primus
eorum qui memorãtur Amphictyonas ĩstituisse putatur & ciuitates de/
creuisse:quæ in concilium cõmuniter accederent:& cuilibet dedisse suf/
fragium. Huic quidem per se. Illi uero cum aliis siue cũ pluribus. Decla
rasse etiam Amphictyonum iurisditiones quot ciuitatibus contra ciuita
tes forent Posterius autem aliæ complures factæ sũt institutiones:donec
& hæc ipsa destructa est ordinatio sicut & Achæorum status. Primo q/
dem igitur duodecim conuenisse dicuntur ciuitates: singulæque bis in
anno ad cõcilium Pylagoram mittebant. Sic enim legatum illũ uocabãt — Legatus
Veris initio & Autumni. Postea uero plures conuenere ciuitates Con/
uentum autem illum uel Synodum Pyleam nuncupabant. Vernam — Conuentus Synodus Concilium
scilicet & Autumnalem quoniam ad Pylas congregebãtur:idest ad por/
tas quas etiam Thermopylas dicunt. Cereri autẽ pylagoræ immolabãt.
Initio quidem & hæc & oraculum iis communia erant qui prope habita — Pyle Porte Thermopy
rent: posterius etiam ii qui procul distabant proficiscebantur: & oracu/
lo utebantur: & dona mittebant: thesaurosque paratos locabant: sicuti

Croesus eiusque pater Alyates:& Italoꝝ plerique ac Siculi. Cũque inui
diosæ sint diuitiæ:laboriosa est eaꝝ custodia:etiam si cuipiam numini at
tributæ:consecrataeque fuerint. Hodie profecto summa ĩ mẽdicitate del
phicum est oraculum:ꝓpter opes autẽ ipsas dona ipsa sacra partim iter
cepta fuere partim magno in numero permanent. Verum prioribus sæ
culis tẽplum ipsum erat opulentissimum. Vel Homero testificante.
οὐδ᾽ὅσα λαϊνὸσ οὐδὸσ ἀφήτοροσ ἔντοσ ἔεργει.
φοίβου ἀπόλλωνοσ πυθοῖ ἔνι πετρηέσσῃ.
Nec quot marmorea Phoebi delubra caperẽt Vaticani uates seruat:quẽ
Pythia in rupe quem ab ædẽdis oraculis Aphetorẽ dicũt:thesauros ma
nifestant: & tot repositaꝝ opum acerui: & tanta a Phocensibus patrata
diuinoꝝ uasoꝝ populatio. Vnde Phocense sacrumque(ita enim uocãt)
bellum exarsit. Hæc quidẽ direptio Philippi Amyntæ filii ætate patrata
fuerat. Aliam rentur antiquã fuisse:quæ decantate ab Homero immen
sæ illæ opes fuerãt exportatæ. Nã apud posteros:ne uestigiũ quidẽ ullũ
illaꝝ seruari cernimus:cum Onomarchus & Phaylus templum ipsum
diripuerunt. Sic enim alia ab illo ꝑditum ẽ memoriæ nouiora illis esse
dona:opusque genera:recondita enim sũt ĩ thesauris ex hostilibus capta
spoliis:deoque oblatis:titulos seruantia & offerentium ĩscripta nomina:
ut Gygæ & Croesi:& Cybaritaꝝ & Spinetaꝝ Adriæ icolaꝝ:& sic de re
liquis dona ac prisce ĩ unum commixtæ sunt diuitiæ. Alia quoque loca
significant quæ uiri isti ex illis adornarunt. Sunt qui Aphetorẽ thesauꝝ
dici approbent:& Aphetoris limen:desossos i templo thesauros sub ter
ra opesque depositas asserant. Conatũque Onomarchum noctu thesau
ros illos effodere. Magnis quidem in terra factis terræmotibus:extra tẽ
plum euolasse:& effossioni finem ĩposuisse. Aliis etiam ne talia tentarẽt
pauorẽ incussisse. in fabulaꝝ ordine
ponemus. Secundum autẽ Agamedes & Triphonii opus esse aiũt. Ve
rum quæ nunc extant Amphictyones instituerunt. Ostẽditur uero ĩ tẽ
plo Neoptolemi tumulus:qui iubente oraculo constructus est: cum uir
delphicus Machereus mactasset illũ. Petebat enim deus(ut fabulæ tra
dunt)paternæ cædis supplicium. Vt autem simile ueri est templum in
uasisse commotus est. At Macherei prognatus extitisse ferẽ Branchus:
delubri in Didymis præsul Agonem quidem in Delphis: priscum illũ
citharedorum instituerunt:deo pæana canentium. Hunc autem Delphi
Crisseo finito bello posuere. At porro Amphictyones:equestre certamẽ
& gymnicũ in Eurylocho ordinauere: coronaꝝ quẽ pythia uocauerunt.
At citharedos tibicines ac fidicines citharistasq; adiunxerũt: sine carmie
modulationes aliquas reddituros quod pythicus ritus uocaẽ. Quinque

uero eius generis particulæ sũt: Anacrusis: Ampera: Cataceleusinus: Iãbi
& Dactyli Syrĩges. Modulatus est autẽ Thimosthenes secũdi Ptolemæi
classis præfectus; qui de portubus decẽ uolumina cõposuit. Vult autem
Apollineũ agonẽ aduersus dracotiẽ depugnatũ: diuinis efferre cãtando
laudibus. Atiaceusin quidẽ præludiũ esse demõstrãs. Amperã autẽ pri/
mã certãdi experiẽtiã Cataceleusinũ certamẽ ipsũ. Iambũ autẽ ac Dacty
lum cãtũ pæanẽ: qui talibus efficiẽ rhithinis uictoriæ gratia: e qbus alter
hymnis ẽ pprius. Iãbus autẽ obloquiis: ũde Iãbici Syrniges uero beluæ
defiõetis lãgorẽ imitãtes ac efficiẽtes; perĩde ac ad extrema cõuertat sese
morietis sibila. Cæterũ Ephorus quo plurimũ ad hæc tractanda utimur
ppter homitiis diligẽtiã: queãdmodũ & de illo testis ẽ Polybius uir di/
gnitatis eximiæ: cõtraria mihi facere uideẽ ĩterdũ ita electione ĩstituẽs:
& ab exordiis pollicẽs. Itaq; scriptores historiarũ ĩcrepãs q fabulas studi/
osis scriptis ĩserãt: & ueritatẽ laudibus exornãs: ad ipsius oraculi sermonẽ
honestã quãdã adiũgit pmissionẽ: quod ubiq; sane ueritatẽ maximi æsti
mat: præsertim ad hãc ipsã materiã. Absurdũ enĩ ẽ inquit: si reliquis ĩ re/
bus talẽ sectamut: ueritatisque modũ ĩquirimus. Cũ autẽ de ipso loqui/
mur oraculo: quod super oĩa uerissimũ ẽ: adeo iticredibilibus & mẽdaci
bus utimur uerbis. His autẽ dictis cõtinuo subifert: q Phœbus & The
mis nostro generi utilitatẽ afferre cupiẽtes: oraculũ cõparare decreuerũt.
Subinde cõmoditatẽ eloquiẽ: cũ ad mãsuetudinẽ uitæ prouocabat: mo/
resq; castigabat. Nõnullis respõsa ploloquẽs: quædã per edicta mãdãs.
Aliqua omnino prohibẽs: plerosque ne ullo quidẽ admittẽs pacto. Hæc
autẽ alii dispo suisse illũ rentur inquit: cum deus ipse corporis assumpsit
imaginẽ. Alii autẽ cũ suæ uoluntatis mẽtem cognitionẽque mortalibus
tradidit. De ipsis deĩde dicere delphis ĩgressus: qnã forẽt explicat: antiqs
tẽporibus quosdam extitisse Partiasios autochthonas uocitatos idest indi
genas: & Abotigenes Parnasũ colentes. Quo quidẽ in tẽpore Apollĩem
in terras aduentãtẽ mãsuefecisse homines e siluestribus fluctibus: & mi/
nori uiuẽdi ritu Athenas egressũ: adiisse delphos: eam per uiã qua nunc
Atheniẽsis populus Pythiadẽ supplicationẽ cũ pompa præmittit: ad Pa
nopeã deinde cõsistentẽ urbem. Tityũ clade affecisse eius loci Tyrãnũ.
Virũ profectõ uiolẽtũ ac flagitiosum. Postea cõiũctos illi Parnasios: alio
nũtiasse hominẽ esse nomine. Pythonẽ ac cognomine draconẽ: quo sane
sagittis debellato: ĩteradhortãdũ hie pæanclamitasse: unde cõsuetudinẽ
traditã. Vt qui cõsecuturi sũt aciẽ: sic Pæanis celebrationẽ clamitẽt. Py/
thonis uero tabernaculũ sic incẽdio tũc a Delphis assumptũ. Sicuti nũc
quoque ac semper rerũ ea ætate gestarũ: perpetuam adhuc recordationẽ
ac monumẽtum factitãtibus. Quid aũt fabulosius fieri posset q̃ sagittas

mittens Apollo & Tityos. Pythonasque mactās: & ex Athenis delphos
iter faciens: & terram uniuersam permeans: q̄ si hæc minime fabulamē/
ta esse putabant: quid oportebat themni ī fabulis celebratam fœminam
uocari fabulosumq̄ draconem hominem: nisi si uoluit historiæ fabulæ/
que locos in unum confusos conturbare. Idem etiam his similia de Aeto
lis protulit. Nam cum præfatus sit: eos omni tempore īuictos nunq̄que
depopulatos: quandoque Aetoliam Aeoles coluisse erectis regiōis occu/
patoribus barbaris: quandoque Aetolum cum Epeis ex Elide profectis.
Hos autem mutuis uicibus ab hostibus. Istos ab Alcmeone ac
Diomede. Sed ad Phocenses reuocet oratio. Initio enim in ripa post An
ticytam Marathus parua subest urbs. Secundum eam inde Pharygium
promōtorium cum statiōe. Deinde portus nouissimus recessus: quia sic
illi obtigit appellatus sub Helicone & sub Ascra iacēs. Abe quoque nō
longe absunt ab his locis oraculum: neque Ambrysus quæ idem quod
Boetia nomen tenet. In mediterranea uero secundum delphos paulisper
ad orientem Daulis est oppidulum. Vbi Tereum thracem potentatum
tenuisse aiunt: quæque de philomela & progne fabulis uulgata sunt: eo
in loco patrata memorāt. Verum Thucydides ad Megata scribit. Loco
autem nomen a densitate arbustorū inditum est: cum Daulos densos ap
pellāt. Homerus quidem Daulida dixit: posteri uero Dauliam. Illud ue
ro qui Cyparisson habent: duobus accipiendum est modis. Nam secun/
dum alios nomen accepit ab arbore. Aliis autem placet a uico ad Lycore
am iacente. Panopeus sane olim: nunc uero Phanoteus uicinus Lebadiæ
locis Epæi patria: quæ de Tityo tradita sunt fabulis: hic gesta feruntur.
Homerus quidem refert ut Pheaces Rhadamantum ī Euboeā deduxe/
runt: ut Tityum expectaret telluris filium: & speluncam Elea etiam ab
Elara Tityi matre nominatam. Monstratur etiam per Insulam Tityi sa
cellum cui honores quidem redduntur iuxta Lebadiam Trachin quo/
que est ciuitas Thereæ nomine similis Phocensi exigua sane: eius ciues
Trachinii uocantur. At Anemorea ab continenti nomen assequitur. Lo/
cus enim Catopterius uentosas in illam trudit procellas: præceps quidā
a Parnaso proueniens. Hic autem mons delphorum & Phocensium ter
minus erat. Qua tempestate Lacedæmōii Delphos a Phocensium societa
te disiunxerant: & per se rem suam urbanam agitare permiserunt. Eam
plerique uocant Anemoleam: deinde Hyampolis a nonnullis appellat̄.
In quā e Boetia Hyantes profugi sese receperunt. Ipsa maxime in medi/
terranea est Parapotamiorum uicina: diuersa ab ea quæ in Parnaso Hy/
ampolia nūcupat̄. Elatia itē inter Phocēses urbes āplissima: Homero fu
it prorsus ignota. Citra enī illius ætatē noua condita oportuno profecto

sita est loco:aduersum maritimas incursiones. Eius ingenium Demosthenes idicat & opportunitatẽ:repetũ cõmemorãs tumulũ Athẽis exortum. Postq̃ a Prytanibus Elateam captã fuisse denunciatũ est. Sũt autẽ Parapotamii idest affines fluuio. Pagus quidem penes Cephyssum habitans Phanotensibus uicinus & Cheronensibus: & Elateæ. Theopõpus autẽ asserit:hunc locũ ab Cheronea ad stadia quadraginta distare & distermi nare Ambrysenses & Panopẽses & Dauliẽses. Iacere autẽ ĩ ipso igressu e Boetia in colle sans alto iter Parnasum & mõtẽ. Abesse aũt p stadia quinque ab terminis: Diuidereque Cephyssum dantẽ angustũ utrinq; trami tem:pnncipiũ quidẽ e Lilea captantẽ: Phocẽsi urbe(sicut inquit Homerus. Et qui Cephyssi ꝓ fonte Lilean habebant. Copaidẽ uero is Lacũ ingredit̃. Daulium sane ad stadia sexaginta ꝓtẽdit̃ usque ad Hyphanteũ: cui icumbit Orchomenus. Hesiodus quidem amplius de flumine earũ pducit:& eius fluxu ut totam plabat̃ Phocẽsem orã: sese serpẽtis istar ĩ torquẽs:utque pene Panopidẽ: Gechonẽque munitã: & p Orchomenũ se circũflectat. Angustiæ uero iuxta Parapotamios pugnam concitarũt. Quam Parapotamiã nũcupãt. Dicit̃ enim utroque modo: & hũc unum quem habebant igressum. Est & Cephyssus Phocensis & Atheniẽsis & Salaminius:quartus quintusq; Sicyone & in Schyro: sextus in argo duceus originem e Lyrcio. In Apollonia uero uicina Epidamno idest Dyrrachio fons ẽ circa Gymnasium quẽ Cephyssum uocitarit. Daphnus quo que cum olim Phocẽsis esset urbs: diruta iacet hoc tempore Euboicum attingẽs mare: diuidẽs Epicnemides Locros. Hos quidẽ ĩ Boetiã. Illos uero ĩ Plocidẽ a mari pertinẽtes. Quippe signũ est ꝙ in ea facellũ ẽ Schedii quod Schedii sepulchrũ esse memorãt. Ad utranque partẽ Locrensem agrũ. Satis de Phocide a nobis dictum est. Deinde Locridis ora subest ordine. Ideo de ipsa dicere aggrediamur: ea duas in plagas diuiditur. Vna quidẽ Locroꝝ est ĩ Euboeã uergentiũ:qui ad utrũque Daphnuntis urbis latus discindũtur. Vocabant̃ autem uni quidem Opuntii a ciuitate Metropoli. Alteri uero Epicnemedii a Cnemede monte. Reliqua ĩ occasum spectans occiduoꝝ Locroꝝ appellat̃:qui idẽ & Ozolæ nominantur:eos distinguit ab Opuntiis & Epicnemidiis: & Parnasus intermedius: & Doriẽsium Tetrapolis. Exordiamur igit̃ ab Opuntiis. Secũdũ urbes quidẽ alias in quas Boetiĩ littus terminat̃ e regiõe Euboæ finũ iacere cõtingit Opuntiũ. Opũtem autẽ Metrapolim esse cõstat: sicut illud idicat epigramma quod ptima quique colũnarum ad Thermopylas ĩscriptũ habet penes Polyandriũ:idest publicũ sepulchrũ. Sic autem se habet.

Quos pro se ĩ Medos moriẽtes Græcia uidit.
Vrbs pia Locrorum nũc mater Opũtia claudit.

Ea uero abest a mari circa stadia quindecim. A Peneo autem sexagin-ta. Cynus qdem est Emporium & ꝓmótorium Opunnũ terminãs sinum stadia circiter quadragíta. Inrer Cynum uero & Opuntẽ fertilis iacet pla-nicies: ad Aedepsum Euboeæ uergẽs: Vbi Herculis balnea sũt. Intercur-rit autem fretũ stadia centũ & sexaginta. Enimuero Deucalion Cynum habitabat (ut dicit᷑) ubi & Pyrræ tumulus ostẽditur. Deucalionis autem Athenis. Abest autem Cynus a móte Cnemede ad stadia quinquagita. Et Atalanta sane Insula locata est in Opunrẽ: eodẽ nomine qua altera cõ-tra Atticã sita. Quinetiã quosdam in Elaea ora Opuntios fama est esse: q digni nõ sũt de quibus uerba fiãt: nisi ꝙ cognationẽ quãdam renouant. Quæ illis cũ Opuntiis existit. Cæteꝝ ex Opuntia terra natũ esse Patro-clum testat᷑ Homerus: qui cum cædẽ patrasset inuitus fuga se subtraxit ad Peleũ. Menoetius uero eius pater mansit í patria. At enim Achilles se Menoetio pollicitũ: ut cũ ex ea expedirione reuertisset se illum in patriã reducturũ. Veꝝ nõ ille sed Aiax Locrus Opuntioꝝ regnum obtinebat: quẽ a patria Aryco genitũ ferunt. Eanen uero uocatum fuisse eũ dicunt quẽ Patroclus iteremit: a quo & Sacellũ Eaniũ: & Eanidẽ fontẽ ostẽdũt nominatũ. Post Cynũ sane deinceps Alope sita est & Daphnus: quẽ di-rutũ ante diximus. Ibidẽ portus est a Cyno nonaginta distãs stadia. Ab Elatea uero si terræstre iter subeas í mediterraneã centũ ac uiginti. Iã ue-ro ista sinus Maliaci sunt. Nã post sinum Opũtiũ hic ipse contiguus est. Ac secundũ Daphnũtem Cnemedes sũt: locus munitus ad stadia uigin-ti siquis nauiget In quẽ ex Euboea Cenæum est regione consistit ꝓmon-toriũ í occidẽtem spectãs: sinũque Maliacũ freto disiunctũ stadia ferme uiginti. Hæc autem iam Locroꝝ sunt Epicnemedioꝝ. Hoc in tractu tres ꝓminent Insulæ Lichades a Licha nomen assecutæ. In iã dicto pelago & aliæ quidẽ Insulæ sunt; quas libẽres omittimus Cæteꝝ post stadia uigin-ti a Cnemedibus portus occurrit. Supra illum uero totidẽ stadiis Thro-nium iacet in mediterranea. Dehinc Boagrius amnis effundit᷑ Throniũ præterlabẽs. Manem autẽ eũ nuncupãt. Est aũt torrens ut írerdũ ne tin-ctis quidem ingrediare pedibus. Quandoque uero ad bina late fundat᷑ iugera. Secundũ hæc quidẽ Scarphæa iacet superius: a mari stadiis decẽ Ab Thronio uero trigíta procul absens. Postea uero Nicea ẽ ac Ther-mopyle paulo paucioribus. Aliaꝝ ꝓfecto urbium memoriam facere mi-dignum est. nisi quas Homerus meminit. Calliarus deserta liquitur. De-hinc cãpus nomĩe Bessa idest arbustis refertus locus. Quem sic ideo uo-cari contingit: quia siluis est obsitus: geminoque ss scribẽdum est. Simili-ter & Nape idest collis arboribus circũdatus in Metymnæ campo: quẽ Hellanicus ignorans Lapen nominat. Populus uero siue tribus Atti-

agri Besa unico s scribit. A qua Beseenses tribules dicũtur. Scharpha q dem in excelso sita lõge stadiis uiginti distãs: agrũ & frugibus feracem: & arboribus consitũ habet. Sic & ista a frequẽtia & dẽsitate dicit: hodie Pharygæ uocat. Ibidem uero Iunonis Pharygaeæ phanũ locatũ ẽ a Pharygis in Argiua terra. Nam & Argiuo℞ Colonia dicit. Occidentaliũ q/dem Locro℞ non utique mentionẽ fecit Homerus. Aut non apertis qui dem uerbis: sed tãtũ ut illos pro istis breuiter uideat attingere. De qbus nos locris diximus: qui trans Euboeam sacrã incolunt: perinde ac etiam alii existãt. Hi sane ciuitates habuerũt Amphissam & Naupactũ. Qua℞ quidẽ Naupactus prope Antirrhium permanet. Nomenque inde accepit a Pangendis idest construẽdis nauibus. Siue illic Heraclide classem compegerũt. Siue loca prius cõpararũt: ut scribit Ephorus. Ea uero nũc Aetolis subiungitur. Sic adiudicante Philippo. Ibi & Chalcis est de qua memoriam poeta egit. Cũ Aetolas dinumerat paululũ subter Calydonem: ibi ẽ etiam collis Taphossus. In quo Nesi & alio℞ Cẽtauro℞ tumulus locatus cernit: e quo℞ tabo deterrimus odor: sub montis radice profundit: & humor crossioribus guttam manat. Quã quidẽ ob causam gẽtem illam Ozolas idest odoris mali uocari. Adest & Molycraea Antirrhio: Aetolo℞ oppidulũ Amphissa sane ad Crissei cãpi uertices posita ẽ. Eã Aphictryones destruxerũt: sicut iã exposuimus: Epoliũ Locris. Tota uero Locrensis nauigatio paulo stadiis ducentis maior extẽdit. Alapẽ item urbẽ & hac in parte: & in Epicnemediis & Pbthiotis nominant. Enĩ uero ab Epicnemediis horũ deducta Colonia: & ab his Zephyrii diriuati Cæte℞ Locris occiduis contigui sũt Aetoli. Sicut Epicnemediis Aenianes: qui hanc obtinẽt. Medii autem sũt Dorienses. Hi sũt qui quidem tetrapolin moenibus uallarũt: quã Doricæ nationis Metropolin esse asserunt. Vrbes autem obtinebãt. Erineũ: Boium: Pindũ: Cytiniũ. Imminet autẽ Pindus Erineo: iuxta quã cognominis illi fluuius decurrit i Cephissum exonerans nõ magno a Lilea interuallo. Pindũ autẽ uocãt Acyphãtẽ aliqui. Eo℞ Rex Aepalius cũ e regno fuisset expulsus: Herculis ope atque opera restitutus est. uti scriptores ꝓdiderũt. In cuius beneficii memoriã: ei iam rebus humanis circa Oetã defuncto gratiã reddidit. Quippe Hylũ inter eius filios natu maiorẽ adoptauit. Isq̃ regni successionem suscepit: & nati nato℞: & qui ab eo progeniti fuere. Hic i Peloponesum redeuntibus Heraclidis primus fuit impetus. Interea urbes ipsæ suam non mediocrẽ obtinuere dignitatẽ: licet & exiles & agro fertiles forẽt: postremus neglectui datæ sũt. Cæterum i Phocensi bello: regnoq̃ Macedonico & Aetolo℞: Athamanũq̃ potentatu sic actũ ẽ: ut co℞ uestigium ad Romano℞ ĩperiũ peruenisse dictu sit mirabile Hæc eadẽ Eneanes quoq̃

passi sunt. Istos enim Aetoli & Athamanes extinxerunt. Aetoli enim cũ
Acarnanibus belligerantes: & magnã adepti potẽtiam. Athamanes uero
Epirotarum postremi ad dignitatis fastigium deducti. Caeteris iã ob res fra
ctas despetans. Cũq; Amynta rege ĩgentẽ adepti potentiã. Hi uero Oe
tam montẽ possidebant. Mõs ipse ab oriente ac Thermopylis ĩ occiden
tẽ usq; ĩ sinũ Ambraciũ extendit. Quodã etiam modo per lineas rectas
mõs iste montanam scindit regionẽ: a Parnaso usq; Pindũ Barbarisque
supraiacẽtibus. Istius pars una uergẽs ĩ Thermopylas Oeta uocat: lõgi
tudinis ad stadia triginta Asperitans & celsitudinis nõ mediocris. Lõge
aũt excellẽtissimus ad Thermopylarum tractũ. Ibi enim cacumẽ attollit:
& ĩ rupes acutas praeruptas praecipitesq; finit. Paruũq; & ãgustũ uiatori
bus: a littore Locros petẽtibus: & ex Thessalia derelĩqt trãsitũ. Ipsũ qdẽ
transitũ Pylas idest portus & angustias uocitant atq; Thermopylas. Sũt
enim ibi prope Thermae idest calidae aque magno in honore: un Hercu
li consecratae. Supra sinus ẽ mons quẽ Callidromũ appellãt. Attamẽ ali
qui etiã reliquũ per Etoliam Acarnaniãq; usq; sinum Ambraciũ pgre
dientẽ Callidromũ nominãt. Ad Thermopylas sane intra angustias ca
stella sunt. Necaea quidẽ ad Locrorum mare. At Tichius & Heraclea sup
illã quae prius Trachin uocabat: ab Lacedaemoniis cõdita. Ab ãtiqua ue
ro Thracide stadiis circiter sex distat Heraclea. Deinceps Rhodũtia est
locus sane munitus. Haec autẽ loca tũ ab asperitate: tum aquarum abundã
tia reddunt ad ĩcursandũ difficilia propter fauces ualliũ: quas plabunt.
Quoniã praeter Sperchiũ: q Anticirthã praeterfluit: etiã Olyras adest q
(ut fert) Herculis rogũ extinguere conabat. Simul & Melas alter: qui a
Trachine quinque stadiis abest. Vallẽ uero quandã ad Austrũ esse scri
bit Herodotus: qua Asopus aliorum iã dictorum nomine uocatus percurrẽs
pelagus inter Thermopylas ingredit: assumitq; Phoenicẽ: e meridie si
bi congrediẽtem: & herois nomẽ gestãtẽ: cuius quoq; monumẽtũ iuxta
ostẽdit. Ab Asopo autem ad Thermopylas stadia intersũt quindecim.
Ea igit tempestate maxĩa decotabãtur orae istae gloria. Cũ ĩ earum potesta
te claustra ipsa tenebãtur angustiarum uicina. Et cũ aduersus exteriores in
terni certamen de dignitatis fastigio & principatu gerebãt: sicuti Philip
pus Chalcidẽ Corĩthũq; Graeciae Peditas uocabãt: ad Macedõiae oppor
tunitates respectãs. Haec autẽ posterius: & ea quae sunt ad Demetriadem
uincula nominabãtur. Haec enim transmeãdi domina: potensq; erat: ad
Tẽpe cũ Pelion haberet & Ossam. Annis uero posterioribus cũ oĩa uni
subiecta sint ĩperio: cũctorum exitus unus adest & cũcta ad Thermopylarum
angustias aperte patẽt. Leonidas sane paucis adiũctis finitimis contra tot
Persarum millia: ope Locrorum obstitit: donec alio per montana circũeuntes

tramite Barbari ipsius Leonidæ cõmilitões conciderũt:& nũc ĩ commu/nem cunctorum tumulum eorum Poliandriũ adest: & insculpta in columna Spartanorum late uulgata ĩscriptio.

Dic Lacedæmoniis hac hospes parte iacere.
Dum illorũ rigidis legibus obsequimur.

Adest & ibi portus ingens & Cereris tẽplũ. In quo in omni ibidẽ cõuẽtu Amphictyones sacrificiũ conficiebãt. A portu aũt in Heracleã Tra/chiam terræstri itinere: quadraginta stadia itersũt Cursu autem marino ad Cenæũ septuaginta Extra Thermopylas statim Sperchi effunditur. Ab Euripo uero ad Thermopylas stadia sunt quingenta & triginta. Locrensis hic quidẽ ora finitur. Extra uero tractus Thessalorũ uergit ad orientẽ: Sinumq; Maleæ. Ad occasum aũt Etoli:& Acarnanes. Athama/nes autem & ipsi desecerunt. Maximũ uero & uetustissimũ est Thessalicũ nomẽ & conuentus. E qbus partim Homerus inquit: partim alii plu/res Homerus quidã semp Etolos uno dicit nomine. Ciuitates non autẽ gẽtes sub illis constituẽs: præterq̃ Curetes: quos in parte Etolorũ ponere oportet. Inchoemus igit̃ ab Thessalis plura nimis antiqua: & permixta fabulis:& iter se dissonãtia ,ptsus omittẽtes: sicut & i aliis quoq; fecimus Quæ nobis uisa fuerint opportuna dicẽtes. Eius a mari & Thermopylis est littus usq; ad Penei eruptionẽ:& extrema Pelii. Quod qdẽ littus spectat ad Oriẽtẽ:& ad ultima Euboeæ i Boreã spectãtia: partes quidẽ i Euboea ac Thermopylis tenẽt Maliẽses & Phthiothæ Achiui ad Peliũ uero Magnetes populi. Hoc quidẽ igit̃ Thessaliæ latus oriẽtale littusque appellet̃. Alio autẽ ex latere a Pelio ac Panæo i mediterraneã adsistunt adhærẽtes Macedones usq; ad Pæoniã: gẽtesq; Epiroticas. At ab Thermopylis parallela idest iuicẽ æqualiterq; distãtia Macedonibus mõtana Oetæa & Etolica & Doriẽsibus atq; Parnaso cõtigua. Vocet̃ aũt ,ppiquum Macedonibus latus Septentrionale. Alterũ uero Australe. Reliquũ saneẽ occiduũ: qd̃ Etoli & Acarnanes ĩcludũt & Amphilochi & ex Epirotis. Acarnanes & Molossi:& terra Ethicorũ. Sic enĩ aliquãdo uocabãt̃: & simpliciter ipsi Pĩdi accolæ: præter Peleos & Osseos. Hæc quidẽ satis extollũtur. Haud tñ ml̃tũ circũplectit̃ agrũ. Sed i cãpestria eius finis ẽ. Hæc ẽ media Thessaliæ fœlicissima regio: ea excepta quã flumen alluit & iundat. Quoniã Penæus p mediã labẽs cõplutibus assumptis ãnibus sæpius effundit̃. Antiqs aũt sæculis (ut fama ẽ) totus campus stagnabat. Quẽ aliis ex partibus montes coercebant. Cũ etiã littus altiora cãpis haberet loca. Terræ autẽ motibus factis abrupta sũt quæ nũc uocãtur Tẽpe:& ab Olympo abscissa Ossa:& hac Penæus affluxit i mare:& orã illã siccatã reddidit. Relinquit̃ tamẽ lacus Nesouius & qdẽ ingẽs.& minor

Parallela idest
Inuicez equaliter ...

illo Bocheis littori propinquior. Cũ uero talis sit in quattuor partes diui dit'. Vocabat' autem pars una Phthiotia. Altera Esthæona. Tertia Thaiassiotia: ideſt Marina. Quarta Pelaſgia. Cæteꝶ Phthiotia: tractũ cõtinet Auſtralẽ: ad Oetã a ſinu Maliaco & Pyleo uſq; ad Dolopiã orãq; Pindi protenſum. In latitudinẽ uero porrectũ uſq; ad Pharſaliũ planaq; Theſſalica. Eſthæotia autẽ partes continet occiduas & quæ intra Pindũ Macedoniamq; ſuperiorẽ ſunt. Reliqua uero tenẽt: & qui ſub Eſthæotia planicie paſcunt' Theſſali nuncupati iferioribus cõtigui Macedonibus: & qui maritimas explẽt oras. Deinceps uſq; Magneſiã. Qua quidem i plaga erit illuſtriũ nominum dinumeratio: & aliter per ipſa Homeri Poetæ ſcripta Cũq; paucæ ſiot urbes quæ patriã ſeruent dignitatẽ. Lariſſa ſane maxime continet. At enim poeta uniuerſam quã nũc Theſſaliã appellamus duodecim i partes potẽtatuſq; partit' pleraq; Oetaeæ Regionis & Locrenſis aſſumẽs. Nec non Macedonibus ſubiecta aliquid etiã cõmune: & toti oræ cõuenies ſubſcribit: & totum & ſingula tranſmutando ad ipſas dominantium poteſtates. Primos igit' Achilli ſubiectos dinumerat Auſtrale Latus tenẽtes & Oetæ Locriſq; Epicnemedus adiacẽtes.

Quique pelaſgicon Argos habebant.

Quique Allon & Alopen: & qui tarchina colebãt.

Et Phthiam & Græcam ſpecioſis matribus oram.

Myrmidones Græci ſimul & uocitãtur Achæi.

Iſtis inſuper copulat & Phœnici ſubditos & utriuſq; claſſẽ cõmunẽ efficit. Cæteꝶ Poeta Nenna quidẽ in parte Dolopem meminit militẽ Troianũ ad bellũ. Nec enim ipſum ducẽ Phœnicẽ ad Martis diſcrimina ducẽ fecit egredientẽ ſicuti Neſtorẽ. Alii tamẽ memorant ueluti Pindarus Phœnicis meminit.

Audaces Dolopũ ducẽs in bella cateruas.

Mortiferaſq; gerunt Danaoꝶ in ſpicula fundas.

Hoc autẽ & ſecundũ poetã (ut dicere ſolẽt grammatici) exdicto tacitum ſubaudire oportet. Quoniam ridiculum foret Regem ipſum i militiæ partẽ aduẽtare poſteriora habitãs Phthiæ Dolopaſq; gubernans Sic eni ait. Subditos uero procul abeſſe. Nec eni militandi ſotii uiderent' Achilli. Sed enim præſes tantũ eſt & dicendi magiſter foret. Siue utique conſiliarius hoc enim ipſi uolunt idicare uerſus. Nam tale illud a Poeta ſcriptum præceptor fandi foret: unlis autor agendi. Argos ipſum Pelaſgicũ pleriq; urbem Theſſalicam opinãtur ſuperiori tempore Lariſſæ propiqua. Q uæ ac ætate nullibi eſt. Alii non urbem ſane: ſed Theſſalorum campum hoc uocabulo nuncupatum. Q uod quidem nomen Abas ex Argo hæc ad loca migrans impoſuit. Q uidam etiam Phthiam eandem

magiſter ... fandi ...

rgos pelaſgicũ

quam Helladem siue Græciam & Achaiã opinãtur esse. Hãc autem alteram esse partem Australẽ. Diuisa Thessalia uniuersa cũ ipsi eã diuidãt. Verũ poeta duo facere uidet᷑ Phthiã & Helladẽ seu Græciã cũ hoc pacto dicat. Deinde seorsum latam per Græciam Phthiã usq; peruenit:& illud frequentes per Helladẽ seu Græciã Phthiãque ciuitates sunt. Poeta igitur duo hæc efficit. Vtrũ autem urbes: an Regionẽ nequaquã idicat. Posteriores Helladẽ aut Græciam Regionem asserentes: partim extendi Thebas Phthioticas aiũt a prisca Pharsalo. In hac aũt Regione: Thetidis Phanũ est penes utrãq; Pharsalum uetustã scilicer & nouã. Quo ex Phano & hanc oram Achilli subiectã fuisse suspicant᷑. Qui uero urbẽ esse inquiunt: Pharsalii quidem ostendũt longe ab eoꝝ urbe dirutũ oppidum: quod Helladẽ uel Græciam fuisse crediderunt. Duosq; insuper fontes propinquos: Messeidem ac Hypereã. Veꝝ Melitenses procul ab urbe sua stadiis decẽ Helladẽ idest Græciam habitatã. Indicant trãs Empeum. Quo tẽpore eoꝝ urbs Pyrrha uocabatur. Cæteꝝ ex Hellade seu Græcia humili in loco iacẽte. Græcos in urbẽ suã habitaturos cõmigrasse testimonio esse: ꝙ in illoꝝ foro æditum sepulchrum Hellenos ꝗ Deucalionis & Pyrrhæ filius extitit. Scriptis autem traditũ est. Deucalionem Phthioriæ Regnum tenuisse:& simpliciter Thessaliæ ĩperitasse. At Enipeus ab Erythra præter Pharsalon currens in Apidanum elabitur. Apidanus uero in Penæũ. De Hellenibus siue Græcis hæc. Phthios uero uocant Achilli subditos a Protesilao & Philoctetæ: quorum testis ipse Poeta est. Quippe in recẽsione siue Catalago nauiũ iquiẽs eos ita expressit: qui sub Achille erant. Hi uero habebant Phthiã. In pugna aũt secus naues gesta eos ĩ nauibus residẽtes: cũ Achille fecit quietos. Ac Philoctetæ subditos pugnam exercere Medontem habẽtes: gentemq; Protesilai prius. Deinde Meneptolemi pedũ uelocitate ualentes: de quibus cõmunẽ fecit sermonem hoc modo.

Hinc & Boetii: longoque Iones amictu.
Locrique & Phthii famæque insignis Epæi.

At peculiariter ait. Duxque Medon Phthiis Neoptolemus: Alipes idẽ. Hi quidẽ ꝓ Phthiis magnanimi nauigia tutãtes cũ eis pugnam inierũt. Forte & qui cum Eurypylo militabãt: Phthii nominabãtur illis cõfines. Tamẽ hoc tẽpore ĩ Magnesiæ iure cẽsent᷑ quæ subdita fuit Eurypylo: & orã totã philoctetæ subiectam:& Orchomeno uicinam & Achilli subiectã phthiã ab Dolopia:& cãpestri plaga: ad usq; mare Magnesiũ:& usque ad Antronẽ urbẽ Protesilai: quã nũc pluratiuo ꝓferunt casu. Cæterum de Halo & de Halope ambigitur: ne nõ hos dicat locos qui ĩ phthiotico sensu ferantur. Sed in Locris cũ hucusq; Achilles suum possederit

imperium queadmodũ tenus Trachinæ: Oraq; Oetea. Est aũt & Halus
& Halius in Locrensi littore sicut & Halope Sũt q pro Haiope Halium
tẽ ponãt: & hunc in modũ scribãt. Quiq; Halon atq; Haliũta: & q Tra-
china colebant. Halus autẽ Phthioticus in Othrys: transitu iacet: q mós
oræ Phthioticæ ad Aqlonẽ iacet: Phresto proximus ac Dolopibus: inde
protẽsus ad sinui Maliaco propíqua. Halus ab Itone stadia circiter sexa-
gíta distat: seu masculina seu muliebri proferas genere cũ utroq; modo.
Halus autem Athamãtis fuit domiciliũ. Posterioribus deleta tẽporibus
quæ Crocio íminent cãpo. Cuius mœnia Amphissus amnis alluit. Sub
Crocio autẽ Phthioticæ Thebæ sũt. Et Halus qdẽ Phthiotica nũcupat̃
ora & Achaica: quæ cõiuncta ẽ Maliẽsibus sicut Ochryi p̃popodes: & si-
cut Phylaca Protesilai oræ Phthioticæ ẽ Maliẽsibus uicíæ: sic & Halus.
Abest aũt Thebis stadia circiter cẽtũ. In medio uero ẽ Pharsali & Phthi-
otaꝝ. Tamẽ Philippus eam Pharsalis attribuit Phthiotis adeptã. Sic &
terminos & cõstitutiones nationũ locorũque sẽper uariari cõtigit; sicuti
memorauimus. Sic & Sophocles Trachnẽ Phthioticã nominauit. Arte-
midorus autem Halum sistit í littore extra Maliacũ sinũ iacẽre. Phthio-
tin autẽ procedens eni hic usque ad Penæũ: post Antronẽ Preleũ ponit.
Mox Halũ a Preleo decẽ supra cẽtũ stadia iteruallo distãtẽ. De Trachi-
ne sane iã q̃lis sit explanatũ ẽ. & poeta nominatĩ exponit. Cũ autẽ Spchi-
um sæpenumero meminit: sicut ãnẽ indigenã e Timphresco Dryopico
mõte nascẽtẽ iuxa Termopylũ uero erũpẽtẽ. Inter ipsũ & Lamiã decla-
rat ut: õnia ĩtra Pylas quæcũq; sinus sũt Maliaci: & extra sub illoꝝ ditio-
ne fuere. Cæterũ Sperchius a Lamia stadia trigita distat. Quæ cuidã imi-
net cãpo ad Maliacũ sinũ ptinẽti. Indigenã uero Spchiũ esse demõstrat:
eo q̃ illi cæsariẽ sese nutrire dicat: & quẽdã præfectũ suũ Meneschium
Spchii & sororis Achillis filiũ nominet. Vero aũt simile fit Myrmidõas
appellari cũctos: Achilli Patrocloq; subiectos q ex Aegina p̃fugũ Pele-
um comitati sũt Phthiotæ quoq; oẽs Achæi uocitabãt̃. Annumerãt̃ autẽ
iis: q Phthiotici iuris sũt sub Achillis regno ad Maliẽsiũ habitãtẽs icho-
ãtes plures qdẽ. In ipsis uero Thebas Phthioticas habere Echinã Lamiã.
Circa quã Macedonibus & Antipatro aduersus Atheniẽses Lamiacum
conflatum est bellum. In quo Leosthenes dux Atheniensium & regis
Alexandri sotius cecidit. Vlterius sũt Erineum: Coronæa. Erineum qui-
dem quo nomine & altera urbs in Boetia est Melitea: Thaumacus: Pro-
erna: Pharsalus. Eretria eodem nomíe quo Euboica paracheloitæ: & hos
quoque eodem uocabulo quo sunt Etolici. Nam & hic flumẽ Achelous
est Lamiæ propíquus: penes quem quidẽ sedes suas habẽt paracheloitæ
Potrigit̃ autẽ ora ista ad Aquilonẽ ad Asclepiadaꝝ tertã: & occidentem

ſpectantium & Eurypyli & Proteſilai ciuitates ĩ oriẽtẽ uergẽtes:& ĩ me/
ridie uero ad oram Oetæã ĩ populos quattuordecim diſtributã: & ĩ He/
racleã plagãque Dryopũ tetrapolin ideſt quattuor ciuitates aliq̃ndo ſub
ſe tenentẽ: quomodo & Doticã cũ illa Dryopum Peloponneſum incolẽ
tium: caput urbiũ ideſt metropolis cẽſeret: Ad Oetã ſane pertinet. Acy
phas quoque terraq; paraſopia & Oemadæ gẽs & Anticirrha quo nomi
ne altera eſt in Locris occiduis. Hos autem decem ordines dico qui non
ſemp eodẽ ſed uario manſere modo. Quæ uero magis ac magis iſignes
ſunt: digniſſime memorata ueniunt. Poetæ uero ipſius teſtimonio Dolo/
pes ad extrema Phthiæ locãt: & quod ſub uno eodẽque Imperatore Pe/
leo militant & iſti & Phthiotæ. Nã ut ille inquit Phthiæ extrema colunt:
& ductor erat Dolopũ Phœnix: & munere Pelei. Tractus autẽ ille plu/
rimũ Pindo uicinus eſt: & locis propinqs qui maxima ex parte Theſſa/
liæ plagæ ſunt. Gloria nanq; Macedonũ Theſſalorũq; ſimul & potentia
effecit: ut eorũ uicini præſertim Epirotæ: partim ſponte partim uero coa/
cti ſeſe in Theſſalorũ aut Macedonũ parte conſtituerit: quomodo Atha
manes & Ethices & Talares Theſſalorũ. At Oreſte & Pelagones & Emi
liotæ: Macedonũ Pindus autẽ mons pmagnus ad Arction Macedonum
ptẽ habet. Ad Occaſum aũt Perebos homines metanaſtas ideſt nugato/
res cõtinet. Ad meridiẽ uero Dolopas. Hæc ẽ aũt Theſſaliæ. In ipſo aũt
Pindo habitationes habebant Talares: natio Moloſſorũ ab iis deducta: q
Iſmarã incolunt: & Ethites ad quos expulſos a Perithoo centauros fuiſſe
poeta cõmemorat. Eos autem omnino defeciſſe: ſcriptores aiunt. Quam
quidẽ defectionẽ duobus intelligendã eſſe modis accipimus Aut enim
mortales ipſos funditus deletos. Illorũ agro prorſus deſolato: aut ipſarũ
nomine gentium nuſq̃ amplius exiſtente: nec tali eorũ conuentu perdu/
rante: quoniam ergo id quod reſtat etiã adunatũ nulla prorſus mentiõe
inſignit: nulla ipſum dignũ memoria ponimus. Nõ quidẽ id ipſum: nõ
etiã nomine aut loco tranſmutatũ: quod ſi iuſtã cõmemorãdi cauſam ha
beat tranſmutatio ipſa neceſſario explicanda eſt. Reſtat iam ſane ut litto
ris ordinẽ dicamus: quod Achilli ſubditũ erat ſumpto a Thermopylis
exordio. Iã enim & Locrẽſe littus & alia diximus. Itaque Thermopyle a
Ceneo abſunt freto ſtadia ſeptuaginta. Quod ſi extra Pylas annauiges a
Sperchio ſtadia decẽ. Hic uero ad Phalaram ſtadia uiginti. Supra Pha/
larã a mari ora urbium quindecim: ſtadia quinquaginta imminet. Inde
porro nauiganti ſtadia .c. Euchinus incumbit. Reliqui littoris ager in
mediterraneam Lariſſam penſilem habet ab eo ſtadiis uiginti diſtãtem.
Hæc etiam ipſa pelaſgia Lariſſa nominatur: poſtea Myonneſus exilis
Inſula poſt Antron: hæc Proteſilao ſuberat: tot ſub Achille fuerant.

Explicat autem poeta recẽſetq; ordine illas quæ Achilli parebãt: & quæ itẽ Proteſilao. Hæ autẽ ſunt quæ deinceps ſũt: ſub Achille ſane ora litto ralis uſq; Antronẽ. Quippe cũ phylace quæ prope Thebas phthioticas eſt: & ipſa ſub Proteſilao foret: & Halus & Lariſſa pẽſilis & Demetreum ſub illo cunctæ ad partẽ Othrys montis orientalẽ demetreum. Sub illo quidẽ omnes erant ad orientẽ ſolẽ ſpectantes: Othrys montis Demetre um uidelicet: Demetros ideſt Cereris templum: quod & Pyraſum nun cupauit. Erat autẽ Pyraſus optimo munita portu ciuitas: duobus ĩ ſtadiis Cereris lucũ & ſacrã habens ſtatuam: longe a Thebis ſtad̃ uiginti. Su pra Pyraſum aũt iacẽt Thebæ. Supra Thebas uero ĩ mediterranea Cro cius campus: ad extrema mõtis Othrys: ꝑ quẽ amnis Amphryſus labiť. Sup hunc extat Iton: ubi Itoniæ tẽplum ẽ a quo dictũ eſt: & alteꝝ in Bo etia & Cuarius fluuius: de quo rettulimus: cũ de Arna ſcriberemus ĩ Bo etiæ rebus. Hæc quidẽ de phthiotica plaga Vna ex quattuor Theſſaliæ totius ꝑticulis: cuius ſũt & ſubditæ Eurypylo terræ: & Phyllo: ubi Apol linis phyllei phanum ẽ & Ichnæ: quo ĩ loco Ichnea Themis coliť & Cy erus cũ ea cenſeť & Athamania. Ad Atronẽ uero munitũ caſtellũ eſt in tranſitu ĩ Euboeã: quod Antronis aſinũ uocant. Poſtea Preleũ & Halus: dehĩc Cereris tẽplum & Pyraſi rudera deiecti: ſuperque ipſum Thebæ Poſt Pyrrha promõtoriũ ac ꝓpe illud duæ Inſulæ paruæ: quarum una Pyrrha altera Deucalion nomiať. Hic phthioticæ partis finis ẽ. Deĩceps ſubditos Eumelo populos numerat: contiguãque orã maritimã. Ineſt iã ſupra Magneſiam terrãque pelaſgicam. Pheræ quidem ſũt Pelaſgicoꝝ camporum terminus ad Magneſiã: q uſque Peliũ ſtadia centum ac ſexa ginta porrigũtur. Emporium aũt Pheræ habent Pagaſas: ab eis nonagita diſtans ſtadiis. Ab Iolco autẽ uiginti. Iolcus iam dudũ diruta iacet. Q uo ex loco Pelias Iaſonẽ ac nauẽ Argo foras emiſit. Pagaſas aũt ideo dictas eſſe aiũt: qa eo ĩ loco nauẽ Argo cõpegerit. Alii uero ſimilius exiſtimãt. Loco ipſi nomẽ impoſitũ propter uicinos fontes ideſt Pagas: q frequẽtes aquaꝝ ubertatẽ effundũt, Iuxta quoq; ſunt Aphete ciuitas. i. emiſſa: quia hĩc emiſſi fugerĩt Argonautæ. Supra Demetriadẽ uero urbẽ Iolcus ſta dia ſeptẽ ad mare iacet: quã Demetreus poliorceta. i. urbiũ obſeſſor ſui nominis monumẽto cõſtruxit ĩter Neliã & Pagaſas ad mare: ad eãq; exi guas q̃ſdã urbes cõmigrare iuſſit Neliã ſcilicet Pagaſaſq; & Hormeniũ. Rhizuntem item Sepiadem: Olizonem: Boeben. Iolcum. Qui hoc qui dem tempore Demetriadi addicti ſunt Pagi: & hoc ſane per multos an nos: & nauale & Regia Macedonum regibus fuit. Tenebat & Tempe & utrunque iã dictũ montem: Peliũ ſcilicet atque Oſſam. Hac uero tem peſtate ad exiguum contracta ẽ: cũ cũctas Magneſiæ ciuitates ãtecellat.

Cæterum Boebeidẽ lacũ Pheraꝶ uicinũ eſſe conſtat : ad extremã Peleii
& magneſiæ cõfinẽ. Boebe autẽ locus ipſi lacui adiacet . Veꝶ ſicut Iolcũ
ad incremẽta dignitatis ꝑuectã ĩteſtinæ ſeditiones: & ãplius Tyrãnorũ
uiolẽtiæ deleuerũt. Ita & Pheras in ſublimi quãdoque faſtigio collocatas
Tyrãni funditus extinxerũt. Apud Demetriadẽ uero Naurus ãnis labi/
tur. Cõtinuũ aũt littus Iolcus appellat᷑. Hic etiã Pylaicos conuẽtus cele/
brabãt. At enim Artemidorus procul a Demetriade ſinũ Pagaſeũ ponit
ad ſubdita Philoctetæ loca. In ſinu uero Cicynethũ Inſulam eſſe dicit: &
eiuſdẽ nominis urbẽ admodũ puſillã. Deinceps poſſeſſæ a Philocteta ci
uitates nũcupãt᷑. Methonẽ ꝑfecto alterã a Thracia Philippus ſolo æq̃/
uit. Alterius ſane ĩ Pelopõneſo ſitæ: ſupra memoriã fecimus. Cõtra Ma
gneſios quidẽ frequẽtes ĩcumbũt Inſulæ. Nobiſiores ſũt Sciathus & Pe
parethus & Icus: & Aloneſus & Scyrus cũ eiuſdẽ nominis urbibus. Cla/
riſſima uero Scyrus eſt ꝑpter Lycomedis cũ Achille affinitatẽ & Achil/
lis filiũ Neoptolemũ ibi ꝑcreatũ & enutritũ poſterioribus ãnis . Philip/
pus amplificato Regno: cũ mari impitãtes cerneret Atheniẽſes: & illaꝶ
principatũ adeptos: & haꝶ & aliaꝶ ꝑpinquas ſibi præcipua fama nobili/
ores reddidit. Nam cũ ꝑ impio decertaret: ante omnia uicinas inuaſit: &
quẽadmodũ maiorẽ Magneſii agri tractũ & Thraciæ. Reliquaſq; circũ
circa terras Macedoniæ iuri adiudicauit. Sic & appoſitas Magneſiæ In/
ſulas ademit: & ignotas prius nobilitauit: & bello ponũdas effecit. Itaque
de Scyro potiſſimũ uetuſtatis ſermo cõſtat: & talia ꝑ ora hominũ rumiſi
cant᷑: ueluti capraꝶ maxiæ Scyriaꝶ uirtutes. Lapidũque Scyrioꝶ oppor
tunas indagines maxie uariæ ueluti metalla: & irẽ Cariſtii marmoris &
Deucollii & ſynadici & hieropolitici ſpectare licet in urbe Romana: inte
gras ſcilicet columnas lapideas ĩgẽtiſq; magnitudinis tabulas tãtæ uarie
tatis ſaxoꝶ: qbus ipſa ciuitas adornat᷑ abũde: & priuatim & publice. Ex
quo candidi lapidis precia iã uilia facta ſũt. Poeta igit᷑ hucuſq; ꝑgreſſus
ſupiorẽ repetit Theſſaliã: a Dolopũ & Pidi ora ĩchoãs: q Triccẽ & Sca
ligerã paſcunt᷑ Ithomẽ. Hæc quidẽ Iſtieoꝶ telluris exiſtũt: q ſuperiori tẽ
pore (ut aiũt) Dorici uocabant᷑. Cæteꝶ cũ illã Perrhebii occupaſſent: qui
& Iſtieã Euboicã ſubuerterãt: & eius Incolas ĩ cõtinẽtẽ abſtraxerãt: cũ tã/
ta ſane eſſet inhabitãtiũ Iſtieoꝶ mł'titudo: ab illis hoc regiõi nomẽ ĩpoſu
ere. Appellãt etiã Dolopiã ĩferiorẽ Theſſaliã oppoſitã recte macedõiæ:
ſicut & ĩferiorem ĩferiori. Eſt quidem Triccæ: ubi Aeſculapii templum
extat uetuſtiſſimum: & claritate celeberrimum: & Dolopibus & Pindo
adiacentibus locis confine. Ithome autem eo quo Meſſenia urbs nomĩe
dicitur: quã nõ ſic proferri oportere cõtẽdũt: ſed primã auferri ſyllabã
ſic enim prius appellatam quæ nũc ĩ Thamas uocabulum trãſmutauit

locũ munitũ & ualidũ: uereque Scaligerũ iter quattuor castella sitũ tãq quaternis a lateribus iacẽtia Triccam & Metropolin & Pellineũ & Gomphos. Verũ Ithome Metropolis regiõi addicta est. Ipsa uero Metropolis prioribus ãnis tribus habitata erat oppidulis & quidem obscuris postea plures assumptæ urbes sunt e quibus una fuit Ithome. Enimuero Callimachus in Iambico carmine Veneres nũcupauit. Dea enim non una ẽ: sed castniensem reliquas superare cunctas. Vel eo sapiendi genere: qd sola sues immolandos acceptos admittit. Atque siquis alius: ipse peritissimus extitit: & per omnẽ eius uitã (ut ipse inquit) hæc fabulis tradere uolẽs. Posteri uero redarguerunt nõ unam Venerẽ modo: sed plures hũc immolãdi ritũ approbantes admisisse. E quibus unã esse in hac ipsa Metropoli. Nõ unam quoque ex urbibus additis: ad eã habitãdis esse Ominium hũc morẽ tradidisse. Est & Pharycadonis urbs in Istieorũ plaga per quos Penæus fluit: atque curalius. Curalius quidem templum Palladis Ithome præterlabẽs: Penæum intrat. Ipse uero Penæus (ut diximus) oritur ex Pindo a sinistra relinquens Triccen: & Pellineũ: Pharycadonem. Penesque Atracẽ Larissamque defertur. Acceptisque Thessalicæ telluris amnibus: per Tempe ad erũpendum progredit᷑. Oechaliam uero urbem quæ Euryti dicit᷑: & in hisce locis: & in Euboea & ĩ Arcadia esse: scriptores memorant: & alio pacto nomẽ illius permutant: quod in exponendis Pelopõnesi rebus diximus. Hos autem in quæstionem deducũt præsertim quænam ea fuerit: quæ ab Hercule capta est: & quã scriptis declarat ille qui Oechaliæ captiuitatem uersibus ædidit. Hæc nãque loca Aesculapii filiis subiecta cecinit. Porro Eurypylo terram subditam ait: orteniumque colunt quos fons Hyperæa tenebat Asteriũque habitant: fastigiaque alba Titanii: Ormenium igit᷑ hodie uocat᷑ Orimnium: uicus qdem sub mõte Pelio: ad sinum pagaseũ sub illis urbibus: quas Demetriadi habitatas: addictas esse commemorauimus. Boebeidẽ uero lacum ꝓpe esse oportet quãdoquidẽ Boeba ex circũadiacentibus Demetriadi urbibus una fuit sic & ipsum Ormeniũ. Abest aũt a Demetriade Ormeniũ stadia septẽ ac uiginti itinere terræstri. Locus quidem Iolci ĩ uia situs: lõge a Demetriade stadia septẽ semotus ẽ. Ab Armenio aũt reliquis uiginti. Scepsio aũt teste: Phœnix Ormenii ortus ẽ. Indeq; patris cõspectũ Amyntoris: Ormenide fugiẽtẽ Phthiã ad Peleũ sese regẽ recepisse. Ormeniũ uero Cercaphi filiũ Aeolo prognatũ hũc ædificasse locũ. Ormeniũ duos procreasse filios Amyntorẽ & Euemonẽ e quorũ altero Phœnicem. Ex altero uero Eurypylum ortos esse. Successionẽ qdẽ cõmunẽ Eurypylo: de patria egrediẽte Phœnice: fuisse seruarã. Sic eni scribit cũ primum fecũdam ouibus Ormeniũ liqui ꝓ eo ꝙ ẽ. Græcia omissa mihi

famosis plena puellis Cæteræ Crates phocensem extitisse Phoenicem af ferit ductis ex Galea Megetis coniecturis:qua i nocturnis excubiis Vlyxem usum poeta testatur:quod Ex eleone Amyntoris Ormenide Autolycus rapiens uallatas pforat ædes. Eleonem enim i Parnaso oppidulũ quoddã esse. Amyntorem uero Ormenidẽ nõ aliũ sane dici nisi Phoenicis genitorem. Autolycumque Parnasi icolã res uicinorum furto surripuisse. Quod cuiuscũque furis cõmune officiũ est: non lõginqua surripere:& Toechorychin idest parietes pfforare. At enim Scepsius ait nullum Parnasi locum mõstrari Eleonẽ appellatũ sed Neonẽ:quã scilicet post Troianum bellũ habitatã fuisse refert. Nec uero uicinorum parietes solũ a furibus pforari solere:Multaque præterea sũt alia quæ dici possent: sed in hisce amplius imorari uereor. Alii Exeleonem scribũt. Ipsa uero Tanagræ tellurisest. Illud autẽ argumẽto est:rem absurde dici cũ sic referat. Dehinc se etiam fugiẽs per Græciã:Phthiã profectus est. Fons uero ipse Hyperea in Pheræorum medio oppido Neraleusa cõsistit. Titanus autẽ idest calx ab eo quod illi accidit nomẽ est assequuta. Ager enim albicãs natura existit Arnæ proximus. Nec procul ab iis Asterium est. Hi quidem huic parti affinis esse dicunt qui Polypoetæ subditi sunt:

Quique Argissã habẽt:Gyrtonẽ deinde colebãt.
Orthen Elonãque urbẽ:niueãque Oloossonem.

Hanc sane regionẽ primum coluerunt Perrhebii:fruentes parte maritima & Penæo usque ad illius ostium & Gyrtonẽ in Perrheborum plaga. Inde Lapithe illos affligẽtes mediterraneã: flumini uicinam orã occuparũt. Ixion:filiusque Perithous qui Pelium ui occupauit. Eius persequẽs occupatores centauros. Durã sane agrestemque nationem. Eos igitur electos e Peleo ad Ethicas compulit. Lapitis autẽ campestria concessit. Eorũ aũt partem olympo propinquam Perrhebi tenuere. Nonnullis uero in locis omnes promiscuas domos habuere. Igitur Argissa quæ nunc Argusa uocatur:Penæo adiacet. Cui superimminet Atrax in stadia quadraginta: & ipsa fluuio proxima. Regionem uero fluuiatilẽ mediam circũtenebant Perrhebi. Ortã sane quidã Phalãnæorũ arcam esse ferũt. Phalãna uero ciuitas Perrhæborum iuris est. Apud Tempe Penæo finitima. Perrhebi autẽ cũ Lapitharum potẽtia fracti essẽt: maiori ex parte in montana profugerunt:Pindo uicina:& ad Athamanes & ad Dolopes. Argiui autẽ cæterosque Perrhebos Larissen in suã ditionẽ redegerunt iuxta Penæũ cõsidentes:Illorumque uicini fertilissimam quidẽ pascentes agri partẽ:nisi siqua curua nimis uallis Nessõidi ppiqua lacui fiat:quã ãnis stagnãs arã di facultatem Larisseis interciperet. Eam tamen iacturam postea Larissei cõstructis aggeribus emẽdauere. Interim igitur isti Perrhebiã occupantes

tenebāt & tributa exigebāt: donec Philippus locoꝝ potitus ē. Larissa quoque Ossae locus est: quae pēsilis aut obliqua dicitur a plerisque est & alia in Creta ciuitas: quae hodie quoque Hierapygiae cōfinis habitatur: a qua subiectus cāpus Larissius uocatur. Est & ī Peloponeso Argiuoꝝ arx Larissa. Eleoꝝ quoque agrū Dimāque disterminās Larissus fluuius est. In eadem quoque Larissa urbē in cōfinibus esse: Theopōpus scriptis testatur. Et ī Asia Larissa Phriconia ē iuxta Cymā: & ad Troados Hamaxitū. Est & Ephesia & Ensyna Mityline ad stadia quinq̄gita. Larissae petrae sitae ad Methymnē uia. In agro quoq; Attico Larissa est. Trallibus quoq; uicus est: longe distās triginta stadia: Supra oppidū ad Caystri cāpū: qua p mediterraneā itur ad Isodromae matris tēplū sitū habēs simile: locique uirtute ipsi: quā diximus pēsili Larissae. Nā & aquaꝝ bonitate & uinetorum specie praestās ē. Forsitan aūt & Larissius Iuppiter hinc cognomē assumpsit. Ad sinistras quoq; pōti ripas Pagus ē Larissa nomie: extremis Haemi finitimus. Est & Oloosson ciuitas: quae Leuca uocat idest Alba: cū in Alba consistat Argila & Elona: ambae Perrheboꝝ urbes & Gumnus. Et Elona quidē in Lemonem nomē pmutauit hodie diruta iacēs. Vtraque uero sub Olympo iacēt: nō pcul ab Eurota fluuio. Quē q̄dē poeta uocat Titaresiū. De isto & de Pherrhebis deiceps poeta cecinit q̄ndo dixit.

Viginti atq; duas guneus Cypho egerat alnos
Sunt Enienes ei comites: foresq; Perrhebi.
Dodonē hi sedes circūposuere niualem.
Armaque iucūdi Titaresi pulchra colebant.

Haec igit loca dicit Pherrheboꝝ ab Hestieoꝝ ora: in parte comprehēdētia. Subiecti quoq; fuere Polypoto ptim. Perrhebica tamē illa Lapithis attribuit: cū promiscue habitarent: & plana tenerētur a lapithis: & in hoc tractu natio Perrhebica maiore ex parte illis subiecta foret. Montana uero in Olympum uergētia atq; tēpe: ab ipsis Perrhebis incolerent: sicuti Cyphus & Dodona: & plaga Titaresio finitima q e mōte Titaro Olympi uicino labēs: ad plagā Tempe contingētem Perrhebiae quodāmodo pertinētem: ī Penaeū effluit. Penaei quidē perlucentes aquae sunt. Titaresii uero crasse quadam ex materia. Qua ex re factū est: ut illi nō commisceat: quin instar olei desuper fluat. Inde cum sic mixtim cohabitent Simonides Perrhebos & Lapithas uniuersos Pelasgicos appellat: ī orientē uergentes: ad Gyrtonē & Penaei ostia: ad Ossam & ad Peliū: & quae circa Demetriadem: & quae in Regione campestri sunt Larissam: Crannonē: Scotussam: Mopsium: Atracem: & adiacētia Lacui Nesomedi & Boebeidi: de quibus paruam sane mētionem poeta fecit: quoniam alia quidem necdum habitabantur. Alia uilia quaedam erant habitacula propter alia

atque alia uariis in tẽporibus inducta diluuia. Neque Nesonidem Lacũ meminit:sed Boebeidem tãtum qui longe minor est. Hoc quidem solo manente.Illo uero queadmodũ consentaneũ est:non ita: cũ modo exun/det modo deficiat.Scotusæ uero recordationẽ fecimus:cum de Dodona sermonẽ haberemus & de Thessaliæ oraculo:quia hoc in loco fuerat.In Scotusa autẽ locus ẽ:quẽ Cynos cephalas idest canis capita uocãt. Vbi Romani ac Etoli duce. T.Flaminio:ingẽti prœlio Philippum Demetrii filium:& Macedoniæ regẽ uicere. Tale quiddam & in Magnesiis acci/dit.Eorũ enim locis compluribus dinumeratis: ne unũ quidẽ Homerus Magnesiũ nominauit sed eos tantũ:quos Cece ac nulla nota cognitos in/dicat.Q ui Penæũ inqt frõdosumq; peliũ incolebãt. Sed tamẽ circa Pe/næũ atq; peliũ habitabant:& Gyrtonis incolæ:quos in numero ille colle/git & Ormenii:aliiq; permulti procul etiã a Pelio. Tamẽ Magnesii erãt sumpto ab Eumelo primordio: secundũ posteriores homines. Assiduis igit̃ transmigrationibus:& regũ permutationibus urbanagz: & iquilinorũ permixtiones & nominum & gentiũ cõfusiones obuenisse uidet̃.Eapro/pter aliquando exoritur ambiguitas:sicuti de Crãnone ac Gyrtone hoc ipsum primo factũ est. Antiquitus enim Gyrtonii Phlegyæ uocabantur ab Ixionis fratre Phlegya. Cãnonios aũt Ephyros dicebat.Ex quo nata ẽ dubitatio ob ipsius poetæ carmẽ.Cũq; Ephyris ãbo de thrace scuta gere bãt.Seu post magnanios phlegyãs quosnã uelit eloq; Postea & hoc idẽ in Perrhebis & Athamanibus obuenit. Homerus nanq; eos:ut inuicem finitimos coniunxit.Etiã diutius Athamanũ sedes Dotio in cãpo locatas a posteris extitisse ferũt.Istud autẽ prope dictã nuper Perrhebiã ẽ atque Ossam:Lacũque Boebaidem in media quodãmodo Thessalia:propriis quidẽ iclusũ collibus.De quo Hesiodus hunc in modum inquit.

Sola habitant Dotii geminis in collibus arui /
Permultis coram plantam sibi uirgo seuera.
Boebaide in stagno lauit.

Athamanes igitur in Oetã montẽ expulsi a Lapithis magna ex parte fu/erunt.Hac autẽ in plaga magna imperitabant potẽtia:cũ quãdã agri par tem Doticis & Maliẽsibus ademissent usq; Heracleã & Echinũ.Pars ue ro eorũ circa Cyphũ Perrhebotz montẽ:ubi eodẽ quoque est pagus no/mine permanserũt.Q uædam autem Perrheborũ multitudo ad Olym/pi tractũ progressa in occasum spectantẽ simul illic contractas sedes ha/buerunt Macedonibus finitimas. Nõ parua uero eorũ manus ad Pindũ & Athamaniæ mõtes confugit.Nũc autẽ nimiũ aut nullũ potius ipsorũ restat seruatũ uestigium.Eos uero Magnetas qui a poeta i ultimo Thes salicorum catalago dinumerantur existimauerim Macedonibus Pieriis

7

uicinos qui intra Tēpe a Penæo atq; Ossa usq; ad Peliū trās Penæū lo-
ca habent maritenus. Illis igit̄ Homoliū siue Homolin. Nā utroque mō
dicit̄: attribuemus In reꝶ autē Macedonicarū cōmemoranōe dixius: pe
nes Ossam esse ad Penæi ortū per suū ad Tempe cursum. Si aūt iuxta
ꝓximum littus Homolio progrediere. λόγον ἔχει. ὥστε τὸν ῥίζοντε
πρόσνέμειν. καὶ ἔρυμνας ἐν τῇ ὑπὸ φιλοκτήτου παράλια κείμενας. sub
Philoctete & sub Eumelo. Hoc ipsum igit̄ dubiū incertūq; reliquat̄. Lo
coꝶ quoq; series deinceps ordīe positoꝶ: tenus Penæo nō certa dicitur.
Cumq; loca ignobilia sint nec nos illa multifacere debemus. Tamē ri-
pā Sepiacā tragœdiarū scriptores uulgarūt: posteaque collaudarunt cū
ibi Persaꝶ classis īterierit: & in nihilum omnino redacta fuerit. Ripa q-
dem ipsa saxosa est. Inter illam uero uicūque Casthaneū: sub Pelio loca-
tum littus iacet. In quo classis ipsa Xerxis: cū staret ī āchoris: īgēti flante
Euro: partim ī terram Elisa e uestigio dissoluta est. Partim quidem ad ꝓ
nuntē locū asperum īflicta circa Pelium: partim uero ad Meliboeū: par-
tim denique ad Casthaneam oram periit. Totum autem nauigationis
spatium Penæi stadia octoginta immane ac sæuum est. Tale est enim ac
tantum Ossæ interuallum. Intermedius autem sinus est stadia intra du-
cēta: ī quo Meliboea sita est. Totus autem a Demetriade ad penæum īsi
nuatus ē amplior stadia mille. Ad Euripū uero stadia dnum millium &
octingentum. Rursus ab Euripo stad̄ trecētum & quinquaginta. Hiero
nymus quidē campestrem Thessaliæ ac Magnesiæ circuitū stadiū triū
millium esse demōstrat a Pelasgis habitari solitū Expulsosque inde illos
ī Etoliā a Lapithis. Cāpū aūt Pelasgicum mō nūcupatū existere ī larissa
& Gyrtone & Pheris. Ibique esse Mopsiū & Boebē: & Ossam & Homo-
len & Peliū & orā Magnesiā. Vocatū autē Mopsium nō a filio Tiresiæ
Mopso uate. Sed a Mopso Lapitha Argoñautarū nauigationis comite.
Alius itē Mopsus fuit: a quo Atticā appellauere Mopsopiā. Hæc quidē
singulatim de Thessalia. Ipsa qdē omnis priori sæculo Pyrrhea ab Deu
caliōis uxore Pyrrha nominabat̄: & Hemonia ab Hemone: a cuius filio
Thessalo Thessalia uocata est. Quidā sane Bifariā diuiserūt. Ipsam qdē
partē in Austrum spectantem Deucalioni ī sortē obuenisse dichitantes.
Ipsumq; a matris nomine eam Pandoram uocitasse. Reliquā uero He-
moni: a quo Hemonia est dicta. Transmutato deinde nomine. Hācqdē
Helladem siue Græciam ab Deucalionis filio Hellene. Reliquam uero
Thessaliā ab Hemonis filio dici cœptam. Alii uero uenıētes ab Ephyra
Thesprotidis Antyphum & Philippū ꝓnepotes Thessali Herculege
niti ab Thessalo coꝶ ꝓgenitore: Regionē aūt Thessaliā nomiasse. Eam
quoq; aliqn̄do Nesōidē dixere qdā sicut & Lacū a filio Thessali Nesōe.

Ecimus liber Eroliā continet & circūiacentes Insulas. Cretā etiā omnē. In qua maxime īmorat̃ Iusciuile illius edisserēs: & Curetum & Ideorum insuper magistrorum in eadem genesin & honorificentiam & orgya prosequēs. Priuatam etiam prosapiam suam Strabo ex Creta repetit: præterea positas circū Cretam insulas multas numero in libro existentes. Inter quas & Sporades sunt: & de Cycladibus nōnullæ.

Ostq̄ Euboea ad hoc totū littus opponitur: quod a Sunio tenus Thessalia protendit̃: exceptis extremis utrinq; affine uidet̃. Vt ipsum Insulæ tractum ad ea quæ dicta sunt cōtinēter adiungamus Postmodū ad Erolicā plagā. Acarnanicāq; trāsire: quæ de Europæ partibus restāt. igit̃ Insula a Ceneo ad Gerestum mille ferme ac ducētis stad̃ oblōga porrigitur: eius latitudo haud sane æqualis ē. Ad summū uero ad cētū & quinquaginta extēditur stadia. Itaque Ceneum quidē secūdum Thermopylas: eaque quæ extra Thermopylas sūt paulū abest. At Gerestus atque Pera lia corā Sunio. Atticæ igit̃ atq; Boetiæ: agroque Locrēsi medio Euripo: cōtra respondet & Moliēsibus. Cæteꝝ propter angustam eius formam lōgitudineque prædictā maiores nostri quōdam Macrin illam nominauere. Cumque curua sit. a Chalcide maxime in continētem applicat̃ terram: & Aulidē agri Boetii locum Euripūque efficit. De quo longiorem produximus orationem. Deque locis fere inter se inuicem per freta diuisis & ad continētem: & ad Insulam contraiacētibus ex utroque Euripi latere: & intus & extra: quod si quid omissum fuerit: impræsentia apertius supplebimus. Ante omnia caua Euboeæ oræ esse pars dicitur: quæ inter Aulidē: Gerestumque continet̃. Plaga nāque maritima ī sinus formam flectitur Chalcidi uero propinqua curuatur. Iteꝝ in ipsam spectās continētem. Cæterum nō tātum Macris sed etiā Abātis uocabat̃ Insula. Poeta igitur cum in Insulæ mentionem uenit: nūq̄ Euboeenses: semper autē Abātes dictitat: Euboeamque colūt spirātesq; robur: Abātes & illud pariter comitātur Abātes. Vt autē scriptis affirmat Aristoteles: profecti de Aba Phocidis ciuitate Thraces Insulam incoluere. Vnde illius inquilinos Abantes appellatos. Sunt qui ab heroe dicāt nominari: sicut heroice idolis matrōam Euboeā ei cognomē tradidisse. Fortasse item quēadmodū & ī littore situm ātrū quoddā ī Aegeū uergēs Aula bouis uocat̃: ubi Io Epaphū peperisse fert̃: eadēq; ex causa hoc nomē adepta fuit Insula: quā etiam Ochā uocauere eodē quo mōs nomine. Qui ibi existētes reliquos magnitudīe superat. Ipsa quoq; Hellopia nominata ē ab Ionis filio Hellope: siue ab Aecli & Cothi fratre ut alii perhibent: qui aliam etiam

cõ didisse Hellopiam dicit̃ i ea quæ nominat̃ Oria Istiæa terra iuxta mõ
tem Telethrium & Istiæã adeptus esse Periadẽque & Corinthũ:& Ede/
psum & Orobias:ubi ueracissimũ est oraculũ. Fuit & Selenuntii Apolli
nis oraculum. Verũ Hellopenses Istiæã transtulerũt:& urbẽ amplissimã
reddiderunt:uiolẽtius ingruẽte Tyranno Philistide post tẽ ad Leuctra
gestam. Constructum autem a Philippo Oretanorũ Tyrãno Philistidẽ
Demosthenes scribit. Sic enĩ a posterioribus uocitari cœptos Istiæenses:
& urbs ipsa pro Istiæa Oreus appellata. Aliqui referunt Istiæam ab Istiæ
ensi populo seu tribu translatã ab Atheniensibus:sicut ab Eretriæis Ere/
triã Theopompus autẽ scriptis testat̃ suis cũ Pericles Insulæ potitus es/
set Istiæenses i Macedoniã. Ita enim ex fœdere cõuenerat migrasse. Duo
deinde Atheniensiũ milia Oreũ habitatũ aduentasse. Istiæensium sane
antea ciuitatẽ extitisse. Eã uero sub Thetrio mõte drymo iacere Insulã.
Sic enim uocat̃ iuxta callantẽ fluuiũ excelsa in petra. Itaq; cũ Hellopiẽ/
ses mõtani essent:qui prius inhabitarant : hoc illi urbi esse forsan nomẽ
impositũ. Oros enim montẽ indicat. Hoc etiã in loco educatus Oriõ no
mẽ adeptus esse uidetur. Sũt qui Oretanos: cũ propriã ciuitatẽ haberẽt
ab Hellopiensibus bello superatos: ad Istiæenses transgressos:cũ eis soci
aliter habitasse:cũq; una utrisque ciuitas facta fuisset:ambobus uosos es/
se nominibus:sicuti Lacedæmon & Sparta eadẽ est. Antea dictum est:ut
Istiæensis multitudo Thessaliã habitans:ab eis qui hac ex ora diuulsi fu
ere uocabulum assecuti sunt. Postq̃ uero Hellopia eo nos adduxit:ut ab
Istiæensibus & ab oreo captaremus initiũ: quæ deĩceps locis ipsis finitia
sunt exponamus. Est sane in hæc oreo Clæneum promõtoriũ affine. Su/
per illo quæ Dium:& quædã Athenarũ ciuitas Diades ab Atheniẽsibus
ædificatæ:quæ freto incũbũt.ad Caunum. Ab Dio uero cane Aeolii tra/
ctus frequentes habent habitatores. Hæc que ipsa loca Istiææ circũadia/
cent. Insuper & Corinthus exile oppidulũ mari proximũ. Penes uero ẽ
Budorus amnis:cuius appellationis montẽ habet Salomin i Atticã pro/
spectãtem. In ripa itẽ sub monte Carystus consistit:cui uicina sũt Styra
& Marmarium. In quo Carystiarũ calumnarũ Latomia idest lapidũ exci/
sio est:ubi Apollinis Marmarini tẽplum ẽ. Eo ex loco nauigatio ad Aras
Araphenias habet̃. Ad carystũ lapis nascitur:quẽ pectũt nent texunt. In
de mantilia conficiunt̃ egregie contexta. Ea ubi sordescũt in flãmã pro/
iecta non secus emundãtur:q̃ si maculas elueris:loca ista deductis a tetra
poli circa Marathonem & Styra colonis habitata fuisse memorãt. Euer/
sa uero funditus Styra esse ab Atheniẽsiũ duce Phedro:cõstat in Malia
co bello:locũ quidẽ Eretrii occupãt. In Laconica enã Carystus i Arcadiã
uergẽs locus Aegyis extat a quo uinum Carystium ab Alcmane poeta

celebratur. Nulla ĩ nauium catalogo Gerasti mentio fit. Poeta tamẽ eius meminit illuc hospitio noctu uenere Gerastum ĩdicat autẽ quomodo ex Asia in Atticã trãsmittẽtibus: Sunio proximus opportunus iacet locus: Tẽplũq; habet Neptũni illa ĩ regiõe celebratissimum: egregiaq; domicilia. Secũdũ Gerastũ uero Eretria ciuitas ẽ totius Euboeæ ãplissima post Chalcidẽ: dehĩc Insulæ Metropolis: Chalcis quodãmodo sup ipso Euripo sita: utriusq; moenia Troianis temporibus ãtiquiora posuisse dicũtur Atheniẽses. Post res uero Troianas Aeclus & Cothus ex Athenis profecti habitauerũt: ille quidẽ Eretriã: Cothus uero Chalcidem. Eoleses quoque ex Pẽthili exercitu: ĩ Insula magna ex pte mãserũt. Priscis etiã ãnis Arabes Cadmi comites eo traicientes habitarũt. Istæ igitur ciuitates eximiis amplificare fortunis: Insignes ĩ Macedoniã emisere colonias. Nam Eretria urbes circũ Pallenẽ & mõtẽ Atho ædificauit. Chalcis aũt attributas Olyntho cõdidit: quas Philippus diruit. Italia quoq; atq; Sicilia pleraq; a Chalcidensibus posita loca tenet. Hæ aũt Coloniæ tũc missæ fuerunt Aristotele teste. Cũ Hypoboræ ĩ gubernanda ciuitate plurimũ poterant. Illius nãq; præsules erãt uiri principes ex magnis cẽsibus optimates habiti. Ea uero tẽpestate qua Alexãder traiecit in Asiã: dilatato urbis ambitu intra urbes assumpsere Canethũ & Turipũ: super pontũ turres portas murũque construẽtes. Chalcidis autem urbi campus quẽ Liladũ appellant adiacet: iti quo calidarũ scaturigines aquarũ erũpunt ad curandos morbos aptissimarũ. Quibus Corn. Sylla Romanorũ Imperator est usus. Aderat quoque admirabile æris ac ferri cõmune metallum: quale nusq̃ peruenire memoriæ prodit. Hoc tempore utrũque prorsus euanuit. Tota uero Euboeæ Insula terræmotibus facile percutit: præsertim in ora Euripo uicina subterraneas uẽtorum agitationes admittens: qualiter & Boetia & loca cætera de quibus antea memoriam lõgiore fecimus oratione. Ob talẽ casum etiã eo nomine quo Insula oppidũ absorptũ fuisse uulgat. Cuius Aeschylus in potitio glauco meminit Euboicã curuaturã ad Cenei Iouis ripã: circa ipsam miserãdi lichietumbã. Chalcis aũt eiusdẽ appellationis in Etolia quoque dicitur Chalcida Littoreã simul & Calydona petrosam & alia Eleo nunc ĩ agro prætereunt crunos: & Chalcida pone petrosam: qui a Nestore cũ Telemacho propriã repetebãt patriã. Eretriẽses sane ab Eretria quæ e Macysco Tiphylliaca descẽdit deductos esse quidã scriptores affirmãt. Aliq nero ab Atheniensis ore Eretria: quæ nũc fotũ ẽ. Apud Pharsalũ etiã alia est Eretria. In agro quidam Eretrico urbs erat Tãpiæ Apollini consecrata. Cui ædẽ ipsam sacrã (ut aũt) Rex Admetus struxit penes quẽ phoebũ mercede famnlatum esse uulgat nõ pcul ab Euripo: Eretriã ãtea Melaneidẽ uocitatã fuisse: cõstat

& Arotriam. Huius sane uicus est Amarynthus itra stadia septē a mœnibus. Vetustā igit̃ urbem solo deiecere Persæ instar sagenæ icolas icludētes: ut Herodoti uerbis utar. Tanta Barbarorū multitudo muro sese circūfuderat. Adhucque fundamenta monstrātur: & antiquā uocāt Eretriā. Ea uero quæ hoc extat tēpore postea superædificata fuit: quātā autē superioribus annis potētiam Eretrienses habuerunt. ea testimonio colūna est: quā in Dianæ Amarynthiæ tēplo aliquando erexerāt: cuius hæc ē inscriptio tribus armatorū milibus sexcentis equitibus: sexaginta curribus pōpā factitatā. Andrios itē Teniosq; & Cios Insulasq; alias suæ ditioni subiectas habuere. Aduenas quoq; ab Elide Incolas habuerūt. Vnde & .R. littera non solū in exitu uocabulorum: sed etiā i mediis crebro usi fuere syllabis sicut ab Comediarum scriptoribus illudūtur. Est etiā Oechalia Eretrici uicus agri: deleti uero ab Hercule: superfūt reliquiæ oppidi: hocq; ipso uocatæ fūt nomīe Echalia apd̄ Trachinē. Altera penes Tricē. Alia in Arcadia: quā posteritas appellauit Ardaniā. Vna itē in Etolia iuxta Eurytanas. Hac igit̃ tēpestate Chalcis proculdubio dignitatis pricipatū reportat & Euboeæ Metropolis ipsa prædicat̃. Secundo uero in gradu Eretria præstat. Istæ etiā ciuitates ad pacē bellūque gerēdū ingēti dignitate antea pollebāt. Adeo ut etiā philophānbus amœnū trāquillū que suppeditēt diuersorium. Testis sane est Eretricorum philosophorum schola: quæ Menedemi ductu & autoritate Eretriæ constiterat: & prius etiā Aristotelis secta qui ad Chalcidē uersatus est: quoad uita functus ē. Hæ uero ciuitates diu magis ac magis iter se cōcordes tenuerūt anios: Orta aūt subinde de Lelāto cōtrouersia: nō tamē sic in bello prius constituere: ut cūcta pertinaciter agerēt: quinimmo ea fœdera cōtraxere: qbus una certamē sisterēt. Illud etiā in Amarynthio delubro colūna quædā idicat: ita proloquēs Eminus iactādis nequaq̄ uti: quoniā i bellicis usibus & armaturis: unica neque est neq; fuit consuetudo. Verum nōnulli lōgis utūtur iactibus: sicun sagittarii & funditores & iaculatores. Aliq autē cominus pugnāt: ueluti qui gladiū quique spicula intendūt. Duplex eni hastarum est usus. Vnus e manu: alter i manu ueluti iacula qualiter & contus utrūque præstant usum. Nā & collato gradu & emisso utimur cōto: Quā quidē ad tē & sarissa ualet & hyssum Euboici & ad pugnā statariā & ad iactū e manu agitādum bellatores optimi fuerūt. Hastis (ut inquit poeta) nitētis utebātur porrectis alacres frangunt thoracas ahenos. Fraxineis hastis bellatores: uaria forsan erāt iacula: qualē Peliadē Achillis idest fraxineam fuisse: par est ut est apud poerā: concutere hāc solus cognorat Achilles. Adiecit alius dicēs hasta iaculor: quantū ne alter qdē sagitta & pugiles i singulari prœlio iaculis utētes prius cū hastis itroducūt: deide

Eminus

Cominus

incursant ensibus. Pugnãtes autẽ cominus illi dicunt: qui nõ modo gladio: sed etiã hasta e manu cominus utant ut idẽ ait ferratã intorquẽs hastã sua membra resoluit. Euboicos igit hunc in modũ hastis utẽtes idunt. At de Locris cõtraria cõmemorat: nõ i statario prœlio bellica curant opera sed arcubus certãt. Oraculũ etiã Euboicis redditũ profertur.

Thessalicus sonipes præstat: mulierque lacæna.

Quique Arethuseos haurit uir fonte liquores.

Chalcidẽses explicans uti uiros præstantissimos. Ibi est enim Arethusa. Euboici autẽ amnes nunc sũt Cereus & Neleus: e quorũ altero siqua pecus potauerit alba efficitur. Ab altero uero uellus atrũ contrahit: ac hoc idẽ & ad Crathin fluuiũ accidere fertur. Euboici e Troia redeuntes domũ: in Illyricos eiecti uidelicet Abãtes. Aliqui per Macedoniam penes Edessam substiterũt: sumpto socialiter ꝓ eorũ hospitibus bello. Vrbem que Euboeã condidere: cuius nomis & altera in Sicilia fuit: quã Chalcidẽses idigenæ ædificauerũt. Gelõ uero Rex expulsis eã inqlinis eximanit. Fuit & Syracusanoꝝ castellũ: & in Corcyra erat Euboea: & i Lemno locus & in Argiua terra tumulus quidã. Quãdoquidẽ Aetoli & Acarnanes & Athamanes loca Thessaloꝝ: & Oetæoꝝ in occasũ uergẽtia tenẽt: si & hi ipsi appellandi sunt Græci: de iis explicare nobis restat: ut uniuersum Græciæ circuitũ habeamus. Adiiciamus etiam finitimas præsertim Græciæ Insulas quas icolũt Græci quot necdũ oratione circuimus. Aetoli & Acarnanes igit inuicẽ cõtermini sũt. Inter quos medius ẽ Achelous ab Septẽtriõe & Pindo i Austrũ fluẽs: & ꝑ Agreos gẽtẽ Etolicam & Amphilochos. Acarnanes sane & occidẽtem partẽ habẽt fluminis usq; ad Amphilochiũ sinũ Ambraciũ: & Accii Apollinis tẽplũ. Etoli autẽ ad orientẽ tenus Locris Ozolis: & Parnaso & Oetæis. In mediterranea uero: partibusque in Septẽtrionẽ uergẽtibus supimminent. Ex Acarnanibus quidem Amphilochi: ex his ipsis Dolopes & Pidi accolæ. Ex Etolis aũt Perrhebi & Athamanes & Enianũ porno quædã Oetã habitãtium. Australe sane latus & Acarnanicũ similiter & Etolicũ ipso mari persundit: quod Corinthiacũ efficit sinũ: quẽ Atheolus amnis influit: q & Etolorũ & Acarnanũ littoris terminus est. Superiori uero tẽpore Thoas appellabat ipse Achelous: utque dictũ ẽ. Alter itẽ eiusdẽ nominis Achelous est apud Dymam & apud Lamiã. Huius ostium fluminis Corinthiaci sinus minũ effecit: ut aiunt. In Acarnania uero urbes sũt & Anactorium i Cheronneso conditũ: penes Actiũ & Nicopoleos emporiũ ætate nostra ædificatæ: & Stratus ꝑ quã ad stadia supra ducẽta aduersa nauigatio est per Acheloum flumẽ: & Enea & ipsa fluuio uicina. Antiqua quidẽ inhabitata est & deserta æquali a mari Stratoque distãs interuallo. Altera aũt

hoc habitatā tempore ad septuaginta stadia supra illius ostiū absens. Sūt & aliæ Palerus scilicet & Alyzia & Leucas & Argos Amphilochium & Ambracia: quæ plurimæ immo uero cunctæ: Nicopoleos iuri attributæ sunt habitationes. Medio autē i itinere quo ex Alyzia itur Anactorium Stratus iacet. Etolorū uero ciuitates sūt Calydon & Pleuron: hoc tēpore ad humilē deductæ fortunā. Hæ uero pfecto quondā urbes Græciæ tamē erant. Iā sane bifariā diuisam fuisse cōringebat Etoliā. Nā & atiquā & Epicteton idest post quesitā dicitatiquā enī ab Acheloo usq ad Calydonis littus longe itra mediterraneā pertinentē planā & fructuosam ubi Stratus ē ac Trachiniū optimā tellurē habēs: Epicteton seu post quesitā Locris affinē usq Naupactū & Eupaliū. Asperā sane sterilemq tenus Oetæ & Athamanibus & deinceps montibus atq gēnbus: iā in Arcton uergētibus. Ingētē uero coracē idest coruū Oetæ pximū: habet Etolia & cæteris i medio iacētibus μαλαϲὸν Aracithū: ad quē nouā Pleuronē auctorē habitādā constituere omissa uetere penes Calidonē posita cū illa in cōposita sit atque frugifera. Qua tēpestate Demetrius cognomine Etolicus agrū diripuit. Supra Molycriā Thaphiassus & Chalcis montes admodū excelsi surgūt. In qbus posita sunt oppidula Macyma & Chalcis ipsius montis nomine: quā & Hypochalcidē uocant. Curium uero penes atiquam Pleuronem est: a quo Pleuronii Curetes (ut quibusdam uisum est) nominati fuere. Sed tenius fluuius e Bouiensibus inter Ophientes gente Etolica oritur qualiter & Eurytanes & Agræi & Curetes & alii. Ab initio quidem minime per Cureticam oram labitur: quæ eadem est & Pleuronia. At enim uersus orientem potius præter Chalcidē & Calydonem currit. Inde ad campestria Pleuronis antiquæ deflectens & in occasum permutans: eruptiones in meridiem uertit. Olim autem Lycormas uocabatur. Nessum hac in parte designatum portorem fuisse: occisū ab Hercule uulgat: cū itertraiiciēdū Dyanirā: uiolare conaret. Poeta etiā Olenū Pylenāque urbes Etolicas meminit. E qbus Olenus eodem quo Achaica nomie dicta: ab Aeolicis est diruta nouæ Pleuroni finitia. De eius agro autē certamē susceperūt Acarnanes. Translata ide Pylena i superiora loca: nomē quoq illi pmutauerūt & Proschiū uocauere. Hellanicus aūt eaꝝ nō nouit historiā. Cæteꝝ perinde ac antiquo adhuc i statu existāt mētionē facit illaꝝ. Quæ uero posterius & secundum Heraclidarū reditū cōditæ fuerint: eas in uetustaꝝ numero computat. Macyniū atq Molicriam permultā in toto fere uolumine leuitatē ostētās. Hæc q dē de Acarnanū Etolorūq regione sūmatim dicta sint. De ora uero maritima & adiacentibus Insulis: hæc sūt etiā assumēda. Ab ostio nāq & sinu inchoantibus Ambracio primus Acarnanum locus ē: Actiū eodēq

uocabulo & Apollinis Actii templum & promontorium nuncupatur:
quod sinus ipsius ostiũ efficit & exterius portum habet. A tẽplo autem
stadia quadraginta distat Anactorium ipso ĩ sinu cõditũ. Leucas autem
ducẽtis & quadraginta. Hæc uero in Acarnania plaga posita Cheronne
sus erat. Eã sane littus in continẽti poeta uocat oram e regione Ithacæ ac
Cephalleniæ Epirum idest continentem appellans. Hæc autem Acar/
nania est. Ideo cum continentis littus dicit: Acarnaniæ ripam oportet ac
cipias. Leucadis autem uentosæ quæ Neritus quoque dicitur: quam ce/
pisse Laertes asserit dicens Neritum in potestatem redegi: bonis instru
ctam mœnibus urbem: ripam Epiri idest cõtinentis Cephallenibus im
peritans quasque in catalogo refert Crocylam & Egilipem asperam eas
Corinthii a Gypselo & Gargaso missi occuparunt pariter cũ littore eti/
am ad Ambracium usque sinum progressi & Ambracia & Actorium
inductis cultoribus habitatum: & Cherõnesi terra angusta defossa. Leu
cadem in Insulæ formam redegerunt & ĩ eum locum transportata Ne/
rito: qui quondã fuerat Isthmus. Nũc uero fretũ & Euripus ẽ: põte iuga
bilis mutato nomine dixere Leucadẽ sumpto: ut reor a Leucate uocabu/
lo. Est enim albicãti colore petra in pelagus protecta atque Cephalleniã:
& Leucadi adiacens ueluti hinc accepto nomine. Habet insup & Apolli
nis Leucatæ phanũ. Ibi stultus fit qui ad se dãdos amores ualere credit.
Quo ĩ loco Sappho prima dicitur: superbe ab excelsa se deiecisse petra
stimulante cupidine sicuti Menander autor est. Præruptam nacta ĩ trã/
situ petrã cupidinis oestro pcita e summo præceps ruit ex animi tui sen/
tentia Rex imperiose. Menãder igitur primã saliisse Sappho ĩquit. An
tiquiores uero scriptores non Sappho sed Cephalum prius saltasse tra/
dunt: Prarolæ captũ amoribus Degoneti filiæ. Leucadiis uero mos erat
patriis ut ĩ Apollinis sacrificio: fontem quot ãnis aliquem auertẽdæ de/
orum iræ gratia de mõtis specula deiicerent. Ei quoque applicitis pẽnis
& auibus multimodis quibus leuari posset saltus ipse: perinde ac uola/
tus efficeretur: multosque circunstantes cadentem prius excipere naui/
culis: & pro uiribus conseruatum extra patrios fines emittere supersti/
tem. At scriptor Alcmeonidis epenelopes genitore Icario duos notos
esse filios scriptis suis prodidit Alyzeum atque Leucadium: eosque
cum patre Acarnaniæ regnum tenuisse. Ab eis igitur ciuitates nomen
accepisse testatur Ephorus: Cephallentes ab Insula Cephallenia uoca/
tos hoc aiũt tẽpore. Homerus autẽ cũctos Vlyxi subditos appellat: e q/
bus etiã Acarnanes existũt: cũ ĩqt ipse Cephallẽas secũ ducebat Vlyxes
Qui q; tenẽt Ithacã siluis & Neriton altis: q mons eo ĩ loco illustris ha/
bet. At ẽt e Dulichio Ethniadibusq; sacris. Cũ iter Ethniadas Dulichiũ

consistat:& illud Quiq; Buprasium & Helidem habēt: cum in Helide Buprasium existat:& qui Euboeā habēt & Chalciden atq; Eretriam:his ip sis in Euboea cōsistētibus:quéadmodum Troes ac Lycii & Dardani: cū & ibi Troes sint. Prætetea post Neritū dicit & Crocylā colút asperā que Egylipen & Zacithū & Samū & Epirū idest continētē. Epirū autē siue continētem dicere uult terrá e regione Insulaꝝ positá: simulq; cum Leucade & reliquā comprehēdit Acarnaniā:de qua hunc ī modū mētio nē facit. Bissenos pecudūq; greges Epirus habebat:cū ipsa Epirus quon dā illuc usq; protendebat & nomine cōmuni sic nūcupabat Epirus. Sa mū autem nunc Caphalleniá esse cū dicat. Circa Ithacæque Samiq; fre rū sub rupibus asperis. Per ipsum enī Epithetū nominis paritatē distin xit:cū nequaq̄ de urbe sed de Insula nomen posuerit. Quoniá cū Insula sit Tetrapolis:idest quaternas cōtinet urbes. Ex iis una est quæ Samus siue Same dicit utroque usitato uocabulo:ipsi enā Insulæ cōmuni. Quā do enī dixit:quotcūq; optimates Insulis imperitabāt. Dulichioq; Samen appellans Insulā quā primo Samū uocauit. Apollodorus autē ait p adie ctiuū distinctionē ab eo nomis fieri. Nā cū Samū dicat asperā Insulā di ci. Interdū uero cōtra scribi oportere. Dulichio Samoq; nō aūt Sameq;. Vnde maifestat Samū Sameq; p urbe pferēdū esse. Insulā uero Samū tantummodo. Quod enim urbs Same dicit Haud sane dubiū:cū e qua libet urbe pcatores dinumeret. Eque Same uiri quattuor ac uiginti fue re. Præterea e sermone Crimenis:quā inquit ad Samen missam dedere. Hæc sermonis rationē habēt. Non enī distincte apteue poeta ædidit ne que de Caphallenia neq; de Ithaca locisq; reliqs ppioribus. Ex quo ē ef fectū ut expositores & reꝝ īdagatores discrepēt. Statim enī de Ithaca cū inquit:quiq; habitāt Ithacā & frondosum Neriton inde:quod qdē Neri tū mōtē uerbo dixit expresso. Apricāq; Ithacā colo:mōs ubi frōdet opa cus:Neritus frondosus atq; decēs. Siue urbē enim siue īsulā hoc ī uer su dicat Ithacē:ī ambigua linquat. Vt ī eo quoq; Quiq; habitāt Ithacen: aut Neriton:haud certe declarat. Aliquis autē pprie audiēs ciuitatē intel ligeret:sicut & Athenas siqs dicat & Lycabottū sic & Rhodū: siqs dicat & Atabyrin. Itē Lacedæmonē si Taygetum:poetice uero contra. Nam ī eo certe dicto: Apricamq; Ithacam colo:& in ea Neritum montem:quip pe cum in Insula non autem in urbe mons sit. Quando uero ita inquit: nos ex Ithaca sub Neio uenimus:siue enī Neritū & Neiū eūdē esse dicat siue alteꝝ:siue mōtē siue locū res ipsa liquet. At enī q p Nerito Neriū scribit:aut ecōuerso aberrat omnino. Quoniā Neritū mōtē quidē frōdo sū poeta nūcupat: Nericū aut bñ muratū appellat oppidulū & illū qdē ī Ithaca; hoc aūt cōtinentis:idest Epiri littus esse ait. Hoc etiā obiectionē

quãpiam uidetur ostẽdere tanq̃ humilis:q̃ summa salo iacet ipsa sonãti. Humilis tanq̃ ad ima spectat:q̃ sũma uero celsa & alta:qualẽ plurifariã significãs aspã sterilẽq; uocat. Viãq; ex ipso portu tramitẽ asperũ ac durũ atq; incultũq; & absq; materia locũ:Illud etiã. Nulla eñi Insula semp Apprica:nec optimis prædita portubus appellat̃: etiã sup oẽs Ithaca: huius generis igit̃ expositiões habet elocutio. Explicãt aũt nõ male expositores: nõ eñi humilẽ ad ima depressã ĩ hoc accipiũt loco:sed humo & terræ cõtinẽti finitimã ac ꝓximã. Neq; uero sũmã celsam altãq; ĩtelligãt: sed sup oẽs extremã ad Aquiloñẽq; cõuersam. Hoc etiã dicere uult ad tenebras. Cõtra uero ad Austrũ:cũ aliis ad Austrũ uergẽtibus & ab Epiro cõtinẽtiq; seorsum ad aurorã & solis ortũ. Ithaca sane prope Arctoñ accedit: q̃ autem sic Australe uocat latus in hisce uersibus manifestat.

Dextra siue adeant aurorã & solis ad ortum.
Siue petant illi leuã:obscurasq; tenebras.

In illis etiã lõge magis nouimus haud sotii tenebræ loca lucis & ortũ aut ubi sol nitidus terræ succedit ad ima aut ubi conscẽdit. Est enim accipere quattuor climata:cũ aurorã Australẽ accipias ptẽ: & hoc q̃dẽ quandã habet explanationẽ Præstat aũt ipsum solũ solis ꝓcessum ĩtelligere: Aquilonari oppositũ regioni. Quãdã enim rerũ celestiũ mutationẽ:& quidem ꝑmultã sermo ipse significare uult non nudam climatum occultationẽ. Oportet eñi ĩ omnibus cõtinuatiõis tẽpora:siue ĩterdiu siue noctu cõtingãt cõseq. Cælestia uero ãplius mutãt̃ ex eo q̃ nosipsi ĩ meridiẽ plus minusue secedamus q̃ ecõtra. Hoc aũt nõ occasus & oriẽtis occultatiões faciũt(& eñi cũ serenitas adsit hoc cõtingit)sed meridiei & Septẽtriõis effecit. Maxime eñi polus Arcticus ẽ:quo moto & ĩterdũ ad uerticẽ nobis ĩterdũ sub terra existẽte:ipsi Septẽtriones pariter permutãtur. Nõnũq̃ & deficiũt secũdũ tales discessiões:quo tamẽ fit ut nõ ignoscas:quo ĩ loco Septẽtrionale sit clima: neq; principũ ẽ. Si aũt hoc est neque oppositũ agnosceres. Ithaca sane ad stadia octogita ĩ circuitu patet. De Ithaca quidẽ hæc dicta sint. De Cephallenia uero quæ est Tetrapolis idest ciuitates quaternas continet:neq; huius tẽporis nomine dixit:neq; ulla de ciuitate:una tãtũ excepta: siue Same siue Samo: quod oppidũ hodie deletũ prorsus est. Ad mediũ autẽ Ithacæ fretũ ipsius uestigia cõmonstrantur. Ab ea uero Incolæ Samei nuncupãtur. Alia sunt adhuc his temporibus exilia quædam oppidula: Pronesus & Cranii. Aetate uero nostra alterã. C. Antonius ædificauit. M. Antonii patruus:cum post consulatum quẽ Collega Ciceronis oratoris gessit exul ĩ Cephallenia morã traxit: & uniuersã Insulã sicut peculiare prædiũ subiectã habuit:quã tamẽ a se habitari & condi cœptã nõ absoluit. Sed ab exilio reuocatus adhibita rebus

Ad tenebras
Ad Arcton
Ad Aquilonem
Ad septemtr
Ad leuam.
Ad Auroram
Ad Solis ortum
Ad Austrum
Ad dextram
Ad meridiem
Ad orientem
Vbi sol conscend
Ad occidentem
Vbi sol terre succe
ad ima.

amplioribus cura fūctus ē uita: nō dubitauere pleriq; Cephalleniā eādē & Dulichium appellare:& Taphum alii & Taphios Cephallenios eosdem dixere Teleboas:& aduersus illos Amphitryonē exercitū ductasse. Assumpto sotio Deionei filio Cephalo ex Athēis ꝓfugo Amphitryonē dehīc Insula potitum:eam Cephalo tradidisse:ab illoque nomē assecutā esse Insulā. Oppida uero ab illius filiis sumpsisse cognomina. Hæc quidem minime sunt Homerica:quoniam Cephallenes Vlyxis & Laerti subditi fuere imperio.

Taphos autem Mēte ditiōi paruit unde.
Mentes Anchiolo prognatus glorior acri.
At pelagi doctos Taphios rex ipse guberno.
Hac autē tēpestate Taphus Taphius dicitur.

Nec uero Hellanicus Homero concordat:Dulichiū Cephalleniā nūcupās. Illud enim sub Megete fuisse phibetur:sicut & Echinades reliquæ. Eius autem īquilini Epei fūt dicti ab Elide profecti. Quāobrē Otū Cyllenia de gente Phyllei sotiū magnanimoꝝ ductorē Epeorum uocat. Ast Vlyxes magnanimos duxit Cephallenes. Itaque neque in Cephallenia Dulichiū extitit:si Homerum seqmur:neq; Cephalleniæ iuri attributū: Androne teste. Illud enim tenuerūt Epei. Totā uero Cephalleniam Cephallenes sub Vlyxe. Ipsos autē Meges habuit. Arqui Palenses Dulichios appellauit Homerus:sicuti Pherecydes scriptis ostendit. Is præcipue contradicit Homero:qui Cephalleniā & Dulichium unum idēq; ꝓnuntiat. Siquidē ex procatoribus duo & quinquaginta e Dulichio ꝓficiscūtur. E Same uero quattuor & uigīti. Haud enim hoc diceret ex uniuersa tot. Ex una uero de quattuor ad unū dimidios:quod si quis concedat interrogabimus quænā fuerit Samæ quādo ita īquit:Dulichiūque Samenque & nemorosam Zacinthū. Cæteꝝ ad Acarnaniā Cephallenia sita ē:e Leucata circiter quīquaginta distās stadia uel quadragīta: ut alii dicunt. Ab Chelonata uero octogīta. Hæc uero ad stadia trecēta circuitū habet. In lōgum autem porrecta tēdit ī Austrum montana: maximus ī ea sane mōs extat. In quo Iouis Enesii templum ē:penes illud āgustissima ac durissima Insula Isthmum efficit humilem:quē fluctus sæpenumero e mari superūdat ī mare. Penes āgustū autē hūc locū ī sinu sūt Cranii & Palēses. Inter Ithacā uero & Cephalleniā Insulā iacet Asteria quā poeta nominat Asteridē. Quæ nō q̄lē poeta loqtur:talis ꝑmanet autore Scepsio:portus qdē īsunt ad locāda nauigia utroq; ex latere ꝓfūdi. At Apollodorus adhuc eā manere dicit. In q̄ oppidulum esse īqt Allalcomenas nomīatū: super ipso Isthmo iacēs:a poeta quidem Samum dictum & Thraciam: quam hoc tempore Samothracem uocamus. Ionicam quidem nouit ut

Superundat

pat est. Nā Coloniā Ionicā nosse uidet: nec dubie protulit illius appel/ latione: cū de Samothrace uerba facit nōnunq per adiectiuū. Threicie/ que Sami nemorose i uertice sūmo: aliquādo ppiquarū cōiūctionē Insu larū: i Samō ac Imbrō: & quae planissima longis. Est nucibus Lemnō & rursū. Inq Sami atq Imbri steriles medio. Norat igit Verrū illā minie: nominauit. Nec sane eodē quōdā appellabat nomie: sed Melamphilus postea Anthenis. Deīde Parthenia a flumie Parthenio: qui mutato uoca bulo Imbrasus uocat. Quādo quidē igit reg Troianarū tēpore Samus & Cephallenia & Samothracia nominabātur earū nomina ab priscorum aliquo illis induta fuisse liquet: ex quibus & illud manifestū ē q præter antiquā historiā qua colonos post Ionicā Coloniā Tēbrionisq præsenti anīæ Samo uenisse fingunt & Samon Samothraciā nominasse. Planū iquā ē Sāios hoc esse cōmētos gloriæ causa. Vero aūt similius illi dicūt qui nomē Insulæ ab altitudine ipositū aiunt. Samos nanq summitas & altitudo uocat. Ex eo nāq loco tota prospectui patebat Ida: & Priami ci/ uitas & Acheorū naues cernebant. Sunt qui a Saiis priscis Thraciæ cul/ toribus: qui & continētē finitimā habitabant: Samū appellatā esse dicūt. Seu illi fint qui Sapei aut Sinti uocabātur: quos poeta Sinnas nūcupat aut alii. Saiorū quidē meminit Archilochus: quispiā Saiorum clypeo ma gnatur quē ad Thamnū sine probro nō sponte reliquit: de ipsis Vlyxis ditioni subiectis Insulis zacinthus explicāda restat: pauloplusq Cephal/ lenia & Peloponnesus i occasum uergēs: eāq magis attingens. Zacinthi uero ambitus ultra centū & sexagita stadia est: abest autē a Cephallenia ad stadia sexagita. Nemorosa quidē urbs uerū fructifera eiusdē nominis ciuitas est celebris. Ab ea distās ad Hesperidas Aphricæ stadia tria mil/ lia trecēta. Inter hāc & Cephalleniā ad orientē solē Echinades Insulæ ia/ cēt: e quibus Dulchiū ē. Hodie uero Dolichā uocāt: & quæ uocātur acu tæ idest Oxeæ quas poeta celeres appellat. Dolicha quidē iacet ad oenia/ das & ad Acheloi ostiū. Distat aūt ab Araxo Elidis promōtorio stadia cē tū. Reliquæ Echinades plures extant cunctæ steriles & asperæ: e quibus quæ lōgissime abest āte Acheloi eruptionē stadiis qndecim distat. Quæ uero propius stadia quinq: cū prius pelago circūfluæ forēt. Limus enim qui frequēs defertur quaſdā illarū i cōtinētis terræ faciem redegit. Alias mox rediget qui etiam Peracheloin (sic enim finitimam fluuio plagā uo/ cant) effecit: quā amnis inundat. Ea uero cum antiquis temporibus sem/ per limites confunderet bella inter uicinos ciebat Etolos: & Acarnanes terminos designans. Cumque arbitri nulli essent armis ut iudicio decer tabant. Victoriam uero reportabant qui plus uirium uendicarant. Qua ex causa talis conficta est fabula quasi debellāte Acheloū Hercule: cum

Samos
Sam[illegible] Altitudo

uictoriæ præmiũ reportaret Oenei filiæ Deianiræ nuptias adeptus ẽ. Ea quidem tragœdiarũ scriptor Sophocles hoc pacto loquẽtem introduxit. Procus sane mihi amnis fuerat Achelous. Qui tribus me formis a patre petiit manifestus iccessit taurus: alias tortus uarias per notas draco aliquãdo mole ualida bouis præ se ferens frontẽ: addũt nõnulli Amaltheæ cornu capræ id esse: quod Hercules ab Acheloi fronte effregit. Idq; Oeneo matitale munus dedit Hercules. Quibus e rebus ueram pleriq; similitudine quadam Alegoriam educẽtes Acheloum sicut flumia reliqua tauro comparant: ob sonos ipsos & Alueorũ circũflexiones: quas cornua uocãt draconi quoq; propter obliquatã ipsius longitudinẽ: eadẽ est & bouinæ frõtis causa. Herculẽ quoq; omnibus alioquin beneficiũ mortalibus Oeneo affinitate cõiunctũ aggeribus: & aquarũ ductibus fluuiũ perpetuã & damnose labẽtẽ coercuisse. Cumque is abũdãtia ferretur ingenti cursus aquarũ propinquus Acheloo uastatis agris. Oenei gratia siccauit amnem. Hoc aũt Amaltheæ cornu esse. Troianis itaque tẽporibus Megetem Echinadas & Oxeas ditiõe possedisse Homerus dicit de quo addit; Diis carus genuit Phileus agitator equorũ. Qui iam Dulichiũ condit sic census ab ita. In patrẽ. Fuit aũt pater Augeas Elidis & Epeorũ dominus. Vnde has Insulas Epei tenuerunt: fuge Philei ad Dulichiũ comites. Taphiorũ autẽ Insulæ Teleboarũ prius extitere: quorũ fuit & Taphus quã nunc Taphiuntẽ uocant. Seorsum ab iis fuerunt nõ quidẽ spatiis: sunt enim propinque sed aliis sub ducibus: Taphiis scilicet Teleboisq; constitutæ. Primum igit̃ Aphitryõ una cum Cephalo Deionis filio & athenis ꝓfugo aduersus illos ductãs exercitũ: ipsis regẽ imposuit Cephalũ. At Homerus eos regis Mẽte dominationi subditos dixit. Ipsos latrones appellans sicut & Teleboas appellat uniuersos. Hæc quidẽ de adiacentibus Acarnaniæ Insulis dicẽda occurrerũt. Inter Leucadem uero Ambraciũq; sinum salsus ẽ lacus Myrtũtius nomie. Ab Leucade uero deiceps Palerus: & Alyzia Acarnaniæ ciuitates sunt: e quibus Alyzia lõge a mari quindecim distat stadiis: ad quã dicatus Herculi portus est: & cũ luco phanũ Herculis certamina cõtinẽs. E quo dux quidã Lysippi opera Romã trãstulit: Herculis labores ĩ loco propter solitudinem abiectos. Inde promontorium Crithota & Echinades & urbs Astacus eodẽ nomine quo & alia Nicomediæ sinusq; Astacenus singulari numero nominata. Est & Crithota quo uocabulo oppidulũ appellat̃ ĩ Cheronẽso Thraciæ quæ autem in medio sita sunt: cuncta commodos portus habent. Dehic sunt Oeniadæ & Achelous. Postea lacus ad Oeniadas pertinens. Melita nomine stadia quidem triginta longitudine patens. Latitudine autem uigĩti. Est & lacus alius Cynia lõgitudie & latitudie duplo maior. Tertius

item nomine Vria hisce longe minor . Cynia quidẽ mare igredit͛.Reli/
qui uero dimidio stadio superiacent.Postea Euenus ab Actio stadiis sex
centis septuaginta remotus.Post Euenum mons Chalcis est: quẽ Arte/
midorus Chalce appellat.Deinde Pleuron: deíde Licyrna pagus cui Ca
lydon incũbit stadia triginta in mediterranea Prope Calydonẽ uero La/
phræi Apollinis templũ existit.Postea mons Taphiasus Post Macynia
ciuitas.Deinde Molycrea. Iuxta eã est promõtoriũ Antyriũ:Etoliæ finis
& Locridis plagæ:ad quẽ ab Eueno stadia sunt circiter centũ & uiginti.
Hunc í modũ de monte siue Chalcide siue Chalcia Artemidorus disse/
rit.Eã iter Acheloũ & Pleuronẽ cõstituẽs Apollodorus autem(ut supe/
rius a me dictũ ẽ)supra Molycreã & Chalcidẽ & Taphiasũ & Calydo/
nẽ iter Pleuronẽ & Chalcidẽ sitã esse affirmat:ni forte alius iuxta Pleu/
ronẽ ponẽdus ẽ mõs quẽ Chalciã : Alter aũt quẽ Chalcidẽ uocitent:q
qdẽ iuxta Molycreã surgit.Quidã enã penes Calydonẽ lacus ẽ magnus
sane atq; ꝓfundus admodũ:quẽ Patrarꝫ Incolæ Romani possidẽt.Cæte
rũ í mediterranea Acarnaniæ gentẽ quãdã Eurysicheã esse scribit Apol
lodorus:cuius apud poetã Alcmanẽ mẽtio fit.Neque inquit Eurysiche/
us Calydonisq; sum pastor uerũ in uertice Sardiniẽsi í Etolia autẽ fuit
Olenus urbs prout í Etolorꝫ dinumeratiõe Homerus meminit. Eius q/
dẽ tãtũmodo uestigia restãt prope pleuronẽ Aracintho subiecta:penes
quoque erat Lysimachia humi prostrata & ipsa ad lacũ adiacet:qui prius
quidẽ hydra. Hoc uero tẽpore Lysimachia nominabat͛:inter Pleuronẽ
Arsinoenq; urbẽ ante quidem uicus erat nomine Conopa. Aedificauit
autẽ illam Arsinoe secũdi Ptolemæi soror simul & cõiunx cõmode ad
Archeloi transitũ sitam.Simile quiddã & Pylena quod & Olenus passa
est.Cũ uero sublimẽ íquit Calydonẽ & petrosam a loci natura capiẽdũ
est.Fert͛ enim ut bifariã ora diuisa: mõtanã qdẽ & Epictetũ siue postea
adeptã Calydoni attribuerint. Tractũ uero cãpestrẽ Pleuroni. Hac aũt
tẽpestate fatiscẽs assiduis bellis & Acarnania & Etolia cõtabescit:sicut &
alii pleriq; populi.Plurimos aũt ãnos Acarnanes Etolis adiũcti aduersus
Macedonas aliosq; Græcos perdurauerũt.Postremis uero tẽporibus cõ
tra Romanos pro libertate decertãtes.Quãdoquidẽ igit͛ & Homerus &
reliq Poetæ rerũque scriptores freqntes illorꝫ tradidere memoriã:aliquã
qdẽ ísigniter ac manifeste:quædã autẽ obscurius quod per iã dicta de il/
lis ostẽditur. Assumamus & prisca nonnulla ex iis quæ incipiendi ordi/
nem habẽt:uel si dubitationem afferant Statim de Acarnania sane q; La
ertes & Cephallenos ea potiri sint a nobis commemoratum est.Cum q/
dam illã occupassent ãtea pletique certe ea de re loquuti sũt. Cæterꝫ ad
illos qui dissona ꝓtulerũt: & idipsum quidẽ aperte nõ ab re diiudicãdi

nobis sermo restat de ipsis. Vulgatũ est prioribus sæculis Acarnaniam a Taphiis & Telebois habitatã esse:eoꝝq; prĩcipem Cephalum ab Amphitryone dominum cõstitutũ adiacentes Tapho Insulas:orãq; maritimam imperio tenuisse. Hinc autẽ usitatũ ad Leucata saltũ huic ipsi primo adscriptã fuisse ferunt ut in superioribus enarrauimus. Postea uero q̃ Taphii Acarnanibus ante Cephallenũ ac Laerte aduentum imperitarint:ne uerbum quidem facit. Eos autem Ithacensibus amicitia coniunctos fuisse asserit. Quocirca uel locoꝝ ditionẽ nullo pacto illius tẽpore habuerunt uel sponte cesserunt:uel inhabitandi societate usi erãt. Quosdam uero e Lacedæmone q cũ Icaro Penelopes genitore uenerunt Acarnaniam incoluisse opinio est. Nam & hunc & Penelopes germanos uitã agere in odyssea poeta tradidit.

Olli in tecta patris properant habitare feroces.
Icarii cuius de semine filia pulchro
Germanique orti fratres: Tum protinus illam.

Eurymacho pater & fratres nupsisse iubebant. Eos enim Lacedæmone habitasse:haud simile ueri est. Nã Telemachus etiam eo proficiscẽs neq̃quaq̃ Menelai domũ reuertisset: nec illos aliã habitationẽ tenuisse diximus. Verum Tyndaꝝ eiusq; fratrem Icarũ cum ipsos e patria eiecisset Hippocam ad Thestiũ Pleurorioꝝ dominũ sese recepisse:simulq; multum trans Acheloum plagã occupatã inter se partiuisse. Itaque Tyndarum accepta in uxorem Thestii filia Læda domũ repetisse. At Icarum Acarnaniæ partẽ adeptum substitisse:& ex Polycasta Lygæi filia liberos procreasse. Penelopen scilicet fratresq; Penelopes. Nos aũt in nauiũ catalogo demonstrauimus Acarnanes in suscepta aduersus Ilium expeditione & connumeratos & militiæ sotios fuisse:in quibus nominatim dicebatur. Qui Epirum idest terrã continẽtem habitabãt:& itẽ quique Epiron habẽt cõtrariaque arua colebãt. Nec dum sane Acarnania Epirus seu cõtinẽs nominabatur:nec Leucas Acte idest littus. At Ephorus negat militiæ sotios fuisse. Alcmeonem enim Amphiarai filium una cũ Diomede: reliq;sq; Epigonis suscepto contra Thebanos prœlio: req; bene gesta cũ Diomede sotietatẽ inisse & cum illo de Oenei hostibus ultionẽ sumpsisse. Cumque illis Etoliã tradidisset ipsum Acarnaniam iuasisse:eãq; prostratã subiugasse. Hoc in tempore Agamemnonẽ Argiuos aggressum magna ex parte Diomedis complices facile superasse. Paulo post cũ aduersus Ilium illa incidisset expeditio: ueritũ ne Diomedes domum repetens proprium uendicaret imperiũ. Audiebat enim ingentes ad ipsum conuerti copias:nã illũ quidẽ Adrasti:hunc uero patris successorẽ & hæredẽ esse. Hæc inq̃ ueritũ & animo uersantẽ illos ad capessendũ Argos

& belli cōmunicationē & societatem accciuisse. Itaq; Diomedē ob sequu/tum in militiæ partem accessisse Indignatus autem Alcmeonē neglexis/se.Quāobrē solos Acarnanes in nullā cū reliquis Græcis militiæ partē aductasse.Hasce rationes sequutos(ut par est) Acarnanes.R.o.postea cal lide induxisse,ut expetitā ab eis libertatē:& suū uiuēdi morē assequerē/tur asserētes solos sese aduersus eoꝝ maiores & generis autores nullā mi litiæ sortē subiisse.Nec enim i Etoloꝝ cōspiratione auxiliisq; dinumerā dis:neq; seorsum per se memorarēt:nec omnino istud ipsum nomen in Homerico carmine isferretur.Ephorus igitur ipsam Acarnaniā āte Tro ianatēpora subditā iā Alcmeoni faciēs Argos Amphilochicū ab illo cō ditū fuisse demonstrat:& Acarnaniæ nomen ab illius filio Acarnaniæ di riuari asserit:& ab illius fratre Amphilocho:Amphilochā gētem nuncu pari:sic ad dicēda extra homericā currentē historiam.Veꝝ Thucydides & alii phibēt Amphilochū a Troiana reuersum militia cū res Argi ne/quaq; ei anio sedetēt hāc habitasse terrā i fraterni potētatus successionē uenientē(ut qdā asserūt)quāq; alii aliter.Hæc quidē de Acarnania pecu liariter memorāda succurrūt.Communiter autē quæ rebus implicātur Etolicis exponemus.Etoloꝝ deiceps gesta narraturi:quæ præter iā dicta assumere decreuimus.Cū igit̄ Curetes quidā ad Acarnanes:quidam ad Etolos adsciscāt & nōnulli a Creta aliq ex Euboea genus duxisse asseue/rent.Quippe cū Homerus quoq; ipsoꝝ meminerit:quæ ille dicit āte oia cōsyderāda sūt.Nam cum existimāt potius Etolos dicere q̄ Acarnanes. Qui quidē Porthaōide fuerūt Agrius atque Melas eques acer:tertius Oeneus Pleurone clatā & celsam Calydona colebāt ambo aūt hæc Eto/lica fuerūt oppida:& ī Etoloꝝ catalago ferūtur:quocirca postq̄ pleuronis habitatores suo autē tēpore Curetes esse uidebātur:nimiꝝ Etoli forent. Qui uero iis cōtradicūt eloquutionis modo adducunt̄ quādo dicit.Cu retes pugnār:Etoliq; ense feroces:Mœnia sub Calydōis.Haud enim sic ꝓprie dixisset Boetii ac Thebani iter se pugnā cōserebāt:nec Argiui ac Pelopōnenses Explanatū nāque superius ē hūc eloquēdi Homericum esse morē:& penes alios Poetas tritū id esse sermonis genus:huic ergo fa cile respōderi licet.Dicāt aūt illi quonā modo si Pleuronii atq; Etolii ne que natiōis eiusdē etāt:eos inter Etolos numerat. Verū Ephorus Etolos gentē esse ac nunq̄ alienæ subiectos ditiōi præfatus.Cæteꝝ quoad respi cere qdē hominū memoria ualet:inuiolatos a populatiōe ꝑmāsisse dicēs: cū ꝑpter locoꝝ asperitates:tum uero reꝝ peritia bellicaꝝ:principio qui/dem Curetes agrum cunctū occupasse testat̄. At cum ex Elide Endy/mionis filius uenisset Etolus:ipsosq; prœlio uicisset Curetes i Acarnani am nūc appellatam se recepisse. Etolos autem cōiunctos Epeis demum

&

reuertisse. Ibique uetustissimas Etoliæ ciuitates decẽ condidisse. Posterio re dehinc ætate ab Oxylo Emonis filio qui ex Etolia transmigrauit Elin frequẽtibus introductis colonis fuisse habitatã: eaꝝ reꝝ testimonio adiecit epigrãmata Etoliæ quidẽ ad Thermopylas ubi eligendoꝝ magistratuũ mos patrius erat ad Etoli statũ insculptũ in basi.

χωρησ οἰκίσ τηρα παρ᾽ ἀλφέιου ποτὲ δίνεσ. idest

τρέφεντα ςάδιον γοι τὸν ὀλυμπιάδοσ.

Habitãdæ telluris autorẽ ad Alphei uertices educatũ Olympio uicinis stadio Endymionis gnatũ Etolum. Hoc autẽ euaserunt Etoli: ut propriæ uirtutis monumẽtum spectaret. Alterum autem in Eleorum Etolorum foro ad Oxyli statuam inscriprum est.

Hãc olim Etolus linquẽs ab origine gentem
Curetum: terras hasce sudore parauit.
Idẽ annis decimus stirpis satus Emone forti:
Oxylus hancueterẽ construxit mœnibus urbem.

Mutuam sane quidẽ Eleoꝝ & Etoloꝝ inuicẽ cognationẽ p hæc epigrãmata recte significat: quo fateãtur utriq; non modo cognationẽ: sed etiã inter se auctores esse: ex quo eos mẽtiri arguit: q non Eleoꝝ Aetolos: sed Aetoloꝝ Eleos esse colonos asserãt. Scripturæ aũt & sentẽtiæ dissonantiam: & hic eandem ostendisse uidet: quam nos in delphico apposuimus oraculo. Quom enim ĩuiolatos a populatiõe: quoad respicere quidẽ hominũ memoria ualet dicat: Etolos & Curetes principio hũc agꝝ occupasse: hoc utique consequẽs dictis afferre debebat: Curetas tẽpus adusq; suum terram Etoliã possidẽtes pmansisse. Sic enim inuiolata a populatiõe & nunq̃ alienæ subiecta ditioni uocari debebat. Veꝝ pmissi factus immemor: non istud infert sed oppositũ quod ab Elide pficiscẽte Etolo & ipsoꝝ facto p bella uictore: Curetes in Acarnaniã se recepere. Quænam igit ẽ alia populationis pprietas: q̃ bello supari: agrumque relinquere? Hocque ipsum apud Eleos epigrãma testat. Nã Etolus inquit Curetũ terras hasce sudore parauit. Fortasse dixerit quispiam ipsum ĩuiolatam a populatione Etoliã asserere: ex quo nomẽ istud adepta sit: post Etoli præsentiã. Veꝝ intelligẽtiæ rationẽ abstulit: cum ĩ sequẽtibus dicit plurimã populi ptẽ in Etolis pmanentis: hanc epeoꝝ esse ĩquiẽs: & cũ postmodũ ipsis commixti Aeoles fuerint: qui una cũ Boetiis e Thessalia cõmigrarunt cõmuniter cũ iis orã tenuisse. Nunquid igit contingit alienũ ĩuadẽtes agrum piter cũ possessoribus partiri sine bello: quibus quidem nulla tali opus sit communione: uel hoc quidem credibile nõ est: at cum eis quos per arma deuiceris æqualem in sortem cõuenire credibile. An qd igitur aliud est populatio q̃ per arma superari? Apollodorus etiã inquit

Hyantes e Boetia aduentantes scriptū esse & Etoloꝝ accolas factos. Verū ipse pinde ac re bene recteꝗ; confecta supaddit. Hæc itaꝗ; ac talia dili gēter accurateꝗ; tractare consueuimus cū res aliqua uel i dubitationem affertur omnino uľ falsam habet opinionē. Ephorus sane cū talis existat: tamen reliquis ātecellit eumque Polybius ipse studiose collaudat. Ac de rebus iquit Græcis. Eudoxus quidē bene Cæteꝝ Ephorus optime expo nēs differit de ædificiis: de cognatiōibus & transmigrationibus: de urbium autoribus. Nos autē inquit: quæ impræsennaꝝ sunt apertius declarabimus: & de locoꝝ situ & de interuallis Hoc enim locorū descriptioni proprissimum est. Sed enim o Polybi cū alioꝝ sentētias ac opiniōes de distantiis introducas: nō solū extra Græciā ueꝝ etiā intra Græciā: & nūc quidē Posidonio: nūc Artemidoro aliisꝗ; compluribus īdicia distribuis: & nobis uenia præstes minimeque indigneris oportet si ab talibus ui ris historiā ingentē trāsferētes aliqua in pte deficimus peccamusue. Verū satis habere si cæteris maiorē dictorū partē melius explicemus: aut p ignorationē omissa apponamus. De Curetibus autē adhuc talia ferunt. Quædā prope Etoloꝝ scripturas & Acarnanū: quædā autē longe. Prope quidē qualia protulimus ꝙ regionē hoc tempore Etoliā nuncupatā habitauere Curetes. Aduētātes autē Etolos cū Etolo: ipsos i Acarnaniā expulisse. Talia etiā ferūtur ꝙ Pleuronium agrū ab Curetibus habitatū: & proinde cureticū uocitatum Aeoles inuadētes interceperūt: possessoribus eius eiectis. Arthemathus autē Euboeus Curetas iquit Chalcidē incoluisse. Assidue uero de Lelanto cāpo bellū gerentes: cū hostes anteriorē captarēt Cæsariē: eosꝗ; distraherent ab occipite capillatos extiusse a fronte detōsos. Vnde ab Cura idest tonsura Curetes idest detonsos appellati & in Etoliā habitatū migrasse. Cūque Pleurōis loca postmodum occupassent trans Acheloū orā incoluisse. Vbi cū i tonsa seruarēt capita Acarnanes uocari cœpisse. Pleriꝗ; uero ab heroe quodā utranque nationē nomē tenuisse aiunt. Alii a monte quodā Curio Pleuroni imminenti Curetes nominatos. Hāc uero Etolicæ nationis tribum quandā esse liquet: sicut Ophienses Agreosꝗ; & Emytanes aliasꝗ; cōplures. Etolia aūt bifariam (ut dictū est) diuisa Calydoniā plagā Oeneo regnatā fuisse memorāt. Pleuroniā uero aliqua ex pte Patthaonidas habuisse. Agrii compluces qui secūdum poetā Pleurōamꝗ; colūt muro & Calydona præaltā. Thestium tamē Pleuroniā tenuisse: qui Curetū ductor socer quidē fuerat Oenei. Altheæ uero pater. Bello autē aduersus Oeneū & Meleagrū ab Thestiadis ingruēte: ob suis caput & spoliū secundū apri fabulā si poetæ credimus. Vt aūt pbabilius sit & uulgatū est p regionis parte. Nam sic dicitur Curetes & pugnaces Etoli belli gerebant: hæc quidem

& ii

prope:longe autẽ & extra materiã sũt quæ alioquin ꝓpter nominis simi
litudinẽ:ad idẽ p historicos adducũt:quæ qdẽ curetica & de Curetibus
eo mõ dicũtur quo & de illis:q Etoliã Acarnaniãq; coluerũt Ab illis q
dẽ differũt:Similia uero magis sũt sermoni:q de Satyris syleisq; & bac
chis & Tityris habet. Tales enim daemõas quosdã deorũue ministros
Curetas uulgãt Quidã uero res Cretẽses ac phrygias edidere:sacrificiis
nõnullis iplicitas: prim misticis ptim aliquo pacto contẽtas:uti Iouis isã
nã i Creta educati:matrisq; deorꝝ cerimõias In phrygia & i Idæ troianæ
locis celebrãdas.Quibus sane i sermonibus magna uarietas ẽ:cũ alii eos
dẽ esse Curetas & Corybãtes: & Caberos & Ideos dactylos & Telchies
ostẽdãt. Alii cognatos iter se & pusillas quasdã ipsorꝝ differẽtias:iter eos
esse distinguãt.In hoc autẽ uniuersi tradũt esse quosdã spiritibus affla
tos:& Bacchicos:iq; armorꝝ agitatiõe tumultuosa:& cũ strepitu ac frago
re cymbalisq; ac tympanis & armis itẽ etiã tibiis uociferationibus iter sa
crificãdũ stupefacientes.Inq; ministrorꝝ habitu:publica mõ quodã sacra
factitãtes.Hæc & Samothracũ esse & i Lemno & alia plura quia iidẽ mi
nistri uocitẽtur.Verꝝ enĩ uero õnis huius generis theologicus ẽ cõtẽpla
tionis modus nec ab philosophorꝝ pscrutatione alienus.Postq̃ aũt nomi
nis similitudĩe de curetibus historici i unũ dissimilia coegerũt.Nec ipse
ãplius i digressionis pte de ipsis uerba facere uerebor.physicã rationẽ hi
storiæ familiarẽ adiiciẽs. Atq; nõnulli hæc illis cõiungere uolẽtes:cuidã
ꝓbabilitati forsan iherẽt.Curetas enim Etoliã habitãtes nomen hoc ade
ptos esse ferũt:qa sicuti coræ hoc ẽ puellæ muliebres lõgas stolas iduũt
Eiusmodi nãq; imitationem græcis esse.Et laones Traxistolos dici Ru
mor ẽ Leonide cõmilitones egressos i prœlio mĩto cõptos pectine:cõtẽ
ptui ac ludibrio fuisse psis.Cõtra uero i ipsa pugna inuictos admiratiõi
habitos Simpliciter autẽ accurata quædã ars i tõsura & enutriẽda Cæsa
rie illorꝝ capillis consistit.Vtrũq; uero puellarꝝ puellorũq; ꝓpriũ & cõsu
etũ ẽ:coros corasq; uocari.Quo fit ut multifariã noscendi nomĩs rationẽ
& ætymologiã Curetes habere facile copioseq; uideãtur Credibile ẽ:&
armiferã illã saltationẽ:ab eis prius itroductã. Qui circa comã atq; stolã
exercitati fuere.q Curetes uocarẽtur.Quod quidẽ negotiũ occasionẽ il
lis præbuisse crediderim:ut fortiores i re militari cæteris euaderẽt & uer
satã ide armis uitã haberẽt.Itaq; eodẽ isignitos nomĩe:Curetas ipsos ap
pellari.Qui i Euboea sũt:quiq; i Etolia & Acarnania.Homerus autẽ eti
am milites nouos hoc appellauit nomĩe:decernẽs iqt.Præstantes iter A
cheos Munera de celeri ditissima puppe referrẽt. Quæ mõ polliciti fue
ti fueramus Achilli:& rursus Munera portabant citius Curetes Achei.
de Curetum quidẽ ætymologia hæc hactenus. Armisona uero saltatio

militari de more & Hypericha & Pyrrhicus ipse indicio sũt qui huius/
modi repertor exercitii ꝓ Iuuenibus ad militarẽ pueritiã fuisse phibet̃.
Quod autẽ tot in unũ nomĩa referãt̃:& ĩ ipsoꝶ noticia subsit theologia:
Cõsiderãdũ nunc uidet̃ cõmunẽ ꝓfecto:tã græcoꝶ q̃ barbaroꝶ ẽ:sacri
ficia festiua cũ animoꝶ remissione agitare: Aliqua quidẽ cũ numinis af/
flatione quã rẽ Syn Enthusiasmo appellant. Aliqua uero absq; ĩspirati/
one tali. Præterea nõ nulla cũ musica nõ nulla sine: Quædã etiã occulta
significatione hoc est mistica:quædã autẽ apta:hoc autẽ sic ipsa natura ĩ/
sinuat. Nã ipsa remissio mẽtẽ ab humanis negociis abducit. Ac ĩtellectũ
reuera ad diuinitatẽ cõuertit:Et ipse Enthusiasmos hoc ẽ:numinis affla/
tio:diuinã quãdã inspirationẽ habere uidet̃: & ad uaticinãdi genus ꝓxi/
me accedere. Ipsa uero occulta sacroꝶ significatio: idest mystica numen
honestat:eius naturã imitãs:nostrũq; sensum effugiẽtẽ: Musica quoque
circa saltationẽ & harmoniã cantũq; uersata oblectatione & artis pulchri
tudine:ad deitatẽ nos ipsos tali de causa continuat. Recte enĩ illud dictũ
est:mortales tunc maxime deos imitari quãdo benefici sint. Rectius qs
dixerit:quãdo felices sint quod gaudere dicit̃ & festos dies agere:& phi/
losophari & musicã attingere. Nõ enĩ ad deteriora siqs lapsus fiat ex mu
sicis:ad uoluptates:artificia cõuertẽtibus & cõuiuiis altaribus:scænis re/
liqsq; talibus. Negonũ quidẽ ipsum accuset̃. Cæteꝶ disciplinaꝶ natura
exactius inquirat̃ hinc habẽs initiũ. Quocirca Plato & ante illũ Pythago
rici:philosophiã musicã uocauere:uniuersumq; mũdũ cõcẽtu & harmo/
nia cõstare dixerũt. Omne musicũ genus deorum opus arbitrati: Sic &
deæ musæ & Apollo musaꝶ dux & tota poetica diuinoꝶ cãtuum:quos
hymnos appellãt:celebratrix. Eodẽ modo & moralẽ apparatum musicæ
attribuũt. Perinde ac omne tectũ mẽtis officiũ penes deos existat, Pluri/
mi igit̃ græcoꝶ totũ cerimõiale negotiũ qd̃ orgia uocãt. Bacchanaleque
& Choricũ & sacrorum mysteria Libero patri attribuerũt. & Apollini &
Hecatæ & Musis & Cæteri. Iacchũ aũt uocant & Dionysum & cerealiũ
mysterioꝶ ducẽ dæmonẽ:arboꝶq; creationes. Choreæ etiã sacroꝶ sollẽ/
nia hoꝶ deoꝶ cõmunia sunt. Musæ uero & Apollo ille quidẽ chorearũ
præsides Hic aũt & haꝶ & diuinatiõis magister musaꝶ aũt ministri sũt:
eruditi oẽs ꝓprieq; musici. Apollinis uero sunt & isti & uates uniuersi.
Cereris qdẽ sũt antistites redfirst & sacroꝶ interpretes. Liberi aũt Sileni
Satyri Bacchæ Lenæ:& Thiæ & mimallones & Naides & Nymphæ: &
quos Tityros uocant. Hæc & ipsa Iouis sacra ĩ Creta per sollemnẽ cert
monia:i.orgiasim ritũ celebrãt̃ ministrisq; talibus. Baccho aũt adsũt Sa
tyri. Hos Curetas nomĩabãt: Adolescẽtes quosdã:armisonã q̃ndã cũ sal
tibus agilitatẽ edẽtes:ꝓferẽtes q̃ndã de Iouis origie fabulã. In q̃ Saturnũ
& iii

felicem esse
Gaudere
festos dies ager
philosophari
musicam attingere

introducunt: mox filios ut in lucem ædıti fuerint deuorantem Rheam
uero dolores pariēdı dissimilare conatā; natū infantē lōge ablegātē: & ei
salutē ꝓ uiribus cōpantē. Quādoqdem ad rē adiutores curetas assume/
re. Illi cū tympanis taliq; strepitu: armisonāntiq; chorea tumultuātes: deā
curiose circūsistāt: ut Saturnus attonitus: & obliuione īuolutus: auulsum
nō agnoscat infantē. Eadē aūt cura studioque ab ipsis nutriēdi cōmēda/
ri: curetes itaq;.i. curatores. Vel quia nup ei ministrarent: uel quia Iouis
chorū idest alimoniā. Vtrūq; enim dicit: opan sint: appellationē hāc sūt
assequuti: quasi circa Iouē Satyri qdam extiterint. Tales igit Græci ad
Orgiorꝫ operationes sunt. Berecyntes aūt natio quædā inter Phrygas ē:
Simpliciter uero phryges Troesq; ꝓpe Idā habitantes Rheā præcipuo
uenerant honore eius orgia frequētantes. Hāc qdē deorꝫ matrē uocant:
& Vestā & deā Phrygiā magnā: a locis Ideā & Dindymenā & Phyllenā:
& Pissinunciā & Cybelen. Græci sane ministros eius nuncupāt uno uo/
cabulo curetes. Nō ex eadē fabulatione: sed alteros quasi ministros Saty
ris ī partē. Eosdē & corybantes nominānt. Taliū uero sensuū testes sūt po
etæ: Pindarus qdem ī dithyrābo: cuius mīniū est. Anteq̄ serperet lōgiore
tractu cātus Dithyrābo recordat aūt hymnos libero de patre: & priscos
& nuperrimos: transgressus hinc inqt: tibi sane mater īchoat: Adrasti ma
gni cymbalorꝫ strepitus; & fax ardens flauas sub pinos: & reliqua cōmu/
nia esse & græcis & phrygibus: quæ ad Liberū patrē rite colēdum perti/
nēt: & ad deorꝫ matrē mōstrata sūt. Euripides quoq; ī Bacchārꝫ tragœdia.
Phrygidibus: quæ ad liberum Lydia conferens similia esse facit: & se/
cundum Homerum.

Sed o mulieres meæ: Cetus meaq; inuenta: quæ Tmolū Lydiæ castellū
īcolitis. Rursusq;: Beate q uita felici sacris oparis measque a magna
ortas Cybele cerimonias facis: uibrāsque pāpinū colis edera coronatus.

Itē Bacche Bromiū deo natū: deū Dionysū deducūt aphrygiis mō/
tibus: ad Græciæ terræ plateas. Cretēsē etiā rē his iūgit ad hūc modū. O
sedes Curetū religiosiq; etiā Iouis genitores: ubi tibiæ: ubi triplices cri/
stæ: ubi byrsa tē sū orbē hūc mihi Coribātes excogitarūt. Cornu quoq;
Bacchico tono: Sonūq; Phrygiarꝫ tibiarꝫ flatu: ad manum magnæ matris
posuerūt: sonorꝫ euatū Baccharꝫ. Adsūt furētes Satyri matrēq; Rheā cla
mitarūt. Choreasq; addiderūt triēnales: qbus gaudet Bacchus. O mulie/
res chorus meus que facibus Tmolū lustratis Lydiæ castellū & mea iuē
ta rel. q̄ ad saltatiōes adiecerūt: & Trieterides qbus Bacchus oblectat: &
ī palamede chorus loquēs īqt cū patre Libero lasciuiēs: q p Idā lætat ca/
ra cū matre tympanorꝫ sonitu: & cōgregātes in unū Silenū & Marsyā &
Olympum: & tibiarꝫ querentes repertores celebrātesq; rursus Bacchica &

Phrygia simul conferũt:Idãq; sæpenumero & olympũ cõfuse resonare
faciunt Colles quidem ꝗterni sunt olympi nomie uulgati.Idæ.s.ad antã
dri plagã.Est & Misye olympus:Idæ quidẽ finitiuus non tamẽ idẽ cum
Ida Sophodes prefecto cũ menelaũ ab Troia solicitũ discessu faceret in
pollicena paulispq; Agamẽnonẽ subsistẽrem placãdæ Mineruæ gratia:
Menelai sermonẽ iducit.Tu hic cõsistẽs ad Ideã tellurẽ:ex olympo gre
ges adunãs imola tibiæ sonitu ac fistula cymbalisq; ac tympanis ut crota
lis clamoribusq; & ouationibus pedũq; pulsibus qbus ꝓpria quædam
repperũt nomia p quæ ministros saltatoresq;:& sacroꝝ cultores appella
bãt Caberos.s.& corybãtes:& panes & Satyros & Tityros ipsumq; deũ
bacchũ.Itẽ Rheã Cybelẽ & Cyben & Dindymenã & loca ipsa & Saba/
zius Phrygioꝝ ẽ & mõ nescio quo ipse etiã q matris puerũ Liberi patris
comitibus tradit.Similia sũt & quæ apud Thraces celebrant.Quæ Co
tytia & Mẽdidia apud quos & orphica initiũ habuerũt.Ipsam sane Co/
tyn quæ apud Edomos colit & eius istrumẽta memorat Aeschylus.Hic
manibus bõbycã tornatã tenẽs digitis tactilẽ modulos cõplet sonũ alle/
ctorẽ furoris.Ille æneis urceolis tinnit.rursusq;.Modulus edit mugiunt
ex occulto taurisoni mimi grauis tympani sonitus: ꝗsi tonitrũ subterra/
neũ fert mõtanaq; habẽtes istrumẽta ministros Liberi patris mox indi
cat & tibias torno factas.Hæc eni Phrygiis similia ut par ẽ.Quippe cũ a
Thracibus Phryges coloniã duxerint sacra pariter ide attulerũt.Liberũ
quoq; patrẽ & Edomũ Lycurgũ i unũ cõgregãtes: mores i sacris similes
insinuãt.E cãtu aũt & Harmonia istrumentisq; musica etiã tota Thracia:
Asianaq; putata ẽ.Nã manifestat id ex locis i qbus cultæ sũt musæ. Nã
Pyeria & Olympus & Pimpla & Libethrũ quondã loca fuere Thracia
& mõtes:quos nũc Macedones possidẽt:Quiq; musis Helicona cõsecra
rũt:Thraces fuere Boetiæ accolæ:ut ii q libethriadũ Nymphaꝝ antrum
cõsecrarũt:& q prisce musæ curã studiũq; dederunt Thraces fuisse phi
bẽtur Ephorus Orpheus & Museus & Thamyris.Ob id etiã Emolpo i
de nomẽ iditũ est.i.cantori optimo Quiq; Baccho totã Asiã tenus India
imitiarũt:& ad eius cultũ uendicatunt ii illinc magnãq; musicæ portionẽ
tradũt.Vnde qdã Asiaticã iqt citharã pcutiẽs. Alius tibias Berecyntias
uocat atq; phrygias.Instrumentoꝝ etiã quædã barbantũ optinẽt uocabu
lũ Nablas & Sãbuca Barbytosq; & Magades aliaq; cõplura Atheniẽses
aũt sicuti reliquis in rebus hospitũ & externoꝝ studiosi perstiterunt sic
& in deis.Externa enim multa suscepere sacra ita ut in comœdiis cõplu
ra & Thratia & phrygia decãtata sint. Plato nãq; Bẽdidioꝝ mentionem
fecit Phrygioꝝ aũt Demosthenes ꝓbris enim insectãs Eschinis matrem
pariter & ipsum ut q cũ matre cõuiueret comitaret sacra colẽti simulq;

ſaltaret.Interim crebro clamitãs Euaſame & Attaſyes quæ quidẽ omnia Sabiazioꝵ ritu prolata ſunt & matre ꝑdocta.Hæc inſup de diis iſtis eo/ rũq; nominũ uarietate reperies quodq; nõ mõ deoꝵ miniſtri uocẽt ſed etiã dei Heſiodus quidẽ Hecatero & phoronei filiæ quinq; filias extitiſ ſe dicit E qbus Oreadas.i.mõtanas Nymphas deas fuiſſe Abiectoꝵ quo que ſtirpem Satyroꝵ & Ignauoꝵ & Curetas deos luſores ſaltatores dici Quiq; iterũ de Phoroneo uolumẽ cõſcripſit Tibicines & Phryges cu/ retas aſſerit.Alii uero terrigenas & Calthaſpidas.i.ere ſcutatos,Alii autẽ nõ Curetas ſed Corybantes Phryges eſſe. Illos uero Cretẽſes atq; prios qdẽ i Euboea iduiſſe arma ærea Vnde & ipſos Chalcidẽſes dictos Alii Rheæ ab Titanibus tributos Corybantes miniſtros armis inſtructos e Bactriana ꝓfectos.Quidã enim e Colchis aiunt.In Cretẽſi uero hiſtoria Curetes Iouis educatores nũcupant atq; cuſtodes e Phtygia trãſmiſſos in Cretã ab Rhea dicũt.Sũt q memorẽt Telchines i Rhodo nouẽ fuiſ ſe Rheæ comites in Cretã Quia quoniã Iouis alẽdi curã geſſerunt Cure tes nomiari ſunt.Alteꝵ uero hoꝵ Cyrbãtẽ ſacerdotem & Pydnæ urbis cõditorẽ.Praſiis occaſionẽ præbuiſſe penes Rhodios ut uulgarẽt:Cory bãtes dæmones eſſe quoſdã Mineruæ & ſolis filios:uelut alii Saturni fili os Corybãtes:alii Iouis & Alliopes Corybãtes.Quos quidẽ aiũt eoſdem eſſe q i Caberi.Abiiſſe aũt iſtos i Samothraciam:quæ prius Melita dice baẽ.Eoꝵ uero actiones myſticas eſſe,Hæc qdẽ minime approbans Sce pſius iſtaꝵ coadunator fabulaꝵ.Cũ nullũ i Samothracia myſticũ uerbũ de Caberis ꝓferaẽ.Apponit pariter & Steſimbroti thaſii opinionẽ:qđ i Samothracia Caberi ſacra ꝑfecerũt eos ſic uocari : autor ille eſt quodam ex mõte q i Berecyntia regione Caberus uocitaẽ,Nõnulli ſane Curetes Hecatæ miniſtros arbitrãtur:q cũ Corybantibus iidẽ ſũt,Rurſum Sce pſius affirmat Rheæ honores i Creta nuſq̃ uſurpari:nec ea in regiõe eũ morẽ eſſe Euripidis uerbis cõtradicẽs. At tãtũmodo i Phrygia & Troa de.Qui uero id dicãt:fabulamẽtis magis uti q̃ hiſtoriis.Quibus qdẽ ad/ iumẽto eſſe forte locoꝵ ſimilitudinem.Mõs eni Ida & Cretẽſis& Troi cus eſt. Ac dictæ & i agro Scepſio ẽ locus:& i Creta mõs.Collis ue ro Idæ Pytna ẽ:a quo & urbs Pythna ſacra memoraẽ. Hippocorona itẽ & Adramyttinæ oræ:& Hippocorniũ in Creta eſt:Samoniumq; Inſulæ promontorium in ortum uergens:& campus Meandriæ terræ & Alexã driæ Accuſilaus uero argiuus creatum Cabera & Vulcano Camillũ re fert:ex quo quidem tres nati ſũt Caberi:e quibus Nymphæ Caberides. Pherecides autem ex Apolline ac Rhetia nouem Cyrbantes eſſe ꝓgeni tos Samothraciamq; incoluiſſe.Ex Cabera uero Protei filia: & uulcano tres Caberos totidẽq; Nymphas Caberides ortas. Vtriſq; autem templa

esse dicata. In Lemno uero præsertim ac Imbro Caberos honori habitos contigisse sed & in Troia per urbes. Ipsorum autem nomina mystica sunt. Herodoti quoque testimonio apud Nephin etiam Cabeorum sicut & Vulcani phana extinsse: eaque deleuisse Cabysen. Ea uero loca dæmonum istorum honore uacua prius esse: & Corybantium est téplum in Amaxitia ora in Alexandreorum regione iuxta Sininthium & Corybyssa i agro Sceptio ad fluuiū Heurientem & uicum cognominem atque etiam torrentem Vero autem inquit Scepsius similius est eosdem esse Curetes & Corybantes: qui in matris deorum sacrificiis armati saltantes: casti & pueri sunt assumpti. Ideo autem Corybātes appellari: quia inter saltandum capita iactent quod Coryptin dicitur: quos Betarmonas uocat Homerus poeta. Euge age pheacū Betarmones egregii adsunt; hinc q capita saltādo iactār & numine aspirant & furiis agitātur: Corybātiare dicimus. Sūt qui dicāt Ideos dactylos eos appellari: primos sub Idæ radices habitatores. Nā pedes mótiū ima radicesq; uocari: Sūma uero uertices. Omnes igit particularū extremitates circa Idā deorū matri esse consecratas. Opimo itē Sophoclis ē quiq; primos mares mortuos esse: q ferrū excogitantes primū fabricauere aliaq; pmulta mortaliū usui necessaria. Eorū quinq; etiā extinsse sorores. Ab eo itaq; numero dactylos idest digitos nuncupatos. Alii sane alio modo fabulant dubia du bis accumulantes: uariis ac differennbus nominibus ac numeris utētes: e quibus Salanimū quendā nomināt: & Dānaneū & Heracleū & Acmonē. Quidā etiā eos īdigenos Idæ: quidā uero inqlinos asserūt: & omnes illos primos ī Ida ferrū fabricasse narrāt: oēs magos ipsos & incantatores fuisse intelligūt: & circa deorū matrem sedulos ī Phrygia Affines Idæ domos tenuisse: Phrygiā Troadē uocitātes: quia Phryges ppiquos Troa populata uictores occupassent. Existimāt autē ab Ideis dactylis: Curetes & Corybantes fuisse prognatos: primos etenim in Creta genitos uiros centum: Ideos dactylos nuncupatos. A quibus quidem pcreatos Curetas nouem extitisse. Horum singulos uiros decem genuisse: ex quo Ideos Dactylos nominauere: producti quidem sumus ut hisce de rebus amplior a nobis sumeretur oratio: quanq fabulamentorum studio minime teneamur: quia hæc ipsa negotia theologicum genus attingant. Omnis autem sermo de deis uetustas opiniones fabulasque scrutatur: occultius insinuātes priscorū cogitatiōes de rebus ipsis naturales: & iterū differēdū fabulam semp exponētes. Vniuersa uero enigmata diligenter soluere neq̄q facile. Exposita uero ī medio fabulosorū copia ptim qdē inter se cōcordātiū: ptim uero aduersantiū date e contra facilius ē. Quidnā ex ipsis uerū esse cōiectemus: quale est montanas euagationes & eorū esse

qui diuinitati ſtudent:& ipſorum quoq; deorum & ipſas numinis inſpi-
rationes iure ſabulanť:eādē ob cauſam qua cæleſtes arbitrāť eſſe deos:
& ad ꝓuidētiā aptos:tū ex cæteris tū ex pte miſſis reꝝ ſignificationibus.
Mōtanæ igiť uagatiōi īquiſitio cōuenit ac uenatio īdagatrix eoꝝ quæ ad
uitæ uſum cognata eſſe appareāt. Numinū enī afflatio & cultus religio-
ſus ac diuinatio aggregādi & allectēdi uim habet:& artis magicæ uicini-
tatē. Tale illud ē ſtudioſum ad artes Bacchanales exercitū: ſimul & Or-
phicas:ſed de ipſis ſatis ē. Poſtq̄ aūt de Pelopōneſi prius qdē aliis Inſu-
lis ſimul etiā Corinthiaco ſinu: & de adiacentibus ante illū diſcurrimus.
Deīceps de Creta diſſerēdū ē.Ipſa enī magis q̄ Pelopōneſus:ſupraq; cir
cūadiacētes Cretæ Inſulas ad oriētē ſpectat:ī iſtis & Cycladas & Spora-
des ſūt.Ille qdē memoratu dignæ:hæ aūt parū īſignis.Nūc ſane de Cre-
ta āte oēs ediſſeramus.Eudoxus igiť ipſam in Aegæo ſitā eſſe pelago tra
dit.Nō aūt ſic dicere oportet:ſed ipſam īter Cyreneā & Græciā eā dico
quæ a Sunio uſq; ad Laconicā locata ē.In lōgitudinē hiſce ab oris æqua-
liter diſiunctā ab occaſu ī ortū. Ab Septētrione qdē Aegæo pfundiť pe-
lago:ſimul & Cretico. Ab auſtro aūt Africano alluiť Aegyptiū attinge-
re pelagus.E ꝓmōtoriis aūt illud occidētale ē uergēs ad Phalama latitu-
dinē habens ad ſtađ ducēta:& in duo diuidiť ꝓmontoria:e qbus qđ ſpe-
ctat ī Notū Crui Metopō.i.frōs arietis appellať Arcticū uero Cimarus.
Orīētale aūt Samoniū ē ī ortū plus q̄ Suniū nō multo uergēs.Magnitu-
dinē qdē definit Soſicrates quē Apollodorus exacta diligentia Inſulæ
tractū teſtať explicare.Lōgitudinē qdē ſupra ſtađ duo milia & trecenta:
Latitudinē uero ꝓ magnitudīe.Ita ut ābitus ſecūdū hūc plus q̄ quinq; mi
lia ſtadia patet.Artemidorus autē q̄ttuor milia & cētū eſſe refert.Hiero-
nymus uero lōgitudinem duū miliū eſſe ꝓfatus latitudinē īæqualē aſſe-
rit.Circuitū autē plus q̄ q̄ntum Artemidorus ad tertiā lōgitudis ptem.
Quod autē īde ē Iſthmus exiſtit ad ſtadia cētum habitationē habet. Ad
boreale qdem mare Amphapaliā: ad Auſtrale uero phœnicem Lāpeo.
Eſt uero in medio latiſſima: rurſus hīc ad Auſtrum prioris coīcidūt ad
Iſthmum ripæ ad ſtadia ſexagīta. Ab Ninoa Lyctionum ad Hierapitnā
pelaguſq; libycum.In ſinu quidem ciuitas eſt:deinde protendiť ad acu-
tum ꝓmontorium nomine Samonium ad Aegyptum inclinans:Inſulaſ
que Rhodiorum.Inſula ſane denſa & montana eſt:ualles habens frugife
ras.Mōtes qdē ī occaſum ſpectātes:leui hoc ē albi uocitāť altitudīe Ta
ygeto nō īferiores.Lōgitudīe autem ad ſtadia trecentoꝝ magnitudinem
extēſi:& dorſum ī āguſtias deſinēs ſaciēres.In medio ubi latiſſima pādiť
Inſula.Mōs Ideus ſurgit cretēſiū cūctoꝝ celſiſſimus:quaq̄uerſum circu
itum habens ſtađ ſexcentorum. Præſtantiſſimis ille ſane oppidis inſtar

coronæ incolit̃. Alii sũt Leucoꝝ similes: ꝑtim ĩ Austũ: ꝑtim ĩ oriẽtem de sinẽtes. E Cyrenaica uero ad Crui Metopon: hoc ẽ arietis frõtẽ dieꝝ du oꝝ ẽ: noctiũq; totidẽ nauigatio. A Cimaro autẽ stadia ĩtersũt septigenta. In medioq; sunt Cythera. De Samonio quidẽ ĩ Aegyptũ dierũ quater nũ ac noctiũ patet nauigatio. Secũdũ quosdã uero triũ: hãc nõnulli stad̃ quinq; miliũ esse referũt: aliq etiã minus. Eratosthenes qdem e Cyrena/ ica usq; ad arietis frõtẽ duo milia stadia inquit: hinc ĩ Pelopõnesum mi/ nus. Alii alioꝝ lingua ꝓmiscua sunt ut poeta inqt. Insũt qdẽ Achiui: in/ sũt eteocretes magnanimi Insũt Cydones Doriẽsesq; trifariã ꝑiti clariq; pelasgi. Ex his (ut ait Staphylus) Doriẽses oriẽtalẽ orã ĩcolũt: occidẽtalẽ Cydones: australẽ Eteocretes quoꝝ Prasum est pusillũ sane oppidũ: ubi dictei Iouis phanũ extat: cæteros potẽtes Cãpestria magis habitasse loca. Eteocretes igit̃ & Cydões suis e locis originẽ duxisse ꝓbabilius ẽ: quos Aborigenes uocãt. Reliquos autẽ aliunde cõuenas: quos e Thessalia ad uectos testat̃ Androñ. Quæ qdẽ prius Doriẽses: nũc uero ẽ Eotica nuncu para Ab ea ꝓmotos ait Patnasi habitatores Doriẽsus q Crineũ & Boeũ & Cytiniũ ædificarũt: ex quo a poeta trifariã diuisi Trichaices appellan/ tur. Andronis sane dicta nõ admodũ a plerisq; approbãt̃: cũ tribũ dori/ cã quaternis cõstãtẽ urbibus idest tetrapolin. Tripolin. i. urbes tris cõti nentẽ plane significẽt. Metrapolim uero Doriẽsiũ Coloniã Thessaloꝝ. Trifariã uero dictos putãt: uł ab ora triuertice: uł q̃a sint colles trichinii similes. Cũ aũt plurimæ ĩ Creta ciuitates sint: ãplissimæ tamẽ tres ac illu strissimæ præcellũt Cnossos: Cottyna: Cydõia. Eximie uero Cnossũ præ coniis extollit Hõerus: quã ĩgẽtẽ & Minois regiã uocat & ætate posteri ore diutius ꝑdurãt primas dignitatis ꝑtes reportãs. Inde ad ima detracta magna ex ꝑte instituta & leges amisit. Dignitas aũt ad Gortynã Lyctũq; trãslata ꝑuenit. Postmodũ ãnquũ denuo reparauit habitũ a Metropolis autoritatẽ. Sita uero Cnossus ẽ ĩ plano ãbitũ priscũ trigita stadia habens in Lyctiæ atq; Cortyniæ terræ medio stad̃ ducentis ab ipsaq; Lycto quã Lyctũ poeta nomĩat stad̃ cẽtũ uiginti. Lõge aũt a mari Atcton spectãte Cnoses ẽ quinq; stadia ac uiginti: Gortyna uero Africano nonaginta. Ly ctus uero & ipsa quoq; a mari Africo stad̃ octogĩta. Cnossusq; Emporiũ habet Heracleũ: Fert̃ itẽ Minos Emporiũ usurpasse. Amnisum ubi po sitũ est Elethryiæ præsidis puerperii phanũ: priscis aũt tẽporibus Cnos/ sus Ceratus appellabat̃ a prælabẽtis fluuii nomĩe litterisq; testatũ ẽ: Mi noẽ solertissimũ legũlatorẽ extitisse primũq; maris imperiũ uẽdicasse. Qui cũ Insulã trifariam partiuisse: singulis in partibus urbẽ condidisse Cnossum qdẽ e tegiõe Peloponnesi: quæ ĩ Aq̃lonẽ spectat. Vt uero au tor Ephorus est Minos cuiuspiã antiquissimi Rhadamanthys imitator

extitit:uiri quondam iustitia & æquitate celeberrimi q̄ appellatione Mi-
nois frater fuit. Ille qdē primus legibus Insulā & habitādis urbibus & ci-
uilibus īstitutis ad mãsuetiores ritus uiuēdi pduxit. Is posita ī mediū de-
creta singula ab Ioue ea ferre cōmētabať. Hūc igiť sectatus Minois no-
uē p annos (ut aiūt) Iouis ātrū cōscēdebat. Ibiq; deniq; immoratus descē-
debat cōstructa quædā tenēs mādata: quæ cōsulta & sanctiōes Iouis esse
differeret: qua ex causa poetā dixisse hūc ī modū. Hic quōdā Minos no-
nū regnauerat ãnū: excelsa mādata Iouis captās. Hæc cū ab eo dicta sint
ueteres de illo rursum alios disseminauere sermones & qdē iis aduersos
ut tyrānis & uiolētia īpotēs & īpie tributa colligēs euaserit: Tragœdiis:
Minotaurū: Labyrinthū: Theseiq; ac Dædali casum tradētes. Hæc sane
quonãmō sese habeāt enatratu difficilia sūt. Alia aūt de illo dicta ab his
discrepãt. Nã sunt q Minoen Insulæ dicāt hospitē. Sūt q īdigenã huic
aūt secūdæ poeta magis assertor ē fautorq; sententiæ: cū dicat Minoem
Cretæ regē ē enixa priorē. Decreta uero illud uniuersæ cōsentiūt gētes:
qđ priscis tēporibus optimis esset īstituta legibus: eiusq; emulos & secta-
tores fuisse Græcoꝝ optīos atq; primarios declarãt. Imprimisq; Lacedæ-
monios sicut ī uolumine de legibus Plato demōstrat: & Ephorus ī libro
de rep. ī Europo scripsit. Postea ad deteriora plurimū mutata delapsa ē.
Nã post Tyrãnos q nostra populauere maria hi sūt q latrocinia excepe-
rūt. Hos deniq; cilices postmodū deuastauerūt. Vniuersos aūt destruxe-
re Romani Cretã quidē debellātes & pirataꝝ cilicū castella euertentes.
Hac uero tēpestate Cnosson Romana possidet colonia. Hæc qdem de
Cnosso urbe qdē minime nobis aliena. Veꝝ ppter reꝝ humanaꝝ uarie-
tates ac eaꝝ cōditiones & pmutatiōes: euētusq; fortunæ defecerūt & fœ-
dera erga ciuitatē: & q̄ nobis affuerãt bona. Dorylaus rei pitissimus mili-
taris magna Mithridati euergete cognomēto beniuolētia & familiaritate
deuictus erat. Hic ppter bellādi sciētiā externoꝝ militū præfectus desi-
gnatus frequēs ī Græcia: frequēs ī Thracia: frequēs cū hominibus e Cre-
ta pficiscētibus erat. Quo tēpore Creta nōdū ī Romanoꝝ potestate fue-
rat: cūq; magna mercenarioꝝ aliorūq; militū ī Creta copia uersareť: ūde
latrocinia cōplebãť. Cūq; fortuito Dorylaus ī patria morareť iter Cnos-
sios atq; Gortynios atrox bellū cōflatū ē: cuius Impator delectus Doryla-
us rēq; mature ac pspe gerēs: īgētes adeptus ē honores. Paulopost euēit
ut cū fãiliares Euergetē ī Siope īsidiis & dolose necassēt. Regni succes-
sio ad uxorē liberosq; puenerit. Ibi ergo rebus despatis Cnossi sese cōti-
nuit ubi ex uxore Maceria gēte noīe. Sterrhota plē pcreat: filiā qdē unã
uirilis aūt sexus duos Legetā & Stratarchā: e qbus Stratarchā extrēā iā
senectute cōsectū nos ipsi uidīus. Cū aūt duo Mithridan supstites eēnt

filii: Mithridates cognomēto Eupator regnū successor accepit annos na
tus ūdecim. Huic sotius & uitæ cōsuetudie cōiūctus erat Dorylaus Phi
leteri filius. Qui quidem Phileterus militatis illius Dorylai frater existe/
bat. Rex igit̄ i maiorē adultus ætatē: tātopere cōuictu & cōsuetudie ob/
lectatus ē Dorylai: ut nō mō ipsum ad āplissimos ꝓuexerit honores sed
& cognatoꝝ curā præcipuā suscepit: eosq̧ q Cnosi ætatē degebāt accer
siuit. Erāt aūt Legetæ liberi uita iam fūcto patre hi iā uiriles uero inerāt
ānos. Omissis ergo Cnosi rebus ad eū sese contulerunt. Legetæ autē filia
matris meæ mater extitit. Eo igit̄ florente fortuna uso & hisce fœlicitate
florere simul euenit. Ipso autē delero & hoꝝ res extinctæ: & ad ima sunt
retractæ. Is nāque deprehēsus est ad rebellādū a Romanis subditos sol/
licitans ut sibi regnū restitueret: hic Cnosoꝝ status & fœdera abiecta: &
ipsi infinitis acceptis fortunæ uarietatibus extīcti. Huius sane generis de
Cnoso mētio est. Post hāc aūt Gortynioꝝ ciuitas secūdum potētiæ locū
tenuit. Hæ nāq̧ mutua īter se sotietate fœderate: reliquas oras suæ ditio
ni subdidere. Seditione uero dissentientes: & reliquā Insulā ad discordiā
iplicuere Cydon uero maximum alterutrā fuit i p̄rē additamērum utri
sese applicuisset. Gortyna i cāpo sita ē olim quidē cīcta muro: Homero
teste mœnibus ambitus fuerat Gortynaq̧ muro circūdata: posterius ue
ro abiectis a fundamēto muꝝ omni tempore mœnibus uiduata pmāsit
donec Ptolemæus philopator muros ad octoginta tantū stađ ducere cœ
pit. Subīde icolæ circuitū absoluerūt opus egregiū ad stađ quiquagita.
Distat autē ipsa & eius emporiū ab Africano mari stađ nonaginta Lebe
na uocatū. Habet & aliud emporiū Metallū noīe stađ cētū & trigita ab
illa distās: eā plabit̄ totā Letheus āmis: hic uero ortū traxit ex Lebena Leu
cocōas: itē & illius amator Euryntheus de qbus Theophrastus scriptis
ꝓdidit in libro de amoribus iusserat Euxyntheo Leucocomas ut e Praso
quendā sibi canē adduceret: quē ex certāinū præmiis unū assecutus erat
Euxyntheus. Finitimi uero sūt illis Prasii a mari stađ distātes sexagita. A
Gortyna uero cētū & octogita. Inter Eteocretas uero ānumerari dictū est
Prasius In hoc etiā tractu Dictei Iouis tēplū esse. Nā dicte ꝓxima ē: non
mōtis Idei uicīa ut iqt Aratus. Nā Dicte ab Ida ad oriētē solē mille abest
stadiis: a Samonio aūt cētū. Prasus aūt iter Samoniū peninsulāq̧ sita est
supra mare stadia sexagīta. Eam autem Hierapymii effossam uertere so/
lo. Nequaq̄ uero a Callimacho recte dici putant: quod cum Britomar
tys Minois uiolentiam euasura ex urbe Dictæ fugeret: intra dictya idest
retia piscatorum siluerit: unde Cychinate locum dictynam appellaue/
rit. Dicte aūt mōs ē: nec eni ōnino ex hoꝝ locoꝝ uicinis Cydōia terra cō
stat Iacet aūt i occasū spectās ad extremitates Insulæ Cydōiæ sane plagæ

mons eſt Tityrus:in quo phanum eſt.Nō quidē Dicteum ſed Dictine/
um.Cydonia uero terra ad mare ſita eſt in Laconicā ſpectās.Abeſtq; pa/
ri ab utraq; ſpatio Cnoſſo inq̄ & Gortyna ad ſtad.lxxx.Ab Aptera ue/
ro.lxxx.Ab hoc aūt mari.xl. Aptera quidē habet emporium Ciſomon:
Cydōiate finitimos habent ab occaſu Polyrrhemios apud quos Dicty/
næ tēplum eſt.Abſunt autē a mari ad ſtadia triginta:a Phalaſarna uero
ſexaginta.Superioribus ſane annis uicatim habitabāt.Poſtea Lacones &
Achei conuenientes habitauerūt:cū locum muro munitiſſimū uallaſſent
ī meridiē ſpectantē.E tribus a Minoe urbibus ædificatis.Phæſtus reſtat
eam euertere Gortynii a Gortyne.lx.ſtad abſentē:a mari uiginti: ab em
porio Netallo quadraginta.Agrū quidem poſſidēt qui illam euerterūt:
Gortyniis quoque ſubiectum eſt Rhitiū tū Phæſto. Phæſto oriundum
expiationes carminibus facientem Epicmenidē ferunt qui librū de pur/
gamētis uerſibus ædidit:Olyſſa quoque Pheſtiæ oræ ē Lyctus de qua iā
meminimus ātea ēporiū habet quod Cherōneſus ſiue peniſula appella
tur:ubi Britomartys ædes ſacra eſt.¶Annumeratæ quidem quondam ur
bes deletæ ſūt Miletus ſcilicet & Lycaſtus agrū ſibi diuiſere:ptim Lyctii
ptim Cnoſſii:euerſa prius urbe.Cumq; dicat poeta Inſulā nūc quidē cē
tum nūc autem nonagita urbes continere. Ephorus ſane poſterius decē
conditas eſſe aſſerit ſecundum Troiana tempora.Ab Althemene Argi
uo comitantibus Doriēſibus.Cretā ſane quidē nonagita cōtinētem ur/
bes:ab Vlyxe nominatam dicit.Hic ꝓfecto ꝓbabilius ē ſermo.Alii au/
tem decem ab Idomenei inimicis urbes euerſas fuiſſe memorāt.Cæterū
poeta nō Troiāis tēporibus ſed potius ætate ſua Cretā hecatōpolin id/
eſt cētum urbibus īſtructā eſſe inquit.Ipſe enim e ſua pſona loquit:q ſi
qs eius tēporibus loquēs ītroduceret:ſicut ī Odyſſea cū urbes nonagita
refert:ſic recte accipiēda eſſet eloquutio:& ſequēs ſaluaret oratio.Neq;
eni dutāte militia neq; poſt Idomenei reditū ex Troia eius inimici pro
babiliter decē urbes deſtruxere. Nā eius rei teſtis ē poeta hoc mō dicēs:
Idomeneus cunctos Cretæ pduxit amicos
E bello ꝓfugos:ponti nullum abſtulit undet.
Huius etiam iacturæ mentionem feciſſet.Haud enim Vlyxes earū urbi
um deſtructionē nouerat:cuius nullum cōueniſſe Græcum neque cum
erraret nec poſtea contigerat.Ille aūt & in expeditione ſocius Idomenei
& ſimul incolumis euadens minime ſciebat quid illi domi obueniſſet
dū militaret & ī ſuo a bello reditu: ſed neq; poſt e bello reditū.Nā ſi cū/
ctis cū ſociis & amiſſis euaſit īcolumis:potēs utiq; reuerſus ē. Quocirca
īimici nō tātū īualeſcere debuerūt:ut decē illius urbes ītercipēt. Talis ē
igitur oræ cretenſiū circuita deſcriptio.Rei uero publicæ quā Ephorus

scriptis exposuit primarias pcurrere ptes sufficiet.Maximū autē legum
latori inquit bonū esse uidet͛ si ciuitates ad libertatē cōditæ fuerint. Hāc
enim solam esse:quæ bona possidentiū ꝓpria esse facit. Bona uero quæ
i seruitute sunt nō subditoꝝ sed imperantium esse.Qui uero ipsam habe
ant his necessariā esse custodiā. Itaque cōcordiā seditioni altius excrescē
ti aduersari:quæ delitiis gignit͛ & auaritia.Quod si cūcti modeste tenui
terque uitam degāt:eis non iuidiā nō cōtumeliā:nō odiū denique obsta
re paribus.Ideoque pueri ad cōuētus quos greges appellabāt commea/
re iubebāt. Viri autem ætatis adultæ ad conuiuia quæ uitilia uocabant.
Syssitia ut tenuiores æqualē cū locupletibus portionē e publicis alimētis
assequerent͛. Vt aūt nō formidinē sed fiduciā capesserēt in armis ac labo
ribus ab ineūte pueritia cōsuefacere:ut calorē & frigus & uiā aspā accliuē
que & arduam despicarent͛. Inque gymnasiis istructisq; pugnis plagas
Asperum
Accliue
Arduum
pati facere. Eos uero arcubus & inter arma saltibus exercere.Quos prin/
cipio Curetem illis ostendisse ferūt.Deinde instituxisse ut saltationē quā
Pyrrhicam appellauerit saltarēt.Adeo ut nec ludus quidē bellice fuerit
militaris exps.Similiter & Rhythmis Cretēsibus modulatiōibus atque
cōcentibus uteret͛:q ad cāntilenas tenorem haberent insentissimū:quos
tales inuenissent ad quē ut repertorē & hymnos peanas & alios gentis
illius cantus:magnāq; legū ptē reponūt & attribuunt.Præterea & sagalo
& calceo uti militari. Eisq; arma iprimis preciosissima fieri munera.Ple
rique tradūt mores Cretenses magna ex pte Laconicos esse:at rei ueritas
habet:ut illoꝝ quidem inuenta diligentius a Spartanis expolita fuerint:
Cretenses claros i peius ciuitates neglexere præsertim Cnossioꝝ res bel/
licas abolentē. Quasdā uero istitutiones legesue apud Lyttios atq; Gor/
tynios aliasque pusillas quaspiā urbes potius q̄ apud illos esse.Etenim q
Laconica uetustiora esse indicāt Lyttioꝝ leges testes faciūt:quoniam eoꝝ
coloni quoque sint suæ Metropolis mores cōsuetudinēq; conseruāt:qa
stolidū alioquin esset:eos qui in meliori urbanæ rei consistāt:deterioꝝ se
imitatores ostendere.Sed enim hæc haud recte dici. Vetusta nāq; ex iis
quæ modo consistūt i coniecturā adduci minime couenit: cū utraque i
contrariam exciderūt ptē conditionē.Cretēses enim prioribus ānis naui
gādi principatū tenuisse. Vnde i ueteris ꝓuerbii sermonē uulgatū est.
Si quis quæ nouit se ignotare dissimilet Cretes nescit pelagus. Nūc aūt
tem amisere nauticam q uero nonnulli Spartanoꝝ in Creta ciuitatum
coloni fuerint:& in earum institutis pmanere coacti sint:liquet cum etiā
permultæ coloniæ leges patrias non obseruent.Permultæ etiam quæ co
loniæ Cretēsium non sunt eadem tenēt.Quæ ille coloniæ Lycurgū qdē
Spartanaꝝ legūlatorem Althemenæ qui coloniā misit in Cretā quinq;

ætatibus iuniorem extitisse cōstat. Hūc enim Cissi filiū qui Argos ædificauit. Quo tēpore Patrocles Spartā cōdidit reg᷑ scriptores asserūt. Lycurgum uero sextū secūdū Patroclē extitisse nemine discrepāte memorat᷑: neque enim imitatiōes exemplaribus esse priores: neque nouiora uetustis: saltationēq; Lacedæmoniis cōsuetā: & cōcētus Rhytmicos & peanes lege decātatos: & alia cōplura pro ritu ab illis Cretica uocari. Quippe cū īde deducti sint nō negēt. Ex priscis autē partim easdē habere gubernationes & reg᷑ cognomina sicuti senior᷑ magistratū & equitū. Vltra Cretēses equites & equos tenere cōtigit. Ex quo argumētum faciūt uetustiorē esse equitū dignitatē q̄ Cretēsium. Verā enim eos adhuc appellationem cōseruare. Ipsos aūt sicut ī Creta alēdor᷑ equor᷑ studiū nō habere. Ephoros uero eadē quæ ī Creta administrare munera: cæter᷑ aliis nomiāt uocabulis. Virilē autē Syssitiā idest coniunctū penes Cretēses in hanc usque tēpestatē seruare nomē apud Spartiatas: nō eo durare quo prius appellatam nomīe. Apud Alchmanē sane sic manere. In uirilibus uero cętibus ut Phines autor est ad cōuiuas decebat īchoare pæana. Vulgatum quoque est inter Cretēses Lycurgū talē ob causam pegrinatum quādoque fuisse. Polydectes quidē Lycurgi frater natu maior erat: hic in exitu uite pregnātē reliqt uxorē. Interim Lycurgus fratris loco regni tenebat habenas. Edito autē ī lucē puero eū Lygurgus tutorio regebat officio: ad quē regni erat dignitas puētura. Quidam uero illū conuicio mordēs pa lā se scire dixit. Qua ex causa ipse regnaturus esset. At ille capta inde suspitione ut ex hoc sermone insidiar᷑ ī puer᷑: calumnia uulgo caperet' formidans ne siquo casu puer interiret: ipse illā ab inimicis culpā īcurreret: carpit iter ī Cretā. Hæc pegrinatiōis causa disseminat'. Eo pfectū Thaleti musico & iurisconsulto cōsuetudine sese deuinxisse a quo doctus fuit quonā modo. Primum quidē Rhadamanthys. Deinde Minos leges a Ioue ad mortales æderet. Tum ī Aegypto uersatū gētis illius iura didicisse. Aduētantem deīde Chium cū Homero secūdum quosdā colloqū habuisse: rursum ī patriā rediisse. Ibiq; ex Polydecte fratre Catilobū nepotē īperantē reppisse. Postea ad ordinādas leges incitatū. Apollinē delphicum adiisse & inde instituta deferentem: Minoium ī motē e Iouis antro: magna ex pte similia pmulgasse. Ephorus primaria in singulis talia pdidit. Ad Cretēses eiusdē ætatis uxores capiēdas cūctos cōpellūt: quos e puer᷑ grege deligūt. Nec uero statim nuptas ad se puellas deducūt: sed cū domestica gubernāda satis idoneæ fuerint Dotis magnitudo est. Siquidem frater est fraternæ ptis bonor᷑ dimidiū: pueros quidē litteras discere & ex legibus cātilenas & quasdā musicæ species instruūt. Eos uero adhuc iuniores ad Syssitia pducūt uiror᷑: humi autem sedentes inter

sese degũt uilibus tecti anniuclis:iisdẽq; seu hybernũ tẽpus seu æstas fu erit. Et sibiipsis & ad pugnã cõferẽtibus uiris ministeria faciunt. Eodẽq; ex cibo & sibi inuicẽ & aduersus alteꝝ ministrant epulum Cuilibet uiro rũ robusto perficit̃ legũ magister Maiores ad greges deducunt̃ Elatio/ res inter pueros ac potentiores greges adunant & singulis pro eorum ui ribus q̃plurimos aggregãt. Pater autem aggregatoris ut plurimum præ fectus est: gregis autorque est ad uenationes educendi currendiq; certa mina & rebellẽ quẽpiã puniẽdi. Etiã publicis educãtur alimentis. Certis autẽ diebus grex aduersus gregẽ cũ tibia & lyra: cũ Rhithmis magnis ad pugnã cõferũt: sicut i re cõsueuere bellica: plagas uero iferũt. Aliquas qdẽ manutenus quasdã aũt armis ferreis. Proprius itẽ illis de amoribus mos ẽ: ut nõ suasu sed uiolẽtia & raptu amatũ corripiãt. Amator triduo aut amplius familiaribus prædicit faciẽdã a se rapinam. Qui uero pueꝝ aut occultẽt aut statuã ire uiã nõ sinãt turpissimi iudicãtur. Periñde ac pu erũ tali amatore indignũ esse fateant̃. Siqui tamẽ sint uel æqualium uel ætate ꝓuectioꝝ qui ad honorẽ pueri aliis rapiãt: ii conuenientes & i fugã eos solũ cõuertẽtes moderate obsistũt: legitimũ adimplẽtes munus. Alia uero cõcedũt hylares scilicet abducere: quod si indignus sit auferũt. Exi tus autẽ rei quædam est ostẽtatio quoad puer ad raptoris ætatis ꝑueniat. Amabilẽ autẽ nõ tã formosum putãt q̃ robore ac uetustate præstantẽ & donis affectũ abducit pueꝝ ab eo ad quẽ mauult locum iis qui adsũt ra/ ptum cõcomitantibus. Vbi uero cœna uenatuq; oẽsq; accepit e uestigio diminit. Non.n.licet longiore spatio pueꝝ recurrere. Exinde ad urbẽ re uertũt: puerq; cũ muneribus abscedit: rũ abductũ bimestri tẽpore in ur bẽ reducunt muneribus & militari stola & boue & patera donatũ, huius modi enĩ ex lege sentiunt̃ dona aliisq; pluribus preciosis ut amicos pro pter ingẽtẽ ĩpensaꝝ uim confortiat̃. Bouẽ igit̃ Ioui ĩmolat: facto inter re deuntes comites conuiuio. Postea oratio ad amantẽ habet̃: siue sit oble/ ctatus siue non idipsum lege ꝓhibẽte. Siquidẽ quispiã uim illi fecerit: eo ipso in raptu ibidẽ se torturos abacturosq;. Veꝝ honestis forma spe/ ciei decorẽ maiotũque gloriã: ne ament̃ obstare q hũc ĩ modũ afficiant̃. Qui quidẽ ĩtersunt honestant̃: sic enim raptos uocãt. Quippe qui ĩ ea ætate atq; ĩ curriculis ãplissimos sortiant̃ locos: nã prætexta cæteris splẽ/ didius ornant̃ q̃ dono ab amatoribus acceperũt: neq; ea tantũ ætate sed etiã plene adulti ĩsigniore utunt̃ uestimẽto: quo quisque habitu facile in ternoscit̃: & Amasiũ quidẽ clenõ idest illustrẽ Amãtẽ uero Philetora.i. ardẽtẽ appellãt: hæc & alia sũt de amatoribus Cretensiũ legitima. Præfe ctos aũt decẽ eligũt qbus ad maxima consiliariis utunt̃ quos senes uoci/ tant. Hãc ad curiã cõstituunt̃: quĩ ornamẽto pricipatus digni iudicant̃:

cæterisque i rebus ꝓbari. Cretēsem equidē remp. dignam quæ scriptis mandaret ratus sum: tū ꝓpter illius ꝓprietatē: tū propter eoꝝ opinionē atque gloriā. Eaꝝ uero legū non m̄lto ꝑdurāt sed plurima Romanis administrant edictis queādmodū & in aliis ꝓuintiis euenit. Insulæ autē circa Cretā sūt Thera Cyrenēsium metropolis: Spartana Colonia. Apud eā iacet Anaphe in qua Egleti Apollinis tēplum extat. Dicit autē Callimachus: Nūc quidē hoc pacto Egletē Anaphēq; Lacōice finitimā Theræ. Nūc uero There mētionē faciēs ait nostræ mater patriæ quā equitū splēdor illustrat. Est autē oblonga Thera ducētoꝝ i circuitu stadioꝝ ad Insulā Diā iacens Heracleo Cnossio ꝓpinquā. Distat autē a Creta stadiis septingētis: cui & Anaphe & Therasia uicina est; Ab iis singulis ius parua Insula abest i qua poetā Homerū sepultū esse aiunt. Ex Io uero in occasum nauiganti Sicenus occurrit & Lagusa & Pholegandrus quā Aratus ferreā nuncupat ob eius duriciā & aspitatē. Hisque finitima ē Cimolus a qua terra Cimolia nūcupat. Ab ea Siphnus uisui spectabilis est In qua Siphmū astra galū ob tenuitatē appellāt. ꝓpior item est Cimolo & Cretæ Nelos īsula: istis dignitate prestātior. Abestq; ab Scylleo ꝓmontorio Hēnonico stadiis septegētis & fere totidē a Dictymneo eius icolas Atheniēses quondam imisso exercitu usq; ad puberes uniuersos ferme trucidarūt. Hæ quidem Insulæ in Cretēsi iacēt pelago. In Aegæo magis Delos eminet & circūstātes illi Cyclades: & ipsis incūbētes Sporades idem est dispic: de quibus ille sunt quas circa Cretā enarrauimus. Delos igitur urbē habet in plano positā & Apollinis tēplum atque Latone: Cynthus autē mōs sublimis & asp icūbit urbi: amnisq; p Insulā nō sane magnus labit Inopus nomie Insula enim parua ē ipsa sane ātiquitus magno i honore fuit deorum gratia: ab heroicis ichoans temporibus. Fabulæ nāque tradiderūt Latonam hoc in loco pariēdi soluisse dolores: Apolline simul & Diana i lucem ædidit ātea quidem (ut ait Pindarus) itolerāda erat inter undas uariis undique flatibus agitata. Sed cum uicinus doloribus aduenit partus quattuor terræstribus e truncis columnæ dura in petra solide ex adamāte cōtinuerūt ubi fœlicem enixa est stirpem. eam sane circumhabitatæ gloriosam reddiderunt Insulæ: quas ꝓīde uocauere Cyclades: & honoris ac cultus gratia spectatores & sacra publice miserūt simul & uirgineos cetus & frequētissimos cōuētus aggregabāt. Initio quidē duodecim fuisse phibent: pluresque agnatæ sunt. Artemidorus autem circa Helenam dinumeratis ab Thorico inquit usque Simium Macra adiacet ad stadia sexagīta lōgitudie. Ab hac enim ait Cyclades existūt. nominat autem Ceon Helene ꝓpīquissimā. Secūdū hāc Syrhiū & Seriphū & Melum: & Syphū & Cemolū & Præpesinthum & Oliaron. Post has

parum Naxum Syrum:Myconum Tenum Andrum Gyarum. Alias quidem ad duodecim attribuendas arbitror. Præpesinthum quidem & Aliatum & Gyarum minime. E quibus cum ad Gyaꝝ iactis stare in ancoris quēdam agnoui tūc uiculū quē piscatores icolerent. Cumque ide solueremus legatū quēdā a piscatoribus ad Cæsarem missum assumpsimus. Erat autē Cæsar Corinthi ad Actiacū tēdens triumphū. Eo ille nauigās una ad pcontātes respondit:quod leuandi gratia tributi legatione fungeretur ad Cæsarem. Drachmas enim cētum & quadraginta sese soluere:e quibus centenas magna cum difficultate pendere . Eorum etiam Aratus inirium declarat inopiam.

Tu quidē o Latōa i serrea pmanes Pholegādro miserāda utique nūquā ad Gyaꝝ illicet similē aduētabis. Delū igit hūc i modū in magno gloriæ gradu cōstitutā. Corinthus etiā a Romanis euersa ampliorē i modū accumulauit. Eo enim negoriatores cōmigrarūt. Præsertim cū eos tēpli immunitas accerseret:& ipsius portus iuitat occasio. Eteni ex Italia & e Græcia Asiā nauigātibus cōmodissime iacet:cōuenientium quoque frequentiā tei mercatoriæ cōducit. Interq; cæteros maxime Romani i ea familiariter obseruabātut etiā stāte Corintho. Et Athenienses redacta i potestatē Insulā & sacroꝝ & negonatoꝝ curam suscepere præcipuā: Mithridatici uero duces eā iuadentes tyrānusque illā ad desciscēdum impellēs cūcta uastarūt:cæteꝝ domū rege regresso Romani denuo desertā recuparunt Insulā & ad hoc usque tēpus i summa pdurat iopia Atheniensiū ditioni subdita. Rhenea tenus quædā & destiruta extitit Insula ab Delo quattuor distās stadꝰ:i qua Delus sunt sepulchra. Haud enim iter Delon mortuos aut sepelire aut cremare fas ē:Canē etiā i Delo alere nefas. Eam prisci Ortigyā nominauere :Ceos autē quaternas cōtinēs urbes ide tetrapolis uocitata. Duæ uero restāt Carthea scilicet & quā Iulidē appellāt:ad quas reliquæ habitatores concurrerūt. Cartheā quidē a Poreessa Iulidē uero e Coeessa. Ex Iulide Simonides cōdēdoꝝ autor carminū duxit originē: nec nō illius ex fratre nepos Bacchylides & postea Erasistratus medicus insignis:& ex Peripateticoꝝ secta philosophoꝝ Aristo Byonis Borysthenesis æmulus:penes istos lex aliquādo lata fuisse uidet: cuius & Menander meminit. Bella iquit lex Coaensiū est pbama qui recte uiuere neque āt turpiter ne uiuūto. Edixit .n. ut uidet lex: maiores ānis sexagita natos aconito uitā finire:ut reliqs cibaria sufficerēt. Cūq; ab Atheniensibus obsidiōe urgeret aliqndo decreuisse memorāt:ut ex eis natu maximi morti dederent desinito amicoꝝ numeto. Eos aūt illi obsidere destiterūt Sinū ē i mōte oppidū lōge a mari ad quinq; ad uigīti stadia Eius emporiū

locus ē. In quo Cocessa sita fuerat: ne unius quidē pagi uicie ue īquilinos
aut mā̄siones habē̄s. Penes Coceessiam uero Sminthei Apollinis situm ē
tē̄plum: penesq; pocessam. Inter ædē autē & pocesse parietina Nedusiæ
Mineruæ sacellū ē: quod Nestor secū̄dū eius a Troia reditū ædificauit.
Est & in Propō̄tide Pariū oppidū Coeessia quoq; Helixū habet amnē.
Post hanc Naxus & Andrus haud memorabiles sane insulæ & Parus e
qua natus est Antilochus poeta. Parii quidē Thasum ædificarunt. Est
& in ꝓpontide Pariū oppidū: In hoc ꝓfecto ara esse dicitur digna quam
spectes latera ad unius stadii mē̄suram habē̄s. Parus lapidē ꝓducit quē
pariū appellant ad marmoreas sculpturas aptissimū. Est enim Syrus pri
ore ꝓducta syllaba e qua Pherecydes Rabius duxit originē. Eo iunior ē
Atheneus huius mē̄tionē poeta fecisse uideẜ: Syriā̄ illā̄ appellans Insula
quædam Syria Ortygiæ stat littore supra extat & Myconus: sub qua gi/
gā̄tū nouissimos ab Hercule mactatos iacere fabulanẜ. E qua deriuatū ē
ꝓuerbiū: Omnia sub unā̄ Myconū: quā̄doquidē quæ natura distiguiẜ
sub unū titulū descriptionēq; ducunẜ. Mycō̄ios etiā̄ quidā̄ caluos appel
lant: cū illud uitiū ea passim exuberet in Insula. Seriphus autē est in qua
ea facta uulganẜ: quæ dicunẜ in fabulis Dicten piscatorē arcā̄ adduxisse
retibus: ī qua Perseus cū matre Danæ positus tenebaẜ: cum pater Danæ
Acrisius utrū̄que abiecisset ī mare ista ī Insula educatū fuisse Perseum
ꝓdiẜ: qui cū caput Gorgonis allatum Seriphiis ostē̄disset: uniuersos mu
tasse ferẜ in lapides: idq; ī matris ultionē factitasse: quia illis adiutoribus
Seriphi rex Polydectes nuptiis inuitā̄ adegisse constituisset. Adeo autē
lapidosam esse Seriphū ut qui conuiciaẜ id īspecta obuenisse Gorgone
causenẜ: Tenos quoq; urbē non sane magnā̄ habet: uerū Neptū̄ni pha/
nū īgens in luco extra muros spectatu dignū: in eo capacissima discū̄bē/
tiū cō̄uiuaꝝ ædificata sunt triclinia illud signū est abū̄dā̄tē finitimorum
multitudinē eo conuenire solitā̄ qui una Neptū̄ni sacrificia celebrarent.
Est etiā̄ Amorgus e sporadibus una: e qua genitus est Simonides lā̄borū
poeta & Lebinthus & Leria Hinc illud Phocylide Lerii mali: nō unus q/
dē alter uero minime sed uniuersi: excepto Procle mali etenim Procles
Lerius. Eius nā̄q; loci homines: ut improbi criminabanẜ. Apud illā̄ Pat/
mos est atq; Corassie ab occasu Icariæ propius iacē̄tes Icaria uero Samo.
Icaria quidē deserta manet: at egregia cō̄tineẜ pascua: quæ usurpā̄ẜ a Sa
miis. Huius generis cū sit tamen celeberrima est: & ab ea Icariū pelagus
adiacē̄s uocabulū adipisciẜ: in quo & ipsa contineẜ & Samus: & Cos &
modo dictæ Corassiæ & Patmos & Lerus celeber. In ea mō̄s Cercetéus
magis q̄ Ampelos: qui urbi Samioꝝ īcumbit: Icario mari Carpathium
cō̄iungiẜ ex parte Austri. Huic aūt Aegyptū ab occasu autē Creticum

& Africanū. Permultæ uero i Carpathio mari Sporades cōtinētur. Insulæ sterricon præsertim ac Rhodon atque Cretā quarū sunt Astypalea & Telus & Chalcea. & quas in nauiū catalago nominauit Homerus. Qui Nisirō habēt celsam Carpathūq Casumq Eurypyliq urbē Con: equo reasq Calydnas. Præter Con enim ac Rhodon de quibus postea disserēdū erit alias inter Sporades ponimus & hoc in loco eas meminimus licet nō i Europa sed i Asia cōputatæ sint: quādoquidē ut una cum Creta Cycladibusq Sporades ipsas cōplecteremur quodā nos mō urgebat oratio seriesq dicēdi. Cæterū i ipso Asiæ situ circūscribendo: cōtiguas illi asscribemus Insulas: præcipue quæ digne (ut referant) uidebunt: Cyprū Rhodū Con: & quæ iacēt ordinatim i littore Samū Chiū Lesbum Tenedū Impræsennarū. Sporades ipsas: quæ digne relatu restāt pcurremus. Astypalea igit pcul satis extat in pelago: unam habēs ciuitatē. Talis autē ad Cnidiā ptendit oram. Longa: sublimis: angusta circuitum ad quadragena & centena complectēs stadia: cui & stano nauiū adest: Chalcea quidē stadia a Telo octoginta abest. A Carpatho autē quadringēns & ab Astypalea bis totidē habetq uicū habitatum eiusdem uocabuli: & Apollinis delubrū & portum. Nisyrus quidē ab Aquilone affinis ē Telo. Ab ea stadia circiter sexaginta semota quantū & a Co distingit rotūda: celsa: saxosa: molēdinariis abundās lapidibus. Finitimis igit urbibus abea molarū suppetit copia: sui quoq nominis habet oppidū & portum aquarūque scaturigines calidarū phanumque Neptunni: eius ambitus ē stadia octoginta. Sunt & penes eā paruæ quædā Insulæ iuri Nisyrotum adscite fama est: Nisyrum fragmētum Coæ Insulæ fuisse adiicit fabulæ Neptunnum gigantū quempiam psequētem: Polyboten ab Insula Coa tridente suo frustū auulsisse. Inque illū iaculantē fragmē ipsum piectū Insulā māsisse Appellatāq Nisyrū Insulā sepultū ibi cōtinēs gigātem. Tametsi quidā afferāt sepulchrū eius in Coo esse. Carpathus autē quā Homerus Carpathum uocat excelsa est circuitū ducētū stadī habēs. Futiq urbibus quattuor pollēs: & nomen celebre consequuta est: a qua pelago quoque nomen est iditum. Vna uero urbiū ipsarū Nisyrus dicta ē. Cognominis quidē Nisyrorū Insulæ. Iacet aūt ab Aphrica ad littus albū: quod ad stadia mille abest ab Alexādria. Quattuor uero milibus a Carpatho. Casos quidē ab hac stadiis septuaginta distat. A Samonio autem Cretæ promontorio ducētis & quinquaginta Ambitus eius est octoginta stadiis. In ipsa ciuitas est eodē dicta nomine. Circum illam uero cōplures Insulæ sūt Casiorū nomīatæ poeta Calydnas (ut aiūt) Sporadas appellat Insulas. Quarū unā esse Calymnā. Sicuti aūt Nisyrorū & Casiorum uicinæ ac subditæ: ab eis nomē assequūt Insulæ. Sic & circūstātes Calymnas

A n-

ab ea nomiari: probabile fit quæ ãnis illis forte Calydna uocabat᷑. Plerique sane duas esse Calydnas asserũt: Leꝗ scilicet atqꝫ Calymnam. quas q dẽ etiã dicere poetã dicere. Scepsius autem scriptis suis restat᷑ pluratiuo Calymnas numero Insulam nominatã: quẽadmodũ & Athenas & Thebas. Oportet autẽ poetæ dictũ per hyperbaton accipere. nõ enim Insulas Calydnas inquit. Alii uero sic æquoreas idest Insulas qui Nisyrõ habẽt celsam Carpathonque Casumque Eurypylique urbem Con æquoreasque Calydnas. Totum quidem ĩsulare mel: ut plurimũ urbanũ & iucũdum est: & æmulum Attico. At uero quod in hisce oritur ĩsulis reliquũ antecellit: potissimum autem Calymnium. Hacte[illegible] Guarinus [illegible] [illegible] Gregorius Tiphernas [illegible] candidi[illegible]imus.

Ndecimus Asiam incipit: quam Tanaĩs ĩ supioribus Septentrionis ptibus nascẽs disiungit ab europa. Continet hic liber gentes tanaidis ortui adiacentes orientem ac meridiem uersus; item omnes barbaras nationes quæ Caucasum montem accolũt: e quibus sũt Amazones: Massagete: Scythe: Albãi: Iberes: Bætriã: Caspii: Medi Persæ: Harmeniæ duæ: usqꝫ ĩ Mesopotamiã cõplectit᷑ etiã Troglodytas & gẽtes eas quæ honiochi dicũt᷑. Itẽ Sceptuchos: Choanos: Assyrios: Polyphagos: Albanos: Syracos. Tapyrus meminit Iasonis Medeæ: & urbiũ q̃s condiderũt: meminit etiã Xerxis Mithridatis & Alexãdri eius q ex Philippo natus est.

Vropæ continua est Asia ad Tanain flumen illi coniuncta: de qua deinceps dicemus: & euidentiæ gratia naturalibus quibusdam terminis loca omĩa destinabimus. Quod itaque Eratosthenes fecit in toto terrarum orbe idem nobis Asia faciendum est. Nam Taurus mediam quodammodo continentem hanc diuidit ab oriente in occidentẽ: cuius partem ad Aquilonem relinquit partem ad meridiem. Alteram Græci interiorem uocant: alteram exteriorem. Quæ & si a nobus ante dicta sunt; memoriæ tamen gratia repetant᷑. Mons hic multis in locis latitudinem habet stadiorum trium miliũ Longitudinẽ quãtũ Asia: stadium circiter. xl. & quinque milia a Trãsmarina Rhodi ora usqꝫ ad Indiæ ac Scythiæ extrema Orientem uersus Idem in nomina ac partes multas diuidit᷑; quarum aliæ maiores aliæ minores ambitus cõprehẽdunt. Sed quoniam in tanta montis latitudine gentes quædam continent᷑ aliæ obscuriores: aliæ omnĩo notæ: ut Parthi Medi Harmenii & Cappadocum quidam præterea Cilices & Pisidæ: quicunque ad borealem plagam declinant: in borealibus ponendi sunt: quicũque ad australẽ in australibus qui in medio montium iacent: ii propter aeris similitudinem ad boream

sunt collocandi: Nam frigidi sũt: australes uero calidi porro flumĩa quæ hinc decurrunt omnia fere in contrarias labũtur ptes: alia ĩ boreales alia in australes & si nonnulla postea ad orientẽ uel occidentẽ conuertant & natura fert ut montes eos pro confiniis habeãt quibus asiã diximus ĩ partes duas diuisam queãdmodũ mare qđ intra colũnas ẽ qđ cũ maxima ex parte e directo sit iis mõtibus duas efficit cõtinẽtes Europã atq; Asiã quapp id aptissimũ quoddã cõsiniũ ẽ. Sed quoniã iis q ab Europa ĩ Asiã transeunt borealia ex Asiæ diuisione prima sunt ĩ geographia ab iis ĩcipiendum est. Hoꝝ autem ip soꝝ prima sunt quæ Tanaidi adiacent: quem nos Europæ atque Asiæ limitem posuimus. Hæc quasi peninsulã quandam efficiũt: quæ ab occidẽte Tanaide flumine ac meotide ambit usq; ĩ Bosphorum & maritimã euxini orã: quæ ad Colchos desunt a Septentrione oceano usq; ad Caspii maris os: ab oriente hoc eodem mari usq; ad Albaniæ & Harmeniæ cõfinia: ubi Cyrus & Araxes emittunt: quoꝝ alter p Harmeniã Cytus p Iberiã & Albaniã fluit: ab Austro autẽ terra quæ est ab ostio Cyri usque ĩ Colchidẽ triũ miliũ fere stadioꝝ: a mari in mare per Albanos & Iberas: quapropter Isthmi ratione obtinet: qui hũc Isthmũ tantũ dixerũt quãtum Clitarchus qui eum ab utroque pelago p fusum dicit nõ sunt audiẽdi: possidonius putat eum mille & quingentũ esse stadioꝝ quãtum Isthmũ qui inter Pelusiũ est atque rubrũ mare. Vidẽ' iquit nec ab eo differre qui ẽ a Meonde in oceanũ: sed ego nõ uideo quomodo quisq̃ ei ĩcerta credat de quibus ueri similitudinẽ nullã afferre potest: cum de certis adeo dicat imprudenter: quanq̃ Pompeio familiaris fuerit qui in Iberas & Albanos duxit exercitum usque ad utranque & Colchici & Caspii maris partem. Tradunt enim Pompeium cum ad praticum bellum exiret: & mox contra Mithridatẽ esset exiturus Rhodum uenisse atque disputanti Possidonio affuisse: cui in discussu iterro ganti nunquid iuberet: respõdisse Possidonium ferunt. Se gereret clare atq; alios excelleret omnes. Huc accedit quod eius historiã scripsit. Vnde oportuit diligẽtius eum ueritatem exquirere. Secunda pars erit terra quæ ultra hyrcanium pelagus iacet quod Caspium appellatur usque ad Scythas Indis uicinos. Tertia erit ea quæ dicto Isthmo continua est. Nã post hunc & Caspias portas sequũtur loca Europæ proxima & iis quæ cis taurum sunt: ut Media Armenia Cappadocia & quæ interiacẽt. Quarta pars erit regio quæ cis Halym est: & quæ in ipso tauro sunt & extra taurum quæcũq; ĩ peninsulam ĩcidunt: quam Isthmus efficit: qui ponticum mare dirimit a Cilicio. Ex his quæ cis taurum sunt Indiam ponimus & Arianã usque ad gẽtes quæ ad Persicũ mare & Arabicũ sinũ ac Nilum uergũt Aegyptum mare atque Issicum uersus. His ita dispositis primã

partem incolunt a Septẽtrionis & oceani partibus Scythaꝝ quidam Nomades & ĩ curribus degentes. Interius uero Satmatę atque ii Scythę: aorsi & Siraci qui meridiem uersus usque ad Caucasi mõtes descendũt alii Nomades: alii in tabernaculis degẽtes atque agrum colẽtes circum lacũ meotæ habitant Bosphoꝝ uersus Asianca regio ẽ & Sindita postquam sunt Achei Tygi Heniochi Cercete Macropogones: ultra quos ãgustiæ sunt Phtirophagorum. Post Heniochos Colchis ẽ sub Caucasiis atque Moschicis montibus sita: sed cũ Tanaim Europæ atque Asiæ terminũ fecerimus ab eo incipiẽtes singula pagremus. Fertur itaque Tanais a Septẽtrionis partibus Nilo contrarius: nõ tamẽ p Diametrum (ut quidam putant) sed oriẽtalior originem ut ille ĩcertam habẽs. Verum Nilus magna ex parte notus ẽ: ac regionem percurrit totam accessibilem & lõgas habet nauigationes. Tanaidis uero hostia scimus. Nam duo sunt ad Septẽtrionales Meotidis partes. lxx. inter se stadiis distãtia: supra hostia uero nihil pene notum est propter frigora & regionis difficultates quas ĩdigene facile pferũt carnibus & lacte more Nomadiũ enutriti alienigenæ perferre non possunt. præterea cũ Nomades difficulter aliis miscеantur: & multitudine & uiribus præstẽt: ĩtercludũt ne qua ex parte regio pmeetur & ne quas flumẽ nauigationes habeat. Iccirco quidã existimãt eum fontes in caucasiis mõtibus habere cũ m̃ltus ad Septẽtrionem ferat̃. Postea conuersum emittere ĩ Meotĩ. His Theophanes Mityleneus uidet̃ assentiri. Quidam a superioribus Histri partibus eũ deferri putant. Iudiciũ autẽ tam longi cursus etiã ab aliis plagis nullũ afferũt quasi de proximo & a septẽtrione id effici nõ possit ad Tanaim flumẽ & lacũ urbs sita est eodẽ nomine a græcis condita qui Bosphoꝝ habẽt: eã Polemo rex nuper depopulatus ẽ cũ minus ei obtẽperaret ea cõmune emporiũ erat nomadũ Asiæ atq; europæ & eoꝝ qui e Bosphoro lacũ nauigãt quoꝝ alii uehũt mãcipia pelles: & si qd aliud nomadicũ est: alii onerant uestẽ uinũ ac cætera quæ mitis uitæ sũt ꝓpria, ad stad̃ cẽtũ Ante emporiũ Insula iacet noĩe Alipecia miscoꝝ hominũ domiciliũ. Sũt aliæ nõ ꝓcul ĩ lacu paruæ Insulæ Tanais ab hostio Meotidis recta nauigãtibus ad borealia: stad̃ abest duobus milibus &. cc. Sed nec m̃lto pluribus terræstri itinere eũtibus nauigãti secus terrã: & ad octĩgẽta stad̃ a tanaide ꝓgrediẽti: primũ ẽ is q magnus Rhõbites dicit̃ ubi piscatio m̃lta ẽ & cõditutæ apta: deide alioꝝ octĩgẽtoꝝ stad̃ ĩteruallo ẽ minor rhõbites qd̃ ꝓmõtoriũ nõ adeo piscibus abũdat maiores rhõbitani ĩsulas hñt statiõibus plenas. Qui uero minorẽ rhõbitẽ ĩcolũt Meotæ sũt homĩes oparii. In tota enĩ hac præternauigatiõe meotæ habitãt agricultores nõ mĩus q̃ nõades bellicosi: & in gẽtes plurias diuidũt̃: quoꝝ q Tanaim accolũt agrestiores sũt q uero

Bosphorāis coherēt mitiorē uitā degūt. A minore rhōbite ī Anticoetam
flumē & Tyrābē stadꝰ sūt.lx.Hic ī uicū Cibricū.c.ac.xx. Vnde soluunt
q̄ nauigāt.In hac prǽternauigatiōe q̄dā Clazomenioꝝ speculæ īuenīūtꝰ.
Cimericū urbs erat ī Cherōneso sita quæ fossa & aggere Isthmū claude
bat.Nā Cimerii olī potēnā ī Bosphoro maximā habuere:ūde & Cimeri
cus Bosphorus appellatus ē.Hi sūt q ad pōti dextrā mediterraneā regio
nē habitātes usq; ī Ioniā excurrebant hos Scythæ ex his sedibus pepule
rūt.Scythas aūt Græci q Pāticapeū & alias ī Bosphoro urbes habitabāt:
hic in uicū Achilleū sūt stadia.xx.ī quo Achillis tēplū ē. Hic ē āgustis-
simū hostii meotidis fretū ad stadꝰ.xx.uł paulo plura:habēs in ulteriore
regiōe myrmeciū uicū:& Partheniū Heracleo ꝓximū.hic ad Satyri mo
numētū stadꝰ sūt.lxxxx.i.ī ꝓmōtorio quodā positū hominis ī Bosphoro
clarissimi ac potētissimi ꝓximus ē uicus Patreus a quo ad uicū Corocō-
damē sūt stadꝰ.c.ac.xxx.Is finis ē Bosphori q Cimmericus appellatꝰ.Sic
eni āgustiæ uocātꝰ ab ostio meotidis.i.ab Achillei & Myrmecii āgustiis
usq; ad Corocōdamē & oppositū ei uicū Pāticapensis agri noie Acrā q
lxx.stadioꝝ freto disiungitꝰ. Nā & huc usq; glacies ꝑtēdit meotide:adeo
frigore cōcreta ut pedibus permeēt.Hæ āgustiæ totæ sunt portuosæ su
pra Corocōdamē lacus iacet:q ab ea Cotocōdāetis uocatꝰ &.x.stadꝰ a ui-
co in mare emittit.Pars uero Anticoeti abrupta & ī lacū īfluēs Insulā effi-
citq; lacu hoc & meotide & flūine circūcirca abluitur.Hoc flumē nōnul
li Hypanim uocāt:quēadmodū id qđ ē Borysthenī ꝓximū:& ad Coro
cōdameti nauiganti est Phanagoria ciuitas memoratu digna:& Cepi &
Hermonassa:& Apaturū ueneris fanū:q̄rū Phanagoria & Cepi sūt ī īsu-
la ad sinistrā nauigāti. Aliæ urbes sūt ī Sīdica ultra Hypanim a dextris.
Itē ī Sidica regia ē Sīdorū mari ꝓxīa & Aboraca.Quicūq; Bosphori po
tētibus parēt Bosphorāi appellātꝰ:Bosphoranoꝝ metropolis q sūt ī euro
pa Pāticapeum est:Asianorum uero phanarium:sic enim hæc ciuitas uo
catur Phanagoria emporium ē eaꝝ reꝝ quæ ex meotide & ulteriore bar
baroꝝ regione īportātꝰ Eaꝝ uero quæ mari aduehūtur Pāticapeū Phana
goriæ ē īsigne ueneris apaturiæ tēplū.Id adiectiuū īterpretātꝰ fabula quā
dā afferētes qđ cū gigātes uenerē adorirēt:Illa Hercule īuocato tā diu ī
latebris qbusdā latitauit donec gigātes sigillatī excipiens dolo occidēdos
exhibuit. Ex meotis sūt Sindidādarii Toreate Agri Arrichi.Itē Tarpe
tes Ouidiacē Sittacēi Dosci:aliiq; cōplures e qbus sūt Aspūgitani q īter
Phanagoriā Gorgopiāq; habitāt quingētoꝝ stadiorum spatio:quos cum
Polemo Rex simulata amicicia adoriretur:nec id eos lateret sed contra ī
structi exirēt captus interemptusq; ē.Ex omnibus Asianis meotis ii qui
foꝝ habebant:quod ad Tanaim est parebāt Bosphorani uero frequētes

iugum detrectabāt: Sæpe Bosphoranoꝝ duces ad Tanaim usq; occupa-
uerunt præsertim postremi Pharnaces Cassander ac Polemon: Pharna-
ces quoq; Hypanim Dādaris olim ꝑ antiquā fossam dicit̄ īduxisse:qua
purgata regionē totā diluit. Post Sidicā & Gorgopiā ī Acheoꝝ & Zygo-
rū:& Heniochoꝝ mari ora : magna ex parte mōtuosa & importuosa: cū
caucasi pars sit: ii ex maritimis latrociniis uiuunt. Lēbos habēt exiles An-
ctos: Leues. xxv. hominū capaces: rari. xxx. suscipiūt Hos. Lembos Græci
Camaras uocant. Tradunt Phthiotas Acheos Ex Iasonis exercitu Achiā
hāc habitasse. Laconas uero Heniochiā: quoꝝ duces Rhecas & Amphi-
stratus fuerūt Castoris & Pollucis aurigæ unde Heniochi (ut par est) ex
iis sunt nominati. Ex his itaq; Lēbis classem cōparātes: & īterdū ad naues
onerarias: interdū ad regionē uel urbē aliquam nauigantes: mari domi-
nantur. Bosphorani eos nōnunq̄ instationibus accipiunt: & commeatus
& uendēdæ prædæ copiam suppeditāt. Hi cū domū reperūt & ultra na-
uigare non possunt: lēbos humeris īpositos ī siluas referūt: ī quibus habi-
tātes tenue solū arāt. Rursum cū nauigādi tēpus adest eos in mare defe-
rūt: idē faciūt ī aliena. nā loca siluosa nota habēt: ubi abscōditis lēbis ipsi
noctu nōnunq̄ īterdiu pedibus errāt capiendoꝝ hominū gratia: quos cū
ceperint facile redēpticios faciūt. Nā īterredeūdū rē omnē iis significāt
qui illos amiserunt. In locis itaq; quæ sūt pricipibus subdita q iniuriam
accepere aliqd̄ præsidiū ab iis habēt q sæpe illos īsecuti Lēbos atq; pira-
tas capiūt. Regio uero quæ sub Romanis est minus habet auxilii ꝑpter
eoꝝ negligētiā q mittunt̄. Haꝝ itaq; gētiū uita talis est quæ Septuchis
subditæ sūt. Sceptuchi aūt regibus uł tyrānis Heniochi reges quattuor
habebāt: cū Mithridates Eupator e paterno regno fugiēs Bosphorioꝝ re-
gionē ꝑmeauit quæ qdē ipsi peruia fuit: Zygoꝝ uero terrā ꝑpter locoꝝ
difficultatē atq; asperitatē accedere diffisus egre maritima ora ꝓfectus ē
sæpe mare īgressus quo usq; ī Acheoꝝ agrū ꝑuenit: quibus adiutoribus
iter ex phoside cōsumauit ad q̄ttuor fere milia stad̄ a Corocōdame oriē-
tē uersus recta nauigatio est. Hinc ad stad̄. c. & .lxxxx. ē Sindicus portus
& ciuitas: dehinc ad. xl. stad̄ sunt ea quæ bata nominant̄ uicus & portus
ubi Sinope austrum uersus huic oræ plurimum uidetur opponi quem-
admodum Carambis fronti arietis ut ante dictum est. auctor est Artemi-
dorus a Baris oram esse cercetarum octingentoꝝ & .l. fere stad̄ quæ stati-
ones & uicos habeat. Dehinc Acheoꝝ regionē stadioꝝ quīgētoꝝ: dehīc
Heniochoꝝ mille: dehīc magnū Pytiuntē trecētoꝝ fere. lx. usq; Dioscu-
riadē q Mithridatica cōscripsere: nā iis maxīe accedēdū ē prius Acheos
ponunt: deinde zygos: deinde Heniochos: deinde Cretenses & moschos
& Golchos & Phthirophagos qui ultra hos sūt & Thoonas & alias circa

caucasum puas gẽtes. Ab initio igiť ora ad oriẽtem tẽdit & ad austrum
spectat. Ab ipsis uero Batis palatim detorquens respicit occidentẽ & ad
Pytiuntẽ & Dioscuriadẽ definit. Nã hæc Colchidis loca dictæ oræ iun/
cta sũt. Post Dioscuriadẽ ẽ reliqua Colchoꝝ ora cui Trapezus cõtinua
flexũ quẽdã admirabilẽ efficit: deinde ĩ rectũ latus extendiť: quod põti
dexteriora efficit ad septẽtrionẽ spectãtia. Vniuersa uero Acheoꝝ & cæ
teroꝝ ora usq; Dioscuriadẽ & loca mediterranea austꝝ uersus ĩ rectũ ex/
euntia caucaso subiacẽt: q mõs utriq; pelago ĩminet & põtico & Caspio
muniẽs isthmũ q ea dirimit. Is austꝝ uersus Albaniã Iberiãq; distermiat
septẽtrionẽ uersus sarmaticos cãpos: arboribus & õnigena silua plenus
ea præcipue quæ fabricandis nauibus ẽ idõea: Eratosthenes ait Caucasũ
ab indigenis Caspiũ uocitari a Caspus fortasse cognominatũ Ab eo qua
si cubiti quidã ad meridiẽ ꝑcurrunt qui Iberiam complectẽtes Moschi
cis & Armeniis mõtibus cõiũgunť. Itẽ monti Scydisse & Paryadre. Hi
oẽs tauri ptes sũt: q australe Armeniæ latus efficit & ab eo quodãmodo
abrupti septẽtrionẽ uersus usq; ad Caucasum & maritimã euxini orã p/
currũt quæ a Colchide ĩ Temiscytã tẽdit Dioscurias itaq; ĩ hoc sinu po
sita & oriẽtalissimũ totius pelagi signũ obtinens euxini recessus: & extre
ma nauigatio appellať. Vnde illud qđ ĩ ꝓuerbio diciť ĩ phasim ubi cur
sus carinis ultimus sic intelligendũ ẽ nõ q̧ poeta q iãbicũ fecit de flumi
ne dicat nec de urbe eiusdẽ nominis quæ ad flumen sita est: sed de Col/
chide ut de pte quod recta nauigatio a flumine & ab urbe ĩ recessum sit
sexcẽtoꝝ fere stađ: eadẽ Dioscurias Isthmi initiũ est q ĩter mare Caspiũ
iacet atq; pontũ & cõmune foꝝ eaꝝ gentiũ quæ ꝓxime sunt ulteriores.
Dicũt itaq; nõnulli q parũ res animaduertũt. lxx. nõnulli. ccc. gentes ĩ cã
cõuenire atq; oẽs diuersaꝝ linguaꝝ: propterea qđ sparsim & ĩpmixte ob
asperitatẽ atq; intractabilitatẽ habitent: quoꝝ pleraq; pars Sarmatæ sũt:
atq; oẽs Caucasii ac de Dioscuriade qdẽ hactenus. Reliq̃ uero quæ Col/
chis est magna ex pte ad mare ptendit. Hanc phasis illabiť ĩgens flumẽ
qđ ortũ ex Armenia ducẽs Glaucũ ĩ se recipit atq; Hippũ e uicinis mõ/
tibus cadẽtes. Nauigať aũt usq; Sarapanos quæ munitio urbis habitato/
res recipere posset. Ex ea pedestri itinere curribus uectı quatriduo ĩ Cy
tum proficiscuntur. Ad phasim urbs iacet eiusdem nominis Colchorũ
emporium quod ex alia parte amni procingitur ex alia lacu: ex alia ma/
ri. Hinc biduo triduoue amissum Sinopẽq; nauigať. Hæc littora & flu/
minis ostia amœnissima sũt. Regio fructibus & oibus q̃ ad fabricandas
naues ptinẽt opportũa: nã mľta ꝓducit ac fluminibus defert. Mel tamẽ
frequẽtius amaꝝ ẽ: sed præcipue Linũ Canabẽ Cerã ac picẽ gignit Lini
ficiũ qdẽ uulgarũ ẽ: nã & ĩ pegrĩa exportať loca. Vnde qdã cognationẽ

Colchoꝝ cũ ægyptiis ostẽdere uolẽtes fidẽ ex iis captant. Secus hæc flumina ĩ Colchica regione ẽ Leucatheæ fanũ qđ Phryxus cõdidit atq̧ illius oraculũ ubi aries nõ mactat̃: id olim diues erat: ætate autem nostra a Pharnace paulopost a Mithridate pgameno direptũ est. Nã læsa regiõe etiã diuina egre habẽt nec coli possunt ut Euripides ĩquit. Quãtã olim hæc regio claritatẽ habuerit fabulæ declarãt Iasonis exercitũ inuẽtes qui ad Medos usq̧ ꝓcessit: ac prius etiã phryxi expedinonẽ postea cũ reges succederẽt & regionẽ haberẽt ĩ ꝓuĩtias diuisam mediocriter agebãt. Cũ uero mithridatis Eupatoris potẽtia uehementer esset adaucta tota ei regio puit a quo sẽp aliqs ex amicis regiõis præfectus & administrator mittebat̃: e qbus fuit Maophernes matris nostræ patruus. Hĩc mľta regi ad nauales res copia sed sublato mithridate regio omnis quæ sub eo erat euersa ẽ mľnsq̧ distributa. Postremo Polemo Colchidẽ habuit: quo mortuo uxor eius Pythodoris Colchoꝝ & Trapezũtis & Pharnaciæ & ulterioꝝ barbaroꝝ regnũ tenet. Sed de his postmodũ dicemus: Moschica in q̃ fanũ dixĩus triprita ẽ. Nã ptẽ habẽt Colchi ptẽ Iberes ptẽ Harmenii: Polichniũ Phryxi ciuitas ẽ ĩ Iberia: ea nũc Idessa dicit̃ locus optĩe munitus. In Colchidis aũt finibus nõ ꝓcul a Dioscuriade Rhiochares flumẽ labit̃ ex gẽtibus quæ Dioscuriadem cõueniũt: ẽ Phthirophagoria natio cui nomẽ a sordibus ac fame datũ ẽ: his ꝓximi sũt Soães nihilo fame meliores: robore aũt meliores: nã ui ac potẽtia pene præstãt. Hi gẽtibus circũuicinis dominãt̃: Caucasi extrema obtinẽtes: quæ Dioscuriadi iminẽt regẽ habẽt & collegiũ uiroꝝ. ccc: cc. hominũ milia cogunt̃ ĩ exercitũ. Nã mľtitudo oĩs bellicosa ẽ quãq̃ ĩordinata. Apđ eos torrẽtes dicũt̃ auꝝ deferre: qđ barbati pforatis tabulis ac lanosis pellibus excipiunt. Vnde aurari uelleris fabula cõficta ẽ. & fortasse Iberes eodẽ noĩe uocant̃ qui occidẽtales ab auro qđ apđ utrosq̧ inuenit̃. Soães ueneno ad spicula mirifice utũt̃: q̧ eos etiã q nõ uenenatis sagittis saucii sũt odore offendit. Aliæ gẽtes ꝓxime q circa Caucasum sunt puã & tenuẽ regionẽ habitãt. Albanæ uero & Ibericæ gẽtes quæ dictũ Isthmũ ĩplẽt: ipsæ ẽt dicũt̃ Caucasinæ & fœlicẽ etiã habitatu regionẽ ĩcolũt. Iberia. n. magna ex pte urbibus & habitatoribus plena ẽ & tecta fictilia & fabrefactas ædificioꝝ structuras: & fota & alia publica habet. Circũstans uero regio a Caucasiis mõtibus circũdat̃: nã cubiti qdã fertiles (ut dictũ ẽ) ad meridiẽ ꝓcurrũt q uniuersam Iberiã cõprehẽdẽtes sese ad Harmeniã & Colchidẽ cõiungũt: ĩ medio planicies ẽ fluminibus irrigua præsertim Cyro qui ortũ ex Harmenia trahẽs mox dictã planiciẽ ĩtrat atq̧ Aragũ ãnẽ a Caucaso defluẽtẽ & alias aquas recipiẽs p ãgustã fluminis regionẽ euadit ĩ Albaniã ĩter quã & Harmeniã mľtus illatus p uberes cãpos cõplura ĩ se recipit flumina e

quibus est Alazonius & Sandobanes & Cithaces & Chanes: qui omnes nauigabiles facti in mare caspiũ erũpunt. Hoc flumẽ olim Torus uocabat. Iberiæ campos agricolæ habitãt: & homĩes ad pacẽ intẽti harmenico ac medico cultu: mõtanã uero regionẽ pars eoꝝ maxima atque bellicosa Scythaꝝ more uiuẽtes quoꝝ cognati sũt & contermini. Se tamen colendis agris dedunt: & cũ tumultus ĩgruerit multa ex se atque illis hominũ milia cõtrahunt: quattuor aditibus ĩ eam regionem itur: uno per medios Sarapanos Colchoꝝ castellum atq; eius ãgustias ꝑ quas Phasis. c. ac. xx. põtibus pertransitur: qui ꝓpter flexiones asꝑ ac uiolẽtus ĩ colchidem defert conualliũ torrẽtibus multo hymbri adauctis. Is ex ĩminẽtibus mõtibus Arctus multis fontibus implet᷑: ac postq̃ ĩ campos uenit: alia ĩ se te cipit flumina e quibus est Glaucus & Hippus. Auctus uero ac nauigabilis factus exit in pontũ. Secus eũ urbs iacet eiusdẽ nominis & lacus non procul. aditus itaq; ex Colchide ĩ Iberiã est huiusmodi petris munitionibus fluminibus & conuallibus clausus. Ex Nomadibus autẽ septentrionem uersus difficilis ingressus est triũ dieꝝ itinere. Dehinc ãgusta flumi nis regio ĩ arago flumine dieꝝ quattuor uiæ finiẽ murus inexpugnabilis munit. Ex Albania primo ĩgressus ẽ ꝑ petrã excisam: dehĩc ꝑ stagnum quod amnis efficit cadẽs ex Caucaso. Ex harmenia uero ãgustiæ quæ secus Cyrũ sũt atque Aragũ qui priusq̃ inuicẽ cõcurrãt urbes natura munitas habẽt quæ saxis impositæ. xvi. inter se stad᷑ absunt: ꝓpter Cyrũ Armozicã: ꝓpter Aragũ Sẽsamora: quibus ĩgressibus prius Põpeius usus est ex harmenia mouens: postea uero Canidius. Quattuor hominũ genera regionẽ hãc incolũt: primũ ex quo reges duo deligũtur alter scilicet q propinquitate & ætate antecedit. Alter qui iura det & exercitũ ducat. Secũdum est sacerdotũ qui iura finitimoꝝ curant. Tertium militũ & agricolaꝝ. Quartũ uulgi quod regibus seruit: & omnia quæ ad uitã ꝑtinent ministrat Hi omnia ꝑ familias cõmunia habẽt: Sed is impat & rẽ tenet qui senior est. Iberes & eoꝝ regio talis ẽ. Albani pastoraliores sunt & Nomadico generi ꝓximi præterq̃ quod nõ alienigenæ: unde & mediocriter sunt bellicosi. Hi inter Iberas & caspiũ mare habitãt ab ortu solis mari cõiũcti ab occasu Iberiæ finitimi: ex reliquis lateribus boreale caucasus mõtibus munit᷑ qui campis imminentes & mari plurimum coniuncti Cerraunia uocantur. Australe latus harmenia progrediens efficit: quæ partim campestris est partim montana quemadmodũ Cambysena ad quã Harmenii simul & Iberiæ & albaniæ cõiungunt᷑. Cyrus autem qui per Albaniam fluit & alia flumina eum augentia terram fœcũdiorem exhibẽt: mare autẽ cõfundunt: nã limus plurimus occurrens exitũ obstruit: ex quo adiacẽtes ĩficile ẽ. Hãc ĩæqualitatẽ affluxuũ refractiões exaugẽt

n pro̅ cissa
Minime renouata

atqui & ostia in ora xii. dicũtur dispartiri: quoꝝ alia ceca alia omnino fal/
lentia statioñe nullam relinquunt. Quapropter cum ultra. lx. stad̃ littus
mari fluminibusq; abluat̃; locus omni ex parte iacessibilis fit: Limus ad
quingenta stad̃ ꝑgrediẽs totum littus efficit aggerosum: prope Araxes
emittit: asp & Harmenia cadẽs & quẽ ille limum ꝑpellit alueũ putum
faciẽdo eũ Cyrus repellit. Hoc hominũ genus fortasse mare nõ eget cũ
nec terra digne utant̃. Nã qui ibi militarut dicũt eos Cyclopicã uitã de
gere. Terra enim fructũ omnẽ etiã domesticũ affert: & stirpes omnes &
ea quæ semp uirent: & cũ ne minimã quidẽ culturã habeat: tamen bona
omnia sine satione & inarata gignit: multisq; i locis semel sata: bis terque
fructũ affert. Ac primo quidẽ modios quinquagenos idque minime re/
nouata nec ferro pro̅cissa: sed ligneo aratro. Babylõius uero & ægyptius
cãpus fluminibus atque aliis aquis rotus irrigat̃: quamobrem semp her
bidã faciẽ seruat: iccirco uberrimus est. Adest illi præcipua aeris tempe/
ries: uineæ manẽt ineffossæ quinquẽniis putat̃: i bimatu nouelle fructũ
feruũt: adultæ tãtũ reddũr ut pars maxima in palmitibus relinquat̃. Pe/
cora tũ mitia tum agrestia fœtus edunt: pulcherrimos homines sunt ma
gnitudine ac pulchritudine excellentes. Simplices non autẽ cauponarii
nũmi usum maxima ex parte nõ habẽt: numeꝝ ultra centenarium non
norunt: commertia inter semetibus faciunt in cæteris quæ ad uitam pti
nẽt inertes exquisitoꝝ ponderum ac mensuraꝝ ignari ciuilitatis belli &
agriculturæ prorsus impiti pedestri & equestri apparatu decertãt ex pe/
diti & armati ut Harmenii exercitũ emittũt maiorẽ q̃ Iberes. nam uiroꝝ
ad. lx. milia: equitũ ad. xxii. milia armãt: quot contra Põpeiũ pcliitati sũt.
Hos Nomades ab externis defendũt queãdmodũ Iberes iisdẽ de causis
aliter uero sæpe eos adoriunt̃ & quominus agriculturã exerceãt ipediũt:
Iaculatores sunt & sagittarii clipeos & thoracas habẽt. Itẽ ferinas galeas
queãdmodũ Iberes ex Albana regiõe. Est etiã Caspiana eiusdẽ nominis
cũ gente Caspia quæ nũc quidẽ obscura ẽ ad eã Caspiũ mare ptinet. In/
gressus ex Iberia i Albaniã fit per Cãbysenã regionẽ asperã atq; siccam
ad flumẽ Alazoniũ ipsi & coꝝ canes excellẽtes uenatores sũt studio ma
gis q̃ arte: reges enim differũt: nã nũc unus omniũ differat cũ prius quæ
que lingua suũ haberet eo quod nõ facile inuicẽ miscẽtur: linguas habẽt
xxvi. terra serpẽntia quædã letifera ꝑgignit. Itẽ Scorpios & araneas. Ara
neaꝝ quædã cogũt ridẽdo mori q̃dã flẽdo desyderio suoꝝ. Deos colunt
solẽ Iouẽ ac lunã præcipue lunã cuius tẽplũ Iberiæ ꝑximũ ẽ: & sacerdos
præficit̃ honore secundus post regẽ: qui sacris seruis & sacræ regiõi præ
est quæ mlta ẽ & hominibus plena. E seruis mlti numine afflati diuinãt
qui plurimum numine correptus ẽ: solus p siluas errat hũc sacerdos cõ

prehensum sacra cathena deuincit p annum sumptuose alens: postea ad
deae sacrificium cum aliis hostiis mactādum ꝑducit: sacrificii ritus ē hu
iusmodi. Quidā huius negotii gnarus sacram hastā tenēs qua mos ē ho/
minē mactari atque ex multitudine ꝓcedens eā in cor p latus urget illo
cadēte: quædā diuinatiōis signa captāt atque ī cōmune ꝓferūt tū corpo
re in locū quēdā delato id oēs supgrediunt huiusmodi piaculo utentes.
Albani præcipue senectutē uenerant non parētū mō sed etiā cæterorū
mortuoꝝ curā habere aut meminisse nephas est. Nā cū mortuis pecuni/
as defodiunt. Iccirco pauperes uiuunt cū patrimoniū nullū habeāt: ac de
Albanis quidē hæc tradūt: Iasonē cū Harmenio Thessalo cū ī Colchos
nauigaret usq; ad mare Caspiū ꝓfectū: ī Iberiā Albaniamq; ꝓcessisse &
harmeniæ ac Mediæ multū pagrasse ut Iasonia & alia cōplura monumē
ta testantur. Harmeniū uero ex harmenio fuisse quæ ciuitas Boebeidi la
cui pxima est iter pheras & Larissam atque eā Anlesmā & Syspireti ha/
bitasse usq; ī Calachanā & Adiabenā: atq; harmeniā de suo nomie appel
lasse. In mōtibus qui supra Albaniā sunt Amazonas dicūt habitare: & i/
ter Albanos & Alazonas dicit gelas & Legas habitare inter hos & Ama/
zonas Mermādalim flumen labi. Alii uero e quibus ē Metrodorus Sce
psius & Hippisicrates locoꝝ nō ignari dicūt eas Septentrionem uersus
Gargarensibus esse finitimas sub radicibus montiū caucasioꝝ qui cera u
nii uocant & eaꝝ alias opari quæ ad arationē insitionēq; ptinēt: sed præ/
cipuā pascēdoꝝ equoꝝ curā habere: robustiores uero in equis uenatiōes
& bella exercere. Oēs ab īfantia dextrā mamillā exustas ut habilius libe
riusq; ad omnē usum brachio uti possint. Sed ī primis ad iaculationem
et arcu secuti & pelta e feraꝝ pellibus cōficere galeas subligacula & alia
opimenta mēses duos ueris eximios habere quibus mōtē ꝓximū conscē
dūt qui eas disiūgit a Gargarēsibus quo & illi more quodā puetusto cō/
scendētes sacrificāt & ꝓlis gratia cū mulieribus coeunt: idque obscure ī/
ter tenebras ī quācūque inciderint: quas postq̄ pregnātes fecerint remit/
tunt illas si fœminā peperint secū retinēt: si mares illos tollēdos reddūt.
Vnde ꝓpter ignorantiā ualde iter se affici cōtingit cū quisq; quāq; sibi
affinē existimet. Mermodas e montibus descēdēs p Amazonū regionē
& Syracenā & loca itermedia quæ deserta sūt emittit ī meotim. T radūt
Gargarenses cū Amazōibus ex themiscyra ī hæc loca cōscēdisse: postea
ab illis discissos cū thracibus & euboibus quibusdā errabūdis aduersum
eos bellū gessisse: quo cōposito iis inter se condiciōibus cōuenisse: ut ī fi/
lioꝝ ꝓle cōmunicarent. Viuerēt aūt utriq; separatim. Sed de Amazonū
fama ꝓpriū quiddā euenit. Nā cum fabula ab historia distinguatur an/
tiq eni & falsa & miraculosa: fabulæ appellāt. historia siue ātiqua sit siue

noua ueritatem postulat: miracula uero aut non habet aut perraro. De
amazonibus quidem eadem nunc dicunt quæ olim quamq̃ miraculosa
sint & a fide plurimum distẽt. Quis enim credat ut uel exercitus uel ci
uitas uel gens unq̃ ex solis constiterit mulieribus: & non solum constite
rit: uerum etiam inuaserit aliena: & non mõ uicinis fuerit dominata adeo ut
usq; in Ioniam ꝓcesserit. Sed etiã exercitũ transpontũ miserit usq; ĩ At
ticam Hoc pinde est ac siquis dicat uiros tunc mulieres fuisse & mulie
res uiros: quin eadẽ nunc de eis prædicant quam q̃dem rem adauget &
facit ut magis antiqua credant q̃ noua: quod urbes quædã ab illis condi
tæ & cognominate perhibẽtur: ut Ephesus Smyrna Cirma Myrina Pa
phe: & alia q̃ plurima monumẽta Themiscyrã enim cãposq; Thermo
donti ꝓximos & ĩminẽtes montes amazonũ dicunt atq; eas inde pulsas:
Vbi autẽ nunc sint perpauci id q̃dẽ & sine demonstratione tradũt quẽ
admodũ de Thalestria amazonũ regina: quã cũ Alexandro in hyrcania
pmixtã ferũt & ꝓlis gratia congressam quæ ꝓfecto res non satis cõstat.
Nã rerum scriptores qui maxime ueritatẽ curãt: & quibus fidei plurimum
adhibet nihil tale dixerũt: & siqui dixerunt iter se discordãt. Clitarchus
Thalestriã scribit a Caspiis portis & Thermodonte ꝓfectũ ad Alexan
drum uenisse. Cũ Caspiæ portæ supra sex milia stadiorum distent a Ther
modonte. Quæ uero ad famã uulgata sunt: & si ab omnibus cõcedãtur:
tamen qui ea finxere magis adulationi inseruierunt q̃ ueritati: quẽadmo
dum de Caucaso ĩ Indicos montes: & in uicinum illis mare translato ab
ulterioribus Colchorum & Euxini mõtibus quos Græci etiam Caucasum
nominarunt. Cum Caucasus supra triginta milia stadiorum distet ab India
atque ibi de prometheo & eius uinculis fabulas confinxerunt. Eos enim
tũc ultimos norãt Orientẽ uersus. Bacchi quidẽ atque Herculis exerci
tus qui in Indiã ꝓfectus est: posterius cõfictã fabulã ostendit: quippe cũ
Herculis mille ãnis post soluisse ꝓmetheũ dicat: & præclarius quidem
erat Alexandrũ usque ad Indicos montes q̃ usq; in ulteriorem euxini &
Caucasi recessum Asiã subegisse. Vnde ꝓpter montis famã & nomẽ &
ꝓpterea quod Iason uidebat longissimã expeditionẽ peregisse usque ad
loca Caucaso ꝓxima: & quia ꝓmetheus ĩ extremis terræ etiã mõte Cau
caso uinctus dicebat. Iccirco gratificari se regi putauerũt: si mõtis nomẽ
in Indiã trãstulissent. Altissimæ ueri Caucasi partes Albaniã & Iberiam
& Colchos & Heniochos uersus sunt Australes quæ ab his habitantur
quos Dioscuriadẽ diximus conuenire. Conueniũt autẽ frequentius salis
gratia. Ex his alii montiũ tenent cacumina: Alii in collibus habitãt q plu
rimũ ex ferina carne & lacte & agrestibus fructibus uiuũt. Montiũ uerti
ces hyeme sũt inacessibiles æstate ꝓpter glaciẽ ac niues bubulas caligas

in tympani modũ latas calciari aſcendũt. Deſcendũt autẽ cum oneribus ſup pelle delapſi: quod etiam circa Atropaciam Mediæ & Manſiũ Harmeniæ mõtẽ fit. Vbi ſoleas quaſdã ligneas caligatas pedibus ſupponũt. Sũma itaq; Caucaſi talia ſunt ad montis ima deſcendẽti regio Septẽtrionalior ẽ minor tamẽ. Iã enim cũ cãpis iũgit̃ Syracoꝝ. Inſunt etiam Troglodytæ quidã. qui ꝑpter frigora habitant in cauernas. Iã hi pane abundant. Poſt Troglodytas ſunt Cheanitæ & quos Polyphagos uocãt & aliorum quorũdã uici agriculturæ patiẽtes cũ non omnino Septẽtriõi ſubiaceãt. Deinceps ſunt Nomades Paxani & Nabiani q inter Meotim Caſpiũque habitãt: mox Siracoꝝ Aorſorũque nationes. Aorſi ac Siraces ſuperiorũ Aorſoꝝ exules uidẽt̃ & magis ad Septẽtrionẽ expoſiti. Abeacus Siracoꝝ Rex dũ Pharnaces Boſphoꝝ haberet eqtũ miſit uiginti milia. Spãdes Rex Aorſoꝝ totidem Superiores Aorſi plura cũ terræ plus haberẽt: & maxima ex parte oræ Caſpiæ impitarent. Vnde camelis iter agentes indicas: & Babylonias merces ab Harmenis Medisq; accipiebãt atq; ex opulẽtia auꝝ geſtabãt. Aorſi itaq; Tanaim accolũt. Siraces autẽ Achardeũ: qui ex Caucaſo fluens emittit in Meotim. Secunda pars incipit a mari Caſpio: ubi & prior deſinit. Idẽ Hyrcaniũ appellat̃. De mari hoc & gentibus quæ ipſum accolũt dicendũ prius eſt. Sinus itaque qui ab oceano meridiẽ uerſus recedit: ſatis in initio arctus eſt: in ꝑgreſſu autem dilatat̃: præſertim ĩ intimo receſſu: ad quinq; fere milia ſtadioꝝ. Nauigatio uſq; in receſſum: qui iam contingit inhabitabilem paulo maior ẽ. Scribit Eratoſthenes mari huius circũnauigationem Græcis cognitam ſecus Albanos & Cluſios quinq; miliũ & trecẽtoꝝ eſſe ſtadiorum ſecus Naſicos: Mardos & Hyrcanos uſq; ad oxi fluminis oſtia quattuor milium & octigentoꝝ. Hinc ad Iaxartẽ flumẽ duũ milium & quadringẽtorum. Veꝝ de his qui in hac pte habitant & tã longe ſepoſiti ſunt ſimplicius dicendum eſt: maximeque de interuallis: ad dextram itaque nauigãti Europæ continui ſunt Scythæ & Sarmatæ: qui inter Tanaim & mare hoc habitant magna ex parte Nomades ad Leuam ſunt Scythæ: qui ad Orientem ſpectant: atque hi Nomades uſque ad Orientale Indoꝝ mare Græci ſcriptores uniuerſos Septẽtrioales olim Scythas & Seltoſcythas appellabant. Qui uero eos prius diſtixere qui ſupra Euxinum & Hiſtꝝ & Adnam habitant Hyperboreas & Sauromatas & Arimaſpos uocauerunt. Eos autẽ qui ultra mare Caſpium ſunt partim Sacas partim Maſſagetas: quanq̃ de iis nihil exquiſite dixerunt: nec etiam qui Cyri bellũ aduerſum Maſſageras geſtũ conſcripſere. Nam de iis nihil omnino exacte dictum ẽ. Sed nec Perſarum res geſtæ nec Medorum nec Syrorũ propter ſcriptorum ſimplicitatem ac ſtudium fabularum multum fidei

B

sunt assecute: nam cum eos uiderent magnopere probari quod aperte
fabulas conscriberent arbitrati sunt scripturā suam iucūdiorem fore:si i
historiæ formā ea dicerent:quæ nec ipsi unꝗ̄ uidissent : nec a scientibus
audiuissent. Et quia talia libēter audiunť:iccirco facilius Tragœdiarum
poetis & Hesiodo & Homero de heroibus prædicanti fides adhibeť: ꝗ̄
Eresie & Herodoto & Hellicāo:ac cæteris eius generis scriptoribus. Sed
nec multi facile iis credūt qui de Alexandro conscripsere. Hi enī ꝓpter
Alexandri famā decipiūt:& ꝓpterea quod exercitus in extremis Asiæ p
tibus ꝓcul a nobis militauit. Longīquitas enī redargui non facile potest.
At Romanoꝝ Parthorūq; impium plura retegit ꝗ̄ ea quæ olim tradita
fuere. Nā qui & gentes & loca conscripserūt:in quibus res gestæ memo/
ranť:eo fidelius dicūt ꝗ̄ supiores:quo plura pspexere. Ad leuam itaque
mare Caspium nauigāti Nomades accolūt:eos iuniores Daas appellant:
qui etiam Sparni sunt nominati. Dehinc deserta regio interiacet:deinde
Hyrcania ubi iā mare i pelagus crescit: quousq; Medoꝝ Harmeniorū/
que montibus cōiungať. Hoꝝ figura lunaris est ad ipsas mōtiū radices
quæ ad mare desinētes intimū Sinus recessum efficiunt. Has montiū ra
dices ad summū usq; a mari icipiēdo Albanoꝝ & Harmenioꝝ nonnulli
quadā ex pte habitant. Partē uero maximā Gele Docusini & Amardi &
Quitii & Anarice: ꝓditū est etiā Parasioꝝ quosdā cū Anaricis habitasse:
qui adhuc Parasii nominanť. Enianas quoq; urbē i uitia cōdidisse: quæ
nūc diciť Eniana:ubi Græca ostenduntť arma:& enea uasa:& sepulturæ.
Hic etiā Nabarca ciuitas est:in qua oraculum est eoꝝ ꝗ ex in somniis re
entes spondēt. Insunt etiā quædā aliæ gentes Latroniciæ belli potius ꝗ̄ agrico/
lēdi studiose:idꝰ locoꝝ asperitas facit. Maximā circūmontanæ oræ ptem
Cadusii tenēt ad quinq; milia stadioꝝ (ut Patrocles ait) qui pelagus hoc
pontico par existimat. Hæc loca tenuia sunt. Hyrcania uero ualde opulē
ta & multa & magna ex parte planicies præclaris urbibus adornata: e q/
bus est Talabroca & Samariana & Carta: & regia tape quam paulo su/
pra mare situm abesse dicūt a Caspiis portis ad stad̄ mille & quadringē
ta: opulentiæ signum ducunt quod uitis uini metretam affert ficus mo/
dios. lx. frumentū ex fructu nasciť: qui cadit ex culmo i arboribus mel/
lificať. Ex foliis mel fluit quod etiam in mariana mediæ & in Sagagena
Harmeniæ & i Araxena fit: nullā tamē in ea excolēda diligentiā ponūt:
nec i eiusdē nominis mari qđ & ociosum ē & nō nauigať. Insūt i eo insu
læ quædā: ut habitenť idoneæ & (ut quidā dixere) auriferā terrā habēt.
Causa est quia qui i initio hyrcanis iperauere barbari fuerunt ut Medi
Persæ: ac postremo parthi supioribus deteriores. Tū uicīa regio Noma/
dibus: ac desertis plena tota latronibus patet: Macedōes aūt puo tēpore

imperauerũt & in bellis occupati: lõginqua ꝓspicere nequiuere. Refert aristobolus Hyrcaniã siluosam esse & quercũ & Pinũ: & Abietẽ gigne/ re:piceã uero minime Indiã his abundare Nysea ad Hyrcaniam ptinet nõnulli eã p sese ponũt Hyrcania usque ad mare Ocho & Oxo flumini bus irrigat:quoꝝ Ochus p Nyseã fluit:q dã Ochũ in Oxũ dicũt emitte/ re. Aristobulus ostẽdit ochũ maximũ esse õniũ fluminũ quæ ipse i Asia uiderit præter Indica:dicit enim eum nauigabilem esse a Patrocle ita ut Eratosthenes accipiẽs & multas Indiæ merces in hyrcanũ mare p eũ de/ uehi. Hinc in Albaniã traiici:ac p Cyrum ad sequẽtia loca deferri i euxi nũ quãq̃ Ochus ab antiquis scriptoribus non multũ nominat. Apollo/ dorus Parthicaꝝ reꝝ præscriptor quia Parthis ꝓxime labat sæpe eũ no/ minauit. Sed multa mendacia de mari hoc ꝓpter Alexandri ambitionẽ in opinionẽ adducta sunt. Nã cum iter omnes constet Tanaim flumẽ Europã ab Asia disiungere: iaceatque inter Tanaim ac mare maxima Asiæ pars:quæ Macedonibus non parebat. Certũ est eam exercitũ con/ traxisse:qua re Alexãder fama solum uidet partes eas obtinuisse. In unũ itaq; coegerũt meotim lacũ qui Tanaim recipit:& Caspiũ mare:qd etiã lacũ uocãt:& inter se dicũt pmisceri:& alteꝝ alterius partẽ esse. Polycle/ tus fidẽ affert mare hoc lacũ esse:quia serpẽtes nutrit & dulce est: & qd aliud non sit a Meotide ex eo uidet coniectare:quod Tanais in id emit tit. Ex iisdẽ enim Indiæ montibus fert:ex quibus Ochus & Oxus laxar/ tes & cõplures alii:atque ita in Caspiũ pelagus imittit. quẽadmodũ illi: & omnium Septẽtrionalissimus est. Hunc itaq; Tanaim nominauerũt & fidem adhibuerũt eum Tanaim esse quẽ dixit Polycletus quod regi onẽ trans amnẽ abietẽ fert & Scythæ qui ibi sunt sagittis abiegnis utun tur. Idque indiciũ est ulteriorẽ regionẽ ad europã nõ ad Asiam ptinere. Asia nec superior nec oriẽtalis gignit abietẽ: autor ẽ Eratosthenes etiam i India eã nasci & inde classem ab Alexãdro ædificatam. Eratosthenes q/ dẽ huiusmodi alia pmulta refellere conat. Sed de his satis sit dictũ atq; illud ex admirabilibus est quæ ab Eudoxo & ab aliis de hyrcania scripta sunt:quod ripæ quædã cauernosæ ante mare stant: inter quas atq; mare humile littus iacet. Ex supioribus rupibus flumina decurrũt: tanta ui de latarũt cũ ad ripã puenerit aqua i mare iaculẽt:subiectũ littus aspgine i/ tactũ relinquẽtia: ut etiã exercitui unda tectõ puiũ sit. Sæpe Indigenæ in eũ locũ descẽdũt epulandi & sacrificandi gratia:& iterdũ i antris discũ/ bẽtes:interdũ sub ipso fluctu apricantes: alii alio modo delectãtur. Cũ simul huic mare pateat: hinc littus ꝓpter humorem herbidũ floridũq; cõspicat ab Hyrcanio mari ad auroram ꝓgredienti:ad dextram sũt mõ tes qui usq; i Indicũ mare ptẽdũt:eos Græci taurũ uocãt qui a Pãphylia

Ciliciaq; ícipientes:& ab occidente perpetui hucusque procedunt:cum
alia atque alia nomina sortiant᷑. Septentrionales eius partes primo(ut di/
ctum est)habitant gelæ:Cadusii:Amardi:& hyrcanoꝝ quidá postea par
thoꝝ:Marganoꝝ & Ariorum gentes. Tũ deserta quæ Sarnus amnis se
parat ab hyrcania ad aurotam atque ochũ tendũt. quod autẽ hucusq; p
tẽdit:uel paulo minus Patachoatras appellat᷑ a mari hyrcanio í arios sũt
sex milia fere stad᷑ Deinde est regio bactriana & Sogdiana. Vltimi sunt
Scythæ nomades. Montes omnes qui post Arios sequunt᷑ Macedones
Caucasum uocauerũt. Barbari uero & summas & Boreales Paropamisi
partes & Eoloos & Maonũ & alia huiusmodi noía singulis ꝑtibus dede/
runt. Ad leuá hoꝝ sunt scythaꝝ ac nomadũ gẽtes quæ omne boreale la/
cus complẽt. Scythæ a Caspio mari ícipiẽtes magna ex parte dani appel
lát᷑. qui orientaliores sũt Massagetæ dicunt᷑ & Sacæ:alii cõmuniter Scy
thæ:priuatim uero aliter atq; aliter: Vniuersi frequẽtius Nomades uocá
tur. Ex Nomadibus maximeínotuerunt. Asii Pasiani. Tachari Sacarau
li qui bactrianá græcis abstulere. Et qui ex ulteriore Iaxartis regione pro
fecti sunt:quæ apud Sacas & Sogdianos est:& quá Sacæ ipsi optinebant.
Ex Daiis alii Aparni:alii Xanthii alii Pissuri appellant᷑. Aparni Hyrcáis
& eoꝝ mari ꝓxime adiacent. Reliqui usq; ad oppositá Ariæ regionẽ ex/
tẽdunt᷑ Inter eos & Hyrcaniá & Parthos usq; ad Arianá. Regio:ut mul
ta est:ita & deserta atque sicca:quá longis itineribus ꝑmeantes Hyrcaniá
Iseam & parthoꝝ campos excurrebant. Hi uero tributũ illis ex pacto pẽ
debant. Id erat ꝑmittere: ut statis tẽporibus regionẽ excurrerẽt:atq; præ
dá agerent. Cum uero præter conuenta facerent:bellũ gerebat᷑:rursum/
que pax fiebat. Huiusmodi etiá cæteroꝝ Nomadũ uita erat:ut semp ui/
cinos infestarent:rursumq; reconciliarent᷑. Sacæ tales íuasiones faciebát:
quales olim Cimmerii ac Treres:interdũ longinquas:íterdũ ꝓpinquas.
Ná & bactrianá occupauere:& optimá Harmeniæ regionẽ adepti sunt:
quæ ab ipsis postea Saiasina est appellata. atq; usq; ad Cappadocas pro/
cesserunt:eos præsertim qui ad Euxinum uergũt: quos põticos uocant.
Sed cũ ex spoliis festa celebrarent:persaꝝ imperatores eos noctu adorti:
funditus deleuere. Ac petrá quádá:in campo sitá:í montis figuram terra
exaggerantes:muro circũdederũt. atq; Anaitidis & socioꝝ deoꝝ Amani
& Anádati q sũt ꝑsaꝝ numía:cõstructo delubro:ánua ibi solẽnia institu
ere:noíe Saca. quæ ab iis:qui Zela habitant:adhuc celebrát᷑. Sic enim lo
cũ eũ uocát. Ná id oppidũ magna ex parte eoꝝ est q sacri serui appellan
rur. Põpeius addita illi regíõe nõ parua:eos q í ea erát:ítra mœnia dedu/
xit habitatũ. Vna fuit ex claris ciuitatibus:quas post sublatũ Mithrida/
tẽ ille cõstituisset:ac de Sacis qdẽ nõnulli sic tradiderũt. Nonnulli uero

quod Cyrus ducto aduersum eos exercitu: prœlio superatus aufugit. Ca/
strametatus etiã in eo loco ubi ipediméta reliquerat: bonis omibus istru
cta præsertim uino: Postq̃ exercitus paululũ qeuisset: relictis uespi taber
naculis fugitabundus discessit: ꝓgressusq̃ quãtũ sibi cõmodũ uidebat̃
cõscedit: Sacæ igruentes & castra uiris deserta ac rebus uoluptuosis ple/
na cõperiẽtes imodice iplebãt̃. Cyrus cõuersus uinolẽtos atq̃ attonitos
iuenit. Vnde alii somno ac stupore pressi obtrũcati sunt: alii saltãtes bac
chantesq̃: nudi in arma hostiũ inciderũt. Lætiq̃ breui omnes periere. Ille
ratus felicitatẽ hãc diuinitus esse: diẽ illũ patriæ deæ consecrãs: Saca no/
minauit. atque ubicũq̃ deæ huius tẽplũ est: Sacrarũ festa celebrant̃ po/
tins enim die ac nocte bacchanalibus: uiri simul ac mulieres eo usque ꝓo
tãt: donec stupore comprehẽdant̃. Massagetæ uirtutẽ suã maxime i bel/
lo aduersum Cyrũ ostẽderũt. de quibus ab iis audiẽdũ ẽ: qui eos prædi/
cãt. De iis tamẽ hæc dicunt̃: quod alii montes habitãt: alii cãpos: alii palu
des: quas flumĩa efficiũt: alii insulas: quæ i paludibus sunt. sed præcipue
Aragũ dicunt i partes multas diuisum regionẽ hanc alluere: aliis hostiis
aliud mare exeuntẽ boreã uersus. uno aũt solo hyrcaniũ sinum uersus.
Tãtũmodo solẽ deũ putãt: atq̃ illi equũ mactãt. singuli singulas uxores
ducũt. Vtunt̃ etiã uxoribus alioꝝ: idq̃ haud occulte. Nã qui aliena con
gredit̃: pharetram e curro suspendẽs: i ꝓpatulo coit. genus mortis apud
eos optimũ iudicat̃: ut senio confecti: i frusta cædãtur: & cũ ouillis carni/
bus ꝓmiscue edãt̃: Eos qui morbo moriunt̃: ut ipios abiiciunt: & dignos
q̃ a feris deuorent̃. Eqtes ac pedites optimi sunt. Vtunt̃ arcu: gladio: tho
race ac Securi ænea. Aureas zonas habẽt: & diademata in gladiis. Aurea
equoꝝ frena: & aurea pectoralia. Argẽtũ apud eos nõ est. ferri paꝝ. Aere
atque auro abundãt. Qui in isulis habitant: cũ semine careant: hærbarũ
radices edunt: & agrestibus fructibus utunt̃. Vestis est eis arboꝝ cortex:
pecudes enim non habẽt. Expresso arboꝝ fructu bibũt. Qui paludes ha
bitant piscibus uescunt̃. phocaꝝ choria e mari prodeuntiũ iduũt. Mõta
ni agrestibus fructibus alunt̃. Oues habẽt: nõ tamẽ mi̾tas quas minime
occidunt: lactis & lanæ gratia parcẽtes. Vestes ifectoriis uenenis tingũt:
quæ florẽ habẽt indelebilẽ. Cãpestres etsi regionẽ habẽt: eã tamẽ nõ co
lunt. sed ex ouibus piscibusque Scythaꝝ ac nomadũ more uiuũt. Nã ho
rũ omniũ cõmunis qdã uictus est iis: quẽ sæpe dico. Sepulturæ quoque
& mores & uniuersa uita par: quæ q̃q̃ simplex sit Sinistra tamẽ: bellica
agrestisq̃ ẽ. In cõtractando autẽ: non uersuta. Ex Massagetaꝝ & Sacarũ
gẽte sunt Atasii & Chorasmini: ad quos Spitamenes ex Bactrianis ac Sog
dianis confugit. Vnus ex ꝑsis: q ab Alexandro aufugerunt: quẽadmodũ
Bessus & postea Arsaces q Callinicũ Seleucum fugiens: ad Aspasiatas

fecessit. Eratosthenes dicit Arachotos & Massagetas bactriis occidētem uersus adiacere ad Oxū. Sacas & Sogdianos toto solo Indiæ opponi Bactrios aliquāto: nā magna ex pte paropamiso adiacēt. Sacas a Sogdiānis laxartē dirimere. Sogdianos a Bactriānis oxū. Inter hyrcāos & Arios: Tapyros habitare: post hyrcanos: Circūcirca mare esse Amarnos: Adriacas, Cadusios: Albanos. Caspios Vitios: & nonnullos alios fortasse usq; ad Scytas. Ex altera Hyrcāoꝝ pte Derbicas. Cadusios uero sub Parachoathara: Mediā Matianāq; cōtingere. distātias sic dicit A caspio in Cyꝝ citciter mille & octoginta stadia. Hic ad Caspias portas quinq; milia & quingenta. Hinc usq; Alexādriā. quæ ī Ariana sex milia & quadrigēta. Hic usque Bactra quæ etiā zariaspa nominat̃. tria milia & octingēta ad. lxx. Eas etiā sic colligit a Caspiis portis in Indiā usq; Hecatompylon mille & nonagīta ad. lx. usq; Alexādriā. quæ est in Ariana quattuor milia & quingenta ad. xxx. Hinc usque Prothasiā. quæ est ī Drape. mille & sexcēta. quidam quingēta dicunt. Hinc usq; Arachotos ciuitatē quattuor milia ac cētum iungit. Hic usque Ortospana ad Triuiū. quo ex Bactris itur. duo milia. Hinc ad Indiæ confinia mille quæ oīa sunt. xv. milia & quingenta. Hæc distantia si in rectū intelligat̃ cōtinuo tractu. ab Indo ad mare oriētis. est īdiæ lōgitudo. Ac de Sacis quidē hactenus. Parthia nō multa ē quapropter Parthi cū Hyrcanis psice uiuebāt. etiā ml'to post tēpore q̄ Macedones imparēt. Ad puitatē accedit: quod nemorosa est: mōtana atque iops. quaproter reges eā cursu prætenbāt. cū regione minimā quidem exercitus p̄e alere posset. nūc uero aucta est. Nā Cameisena atq; Chorina & tota fere regio usq; ad caspias portas. & Aragos & Tapyros quæ prius me dæ erāt parthoꝝ sunt. Apamia & Heraclia urbes sunt Rhagis uicinæ. A Caspiis portis Rhagas usq; stadia sunt (ut Apollōius uult) quingēta. usq; Hecatōpylon quæ est parthoꝝ regio. mille. cc. & lx. Rhagis nomē īpositū dicit̃ a terræmotibus, qui ibi frequēter fiunt. a quibus multæ urbes (ut Possidonius refert) & duo milia uiroꝝ euersa sunt. Inter Derbicas & Hyrcanos Tapyri dicunt̃ habitare. memoriæ ꝑditū est Tapyros morē esse. ut ꝑprias uxores aliis uiris nuptui concedāt. cū duos tresue filios ex eis susceperint. quēadmodū apud nos Cato indigēti Hortēsio martiam concessit. secundū antiquā Romanoꝝ cōsuetudinē. Rebus extra naturum īnouatis. ꝑpterea qui Syriæ ac mediæ reges reꝝ eaꝝ domini. inter se diffidebant. Euthydamus quidē primo bactrianā quæ ei cōmissa erat. atque ōnē finitimā regionē. ad defectionē ꝑduxit. Postea Arsaces uir Scytha: cū ex daciis quosdā haberet. q̄ Parni dicunt̃: Nomades ochū accolentes: pthiā īuasit atq; obtinuit. Sed ipse & successores eius in initio ībecilli erāt. dū bellū aduersum eos gererēt. q̄ regionem abstulerūt. Postea uero

ob præclara belli facinora adeo polluerunt. semper aliquid finitimis adi
mentes. ut totius tandem regionis quæ cis euphratem est. potirentur.
ac uim Scythis afferentes. bactrianæ partem eis abstulerunt. sed prius
etiam Eucratide.& nunc quidem tantæ regioni ac populis dominantur.
ut propter imperii magnitudinem cū Romanis quodammodo conten
dant.Causa est eoꝝ uita.ac mores qui cū ualde barbari sint. ac Scythici.
ad impandū tamē.& gerēdū bellū plurimū ualent. Tradūt parnos daas
esse.ex Dais ꝓfectos.qui ultra meotim habitant quos Xandios:siue pa/
rios dicunt.Sed non ualde cōstat esse daas ullo sex Scythis qui ultra me
otim sunt.Ab iis ortū Arsacē putāt:quidā eū bactrianū dicunt. Is cū Di
odoti icremētū fugeret:parthiā ad defectionē pduxit.Nos uero cū mul/
ta de Parthoꝝ moribus in.vi.historiaꝝ.li.dixerimus:qui secūdus ē:post
Polybiū:cætera omittemus.ne eadē repetere uideamur.Hoc dicto dūta
xat:quod parthoꝝ collegiū(ut possidonius refert)duplex ē:t; nā alterum
affiniū est:alteꝝ Magoꝝ ac sapiētū:e quibus utrisq; reges fiunt. Arla &
Marmana optima apud eos loca:ptim mōtibus clausa sunt:ptim habita/
tiones i campis habēt.Mōtana scenete quidā icolūt.Campi fluminibus
sunt irrigui.Irrigāt eos ptim Arius ptim margus.Aria Bactrianæ côter/
mina est:& monti subiecta:qui bactrianā habet.Ea distat ab hyrcania.vi.
milibus fere stadioꝝ:cū ea erat etiā Dratiana:usq; in Carmaniā:pleraque
earæ pars australibus mōtiū ptibus subiacet: pars uero septentriōalibus
pxima ē:quæ iuxta ariā sunt . Nō lōge abest Aracosia quæ Australibus
mōtiū ptibus subiacet:& usque ad indū flumē extendit.ea etiā Atianæ
pars est.Ariæ longitudo ē ad duo milia stadiū:Cāpi latitudo.cc. Vrbes
Artacagna.Alexādria. Achaia a conditoribus appellata.Hæc regio opti/
mi uini ferax est quod in uasis nō picatis ad generationes tris pdurat.Si/
milis est Margiana:cāpus desertis ābitur.quapropter Antiochus Soter
muro admiratus loci naturā:cicūdedit:cuius ambitus mille & quingen/
tū erat stadioꝝ:atq; urbē Antiochiā condidit.Ea etiā uites optimas fert.
quapropter tradūt sæpe uitis trūcū iueniri:quātū duo uiri cōplecti que/
ant Racemū duoꝝ cubitoꝝ.quædā Ariæ ptes:septentrionem uersus ba
ctrianæ adiacēt. Sed pars maxima iminet ad autorā.ea m̄lta ē & omniū fe/
rax præter oleū.Ob huius regionis uirtutē:adeo græci polluetūt: qui eā
occupauere:ut Arianis & indis fuerit dominati:ut Apollonius Adramy
tinus refert:& plures gētes q̄ Alexander subegetūt.præcipue Menāder
q & hypanim ad oriētem traiecit:& usq; ad Isamū ꝓgressus ē:ptim ipse:
ptim Demetrius Euthydami filius regis bactrioꝝ & non solum Pattale/
nam:sed etiā cæterā orā quæ Saraosti dicit:& Sigerdidis regnū obtinue
runt.In summam dicit totius Arianæ tutamen esse bactrianā. Inde usq;

ad Seras & Phaunos imperium ꝓtulerunt. Vrbes habuere bactra quæ etiã zarias appellata est:p quã flumẽ eiusdẽ nominis defluens emittit in oxũ.itẽ & Darapsa & cõplures alias. Eoꝝ erat etiã Eucratidia ab impante cognominata. Græci qui eã tenuere in Satrapias diuiserũt.e qbus Aspioniam.& Turiuã:pthi Eucratide abstulerũt. Habuere etiã Sogdianam quæ bactrianæ iminet ad aurorã iter oxũ q bactrianã:& Sogdianã:& Iaxartẽ q Sogdios & Nomadas termiat. Olim Sogdiani ac bactriãi uita & moribus non multũ a Nõadibus differebãt: bactriãi aliquãto erãt mitiores. Veꝝ Onesicritus deis nõ recte dicit:ꝙ qui iã senio morboue cõfecti sint uiui canibus apponãt:ad hocipsum de idustria enutritis:quos patria lingua sepulchrales uocãt. Et quod ea:quæ extra Metropolis mœnia sunt:mũda sint:interiora uero humanis ossibus refecta:& qđ Alexãder Legẽ eã sustulerit. Similia fere de Caspiis scribunt:ꝙ parentes inclusos fame necẽt:cũ iã septuagesimũ ãnũ excesserint. Hoc qdẽ tolerabilius est & eoꝝ moribus cõuenientius:cũ scythicũ sit: Sed mlto magis id scythicũ est:qđ faciunt bactriani:& ꝑfecto cõsiderare possumus:cũ Alexãder talia ibi cõpiret:qualia ea esse debebant:quæ apud primos psas:atq etiã supiores psaꝝ duces fuere:qualia.s.credibile est apud eos fuisse cõsueta. Tradũt Alexãdrũ octo urbes i bactriana & Sogdiana cõdidisse:nõnullas etiam euertisse:e quibus fuit Cariata i bactriana:ubi Callisthenes cõpræhensus est:& in uincula cõiectus. Paracãda uero in Sogdiana & Cyra ultimũ Cyri opus ad Iaxartẽ flumẽ cõditũ qđ psici impii confinium erat. Id Alexãder:q̃q̃ Cyro amicus esset:tamen ꝓpter cõtinuas rebellationes euertit:petras etiã munitissimas cœpit p ꝓditionẽ:ut petrã Sisimithre in bactriana:in qua Rhoxanã Oxyartis filiã habuit. Itẽ aliã i Sogdiana & aliã secus Oxũ quã nõnulli Ariamaze dicũt. Sisimithricæ altitudinẽ scribũt stadioꝝ.xv.ambitũ octoginta. In supiore pte planã & feracem ut uiros quingẽtos alere possit. In ea Alexãder & hospitio sumptuose acceptus ẽ:& Rhoxanã Oxyartis filiã uxorẽ duxit. Quæ i Sogdiana erat: altitudĩe duplã dicunt. Circa hæc loca Branchidaꝝ urbem sustulit:quos Xerxes secũ spõte e ꝓpria terra secutos:ibi collocarat:ꝓpterea quod dei pecunias:ac thesauros q apud Didyma erãt ei tradidissent:Alexãder eos sustulit:ꝓditionẽ & Sacrilegũ exosus: ferunt amnẽ fluere p Sogdianam quẽ Macedões preciosum reddiderũt:quẽadmodũ & alia permulta:qbus partim nomina ab illis imposita sunt:partim innouata. Is cum regionem mltã irrigauit: euadit i desertã & arenosam terrã:atq ibi absorbet: quemadmodum Arius q p Arios labitur. ii prope Ochum effodientes: olei fontem inuenerunt:nam uerisimile quidem est:ut nitrosa quædam: & aluminosa:& sulphurea:& bituminosa:terrã perfluant:itaque pingua

inueniantur. Raritas enim efficit admirationem. Ochum alii per bactrianam labi dicunt: alii secus eam: alii ab oxo diuersum: usque ad ostia atque australiorem: ambos in hyrcanium mare decurrere: alii ab initio diuersum. Coire autem ĩ unũ cum oxi alueus multis ĩ locis sex septemue stadiis latitudinem habeat. Iaxartes ab initio usque ĩ finem ab oxo diuersus est: & in idẽ mare desinit. Ostia iter se: ut Patrocles uult: ad octoginta distant Parasangas. Persicum Parasangam: alii. lx. stadiorum fecere: alii ccc. & q̃dragita. Nos cũ Nilũ nauigaremus aliis atq; aliis mẽsuris utebamur. quas Schoenos appellabãt ab urbe ĩ urbẽ. ut idẽ Schoenoꝝ numerus alibi maiorem: alibi minorem nauigationem contineret. qui ut ab initio traditus est: ita adhuc obseruat̃. Ab Hyrcania usque in Sogdianam ad orientem solem euntĩ: gẽtes extra taurum habitantes: primo Persis ac Macedonibus cognitæ fuerũt. Postea etiam Parthis. Quæ uero recto tractu sunt ulteriores: ex formæ similitudine: Scythicæ esse ĩtelligunt̃. Exercitum: quantum ego sciam: aduersum eos nemo duxit: quemadmodũ nec aduersum Nomadas. qui magis ad boream uergũt: ad quos Alexander expeditionem aggressus: cum Bessum ac Spitamenem dimisit. Besso captiuo ad eum deducto: & Spitamene a Barbaris interempto. destitit ab iceptis. Quod aũt quisq̃ ab india circũnauigarit ĩ Hyrcaniam. Id non satis cõstat. q̃q̃ Patrocles id effici posse arbitrat̃. Dicũt etiam ultimã tauri ptem Indico mari contiguam. quam Imeũ uocãt. nec magis ad aurorã excedere. magis recedere q̃ Indiã. Ad boreale aũt latus prætereunti semper mare aliquid de longitudine ac latitudine subtrahit. quare Miurum apit Asiæ ptem nũc describẽdã. quã Taurus amplectit̃ oceanũ uersus. a quo Caspium pelagus implet̃. Maxima ptis huius lõgitudo est. ab Hyrcanio mari. ĩ oceanũ Imeo uicinũ stadioꝝ circiter. xxx. milia. si quis secus montanam tauri regionem ꝓficiscat̃. latitudo autem citra. x. milia. Dictũ est enim ab Issico sinu. usq; ad orientale mare. indis uicinum esse. ad. xl. milia stadioꝝ. Ab extremo occidente colũnis ꝓpinquo: ad Issicum. xxx. milia. Recessus Issici sinus: aut nihilo aut paulo oriẽtalior ẽ Amiso. Lõgitudo ab Amiso ĩ Hyrcaniã ẽ. x. milia fere stadioꝝ: quæ pariter ꝓgredit̃ cũ ea. quã ab Issico ĩ Indiã dicebãus. Restat igit̃ dicta lõgitudo ptis nũc pagratæ. xxx. milium fere stadioꝝ. rursum cũ maxime habitabilis. quæ Chlamydalis est. latitudo sit. xxx. fere milia stadiorum: ea distantia meridionali ꝓxima erit: quæ per hyrcanium & persicum mare scribit̃: si totius habitabilis longitudo ẽ. lxx. milia. Si itaq; ab Hyrcania usq; ĩ Artemisiã babyloniæ: sũt. viii. milia stadioꝝ. ut Apollodorus uult. Inde ad persici maris ostiũ tãtũdẽ. rursumque tantundẽ. uel paulo minus: ad ea quæ iã cũ extremis ethiopiæ pariter & ex aduerso cõsurgũt. Reliquũ erit dictæ

latitudinis orbis terrarũ ab hyrcanii maris recessu:in eius ostio:quantum diximus. Cũque Miurus sit segmẽtũ ad partes oriẽtẽ uersus erit figura Popinario Cultro persimilis:monte quidẽ in rectũ tẽdente.& ex preaci ei intellecto.Ex altero uero latere maritima ora ab hyrcanio ostio usque tamarũ porrecta.& Miuro in circularẽ lineã desinẽte.Sed de admirabilibus quibusdã:quæ de barbaris uulgata sũt:faciẽda mẽtio ẽ: de iis præsertim:quæ circa Caucasum:ac cæteram mõtis huius regionem habitãt. tradunt enim quibusdam Euripidis illud in morem esse:

Natum lugere:ꝓpter ea:in quæ uenit:mala.
At contra mortuum:quasi uitæ laboribus
Perfunctum:efferre lætitia plurima ac iocis.

Sunt qui ꝓ maximis etiã delictis:neminẽ interficiãt. Sed in exiliũ cum filiis mittãt:ecõtra Derbices:nã ꝓ minimis qbusqꝫ delictis iugulãt:Tellurẽ uenerant̃:fœmininũ nullũ sacrificãt nec edunt.Iugulãt eos q septuagesimũ ãnũ excesserint. qui genere ꝓximi sunt eius carnes absumunt. Anus aũt strangulãt:deinde sepeliũt.Eos qui citra septuagesimũ ãnum obierint nõ edũt:sed sepulturæ mandãt.Siginni ĩ cæteris rebus ꝑsice uiuũt.Equis uero utunt̃ pusillis & hispidis q eqtẽ uehere nõ possunt:quadrigas iũgũt:quarũ mulieres sũt aurigæ: a pueritia exercitatæ:& quæ optime ducere iudicat̃:cuicũqꝫ uult:nubit ferũt nõnullas eorũ curate ut capite lõgissimo:& fronte exporrecta uideãt̃:adeo ut mẽto emineat.Tapyri atras uestes gerũt:& comas longas.mulieres uestes cãdidas.& comas breues: habitãt ĩter Derbicas & Hyicãos:q fortissimus iudicat̃:quam uult ducit.Caspii eum qui septuagesimũ ãnum excesserit: fame necant: quo in solitudine exposito:euẽtũ eminus speculant̃:nã quẽ ab auibus electulo distrahi uiderint:felicẽ putãt:si a feris uel canibus:nequaq̃: si a nullo: ducunt infelicẽ Quoniã taurus boreales asiæ partes efficit: quas itra taurum uocãt:de eo prius dicẽdũ uidet̃.Hæc enim uel omnia:uel pleraque in ipsis montibus sunt.Quæcũque uero Caspiis portis oriẽtaliora sunt: ea propter siluestrẽ regionẽ:simpliciorẽ habẽt ꝑagrationẽ:nec multũ refert:cum hoc:an cum alio Climate connumerent̃. Occidentalia autem omnia magnã de se dicendi copiã præbẽt:quare ad ea quæ Caspiis portis adiacẽt:ꝓcedẽdũ est. Adiacet itaque media occidentem uersus: regio sane multa:atque olim potẽs:in medio tauro sita:qui circa hæc loca multifidus est: & conualles magnas comprændit: quemadmodum etiam Harmenia.Mons hic a Caria Lyciaque ĩcipiens:ibi nec latitudinem mẽtione dignã ostẽdit:nec altitudinẽ.Attollit̃ autẽ multũ primo circa Chelidoneas.Hæ sunt ĩsulæ:ĩ initio oræ Pãphiliæ: porrectus uero ad oriẽtẽ: conualles apud Ciliciam complectitur : non sane magnas . Deinde ab

eo Amanus ſcindit: & antitaurus: in quo comana ſunt apd Cappadocas ſupra memoratos: atq; hic i cataõia deſinit. Amanus ad Euphrate & Melitinã uſq; pgredit: ad quã Cõmagena Cappadociæ adiacet. Deinde mõtes ſequunt. qui trãs Euphratẽ ſunt: prædictis cõtinui: niſi quãtũ flumẽ p mediũ fluẽs iterrumpit. Creſcit Amanus multũ in latũ & altũ. & mꝉtifidus eſt. Pars auſtralior eſt taurus. qui harmeniã diſtermiat a Meſopotamia. Hinc fluunt. Tigris & Euphrates. qui Meſopotamiã circundar. & apud babylonios inuicẽ cohærẽt. deinde i mare perſicũ emittũr. quorum Euphrates maior eſt. & plus regionis flexuoſo alueo pcurrit. Fõtes habet i pte tauri boreali. fluit ad occidẽtẽ p harmeniã. quæ maior appellat. uſq; in harmeniã minorẽ. quã a dextris habet. a ſiniſtris uero Litanã. Deinde ad auſtrũ flexus cõfinis iungit Cappadocũ. quæ ad dextrã relinquit ad Siniſtrã Cõmagenoꝝ confinia. ruſumq; a Sicinſina etiã Sophinã maioris harmeniæ. ad ſiniſtrã relicta pgredit in Syriã. atq; iteꝝ flexũ aliũ capit in babylonios. & pſicũ Sinum. Tigris ex eodẽ monte Seleucũ illatus ad Euphratẽ accedit. ibique efficit Meſopotamiã. deinde i eundẽ Sinũ intrat. Euphratis ac Tigridis fontes iter ſe diſtant ad ſtadi. duo milia & quingẽta. Taurus itaque ſeptẽtrionẽ uerſus in multos quaſi ramos diſcidit quoꝝ unus eſt antitaurus. ſic enim ibi appellat. Is Sophinã compræhẽdit i cõualle quadã quæ iter eũ iacet. atq; taurũ ultra Euphratẽ. Circũ harmeniã minorẽ. ꝓtinus poſt ãtitauꝝ mõs quidã extẽdit: magnus atque multifidus. Cuius ptẽ Polyarrẽ: ptẽ Moſchicos montes: ptẽ aliis nominibus uocãt. Hi harmeniã omnẽ cõpræhendũt: uſq; ad Iberas & Albanos. Deinde alii ad aurorã Caſpio mari iminẽtẽ cõſurgũt: uſq; i mediã Atropatinã: ac etiã maiorẽ. has mõtiũ ptes Parachoatrã uocãt: atq; eas etiã quæ uſq; ad Caſpias portas & ulterius tẽdunt: præterea oriente uerſus Boreales mõtes q ariæ cõiungunt: Boreales ſic uocãt. Auſtrales uero ultra Euphratẽ & Cappadociã & Cõmagenã ad aurorã tendentes. Hic ipſe mons in initio taurus uocat. Sophinã cæteraq; harmeniã diſterminans a Meſopotamia. Sũt qui Gordieos mõtes uocẽt. In his ẽ Maſius mõs qui ſupra Trigranocerta Niſibim iacet. Poſtea magis magiſq; elatus Niphates appellat. Hoc i loco ſunt Tigridis fontes: ad auſtrale mõtanæ regionis latus. Deide Iugũ a Niphate magis ac magis extẽſum Zagriũ mõtẽ efficit: qui medos babylonioſq; diſterminat. Poſt zagrum ſupra babylonios Elimeorum ac Paretaſinorum montes ſequuntur: ſupra mediam uero Coſſeorum regio. In medio eſt media & Harmenia multos mõtes compræhendẽs: & colles & cãpos: & conualles nõ paruas. Gentes etiam frequentes quæ circum paruos montes habitant: & magna ex parte latrociniũ exercẽt. Hoc itaq; pacto harmeniã Mediãq;: cuius ſunt

Caspiæ portæ:itra tauꝝ collocamus. Hæ gẽtes ad nos sunt boreales quo/niam & intra tauꝝ. Eratosthenes uero cũ diuisionẽ in ptes Australes fe/cisset:in locis borealibus:& iis:quæ ab eo sigilla appellant̃:prim borealia nominãs:ptim australia:amboꝝ Climatũ terminũ Caspias portas osten/dit. Iure quidẽ australiora Caspiaꝝ portaꝝ ad aurorã tendẽtia: australia ostendit. e quibus est Media & harmenia:septẽtrionaliora uero borealia secũdũ aliũ:atque aliũ locoꝝ ordinẽ cõtingũt. hoc fortasse idcirco nõ ad/uertit quia nulla nec harmeniæ nec Mediæ pars extra tauꝝ est:austrum uersus. Media ẽ in ptes duas diuisa. quaꝝ alterã maiorẽ uocãt:cuius Me/tropolis sunt Ecbatana:magna ciuitas & medici impii caput:qua nũc eti/am parthi regia utunt̃. Nã reges ibi æstatẽ agũt:frigida enim est Media, hyemem uero Seleuciæ:quæ secus tigrim ẽ:ꝓpe babylonẽ. Altera pars est Media Atroparia ab Atropato duce nominata: qui ne ea Macedoni/bus subigeret̃:obstitit:cũ maioris Mediæ pars esset. Is postea rex decla/ratus:regionẽ hanc ꝑ sese posuit:& ex illo successores ad hoc usq; tẽpus ꝑdurãr. Ii postea cũ Harmenioꝝ regibus affinitatẽ coniũxere. Postea cũ Syris:postremo cũ pthis. Hæc regio Harmeniæ:& Matianæ ad orientẽ adiacet. Mediæ uero maiori ad occidẽtẽ:utrique ad Aquilonem: Habi/tãtibus autẽ circa Hyrcanii maris recessum & Matianã ab Austro iacet. Ea satis opibus pollet(ut Apollonides ait) nã eqtũ. x. milia. peditũ. xl. mi/lia exhibet. Lacũ habet nomine Spauta:in quo sales nascunt̃ & congela/scunt ii pruritũ dolorẽque efficiunt. morbi remedio est oleum. Si qs ue/stes ĩ eum ꝑ ĩprudẽnã lauandi gratia ĩmerserit:aqua dulcis exustas emẽ/dat. Ii ualidos uicios habẽt harmenios & Parthos a quibus sæpe aliquid circũcidunt̃. resistunt tamẽ & ablata recuperãt:quẽadmodũ Simbacem ab harmeniis receperunt:qui sub romanis erant. & ipsi ad Cæsaris amici/ciã accessere. Colunt simul enã Parthos. Eoꝝ regia æstiualis est gaza ĩ cã/po sita & uera:Castellũ munitissimũ quod Antonius in parthica expedi/tione obsedit. Id ab Araxe flumĩe quod harmeniã & Atropatiã termĩat stadiis abest duobus milibus quadringentis(ut Adelphius refert) q̃ An/tonio:familiaris illius:in parthos expedinonẽ conscripsit:ĩ qua ipse & af/fuit & præfuit. Cætera huius regionis loca opulẽta sunt. Septentrionalia uero montana:& aspera:& frigida. Cadusioꝝ mõtanorum:& Amardoꝝ domicilium necnon Tapyrorum Cyrciorum & eiusmodi alioꝝ qui la/trões extorresq; sũt. nã zagrus & Niphates gẽtes has spsas habẽt: & Cyr/cii & Amardi q̃ in Persia & Harmenia sunt: adhuc eodẽ nomine appel/lati:eandẽ formã seruant. Cadusii peditũ multitudine nõ multũ ab Ari/anis superant̃. Hi sunt iaculatores optimi In locis asperis pedites ꝓ equi/bus pugnant. Antonii expeditionẽ. nõ loci natura grauem reddidit: sed

niarum dux Artauas Rex Harmenioꝶ: quē ille sibi insidiātem consilii participē fecit:ac bellicæ sentētiæ composē. Eū tamē quāq̄ sero ultus ē: postq̄ multoꝶ malorū causa Romanis extitisset. tum ipse. cū ille quīqs uiā zeugmate:quod est iuxta Euphratē quousque ī Atropatiā peruenia/ tur.viii.milia stadioꝶ ultra duplū rectæ uiæ per montes regressus: & an/ fractus effecit. Media maior olim totius Asiæ dominata est. Syroꝶ impe rio subacto postea.a Cyro ac persis:ea tanta potētia sublata est.sub Asty age tamē multū patriæ dignitatis seruauit. Erant enim Ecbatana Persaꝶ hybernaculum & Macedonū qui subactis illis Syriā habebant. Nūc eti am parthoꝶ regibus eundē usum & tutelā præstant. Media ab oriente. parthia terminatᷣ Cosseoꝶ montibus lattocinū exercitū. Hi olim cū ad uersum Susios & babylōios Elymeoꝶ socii essent:sagittarioꝶ.xiii.milia exhibebāt. Nearchus refert q̄ttuor esse gētes quæ latrocinū exercebāt. eaꝶ Mardi Persis rant finitimi. His atque Susiis Vxii & Elymei. Cossei autē Medis:atque omnes tributū regibus pendebāt. Cossei etiā cū Rex æstate Ecbatanis pacta babylonē descēderet:dona accipiebāt. Hoꝶ auda ciā Alexāder cōtudit:hyeme eos adortus. Media itaq̄ ab oriēte iis termi natᷣ:& Paresitacinis:qui etiā mōtani sunt & lattones ac persis cōtigui. A septētrione Cadusiis & aliis circa hytcaniū mare habitātibus:de quibus paulo ante pertractauimus. Ab austro Apolloniatide quā Sitacinā uete/ res appellabant. Itē zagro apud quē Massabatica est:quæ ad mediā per/ tinet. quidā eā ad Elymeā dicunt ptinere. ab occidēte a trapiis & harme/ nioꝶ quibusdam. Sūt etiā græcæ urbes ī Media:a Macedonibus condi tæ e qbus est Laodicea: Apamia:& Rhaga. quæ apud Rhagas ē. Rhagā Nicator cōdidit. & Aropū nominauit. Parthi uero Arsaciā: ea australior est:q̄ Caspiæ portæ: quīgentis fore stadᷓ(ut Apollodorus adramyttinus ait) Media itaq̄ magna ex parte alta ē & frigida cuiusmodi sūt mōtes Ec batanis īminētes. & q̄ apdᷓ Rhagas & Caspias portas cōsurgūt. ac oēs de niq̄ septētrionales partes usq̄ ī Matianā & Harmeniā huiusmodi sunt. Regio uero quæ sub Caspiis portis ī humili & cōcauo solo iacet:opulē/ ta ē. & oīa fert:præter oleā quæ & si ibi nascitᷣ:arida tamē ē & sicca. Hæc regio & Harmenia eximie pascēdis eqs apta est. Vnde pratū quoddam Hippoboton uocatᷣ: per quod iter faciunt qui ex persia & babylone in Caspias portas proficiscūtur: In eo pasci dicūt equorum.l.milia:quæ ar/ menta regia sunt. Neseos equos:quibus reges utebantur:optimos:ac ma gnos:alii Hic genus habere dicunt alii ex harmenia propriam quandā formam habentes: quemadmodum parthia præ græcis exterisque qui apdᷓ nos sūt:& herbā quæ præcipue equos nutrit:eo qdᷓ ibi abūdet:pro ptie medicam uocamus. Hæc regio Silphiū fert:a quo medicus Succus

Medica herba ... sulphium

appellat᷑. Cyrenaico lõge inferior. nõnũꝗ etiã illi præstat siue propter lo/
coꝝ diuersitatẽ: siue quod stirps speciẽ mutet: siue ꝓpter eos q succũ ex/
primũt: atque cõficiunt. Vnde etiã ad usum recõdit᷑. Media itaque talis
est. eius latitudo ac lõgitudo: pene par. Maxima eius lõgitudo: ea uidet᷑
quæ est a zagri trãsitu: qui uocat᷑ Medica porta: ad Caspias portas: ꝑ Si/
grianã stadioꝝ quattuor miliũ supra cẽtũ. cum magnitudĩe & opibus re/
gionis cocordãt ea: quæ de tributis tradũt᷑. Nã cũ Cappadoces ꝑsis quot
ãnis pẽdãt: præter argẽtum: mille & quingẽtos equos Muloꝝ duo milia.
Ouium quĩquaginta milia. Duplũ fere hoꝝ Medi pẽdebant. Mores ma/
gna ex ꝑte Medis & harmeniis iidẽ sũt: ꝓpterea quod etiam regio simi/
lis est. Tradũt Medos mĺtaꝝ reꝝ auctores harmeniis fuisse: ac prius eti/
am ꝑsis qui ĩ potestate Asiæ successerunt. Nam quæ nũc persica scola di/
cit᷑: & equitãdi & sagittãdi studiũ: & cultus: & ornatus: & religiosa a sub/
ditis ĩ reges ueneratio: a Medis ꝓfecta est. Idque ueꝝ esse uestitus decla/
rat. Nam Tiara & Citaris: & Pileus: & manicatæ tunicæ: & Anaxyrides
ĩ frigidis & borealibus locis: quales sunt Medici: apta gestamina uident᷑.
In australibus uero nequaꝗ. Perse autem magna ex ꝑte rubrum mare ac/
colũt: magis enim meridionales sũt: ꝗ babylonii: uel Susii. Hi post suba/
ctos medos quædam sibi uẽdicauere: quæ medoꝝ erãt. & adeo honesti &
regii: uictoꝝ mores uincẽtibus uisi sũt: ut ꝓ nudis ac leuibus muliebria
gestare: & uelamẽtis cõtegi paterẽt᷑. Sũt qui dicãt Medeam quæ ibi imp/
auit queadmodum Iasõ: uestem hãc prius cõmõstrasse. Nam ea faciẽ su/
am occultabat: cũ ꝓ rege exiret. Dicũt etiam Iasonis monumẽta esse Iaso/
nia quæ illi a barbaris posita ĩ honore maximo habẽt᷑. Est etiam mõs qui/
dã ĩgẽs supra Caspias portas ad leuã: qui Iasonius appellat᷑. Medeæ ẽ &
uestis & regiõis nom̃ Dicit᷑ præterea Medus eius filius regni successor:
regiõis nomẽ ĩposuisse. His cõcordãt Iasonia: quæ sũt ĩ harmenia: & re/
gionis nomẽ & alia ꝑmulta: de quibus postmodũ dicemus. atq; hoc Me/
doꝝ ẽ: ꝗꝗ nõ omniũ sed mõtanoꝝ: eũ ĩ regẽ eligere: q fortissimus sit. Il/
lud quoq; Medoꝝ ẽ reges uxores mĺtas habere: q mos & ad mõtanos:
& ad oẽs ꝑmanat. pauciores aũt ꝗ. vii. nõ licet Eodẽ modo ꝓditũ est: mu/
lieres pulchrum sibi existimare: ut uiros habeãt ꝗplurimos: pauciores
quĩq; calamitatẽ ducere. Cũ cætera Mediæ regio sũme opulẽta sit septẽ/
trionalis mõtana tenus ẽ: quare ex arboꝝ fructibus nutriũt᷑. Ex malis sic/
cis ac tritis massas cõficiũt. Ex amigdalis tostis panes: E radicibus qbusdã
uinũ exprimũt: ferinis caribus utũt᷑: mitia pecora nõ alũt: ac de Medis q/
dẽ hæc. De totius aũt Mediæ Nõadibus: qm̃ ii ꝓpter ꝑsaꝝ potentiã ꝑsis
accessere: cũ de illis loquemur: mẽtionẽ faciemus. Australes Harmeniæ
ꝑtes tauꝝ obiiciũt: q eam ab omni regione dirimit: quæ ĩter tygrim est:

atque Euphratē quā Mesopotamiā uocant. Orientales uero: Mediæ maiori: & Atropanæ sunt cōtiguæ. Septētrionales sunt montes Parachoatre Caspio mari imminētes. Ite Albani & Iberes & caucasus: qui gentes has circuit. & Harmeniæ & Moschiciæ: & Colchicis mōtibus contiguus est: usque ad eos: qui Tibarani appellant̄. Ab occasu sunt gentes hæ: atque Patyadra: & Cydisa: usq; in Harmeniā minorē & fluuialē Euphratis regionē: quæ Harmeniā a Cappadocia dirimit: & cōmagena. Nā Euphrates a boreali tauri latere exoriēs: primo p Harmeniā fluit occidentē uersus: deinde ad austrū flexus inter Harmenios & Cappadocas & cōmagenos tauꝝ recidit. Egressus uero: cū ꝑpe Syriā peruenerit: ad hyemales ortus reuertit̄: usq; babylonē: & ad Tygrim Mesopotamiā efficit. Ambo ī psicū sinū finiūt. Circūiacētia quidem huiusmodi sunt mōtana fere: & alpa omia: paucis exceptis Mediā uersus. Rursum dicti tauri incipiētis ab ulteriore cōmagenoꝝ: & Melitnoꝝ regione: quam Euphrates facit: est Masius mons: qui ab austro ī Mesopotamia. Mygdonibus imminet: apud quos est Nisibis. A pte autē septētrionali: est Sophina: inter Masium & antitauꝝ: qui ab Euphrate tauroque initium sumens: ad oriētales harmeniæ ptes desinit. & Sophinā Mediæ complectit̄. Ex altera pte habet Acilesinā inter tauꝝ sitam: & Euphratis Mesopotamiā: prius q̄ is ad austꝝ deflectat. Carcathiocerta Sophine regia ē. Masio orientem uersus iuxta Gorgodilenā Niphates mōs iminet. Deide ab iis ex quo Euphrates & Araxes fluūt alter ad ortū: alter ad occasum. Deinde Nibarus usq; in Mediā extendit̄. Quomodo aūt Euphrates fluat dictū ē Araxes ad oriētē illatus usq; in Atropatiā ad occasum septētrionēq; deflectit. & primo Azara præterlabit̄: deide Arxata Harmeniæ urbē: postea p Araxinū cāpum in mare Caspiū emittit. Multi mōtes & multi colles sunt in harmenia: in quibus non facile uitis nascit̄: multæ etiam conualles: aliæ modicæ: aliæ opulentæ: quemadmodum campus araxinus: p quem araxes fluens ad extrema Albaniæ & ī mare Caspiū egredit̄. Postea est Sacasena: quæ & Albaniæ & Cyro flumini finima est. deinde Gogarena. Tota hæc regio fructibus ac domesticis arboribus affluit: & iis quæ semper uirēt. Fert etiā oleū. Harmēiæ ps ē Faunena & cōmisena & Orchistena: q̄ eqs abūdat. Chorzena uero & Cābysena septētrionales: & ualde niuales sūt. Caucasiis mōtibus: & Iberiæ & Colchidi: ubi iter agētes ī sūmis mōtium cacuminibus niue obrui dicūt. nam ibi plurima cadit unde baculos habent ad eiusmodi pericula quos in summam niuē respirandi gratia exerant: & ut eo signo auxilium ab aduenientibus cōsequant̄. quapropter sæpe effossi seruantur. In niue glebas quasdam cōcauas congelasce re ꝑdiderunt aquam optimam tanq̄ ī tunica continentes. In niue aialia

quædã concreari:quæ Apollonides uermes appellat: Theophanes uero montanas reredines. Atque in illis aquam optimã contineri:& ruptis tu/nicis bibi. Hoꝝ animaliũ generationẽ talẽ putãt.qualẽ culicũ: ex flumi/ne & bractea metalloꝝ. Tradũt Harmeniã cum prius parua esset: ab ar taxia & Zariada auctã q magni Antiochi impatores fuere: quo supato: alter Sophinæ & Acisenæ:& Odomantidi:& quibusdã aliis: alter regiõi quæ circa arxata est impantes:multum coaluere: & uicinis loca plurima abstulerunt. Medis Caspianã & Phaunitem:& Basoropedã:Iberibus cir cũmontanã Peadri regionẽ:& Chorizenã:& Gogarenã.trans Cyrũ Cha lybũ gẽtibus & Molynoecis Parenitam & Xerxenam quæ Harmeniæ minori contermĩnæ uel eius partes sũt:Cataõibus Achisenam: & regio/nẽ quæ circa antitauꝝ est. Syris uero Tamonitam ut ões unius linguæ essent. Harmeniæ urbes sunt Artaxaca:Artaxiasata appellata:quã Anni bal Artaxiæ regi condidit. Itẽ arxata ambæ ꝓpter Araxem. Arxata iuxta fines atropatiæ:Artaxata apud Araxinum cãpum bene habitata: & eius regionis caput. Ea ĩ flexu quodã iacet:qui peninsulam facit.ꝑ muro flu/mẽ opponit:præter Isthmũ quẽ & fossa & uallo clausum habet:nõ pro/cul ab urbe sunt castella quædã munitissima. Babynsa & Olana ubi Ti grans zarthabari thesauri seruabant̃. Alia secus Euphratẽ erãt. Sed Ar/tagena:qui custodiæ preerat:ador ꝓdidit. Id etiã Cæsaris impatores diu tutna obsessione cæpunt.atque m ures ademerunt. Multi amnes sunt in harmenia.sed clarissimi Phasis & Lycus ĩ mare ponticũ exeuntes. Anti/sthenes Termodontẽ ꝓ Lyco posuit nõ recte. Ĩ Caspiũ Cyrus & araxes emittũt.in rubrũ mare Euphrates & Tigris. Sunt etiã in hac regiõe ma gni quidam lacus. E quibus est Mantianus.qui Ceruleanus interpretat̃. Is post Meotim maximus est:ut fertũr aquæ salsæ: ꝓgredit̃ autẽ usque i Atropatiam:& salis fontes habet. Arsinus uero quẽ etiã Thoatin uocãt: nitrosus ẽ: Vnde uestes dilacerat ac rumpit: & ꝓpterea eius aqua nõ bi/bit̃.ꝑ hunc lacũ Trigis fert̃:a montana regione iuxta Niphatem ruens: ꝓpter celeritatẽ undã impmixtam seruat. Vnde & nomen habet. Nam Medi Sagittã Tigrim uocãt. Lacus hic uarios pisces fert:cum huiusmo di aquæ unius formæ pisces habere soleant,in iteriore lacus recessu:flu/men ĩ uoraginẽ quãdã incidẽs: & longo spatio subter terram delatũ exo rit̃ iuxta Chalonetim.inde iã ad opã & Semiramidis muꝝ defert̃.a dex/tris Gordieos & totam Mesopotamiã relinquẽs. E contra Euphrates a si nistra eandẽ regionẽ habet: cũ uero iter se iã appropĩquarit:ac Mesopo tamiam fecerint:alter per urbẽ Seleuciam fertur:plicũ sinum uersus:al/ter p ipsam babylonẽ ut in iis patet quæ aduersus Eratosthenẽ: & Hip/parchum a nobis dicta sunt. Auri metalla:in Syspiritide effodiunt̃:apd̃

Cābala:ad quæ Alexander menonē cū milibus misit:sed id ab īdigēis relatū ē. Sūt & alia metalla:eius scilicet quæ Opādix dicit: quā harmenīi colorē uocant:Calche psimilē. Hæc regio non minus pascendis eqs apta est:q̄ Media. Vnde Nysei q equis pstāt reges utuntur hinc sunt:& Harmeniæ Satrapes quotannis p se uiginti milia pulloꝝ ex Mithracana mittebat. Artabazus Antonio præter alios equos cataphractos īstructoꝝ septē milia ostēdit:cū ī mediā cū eo īgressus ē:quoꝝ equoꝝ nō Medi solum & Harmenii studiosi fuere:sed etiā Albani: Nā illi Cataphractis utunt᷑ Non puū diuitiaꝝ & opū huius regionis īdiciū est: q̄d cū Pōpeius Tigrani patri Artabazi sex milia talentoꝝ argenti scripsisset:mox romanoꝝ copiis uiritim distribuit:militi quinquagenas dragmas: Cēturioni millenas: singulis præfectis puitiæ & Chiliarchis talentū regionis latitudinē Theophanes tradit: Schoenoꝝ centū longitudinē duplā:qua dragenum stad᷑ schoenū faciēs:ī quo ueritatē transgredi uidet. Est ergo ueritati pximū ponere longitudinē ab illo dictā: Latitudinē dimidiū:ul paulo plus. Harmeniæ natura ac potētia est huiusmodi:sed ātiquus qui di sermo phibet᷑ de hac gente. Harmenius ex harmenia Thessaliæ urbe:quæ iter pheras & Larissam iacet: iuxta bebeida :ut dictū ē:Cū Iasōe īharmenia militauit. Myrsilius uero Pharsalius & Medius Larisseus qui cū Alexandro militarūt: dicūt ex huius nomine harmeniā appellatā. Eos aūt qui cū harmenio erant Acilesinā habitasse:quæ prius sub Sophinis erat. Alios uero ī Sypiretide usq; in Chalachanā & ad Iabenā extra harmeniæ mōtes. Atq; harmeniacā uestē thessalicā dicūt: idest lōgas tūicas: quas ī tragœdiis etolicas uocant cigunt quoque circa pectus: ī prætextis etiā tragici Thessalos sunt imitati. Opus eni illis fuit aliquo tali accōmodato habitu. Thessali eni(ut par est)quia longas uestes gestāt:cū iter oēs græcos ualde boreales sint:& quia frigidissima loca incolunt : aptissimā imitatiōē:idest poeticaꝝ personaꝝ cultū prebuerūt. Equitandi quoque studiū tam his q̄ medis thessalicū dicunt. Iasonis aūt expedinoēs.Iasonia testātur. quæ a prīcipibus sunt structa:quēadmodū a parmeniōe Iasonis templum:apud Abdera. Araxē ex penei similitudine.& eodē nomie ab Harmenio uocatū putāt. Nā & ille Araxes uocatus ē:eo quod ossam ab rūpit ab olympo:ac etiam tēpe Hūc uero in harmenia e montibus delapsum:& subiecta planicie olim diluta cū exitū non haberet dilatatū prodidere. Iasonē uero Tempe imitatū: uiam fecisse:per quā nunc aqua in mare Caspium decurrit. Vnde Araxinus campus nudatus est: per quē amnis desert᷑ in Cataractem. Hæc quæ de Araxe dicunt᷑ rationem aliquam habent. At quæ Herodotus dicit:nō ualde sunt uerisimilia Dicit enim eū ex Matiana profluentē,ī quadraginta amnes scindi: & Scythas

C

Schenū 40 · stad

Longas harmenias thessalica Etolica.

bactrianosq; diuidere. Hunc secutus est Calisthenes. Ex Aenianis alios uicina dicunt habitasse: alios ultra harmenios: supra Abũ & Imbarꝫ qui tauri ptes sunt. Abus ꝓpe uiã est quæ Ecbatana fert iuxta baridis tẽplũ. Dicunt etiã thraces quidã Sarapare appellati; idest decapitatores: ultra Harmeniam habitasse: ꝓpe Guranios ac Medos: homines profecto ima nes: ĩdociles & mõtani: bracati: ac decapitatores. Sic enim Sarapare signi ficãt. De Media autẽ dictũ ẽ ĩ rebus medicis. Quare ex his omnibus col ligi potest: Medos Harmeniosque e thessalis esse. ab Iasone & Medea or tos. Ac de antiqs quidem hæc. Recẽtiora uero a persis ad nostra usq; tẽ pora ĩ summã sic dicunt: qđ Persæ Harmeniã tenuerũt. Postea Mace dones: qui Syriã Mediãque habuere. Postremus Orontes ex Indarni ge nere: unus ex septẽ persis: postea ab ĩpatoribus magni Antiochi: qui cũ Romanis bellum gessit Artaxia scilicet: ac zadriada in partes duas di uisa est. Ii enim permittẽte rege: ĩperauerũt: quo superato Romanos ador ti: ac reges nuncupati: p sese fuerũt. E genere Artaxie fuit Tygranes is: qui eã habuit quæ ꝓprie Harmenia est appellata. Ea Medis: Albanis: & Iberibus contigua erat: usq; in Colchidẽ. & Cappadociã: quæ iuxta Euxi nũ est. E zadriada fuit Artanes Sophinus q australes ptes habuit: eas ma xime quæ uergũt ad occidentẽ. Hic a Tygrane deletus est: q q̃q̃ rerum omnium potitus: uaria tamẽ fortuna usus est. Nã ĩ initio apud Parthos obses fuit. Deinde septuaginta Harmeniæ uallibus ĩ preciũ datis: reuer sus est. Auctus uero: loca ea recepit: & pthorꝫ regione uastata: Periniũ & loca circũ Arbela: Atropatinũ quoq;: & Gordieũ: & cum iis reliquã Me sopotamiã subegit: præterea Syriã: Phœniciãq; ui cœpit. Euphratẽ trans gressus. Inde plurimũ elatus: urbem cõdidit prope Iberiã: ĩter hãc atque zeugma quod iuxta Euphratem est: quam Tigranocerta nominauit. ho minibus duodecim græcaꝝ urbium: a se euersaꝝ: cõgregatis. Sed Lucul lus q aduersum Mithridatem bellum gessit: continuo subsecutus: habi tatoribus in sedes suas dimissis: opus quod adhuc erat ĩperfectum: facto impetu demolitus est: atque in paruum uicum redegit. Tygrane ex Sy ria ac Phœnicia pulso. Artabazus autem eius filius: q̃diu mansit ĩ amici cia Populi Romani: tandiu fuit fortunatus. Postea nero q̃ Antonium in parthico bello parthis ꝓdidisset: perfidiæ pœnas dedit. Nam uictus ab eo Alexãdriam ductus: & cõtumeliose per urbẽ circũlatus: ac primum custodiæ traditus: deĩde ĩteremptus est. post illum multi reges sub Cæ sare: ac Rõmãis fuere: & nũc etiam sunt. Omnia persarum templa: tam medi: q̃ harmenii in uenerationem habent. Tanaidis uero templa præ cipue harmenii: Cum ĩ cæteris locis ea ædificãtes: tum etiam ĩ Acilesina dedicant illis seruos: ac setuas: quod ideo minus est mirãdũ: quod etiam

nobilissimi gētis eius: filias suas dedicāt:quibus lex est:ut diu apud deā prostitutæ nuptui dētur:nullo renuēte talibus cōiugari. Huiusmodi qd dam Herodotus de Lydis commemorat:quæ omnes meretricāt:& tam benigne amatoribus suis utunt ut eos hospitio suscipiāt:& dona dēt:plu ra etiam q̄ accepere:Quippe quæ a copiosis domibus suppeditant. Acci/ piūt tamē nō quoscūq; hospites:sed eos maxime q æque sint digni.

Duodecimus reliqua pōticæ regionis cōtinet. ac deiceps Cappadociā. Galatiā. Bithyniā. Mysiam. Phrygiam. Meoniā:& āte hæc Sinopē ciuita tem Pōticam & Heracliam. & Amisiam:præterea Isauriā. Lyciam. Pam/ phyliā. Ciliciā. cū insulis mōtibus ac fluminibus adiacētibus.

Cappadocia multas partes habet. Ea mutatiōes plurimas accepit. Maxime itaq; eiusdē linguæ sunt qui austrū uer/ sus Cilicio terminant:q dicit taurus: oriente uersus Har menia Colchide ac diuersaꝝ liguaꝝ gētibus:quæ iterme/ diæ sunt. septētrionē uersus Euxino: usq; ad Halys ostia. occasum uersus Paphlagonū gēte:& Galatis:qui i phrygi am transmigrarunt:usq; ad Lycaonas & Cilicas. Ciliciam Tracheā īcolentes. Ex his qui unius erāt linguæ antiqui Cataones sepa ratos ponebāt. Et i dinumeratiōe gētiū:eos a Cappadocibus tāq̄ alterius linguæ gētibus distinguētes:post Cappadociā Cataoniā locabāt. postea Euphratē & gentes quæ trās eū sunt:ut etiā Melitinā post Cataoniā col/ locatēt:quæ iter hanc iacet & Euphratē:commagene cōtinua: & decima Cappadociæ pars est: secundū regionē i decē præturas diuisam. Sic enī reges ante Aarchelaū:Cappadociæ pricipatū distinctū habuere. Decima pars ē etiā Cataōia. & utraq; ætate nostra suū prætorē habuit. Sed miꝝ pfecto est:cū nulla nec liguæ nec moꝝ diuersitas i his:erga cæteros Cap padocas appareat: quomodo peregrinæ gentis signa omnino deleta sūt. Erāt itaq; distincti. Eos autē Ariarathes adeptus est:q primus Cappado cū rex ē nūcupatus. Locus hic est:tāq̄ magnæ cuiusdā penīsulæ Isthmus: duobus maribus coartatus:mari scilicet Issici sinus u{s}q; i tracheā Cilici/ am:& euxino iter Sinopā atq; Tibarnoꝝ orā omnē uero regionē Cap/ podocibus ad occidētē uersas: quæ itra Isthmū est: penīsulam dicimus. quā Herodotus cis Halym uocat. Hæc est cui Croesus iperitauit:quem ille gentiū dominū appellat:quæ cis Halym sunt. Iuniores uero eā quæ intra taurum est Asiam uocant:eodem nomine quo totam cōtinentem. In ea gentes hæ continentur primū ab oriente Paphlagones. Phryges. & Lycaones. Deide Bythini. Mysi:& quæ epictetus dicit præterea Troas:

& Hellespontia:post hos ad mare ex græcis Aeoles.& Iones.Ex aliis Cares ac Lycii.in mediterranea Lydi.De cæteris postmodum dicemus.Macedones Cappadociam i duas Satrapias a persis diuisam accipientes:partim spontanei:partim inuiti.Ex Satrapiis in regna redegerunt:atque maiorem Cappadociam quæ taurum uersus est proprie Cappadociam nominarunt.alteram pontum:quidam eam quæ pontum uersus est:Cappadociã uocauere:nos autem maioris Cappadociæ ordinem nunc ignoramus.Nam Archelao uita fũcto:Cæsar ac senatus decreuere:ut ea Romanorum prouintia esset.Cum uero regio sub illo:ac prioribus:in decẽ præturas esset diuisa: quinque taurum uersus censebant. Vt Melitina Cataonia.Cilicia.Tyanẽsis.& Isauriensis.Quique relique e Lauinafina. Sargausina.Sarauna. Chamanenena. Rhimnenena. Postea addita est a Ro.ex Cilicia quod ante Archelaum erat undecima præturæ regio soli cet Castabalis & Cydistæ uicina usque Derbam: Antipatri pirate sedẽ. Ab Archelao autem Trachea.Cilicia circa Eleusam:& omnis ea quæ piraticam exercuerat.Melitina persimilis est cõmagene. Sola enim ex omni Cappadocia:tota domesticis arboribus consita est:ut etiam oleum ferat.& Monariticum uinum:quod cũ græco decertat. Hæc Sophinæ opponitur habens in medio Euphratem. Ei commagena contermina est.In ulteriore regione ẽ castellũ quoddam Cappadocum satis clarum:nomine Tomisa.Id Sophinæ regi uenditum est:talentis centum.Postea a Lucullo uirtutis gratia:in bello aduersum Mithridatem gesto:Cappadocæ donatum.Cataonia planicies est lata & concaua:& omnia fert:præter ea quæ semper uirent.circunstant eam mõtes:cum aliis:tum Amanus a parte australi: qui a tauro Ciliciæ quodãmodo auulsus est.& antitaurus i cõtraria abruptus.Amãus enim i Ciliciã & Syriacũ mare ad occasum porrigitur. A Cataonia contra notũ quo spatio totum Issicũ sinum circũclu dit.& cãpos:qui iter Cilicas sũt taurum uersus. Antitaurus uero ad septẽ trionẽ iclinat.& oriẽtis nõ nihil appræhẽdit.Deide finir i mediterranea. In ãtitauro cõualles sunt profundæ & ãgustæ: i quibus sita sũt Comana ciuitas:memoratu digna:& Bellonæ fanũ.quod illi Ma:uocãt.Ea ciuitas clarissima est:maximaque numine afflatorũ & sacrorũ seruorũ multitudinẽ habet.Eã Cataones icolũt.qui quãq̃ regi subditi sint:parẽt tamẽ sacerdoti.Is fani:& sacrorũ seruorũ magna ex parte dominus est: qui tempore quo nos peregrinati sumus:supra sex milia erant uiri simul ac mulieres. Fano regio adiacet non parua.cuius fructũ ac puẽtũ sacerdos accipit.Is honore secũdus ẽ in Cappadocia post regẽ. Reges ac sacerdotes frequẽtius ex eadem esse progenie solebant. Hoc sacrorũ genus Orestes cum sorore Iphigẽia:e Scythia taurica huc uidẽt attulisse:q̃ dianæ tauropolæ

etiã: Lucubrẽ comã hic depoſuiſſe: ex qua urbi nomẽ datũ eſt. Vrbẽ Sarus amnis īterfluit: qui per tauri cõualles deuolutus: Ad Cilicũ campos & ſubiectum pelagus ptrãſit. Pyramus uero plabitur Cataoniã: & e media planicie exoritur: & nauigabilis ẽ. Eſt etiã foſſa quædã memoratu digna: per quam aqua putiſſima magno ſpacio oculte ſub terrã fertur. De inde in ſummũ exorit̃: tanta ui: ut ſi quis haſtã ſuperne demiſerit: adeo aquæ impetus obſiſtit: ut uix imergi queat. Fert̃ etiã fundo inauigabili: & latitudine immodica. Cũ uero ſe tauro iunxerit miræ ĩ modũ contrahitur. Mira eſt præterea mõns Cæſura: p quã alueus ducit̃. Nã quẽadmodum in petris rimã trahentibus: & per mediũ ſciſſis cõtingit: alterius partis emmẽtias: alterius partis depreſſionibus ita cõuenire: ut cõiungi poſſint. Sic uidere eſt iminẽtes fluminis petras: utrinque fere: uſque ad mõtis ſumma ptẽdentes: duoꝝ triumue iugeꝝ ſpacio: concauitates quaſdã emmẽtiis oppoſitas habere. Solum uero quod īteriacet: totũ ſaxeũ: ualde pfundã & anguſtã rupturã in medio habet: ut eam canis ac lepus ſaliat. Hic fluminis Alueus: ad labrũ uſque plenus eſt. Latitudine aqueductui par. ꝑpter obliquitatẽ autẽ & anguſtias: & uallis ꝑfunditatẽ: mox de lõginquo accedentibus ſonitus exaudit̃ tonitrui perſimilis. Montes uero egreſſus tãtũ limũ ĩ mare deducit: ptim ex Cataonia. ptim ex Ciliciæ cãpis: ut huiuſmodi de eo oraculũ æditum feratur.

Tempus erit: rapidis olim cũ Pyramus undis:
In ſacrã ueniet: congeſto littore: Cyprum.

Ibi enim ſic euenit: ut in ægypto: iti qua ſemper Nilus ex aggeſtiõe: mare cõtinẽtẽ efficit. Vnde Herodotus ægyptũ fluminis donum appellat. Poeta quoq; dicit. Phaꝝ prius ĩ pelago fuiſſe: quæ nũc ægypto cohæret. Tertia eſt Dacia: ĩ qua Iuppiter colit̃ non īferior hac: ſed memoratu digna. In ea aquæ ſalſæ foſſa eſt: quæ magni lacus ambitũ habet: altis & erectis clauſa ſuperciliis: ut ſcalarẽ deſcenſum habeat. Aquã nec manifeſtũ ulla ex pte exitũ habere: nec augeri: proditum eſt. Cataonũ campi: & Meliſa: ciuitatẽ nullã habẽt. Caſtella ĩ montibus munita ſunt. Azamora & Daſtacũ quod Carmala flumẽ circũfluit. Habet etiã Apollinis Cataonis delubrũ: quod ĩ tota colit̃ Cappadocia. Aliæ præturæ urbes nõ habent: exceptis duabus. E reliquis præturis ĩ Sagarauſina oppidũ eſt Herpa: & flumẽ Carmala: quod in Ciliciã emittit. In cæteris præturis: Argus munitio alta iuxta Tauꝝ eſt: & Nora: quæ nunc Neroaſſus uocatur. in qua Eumenẽs obſeſſus diu reſtitit. Aetate autem noſtra: Siſinus in eo theſauros habebat. Is Cappadocum imperiũ adortus eſt. Huius regia erat Cadena in urbis modũ iſtructa. Eã ĩ montibus eſt Lycaoniæ. Nã & Sauera oli uicus dicit̃ fuiſſe: ĩ modũ urbis: & regiõis Metropolis. In Morimena

Iouis fanũ est:qui apud Venasinos colit̃:In eo habitãt sacrorum seruorum fere tria milia. Sacra regio fertilis est:quæ ãnuũ ꝓuctũ sacerdoti dat:talentorum quindecim. Is ꝑ totã uitã sacerdos est, sicut ille:qui est apud commana & post illum secundus ĩ honore. Duæ tãtũ præturæ urbes habẽt. Tyanẽsis: Tyana tauro subiacẽtia:qui apud Cilicias portas est:ad quas mõtiũ cacumina:in Ciliciã ac Syriã rẽdentia:facillima sunt, & omnibus cõmunia. Regio quæ iuxta taurum est Eusebia uocat̃. Ea fertilis est:& magna ex parte planicies. Tyana aggeri Semiramidis subiacent: optime munita. Non procul hinc sunt Castabala & Cybistra oppida mõti ꝓpinqua. Castabalis est Dianæ Persicæ fanũ:ubi dicunt sacras mulieres illæsas nudis pedibus:sup prunas ĩgredi, atq; hic etiã eãdẽ historiã narrãt Orestis & tauropolæ. & Perasiã ideirco uocitatã dicũt:quod ex ulteriore regione fuerit allata. In tyanẽsi præturã una ex decẽ supradictis oppidũ est Tyana. eã uero quæ epictetus dicit̃. His non connumero. Castabala scilicet & Cybistra:& quæ in Cilicia trachea sunt. in qua Archelaus Eleusam insulã fertilẽ muniuit: opus memoratu dignũ:ubique magna tẽporis pte degebat. In cilicia est ea quæ Mazaca uocat̃: gentis eius Metropolis:atq; ea etiã Eusebia nũcupat̃:quæ iuxta Argeũ ẽ. Latet enim sub Argeo mõte omniũ altissimo:q; semp ĩ summo niues habet:ex quo dicit q eo ascendũt:q̃q̃ ii perpauci sunt:sereno cælo utrũq; æquor perspici Issicũ scilicet ac ponticũ. Cætera ad ciuitatis habitationẽ ĩcõmoda sunt. Nã & sicca est & debilis:& ꝓpter principũ negligentiã imunita:& fortasse de industria ne mœnibus ut munimẽto fretu:nimis cõsidãt planiciẽ habitantes: quæ colles arduos & difficiles habet. Loca uero circũstãtia omnino sunt sterilia & iculta:q̃q̃ cãpestria sint. Arenosa enim sũt & petrosa: paululũ uero ꝓgrediẽti Campi sunt igne exustĩ:& solũ icensum ꝑ multa stad̃:quapropter necessaria e longinquo afferunt̃:& quod etiã abunde piculosum uideat̃:nõ longe abest piculi materia. Nã cum tota fere Cappadocia lignis careat: Argeus tamẽ circũcirca siluã habet: ũde de ꝓximo lignari adest. Sed loca siluæ subiecta ignes habet. Sũt etiã gelidis aquis plena:q̃q̃ nec ignis nec aquæ ĩ summũ extãt. quapropter maxia ex parte herbida sũt. Quibusdã in locis solum palustre est: & ꝑ noctẽ ex eo flãmæ cõsurgũt: rei itaq; gnari caute lignant̃:sed multis periculum est:præsertim pecoris ĩ obscuras ignis fossas ĩcidẽti. Est flumẽ ĩ planicie ante urbẽ nomine melas distãs ab ea stadia.xl. Is fontes habet ĩ loco urbis humillimo:sed hac ipte iutilis ẽ:cũ non aptũ exitũ habeat. In lacus ac paludes diffusus:urbis aerẽ æstate corrũpit: & lapidicinas cũ utilissime sint:efficit iutiles. Mazatim enim lapidũ copiã ꝓ ædificiis ex ripis habẽt: nã lapidũ Crustæ aqs tectæ resistũt. Atque paludes hæ ubique ardẽt. Ariarathes Res ãgustiis

quibusdã obstructis:ad quas Melas exitũ i Euphratem habet: proximã planiciẽ totã lacu diluit.atque ĩsulas quasdã: tãq̃ Cycladas compræhen/dẽs:pueriliter ibi ĩmorabat᷑. Clausura uero ad unum rupta aq̃ soluta ẽ. Intumefactusq; Euphrates:magnã Cappadociæ pte traxit:& multas ha/bitationes & consita deleuit. Agrum quoq; galataꝝ:qui phrygiam habi/tatit:nõ paruo affecit detrimẽto. Qua ex re.xxx.talẽtoꝝ damno mulcta rus:eius rei iudicio Romanis cõmisso. Idẽ circa Herpam contigit.nã & ibi Carmale exitu obstructo:ore deide rupto: Cum aqua quæda Cilicũ loca deuastasset:pœnas dedit iis:quia iniuria affecti fuerunt. Mazacinoꝝ itaque loca q̃q̃ plurimis rebus incommoda sint:ea tamẽ reges ad habitã/dum præcipue udent᷑ elegisse:quia locus totius regionis medius erat:& lignis & lapidibus abundabat:& herba: q̃ plurimũ ad alẽda pecora iridi gebant. Nã ea urbs quodammodo illis castra erat. Cæteꝝ uero turelã:ex munitionibus & castellis habebant:quæ ibi plurima sunt:alia regis:alia amicoꝝ. Distãt Mazaca a põto ad stadia octĩgẽta austrũ uersus: ab Eu/phrate paulo mĩus q̃ duplũ. A cilicus portis.vi.dieꝝ itinere.& a Cyrinis castris p urbẽ Tyana:quæ circa mediũ fere iter iacet a Cybistris ad sta/dia.ccc. Mazacini Charonde legibus utunt᷑.eligentes aliquẽ legisperitũ: qui sit eis legum ĩterpres:quẽadmodũ apud Romanos sunt Iurisconsul ti. Hos Tygranes Harmenius male affecit:cum Cappadociam excurre ret Omnes enim trãstulit i Mesopotamiã.& Tigranocerta magna ex p/te ex his coluit:postea captis Tigranocertis: potẽtiores reuersi sũt. Re/gionis latitudo ẽ a ponto taurum uersus:mille fere & octĩgẽtoꝝ stadio/rũ. Lõgitudo uero a Lycaonia atq; Phrygia usque ad Euphratem: ad au/roram & harmeniam ad tria milia stadioꝝ. Ea frugibus abundat præser/tim frumẽto:& pecore omnis generis:quæ cum ponto australior sit:fri/gidior tamẽ est. Gabadania campestris ẽ:& cæteris australior. nam taurũ subit:& uix ullam fructiferam arborum pducit. Ipsa & magna reliquæ religionis pars:pascua optima habet præsertim quæ circa Garsaurã ẽ & Lycaoniam:& Morimenam. In Cappadocia nascit᷑ ea: quæ Sinopica ru/brica dicit᷑:omnium optima:quæ cum Iberica decertat.idcirco Sinopica appellat᷑:quod eam mercatores eo deferebant:prius q̃ Ephesiorum em/porium tam celebre esset. Dicũt etiam Crystalli:& Onychini lapidis cru stas:prope Galatas ab Archelai perquisitoribus inuentas. Eratque locus quidam candidi lapidis:colore ebori persimilis:qui tanq̃ cotes quasdam non magnas producebat:e quibus cultrorum capuli fiebãt. Alius uero ad specularia facienda:glebas magnas ferebat: ut etiam extra exportare/tur. Põti atque Cappadociæ confinium est regio quædam montana: cũ tauro pariter progrediens:quæ ab occidentalibus commagene extremis

initium sumit. In ea castellum quoddã præruptum cõditum ẽ: nomine Damesda: usq; ad Lauiansine oriẽtalia. Cappadociæ præturæ cedũt Chãmanena & Lauiansina. Sed cũ primũ romani res asiaticas persequerent: Antiocho supato: amicicias atque societates cum regibus ac populis iungebãt: ac cæteris qdẽ regibus priuatim hic honor Cappadociæ: & Cappadocũ genti: etiã publice datus est. Regia deinde stirpe extincta: romani cõcessere: ut gens ea libera esset secundũ amiciciã & societatẽ ante cõtractã. prĩcipes libertatẽ recusare: & dicere se eã ferre nõ posse. & ut Rex sibi daret orare. Romani admirati quod inuenirent qui libertatẽ recusarent: pmisere ut quem uellẽt regẽ eligerent. Elegerũt itaque Atiobarzamẽ: qui in ꝓgressu: tertia ætate defecit. Tum creatus est Archelaus: nihil illi affinitate cõiunctus. idque Antonii opera. atque de maiore Cappadocia hactenus. De trachea uero Cilicia illi addita: præstat: ut tunc psequamur: cũ de tota cilicia dicemus. Mithridates eupator põti Rex cõstitutus: eam habuit: quæ Haly flumine terminat: usque ad Tibarnos & harmenios: & regionẽ quæ cis Halym est. quæ uero Mastrim usque ptẽdebat: & quasdam Paphlagoniæ ptes adeptus ẽ. Itẽ otã Heracliã: usque ad occidentales patriæ Heraclidis platonici partes. ad cõtratia uero usq; ĩ Colchidẽ & harmeniam minorẽ: quæ quidẽ ponto adiecit. Nã & põpeius: a quo ille sublatus ẽ: his finibus regionẽ accepit: quæ uero harmeniam uersus: & circa Colchidẽ sunt: principibus distribuit: qui secũ militauerant. Reliqua ĩ duodecim gubernationes diuisit: & Bithyniæ addidit. ut ex utrisque una ꝓuintia efficeret. Paphlagonũ quosdã: iis regẽdos dedit: qui a Pylemõe erãt. quẽadmodũ galatas iis: q erant genere tetrarche. Postea Romanoꝝ duces alias atque alias partitiões fecerũt. Nã & reges ac prĩcipes cõstituebãt. Ex ciuitatibus alias liberabãt. alias prĩcipibus tradebãt. alias sub Ro. Po. dimittebãt. Nos aũt qui singula psequimur. paululũ de prioribus differamus: attingẽtes quæcũq; utilia uidebũt. atq; ab Heraclia ĩcipiamus: quæ hoꝝ locoꝝ occidẽtalissima est. In põtũ itaq; euxinũ a ꝓpontide nauigãtibus. A leua iacẽt ea quæ Byzãtio sunt cõtigua. & a thracibus habitata. & põn leua appellant. a dextris sunt Chalcedoni ꝓxima: Bithynioꝝ sunt. sequẽtia Marãdinoꝝ. quidã ea Cauconũ dicũt. reliqua Paphlagonũ: usq; ad Halym flumẽ. Postrema Cappadocũ: q iuxta põtũ sũt: & reliquoꝝ usq; ĩ Colchidẽ. Hæc oĩa põti euxini dextra nominãt. Toti huic oræ a Colchide: Heracliã usq; Eupator ĩperauit: Vlteriora uero ad os: & Chalcedonẽ: Regis erãt bithynoꝝ. Sublatis regibus Ro. eosdẽ termĩos seruauere: ut heracliã põto cõcederẽt ulteriora bithynis bithyni cũ plus Mysii essent: a thracibus bithynis: & Thynis: qui ibi habitauere: ita sũt postea nomĩati. Inter plurimos qdẽ cõstat & indicium

bithynicæ gentis:ea ducũt:quæ adhuc sunt ĩ thracia: quidam bithyni dicunt. Thynicæ uero gentis Thyniacũ littus quod iuxta appolloniam est & Salmydessum. Bebryces quoque qui ante hos Mysiã icoluerunt Thraces quãtum ego existimo fuere. Dictũ est aũt mysios colonos esse thracũ:qui nunc mysii appellant: atque hæc a nonnullis ita dicunt. De mariandynis uero & cauconibus nõ eodẽ pacto omnes sentiunt. Nã heracliã quã Milesii condidere inter Mariandynos sitã tradunt. qui uero sint & unde:nemo id dicit. sed nec dictio:nec alia ulla gentis differentia: in huiusmodi hominibus appatet. sunt tamẽ bithynis persimiles. uidet itaque & hæc natio e thraciæ partibus ꝓfecta. Theopõpus auctor ẽ Mariandynum quendã Paphlagonũ parti multis subiectæ ĩperitasse. atq; fa cto impetu Bebrycum regionẽ occupasse. quã uero cœpisset de suo nomine reliquisse atque illud dictũ est: Milesios qui primi heracliã cõdiderunt: Mariãdynos in seruitutẽ redegisse: qui prius locum eũ tenebãt. ut etiã ab eis in cõtẽptum uenderent: nã his contigit: queadmodũ iis q Minous cetus appellati sunt. Ii enim Cretẽsibus dicũt seruiuisse. Thessalis uero Penestę. Caucones aũt quos eã orã dicunt habitasse: quæ post Mariandynos est: usque ad parthenium flumẽ habẽtes urbem Teium: alii Scythas putant: alii macedones: alii pelasgos. Sed de his prius dictum ẽ: Callisthenes in dinumeratione scribebat hos uersus post hunc uersum .s. Crõnã atque Egialum præcelsos ĩde Erythinos Hos alios ponebat .s.
Inde Polycle satus magno cauconas augebat:
Parthenius circa fluuium qui tecta colebant.
Progrediũt .n. a mariandynis & heraclia usq; ad Leucosyros quos & nos Cappadocas appellamus. Cauconum uero gentes circa Teium usque ad Partheniũ amnẽ: post Parthenium eneti sequũtur. Cytoræ habitãtes: atque nũc etiã caucones quidã circa Partheniũ sunt. heraclia optimũ portum habet. Ciuitas alioquin memoratu digna: quæ colonias emisit. nam cherõnesus eius colonia ẽ. & Calapis. Ea cũ prius libera esset postea diu sub tyrãnis fuit: deide rursum se ĩ libertatẽ uendicauit. Postea cum sub Ro. esset: regem habuit Ro. coloniam in parte urbis & agri admisit. Adiatorix odomæclii Tetrarchæ galatarum hanc urbis partem ab Antonio accipiens. quam heraclienses tenebant: pauloante attica bella Ro. noctu adortus: ad unũ oẽs iugulauit: iussu (ut ipse dicebat) Antonii. post actiacã uero uictoriã ĩ triũphũ ductus: ipse cũ filio iugulatus est. Hæc ciuitas ad põticã ꝓuinciã pertinet: cum bithynia ordinatam. inter Chalcedonẽ & heracliã mĩl'ia ãnes fluũt: e qbus est Psillis & calpas & Sãgarius cuius portea mẽrionẽ fecit. fontes habet apud Sãgiam uicum. Distat a Pisinunte c. & .l. stad. & magnã phtygiæ Epicteti ac bithyniæ ꝑtẽ percurrit: ut ab

urbe nicomedia paulo pluribus q̃.ccc.stad.absit: ubi Gallus amnis ĩ eũ influit:initiũ habẽs ex modris phrygiæ:quæ ĩ hellespõto hæc eadẽ ẽ:quæ epictetus. & bithyniã prius habuere. auctus aũt & nauigabilis factus:cũ prius nõ esset nauigabilis:ad ostia bithyniã terminat: ĩ fronte huius oræ iacet insula Thynia: ĩ heracliensi agro nascit̃ aconitũ. distat hæc urbs a fano chalcedonio stad.m.quingẽtis.a Sagario flumine.d.teionitícũ oppidũ nihil habet memoratu dignũ:præterq̃ quod phileterus hinc fuit autor generis regũ attalicoꝝ.deide pthenius ãnis p florida defert̃: unde & nomẽ assecutus est:ortum habens ĩ paphlagonia. postea ẽ paphlagonia: & eneti. sed quærunt quosnam poeta enetos dicat:cum ait
Paphlagonasq; ferox ducebat ĩ arma Pylemon:
Ex enetis muli ducunt genus unde feroces
Nũc dicũt nusq̃ enetos in tota paphlagonia ostẽdi: quidã dicunt uicum esse ĩ littore decẽ schoenis ab Amastri distãtẽ: Zenodotus de enetia scribẽs:putat eã significari:quæ nũc Amisius appellat̃.alii nationẽ quãdam Cappadocibus finitimã .pdiderũt cũ Cimeriis militasse:postea Adriam peruenisse.sed quod maxime inter oẽs cõstat:ẽ.qđ Eneti clarissima paphlagonũ natio erãt ex qua Pylemon fuit:cũ quo plurimi ex illis militarunt. Amisso aũt duce post captã troiã:i Traciã traiecerũt.Errãtes uero ĩ eã regionẽ deuenere:quæ nũc enetia appellat̃.Quidã Antenorẽ dicũt:& eius filios:classis huius participes ĩ interiore Adriæ recessu cõstitisse.Vt in rebus italicis a nobis dictum ẽ.atq; idcirco uerisimile ẽ enetos defecisse. & nusq̃ ĩ tota Paphlagonia apparere. paphlagõas ad oriẽtẽ halys flumẽ terminat:a meridie fluẽs iter Syros atq; paphlagonas:exitq;(ut Herodotus ait) ĩ eũ qui euxinus põtus appellat̃: Syros Cappadocas dicẽs:qui nunc etiã leucosyri appellãt̃.cũ qui extra tauꝝ sunt:etiã Syri nominent̃:& cũ illi ĩ cõpatione ad eos:q ĩtra tauꝝ sunt:colore sint adusto: nõ eãdẽ appellationẽ habuere. Pĩdarus dicit Amazonas Syriũ:hastatũq; exercitũ ducere.significãs Themistyre habitatores. Themistyra eni amisinoꝝ ẽ.ea autem Leucosirorum qui post halym sunt. halys itaque oriẽtem uersus paphlagonum confinium est. Austrum uersus Phryges & Galathe qui ibi habitarunt.occidentem uersus Bithyni & Mariandyni. Cauconum uero genus omnino interiit. Septentrionem uersus est Euxinus. Hac regione in mediterraneam diuisa:& maritimam orã: quæ ab haly. usque ĩ Bithyniam pertẽdit. Oram habuit Eupator Heracleam usque.ex mediterranea uero partem propiquiorem. Cuius ptes quædam trans halym rẽdebãt.& hucusq; põtica prouincia Romanis terminatur. Reliqua potẽtibus parebant.etiã post Mithridatis euersionem. de Paphlagonibus mediterraneis:qui Mithridati nõ paruerunt:postea dicemus. Nũc eam

psequi ppositű est:quæ illi pareret pontus uocať. Post Partheniű amnē est Amastris:de cőditoris nomine appellata . ea posita i penísula portus habet:ex utraque Isthmi parte. Amastris uxor fuit Dionysii Heracliæ tyránni:& Oxyarthis filia:fratris Darii eius:qui cű Alexādro bellum gessit. Ea e trium urbium ícolis:unā confecit ciuitatē Sesamo. Cytoro. & Crőna. Quaş poeta in instruendis Paphlagonibus meminit. Quarta Teio: quæ cito desciuit a communione. Cæteris in ea permanētibus. Sesamus Amastris arx dicit. Cytoŗ olim Sinopensiű emporiű fuit. dictű a Cytoro Phryxi filio:ut Ephorus tradit. In amastriano agro plurima atq; optima buxus nascit.præsertim circa Cytoŗ. Littoris uero tractus supra centű stadia lőgus uicű habet eiusdē nominis cuius poeta meminit:cű dicit. Crőnā atque Egialű præcelsos íde erithynos.

Nőnulli scribunt Crőnā & Gobialum. Erithynos uero eos dici putant: qui nűc Erithui uocăť:a colore sic nomíati. Sűt enim duo scopuli. Post Egialű est Carābis pmőtoriű magnű:ad septētrionē porrectű:& Scithycam peninsulā de qua sæpe fecimus mētionē.& de frőte arietis ei opposita:quæ euxinű pontű bimatē efficit. Post Carābim sequiť Cinolis: & Anticinolis:& oppidű quod Abonus condidit.& Harmena de qua prouerbiű fertur cui nullum negociű erat Harmenā construxit. Ea Sinopēsium uicus est.& portű habet. Deinde Sinope: urbiű quæ i hac regione sunt clarissima. distās ab Harmena stadiis. L. Sinopē Milesii condidere: quæ classe compata mari:quod ítra cyaneas est:impauit. Extra uero multorum certaminű particeps fuit cű græcis. Et cum libera fuisset: tādem amissa libertate:Pharnaci obtēperauit.fuit enim obsidione capta. postea successoribus eius:usque ad Eupatorē & Romanos qui illű sustulerűt. Eupator ibi natus & educatus:eximie illam coluit.& regni Metropolí fecit. Ea naturali puidētia optime munita est. Nam sup colle penísulæ cuiusdā sita:ex utraq; Isthmi pte portus & statiőes habet: & mira Pelamydia. de quibus diximus:quod secundā piscationē Sinopenses tertiā Byzantini habēt:peninsula circűcirca ripas iugosas obtendit:& fossas quasdā in petris excauatas:quas choenicidas uocāt. Hæ mari tēpestate elato: complenť ut non facile aditi possint. præterea petre summa echinis plena:nudo pedi íaccessibilia sűt. In supiore urbis pte optimű solum est. & agrestibus ortis ornatű:præsertí sub urbana hæc urbs optíe structa ē: & gymnasio:& foro:& porticibus splēdide ornata bis tamē capta ē. primű a Pharnace:de subito & præter opinionē igruēte. postea a Lucullo:& icidēte tyrāno:cum íterius & exterius obsessa teneret. Nā bacchides ab rege custos impositus:ac semper aliquam proditionem a ciuibus suspicans: tandem multis flagris:& cæde usus homíes ad desperationem perduxit

gũ nec ſtrenue tueri ſe poſſent:nec ex cõpoſito hoſtem adoriri. Ergo ca/
pti ſunt.ſed cætera urbis ornamẽta Lucullus ſeruauit. Villari uero pilã
abſtulit:& dutolytum:ſchenidis opus quem illi urbis conditorem putã/
tes:ut deum colebant.Ibi eius oraculum habebat. Hic unus ex iis uidet
fuiſſe:qui cum Iaſone nauigarunt: atque hunc locum occupaſſe. Poſtea
Mileſii loci oportunitate:& ícolarum imbecillitate perſpecta:illos ex his
ſedibus pepulerũt.& colonos induxerũt.Nũc Romanorum coloniã ac/
cepit.unde & urbis & regionis pars illi data ẽ.Diſtat a fano ſtadiis tribus
milibus:& quingentis:ab Heraclia duobus milibus:a Carambi ſeptígẽ/
tis.uiros claros tulit Philoſophos.Diogenem Cynicum. & thimotheum
Pattiõem. Poetis Diphilum comicũ:rerum ſcriptores Batonẽ:qui de re/
bus perſicis ptractauit.Deinceps ſũt Halys fluminis hoſtia: nomẽ habẽ
tia a Salibus quos præterfluit. fontes habet ,ppe põticam:ĩ maiore Cap/
padocia iuxta Cambiſenam.& multus ad occidẽtem defertur:poſtea ad
Septentrionem cõuerſus:p Gallatas & Paphlagonas: hos & Leucoſyros
terminat. Tota Sinopica regio ac mõtana: quæ dictæ otæ íminet uſque
ĩ Bithyniã optimã ad ædificãdas naues materiẽ: & ,pductu facilẽ habet.
Sinopica quoque acerẽ gignit:& nucẽ mõtanã:e quibus mẽſas faciunt.
Tota oleis cõſita eſt.quæ uero paulo ſupra mare eſt: culta eſt Poſt Ha/
lys hoſtia eſt Gadilonetica uſque ad Aramenã. felix quidẽ regio: ac tota
campeſtris.& omniũ ferax.Oues habet mollis pellis & lanæ:quod i tota
Cappadocia atque ponto perrarũ eſt.íſunt etiã Damæ quaꝝ alibi pauci/
tas ẽ.huius regiõis pẽ habẽt Amiſini.partẽ Põpeius Deiotaro dedit.ut
ea.quæ Pharnatiæ & Trapezũtiæ proxima ſunt: uſque í Colchidem: &
Harmeniã minorẽ. atque horum regem fecit. cũ & paternã Tetrarchiã
haberet. Ex Galatis autẽ eos qui Teliſtobogi appellãt.quo mortuo mul
ti ſucceſſerũt.poſt Gadilonẽ ẽ Saramena:& Amiſus ciuitas íſignis a Si/
nope diſtãs ad ſtadia nongenta.Refert Theopõpus prius Mileſios:po/
ſtea Cappadocũ pricipem eã cõdidiſſe.Deinde ab Athenocle & Atheni
enſibus habitatã:& pirea nominatã. Hãc reges occupauerũt.Eupator eã
tẽplis exornauit:& ptẽ muris íſtruxit.Hãc Lucullus obſedit:deíde Phar
naces boſphoro traiecto. Antõius aũt regibus dedit: A diuo Cæſare libe
ratã.poſtea a Stratõe tyrãno uexata ẽ:deíde rurſũ poſt res actiacas ab au
guſto cæſare liberata. & nũc optíe cõſtituta ẽ : Quæ cũ cæterã regionem
optimã habet: tũ etiam Themiſcyram Amazonũ domiciliũ: & Sidinã.
Themiſcyra campus eſt:qui partim pelago alluitur:ad.xxx.ſtadia ab ur
be diſtãs.partim a mõtana:arboribus plena:& irrigua:cum flumía inde
ſcaturiant. E quibus omnibus flumẽ unum auctũ: nomíe Thermodon
campum percurrit . alterum huic æquale ex Phanarea fluens : eandem

planiciē irrigat nomine Iris:qui ī ponto exorit̄.fluēs autē per media pō
ti Comana:& per Diaximoniticā felicē cāpum occidentē uersus:postea
apud Gaziura antiquā regiā:nunc uero desertā cōuertit̄ ad septētriotē.
postea rursum reuertit̄ ad aurorā Scylace: & flumibus alius assumptis.
& ad ipsa amasicæ mœnia patriæ nostræ:urbis munitissimæ:illatus egre
dit̄ ī Phanareā:ubi Lycus cū eo circūcurrēs.& initia ex harmenia trahēs:
nomē amittit.Deinde Themiscyra & pontū pelagus:aquā hanc excipit.
Quapropter hæc planicies semp roscida est:& herbida. & tam boum:q̄
equoꝝ nutrix:semē plurimum recipit:panici.& milii:imo nunq̄ deficit.
Nā semper aquæ copia:q̄m siccitas melior ē. quapropter nūq̄ ii homies
famē senserunt. Tātam præterea agrestiū pomoꝝ: & ultro nascentium
copiam præter mōtana regio affert:uue prunoꝝ:maloꝝ:ac nucū: ut quo
cūqꝫ āni tempore ī siluas exierint:iis abūdēt.Cū interdū adhuc fructus ī
arboribus pendeāt interdū in foliis iaceāt.quæ lapsa multa & alta & hu/
mi effusa sunt.Multa est feraꝝ ōnis generis uenatio: ꝓpter alimoniæ co
piā.Post Themiscyrā est Sidina planicies:q̄q̄ nō ualde ferax: irrigua ta
mē.habēs in ora maritima loca munita:Sidā ex qua Sidina nominatur:
& Chabacē:& Phauela:atqꝫ hucusque Amisina ptendit Hic uiri ī disci/
plinis memorabiles fuere. Mathematici quidā Demetirus Rhetheni: &
Dionysiodotus eodē nomine quo Icenes geometria.fuit etiā Tyrāniōi
grāmaticus:quē nos audiuimus.Post Sidinā ē Pharnacia: oppidū muni
tissimum.deinde Trapezus græca ciuitas:in quam ex Amiso duum mi
lium &.cc.stadiorum nauigatio est.hinc in Phasim mille & quadringen
torum : quare uniuersa stadia a templo usque ī Phasidem sunt citrciter
octo milia uel paulo plura. In hac ora ab Amiso nauigantibus : primo
est promōtorium herculanium.deinde promōtoriū Iasonium & gentes:
deīde Cytorus oppidum:ex quo Pharnacia habitata est.postea Ischopo
lis humi prostrata.postea Sinus:ī quo fuīt cerasus & hermonassa: medi
ocres habitationes. postea non procul ab Hermonassa habitatio quædā
Zygopolis appellata. De Colchide autē & ulteriore ora dictum ē. Tra
pezūti & Pharnaciæ immīnēt Tibarni:& Caldæi & Sāni:prius Macro/
nes nominati: & minor Harmenia & Appaite his locis quodammodo
proximi:qui prius Cercete dicebātur.Per hos præterit Cydissa mōs as/
perrimus:& Moschicis montibus coniunctus:qui ultra Colchidem sūt
cuius summa ab Heptacometis obtinentur:& Paryadra:qui usque in
Harmeniam protenditur: a locis Sydinæ & Themiscyræ proximis. &
orientale ponti latus efficit.Sunt autem omnes hi agrestes homines:præ
sertim Heptacometæ.horum nōnulli super arboribus ac turribus habi/
tāt.Vnde ātiq Mosynoecos appellauere. Turres.n. Mosyni uocāt̄:ii ex

fetina carne & arboꝝ fructibus uiuunt:atque ex lignis desiliẽtes peregri
nos adoriunť iter agentes. Heptacometæ tres Pōpeii cohortes obtrūca/
runt:dum montana ptransirẽt. Miscentes enim crateras furentis mellis:
quod rami arboꝝ ferunt: potos & mẽte alienatos adorti:facile intereme/
runt. Quidā ex his Barbaris Byzares uocabāť:& qui nūc Chaldæi: olim
Chalybes dicti sunt:apud quos Pharnatia sita est in mari habẽs pelamy
dū copiā. Nā hoc in loco præcipue eiusmodi piscis capitur. In terra uero
sunt metalla:nūc ferri:prius etiam argenti. & omnino ī his locis ora āgu
stissima est. imminẽt continuo mōtes metallis pleni ac siluis:quæ nō ual
de colunť. Restat ergo ut metalloꝝ opatores ex metallis uiuāt. maris aūt
studiosi:ex piscatu maxime pelamydū:ac delphinū. qui pisciū gregẽ ī se/
quẽtes:ut Cordylos, Thunnos: & Phelamydas pinguescunt. Vnde fa
cile capiunť:cū terræ appropinquāt. ac facile inescāť. Atque hi delphĩes
ī frusta cædūt. & aruía multa ad res omnes utunť. Hos ego poetā Haly/
zonas dicere existimo:ī dinumeratione post Paphlagonas:ut

Hīc & Halyzonas odiusque & Epistrophus una.
Lōgīqua ex Alyba ducūt: argẽti uena una est.

Siue quod scripturæ trāspositio facta sit ab eo:quod est lōginqua ē Cha
lyba:siue qđ homines prius Alybes pro Chalybes sint nominati:nō eni
si nūc Chalybes Chaldæi dici potuerūt: prius non potuere pro Alybes
Chalybes nomīari cū nomīa multas mutatiões suscipiāt:præsertim Bar
bara. Nam Thraces quidā:ptius Sinies uocabātur. Postea Siti dicti sūt:
deīde Say apud quos Archilochus dicit:se clipeū abiecisse Criminis ex/
pertem clipeum:nō spōte reliqui:

Dum bene Tammeos dimico apud Sayos.

Iidē nūc Sapæ appellanť omnes hi circa abdera:& in īsulis lacus:habita
bant. Eodem modo Brygi:& Breges & Phryges iidem sunt:& Mysii:&
Merones:& Meones:& Mēnes: sed quid multiplicato opus est. Scepsi/
us Alybes ī Chalybes mutari existimat:consequētia uero:& cōsentanea
nō ītelligit: Et ex eo maxime:ex quo Halysonas Chalybes dixit:opinio/
nem eam reprobat. Nos illius & aliorum opinionem cum nostra confe/
rentes consideremus. Alii Halyzonas alii Amaconas scribūt. ex Alyba
autem ex Alopa uel ex Aloba faciūt. Scythas uero Halyzonas ultra Bo/
rysthenem:& Callipidas & alia nomina quæ Hellanicus & Herodotus
& Eudoxus ut uana contempsere. Amazonas inter Mysiam: Cariam ac
Lydiam (ut Ephorus putat) prope Cumam patriam suam. Sed rationē
aliquā habet. fortasse.n. regionē dicit: quæ prius ab Amazōibus habita/
bať. postmodū ab Aeolibus:& Ionibus habitatā:& urbes q̄sdā ab illis co
gnominatas:ut Ephesū:Smyrnā: Cumā:& Magnesiā. Alyba uero:uť ut

quidam uolunt: Alopa uel Aloba: quomodo ĩ his locis censeat' quomodo longiqua' quomoda argentu ubi uena est' Hæc autem soluit sequẽti uersu: quem sic scribit.
Hic & Amazonas odiusque & Epistrophus una.
Ducunt: ex Alopa: unde ferox genus est mulierum.
Hac solutione ĩ aliã fictionẽ icidit. nusq̃ enim hic Alopa ĩuenit' & mutatio præter scripturæ fidẽ ĩnouata rei ficticiæ similis est. Scepsius nec huius opinionẽ recipere uester: nec eoꝝ q existimãt Halyzonas circa pallenẽ habitare: de qbus ĩ rebus Macedonicis fecimus mẽtionẽ. dubitat etiã quomodo ex nomadibus q ultra Borysthenẽ habitãt: putãdũ sit societatẽ troianis uenisse. Hecatei uero Milesii: & Menecratis: Xenocrati familiariũ: & Palephati opinionẽ summope laudat. quoꝝ alter ĩ pagranonem terræ dicit Orymũ amnẽ ad urbẽ Alaziã fluere. & p Mygdonẽ cãpum ab occidẽte Edascylinco lacu: ĩ Rhyndacũ emittere. nũc dicit Alaziam desertã esse: & multos Amazonũ uicos habitari p quos Odryssa fluit atque ĩ iis eximie Apollinẽ coli. præsertim apud Ephoriã Cyzicenoꝝ. Menecrates ĩ Helespontii peragranõe locis ultra Myreã regionẽ imminere ait mõtana quædã pperua: quæ Halyzonũ gẽs habitauit. scribẽdũ ĩquit est p Geminũ. L. q̃q̃ poeta pet simplex scripsit: pter metrũ. Palephatus putat ex Amazõibus tũc Alopã: nũc uero zeliã habitãtibus: odiũ & Epistrophũ cũ exercitu uenisse. Hæ itaq; opiniones quã laudẽ merẽt' nam nisi ãtiqua scriptura & hi moueãt: nec argẽtarie ostẽdi possunt: ubi sint: ĩ Myrleatico lacu. nec quomodo q hinc: Ilion uenerũt: de longiquo fuerint etiã si dẽt Alopã uel Alaziã esse. Hæc enĩ multo sunt uiciniora Troiæ q̃ ea quæ circa ephesum iacẽt. Sed q dicunt Amazonas circa pygella esse iter Ephesum & Magnesiã: & ptienẽ garriunt (ut Demetrius ait) nã lõginquitas ei loco nullo mõ põt accõmodari: imo nec ei accõmodat' qui circa Mysiã Teutraniãq; est. dicit itaq; accipienda esse quædã ac si iprope addant' quemadmodum illud longe ab Ascania. & illud
Quod dederat genitrix Arneus nomẽ habebat. Et illud
Ipsa manu clauim compræhendit penolopæa.
Quod si detur: at illa certe danda non sunt: qbus Demetrius accedit: qui existimãtibus dici oportere: longiqua ex Chalyba: nequaq̃ probabiliter contradixit. nam concedens quod licet nunc apud Chalybes non sint argentariæ: fuisse tamen contingit. illud non cõcedit: quod illustres essent: & memoratu dignæ: queãdmodũ ferrariæ. Inquer aliquis q̃d uerat eas illustres fuisse: queãdmodũ ferrariæ' Nã si ferri copia locũ illustrẽ facit: quare non argẽti' q̃d si non heroum tempore: ac homeri ætate argẽtũ ĩ opinionẽ uenerat. Sed num q̃sq̃ poetæ dictũ accuset' quomodo æris fama

e media Italia:quomodo Thebaicaꝝ opum ex ægypto puenerat ad poe
tã: cũ ipse duplo fere ab ægypriis thebis abesset:q̃ a Chaldæis. Sed nec
cũ iis concordat:qbus assentit. nã cũ descepsi docet patria sua: dicit pro
pe scepsim & Esapũ Eneã uicum & Argyriã:& Alazoniã esse: quæ ,pfe
cto si sint circa Esapi ortũ sunt Hecateus ait ultra eius hostia. Palephates
aũt ptius Alopã habitatã:nũc zeliã:diuersa ab illis dicẽs. Nec itaq Me
necrates dicet:quæ sit Alopa:uł aloba:siue quomodocũq scribere uelit.
nec ipse etiã Demetrius:cum aduersus Apollodorũ eisdẽ de rebus ĩ tro
iana ĩstructione disputat. Sed cum ãtea multa dicta sint nũc etiam dicẽ
da sunt. Is enim nequaq̃ putat Halyzonas extra Halym accipi oportere:
cũ nulla belli societas troianis aduenerit ab iis:qui trans halym sunt. Pri
mũ itaque postulabimus ab eo ut doceat:q tiam sunt Halyzones: & lon
ginqua ex Alyba argenti ubi uena est. nequaq̃ enim id poterit. præterea
q̃obrem nõ cõcedit ex ulteriore Halys regione societatem uenisse. Nã si
oẽs alias cis flumẽ fuisse contingit:præter Thraciã:nihil obstat unã hãc
uenisse ex ulteriore regione. quæ Trans leucosyros est. an ex his locis at
que ulterioribus bellãdi gratia traiicere poterãt queãdmodũ Amazones
& treres & Cimmerii:societatẽ uero coniungere non poterãt: Amazões
itaque belli sociæ non fuerũt qa Priamus bellum aduersum eas:ĩ societa
tẽ Ionum gesserat. dicit enim Priamus.

Tũc & Amazonidũ turmas uenisse recordor:
Vnde uiris delectus ego socia arma ferebam.

Quomodo Amazonibus finitimi erãt:cũ nõ adeo de longinquo essent:
ut difficulter ĩde accersirent:& cũ nullæ subessent inimiciciæ:nihil mea
sententia uetabat ĩ societatẽ cũ troianis cõiũgi. Sed nec antiquoꝝ opinio
dicere potest:qđ cum oẽs cõcordiã haberẽt:nemo ex ulteriore Halys re
gione cõmunicarit ĩ bello troiano. quin potius ĩ contrariũ testes ĩuenium
tur. Meandrius putat enetos a Leucosyris ,pfectos. troianis auxiliũ tulis
se:atq inde cũ tracibus digressos:in Hadriæ sinu habitasse. Enetos uero
Cappadoces:huius expeditionis non fuisse participes. quæ res hinc con
firmat:qđ tota Cappadocia quæ prope Halym est:& Paplagoniæ adia
cet:duabus utit linguis. & Paplagonicis nominibus abũdat:ut Bagas &
Biasas & Eniares & Rharoces & Zardoces & Tibrios & Gases & Oliga
ses & Manes. Hæc enim nomina ĩ Bamonitica & Pemolitica:& Zaglie
thitica:& Gazacena. aliisque compluribus locis abundant. Apollodorus
ipse Zenodori illud affert:qui scribit.

Ex Eneta muli ducunt genus undè feroces.

Hanc dicit Hecateum milesiũ:,p Amiso accipere. Dictũ ẽ enĩ Amisum
Leucosyroꝝ esse:& extra Halym. Est etiam ab eo alibi dictũ:quod poeta

Paphlagonű mediterraneoꝶ historiã ex iis habebat: q regionē pedestri itinere permeabãt Orã uero maritimã ignorabat:sicut & aliã ponticã.no minasset enim eã immo ex pagratione nũc ptractata: cõtrarium dici po/ test:quod orã maritimã omnē pmeauit:& nihil prætermisit:qđ tũc esset memoratu dignũ.Quod si Heracliã:& Amastrim: & Sinopē nõ nomi/ nat:nihil mirꝶ.nõdum enim habitabant:nec absurdũ est si mediterrane am nõ cõmemorat:nã nõ nominare etiã mĩra quæ nota fũt(ut i superio/ ribus declarauimus)nequaq̃ ignorãtiæ signũ ē:ignorare illum dicit mul ta circa põtum illustria:tum gentes:tum flumina:nominasset enim: hoc pfecto i qbusdã ualde isignibus cõcedi potest.ut Scythis meotide:& hi stro.nequaq̃ eni per signa de Nomadibus dixit.

Lac potãt.inopes degũt.iustumque sequũtur.

Præterea claros eqmulgos.de Scythis uero id nõ dixit:uel Sauromatis: uel Sarmatis siq dem a græcis ita dicebant.nec etiam cũ de Tracibus ac Mysis:q apud histrum fũt mentionē facit:eũ silẽtio præterit: cum maxi mus sit fluuioꝶ:& cũ alioquin commode loca fluminibus distermineť. nec eũ de Cimeriis diceret: Bosphoꝶ aut meotim omisit. i iis uero quæ nõ ualde sunt isignia:aut nõ tũc:aut nõ ad ppositum: quare quisq̃ accu fauit ut Tanaim ipsum ob nullã rem aliã cognoscimus: q̃ qa Asiæ at/ que Europæ cõfinium ē.sed eius tẽporis homies nõdũ Asiã: nec Euro/ pã nominabãt. nec dũ terraꝶ orbis diuisus erat i tris cõtinẽtes.Eas enim nõnũq̃ pptet maximã claritatē nominasset. quẽadmodum Libyã:ac Li/ bẽq ab occidẽtalibus Libyæ partibus flat.sed nec Tanaim cũ nõdũ cõ/ tinẽtes essent separatæ.oportuisset enim mẽtionē de eo fieri.Sed multa fũt memoratu digna:quæ nõ prætermit.Multiplex pfecto ē ea ratio:quæ & ad agẽdum:& dicẽdum hoc potius:q̃ illud homies iclinat.Quibus ex rebus certũ est quod cõiectura nõ bona utunť:qui poetæ ignorãtiam ex eo argui putant q aliquid ab eo reticeatur. malum certe mĩris redargui argumẽtis debet.nã multi eo plurimo utũtur.Resellẽdi itaque sunt:qui talia dicũt:qq̃ sæpius eadem reperiamus:ut si quis dicat ideo flumĩa igno rari:quia nõ nominẽtur:stulte dictum dicemus. quando nec Homerus Meletem amnē prope Smyrnam fluẽtem nomiauit.quæ a plurimis pa tria eius dicta ē.& cũ Hermum flumē & Hyalum nomiet:pactolũ nusq̃ nomiat:qui i idem fluẽtum immittit:i quod illi: & initium a Tmolo habet.nec Smyrnam:nec alias Ionum ciuitates nomiat:cum ex Aeolicis plerasque cõmemoret.ut Miletum.Samũ Lesbum.Tenedum.nec Læ/ theum fluẽtem iuxta Magnesiam:nec Marsyam qui i Meãdrum emit/ tit cum illum nominet.ad hæc etiam

Et septē Rhesi uada:tũ Rhodiũ:atque Caresum.

D

Quorum pleraque nõ sunt aqueductibus maiora:& cum multas urbes ac regiones nominet:iterdum flumina & montes adnumerat.iterdũ minime. Aetolica enim & Attica: & alia complura flumina nõ nominat:& cum de lõginquis fecerit mẽtionẽ ꝓpinquoꝝ nõ admodũ meminit.nõ ꝙ ea ignoret:quæ cæteris sunt nota:sed nec propiquos eque nomiat:nã alios nomiat.alios minime.ut Lycios:ac Solynos.Milyes uero & Pãphylios & Pisidas minime:& Paphlagonas quidẽ:& Phryges & Mysios nominat.Mariandynos uero:& Thynos & Bithynos & Bebricas minime. Amazonũ quidẽ meminit.de Leucosyris:Syris:Cappadocibus & Lycaonibus miꝝ silẽtium.Phœnicas & Aegyptios diuulgat. & Haleiũ cãpũ: & Arimos nomiat.gẽtem uero ĩ qua hæc sunt reticet. quare huiusmodi argumẽtum falsum est:sed tunc ueꝝ cum aliquid falso dictũ ostẽditur.

Sed nec Apollodorus ĩ hoc clare se gessit:nec ausus est hæc figmẽta appellare:claros equimulgos:& lactis potores.atque hæc aduersus eũ dicta sint.nunc ad reliquam peragrationẽ redeamus. Ultra loca Pharnaciæ & Trapezunti proxima:sunt Tibarni & Caldæi usque in Harmeniã minorem Ea ẽ regio satis felix:ac semp a potẽtibus occupata: quẽadmodũ Sophina qui interdũ cũ cæteris Harmeniis amiciciam habebãt:iterdum per sese uiuebant.Hi sub se Chaldæos & Tibarnos habuere. ut eoꝝ imperium usque Trapezũtẽ:Pharnaciãque pertẽderet./Mithridates uero Eupator auctus Colchidis:& hoꝝ omnium imperium adeptus est: cedẽte ei Antipatro.atque ita regionẽ omnẽ curauit:ut.lv. castella ĩ ea cõstruxerit:quibus maximã opum suaꝝ partem credidit.hoꝝ clarissima erant Hydara & Bosgodariza & Synoria:locus in confinibus maioris Harmeniæ situs quapropter Theophanes eum Synoriã nominauit.Nã tota paryadre mõtana multas huiusmodi cõmoditates habet.Aquosa enim est & siluosa & præruptis uallibus ac præcipitiis munita quibus in locis maximã thesauroꝝ suoꝝ partẽ habebat , atque in hos tãdẽ pontici regni fines:urgẽte Põpeio aufugit:occupans in Acilesina iuxta Dastira: montẽ quẽdã aquis abũdãtẽ prope quẽ Euphtates fluebat.q ab Harmenia minore disterminat Acilesinã.& tã diu ibi ẽ ĩmoratus : donec propter obsidionẽ ĩ Bosphoꝝ fugere coactus est. Põpeius circa hũc locũ urbẽ condidit:ĩ minore Harmenia:nomine Nicopolim.quæ nũc etiã stat & optime habitat.Nã cũ minorẽ Harmeniã sæpe alii atque alii haberẽt:prout Romani uolebãt:postremo eã Archelaus tenuit. Tibarnos & Chaldæos:usque ĩ Colchidẽ & Pharnaciã & Trapezuntẽ Pythodoris habet pudica sane mulier:& ĩperandi perita.Ea Pythodori Tralliani filia fuit. & uxor Polemonis:quæ aliquandiu cũ illo regnauit.Deĩde ĩ ĩperio successit:illo apud Apurgianos mortuo:q Barbari circa Sidicã sunt.Ex Polemõe fili

duo relicti:& filia:quæ Cosy Sapeo data est.quo dolo interépto:celibatū agit.ex eo filios habēs:quoꝝ natu maior imperat. Ex filiis Pythodoridis:al ter ut priuatus cū matre administrat iperium. Alter maioris Harmeniæ nup Rex est declaratus.ipsa Archelao nupta:cū eo mansit usque ad extremū. Nūc uidua ē & dicta loca habet.& alia illis elegātiora:de quibus deiceps dicēus. Nā pharnaciæ cōtinua ē sidina & Themisyrā: ultra has est Phanarea:quæ pōti partem optimam obtinet.nam & oleis:& uitibus cōsita est. & cæteris rebus excellit.a partibus oriētalibus Paryadrā obtē dit i lōgitudie secū pariter progrediētē:ab occidētalibus lithrū & ophli mū.i ea est conuallis quædam:longitudine ac latitudine insigni. Hāc ab Harmenia Lycus irrigat.ab angustiis circa Amasiam iris:ambo i media ualle concurrūt. i concursu urbs sita quā primus fundator a se Eupatoriano nomināuit. Pōpeius cū eā inchoatā inuenisset addita illi regiōe: & colōis:magnopolim appellauit.ea itaq; in media planicie iacet. Sub ipsis autē paryadræ radicibus:Cabira sita sunt:stadiis centū & .l.q̄ magnopolis australiora. Mithridatis sedes Cabiris erat. Itē palmentum & uiuaria & uicinæ uenationes & metalla. ibi enā is erat: qui nouus locus appellatus est. Petra munita:ac prærupta:ad.cc.stadia Cabiris distās. Ea in uertice habet aquæ fontē uberrimū. ad radicē flumē:ac uallē profundam:pe træ altitudo ingēs:quare obsideri non potest. mœnibus autem mirifice structa:nisi quantū Romani diruerūt. circūcirca siluosa & mōtana & sic ea adeo ut intra cētū ac uiginti stadia castra non patiat̄. i ea erāt preciosissimi Mithridatis thesauri:qui nūc i Capitolio sunt a Pompeio dicati:totā hāc regionē Pythodoris habet:Barbaris cōiūctā: q sub ipsa sūt. habet etiā Zeliēsē & Megalopolitanū agrū & cū Pōpeius Cabira struxisset in urbis modū:ac Diopoli nomiasset:Pythodoris eā auxit:& augustā appellauit:atq; p regia utit̄. Habet etiā fanū:qđ mēsis Pharnacis appellat̄. A meriā scilicet uicū:i urbis modū: m̄ltos sactos seruos hñtē: & regionē sacram:cuius fructū sacerdos pcipit. Hoc fanū adeo reges uenerati sūt: ut qđ ipsi regiū iusiurādū uocant:id regis fortunā & Pharnacis mēsem di xerint. Est autē hoc lunæ fanum:quēadmodū id:quod apud Albanos ē. & ea quæ sunt in Phrygia:mēsis scilicet tēplum.in eiusdē nominis loco & Ascēi tēplū:qđ apđ Antiochiā ē:Pysidiā uersus:& id qđ i agro ē Antiochiæ. ultra Phanareā sūt Cōana pōtica:eodē nomie quo maioris Cappadociæ comana & eidē deæ cōsecrata: & ide ædificii exēplū sūptū ē: & fere simili ritu utunt̄ & sacroꝝ & diuinationū:& cultus erga sacerdotes, & iis maxime:quæ ante reges fiebant: quādo bis in āno i festis: quæ deæ exitus appellantur:sacerdos diadema gestabat: & secundus erat in honore post regem. Sed prius de Dorylao stactico diximus: qui proauus fuit

matris nostræ.& de altero Dorylao:q illius nepos fuit:& filius Phileteri.
qui ille cũ maxios alios honores: & comanorũ sacerdotium ab Eupatore
accepisset:regnũ ꝓdere Romanis depræhẽsus est.illo euerso totũ genus
in calumnia fuit. Tandẽ Moaphernes matris nostræ patruus:in regni
euersiõe se dare gessit: quapropter rursum cum rege fuit fortunatus:&
ipse & illius amici quicũq; ab eo nõ deseruerunt: quẽadmodũ auus no/
ster ex patre matris:qui cũ regis statũ periclitari cerneret: in eo bello qđ
cũ Lucullo gerebatᷣ:alienatus ab eo:& ualde ĩfensus:propterea ꝙ Tibi/
um consobrinũ suum:& Theophilum illius filiũ pauloãte interfecisset:
ad se: atque illos ulciscendos:permotus est. Quare fide publica a Lucul
lo accepta.xv castella ad defectionẽ ꝑduxit: quibus ex rebus pollicitatio
nes ei maxime ab imꝑatore factæ.Sed cũ Pompeius belli successor adue
nisset:quicũq; Lucullo gratificati fuerant:omnes inimicos habuit:ꝓpter
eã simultatẽ: quæ sibi cũ illo erat.Finito autẽ bello Romã reuersus eui/
cit:ne pollicitationes quas Lucullus põticis fecerat: Senatus perficeret.
Iniquũ esse dicẽs: ut cũ alter bellum cõfecisset:alter præmia reportaret:
& munera distribueret.Comana itaque sub regibus administrabantᷣ:ut
dictũ ẽ.Põpeius potestate reg̃ accepta Archelaũ sacerdotio præfecit.at/
que duos agri Schoenos sacræ regioni addidit enim stadia.lx.iussitq; ha/
bitatoribus:ut ei obtẽperarent.His ergo imꝑabat.& in sacris seruis pote
statẽ habebat:urbẽ habitantibus. præterq̃ uẽdendi q quidẽ non paucio
res erant.vi.milibus.Archelaus filius fuit eius quẽ Sylla & Senatus ĩ ho
nore habuerũt.Gabinio quoque uiro consulari: ualde familiaris: quo in
Syriã misso:& ipse spe communicandi: cũ eo profectus est iã ad parthi/
cũ bellum parato:quod cũ Senatus non permitteret:hac spe amissa: aliã
maiorẽ nactus est.Per id tẽpus ægyptii Ptolemæũ eiecerant patrẽ Cleo
patræ.cuius filia natu grandior:Cleopatræ soror:regnũ tenebat. Sed cũ
uir huic e stirpe regia quæreretᷣ. Archelaus fauẽtibus qbusdã seipsum
obtulit:Mithridatis Eupatoris filium affingẽs. quare susceptus sex men
sibus regnauit. Hunc postea Gabinius ĩ prœlio interemit reducto Pto/
lemæo:eius uero filius Sacerdotiũ accepit.postea Lycomedes: cui & alia
regio Schoenoꝝ quattuor addita est eo sublato Dytatus possidet:Adia/
torigis filius:qui dignitatẽ hãc a Cæsare augusto ob uirtutẽ uester obti/
nuisse.Nã Cæsar Adiatorigẽ cũ uxore ac filiis ĩ triumphũ ducẽs illũ cũ
filio maiore statuit ĩterimere.maior uero hic erat: sed cũ secundus ex fra
tribus militibus qui eũ ducebant se maiorẽ affirmaret: diu inter ambos
cõtẽtio fuit.quousq; parẽtes Dytato ꝑsuasere:ut iuniori cederet: asserẽn/
tes:cũ ipse ætate esset prouectior:maiorẽ de matre ac reliquo fratre curã
habiturũ.itaq; alter cũ patre ĩterẽptus est.alter uero seruatus q dignitatẽ

hanc est consecutus. Nã cæsar ubi uiros iterẽptos sensit: doluit uehemẽter. quare eos qui seruati erãt: beneficio & cura ꝓsecutus: hanc eis digni tatẽ tribuit Comana hominibus abũdãt, insigne Harmenioꝝ Emporiũ. Conueniunt eo ad deæ festa: quæ exitus appellãt: undiq; ex ciuitatibus uiri simul ac mulieres. Multi huc ex uoto uenientes deæ sacra pficiunt. Incolæ molles sunt: ac delicati: oĩa uitibus cõsita. mulieꝝ multitudo maxima & operatrix: quæ magna ex pte sacræ sunt. Hæc enim ciuitas quasi quædam parua Corinthus est. Nam & Corinthum propter maximam meretricum multitudinem: quæ ueneri erant consecratæ: multi ꝓficiscebantur. atque ibi festa celebrabant Mercatores uero ac milites cõsumebantur. Vnde huiusmodi de eis prouerbiũ effert: non omnis hominis est corinthũ nauigare: ac Comana quidẽ sunt huiusmodi. circũstãtẽ uero regionẽ totã Pythodoris tenet. eius ẽ etiã Phanarea & zeleticus & Megalopolitanus ager. de Phanarea dictũ ẽ Zeletica regio zela ut bẽ: super aggere Semiramidis cõditã habet. i ea tẽplum ẽ Anaitidis quæ ab Harmeniis colit. Hoc in loco sacra: cũ sanctimonia maxima celebrant: & iusiurandũ de rebus maximis hic fit. Sacroꝝ seruoꝝ multitudo: & honores Sacerdotũ ab regibus facti: eũdẽ ritũ habebãt: quẽ supra memorauius. Nũc oĩa Pythodoris tenet. Sacroꝝ aũt seruoꝝ mľtitudo: ac cætera copia: amplius labefactata & iminuta ẽ Imminuta ẽ etiã adiacẽs Zeletica regio: icõplures pricipatus distributa. quæ sup aggere (ut diximus) zela ciuitatẽ habet. nã reges olim zela nõ ut ciuitatẽ sed ut Persicoꝝ deoꝝ tẽplum colebãt: & sacerdos reꝝ omnium potestatẽ habebat. habitabat a multitudine sacroꝝ seruoꝝ & a sacerdote potestatẽ maximã habẽte. Nõ enĩ pauca hæc urbs possidebat. Pompeius multas ei prouincias adiecerat. & tũ etiã Megalopolim urbes nomiarat. hac & Camisena: quæ minori Harmeniæ & Lauiansenæ finitimæ sunt in unũ compositis. Hæ sales fossiles habẽt: & Camisa ꝑuetustũ castellum: quod nunc dirutũ est. Posteriores Romanoꝝ duces ex comanis ĩ ptes duas diuisis alia sacerdotibus Comanoꝝ dederunt: alia sacerdoti zeloꝝ. alia Teporigi cuidã homini prepotẽti: & e tetrarchica stirpe galataꝝ. quo mortuo portio hæc: quæ non multa erat Romanis cessit & prouincia ẽ appellata: icolæ ad oppidũ Carana cõuenũt. a quo Caranẽsis regio dicit. Reliqua Pythodoris & Dytatus habent. Restãt ex ponto ea quæ inter hanc regionẽ & Amisinos & Sinopẽses tẽdũt: Cappadociã & Galatiã & Paphlagoniã uersus post Amisinum agrũ: usque ad Halym ẽ Phazemonerica: quã pompeius Megalopolim nominauit. & facta apud Phazemonẽ uicũ habitatione: eã Neapolim appellauit. Septẽtrionale huius regionis latus Gazilotus & Amisinus ager claudit. occidẽtale Halys: oriẽtale Phanarea. Reliquũ Amasẽtiũ regio:

quæ plurima ē & cæterax̧ ōniū optima;ptē itaqꝫ Phazemonincā uersus:
lacus qdā occupat:pelagi magnitudīe:noīe Sciphana:piscosus & uariis
pascuis abundās.adiacet ei Cizara castellū munitissimū:nūc autē deser/
tū.ꝑpe regia cōstructa ē.Reliq̄ regio magna ex pte nuda:frumēti tamē
ferax.Amasiensibus īminēt aquæ calidæ:& ualde salubres: quæ Phaze/
monētiū sūt.īminet etiā Sagyliū castellū sup mōte quodā situ:erecto &
excelso & in acutū tendēte.Id aquas abūdātissimas habet.nūc aūt q̄q̄ re/
gibus ad multa utilissimū:neglectū tamē est. Hic Arsaces dominatū:&
nouas res mouēs a filiis Pharnacis regis captus:interēptusqꝫ ē: nemie id
ex ducibus pmittēre.captus ē aūt non ui:sed fame munitione a Polemo
ne & Lycomede regibus capta.Nā ex planitie pulsus:ī montē aufugit si
ne ullo cōmeatus appatatu:& aquā arduis petris obstructā īuenit.Id eni
Pōpeius effecerat:iubēs castella oīa dirui.ne latronibus ī mōte aufugere
uolētibus utilia relinquerēt.ille Phazemonēsem agrū sic cōstituit.poste
riores uero eū regibus distribuerūt.Vrbs nostra ī ualle quadā iacet ma/
gna & ꝓfunda:p quā Ogris flumē fert.mira ꝓuidētia & natura constru
cta:quæ castelli usum potest exhibere.nā petra q̄dam ē alta:& præceps:
& in flumē abrupta:quæ ī fluminis ripa ad quā urbis habitatio ē:murū
habet.ex utrisqꝫ lateribus ad uertices duos recurrit:q pulcherrime turri
ti:pariter consurgūt.In hoc circuitu regiæ sunt & regū monumēta.Ver
tices ipsi angustū utriqꝫ iugū habēt:quinqꝫ sexue stadiox̧ altitudie: a flu
mine & suburbanis utraqꝫ ex pte ascēdēres.a iugo ad uertices ē alius sta
dii ascēsus:acutus sane:q uim omnē exupet. habet etiā aquas ītrorsum:
quæ auferri non possunt. Sūt.n.fistulæ duæ.quax̧ alter ad flumē tēdit:
alter ad iugū. flumē pōtibus iūgit: altero ab urbe ī suburbanū: altero a
suburbano ī exteriorē regionē.ad hūc pōtē mons desinit q saxo iminet.
Cōuallis a flumie ꝓgredit nō admodū lata:ī initio postea dilatat:& pla
niciē efficit:quæ Chiliocomiū appellat.deīde ē Diacopēa: & Pimolisena
regio:tota felix:usqꝫ ad Halym atqꝫ septētrionales Amasiensiū ptes.hæ
sunt quīgētox̧ fere stadiox̧ lōgitudine:deīceps reliqua seqt:multo ac lō
gior:usqꝫ ī Babanomū:ac Ximinā quæ etiā ad Halym usqꝫ descēdit.Lō
gitudo qdē hæc est.Latitudo uero a septētrione austrū uersus ī Zelitica
& Cappadociā maiorē usqꝫ ad Troginos.ī Ximia sunt sales fossiles a q/
bus Halym flumē dici putāt:ī nostro agro multa regio deserta ē:& mul/
ta castella diruta:ꝓpter Mithridaticū bellū.is arboribus plenus:& pascē
dis eqs:ac cætero pecori idoneus:& totus habitabilis ē. Amasia prius fu/
it regibus data:nūc ꝓuīcia ē.reliq̄ pars ad pōticam ꝓuītiā ptinet trās ha
lym.circa Ogasim:Sinopēsi agro cōtigua.Olgasis mōs est altissimus:&
aditu difficillimus:ī quo plurima Paphlagonū tēpla sūt:circūstat Blæna

& Domãetica regio ſatis ferax: ꝑ quã ãnias flumẽ illabit᷑. Hoc ĩ loco Mithridates Eupator: Nicomedis bithyni copias funditus deleuit. haud q/dẽ præſens: ſed ꝑ ĩpatores. unde ille cũ paucis domũ fugiens ſeruatus ē. & ĩde in Italiã nauigauit. Hic uero ſecretus: ĩpetu facto: Bithyniã cœpit: Aſia uſq; ĩ Cariã ac Lyciã occupata atq; hic urbs Põpeiopolis cõſtructa ēſt. ĩ hac urbe ē Sãdaracurgiũ: nõ m̃ltũ diſtãs a Pimoliſis: quod caſtellũ regiũ ē: nunc autẽ dirutũ a quo regio ex utraq; fluminis pte Pimolitica appellat᷑. Sãdaracurgiũ mõs eſt cõcauus ꝓpter metalloꝝ effoſionẽ. hũc opatores maximis cuniculis ſubeũt. Solebãt olim publice operari: & foſſoribus utebant᷑ ſeruis: ex aliquo maleficio redẽptis. nã præter operandi laborẽ: q maximus eſt: dicũt aerẽ ex metallis lœtiferũ eſſe atq; ĩtolerabi/lẽ: ꝓpter odoris grauitatẽ e glebis ꝓdeuntẽ. unde corpora cito ibi mori. ſæpe metalloꝝ effoſſionẽ deficere: ꝓpter oparioꝝ ĩcõmoditatẽ: q cũ plures ſint q̃. cc. cõtinue & morbis & labe abſumũt᷑. atq; hæc de ponto dicta ſint. Poſt Põpeiopolim ē reliq̃ Paphlagoniæ mediterranea: uſq; in Bithyniã euntibus occidẽtẽ uerſus. huic quæ pua quidẽ ē: pauloãte ætatẽ no/ſtrã multi ĩpabant. nũc ſtirpe regia extincta: Romani habẽt: quæ aũt Bi/thyniæ finitima ē Timonetica & Marmoletica & Saniſena & Potamia nominat᷑. Erãt etiã Ciniſtena quædã: ĩ q̃ erant Ciniata: caſtellũ munitiſſi/mũ: Olgaſi monti ſubiectũ quo Mithridates: q eius conditor dicit᷑: rece/ptaculo uſus: ponti ĩperiũ adeptus ē. & q ab eo ꝓfecti ſunt: uſq; ad Eupatorẽ ſucceſſionẽ ſeruauere. poſtremus uero Deiotarus Caſtori filius: co/gnomẽto Philadelphus Paphlagoniæ impauit: & gãgra Morzei regiam habuit id autẽ ē oppidũ ſimul & Caſtellũ. Eudoxus auctor ē foſſiles pi/ſces eſſe ĩ Paphlagonia ĩ locis ſiccis: locũ tamẽ nõ determĩat. itẽ ĩ humi/dis circa lacũ Aſcaniũ: q apud Cumi ē. ſed nec id perſpicue dicit. Poſtq̃ Paphlagoniã põto finitimã expoſuimus. nã Paphlagõibus: occidẽtẽ uer/ſus finitimi ſũt Bithyni: quæ ad hos ptinẽt: pſequi conabimur. poſtea ex iis atq; Paphlagõibus alio ſumpto prĩcipio: cætera cõtexemus: quæ poſt hos ſunt auſtrũ uerſus: uſq; ad tauꝝ montẽ: quæ. f. cũ põto & Cappado/cia atq; ꝓcedũt: nã huiuſmodi ordinẽ ac partitionẽ ipſam locoꝝ natura deſcribit. Bithyniã ab oriẽte Paphlagones: & Mariãdyni & Epicteti pars termĩat a ſeptẽtrione mare ponticũ: qd᷑ ab hoſtiis Sangarii: uſq; ad os tẽ/dit: qd᷑ iuxta Byzãtiũ ē: & Calcedonẽ: ab occidẽte propontis. Ad auſtrũ Myſia & Phrygia quæ Epictetus dicit᷑. eadẽ Helleſpõtia Phrygia nominat᷑. huius ē Calcedon: ĩ põti ore ſita: quã Megarẽſes cõdidere: & Cryſopolis uicus: & Calcedoniũ fanũ. Hæc regio paulo ſupra mare fontẽ ha/bet: nomine Azaritiũ q paruos Crocodelos nutrit. poſt Calcedonũ ſeq/tur littus: quod Aſtacenus ſinus appellatur: q pro pontuelis pats ē. in eo

cōdita ē Nicomedia:dicta de noīe regis cuiusdā Bithyni: q eā condidit. Multi enim eodē noīe uocati fuerūt:quēadmodum Ptolemæi: propter prioris claritatē.ī ipso sinu fuit urbs Astacus:quā Megarēses & Athenienses condidere:& postea Doedalsus:a qua sinus nominatus est. deide a Lysimacho diruta habitatores eius Nicomediam : a Nicomediæ conditore translati sunt. Astaceno sinui:alius cōtinuat magis ad orientem sole recedēs:ī quo prusias est:quæ prius Cius appellabat. Cium Demetrius euertit deditque Prusiæ zelæ q hāc euertit.& Myrleam Prusiæ uicinam ia a ruinis eas excitans; Ciū a se Prusidā Myrleā uero ab uxore Apamiā nominauit.Hic est ille Prusias q Annibalē huc concedētē suscepit:post Antiochū superatū:& Phrygiæ Hellespontiæ sedinonē:aduersum Attalicos ex cōposito factā. hāc priores minorē Phrygiā illi Epictetū nominauere.Prusiadi mōs īminet:quē Argāthoniū uocāt.Hoc ī loco hylā unū ex sociis Herculis:q etiā Argonauta erat: cū aquatū egrederet a Nymphis captū finxerūt.Ciū cū & ipse Herculis socius esset:& cū eo nauigaret:e Cholchis rederētē:ibi remansisse.& urbē de suo noīe condidisse: & adhuc festa quædā apud Prusienses celebrant:ī quibus p montes uagiac saltātes Hylā uocāt:quasi ī siluas ad illū īquirēdū egrediaf. Prusiēses cū beniuole se erga Romanos gessissent:libertatē sunt assecuti. Apamēses Romanoꝝ coloniā acceperūt.Prusia urbs est:ī olympo mysio sita:& recte gubernat:Phrygibus ac mysis finitima Ea a prusia condita ē:q cū Croeso bellū gessit sed Phrygū & Bithynoꝝ & Mysoꝝ fines determinare:Itē doloniū: q circa Cyzicū sunt:& Mygdonū & Troū difficile ē:quæ una quæq natio disticta esse debeat:id cōcedit.Nā & de Mysis ac Phrygibus huiusmodi ꝓuerbiū ē.Phrygū ac Mysoꝝ fines sepati : sed diffinire difficile.causa ē qa cū īcolæ Barbari ac militares essēt:quæ uicissi nō firmiter tenebāt:sed frequētius ut uagi & errātes:mō eiiciebant:hæ gentes omnes thraciæ putādæ sunt:quia ulteriorē regionē ii colunt.& nō facile altera ab altera imutat quæ qntū nos cōiectura asseq possumus:iter Bithyniā & Esapi hostiū:Mysia poni potest.quæ mari contigua ē:& usq ad totū pene olympum ꝓgredit.circūcirca ī mediterranea est Epictetus quæ nusq mari contigua:usq ad Ascanii lacus:& regionis orientales partes euadit:nā eodē noīe & lacus & regio appellabant.atq alia Phrygiaca erat.alia Mysiaca:sed Phrygiaca a troianis remotior. nam & illud poetæ dictum sic accipiendum est:cū ait.

Phorcys & Ascanius Phrygias duxere cateruas.

Longe ex Ascania

Phrygiaca scilicet:quod alia Ascania uicinior sit:quæ Mysiaca est:iuxta eam:quæ nūc Nicea appellat:cuius poeta meminit:cum dicit.

Myſorumque duces bellãtum cominus armis
Palmys & Aſcanius necnon morys: Hippotione
Natus: ab Aſcaniæ campo uenere feraci.
Nec mirandum eſt: cum quædam Phrygum ducem Aſcanium dixerit: ex Aſcania profectum: ſi dicar etiam Aſcanium quendam ductorẽ Myſorum ex Aſcania uenientem: multa enim flumina & lacus & loca: apud eum eodem nomine appellantur. Nam & ipſe poeta Eſapum Myſorũ confinium dicit. nam cum præter montanam troiæ regionem ſupra Iliũ recenſuit: quæ ſub Aenea erat & quam Dardaniam nominauit: mox ſeptentrionem uerſus Lyciã ponit pandaro ſubditã: in qua zela eſt: dicẽs.
Quique colunt Zeliam: extremæ radice ſub Idæ.
Aphnii ab Eſapo potantes flumine troes.
Zeliæ autem ſubiacet mare uerſus: & ſupra Eſapum: Adaſtriæ cãpus: & Tyria & Pitya: ac ea quæ Cizecena regio appellatur: priapum uerſus quam mox dinumerat. deinde rurſum ad orientales & ulteriores partes reuertitur. Quare oſtendit ſe regionem uſque ad Eſapum ſeptentrionalem & orientalem Troadis terminum arbitrari. Sed poſt Troadẽ Myſia eſt: & olympus: ac huiuſmodi gentium ſitum antiqua memoria prodit: nunc omnia ſunt immutata. Nam cum ſæpe alii atque alii imperauerint: alia cõfuſa ſunt alia penitus euerſa. Nã poſt captã troiam Phryges ac Myſi ĩperauere: deĩde Lydi: poſt eos Aeoles & Iones: deĩde Perſæ ac Macedones, poſtrẽo Romani ſub quibus iã plurimi & linguas & nomina ſimul amiſerunt. Cum alia quædam regionum diuiſio facta ſit: quã iuniores plurimum curare debent. Priſcæ autem partitioni mediocriter ĩtẽdendũ eſt. in mediterranea Bithyniæ: Bithynica Teicis imminent: & regionem Saloni proximam: paſcendis bobus idoneam habent: unde etiam Salonenſis caſeus dicitur: & Nicea Bithyniæ Metropolis iuxta lacum Aſcanium eſt: & campus ingens & ualde felix circunſtat: æſtate non admodum ſalubris. Eam primo Antigonus condidit: Philippi filius: & Antigoniam nominauit. poſtea Lyſimachus quam ab uxoris nomine filiæ Antipatri Niceam appellauit: urbis ambitus eſt ſtadiorum ſedecim: in figura quadrata quæ in campo ſita portas quattuor habet. Ad rectos ãgulos: & ĩ munitiõem exciſa. quare ex uno lapide: qui circa mediũ gymnaſiũ poſitus ẽ: oẽs quattuor portæ cernunt. paulo ſupra Aſcaniũ lacũ ẽ oppidũ Otroea ad oriẽtales Bithyniæ fines. Eam ab Otroeo dictã putant. Quod prius Myſi Bithyniam habitauerint: teſtis eſt Scylax Caryãdeus: qui Phryges ac Myſos dicit circum Aſcanium habitare: poſtea Dionyſius cõditarum urbium ſcriptor: q̃ ait anguſtias apud Calcedonẽ & Byzantium: quæ nunc Tracius Boſphorus appellãtur: prius Myſiũ

Bosphoꝝ nominatas. atqꝫ illud etiã testimonium poni põt:Mysos Traces esse:quod Euphorion dicit Ascaniũ propter Mysum.

Aleyander quoque Etolus ait.

A quibus Ascaniæ circunhabitantur aquæ.
Ascanii per labra lacus quibus ante dolion
Sileni mansit filius ac Meliæ.

Cũ Ascanius lacus nusq̃ nisi hic ĩueniat:ĩ Bithynia fuere uiri in disciplinis memorabiles:Xenocrates Philosophus: & Dionysius dialecticus:& Hipparchus & Theodosius:& filii eius mathematici.Itẽ Cleophães orator ex Mytlea & Asclepiades medicus prusiensis.Bithynis ad austrum Mysi adiacẽt:olympo ꝓximi:quos alii olympinos: alii Hellespõtios uocãt.& Phrygia quæ ĩ Hellespõto ẽ:Paphlagonibus autem galatæ.ex his utrisqꝫ austrũ uersus:maior Phrygia: & Lycaonia usqꝫ ad tauꝝ ciliciũ ac pisidicũ. Sed quoniã quæ Paphlagoniæ cõtinua sunt:ponto adiacẽt: & Cappadociæ:& gẽtibus quæ circũstãt:ꝓpriũ erit ut partes his uicinas ante ptractemus:postea cõsequẽtia loco ostendamus. Paphlagonibus itaqꝫ ad austrũ sunt galatæ:quoꝝ gẽtes tres sunt.duæ Trogini & Tolistobogi a ducibus nominatæ:tertia a gẽte quæ ĩ Celtica ẽ tectosages.Hãc regionẽ post multos errores:& multas excursiones: ĩ loca attalicis regibus & Bithynis subdita:galatæ occuparũt.donec eã quæ nũc galatia ẽ:& gallograecia dicit̃:ab illis nõ ĩuitis acceperũt. Dux trãsitus in Asiã uidet̃ fuisse Leõnorius.Haꝝ triũ gẽtiũ:quæ unius sunt linguæ:& ĩ re nulla discrepãt:q unãquãqꝫ in ptes quattuor diuisere. unãquãqꝫ Tetrarchiã uocauerũt:quæ ꝓpriũ Tetrarchã habebãt. itẽ iudicem & tribunũ Tetrarchæ subiectos:& duos sub tribũos:&.xii. tetrarchaꝝ consiliũ: q erãt uiri.ccc. & ĩ locũ cõueniebãt noĩe Drymenetũ:cõsiliũ de sanguine de rebus cæteris:tetrarchæ ac iudices iudicabãt. Antiquus itaqꝫ ordo huiusmodi erat: ætate nostra ad tres duces res delata ẽ.postea ad duos:deĩde ad unũ Deiotaꝝ tota potẽtia deuenit.cui postea successit Amyntas nũc & hãc:& eã quæ sub Amynta erat: Romãi tenẽt: omibus ĩ unã ꝓuĩciã redactis:ptẽ põtũ & Cappadociã uersus Trogini habẽt:ea optĩa omniũ ẽ:q̃s Galatæ ĩcolũt:castella mœnibus circũdata hñt.uia Emporiũ eoꝝ q ĩ hac regione sũt:ĩ qbus ẽ Aenea Iouis statua:& delubrũ eius Asylũ:itẽ Mithridatiũ: quod Põpeius Bogodaro dedit:e põtica pulso. Terriũ ẽ Danala ubi Lucullus & Põpeius cõuenere:cũ alter ĩ belli successionẽ:alter illi potestate pmissa ad triũphũ pgeret. Trogini itaque has partes habẽt. Tectosages uero partes Phrygiam maiorem uersus:iuxta Pisinuntem & Orcaorcos eorum castellum erat Anchora:eodem nomine quo & id quod Lydiam uersus ẽ circa Blayrum Phrygiæ oppidum: Telistobogi Bithynis sunt

finitimi:& Phrygiæ quæ Epictetus dicit. Hoꝝ castella sũt Bluciũ & pe/
iũ:quoꝝ alteꝝ deiotari regia erat:i altero thesauros habebat. Pisinus Em
porium est eoꝝ:q in hac regiõe sunt:& tẽplũ maximũ habet magnæ ue/
nerationis matris deũ:quã Angidistã uocãt. Sacerdotes olim præpotẽtes
quidã erãt. Sacerdotiũ maximũ habebant:nũc eoꝝ dignitas ĩminuta est.
Emporium adhuc manet. Hic locus magnifice ab Attalicis regibus stru
ctus est:& tẽplo & porticibus ex albo lapide. Romani tẽplũ celebre red
diderũt:accersita inde deæ statua:quẽadmodum ea quæ Aesculapii erat
ex Epidauro. Mons quidã urbi ĩminet nomine Dindyma a quo Dindy/
mena dicit:quẽadmodũ a Cybelis Cybile: prope Sãgarius amnis fluit:
secus quẽ erãt ãtiqua Phrygũ domicilia:ut Midæ:& prius Gordii:& ali/
orũ quorũdã:quæ nũc urbium uestigia nõ seruãt: sed ĩ uicos redacta sũt
paulo aliis maiores:sicut Gordiũ & Gorbeus:Castoris Saocõdarii regia:
ĩ quo Deiotarus Geneꝝ & filiã iugulauit:arcẽ uero demolitus est maxĩa
habitationis pte deuastata. post Galatiã austrũ uersus est lacus noĩe Tat
ta:Cappadociæ maiori adiacẽs:iuxta Morimnos & pars ẽ Phrygiæ ma/
ioris. Itẽ ea quæ huic continua est:usque ad tauꝝ: cuius partẽ plurimam
Amyntas habuit. Tatta Salisponte nascentis fontes habet atq; adeo fa/
cliter sal rebus immersis circũgelascit:ut sæpe cũ funalẽ torquẽ demise
rint:salis coronas educant uolucres ipsæ alis aquas contingẽtes facile ca/
piunt:cũ ꝓpter salis cõcretionẽ cito decidãt. Tatta etiã ea dicunt: quæ
circa Orcaorcos sunt:& pignisum & frigidos Lycaonũ colles & nudos &
pascendis onagris aptos:ubi multa aquæ penuria est.quæ sicubi inuenia
tur ꝓfundissimos puteos habet.quẽadmodũ Soatris ubi aqua uendit.
Itẽ uicus in urbis modũ prope Garsabora:quæ regio q̃q̃ sicca sit oues ra/
rẽ mirifice nutrit:sed asperæ lanæ. unde nõnulli maxĩas ex eis diuitias
cõperarũt Amyntas supra.ccc.ouiũ greges ĩ his locis habuit: insunt etiã
lacus quoꝝ maior coralis dicit minor Trogetis. Hoc in loco ẽ Iconiũ op
pidũ optime habitatũ:quod fortunatiorẽ regionẽ habet: q̃ ea quæ Ona
gros producit. hoc Polemo habuit. Iam taurus locis his appropinquat
Cappadociam & Lycaoniam terminans: ad imminentes Cilicas Trachi
otas. Lycaonum atque Cappadocum confinium est locus qui inter coro
pasum iacet Lycaonum uicum:atque Gateathyra oppidũ Cappadociæ:
interuallũ inter hæc castella est centũ &.xx.fere stadiorum. Lycaoniæ est
etiam Isaurica taurum uersus. deinde Isauria quæ uicos duos habet eius/
dem nominis:& eum qui uetus dicitur benemunitũ:his alia loca obtem
perabãt oĩa latronũ domicilia:quæ Romanis negotia exhibuerũt. Publi
us uero Seruilius cognomento Isauricus:quem nos uidĩus hæc Roma
nis subegit:& multas piratarũ munitiones:quæ ĩ ora maritima erant:ui

cœpit. in Isauricæ lateribus est Derba: præsertim Cappadociæ adiūcta:
Antipatri Derbēsis sedes eius erāt Larāda:& ætate nostra Isaura. Amyn/
tas Derbēsem adortus:Derbā cœpit & illū īteremit. Isaura uero habuit a
Romanis hic regiā sibi construēs:antiqua Isauria diruta:& i eodem loco
nouū opus ædificās pficere nequiuit. nā cū Omonades īuaderet:p īsidias
captus ē:& a Cilicibus īteremptus. Cum enim Anthiochiæ ptē haberet
Pisidiam uersus:usq; ī Apolloniadē:quæ est Apamiā cibotū uersus. Itē
ex prætermontana regione nōnulla ac etiā Lycaoniā tentabat Cilicibus
ex tauro excurrentibus:& Pisidiis regionē eā auferre:quæ Phrygiū erat:
& multa pfecto loca cœpit:quæ nūq̄ ātea capi potuerunt. quoꝝ est Crē
na. Sandalio autē accedere nō est ausus:quod inter Crēnā atq; Sagalas/
sum iaceret. Crēnam habēt Romanoꝝ coloni. Sagalassus sub eodē Ro
mano duce ē:sub quo totū Amyntæ regnū. Distat ab Apamia diei itine
re:descēsum habēs abarce. xxx. fere stadioꝝ. uocāt etiā eā Selgesū. Hæc
ciuitas ab Alexādro capta fuit. Amyntas itaq; Crēnā cœpit:pgressusq;
usque ad Omonades:qui nūq̄ capi posse existimabāt:mltoꝝ iam locoꝝ
dominus:īterempto a se eoꝝ Tyranno:fraude uxoris Tyrāni captus ē:
atque ab illis īteremptus. Cirenius autē eos fame cōfecit: & quattuor ho
minū milia:a se capta ī alias ppīquas urbes traduxit habitatū. Regionē
uero iuuētute desertam reliquit. Ea ē in altis tauri ptibus:ī rupibus præ/
ruptis:& magna ex pte īaccessibilibus ī medio ē planicies concaua:& fe
rax:ī multas conualles distincta. hanc excolētes ī supioribus mōtiū sup/
ciliis ac spelūcis habitabāt:& cū frequētius armati essent:aliena excurre
bāt:cū mōtana haberēt:eoꝝ regionē circūmuniēta. his cōtigui sūt cū alii
Pisidæ:tū etiam Selgenses Pisidoꝝ optimi. Maxima eoꝝ ps summa tau/
ri obtinet quidā supra Sidā Aspendūq; habitāt Pamphiliæ urbes:tenēt
loca edita:oleis cōsita:at mōtana quæ supta hos sunt. Catanēses īcolunt:
Selgensibus & Omonadensibus finitimi. Sagalenses uero interiora Mi/
lyadē uersus:Artemidorus dicit ex Pisidaꝝ ciuitatibus esse. Selgam Sa/
galassum Pernilisum Adadatam Briadem Cremnā Pityasum:Ambla
da Anabura Sinda Arasum Tarbasum Termesum. Ex his alii omnio
sunt montani:alii usque ad montium ima descendunt ex utraque pte:&
in Pamphyliam & Milyadem: Phrygibus Lydis & Caribus finitimi:
quæ gentes quamq̄ boreales sint omnes tamen sunt pacatæ. Pamphyli
uero multū Ciliciæ natiōis pcipes non ōnino abstinēt a latrocinis: nec
finitimos sinunt ī quiete uiuere:q̄q̄ australes ptes radicis tauri habitent.
Sūt etiā phrygibus & Cariæ finitīa: Tiaba & Sida & Amblada. unde &
Ambladēse uinū effert:ad medicas curatiōes accommodatum:ex mon
tanis:ut sic dicam:Pysidis cæteri sunt p tyrānidos diuisi:& quēadmodū

Cilíces latrociniis exercitati:dicũt lelegas quosdã uagos olim eis ĩmixtos: propter moꝝ similitudinẽ ibi remansisse. Selga urbs ab initio fuit a Lacedæmoniis condita:& ante a Calchãte:postea per sese mãsit: & propter legitimã gubernationẽ tantum adoleuit:ut aliquãdo uiginti uiroꝝ milia haberet.mira profecto ẽ locoꝝ natura:cũ ĩ summis tauri partibus locus sit adeo ferax:ut mł'ta hominũ milia possit enutrire.pleraq; loca ibi oleis & uitibus consita sunt:& omniũ pecoꝝ pascuis abundãt. circũ imminẽt siluæ uaria materie plenæ.Plurimus apđ eos storax nascit̃. arbor nõ magna recta:ex qua storacine hastæ fiunt:corneis similes:in trunco edacissimi uermis genus ĩnascit̃:quo lignũ usq; ad corticẽ sursum errodẽte fistulæ siue mice quædã profundũtur eis similes: quæ cadũt ex ferta. ex his acericus ad radicẽ cõgregat̃:postea hũmor quidã distillat qui facile coagulatus succino similis est.huius pars ad radicem cũ scobe ac terra pmiscet̃:ueꝝ quod in summo collectũ est:puꝝ manet:pars uero in trũco cõgelascit:ubi defluit: atq; hoc etiam puꝝ. Ex nõ puro scilicet ligno:ac terra mixturã quãdã conficiũt:puro odoratiorẽ:uiribus tamẽ imparẽ:quæ res multos fallit.atque eo plurimũ supstitiosi ad suffitus & odoramenta utunt̃.Laudat̃ etiã Selgica iris:& unguentũ quod ex eo fit. Selgensium mõtana circa urbẽ ac regionem paucos aditus habẽt:præcipitiis & uallibus munita:quæ cũ cætera flumina efficiunt. tũ etiã Eurymedon & Cestrus a Selgicis mõtibus ĩ Pãphylium mare exeuntes:ꝑpter loca arduas pontes passim uiis ĩpositi sunt. Selgenses nũq̃ ãtea cuiq; paruerũt:& cæterã regionẽ ĩtrepide habẽtes:ꝑ iferiore quæ in Pamphylia:& quæ intra taurũ ẽ:cũ regibus decertabãt.cũ Romanis uero certis cõditionibus regionem tenebãt. Alexãdro p legatos respõderũt: se ut amicos impata suscepturos. Nũc omnio subditi sunt:& ĩ eã cẽsent̃ quæ ab Amynta fuit. Bithynis(ut dixi)finitimi sunt Phryges ac Mysi:qui circa olympũ habitãt utraq; gens duplex est. Nã Phrygia altera dicit̃ maior:cui Myda imperauit:& partẽ Galatæ habuerũt. Altera minor circa olympũ: ĩ Hellespõto quæ Epictetus appellat̃.Mysia quoque altera Olympina ẽ:Bithyniæ & Epicteto cõtinua:quã Artemydorus a Mysis qui trans histꝛ sũt dicit habitatã.Altera circa Caicũ ẽ:& pergamenũ agrũ:usq; ĩ Teuthraniã:& huius fluminis hostia:sed adeo hæc ĩmutata sũt(queadmodũ iã sæpe dixꝰ)ut etiã regionẽ Sypilo uicinã ãtiq; phrygiã nominarint:q̃ utrũ ne maioris an minoris Phrygiæ pars sit.incertum ẽ:unde Niobẽ & Tãtalũ & Pelopẽ Phrygas dixerunt:& utcũq; se habeat:mutatio certa manifesta ẽ.Nam pergamenus ager Elaiticus ad quem caicus exit:& Teuthrania inter hæc media. in qua Teuthras & Telophi educatio fuit: inter Hellespontem sunt & regionem Sipylo & Magnesiæ circũstantem

& eã quæ sub illa est:quare Mysorũ ac Phrygũ fines(ut ãte diximus)di/
uersi:sed eos definire operosum;Lydi & Mæones quos Homerus Mæo
nas uocat:cũ his & inter se cõfusi sunt.hos alii eosdẽ alii diuersos putãt.
Item Mysos alii Thracas dixerũt.alii Lydos:secũdũ ueterẽ quãdã histo
riã:quã Xanthus Lydus:& Menecrates Elaita referũt:Mysorũ nomẽ in/
terpretantes:quod Lydi fagũcissimam sic uocẽt:multa enĩ eiusmodi ar/
bor est ĩ olympo:ubi expositos eos dicũt quorũ posteri a fagocissima My
si sunt appellati. Testimonio esse sermonẽ:ex Lydo Phrygioque pmix/
tũ:tandẽ ipsos circa olympũ habitasse. Phrygas uero ex Thracia traiici/
entes Troiæ ac propinquæ regionis principes esse cœpisse.eos itaq; hoc
ĩ loco habitasse: Mysios uero supra Caici fontes:ppe Lydos. Auget has
fabulas gẽtiũ earũ confusio:& opulẽtia regionis:quæ cis Halym est:præ/
sertim in ora maritima:cuius causa mlti tã undique ĩuadebãt:præsertim
ex ulteriore fluminis regione:ac etiã uiã inter se decertabant. Sed præci/
pue circa troiana tẽpora:ac etiam postea excursiones transmigrationesq;
factæ fuerunt: cũ Barbari simul ac græci impetu quodã ad aliena adipi/
scenda ferrent. Sed ante res troianas hæc erãt. Tũc enĩ Pelasgorũ natio:
& Cauconũ & Lelegũ erat. Dictũ est enim quod olim ii: quos poeta tro/
ianis socios fecit:nequaq̃ ex ulteriore regione in multis Europæ locis er/
rabãt. Nã quæ de Phrygibus Mysisque memorant:troianis sunt antiq/
ora;duplices quoque eiusdẽ generis Lycii:suspitionẽ exhibẽt:ul troiano
rũ uel eorũ qui Cariã uersus alios habitare fecerũt. Idẽ fortasse & de Cili
cibus contigit.nã & hi duplices sunt: & si huiusmodi testimoniũ non est
recipiendũ:quia qui nunc Cilices dicũtur ãte res troianas fuerũt: & Te/
lephus cũ matre ex Arcadia uenisse phibet:qua Teuthrãti qui eũ rece/
pit:ĩ coniugẽ data:ĩperiũ accepit:& illius putatus est. Cares quoq; cũ pri
us leleges & insulares essent:ut fertur:terrestres facti sunt: fauẽtibus cre
tẽsibus:q miletũ cõdidere. Cõditorẽ ex Mileto·quæ ĩ creta ẽ: Sarpedo/
nẽ accipiẽtes.& Termilas ĩ eã quæ nũc Lycia dicit. habitatũ deduxerũt.
Hos Sarpedõ Minois Rhadamãti frater colonos ex creta duxit:ac Ter
milas nomĩauit.cũ prius Minye uocarẽt(ut Herodotus refert) ac prius
etiã Solymi:postea Lycõ Pãdiõis filius:eosdẽ a se Lycios appellauit:quæ
pfecto ratio Lycios ac Solymos eosdẽ esse ostẽdit:q̃q̃ poeta eos sepat.nã
de Bellerophonte e Lycia profecto dicitur. Hic Solymis iterum præstã/
tibus intulit arma.

Pysãdrũ etiã eius filiũ(ut ille ĩqt)pugnãtẽ cũ Solymis Mauors ĩteremit.
Sarpedonẽ quoq; ĩdigenã esse dicit:sed uictori ĩ cõmune præmiũ ppo/
sitũ esse terræ uirtutẽ opulẽtiãq; q̃ ego dico.ex mltis cõfirmat. etiã post
res troianas:ũde & Amazões eos ĩuadere ausæ fũt:aduersũ q̃s Priãus &

Bellerophōtes duxisse exercitum dicunt: & multæ ciuitates ab illis cognominatæ sūt. i Iliesi campo cumulus quidā est.
Hūc homines proprio Bataeā nomīe dicunt
Ast īmortales uolucris monumēta Myrinæ.
Quā tradūt unam fuisse ex Amazonibus: coniecturā ex adiectiuo capientes. Eq enim propter celeritatē uolucres dicunt: unde & illā ab equorum celeritate uolucrē dictā: & Myrina ciuitas ex ea nominata est. Teucriæ quoque insulæ hæc eadem ob terræ fertilitatem: passæ sunt: e quibus est Rhodus: & eos quæ ante cōditam troiā a græcis habitabantur. cuius rei Homerus manifestum exhibet testimonium. post troiā uero græcorum colonia & Treres & Cimerii & Lydi: deinde persæ ac Macedones postremo Galatæ: omnia excursionibus perturbarunt atque cōfuderūt. & nō solum ꝑpter mutationes res ipse incertæ sunt: sed etiā propter dissidentes scriptorum opiniões: qui eisdē de rebus nō eadē tradiderūt: nā troas Phrygas uocant: sicut tragici Lycios uero Caras: eodem modo alios. Sed troes adeo ex paruis aucti sunt ut reges regū essent: & poetæ & eius expositoribus occasionē præbuerunt. quam oporteat troiam appellari. Nā omnes troianorum socios i cōmuni troas uocat: quēadmodū aduersarios danaos & achiuos: sed nequaꝗ p Iouem Paphlagoniā Troiam dicemus: nec Cariam nec Lyciam ei finitimā: ut cum ita dicit.
Clamore ingenti troes: sonituque fremebant.
At danai tacito spirabāt corde furorem.
Sæpe etiam aliter atque aliter dicit: quæ cū ita sint: necesse est ut singula ꝑuīribus trāsigamus: quæ uero nos fugiunt ex āntiqua historia: ea omittēda existimamus. Nō.n. ī iis ē Geographiæ opus quæ nūc sunt: ea dicere debēus. Duo itaqꝫ mōtes ꝑpōtidi imīnēt olympus Mysius & Ida: olympo Bithynica subiacēt. Inter Idā atque mare troia iacet mōti cōtigua: de hac & de iis quæ austrum uersus: ei mōti cōtigua sūt: postmodū dicemus. Nūc de olympinis dicēdū est: ac de cōsequētibus usqꝫ ad taurū quæ cū locis a nobis ante pagratis eque ꝑgrediunt: olympus i circuitu nō habitat i altis siluas īgentes habet. & loca optime septa: quæ latrōes alere possint. i hæc loca sæpe Tyranni conueniunt: ubi diutius perdurant: quem admodum ætate nostra Cleon: latronum princeps. qui cum esset e uico gordo: quē postea augens urbem fecit: & Iuliopolim appellauit: ab initio uero prædonū receptaculo utebatur loco ualidissimo nomine Callydio: is Antonio ualde utilis fuit: nam profectus ad eos: q pro Labieno tributa colligebāt: omnia impediuit: quo tempore ille Asiam obtinebat. In bello aūt actiaco cū ab Antonio defeciuisset: cæsaris ducibus adhæsit. ac supra ꝗ eius meritum pateret: i honore habitus ē. is ultra munera ab Antonio

data:accepit etiam quæ Cæsar dedit. quare iã ꝑ latrone pricipis habitũ gerebat. Erat eni Iouis abrettã sacerdos:q Mysius deus ẽ. & pri morenæ ipabat:quæ etiã Mysia ẽ:queadmodũ Abrettana. postea comanoꝝ sacerdotiũ i põto accepit:ad quod cũ uenisset:itra mẽstruũ tẽpus excessit e uita. nã grauis eum morbus arripuit: siue ex nimia crapula:siue ex ira deæ ut dixerũt qui i fano erant:nam itra sacri loci ambitũ: utriusq; sacerdotis maris scilicet ac fœmie habitatio ẽ:fanũ quoque præter cæteram religionẽ expresse uetat Suillaꝝ carniũ esum. Vnde nec in totã urbẽ sus iferť: ille mox primo igressu: ex huius consuetudinis præuaricatione: latrocinium motẽ ostẽdit:nõ ut sacerdos:sed ut corruptor igressus. Olympus talis ẽ. Habitãt tamẽ circũ eũ:a Septẽtrione Bithyni & Mygdones & doliones:reliquũ Mysi habẽt & Epictetus. Dolionas maxime eos dicunt:q circa Cyzicũ habitãt: ab Esapo usque in Rhyndacũ & Dascyliticũ lacũ. Post hos Mygdones sunt:usque i Myrleanoꝝ agꝝ: supra Dascyliticum lacũ sunt alii duo lacus Apolloniaticus & Miletopolitanus: iuxta lacum Dascyliticũ Dascyliũ ciuitas est:iuxta Miletopolitanum Miletopolis:iuxta apolloniaticum: sup Rhyndaco est ea:quæ Apollonia uocať:sed horũ pleraque pars:nũc Cyzicenoꝝ ẽ. In propõnde ẽ insula Cyzicus duobus pontibus iuncta cõtinẽti. feracissima quidẽ quigentoꝝ fere stadioꝝ ãbitu:ea iuxta põtẽ eiusdẽ nominis urbẽ habet: & portus duos clausos: & naualia supra. cc. urbis pars iacet i planicie: pars secus mõtem qui ursaꝝ mõs appellať:huic alia Didyma iminẽt unius uerticis: quæ delubrũ habẽt Dindymenæ matris deum ab argonautis ædificatũ. ciuitas ipsa & magnitudine & pulchritudine & æquitate: cũ primis Asiæ ciuitatibus contẽdit:paci & bello apta. Ea ad Rhodioꝝ & Massiliẽsium & antiquorum Carthagiriẽsium formam uideť istructa. Sed cæteris omissis ea publicoꝝ ædificioꝝ & istrumentoꝝ architectos curatores tres habet & tria armẽtaria:aliud armoꝝ:aliud istrumẽtoꝝ:aliud frumẽti. frumẽtũ ne corrumpať chalcidica immixta præstat. huius rei utilitatem: i Mithridatico bello ostẽderũt. nã rege præter opinionem ingruẽte:cum. c. &. l. milibus hominum:& multo equitatu:& suburbanũ: & oppositũ mõtẽ occupante quẽ Adrastiæ uocãt:postea in iugũ quod urbi iminet traiciẽte:& terra marique pugnãte. Cyziceni quadrigẽtis nauibus cõtra oĩa restiterũt: ut prope etiam regẽ ipsum i cuniculo opprimerẽt cõtra effodientes. ille uero precauit. ac sese extra cuniculũ recepit. Tandẽ Lucullus Romanorum Impator quibusdã ad auxilium missis eos confirmauit. fuit etiã pestis adiumẽto: quam Rex nequaq̃ ualuit puidere: ueꝝ mi'tis amissis discessit. Romani ciuitatẽ honore prosecuti sunt: & adhuc libera ẽ: & agri multum habet. Aliud ab antiquo:aliud a Romanis additum. Nam ex

troadis regióe:ea habet:quæ transesapum sunt:zeliæ & adrastiæ campis
uicina. Ex Dascylinco lacu alia ipsi tenēt:alii Byzantii. Doliónas uero ac
Mygdonas uersus regionē multā habēt:& usque ad Mileropolitanum
& Apolloniaticū lacū:per quæ loca Rhyndacus fluit:ex Azanitide ortū
habēs:q assumptis ex ab rettana Mysia cū aliis:tū etiam mecesto: ab an/
chora abasitica i propontidē iuxta besbicū īsulā emittit. i hac Cyziceno
rū insula mons est arboribus plenus:noie Artaca: in fronte iacet parua
quædā insula eodē noie. ꝑpe est promontoriū:quod nigri appellat̃. id in
prætemauigatione est:e Cyzico priapū delatis Phrygiæ Epictetice azia
ni nacolia Cotyaiū Mydaiū & Doriliū urbes & cadi. q̃uis cados quidā
ad Mysiam dicūt ptinere. Mysiā i mediterranea ab olympina regione ī
pgamenā descendit:& in caici campos: quare iter Idā iacet atque exustā:
quā alii Mysiam:alii mæoniā uocant, supra Epictetū austrum uersus:est
maior Phrygia: quæ a sinistra Pisinuntē: a dextra Mæonas & Lydos &
Caras relinquit. i ea est Phrygia:quæ prætermontana dicit̃: & regio Pisi
diā uersus:& ea quæ amorio & eumeniæ & sinadæ proxima sūt. deide ē
Apamia:quæ cibotus dicit̃ & laodicea:quæ Phrygiaꝝ urbiū maxie sūt.
Has oppida circūstant. Aphrodisias collasse Themisoniū & Sanaus: A/
pollōie Metropolis. Itē ultra has Peltæ Tabeæ Eucarpia Lysias:præter/
montana regio iugū quoddā habet in mōte:quod ab ortu occasum uer/
sus extēdit̃. Huic utrinq; planicies magna subiacet: in qua urbes sunt a
septētrione Philomelium:ex altera pte Antiochia:iuxta Pisidiā:quæ par
tim ī campo iacet:partim colle quodā Romanoꝝ coloniā habet:hāc ma
gnetes habitarunt:qui iuxta Meādrū sunt Romani eā liberauere:a regi
bus occupatā:& Asiā quæ cis tauꝝ est:Eumeni dederunt. hic sacerdotiū
quoddā erat mensis arcei·quidē maximā sacroꝝ seruoꝝ & sacroꝝ locoꝝ
multitudinē habebat. sed post Amyntæ obitū euersum est ab iis:qui in
eius hæreditatē missi fuerāt, Sinnada urbs est non magna ante quā pla/
nicies iacet oleis consita. lx. fere stadioꝝ:ulterius est docimia uicus:& Sin
nadici lapidis:lapidici fodina:sic enim eū Romani appellāt: īdigne uero
docimitē & docimeā. uena in intio paruas glebas emittebat. nūc propter
maximos Romanoꝝ sumptus:columnæ integræ:& ingentes extrahūt̃.
& uarietate alabastritæ lapidi proxīæ. q̃re m̃lta huiusmodi onera ad ma
re deuehunt̃:& columnæ & lapideæ tabulæ: magnitudine ac pulchritu
dine admirabiles:Romā deferūt̃. Apamia īsigne emporiū est eius:quæ
ꝓptie Asia nomīat̃. secūdas post ephesum ferēs:ea cōmune italicorum
& græcoꝝ hospitiū est:ī Marsyæ hostiis sita:q āmis urbē mediā ꝑlabit̃:
ab ipsa oriū habēs:sed uehemēti ac prono flumīe ī sub urbanū delatus:
imittit ī Meandrū q iā orgā āmē accepit:p planiciem æqualem leniter ac

placide delapsum. Hic iā auctus Meāder ꝑ Phrygiā currit: postea Cari
am Lydiāque disterminat: ad cāpos qui meādri dicūt. ualde quidē flexu
osus: unde obliquitates oēs ab illo Meādri appellant. finiens uero apud
Cariā regionē secat: quā nūc Iones tenēt: & inter miletū prienēque egre
ditur. Incipit uero a Celenis: qui collis quidam est: In quo urbs. fuit eius
dem nominis. Hinc antiochus Soter homines transtulit ī eā: quæ nunc
Apamia dicit: & urbē appellauit de nomīe matris Apame: Artabazi fi/
liæ. quæ Seleuco nicatori nupta fuit: hoc ī loco de olympo marsiaq; cōfi
cta est fabula: & de contēnōe quā Marsyas Cū Apolline habuit; īminet
lacus quidā qui calamū gignit: ad tibiaꝝ linguas idoneum ab eo dicunt
Marsyæ ac Meandri fontes emanare. Laodicea cū prius parua esset: æta/
te nostra & patrū nostroꝝ maximū cœpit augmētū: quāq̄ ab obsidione
Mithridatis eupatoris ad modū labefacta: nā loci uirtus: & ciues quidā
fortunati ualde eā magnificarūt. primū Hiero qui hæreditatē populo di
misit: supra duo milia talētoꝝ: & multis donis ciuitatē exornauit: postea
Zeno orator. & Polemo eius filius qui ob ꝓbitatē regnū meruit: ꝓtius
Antonio: postea Augusto cæsare concedēte; loca laodiceæ proxima: oues
optimas ferūt: nō modo ī mollicie lanæ: qua millesias præstāt. sed ī colo
re ex quibus coraces maximū ꝓuētū capiunt: quēadmodū a colore eius
dē nominis qui colossem ꝓpe habitāt. Hoc ī loco Caper: & Lycus ī Me/
andrū influūt: īgens flumē: a quo Laodicea Lyco ꝓxima nominat: mons
urbi īminet nomine Cadmus: ex quo Lycus fluit: & alius eodē noīe quo
mōs appellat: hic plurimū sub terrā delapsus: postea erūpēs: in idē īflu/
it: ī quod alia flumīa ex quo simul regionē ualde cauernosam & quassa/
bilē esse ostēderūt. Nā Laodicea: & proxima ei regio: plurimū terræmo/
tibus concutit. Carura Phrygiæ cariæq; cōfiniū ē. Hic uicus diuersoria
habet: & feruētes aquas: alias in Meādrū exeuntes: alias ultra fluminis ri
pā. Narrāt Leonē aliquādo cū magna mulieꝝ caterua: ī diuersorio hospi
tatum: nocte facto terræmotu: cū omnibus periisse. nā tota fere regio cir
ca Meandrū a terræmotibus quattitur: & aquæ & ignis ductibus ꝑfora/
tur: usq; in mediterraneā. eiusmodi habitus regionis a cāpis īcipiēs usq;
ī Catōia ꝑtēdit. ea ē regio circa Hierapolim & Cataca Nysaidis: & Ma/
gnesiā & Myūtē. nā terra resoluta ē: & putris & salsugīe plena: & facile
igni corrumpit: ꝓpterea fortasse Meāder flexuosus ē: qm̄ alueus mltas
recipit mutationes & multū limum deducēs: modo huic modo illi ripæ
adiicit. Pelagus uero fluctuū ui illū extrudit. unde prienē quæ prius ad
mare erat: facta limi aggestione mediterraneā fecit: ad stadia. cc. l. exusta
quoque quā Lydi ac Mysi obtinēt: idcirco hanc appellationē sortita est:
urbs etiā Philadelphia apd' eā minīe fideles ꝑietes habet: sed quotidie

concutiunt & pandunt. Illi itenti terræmotus præcauet: semper architecturas aliquas cõtra extruẽtes. Apamia inter cæteras urbes ante mithridaticum bellum sæpe fuit cõcussa. Rex uero cũ urbẽ euersam uideret: ut repararetur. c. talenta exhibuit. Dicunt Alexãdri quoque tẽpore similia contigisse: quare nõ immerito apud eos Neptũnus colit̃: q̃q̃ mediterranei sint: addunt etiã a Caleno Neptunni filio ex Celeno una danaidum procreato: urbẽ sic appellatã: uel ꝓpter lapidem atque nigredinẽ ab exustione prouenirẽ: q̃ uero de Sipylo & eius euersione memorãtur: nõ debent fabula existimari. nã & magnesiã quæ sub eo est nuper terræmotus deiecerũt. & Sardos & alias clarissimas urbes labefactarũt. princeps uero pecunia data: ea restituit queãdmodũ prius in calamitate trallianis facta. cũ gymnasium & aliæ urbis partes corruissent. pater eius & his & laodicensibus dederat. Audire est ex ãtiquis scriptoribus. qualia Xãthus Lydiaꝶ reꝶ scriptor referat. cõmemorans quas mutationes sæpe hæc regio habuerit: de quibus ĩ superioribus fecimus mẽtionẽ: hoc ĩ loco Typhonis casum fabulant̃: & Arimos & hãc exustã dicũt: nec dubitãt quæ iter meandrũ ac Lydos sunt: oĩa eiusmodi suspicari: tũ propter lacuũ ac fluminũ mĩtitudinẽ: tum etiã propter multiplices terræ cauernas: lacus uero qui inter Laodiceã ẽ & Apamiã: cũ Pelagi magnitudinẽ habeat: cenosam & subterrætrãtẽ exhalationẽ emittit: Dicũt pœnã esse: si quis locũ meandro permutet: fluminis angulos circũferiẽdo: qui deprehensi fuerint: damnũ expotatoriis uectigalibus persoluunt. Inter laodiceã atque Carutã tẽplũ est mensis cari appellatum in maxima ueneratione: ætate nostra maxima medicoꝶ schola: Ibi a Zeuxide constructa ẽ: & postea ab Alexandro Philalethe: queãdmodũ tẽpore patrũ nostroꝶ erasistratiorũ schola Smyrnæ ab Icesio: nũc nihil tale fit (nominant̃ præterea quædam Phrygiæ nationes quæ nunc nusq̃ extant: quemadmodum berecyntes unde Alcmam dicit.

Phrygium cerbesiumque cecinit modum:

Et fossa quædã cerbesia dicit̃: quæ perniciosas exhalationes habet quæ quidem ostenditur: homines uero non amplius cerbesii dicuntur. Aeschilus hæc ĩ Niobe confundit.

Illa enim recordari se ait sortioꝶ Tantali.

Quis in Idæo saxo Iouis patrii ara est. Item

Sipylon Idæam per humum. Tantalus quoque dicit.

Sero atua: duodecim dierum iter:

Berecyntiæ loca: ubi Adrastiæ solum

Idæque: totum rugitu atque mugitibus sonat.

Ertiusdecimus Asiæ liber reliqua propontidis continet: inferius a Cyzico incipiēs: & totam deinceps consequētē orā. & siquæ insulæ sunt: præsertim circa troiam immoratur: q̄q̄ deserta sit: propter loci claritatem: & uulgatam belli famam.

Actenus de Phrygia definitum sit: nūc i ꝓpontidē redeūtes & i orā: quæ post esapū est: eundē peragrationis ordinē seruemus. Huius oræ prima ē troas: fama quidē ꝓcelebris: quæ q̄q̄ diruta sit ac deserta: plurima tamē de ea sūt dicēda: licet nō quæcūq: sed ad hæc exhortatiōe: & uenia opus est: ut q nos legerit: nō magis nobis causam ꝓlixitatis tribuāt: q̄ iis q res āntiquas & claras nosse cupiūt: quā ꝓlixitatē: tū græcoꝝ & barbaroꝝ multitudo auget: q regionē hāc icoluerūt: tū scriptores qui eisdē de rebus nō eadē ꝓscripsere: quoꝝ in primis ē Homerus: q de multis coniectādi causam præbet. opus ē itaq: ut & huius & alioꝝ dicta transigamus: si prius locoꝝ naturā summatim descripserimus. Nā a Cyzicena regione: & locis Esapo & Granico uicinis: usq: Abydū: & Sestum ꝓpontidis orā esse cōtigit: ex Abydo uero lectū usq & lii: & Tenedi & Troianæ Alexandriæ regionē. His omnibus Ida iminet: lectū usque descendens: a quo usque i Caicū flumen est Assus & Adramytiū & Aparneus & pitana & Elaiticus sinus: qbus omibus lesbioꝝ insula ex aduerso cōsurgit. deīde Cumanus ager: usq: ad hermū & phocēses: quod Ionice initiū est: & eolidis terminus: quæ loca cū huiusmodi sint: poeta dicit troianos præcipue ab Esapo & ea regione: quæ nunc Cyzicena est: iperasse usq: ad Caicū flumē: per principatus in octo uel nouem partes diuisos. Cæteroꝝ uero multitudo qui auxilium tulere iter socios adnumeratur. At posteriores illoꝝ fines dicūt: & uariis nominibus partitiōes mlitas cōficiunt. Sed maxime græcoꝝ coloniæ dicendi copiā præbuerūt. Ionia uero nō multū: cū a Troade plurimū absit. Aeolis aūt omnino per totam enim dispsa ē a Cyziceno agro usq: ad Caicū: & plus etiā regionis occupauit: inter caicū atq: hermū. Quattuor enim seculis aeoliā coloniā Ioniça dicūt ātiqorē: moras. n. & longiora tēpora suscepisse atque orestē classi iperasse: quo i arcadia mortuo: Pēthilū eius filiū successisse. & usq: in thraciā ꝓcessisse ānis. lx. post troiā: quo tēpore Heraclide i Pelopōnesū redierūt. Deīde Archelaū illius filiū: cū æolica classe circa Dascyliū traiecisse: i eā quæ nunc Cyzicena nomiat. Grā uero filiū eius iuniorē usque ad granicū flumen ꝓgressum: & meliore apparatu: cū maiore exercitus pre: i lesbū trāsmisisse atq: eā occupasse. Clebā Dori filiū: & Malaū: q & ipsi ab Agamēnone ꝓfecti erāt: eodē tēpore exercitum contraxisse: quo

penthilum: sed Penthili classem trāsitum ex Thracia ī Asiam anticipasse. Hos uero circa Locrensem agrū: & Phricium montem: multum temporis contriuisse: postea transgressos Cumā condidisse: quæ Phricionia a locrorum monte dicta est: sed cum Aeoles dispersi essent per totā regionem: quam diximus a poeta troianam appellari: quidam ex posterioribus totā Aeolida uocauerunt: quidam partē & troiam: alii totam: alii partem eius. quo fit: ut nihil omnino inter se conueniant. mox enim in locis ꝑpontidis Homerus ab Esapo troadis initium facit. Eudoxus iā eā contrahit a Priapo incipiēs: & Artaca qui locus in Cyziceno᷑ īsula situs: ad uersus Priapū consurgit. Damastes magis eā contrahit a pario initiū faciens: nā is lectum usque ꝑgredit᷑: alii uero aliter charo lampsacenus alia ccc. stadia adimit: a præzio īcipiens: nā totidem præziū abest a pario: atque Adramytiū usque ꝑgredit᷑. Scylax Caryādeus ab Abydo incipit: eodē modo etiā Aeolida. Ephorus dicit: ex Abydo Cumā usque. alii uero aliter sed Idae situs pulcherrime describit eam: quæ uero troia dicitur: qui mons altissimus est: & ad occidentē spectat: & mare quod ibi est: paulu lum ad septētrionē atque orā eam conuersus. ea ab angustiis Abydi usque ad esapum: & Cyzicenū agrum ad ꝑpontidem ptinet. Occidentale autē mare est Hellespontus: in quo egeū pelagus ē. Ida cū multipes sit: in scolopendre modum his ultimis terminatur: ꝑmontorio quod circa Zeliā est: & eo quod lectum appellat᷑: quorum alternm finit in mediterraneam paulo supra Cyzicenum agrum. nam nunc zelia Cyzicenorū est: lectum uero in egeum pelagus descendit: iti præternauigatione sitū: quæ in lesbum fit: ut.

Venimus in plenā uenatu: & fontibus idā:

Lecton ubi: primū egressi: maria alta relinquūt.

Nam proprie poeta lectū dixit. lectū enī ad idā ptinet: & primus e mari exitus ibi fit: iti idam ascendentibus. Recte & fontibus plenam dixit. nā hac in parte mons aquis abundat: quod fluminū multitudo declarat: a montibus idæis in mare ꝑfluentium: ut septem Rhesi uada & reliqua quæ & ille cōmemorat: & a nobis sunt inspicienda. Extremos autē montis pedes utrinque lectū spectat: atque etiā zeliā. montana horū cacumia summus Gargarus disterminat: nā Gargarus in superioribus nunc idæ partibus ostēditur. locus a quo gargara dicunt᷑ æolica ciuitas. Quare ea inter zeliam lectumque prima sunt. a propontide incipiētibus: quæ usque ad Abydi angustias tendunt. deinde ex ea quæ a propōtide lectum usque. Sed lectū deflectēti ingens sinus diffunditur quem & ida efficit. a lecto cōtinētē uersus secedens: & cane quod promontorium ex altera parte lecto opponitur. Hunc alii idæū sinum: alii Adramytinum uocāt:

ico sunt Aeolicæ urbes(ut dixius)usq; ad hermi hostia:i supioribus esi dictū est:quod e Byzantio septētrionē uersus nauigānbus:recta nauiga/tio primo est Sestū & Abydū p mediā propōtidē:postea est Asiæ ora:us que in cariā. Hac itaque seruata opus est:ut consequētiū argumētū audi amus:& si quos sinus in ora dicemus:necesse est etiā:ut sciamus promō toria:quæ ipsos efficiunt:in eadē linea sita esse:tāq in aliquo meredianc. quare qui hæc rerū curā habēt ex iis quæ a poeta dicuntur aliquid plus coniectant.totā scilicet hanc orā sub troianis fuisse in nouē principatus diuisam.& sub priamo in bello troiano constitutā & troiam appellatam: quod ex singulis notum ē.nā achillis socii urbiū debellatores cum uide/rint initio Ilienses exterius bellū gerere circūuicina sunt aggressi.
Bissenas curuis euerti nauibus urbes,
Per troiā undenas terræstri marte subegi.
Troiā uocat continētē quæ uastabat: nā inter cætera uastata sunt: quæ lesbo erāt opposita:ut Thebæ Lyrnessus & pedasus:quæ Lelegū erat:& Eurypyli regio:filii Telephi:Vnde
Ipse Neoptolemus ferro traiecit acuto
Magnanimū Heroa Eurypylū quē Telephus olim
Progenuit:multi circū cecidere sodales.
Hæc itaq; uastata dicit:atque lesbū ipsam.
Quū lesbum instructā cœpisti mœnibus urbē. Et illud
Lyrnessum atque ipsum populatus pedason Et illud
Lyrnessum & magnæ populatus mœnia thebæ:
Et lyrnesso quidē briseis capta fuit: Vt illud
Hanc e Lyrnesso excipit. In cuius captiuitate Mynetē & Epistro phum.cecidisse dicit:quod briseis Patroclū lugēs declarat.
Nec me dure meū uoluisti flere maritū
Quē celer e uita quondā submouit Achilles.
Funditus euersa diuini sede Mynetis.
Nā cū diuini Mynetis sedē dicit:Lyrnessum significat:ut ei subiectā:at que eum ibi pugnādo cecidisse.ex Theba uero capta fuit:ut chryseis
Nos Thebā aduecti sacrā eetionis ad urbē.
Ex aduectis eo dicit etiā Chryseida.illud aūt non ita intelligendū putāt ut iacet Tu patris i laribus Priami ad troiam:ast ego Thebis:
Andromache magno quōdā genita eetione:
Qui cinctam siluis habitabat Hypoplacon.atq;
Ductor Hypoplaciā thebā cilicasq; tenebat. Secundus itaq; troū pri/cipatus hic est:post eum qui mynetis erat.illud quoque his cōgruit:qd ab andromacha dicitur

Hei mihi:quo fato trahimur nunc Hector:uterq;
Tu patris in laribus Priami ad troiam: ast ego thebis.
immo per trāſpoſitionē uterq; ex troia:ſed
Tu patris in laribus Priami:aſt ego thebis.
Tertius principatus eſt lelegum:& ipſe troianus:ut maximus alter
Sub cuius lelegū populi dictione tenētur:e cuius filia Priamus lycaonē
& Polidoꝝ genuit:q i dinūeratiōe ſub Hectore cōſtituti: troes dicūt:ut
Hector itē troas galea præſignis agebat
Cæteri uero ſub Aenea erant. Vt.
Dardanios agit Anchiſæ pulcherrima proles.
qui etiam troas erāt:unde Homerus ſic inquit:
Magnanimum Aenea Dux conſultiſſime troū
Lycii uero ſub Pandaro erāt:quos etiam troas appellat: Vt
Quiq; colū zeliā extremæ radice ſub idæ:
Aphnii:ab Eſapo potātes flumine:troes
Dura Lycaonides in prœlia pandarus egit.
Hic ſextus eſt principatus. nam qui inter Eſapum: Abydumque ſunt:
troes dicuntur.
Abydēſia enim ſub aſio ponuntur: Vt
Et qui precoten atq; ipſum praction:& qui
Claram Seſton habēt:& Abydū:& dian Ariſtā.
Aſius Hyrtacides dux horum. Priami quoq; filius paternas equas Aby
di paſcebat: Vt
Ille nothū Priami tranſfixit Democontem
Pernices qui nuper equas paſcebat Abydi.
Et Hicetaonis filius:apd̄ percotē boues paſcebat:nec ipſe alienas: Vt
Atq; Hicetaoniden primo alloquitur Menalippū:
Flexipedū percote cuſtodē armētorum.
Quare hæc regio & conſequēs Adraſtiā uſq;: troas uocarūt.nā duo filii
Meropis Percoſii ei imperabant. Abydo igit̄ Adraſtiā uſq; troes erant:
bifariam tamē diuiſi nam alii ſub Aſio erāt:alii ſub Meropis filiis:quē/
admodū & Cilicum regio dux ē nam altera thebaica ē: altera lyrneſſia:
poſtq̄ de ea dicetur:quæ poſt lyrneſſum ē:Eurypylo ſubdita:quod autē
omnibus his Priamus imperaret: Achillis uerba manifeſte declarāt.
Ante tuas noramus opes:ſpatioſaque regna.
Quæ felix pariter leſbos complectitur:& quæ
Compræhendit Phrygiæ tellus:ac Helleſpontus.
Tunc quidem hæc erant:poſtea uariæ mutationes ſunt conſecutæ.nam
circa Cyzicum Phryges habitauere: practiū uſq; circa Abydū thraces:
F iiii

ante utrosque bebryces:ac Driopes:consequentia Treres habuerunt at que hi thraces. Thebæ campũ Lydi:qui tunc Meones erãt.ex Mysis aũt ii:qui superfuerũt Teuthrãn & Telepho subditi. Cũ itaque poeta æoli cã regionẽ & troiam i unum componat.Cum æoles totam oram ab her mo usq; Cyzicum occupauerint:atq; urbes condiderint: nec nos absur/ de faciemus:si eam quæ nunc proprie æolis appellatur:ab hermo usq; le ctum:& consequentia usque ad Esapũ in idem cõgeramus.Nã cum sin/ gula pertractabimus:rursum eas secernemus. & iis quæ nunc sunt eam conferemus:quæ a poeta & ab aliis dicũtur.post Cyzicenorum urbem & esapum ẽ troadis initium:secundum Homeri descriptiõem: nam de ea sic inquit.

Quique colunt zeliam:extremæ radice sub Idæ:
Aphnii:ab esapo:potantes flumine:troes.
Duxit Lycaonides in prœlia pandarus egit.

Aph... Hos quidẽ lycios uocauit.Aphnios uero ab aphnitico lacu dici putant. nã & Dascyliticus lacus ita dicitur.zelia in extrema idæ prætermontana est:distãs a cyzico stadiis cẽtum & nonaginta a proximo mari:ad quod Esapus emittit.ad stadia.lxxx.Ea uero quæ secundum orã sunt post esa/ pum:cõtinuo partitur i hunc modum.

Qui cãpos Adrastiæ habẽt:necnõ & apesum:
Qui pytiã tyriæq; colunt iuga maxima terræ
His indutra preest Adrastus & amphius arma:
Pignora percosi meropis duo cara parentis.

Hæc loca zeliæ subiacẽt.habent autẽ Cyziceni & priapeni usque in ma ritimã oram.Circa zeliam est tarsius amnis qui eadẽ uia.xx. locis transi/ tur:quemadmodum is: de quo poeta dixit & septem Rhesi uada: qui a nicomedia niceam fertur.xxiiii. Scarthon ex pholoe in hiliensem agrũ. xx.multis uero is qui ex coscinis Alabanda:qui ex tyanis fluit p taurũ defert.lxxv.ultra esapi hostia ad stadia fere est cumulus quidam in quo Memnonis sepulchrum ostendit eius qui Tithoni filius fuit: ei proximus est mẽnonis uicus: inter esapũ priapũque granicus fluit magna ex pte p Adrastiæ cãpos.ubi Alexãder Darii satrapas prœlio superauit: totamq; regionẽ cœpit.quæ iter taurũ erat & Euphratem.ad grãicũ urbs fuit no/ mine Sidina:quæ regionẽ multã eodẽ noĩe habuit.nũc diruta ẽ.i Cyzi/ ceni & priapeni agri cõfinio harpagia fuit:locus unde raptũ dicũt Gany medem alii circa dardanium pmontorium id contigisse arbitrãtur.pro pe dardaniã.Priapus portus ẽ:& urbs ad mare sita.Hãc alii cõditã uolũt a mylesiis:qui & Abydum & Proconnesum eodẽ tẽpore incoluerũt.alii a Cyzicẽis & nomẽ habet a priapo:q apd' eos colit'.siue ex horneis quæ

apud Corinthū sunt id acceperint:siue liberi patris ac Nymphæ filius dicatur:homines profecto ad eum colendū moti sunt:nā hæc regio & finitima pariana & lampsacena uineis abundat.unde Xerxes lampsacum Themistodi in uinū dedit. hic a iunioribus in deum habitus est. Nam Hesiodus priapū nō nouit.& Orthane & Conisalo & Thychoni:& eiusmodi atheniēsium diis persimilis est.Regio hæc consuetudine quadam Adrastia uocabat:& Adrastiæ campus: duobus eni modis dicitur sicut Theba & thebæ cāpus & Mygdonia & Mygdoniæ campus: Callisthenes dicit ab Adrasto rege qui primus nemesis tēplum ædificauit Adrastiā uocitatā.Hæc ciuitas inter priapū est:atque parium & subiectū cāpū eodē nomine haber in quo Apollinis Actei & Dianæ oraculū fuit iuxta pycatā delubro diruto:omnis ea structura & lapides patiū sunt trāslati: ubi ara ædificara est.Hermocreontis opus: & magnitudine & pulchritudine memorabile:oraculū omnio deletū est.quēadmodū & zeliēse:quare hoc in loco nullū nec Adrastiæ nec Nemesis tēplum extat. circa Cyzicū uero Adrastiæ delubrū est:de qua sic Antimachus inquit.

Est dea quā Nemesim dicūt:dea magna potensque:
Quæ bona cælestū concessu cuncta deoꝝ
Possidet:huic primus sacratā condidit aram
Fluminis esapi gelidas Adrastus ad undas.
Atque ibi nunc colitur:seruatque Adrastia nomen:

¶Parium ciuitas est iuxta mare: quæ maiorem portum habet q̄ Priapus: ex ea aucta:nam Pariani attalicis obsequentes:sub quibus est ager priapensis:multum ex horum regione absciderunt:permittentibus quidem illis.¶Hoc in loco finxerunt Anguigenas cognationem quandam cum serpentibus habere: proditum est enim mares serpentūm morsibus remedio esse:si eos continuo attigerint: quemadmodum incantatores. ac primo liuorem transferre:postea tumorem ac dolorem sedare.Gētis huius auctorem tradunt Heroem quendam:ex serpente immutatum: qui fortasse unus aliquis fuit ex libycis psillis:uis autem ea aliquandiu in genus permansit. parium mylesii & erythrei & parii condidere.¶Pyria est apud pytiuntem pariane regionis:& montem pytium imminentem habet.Ea īter parium iacet ac priapū: iuxta linum qui locus ad mare ē:ubi cochlie Lynusii appellati optimi omnium capiuntur.¶e pario priapum naviganti:est antiqua proconnesus: & noua quæ ciuitatem habet & albi lapidis uenam magnam: & apprime laudatam. Vnde Cyzicena opera circūstātium ciuitatum pulcherrima:ex hoc lapide fiunt.Hinc fuit Aristeus carminum poeta:quæ Arimaspia dicuntur.uir facundie blanditiis uehemēs:si q̄s alius.Rheæ mōtē:alii eos putāt: q̄ circa Pirossū sūt:quos

Cyziceni habēt zeliæ uicinos.i his thera est primo lydoꝝ regia:postea ꝑsarum nonnulli collē quēdā ostendunt stadiis.xl. a lampsaco distātē: in quo templum est matri deoꝝ sacrum:quod Rheæ dicit̃ lampsacus insignis urbs est ad mare sita: quæ portum optimum habet:ea adhuc optīe perstat queēadmodum Abydus: a qua distat ad centū &.lxx. stadia: prius autē pityusa uocabat̃:quemadmodū de Chio dicunt.in penisula opidū est Callipolis quod in littore iacet ad Asiam exposito : nō procul a lampsaco:ut ab ea non plus q̄.xl.stadiis absit:inter lampsacū atque parium. Pesus urbs fuit:& flumē.urbe diruta iam pesini lampsacum migrauere:cum & ipsi milesioꝝ coloni essent:queēadmodum lampsaceni.poeta dupliciter eos protulit: & addita prima syllaba: ut necnon & apesum & detracta ut

Diues opum uariaꝝ habitabat mœnia pesi.

Et adhuc flumē ita uocat̃.ultra lampsacū i eius mediterraneæ sunt colone milesioꝝ. Aliæ sunt ad exterius Hellespontí mare: stadiis cētū &.xl. ab Ilao distātes.e quibus Cygnū dicūt.Anaximenes tradit i erithrea & i phocide & in thessalia colonas dici:i pariano etiā agro ē Idiocolona:i lampsaceno locus ē.uineis cōsitus qui gergithiū appellat̃. Fuit etiam ciuitas gergitha a gergithis dicta:quæ in cumano agro erat.Ibi enim ciuitas fuit pluraliter & fœminie dicta gergithes ūde fuit Cephalo gergithius.adhuc locus i cumano ostēditur gergithiū apd̄ larissam.Ex pario fuit Neoptolemus cognomēto Glossographus uir memoratu dignus.E lāpsaco fuit Charon reꝝ conscriptor:& adimātus & Anaximenes orator & Metrodorus Epicuri sodalis. Atqui Epicurus ipse quodāmodo lāpsacenus fuit:diu lāpsaci uersatus.atq; leontei & Idomenei amicicia usus: qui primi erāt in ea ciuitate.Ex hoc loco Agrippa leonē qui corruerat trāstulit: Lysippi opus eūq; collocauit in luco qui iter lacū ē & Euripū.post lāpsacum est Abydus:& intermedia loca scilicet lampsacenus ager & pariani pars:quæ poeta sic comprehendit. Nam hæ urbes troianis temporibus nondum erant.

Et qui pērcoten atq; ipsum practiōn:& qui
Claram Seston habent: & Abydum & Dian arisbam.
Asius Hyrtacides dux horum uenit Arisba.
Magnanimis aduectus equis:Seleentis ab amne.

Quod cum ita dicat : uidetur significare arisbam regiam esse asii: unde eum profectum dicit : si uenit arisba seleentis ab amne: quæ loca adeo sunt obscura: ut de eis historici non conueniant: nisi quod circa Abydū sunt & lampsacum & parium & quod antique per cote nomen immutatum est.ex fluminibus autem poeta dicit seleentē apud Aribam fluere:

ſiquidem Aſius Ariſba uenit: & ſeleentis ab amne. Practius amnis eſt urbs ipſa nõ reperitur:ut nõnulli putauerũt. Is inter Abydum & lãpſa/cum fluit. Qu n autem Praction ait de flumine accipiendum eſt:quem admodum Et illud.

Et qui præclaꝝ cepheſi flumẽ habebãt. Et illud.

Partheniũ circa fluuiũ qui tecta tenebãt.

In leſto ciuitas fuit Aariſba. cuius agrũ methymnei habẽt. Eſt etiã fluui/us qdã Ariſbus ĩ thracia(ut dictũ eſt)prope quẽ cebrini thraces habitãt. Multa enim apud troes & thraces eiſdẽ nominibus appellantur. ut Scei thraces quidã: & Sœus amnis & Sceus murus & Sceæ troianæ portæ. Itẽ xanthu thraces & xãthus troiæ fluuius: Ariſbus quoque ĩ hebrũ ĩmit tit. Ariſba troiæ ciuitas ẽ: Itẽ rheſus apud troiã fluuit. rheſus etiã thracũ rex fuit. itẽ alter Aſius apud Homeꝝ inuenitur.

Aſius hic & auunculus erat domitoris equorũ

Hectoris atque Hecubæ frater: natuſque Dymãtis:

Sãgariũ phrygiæ campos habitãtis ad amnẽ.

¶Abydũ mileſii cõdidere. Gyge Lydoꝝ rege permittẽte. Nã ea loca & to/ta troas ſub illo erat: atque promõtoriũ quoddã iuxta dardanum gygas appellatur: id ĩ ore ꝓpontidis iacet: & Helleſponti a Lãpſaco & Ilio æqua li ſpatio diſtãs: ad ſtadia centum &. lxx. ¶Hoc in loco eſt illud ſeptẽ ſtadi/um mare quod Aſiã dirimit ab Europa a Xerxe ponte iunctũ. promon/torium ipſum propter figurã cherõneſus appellatur quæ ubi pons iun/ctus eſt: anguſtias facit. pons Abydo obiacet. Seſtus cheronneſiarum ci/uitatũ optima eſt: quæ propter uicinitatẽ ſub eodem præfecto cõſtituta erat: cũ præfecturæ nondum continẽtibus diſtinguerentur. ¶Abydus ac Seſtus ad ſtadia. xxx. inter ſe diſtant: a portu in portũ pontis locus ẽ pau lulum ab urbibus digredienti. Abydo quidẽ propontidem uerſus. Se/ſto uero in eius aduerſum Apud Seſtũ loçus quidã Apobathra nomia/tur: ad quem ratis iuncta fuit. Seſtus autẽ eſt interius: propontidem uer ſus a dextra pte fluxus: qui ab ea fertur. quapropter facilius e Seſto na/uigatur: ad iunonis turrim. ſiquis paululum deflectat: atque inde ſoluat. Cũ fluxus ibi ad trãſitũ adminiculetꝰ: ex Abydo uero tranſeũtibus ĩ con traria præternauigãdũ ẽ circiter octo ſtadia ad turrim q̃ndã Seſto oppo/ſitã. poſtea ĩ obliquũ eũdũ ẽ: & neq̃quã aduerſus fluxũ nauigãdũ. ¶Thra/ces poſt res troianas: Abydũ habitauere: deĩde mileſii. Sed quum urbes circa propontidẽ a Dario Xerxis patre concremarẽtur. Abydus etiã cala mitatis eius particeps fuit. Nã poſt reditũ e Scythia: intelligẽs nomadas aduerſus ſe tranſitum parate: ad ea ulciſcenda: quæ perpeſſi fuerant: ue/ritus ne urbes exercitui trãſitũ præberẽt eas cõcremauit ũde ad cæteras

mutationes & tempora:hæc etiã confundendorum locorũ causa accessit.
De Sesto ac tota cheronneso tunc diximus cum de thracia tractaremus
Theopompus ait Sestum paruam quidem esse: sed bene munitam: &
duorum iugerum crure ad portum coniunctã. unde propter hæc & pro
pter fluxum aditus dominam esse abydeorum regioni in troade Ascy/
ra imminent:quæ nunc abydeorum sunt:urbs diruta. ea prius per sese
erat:& auri metalla habebat. Quæ nunc perrara sunt:utpote consumpta
quemadmodum ea quæ in Tmolo:& circa pactolum erant. Dicũt Aby
dum ab esapo distare ad septingenta stadia:recta autem nauigatiõe pau
ciora Iliensia extra Abydum sunt:tum cætera maritima lectum usque.
tum etiam quæ ĩ troiano iacẽt cãpo:& idæ prætermõtana Aeneæ subdi/
ta quã poeta duobus modis nominat:ĩterdum ita dicens.
Dardanios ait anchisæ pulcherrima proles.
Dardanios uocãs:ĩterdum dardanos:ut
Et troes simul & lycii tum dardana pubes.
Verisimile autem est:hoc ĩ loco eam fuisse:quam poeta dardaniã uocat:
ut Nubigena primũ satus ab Ioue dardanus ipsam
Dardaniam posuit.
Nunc uero ne urbis quidem uestigium usq̃ apparet. Plato post diluui/
um tria uiuendi genera putat constituta. primum in ipsis montium ca/
cuminibus:simplex & agreste eorum qui aquas formidant:quæ in cam/
pis solent abundare. Secundum in ipsis montium radicibus eorum qui
iam audent:maxime quum campi iam arescere cœpissent. Tertium in
campis. Dicet aliquis & quartum & quĩtum & fortasse plura. Postremũ
uero in ora maritima & ĩ ĩsulis iã metu omni amoto:nã magis & minus
audere ad mare accedere multas uitæ & morũ differentias efficiet: & ut
boni illi & agrestẽs miriorem quodammodo uitæ modum secundorũ
subeunt:sic est quædam præter hos differentia rusticorum hominum &
semirusticorum & ciuilium:a quibus iam nomina paulatim immutata ĩ
optimum & urbanum uitæ genus desierunt:secundũ mutationẽ morũ
in melius factã præter locorum & uitæ diuersitates. Has itaque differen
tias Plato dicit a poeta descripras:nã primũ uiuendi exẽplum Cyclopas
ponit:qui fructibus sponte nascentibus utebantur: & montiũ cacumina
in speluncis habitabãt:de quibus sic ait.
Omnia per sese nullo nascuntur aratro.
Nõ fora:nõ causas norunt:nõ sancta senatus
Iura:sed ĩ celsis habitãtes mõtibus:antra
Et puer & magnis de rebus iudicat uxor.
Secundæ ciuilitatis exemplũ Dardanũ ponit: qui

Dardaniam posuit: quoniam nondum ilion esset
In campo: sed adhuc idæ montana tenerent.
Protinus illa fuit multis habitantibus aucta.

¶Tertiæ exemplum Ilum ponit quē ilii cōditorem tradūt. Vnde par est
eum in medio campo sepultum esse: quoniam prior ausus est in campis
habitare: unde illud est. hi uererē ad tumulū: atq; Ili monumēta ruebāt:
Dardanii medium qua campus Erineon ambit.

Sed nec hic omnino ausus est: nā nec ibi urbē condidit: ubi nūc est. sed
xxx. fere stadiis superius ad orientē idā & dardaniā uersus: iuxta eum q
nūc ilie͞siū uicus dicitur. Noui iliēses gloriæ cupidi cū uellēt hāc esse an
tiquā urbē coniectādi causam præbuerūt: ex Homeri poesi. Hæc enim
non uidet ea esse: quæ ab Homero describit. Sūt alii qui scripserunt ur
bē hanc multa loca mutasse: postremo hic constitisse. idque ex oraculo.
Tales itaque mutationes quæ tūc in iferioribus ptibus contigerūt ciuili
tatū & uiuēdi differentias efficere arbitror. Sed de his alias. ¶Taodē ilien
sium qui nunc sūt urbē: uicū esse dicūt: qui Palladis tēplū habet. idque
paruum ac tenue. Alexandrū uero quū ex uictoria rediret apd' granicū
habita: templū donis exornasse atq; urbē appellasse: & ut ædificiis repa/
raret: curatoribus mandasse: & liberā & īmunem censuisse. postea suba/
ctis persis humanissimam epistolā misisse. ī qua se eā magnificatur; pol/
licebat' & insigne tēplum conditurum & sacrū certamē institutur; ¶post
eius obitū Lysimachus urbis cura suscepta: delubr; construxit & murū
circūduxit: & uicinas & ātiquas urbes in eā habitatū deduxit: quæ iā erāt
labefactatæ. ¶is etiā Alexādriā curauit: quæ iā ab Antigono habitata erat:
& ātigonia appellata: noīe tamē īmutato. Pium enim uisum ē Alexādri
successoribus: ut prius de noīe illius urbes conderēt: postea de suo ea q/
dē permansit & aucta est: nūc quoq; Romaoor; coloniā accepit. & inter
claras putat': & qd' nunc Iliū ē: uicus erat in urbis modū: quū primū Ro
mani asiā ingressi Antiochū magnū eiecerūt ex ea regione: quæ ītra tau
rū est. ¶Demetrius Scepsius refert: cū adolescens adhuc in eā urbē pegri/
naret': adeo neglectā uidisse: ut ne cochilia qdē tecta haberet. ¶Agesianax
scribit Gallos ex Europa trangressos: io urbē ascēdisse: tutelæ gratia: sed
quum eā sine mœnibus comperissent: ilico reliquisse. postea multum re
parata ē. ¶Deīde rursum Romāi qui cū fimbria erāt eā labefactarūt obsi
diōe captā: ī bello aduersū Mithridatē gesto: nā tūc fimbria q̄stor missus
ē cū Valerio Flacco cōsule: bellū aduersum Mithridatem aggrediente.
Ille mota seditione: & cōsulæ a se ī Bithynia īterēpto: exercitu potitus ē:
pgressusq; iliū quū ilienses eū (utpote latronē) non susciperēt: admototo
ad urbē exercitu: undecimo die eā cœpit. Cui glorianti quod quā urbē

Agamēnon.x.āno uix cœpit: cum mille nauium classem & uniuersam græciā secū haberet: ipse eam undecimo die cœpisset: respōdit quidam ex iliensibus:nō enim Hectot aderat:qui ꝓ ciuitate pugnaret. Sed quū Sylla aduērasset hūc sustulit:Mithridate conditionibus quibusdam do mū remisso. Iliēses uero multis beneficiis solatus est;Aetate nostra Diuus cæsar maximā de iis curā suscepit:Alexandrū æmulatus: nā ille ut cognationē inouaret ad eos curādos impulsus est simul quia Homeri studiosus fuit:unde etiā Homerice poeseos emendatio quædā fert̄:quæ ex Alexādri ferula dicit̄ cū Callisthene & Anaxarcho.Is enim quædam adnotauit quæ postea in ferulā coniecit:quā in persica gaza inuenerat sumptuose instructā.Homeri itaque studio & æacidaꝝ cognatione:qui Molossis īperarūt apd̄ quos etiā dicūt Andromachā regnasse Hectoris uxorē:Alexāder erga iliēses magnopere erat affectus:Cæsar uero quia & Alexandri amātissimus fuit & certissima cū iliensibus cognatiōis signa habebat:impēdio ad beneficiū īcitabat̄. Certissima quidē:quia Romanus erat:Romāi aūt Auctorē generis Aeneā putāt.Iulius enim ab Iulo quodā uno ex progenitoribus:& ille ab Iulo cognomē hoc habuit: qui unus fuit ex posteris Aeneæ.Regionē itaque eis tribuit:libertate & īmunitate seruata:ī quibus adhuc permanēt. Quod aūt ātiquū Homeri ilium nō sit ī hoc loco:ex his cōiecturā capiūt. Sed prius loca describēda sūt:quæ ab ora maritima īcipiūt:ubi nos desciuimus. Post Abydū itaq: ē promōtorium dardaniū de quo pauloāte fecimus mētionē:& ciuitas Dardanus lxx.stadiis ab Abydo distās:iter hæc Rhodius amnis emittit,apud quē in cherōneso Cynosema ē:Hecubæ sepulcrū quidā Rhodium dicunt ī Esapum emittere:qui unus ex his ē:qui a poeta cōmemorantur.

Et septem Rhesi uada tum rhodium:atque caresum.

Dardanus prisca res est & adeo spreta:ut sæpe reges alii Abydū trāstulerint:alii rursum ī pristinā habuerīt cōditionē:hoc ī loco Cornelius Sylla Romanoꝝ īpator:& Mithridates cognomēto Eupator conuenerunt: ut bellū dissoluerēt.nō ꝓcul hic ē Ophruniū:& ī eo Hectoris lucus:ī loco cōspicuo/deīde pteleus lacus:deīde Rhytiū urbs in colle sita & regio littoralis Rhytio cōtinua:& Halitenes Et Eātiū:ī ea ē Aiacis tūulus & tēplū & statua:quā ab Antonio ablatā:& ī ægyptū asportatā:Augustus cæsar iliēsibus restituit:quēadmodū & pleriſq: aliis. Nā pulcherrīa dona: q̄ ille ex clarissimis tēplis abstulerat:ægypriæ largiens:hic deis reddidit: post Rhytiū ē Sigeū urbs diruta:& nauale & achiuoꝝ portus:& achaica castra & lacus:q os dicit̄.& Scamādri hostia. Nā Sīois & Scamāder ī cāpo concurrentes:multum lutum deuehūt:unde maritimam oram exaggerantes os obstruunt:& maria stagnantia & loca palustria efficiūt.iuxta

Sigeum promótotiū i cheronneſo ē protoſileū & eleuſa:de quibus in rebus thracīis āte dictum ē. Huius oræ ſpaciū a rhytio uſq; Sigeū & achillis tumulū:recta nauigāntibus ē ſtadioꝝ.lxx.nouo autē Ilio tota ſubiacet xii.fere ſtadus ab eo diſtās iuxta achiuoꝝ portū.a priore aūt aliis.xxx.ſtadiis ad partē:quæ eſt idā uerſus. Achilles & tēplū habet:& tumulū iuxta Sigeū:Patroclus aūt & Antilochus tumulos quibus ōmibus & Aiaci Ilięſes ſacrificāt. Herculē uero nō colūt: cauſam afferentes : quod is urbē fuerit depopulatus. At ille(iqt aliqs)ita eā depopulatus ē:ut poſteris de populaturis:labefactatā qdē reliqueret: ciuitatē tamē; ūde poeta ſic iqt.

Pergama diripuit plateas uiduauit & omnes.

Viduatio enim quædā hominū iminuno ē:nō tamē extremū exitiū ſed ii quibus ipſi ſacrificāt:& quos ut deos colūt:ex toto eā deleuere:niſi hoc cauſæ dicāt eſſe:quod hi iuſtū bellū itulerūt.Hercules uero iniuſtū:Laomedōtis equoꝝ gratia: cui rei rurſum fabula occurrit.non enim equoꝝ gratia ſed mercedis ꝓ heſione ac ceto:ſed omittamus hæc:nā i fabularū cōmeta tecidimus:fortaſſe aliquæ ueriores cauſæ nō latēt; ꝓpter q̄s Ilięſibus iceſſit:ut alios colerēt:alios minime: poeta ſignificare uidet̄ eā par uā urbem fuiſſe:quum de Hercule dicit.

Cūq; uitis paucis:& ſex cū nauibus:ipſa

Pergama diripuit:plateas uiduauit & omnes.

Hac ratiōe Priamus magnus ex patuo & Rex regū effectus uidet̄:ut diximus paululū ab hac ora ꝓgrediēti: eſt acheiū:quod iā ad ulteriorē tenedioꝝ regionē ptinet:quæ loca cū ad mare talia ſint:iis troianus cāpus iminet uſq; ad Idā:ſtadia pluria aſcēdēs:oriētē uerſus.huius prætermōtana panguſta qdē eſt partim ad meridiē extēſa: uſq; ad loca quæ apud Sceplim ſūt:pnm ad ſeptētrionē:uſq; ad Lycios:qui iuxta zeliā habitāt. Hāc poeta ſub Aenea & Antenoridis ponit ac dardaniā uocat.poſtea ē Cebrinia:magna ex parte cāpeſtris:quæ quodāmodo pariter cum dardania ꝓgredit̄. Erat etiā olim urbs cebrinia:demetrius hucuſque Ilii agrū Hectori ſubditū ptendere arbitrat̄ progrediētē a nauali uſq; i cebrinā ibiq; Alexādri & Oenones ſepulturā oſtēdi:quā dicunt Alexādri uxorē fuiſſe:prius q̄ Helenam rapetet:& poeta inquit.

Cebrionem haud propria Priamo de coniuge natū

Quem conſentaneum eſt a regione:uel ut ab urbe potius nomen habuiſſe.Cebriniam uero Scepſim uſque procedere: & eorum confiniū eſſe Scamandrum:medium inter ea fluentem.Cebrinios cum Sceptiis ſemper inimicicias exercuiſſe:donec Antigōus eos Antigoniā trāſtulit:quæ nūc Alexādria dicitur.ac cebrinios quidem cum aliis Alexandriæ remāſiſſe.Sceptios uero domū rediſſe.Lyſimacho permittēte.a regione Idæ

quæ montana est duos quosdã flexus ad mare excurrere:alterum Rhytium:alterũ Sigeũ uersus:atque ex utrisq; dimidiati circuli lineã effici:& tantum a mari distare:quantũ nouũ Iliũ atque in planiciẽ desinete. Nouum itaq; Ilium intra dictorũ flexuum finẽ esse asserit. Antiquum uero intra initium. interius autẽ Simoisium campũ comprehendi: per quem Simois fertur:& Scamãdriũ per quem Scamander fluit:atque hic proprie troianus campus appellat'. poeta quoque maximã certaminum partẽ:hoc in loco factam ostendit.nam & latior est:& loca celebrata hic uidemus.ut Erineon Esate sepulchrum:& Batiam Ilii tumulum: flumina etiam Simois & Scamãder:quorũ alterũ Sigeo:al uerũ Rhytio ꝓximũ ẽ.ea in conspectu noui ilii concurrũt.postea Sigeũ delara lacum efficiũt: q os dicit'. Vtrosque campos alterũ ab altero igens quidã collis dictorũ flexuum in rectum dirimit,qui a nouo ilio icipiẽs:& ei coniunctus:usq; in cebriniam tẽdit.Itaque ad utrosque flexus Philosophi litteram efficit' paulo ultra eum est iliensium uicus: ubi fuisse existimat' ãtiquum ilium distans ab urbe quæ nunc est:stadiis.xxx.ultra iliensium uicũ est callicolona collis quidam:iuxta quem Simois labit':quinque stadium spaciũ habens unde illud quod de Marte dicitur:non caret ratione:ut

Parte alia mauors:uiolenti turbinis instar
Fertur:& excelsa troas hortat' ab arce.
Nonnunq̃ ad Somoenta ruit:qua collicona est.

Nã prœlio ĩ Scamãdri campo inito:cõueniẽter mars interdũ ab arce troianos exhortabat':interdũ ab aliis locis Simoenti:& callicolonæ ꝓximis: quousque uerisimile ẽ pugnã progredi. Cũ uero Callicolona.xl. stadiis absit a nouo Ilio:quid opus erat tantũ spaciũ comprehẽdi.i quãtũ castra nõ extẽdebant'.id quoque quod Lycii sortiti erant:ante Thymbrã ualde cõuenit antiquæ urbi.nam thymbra cãpus est ibi proximus:& thymbræus qui per eũ fluit:i Scamandrũ emittẽs ad Apollinis thymbræi tẽplũ.l.stadiis distat'. Erineos etiã asper quidã locus:in quo multæ sunt Caprificus:antiquæ urbi subiacet.quare illud quod ab andromacha dicit': ualde huic conuenit.ut

Tu populis consiste tuis:ad Eerineon Hector
Qua paret accessus uel adiri mœnia possunt

Nouæ autẽ urbi nõ conuenit,phagus quoque paulo iferior est Erineo: de qua achilles ait Dũq; ego apud troiã certarẽ: e mœnibus Hector

Lõgius ad pugnã nũq̃ prodire uolebat.
Sed Sceas portas:& phagum exibat ad usque.

Præterea id quod nũc nauale dicitur:adeo uicinum ẽ nouæ urbi:ut merito ptim troianorũ demẽtiã liceat admirari:partim metum.Dementiam

quidem si tāto tēpore id imunitū habebant:cū urbs propinqua esset: & tāta ciuiū & sociorū multitudine abundaret. Nuper enim factū murū inquit.uel nō est factus.sed poeta qui eū finxit etiā deleuit(ut Aristoteles dicit) Metū uero:si facto muro ex eo pugnabāt:cū hostes ad nauale irruentes e nauibus certarēt. Vel cū illi id imunitū haberēt:nō audebāt ad obsidēdū accedere:cū distantia parua esset:nauale enim iuxta Sigeū est: & Scamādet prope emittit:distans ab Ilio stadiis.xx. Quod si quis dicat: eū qui nunc achiuorū portus uocat:nauale fuisse propinquiorē locū dicet.xii.stadiis ab urbe distātē: & cāpū ad mare addet:quia totus campus qui ad mare āte urbē iacet:fluminū aggestio est.qnapropter si nunc.xii. stadiorū iteruallū est:tūc dimidio minus erat:narratio quoque ab Vlysse ad Eumeū habita a nauali ad urbē magnū spatiū esse significat:ut aciem sub troiā duximus:& i pgressu ait nimiū lōge a nauibus uenimus. Mittūtur etiā speculatores uiri nū apud naues maneāt:ualde remoti a mœnibus:an i Vrbē retrocedāt:& Polydamas dicit.

Numne reuertamur socii decernite i urbē?

Ipse quidē iubeo:nā longe a mœnibus itum est

Demetrius Hestieā alexādrinā in testimoniū affert: quæ de Homeri iliade cōscripsit iterrogātē num apud nouū iliū bellū fuit: & troianus campus:quē poeta dicit inter urbē fuisse atque mare. nā fluminū aggestio: quæ nunc ante urbē cernit posterius fasta est.polites quoque

Qui senis esiate tumulo spectabat ab alto

Quid struerent danai:pedibus pernicibus audax.

Stultus erat:nā qq ab alto:tamē e maiore arcis altitudine speculari poterat:& ex æquali fere distātia nihil indigēs pedū ope ad tutelā.nam Esiate sepulchrū quod nūc ostēdit.v.stadiis abest iuxta uiā:quæ alexādriā fert. præterea Hectoris discursus circū urbē ratione caret.nā noua urbs:propter perpetuū iugū circuiri non potest. Antiqua uero potest: cuius meri tō uestigiū nullū extat.nā cū uicinæ urbes uastatæ essent:nō tamē omnino erutæ: & ātiq̄ sūditus deleta: omnes eius lapides:ad illarū īstaurationē fuit trāslati.unde Archeanactē Mityleneū dicunt:ex iis lapidibus Sigeum cōstruxisse:quod postea athenīēses:misso phrynōe olympionice occuparūt:quum lesbii de uniuersa fere troade disceptarēt.a quibus maxima eius regionis pars possidebat. Eius autē habitationes partim adhuc stāt:partim sūt deletæ. Pictacus mityleneus: unus ex septē sapiētibus :ad uersus phrynonē īperatorē nauigās:& prœlio cū eo cōserto:maximā cladē accepit.unde Alceus poeta dicit:se i quodam certamine male latum: abiectis armis aufugisse.& præcōi cuidā imperassent:ut iis q domi erāt: nuntiaret Alceus incolumis nequaquam ipsum tollet tyrannū: in clarū

F

Palladis templum:quem Attaci suspẽderũt.postea Phrynone illum ad singulare certamẽ prouocãte cõcurrit:sumptisq; piscatoriis istrumentis: funda cõuoluit:& fuscina gladioque cõfodit.stãte adhuc bello Periãder ab utrisq; arbiter electus id diremit.Demetrius Timæũ mentiri ait qui scribat:e lapidibus Ilii Achilleũ a periandro munitũ dũ atheniẽsibus cõtra Pictacũ auxiliaretur.munitũ quidẽ hunc locũ a mitylencis apđ Sigeum cõcedit.sed nequaq̃ ex his lapidibus nec a Periãdro: qui quomodo arbiter esset electus:qui erat aduersarius. Achilleũ locus est:ĩ quo Achillis monumẽtũ ostenditur.parua sane habitatio.Ilienses Segeũ cũ minus obtẽperaret:euerterũt. nã tota ora dardanũ usque:sub illis fuit & nũcẽ: olim maxima pars sub æolibus erat:quaptopter Ephorus nõ dubitat totã regionẽ quæ Abydo cumam pertẽdit:æolida nominare. Thucydides dicit:atheniẽses troiã Mitylencis abstulisse: ĩ bello pelopõnesiaco: quod pachetiũ dictũ est, noui autẽ ilienses asserũt urbẽ ab Achiuis captã non tamẽ penitus euersam:nec unq̃ funditus deletã fuisse.unde locrẽses uirgines paulo post quotãnis mitti ĩcœperũt:q̃ ꝑfecto minĩe sunt Homerica.Nã nec Homerus Casãdræ uiolẽtiã nouit.sed eã tunc uirginẽ dicit:ut

Interiore domus parte othtyonea premit.

Quẽ noua belloꝝ iã pridem fama cabeso
Traxerat intactã;& forma præstante:petẽtem
Cassandram.

Violentiæ uero nusq̃ meminit:nec quod Aiacis ĩteritus ĩ neufragio Palladis ira euenetit:an alia simili causa:sed qđ Palladi esset exosus:ĩ cõmuni dixit.nã cũ omnes ĩ templum scelerati atque impii fuissent: omnibus erat ĩfensa:.ĩteremptos aũt a Neptũno dicit;propter eoꝝ ĩsolentiã.Locrẽses uirgines mitti cõtigit quum iam p se obtinerẽt:ilienses itaq; hoc modo inquiũt.homerus autẽ expresse urbis excidium ponit:ut

Tempus enim ueniet:quo cõcidat Ilion ĩgẽs. Et illud.
Si Priami clarã pugnãdo euertimus urbem.Et illud
Vrbs Priami decimo iã tandẽ corruit ãno.

Huius rei cõiecturã hãc faciũt quod Palladis simulactũ nũc stat: cũ Homerus id sedere significet.iubet enim peplum Palladis genibus apponi ꝑ ĩponi: ut est etiam illud.

Nõ cernet genibus caros assidere natos.

Quod melius est:q̃ ut q̃dã exponũt:ꝑ iuxta genua poni afferẽtes illud.
Illa foco astabat:t utilũq; sedebat ad ignẽ.

Id ẽ iuxta focũ: quenã.n.pepli positio esset iuxta genua. Ii quoq; q̃ genibus accẽtu circũflexo ꝓnũtiãt:queadmodũ ĩ mltis aliis fit: utcũq; accipiant:uerba ĩ ĩfinitũ ꝓtrahunt.Permulta uero antiqua Palladis simulacra

fœdéria ostēdunt ut Phoceæ: Massiliæ: Romæ Chii: & m'tis aliis ī locis. Iuniores quoq; urbis excidiū cōfitent: ut Lycurgus orator. nā Ilii mētio/ nē faciēs qs iqt nō audiuit id semel a græcis euersum: qđ nūc desertum est. Sūt q putēt posteriores hos cōdidisse: ratos locū eū iauspicatū esse: ꝓpter calamitates uel qđ Agamenō ātiqua cōsuetudīe eū fuerit execra/ tus: quēadmodū Croesus quū Sidnā cœpit: i q Glautias tyrānus aufu/ gerat: execratus ē qcūq; eū locū īstauraret. qre ab eo loco illos credūt ab/ stinuisse: atq; aliū cōdidisse. Astypalienses itaq; q Rhytiū tenuerunt pri mi oppidū iuxta Simoentē habitauere: qđ nūc Polisma nomiat: in loco nō ualde idoneo. ꝗpropter cito euersum ē. Noua uero habitatio & tem/ plū apud lydos cōdita sunt: ea i initio nō erat urbs: sed m'tis ānis post: & paulatim ut diximus creuit. Hellanicus uolēs iliēsibus graficari: ut illius fama ē. cōcedit nouā & āntiquā urbē candē esse: q deleta q Sigeū & Rhytiū habitabāt: regionē iter se partiti sunt. ea aūt restituta oīa reddide runt. Idā proprie multifontē dici existimāt: ꝓpter fluminū multitudinē ex ea ꝓfluenū. præserti ubi Dardanica regio ei subiacet: usq; Scepsim & Iliēsia. Demerrius eoꝝ locoꝝ gnatus: ut hō idigēa: ita iqt. ē collis qdā Idæ noīe Cotylus: ultra Scepsim: ad. c. ac. xx. stadia: ex quo Scamāder & gra/ nicus & esapus fluūt. sed hi ad septētrionē & ꝓpōtidē tēdūt: e pluribus fontibus manātes: Scamāder ad occasum ex uno fonte. fontes iter se di/ stāt. xx. stadioꝝ iteruallo. & finis esapi ab ortu suo plurimū distat qngē/ tis fere stadiis cuius poeta inquit. Multifons.

Dicendi causam præstat mirandus aquarum
Fluxus hic geminis Scamander fontibus exit.
Alter enim tepidis fumosus labitur undis.
Alter at in medio transfertur frigidus æstu.
Q uā nix & grando & glacie distinctus aquai.

tepidis. i. calidis: addidit etiā fumosus quia fumus ex eo fit sicut ex igni. Sed in eo loco nūc calidæ aquæ nō inueniūt: nec Scamandri fons ibi ē: sed in mōte: isq; unus & nō duo. Calidas quidē defecisse uerisimile est: frigidæ autē per diriuationē e Scamādro effluētes iuxta hūc locū exori unt: uel quia prope Scamādrū sunt: atq; hæc aqua scamādri fons dicit. nā hoc mō plutes fontes eiusdē fluminis dici possunt. In hūc Andrius i fluit ex quadā carisene mōtana regiōe: cōpluribus uicis habitata & opti me culta: quæ dardanicæ adiacet: usq; ad loca zeliæ ac pityæ finitima. eā regionē a careso flumine dictam putant: cuius poeta meminit.

Et septē rhesi uada: tum rhodium: atque caresum

Hic idē dicit urbē de noīe fluminis appellatā et utā esse. Rhesus fluuius nūc rhoites appellat: nisi q i granicū influit: rhesus sit. Septēuadus quē

multiuadũ nominãt septies ptrãsit᷑: a locis pulchre pinui finitimis uicũ
celenas eunti:& æsculapiũ Lysimachi opus. De pulchra pinu: Attalus q
primus regnauit ita scribit. ambitũ eius esse pedũ. xxiiii. altitudinẽ a radi
ce. lx. &. vii. postea i tria scissam æqualiter iter se distãtia: itez i unũ apicẽ
cohiberi: totã eius altitudinem esse duoꝝ iugeꝝ &. xv. cubitoꝝ. distat ab
Adramyttio stadiis cẽtũ &. lxxx. ad septẽtrionẽ. Caresus a malũte fluit:
q locus inter palescepsim iacet: & acheiũ ulterioris tenedioꝝ agri: imittit
autẽ i esapũ: Rhodius a Cleãdria & Gordo fluit: quæ stadiis. lx. distant
a pulchra pinu. ifluit autẽ in eũ i esapi cõualle. quæ a sinistra cursus eius
est: primũ iuenitur polichna locus munitissimus. deĩde palescepsis: deĩ/
de Halizoniũ: quod iã ad halizonũ materiã (de quibus ante diximus) cõ
fictũ est: postea caresus urbs deserta: & caresina regio: & flumẽ ab eo di/
ctũ quod conuallẽ ingẽtẽ efficit: minorẽ tamẽ ea: quæ esapi est; Iam uero
deinceps zeliæ secunt᷑ cãpi: & loca collibus plena & optime culta. In esa/
pi dextra: iter polichnã & palescepsim est uicus nouus & argentariæ: qđ
etiã ad eãdẽ materiã ponẽdũ est: ut illud saluũ esse possit. argenti ubi ue
na est: siue alybã siue alopã: siue utcũqꝫ uelint nominare. Oportuit enim
eos & hoc fingere: parũper sibi frontẽ pfricãtes: nec claudũ quicq̃: & re
reprehensioni obuiũ reliquere: cũ iã semel ausi fuissẽt: iis itaqꝫ sic occurri/
tur: cætera quoqꝫ uel plurima ab eo animaduertẽda erant: ut ab homine
perito & idigena & tãtam de iis rebus curã habẽte ut. xxx. libros cõscri/
pserit: in expositionẽ paulo pluriũ. lx. uersuũ: ex dinumeratione troiano/
rũ: dicit itaqꝫ palescepsim ab urbe Aenea distare stadiis. l. ab esapo flumi
ne xxx. rursum ab hac palescepsi nomẽ ad alia plurima loca deduci: sed
ad orã unde digressi sumus: redeundũ est. Post Sigeũ pmontorium est
Achilleũ & Acheiũ: ulterior tenedioꝝ regio & ipsa tenedos: distãs a con
tinenti ad stadia. xl. ea ambitum habet ad stadia octoginta & urbẽ æoli/
cã: & portus duos & Apollinis Sminthei delubrum: ut poeta testatur.
Smintheu: præclare tenedi: dominat᷑ Apollo.
Circunstant eã duæ paruæ insulæ quas calydnas uocant: sitas in nauiga
tione lectum uersus Tenedũ: alii calydnã dixerunt: alii leucophrym, cir
ca eã sunt aliæ quædã insulæ i hac de Tene cõficta fabula narrat᷑: a quo
isula nominata est & de cygno q genere trax fuit: & Tenis pater (ut qdã
uolunt) & colonaꝝ rex: acheio continua erat larissa & colone: quæ prius
ad diã pertinebãt. & Chrysa in loco excelso & petroso supra mare sita: &
Amaxitus quæ continue lecto subiacet. nunc Acheio continua ẽ Alexã/
dria oppida uero illa: quẽadmodũ & alia cõplura castella alexandriã mi/
grauere: e quibus est Cebrina & neãdria regionẽ tamẽ illi habẽt. Locus
ipse i quo nũc est alexãdria Sigia uocabat᷑. In urbe Chrysa est apollinis

Sminthei delubrũ:& signũ quod nominis ueritatẽ seruat.nã mus quidã
pedi statue subiacet.Hanc statuã scopa parius fecit historia siue fabula:
quæ de muribus narrat͛ huic loco cõgruit.nã teucris e Creta profectis:
de quibus primo Callinus elegiæ poeta tradidit:post multi sunt secuti:
datũ erat oraculũ:ibi eos sedẽ posituros:ubi terrigene eos adorirẽtur: id
circa Amaxitũ dicunt cõtigisse:maximãque agrestiũ murium mł'titudi
nẽ noctu exortã:quicquid armoꝝ & utẽsiliũ ex corio inuenissent corrosis
se:teucros ibi mãsisse:atq̃ idã ab ida quæ in creta est appellasse:Heracli
des põticus auctor est:mures ibi circa tẽplũ abundare:& sacros existima
ri.Simulacrũ uero ita istructũ esse:ut murẽ pedibus premat:alii teucrũ
quẽdã prodidere ex Attica profectũ:ex urbe troũ:quæ nunc oxypeteon
nominat͛:teucros uero nullos ex creta uenisse. Signũq̃ cõiunctionis tro
um:cũ atticis dicunt:qđ apud utrosq̃ erichthõius quidã generis auctor
prædicat͛:iuniores ita dicũt. Homeri autem carminibus ea præcipue ui
dentur concordare:quæ sunt in cãpo thebano & uestigia quæ chrysæ in
eo sitæ olim ostendebãtur:de quibus mox dicendũ est.Sed multis in lo
cis est Sminthei nomẽ. nã iuxta Amaxitũ duo loca sunt:quæ Sminthia
uocãt͛:præter eũ qui est iuxta tẽplũ.Itẽ alia larisseo agro proxima in pari
ano etiam agro locus est Smithius appellatus.Itẽ apđ Rhodũ & lyndũ
& alia plurima loca:nũc tẽplũ Sminthiũ uocant,in agro itaq̃ lecti seor/
sum est Halysius cãpus & tragesei sales:qui sponte nascũtur: & etheiis
uentis congelascunt,iuxta Amaxitũ Ara quoq̃.xii.deoꝝ:quã Agamem
non construxit lecti ostendit͛. Hæc loca contra iliũ sunt ad stadia.cc.uel
paulo plura. Sic ex altera pte sunt abydẽsia q̃q̃ paulo propior est Aby/
dus deflectẽti aũt lectũ sunt clarissime æolũ urbes:postea est sinus Ad/
ramyttinus:in quo poeta maximã lelegũ partẽ uidet͛ collocare:& cilicas
qui duplices sunt.Hic ẽ mityleneoꝝ littus: quod uicos aliquo thabet i il
lorum cõtinẽti.eundẽ sinum ideũ nominãt.nã iugũ a lecto ad idã porre
ctũ primis sinus partibus imminet:in quibus poeta primũ lelegas sitos
dixit.de quibus & si prius dictum est: nũc tamẽ ẽ repetẽdũ q̃a padeson
urbem quandam:sub alte positam inquit.

Sub cuius lelegum populi ditione tenentur.
Pedasus & fluuio quæ iuncta est Satnioenti.

Nũc urbis locus desertus ostẽdit͛:q̃dã sub Satnicẽte scribũt. sed nõ re/
cte q̃si urbs sub mõte Satnioẽte sita sit:cũ nullos ibi mons Satniois exi/
stat:sed fluuius ad quẽ urbs sita est:q̃q̃ nũc deserta: nomiat autẽ fluuiũ.

Satnion oenopidem contorta perculit hasta
Quẽ quõdam Nais peperit pulcherrima nimphæ
Oenopi:seruaret dum Satnioentis ad undam

Ille boues. Et illud
Ad rapidi ripas ardebat Satnioëtis
Pedason excelsam.
Postea Satioenta dixit:alii uero Saphnioenta:qui torrens magnus est:&
celebris ꝓpter poetam qui eũ nomiauit.Hæc loca dardanio agro & Sce
psio sunt continua:tãq̃ alia quædã dardania:humiliora tamen.Nũc assio
rum & gargarensium sunt usq; ad mare lesbũ:cõtẽta in regione q̃ olim
Antãdria erat & Cerebriniorum & Neãdrinorum & Amaxitanorum agro;nean
drini enim ultra amaxitũ sunt:cum & ipsi citra lectũ sint & magis medi
terranei & magis ilio propinqui.nã cẽtum &.l.stadiis ab eo distant.ultra
hos sunt cebrinii:ultra cebrinios dardanii usque palescepsim atque Sce
psim ipsam.Alceus antãdrum lelegũ urbẽ dixit:ut
Vrbs lelegũ in primis antãdros.
Scepsius eam in adiacẽtibus ponit ita:ut in cilicũ terrã exeat.his enĩ quo
dãmodo leleges sunt finitimi:australe idæ latus terminãtibus : humiles
tamẽ sunt.& ii & qui maritimã orã attingunt.præsertim iuxta adramyt/
tiũ:nã post lectũ ẽ polymediũ locus qdã ad stadia.xl.ab eo distãs. uel ad
lxxx.lucus puus ẽ circa mare.uel ad.c.&.xl.gargara.q̃ i ꝓmontorio quo
dã iacet:qđ sinũ efficit. q ꝓpṗe Adramyttius uocať. nã tota ora a lecto
usq; canas hoc eodẽ nomie appellať:i quo & eleaticus cõprehenditur:&
ꝓpṗe eũ adramyttinũ dicũt qui a promontorio clauditur: in quo garga
ra sunt:& a ꝓmõtorio pyrra uocitato.i quo Aphrodisiũ sitũ ẽ:ons latitu
do ẽ a ꝓmõtorio i ꝓmõtoriũ spatiũ cẽtũ &.xx.stadiorum:iterius ẽ ãtãdros
cui mõs iminet:quẽ Alexãdriã uocãt.ubi deas a Paride iudicatas dicũt.
& Aspaneus ubi idæ materies cædiť.Hic enim eã aptãt postea p flumẽ
deducunt. Deĩde ẽ Astyra uicus:& lucus Astyrinæ Dianæ sacer.i proxi
mo ẽ adramyttiũ atheniẽsium colonia:quæ & portũ habet & nauale.ex/
tra sinũ & pyrrã promontoriũ ẽ cisthena urbs deserta:quæ portũ habet.
ultra eã in mediterranea est æris uena & perperina & Trariũ:& aliæ hu/
iusmodi habitationes in sequẽti mitylenorum ora sunt habitatiões Cory/
phãtis & Heraclia.Deinde Attea:deinde arneus & Pitana & caici flumi/
nis ostia:quæ iã ad elaiticũ sinũ pertinẽt.in ulteriore regiõe ẽ malia:& re
liquus sinus usq; canas.sed rursum de singulis dicamus:si quid præter/
missum ẽ memoria dignũ:ac primũ de scepsi.Est autẽ Palescepsis ultra
cebrenẽ:ad excelsiorẽ idæ partẽ ꝓpe polichnã.Ea olim scepsis uocabať:
postea aliter:postea ex eo dicta est qđ locus esset circũspectus: si ãtiqua
barbarorum nomina:græcis uocabulis interpretanda sunt,postea.lx.sta/
diis inferius in eam migrauere:quæ nũc scepsis dicitur.auctore Scamã/
drio Hectoris filio.& Ascanio Aeneæ:atq; hæc duo genera mľto tẽpore

dicuntur scepsi impasse:postea in paucorum principatū conuersa sunt.postea cum milesiis populari statu habitauere. nihilominus qui ex eo genere erāt reges dicebantur:& honores quosdam habebant. postea Antigonus scepsios alexādriā deduxit:qui deinde Lysimacho pmittēte:domū redie re. Scepsim scepsim putat Aeneæ regiā fuisse:quæ media erat iter regionem illi subditam:& lyrnessum:in quam ab Achille agitatus fuisse dicitur. Dicit enim Achilles

Nonne memor:quum te sequerer:montana per Idæ?

Tu fugeres:cursuque celer lyrnesson adires?

Quæ uero de Aenea memorāt nō cōcordāt cū iis:quæ nunc de auctoribus scepsiis dicta sunt. dicunt enim eum in bello superfuisse:propterea quod Priamo infensus esset:ut

Hic odio Priamum regem indignatus habebat:

Quod sibi promeritos nō impartiret honores.

Alios etiā prīcipes ut Antenoridas: & ipsum ātenorē euasisse existimāt: ppter hospitalitatē quā cū Menelao habebāt. unde Sophocles ī captiuitate Ilii dicit pardalin āte antenoris ianuā positā fuisse:signū ut eius domus intacta relinqueretur. Vnde Antenorē ac filios eius: cū enetis ī thraciā seruatos tradūt. inde circa adriā ī eā partē uenisse: quæ nūc enetia nominatur. Aeneā cū patre anchise & ascanio filio multis comitātibus enauigasse. alii eū dicūt circa macedoniā Olympū habitasse. alii circa māntinā arcadia capuas condidisse: & a Capi quodā urbi nomē īposuisse. alii in Sicilia egestā pfectū cū Elymno & troiano erycē & lilybeū occupasse: & fluuios circa egestā appellasse scamādrū & simoētē. inde in latiū pfectū ibi permansisse respōso quodā iubēte: i eo loco sibi permanēdū esse ubi mēsas ederet: quod in latio prope lauiniū accidit. Ibi enim ingens panis p mēsa per imprudētiā appositus cū carnibus quæ sup eo erāt absumptus est. Homerus nec cū iis cōsentire uidetur: nec cū aliis quæ de auctoribus scepsiis memorantur. Significat enī Aeneā ipī successorē ī troia remāsisse: ac troiæ īperium extincto priamidarum genere natis natorum tradidisse. ut iam priami genus est miseratus iuppiter: at nunc

Imperiū troiæ Aeneas uiolentus habebit.

Et nati natorum & qui nascētur ab illis.

Sed hoc modo nec Scamandrii successio seruabitur. Multo magis etiā ab iis dissentit: qui Aeneam dicunt usque in italiam errasse: atque ibi obiisse. Sunt & qui sic scribant.

At genus Aeneæ cunctis dominabitur oris

Et nati natorum & qui nascentur ab illis

Quod de Romanis dicūt: e scepsi suere philosophi socratici. Erastus &

Corifcus & Nereus Corifci filius:q Ariftotelẽ & Theophraftum audi
uit:& fucceffor fuit bibliothecæ Theophrafti:i q̃ Ariftotelica ierat.nam
Ariftoteles & bibliothecã & fcolã reliqt Theophrafto: & primus õnıũ
quos fcimus libros cõgregauit.& ægypti reges bibliothecæ ordinẽ do/
cuit. Theophraftus uero eã tradidit Neleo: Neleus eã Scepfim detulit
ac pofteris dedit.hominibus quidẽ fane iperitis:q libros iclufos ac negli
gẽter pofitos tenebãt:quũq; Attalicoꝝ regũ fub qbus erãt: ftudiũ fenti/
rẽt cõgrẽdoꝝ libroꝝ : ad iftruẽdã eã bibliothecã quæ pgami erat:eos in
foffa q̃dã fub terrã occuluerũt:quos & tineis & hũiditate labefactos: tan
dẽ q ex eo genere erãt Apeliconi Teio tradiderũt:magno emptos argẽ/
to.Ariftotelicos.f.atq; Theophrafticos Apelicõ:ut q magis libroꝝ effet
ftudiofus q̃ fapiẽnæ:uolẽs corrofiones emẽdare: eos trãfcribẽdos dedit:
fcriptura nõ rectæ fuppleta. quapropter libros ædidit erroribus plẽos.
Sed ãtiq pipathetici poft Theophraftũ:cũ õnino libris carerent: paucis
dũtaxat exceptis:exterioꝝ fermonũ nihil habebãt i quo firmiter philofo
pharent:fed pofinões q̃fdã lucubrabãt.Pofteriores poftq̃ hi libri in lu
cẽ uenere:Ariftotelẽ imitãtes:lõge melius q̃ illi philofophati fũt.nã pro
pter erroꝝ ml'titudinẽ cõfentanea dicere neceffe habuere. Ml'tũ ad hoc
Romani cõtulerũt.Nã cõtinuo poft Apelliconis obitũ Sylla q athenas
cœpit:allata illius bibliotheca huc eã trãftulit. Tyrãnion quoq; grãmati/
cus icepit:cũ Ariftotelis amãtiffimus effet: eo fibi cõciliato q bibliothe/
cæ pteerat.Itẽ librarii qdã fcriptoribus utẽtes nõ bonis:nec fcripta cõfe
rẽtes:qđ i his libris præfertim fieri folet:q uẽdẽdi trãfcribũt.Tũ hic tũ
etiã alexãdriæ.Sed de hiis fatis e fcepfi fuit Demetrius grãmaticus is de
quo fæpe fecimus mẽtionẽ.& q troianã iftructionẽ expofuit eodẽ tẽpo/
re:quo Crates & Ariftarcus.Poft hũc fuit Metrodorus: q e philofophi/
ca uita i ciuilẽ mutatus eft:magna ex pte ifcriptis fuis oratorie loquẽs:&
nouo quodã dicẽdi genere ufus ẽ:quo ml'tos deterruit ,ppter:famã uero
q̃q̃ pauper erat.claꝝ tamẽ cõiugiũ apđ Carthaginẽfes ẽ affecurus: atq;
uti Carthaginẽfis uiuebat.Cũq; Mithridatis amicitiã fibi cõciliaffet: ad
illũ cũ uxore difceffit & honore maxio affectus ẽ. Nã reddẽdo iuri præ/
pofitus fuit:a quo nõ erat ad regẽ prouocatio:ei tamẽ nõ feliciter ceffit.
nã quũ in hominũ iproboꝝ odiũ icidiffet.legatus ad Tigranem miffus
a rege defciuit. Tigranes iuitũ eũ remifit Mithridati:iã e paterno regno
fugiẽti.Ille fiue regis opa fiue morbo:nã utrũq; dicit':in itinere mortuus
eft. Ac de fceptiis qdẽ hæc.Poft Scepfim fũt Andira & Pioniæ & garga
rẽfis ager.circa Andira lapis qdã iuenit':q cõbuftus ferrũ fit.deide cum
terra q̃dã i fornace excoctus:Pfeudargyrũ exudat terra:q̃ terra fi æs acce
perit fit mixtura:quã qdã orichalcũ uocãt.Pfeudargyꝝ etiã circa tmolũ

gignit̃. Hæc sunt ea loca quæ leleges tenebãt, eodem mõ & Assersia as/
lus & arte & natura mũitus ẽ. Ea a mari & portu lõgũ & erectũ ascensũ
habet. ũde illud Stratõici cõmode dictũ ẽ: q sceleri passu Assumit: mor
tis periculũ adit. Portus aggere ĩgẽti cõstructus ẽ. Hic fuit Cleãthes phi
losophus Stoicus q zenõis Citiẽsis scholæ successit: quã postea Crysip
po solẽsi reliqt. Hoc i loco Aristoteles aliquãdiu pmãsit. ppter eã affini/
tatẽ quã cum Hermia tyrãno cõtraxerat. Fuit autẽ Hermias eunuchus:
trapezitæ cuiusdã famulus q athenas pfectus Platonẽ Aristotelẽq audi
uit. postea ad dominũ reuersus atq cũ eo primũ & Atarnẽses & assenses
agressus ĩpauit. postea illi successit & Aristotelẽ & Xenocratẽ ad se accer
situs diligẽter curauit: Aristoteli etiã fratris sororẽ dedit. p id tẽpus Mẽ
nõ Rhodius cũ psis ministraret & exercitũ duceret: simľata cũ eunucho
amicicia hospitalitatis noĩe: & tractandaꝝ reꝝ gratia illũ ad se uocat: quẽ
cũ cõprehendisset ad regẽ misit: Ibiq suspensus est. Philosophi uero fu
giẽtes loca a Persis occupata: ĩcolumes euasere. Myrsilus dicit Methym
næos Assum cõndidisse. Hellanicus eã æolicã esse uult. quare & gargara
& lãponia æolica sũt: nã assii gargara cõdiderũt quæ nõ bene habitatur.
nã reges ĩcolis ex urbe mileto deductis illã desertã reddiderunt. q̃re De
metrius Scepsius eos p æolibus semibarbaros effectos dicit: ut uero Ho
merus putat hæc omnia lelegum erant: quos quidam cares nominant:
q̃q Homerus eos separat: ut

Ad mare stant cates: curuato & pæones arcu.

Et lelegum populi: & Cautones.

Quod q̃dẽ diuersi a Caribus fuerũt: habitabãt ãt ĩter eos q sub Aenea e/
rãt: & eos q a poeta Cill ces appellãt̃: sed ab Achille uastati ĩ cariã migra
uere: & loca occupauerũt circa eã: q̃ nũc Alicarnassus dicit̃: urbs pedasus
ab eis deleta: nõ ãplius extat. In alicarnassensiũ uero mediterranea: q̃ ab
eis pedasa dicta sunt: urbs erat & regio nũc pedasẽsis appellat̃. ĩ ea dicũt
octo urbes prius lelegas habitasse quũ hoĩbus florerẽt. quapropter Ca
rũ occupauerũt usq Mindũ & Bargylia & pisidie mľtũ absciderũt: po
stea exercitũ cũ caribus ducẽtes: ĩ totã græciã sũt diuisi & gẽus delerũ ẽ.
Ex octo ciuitanbus sex mausolus ĩ unã cõtulit ut Callisthenes refert. Mĩ
dũ uero cum gela seruauit. pedasii & eoꝝ finitimi (ut Herodotus scribit)
maximã diligentiã hñt: ut eoꝝ sacerdos Palladi sacra barbã habeat qđ eis
ter cõtigit. pedasus oppidũ ẽ ĩ agro: Satratonicensiũ lelegũ sepulturæ: &
munitiões & habitationũ uestigia apđ milesios & ĩ tota caria appatẽr. orã
q̃ post lelegas sequitur leleges habitauerũt: ut Homerus uult. nũc eã ad/
ramyttini habẽt: & Atarnenses & pitanei usq ad caici fluminis ostia. Ci
lices (ut antediximus) in duos diuisi erant principatus: alterum Eetionis:

alterꝝ mynetis unde Thebā Eetionis urbē dicit:ut
Nos thebam allati sacrā eetionis ad urbem
Eius etiā Crysam significat:in qua Apollinis Sminthei tēplum est: siq/
dem Cryseus ex theba capta fuit:nos thebam inquit allati.
Nos urbæ euersa res huc aduximus omnes. Et illud
Hæc inter se partiti:chryseida solum
Excepere duces:Agamemnoni munus atride
lyrnessum autem mynetis:quoniam Achilles
Lyrnessum & magnæ populatus mœnia Thebæ
mynetē:& Epistrophū interemit:unde cum bryseis dicit.
Nec me dure meum uoluisti flere maritum:
Quē celer e uita quondā submouit Achilles.
Funditus euersa diuini sede mynetis.
Nō thebā dicit quæ eetiōis erat:sed lyrnessum.ābe enim ī eo cāpo erāt:
qui postea thebanus cāpus est appellatus.Is propter fertilitatem prius a
mysis ac lydis:postea a græcis infestatus est:q eū ex æolide ac lesbo habi
tauerūt:nūc bonā ptē habēt Adramyttini in eo theba est: & lyrnessus lo
cus natura munitus:nūc ābæ sunt desertæ. Altera ab adramyttio distat
stadiis.lx.altera.lxxx.in agro adramyttino ē Chrysa & Cilla. nūc quoq;
ꝑpe thebā est locus quidā Cilla appellatus:in quo cillei Apollinis tēplū
est.Hunc locū Cilleus āmis præterlabit ex Ida delatus. hæc autē sunt ī
Antādri agro:Cilleū qđ in lesbo ē:ab hac Cilla nominatū constat.ē etiā
Cilleus mons īter gargara & Antādrū.testis est Daes coloneus:apud co/
lonas Cillei Apollinis templū ab æolibus e græcia nauigātibus ædifica/
tū esse.Dicūt etiā Cryse Apollinē Cilleū esse.Sed īcertū:num idē sit q
Smithius an diuersus:.Crysa oppidū erat ad mare portū habēs:cui pro
xime theba imminet.Huic fuit Apollinis Smīthei delubrū & Cryseis:
nūc locus omnino desertus est:delubrū ipsum chrysam quæ nunc iux/
ta amaxitū ē:trāslatū fuit.Cū ex cilicibus alii ī Pāphiliā existent:alii ama
xitū:ueterꝝ aūt historiarꝝ piti dicūt chrysem & chryseida hic fuisse:& ho
merū loci huius fecisse mētionē.Sed hic nullus ē portus: ille uero dicit.
At danai postq̄ portum tenuere profundū.
nec tēplum ad mare est:ille uero ad mare id fecit:ut
Vt primū exposita est bibula chryseis arena:
Hanc laerte satus sacras deducit ad aras.
Inque manu cari genitoris ponit alumnā.
Nec prope thebam:ille autem prope eam dicit. atque illinc captā chry/
seida.Sed nec locus ullus ī Alexādrinoꝝ agro ostēditur cilla appellatus:
nec cillei Apollinis templum poeta uero ea coniungit:ut

Qui chrysam circumregis Cillāque sacratā:
In thebano autē cāpo prope ostendit̄:nauigatio quoq; a cilicia chrysa ad
nauale.lx fere stadioꝝ est:unius quodāmodo diei:quātum Vlyxes inde
eu nauigasse.nā q̄primū egressus est:sacrificiū deo facit: nocte uero oc/
cupāte ibi manet:mane autē nauigat:ab urbe amaxito tertia fere pte di/
ci īterualli.q̄re Vlyxes eadē die nauigare poterat ad nauale si sacrificiū
pfecisset.circa Apollinis Cillei tēplū ē:Cilli monumētū:īgēs qdā tumu
lus:hūc pelopis Autigā:ducē locoꝝ dicunt.a quo forsā cilicia dicta ē uel
ecōtra:q̄ de teucris aut de muribus tradūt̄.a qbus Smithius appellatus
ē:qndo qdē Smithei mures uocāt̄ huc trāsferēda sūt. Solēt hoies a puis
rebus imposita:huiusmodi qbusdā lenientis mitigare.Nā & a culicibus conopeu Conope Culices
quos Orei conopas uocāt.Hercules conopiō apd̄ illos collit̄:quoniā eos
ab iis liberauit.Apud Erythreos quoq; miliuntē habitantes Ipoctonus
colit̄:qd̄ Ipon uineis infesthissimus sit.nā ex erythreis omnibus:apd̄ illos
solū talis bestiola nō gignit̄.Rhodii autē Apollinis Erethibii tēplū ha/
bēt ī agro suo.Hi rubiginē erethibā uocāt:apd̄ æoles q in asia sunt:mus
quidā pornopiō uocat̄.Boetii autē hoc modo culices uocāt: & sacrificiū
fit Apollini pornopiōi.Mysia itaq; circa adramyttiū est:ea olim sub ly/
dis erat:& adhuc ī ipso adramyttio lydiæ portæ appellant̄.cū urbs(ut di
cunt)a lydis fuerit condita.Astyra uero qui uicus propīquus est:ad my/
siā putāt ptinere.Fuit olim oppidulum in quo erat Astyrinæ Dianæ tē/
plum ī luco: cui Antādrii religiose preerāt:quibus id apprime uicinum
est:distat ab antiqua chrysa stadiis.xx.quæ etiā tēplum ī luco habet.eius
est achillis uallū:ī mediterranea ē theba ad stadia.l.quā poeta cīctā siluis
Hypoplacō dicit:ubi nec hypoplacos:nec plax:qcq̄ uocat̄:nec silua īmi
net:q̄q̄ idæ ꝓxia sit. Theba ab astyris distat ad stadia.lxx.ab ādiris.lx.q̄
omnia sunt desertoꝝ locoꝝ nomina:uel male habitatoꝝ uel torrentium
fluuioꝝ tamen propter antiquas historias celebrata.urbes memorabiles
sunt Assus & Adramyttiū quod in bello mithridatico calamitate maxi/
ma oppressum ē.Nā Diodorus īperator consilium ciuium deleuit: regi
cupiens gratificari:simulque ex academicis philosophis se unum esse:&
ius dicere & oratotiam exercere simulās:qui & ī eum locū cum rege pro
fectus est.Rege autem euerso:iis quos iniuria affecerat pœnas dedit.Nā
cum multa in eum crimina essent illata:non ferens infamiam : turpiter
& obstinate periit. In urbe nostra uir Adramyttinus cum orator clarus
asiatici stili:tum certator:si quis alius fuit Xenocles.is ī senatu pro Asia
dixit.quo tempore mithridaticæ factionis est accusatus:apud Astyra est
lacus quidam uoraginosus nomine Sapra:qui ī iugosum quoddam ma/
ris littus erumpit:sub Andita templum est:matri deum āditinæ sacꝝ:&

subterraneum antrum paleã usq;.est autẽ palea habitatio quædã sic appellata:quæ ab andiris distat stadiis centũ &.xxx. Subterraneũ hũc meatũ torreos quidã ĩ os eius incidẽs aperuit:qui postera die a pastore quodã ad sacrificiũ eunte:apđ andira fortuito repertus est. Atarnius est Hermini tyranni sedes:post quẽ est pitana urbs æolica quæ portus duos habet:& Euoenus fluuius q eã præterfluit:ex quo aquæductus Adramyttinis factus est.e pitaoa est Arcesilaus academicus:qui cũ zenõe apđ polemonẽ didicit:ĩ ipsa pitana locus quidã mari proximus:artaneus uocat̃ subpitanã iuxta eã quæ insula nuncupat̃.tradũt apđ pitanã lateres sup aquis innatare:qđ & iti etruria in insula quadã cõtingit. Nã cũ terra leuior sit q̃ aqua uehi eã contingit. Posidonius uidisse se refert ex quadã creta:q̃ res deargẽtatas abstergit lateres factos fluitare. Post pitanam est Caicus: qui ad stadia.xxx.ĩ sinũ elaiticũ emittit. Eleapolis.xii. stadiis ẽ ultra caicũ quæ æolica ẽ & pergamenoꝝ portus cẽtũ &.xx.stadiis distans a pergamo.deinde ad stadia centũ est Cana promontoriũ qđ cõtra lectũ consurgẽs adramyttinũ sinũ efficit.cuius pars est elaiticus. Cane locrorũ opidulũ qui ex cygno ꝓfecti sũt:ad australiora lesbi extrema situ ẽ ĩ agro caneo.Is enim usq; ad Arginusas ptẽdit.& ulterius promontoriũ qđ nõnulli egã nominãt: eodẽ nomie quo animal: sed secũdam syllabã longã proferri oportet. Egã sicut Actan & archan:sic enim totus mõs nominabat̃:quẽ nũc canã & canas uocãt.circũ montẽ austrũ & occasum uersus est mare: orientẽ uersus caici cãpus subiacet. aquilonẽ uersus Elaiticus ager mons ipse sans p sese contractus est:uergit tamẽ ad Argeũ pelagus unde ei nomẽ ẽ:postea id promontoriũ ega est appellatũ ut Sappho dicit. Reliquũ uero cana & cane inter Eleã Pitanã Atarneũ & Pergamum est teuthranea:distãs a qualibet haꝝ citra caicũ supra stadia.lxx.teuthras cilicũ & mysoꝝ rex memorat̃. Euripides dicit Augã ab Aleo patre:cum ab Hercule corrupta deprehẽderet̃ in urna quadã cũ Telepho filio impositã & in mari demersam esse. Sed Palladis prouidentia urnã ad caici ostia transmissam euasisse. Teuthrãtẽ quũ eos excepisset: Augã ĩ uxorẽ Telephũ etiã ꝓ filio habuisse.q̃ cũ fabulosa sint:aliã ꝓfecto causã fuisse par ẽ:q̃obrẽ Arcadis filia cũ mysoꝝ rege cõgressa fuerit.& q ex ea natus ẽ regno successerit. Creditum itaq; ẽ Teutrãtem & Telephum regioni imperasse:quæ teuthraniæ & caico proxima est: poeta sic huius historiæ mentionem facit.

Ipse Neoptolemus telo traiecit acuto:
Magnanimũ heroa Eurypylum:quem Telephus olim
Progenuit:multi circũ cecidere sodales
Cetii:ad exitium ob muliebria dona ruentes.

In quo poeta potius nobis inuit q̃ qcq̃ apte dicat:neq;.n.ſcius quos ceti/os accipere debeamus. nec ꝓpter q̃ muliebria dona grāmatici fabuloſa quædā afferētes:potius inuētiones quaſdā cōficiūt q̃ queſtionē ſoluant: quapropter hæc miſſa faciamus:atq; eo ſumpto quod magis conſtat di/camus:q̄ Eurypylus(ut Homerus uult) ĩ locis caico proximis uidet̃ im/peraſſe:unde forſitan magna cilicū pars ſub eo erat:& non ſolū duo prī/cipatus apud eos erāt:ſed tres:cui rationi illud aſſentiri uidet̃:qđ ĩ agro elaitico Cetius fluuiolus quidā ē torrēti ſimilis.Is in aliū ſimilē ĩcidit:de/inde ĩ aliū qui ĩ Caicū deuoluunt̃: Caicus aūt nō fluit ab Ida quemadmo/dū Bacchylides ĩquit. nec ut Euripides dicit: Marſya celebres Celenas colit in extremis idæ locis.Nā Celene lōgæ diſtāt ab ida:lōge etiā Caici fontes ĩ cāpo enim oſtēdunt̃. Tegnū mōs eſt q cāpū hunc terminat: & eū q Apiæ dicit̃:q ĩ mediterranea thebani cāpi iminet. Et tegno myſius amnis fluit:ĩ caicū emittens:ſub fontes eius de quo quidam arbitrantur Eſchylū in ingreſſu prologi in myrmidonibus dicere.

Io Caice myſieque lymphæ.

Prope eius ortū uicus eſt Gergetha:ĩ quē Attalus eos trāſtulit:qui ĩ troa de erāt:cū locū eū cœpiſſet.Sed quotiā contra orā a lecto uſq; Canas leſ bos extēdit̃:inſula memoratu digna: circū quā etiā inſulæ quædā iacēt: aliæ exterius:aliæ inter eā:atq; cōtinentē iā nos tēpus admonet ut de his dicamus.Nā & hæc æolica ſunt:& leſbos fere æolicaꝝ urbiū metropolis eſt.Sed ab iis ĩcipiēdū ē:a quibus orā quæ iuxta ipſam ē pſecuti ſumus: a lecto itaque Aſſum nauigāti:Leſbiæ regionis initiū ē ſecūdū Sigriam ꝓmōtoriū eius ad aquilonē.Hoc in loco eſt Methymna Leſbioꝝ urbs. Lſtadiis diſtās ab ora Polymedii Aſſum uerſus: uniuerſæ inſulæ ābitus ē ſtadioꝝ cētū ſupra mille. Singula qdē ita ſe habēt a Methymna uſq; Maliā:qđ eſt auſtraliſſimū extremū a dextra ĩſulā habētibus: ad quod canæ plurimū inſulæ opponūt̃ & terminant̃ ſtadia ſunt.ccc.&.xl. Hinc uſq; ſigriū:qđ eſt inſulæ longitudo quingenta & ſexaginta inde in agrū Methymneū.cc.ac.x.Mithylene iter Methymnā & Maliā iacet ciuitas maxima quæ a Malia diſtat ſtadiis.lxx. A canis.c.ac uigiti tondē etiam ab Arginuſis:quæ tres ĩſulæ ſunt nō ſane magnæ cōtinēti ꝓximæ canis adiacētes:iter Mitylenē & Methymnā iuxta uicū agri Methymnei noīe Egirū.Inſula eſt āguſtiſſima traiectū habēs ĩ pyrreū euripū ſtadioꝝ.xx. Pyrra ſita eſt ĩ occidentali Leſbi latere.diſtat a Malia ſtadiis.c.Mitylene portus duos hēt:quoꝝ auſtralis clauſus eſt:&.l.triremiū ac nauiū capax. Borealis uero magnus ē ac ꝓfundus aggere protectus. Ambobus obia/cet parua quædā ĩſula ptē quādam habēs urbis ibi habitatam. Ea rebus omnibus pulcherrime ĩſtructa eſt:uiros claros habuit antiqtus quidem

Pittacũ unum ex septẽ sapiẽtibus:& Alceũ poetã & Antimenidẽ fratrẽ
eius:quẽ babyloniorꝝ sociũ Alceus dicit magnũ certamẽ pegisse:atq; eos
e maximis laboribus eripuisse uiro pugnacissimo. & ut inqt regũ lucta/
tore īterẽpto:ac solo relicto & calamitate oppresso:cũ iis Sappho claruit
admirãda res nã nullã fœminã scimus hoc memorabili tempore huic si
milẽ uisam: nec ī minia pte poeticæ cũ illa cõparãdã. Per hæc tẽpora ci
uitas a cõpluribus tyrãnis oppressa fuit propter ītestinas seditiones: un/
de Alcei poemata quæ stasiotica uocãtur de rebus iis pertractãt. Inter ty
rãnos etiam Pittacus fuit:unde Alceus tã ei q̃ aliis cõuitiat̃:ut Myrsilo
& Megalagyro & cleantidi & aliis quibusdã. Sed nec ipse harꝝ nouitatũ
nõ pticeps fuit. Pittacus enim ad dominatus eruendos prīcipatu usus ẽ:
qbus sublatis ciues in pristinã libertatẽ restituit. Diophanes orator mul/
ro tẽpore posterior fuit:ætate autẽ nostra potamon & Lesbocles & Cri/
nagoras & Theophanes rerꝝ scriptor. Hic ciuilis uir fuit & Põpeio ma/
gno admodũ familiaris:præcipue propter eã facultatẽ & oĩa gesta ea pfe
cit:qbus patriã ptim p illũ:ptim p sese ornauit:seq; græcorꝝ omniũ claris
simũ exhibuit filiũ reliqt. M. Pompeiũ:quẽ Cæsar Augustus Asiæ cu/
ratorẽ cõstituit:& nũc īter primos Tiberii familiares numerat̃. Atheni
enses periclitati sunt ī maximũ dedecus īcidere:quum. S.C. decreuisset
omnẽ Mitylaneorꝝ pubẽ ad unũ iugulari:pœnituit tamẽ eos:ac decretũ
una die ãte allatũ est ad īperatores:q̃ mãdata essent pacturi. Pyrra euer/
sa ẽ:suburbanũ adhuc habitat̃:& portũ habet a quo mitylenẽ usq; traie
ctus est:stadiorꝝ. lxxx. post Pyrram est Eressus ī colle sita sed ad mare de
scẽdit. Ab ea Sigriũ abest ad stadia. x. &. viii. Ex Eresso fuere Theophra
stus & phanias philosophi peripathetici: & aristoteli familiares. Theo/
phrastus prius dictus ẽ Tyrtãus. nã Aristoteles mutato noĩe eũ Theo/
phrastũ uocauit simꝰ prioris nomĩs absurditatẽ euitãs:simꝰ etiã studii fa
cũdiã eius significãs. Nã Aristoteles discipulos suos oẽs eloquẽtes fecit:
Theophrastũ uero eloquẽtissimũ. post Sigriũ Antissa ciuitas ẽ quæ por
tũ habet. postea methymna unde Ariõ fuit is: quẽ Herodotus ī Tenarꝝ
seruatũ fabulat̃:quũ a prædoĩbus ī mari obrutus fuisset. hic qdẽ Citha/
redus fuit. Dicũt Terpãdrũ eiusdẽ musicæ artificẽ ex eadẽ īsula fuisse:
q primus pro Tetrarchordo lyra Heptachordo usus ẽ: ut hi uersus de
clarant:qui ad eum referuntur.

Nos tibi mutato chordarum quattuor usu:
Iã noua p septem modulamur carmina neruos.

Itẽ Hellãicus rerꝝ cõscriptor & Callias q Alceũ Sapphõq; exposuit. In
freto qđ īter Asiã ẽ ac lesbũ:īsulæ sũt circiter uigiti:&(ut Timosthenes
scribit) quadraginta:hæ composito uocabulo Hecatonnesi nominãtur:

queadmodũ Pelopõnesus cõ sueudie quadã geminãdi.eni sicut Myon nesus & Procõnesus & Halõnesus. Significãt autẽ Hecatonnesi quasi Apollõnesi.Hecatos enim Apollo est:nã per totã hãc orã Apollo colit: ut q̃ i Tenedũ. Smitheus uł Cilleus uł Gryneus:uel alio aliquo noĩe uocatus: Ipxia his ẽ Pordoselena:i qua ẽ eiusdẽ nominis ciuitas:& ãte ci/ uitatẽ alia isula maior ea:& urbs eiusdẽ nominis deserta: quæ Apollinis tẽplum habet.nõnulli nominũ isamiã fugiẽtes.Hãc porõselenã dici ma lũt:mõtẽ quoque asporđinon pgatno proximũ cũ sit asper & sterilis:as/ porinõ & tẽplũ quod ibi est:matris deũ asporinæ:quid igit̃ dicemus de Pordali & de Saperde & Perdica & de Simonidio illo.

Cum loris Pordacis cadentes

Idest madidis: & in antiqua comœdia Pordacõ locus ẽ stagnãtibus aqs: Ceibos æqualiter distat a Tenedo Lemno & Chio:itra.l.fere stadia:cum leleges ac cilices adeo cũ troianis cõgruerẽt:querũt quare nõ ponuntur i dinumeratione troiana:uerisimile quidẽ est:cũ ꝓpter ducũ discordiã & urbiũ dẽuastationẽ cilices pauci relicti essent:ut sub Hectore poneret̃. Nã Eetion & eius filius ãte dinumerationẽ dicũtur interiisse:ut

Ipse meũ patrẽ uita spoliauit Achilles.

Et thebã cilicũ pugnãdo diruit urbẽ.

Tum septẽ fratres:qui se intra tecta tenebãt:

Abstulit una dies:pariterque in tartara misit.

Hos etenim cũctos celer iterfecit Achilles.

Eodẽ modo qui sub Mynetẽ erãt:& duces & urbẽ amiserũt:ut

Ille quidẽ deiecit Epistrophon:atque myneta:

Funditus euersa diuini sede mynetis.

Leleges autẽ certaminibus præstãtes facit:ut quum sic ait.

Ad mare stant Cares:curuato & pæones arcu.

Et lelegũ populi & Caucones.Et illud

Satnion oenopidẽ cõtorta perculit hasta.

Q uẽ quondã nais peperit pulcherrima nymphæ:

Oenopi:seruaret dũ Satnioentis ad undã

Ille boues.

Nam non ita defecerãt:ut nullã per seipsos multitudinẽ facerẽt:præter tim eoꝝ rege adhuc superstite.

Sub cuius lelegũ populi ditione tenentur.

& urbe nõ omnino deleta:ifert eni Pedason excelsam sub Satnionte.In dinumeratione uero eos prætermisit:ratus multitudinem non sufficere: ut in dinumeratione poneret̃:uel sub hectore:q̃q̃ hos dicat troianis ual/ de amicos esse.Nã Lycaon qui hectoris frater erat:sic inquit

Apollo... Mordens

Sub hectore er Leleges

Me paruū:paruo uicturū tempore:Mater
Laothoe genuit.pater illi maximus Alceus.
Sub cuius lelegū populi ditione tenētur.
Hæc itaqꝫ hanc habent uerisimilitudinē. Verisimilitudo est:si quis exq sitam rei alicuius determinationē quærat in poeta: ut quousqꝫ Cilices & pelasgi pertendebant:& Cetii qui inter eos sunt:& Eurypylo subditi.de Cilicibus quidē atque iis:qui sub Eurypylo erāt:quātū attinebat diximus & quod caicus maxime hæc terminat.Consentaneū est:ut deiceps pelasgos constituamus:tum ex iis:quæ ab Homero dicuntur, tū ex alia historia Homerus enim sic ait.
Hippothous populos ducit turmasque pelasgum.
Nā quicūque tenēt larissæ fertilis arua
Hippothous regit:& par marti in bella pileus.
Tautamide letho geniti de gēte pelasga.
Quibus uerbis satis magnā pelasgoꝝ multitudinē significat. nō enim populum dixit:sed populos.Cū uero larissæ habitationē dicat:& larissæ multæ sint:aliqua ex propiquis accipienda est:præcipue ea quæ circa cumā est.Nā ex tribus ea quæ amaxito proxima est:nimis in cōspectu est ilii:& nimis propinqua ad ducēta fere stadia:unde nō uerisimiliter diceret Hippothoū cecidisse pcul ab hac larissa: dū pro Parroclo pugnat. sed ab ea quæ proxima est:nā ad mille stadia intersunt. Tertia est larissa agri ephesii:i Caystriano campo sita: quā dicunt prius urbem fuisse:ea Apollinis larissei fanū habebat: & tmolo q̄ ephesō uicinior erat. Ab hac enim cētum & octoginta stadiis abest. quapropter sub Meonibus poni potest.Ephesii uero aucti multū postea ex agro meonū absciderūt.quos nūc lydos appellamus. ūde nec hæc erit pelasgoꝝ larissa:sed illa potius. nam de Caystriana quidē larissa Caystro proxima: nullā satis certā cōiecturam habemus: quod iam tūc esset:nec de ephesia. De cumana testis est uniuersa æolica historia:quæ paulo post troianas res fuit. Tradūt eni eos qui in phritio locrensi erant:qui mōs ultra Termopylas est:īde profectos:in eū locū uenisse:ubi nūc cuma est.Cū qa pelasgos inuenissent: troiano bello labefactos adhuc tamē latissam obtinentes ad.lxx.stadia a Cuma distantē:codidisse apud illos locum eū:qui adhuc nouus murus appellat̄:qui ad stadia.xxx.distat a larissa.profectos autē condidisse Cumā & homines qui superfuerāt eo habitatū deduxisse cumam uero a locrensi monte phricionida appellant:eodē modo & larissam ea nūc deserta est.Quod autē pelasgi magna natio essent:aliam historiam testē adducūt.Menecrates quidē elaita in libris de originibus ciuitatū refert totā orā:quæ nūc Ionica est facto a Mycale initio:prius a pelasgis habitatā:

& propinquas insulas:lesbii quoq; sub pyleo positos:asserũt quẽ poeta
dicit pelasgorũ ducẽ & montẽ eis uicinũ ab illo pyleũ appellari. Chii au
ctores suos pelasgos ex thessalia profectos putãt: quæ gẽs errabunda ẽ:
& ad transmigrationes facilis:ea ut multũ creuit.ita pariter tota extincta
est:eo tẽpore maxie:quo æoles Ionesq; ĩ asiã traiecere. Sed peculiare qd/
dã larisseis carystrianis & phriconẽsibus contigit:& iis qui sunt in thessa
lia:oẽs enĩ regionẽ a fluminibus dilutã habuere:illi a Caystro: hi ab her
mo:tertii a peneo:ĩ larissa phricionide dicũt Piasum coli,quẽ tradunt cũ
pelasgorũ dux esset:larissæ filiæ amore captũ fuisse: cũq; puellæ uiolẽtiã
attulisset cõtumeliæ pœnas luisse. Nã quũ in uini doliũ ꝓnus ĩspiceret:
puella(q; rẽ resciuerat)illũ p pedes capiẽs & attollẽs ĩ dolium demisit.at
que hæc quidẽ ãnqua sunt:nũc cũ æolicis urbibus egæ sunt assumẽdæ:
& tẽnus unde Hermagoras fuit iis:q dedicẽdi arte cõscripsit. Hæ urbes
secus montanã regionẽ iacẽt:quæ cumano & phocẽsi & Smyrneo agro
imminẽt:iuxta quã Hermus labit. nec procul ab his urbibus magnesia
sub Sipylo ẽ ciuitas a Romanis libera iudicata. Hanc terræmotus nup
labefactarũt.Ex aduerso sunt ea:quæ ĩ caicũ uergũt.a Larissa Hermum
trãseũti:usq; cumã stadia sũt.lxx.hinc usque myrinã.xl.& totidẽ hic us/
que Gryniũ & ĩde usq; Eliã:ut Artemidorus uult. Post cumã sunt Ade.
deinde post stadia.xl.promõtoriũ noie Hydra.qd ad aduersum ꝓmon
toriũ Hermatũtẽ elaiticũ sinum efficit. oris latitudo ẽ.lxx. fere stadiorũ.
Intra sinũ ẽ Myrina ad stadia.lx. Aeolica ciuitas quæ portũ habet.deide
achiuorũ portus: ubi sũt duodecim deorũ aræ.deĩde gryneum myrrineo
rũ oppidũ:& Apollinis fanũ:& puetustũ oraculũ: & tẽplũ candido lapi/
de sumptuosum:usq; ad eã stadia sunt.xl.deĩde.lxx.usq; Eleã quæ por/
tum habet:& nauale regũ Attalicorũ :Menesthei opus & atheniẽsium:q
cũ eo apud iliũ militarũt.De sequẽtibus autẽ scilicet Pitana Atarneo ac
ceteris:quæ sunt ĩ ea regiõe dictũ est. Aeolicarũ urbiũ maxima & optĩa
est cuma:& fere ea metropolis est:& lesbus ceterarũ ciuitatũ:quæ nume
ro sunt circiter.xxx.qq nõ paucæ sint deletæ. Carpunt cumani:ut homi
nes insulsi & hebetes: ob hãc causam(ut quidã putãt) quod.ccc. ãnis post
eius urbis ædificationẽ portus uectigalia exegerũt:cũ ãtea populus eius/
modi prouẽtũ nõ haberet.quare optinuit opinio: qd hi homies sero sen
serĩt:cũ urbẽ ad mare habitarẽt.dicit etiã aliter:qd publica pecunia mu
tuo accepta porticus cõstruxerũt:postea cũ pecuniã cõstitura die nõ red
didissent:a deãbulatione arcebãt.sed cũ pluuiæ essent:ĩ dedecus quod/
dã creditores edictũ mittebãt:ut cumani porticus subirent: & cũ præco
ita inclamaret:porticus subite:dictũ esse ꝓuerbiũ: quod cumani nõ sen
tiãt:qd ĩ pluuia porticus subeũda sit:etiã si nemo p præconẽ admoneat.

Vir ſine controuerſia clarus ex hac urbe eſt Ephorus Iſocrati oratori fa miliaris qui & hiſtoriã conſcripſit:& de iuctionibus tractauit. & ãte hũc etiã Heſiodus poeta:nã ipſe dicit patrẽ ſuum relicta æolica:cumã in Bo etiam migraſſe:ut

Atque inopẽ coluit uillã quæ iuncta heliconi:
Nec per frigus erat cuiq̃ opportuna:nec æſtum:

Homerum uero hic eſſe non ſatis conſtat.Multi enim de eo ſatis diſce ptãt:nomẽ urbi ab Amazone quadam inditum putant: quẽadmodum & Myrinæ:ab ea quæ ſub baria in troiano campo iacet:Vt

Hunc homines ipſi batieam nomine dicunt.
Aſt immortalis:uolucris monumẽta myrinæ.

Carpit̃ etiã Ephorus q cũ patriæ facinota nõ haberet: quæ cũ aliis ge ſtis dinumeraret nolẽs tamẽ eã ſilẽtio præteriri:ſic inclamat.Ea tẽpeſta te cumani quietẽ agebãt.poſtq̃ troianã & æolicã orã pſecuti ſumus: me diterraneã deinceps pcurrãus uſq; ad Tauꝝ:eodẽ pegrinationis ordine cõſeruato.i his locis pricipatũ quẽdã obtinet Pergamũ iſignis ciuitas:q̃ diu ſub attalicis regibus fuit fortunata.Sequẽtis itaq; pagrationis initiũ hinc faciẽdũ ẽ.ac primo de regibus unde ꝓfecti ſunt: & quo tãdẽ euaſe re breuibus aperiẽdũ.Pergamũ theſauros ſeruabat Lyſimachi Agatho clis filii:q unus fuit ex ſucceſſoribus Alexãdri id mõtis ꝓmontorũ ha bitarũ habebat.mõs uero turbineus ẽ:i acutũ apicẽ deſinens.Munitiõis huius cuſtodia & pecuniaꝝ:quæ erãt nouẽ milia talẽtoꝝ commiſſa erat Philethero tyanẽſi:q a puero ſpado fuerat.Cõtigit.n.i funere quodã cũ ad ſpectaculũ m̃ti adeſſent:nutricẽ q̃ Philetheꝝ iſantẽ portabat depre hẽſã opprimi:adeo ut puer etiã affligeret̃.Erat igit̃ Eunuchus.Is cũ opti me eſſet educatus dignus uiſus ẽ:cui hæc crederẽt̃.Tãdẽ carus Lyſima cho erat:ſed quũ ab Arſinoe illius uxore diſſideret: ꝓpterea qđ eũ accu ſauerat locũ ad defectionẽ pduxit:& ut tẽpora erãt:ita ſe gerebat.uidẽs ea ad nouitatẽ apta:nã ꝓpterea qđ Lyſimachus a malis familiaribus coa ctus fuerat Agathoclẽ filiũ interficere.Seleucus nicanor reuerſus illũ ſu ſtulit:& ipſe a Ptolemæo ceraunо ſublatus ẽ: ac dolo interẽptus.Dũ res ita tumultuarent̃ Eunuchus ſeſe i arce cõtinebat:& pollicitãdo ſemp ua lidioribus ac ꝓpioribus obſequẽdo uiuebat.hoc pacto caſtellũ ac pecu niã poſſedit ãnis uigiti.erãt ei fratres duo:Eumenes natu grãdior: & At talus iunior.ex Eumene natus ẽ Eumenes de patris nomie:Is pgami ſuc ceſſionẽ habuit.& iã loca circũcirca tenebat.ũde apđ Sardis Anthiochũ Seleuci filiũ ſupauit:cũ eo igreſſus.obiit aũt quũ uigiti & duobus annis ipaſſet: Attalus ex Attalo & Antiochide Achei filia natus ſucceſſit i im perio: & primo rex ẽ nũcupatus.Hic galatas prœlio maximo ſupauit:&

Romanorum amicus fuit: & cũ eis aduersus Philippum pugnauit i classe rhodiorum. obiit iã senior cũ ãnis.xl.& tribus regnasset. filios quattuor reliquit ex Apollõide Cyzicena Eumenẽ Attalũ Philetetum & Atheneũ. e quibus iuniores priuatũ statum duxerũt. Eumenes natu grãdior regnauit. Hic cũ Romanis aduersum Anthiochũ magnũ: & aduersum psem bellũ gessit. a Romanis totã eã regionẽ accepit: quæ sub Antiocho circa taurũ erat. Pergamũ enim in initio regionẽ attalici habebat nõ multã: usq; ad elaitici & adramyttini sinus mare. is urbẽ muniuit & lucũ Nicephorium seruit. tẽplorum quoq; dona & bibliothecas: & tantã pgami habitatione quãta nunc est ille diligẽtissime curauit. Regnauit autẽ ãnis quadraginta nouẽ: iperium Attalo filio reliquit. q ex Stratonice ariarathi cappadocũ regis filia natus erat. Filii admodũ iuuenis & iperii tutorẽ fratrẽ attalũ reliqt. Is cum ãnis.xx.& uno regnasset: multis rebus gestis iã senior mortuus est. Nã aduersum Demetriũ Seleuci filium: cũ Alexandro Anthiochi filio bellũ gessit. Romanorum contra pseudo Philippũ socius fuit. Diegylim quoq; regẽ cœpit ducto in thraciã exercitu: Prusiã iteremit. pfecto illi filio Nicomede impiũ Attalo q sub tutela erat reliqt. Is Philomator cognominatus: cũ ãnis quinq; regnũ tenuisset morbo absũptus est: hæredes Romanos instituit. q postea eã regionẽ puintiam fecerunt: & asiã uocauere eodẽ nominẽ quo & continẽtem. Caicus Pergamũ præterfluit: p cãpũ qui caicus appellat: regionem ualde opimã: & totius fere mysiæ opimã pcurrẽs uiri clari pgameni ætate nostra fuere: Mithridates Menodori filius & adoborgion: q ex tetrarchia stirpe galatarum fuit. hunc quũ Mithridatis pelice congressum dicũt. unde & puero nomen positũ ẽ: fingẽnbus amicis eũ ex rege natũ. Hic cõtracta diu cæsaris amicicia ad id honorẽ puenit: ut materni generis tetrarcha: & cũ aliorum tũ bosphori rex efficeret. Sublatus est a Lysandro: q Pharnacẽ regẽ occidit: & Bosphorum occupauit. Hic qnidẽ magnũ nomen assecutus est. Itẽ Apollo dorus orator: q artes conscripsit: & Apollodoriã sectã introduxit: si qua tã dẽ ea ẽ. Nã multa olim obtinuerũt: quæ maius iudicium habuere q̃ nũc habent. e quibus ẽ Apollodoria secta & Theodoria. Sed plurimũ Apollodorum extulit Augusti cæsaris amicicia: cuius magister fuit. Discipulum memoratu dignũ habuit: Dionysium cũẽ suum cognomie Atticũ: qui & bonus Sophista fuit & historicus: & sermonũ conscriptor. Progredienti a campo & ab urbe oriẽtem uersus est urbs Apollonia: i loco edito imposita: austrũ uersus est montanũ iugũ: quod transgressi sardis eũt a sinistris est urbs Thyatira. macedonum habitano: quã nonnulli mysorum ultimam dicunt. a dextris est Apollõis: quæ a pergamo distat stadiis triginta totidem ab urbe Sardana. Ea idem nomen habet quod Apollonis

cizicena. Postea sequit̃ Hermi campus: & Sardis Septentrionales pga/
mi ptes magna ex pte a mysis tenent̃. quæ a dextris eoꝝ sunt: qui Abli/
ti nominant̃. quibus iungit̃ ea quæ Epictetus dicit̃: usque in Bithyniã:
Sardis urbs magna est: posterior rebus troianis antiqua tamen: quæ pro
montorium munitissimum habet. Ea lydoꝝ caput fuit: quos poeta mao
nas uocat. posteriores Meonas dixerunt. Hos qdã diuersos a lydis dicũt:
quidam eosdẽ. sed præstat ut eosdem dicamus. Huic urbi Tmolus im/
minet mons felix: qui i uertice speculã habet. exedrã albi lapidis: quã p
se condiderũt. ex ea circũstãtes spectant̃ campi: præsertim Caystrianus
circũcirca lydi & mysi & macedones habitant; Pactolus a Tmolo fluẽs:
olim multa auri ramẽta deferebat. Ex quo præclaras illas Croesi & maio
rum diuitias ferunt. Nũc eiusmodi stricturæ ꝓrsus defecerũt. defertur
Pactolus i Hermẽ: i quẽ etiã Hyllus: qui nũc Phrygius appellat̃ imittit
Hi tres & alii ignobiliores cõcurrẽtes: i phocaicũ mare exeunt: ut Hero/
dotus ait; Hermus mysiæ initiũ est: & e mõte didymene sacro p exustã i
Sardianũ agrũ deferẽ: secũdũ cõtinuos cãpos: ut dictũ ẽ: usq̃ i mare. ur/
bi aũt Sardiana plãicies subiacet. & Cori & Hermi & Caystri cãpi q cõ/
tinui sunt: & cãpoꝝ õniũ optimi: quadragita stadiis ab urbe lacus distat:
q a poeta gygæus appellat̃. postea mutato noĩe dictus ẽ Colous: ubi Co/
loenæ Dianæ tẽplũ ẽ: qđ i religiõe maxia habet̃. hoc i loco diebus sollẽ/
nibus Simias saltare dicũt. nũ uero iopiabilia an uera dicãt: mihi qdẽ in/
certũ est. Sed quũ uersus ita apđ Homeꝝ iaceãt

Antiphus: & Mesthles genuit quos maxius olim
Ad perfusa lacu gygæo rura pylemon:
Maonas egerũt: Tmoli i radicibus ortos.

addunt etiam hunc quartum uersum

Pinguis ubi hyda iacet: Tmolo supposta niuali.

Cum nulla Hyda apud Lydos inueniatur. quidam uolunt Tychium
hinc esse: qui a poeta dicit̃.

Cerdonumq; optimus hyde

Addũt ẽt ꝑpterea qđ locus siluosus ẽ: & fulmĩbus tãgit̃ hic arios eẽ: ut

Ex arimis: ubi stratum dicunt esse typhea.

inferunt etiam.

Siluosos per agros: hydæ præpinguis ubi gens.

Quidã hãc fabulã i cilicia figũt: qdã pithecusis: ii præsertim q simias di/
cũt arimos: ab etruscis uocitari. nõnulli Sardis Hydã uocãt: nõnulli eius
arcẽ Scepsius uerisimilius eos dicere arbitrat̃: q arimos in exusta mysiæ
ponũt. At pindarus cũ iis quæ sunt i cilicia pithecusia cõiũgit: quæ sunt
ãte cumanũ agrũ. ac ẽt sicula. Nã sub Etna Siciliæ Typhonẽ esse dicũt

Quem ciliciæ celeberrimum ædidit antrum:
Nunc circũfluus maris occulit fluctus:
Eius Sicilia lanigerum pectus premit   Et rursum
Illum Etna uinculis fortissimis coartat.   Et rursum
Immensum pater centimanumq; Typhonem
Vis deum Iuppiter:apud arimos excruciat.

Quidã Syros pro Arimis accipiũt:quos nũc arãos uocãt ac cilicas:q apd̃
troiã erãt: i Syriã cõmigrãtes: Syris eã regionẽ ademisse:quæ nũc cilicia
noiat᷑.Callisthenes auctor est:Arimos ꝓpe calycadnũ esse:& Sarpedõis
ꝓmõtoriũ iuxta Antrũ Coryciũ:a qbus uicini mõtes arimi uocãt᷑. Cir/
cũ lacũ Coloẽ sunt ãtiqua regũ monumẽta. apud Sardis est Alyatis ĩgẽs
tumulus super crepidine excelsa:&(ut Herodotus inqt)factus a multitu
dine ciuitatis:cuius maximã ptẽ ancillæ pfecerũt : quæ(ut ille ait)omnes
meretricãt᷑.nõnulli hãc sepulturã meretricis monumẽtũ dicũt. Sũt qui
tradant lacũ Coloẽ manufactũ esse ad excipiẽdas eas ĩundatiões:quæ ex
flumibus auctis fiunt.Hypepa ciuitas est : ex Tmolo ĩ Caystri cãpũ de/
scẽdẽti:Callisthenes dicit:Sardis prius a Cĩmeriis captas : postea a Tre/
ribus ac cilicibus:qd̃ ẽt Callinũ elegiæ poetã significare arbitrat᷑. Postea
a Cyro & Croeso:cum Callinus dicat Cĩmerioꝝ ipetũ ĩ Esionẽses eo tẽ/
pore factũ fuisse:quo Sardis captæ sunt.Scepsius Esionẽses pro Asionẽ/
ses Ionice ꝓferri putat:nã fortasse iqt maõia asia dicebat᷑ uñ Hõerus ait.
Asia prata super circũq; fluẽta Caystri.

Postea hæc ciuitas ĩcredibiliter ob uirtutem ĩstaurata est:ut nulla finitĩa/
rũ ĩferior sit.Nup uero multa eius ædificia ex terræmotibus corruerunt.
sed Tiberii ꝓuidẽtia q p nostra tẽpora ĩpat:& hãc & ml̃tas alias suo bñ/
ficio repauit:quæcũq; eo tẽpore eiusdẽ calamitatis pticipes fuerũt . Viri
memorabiles ex eodẽ genere fuerunt duo Diodori oratores: quoꝝ natu
grãdior Zonas uocatus est: uir q mĺta certamĩa pro asia cõcertauit.Sed
quo tempore Mithridates ĩuasit:accusatus qd̃ ciuitates quæ apd̃ se erãt:
ad defectionẽ duceret:habita excusatiõe omẽs calũnias diluit.Iũioris Di/
odori q nobiscũ amicicia cõiũctus ẽ historiæ extãt:& carmĩa & alia opa.
quæ satis ãtiquũ scribẽdi genus exprimũt. Xãthus ãtiquus reꝝ scriptor
Lydus qdẽ dicit᷑.Nũ uero Sardianus sit:nobis ĩcertũ ẽ.Post Lydos sunt
Mysi & urbs philadelphia terræmotibus cõcussa. Non.n.cessãt parietes
romã ducere alia atq; alia urbis pte labefacta . Quapropter pauci eã ĩco/
lũt.maxĩa eoꝝ ps ĩ agris degũt:agriculturã exercẽtes:terrã.n.fertilẽ hñt.
& ꝓfecto mirãdum ẽ tã paucos agris studere:cum ædificia tã ruinosa ha
beãt.ĩmo eos admirari possumus:q eã urbẽ cõdiderũt.Post hæc ẽ regio:
quæ exusta dicit᷑:qngẽtoꝝ stadioꝝ lõgitudine:latitudĩe quadrĩgentorũ:

siue ea mysia:siue meonia nomināda sit.nā utroq; modo dicit̃.Ea tota ar boribus caret prǽter uitē:quæ exustū uinū fert:ita elegās ut nulli cedat. summa cāpo℞ facies cinerulēta ē.mōtana petrosa & nigra:tāq̃ ex adusti/ one quadā:Quidā putāt hoc ex crebro fulminū atq; fulgurū ictu cōtige re.nec dubitāt:quæ de Tiphone dicūt̃ hoc in loco fabulari.Xāthus scri bit atimū quēdā ho℞ loco℞ regē fuisse.sed nequaq̃ uerisimile est tātā re gionē:propter eiusmodi causas ex toto deflagrare.sed potius ꝓpter ignē subterraneū:cuius ortus nūc defecerūt. Mōstrāt̃ tñ fossæ tres: quas fol/ les uocāt.hæc īter se ad stadia quadragita distāt:iminēt colles āspi quos par est:ex efflatis lamibus esse accumulatos.qđ aūt huiusmodi regio ui/ tes optīas ferat:ex catania scilicet deprehēdi pōt:quæ quanq̃ cinere opta sit:nūc ṁ optimū uinū & largū gignit.Vnde qdā ꝑurbane atq; elegāter Bacchū ignigenā dicūt: ex eiusmodi locis cōiectūrā capiētes:quæ austrū uersus sequūt̃:cū his locis īplicant̃ ad taurū usq;. Quapropter & Phry/ giæ & Cariæ & lydiæ:præterea Mysiæ loca difficulter distigui possunt: cū īter sese coeāt.Ad hāc cōfusionē nō pa℞ facit:qđ Romani ea diuise/ rūt:nō p natiōes:sed alio quodā modo p administratiōes:in qbus fora fi/ ūt & iura reddūt̃.Tmolus qđē satis coactus ē:& āmbitū mediocrē habēs. & ī ipsis Lydiæ partibus termiat̃.mediterranea uero ad ptē aduersam ꝓ/ tēdit:ad mycalē usq;:quæ pars(ut Theopōpus uult)a Celēis īcipit.qua propter quædā eius loca Phryges obtinēt:quæ sunt Celenas & Apamiā uersus.Quædā Nysi ac Lydi:quædā Cares & Iones:sic etiā flumia:præ/ sertim Meāder.Nā gētes quasdā dīterminān̄t.Ea℞ aūt: p quas media fe/ runt̃ efficiunt:ne facile exqsita distictio capi possit. De cāpis q ex utraq; & mōtane & fluuialis regiōis parte sunt:eadē ratio ē. Sed nobis forsitan nō adeo curādū:ut nunc loca metiamur:sed id tm̄ describēdū est:quātū & maiores nostri tradiderūt.Caystriano cāpo:q īter mediterraneā cadit: & Tmolū cōtinuus ē oriētem uersus Cilbianus cāpus:multus & bñ ha/ bitatus:qui regionē optimā habet.postea Hyrcanius:cui a Persis nomē īpositū est:qui & inde icolas deduxerūt. Eodē modo Cyri cāpus quē p se nomiarūt.postea Peltinus q iā Phrygius ē.& Cillanus & Tabinus q oppida semiphrygia habet:Pisidicum qddam obtinētia:a quibus ea no/ minata sunt:supannbus uero mediterraneā inter Caras & nysēū agrū:q trāsmeādrū est usq; in Cybirensem & Cabalēsem regionē. Sunt urbes mediterraneā uersus:cōtra Laodiceā Hierapolis ubi calidæ aquæ scaturi unt:& ubi plutoniū est:quæ utraque nō paruā admiratiōnē præstāt. Nā aqua adeo faciliter in tofum durat̃ ut qui aquæductus deducūt:integra septa ex eo aquis cōficiāt.Plutoniū est os in paruo quodam imminentis montis supcilio:ita commensuratum:ut hominem suscipere possit mira

profunditate.Huic propoſitũ eſt uallũ quadratum:ambitu fere ſemiiu/
gero qđ nebuloſa & craſſa caligine plenũ eſt:ut uix ſolum diſcerni poſ/
ſit.Ad ſeptum appropiquantibus:aer innoxius eſt.purus ab illa caligie:
in trãqllitate uentoꝶ.Nã caligo intra ãbitum manet:ſi uero animal itror
ſum ꝓgrediať ſtatim moriť.Quapropter Tauri itroducti cadũt & mor
tui educunť.Nos paſſeres immiſimus:qui ſubito mortui ceciderũt.Gal/
li uero execti illæſi accedũt.ut ẽt uſq; ad os appropiquẽt & itroſpiciant:
& immergãť quouſq; poſſint ſpiritũ cõtinere.Videbãus enim ex aſpec/
tu æſtuoſæ cuiuſdã paſſiõis indiciũ:ſiue qđ omnes id experianť; ſiue ſo
li ſacerdotes ſiue diuina ꝓuidẽtia:quẽadmodũ uetiſimile ĩ iis eſt: q niuẽ
ſunt afflati:ſiue qđ hoc uiribus qbuſdã reluctãtibus cõtigat.qđ autem
aquæ quædã lapideſcãt:dicũt id in fluminibus cõtigere apud laodiceã: Potul
licet potulẽtæ ſint. Nã & apud Hierapolim aqua quædã adeo tingẽdis
lanis idonea eſt:ut ex radicibus tincta cũ his decertent:quæ ex uermicu/
lo purpuraq; tingũť.Et adeo exuberat aquaꝶ uis: ut regio balneis ſpõte
naſcẽtibus:plena inueniať.Poſt Hierapolim ſequũť loca:quæ trãſmean
drum ſunt.Nos quæ ad Laodiceam Aphrodiſiadẽq; ptinẽt:& quæ caru
ra uſq; pertẽdunt diximus.Sequẽtia ſunt occidẽtalia qdẽ:Antiochia ad
meãdrum quæ iam ad Cariam ptinet.Auſtralia Cybira ea quæ magna
eſt:& Sinda & Cabalẽſis ager:uſq; ad taurum ac Lyciam.Antiochia me
diocris urbs eſt:ad meandrũ ſita:Phrygiã uerſus.Ea põte iuncta eſt:& re
gionẽ multã haber ex utraq; fluminis parte:totã fertilẽ & Caticã multã
fert:quæ Antiochica uocať.Eandem Triphyllon uocãt.Hic locus facile
cõcutiť:Ex hac Sophiſta clarus eſt Diotrephes:quẽ Hybreas maximus
noſtri tẽporis orator audiuit Credũt Cabalẽſes Solymos eſſe: unde col/
lis qui Termeſi ꝓmõtorio ĩminet Solymus uocať.& ipſi Termeſenſes
Solymi dicunť.proximũ eſt Bellotophõtis uallum.& Piſandri eius filii
ſepulchrum q in bello cecidit:cõtra Solymos geſto.hæc plane cũ iis cõ/
cordant quæ a poeta dicunť:nã de Bellorophonte ſic ait.
Hic ſolimis iterum præſtãnbus intulit arma.
De eius autem filio ſic.
Atnatum occidit Piſandrum Bellorophontis:
Pugnantem Solymos contra:in certamine mauors.
Termeſus Piſidica urbs eſt:quæ ꝓxime ac plurimum Cybiræ immĩet.
Cybirei a Lydis dicunť profecti.qui Cabalenſem agrum tenuerunt.Po
ſtea Piſidæ ſinitimi eam habitauere atq; in alium locum trãſtulerũt.mu/
nitiſſimam quidem ambitu:centum fere ſtadiorum.Ea propter æquita/
tem plurimũ creuit.& uici propugnari ſunt a Piſidia & ſinitimo Mylıæ
agro uſq; ĩ Lyciã & ulteriorẽ Rhodioꝶ regionẽ:additis tribus urbibus

finitimis. Bubone Balbura & Oenoandro. quarum conuentus Tetrapolis dictus est. Harum singulæ singula suffragia habebant: Cabyra uero duo. Nam ea triginta peditum milia mittebat: equitum duo milia: semp Tyrãnis subdita. temperanter tamẽ: qui status in Moageto finem habuit. Nam eam tyrannidem Murena sustulit: Balburam & Bubonem Lyciis adiecit. Nihilominus Cybirensis administratio inter maximas totius Asiæ censetur. Cybirei quattuor linguis utebantur. Pisidarum Solymorũ Græcoꝝ ac Lydoꝝ. Propriũ apđ Cybireos ẽ: ferrum facile extornari. Mylia mõtana ẽ: quæ ab ãgustiis Termesi: & a trãsitu q p eas fit ad citeriora Tauri ad Sindã ptẽdit usq; ad Apameoꝝ regionẽ & Sagalasum.

Vartusdecimus liber circa Cycladas insulas uersatur: & ulteriorẽ regionẽ ĩ qua est Pãphylia Isauria Lycia Pisidia Cilicia usq; Seleuciam Syriæ & Asiam: quæ propter Ionia appellatur.

Reliquũ ẽ: ut de Iõibus Caribusq; dicãus: & de ora q̃ trãstaurũ est: quã Lycii hñt & Pãphylii & Cilices. Nã hoc mõ tota Cherõnesi pagratio ad finẽ pducta erit. cuius Isthmũ dixius trã situ: qui ex põtico mari fit ĩ Issicum. Ioniæ circũnauigatio secus terrã est mille fere & quadrigentoꝝ & triginta stadioꝝ: propter sinus: & propterea quod regio multas peninsulas efficit. Longitudo uero in rectum non sane multa. Quare ab Epheso Smyrnam usq; recto itinere stadia sunt tricenta ac uiginti. Nam usq; in Metropolim cẽtum ac uiginti reliqua sunt Smyrnam usq;. Circũnauigatio autem paulominus q̃ duo milia & ducẽta. a Milesiorum itaq; & caricorum mõtiũ posidio Phoceam usq; & Hermum est Iõicæ oræ terminus. Pherecydes dicit Miletum & Miũtem ad hanc oram pertinere: & Cares prius Mycalensia & Ephesia habuisse. Sequentem uero oram Leleges usq; Phoceam & Chium & Samum: cui Anceus imperauit: & utrosq; ab Ionibus eiectos in reliquas Cariæ partes euasisse. Addit etiam androclum Codri Atheniẽsium regis legitimum filium: primo Ionum colõiæ postea Aeolicæ iperasse atq; Ephesũ cõdidisse: unde Ionũ regiã ibi cõstitutã dicunt: & adhuc q ex eo genere sunt reges nominãtur: & honores quosdã habẽtr ĩ certãinibus qdẽ præsidẽnã: & purpuram regii generis ĩsignæ & Scipionẽ p sceptro: & cereris eleusinæ sacra. Miletũ Neleus cõdidit: q genere Pylius fuit. Mesenii ac Pylii q̃ndã ĩter se cognationem fingũt. q̃propter posteriores poetæ Nestorẽ mesenũ dicũt & m̃ltos ex Pylis cũ Melãtho Codri patre Athẽas cõcessisse: ac totam hãc gẽtem cũ Ionibus coloniam misisse. Ara uero quam Neleus cõdidit: in Posidio ostẽditur. Cydrelus

Codri filius nothus Myuntem condit. Andropompus Lebedum loco quodã occupato nomine Arta:Colophonem Andremon Pylius:ut Mi nermus in Nãno dicit. Prienem Epytus Nelei filius. Posterius etiã Phi/ lotas gẽte ex Thebis deducta. Teum prius quidem Athamas:quaprop ter Anacreõ eam Athamantida uocat. In Ionica colonia Nauclus Codri filius nothus: & post eũ Poegnas & Damathus Athenienses:nam ex bo etia fuit Erythras Gnopus:atq; hic etiam Codri filius nothus Phoceam Athenienses cum Philogene Clazomenas Paralus Chium Egertius: mi xtam multitudinem ducens. Samum Tymbrion:ac deinde Patrocles. Nã hæ sunt duodecim Ioniæ ciuitates. postea ad Ioniam Smyrna assum pta est Ephesiorum opera. Nam cum eis olim habitabant:cum Ephesus Smyrna uocaretur. Nam & Callinus eam sic in quodam loco nomina/ uit:quũ Ephesios in oratione ad Iouem Smyrneos uocat:ut Smyrneorũ miserere. Smyrna Amazon fuit:quæ Ephesum tenuit. Ab ea & homies & urbs dicitur. sicut a Sisyrba quidam ex Ephesiis Sisyrbei dicebantur. & locus quidam Ephesi Smyrna uocabatur:quod Hipponax significat. ut pone urbem ĩ Smyrna habitabat inter Tracheam & Lepramactam. Lepramacta dicebatur rupes quæ nouæ urbi imminet: & partem muri urbis habet. Quapropter agri qui pone rupem funt:adhuc in Opistho/ lepria dicuntur. Trachea uocabatur regio prætermontana:quæ ultra co ressum ẽ:antiq̃ urbs iuxta Palladis tẽplũ erat:qđ nũc ẽ extra urbẽ:apđ eã quæ Hypeleus uocat̃. quare Smyrna iuxta gymnasiũ fuit:qđ nũc po ne urbẽ ẽ:iter Tracheã & leprã actã. Smyrnei uero a Milesiis secedẽtes exercitũ ĩ eũ locũ ducũt:ĩ quo nũc Smyrna ẽ:quũ Leleges eũ tenerẽt. q/ bus eiectis ãtiquã Smyrnã cõdidẽre:distãtẽ ab ea quæ nũc ẽ ad stadia ui ginti:postea ab Aeolibus pulsi Colophonẽ aufugerunt:& cũ Colopho/ niis cõtra eos exeũtes:regionẽ suã occupauere(ut Mimermus ait)ĩ Nan/ no:cũ Smyrnæ mentionẽ facit:quod ea semper fuerit bellis infestata:ut

Nos pylo:& excelsa Nelei ex urbe profecti
Oram Asiæ optatam:nauibus attigimus.
Ac primo ad Colophonem instructi uiribus urbem
Auctores cladis sedimus:atq; duces.
Inde per asteenta egressi protinus amnem:
Sponte deum Smyrnam uidimus æolida.

Ac de his hactenus:nunc rursum singula pcurrenda sunt: initio a princi palibus sumpto: a quibus alia condita fuere. de Mileto in quam atque Epheso. Hæ nãque optime urbes sunt atque clarissimæ. Post Posidium Milesium est oraculum: Apollini Didymeo sacrum:apud Branchidas: ad decẽ & octo stadia ascendenti id a Xerxe ĩcẽsum est:quemadmodum

cætera tẽpla omnia: Ephesio excepto. Brãchidæ autẽ dei thesauris persę traditis: cum eo fugiẽte abscesserũt: ne proditionis & sacrilegii pœnas pẽderent. Postea Milesii tẽplũ cõstruxerũt omnium maximũ. quod propter magnitudinẽ remãsit sine tecto. Huius fani ambitus uici habitationẽ recipit & sumptuosus interius & exterius lucus est. alia uero fana & oraculum & sacra continent: hoc in loco de Brãcho & Apollinis amore conficta fabula est. Templum uariis ãtiquarum artium donis sumptuosissime ornatũ est. Hinc ad urbem nec uia nec nauigatio permulta est. Ephorus scribit Cretenses prius eam supra mare cõdidisse: ubi nunc antiqua Miletus est: atq; habitatores ex Mileto Cretensi a Sarpedone deductos: & urbi nomẽ impositum esse. de nomine eius quæ ibi est: cum prius Leleges hũc locum tenerent. postea Neleum cõdidisse: quæ nunc est noua: quattuor portus habet: quorũ unus classis est capax. Multæ sunt huius ciuitatis resgestæ: maxĩa ẽ etiam coloniaꝝ ab ea profectarum mĺtitudo. Nam totus Euxinus pontus ab his est habitatus. Item propõtis & alia cõplura loca unde Anaximenes Lampsacenus dicit: Milesios Icarum ĩsulã ac lerum habitasse. Circa Hellespontum etiam in Cheronneso Lymnas in Asia Abydum & Atisbã Pesum in Cyzicenoꝝ insula Artacem Cyzicũ. In mediterranea Troadis Scepsim. Nos cũ de singulis tractabimus alias addemus: quæ ab eo sunt prætermisse. Quidam Apollinem Vlion uocãt: ut Milesii ac Delii idest Salutiferum & Peonicum. Nam Vlo idẽ est quod ualeo ex Vla cicatrix dicit̃: & illud iamq; Vale & Salue: Apollo enim salutifer est. & Artemis ex eo dicit̃. qđ ĩtegros faciat. Sol quoq; & luna his similes sunt ac pares. quod causa sint temperiei aeris: & pestes & spontaneæ mortes his applicentur. Ex Mileto fuere uiri memoratu digni. Tales unus ex septem sapientibus: qui primus Physiologiæ ac mathematicæ auctor fuit: inter Græcos & Anaximander eius discipulus & Anaximandri Anaximenes. Item Hecateus: qui historiam scripsit p nostra tempora. Eschynes orator: qui assumpta nimia erga Pompeium magnum licentia missus est in exiliũ. Hæc ciuitas aduersitate pressa est: quũ Alexandrum excluderet. Nam ui capta est: quemadmodum Halicarnassus. Ac etiam prius a Persis. Vnde Callisthenes dicit Phrynichium tragicum mille dragmis ab Atheniensibus mulctatum: quod actum quendam fecisset: Miletum a Dario captam. Ante eam in proximo iacet Lada insula. circa Trageas insulas: quæ stationes piraticas habent. deinceps est Latinicus sinus: in quo est ea quæ Heraclia dicitur oppidulum sub latino: quod stationes habet. id prius latinus dicebatur: eodem nomine quo & imminens mons quem Hecateus putat eum esse: qui Poeta pediculorũ mons appellatur. Dicit. n. ultra lannũ urbẽ pediculoꝝ mõtẽ esse.

Quidã eum Griũ dicũt:quod is æq; atq; Latinus ꝓgrediatur:a Milesioꝝ agro oriẽtem uersus tendẽs:per Cariã Euromũ & Chalcetorẽ usq;. imi/net aũt illi in alto:nõ ꝓcul hinc fluuiolũ quẽdã pertrãseunti:apud lannũ montẽ. Endymiõis sepulchrũ positũ in spelũca quadã ostẽdit. Deide na/uigatio ab Heraclia i oppidũ Pyrrã cẽtũ fere stadioꝝ:pauloplus a Mile/to Heracliã si qs se in sinũ iferat. recta nauigatio ex Mileto pyrrã ẽ stadi/orũ. xxx. adeo lõgũ iter habet littoris prætennauigatio. Sed opus ẽ ut hu/iusmodi geographiæ excursus i locis claris paululũ imoret. a Pyrra usq; ad Meãdri ostia qnquagita:q locus stagnis & paludibus plenus ẽ. Sub/ministratoriis uero scaphis ad nauigãti stadia trigita ẽ Myus:una ex duo decim Ioniæ urbibus:quæ nũc propter hoĩnum paucitatẽ a Milesiis ha/bitat. Hæc Themistocli dicit a Xerxe i opsoniũ data Magnesia i panẽ: Lãpsacus i uinũ. Hĩc ad stadia quattuor Thymbria est:Cariæ uicus iu/xta quẽ est Auernus:specu sacrũ qđ Charonii dicit. Id pestiferas exhala/tiones habet, ulterius est magnesia Meãdrũ uersus:Magnetũ Tessalico/rũ colonia & cretẽsiũ:de qua mox dicẽus. Post meãdri ostia ẽ Prienẽsiũ littus ultra qđ Priene ẽ:& mycale mõs feris & arboribus plẽus. Is Sãiæ regiõi adiacet. & ad eã quasi octo stadiũ Isthmũ facit:ultra Strogiliũ pro/mõtoriũ. Prienea qbusdã Cadme appellat. qm Philotas eius conditor e boetia uenit. e Priene fuit Bias:unus ex septẽ sapiẽtibus de quo Hippo/nax sic inquit. Et disceptari quã Bias. Prienẽsis melius. ãte Trogiliũ pua isula iacet eodẽ noĩe Hĩc Suniũ breuissimus trãsitus ẽ:mille & sexcẽto/rũ stadioꝝ principio Samũ & Icariã & Corsias ad dextrã hñti:ad sinistrã uero Melãthios scopulos:reliquũ aũt p medias Cycladas Trogiliũ pro/mõtoriũ pes qdã est:q a Mycale pcurrit alius mõs:Mycalæ ipsi adiacet: q Ephesii agri est:noĩe Pactias. ad eũ mediterranea deflectit. A Trogilio Samũ usq;:stadia sunt quadragita. Ea ad austrũ spectat & portus eius: q nauale habet:Maxia eius pars in plano ẽ & mari alluit. Pars i iminẽtem mõtẽ ascẽdit. Ad dextrã nauigãti urbẽ uersus:est Posidium qđ ꝓmõto/riũ mycalẽ uersus:septẽ stadium fretũ efficit. Id neptũni tẽplũ habet:ãte qđ narthecis iacet pua isula. Ad sinistrã ẽ suburbanũ Hereũ uersus & i/brasus ãnis:& Hereũ ãtiquũ fanũ & ædes:quæ nũc tabulaꝝ armariũ est. Sed præter tabulaꝝ mltitudinẽ quæ hic sunt alia armaria & Sacella an/tiqs artibus plena. similiter locus sub Diuo optimis statuis plenus:quaꝝ tria colossica opa Myrõis sunt:sup una Basi sita. Quæ cũ Antonius ab/stulisset:Augustus cæsar:duo i eãdẽ Basim reposuit Palladẽ & Herculẽ Iouem aũt trãstulit i Capitoliũ & Sacellũ ei cõstruxit:Sami circũnauiga/tio ẽ stadioꝝ tricẽtoꝝ ea prius Parthẽias dicebat:dũ Cares eã habitarẽt. postea Anthẽus postea Melãphylus:postea Sãus:postea a quodã idigẽa

Heros colonis ex Ithaca & Cephalēia deductis quoddā eius ꝓmōtoriū
Ampelus uocat̃:ad Icarie Drepanū spectans:imo totus mōs q̄ totā īsulā
mōtanā efficit:eodē noīe dicit̃.Ea uino īfelix est:cum cæteræ circūuiciæ
uino optīo habundēt:& tota fere cōtinēs:quæ ꝓpiqua est:uina optīa se/
rat.ut Chius Lesbus & Cos:Atq̄ & Ephesium & Metropolitanum opti
ma sunt.Mediterrāea uero & Tmolus & Exusta & Gnidus & Smyrna:
& alia ignobiliora loca optīo uino & ad iocūditatē & ad medicā uictus ra
tionē excellūt.Samus itaq̄ uino nō ualde fortūata ē:in cæteris uero fera/
cissima:qđ ex eo maxīe ꝓspici pōt:qđ bellis īfestat̃.ūde laudātes nō du/
bitāt:illđ ei ꝓuerbiū accōmodare:qđ ēt fert galliæ lac:queādmodū Me
āder īqt:ī quodā loco q̄ res ei Tyrānidū causa fuit:& īimiciciaꝝ cū Athe
niēsibus.Sed Tyrannides plurimū Polycratis & sylosontis fratris eius
tēpore uiguerūt.quoꝝ alter & fortuna & opibus clarus fuit:adeo ut etiā
mari dominaret̃:maximū felicitatis argumentū ducūt:qđ ānulo de īdu/
stria ī pelagus ꝓiecto:gēma & sculptura precioso:paulopost piscator qui
dā piscē eduxit:q̄ eū deuorauerat:quo cæso ānulus īuētus ē:qđ quū Ae/
gyptioꝝ Rex ītellexisset:diuinitus locutū ferūt.Quod q̄ eiusmodi ꝓspe
ritatibus uteret̃:uitā clauderet fine nō fortūato.qđ & ita est factum.nā a
Persaꝝ Satrape dolo captus suspēsusq̄ est.Eius tēpore fuit Anacreō Ly
ricus. q̄propter tota eius poesis illius mētiōe plena est. Huius tēpore Py
thagorā fuisse in historiis tradiderūt.qui quū iā Tyrānidē nasci uideret
urbē deseruit.& ī Aegyptū & Babylonē discēdi studio abscessit. quum
uero reuersus esset:& adhuc ꝑdurare Tyrānidē īuenisset: in Italiā naui/
gās ibi uitā cōtriuit.ac de Polycrate qdē hæc.Sylosōn uero priuatus re/
lictus est.Is cū Dario Hystapis filio:uestē quā ferebat aliquādo largitus
esset.Nā ille quū nōdū Rex esset:eā magnope cōcupiuerat:quū uero re
gnaret dono Sylosōni Tyrānidē dedit q̄ acerbe īpauit . Quapropter ur/
bs homībus uiduata est.Vnde ductū est ꝓuerbiū:Sylosontis opa locus
amplus ē.Sed Atheniēses prius misso Pericle īpatore:& Sophocle poe/
ta cū eo:Samios nō obtēperātes graui obsidiōe affecerūt.postea duo mu
nicipū milia ex suis miserunt:ī qbus fuit Neocles Epicuri pater ludi ma
gister:quē & hic & ī urbe Teo educatū ferūt.Adolescēnā uero Athenis
egit:quo tempore Menander Comicus adhuc Ephebus esset : ex Samo
etiam Creophylus fuit:quem aliquando tradunt:suscepto in hospitium
Homero:accepisse ab eo donum inscriptionem poematis:quod Oecha/
liæ captiuitatem uocant. Sed Callimachus:per Epigrāma quoddam cō/
trarium ostendit.quod quanq̄ Creophylus opus composuerit:Homeri
tamen dicatur:propter dictum hospitium.ut
Sum Samii labor:accepit qui dion Homerum

Hoſpitio:ſæuis ignibus uro duos.
Euryton atque Iolē.nunc ſcriptum dicor Homeri.
Ante Creophyli Iuppiter at fueram.

Quidā hunc Homeri magiſtrū tradunt.qđ nō hunc:ſed Auriſteū pro conneſum. Adiacet Samo inſula Icaria:a qua Icariū pelagus nominaẗ.ea nomē habet ab Icaro Dædali filio:quē dicūt paternæ fugæ comitē: quū ambo pēnati e Creta auſugiſſēt:Hoc in loco cecidiſſe uia nō ſeruata.Nā quum celſus ſe ad ſolē extolleret:liqueſacta cera pennæ effluxerūt: inſulæ ābitus ē ſtadiorū tricētorū:ea portū nō habet ſed ſtatōes:quarū optima Hiſti appellanẗ.In hac inſula ē ꝓmontoriū ad Zephyrum porrectū.Ineſt ēt Dianæ tēplū: quod Tauropoliū uocaẗ: & oppidulum Oenoe:Itē aliud de nomine Dracani ꝓmontoriū:in quo ſitū eſt ſtationē habet.Hoc ꝓmōtorium diſtat a ꝓmōtorio Samiorū: qđ Cāthariū appellaẗ: ſtadiis octoginta qui traiectus minimus eſt intermediorū. Nunc quidē cū ea hominibus effecta ſit:Samii magna ex pte icolūt: paſcendorū pecorū gratia. Poſt Samiū fretū:quod Mycalem uerſus eſt:Epheſum nauigātibus eſt Epheſiorū ora:ad dextrā & panionia:quæ tribus ſtadiis ſupra mare ē.ubi Paniōia cōmunia omniū Ionū ſeſta Neptunno Helicōio & ſacrificiū celebraẗ Sacrificant autē prienēſes:de quibus in rebus Pelopōneſiacis dictū eſt.deide eſt Neapolis:quod autē prius erat Epheſiorū: nūc Sannorū eſt:qui cū Marātheſio agro ꝑmutauerūt.ꝓpinqua ſcilicet cū lōginquis. deide Pygella oppidū quod Dianæ Munychiæ tēplū habet Agamēnonis opus:a pte quadā gētium illius habitatum.Nā quidā Pygallii nominati:iā calamitatibus deſatigati ibi remanſerunt.Vnde locus nomē ab illis accepit.poſtea portus eſt nomine Panorinus: qui Dianæ Epheſiæ tēplū habet.deinde ē ciuitas ipſa in eadē ora:paulo ſupra mare ē Ortygia Lucus omnis generis materiæ pulcherrimus præſertim Cypariſſo:p eū Cenchrius amnis fluit:i quo dicunt Latonam ex partu lotam.Nam hoc in loco fabulaẗ.& partum eius & nutricem ortygiam & adytum in quo pepit:& ꝓximā oleā:ad quā tradūt eā primo poſt ptū qeuiſſe. Mōs Luco imīnet nomīe Solmiſſus:ubi dicunt curetas armorū ſonitu Iunonē obtudiſſe ex æmulatiōe iſidiātē.quo auxilio:latonæ ptus eā latuit.Sed cū plurima tēpla ſint i eo loco alia uetuſta alia poſterius ſacta:i ātiqs ātiquæ inſunt ſtatuæ:i poſterioribus praua opa:ut Latona quæ ſceptrū gerit:& ortygia q̄ manu puerū tenet.Hic quotānis ſollēnia celebraẗ. Sed āno quodā iuuenes ſplēdidiſſimis epulis ſtudēt. Curetū aūt palatiū cōuiuia.& quidam myſtica ſacrificia pcipit: urbem Cares & Leleges habitauere. Sed quum maximam eorum partem Androclus eieciſſet: eam ex iis ſuppleuit.qui ad ſe circa Atheneū & Hipeleū cōuenerāt: aſſumpta etiā præter

montana Coresso ꝓxima. Ea itaq; usq; ad Croesi tēpora hoc mō fuit ha
bitata. postea a prætermōtana descēdēs: circa tēplū quod nunc ē: habita
uere usq; ad Alexādri tēpora. Lysimachus cōdita urbe q̄ nūc ē: cū homi
nes nō libēter ide cōmigrarēt: uehemēti hymbre obseruato subuēit fos
sas & canales obstruxit: ūde urbs submersa ē: & illi ꝑlibēter traducti trās
migrauere. Lysimachus urbē de uxoris noīe Arsinone appellauit. Verū
tamē ātiquū nomē obtinuit. In ea erat Senatus conscriptus: cū quo etiā
cōueniebāt ii: q uocari dicebāt: & oīa administrabāt. Dianæ tēplum pri/
mus Archiphrō mire fabricatus ē. postea aliud fecit maius illo. Sed quū
Herostratus qdā id īcēdio cōsumpsisset: aliud præstātius cōstruxerunt:
mulieꝝ ornamētis & multis opibus ad id collatis: refectisq; prioribus co
lūnis. quaꝝ reꝝ testimonio sunt decreta tūc facta: quæ Artemidorus di/
cit Timeū tauromenitanū ignorare & īuidū esse: & calūniatorē. ūde &
Carptorē fuisse uocitatū: q; ex Persaꝝ depositis tēpli structurā finxerit.
Cū nulla tūc deposita essent: & si erāt cū tēplo cōbusta sūt. Nā cū post ī/
cēdiū tectū deletū esset: qs uoluisset ī tēplo detecto depositū tenere? Ad
dit etiā Alexādrū & factas & futuras īpensas pollicitū: dūmodo ipse titu
lū haberet. Illos autē noluisse multo magis uoluerūt & sacrilegio & tem
pli spoliis īfames fieri. laudat præterea Ephesiū q̄ndā q regi dixit: nō de
cere deū diis qcq̄ dedicare. Post tēpli cōsumationē: qđ dicit Chinocratis
opus esse: q Alexādriā cōstruxit eūdē pollicitū fuisse Alexādro: sese mō
tē Atho ī eius formā fabricatuꝝ: ut tāq̄ ex guro quodā: aqua ī phialā effū
deret: facturūq; duas urbes: alterā ad montis dextrā: alterā ad sinistrā: ut
ab altera ī alterā ātis effluerēt. Post tēplū itaq;: aliaꝝ reꝝ dedicataꝝ m̄lti
tudinē īgētē īueniri: artificū estimatione. Edē uero totam fere Praxitelis
opibus plenā: nobis Trasonis nōnulla mōstrata sunt: cuius ē Hecatesiū
& fōs Penelope & anus Euryclia. sacerdotes Eunuchi erāt q Megaloby
zi dicebāt. Ac sēp aliq accersebāt digni tali præfectura: & ī honore ma
ximo habebāt. cū his uirgines aliquas sacras esse oportebat. Nūc eaꝝ cō
suetudinū quædā seruāt: q̄dā minīe. Tēplū & nūc & olim Asylū erat:
cuius libertatis termini sæpe sūt īmutati. Alexāder ad stadiū extēdit. Mi
thridati uero dimissa ab āgulo cerami sagitta uisū ē: paululū ipsū stadiū
trāscēdere. Antonius huic ꝓxīe accessit: & cū eo termio urbis prē cōpre
hēdit. Postmodū Cæsar Augustus cū id dānosū existiaret & nihil aliud
esse: quā m̄ris malefaciendi causam exhibere: id irritū fecit Hæc ciuitas
& naualia hēt & portū: quē Architecti: ore ꝑbreui effecerūt pariter cū rege
decepti. Is Attalus fuit Philadelphus: q ratus ingressū nauibus oneraris
ꝓfundū fore si terra apponeretur. Et cū portus prius stagnosus esset ex
aggestionibus a Caistro factis oti qđ quidē āplum erat: terram opponi

iussit. Sed cõtra q̃ ratus erat uenit. Nã limus ĩtrorsum ĩpulsus: fecit ut to
tus portus Oretẽus stagnaret: prius aũt affluxus & refluxus pelagi: satis
ꝓ se se limũ auferebãt. & extrorsũ retrahebãt. Ac portus q̃dẽ talis ẽ. Ci/
uitas loci opportunitate quotidie crescit: & maximũ citerioris Asiæ Em/
poriũ ẽ. In ea fuere uiri memoratu digni: ex antiquis Heraclitus: cui co/
gnomẽto fuit Scotinus. Itẽ Hermodorus: de quo hic idẽ inquit. Dignos
esse Ephesios omnes strãgulari qui Hermodoꝝ uirũ ĩter eos frugi eiece
runt: dicẽtes nemo nostrũ frugi esto. Alioquin cum aliis eiiciat̃. Hic uir
leges quasdã uidet̃ Romanis cõscripsisse. Ex Epheso fuit Hipponax po
eta: & parasius pictor: & Apelles. Ex iunioribus Alexander orator: q̃ Ly/
chnus est cognominatus. Is ĩ Republica uersatus est. & historiam cõscri
psit: & carmina reliquit: ĩ q̃bus & de cælestibus ptractat. & terras contĩnẽ
tes describit. ĩ quaq; edens poemata. Post Caystri ostia ẽ lacus nomĩe Se
linusius ex pelago refusus. postea est alius qui in eũ cõfluit. Hi magnos
ꝓuẽtus habẽt: quos cũ deæ sacri essent: reges abstulerũt. postea a Roma
nis sunt restituti. Rursum publicani facta uiolẽtia: uectigalia sibi uendi
cauere. Artemidorus Legatus missus: & lacus deæ recupauit: & Heracle
otim quæ desciuerat euicit. Romæ iudicatus ꝓ quibus rebus ciuitas au/
reã ei imaginẽ ĩ fano erexit. In concauissima autẽ pte lacus regis fanũ ẽ:
quod Agamemnonis opus dicũt postea est Gallesius mõs: & Colophon
ciuitas Ionica & ãte eã Apollinis clarii Lucus. Tradũt Chalcãtẽ augurẽ
cũ Amphiloco Amphiarai filio: e troião bello redeunte terræstri itinere
huc puenisse. Cũq; apd̃ claꝝ ĩ Mopsũ ĩcidisset: augurẽ præstãtissimum:
pre mærore mortuum esse. Hesiodus Chalcantem mopso huiusmodi
quiddam ꝓposuisse.

Mirabor sane: poteris si dicere: ficus
Quot numero hæc caprificus habet: pparua licet sit.
Mille quidem decies modius mẽsura. supque
Vna fit. hanc nullo poteris comprehendere pacto.
Dixit. & inuentus numerus: mensuraque certa: est.
Continuo mortis chalcann somnus obortus.

Pherecides dicit: prægnanti sue oblata: Chalcantem interrogasse: quod
porcos haberet hunc uero respondisse tres. Atque ex iis unam fœminã:
& cum mopsus uera locutus esset illum prædolore mortuum. Sunt qui
dicãt Chalcãtẽ suẽ ꝓposuisse: illũ uero caprificũ ac mopsum uera dixis
se. Chalcãtẽ uero minime & pre mærore mortuum & ĩ quodã loco So/
phocles scribit cũ Helena reposcit̃: qd̃ tũc Chalcãn fata mortẽ decreue
rũt: quũ præstãtiorẽ augurẽ offendet. Sed hic Chalcantis mortem trans
fert in Ciliciam. Atque hæc quidem antiqua sunt. Colophonii aliquãdo

nauales opes satis amplas habuere: & equestribus tātum excelluerunt ut ubicūq; difficulter bella cōponi poterant. Colophonii equitatus auxilio dirimebātur. qua ex re ductum ē ꝓuerbium Colophonē addidit: cū summa operi manus imponit̄. Viri ex Colophone memorabiles fuere. Minermus tibicen: & Elegiæ poeta. Itē Xenophanes physicus q poemata de Sillis fecit. Pīdarus etiam dicit Polymnastum quendam in musica doctum: Ut

Nosti quicquid dixit Polymnastus uir Colophonius

Sunt q Homerum hinc faciāt ab Epheso Colophonē recta nauigatiōe: sunt stadia septuaginta i sinum se inferēti cētū & uiginti: post Colophonem est Dianæ Coracius mōs: & insula Dianæ sacra in quā ceruas parituras tranare crediderunt. Postea est Lebedus quæ centum ac uigiti stadiis abest a Colophone. Hoc in loco artificum liberi patris cōuentus ē: & Ionum habitano usque in Hellespontum: i qua solemnia & certamina libero patri quotanis celebrant̄. Prius autē Teo habitabant: quæ consequēs Ionū ciuitas est. Sed orta Ephesi seditione aufugerūt. Quū uero Attalus eos in Mionneso collocaret inter Teo ac Lebedum: mittuntur Teii Romā oratū ne paniātur Romani Myōnesum sibi admunin. quare ii in Lebedum migrauere. Lebediis perlibēter eos suscipientibus propter hominū paucitatē qua detinebantur. Teos a Lebedo distat stadiis centum ac uiginti: iter eas ē insula quædā Aspis nomine: nōnulli eā Arcōnesum uocant. & Myōnesus quidē in loco excelso habitat̄. qui peninsulam facit. Teos quoque in peninsula sita est & portum habet. Hic ē Anacreon Lyricus: Cuius tempore Teii relicta urbe: Abderaꝫ Thracū urbē migrauerūt: cum persaꝝ contumelias ferre nō possent. unde illud dictū est Abdera optima Teioꝝ colonia Rursum posteriore tēpore nōnulli ex eis redierūt. De Apelicōe dictū ē q Teius fuit. Ex eadē urbe fuit Hecateus historicus. Est alius qdā portus nomie Gereide distās ab urbe stadiis triginta: deinde Chalcides qui est Cheronnesi Teioꝝ & Erythreoꝝ Isthmus. Intra Isthmum itaque ii habitant. Iuxta Isthmū Teii & Clazomenii. Nā australe Isthmi latus idest Chalcides: Teii habēt Boreale Clazomenii: ad quod Erythreoꝝ agro coniungunt̄. In Isthmi initio ē locus præceps. Interius Erythreoꝝ exterius Clazomenioꝝ agrum comprehendens. Chalcidibus Lucus imminet: Alexādro Philippi filio dicatus. Hoc i loco certamen Alexandria nuncupatum: ab uniuersa Ionia celebrat̄. Isthmi trāsitus ab Alexandrio & Chalcidibus: usque ad præcipitium est stadioꝝ quinquaginta: circūnauigatio plurium q̄ mille. Ad mediam fere circunnauigationem sunt Erythre ciuitas Ionica quæ portum habet: & quattuor in fronte paruas insulas quæ Hippi dicunt̄. prius q̄

Erythras ꝑueniat̃.primũ est oppidulũ Gerre.postea Teium:postea Corycus mons excelsus & portus Casystes sub eo.Item alius portus q̃ Erythras appellat̃:ac deinceps cõplures alii.Dicunt totam Coryci præternauigationẽ latronibus plenam:q̃ Corycei dicũt̃.Hi nouũ insidiãdi genus adinuenerũt.dispsi enim ꝑ portus accedũt ad mercatores q̃ applicuerĩt:auscultantes q̃d reꝝ ferãt & quo nauigẽt. postea quũ illi soluerint & ĩ altum se receperint:cõgregati eos adoriũt̃ ac diripiunt.Ex quo omnes curiosos & occulta ac secrata auscultare conantes: Coryceos appellãus.& ĩ ꝓuerbio dicĩus hũc ergo Coryceus auscultauit:quũ q̃s aliq̃d dicere uel facere secreto uideat̃:q̃d miníe uideat̃: ꝓpter eos q̃ speculãt̃ & scire studẽt:quæ nõ conuenit.Post Corycium ẽ ĩsula Halõnesus.deĩde Argenũ ꝓmõtoriũ agri Erythrei:q̃d Chioꝝ posidio ꝓximũ est. Id fretũ quoddã efficit sexagĩta fere stadioꝝ ĩter Erythras atq; præcipinũ ẽ mimas mons altissimus: & feris & arboribus plenus.deĩde uicus cybelia & ꝓmõtoriũ nomíe Melena:ubi molæ effodiunt̃.Ex Erythris ẽ Sibylla quædã niuẽ afflata:& diuinatrix antiqua sane mulier tempore Alexãdri.Alia quædã fuit eodẽ modo diuinatrix noíe Athẽais.Ex eadem ciuitate:ætate nostra fuit Heraclides Herophilus medicus: Apollonii cõdiscipulus: eius qui Mus est cognomíatus.Chius circũnauigationẽ habet stadioꝝ nũgẽtoꝝ: si q̃s secus terram deferat̃:ea urbem & portum optimũ habet. & nauale nauiũ octoagĩta In circũnauigatione habenti insulã ad dextrã:primũ ab urbe est posidiũ.deinde Phane portus ꝓfundus & Apollinis templũ & palmaꝝ lucus:postea littus australe q̃d statões habet.postea Leus:& hoc littus statiões habet.Hinc ad urbẽ ẽ fretũ stadioꝝ sexagĩta.Circũnauigatio aũt tricẽtoꝝ & sexagĩta quã ipsi ꝑegimus.Deĩde Melena ꝓmõtoriũ: contra q̃d ẽ Psyra insula excelsa distãs a ꝓmõtorio stadiis.lx.ea urbẽ habet eiusdẽ nominis insulæ ãbitus stadia quadragĩta,deinde ariusia locus asper & ĩportuosus:stadioꝝ tricẽtorũ q̃d uinũ fert græcanicoꝝ optimũ. Postea Pelíeus mõs omniũ q̃ ĩ hac ĩsula sunt altissimus.In hac ĩsula marmor effodit̃.Viri e Chio elegãtes fuere Ion Tragicus & Theopõpus historicus:& Theocritus Sophista.Hi inter se aduersati sunt.Chii etiã de Homero ãbigũt atq; eos in testimoniũ adducũt: q̃ Homeride uocãt̃.ab illius genere ꝓfectos:quoꝝ etiam Pindarus meminit.ut

Vnde & Homeride:rhapsodie cantores optimi.

Chii olim classem habuere:& maris ĩperiũ & libertatẽ sibi uẽdicauerũt. E Chio in lesbũ uẽto austro sunt stadia circiter quadragĩta.Post præcipitium est Chytriũ locus ĩ quo ꝑrius Clazomene sitæ erant deinde Clazomene posterius cõditæ quæ ĩsulas octo habitatas ĩ frõte habẽt. Vir Clazomenius preclarus ẽ Anaxagaras Physicus: Anaximẽi milesio fãiliaris

Eius auditores fuere Archelaus Physicus:& Eurypides poeta. Post Cla/
zomenas ē Apollinis fanū:& aquæ calidæ:& Smyrneoꝝ sinus & ciuitas.
de īde alius sinus & ātiqua Smyrna:distās a noua stadiis uigīti. Quū Ly/
di Smyrnā euertissent:circiter ānos quadrīgētos in uici modū mā̄sit ha/
bitata. postmodū Antigonus eā suscitauit. Deīde Lysimachus:& nūc om
niū pulcherrīa ē. Eius pars in mōte sita est:pars maxīa ī cāpo præter por
tū & Gymnasium & matronaꝝ locū. uiæ sunt in rectū pro uiribus disti/
ctæ & lapidibus instratæ porticus magnæ quadratæ planæ & altæ. habet
ēt bibliothecā & Homeꝝ & porticū quadratā:cū Hōeri tēplo & statua.
Nā & hii maxīe hūc poetā sibi uēdicāt. unde & nūmus qdā Eneus apud
eos Hōerus uocat̄. urbis mœnia Melas āmis præterfluit ad cæterā stru/
cturā etiā portū clausū habet. Sed nō puus error fuit Architectorū:q cū
uias insternerent:cloacas nō fecerūt. quapropter excremēta fluitāt præ/
sertim hymbriū tēpore e uasis dimissa. Hoc ī loco Dolobella: Treboniū
obsidione cœpit:unū ex iis:q diuū Cæsarē dolo occiderūt: & multas ur/
bis ptes diruit. Post Smyrnā sunt Leucæ oppidulū:qđ Aristonicus post
Attali Philomatoris obitū ad defectionē pduxit. qui putās se esse e regia
stirpe:īperiū sibi uēdicare cogitauit. Quare ab eo excidit:circa Cumanū
agrū ab Ephesiis nauali prœlio superarus. Ascēdēs uero ī mediterraneā
hominū inopū ac seruoū ad libertatē uocatorū:quos Heliopolitanos ap/
pellabat:tuml̄tuariā manū congregauit. primūq; Thyatira aggressus ē.
Deīde capta Apollonide:alia castella capiebar. Sed nō diu restitit. Nam
cōtinuo ciuitates exercitū miserūt. Nicomedes quoq; Bithius & Cappa/
docū Reges auxiliū tulere. Postea quīq; Legati a Romanis missi. Deīde
exercitus & consul. P. Crassus:deīde. M. perpēna: q capto Aristonico &
Romā misso bellū absoluit. Aristonicus ipse in carcere mortuus ē. Per/
pēna morbo absumptus Crassus cū qdā eū apđ Leucas adorirēt̄ ī prœ/
lio occubuit. Postea Mālius Aqlius consul cū decē Legatis missus:prouī
tiā ī eā gubernatiōis formā cōposuit quæ adhuc pdurat. Post Leucas in
sinu ē Phocea. de qua tūc diximus:quū mētionē de Massilia faceremus.
postea sunt Ionū atq; Aeolū fines de qbus ante dictū ē. in mediterranea
oræ Ionicæ restat uia:quæ ab Epheso usq; in Meandrū & Antiochiā ten
dit. Hæc loca & Lydis & Caribus & Græcis admixta sunt. Post Ephe
sum prīa ē Magnesia Aeolica ciuitas:quæ ad Meādrū dicit̄. Nā ei ꝓxia
est. Sed multo uinior est Lætheus:qui ī Meādrū influit:ortū habēs a pa
ctyo Ephesioꝝ mōte. Est alius Lætheus apđ Cottynā:alius circa Triccā
apđ quē natus dicit̄ Aesculapius. Alius ēt apđ Libes Hesperios. Vrbs
ipsa ī cāpo iacet iuxta mōtē q Thorax appellat̄. in quo dicūt crucifixū
fuisse Daphitam grāmaticum:propterea qđ reges uersibus icessseret. ut

Purpurei stimuli:sex ultima diuitiarum
Lysimachi:Lydos subditis:atq; Phrygas.
Ex quo illđ tractū ē Caue a Thotace. Magnetes a Delphis uideĕt ꝓfec/
tiq Didyma mõtes ĩ Thessalia hitauerũt.de Didymis sic Hesiodus ait.
Qualis in Antamyri:fecundo uinbus:agro:
Boebiados stagnãte lacus:se lauit in unda;
Quæ sacrata colit:præcelsaq; Didyma uirgo.
Hoc in loco erat Didymenæ matris deũ fanũ:cui nõnulli Themistoclis uxorẽ nõnulli filiã eius sacrã dicũt. Nũc fanũ nõ stat. propterea qđ urbs in aliũ locũ sit trãslata. In noua urbe Dianæ Leucophryenæ fanũ ẽ:quod & ædis magnitudĩe & multitudĩe reꝝ dedicataꝝ ab Ephesio supatur,ar/tificio uero & structuræ cõcinnitate:circa ædẽ lõge præstat. Magnitudĩe omnia Asiæ fana excellit: præter Ephesium & Didymenũ. Cõtigit Ma/gnetas a Treribus olim funditus deleri. quæ gẽs Cimmerica diu secun dis rebus usa est. postea Milesii eum locũ occupauere. Callinus Magne/tum meminit:ac si adhuc secũdis rebus uterẽt; & ĩ bello cõtra Ephesios recte se haberẽt. Archilochus uero iã eoꝝ calãitatẽ sciẽs:uidet flere Ma/gnetũ mala. Ex quo cõiectari licet ea posteriora esse Callino. Callius enĩ antiquiotis cuiusdã Cimmerioꝝ expeditiõis meminit:cũ inquit.
Gens bello aduentat fortissima Cymmeriorum.
ĩquo Sardis captas significat:uiti ex Magnesia clari extiterũt. Hegesias orator qui Asiatici stili auctor fuit: Attico more q tunc uigebat ĩmutato. Itẽ Simõ modulator q & ipse supiorũ modulatoꝝ more corrupto: Simo diã ĩtroduxit queadmodũ ẽt Lysiodi & Magodi. Itẽ Cleomachus pugil: qui ĩ Cinædi cuiusdã & ãcillæ amore ĩcidẽs:quæ a Cinædo alebatᷓ Cinæ dorũ & orationẽ & mores est imitatus. Cinædicæ orationis auctor prius fuit Sotades: postea Alexãder Etolus sed hi ĩ pura oratiõe: Lysis uero ẽt adhibito cãtu:& ãte hũc Simus. Anaxenorẽ Citharedũ pmultũ quidem theatra extulerũt. Sed multo magis Antonius: qui quattuor ciuitatũ tri buta ei legẽda exhibuit. Cõcessit ẽt milites:auxit illũ patria nõ paꝝ: quæ ei Iouis Sosipolidis purpurã dedit: quẽadmodũ imago inscripta: quæ in phoro ẽ declarat. Alia Aenea imago ẽ ĩ theatro hoc Epigrãmate ĩsignita. Est operæpræcium: tales audire canentes:
Qualis hic est: qui uoce deos exequat: & ode. ωλᴧ
Vbi qui Epigrãma inscripsit:cũ nõ satis cõsiderate animaduerteret: ulti/mã secũdi uersus litterã prætermisit: cũ Basis latitudo nõ sufficeret. quæ/res ciuitatẽ ignorãtiæ cõdẽnari exhibuit propter ãbiguitatẽ: quæ oritᷓ ex scriptura. Num ultima dictio in nõiatiuo casu accipiẽda sit:an in datiuo. Nã multi datiuos sine id est scribũt:& cõsuetudinẽ eiiciũt: quæ naturalẽ

causam nõ habet. Post Magnesiam est uia quæ Trallis fert: habentibus mediterraneam ad sinistram In ipsa uia & ad dextrã est meãdri cãpus: q a Lydis simul & Caribus & Ionibus & Milesiis & Myusis habitat̃. prærerea ab Aeolibus qui ĩ Magnesia sunt. Eadẽ locorum ratio est Nyssam & ãtiochiam usq;. Trallianorum urbs sita est in uertice quodam plano qui ꝓmontorium natura munitum habet: cuius circuitus satis bene septus est: ea optie habitat̃ & ab omnibus opulentis: siqua alia asiaticarũ urbium. Semp aliqui ex Trallianis principales sunt ĩ prouintia: quos Asiarchas uocant. e quibus Pythodorus fuit uir ab initio Nyssaensis postea propter claritatem eo cõmigrauit: & singulari cum pompeio amicicia iũctus fuit. Is regales opes supra duo millia talentoꝶ possidebat: quas a Diuo Cæsare uenũdatas: propterea qđ Põpeii amicus fuisset. postea redẽit & filiis non miores reliquit. Huius filia est Pythodoris ponti regina: qua de superioribus dictum est Hic ætate nostra uiguit. Item Menodorus uir doctus: alioquin & honestus & grauis qui Iouis larissei sacerdotium habet. Hic a seditionibus amicoꝶ Domitii Anybarbi uexatus fuit. Atq; ab illo interemptus: quũ delatores prodite classis eum insimularẽt. Hic clari oratores fuere Dionysocles: & postea Damasus Scõbes. Trallis ab Argiuis conditas dicũt: & Thracibus quibusdam: a quibus etiã nomen urbi inditum est Contigit Trallis aliquandiu sub Tyrãnide esse filioꝶ Cratippi: circa Mithridatis tẽpora. Nyssa ad mediterraneam iacet: & maxima ex parte mõti accumbit: & quasi biurbs est. Nam torrens quidam urbem diuidit conuallem efficiens. Eius pars pontẽ ipositum habet: quo ambæ urbes coniungunt̃: pars amphitheatro exornata est: quod occultũ torrentis excursum habet. Theatro duo insunt extrema: quorum alteri gymnasium subest iuniorum. Alteri uero forum & senaculũ Cãpus ad austrum urbi subiacet: quemadmodum Trallibus. In uia inter Trallis atq; nyssam: uicus est nyssaẽsium nõ procul ab urbe nomine Acharaca: ubi Plutonium est: luco sumptuoso circũdatum. Item Plutonis ac Iunonis delubrum: & ãtrum Charonium natura admirabile: qđ luco iminet: Tradunt egrotos: qui horum deorum curis uacant: eo proficisci: atq; in uico Specui uicino. apud sacrorum peritos immorari: qui pro eis indormientes curas ex in somniis captaut. Hi deorum remedia inuocantes: sæpe illos ĩ antrum ducunt. ubi tanq̃ in cauerna manentes: multos dies & ieiuni & quieti exudant. nõnunq̃ egrotantes propriis ĩsomniis intendũt: ductu & consilio sacerdotum. Locus hic cæteris pestifer est: & inaccessibilis Acharacis sollẽnia quotãnis fiunt. & tunc maxime hæc talia ex iis itelligi & audiri possunt: qui eo proficiscunt̃. Tunc enim iuuenes & ephebi ex gymnasio nudi & uncti: taurum quẽdam festinanter in antrũ ducũt.

qui dimiſſus paululũ progredit̃.poſtea mortuus ad terrã cadit. Trigita
ſtadiis ultra Nyſſam tmolũ mõtẽ ſuperãti in mediterraneã ad partes au
ſtrales lucus quidã pratũ uocat̃. quo nyſſaenſes & finitimi ad feſta exe/
unt.nõ ꝑcul hinc os quoddã ẽ iiſdẽ diis ſacrũ:quod Acharaca uſq; dici
tur penetrare. Hoc pratũ putãt a poeta nominari quũ dicit. Aſia prata ſu
per.oſtendunt Cayſtri & Aſii cuiuſdã Heroica monumẽta: & Cayſtrũ
proxie fluẽtẽ. Tradũt præterea tres fratres: Achymbrũ Achymbradũ
& Hydrelũ e Lacedæmõe profectos:urbes de ſuis nominibus condidiſ
ſe.poſtea hominibus immunis ex illis Nyſſam eſſe habitatã: quapropter
nũc quoq; Nyſſaenſes Achymbrũ generis auctorem exiſtimãt. Circun/
ſtãt habitatiões memoratu dignæ:trãſmeãdrũ quidẽ Coſtinia & Ortho
ſia:citra uero Boeula Maſtaura & Acharaca ultra urbẽ ĩ mõte ſunt Aro
ma o littera correpta unde uinũ aromẽſe ex mediterraneis optimum ẽ:
uiri e Nyſſa illuſtres fuere. Apollonius philoſophus Stoicus Panætii fa/
miliaris: & Menecrates Ariſtarchi diſcipulus & Ariſtodemus eius fili/
us quẽ nos in extrema eius ſenectute admodũ iuuenes audiuĩus. Itẽ So/
ſtratus Ariſtodemi frater:& alius Ariſtodemus eius conſobrinus: q ma
gnum Pompeiũ erudiuit. Hinc grãmatici memorabiles fuere. At noſter
etiã.orator fuit:qui & Rhodi & ĩ patria duas ſcholas habebat. Mane rhe
toricã meridie grãmaticã. Ac Romæ etiã quũ magni Pompeii filios iſti
tueret:grãmaticæ ſcholæ ſatiſfaciebat. Iam uero quæ trãſmeãdrũ reſtãt:
omia ad Catiã ptinẽt.quo ĩ loco Cares nõ amplius imixti ſũt Lydis. Sed
iã p ſeſe ſunt:niſi Mileſii ſint uel Myuſii:q ab ora Maritima ſeiũgũtur.
Oræ initiũ ẽ Trãſmarina Rhodioꝝ regio: finis uero poſidiũ Mileſioꝝ.
In mediterranea autẽ tauri extrema:uſque ad meãdrũ. Nã tauri initium
mõtes quidã dicũt̃:qui ſupra Chelidoneas ſunt:quæ inſulæ ĩ Pamphy/
liæ ac Lyciæ cõfinio iacẽt. Hic enim iã taurus ĩ altũ cõſurgit:& reuera to
tã Lyciã mõtanũ tauri iugũ ad ulteriora & auſtralem ptẽ a Cibyraticis ſe
iungit:uſq; ad trãſmarinã Rhodioꝝ regionẽ. Hoc in loco montana ppe/
tua ſunt & multo humiliora:nec ãplius tauri putant̃.nec alia citra alia ul
tra.eo quod mõtiũ elationes ac depreſſiones ſpſæ ſint:& regionis latitu/
do longitudini coæquet̃:& nihil ſic in ædificiis ſimile. Tota circũnauiga
tio ĩ ſinũ ſe inferẽti: ẽ ſtadioꝝ quattuor millium & nũgẽtoꝝ. Circũnauiga
tio uero trãſmarinæ Rhodioꝝ:mille fere & quingentoꝝ. Rhodiæ initiũ
ẽ locus noĩe Dedala:finis uero mõs q Phoenix appellat̃. Atque is etiam
ad Rhodioꝝ attinet tranſmarinã. In frõte iacet Eleuſa ĩſula:a Rhodo di
ſtãs ſtadiis.c.ac.xx. Inter hæc a Dedalis nauigãti ad occidẽtẽ in rectũ oræ
Ciliciæ & Pãphyliæ ac Lyciæ ẽ ſinus ſine portu noĩe glaucus.poſtea Ar/
temiſiũ ꝓmõtoriũ & tẽplũ.poſtea Latonæ lucus:ſupra quem & mare ad

sexagita stadia est ciuitas Calymna.postea Caunus ciuitas & i ꝓxio Cal/
bis ãnis ꝓfundus.p quẽ res inuehunť.Inter hæc est Pisilis urbs autẽ na/
ualia habet & portũ clausum:ubi castellũ ĩ alto ĩminet nomine imbrus:
cũ regio ualde felix sit:omnes tamen confitenť urbẽ & æstate & autum/
no grauẽ esse:ꝓpter æstus ac pomoꝝ copiã:unde huiusmodi quædã nar
rantur:quod Sratonicus Citharedus uidens Caunios colore admodum
uiridi:dixit hoc illud esse quod poeta inquit.
Tale quidẽ genus est hominũ:quale est folioꝝ.
Quũ uero illũ incusarent:quod urbẽ ut morbidã carperet:Ego ĩquit eã
morbidã dicere ausim ubi mortui ambulãt.Caunii aliquãdo a Rhodiis
desciuere:sed iudicantibus Romanis recupati sunt.Extat adhuc Molo/
nis oratio contra Caunios dicũt eos & Cares eãdẽ linguã habere.uenisse
autẽ ex creta:& ꝓpriis uti legibus.Deinceps ẽ Physcus oppidũ qđ por/
tũ habet & Latonæ lucũ.Deĩde Loryma ora aspa & mons Phoenix:õniũ
qui in ea regione sunt altissimus:in cuius summo castellũ ẽ eiusdẽ nomi
nis ad quattuor stadia:ĩ fronte est ĩsula Eleusa:quæ octo stadiũ fere ãbi/
tũ habet.RHODVS. Rhodioꝝ urbs sup orientali ꝓmontorio sita & portibus & uiis
& mœnibus & cætera fabrica tãtũ alias excellit: ut nullã ei æqualẽ nedũ
præstãtiorẽ ꝓferre ualeamus.Mira est eius iusticia & diligentia cũ circa
reliquã Rei Publicæ gubernationẽ:tum circa res nauales:quibus multo
tẽpore mari dominata est & piratas sustulit: & Romanis amica fuit:& re
gibus Romanoꝝ ac græcoꝝ amicis.Nã per eos libera mãsit: & mẽtis do
nis fuit exornata quoꝝ pars maxima ĩ tẽplo liberi patris & in gymnasio
posita est pars aliis in locis Sed optima sunt:Iouis colossus: quẽ qui iam
bũ cõposuit:dicit a Charete Lindio septuagita cubitoꝝ factũ fuisse:nũc
ex terræmotu fractis genibus collapsum: rhodii ex causa quadã ꝓhibiti
nõ erexerũt.hoc est ex omibus dedicatis optimũ & unũ ex septẽ miracu
lis.Itẽ ex ꝓthogenis picturæ ialius scilicet ac Satyrus:iuxta colũnã stans:
sup colũna pdixerat:ad quẽ ita homĩes hiabãt: cũ nup tabula esset posi/
ta: ut illũ solũ admiratẽť.Satyrũ uero cõtẽnerẽt:q̃q̃ perfectissimũ opus
est.Augebãt admirationẽ pdices mãsueti:qui a nutritoribus allati & con
tra pictos appositi canebant ad picturã & congredi gestiebant.Protoge/
nes uidens rem præter opinionẽ euenisse edituos rogat:ut se autẽ delere
pmittãt:quod & ita est factũ.Rhodii plebis curã habẽt:non tamen a ple
be gubernanť.sed retinere pauperũ multitudinẽ uolunt. Plebs itaq; ab
eis nutriť.Nam diuites patria quadam consuetudine pauperes accipiũt.
Pauperes uero ab illis enutriti:munera quædam ciuitatis pagunt.Vnde
simul & ipsi uictum habent:& ciuitas necessariis ministeriis non frauda/
tur:præsertim ad res nauales. Naualium quædam multitudini occulta

sunt & secreta: quod siquis itrospexerit ingressusue fuerit: capite plectu/
tur. Hoc i loco queadmodu massiliæ & Cyzici: summum studium fuit circa architectos: & istrumeta & armoꝝ & aliaꝝ rerū armamētaria. Rho/
dii autē sunt dores: queadmodū Halicarnassei: & Gnidii & Coi. Nā ex
doribus qui post Codri obitum magna condiderunt alii ibi remansere alii cū Althemene argiuo colōiæ i cretā missæ pricipes fuerunt. Alii in Rhodū sunt dispartiti atque i eas urbes quas pauloāte memorauus. Sed hæc quidē posteriora sunt iis quæ ab Homero tradūt. Gnidus enim & Halicarnassus nondum erant. Rhodus autem & Cos erāt & ab Heraclidis habitantur. Quare Tlepolemus in uirum adultus.

Mox patris ipse sui carum interfecit auunclum:
Iam senio effectum longoque Lycimnion æuo.
Hic populis secum iunctis & classe parata.
In rhodon aufugit magnis erroribus actus.
Vrbibus ex illo iam culta est īsula ternis.
& urbes nominat quæ tunc erāt ut
Lindon: Ialysonque dein clarāque Camiron.

Cū Rhodiorū urbs ita fuerit habitata: nusq̄ Dores nominat sed æoles ac boetios īnuit. Siquidē ibi erat Herculis: & Lycimnii habitatio quod si ut nōnulli autumāt. Tlepolēus e Tirynthe: & argis ꝓfectus ē hoc mō nō ē æolica colonia quæ īde uenit nā āte Heraclidaꝝ reditū: id factū ē, item
Antiphus at Coos ducit cum fratre Philippo
Thessalici generis nanque Heraclidis: ambo
Nā hi potius ex eolico genere uidentur esse q̄ dorico. Rhodus prius dicta est Ophiusa & stadia postea Telchinis eo quod Telchines insulam īcolerent: quos nōnulli fascinatores: & maleficos dicūt quod stygiā aquā animalibus & stirpibus: pernicei gratia īspergerēt nōnulli contrariū sentiūt quod artibus præstātes: a similibus artificibus īuidia haberēt unde hāc īfamiā sunt assecuti & primū ex creta ī Cyprū uenerūt postea ī rho/
dū: & primi ferrū & æs operati sunt Nā & Harpē Saturno fecerūt. Sed quāquā de iis prius dictū ē: idcirco tamē fabulosa repetimus ut siquidē prætermissum est suppleat post Teclinas dicunt Heliadas īsulā hanc habitasse ex quoꝝ uno Cercapho scilicet ac Cydippe: filii ꝓcreati sunt qui urbes de suis nominibus condidere.
Lindon Ialysonque dein claramq; Camiron.
Quidā Tlepolemū putant eas condidisse noīa uero nōnullis eaꝝ de no/
minibus filiaꝝ Danai iposita fuisse Noua autē urbs circa tēpora rerum Peloponnesiacarum condita est ab eodem ut fertur architecto: a quo piræus factus est: quanq̄ is nunc non manet: a Lacedæmoniis labefactus:

Hiii

qui prius crura eius destuxerunt:& a Sylla Romanoꝝ imperatore. De Rhodiis quoque hæc tradunt:quod non solũ ex quo noua urbs habitata est:in mari fortunati fuerunt. Sed etiã multis ãnis ante q̃ olympica instituerent ad hominũ salutẽ nauigabãt:unde & usq; i Iberiã profecti ibi Rhodũ condiderũt:postea a Massiliẽsibus occupatã: apud opicos uero Parthenopẽ apud Daunios cũ Cois Elpias qdã post captã Troiã dicũt insulas gymnasias ab eis habitatas:quoꝝ maiorẽ Timeus ait maximã esse post septẽ. Sardiniam Siciliã Cyprũ Cretã Euboeã Cyrnũ & Lesbum: sed nequaq̃ uera dicit Nã aliæ iueniunt longe maiores. dicũt exercitãtes a phœnicibus balearidas appellari: unde & gymnasias balearidas dictas esse:ex rhodiis nonnulli circa Sybarim habitauerũt prope Chaoniã. Poeta testari uidet Rhodios ab antiquo felices fuisse.

Iam ĩde a prima trium urbium origine:ut
Vrbibus ex illo iam culta est ĩsula ternis
Cara Ioui tellus. hominum regi:atque deoꝝ:
Quiq; & opes illi multas effudit & amplas.

Quidã hunc uersum ad fabulã teduxerũt:dicẽtes aurũ in insula pluisse: quũ Pallas e Iouis capite nata est:ut Pindarus iquit. Hæc ĩsula ãbitũ habet stadioꝝ nungẽtoꝝ ac uiginti/nauigãti ab urbe & ĩsulã a dextris habẽti:prima ẽ Lyndus quæ in monte sita:ad meridiẽ spectat:præsertim Alexãdriã uersus. Ibi Palladis Lyndiæ insigne tẽplũ est danaidũ opus. Lyndii ĩ imirio per sese erãt:queãdmodũ Camirenses & Ialysii. Postea omnes Rhodũ conuenerũt:e Lyndo fuit Cleobulus unus ex septẽ sapiẽtibus. Post Lyndũ ẽ locus quidã nomie Ixia & Mnasytiũ, deide Atabyris mõs omniũ qui ĩ ea sunt altissimus. Ioui Atabyro sacer, deinde Camirus, deinde Ialysus uicus supra quẽ arx est nomine Ochyroma. Deinde ad stadia octoaginta est Rhodioꝝ ciuitas. Inter hæc est Thoantiũ acta:ĩ cuius fronte sunt Sporades insulæ:circa Chalciã iacẽtes: de quibus antea fecimus mẽtionẽ. Hĩc multi memoratu digni extitetũt & ĩperatores & pugiles:e quibus sunt Panætii philosophi progenitores. Circa res ciuiles autem & philosophiã & artes liberales Panætius ipse & Stratocles & andronicus pipatheticus & Leõidas Stoicus. Ac prius etiã Praxiphanes & Hieronymus & Eudemus Possidõius:q̃q̃ Rhodi uixit. & Sophisticam exercuit. fuit tamen apamiensis ex Syria:quemadmodum Apollonius Malacus & Molon. Nã hi alabandenses fuere:& Meneclis oratoris discipuli. Sed prius Apollonius rhodum profectus est:tandem etiam Molon: ad quẽ ille inquit. tandem & Molon: idest profectus es. Item Pisander qui Heracliam scripsit poeta rhodius & Simias grammaticus Arostocles qui nũc ẽ. Item Dionysius trax & Apollõius q argonautas cõposuit: Alexãdrini

quidẽ fuere:rhodii tamẽ uocati sunt. De rhodo satis dictum est.rursum Cariæ ora quæ post rhodũ est: ab eleunte & Lorymis flexũ quẽdã habet ad aquilonẽ.deiceps recta nauigatio est usq̃ i ꝓpõdẽ: quasi quãdã meridianã lineã faciens quinq̃ miliũ fere stadiorum: Hic est reliqua Cariæ ꝑs & Iones & Aeloes & troia:& q̃ ad Cyzicũ byzãtiumq̃ ꝑtinẽt.Post Loryma ẽ Cynozema & Syma ĩsula:q̃ portus duos habet:quorum alter clausus ẽ triremibus aptus.Itẽ nauale nauiũ uiginti. In frõte ẽ ĩsula quæ septem stadiũ ãbitũ habet. Theatralis & alta & aggeribus iuncta cõtinẽti faciẽs Gnidũ quodãmodo biurbẽ. Nã maxima eius ꝑs ĩsulã habitat: ãbos portus cõtegẽtẽ iuxta eã ẽ Nisyrus ĩ pelago.Viri e gnido memorabiles fuere:primũ Eudoxus mathematicus Platonis sodalis.postea agatharchides ꝑipatheticus uir historicus:ætate nostra Theopõpus Diuo cæsari familiaris:& q apud eũ maxie potest.Itẽ Artemidorus eius filius.Hinc Ctesias fuit:qui Xerxẽ medicatus est:& res Syriacas & Persicas cõscripsit.Post Gnidum est Ceramus:& Bargasa oppida supra mare.deide Halicarnassus principum Cariæ regia:quæ prius zephyra dicebatur.Hoc in loco ẽ Mausoli sepulchrum:unum ex septem spectaculis: quod illi Artemisia uxor construxit. Item Salmacis fons: nescio q̃obrem calumniatus tanq̃ emolliens eos qui inde bibãt.hominum enim mollicies uidetur ab aere uel ab aqua causam trahere:cum ea minime sint causa mollitiei: sed diuitiæ & uictus incontinentia. Halicarnassus arcem habet: & ĩ fronte Arcõnesum Halicarnassum:cum alii habitauere:tum etiam Anthas cũ Troezeniis ex ea fuere Herodotus historicus:quem postea Thurium uocauerunt:eo quod particeps fuisset Coloniæ ĩ Thurios missæ.Item Heraclitus poeta Callimachi sodalis:ætate aũt nostra Dionysius historicus.Hæc ciuitas aduersa fortũa usa ẽ:ui ab Alexãdro capta.Nã Hecatõnus Cariæ rex:tres habuit filios:Mausolũ Idryeũ & Pyxodarum:& filias duas e q̃bus artemisia grãdior.Mausolo ex fratribus grãdiori nupsit:secundo uero.i.Idryeo altera soror data est noie Ada.Mausolus itaq̃ regnauit:quo mortuo uxor ipiũ habuit:q̃ illi sepulchrũ cõstruxit.Artẽisia tabe cõsumpta: ꝓpter luctũ quẽ ex uiro susceperat.Idryeus ĩpauit:atq̃ huic etiã ex morbo absũpto uxor successit. At Pixodarus q reliquus erat ex filiis Hecatõni hãc eiecit.Et quũ Persicarum ꝑtiũ esset: Satrapẽ ad ĩpii cõmunicationẽ acciuit.Eo uita fũcto Satrapes Halicarnassum tenuit:& aduẽtãtis Alexandri obsidionẽ sustinuit.Hic Adã quæ filia erat Pixodari:ex aphnide muliere Cappadocissa in uxorẽ habebat.Ada uero Hecatomni quam Pixodarus eiecerat Alexandrũ orat simulq̃ exoratur se ĩ amissum regnũ restituat.pollicita se ad ea opitulaturã q̃ defecerant: dicẽs eos q ea tenebãt sibi domesticos esse:simulq̃ Alexãdro Alinda tradit ubi ipsa ĩmorabat

Alexander rem probat atq; eã reginã facit. Capta autẽ urbe arcẽ mulie/
ri obsidẽdã dat. Erat enim duplex: paulopost arx capit᷑: quum iam obsi/
dio in tediũ ĩdignationẽq; uenisset. Deinceps est Termeriũ Myndiorũ
ꝓmontoriũ cui opponit᷑ Cãdaria Coũ ꝓmõtoriũ: distãs a continenti sta/
diis quadraginta: supra Coũ promõtoriũ est locus quidã nomĩe Terme
rũ. Cooꝝ urbs antiquitus Astipalea uocabat᷑: & in alio loco habitabatur
ad mare. Postea ꝓpter seditionẽ inde migrauere ĩ urbẽ: quæ nunc est iu/
xta Scandaliũ: & mutatu nomĩe eã Coo: sicut insulã appellauerũt. Hæc
urbs non magna est: sed optime omnium habitata: & aspectu iucundissi
ma iis: q eo nauigãt ĩsulæ magnitudo est: ad quĩgẽta & quĩquaginta sta
dia tota fertilis: & quẽadmodu Chius & Lesbus optimo uĩo abũdãs. Ad
austrũ est ꝓmontoriũ nomine Laceter: a quo ĩ Nilyꝝ sunt stadia sexagĩ/
ta: iuxta laceteriũ locus est quidã Halisarna. Ab occidẽte est Drecanum
& uicus nomine Stomalimna. hoc distat ab urbe stadia ducenta. Laceter
uero trigintaquĩq; stadioꝝ longitudinẽ nauigatione cõprehẽdit. In sub/
urbano est Aesculapii tẽplũ ualde ĩsigne & multis donis opulẽtũ ĩ qbus
ẽ Antigonus Apellis. Inerat etiã uenus nuda quæ nũc Diuo cæsari Ro/
mæ dicata est. Nã augustus eam patri posuit ut generis parentẽ. Dicunt
pro ea pictura: remissa etiã Cois cẽtũ talẽta ex ĩperato illis tributo. Dicũt
etiã Hippocratẽ ex curis ibi dedicatis: exercuisse quæ ad medici uictus
rationẽ ptinẽt. Viri Coii illustres fuerũt. hic ipse de quo diximus. hĩc Si
mus medicus: Philetas poeta simul ac iudicialis: ætate autẽ nostra Nicias
q Cooꝝ Tyrãnus fuit. & Aristõ pipatetici auditor & eius hæres. Hic fu
it Theõnestus uir clarus admĩstratione Reipublicæ niciæ æmulus ĩ ora
cõtinẽtis: ꝓpe Myndiũ agrũ ẽ Astypalia ꝓmõtoriũ & zephyriũ. Deide
Myndus quæ portũ habet. deĩde Bargylia ciuitas: ĩter hæc ẽ Caryãda la
cus & ĩsula eodẽ noĩe quã Caryãdenses habitauere. Hĩc fuit Scylax anti
quus reꝝ cõscriptor. Prope Bargylia ẽ Dianæ Cĩdiadis tẽplũ qd circũ/
plui credũt. fuit olim etiã locus qdam Cĩdia nomĩatus. Ex Bargyliis fuit
uir clarus Protarchus Epicurius præceptor Demetrii: qui Lacon appella
tus ẽ. Deĩde ẽ Iassus ĩsula: quæ cõtinẽti adiacet: ea portũ habet. q hĩc sũt
magna ex pte uictũ ex mari captãt. Ea. n. regionẽ sterilẽ qdẽ habet ac pi/
scosam. unde & huiusmodi qdã de ea narrãt. qd quũ Cithaedus qdam
artẽ ostẽtaret: audirẽtque eũ Iassii omnes: q̃ primum tintinnabulũ ĩcrepuit
uendẽdorum piscium signum illico omnes relicto Citharedo: ad pisces
dilapsi sunt præter unũ surdastrũ. Citharedus itaq; propius ad illũ acce
dẽs: o homo ĩquit gratias tibi ĩgentes habeo: cum propter musicæ studi/
um tum propter honorẽ erga me. Nam cæteri q̃ primũ tintinnabulum
ĩcrepuit omnes abierũt. Ille quid ais ĩquit: num iam tintĩnabulũ sonuit?

qui quũ affirmaret. At tibi bene ſit ĩquit:& ſurgẽs ipſe etiã digreſſus ẽ.
Hic fuit Diodorus Dialecticus cognomẽto Cronus: ĩ initio quidẽ falſo.
Nã Apollonius eius præceptor Cronus dicebat᷑. ſed ꝓpter ueri Croni
obſcuritatẽ:nomẽ ĩ Diodoꝝ trãſlatum eſt.Poſt Iaſſum ẽ Mileſioꝝ poſi/
diũ.ĩ mediterranea ſũt tres urbes memoratu dignæ.Mylaſa Stratonicia
Alabanda.Cætera uero:uel haꝝ.uel Maritimaꝝ ſunt caſtella:e quibus ẽ
amizon Heraclia Euromus & Chalcetor:ſed de his ꝑua mẽtio.Mylaſa ĩ
cãpo iacẽt admodũ fertili:Ei ſupra uerticẽ mõs imminet:in quo albus la
pis effodit᷑:nõ ꝑua ꝑfecto utilitas eſt:cũ ad cætera ædificia:tum ad tẽplo
rũ & alioꝝ publicoꝝ opum ſabricas lapidariã copiã habere.Hæc.n.urbs
& porticibus & tẽplis pulcherrime inſtructa ẽ ſiqua alia. Sed mirãdum
ꝑfecto eſt:quomodo urbẽ tã temere:erecto & accliui præcipitio ſubiece
rũt.Vnde dux quidã rẽ admiratus dixiſſe tradit᷑ qui hãc urbẽ cõdidit:
ſi nõ ſemꝑ metuebat:nec etiã erubeſcebat.Mylaſii duo Iouis templa ha
bent.eius qui Oſogo & eius qui Labrũdenus uocat᷑. ſed alteꝝ quidẽ ĩ ur
be.Labrunda eſt uicus in mõte ꝓcul urbe iuxta trãſitum ꝗ ex Alabãdis
Mylaſa eſt.ĩ hoc uico ẽ ꝑuetuſtũ Iouis militaris tẽplũ ac ſtatua a circũui
cinis:& a Mylaſiis cultũ:uia ẽ ꝑ ſexaginta fere ſtadia uſq; ad urbẽ iſtrata
nomĩe ſacra:ꝑ quã ſacroꝝ pompa mittit᷑.Sacerdotes nobiliſſimi ex ciui/
bus eligũt᷑.Iiq; ꝑ totã uitã:Atq; hæc quidẽ ad urbẽ ꝑtinent. Tertiũ ẽ tẽ
plũ Iouis:Carii:Caribus omnibus cõmune:quo etiã Lydi ac Myſi:tanꝗ
fratres ꝑticipãt.Tradũt eã olim uicũ fuiſſe patriã ac regiã Caꝝ & Heca
tomni.Hæc urbs iuxta phyſcũ eſt mari ꝓxima in quo Mylaſii portũ ha
bent:Ea ætate noſtra uiros habuit memoratu dignos Rhetores ſimul &
oratores:Euthydamũ & Hybreã.Euthydamus cũ ingẽtes opes a maiori
bus ſuis accepiſſet:ipſe & dicendi facultatẽ & gloriã addidit: & non ſolũ
ĩ patria magnus fuit:ſed etiã ĩ Aſia primos honores adeptus eſt.Hybreæ
uero ut ipſe narrare in ſchola ſolebat:& ciues id cõfitebãt᷑.pater multum
lignariũ & Mulionẽ reliquit.A quibus aliquandiu enutritus eſt. poſtea
Diotrephe Antiocheno audito reuerſus eſt: atque ſeſe edilitati tradidit ĩ
qua quidem aliquandiu inuolutus & non multa lucratus: ad gubernã/
dã Rempublicam ſeſe contulit:ac forum ſecutus cito creuit: & in admi
ratione maxima habitus eſt:uiuẽte adhuc Euthydamo.ſed maxime mor
tuo illo ciuitatis compos fuit.Nam ille dum uiueret multum amabat:cũ
ſimul & potens eſſet:& utilis in Republica ut etiam ſiquid in eo tyranni
ci ineſſet:id Reipublicæ utilitate compenſaret᷑ Quare illud Hybreæ di
ctũ uehemẽter laudat᷑:quod ipſe extremo ĩ contione dixit. Euthydame
malũ es ciuitatis ꝑneceſſariũ. Nã nec tecũ uiuere poſſumus:nec ſine te.
Quũ ita itaq; plurimũ creuiſſet:& optimũ ſe ciuẽ & oratorẽ exhibuiſſet:

ad extremū errauit contra Labienū:contraria atque alii i Republica sen/tiēs Nā cæteri illi cū armis & pthorę societate aduētāti cesserunt.Iam par this Asiā obtinentibus:utpote inermes & pacati. Zeno autē Laodicenus & Hybreas oratores nō cessere:sed ciuitates suas ad defectionem pduxe runt.Hybreas quoq; adolescētē stultitia plenū & irritatu facilem: dicto quodā istigauit.Nā quū ille se pthicū iperatorē appellaret.Atque & ego inquit.meipsum Caricū impatorē dico.quo dicto Labienus ipetū i urbe fecit.quū iā legiones quæ in Asia erāt istructas haberet.Ipsum tamē non cœpit:cū rhodū secessisset:domū uero eius demolitus ē:fabrica sumptu osa instructā atq; diripuit.Vrbē quoq; totā labefactauit.Sed cū Asiā re/liquisset:Hybreas reuersus:se atq; urbē reparauit.ac de Mylasis quidē hactenus.Stratonicia est Macedonū habitatio. ea sumptuosis fabricis a regibus fuit exornata.In agro stratonicēsi sūt duo tēpla:apud Lagina tē/plū Hecates nobilissimū:ubi festa maxima quotānis celebrantur.Prope urbē est Iouis Chrysaorei tēplū:Caribus ōnibus cōmune: quo illi sacri/ficaturi & de cōmunibus rebus deliberaturi cōueniūt q cōuētus Chry/saoreus uocat̃.ex uicis constās ubi qui plures uicos afferūt: ii i suffragiis antecellūt:quēadmodū Ceranulēses.Stratonicēses quāq; non sunt Cari generis:conuentu tamē participāt.Ex Stratonicia uir fuit memoratu di/gnus:tēpore patrū nostrorū:Menippus orator cognomēto Catocas:quē supra oēs Asiaticos oratores a se auditos Cicero laudat. Vt ipse i quodā loco refert:quū eū Xenocli cōpar.& iis qui illius ætate floruerūt.Est ali ud oppidū nomine Stratonitia:tauro mōti adiacens.Alabāda urbs duo/bus montibus subiecta est:ita dispositis:ut Cistæ iuersæ aspectū exhibe āt.Vnde Apollonius molocus:ob hoc & multitudinē Scorpionū ciuita/tē carpēs: dixit eā esse cistā iuersam: Scorpionibus plenā. Nā ea & My/lasia:ac tota intermedia mōtana regio huiusmodi bestiis abūdāt. Alabā/da homines molles & suffitos habet & psalterias multas:hinc uiri memo rabiles fuere duo fratres oratores. Menecles cuius paulo ãte mētionē fe/cius & Hierocles. Itē Apollonius & Molō:q rhodū migrauerūt.Sed cū multa de Caribus dicta sint:id qđ iter oēs constat ē:qđ ipsi sub Minoe fuerūt:& tūc leleges dicebāt̃:& isulas habitabāt. Postea facti sūt cōtinen tis habitatores:m̄rtūq; maritiæ oræ & mediterraneæ occuparūt. Ea prio/ribus habitatoribus adimētes:q & ipsi magna ex pte leleges erāt.& pelas gi.Rursum iis græci ptē abstulerunt:iones scilicet ac Dores: quod autē circa rē militarē fuerint studiosi inditiū capiūt.Lora Cristas & isignia cæ tera:omnia enim Carica dicunt̃:unde & Anacreon ait.

Nectite bene compactum Cariæ Lorum.

Manum insertantes. Alceus quoque dicit.

Caricã quatiens Cristam.
sed quũ in poeta sic dicat.
Barbarici Caras Masthles sermonis agebat:
Ratione caret:quomodo enim solos Cares:Barbari sermonis dixit:cum tot barbaras natiões nosset.barbaros aũt nũq̃:sed nec Thucydides recte qui ait ideo non dici Barbaros: quia nõdũ græci illis cõtrarii uno nomie respondebant. Tunc enim nõdum græci uocabant: quod tamen poeta ipse falsum esse conuincit:cum dicat
Huius apud græcos:mediũq; & clara per argos
Fama uiri. Item
Si te per græcos:si te oblectare uel argos
Per medium uelis.
Quod si barbari nõ dicebant quomõ bene poterant barbarici sermonis dici:quapropter nec hic recte:nec Apollodorus grãmaticus:quod communi nomine proprie & contumeliose cõtra Cares utebant:& maxime Iones qui eos oderãt: ꝑpter inimicicias & cõtinua bella. Hoc enim modo barbaros dici oportebat. Sed nos querimus quare eos barbarici sermõis appellat:Barbaros uero nunq̃.Quia plurale inquit ĩ metrum non uenit: Idcirco barbaros non dixit.hic profecto casus in uersum nõ uenit,at nominatiuus igredit:quemadmodum apud Homerum Dardani & Lycii & Troii:ac talia ꝑmulta:nec quia Cariæ lingua breuissima sit quod non est.Nam ea permulta græca nomia admixta habet:ut Philippus testat: Caricarum rerum cõscriptor.Sed ego arbitror ab initio cõf.cto nomine eos barbaros appellatos:qui difficulter aspere ac duriter loquerentur:ut blesos balbosq; dicimus.Sumus enim ad confingenda cognata rebus nomina ingeniosi:qualia apud nos permulta sunt.ut murmur Clãgor stre pitus Crepitus.uox quorum plurima iam proprie proferuntur.Omnes itaq; qui crasse loquũt Barbari dicunt.quales sunt nationes omnes præter græcos:quare illos proprie barbaros appellauit.ac in initio quidem ꝑ conuitium quasi duriloquos & crassiligues.postea uero eo nomine abusi sumus tanq̃ communi ac gentili:distinguentes eos a græcis. Nondũ enĩ multa consuetudo & commercium erat cum barbaris:quod ex crassitudine linguæ:& quadam uocalium instrumentorum ineptitudine:& nõ ex linguarum uernaculis prouenuebat.Alia quædam & quasi barbara in quẽdã prauitas:in lingua nostra uidebat:si quis non perfecte græca pronunciaret:sed ita nomina proferret:quemadmodum barbari solent: qui ad Græcã dictionem ĩtroduci expedire liguam non possunt:quẽadmodũ nec nos illorũ orationẽ: quod apprime Caribus contigit.Nã alii non multũ cũ græcis diuersabãt:nec græce uiuere nec ecq̃ d.ctionẽ ediscere

Cares . . . breui . . .
F . . . barbari
Duriloqui,
crassilingues
Difficulter Asp[ere]
ac duriter loque[bantur]

pertentabant: nisi parari admodum:ac fortuito uir uiro congredientes.
Nam Cares per totã græciã errauerũt stipẽdia merẽtes:quare barbari ex
illo sunt appellati ex quo in græciã militarũt. at postea q̃ apd̃ ĩsulas habi/
tarũt:id multũ in eis eminuit.Inde ĩ Asiã profecti:nec ibi sine græcis ui/
uere potuerũt.Nã Iones cũ eis ac Dores traiecere:ab eadem quoq; causa
barbarismus dictus est.eum enim ĩ his dicere cõsueuimus: qui male græ/
cissitant.nõ aũt in iis qui Carice loquũt̃.Sic ẽt barbariloquos & barbari
sermonis homĩes eos accipere debemus:qui male græca ꝓnũtiãt.Carico
aũt more barbarismũ ad grææ oratiõis artem trãstulerũt: & soloecismũ
siue id nomẽ a solis ductũ sit:siue alio mõ. Scribit Artemidorus a Phy/
sco:quæ est trãsmarinæ Rhodioꝝ regiõis usq; Lãgina:Ephesum eũntibus
esse stadia octigẽta & quĩquagĩta:usq; Trallis cẽtũ ac uigiti.Aliæ Tral/
lis sunt Meãdrũ trãseũti:in medio fere itinere ubi sunt cariæ fines: Atq;
a Physco in Meãdrum:secũdum uiã quæ Ephesum fert:eueniũt omnia
mille & cẽtũ & octoagĩta stadia. Rursũ deĩceps a Meãdro Ioniæ lõgitu/
do ẽ:eãdẽ uiã pagẽti a flumĩe qdẽ usq; Trallis octogita.Inde Magnesiã
usq; cẽtum & quadragĩta:Ephesum usq; centũ ac uigiti.Smyrnam usq;
tricẽta & uigiti Phoceã usq;:& Ioniæ fines pauciora ducẽtis:quare recta
Ioniæ lõgitudo erit hæc:uel paulo supra octigenta. Sed quoniã cõmunis
quædã uia trita est omibus ex Epheso ĩ oriẽtem ꝓficiscẽtibus. Atq; hac
itur Carura Cariæ cõfiniũ Phrygiã uersus: p mediã Magnesiã ac Tral/
lis & Nyssam & Antiochiam: sepringentorum & quadraginta stadiorũ.
Dehinc Phrygia est per ipsam Laodiceam & Apamiam & Metropolim
& Chelidonias: quare & Carutis usq; ĩ prætermõtane initiũ ẽ Holmos:
sunt stadia citciter nũgẽta ac uigĩti:usq; ĩ prætermõtãe finẽ:qui est Ty/
riatiũ Lycaoniã uersus:per ipsum Philomeliũ paulo plura quĩgentis.Po
stea e Lycaonia Coropassum usq;:per ipsam Laodiceam exustæ octigẽta
& quadraginta:Ex Coropasso Lycaonie usq; Garsaura oppidũ Cappa/
dociæ in finibus eius situm:centum ac uiginti hinc usq; Maxaca Cappa
docum Metropolim:per loca Soandum & Sandacora sexcenta & octoa
gĩra.Hinc ad Euphratẽ usq; Tomisum Sophine locũ: p oppidũ Erpha
mille & quadrigenta & quadraginta: quæ uero e directo his sunt usq; in
Indiã Eodẽ modo apud Artemidorum se habẽt:quo & apud Eratosthe/
nẽ Polybius autumat de his quæ ibi sunt:illi credendũ esse.Incipit aũt a
Samosatis Cõmagene quæ iuxta transitum ac pontem iacet. a Cappdo/
ciæ uero finibus qui circa Tomisum sunt:tautum superãti:usq; Samo/
sata dicit esse stadia quadringenta & quinquaginta:deinceps post ulteri/
orẽ rhodiorũ transmarinã cuius cõfiniũ sunt Dedala ad oriẽtẽ solẽ naui
gãti:Lycia est usq; in Pãphyliã.postea Pãphylia usq; in Ciliciã Tracheã

Postea hæc regio usq; in alterã Ciliciã quæ circa Issicũ sinũ est. Hæ sunt Cheronesi partes cuius Isthmũ dixius esse iter ab Isso Amisũ usq; : uel Sinopẽ ut quibusdã placet. Regio uero extra taurũ in ãgusta ora est: quæ a Lycia tẽdit usq; ad loca solis uicia: quæ ciuitas nunc Põpeiopolis dicit. postea Issici sinus ora: a solis & Tarso incipiens: iam i cãpos pandit: qua/re quũ hãc lustrauerius: tota nimirũ Cheronesus erit pagrata. postea ad alias Asiæ partes ultra taurũ pgrediemur. postremo Libyca exponẽus. Post Dedala itaq; Rhodioꝶ mõs ẽ Lyciæ: quæ etiã Dedala noĩat. Ab eo sumit initium tota Lyciæ prænernauigatio: quæ est mille & septigẽtoꝶ ac uiginti stadioꝶ: aspera sane ac difficilis: sed bene portuosa : & ab hoibus tẽperãtibus habitata. Quoniam huius regiõis natura: Paphylis & Cilici/bus Trachiotis pxia ẽ. Sed illi his locis ad latrocinia usi sunt: Piraticam exercẽtes: uel portus & uẽdẽdæ prædæ foꝶ Piratis exhibẽtes. apđ Sidã Paphyliæ urbẽ: Cilices nauigia faciebãt: ibiq; captiuos sub hasta uẽdita/bãt nõ diffitẽtes eos liberos esse. Lycii adeo ciuiliter & cõtinẽter uixerũt: ut cũ feliciter usq; in Italiã mari dominarent. tamẽ i nullo unq̃ turpi lu/cro sese exulerũt secũdũ patriæ morẽ: in Lyciaci cõuẽtus administratio/ne pmanẽtes. Sũt aũt uigin & tres urbes: quæ i suffragiis dãdis pticipãt: & ex quaq; ciuitate in cõmune collegiũ cõueniunt. Id discernẽtes quod pars maxia cõprobarit: maxiaꝶ ciuitatũ unaqueq; ferre potest tria suffra gia. mediæ duo: Cæteræ unũ. Sic etiã pportiõe tributa pẽdũt & alia mu/niere Artẽdorus auctor ẽ sex esse maxias. Xãthũ Patara Pinara Olym/pũ Myra. Tlon secũdũ sitũ Cibyroꝶ iacẽtem. In collegio primũ eligit Lyciæ præfectus. Post alii urbium magistratus. Iudicia i cõmuni fiũt. Hi prius de bello de pace de sociis cõsultabãt: nũc id eis nõ licet. sed i Rõa/noꝶ situ est potestate: nisi illi pmiserint uel illis ipsis expediat. Eodẽ mõ & iudices & magistratus pportione suffragioꝶ: ex unaquaq; ciuitate ca/piũt. Hi cũ adeo iuste uiuerẽt: liberi apđ Romanos fuerũt. & patria ha/buere & piratas uiderunt fũditus deletos. primũ a Seruilio Isaurico. quo tẽpore ille Isaura cœpit. postea a Põpeio magno: q supra mille & tricẽta nauigia cõcremauit. Eoꝶ uero habitariões excidit: ex hoibus q i prœlio supfuere: alios in urbẽ solos deduxit habitatũ: quã ille Põpeiopolim ap/pellauit. alios Dydymenã hoibus effetã : quæ nũc Romanoꝶ est colonia. Sed poetæ maxime tragici natiões cõfundũt. q queadmodũ & Troes & Mysos & Lydos Phrygas appellãt. ita & Lycios Cares. Post Dedala Lyci oꝶ mõtem: i pxio seqt Telmesus oppidũ Lycioꝶ & Telmesis pmõto/rium qđ portũ habet. hũc locũ Eumenes i bello Antiochicoia Romanis accepit. Sed sublato regno Lycii eũ locũ receperũt. Deinceps est Antícra gus mõs erectus : i quo ẽ Carmylesus locus i conualle iacẽs. Post hũc ẽ

cragus:q ꝓmõtoria octo habet:& urbẽ eiusdẽ nois. Hic fabulas de Chimere mõtibus cõfingũt, est & nõ procul hinc cõuallis quædã noie Chimera a littore porrecta in mediterranea Crago subiacent Pinara: una ex maximis Lyciæ ciuitatibus. Hoc i loco Pãdarus colit̃: eodẽ noie fortasse quo & Troianus: Vt

Qualis Pandarei Chloreis pulchra puella:

Nã & hũc ex Lycia dicũt. deide est Xãthus fluuius: quẽ priores Sirbim uocabãt. Ad decẽ stadia lẽbis nauigãti ẽ Latonæ tẽplũ: ultra qđ ad sex aginta stadia est Xãthus una ex maximis Lyciæ ciuitatibus. Post Xãthũ est Patara & ipsa maxima ciuitas Patari opus quæ portũ habet & templa plurima. Ptolæmeus Phyladelphus eã augẽs: Lyciacã Arsinone noiauit: sed ãtiquũ nomẽ obtinuit. Postea ad stadia uigiti supra mare ẽ Mycra: i sublimi colle sita. postea Lorymi fluminis ostia: ascẽdẽti stadia uigiti pedestri itinere est Limyra oppidũ: in ipsa præternauigatiõe sunt portus & insulæ multæ: quarũ maxia est Cisthene: & urbs eiusdẽ nois. i mediterranea sunt loca Phellus & Antiphellus & Chymera: de qua supra fecimus mẽtionẽ. Postea Hiera ꝓmõtoriũ & Chelidõiæ isulæ tres: aspere sane & magnitudie æquales: ad stadia quiq; iter se distãtes. a terra aũt stadiis sex distãt. eaꝵ una stationẽ habet. sunt q putãt taurũ initiũ capere hic propterea qđ ꝓmõtoriũ altũ ẽ: & a Pisidicis mõtibus Pãphyliæ iminentibus descẽdit: & ꝓpter isulas quæ infronte sitæ: insigne signũ i mari habẽt in fimbriæ modũ. Sed reuera a Rhodioꝵ trãsmaria Pisidiã uersus: mõtana regio ppetua est: quæ & Taurus appellat̃. Chelidoniæ aũt ad Canopũ uergere uidet̃. traiectus ipse quattuor miliũ stadioꝵ dicit̃. ab Hiera uero ꝓmõtorio olbiã usq;: reliqua stadia sunt tricẽta & sexagitaseptẽ in his ẽ Crãbusa & Olympus ciuitas maxia: & mõs eiusdẽ nois: q Phoenicus uocat̃. Postea Corycus littus: postea Phaselis: quæ portus tres habet: ciuitas isignis & lacus imminet ei mõs noie Solyma & Telmisus Pisidica ciuitas ãgustiis adiacẽs: p quas i Milyadẽ trãsit̃. propterea Alexãder quũ angustias aperire uellet eã cœpit. Ad mare circa Phasilidẽ sunt ãgustiæ: p quas Alexãder exercitũ duxit. Est & mõs noie Climax: Pãphylio pelago adiacẽs: is trãsitũ arctum i littore reliquit: q mari trãqllo nudat̃ adeo: ut iter facientibus putus sit. pelago aũt affluẽte undis cõtegit̃. Transitus p montem tum arduus ẽ: tũ & plixus quapropter i trãqllitatibus littore utunt̃. At Alexander in hyemẽ icidẽs & maximã pſẽ reꝵ suaꝵ fortunæ pmittens: prius q̃ fluctus redierit mouit. & tota die cõtigit ut iter i aqua faceret tenus umbilico Hæc urbs & Lyciaca ẽ in mõtibus sita: q Pãphyliã spectãt: ea cũ Lyciis nõ cõmunicat: sed p se ẽ. Poeta Solymos diuersos faciat a Lyciis. Nã Bellerophõtes a rege Lycioꝵ missus.

Hic Solymis iterum præſtãtibus intulit arma.

Quod uero Lycios prius Solymos uocatos dicunt: poſtea Termilas qui ab iis qui cũ Sarpedone ex creta uenerũt.poſtea Lycios a Lyco Pãdionis filio:q cum a ꝓpria terra exiſſet:i regni partẽ a Sarpedone acceptus eſt: cũ Homero non concordant.At qui dicũt eos a poeta Solymos dici: qui nũc Mylies appellant᷑:melius ſenſiũt.Sed de his iã diximus.Poſt Phaſilidẽ eſt olbia Pãphyliæ initiũ ĩgens ſane munitio poſtea eſt is qui Catar/ ractes appellat᷑ amnis multus & torrẽns more impetuoſus:ab alta petra deſcendẽs:adeo ut longiſſime ſtrepitus exaudiat᷑.Poſtea urbs Attalia de nomine Philadelphi dicta:q eam condidit & ĩ Corycũ oppidũ trãſtulit: habitationẽ finitimã & paruo ambitu cõprehenſam.Dicũt inter Phaſili/ dẽ & Attaliã Thebã Lyrneſſumq; oſtẽdi.Nã(ut Calliſthenes refert)troiani Cilices ex Thebão cãpo in Pamphyliam exierũt.Poſtea eſt flumẽ Ceſtrus:quẽ ad ſtadia ſexaginta nauigãti pga ciuitas eſt. cui ꝓximũ ẽ in loco edito Pergeæ Dianæ fanũ: ubi quotãnis feſta celebrãtur. Deide ad ſtadia quadragita ſupra mare eſt urbs alta quæ a pergeis cõſpici poteſt. deinde lacus ĩgens noĩe Capria.Deide Eurymedon flumẽ:qđ adnauigãti ſtadiis ſexaginta ẽ urbs aſpendus ſatis populoſa:quã argiui cõdiderũt. Vltra eã eſt Petruliſſus:poſtea alius fluuius & multæ ĩ fronte inſulæ.Poſtea Sida Cumanoꝝ colonia:quæ Palladis tẽplum habet.ꝓxima eſt mirorum Cibyrẽtiũ ora.poſtea Melas ãnis & ſtatio.poſtea Proleãis urbs: Poſtea Pãphyliæ fines & Coraceſiũ Ciliciæ tracheæ initiũ:tota Pãphyliæ præternauigatio eſt.ʋc.& quadraginta ſtadiorũ.Herodotus auctor ẽ Pãphylos ex ſociis eſſe Amphilochi & Calchãtis mixtis ſane hominibus:q ex troia ſunt ſecuti:atq; ex iis alios hic remanſiſſe alios in alia loca fuiſſe diſperſos.Callinus dicit Calchantis obitũ apđ Clarũ fuiſſe. Gẽtes uero quæ cũ eo erãt taurũ cum mopſo trãſgreſſas:partim ĩ Pamphylia temãſiſſe partim Ciliciã:Syriãq; uſq; ĩ Pheniciã diſpartitas.Cilicia quæ extra tauꝝ ẽ diuidit᷑ ĩ Ciliciã Tracheã & Campeſtrẽ. Trachea orã maritimã ꝑanguſtã habet:& nullum uel raro locũ planũ. Ei taurus imminet male habitatus:uſq; ad latera Borealia quæ circa Iſauria ſunt: & Homonades uſq; in Piſidiã:eadẽ trachiotis dicit᷑ & ĩcole trachiotæ.Cãpeſtris uero a ſolis Tarſo Iſſum uſq; pertẽdit.Ei ad Boreale tauri latus Cappadocæ adiacẽt.Hæc regio magna ex pte cãpis & locis optimis abundat.Sed quoniã ex his quædã ĩtra tauꝝ ſũt quædã extra:de ĩterioribus deinde ẽ: de exterioribus admodo dicemus:a Trachiotis incipientes:primũ itaq; Ciliciæ caſtellũ eſt Coraceſiũ ĩ petra prærupta poſitũ: quo Diodotus cognomẽto Tryphon receptaculo uſus eſt.quo tempore Syriã a regibus deſcire fecit:aduerſũ quos bellũ gerebat: itetdũ ſecũdo aduẽtu: iterdũ aduerſo.

f

Hunc Antiochus Demetrii filius:i quodã loco iclusum ad sui ipsius in/ternectionẽ compulit. Vt autẽ Cilices pirate fierẽt:causa fuit Tryphon & regũ ignauia:qui tunc Ciliciæ ac Syriæ:ex successione impabant. Nã ad illius nouitatẽ & alia permulta inouata sunt:& fratres iter se diffiden/tes:regionẽ adorićtibus subditã effecerũt. Sed maxime lucrifica mãcipi/orũ exportãdoꝝ licẽtia ad maleficiũ exhortabat: quæ & facile capiebãt.

lucrificus

Ac Delus quæ nõ ad modũ procul aberat Emporiũ magnũ & pecunio/sum exhibebat. Ea enim multa mancipiorũ milia:& recipere & emittere eadẽ die poterat:ex quo ꝓuerbiũ factũ est. Mercator nauiga:& expone iam omnia uenũdata sunt. Causa erat quia Romani post Carthaginis & Corinthi euersionẽ diuites effecti multis seruis utebant̃. quapropter pi/rate & prædandi & uendendi opportunitate oblata:mixꝫ in modũ coalu erũt. Permulti Cypri & Aegypti reges adiuuabãt:Syris scilicet inimici. Sed eum nec illis Rhodii beniuoli essent: nihil auxilii afferebãt.ad hæc cũ Piratæ continuæ alia corpora caperẽt:maleficiũ perpetuum faciebant Romani uero quãq̃ nondũ eos q trãstaurũ erãt:multũ curarẽt; miserũt tamẽ Scipionẽ Aemilianũ:qui populos & urbes & alios quosdam ĩspice ret. Intellexerũt itaqꝫ id ex ĩprobitate principũ euenire:a Seleuco Nicato re ꝑ successionẽ ꝓfectoꝝ. Pudebat enim Romanos regnũ abolere quod ipsi constituissent:quæ res parthos q̃ Trãseuphratẽ erãt:postea regionis eius dominos fecit. postremo etiã Harmenios qui regione trãstaurina ul que ĩ Pheniciã occupata:reges & genus eoꝝ uniuersum funditus sustu/lerũt. mare autẽ cilicibus concessere. Demũ Romani illos opibus auctos & bello & exercitu deleuere:quos ne augerent̃ nõ ꝓhibuerunt. sed eorũ ꝓfecto neglientiã condẽnare difficile est. Nã rebus uicinis & in conspe/ctu sitis occupati longinqua prospicere non ualebãt. Hæc nobis ut ꝑ di/gressionẽ breui attingeremus uisum ẽ. Post Coracesiũ ẽ urbs Arsinoe. Deĩde Amaxia ĩ colle sita:quæ habitatio stationẽ habet. huc materies ad fabricandas naues deducitur: maxima ex parte Cedrus:nam hæc regio huiusmodi arboribus abũdat. Idcirco Antonius eã Cleopatræ dedit q̃ esset fabricandis nauibus idonea. Postea est Laertes castellũ in Tumulo quodã sitũ qui mamillæ speciẽ præbet id stationẽ habet. Postea est Sele nus ãnis. postea Crãgus petra prærupta ad mare. postea Charadrus mu/nitio cum statione. Vlterius est mõs Andriclus & aspera quædã præter/nauigatio:nomine Platanistus. Postea est Anemuriũ ꝓmontoriũ ubi cõ tinẽs Crõmyo Cypri ꝓmontorio appropinquat ad stadia tricẽta & quĩ/quaginta quare a Pãphyliæ finibus Anemuriũ usque est ciliciæ præter/nauigatio:octingentorum ac uiginti stadiorum Reliqua nauigatio usqꝫ Solos est ad stadia quingenta. Post Anemuriũ primo est Agidus ciuitas.

postea Arsinoe quæ stationẽ habet. postea locus nomine Melania & Celenderis ciuitatis quæ portũ habet. Sũt qui hãc Ciliciæ inicium faciãt & non Corasiũ e qbus:ẽ Artemidorus:q ab ore Pelusiaco usq₃ orthosiã dicit esse stadiorũ tria milia & nungenta usq₃ ad orontẽ flumẽ mille & centum & triginta usq₃ ad portas. deinceps quingẽta ac uigintiquinq₃ usque ad Ciliciũ fines duo milia & ducẽta & sexaginta. postea est Holmus quã prius habitarũt ii q nũc Seleucẽses appellant̃ Sed cõdita Seleucia ĩ Calycadno eo cõmigrarunt. nã deflectẽti ꝓmõtoriũ:nõie Sarpedonẽ qđ litoreã regionẽ facit: mox sunt Calicadni ostia: cui ꝓximũ est Zephyrium ꝓmontoriũ.ꝑ hunc fluuiũ Seleuciã nauigat̃ urbẽ bene habitatã:& a Cilicio & Pãphylio more plurimũ discrepãtẽ. Hinc ætate nostra fuere uiri ex ꝑipatheticis philosophis memorabiles: Atheneus & Xenarchus: Sed Atheneus ĩ Republica uersatus: aliquãdiu in patria populum duxit. postea contracta cũ Murena amicicia & cũ illo fugiẽs captus est: quũ ĩsidiæ contra cæsarẽ augustũ deprehẽsę essent. Sed quũ insons esset iuẽtus a cæsare dimissus ẽ: rediẽs autem Romam multis eum salutantibus & interrogãtibus: illud Euripidis respondit.

Aduenio ab imis: atque cecis inferum.

Tenebris.

Sed breue tẽpus supuixit a ruina domus: ubi habitabat ꝑ noctẽ oppressus. Xenarchus uero quẽ nos audiuimus non diu domi permansit. Sed Alexãdriæ & athenis. postea enim Romæ electa docendi uita. Is primũ arii: postea Cæsaris augusti amicicia usus usq₃ ad senectutẽ in honore habitus est. Sed pauloante obitũ uisu orbatus morbo uitã cõsumauit. post Calycadnũ est petra nomiẽ Picoela. ea scalã habet ui excisam: qua Seleuciã itur. postea ẽ Anemuriũ promontoriũ eodẽ nomiẽ quo & superius. Itẽ Crãbusa insula & Corycũ ꝓmontoriũ: ultra qđ ad stadia uiginti est Corycum Antrũ: in quo crocus optimus nascit̃. Id autẽ est igens quædã concauitas in orbẽ deducta: cui labrũ petrosum ac satis altum circũiacet. Quũ descẽderis solum est inæquale & magna ex pte petrosum & fruticosa & semp uirẽti ac domestica materia plenũ. Adiacens uero solũ orocolatũ est. ibi specu est: qđ fontẽ igentẽ habet: puræ ac nitentis aquæ in flumen exeuntẽ. qđ mox a terra absorptũ: & in solubiliter delatũ exit in mare. idque aquã amarã uocãt. Postea ẽ Eleusa insula: post Corycũ continenti adiacens. Hanc Archelaus habitauit & regiam fecit. Tota Cilicia Trachea assumpta præter Seleuciam: eo modo quo ab Amynta ac prius etiam a Cleopatra habita ẽ. Nam cum locus & terra & mari idoneus esset ad latrocinium. Terra quidem propter montium magnitudinem & ulteriores gentes quæ campos & agriculturas latas & excursionibus

faciles habēt. Mari autē propter materiem fabricādis nauibus opportunam & ꝓpter portuum & munitionum & locoꝝ copiam quæ subiri possunt: uisum est ad omnē reꝝ euentum satius esse: ut loca sub regibus essent q̃ sub ducibus Romanoꝝ qui & ad iudicia mitterentur: & non sem per adesse cū armis possent. Hoc modo archelaus ad Cappadociā etiam Ciliciam Tracheam assumpsit. cuius fines inter Solos & Eleulam sunt. Latinus fluuius & uicus eiusdē nominis ī excelsis Tauri ptibus ē Olympus Zēiceti pirate sedes & mons & castellū eodē nomine: a quo tota Lycia & Pamphylia & pisidia cernit'. zenicetus capto monte isaurico se cū tota domo cōcremauit. Eius erat Corycus & Phasilis & multa Pāphyliæ loca quæ oīa ī Isaurici uenerūt potestatē. Post Latinū sunt Soli: ciuitas īsignis alterius Ciliciæ initiū: quæ circa Issum iacet. ea Achiuoꝝ opus est a Rhodioꝝ qui ex Lindo uenerūt. Pompeius magnus ī hanc homibus exaustā reliquos piratas trāstulit. præsertim quos & salute & ꝓuidentia dignos intelligebat: & mutato noīe Pompeiopolim appellauit, hinc fuere uiri mēoratu digni: Chrysippus philosophus Stoicus ex patre Tarsensi ortus q inde migrauit. Itē Philemon poeta comicus & Aratus q de astris uersu cōscripsit. Postea est zephyrium eodē nomīe: quo & id qđ est Calycadno ꝓximum. Postea est Anchiala paulo supra mare sita. Sardanapali opus: ut Aristobulus scribit. ubi Sardanapali monumētū est & lapidea statua: quæ dextræ manus digitos cōmittit & quasi complodit. qđā dicunt ibi Epigrāma esse. Assyriis litteris insculptū huiusmodi Sardanapalus Anacindaraxis filius: Anchialē & Tarsum una die condidit: ede bibe lude. &

Cum te mortalem noris: præsentibus exple
Deliciis animum: post mortem nulla uoluptas.
Nāq; ego sum puluis: q nup tanta tenebam.
Hæc habeo quæ edi: quæ exaturata libido
Hausit: at illa manēt multa: & præclara relicta.
Hoc sapiens uitæ mortalibus est documentum.
Choerilus hoꝝ meminit: atq; hi uersus circūfecerūt.
Hæc habeo quæ edi: quæq; exaturata libido
Hausit: at illa manent: multa & præclara relicta.

Vltra Anchialā ē munitio noīe Quinda: ī qua olim Macedones thesauros seruabāt. Eumenes uero ab Antigono deficiens pecunias abstulit, ultra hæc & Solos sunt mōtana: ī qbus Olbi ciuitas ē: q̃ Iouis tēplū habet. Aiacis fratris Teucri opus. Huius sacerdos etiā Tracheæ domiatus est. postea mlti Tyrāni eā adorti: latrocinia cōstituere qbus sublatis adhuc ætate nostra eā Teucri pricipatū & Sacerdotiū uocāt: & maxia ex parte

Sacerdotes Teucri uel Aiaces dicũť. Aba uero Xenophanis filia:unius
ex Tyrãnis ꝑ cognationẽ ĩ hãc domũ ingressa principatũ obtinuit:quẽ
pater antea ꝓcuratorio nomine acceperat. Postea Antonius & Cleopatra
cũ illi cõcesserũt: obsequiis & cultu deliniti. Sed Aba sublata principa/
tus ad eos ꝑuenit:q ex eodẽ genere erant. Post Anchialã sunt Cydni flu
minis ostia:iuxta locũ Rhegma appellatũ. Id autẽ ẽ stagnũ:quod ãtiqua
naualia habet. In hoc Cydnus exit Tarsum ꝑfluẽs:q ortum a Tauro ha
bet ultra urbẽ. Tarsi uero nauale est lacus. Hucusq; tota ora a Rhodioꝝ
trãsmaria incipiẽs:ad equinoctiales ortus ab occasu eiusdẽ nominis extẽ
diť. Postea ad hyemalẽ ortũ conuersa Issum usq;. Iã hinc fluxũ quendã
sumit austrũ uersus usq; ĩ Phœniciam. Reliquũ ad occidẽtẽ finit usque
ad columnas. quare uetus lustrate Cherõnesi Isthmus ẽ a Tarso & Cyd
ni ostiis usq; Amisum. Hæc enim minima ẽ ex Amiso in Cilicũ fines di
stantia. nã hĩc Tarsum usq; sunt cẽtum ac uiginti stadia. inde ad Cydni
ostia nõ plura quinque. Nulla enim Issum usq; & eius mare breuior uia
est ex Amiso q̃ ꝑ ipsam Tarsum. nec ex Tarso Issum usq; propior q̃ in
Cydnũ. Quapropter manifestũ est hunc esse ueꝝ Isthmũ q̃q̃ a prædoni
bus ille uerus dicať:q ẽ usq; in Issicũ sinũ ꝓpter signa q̃ habet. Propter
hoc ipsum etiã lineã quã ex Rhodia ĩ Cydnũ usq; deduximus: eandem
esse asserẽtes quæ Issum usq; ptẽdit. nihil præter hoc faciẽtes & taurum
dicimus:e directo huic lineæ usq; in Indiã penetrare. Tarsus ĩ cãpo iacet
argiuoꝝ opus q ion querentes:cũ Triptolemo errauerũt. Hãc Cydnus
mediã perfluit:iuxta gymnasium iuniorũ. Eius ortus non ꝑocul est. Al/
ueus uero ꝑ ꝓfundã uallem illatus recta in urbẽ egrediť. aqua ẽ rapidis
sima & frigida:quapropter homibus ac bestiis auxiliať:quæ neruos cras
siores habent. tantũ Tarsensibus studiũ circa philosophiam fuit & alias
disciplinas quæ in corona uersanť ut Athenas & Alexãdriã superarent.
Et si quis alius locus dici potest:ĩ quo scholæ & philosophiæ exercitatio/
nes fuerint. Sed hoc uno plurimũ excellit:quod hic indigñe discunt. pe
grini uero non multi huc adueniunt. At nec illi ipsi hic mãnẽt sed foris
ꝑficiũtur:& perfecti libẽter ꝑegrinanť:detinentur autẽ ꝑpauci. At cæte/
tis ciuitatibus quas modo dixi omnibus contrariũ euenit:excepta Alexã
dria. Nam multi ĩ eas proficiscuntur & libẽter immotanť. Indigenas nõ
multos admodum uideas nec extra discẽdi studio ꝓficisci. Nec ibi circa
hoc studere Alexandrinis utrũq; contigit. nam & multos ꝑegrinos susci
piũt. Et ex suis emittunt nõ paucos. Alexãdria õniũ liberaliũ artiũ scolas
habet:& ante alias populosa ẽ. & multũ põt:& metropoleos sermonẽ re
tinet. uiri ex ea illustres fuere:ex Stoicis Antipater: Archelaus & Nestor
& duo Anthenodori:quoꝝ q Cordyliõ dictus est:cũ. M. Catone uixit &

apud eum mortuus ē. Alter uero Sādōis filius: quē a uico quodā Cana
nitā dicūt. Cæsaris præceptor fuit. & ī honore maximo apđ illū habitus
est. iā uero Senior in patriā reuersus eā Reipub. gubernationē sustulit.
Cū ciuitas ꝑtim ab aliis ꝑtim a Boetho quodā malo poeta & malo ciue ꝑ
perā tractarēt. Is plurimū apđ plebē ualebat. extulerat eū Antōius ab i/
itio quū carmē ī uictoriā in Philippis habitā ab illo cōpositā accepisset:
sed mľro magis eius facilitas: quæ apud Tarsenses maxīa uidebať: adeo
ut ex tēpore & uno īpetu ad omnē datā materiā diceret. Simul Antoni
us gymnasioꝝ præfecturā tarsensibus pollicitus: hūc ī gymnasiarche lo/
cū constituerat: ac omnē ei gymnasii īpēsas crediderat. Sed deprehēsus
cū alia surripere: tū etiā oleū apđ Antoniū ab accusatoribus conuictus
est: cuius iram cū aliis tū hoc maxime declinauit dicēs quod quēadmo/
dū Homerus Achillē & Agamēnonē & Vlyxē decantauit: ita & ego te.
quare iniquū ē ut huiusmodi apud te calūniis agar: qđ excipiens accusa
tor. At Homerus īquit oleū Agamēnoni non furabať nec Achilli: tu ue
ro furatus es: quapropter pœnas dabis. quūq; irā obsequiis & cultu a se
auertisset nihilominus & ferre & tractare ciuitatē usq; ad Antonii exerci
tū ꝑseuerauit. quare cū Anthenodorus huiusmodi ciuitatis statū reppe/
risset: primo illū & eius complices urbis tradúcere aggressus ē. Sed ubi
nihilominus ab iniuria abstinebant ea auctoritate usus est: quā a Cæsare
acceperat. eos itaq; exilio dānatos eiecit. hi uero ī illius ediū pariete cōscri
ꝑserūt. res iuuenū consulta uirū crepitus senioꝝ: quod ille ī iocū accipiēs
ascribi iussit tonitrus senioꝝ. Quodā eius humanitatē contēnēs cū uētrē
lubricū hēret: & noctu præter eius domū trāsiret: totū hostiū ac parietē
respersit. ille quū seditionē acriter ī cōtione reprehenderet: urbis inquit
morbus & malus habitus: tū ex multis rebus: tū ex excrementis perspici
potest. Sed histoici fuerunt. Nestor uero Academicus: qui ætate nostra
Marcellū Octauiæ sororis cæsaris filiū instituit. Atq; hic etiā post Athe
nodorū ciuitati præfuit & apud duces & apud ciues in honore maximo
habitus est. alioꝝ quoq; philosophoꝝ nomina quos noui multoꝝ dicere
possem: sed ex iis qui per urbes peregrinarēť & optime scholas regerēt.
Pluciades fuit & Diogenes: at Diogenes etiā poemata ī adolescētia com/
posuit maxima ex parte tragica grāmatici fuere: quoꝝ scripta extēt. Ar/
temidorus & Diodorus optimus tragœdiæ poeta: ex iis q memorať fuit
Dionysides. sed præcipue Roma maximā eruditoꝝ hominū multitudi/
nē afferre potest: q ex hac urbe fūt. tarsensibus. n. & alexādrinis plena ē:
ac Tarsus qdē ē huiusmodi. Post cydnū pyrāus seqť ex cataonia fluēs:
de quo āte fecius mētionē. scribit Artemidorus: hīc solos recta nauigati/
one esse stadia. l. ꝑxīa ē mallus ī edito quodā loco sita. opus Amphilochi

& mopsi auguris apollinis & latonæ:de quibus ualde multa cōficta sūt:
& nos ante mētionē fecimus:quū de Calchāte diceremus:& cōtrouersia
quam calchas & mopsus de diuinatione habuissent.hanc controuersiam
nō nulli Lyciā trāsferūt:ut Sophocles ꝗ eā tragico more Pāphyliā uocat
quēadmodū & Lyciā Caricā & troiā Lyciā ac Phrygiā:& cū alii tū etiam
Sophocles calchātis obitū hic tradūt:& nō solū de diuinatiōe sed de im/
perio contētionē sunt fabulari.Dicunt.n.mopsum & āphilochū ex troia
ꝓfectos mallum cōdidisse.postea Amphilochū argos digressum cū argi
uis non placuisset:illo rediisse:sed a regni cōmunicatione exclusum sin/
gulari certamine cū mopso cōcurrisse:& cū simul cecidissent sepultos es
se:iter se tamē distātes:& adhuc sepulturæ ꝓpe pyramū circa margarsa
ostēdunt.Hinc fuit Crates grāmaticus cuius discipulū Panetiū dicunt.
Vltra hāc orā est halenius cāpus:ꝑ quē philotas Alexandri equitatū du
xit:quū ille Phalangē ꝑ orā maritimā & mallensem agrū Issū uersus:&
Darii copias ex solis duceret.Tradūt Alexādrū ꝓpter cognationē cū ar
giuis āphilocho sacrificasse.Hesiodus dicit:āphilochū ab Apolline apđ
solos interemptū ꝗdā apđ haleniū cāpū:quidā ī Syriā:quū ꝓpter contē
tionem ab halenio discederet.post mallum sunt egeæ oppidum quod
stationem habet.Postea sunt amanides portæ quæ stationem habent: in
quas amanus mons desinit a tauro descendens: qui ultra Ciliciam ē ori
entē uersus:semꝑ a Tyrānis occupatus:loca munitissima obtinentibus:
ætate nostra his ōibus potitus ē Tarcodemētus uir memoratu dignus:
& ob præclara facinora rex a romanis nūcupatus : ꝗ posteris suis succes
sionē tradidit.post egeas est Issus oppidū quod stationē habet:& pindus
amnis.hoc in loco Alexāder cū Dario cōflixit.Itē Issicus sinus ī quo rho
sus ciuitas ē:& myriandrus ciuitas & alexādria & nicopolis & mopsi do/
miciliū & quæ portæ appellant:Cilicū & Syroꝝ confiniū.ī Cilicia ē Di
anæ Sarpedoniæ fanū & oraculū:ubi numine ꝑciti respōsa dāt.Post Ci/
licā prima Syroꝝ ciuitas est Seleuria ī pieria ꝓxime orontes emittit. Ex
Seleucia solos usqꝫ recta nauigatione sunt circiter mille stađ.Sunt ꝗ di/
cant Cilicas troianos quoꝝ Homerus meminit.Cilicū ꝗ trāstauꝝ sūt au
ctores fuisse:ꝗꝗ ad illis plurimū distēt:& quædā loca ibi ostēdūt:quēad/
modū ī Pāphylia Thebā & Lyrnessum.ꝗdā econtra atqꝫ etiā cāpū quen
dā Haleniū ibi monstrāt.Nunc trāstaurinis partibus dictæ Cheronnesi
pagratis:hæc adiicienda sunt.nam Apollodorus in nauiū dinumeratiōe
hæc etiam dicit:omnes Asianos troianorum socios a poeta dinumerari:
qui quidem Cheronnesum habitant:Cuius angustissimus Isthmus est:
iteruallum inter Sinopensem recessum atque Issum.exteriora uero late/
ra cū Cherōnesus Triquetra sit esse inæqualia.Nā ex iis aliud a Cilicia

usque in Chelidonias ꝓgreditur aliud uero citerius usque ad Euxini os: aliud iam citerius Sinopem usque: quare illud solos eos qui sunt ĩ Cheronneso: per eadẽ cõuicemus falsũ esse: ꝑ quæ prius cõuicimus: non solos eos q sũt itra Halym: nã loca pharnaciæ ꝓxima: ĩ q bus Halizonos dixi/ mus: quẽadmodũ ea sũt extra Halym: ita & extra Isthmũ. siquidẽ & ex/ tra angustias quæ inter Sinopẽ sunt atq Issum: & nõ mõ has sed etiã ue ras angustias definiuit cũ illas ꝓ his poneret: & qđ omniũ stultissimũ ẽ: dixit Cheronesum Triquetrã esse: & tria esse latera exteriora. Nam qui exteriora latera dicit: id latus excipere uidet quod circa angustias ẽ qua/ si & hoc etiã sit latus: sed nõ exterius nec ad mare. Si igit angustiæ adeo coactæ essẽt: ut & latus ad urbẽ Issum: & latus ad ipsam Sinopẽ uergẽs: pœne iter se iungerent: dici posset Cheronesum triquetrã esse: nunc ue ro cũ ãgustiæ quæ ab eo dicunt: tribus milibus stadioꝝ iter se distẽt: isci tia ẽ dicere tale quadrilaterũ triquetrũ esse: & non Chorographicũ Is eti am qui metrocomico Corographiã edidit: de terræ situ iscribẽs: ĩ eadem est inscitia q̃ [illegible] Isthmũ ad minimũ itetuallũ reducat: quãtũ dixerũt q di/ midiũ totius sunt mẽtiti: & quãtũ Artemidorus qui eũ dixit esse mille & quingẽtũ stadioꝝ nõdũ.n. ĩ hoc triquetrã figurã cohibet. sed nec exterio ra latera recte distixit: dicẽs unũ esse ab Isso usq in Chelidonias: tota enĩ Lyciaca ora: q̃ restat ĩ rectũ tendit & rhodioꝝ trãsmarina physcum usq: hinc uero cõtinẽs flexũ quẽdã accipiẽs iã secundi & occidentalis lateris initiũ facit: usq ĩ ꝓpõtidẽ & byzãtiũ. Sed quũ Ephorus dicat. xvi. natio/ nes hãc cheronẽsũ icolere tres græcas reliqs barbaras præter mixtos ho/ mines ad mare qdẽ Cilicas Pãphylos Lycios Bithynos Paphlagõas Ma riãdinos & Troas & Cares. Pisidas uero ac mysos & chalybos & mylias ĩ mediterranea. Apollodorus hæc diuidẽs: decimã ac septimã nationẽ ad didit galataꝝ quæ iunior ẽ Ephoro. ex his aũt dicit græcos nõdũ troiano tẽpore colonos misisse. barbari uero magnitudine tẽporis mĩtã cõfusio/ nẽ hñt. dinumerati aũt a poeta & troes: & eos q nũc Paphlagones nomi/ nãt & mysos & Phryges & Cares & Cilices: maões uero ꝓ lydis & alias icognitas gẽtes: ut halyzonas & caucõas. itẽ extra dinumerationẽ esse ce tios solymos & cilicas: q ex thebão sunt cãpo & lelegas. Pãphylos uero & bithynos & mariãdynos & pisides & calibes & milyes & cappadoces ne/ q̃ nomiari: tũ qđ hæc loca nõdũ ab eis icolerent. tũ qđ ĩ aliis cõprehẽde rent natiõibus: ut hidryẽses & Termile ĩ caribus doliões & bebryces in phrygibus. Sed nec ephori sententiam uidet bene hæc trãsigere. poeta autẽ dicta perturbat & falso adducit. nã hoc primũ ab Ephoro querẽdũ fuit: cur calybes intra cheronnesum ponat cum a Sinope & Amiso tam longe distẽt orientẽ uersus. nam qui huius cheronnesi Isthmum dicunt

esse lineā ab isto in Euxinum ductam:eā quasi meridionalē faciunt. Qui dā putāt eā esse:quæ ad urbē Sinopē tendit.quidā eam quæ ad amisum est:eā autē quæ ad calybes ē nullus:cū ea omnio sit obliqua. nā chalybū meridianus:p minorē harmeniā describeret & p euphratē: q totam itra se Cappadociā cōprehēdit:& commagenā & amanū & Issicū sinū. Quare si Isthmū ab obliqua linea terminari cōcederemus: maxima pars hoꝝ & præsertim Cappadocia īterius cōprehēderet̄. atq; is etiā q ꝓprie nūc pontus appellat̄:qui est Cappadociæ pars euxium uersus:quare si Chalybes Cheronesi pars dicēdi sūt:multo magis Cataones & utriq; Cappadoces & Lycaones:qui etiā ab eo sunt prætermissi. Sed quare Chalybes ī mediterranea posuit:qui a poeta Halizones dicti sunt: quēadmodum nos supra demonstrauimus. Rectius enim erat ut eos diuideret & prim ad mare collocaret ptim ē mediterranea quēadmodum de Cappadocia Ciliciaq; faciendū erat. Ille uero ne eā quidē nominauit. De cilicibus solū fecit mentionē q ad mare habitāt:q itaque sub Antipatro derbita erant: & Homonades:& alii complures Pisidis finitimi.

Qui mare non norunt:nec salsas æquoris escas:

Quē locū capiēt:sed nec Lydos nec maonas cōmemorauit. Siue iidem sint siue diuersi siue p se siue in alia gente comprehendant̄. Nequaq̄ enī tam īsignis natio occultari potest. nec si nihil de ea dicat uidet̄ nihil necessariū prætermittere. Mixti autē qnam sunt:nulla enim loca ꝓferre possumus uel ab eo nominata uel prætermissa præter prædicta: quæ quidē mixtis tribuāus nec ex iis ullos quos dixit uel prætermisit. Nā si īmixti sūt cū alii præualerēt ul' græci effecti sūt ul' barbari. Tertiū uero mixtū genus nullū scius. præterea qūo tres græce natiōes sūt:q Cheronesū habitāt:Nā si hoc ideo ē:qa Iones & Atheniēses olim iidē erāt. Dicēt̄ etiā iidē Dores & Aeoles:ita q̄d̄ duæ natiōes tātū siēt. Si uero ꝓpter posterio res mores sūt distiguēdi quēadmodū ꝓpter līguas: natiōes q̄tuor erūt quēadmodū & līguæ. Sed hāc Cheronesū ex Ephori desinitiōe nō solū Iones īcolūt ueꝝ etiā Atheniēses:ut in pticularibus declaratū ē.at huiusmodi q̄dam aduersū Ephoꝝ dubitāda erāt.sed hæc Apollodorus nō m̄l tū curauit:xvi. uero natiōibus ip se.x.ac.vii.addidit galataꝝ q̄d̄ & utile ē, tū ad eoꝝ ptractiōnē q̄ ab Ephoro dicūt̄ ul' prætermittūt̄: nequaq̄ ē necessariū.ipse.n.causā affert q̄d̄.s. hæc oīa post illius ætatē fuere quum uero ad poetā trāsit id recte ait quod post troiana tempora multa barbarorum confusio facta est propter mutatiōes Nā quædā aucta sunt quædā immuta quædā distracta quædā ī unū coacta. Sed nō bene dicit duplicē causam esse:q̄re poeta quorūdā nō meminit:quod scilicet ul' nō dū hæc natio īhabitaret:uel quod ab alia cōprehēderet̄. nā Cappadociam cum

Cataoniā & Lycaoniā nō nomiat ob neutrā tamē harum causarum. nullā eni huiusmodi historiā de his habemus præterea curare respōdere: qre Homerus Cappadocas & Lycaōes prætermisit: qđ uero Ephorus præterit & ipsum præterire & ad hoc illius sententiā afferre: quū id perscrutat & ptractat ridiculū est. Itē docere quare Homerus maones plydis posuit: quare uero Ephorus nec lydos nec maones nominauit nō declarare stultū est: & cū dicat poetā ignotorum quorūdā mētionē facere: de Caucōibus qdē & Solymis & cetiis & lelegibus & cilicibus q ex Thebāo cāpo erāt recte dicit. Halizonas uero ipse fingit: imo ipsi primo Halizonas ignorauerūt. & m^ltis modis scripturā mutauerūt. argēti uenā fingētes atq; alia pmulta & magna occurrūt: quæ iā defecere. Ad hāc ābitionē illos etiam historias contulerūt quas Sceptius pōit a Callisthene accipiēs & ab aliis qbusdā: q falsę Halizonū opinionis nō sunt imunes: qđ. s. Tātali & Pelopidarum diuitiæ a metallis puenere: quæ circa Phrygiā & Sipylū erāt. & qđ Cadmi opulētia a Thracia fuit & Pāgeo mōte: & priami ex auro qđ circa Abydū effodiebat: cuius nūc uix ulla uestigia apparēt. multa tamē ātiquorum metallorum signa loca effossa exhibēt. Myde quoq; opes ex metallis fuere: q circa uermiū montē erāt. Gygis & Alyatis & croesi ex iis quæ apud Lydiā oppidū desertū: inter Atarneū ac Pergamū: qđ quidē loca effossa habet: ppter metallorum inqsitionē. præterea Apollodorus merito i hoc reprehendi pōt: qđ cū cæteros reprehēdere solitus sit: q m^lta prætet Homeri sentētiā inouarūt: i hoc nō solū negligēs fuit: uerum etiā cōtraria i unum collegit: quæ nō eodē modo dicunt. Nā cū Xāthus lydus dicat post res troianas Phryges i europā & leua pōti uenisse: & Scamādriū eos ex berecyntia & Ascania duxisse. addit Apollodorus Homerū eius ascaniæ meminisse: cuius etiam Xanthus.

Phorcys: & Ascanius Phrygias duxere cateruas
Longe ex Ascania.

Quid si sic habet trāsmigratio certe post res troianas facta ē. In belloaūt troiano auxiliū a poeta cōmemoratum: ex ulteriore uenit regione: ex berecyntibus scilicet & Ascania. quod nā ergo erāt Phryges?

Qui ppe Sangarii ripas tunc castra tenebant.

Quū primus auxiliator dicit cū qbus electus erā: quomodo priāus ex Berecyntibus Phrygas accersisset: cū qbus cōuēētiā n^rlā habebat: finitios āt & eos qbus ipse prius auxiliatus ē prætermisit: & cū sic de Phrygibus dicat: de mysis etiā addit nō admodū cohærētia. Ait.n. mysiæ uicū qndā Ascāiā uocari: circa lacū eiusdē nōis: ex quo & Ascaniū āne decurrere facit: cuius mēinit Euphoriō Ascaniū pptet mysū & Alexāder Etolus iqt.

A quibus Ascaniæ circum habitant aquæ.

Ascanii p labra lacus:quibus antea dolion
Sileni mansit filius ac meliæ

Vocāt inquit Dolioniā & Mysiā regionē eā quæ circa Cyzicū ē Meletopolim uersus:quare si hæc ita se habēt & ex poetarū testimonio comptorbanē & ex iis quæ nūc mōstrata sūt.quid phibebat Homerū huius Ascaniæ meminisse:& nō eius quæ a Xātho commemoratur.sed quoniam de his āte dictū ē:quū de mysis ac Phrygibus tractaremus: idcirco quantū ad hāc ptē finē faciāus.Reliquū ē ut cyprū pagremus:quæ huic cheronēso ad austrū adiacet:& quoniā ut antediximus mare comprehēsum ab ægypto & phœnicia & Syria & reliqua ora:usq; i transmarinā rhodi regionē compositū ē ex ægypto pelago & pāphylio: & eo quod Issico sinui pximum ē.i hoc cyprus iacet:quæ ptes septētrionales Ciliciæ Tracheæ cōtiguas habet:quibus etiā cōtinēn pxima ē. oriētales Issico sinui: occidētales a Pāphylio pelago alluūtur:australes autē ab ægyptio.Hoc itaque ab occidēte libyco & carpathio pelago pmiscet̄.ab austro atq; orien te ē ægyptus & sequēs ora:usq; seleuciā atq; Issum.a septētriōe Cyprus Pāphyliū pelagus.Hoc enim ab Aquilone a Ciliciæ Tracheæ & Pamphyliæ ac Lyciæ extremis cōprehēdit̄ usq; i Rhodiā regionē ab occidēte Rhodiorū insula:ab oriēte Cypri parte:quæ Paphū uersus & Acamātē iacet.a meridie ægyptio pelago cōfundit̄. Cypri ābitus ē trium miliū & quadringētorū ac uiginti stadiorū:i sinū se.iferēti.Eius lōgitudo ē a clidibus i Acamātē pedestri itinere mille & quadrigentorū stadiorū: ab oriēte i occidētē pgredieti.Sūt aūt Clides isulæ duæ ante Cyprū ad orientales eius ptes sitæ.Hæc a Pyramo distāt stadiis septigentis.Acamas pmontoriū ē siluosum:qđ duarū mamillarū speciē præbet.& i occidētalibus insulæ pribus sitū:tēdit ad aqlonē.id Selenuntē uersus Ciliciæ Tracheæ pximū ē:mille stadiorū trāsitu Sidā uersus.Pāphyliæ mille & sexaginta Chelidonias uersus mille & nungentorum. Tota isulæ figura ē pte altera lōgior:ea Isthmus facit ad latera quæ latitudinē termināt.Sigulæ eius ptes(ut breui cōprehendamus)ita se habēt a signo continenti proximo incipientes.Diximus alibi Cromyi extremū quod ē Cypri pmontoriū: ad Anemurium pmontoriū Ciliciæ Tracheæ opponi p tricentorum & quinquaginta stadiorum interuallum.Hinc iam insulam ad dextram & continentem ad sinistram habentes ad aquilonē & orientē & clidas nauigāt recta nauigatione stadiorum septingētorū.i quo spatio ē Lapathus ciuitas quæ stationem habet & naualia:Lacaonū & Paxandri opus:iuxta quā erat Agidus.Postea est Aphrodisium:ad quod insula perangusta ē. Nam septuaginta stadiorum interuallo Salamina transitur.Postea Achitorū acta quo primū Teucer applicuit:is q i Cypro Salamia condidit a

patre(ut fert) Telamone pulsus.postea ē Carpasia ciuitas quæ portum habet circa Sarpedonē pmontorium sita.Isthmi trāsitus ex Carpasia est stadiorū triginta uersus insulas Carpasias & australe pelagus. Postea est mōs & promotoriū:Mōti summū Olympus dicit̄:ubi Veneris acreæ tēplū est:qđ nec uidere nec adire mulietibus licet. in fronte sunt Clides & aliæ cōplures insulæ.postea Carpasiæ post quas est Salamus:ūde Aristus fuit rez̄ cōscriptor.Deīde Arsinoe ciuitas & portus. deīde alius portus nomine Leucola.Deīde pmōtoriū Pedaliū:cui collis altus & asp̄ imminet:mēsæ cuiusdā figuā præbēs:Veneri sacer.Hinc ī Clidas sūt stadia sexcenta & octogita.Postea est Sinuosa quædā & aspa præternauigatio. ea Cetiū itur quæ ciuitas portū clausum habet.ex hac Zeno fuit stoicæ sectæ auctor & Apollonius medicus.Hic usq̄ Batutū sunt stadia mille & quingēta.Deinde ē Amathus ciuitas:īntermedio spacio est oppidū nomine Palea & Olympus mōs:q̄ mammille speciē præbet. Deide curias peninsularis quæ a Thronis distat stadiis septingentis. Postea est Curiū urbs quæ statiōnē habet.Hāc atgiui cōdiderūt.Quare iam licet eius otium pspicere qui elegiam composuīt:cuius initium est

Nos ceruæ phoebo sacræ:dum tela p undas
Effugimus:cursu uenimus huc celeri.

Siue ea delus sit siue quæcunque:Dicunt enim ceruas ex Corycio iugo delapsas:e cilicio littore in curiada actam tranare:& addit.

Res dictu mira est: quonam nos in uia pacto
Maria:p aerios transiimus zephyros.

A Coryco enim ī Curiada actā circūnauigātes nec zephyz̄ nec īsulam a dextris habēt:nec trāsitū ullū a sinistris.Initiū itaq̄ occidentalis circūnauigationis Rhodiorz̄ respiciētis Curiū est.Postea est pmōtoriū unde iaciunt q Apollinis arā contigunt.Postea est Terra & Boosura & Palepaphus:ad decē stadia supra mare sita:quæ statiōnē habet & āntiquū Veneris Paphiæ tēplū.Postea est Zephyriū pmontoriū qđ statiōnē habet: & altera Arsinoe cū statione & tēplo & luco:nō pcul a mari ē Hierocepia: postea Paphus ab Agapenore condita quæ portū habet & tēpla optime structa.ea pedestri itinere distat a Palepapho stadiis.lx.p eā uiā q̄ Palepaphū it quotānis festa celebrāt̄:ad q̄ uiri simr̄ ac mulieres ex aliis urbibus cōfluūt.Quidā dicūt Paphū ab Alexādria distare p tria milia & sexcēta stadia.Deīde post Paphū ē Acamas.Post Acamātē oriētē uersus nauigatur ī urbē Arsinoē:& ī iouis lucū.Postea ē solus:q̄ portū hēt: & flumē & Veneris & Isidis delubz̄.Eā Phaletus & Acamas Atheniēsēs cōdiderūt. īcolæ solii dicunt̄.Hinc fuit Stasanor Alexādri sodalis:uir q principatū meruit.ulterius est Limenia ciuitas in mediterranea. Postea est Crōmyū

ꝑmõtoriũ. Sed quid opus ẽ poetas admirari: eos præsertim q õne stadi/um ponunt ĩ elocutione. Si Damasci dicta consideremus: qui ĩsulæ lõgi/tudinẽ a septẽtrione facit ad meridiem: ab Hierocepia scilicet in Clidas. At nec Eratosthenes recte hunc enim reprehẽdẽs: nõ a septẽtrione Hie rocepiã ponit: sed ab austro quæ profecto nõ ab austro est sed ab occidẽ te. Siquidem in occidentali latere iacet ubi & Paphus est & Acamas. ac Cyprus quidẽ situ talis est: uirtute autẽ nulla insularũ inferior: nã & uino abundat & oleo fruměti quoq; satis habet. æris metalla apđ Tenassum abũdãt: in quibus uitreolũ & rubigo æris nascit̃ ad medicinæ usum ido/nea. Auctor est Eratosthenes: quũ olim campi adeo siluis essent occupati ut coli non possent: parum ad hoc metalla prodesse: quum uero arbores ad æris & argenti decoctionẽ exciderẽt̃: accessisse etiam classium ædifica tionem quum mare iam intrepide ac potenter nauigaret̃. sed quũ nulla ui euincere siluã possent pmissum est uolentibus ut eam exciderent: & purgatã peculiarẽ atque immunẽ sibi haberent. in initio Cypri Tyran nos p urbes habebant. Sed postq̃ Ptolemaici reges potiti sunt ægypto: Cyprus ĩ eoꝝ dicionem concessit fauẽtibus Romanis. Sed ubi postreũs Ptolemæus Cleopatræ patruus: nũc regnantis delıquit & aduersum be/ne de se meritos ĩgratũ se præbuit: & ipse sublatus est. Et insula a Roma nis occupata: & prætoria prouĩtia p se facta est. Sed maxime tollendi re/gis auctor fuit. P. Claudius pulcher: qui in piratas ĩcidẽs quo tẽpore Ci/lices uigebãt: ĩperato sibi redẽptionis precio: misit ad regẽ orãs ut se redi meret. Rex enĩ precium misit sed pexiguum adeo ut pirate id accipere erubescerent: quare pecuniã regi remiserũt. P. Claudio sine precio dimis so. q liberatus utrisq; gratiã retulit. Nã Tribunus Plebis creatus euicit ut. M. Cato Cyprũ mittat̃ eã ab rege ablaturus. Ptolemæus re intellecta prius q̃ ille aduẽtasset seipse interemit. Cato insulã accepit & regis opes uenũdedit: pecunia omni ĩ publicũ ærariũ relata. ex illo cyprus prætoria ꝓuintia fuit & nũc ẽ. q̃q̃ paruo tẽpore interiecto. Antonius eã Cleopatræ & sorori eius arsinoe tradidit. quo sublato omnia eius acta rescissa sunt.

Quintusdecimus circa Indiam Persiamq; uersatur.

X asia restant ea quæ transtaurum sunt præter Ciliciam Pamphyliam ac Lyciam: & quæ ab India in nilum usque inter taurum: & exterius australe mare comprehendun/tur. Post Asiam ẽ Libya de qua postmodũ dicemus Nũc ab India est incipiendum. Ea enim & maxima est & ad orientẽ exposita. Sed æquo animo audiendũ ẽ. Nã & lõgissime abest. &

a non multis ex nostris uisa:& si qui uiderũt pt͞e uiderũt. Pleraq; aũt nar rãt ex auditu:q̄q̄ etiã ea quæ ab eis p͞specta dicunt͛:i trãsitu quodã milita rit:& p discursu deprehẽsa sũt. quapropter nec eadẽ semp referũt͛:ab iis etiã qui quasi acuratius pquisita conscribunt:ex iis etiã nonnulli quãq; si mul & i exercitu & i pegrinatione fuissent:queadmodũ q cũ Alexãdro i asia militarunt:p͞sepæ q͞sque cuiq; contraria dicũt:qđ si de uisis tãtopere iter se discrepãt quid de iis putãdũ est quæ sciunt ex auditu? Sed nec q multo tẽpore post de iis cõscripserũt:nec q nunc eo nauigant quicq̄ exa cte dicũt:Apollodorus quidẽ pthicaꝝ rerũ conscriptor: quum mẽtionẽ de græcis facit q bactrianam cœperũt ac de Syriacis regibus a Seleuco Nicatore p͞fectis refert eos quũ admodũ aucti essent Indiam iuasisse.de prioribus autẽ rebus nihil omnino explicat imo pugnãtia dicit scribens plus indiæ illos q̄ macedonas subegisse:eucratidã scilicet mille urbes ha buisse:macedonas uero:gentes eas oẽs quæ iter hydaspem sunt atq; hy/ panim:numerũ urbiũ quinq; milia ac nouem: quaꝝ nulla minor esset eo meropide:atq; õnẽ hãc regionẽ Alexãdrũ poro tradidisse.præterea mer catores qui p nilũ & Arabicũ sinũ ex ægypto i Indiã nauigãt:pari admo/ dũ i gãgem usq; peruenịunt:atque hi quidẽ priuati homines & ad locorũ historiã minime idonei.Inde tamẽ ex uno loco & ab uno rege Pãdione & alio Poro:legati cũ muneribus ad cæsarẽ augustũ uenerunt. Itẽ sophi sta indus qui igne consumptus:tale de se spectaculũ exhibuit:quale Ca lanus Alexãdro.quare siqs rebus his omissis ad ea i͞spiciat: quæ ãte Ale/ xãdri memoriã gesta sunt multa obscuriora iueniet.sed par est alexãdrũ huiusmodi p͞speritatũ ãbitione pmotũ fidẽ his adhibuisse: unde Near/ chus ait eũ contẽdisse p Gedrosiã cũ exercitu p͞ficisci:quum intelligeret Semiramĩ ac Cyꝝ exercitũ i idiã duxisse:& illã cũ.xx. hominibus:Cyrũ cũ.vii.aufugisse:maximãq; esse Alexãdri gloriã qui p eadẽ loca & gẽtes uictor quũ exercitu seruatus fuerit.ille quidẽ credidit.Nos uero quomõ de rebus idicis certã fidẽ habebimus? Cui dicto Megasthenes cócordat dicẽs ãtiquis indoꝝ historiis fidẽ non esse adhibẽdã. Dicit enim nec ab Indis unq̄ emissam expeditionẽ:nec extrinsecus i Indiam queq̄ cum ex/ ercitu p͞fectum esse aut uicisse: præter Herculem & libeꝝ patrẽ & nup macedonas. Nã Sesostrim ægyptium & Tearconem & æthiopẽ usque i europã pcessisse ait. Naboco drosorum autẽ qui magis a Chaldaeis pro batur q̄ Hercules usq; ad columnas peruenisse. Quousque etiam Tear/ conẽ. Illũ uero exercitũ ex Iberia i thraciã pontũq; duxisse. Idanthyrsum Scythã Asiã excurrisse usq; in ægyptum. Indiam eoꝝ neminem attigis/ se. Semiramim priusq̄ egrederet͛ obiisse. Persas uero Hydracas ex India mercede accersisse. Illos autem copias suas i Indiam duxisse nũq̄: prope

tamē acceſſiſſe cū Cyrus duceret ī Maſſagetas Herculis & Bacchi res ge
ſtas Megaſthenes cū paucis quibuſdā credit. Alioꝝ magoa ps e qbus ē
Eratoſthenes fabuloſa & miníe credēda arbitrāť: ut græca Hā liber pa/
ter apđ Euripidē ī Bacchis iuuenum more ita íquit.

Aurifera adiui & culta Lydoꝝ loca.
Et Phrygiam:& uſtos ſole Perſarum campos.
Bactraq;:rigentēq; hyeme medoꝝ terrā.
Felicē Arabiā:atque Aſiā permeaui omnem.

Eſt etiā qdā apđ Sophoclē q Nyſſam decātat:ut mōtē Baccho ſacrum.

Vnde ego conſpexi debacchatam mortalibus claram nyſſam
Quam corniger bacchus iocundā ſibi obſtetricē colit.
Vbi ales non clangit.

Et cætera dicunt etiam Bacchum ad femur educatū. Poeta de Lycurgo
Edono ſic ait.

Qui quōdam altricem Bacchi ſacramq; ruebant.
Per Nyſſam.

Ac de baccho qdē hactenus. Herculē uero quidā tradūt ī aduerſa parte
tātū fuiſſe uſq; ad occidētis fines: Quidē ī utraq;. Ex his autem Nyſſeos
gētē quādā nominarūt:& Nyſſam urbē a Baccho cōditā & monti urbē
īminēti noīe femur:allegātes ederā ibi naſci:& uites q̄q̄ fructū ad matu
ritatē nō pducăt. Nā racemus prius q̄ grādeſcat effluit ꝓpter hymbriū
exuberānā. Dicūt præterea Oxydracas a baccho ꝓfectos: ꝓpter uites q̄
apđ eos naſcūť:& uictū ſūptuoſū & ꝓpterea q eoꝝ reges caſtrēſem ap/
paratū:& cæteros exitus cū tympāis & ſtola colore īfecta bacchico more
faciūt. qđ etiā apđ Indos cæteros pcelebre ē. Quū Alexāder petrā quan/
dā noīe auernū primo adortu cepiſſet: cuius radices Indus nō procul a
frōte ſuo pfluit gloriabūdi dixerūt: Herculē ter petrā adortū ter īde re/
pulſum fuiſſe: ab iis aūt q cū eo militauerāt ꝓfectos uolūt Sibas generis
ſignū ſeruātes qđ pellibus amitiātur queādmodū hercules & qđ clauas
gerant eaſq; bobus & mulis īurant. Hāc fabulā ex iis cōfirmāt q̄ de cau
caſo ac ꝓmetheo memorāť: quæ a parua qdē cauſa huc ex pōto trāſlata
ſunt. Nā quū ſactā quādā ſpelūcā apđ Paropamiſadas uiderēt: ī ea dixe
runt uictū fuiſſe prometheū: atq; herculē ut illū liberaret huc ueniſſe &
hūc eſſe caucaſum: in quo græci uinctum ꝓmetheum tradiderunt: quæ
oīa eoꝝ figmēta eſſe q Alexandro adulari ſtudebāt: certū ē ex eo maxíe
qđ ſcriptores non concordant ſed alii mentionem de hoc faciūt: alii mi/
nime. Non enim par eſt res adeo illuſtres & ābinone plenas nō eſſe audi
tas: & ſi ſūt audite nō uideť uériſimile nō fuiſſe exiſtiatas dignas mēora
tu: fuiſſe præſertim a fideliſſimis eoꝝ: Tū ex eo qđ ii p quos herculi &

baccho trãſeundũ erat: nullum ſignũ habent:quo oſtendãt illos ꝑ eã ter
rã trãſiuiſſe. Præterea eiuſmodi herculis ſtola m̃lto poſterior troiana me
moria figmẽtũ eoꝝ uidet̃:q̃ heracliam cõdiderũt:ſiue is piſander fuerit
ſiue alius. Antiquæ enim ſtatuæ talem ornatum non habent. Quare ĩ his
id tenẽdum eſt qđ ad ſidem ꝓxime accedit. Nos & ĩ ſuperioribus Geo/
graphiæ libris hæc digeſſimus quãtũ fieri potuit diligenter & nunc etiã
digeremus. Illis enim ad manũ utemur & alia adiiciemus quãtũ uidebi/
tur ad euidẽtiam oportunum. Sed ex digeſtione quæ tunc facta fuit: ea
præſertim certiſſima uidebãt̃:quæ ſũmatim ab Eratoſthene tradita erãt:
ĩ tertio geographiæ libro de ea ſcilicet quæ tũc India putabat̃: quum eã
Alexãder ꝑagrauit:& Indus flumen eius confinium erat. & Ariane quã
deiceps ad oriẽtẽ ſitã perſe tenuerũt. poſtea magnã eius ꝑtem Indi occu/
pauere macedonibus ademptã: Atque hæc ab Eratoſthene tradũt̃. Indiã
a ſeptẽtrione tauri extrema terminãt. ab Ariane uſque in oriẽtale mare
quæ ĩdigene ꝑticulatim nominãt popamiſum Emodũ Imaum & aliis no
minibus. Macedones uero caucaſum uocãt. ab occidente Indus fluuius:
auſtrale & oriẽtale latus:quæ ſunt longe aliis maiora ĩ athlanticũ pelagus
ꝓcurrũt. unde regio Rhõbi figurã præbet. Nã utrũuis maiorũ laterum
cõtrariũ ſibi latus tribus milibus ſtadioꝝ exuperat:quãrũ eſt commune
oriẽtalis & meridionale oræ ꝓmõtorium:qđ extra ĩ utrũq; æqualiter ex
currit ad aliam littoris regionẽ. Quare occidẽtalis lateris a caucaſiis mon
tibus ĩ auſtrale mare.xiii.milia ſtadioꝝ colligũtur ſecũdum ĩdũ flumen
uſq; ad eius hoſtia. q̃propter ex contrario orientale latus aſſumptis pro/
montorii tribus milibus erit.xvi.miliũ ſtadioꝝ. Atque hæc eſt & maxĩa
& minima regionis latitudo. Lõgitudo uero ẽ ab occidẽte ĩ oriẽtem: qđ
de ea ꝑte:quæ uſq; palibothra ꝑtẽdit certius dici poteſt. Nã Scoenis mẽ
ſurata ẽ & uiã regiã habet ſtadioꝝ.xx.miliũ. Vlteriora uero cõiectura de
prehendunt̃ per nauigatiões quæ ex mari fiunt ꝑ gãgem Palibothra uſ/
que. quæ ſunt ſtadioꝝ ſex miliũ. Tota uero uel breuiſſima ẽ ſtadiorum
xvi.miliũ ut ex certa diutnoꝝ itinerũ deſcriptione deprehendiſſe ſe Era
toſthenes affirmat cui etiam Megaſthenes aſſentit̃. Patrocles uero mille
ſtadia detrahit. Rurſum ſi huic diſtãtiæ ꝓmontorii diſtantia addat̃ præ
ſertim quæ ad ortum uergit ſcilicet tria milia ſtadioꝝ. Longitudo maxĩa
conficiet̃ quæ eſt ab ĩdi hoſtiis ſecũdum littoris regionem uſq; ad dictũ
ꝓmontorium & oriẽtales eius terminos. Hoc ĩ loco ii habitãt. qui cõiaci
uocant̃:ex his perſpici poteſt:quãrũ alioꝝ ſententiæ ſint diuerſæ. Nã cte
ſias dicit Indiam nõ eſſe minorem reliqua Aſia Oniſicritus dicit eã eſſe
tertiã orbis partẽ. Nearchus quattuor mẽſium iter per campum. Maga/
ſthenes & Deimachus moderatius. Nam ſupra.xx.milia ſtadiorum eam

ptē ponunt:quæ ab auſtrali mari ī caucaſum tēdit. Deimachus ſecundū quædā loca ſupra.xxx.milia:contra quos ī ſuperioribus ē a nobis diſpu/tatum. Nūc hoc tantū dicere ſufficiat:qđ id ueniam peritibus plurimū opitulat':quūq; de rebus indicis dicūt non affirmāt. Tota india flumini bus irrigat'.quoꝝ quædā in duo maxima irrūpunt:Indū atq; gangē quæ dā proptius hoſtiis ī mare emittunt & oīa ortū habēt a caucaſo primo ad meridiē delata.poſtea alia in eadē pmanēt curſu præſertim quæ ī Indū influūt.alia flectunt' ad orientē quēadmodū ganges q a mōtibus deſcē/dēs quū in planiciē peruenerit ad oriētē conuerſus:& Palibothra ciuita/tē maximā prætefluēs in eius mare pgredit':& unū hoſtiū habet:quāq̄ omniū Indicoꝝ flumē maximū ſit. Indus duobus hoſtiis in mare ad me ridiem emittet.Patraletinā complectēs ægyptio delta pſimilē. Ex horū fluuioꝝ uaporibus & eteſiis ſtagnat' cāpi. Nā & Eratoſthenes dicit Indiā æſtiuis hymbtibus madere:& eo tēpore linū ſerit' & miliū & Seſamum. Oriza & Boſmorus. Hiberno aūt tempore ſerit' triticū ordeū legumina & aliæ fruges eſculēte quaꝝ nos ignari ſumus:& fere eadem naſcunt' in India:quæ ī ethiopia & ī ægypto Indici fluuii omīa ferūt præter Hippo/potamū quāq̄ oniſicritus dicat eos etiā ī īdia pcreari.Ex hominibus me/ridionales colore ethiopibus aſpectu a capillatura aliis pſimiles ſunt.Nā pter aeris humiditatē non criſpant'. At boreales ægyptiis ſunt ſimiles: Taprobanē: Pelagiā inſulā diſtare dicunt ab auſtraliſſimis ptibus:quæ ſunt apd' Coniacos meridiē uerſus ſeptē dieꝝ nauigatiōe:eius lōgitudi/nē eſſe ad.viii.milia ſtadioꝝ ethiopiā uerſus In ea elephātos gigni. Hæc qdē ab Eratoſthene tradūtur quibus ea ſunt addenda quæ a nonnullis qui ꝓpriā ſcripturā cōponūt:exqſite dici exiſtimāt'. Ut ab Oniſicrito q huius īſulæ magnitudinē facit ſtadioꝝ.v.miliū Lōgitudinē uero & latitu dinē nullā diſtinguit:Diſtare eā a continēti.xx.dieꝝ nauigatione:ſed na/ues ueloꝝ uitio male nauigare:quæ etiā aluis non mitratis ſint fabricate. Inter eā atque Indiā alias inſulas eſſe:Ipſam uero omniū auſtraliſſimam. Circa eā gigni cete uitæ ācipitis:alia bobus alia eqs alia aliis terreſtribus animalibus ſimilia.Nearchus de fluuioꝝ effuſione hæc affert exēpla qđ dictū eſt:Hermi & Cayſtri & meādri & caici cāpos ſimiles eſſe pter li mūq e mōtibus delatus cāpos auget imo facit. Deferre autē flumina eū qui mollior ſit & pinguior:ex quo cāpi fiunt. Idque recte dici qđ tale ē quale illud qđ Herodotus de nilo ait:atque eius terra: qđ ea illius donū ſit.Et ꝓpterea nearchus putat Nilum recte eodē nomine uocari quo eti tiam ægyptus.Ariſtobulus dicit Solos montes & montium ima:pluuiā & niues ſentire.Campos uero tum hymbtium eſſe expertes: tum niuis ex incremento fluminum regionem inundari:in montibus per hyemē

K

capillatura

tiap

ningere. uere incipiente hymbres icipere ac semper magis augeri. Asiãis & die & nocte iugiter & copiose flumina effundi: usque ad arcturi exortum: ea niuibus & hymbribus aucta campos irrigare. Quæ omĩa & a se & ab aliis deprehensa dicit: quum ex popamisadis i Indiam cõtenderẽt: post Pleadũ occasum & i mõtibus imorarẽt: & Hypasioꝝ & musicã terram hyeme permearẽt. Vere autẽ incipiẽte quum i cãpos & Taxilã urbẽ maximã atque hĩc i hydaspem ac Pori regionẽ descẽdissẽt. Hyeme quidẽ aquã nõ uidisse sed niues solũ: & primo Taxilis pluisse: ac postq̃ i Hydaspem uenissent & potũ superassent: iter in Hypani facientes orientẽ uersus atque ĩde i hydaspem rursum continue pluisse & præsertim flãtibus etesiis: Arcturi autem exortu cessasse: & quum circa nauium fabricationẽ ad Hydaspem imorati essent: & non multis diebus ante pleadũ occasum nauigare cœpissent: totũ autumnum & hyemẽ & uer & aduẽtãtem æstatẽ in nauigatione occupantes circiter canis exortum i Pattalenã puenisse: quũque mẽsẽs. x. nauigassent nũq̃ aquam sensisse uigentibus etiã etesiis & fluminũ uero excrescentia campos inundari mare propter cõtrarios uẽtos itractabile esse: & nullũ flatũ a terra insequi. qđ etiã Nearchus affirmat: de æstiuis aũt hymbribus nõ cõcordat sed æstate dicit i cãpos pluere: Hyeme uero nequaq̃. De fluminũ excrescẽtia cõuenit iter eos. Nearchus cũ ꝓpe Acesinẽ castrametatus esset: dicit se coactum fuisse ut locũ aliũ ascẽsu arduũ imutaret: idque circiter æstiuale solstitiũ cõtigisse: Aristobulus excrescẽtie mensuram cubitoꝝ. xl. tradidit: quoꝝ uiginti alueũ implerẽt supra priorẽ ꝓfunditatẽ usque ad labrum: reliq autẽ. xx. i campos effunderent. Sed in hoc potissimum cõcordãt: qđ contingit urbes ĩsulas effici cũ supra aggeribus constitute sint queadmodũ i ægypto contigit & ethiopia. Post arcturũ iã aqua subcidẽte cessare iundatiõem. Addit etiã terrã semigelatã & frigore fissam seri & fruges optimas gigni. Aristobulus dicit Oryzã in aquis clausis stare factis areolis q̃busdã: eãque esse altitudine cubitoꝝ quattuor. multi fructus multarũq; spicaꝝ meri circiter pleados occasum emũdari ut speltã. Nasci etiã i bactriano agro: & in babylonio & i Susio & i iferiore syria. Megillus scribit eã ante pluuias seri: consitione tamẽ & irrigatione indigere & clausis aq̃s irrigari. Bosmorus quẽ Onisicritus ait in ueneratiõe esse: minor ẽ tritico & inter amnes nascit̃. Torretur autem quũ i area excutitur: sed iurãt ne prius eũ ex area moueãt q̃ igni cõcoxerit: idcirco ne semẽ exportet̃. Hãc regionẽ ægypto & ethiopiæ similẽ dicit. Rursum Aristobulus contrarietate allata: cũ nilus ex hymbribus crescat. Indiæ uero flumina ex septentriõalibus: querit q̃re ĩtermedia loca hymbribus carẽt. Nã nec iter Thebaica usq; i Syenẽ & loca Meroe ꝓxia: nec i ĩdiæ ꝑtibus a Pattalena usq;

in Hydaspem pluit. Vlteriorē uero regionē: ī qua & pluit & ningit: per inde excoli dixit: atq; aliā quæ ē ultra Indiā cū ab hymbribus & niuibus irrigeť. Atque ex iis quæ cōmemorat uerisimile ē terrā facile a terræmo tibus cōcuti ab humiditate laxatā & facile rūpi ut etiam fluminum aluei īmuteņť. Vnde ad negotia quædā missus uidisse se ait: plurium mille ur bium & uicoꝝ regionē desertā: cū Indus propriū alueū reliquisset & ad sinistrā cōuersus esset ī alium longe ꝓfundiorē & quasi abrupisset: adeo ut regio ad dextrā relicta non āplius effusionibus irrigareť: cū nō modo alueo sublimior esset: sed etiam omni fluminis iundanone: qđ aūt flumi na excrescant & qđ uēti a terra non spirēt: id concordat qđ ab Onisicri/ to dictū est Is enim maritimā orā dicit palustrē esse præsertim ad flumi/ nū hostia propter limū & maris affluxū. & ꝓpterea qđ marini uenti pre ualeant. Megasthenes Indiæ fecunditatē ex eo maxīe declarat: qđ eā bis fructū ferre dicit & bifariā nominat quēadmodū Eratosthenes: qui inq̃t alterā hybernam sementē alterā æstiuā quomodo & hymbrē. Nullū enī ānum īueniri dicit utroq; tēpore sine pluuia: quapropter cōtingit ānū fe racē esse: cū semp terra sit fecūda fructus autem arboreos multos gigni. Arborū radices præserti magnaꝝ arūdinū & natura & decoctiōe dulces esse: aqua a solibus tepefacta: tam cælesti q̃ fluuiali q̃si dicat qđ ea q̃ apđ alios & fructū & succoꝝ maturitas diciť: apđ illos coniectio est: quæ tan tū ad dulcedinē operať q̃ntū ea quæ p ignē fit: quapropter dicit ramos ex quibus rote fiunt flexibiles esse ob eandē causam: ī quibusdā lanam nasci ex qua Nearchus ait Sindonas rexi & macedōes ea ꝓ tomēto usos sagula confecisse & serica huiusmodi esse: Bysso scilicet ex corticibus q/ busdā excarminata. Dixit enā arūdinē mel sine apibus gignere: & cū nō sit arbor fructifera. Ex fructu tamē ebriū facere. India multas quidē ad/ mirabiles arbores fert. E quibus una ramos ad terrā ꝓnos habet: frontes uero non minores clipeo. Onisicritus q curiosius ea ꝑsequiť quæ sunt ī musicani terra īdiæ australissima: refert arbores quasdā ingētes esse: qua rum rami cū ad duodenos cubitos. creuerint reliquū incremētū ꝓnum faciūt deflexi quousq; terrā cōtigāt. Deīde terrā īgressi radices agūt uelu ti ꝓpagines: deīde rursus in trūcū exeūt: a quo postq̃ aucti fuerint īde fle ctunť & aliā ꝓpaginē efficiunt deīde aliam: & sic deinceps: ut ab una ar/ bore umbraculū fiat: tabernaculo multicolōnio simile. Narrat præterea miras arboꝝ quarūdā magnitudines: quaꝝ stipitem uix quique homīes cōplecti queant. Aristobulus ubi Acesines hyarotidi ꝑmisceť: de arbori bus dicit quæ ramos deflexos habēt & de earū magnitudine. ut sub una arbore quinquaginta equites meridiari possint. Ille uero quadringentos ait. Refert etiam Aristobulus arborem esse non magnam quæ magnas

siliquas habeat ut faba: denorum digitorum longitudine: mellis plenas quas qui ederint nō facile euadāt. Qui dixerūt trāsnyaronidē uisam fuisse arborē quæ umbrā in meridie faceret quinque stadiorum: cūctos exuperāt de arborū magnitudiē. Hic quoque lanigerarum arborum florē nucleū habere: quo detracto reliquū ut lana carmineꝰ. In musicani regione frumētū spōte nasci tritico psimile. Itē uites uini feras cum cæteri uino carere Indiā dicāt. adeo ut nec ibi tibia fit: ut Anacarsis īquit. nec ullū aliud musicū instrumētū præter cymbala & tympana & crotala: quibus uti prestigiones solēt: & quod India multa medicamenta habeat & multas herbarum radices tū salutares: tū noxias quēadmodū & m?tos colores & hic & alii dixerūt. Addit legē esse siquis perniciosum aliquid excogitarit. & remediū nō adiueniat morte plecti. qd̄ si adiuenerit honore premioque a regibus affici. habere Indiā quæ australis est cinamomū nardū & alia aromata: quēadmodū Arabia & ethiopia cū his sole persimilis sit. differat autē aquarum abundantia. Vnde aer udus est & fecundus & ualde nutritiuus. Eodē modo & terra & aqua: quapropter animalia tū terræstria tū aquatilia apd̄ Indos quam cæteros magna sunt: & nilus cæteris fecundior est: & magna pducit: cū alia tū ea quæ āciptis sunt uitæ: Aegyptiæ quoque mulieres īterdū quattuorgeminos pariunt. Auctor ē Aristoteles quādā septegēmios peperisse: qui etiā Nilū fecundissimū uocat: & nutritiuū ꝓpter moderatam solis decoctionē relinquētis nutrimētū & supfluū euaporātis. ex eadem causa uerisimile est id contigere quod hic dicit qd̄ nili aqua dimidio minori igne decoquitꝰ quā cæteræ aquæ. Quāto magis inquit nili aqua: mltā & angustā regionē ī rectū pmeat: & multos aeres & mundi plagas permutat. Indica uero flumina ī maiores latioresque effundūtꝰ cāpos diu ī eisdē regionibus imorātia: tāto illa hoc magis nutriunt. unde & cete pluria generant & maiora. Dicūt præterea aquā iara decoctā enubibus effundi: qd̄ Aristobulo nō placet qui negat ī cāpis pluere. Onesicrito aūt uidetꝰ. Itē aquā causam esse ꝓprietatū ī animalibus cuius signū affert: qd̄ pegrina pecora ex hoc potātia colores suos ad alienū imutāt colorē: quod pfecto dictū est: qd̄ aūt ethiopes nigri sunt & crispi: nequaquam ī meris aqs causam ponendam esse: quod uero Theodectem crimineture qui causam referat ad solem quum sic ait:

Quibus ꝓpinquam phœbus admouens rotam:
Atra fauilla corpora infecit nitum:
Caloribusque adutēs præpotentibus:
Retortidas crispauit illorum comas:

Rationem aliquam habet: dicit enim solem non esse uiciniorem ethiopibus quam aliis sed magis perpedicularem: & propterea magis adurere. unde

nõ bene dici solem ꝓpinquum quum ab omnibus æqualiter distet nec
calorem esse nigredinis causam. Nam nec iis qui in uentre sunt matris:
quos nõdum Sol attigit sed melius dicũt qui causam soli tribuũt & eius
adustioni per uehementem quandam summi humoris attractionem:
q̃obrem diximus indos nõ crispari nec eoꝝ colorẽ aduri cum talia non
patiant̃: quia humido aere pticipant In utero autem p seminalem dispo/
sitionem iam tales fiunt quales fuere qui eos genuerũt. Hoc enim modo
& passiones a generatione cõtractæ: & aliæ similitudines dicunt̃. Quod
autẽ Sol eque ab omnibus distet. hoc ad sensum dictũ est nõ autẽ ad ra/
tionẽ. Atque ad sensum nõ quomodocũque: sed ut terrã dicimus ad So
lis speram pũcti rationem obtinere: quoniam ad talem sensum quo calo
tẽ pcipimus: de ꝓximo quidẽ magis de longinquo uero minus: nõ autẽ
æqualẽ. Et hoc modo Sol ꝓpinquus ethiopibus dicit̃ non ut Onesicrito
uisum ẽ: atq; illud ex iis est quæ cõcedunt̃ & similitudinẽ ad ægyptum
seruãt & ethiopiã qđ campi q nõ ĩundãt̃: ꝓpter siccitatem sterilescunt.
Neatchus primã de nilo questionẽ unde scilicet augeat̃. ait indica flumi
na edocere: quoniã ex æstiuis hymbribus id cõtingit & Alexandrũ quũ
crocodelos ĩ Hydaspe uidisset: & ægyptias fabas ĩ acesinoe ĩuenisset: pu/
tasse id esse nili initiũ: & ꝓpterea classem ĩ ægyptũ parasse: tãq̃ p hoc flu
mẽ ĩ nilũ nauigaturꝫ paulopost ĩtellexisse: qđ sperabat effici non posse.
Nã magna flumina ĩteriacẽt & difficiles aluei: & ĩ primis oceanus ĩ quẽ
omnia ĩdiæ flumĩa emittũt postea Areana & persicus & Atabicus sinus:
& ĩ ipsa Arabia & Troglodytica ac de uẽtis quidẽ & hymbribus & flu/
minũ ĩcremẽtis & campoꝝ ĩundatione hactenus. Nũc opus est ut de sin
gulis fluminibus dicamus quecũq; ad geographiam utilia sunt: & quoꝝ
nos historiam accepimus: Nã flumina ĩ primis ad totã præsentẽ materiã
cõducũt: cũ ea magnitudines & figuras regionũ naturaliter determinẽt.
Nilus & Indiæ flumĩa aliquid plus cæteris habẽt: ꝓpterea qđ sine ipsis
regio est ĩhabitabilis. nam & colit̃ simul & nauigat̃: & aliter adiri & habi
tati nõ potest. Nos itaq; ea historiæ mandamus quæ ĩ Indum emittũt: &
quæ memoratu digna existimamus: & loca p quæ deferunt̃. Cætera ue/
ro ex parte maxima ignorãt̃. Alexander qui hæc plurimum illustrauit:
In initio quũ ii: qui Dariũ dolo occiderãt ad capiẽdã Arianam impetum
fecissent optimum fore existimauit: si eos persequeret̃ & aboleret: quare
ĩ loca uenit ĩdiæ ꝓxima per arianam qua ad dextrã relicta: paropamisũ
ad borealia bactrianãque transcẽdit atq; omĩbus subiectis quæ persis pa
rebant: ac etiã pluribus ĩ Indiã appetere cœpit cũ multi de ea quãquã nõ
certe predicarẽt. Quare iisdẽ montibus p uias breuiores exuparis: reuer
sus est habẽs ĩdiã a sinistris: postea rursus ĩ eã redit ad occidẽtales eius

fines & cophē flumē & choaspē qui ī cophē immittit:& apud Plagyriū
urbē fluēs præter gorydi urbē & Bādobinā & gandaritim pmeat.Intel/
lexit apprime habitabilē & fructiferā esse montanā & borealē regionē.
Australē uero ptim siti uastam ptim fluminibus & omnio exustā:& be/
stiis q̄ hominibus conuenirētem. prius itaq; laudatū aggressus est simul
existimabat:flumina quæ traiicieda erant trāsitu faciliora esse:cū nō pro
cul ab eoꝝ fontibus abessent:& terrā quā pmeabat trāsuersa secarent:si/
mul audierat plura in unū cōuenire.atq; id semp eo magis effici:quo ul/
terius pcederet: quare & trāsitu difficiliora:præsertim ī nauigioꝝ iopia
hoc metuēs cophē traiecit & montana omnia subegit quæ ad oriētē uer
sa erāt.Post cophē erat Indus.Postea Hydaspes postea Acesines & Hy/
arotis:postremo hypanis.Vlterius pgredi cauit:tum ppter oracula tum
ppter exercitū iā laboribus defatigatū.Sed in primis continua pluuia la
borabat.Ex oriētalibus itaq; In diæ ptibus ea nobis īnotuere quæ cis hy/
spanim sunt.& siqua historiæ sunt mādata ab iis qui post illū trās hypa/
nim usque ī gāgem:& palibothra pcessere.post Cophē itaq; Indus fluit.
Regionē inter hæc duo flumia mediam habitāt Astaceni Musiani Nys
sei & Hypasii:dehinc sequit' Assacani regio ī qua est Magosa ciuitas re/
gionis huius caput:deinde iā ad Indū est alia ciuitas nomine pericolaitis:
ad quā Alexāder facto pōte traiecit exercitū.Inter Indū & Hydaspē est
Taxalia magna ciuitas & iusticiæ studiosa Circūstās uero regio frequēs
& ualde ferax iā cāpis uicina. Huius urbis īcolæ & Taxilus eoꝝ rex per
humaniter Alexandrū susceperūt.Vnde & plura sunt ab illo consecuti:
q̄ ipsi prebuere:adeo ut macedones ex inuidia dicerenr quasi Alexander
nō haberet quibus benefaceret:priusq̄ Indū traiiceret.Sūt qui dicāt hāc
regionē maiorē ægypto.Vltra hāc ī mōtibus est Abisari regio:apd' quē
legati ab eo missi nunciauerūt duos dracones nutriri:alterū.Lxxx.cubi/
toꝝ lōgitudine:alteꝝ.c.&.xl.(ut Onesicritus refert)qui nō Alexādri:sed
potius admirabilium descriptor est appellandus. Nā omnes qui de Ale
xandro ptractāt:miracula p ueritate habent. Hic autē omnes monstris
uidet' exuperare.Dicit tn̄ quædam uerisimilia & memoratu digna:quæ
etiā qui nō credit:nō præteritet.Sūt & alii qui dicāt dracones in emodis
mōtibus capi:& ī speluncis enutriri.Inter Hydaspē & Acesinē est pori
terra:multa sane & opulēta.ccc.fere ciuitatū.Itē silua prope emodos mō
tes ex qua Alexander multā abietē & pinū & Cedrū:& uarias alias arbo
res:ī hydaspē deduxit.Ex quibus classem construxit iuxta urbes:ī utra/
que fluminis ripa ab eo cōditas:ubi poꝝ uicit quaꝝ alterā bucephaliam
nominauit:ab equo:q ī eo prœlio cecidit.Is Bucephalas a latitudine frō
tis dictus ē quo semp Alexander ī certaminibus utebat'.Erat.n.bellator

optimus:Niceā uero a uictoria appellauit.Dicūt esse ī ea silua maximā i/
gennū circopithecoꝝ multitudinē:adeo ut quū macedōes aliquādo mul
tos ī collibus quibusdā apertis uidissent ī aciē īstructos: nā id animal ad
humanū accedit īgeniū:nō minusq̄ elephātes castra putasse:& in eos tāq̄
ī hostes irruisse. Sed quū a Taxilo qui quū Alexādro erat:rē agnouissēt
cessasse. Hoc animal duobus capiť modis nā quum imitatiuū sit: & ī ar Animal imitatiuum
bores fugiat:uenatores quū eos in arboribus insidere animaduertūt:cati
nū aqua plenū in conspectu ponūt:oculos sibi ex ea abluētes:postea uis/
co pro aqua posito abeūt a lōge īsidiantes. Quū animal ex arbore descē/
derit:& sese uisco illiuerit & cōnuēti palpebræ implicitæ fuerint:accedē
tes uiuū capiūt. Atque hic unus est modus:alter ē Postq̄ Culleolos quos
dā ī subligaculi modū induti fuerint:abeūt aliis ibi relictis interius uillo
sis:& uisco illitis. Simiæ in hos ingrediētes facile capiunť.Sūt qui cathe/ Cathea
am:Sopithis regionē:qui unus fuit ex Nomarchis:Inter hos amnes loca
uerint.Quidā trās Acesinē:& hyarotidē finitimā terræ pori: consobrini
alterius pori:qui ab Alexandro captus fuit. Regionē uero quæ sub hoc
est gādaridē uocant.Sed mirū in modū pulchritudinē ī cathea excoli di
cunt:ut equoꝝ & canum:& Onesicritus autor ē apud eos regē pulcher/
rimū eligi. Puerū uero post duos mēses q̄ natus fuerit publice iudicari:
utrū legitimā formā habeat & uita dignā nec ne:eūq; quum ab eo iudi/
catus fuerit:qui rei præest:uel uiuere uel interimi. Tingi etiam mētum
eius multis uariisq; coloribus ornatus gratia:& multos ex indis id studio
sius facere:regionē colores admirabiles & capillis & uestibus tīgēdis fer/
re homines cæteris in rebus frugales esse:circa ornatū autē curiosos:Ca/
theoꝝ propriū esse dicit:ut sponsus & sponsa se mutuo eligāt.Itē ut uxo
res cū uiris defūctis cōburāť:ob hāc causam:qđ quū aliquādo adolescē
tulos adamarēt:a uiris secedebant:uel eos ueneno interimebant: ut ergo
ueneficia tollerēť hanc legē cōditā esse:quæ ꝓfecto lex & causa mihi nō
satis ꝓbabilis uideť.Dicūr in terra Sopithis:ī monte quodā sales effodi:
qui toti Indiæ sufficiant.Itē auri & argēti metalla non lōge ī aliis monti/
bus dicunť ut gorgus tradidit metalloꝝ gnarus.Indi & metalloꝝ & fusi
liū īpiti:qbus abūdēt nesciunt:idcirco rē simplicius tractāt.In eadē terra
canes optīas narrāt:atq; Alexādrū.c.&.l.canes a Sophite accepisse:ut pi/
culū faceret duos leoni amisisse: qbus illū tenētibus:alios duos soluisse:
q quū iā ī certamīe cōsisterent Sophites iussit: ut unus ex canibus crure
apprehēsus abstraheretť a morsu:& nisi obtēparet:crus āputareť:qđ Ale
xāder prīo nō cōcessit cani uidelicet pcēs.Sed cū Sophites diceret:se q̄t
tuor ꝓ uno datuꝝ cōcessit.Canis uero prius sibi crus icidi ꝓfūdo uulne
re passus ē:q̄ morsū dimitteret: Iter itaq; usq; ad hydaspē magna ex pte

erat ad meridiē: Citerius uero ad oriētem: usq; ad hypanim: magis montibus q̄ căpis uicinū: quare quū Alexăder ab hypani ad hydaspem & nauale reuersus esset: classem cōiunxit: postea per hydaspē nauigauit. Omnia prædicta flumina in unū intrāt: s. Indū. Sed postremus ē hypanis: quindecim dicūt esse uniuersa mētione digna: quæ in Indū ifluunt: ex quibus omnibus auctus est: ubi ad. c. stadia dilatat ut tradūt: qui non moderate locunt ut uero moderatiores ad. l. & multæ gētes & urbes circa eū sunt: postea duobus hostiis in australe mare immittit: & pattalenā insulā facit: ea mēte Alexander orientales ptes omisit: primo q; phiberet hypanim transire: & q; experiētia itelliget falsam esse priorē famā: quod cāpestris regio exusta esset: & bestiis q̄ hominū generi habitabilis: quapropter illis ptibus omissis: has aggressus est. Itaq; hæc illis sunt prælata. Regionem quæ inter hypanim ē: & hydaspē nouē natiōes habere dicunt. Ciuitates uero ad. v. milia: non minores Co. Metopide: quæ profecto multitudo p excessum dici uidet: quæ autē inter Indū ē & hydaspē: & a quibus habitetur memoratu dignis fere dictū ē. Cōsequēter deorsum habitāt Silbæ de quibus ante dictū est: & Malli: & Cydrace: magnæ nationes. Malli sūt apud quos Alexander mortis periculū adiit i expugnatiōe oppidi cuius dā uulneratus. Oxydracæ sunt: quos bacchi cognatos diximus. Iam uero iuxta Pattalenā musicani terrā dicūt: & sabutas idonaliam: ac etiam porticani terrā: & gentes alias quas Alexāder superauit: fluuialē uidi regionē habitātes. Vltima est Pattalena quā Indus facit in duas ptes diuisus. Aristobulus ait: mille stadiis eos inter se distare. Nearchus addit octingenta: Onesicritus unūquodq; latus comprehēsæ insulæ: quæ figurā triangulā habet: duū miliū stadior dicit fluminis latitudinē: ubi in ota scindit ad cc. stadia: quā insulā delta nomiat: & ægypto delta æqualē facit: qđ minime uerum ē. Nam ægyptū delta: mille & ccc. stadior basim habere dicitur: latera uero utrūque minus basi. In Pattalena urbs ē insignis nomine pattala: a quibus isula nominatur. Onesicritus dicit finitimam oram magna ex pte palustrē esse: præsertim circa fluminū hostia pter lutū qui defertur: & maris affluxū: & qui a terra flatus non spirant: nā hæc loca a marinis uentis occupāt. Multus est etiam in musicani terra cōmedāda: cuius nōnulla cū aliis rebus idicis mēorāt: ut de lōgitudie uitæ: qđ. c. & xxx. uiuāt ānos. Nā & Seres his lōgiores dicūt. Itē de uitæ frugalitate: & de salubritate: quāq̄ regio rer ōniū copiā habeat priū eius esse laconicas cōmesationes i publico celebrare. Itē opsoniū ex uenatione quærere: & auro & argēto nō uti: quāq̄ metallis abūdēt: & iuuenibus p seruis utidū adolescūt: queadmodū cretēses Ephatmiotis: & lacones helotibus utebantur. Itē nullas artes exquisite dicere: præter medicinā. In quibusdam

nimiũ exerceri:ut in bellicis:ac similibus:maleficiũ putari.Ius nõ esse ni si cædis & contumeliæ:cũ nõ sit in seipso hæc nõ pati:cũ uero quæ ĩ cõtractando cõsistunt:ĩ uno quoq; sint: ferendũ esse siquis fidem uiolarit Sed cauẽdũ cui credat:& non implendã esse urbẽ cõtrouersiis.Hæc ab iis traduntur:qui quũ Alexãdro militarũt effertur etiã epistola quædã cæteri ad matrẽ Aristopatrã scripta:quæ cum alia ꝑmulta admirabilia narrat:& cũ nullo concordat:tum etiam refert Alexãdrũ ĩ gãgem usq; processisse:& ipse uidisse se id flumẽ affirmat & cete ĩ eo. Idque & magnitudine & latitudine & ꝓfunditate: remotius q̃ iunctius ueritati. Nam qđ maximũ sit omniũ fluminũ:quæ in tribus cõtinẽtibus memorãt: & qđ post id Indũ ponãt:& tertium histrũ & quartũ Nilũ satis conuenit eorũ uero singularia alii aliter tradunt. Quidã minimã eius latitudinẽ.xxx.stadiorũ dicunt:quidã triũ:megasthenes quũ moderatus ẽ:ad.c.eũ stadia dilatari existimat. Nimiã uero ꝓfunditatẽ.xx.passuũ. In huius & alius fluminis cõcursu sita esse palibothra quæ octoginta stadiorũ longitudinem habeat latitudinẽ.xv.in figura quadrata cincta ligneo:& perforato circũdata:ita ut per trãsennas sagittẽt: ꝓpositã esse etiã fossam tutelæ gratia: & recipiendorũ purgamẽtorũ ex urbe affluẽtium. Gẽtem ĩ qua ciuitas ẽ Prasios uocari:ab omnibus differẽtes:eorũ regem ultra ꝓprium eius nomẽ a generatione impositũ:de nomĩe urbis palibothrum appellari:quẽadmodum & Sadrocottum:ad quem missus Megasthenes fuit Idẽ apđ Parthos fit:omnes enim Arsacæ nominantur:priuatim uero alius Herodes alius phraates:alius aliter. Totam regionem quæ trans hypanim ẽ: optimam esse consentiunt:quæ omnia non exacte a quoq; traduntur. Sed propter ignorantiam & locorum distantiam:in maius ac miracula extolluntur:ut quæ de formicis perhibentur: aurum effodientibus & de bestiis aliis & hominibus: qui proprias quasdam formas & uarias uires habent. Nam & Seres tam longæ dicuntur uitæ:ut ducentesimum annũ excedant. Referunt quendam optimatum ordinem ciuitatem gubernare:ex.v.millibus consiliariorum cõstantem: quorum quisque elephantẽ reip.præbet. Megasthenes auctor est. Tigres apud Prasios gigni:magnitudine duplos fere ad leonem:adeo ualentis:ut unus ex mãuetis a quattuor hominibus ductus: si mulum posteriore pede apprehenderit:ad se trahit. Circopithecos uero maximis canibus maiores: & totos albos: præter faciem: quæ nigra est: apud alios uero econtra: Caudæ lõgitudinem supra duos cubitos:præterea mitissimos & circa adortus: & furca nõ ma lignos. Lapides quoq; effodi thureo colore ficu & melle dulciores. Quibusdã ĩ locis serpẽtes esse binorũ cubitorum : mẽbranaceis alis ut uelptiliones:eos ꝑ noctem uolare:& lotii & stillas demittere:quæ incautos tabe

offendunt. Itē Scorpios pennatos magnitudine admirabili. Nasci etiam
ebenum canes esse ualētissimos: qui nō ante morsum dimittant: q̄ aqua
naribus īfundat: nōnullis præstudio ī morsu oculos distorqueri: nōnul/
lis etiā excidere. Leonē & tauꝝ a cane detineri. Taurum mori rictu com
prehēsum: priusq̄ dimittat. In regione mōtana Siliā flumē esse: ī quo ni
hil īnatet: quāq̄ id Democritus nō credat: qui multū Asiæ pagrauit. Sed
nec id Aristoteles cōcedit. Et si aeres quidam sint adeo tenues: ut nulla ī
eis uolatilia īuehant. Nōnulli uero uapores: exhalatos ad se trahūt: & ita
quodāmodo subuolantia absorbent: queādmodū electrū paleā: & Side/
rites ferrū: & fortassis aliquæ eiusmodi uires ī aqua sūt: sed hæc ad physi
ologiā ptinēt: & ad ea quæ de rebus īuectis tradūt: quare ī illis est perfici
endū: nūc ea assumēda sunt: quæ ad Geographiā attinēt. Dicūt totā ido/
rū mltitudinē ī septē genera dispriri: quoꝝ philosophi honore ātecedūt:
numero uero paucissimi sunt: utūtur eoꝝ unoquoq; priuatim: q mactāt
& sacrificant: publice uero reges ī eo cōuētu: q maxius apud eos fit: quū
nouo āno īcipiēte: philosophi omnes cū rege ad uenationē exeūt: & quic
quid qsque cōposuerit: uel obseruauerit eo āno de fructibus: de animali
bus: de republica: ī medium pferūt: ubi qui ter mēdax deprehēsus fue/
rit: ei p totā uitā ex lege silentiū īdicit: qui uera dixerit immunis & omni
tributo exemptus censet. Secūdū genus est agricolaꝝ: qui plurimi sunt
& pacatissimi ī maxima operādi licētia & immunitate militiæ. Hi nec ci/
uitatē: nec publicū negociū: nec ullū aliud munus attingūt: q̄obrē eodē
tēpore: & eodē loco alii pugnāt: & cū hoste piclitant. Alii arāt: uel fodiūt:
sine ullo piculo: cum illos ppugnatores habeāt: & cū regio tota sit regis:
ipsi eā cōducti operāt: ī q̄rta fructuū pte. Tertiū genus est pastoꝝ: ac ue
natoꝝ: qbus solis & uenari & pascere pecora & uēdere: & iumēta locare li
cet: p eo autē quod terram bestiis liberāt: & ab auibus: quæ semia legūt:
salatio a rege compensantur: & uagi errabundique uitā ī tuguriis agunt:
priuato homini equū & elephantē alere non licet. Vtrūque enim regis
possessio cēset: suntq; eoꝝ curatores. Elephantū uenatio hoc modo: fit lo
cū aliquē purgatū quattuor aut quinq; stadioꝝ pfunda fessa circūdant:
cum īgressum ponte angustissimo iungunt. Deinde tres quattuorue ele/
phantes fœminas ex mansuetis immittūt: ipsi ī tuguriis occulti insidiāt:
per diē siluestres nō accedūt. Nocte autē sigillatim ītroeūt: qbus īgres/
sis uenatores clā aditū occludunt: postea nonnullos ex domesticis certa/
toribus fortissimos īducētes: cū illis pugnāt simul etiā fame eos macerāt.
Quum uero iam defessi fuerint: aurigarum audacissimi clā descēdētes:
qsq; sui elephātis uteꝝ subeūt: atque hīc subito siluestriū uteꝝ subeūtes:
cōpedes illis iniciunt: quo facto domesticos exhortāt ut uictos uerberēt

quousque in terrã cadãt:postq̃ ceciderit:bouillis loris eoꝝ colla cũ dome
sticis alligãt:& ne ascẽsores excutere possint colla circũcidẽtes: ĩcæsuris
uicula imponũt ut præ dolore uiculis cedãt: & qetẽ agant. Ex captis feli
gunt quicũq; uel senio:uel iuuẽta ĩutiles sunt: reliqui ĩ stabula ducunt:
& pedibus ĩuicẽ uinctis:& collo ad columnã bene cõpactã:fame domãt:
deĩde hærba:uel arundini uiride reficiunt:dehinc obtẽperare docẽt:alii
oratione:alii cãtu aliquo uel tympani sonitu deliniti. Rari sunt qui non
facile mansuescãt. Sunt enim a natura mites & mansueti:ut ad rationale
animal ꝓxime accedãt:quidã aurigas suos:qui ĩ certamine ceciderint:ex
prœlio eximũt. Quidã ãterioribus pedibus utero subiectos seruauerũt:
quod si quẽ ex magistris curatoribusue p irã ĩterfecerint: adeo illũ desi-
derãt:ut præmærore:a cibo abstineãt ĩterdũ etiã ad mortẽ obdurent. Ele
phantes coeunt:& pereunt:ut equi plurimũ uere. Mas etiã purgationes
quasdã habet:quũ domi detẽtus fuerit:& sæuierit. Tunc eni pingue qd
dã emittit p spiramẽtũ:qđ ei secundũ tẽpora ẽ. Tenine quũ hic idẽ me-
atus apertus fuerit edũt ptũ maiore ex pte: post octauũ mensem:q̃ cõce
perint:nõnũq̃ post sextũ ac decimũ senis mẽsibus a matre nutriunt. Vi
uunt quãtũ longæui homies. Quidã etiã ad ducẽtesimũ ꝑueniũt ãnum:
morbidi sunt & incurabiles:ægrotantibus oculis:remediũ est bouillũ lac
ĩfusum:cõplures morbos uinũ atrũ epotũ curat. Vulneribus butyrũ au
xiliat:ferrũ eni extrahit:ulcera Suillis carnibus ĩurũt. Onesicritus dicit
eos ad tricẽtesimũ ãnũ uiuere:raros ad qngẽtesimũ: circiter ducẽtesimũ
robustissimos esse:cõcipe autẽ.x.ãno:& tũ ipse tũ alii dixerũt libycos &
maximos esse & ualentissimos. qui rictu ꝓpugnacula deiiciãt: & arbores
radicitus euellant:ĩ posteriores pedes erecti. Nearchus autor est:casses in
cõpitis quibusdã a uenatoribus disponi:& a mãsuetis ĩ eas agi:q præstã-
tes sunt:& ab auriga ducũt Atque adeo mãsuescere: ut lapidẽ ad inten-
tionẽ iacere:& armis uti:& optime natare ediscãt:ut maxima possessio ex
istimet elephantis currus. Duci etiam sub iugum:& uincula:atque muli
erẽ eã præstare:quæ munus ab amãte elephãtem accipiat. Hic quoq; ui
disse:se ait formicarum auriferarũ pelles:pardalis pelli persimiles. Mega
sthenes de formicis ait:apud derdas:quæ maxima natio est ĩdorum mõ-
tanoꝝ:ad orientẽ expositoꝝ:collẽ quẽdam esse:trium miliũ stadioꝝ am-
bitu:& sub eo aurifodinas quas formicæ effodiant:uulpibus magnitudi
ne nõ minores:mira celeritate:uictũ ex uenatiõe cõpãtes:fodere autẽ ter
rã p hyemẽ & ad hostiũ accumulare quẽadmodũ talpæ. Talis auri stri-
gilis:pua decoctione eget:eã uicini iumentis clam rapiunt:apte enim nõ
possunt:prohibentibus formicis:quæ & pugnant:& fugientes insectan-
tur:quos quum deprehenderint:cum iumentis ĩterimunt. Vt ergo illas

lateāt:ferinas carnes ꝑ loca plurima disponūt: quibus distractis auri stri/
gilem asportant:& fusionis ignari cuicūque mercatori diuēdūt. Sed quo
niā ī hoc sermone quē de uenatoribus ac bestiis habemus: meminimus
eoꝝ:quæ a Megasthene & ab aliis referūt:hæc etiam sunt addēda. Near
chus & multitudinem & maliciam serpētum admirat:qui ex cāpis ī eo/
rū cauernas refugiāt:quæ in fluminū īundatiōibus opiunt: atque ea im/
pleāt & ꝓpterea cubilia alta esse dicit:nōnunq̄ etiā emigrare cū ualde fu
erint multiplicati:& nisi multitudo maxima ab aquis extingueret regio
deserta esset. Dicit etiā & paruitatē eoꝝ piculosam esse & nimiā magnitu
dinē:alterā quia non facile possit euitari: Alterā quia sic uiolēta. Visam
etiā esse uiperā fœminā.xvi.cubitoꝝ circūuagari īcātatores qui medicari
credunt & solā fere hanc medicinā esse. Nā ꝓpter uitæ frugalitatē: & ui
ni abstinētiā aut morbi nō sunt:aut siqui sunt eos Sophistæ curant. Ari
stobulus negat uidisse se ullā fulgatarū magnitudinū: præter solā nouē
cubitoꝝ & palmi uipam. Nos ī ægypto uidimus eiusdē fere magnitudi/
nis uipam:inde allatā. Vipas autē mares cōplures uidisse se affirmat: mi
to tamē miores. Itē Scorpios īgētes & nihil hoꝝ tā īfestum esse homini:
q̄ puos serpentes palmari longitudīe qui & ī uasis:& ī tabernaculis:& in
sepibus occulti īueniant:a quibus icti sanguinis ꝓ fluuiū ex omni mea/
tu cū dolore maximo patiāt:deīde peant nisi cito subueniat remedium
ꝓpter īdicaꝝ herbaꝝ:& medicamētoꝝ uim facile esse. Addit ī īdo flumi
ne:nec multos Crocodelos īueniri:nec hominibus infestos. Cætera uero
animalia:quæ plutia sunt eadē ī eo gigni:quæ in nilo præter hyppopota
mū. Onesicritus & eū ī Indo nasci affirmar. Tradit etiā Aristobulus nul
lū ex marinis piscibus ī nilū recurrere præter Alosam mugilē:& Delphi
nū ꝓpter crocodelos. In īdū uero multitudinē maximā ex locustellis:par
uas:usq; ad mōtes ascēdere magnas usq; ad īdi & Acesine concursū. Ac
de bestiis quidē hactenus nūc ad Megasthenē redeūtes reliqua explice/
mus. Post uenatores ac pastores:quartū genus ponit eoꝝ q artes exercēt.
Item cauponarios:& quicunque corpore opant: quoꝝ alii tributa pen/
dunt:statura munera exhibent:alii uero ut sunt qui arma & naues fabri/
cāt:alimenta & stipendium ab rege habent: cui & soli operantur. Nam
tribunus arma militibus præbet:& classis præfectus naues nauigātibus:
& mercatoribus precio locat. Quintum genus est bellatorum:qui reli/
quum tempus ociosi agunt: in locis ab rege constitutis: ut cum opus sit
cito exeant nihil de suo afferētes præter corpora. Sexti autem præsides:
quorum munus est ut quæ aguntur inspiciant:& regi omnia clam renū/
tient. Hi in urbe urbanas meretrices adiutrices adhibent: in castris uero
castrenses:hi sunt uiri optimi ac fidelissimi. Septimi sūt cōsiliarii:& regi

assidẽtes a quibus & magistratus & iudicia: & regũ omniũ administratio fit:nec licet cũ alio genere connubia cõtrahi:nec studiũ nec artẽ imitari: nec eũdẽ plura exercere nisi philosophus sit:huic enim ob uirtutem cõcedit:ex magistratibus alii ãnonæ:alii urbi:alii militibus præsũt.Horũ alii curãt flumina :alii agrũ metiunt:ut i ægypto & clausis aquis præsunt:ut ex equo omnes eaũ usum habeãt Idẽ uenatorũ curam gerunt:& præmii & supplicii ꝑ meritis potestatẽ habẽt:& tributa legũt:& artes in spiciũt:quæ ad terrã attinent:ut eorũ qui ligna:uel domos:uel æs uel metalla opant. Curãt etiã uais & ꝑ dena stadia lapidẽ locãt diuerticula distãtiasq; idicãtẽ. Vrbis præfecti i sex qnterniões sũt diuisi. Nã alii opificia ispiciũt:alii hospitãt. Nã hospitia distribuũt:hõinũ uitã isequẽtes:& illis asseclas dant:& eos præmitrũt:uł defũctorum bona ægrotãuũ quoq; curã habent & mortuos sepeliunt. Tertii natiuitates & mortes pscrutãtur & quãdo & quomodo factæ sint:idque tributorũ gratia:& ne bonæ malæ ue natiuitates:& mortes lateãt. Quarti circa cauponatias & cõmertia uersant. Hi mẽsurarũ frugũq; curã habẽt:ut signata uẽdant. In quo non licet eundẽ plura cõmutare:nisi duplex uectigal psoluat. Quinti opibus uendẽdis præsunt ea obsignata uẽdẽtes seorsum noua a ueteribus: quæ q miscuerit damno afficit. Sexti & ultimi uẽditarũ reũ decimã exigunt: & qui uectigal furatus fuerit:capite plectit Ac priuatim quidẽ singuli hæc curãt:publice uero & ꝑpria & ciuilia & publicã suppelectilẽ:& precia & forũ:& portus & sacra. Post urbis præfectos est tertiũ collegiũ : qđ circa rẽ militarẽ uersat:ad eundẽ modũ i quinterniões sex diuisum: quorũ unũ cũ classis præfecto ponũt: aliũ quũ eo:qui bobus præest quibus instrumenta & cibaria:& alia militiæ necessaria portãt. Hi etiã ministros præbẽt:qui tympanis ac tintinabulis utũt. Itẽ stratores & machinarũ fabros:& horũ famulos: quos pabulatũ ad titinabulũ emittũt præmio celeritatẽ:tarditatẽ supplicio reprehẽdẽtes:tutela illis adhibita. Tertii pedi tũ curã hñt. Quarti equorũ:quiti curruũ:sexti elephãtũ: equis ac cæteris bestiis regia stabula fiunt: fit etiam regium armamentarium:i quo arma cõseruãt. Nam miles armaturã in armamẽtario reponit:& equum & bestiã eodem modo in regis stabulo utuntur illis infrenibus. Currus a bobus in itinere trahuntur: equi per capistrum ducuntur:ne pedes labore incendantur: & animositas sub curribus obtundatur. Currus præter aurigam sessores duos habet. Elephas uero aurigam & tres sagittarios. Indi in uictu frugales sunt præsertim in castris nec multa turba gaudent:et natu plurimo utuntur : a furtis magnopere abstinent. Vnde Megastenes refert : quum in Sadrocotti castra uenisset in quibus erant hominũ .xl. milia nullam diem uidisse in qua ultra .cc. digmatum precium

furta essent allata: etiã quum legibus uterẽt nõ scriptis: litteras enim nõ norũt sed memoriter omnia administrant. Et ꝓpter simplicitatẽ: ac uitæ parsimoniam: omnia eis ꝓspere succedunt: uinum nõ nisi i sacrificiis: bibũt potũ ex oriza cõficiunt: sicut ex ordeo cibus magna ex pte oriza sorbilis est. In legibus & contractibus maximã simplicitatem esse: uel ex eo atgui potest: ꝙ nõ multũ sint litigiosi. Nã nec commissi nec depositi iura ulla hñt: nec testibus idigẽt: nec sigillis: sed simpliciter credũt. Domũ frequẽtius icustoditam habẽt: quæ ꝑfecto omnia sunt continẽtiæ. Cætera nõ facile quis admittat: ut ꝙ soli degãt: & ꝙ nõ una omnibus & cœnãdi & prãdendi hora sit: sed ut cuiqꝫ libytũ sit. Nã & ad ciuilẽ socialẽqꝫ uitã illa sunt accõmodatiora. Exercitũ præcipue frictionẽ probãt: & maxie strigilibus ebeni leuibus: corpora expoliũt. In tumulis & sepulturis faciẽdis pparci. In cultu corporis nimii. Nã & aurũ gestant: & lapillis ornãt: & sindonẽ candidissimũ iduunt: & umbrellas secũ portãt: nã pulchritudinẽ excolẽtes omnia faciunt quæ ad decorãdam faciẽ pertinẽt. Veritatẽ pide recipiũt atque uirtutẽ ætati senũ prærogatiuam nullam tribuũt: nisi prudẽtia excellant. Multas nuptas habẽt quas a parẽtibus accipiũt: pari boum emptas: alias obedientiæ gratia: alias ꝑlis ac uoluptatis: & nisi castas esse cogant fornicari licet. Nemo ex indis coronatus sacrificat nec adolet: nec libat. Victimã nõ iugulant: sed præcluso spiritu necãt: ne qd mancum deo offerat: sed itegrũ. Qui falsus testis deprehẽdit extremis decurtat qui mẽbro aliquo quẽpiã orbauerit: nõ modo talionis pœnã subit: sed etiam manu trũcat: ꝙ si quis artifici mãum oculumue ademerit capitale est. Idem dicit neminem idorum seruis uti. Onescritus id ꝓprium eorum ait: qui sub musicano sunt: & quasi eorum officium: quemadmodum & alia permulta eius regionis officia commemorat utpote iustissime. Regis corpus empticiæ mulieres curant. Qui regem custodiũt: & reliquus exercitus manẽt extra portas. Siqua mulier regem ebrium occiderit munus habet: ut cum illius successore iũgat. Succedũt autem filii: regi interdiu dormire non licet: nocte cogitur cubilia per horas mutare. Idqꝫ ꝓpter insidias: quũ in castris est: sæpe exit nã & ad iudiciũ exit ꝑ diẽ audiẽs: etiã si hora sit: ut corpus curet. Id aũt fit: strigilũ ꝑfrictione: nã simul & audit: & a tribus pfrictoribus pfricat: exit etiã ad sacrificia. Tertio ad uenatiõem: ubi bacchico more maxia mulieꝝ caterua circũfũdit: Stipatores exterius manẽt. Nã uia funibus obtexitur: quod si qs iterius ad mulieres præuaricauerit: capite plectit: præcedũt eũ tympana & tintinabula. Quũ i locis septis uenat e solio sagittat: assistũt ei duæ tresue mulieres armatæ: quũ i locis nõ clausis uenat: sagittat ab elephãte Ex mulieribus aliæ i curribus sedẽt: aliæ i eqsaliæ i elephantis: quemadmodum

strigiles

strigilũ ꝑfricho
perfrictores

& militāt omnibus armis exercitatæ:quæ profecto m̄ltū a nostris discre
pāt:id maxime: qđ de caucāsi habitationibus dicitur:qđ ī propatulo cū
mulieribus coeāt:& qđ parentū carnibus uescant. Addit aūt circopithe
cos ibi esse qui ꝑ præcipitia uadētes: petras contra īsequentes deuoluāt.
Animalia quæ apđ nos initia sūt apđ illos magna ex ꝑte siluestria esse:
equos ibi unicornes esse: ceruinis capitibus. Ex arūdinibus erectas esse
tricenū priasuum lōgitudine humiles quinquagenū. Tāta crassitudine:
ut quibusdā diametros sit ternum cubitoꝝ: qbusdā diametros sit ternū
cubitoꝝ: quibusdam dupla. Sed ad fabulas rediens: ait homines quosdā
esse quinqꝫ palmos:quosdā tripalmos:quoꝝ nonnulli naso careāt:& duo
tantū spiramēta supra os habeāt. Cū tripalmis grues pugnare qđ & Ho
merus significet. Itē perdices anseꝝ magnitudie. Illos gruū oua legere at
que abolere.nā ibi nidificant:nec alibi eorū oua:nidiqꝫ reperiunť. Sæpe
etiā grus cecidit: q̄ æneum spiculum habebat a rebus ibi gestis. Similia
sunt quæ de enotocoetis: & siluestribus hominibus: ac monstris cæteris
dicūtur. Sed siluestres homines ad Sadrocotū nō esse delatos cū ad mor
tē obdurerit:atque eos calcanea anterius digitos & pedis deorsum poste/
rius habere. Adductos fuisse quosdā carentes ore:mites homines q circa
gangis ortū habitēt:& uaporibus assaꝝ carniū & fructuū ac florū odori
bus enutriunť:& ꝓ ore spiramēta quædā habeāt. Rebus fetidis oppido
grauari:adeo ut uix superuiuant:præsertim in castris. De aliis etiā ꝑmul/
tis philosophos narrare:ut de ocypodibus qui cursu equos præuertant:
de enotocoetis qui aures ad talos usqꝫ dependētes habeāt:ut sup eis ídor
miāt:adeo fortes ut arbores euellāt & neruū frāgant. Alios esse unoculos
cāinis auribus : crinibus erectis:pectore hyspido: habētes oculū ī media
fronte:q naso carēt:omnia & cruda edere:& ꝑuo tēpore uiuentes ante se
nectutē extīgui:& supiorē oris ꝑtem eminētissimā habere. De hyperbo
reis q mille ānos uiuūt eadē scribit:quæ simonides & pindarus & alii po
etæ:atqꝫ illud fabulosum est:qđ a Timagine diciť:qđ æneis guttis plue
rit:& qđ ea pluuia tractus fuerit:ꝓpíquior ueritati ē Megasthenes q ait
flumina auri micas deferre:ex quibus regi tributū aduehať:id qđ etiam
in Iberia contingit. De philosophis dicit:quod qui sunt montani bacchū
celebrant:signa quædam ostendentes quod solum apud eos agrestis ui/
tis nascatur:& ædera & laurus & myrtus & buxus: & alia semperuirētia
quorum nullum sit trāseuphratem præter pauca quædā ī hortis irriguis
& multo cultu conseruata. Bacchicū est etiā Sidonem & mitras gestare:
& unguentis uti:& floribus tingi:& tympana & tintinabula exeūtē regē
præcedere. Cāpestres uero Herculē colūt:quæ ꝓfecto fabulosa sunt:& a
multis redarguta:præsertim de uino ac uitibus:nā regio trāseuphratē &

harmeniam uineas habet. Mesopotamia quidem tota & media: usq; i persiam: & Carmaniam: magna ex pte uitibus & uino abundant. De philosophis quoq; diuisionẽ aliã facit: quoq; duo genera dicit: nam alios bragmanas uocat: alios germanas: sed præcipue bragmanas probat: qđ cum Græcis in opinionibus cócordẽt. Hi q̃primũ cócepti sunt: uiros doctos curatores habent: qui & matri & cócepto accedẽtes: quædã canunt i prolis fœlicitatẽ: sed re uera quædã cótinẽtiæ præcepta dant: matres libẽter eos audientes: fœlices in prole existimãt: postq̃ uero nati sunt: alios: atque alios curatores sortiũtur: nã quo magis ætas adolescit: elegantiores magistros habẽt. Refert & philosophos ante urbẽ i luco exerceri: itra compositũ quẽdam circuitũ frugaliter uiuẽtes: sup toris ac pellibus: & ab aimalibus ac uenere abstinere seriis sermonibus intẽtos: & cum uolẽtibus audire communicãtes. Auditori aũt nõ licere nec loqui nec sternutare: nec etiã excreare: uel die illa cetu explodi: ut icótinẽtem & cum .xxx. & .vii. ãnos sic uixerit i sua secedere: & laxius licẽtiusque uiuere: sindonẽ indue re aurum i manibus & auribus moderate gestare: & carnibus uesci aimaliũ: quæ hominẽ ad opera nõ adiuuãt ab acribus: & condimẽtis abstinere: & uxores multas capere ꝓpagãdæ ꝓlis gratia. Nam a pluribus plura eueniunt bona. Dicit etiã bragmanas cũ uxoribus nõ philosophari ne si iprobæ sint: aliquid qđ effetri nefas sit: i ꝓphanos efferãt: si probæ ne uiros relinquãt. Nam qui uoluptatẽ ac dolorẽ uitã ac mortẽ eque contem nit: subditus esse nõ patiẽ: huiusmodi autẽ sunt ꝓbus & ꝓba. Itẽ multa eos de morte dicere: & hanc uitã putãdã esse: quasi quẽdã uiuidũ hominum cóceptũ: mortẽ uero natiuitatẽ: ad ueram illam & fœlicẽ uitã: is qui recte philosophati sunt. Idcirco eos multa exercitatiõe uti ad mortis præ parationẽm. Nihilque eoꝶ quæ hominibus accidere dicunẽ: bonum esse uel malum: nec iisdẽ rebus alios angi: alios lætari: ac si in somniatiũ imaginationes habeant: nec eosdem iisdẽ interdum ãgi: interdum immutatos lætari. Eoꝶ uero quæ ad naturam ptinẽt: ptim dicit stultitiã ab eis significari: qui i operibus meliores sint: q̃ i uerbis & multa per fabulas psuadeãt: ptim uero cum Græcis sentire: ut qđ mundus sit creatus & corruptibilis & sphericus: & qđ conditor & administrator omniũ deus uniuersum peruadit. Vniuersaꝶ reꝶ primordia diuersa esse faciẽdi autẽ mũdi initium aquã & præter quattuor elemẽta: quintam quãdã naturã esse: ex qua cælum astraque constẽt. Terrã in medio sitam uniuersi: de semine: de anima: aliisque compluribus similia dicunt. Inserũt fabulas quasdam quemadmodũ Plato de immortalitate animæ & de iudiciis: quæ apđ inferos fiunt: & alia huiusmodi nõ pauca: ac de Bragmanis quidem hactenus: ex germanis eos honoratissimos ait: qui silu cola appellantur: ex eo

ꝙ ĩ siluis degãt:ex frondibus & siluestribus fructibus uiuẽtes:uestes ex
arboꝝ corticibus habere:uitii & ueneris expertes. Cum regibus de cau/
sis reꝝ interrogãtibus per nuntios colloqui.& per illos diuina a regibus
coli & placari. Post siluicolas ĩ honore medicos esse:ut qui circa hominẽ
philosophent͛:frugales quidẽ nõ tamẽ rusticantes:oryza & ordeaceis ui
uentes:quæ nemo rogatus illis non irrogat:nemo hospicio nõ libẽter su/
scipit posse eos & fecūdos facere:& marium & fœminaꝝ ꝓcreationem
p medicamẽta præstare. Medicinam plurimũ per cibos pfici:nõ autẽ p
medicamẽta:ex medicamẽtis maxĩe unctiões ꝓbari: & cataplasmata:cæ
tera maleficii nõ esse expertia. Atque tam hos q̃ illos:& ĩ laboribus:& to
lerantia:cõstãtiam exercere:adeo ut quotidie in eodẽ gestu ĩmoti pseue/
rent. Alios esse quoꝝ quidã diuinatores:incãtatoresq; sint: & consuetudi
num:& dictoꝝ circa defunctos nõ ignari. Errãtes per uicos & urbes: q̃dã
uero his elegantiores atq; urbaniores:nec ipsi abstinẽtes ab iis:quæ de in
feris memorãtur:quæcũq; ad pietatẽ sanctimoniamq; ptinent. Cũ horũ
etiã nõnullis mulieres philosophari a ueneréis abstinentes. Aristobulus
uidisse se dicit Sophistas duos ex Taxilis:utrosq; Bragmanas alteꝝ seni
orẽ totisum:alterũ iuniorẽ comatũ:quos discipuli sequebantur. Eosdem
ĩterdũ ĩ foro uersati:& ut cõsiliarios honorari auctoritatẽ habẽtes: q̃cq̃d
ex rebus uenalibus uoluerint:gratis auferendi:& ad quæcũq; accesserint
Sesamino pingui perfũdi:ut usque ad oculos flueret & multo melle ac
Sesamo præsente patiẽ conficiẽtes:gratis enutriri. Cumq; ad Alexandri
mẽsam accederẽt:assistẽtes cœnare & pacientiam docere. Postea ĩ locum
quẽdam proximum secedẽtes:seniorẽ supinum & solẽ & hymbres tole
rare. Iam enim pluebat uere ĩcipiẽte. Iuniorẽ uero ĩ altero pede stãtem:
lignum tricubitale ambabus manibus sublatũ sustentare:pede autem iã
defesso nissum:ĩ alterũ immutare:atq; ita quotidie pseuerare. Ex his con
tinẽriorẽ uisum fuisse iuniorẽ:qui cũ aliq̃diu regẽ secutus fuisset domũ
reuersus est:& eo relicto iussit si quid uellet ad se ueniret:alterũ usq; ad
extremũ secutũ:& uestẽ & uitã apđ regem immutasse:& cum a quibus/
dã ĩcreparet͛ respõdisse:ꝙ .xl. exercitationis ãnos complesset quos pro/
miserat. Alexandrum filiis eius dona plurima dedisse. De taxilorum cõ/
suetudine noua quædã refert & inusitata:qđ qui filias præ inopia locare
non possunt. In ipso ætatis flore:in forũ producũt:cum tuba & classicis:
quibus bellica significari solent. Tum multitudine conuocata puella ac
cidenti primum posteriora humerotenus detegit:postea uero anteriora:
quæ quum placita fuerit:& approbata quibuscunque uester nubit. Item
ꝙ mortui uulturibus proiiciuntur:Plures autem uxores habere cũ mul
tis est commune. Dicit etiam audiuisse apud nonnullas gẽtes:uxores

ſponte cũ uiris comburi:quæ uero id non ferãt inglorias eſſe:quæ & ali/ bi a nobis dicta ſunt.Oneſicritus miſſum ſe ſcribit:ut cũ Sophiſtis collo queret':ꝙ Alexander audiuiſſet:nudos eos incedere & tolerantiã exercẽ tes:i honore maximo haberi. Ad alios aũt:nec uocatos ire: ſed iubere ut alii ad ſe uenirẽt:ſiquid aſſequi uellent:quod ab eis ageret' & diceret': & cum tales eſſent:nec decorum uideret':ut Alexander ad illos accederet: nec etiam inuitos cogeret:ut quicq̃ facerent:præter patria iſtituta:ſe miſ ſum iquit: &.xv.homines.xx.ſtadiis ab urbe iueniſſe:alium i alio geſtu: uel ſtantem uel ſedentem:uel iacentem nudũ: & uſque ad ueſperã imo/ tum poſtea in urbem diſcedere. Sed omnium difficillimum eſſe: ſolem ꝑpeti adeo calidum: ut nemo alius nudis pedibus ſcilicet in meridie ꝑ terram ire facile ferret: locutumque cum uno eoꝶ nomine Calano:q po ſtea uſque in perſiam Alexandrũ ſecutus:ſecundũ patriã legem mortu/ us eſt in rogum ĩpoſitus:tunc autẽ ſuper lapidibus iacebat.Q uũ itaque acceſſiſſet & eum appellaſſet:dixit ſe miſſum ab Alexandro eoꝶ ſapien tiam auditurũ:& regi renunciaturũ quare niſi inuidia eſſet:ſe paratũ au/ dire dixit: At Calanũ quũ chlamydẽ indutũ uidiſſet & pileatũ:& crepi/ datũ riſu pmotũ dixiſſe. Olim oĩa plena erãt triticea & ordeacea faria ut nũc pulueꝛe & fontes:alii lacte:alii aq̃ fluebãt nõnulli melle:nõnulli uĩo: nõnulli oleo ibant:homines ob ſacietatẽ ac delicias in contumeliam exci derunt.Iuppiter modum exoſus omnia aboleuit:& uitã per laborem cõ ſtituit. Tũc continẽtia & uirtutibus cæteris i mediũ ꝓdeuntibus turſũ bonoꝝ copia facta eſt. Nunc iam res ad ſaturitatẽ contumeliã ꝙ redit:& reꝝ omnium interius fieri piclitat': quæ quũ dixiſſet uidiſſe: ſi qd uellet audire:ut eo habitu depoſito: ſup iiſdem lapidibus nudus iaceret.Oneſi crito autẽ addubitante: Mandanim qui ſenior erat: & cæteros antẽibat ſapientia:Calanũ tãquam conuiciatorẽ obiurgaſſe: & a contumelia de/ terruiſſe. Poſtea Oneſicrito ad ſe uocato dixiſſe:ſe ſũmopere quidẽ Ale xãdrũ laudare:ꝙ in tanta adminiſtrandi imperii mole ſapientiam cupe/ ret:& ſolum eum i armis philoſophantẽ uidiſſe:& rẽ fore omnium utiliſ ſimã:ſi ii ſaperẽt:quibus poſtea adeſſet:ut ſpontaneis continẽtiam perſu aderent.Inuitos autem cogerent: poſtea ueniã poſtulaſſe ſi per tres inter pretes colloquens:qui nihil niſi meram uocẽ perciperent:nõ plus utilita tis efficeret:q̃ unus aliquis e uulgo quod perinde eſſet:ac ſi quis diceret: limpidã aquam per cenũ delabi.Omnia itaque dicta ad hoc pertinebãt: ꝙ is eſſet optimus ſermo: qui uoluptatem mærore mque ex animo adi/ meret:& ꝙ mæror & dolor differret: quod alter eis eſſet inimicus alter uero inimiciſſimus. Et ꝙ corpora ad laborẽ exercerent:ut mẽtes confir/ marentur q̃bus motus ſedarent:& bona omibus conſulerent: & publice

& priuatim:& quomodo nūc Alxādrum suscepturi essent: nam si bene illum susciperēt:bene sibi futurū:si male:bene alteri facturos. Post hæc īterrogasse num talia apd̄ græcos dicerēt: cui affirmāti:qd̄ eadē Pythagoras diceret:& iuberet ab aīalibus abstinere:& Socrates & Dyogenes quem ipse audisset respōdisse:quod prudēter eos ī cæteris sentire existimaret. In uno autem errare:quod legem anteponerent naturæ. Nequaq̄ enim īquit pudere se:ut ipsum nudos degere:frugalitet uiuētes: cum ea optima domus sit:quæ minime suppellectilis īdigeat. Addidit multa se de natura:de signis:de hymbribus:de siccitatibus:de morbis denique esse pscrutatos. Abeuntes uero ī urbem : per fora dispgi: & quæcūque ossenderint ficus uel uuas ferentem ab eo gratis capere. Si oleū fuerit eū pfundi:& īungi:& omnē domum:& diuitias sibi patere usq; in mulierū cōclauia. Ingressos autē & ī coena: & in sermōibus cōmunicare. Turpe apd̄ eos putari corporis morbū: quē siquis uerēt seipse per ignē effert. Nā constructa pyra sup ea punctus sedet:& accēdi iubēs īmotus cōburit. Nearchus quū de Sophistis mētionē facit. Bragmanas in ciuitatibus uersari dicit:& reges sequi & eoꝝ consiliarios esse. Cæteros uero quæ ad naturam ptinēt contēplari:& ex his Calanū fuisse:& cū eis mulieres philosophari:& omniū uitas durissimas esse. De īstitutis uero quibusdā hæc ait:legū alias esse nō scriptas:alias cōmunes:alias ꝓprias:quæ ab aliorum legibus longe sunt diuersæ:ut quod apud nōnullos uirgines præmium ꝓponātur:pugnis uincēti:& ꝙ moderate nubāt:& ꝙ alii quidā p cognationes communiter operent:& quū fructus colligunt:quisq; onus suum tollat in anni alimēta. Reliquū uero excoquāt: ne uacui sint:sed habeāt unde operētur. Armaturā esse arcū & sagittas tricubitales:uel hastam & peltam:& gladiū latū tricubitalē:& capistris pro frenis uti: quæ a paruis camis nō differāt. Itē labia clauis pforari:ostēdēs præterea īdos ualde studiosos esse circa artes. Dicit quod quū spōgiā apd̄ macedones uidissent: mox eā sūt imitati:pilos & funiculos subtiles: & licia ī lanā consuēres: & quū ea persecissēt ptim traxisse:ptim coloribus tinxisse. Itē subito multos strigilū & lecythoꝝ magistros effectos esse:epistolas ī Sindōibus scribere bene fullatis:alienis litteris nō uti:ære suso uti: pcusso nequaq̄ causam uero nō dixit:cum absurditatē cōsequēter dixisset:quod uasa fictilium more frāgerēt:quū cadūt ex his:quæ de India memorāt: illud ē qd̄ apd̄ eos mos ē:& reges & oēs:q ī potestate aliq̄ sūt adorari:nō aūt uenerari. Hæc regio lapides preciosos fert:ut Christallū:& uarios carbūculos & margaritas. Quod aūt scriptores inter se nō cōcordēt ea sint īdicio: q̄ de Calano referūtur. Nam quod cum Alexādro fuerit: & per ignem spōte īterierit:cōuenit īter eos:modū uero nō eūdem oēs dicūt:nec eisdem de

Strigilis
Lecythus

regis cõmendator caufis:fed alii tradũt eum tanq̃ regis commendatorẽ fecutum fuiffe:extra Indiæ fines:præter cõmunẽ aliorũ philofophorũ confuetudinem: qui Indiæ regibus affiftunt:ea curantefq; ad deorũ cultum pertinẽt: ut magi perfis: Qui quũ apud Pafargadas ægrotaret nam tum primũ eũ morbus inuafit:feipfum extulifle:ãno uitæ fuæ.lxxiii.regis preces minime exaudientem facta enim pyra:& aurea lectica fuperimpofita: illum i ea cubuiffe:& ftramẽtis opertũ:cõbuftũ fuiffe:Sunt qui dicãt eũ i lignea domo frondibus plena:& pyra fuper tecto cõftructa inclufum:poft pompam: cũ qua erat fe ut trabẽ i ignẽ inieciffe.& cũ domo deflagraffe.Megafthenes putat nullũ philofophis decretũ effe:ut fefe efferãt: Immo qui id fecerit:puerile iudicari:Et natura quidẽ duros:in uulnus uel precipitium ferri.doloris impatiẽtes i profundũ maris:doloris paciẽtiffimos ftrágulati.Igneos in ignẽ detrudi:detalem Calanum fuiffe:icontinẽtem fane hominẽ:& méfe Alexãdri obnoxiũ.Hũc itaque uituparí.Mandanim fum mopere laudari:qui quũ Alexandri nuntii:eum ad Iouis filiũ uocarẽt:& obediẽti dona pollicerent.Inobediẽn uero minarent cruciatũ.Refpondit nec illũ Iouis filium effe:nec magnæ parti terrarũ imperare: nec fe illius donis permoueri:cui nulla facietas effet:nec minas extimere:cũ uiuẽs fatis ab india nutriret.Mortuus uero ab attrita iam fenio carne liberatetur:i melhorẽ purioreque uitam immutatus:unde & ab Alexãdro laudarũ dicit:& uenia donatum.Atque hæc etiã a rerũ fcriptoribus dicunt:quod Indi Iouẽ pluuialẽ & gangẽ flumen:& indigetes genios colũt. Et cũ eorũ rex capillos abluit follemnia celebrãt & maxima dona mittũt:diuitias fuas certatim oftẽtãtes:addũt etiam nõnullas ex auriferis formicis pennatas effe:& flumina auri ftrigmenta deferre:ut in Iberia.In follẽnibus põpis multos elephãtes mitti:auro & argẽto ornatos: & multas quadrigas: & boũ paria:deide exercitũ iftructũ fequi: & igentes lebetes deauratos: & magnos crateras:& mẽfas ex idico ære:& fellas:& pocula & labra:quæ omnia maxima ex parte Smaragdis & beryllis:& carbunculis incruftata funt.Itẽ ueftem uariã auroque intertextam:& pardales: & leones mites & uariarũ: & cõcinnẽtium auiũ multitudinẽ.Clitarchus refert:magnarum frondium arbores in plauftris quaternarũ rotarũ deportari: & ab eis aues mẽfuetas arceri:quarũ canoriffimum dicit orionẽ: afpectu pulcherrimũ atque uariũ.Catreũ fpecie pauõi perfimilẽ.Cætera uero imaginis pictura ab illo fumẽda eft.Bragmanis Pramnas Philofophos opponunt:argutos fane homines & cõtentiofos.Bragmanas etiam phyfiologiã & Aftronomiã exercere: & ab illis ut ftultos & oftentatores derideri:atque horũ alios mõranos:alios gymnetas:alios ciuiles ac domefticos appellari. Rurfumq; montanos pellibus ceruorũ uti:& peras radicibus & medicamẽtis

Auri ftrigmenta. (margin note beside "pennatas effe:& flumina auri ftrigmenta")

canoriffimus (margin note beside "canoriffimum dicit orionẽ")

plenas gestare:& cum magica & carminibus & ligaturis medicinā affin/
gere.Gymnetas nudos degere:q etiam nomē significet: & magna ex p/
te sub diuo tolerātiam quā prius diximus:usq; ad.xxx.& septimū ānum
exercere:mulieres cum eis uiuere:non tamē permisceri.Atq; hos i admi
ratione maxima haberi:quos uero ciuiles diximus Sindonē gestare:& in
urbe uel in agro degere:nebridas uel damarū pelles īduere. Et(ut breui Nebride
dicamus)Indi ueste candida & Sindonibus candidis: & Carbasis utunt
cōtra quā ab his perhibeat':qui eos dicunt uestes coloribus īfectas gesta/
re.Comā & barbā nutriunt:& crinē intricātes mitrant. Artemidorus au
tor est gāgē ex emodis montibus ad austrū deferri:& cū ad gangē urbē
peruenerit:cō uerti ad aurorā usq; polibothra:atque ī mari egredi.Itē oena
dē unum ex iis esse:qui in eum influunt. Nutririq; in eo Crocodelos &
Delphinas:addit & alia quædam incassum & cōfuse: & minime curāda.
His ea addi possunt:quæ a Nicolao Damasceno dicuntur:refert enim se
Antiochiæ quæ apud daphnē est Indoꝝ legatos uidisse:qui ad Cæsarem
Augustum uenerāt:qui quidē plures ex epistola significabant': sed tres
tantū seruati erāt:quos uidisse se ait.Cæteri longitudie uiæ: magna ex p/
te perierant.Addit etiam epistolā Græcam fuisse in mēbrana scriptā:in
qua significaret' porū esse:qui scriberet:& cū sexcentis regibus īperaret.
Cæsaris tamē amiciciam multifacere:& paratū se quocūque uoluerit adi
tum exhibere:& in quibuscūque rectū fuerit opitulari. Hæc dicit in epi
stola contineri.Allata præterea esse dona:octo seruos nudos ī subligacu/
lis aromatibus delibutos:esse autē dona mercurium a puero brachia ab
humeris exertū:quē nos uidimus.Itē uiperas īgentes & serpentē.x.cubi
toꝝ:& testudinē fluuialē trium cubitoꝝ:& perdicē uulture maiorē. Ad
erat etiā is qui se Athenis cōcremauit:quod alii in rebus aduersis facere
dicūtur:ut præsentia mala effugiāt:alii in rebus secundis:queādmodum
hic.Nam quū omnia ex sententia hucusque fecisset abeūdū sibi erat: ne
quid qđ nollet:īgrueret īmoranti. Nā & ridētē eum & nudū: & unctū ī
rogū iisse affirmat:& īscriptū fuisse ī sepultura. Hic iacet Larmāochagas
Indus:ex Bargosa qui secundum patriam Indoꝝ consuetudinem se im/
mortalem fecit.Post Indiam est Ariana:prima regionis ps:quæ post idū
pīis obtempat & supiorum Satrapiaꝝ:quæ extra tauꝝ sūt. Ab austro &
septentrione eodem mari:& eisdem montibus termīata: quibus India &
eodem flumine Indo qui inter eā fluit:atque Indiā. Citerius uero ad oc/
cidentē porrecta:usq; ad lineā quæ a Caspiis portis ī Carmaniā describi
tur:ut quadrilatera sit figura. Australe itaque latus:ab Indi & Pattalenæ
hostiis incipit:finit aūt Carmaniā uersus & psici sinus:os habēs ꝓmōto/
riū ad austrū satis expositū.Postea ī sinū deflectit usq; ī psiā.In ea primū
L iii

Arbies habitant:eodē nomine quo Arbis flumē appellati:quod eos a se quētibus oritis disterminat mille fere stadio℞ orā habētes: ut Nearchus uult:quæ & ipsa Indo℞ pars est:postea sunt Oritæ gens liberæ conditionis:quo℞ prǽternauigano mille & octīngēto℞ stadio℞ est:postea Ichthyophago℞ ora:vii.milliū & quadrīgento℞.Postea Carmanio℞ triū milliū & septingento℞:usq₃ ī persiā:quare uniuersa stadia sunt.xii.millia & nōgēta.Ichthyophago℞ regio secus mare est & magna ex parte arboribus caret:raritas ī ea palma℞:Achanti myricæ:aqua℞:& domestici cibi maxima est. Vescunt̄ piscibus tū ipsi:tū eo℞ pecora:& aquas pluuiales:ac fossiles potāt:peco℞ carnes piscibus præbent: domicilia ex ossibus ceto℞ & ostreo℞ conchis:magna ex parte faciunt.Nā trabium & fulco℞ usum coste præstant:portas maxille & uertebris fiunt mortaria: in quibus pisces subigunt̄:ad solē assant̄:postea ex his panē conficiunt: frumēti paululū admiscētes.Nā & molas hñt:quāq̄ ferrū nō habeāt : qđ nequaq̄ mirādū est:id enim aliunde afferri potest: concidūt eas cū attrite sunt: lapidibus iis quibus & sagittas:& missilia preusta exacuunt: pisces partim in cupis panariis assant:prim(quod frequēter fit)crudos edūt.Capiūt eos retibus ex cortice palma℞ factis. Vltra hæc est Gedrosia:minus q̄ India exusta q̄ reliqua Asia magis.Ea fructuum & aqua℞ inopia laborat:nisi æstate:nec multo melior est:q̄ regio Ichthyophago℞:fert tamen aromata præcipue nardum & myrrā:ut Alexandri exercitus his pro tecto & stratis uteret̄: odoratiorem simul:ac salubriorem aerē habēs: ac de īdustria quidē sub æstiuū tēpus ex india discessere. Tunc enim Gedrosia hymbribus abundat:& flumina:& aquæ augent̄ hyeme deficiunt.Cadūt hymbres ī supioribus septētrionis partibus: in locis montanis unde fluminibus auctis campi mari proximi irrigant̄ & aquis abundāt. Alexander aqua℞ inquisitores in deserta præmisit & eos:qui sibi & classi mansiones pararēt. Nā copiis trifariā diuisis:ipse cū exercitus parte: per Gedrosiā ꝑfectus est:remotus a mari quingētis stadiis per plurimū:ut simul & classi oram commodā pararet:& ipse nonnūq̄ mari appropinquaret:quod difficiles qdē & asperas actas habebat:exercitus uero partem cū cratero præmisit ī mediterraneā:ut & Arianā caperet & ī eadem loca ꝑcederet ī quæ ipse iter erat facturus. Classem autē naro tradidit. Onesicrito nauiū præfecto iubēs:ut ordinate sequeret̄:& eius itineri prǽternauigarent. Nam & Nearchus refert:iā rege iter peragēte:ipsum ī autunno sub uespertinū exortū Pleados:nauigationē incœpisse quū nondū aptī flatus spirarēt barbaris eos adoriētibus:atq₃ urgētibus:iā.n.abeūte rege libertatē & audaciā coeperant Craterus ab hydaspe mouēs:ꝑ Arachotos:& drangas: ī Carmaniam ꝑfectus est. Alexāder per sterilē terrā toto itinere penuria laborauit.

e longinquo tamẽ parua quædã:& rara ueniebant ut exercitus fame pre
meret̃ & iuméta deficerẽt & in uiis & in castris impediméta reliquerẽt̃.
Palmarum fructus: & medulla multos seruauere. Dicunt Alexandrum
summope contendisse: cum difficultates sciret:ex fama quæ obtinebat:
Semirami cum.xx.incolumẽ euasisse: cyꝝ uero cum.vii. Si posset ipse
uictor per eadem loca tantũ exercitũ incolumẽ educere præter cæteras
difficultates grauis erat æstus & arenæ ꝓfũditas & ardor nõnullis ĩ locis
arenæ cumuli muniebantur unde difficulter pedes referri poterant:tãq̃
ex aliquo profundo accliuia quoq; ac decliuia frequentia erant. Ad hæc
diurna etiã itinera longa fieri oportebat: propter aquaꝝ iopiam ducẽte/
nũ quadrĩgẽtenũue stadioꝝ nõnũq̃ etiã sexcẽtenũ frequẽtius noctu iter
agebãt. Castra ꝓcul ab aquis ponebãt:sæpenumero in tricenis stadiis ne
ꝓpter sitim nimis implerẽt̃. Nã multi aquã nacti: cũ armis bibebãt: ĩ eã
se ĩmergẽtes unde ĩtumefacti exanimes fluitabãt quapropter aquæ oẽs
cũ breues essent cõtaminabant̃ Alii siri perditi: ĩ media uia ad solẽ iace/
bãt:deĩde tremuli cũ manuũ ac pedũ cõcussu:moriebant̃ ac si ab rigore
atque horrore detinerẽt̃. Cõtigit etiã ut nõnulli iter deflectentes conso
pirẽt̃ somno:& lassitudĩe superati:unde postea uiaꝝ errore & omniũ dif
ficultate:& æstu deperibãt:fuere qui post multas ærũnas seruarẽt̃. Dilu
uiũ quoq; torrentis ꝑ noctẽ ĩgruẽtis:multa corpora:& utẽsilia obtuit:&
maxima pars regiæ supellectilis deleta ẽ. Sæpe uiaꝝ duces ob locoꝝ ĩpi/
tiã in mediterraneã diuerterũt:adeo ut non amplius mare appareret:qđ
rex intelligẽs:mox ad quærẽdũ littus properauit. In quo postq̃ effodiẽti
aqua poculẽta inuẽta est:exercitũ propere accersit:ac deĩceps usq; ad di/
em septimũ ꝑ littoreã regionẽ ꝓfectus est:aquis abundãs: postea mox ĩ
mediterraneã secessit. Erat arbor lauro similis:qua gustata inuẽta omnia iumenta
cũ spuma ĩ morẽ comicialis morbi emoriebãt̃. Spina quædã fructibus
ĩ terrã fusis quẽadmodũ cucumeres erat succo plena: cuius aspgines in
quodcũq; anĩal incidissẽt id oculis excæcabãt capiebãt. Crudæ palmulæ
mltos enecabãt:a serpẽtibus etiã piculũ aderat: Nã ĩ arenæ cumulis hær/
ba quædã innata:serpẽtes occultabat:a quibus icti illico moriebant̃. Di/
cũt apud Oritas:loetiferis ueneriis sagittas præustas illini. Quũq; ptole/
mæus saucius piclitaret̃:ferũt quendã Alexãdro ĩ somno astitisse: atque
ei radicẽ cũ ramo ostẽdisse:quã contritã saucio impõi iussit. Experrectũ
a sõno & uisi memorẽ quæsitã radicẽ inuenisse: quæ multa aderat: Atq;
& ipsum:& alios usos fuisse: Ac barbaros quũ ĩuẽrũ remediũ uidissẽt se
Alexãdro dedidisse. Verisimile ꝓfecto ẽ aliquẽ eã regi idicasse:sed adu
lationis gratia adiũcta fabula ẽ die sexagesimo:ĩ Gedrosicꝝ regiã ab ori/
tis ueniẽs:cũ exercitus paululũ quieuisset:ĩ Carmaniã ꝓfectus ẽ: Australe

Arianæ latus huiuſmodi ſitum ore habet & ulterioris gedroſiorꝫ & oti/
tarum terræ:quæ ꝓxime íminet.Multa enim eſt gedroſia: & in meditet
raneã recedit quouſq; Drangas cõtigat & Arachotos & paropamiſades:
de quibus Eratoſthenes ſic ait:nihil enim habemus quod quidẽ melius
de ipſis dicãus.Dicit ergo Arianã ab Oriente Indo terminari. Ab auſtro
mari magno.Ab aquilone.Paropamiſo:& ſequẽtibus monnbus uſq; in
caſpias portas. Ab occidẽte iiſdẽ mõtibus quibus pthia mediam uerſus.
Carmanea uero paretacinam & Perſiam uerſus terminata eſt.Regionis
latitudo eſt Indi longitudo:a Paropamiſo uſq; ad hoſtia.xii.millia ſtadio
rũ ſunt qui.xiii.millia faciant & longitudo a Caſpiis portis duplex eſt:ut
in Aſiancis itineribus deſcriptũ eſt.Nã Alexandriã uſque:quæ apud ari
os eſt.A caſpiis portis:ꝑ parthiã una eadẽq; uia eſt. poſtea eſt: quæ recta
it ꝑ bactrianã:& montis tranſcenſum: qui in oroſpana fit ꝑ triuim: quæ
ex bactis eſt apud Paropamiſadas:Altera paululũ ab Aria auſtrũ uerſus
deflectit:ꝓphthaſiã.Drangiane poſtea rurſum: uſq; ad Indiæ montes:&
Indũ flumẽ.quare ea:quæ per drãgas it: & Arachotos uniuerſa lõgior ẽ
xv.millibus ſtadiorꝫ:&.ccc.Si quis autẽ mille &.ccc.detrahat:habebit re
liquã regionis longitudinẽ in rectũ.xiiii.milia: quæ non multo minor ẽ:
q̃ maritima ora:& ſi nõnulli ad.x.millia carmaniã addãt ſex milliũ eã po/
nẽtes:aut enim cũ finibus ponere eã uidebunt:aut cum ora Carmanica
quæ intra pſicũ ſinũ ẽ.Arianæ nomẽ uſq; ad partẽ quãdã perſaꝝ:& me/
dorũ:& ſeptẽtrionaliũ bactriorũ: ac ſogdianorꝫ extẽdit. Sunt enim qua
ſi eiuſdẽ linguæ.Gentiũ ordo eſt huiuſmodi.Secus Indũ ſunt Paropami
ſadæ: quibus Paropamiſus mons imminet: Poſtea Arachoti ad auſtrũ:
deinceps ad auſtrũ Gedroſini & alii qui orã habẽt: omnibus enim ad lo
corꝫ latitudines Indus adiacet:eorꝫ quæ ſecus ídum ſũt:partẽ habẽt indi:
cũ prius eſſent perſarũ:Ea Alexander Arianis ademit: & per ſeſe cõſtitu
it.Poſtea ſeleucus nicator ea dedit Sadrocoto contracta cũ eo affinitate:
ac ꝓ iis.l.elephãtes accepit.Paropamiſadis ad occidẽtẽ Arii adiacẽt:Ara
cothis & Gedroſiis drãgæ.Arii & ad aq̃lonẽ:& ad occidẽtẽ drangis adia/
cẽt:aliquantũ quodãmodo circũdati.Bactriana ad ſiniſtrã Ariæ adiacet:
& Paropamiſadis:per quos Alexander caucaſum trãſcẽdit:in Bactrianã
Deinceps ad occidẽtem ariis parthi adiacent:& loca caſpiaꝝ portaꝝ. Par
this aũt ad auſtrũ Carmaniæ deſerta:poſtea reliqua Carmania & Gedro
ſia:ſed prædicta mõtana maxime cognoſcent:ſi quis uiã norit qua uſus
eſt Alexander:quũ beſſum ex parthia í Bractianã perſecutus eſt.Nam í
Arianã uenit:poſtea í drangas:ubi philotas deprehẽſis inſidiis Parmeni
onis filium interemit.Patris aũt íterſectores:q eum ut cõſilii cõſciũ:ítere
merãt:miſit ecbatana, Dicũt eos camelis dromodariis.xxx.xl.ue dierum

itinere i diebus.xi.pacto rem confecisse. Drangæ alioquin persice uiuen res: uini copiã nõ habẽt. Nascit̃ apd̃ eos cassiteros deide ex drangis Alexander uenit in Euergetas: quos Cyrus sic nominauit: & i ea Arachotos ꝑ Paropamisadas Pleade occidẽte: nã ea regio montana est: & in ea tunc ningebat: quare difficulter adibat̃: sed frequentes uici: & reꝝ omniũ copioli præter oleũ: eoꝝ molestias leuabãt: ad sinistrã summa mõtiũ habebãt. Ad meridionales paropamisi ptes idica sũt: & ariana. Ad septẽtriõales & occidẽtales Bactriana. hyeme ibi peracta & urbe condita: habẽs Indiã ad dextrã: transiuit i bactrianã: p iter arboribus nudũ: præter q̃ Terminthö eoque nõ multo fructicoso: tamẽ in sũma frumẽti iopia: ut iumẽtoꝝ carnibus uescerẽt̃: atq; iis crudis ꝑpter lignoꝝ penuriã: sed ad hanc cruditatẽ concoquẽdã: Silphii copia aderat. Quintodecimo die ab hibernaculis: & urbe quã cõdiderat: Adrapsa peruenit Bactrianæ urbem. Circa has partes: quæ Indis sũt conterminæ est choarina ex omnibus quæ sub pthis sunt: Indiæ ꝓxima. Distat ab ariana per arachotos & dicta mõtana x. & nouẽ millibus stadioꝝ: & hanc regionẽ Craterus oẽm ꝑmeauit sub igens eos qui patere recusabant: ut cũ Alexãdro iungeret̃: & ꝑfecto sub idem fere tẽpus utriq; exercitus pedestri itinere in Carmaniã concurrerũt: paulopost Nearchus in Arabicũ sinũ nauigauit: multa & ꝑpter errores & ærunnas: & cetoꝝ magnitudinẽ ꝑpessus: & quãq; uerisimile est nauigãtes multa garrire ueꝝ tñ mala sibi iminuisse significarũt: & si magis metus q̃ periculũ affuit plurimũ eos turbabant: physeterum magnitudines fluctũ maximũ & accumulatũ & caligiñe tãtã reflatiõibus excitãtes: ut q̃ ãte pedes erãt cõspici nõ possẽt. Sed quũ nauigationis duces illis timẽtibus & causã ignorãtibus idicassẽt: beluas esse q̃ facile tubaꝝ sonitu & plausu exaudito discederent: Nearchus naues i fluctũ eget qua maxie arcebat̃ ac tubis beluas exterruit. Ille undas subeũtes nauale certamẽ a puppi minabãt̃ ueꝝ subito cessauere: Quod nũc i Indiã nauigãt beluaꝝ qdẽ magnitudies referũt quæ nec gregati nec sæpius se offerãt: sed discedãt clamore ac tubis repulsæ. Dicũt eas terræ nequaq̃ appropinq̃re ossa uero iã dissolutaꝝ a fluctibus facile eiici: & materiã faciẽdaꝝ tegetũ Ichthyophagis suppeditate. Nearchus cetoꝝ magnitudinẽ uicenũ & ternũ passuũ refert quod aũt ꝑ uero ab iis habebat̃ qui i classe erãt: Nearchus falsum redarguisse dicit ꝙ insula quædã esset in transitu quæ accidentes quousq; aboleret. Nam quum lembus quidã ꝑpe isulã nauigasset nũq̃ ãplius uisus ẽ: unde homines ad inquirendũ missi quũ i isulã exire non auderẽt: sed præter nauigãtes clamore amissos reuocatẽt nemie exaudiẽte reuersi sũt: quũ itaq; oẽs crimẽ in insulã cõferrẽt: nauigasse se dicit & adacta naui cum parte nauigãtium egressum: insulã omnẽ collustrasse

quumque nullum quæsitoꝝ uestigium inuenisset:re desperata redisse
atque docuisse falso insulã criminari nã & sibi: & sociis idẽ fuisset interi
tus:sed alius ꝓfecto exitu modus esse lẽbo debuit:cũ isinita accidere pos
sint.Carmania ab Indi hostio ultima est: Ar primũ quidẽ eius ꝓmonto/
rium ad Austꝝ in mare magnum expositũ est quum uero persici sinus
os fecerit:ad ꝓmontoriũ felicis Arabiæ quod in conspectu est persicum
sinũ uersus:inflectit quousq; persiæ coniũgat multũq; in mediterraneã
iter gedrosiã pciãq; porrigit plus tñ gedrosiæ preuaricat ad aqlonẽ qđ
fœcunditas declarat. Parthia enim omnia fert & magnas arbores gignit
præter oleam & fluminibus ẽ irrigua. Gedrosia uero paꝝ differt a terra
Ichthyophagoꝝ:ut sæpe eã sterilitas opprimat quapropter ãni fructus: i
plures ãnos recondũt.Onesicritus tradit flumẽ esse in Carmania:qđ au

Auri strigilem
Argentũ fossile
Arsenicum.

ri strigilẽ ferat. Itẽ argenti fossilis & æris & rubrice minii uenã & mõtes
duos alteꝝ arsenici alteꝝ salis. Habet etiã deserta quædã quæ iã quũ par
thia & Paretacina cõiungunt. Itẽ agriculturas persicis similes: præcipue

Vitis Carmanica fert
Racemos bicubitales.

uitem carmanicã a nostris uocitatã quæ sæpe bicubitalẽ, racemum facit
magnis acinis ac densis. Par est enim eã ibi fœcundiorẽ esse.Hi propter

Asini bellatores

equoꝝ inopiã:asinis in bello plurimũ utunt & Asinum Marti sacrificãt
quẽ solum perse ex omnibus diis colunt & bellicosi sunt.nemo uxorem
ducit.nisi prius hostis caput amputatũ ad regẽ ptulerit. Rex caluaria in
regia collocata:linguã minuratim secãs pane permiscet: postea degustatã
ei qui attulit:& familiaribus edẽdã præbet:atq; ille præclarus est:cui mľ
ra capita sunt allata.Nearchus refert Carmanitaꝝ mores ac sermonẽ ma
xima ex parte persaꝝ esse:ac medoꝝ.Os persici sinus maius ẽ: q̃ una die

Persia

transfretari possit.Post Carmaniã persia est:multa sane in ora sinus q ab
ea nominat: sed longe maior in mediterranea: præsertim ĩ longitudine:
quæ ab Austro & Carmania ĩ septẽtrionẽ & medicas gentes pertẽdit.&
tertia ẽ natura & aeris tẽperie:Nã ora maritima æstuosa est.ac uentosa &
fructuũ inops præterq̃ palmaꝝ.Ea in quattuor millibus:& quadringen/

[illegible]

tis stadiis uel in.ccc.cẽset & in flumẽ deflectit:quod ibi oroates appella/
tur.Regio uero ultra hanc cãpestris est:& omniũ ferax:& optima peccꝝ
nutrix:fluminibus & lacubus plena.Tertia est hyemalis ac montana aq
lonẽ uersus.In extremis eius partibus sunt Cameloꝝ pastores: lõgitudo
est(ut Eratostheni placet)in septentrionẽ & Caspias portas ad.viii.millia
stadioꝝ:secundũ ꝓmontoria quædã occurrẽtia.Reliqua ẽ ĩ caspias por/
tas nõ pluriũ duobus millibus stadioꝝ:longitudo uero ĩ mediterranea:a
Susis usq; psepolim stadioꝝ quattuor milliũ &.cc.atq; hic usq; ĩ Carma
niæ fines:sunt mille & sexcenta.Nationes incolunt regionem quæ Paris/
chores appellantur. Item Achemenide: & magi qui honestũ quoddam

uiuendi genus sectanť.Item Cyrtii & Marai quoqȝ alii prædatores sunt:
alii agricultores:& fere susia psiæ ps est inter eam & babyloniam posita
& Susa urbē clarissimā habet. Nam psæ ac Cyrus supatis medis quum
ppriam terram in ultimis sitam uiderēt.Susiā uero iterius & babyloniæ
& aliis gētibus ppinquam:in ea impii sedem locauerūt:simul & regiōis
confiniū ostēdentes:ut urbis dignitatem & quod maximū est:Susii nūq̄
ex sese magnis rebus isidiati sunt:sed semp subditi fuere: in pte maioris
cōuentus collocati:nisi heroum tēpore.Susa enim a Tithono cōdita di/
cunť:Memnonis patre ambitu.c.&.xx. stadioȝ figura oblōga cuius arx
Memnonū uocabať.Susii etiā Cassii sunt appellati.Nā æschylus mem/
nonis marrē cassiam uocat.Memnon ipse sepultus diciť circa paltū Sy/
riæ iuxta flumen bandā(ut Simonides ait)in mēnone dithyrambo delia
coȝ.Vrbs mœnia & templa & regiæ structura erant babylonicis simi/
lia ex coctili latere:& bitumine ut quidā ediderūt.Policletus dicit eā sine
mœnibus fuisse.cc.stadioȝ ambitu. Quum regias apud Susa maxime
exornassent: nihilominus psepolitana & Pasargadia magnope coluerūt.
Nā & gaza & thesauri:& Persaȝ monumenta ibi erāt ut i locis pgenito/
rū munitioribus. Erant etiam regiæ aliæ Gabis in supioribus psiæ parti/
bus:& in ora iuxta eam quæ Oca dicebať atque hæ quidem quū p se im
perarent.Posteriores autem aliis: atque aliis ubi sunt tenuioribus(ut ui/
deť)utpote persia iam diminuta:& a Macedōibus ac parthis plurimū la
befacta.Nam & si adhuc psæ regnant: pprium regē habētes: uiribus ta/
mē longe sunt inferiores:& Parthoȝ regi adhærescūt.Susa itaqȝ in medi
terranea iacēt: trās choaspē flumē iuxta pōtē.Regio usqȝ ad mare descē
dit.Eius ora est a finibus psicæ ore:usqȝ ad Tigris hostia trium milliū se
te stadioȝ.Choaspes p regionē fluens in eandem oram desinit: ortū ha/
bens ab uxiis.Inter Susa enim ac Persiā mōtana quædā aspera & præru
pta interiacēt:quæ angustias habēt difficulter peruias:& omnes præda/
tores qui mercedem a regibus exigebant:apud ingressum qui ex Susis
est i Persiā:addit Polycletus Choaspē & Eueleū:& Tigrim i lacū quēdā
ifluere:postea inde in mare emittere: iuxta lacū Emporiū esse: cū flumia
maris merces nō recipiāt:nec emittāt pprer Cataraetus de industria fa/
ctos:pedestri itinere ad mercatū pficiscunť:qdā dicunt octoginta stadia
esse usqȝ ad urbē Susa:quidā uolūt flumina oīa:quæ Susiā puadūt in ti/
gris flumē ifluere:ac etiā euphratis cānales:qui itermedii sūt: & ppterea
ad hostia pasitigri nomiari.Nearchus cū Susiæ præternauigationē palu
strē dicat addit terminum eius esse euphratem & in ore uicum habitari
qui merces ex Arabia suscipiat:ac deīceps Arabum oram ori euphratis:
& pasitigrios cōiungi.Loca media oīa:a lacu quodā occupari: qui tigrim

in se recipit.c.&.l.stadiis:Pasitigrim adnauigãti ratẽ esse:quæ ex Susis ĩ
Persiam ducit.Eamque a Susis abesse stadiis.lx.Pasitigrim uero ab oroa
tide duobus millibus fere stadiorum nauigationẽ per lacũ in os. Tigris sta
diorum.lx.esse.Ad os Susianũ uicũ habitari quingẽtis stadiis a Susis distã
tem.Ab ore euphratis usque Babylonẽ nauigationẽ esse per loca bene ha
bitata:supra tria millia stadiorum.Onesicritus autor ẽ Euphratẽ:tegrimque ĩ
lacũ mittere:tursumque euphratẽ e lacu egressum pprio ore ad mare iun
gi.Sunt & aliæ cõplures ãgustiæ uxios transeunti iuxta persiã:quas Ale
xander ui pmeauit ad persicas portas & loca alia transiens regionẽ & ui
dere pperans principales eius ptes & thesauros:qui p tot tẽpora erant:q
bus psæ Asiam tenuissent:& multa flumia traiecit:quæ regionẽ rigant:
& in psicũ sinum deferunt.Nã post Choaspẽ Copratas:& Pãsitigris q
etiã ex uxia fluit.Item Cyrus:qui circa Pasargadas p cauam psiam fluit.
Ab eo rex appellatus est.Nam p agradaton cyrus dictus est.Iuxta Perse
polim Alexander Araxem traiecit. psepolis magnificas regias habebat:
& fabrica sumptuosa in Araxẽ ex patetacis descendentẽ:Medus influit
ex media delatus.Hi per cõuallẽ regum omnium feracẽ & Carmaniæ iun
ctam deferũt:& orientalibus regionis ptibus quẽadmodũ & persepolis.
Alexander Persepolitanis regiis cõcrematis:ultus est græcos:quorum & illi
sacra & urbes ferro ignique uastassent/deinde ĩ Pasargadas uenit:ubi erat
antiqua regũ sedes.Hic Cyri sepulturam ĩ hortis uidit turrim non sane
magnam arborum densitate occultam a parte inferiore solidã:superiore te
cto & sacello exornatam:quod perãgustum aditũ habebat p eum Aristo
bulus ĩtroisse se ait iubẽte rege atque sepulturã exornasse & aureã lecti
cam uidisse & mẽsam cũ poculis & aureũ alueolũ & uestẽ plurimã & or
natũ lapillis incrustatũ atque hæc uidisse affirmat quũ primo accessisset
postea direptã fuisse ac cætera quidẽ asportata:lecticã uero confractã &
alueolũ transpositũ mortuũ autẽ:& nusq̃ apparere quod nõ Satrape sed
prædatorum opus fuerat qui ea reliquerãt quæ asportare nequiuerũt quæ
quidẽ cõtigerũt cũ Magorum custodia imposita esset:qui quotidie ouẽ ac
cipiebãt ĩ alimẽta quot mẽsibus autẽ equũ.Nã Alexãdri absentia ĩ India
& bactris: pmulta innouari præbuit e quibus hoc unum est.Sic.n. Ari
stobulus refert & huius epigrammatis mentionẽ facit. O homo ego Cy
rus sum Asiæ rex qui persis ĩperium cõstitui. Ne igitur mihi sepulturam
inuideas.Onesicritus ait turrim.x.tabulatis excelsam fuisse & in supiore
tabulato Cyrũ iacere. Cũ græco epigrãmate psicis litteris insculpto.Cy
rus ego:Rex olim regũ conditus hic sum. Idẽ alio epigrãmate
persico in eandẽ sentẽtiã.Onesicritus quoque & epigrammatis illius me
minit quod in Darii sepultura erat hoc modo. Amicus Amicis fui &

eqnes & Sagittator optimus uenatores superaui & omnia facere potui.
Aristus Salamius mlto his iunior:refert turrim magnā fuisse duo tabu/
lata habuisse & i successione persarum cōditam fuisse sepulturam uero
asseruari i qua græcū epigramma ierat(ut ātediximus)& aliud persicum
i eādem sentētiam. Idcirco Cyrus pasargadas habuit in honore quod ibi
Astyagem medum ultimo prœlio superauit:& Asiæ imperium i se trās
tulit urbe cōdita & regia cōstructa i memoriæ monumentum. Pecunias
uero omnes quæ i psia erāt:Susa exportauit quæ quanq̄ & ipsa thesauris
& suppellectile plena erāt:nō tamē eam regiam existimabat:sed babylo
nem quam i animo habebat illis omnio āteferre:atque hic etiam thesau/
ri seruabātur. Tradūt præter ea quæ babylonæ & i castris erant quæ ad
hoc sumpta nō fuere:i persia & Susis iuēta fuisse talentorum.xl.millia:
Sūt qui dicūt.l.Nōnulli omnia undique Ecbatana comportata dicūt fu/
isse.c.&.lxxx.millia talētorum.viii.millia uero:quæ cum Dario e media
fugiēte exportata sunt ab iis direpta:qui eum occidere. Alexāder itaque
Babylonem lōge omnibus āteponebat uidēs eam:& magnitudine:& re/
bus cæteris excellere. Nam Susiana quāq̄ opulēta sit:torridum tamē &
æstuosum aerem habet præsertim circa urbem:ut ille dicit:adeo ut lacer
tæ & serpētes:per æstatem:dum sol ē i meridie urbis uias trāsire nō pos/
sint:sed i mediis itereceptæ cōcremētur:quod nusq̄ i tota persia cōtingit:
quāq̄ australior est:lauacra quoque frigida proposita subito excalefieri:
ordeum in sole sparsum:ita conteri quemadmodum milium immorta/
riis:quapropter ad duo cubita terram tectis imponūt:domus ipse ꝓpter
onus angustiæ fiunt & lōge. Cum lōgis trabibus careant: & magnis do/
mibus indigeāt propter æstum. Palmaceas autem trabes peculiare quid/
dā pati. Nam quum solidæ sint:cum inueterascunt:non cedunt in partē
inferiorem:sed in superiorem panduntur propter onus unde melius te/
ctum sustinent:æstus causa dicitur:quod septentrionem uersus montes
quidam altissimi imminent:qui omnem borealem flatū excipiunt. Elati
enim & sublimes a montibus spirantes:campos nō attingūt:sed i austra/
liora Susiæ pferunt̄ sea a uētis trāquilla est:tūc præcipue quū reliquā ter
rā æstu exustā Etesiæ refrigerāt frumēto adeo abundāt:ut & ordeū:& tri
ticū:i planicie cētuplū ferat:nōnunq̄ etiā ducētuplū. Idcirco nō crebras
porcas faciunt:nā crebræ radices germen impediunt. Cum uites i ea nō
nascerent̄:Macedones ibi & Babylonæ eas conseuerūt. Hi nō scrobes fa
ciebāt:sed palos quosdā in extremo ferratos in terram defigentes: po/
stea educētes ꝓ eis palmites demittebāt. In mediterranea uero plurimū:
nostroq; tempore sæpe aliter atq; aliter contigit. Dicit Nearchus nec tūc
uiæ duces idigenas habuisse:cum ex India in babyloniā classe nauigaret

quod nec ſtationes habere poterat nec hominibus abundaret qui perite ducerent. Subſidi autẽ babylonicæ uicina eſt Sitacena quæ poſtea Apol lonıatis eſt appellata. Ambabus a ſeptẽtrione orientẽ uerſus elymei imi nẽt & pareſitaceni homines latrones:& aſperis montibus freti:ſed magis paretaceni Apolloniatis imminẽt unde eos plurimũ ĩfeſtãt elymei autẽ illos & Suſios cum elymeis uero Vxii pugnãt quanq̃ nunc quidẽ mı̃us ꝓpter parthoꝝ potentiam ut ego exiſtimo:quibus parẽt omnes qui loca ea ĩcolunt:quare his bene habentibus & omnes bene habẽt qui illis pa rẽt:diſſidẽtibus uero quod ſæpe fit: etiam noſtro tẽpore ſæpe aliter atq; aliter euenit. Sed nõ eadẽ omnibus quibuſdam enim tumultus ꝓdeſt: quibuſdã præter ſententiam euenit:ac perſica qdẽ: & Suſiana regio talis eſt. Ora maritima paluſtris ẽ & ĩportuoſa. Idcirco perſici mores:& his & medis:& aliis compluribus iidem ſunt:de quibus etſi ꝑmulti dixerũt:ta mẽ dicẽda nobis uidenť quæ ad rem attinẽt. Perſæ nec ſtatuas: nec aras erigũt:ſacrificant in loco excelſo. Cælum Iouẽ putãt:colunt ſolẽ quẽ mi thrã uocãt:Item lunã & uenerẽ:& ignẽ & tellurẽ & uẽtos: & aquã ſacrifi cant ĩ loco mũdo:cũ imptecationibus:& coronatã hoſtiã ſtatuunt. Cũ ue ro Magus:qui ſacrificio preeſt:mẽbratim carnes ĩ quẽque diuiſerit:abe uot nulla parte diis relicta: dicũt enim deũ nihil uelle: præter hoſtiæ ani mam: nõnulli(ut fertur)præcordiorum ꝑtem igni imponunt: præcipue igni & aquæ ſacrificanť:igni arida ligna imponẽtes: adempto cortice: & aruina ſuper iniecta:deinde infuſo oleo ſuccẽdunt nõ inſpirãtes:ſed uẽ tillãtes quod ſiquis inſpitarit:aut mortuum quicquã:coenumue in ignẽ immiſerit morte plectiť. Aqua ſacra pagunt hoc modo. In lacũ uľ flumẽ uel fontem uenientes:ſcrobem faciunt ibique hoſtiam iugulãt. Cauẽtes ne quid ꝓxime aquæ ſanguine contingať:tanquam omnia polluturi:po ſtea carnibus ſup myrto: lautoue ĩpoſitis: eas magi ſubtilibus uirgis cõ burũt: & factis ĩprecatiõibus q̃buſdã: oleũ lacte ac melle miſtũ ĩſpgũt: nõ in ignẽ nec in aquam:ſed in terrã. Imptecationes per multũ tẽpus fa ciunt:faſciculum uirgatum myricinaꝝ tenuium tenẽtes. In Cappadocia ubi maxima eſt magoꝝ multitudo:qui pyrethi uocanť:& multa perſico tũ deoꝝ tẽpla:nõ cultro ſed ſtipite quodã mactãt:tãq̃ malleo uerberãtes. Suntq; Pyrethia ſepta quædã ingentia in quoꝝ medio ara eſt. In ea magi & cinerẽ multũ & ignem inextinguibilẽ ſeruant:quo quotidie ingreſſi imprecationes faciunt:per horam fere ãte ignẽ:uirgarum faſciculũ tenẽ tes ſiltraceis ĩfulis uelati: ex utraq; pte depẽdẽtibus: adeo ut uitiæ labia contegãt. Hæc ĩ Anaitidis & Amani:delubris ſiunt. Nam & hoꝝ ibi de lubra ſunt:& Amani ſtatua in pompam ducitur. Hæc nos uidimus. Illa & ſequentia in hiſtoriis traduntur:quod in flumen Perſæ nõ mittutiũt:

nec lauantur nec abluunt᷑:nec mortuum iniiciunt:nec alia quæ ĩmunda
esse uideant᷑. Cuicũque deo sacrificẽt:primũ igni imprecationes faciũt.
Reges habẽt ex eadẽ stirpe qui non paruerit capite & brachio amputa/
to ꝓicit᷑.Ducunt uxores ꝗplures & multas pelices alunt: propagãdæ so
bolis gratia. Reges quotãnis præmia ꝓponunt iis: qui plures filios ædi/
derint:pueri ante quartũ ãnũ in patris cõspectum nõ ueniũt. Nuptiæ in
initio uerni æquinoctii celebrãtur:spõsus ĩ thalamũ ꝓcedit comesto pri/
us malo uel cameli medulla: præter id nihil eo die. A quinto usque ad Puer... ed...
xxiiii.ãnum discunt sagittare iaculari: equitare: & in primis uera dicere
Disciplinarum magistris cõtinẽtissimis utunt᷑:qui fabulas ad utilitatem
reductas inserũt:cũ cantu & sine cantu:deorum & claroꝝ uiroꝝ facta re/
ferentes:congregãt eos in unum locũ:æris sonitu ante lucẽ excitatos tãꝗ
ad arma aut uenationẽ.Perficiũt eis ducẽ aliquẽ ex regis filiis:aut Satra/
pe p quinquagenos:quẽ currentem sequi iubẽt:loco.xxx.xl. ue stadioꝝ
determinato deposcunt etiã rationem eoꝝ quæ illi didicerĩt simul & uo/
cẽ:& latus & spiritũ exercentes ad æstũ:ad frigus:ad hymbres & torren/
tiũ trãsitus.Docẽt arma & uestes imadidas seruare & pascere & rusticari
& fructibus siluestribus uesci:ut Terminthoːglãdibus piris agrestibus
Atq; hi cardaces uocant᷑:ex furto uiuẽtes.Nã carda uirile ac bellicosum Cardax Virilis bellicosus
signat.Quottidianus eoꝝ cibus post exercitium est panis durissimus: &
Cardamũ:& salis granũ:& carnes assæ uel elixæ potus est aqua:ueuant᷑
autẽ pila & sagittas ab equis mittẽtes & funda utentes.In antemeridiano
tẽpore:his exercent᷑ aut arbores serunt aut radices effodiunt aut arma fa
ciũt aut lino & retibus studẽt:pueri uenationẽ nõ attingunt: sed mos est
eã domũ referre.Cursus & cæteroꝝ quæ ĩ quinquẽtiis exercent᷑ premia
ab rege ꝓponunt᷑.Pueri auro exornant᷑.Pyropũ ĩ honore habẽt ꝗre nec De Py.
eum mortuo apponũt quẽadmodũ nec ignẽ ob honorẽ quẽ ei deferũt.
Militant & magistratus obeũt a.xx.ãno usq; ad quinquagesimũ & pedi/
tes & equites.Forũ nõ attigũt. Nã nec emũt nec uendũt. Armant᷑ Cetra
ĩ rhõbi figurã facta præter pharetras.Sagarim & Sicas habẽt circum ca/ Pileum turritum
put pileũ turritũ circũ pectus thoracẽ squamosum. Prĩcipes anaxyridẽ
triplã habẽt & tũicã manicatã duplã genu tenus cuius suffultura cãdida Dupla tunica suffulta Suffultura
est exterior uero pars colore ĩfecta.Amictũ æstate purpureũ uel uarium
hyeme autẽ uariũ. Tiaras magorum ĩfulis similes calciamentum altũ ac
duplũ.Multitudo tunicã duplam gerit ad mediam usque tibiam descẽ/
dentem.Circum caput Sindonii panni uolumen quisque arcu & fun/ Sindonij pãnj uolum...
da utitur.Persæ laute cœnant ĩtegra & multa & uaria apponẽtes lecti &
poculoꝝ ornatus splẽdidissimus auro & argento refulget.De rebus ma/
ximis iter uinum cõsultãt quas ipsi firmiores putãt ꝗ quæ in sobrietate

fuerint deliberate. Si notis & æqualibus in uia occurrant eos osculantur si humiliores sunt adorãt sola sepeliunt corpora cera oblinẽtes. Magos insepultos auibus edendos dimittũt hi cum matribus ex patrio more cõgrediuntur. Ac persarum quidem mores sunt huiusmodi illa forsitã addenda sunt quæ a Policrito dicuntur. Quod regum quisq; suas ædes in monte faciant & thesauros & tributa quæ exigunt ibi recondãt bene administratæ rei monumẽtũ. Exigere eos ex ora maritima argẽtum ex mediterranea quæ quæque regio ferat ut colores medicamenta lanam uel aliud tale eodem modo & pecora. Tributa instituisse Darium longimanum qui omnium hominum pulcherrimus fuit excepta brachiorum & ulnarum longitudĩe quæ tanta erat ut genua contingeret. Maximã auri atque argenti partẽ in ædificiis esse in nũmis perexiguã. Cũ gratiora illa ad thesauri cõseruationẽ existimẽt nũmos uero tãtũ esse: quãtũ satis sit ad usum & tñ auri percutere quãtũ ĩpẽsis sufficiat p̃latũ mores magna ex parte temperati sunt & si ob opulentiam reges in delicias luxumque defluxerint adeo ut triticum ex asso eolica afferri uellent. Vinum autem ex Syria quod Chalybonium dicitur: aquam ex euleo quod ea omnium esset leuissima: ut atticum acetabulum dragma mius appẽderet. Ex omnibus autem barbaris: persas clarissimos effici apud Græcos cõtigit: q̃d nulli Græcis imperauerũt: qui Asiam tenuere: præter eos nec ii græcos: nec græci illos antea nouerãt: nisi perparum admodum quantum fama percepissent. Nam nec Homerus medorum: Syrorumue imperium nouit. Nam cum ægyptias thebas: & earum & phœnicum diuitias nomiet: nequaq̃ Babylonis & Ecbatanorum opes cõticuisset. Ac primo quidem græcis persæ imperauerũt. Lydi uero non toti Asiæ: sed parti perexiguæ: solum eis halym sunt dominati. Idque nõ diu. Crœsi & Aliatis tempore sed si quam famam habebant eam amiserunt a persis superati persæ q̃primum medorum res euerterunt. Lydos subegere & græci qui ĩ Asia erant: illis paruerunt postmodum in græciam traicientes: sæpe multisq; certaminibus uicti sunt. Asiam tamen usque ad mare tenuerunt: donec a Macedonibus sunt debellati. Cyrus eos primum in imperio cõstituit. Cuius successor Cambysses filius: a magis sublatus est: septem uero p̃sæ qui magos iteremerũt Dario hystaspis filio: imperium tradidere. Cuius successores in narsem desierunt: quem cum Bagous: Eunuchus interfecisset: Darium regem fecit: quanq̃ e stirpe regia non erat. Sed quũ Alexander hunc euertisset ipse. xxi. ue annis regnauit. Postea Asiæ ĩperiũ in complures successores: & ab eis profectos diuisum euersumque est. Permansit tamẽ ãnis. cc. & l. nũc iam per sese sunt: Ac Reges qui olim Macedonibus paruere nunc parthorum Regibus subiectos habent.

Extusdecimus circa Assyriam uersatur: in qua Babylon est: & Nisi/
bis urbes maximæ Item circa Adiabenam:& Mesopotamiam: & Sy/
riam:& Phœniciam & Palestinam: Arabiam omnem;& quæcunque ĩdi/
a Arabiam contingunt. Item Saracenorum regionem: quam Scenetim
uocat:& omnem rubro mari:& mortuo adiacentem.

Ersiæ ac Susianæ iuncti sunt Assyrii. Sic enim Babyloniã
& maximã circũstãtis regionis partem uocãt. Cuius etiam
Aturía est In qua sunt Ninus: Apolloniatis: elymei: Pare/
tacæ & chatonetis. Zagromonti ꝓxima. Itẽ cãpi Nino ui/
cini:& Dolomena:& Calachena:& Zachẽa: & Adiabena:
& Mesopotamiæ gẽtes: Gordyæis & Mygdõibus iis pro
xime qui circa Nisibim sunt:iisq; ad euphratis pontẽ:& ad multã trãseu
phratẽ regionẽ: quã Arabes tenent:& qui proprie nũc Syri appellantur
usque ad Cilices & Phœnices & Libes: & ægyptiũ pelagus:& Issicũ sinũ
Syroꝝ nomen tẽdere uidet᷑: a Babylonia: usque ad Issicũ Sinũ:& ab hoc
olim usq; ad euxium. Quare utrique Cappadoce: tũ qui ad tauꝝ: tũ qui
ad pontũ iacent: ad hoc usque tẽpus leucosyri appellant᷑: ac si sint aliqui
Syri nigri. Hi autẽ extra taurũ sunt: taurũ dico eũ qui ad amanũ usq; no
mẽ extendit: qui de Syroꝝ imperio scribunt: cũ medos a Persis euersos
dicũt: Syros autẽ a Medis nullos alios Syros intelligũt: q̃ qui Babylonẽ:
ac Ninũ regni caput effecerũt: quaꝝ alteram Ninũ scilicet ninus in Atu
ria condidit: cuius uxor Semiramis regno succedẽs condidit Babylonẽ:
atque ii Asiam tenuerũt. Semiramidis opera præter ea: quæ apud Baby/
lonẽ sunt: multa ꝑ uniuersam fere hanc cõtinẽtẽ ostẽdũt᷑ ut aggeres: qui
Semiramidis uocant᷑:& mœnia:& munitionũ fabricæ:& aquæductus:&
scalæ & fossæ ĩ fluminibus:& lacubus:& uiæ & pontes. Posteris uero su/
is impium relinquerunt usq; ad Sardanapulũ:& orbacũ: quod postea in
Medos translatũ est. Sed ninus post euersos Syros: ex tẽplo deleta ẽ: ea
multo maior erat Babylone: in Aturiæ cãpo sita. Aturia similis est iis lo/
cis quæ circa Arbela sunt & lycũ flumen intermediũ habet. Arbela enĩ
ad Babyloniã ptinẽt:& iuxta eã sunt. Trans lycũ uero Aturiæ cãpi: Ni
nũ circũiacet. In Aturia quoq; uicus est nomine gaugamela apud quem
Darius superatus amisit ĩperiũ: quare hic locus ĩsignis est eius nomẽ Ca
meli domus ĩterptetat᷑. Sic.n.eũ Darius hystaspis filius nominauit: quũ
possessionẽ hanc camelo defesse ĩ alimẽtũ daret: præsertim in uia qua ꝑ
deserta ĩ Scythiã cũ oneribus itur. In quibus regi etiã alimentũ erat. Ma
cedões quũ hũc uicũ tenuẽ uiderẽt. Arbela uero habitationẽ admirabilẽ
ab arbelo: ut tradũt: Athmonei filio condita circa Arbela & prœlium &

uictoriam fuisse diuulgarũt: atq; sic scriptoribus tradiderunt; post Arbela & Nicatorium motẽ quẽ sic Alexander nominauit: uicto apud Arbela proelio est flumen caper in tãta distãtia i quanta Lycus. Regio ipsa Artacena dicit. Circa arbela est urbs Demetrias: postea est fons qui naphtha fluit: postea ignes & Aneæ templum: & Sadrace Darii regia eius qui hystaspis filius fuit: & Cupressetũ & locus ubi caper transit: iam cũ Seleucia & Babylone conuictus. Babylon in campo iacet: muri ambitũ habet. ccc. & .lxxxv. stadioꝝ. Eius crassitudinẽ pedũ. xxxii. Altitudinẽ inter turres cubitoꝝ quinq̃genum turriũ ipsaꝝ sexagenũ: uiam super moenibus tam latam: ut quadrigæ occurrentes facile pertransire possint. Vnde & hoc ex. vii. spectaculis unum dicit. Itẽ horti pensiles in figura quadrata: quorum latus quodlibet quaternũ ẽ iugerũ. Hi fornicibus cõtinẽtur sese in forcipis modũ intercidẽtibus sitis super pilis in aleatoriarum tabellaꝝ formam alius sup alia positaꝝ. Pilæ cõcauæ sunt & terra plenæ: ut arbores maximas consitas recipe possint ex lapide coctili & bitumine structæ: tã ipsæ quã fornices & fornicũ interfectiones supremũ tabulatũ ascensus scalares habet & cochlias ipsis adiacẽtes p quos continue aqua ex euphrate in hortos afferebat ab hominibus ad hoc ipsum constitutis: Nam flumẽ mediam urbẽ interluit: eius latitudo stadiũ occupat: horti sup flumine sunt: ubi etiam beli sepultura ẽ nunc eruta quã Xerxes eruit ut fert. Ea pyramis quædã erat q̃drata ex latere coctili structa: stadii altitudine: cuius quodq; latus stadium obtinebat: hãc Alexander reparare uoluit: sed cũ multi laboris esset & multi temporis: Nam solũ ad expurgandã terrã. x. millibus hominũ duobus mẽsibus opus erat: quod incœperat pficere nõ ualuit: Illico. n. morbus & mors cõsecuta ẽ. Id posterioꝝ nemo curauit quinetiam reliqua neglecta sunt & urbis partem persæ diruerũt: partẽ tempus consumpsit & macedonum negligẽtia præsertim ubi Seleucus nicator Seleuciã ad Tigrim conditus ad stadia. ccc. Babyloni pximã. Nam & ille & posteri oẽs circa hanc urbẽ maximopere studuerũt & regni caput effecerũt & nũc Babylone maior est: quanq̃ magna ex pte deserta: ut id facile de ea dici possit q̄ de magnis urbibus: quæ in Arcadia erant a quodã dictũ est magna ciuitas magna solitudo est. In ea propter lignoꝝ inopiã ex palmaceis trabibus & columnis ædificia faciũt. Circũ columnas funes: extorta stipula confectos ponũt: postea illinẽtes coloribus pingũt. Portæ bitumiatæ & altæ sunt tam ipsæ q̃ domus: quæ omnes propter lignoꝝ penuriam fornicant. Nam regio magna ex parte nuda nihil habet: præter fructicos & palmã: quæ & i Babylõia & i Susiana: & i ora persiæ: & in Carmania permulta ẽ. Imbrice autẽ non utunt: cum hymbribus careant: Susiana Sitacenæ similis est. Constituta est

habitatio quædã in Babylonia philosophis indigenis:plurimũ circa phi/
losophiã uersantibus:qui Chaldæi appellãt. Sunt ex eis qui Genethlia/
logiã simulẽt:sed a cæteris nõ recipiunt. Est alia Chaldæorũ natio & Ba/
byloniæ regio ab eis habitata Arabibus & mari proxima: quod persicũ
appellat:Chaldæoꝝ Astronomicoꝝ genera mlta sũt. Nam quidã orche
ni dicũt:quidã Borsispeni:& alii complures:qui tanq̃ per sectas eisdẽ de
rebus alias atque alias opiniones sequunt:& Mathematici quoq; de non
nullis eorum mentionem faciunt:quemadmodum de cidena: & Nabu/
riano & Sudino. Nam & Seleucus ex seleucia chaldæus est; atq; alii cõ/
plures illustres uiri. Borsippa ciuitas ẽ Dianæ & Apollini sacra. In ea ma
ximũ linificiũ est:& maxima uespertilionũ multitudo:qui lõge maiores
sunt q̃ ĩ cæteris locis capiũtur & in æsum cõdiuntur. Babylonioꝝ regio:
ab oriẽte complectit a Susiis & elymcis:& paretacenis. Ab occidẽte. ab
Arabibus Scenetis:usq; ĩ Adiabenã:& Gordyeã A septẽtriõe ab hatme
niis ac medis usq; ad zagrũ mõtẽ: & gẽtes circa eũ habitantes. Regio a
multis fluminibus irrigatur:quorum maximi sunt Tigris & euphrates.
Hæc enim flumĩa secunda sunt:post ĩdica ad australes Asiæ partes de/
fluentia:& per alterũ. Opim nauigat: & in eam quæ nunc Seleuca dici
tur. Opis autẽ uicus est circũstantium locoꝝ emporium:per alterum ue/
ro Babylonẽ:supra tria millia stadioꝝ. Sed persæ uolẽtes de ĩdustria na/
uigationẽ ꝓhibere:Canales manufactos construxerũt:extraneaꝝ inuasi/
onũ metu. Alexander quũ aduẽtasset: quotquot potuit restituit:eos præ
sertim qui opim deferebant: & fossas maximas duci curauit exundat.n.
euphrates in æstate:a uere incipiens. Quũ iam niues ĩ harmenia liquefi/
unt:ut necesse sit stagnari arua:atque obrui nisi quis ĩgruentẽ fluxũ: &
aquaꝝ uim per fossas & canales diuertat:quẽadmodum nilũ in ægypto:
atque ob hoc quidẽ canales deducti sunt:sed opera mlta opus est. Nam
cum terra profunda sit:& mollis ac facile cedat: facile ab aquis trahitur
& campos nudat:& limus fossas ĩplet:& eoꝝ ora obstruit. Vnde rursum
aquaꝝ effusionem fieri contingit:quæ in cãpos egressa lacus & paludes
ad mare efficiunt:& arũdinera e quoꝝ arundinibus uaria contexuntur
uasa:quoꝝ quæ liquida suscipiunt:bitumine illinunt. Cætera nuda & li
turæ expertia relinquunt; fiũt etiã uela arũdinea storeis & cratibus simi/
lia. Hæc inũdatio omnio ꝓhiberi nõ potest:afferri autem aliquod reme/
diũ potest quod optimoꝝ pŕcipũ opus est. Remedium est multã aqua/
rũ effusionẽ obstruẽdo ꝓhibere:fossaꝝ uero replectionẽ quã limus effi/
cit eas expurgãdo & ora aperiendo. Purgatio facilis ẽ obstructio laborio/
sa. Nã cũ terra facile cedat & mollis sit:aggestũ limũ nõ sustiet:sed sedẽ/
do & ipsa trahit & os effossu difficile reddit. Nã & celeritate opus ẽ ut

Baty--

cito foſſæ claudãt & ne omnino ab eis aqua elabat: foſſæ enim ꝑ æſtatē arefactæ: flumē arefaciunt quod humidefactū deriuatiões ad tēpus præbere non poteſt ꝗbus regio puſta & æſtuoſa ꝑ æſtatē plurimū eget. Nã nihil refert ſiue aquaꝝ multitudie obruãt fruges ſiue ſiti depereãt. Præterea cū nauigationes ualde utiles ſint ab antedictis cauſis impedite: aptari nõ poſſunt niſi foſſaꝝ ora cito apiantur: & cito claudantur: ut ſemper foſſæ mediocritatē ſeruent: ne ĩ eis aqua redundet neue etiam deficiat.

Refert Ariſtobulus Alexandrū ipſum nauigãtē & Scaphã gubernantē operi præfuiſſe: & cū cætera multitudie foſſas emūdaſſe & ora obſtruxiſſe: & nõnulla apuiſſe. Quūq; foſſam quãdã ad paludes & lacus: qui ſunt arabiã uerſus tēdere animaduerteret habentē os ĩtractabile: & obſtructu difficillimū ꝓpter cedētē & mollē terrã aliud nouū os aperuiſſe. xxx. ſtadioꝝ capto loco petroſo: atq; traducto Alueo. Idq; tū prouidendi gratia feciſſe: tū ne Arabia omnino difficilis eſſet ingreſſu: ꝓpter lacus & paludes: cū ꝓpter aquæ multitudinē iã effecta ĩſula uideret: habebat enim ĩ aĩmo regionē eã adipiſci; ſimulq; & claſſem & receptacula parauerat. nauigia quoq; partim ĩ phœnicia cyproq; cõſtruxerat: tū plicatilia: tū compacta: quæ ſtadiis. vii. Thapaſcū portata poſtea Babylonē flumine deferrent: ptim ĩ Babylonia ædificauerat: ex hortoꝝ & lucoꝝ cypariſſis. Nã ĩ eo loco materiei inopia ē. Apud coſſeos uero & nõnullos alios mediocris copia: hoc prætextu maxīe motuꝝ bellū dicūt: quod ſoli Arabes ex omnibus gentibus legatos ad eū nõ miſiſſent: ſed reuera cupientē omnibus dominari; & quoniã duos tantū deos ab illis coli audiſſet Iouē ſcilicet: & Bacchū: qui quæ ad uitam ptinēt: principalia dant ſe tertium exiſtimaſſe c̄l'tū iri: ſi uiciſſet: & patriã libertatē quã prius habebãt: illis ꝑmiſiſſet. Atq; hæc Alexãdrū circa canales effeciſſe: & regū & prĩcipū ſepulturas: quaꝝ plurimæ ĩ lacubus erãt: reportaſſe.

Eratoſthenes lacuū mētionē faciēs: qui apud Arabiã erãt: dicit cū aqua exitū non haberet ſubterraneos meatus aperuiſſe: ac per illos uſq; in celoſyriã deferri: & in ea flumia erūpere: quæ circa Rhinoco rura: & Caſiū mõtē ſunt: atq; ibi & lacus & uoragines efficere; quæ haud ſcio an ueriſimilia dixerit. Nã euphratis effuſiones: quæ Arabiã uerſus: & lacus: & paludes efficiunt: mari perſico ꝓximæ ſunt. Iſthmus autē qui ea dirimit nec ſane multus eſt: nec petroſus. Quare ueriſimilius erat aquam ĩ mare ĩpelli ſiue ſub terram q̃ ultra ſex millia ſtadioꝝ ſiccã & aridã regionē permeare præſertim quum Libanus & Antilibanus: & Marſias mõtes medii eſſēt. Atq; hi qdē hæc dicūt.

Polycletus negat euphratē ĩundare: cū ꝑ cãpos maximos ferat mõtiū uero nonnullos duobus millibus ſtadioꝝ abeſſe. Coſeos ad mille diſtare: nõ admodū altos: nec ualde niuibus preſſos: nec cõfertã niuiū liquefactionē

inducẽtes. Nã maxime mõtium altitudines i borealibus ptibus sunt:ul tra Ecbatana. In australibus uero scissos ac delaratos plurimũ deprimi: simulque maximã aquæ ptem a Tigri excipi:quod itaq; ultimo dicitur apte absurdũ est. In eosdẽ enim cãpos descẽdit: & sic mõtiũ altitudines: quæ inundare dicunt inæqualitatẽ quãdã habẽt: partim quod borealia magis attollunt: prim quod meridionalia dilatant. Sed nix nõ modo altitudine montiũ:sed climatibus iudicat. Et eisdẽ montis boreales partes magis niuibus rãgũtur:q̃ australes:& diutius illæ niuẽ retinẽt q̃ hæ. Cũ itaq; Tigris ex supremis harmeniæ partibus:quæ sunt Babyloniæ pximæ:niualẽ aquã suscipiat nõ sane multã:utpote ab Australi latere descẽdentẽ minus inundabit:euphrates uero ex utrisq; partibus aquã recipit nõ ex uno mõte solũ:sed ex multis ut in pagratione harmeniæ declaraui mus addita etiam fluminis longitudine quãtũ in magna & in patua harmenia percurrit & quãtũ ex parua harmenia p cappadociam & taurum uadẽs Tapsacũ usq; defert:iferiorẽ Syriã & Mesopotamiam distermināns:& quãtum reliquũ ẽ usq; ad hostia & babylonẽ quæ summa ẽ.xxx. &.vi.milium stadioꝝ:Quæ quidẽ apud canales attinẽt:hæc sunt. Regio ordeũ fert quãtũ alia nulla:Nã modios tricẽtenos affert ut dicit. Cætera uero ex palma præbet. Ex ea enim panis & mel & uinum & acetum fit: & texilia uaria nucleis p carbonibus fabri ferrarii utunt. Qui i aqua ma cerari bobus & ouibus in pabulum dant. Dicũt esse carmẽ quodã persicum i quo.ccc.&.lx.palmæ utilitates nuerent. Oleo frequẽtius Sesamio utunt. Cætera loca huius arboris penuriã habẽt. In babylonia etiã bitumẽ multũ innascit de quo Eratosthenes dicit:liquidũ:quod naphthã uocant in Susiano agro nasci aridũ uero quod congelascere potest:in babylonio cuius fons est prope ipsum naphthã. Hoc autẽ inundãte ex liquefactione niuiũ:& ipse auget & effusiõe in fluuiũ facit. Hic glebæ maximæ concreant ad ædificia idoneæ quæ ex coctilibus lateribus fiunt. Sũt qui liquidũ etiã in agro babylonio innasci dicãt. De arido quidẽ dictum est:q; præsertim ad ædificia ualet:dicũt etiam nauigia contexi quæ bitumine illata constipent. At liquidũ quod naphthã uocãt admirabilẽ quãdã naturã habet. Nã igni admotũ eũ corripit & si corpus eo illitũ igni admoueris:deflagrat nec aqua ullo pacto extingui potest:sed magis ardet nisi ualde mĩtã supifuderis. Ceno & aceto & alumie & uisco oppressum extiguit. Vnde Alexãdrũ tradũt:experiẽne gratia puero cuidã i balneo Naphthã inspsisse:ac lucernã admouisse ut ppe puer totus deflagraret: nisi circũstantes multa aqua flãmas euicissent ac puer; seruassent. Possidonius dicit ex fontibus naphthæ Babylonii quosdam nigꝝ naphtham: quosdã album pducere atq; ex iis alios esse liquidi sulphuris:eos scilicet

Tigris

Euphrates.

ccc & lx uti palmæ.

Bitumen

qui albũ naphthã habẽt q & flãmã arripiant. Eos uero qui nigri bitumis sint liqdos esse & ꝑ oleo ĩ lucernis uti. Babylon olim Assyriæ fuit metropolis nunc Seleucia est quæ ad tigrim dicit̃: prope eã uicus maximus ẽ nomine Ctesiphon in quo parthoꝝ reges hyemabant: seleuciæ parcẽtes: ne a Scythica & militari natione opprimerent̃. Hic uicus ciuitatis potẽ/tiã ac magnitudinẽ habet adeo ut parthoꝝ multitudinẽ & apparatũ omnẽ recipiat ac uenalia & necessaria artificia illis suppeditet. In eo parthoꝝ reges ĩ hyeme propter aeris temperiẽ degere solẽt: æstatẽ uero in hyrcaniã & ecbatanis agũt: ꝑpter ea quæ antiqua fama obtinet & queãdmodũ babyloniã regionẽ uocamus: sic indigenas babylonis dicimus nõ ab urbe sed a regione. A Seleucia uero nequaq̃ & si illic sint: ut Diogenẽ philosophũ stoicũ. Est autẽ Artemita insignis ciuitas quingentis stadiis a Seleucia distãs: plurimũ ad oriẽtẽ exposita queãdmodũ Sitacena. Nã & ea mĩta & opulẽta inter babylonẽ & susianã iacet: quare ex babylõe: Susa euntibus totũ iter ꝑ Sitacenã est. Ad oriẽtẽ uero ex susis ĩ persiæ mediterraneã euntibus: iter est per uxiã queãdmodũ iis qui ex persia ĩ medios carmanios ꝑficiscũtur. Carmaniã igit̃ a Septentrione persia circũdat quæ multa ẽ cũ paretacinis & cosseis cõtĩctã usq; ad Caspias portas mõtanis sane gentibus ac latrociniis. Susiæ coniungit̃ Elymaitica quæ magna ex parte aspera est & latronibus refecta. Elymaiticæ media & quæ zagro sũt ꝓxima. Cossei magna ex parte sagittarii sunt queãdmodũ & mõtani: eis finitimi qui semper latrocinia exercẽt. Paruã enim ac sterilẽ regionẽ in/colẽtes: ex alieno uiuere & ualẽtes esse oportet: omnes enim bellaces sũt & cũ elymei cũ babyloniis: susisq; bellum gererent illos in societate habuerũt. xiii. hominũ milia conferentes. paretaceni: q̃q̃ magis agriculturã exerceãt: q̃ Cossei: nec ipsi tamẽ a latrociniis abstinẽt: elymei plus terræ possidẽt quã hi & magis uariam. Quæcũque itaq; ferax est incolas agricultores habet mõtana uero milites nutrit magna ex ꝑte sagittarios: & cũ multa sit multũ exercitũ emittit Vnde cum rex eoꝝ potẽtiã maximam habeat: nõ patit̃ Parthoꝝ regi obtẽperare: queãdmodũ alii: eodẽ modo se erga Macedonas habebant: qui postmodũ Syriæ imperauerũt. Anthiochũ quidẽ magnũ eũ q̃ Beli tẽplũ spoliare conatus est: finitimi barbari ex sese adorti interemerũt. Parthus ex hiis quæ illi euenerãt edoctus: tẽpore post audiens tẽpla esse apud eos opulẽta: uidensq; minime obtẽperãtes: ui magna inuasit: & Palladis tẽplum ac Dianæ: quod Azara dicitur cœpit. x. millibus talẽtoꝝ ablatis. Capta est etiã prope flumẽ Hedyphõtẽ: Seleucia magna ciuitas: quæ prius Soloce uocabat̃. Tres sunt in eam regionẽ aptiores ĩgressus: ex media q̃dẽ & locis zagro uicinis: ꝑ Massabaticã: ex Susia per gabianã. Gabiana & Massabatica elymeoꝝ sũt ꝓuinciæ.

Tertius ingressus est:ex Persia:est etiam Cyrbiana elymeoꝶ prouintia.
Is finitimi sunt Sagapeni:& Silaceni paruisane pricipatus. Atque hæ sūt
gentes:quæ orientē uersus ultra Babyloniā habitāt. Ad septentrionē me/
diā diximus & harmeniam. Ad occidētē est adiabena: & Mesopotamia:
maxima adiabenæ pars planicies est:ea præsertim:quæ pertīet ad Baby
looiam:quāq̄ proprium principē habeat: nōnūq̄ harmeniæ adhæresc it.
Nā medi harmenii ac babylonii:præter omnes alias gentes quæ hic sūt:
ita erant ab initio constituti:ut se inuicē adorirēt:ut cuiq; opportunū ui/
debat:rursumque conciliarent:quod usq; ad Parthoꝶ īperium pmāsit
a medis itaq;:atq; Babylonis Parthi imperant. Harmenius autem nūq̄. In
uasiones tamē sæpe factæ sunt omnino autē capti nūquam:immo tigra/
nes(ut ī rebus harmeniacis dictū est)fortiter restitit. Adiabena quidē &
huiusmodi: Adiabeni etiā Saccopodes uocātur. De Mesopotamia & gē/
tibus:quæ ad meridiē uergūt deinceps dicemus. Si prius pauca de mo/
ribus Assyrioꝶ fuerimus persecuti. Hi itaque in cæteris persaꝶ similes
sunt:proprium uero habēt:quod cuiusq; tribus tres uiros īegros ac pri
cipales præficiunt qui puellas nubiles in mediam multitudinē producē
tes eas per præconē locādas significāt: ac prīo eas quæ digniores sūt. Sic
enim coniugia apud eos conficiunt quotiens uero coierint surgūt quis/
que seorsum suffiti:lauant mane priusq̄ quicq̄ attingāt:& perinde eis la
uacrū in morē ē a coitu atq; a mortuis. Omibus Babylonioꝶ mulieribus
mos est:ex causa quadā in aliqua re uenerea cū hospite permisceri: cum
turba & cultu plurimo ad illum uenientibus: quælibet nostro aliquo co
ronat qui uero ad eā admittit:posito super eius genibus argento quātū
sibi uidet:coit longe ea a fano abducta: id argentū ueneri sacrū ē. Tres
sunt magistratus eoꝶ:qui iam militia sunt emeriti:& nobilioꝶ & senum:
seorsum regio posito primi & uirgīes collocare:& de adulteriis iura red/
dere: Secundi de furtis: Tertii de rebus uiolentis. Hi ægrotos in uiis ex/
ponētes:īterrogant prætereuntes:num quisq̄ morbi huius remediū no/
rit:nā nemo prætereuntiū adeo malus est:qui occurrens nō admoneat:si
quid salutare habet uestes gerūt. Interiorē tunicam ex lino talarem: exte
riorem ex lana:amictū album:coma eis parua est. Calciamētum nō sane
magnum gestant etiam sigillum & Scipionem nō frugilem sed īsignē.
In superiore parte malo uel rosa uel lilio: uel aliqua eiusmodi re orna/
tum:iungunt Sesamo:lugent mortuos ut ægyptii & alii permulti: sepe/
liunt ī melle cæra cadauer oblinūt. Tres sūt natiōes:quæ frumēto carēt.
Elii & Ichthyophagi:qui ita uiuunt quēadmodum gedrosii. Mesopota/
mia ab euētu rei nomiata est. Dictū est enim eam īter euphratem ac Ti/
grim iacere:& tigrī orīētale eius latus alluere: occidētale uero & australe

euphratẽ:ad ſeptẽtrionẽ ẽ taurus:q harmenios dirimit a meſopotamia:
quare maxĩa diſtãria qua ĩter ſe abſunt:ad mõtes ẽ duoꝝ milliũ & q̄drin
gentoꝝ ſtadioꝝ:quæ eadẽ ẽ:quam Eratoſthenes a Thapſaco dixit:iuxta
quã ãtiquus euphratis pons erat:ſup tigris trãſitu:ubi Alexãder cũ exer/
citu traiecit:minima uero diſtãria paulo ſupra.cc.Iuxta ſeleuciam fere ac
Babylonẽ labit̃ tigris p lacũ:q Thopetis dicitur per mediã eius latitudi
nẽ.In alterã uero ripã pueniẽs cũ multo ſonitu:ac flatu ſub terrã ingredi
tur:& lõge inuiſibilis delatus.Rurſum exorit̃ nõ ꝓcul a gordyea:atque
adeo uehemẽter lacũ pmeat(ut Eratoſthenes ait)ut quãq̄ lacus ſalſus ſit:
& piſcibus careat.tñ hac ĩ pte dulceſcat:& fluat & piſcibus abũdet.Me/
ſopotamiæ coartatio ĩ magnã ſane lõgitudinẽ exit: & quodãmõ nauigio
pſimilis eſt:maximã ore ptẽ euphrates efficit.Diſtantia a Thapaſco uſq;
Babylonẽ(ut Eratoſthenes uult)ẽ ſtadioꝝ quattuor milliũ & octingẽto/
rũ.A põte uero q ẽ iuxta cõmagenam:ubi Meſopotamia ĩcipit:uſq; tha
paſcũ:ſũt nõ pauciora duobus millibus ſtadioꝝ.Prætermõtanea quidẽ
regio ſatis ferax eſt ptẽ eius ad euphratẽ expoſitã & pontẽ qui nũc iuxta
cõmagenã ẽ & eũ q olim iuxta Thapſacũ erat:ii habẽt:q a macedõibus
mygdones ſũt appellati:apd̃ quos eſt niſibis: qua ĩ Antiochiã mygdõi
am appellarũt ſub Maſio mõte ſitã & Tigranocerta & loca quæ ſũt cir/
ca caras & Nicaphoriũ & chordi raza & Sinnaca ĩ qua Surena pthorum
ĩperator Craſſum dolo captũ ĩteremit:ad Tigrim ſunt pthoꝝ loca quos
antiq Cardulchos appellabãt:& urbes quædã e q̄bus ẽ Satiſa : & Satal
ca:& Pinaca munitio optĩa quæ arces tres habet quãq; ſuo muro cinctã
ut quaſi triurbs uideat̃.Veꝝ tamen ea harmenio paruit & romani eã ui
cœperũt & ſi gordyei excellẽtes architecti uidebãt̃ & eoꝝ inſtrumẽtoꝝ
gratiari:q̄bus urbes obſideri ſolẽt:ũde & tigranes eis ad hæc utebat̃:Re
liqua quoq;.Meſopotamia romanis puit cuius magnã ptẽ Pompeius ti/
grani dedit quæcũq; præcipua erat.Nã regio fœcunda eſt & maxime pa
ſcẽdis bobus idonea fert quæ ſemp uirent & aroma aromũ.Alit etiã leo
nes gignit naphthã & gãgetim lapidẽ quem ſerpẽtes fugiunt.Dicũt gor
dym Triptolemi filiũ gordinã habitaſſe:poſtea erethriẽſes quos p ſe ra
pierũt.De Triptolemo mox ĩ rebus Syriacis dicẽus meſopotamiæ ptes
ad meridiẽ uergẽtes & a montibus remotas ſiccas & ſteriles:Arabes ſce/
nete ĩcolunt latrocinii ſane homĩes & paſtorales qui faciliter in alia loca
demigrãt cũ præda eis & paſcua deficiũt quare contigit ut prætermonta
ni ab his ĩfeſtent̃ & ab harmeniis qui deſup ĩminentes ꝓpter potentiam
uim eis afferunt & tandem uel illis parent uel parthis qui ad latera ſunt:
Mediam atque Babyloniam habitantes.Inter euphratẽ atq; tigrim fluit
aliud flumẽ qd̃ Baſilius appellat̃ & circa Anthemuſiã aliud noĩe Abor

ras mercatoribus ex Syria Seleuciã:& Babyloniã euntibus iter est p eos
qui a maliensibus Scenere appellantur & per eoꝝ deserta. Euphratis ita/
que trãsitus ẽ eis iuxta Anthemusiã Mesopotamia locũ quattuor schoe
noꝝ spatio trãsflumẽ est bambyca quã edesam & sacrã urbẽ uocãt. In ea
Atargatã Syriã deã colunt:trãseuntibus uero iter est p deserta usq; Sce/
nas urbẽ memoratu dignã sitã super fossã quadã in babyloniæ fines: A
fluminis trãsitu Scenas usq; ẽ iter dieꝝ.v.&.xx.hic sunt Camelitæ q di
uersoria habẽt partim cisternaꝝ ptim aquæductuũ aqs abundãtia. Sce/
netæ pacẽ eis præbẽt & pẽdendoꝝ uectigaliũ mediocritatẽ cuius gratia
illi p deserta fugientes:parapotamiã prætereũt relicto a dextris flumine
triũ fere dieꝝ itinere. Phylarchi uero q ex utraq; pte flumen accolũt cũ
regionẽ habeãt nõ ualde feracẽ ac minus sterilẽ colant:suũ quisq; domi/
natũ exercẽs suũ etiã uectigal exigũt idq; non moderatũ. Difficile enim
ẽ apud homines ĩtractabiles cõmunẽ aliquã mẽsurã definiri mercatori/
bus utilẽ Scenæ a Seleucia distãt Schoenis.x.&.viii.pthici imperii fines
sunt euphrates & ulterior regio. Citeriora Romani tenẽt & Arabõ phy/
larchi usq; in babyloniã quorũ quidã illis adhærescũt quidã Romanis q
bus etiã finitimi sunt ac minus quidẽ Scenetæ Nomades:q fluuio sunt
pximi magis autẽ remotiores:& ad felicẽ Arabiã accedũt. Parthi prius
romanorum amiciciã colebãt postea crassum:q belli initiũ fecit ulti sunt
quanq̃ nec ipsi nõ paria inuenerunt quũ bellum accendissent Pacoro in
Asiã misso. Antonius uero harmenii consilio pditus male pugnauit: ad
Phraates qui illi successit tantũ circa cæsaris Augusti amiciciã studuit ut
etiã illi trophea remitteret:q̃ parthi de romanis erexerãt & uocato ĩ collo
quio Tito q p id tẽpus syriæ preerat q̃ttuor ei filios legitimos: obsides
tradidit Satospadẽ. Cerospadẽ. Phraanẽ & boonẽ:& duas eoꝝ uxores &
filios.iiii.seditionẽ meruẽs & ne sibi ĩsidiæ struent̃. Intelligebat.n.nemi
nẽ aduersũ se præualituꝝ:si nullũ ex Arsacio genere assũpsisset: pptera
q pthi ualde Arsacioꝝ sũt amãtes:filios itaq; emius ablegauit: uolẽs eã
spẽ maleficiis auferre:q̃re eius filii qcũq; supsũt. Romæ publice ac rega
liter curãt̃. Ac reliq etiã reges:& legatos miserũt:& ĩ colloqũ uenere. Sy
ria septẽtrionẽ uersus:Cilicia & Amano terminat̃. A mari ad euphratis
põtẽ:stadia ĩtersũt ab Issico sinu usq; ad põtẽ q ẽ iuxta cõmagenã dictũ
latus terminantia nõ pauciora quadringentis: orientem uersus terminat̃
euphrate & Arabibus scenetis qui cis Euphratem sũt. Austrum uersus
foelici Arabia:& ægypto occidentem uersus ægyptio pelago issicum us
que. Syriæ partes a Cilicia & Amano incipientes: ponimus commage/
nam ; & eam quæ Seleucis Syriæ appellat̃: postea coelosyriam & phœ/
niciam ĩ ora ultimã. In mediterranea ponimus iudæam: nonnulli totam

Syriã ĩ Coelosyrios & phoẽicas diuidũt: dicẽtes quattuor natiões his eẽ
ĩmistas. Iudæos Idumæos: Gazæos: & Azotios. Agricultores quidem ut
Syros & Coelesyros: mercatores ut phœnices: atque hæc quidẽ in uni/
uersum. Sigillatim uero cõmagena perpatua regio est: & urbẽ habet na
tura munitã. Samosata regni caput nunc prouĩtia facta est. Circũiacet re
gio quãq̃ pua fœcũda tamẽ. Hoc ĩ loco nũc est euphratis põs apd̃ quẽ si
ta est Seleucia Mesopotamiæ Castellum: Cõmagene a Põpeio adiectũ:
ĩ quo Tigranes Cleopatrã cui luna fuit cognomento ĩteremit: ea aliquã
diu coercita: quũ a Syria excidit. Seleucẽsis ager portionũ: quas diximus
optima est: uocaẽ etiã Tetrapolis: & ẽ ex ĩsignibus urbibus: quæ ibi sint:
& si plures sint maxĩe tamen quattuor sunt. Antiochia apud daphnem:
& Seleucia ĩ Pieria & Apamia & Laodicea: quæ propter concordiã soro/
res dicebanẽ. Eas Seleucus Nicator condidit. Maxĩa ab eius patre dicta
est: munitissima ab eo. Apamia uero ab eius uxore. Laodicea autem a ma
tre nomĩata est: ꝓpriæ Tetrapolis ĩ quattuor Satrapias diuisa erat Seleu
cis (ut Possidonio placet) ĩ quot Coelosyria. Mesopotamia uero ĩ unam.
Antiochia etiam Tetrapolis est: ex quattuor partibus constituta. Ea pu/
blico & priuato muro secũdũ quãque prem munita est: primã partẽ Ni/
cator habitauit: habitatoribus ex Antigonia traductis: quã paulo prius:
Antigonus philippi filius ꝓpe construxerat. Secunda pars est multitu/
dinis habitatorũ. Tertia Seleuci Callinici. Quarta Antiochi Epiphanis:
atq; hæc quidẽ metropolis Syriæ est: & qui regioni imperãt. Hic regiam
habent: potẽtia quidẽ ac magnitudine nõ ml̃to a Seleucia supatur: quæ
ad tigrim est: & ab Alexãdro ægypti. Huc Nicator eos traduxit: qui de
genere erãt Triptolemi: de quo pauloãte fecimus mẽtionẽ: quapropter
Antiochenses eũ: ut heroẽ colũt: & ĩ Ca io monte circa Seleuciã sollem/
nia celebrant. Tradunt eum ad ĩquirẽdum Ion ab argiuis missum: quũ
illa apud Tirum primo euanesceret: per ciliciam errasse: & argiuos quos
dam: qui cum eo erant facta discensione ibi Tarsum cõdidisse. Cæteros
uero secutos ĩ reliquam oram peruestigatione desperata: apud Orontẽ
flumen cum eo remansisse: Gordym Triptolemi filium: quum quosdã
patris populos haberet: ĩ Gordyeam Colonos deduxisse. Cæteroꝗ autẽ
posteros cum Antiochẽsibus habitasse. Vlterius ẽ daphne ad stadia. xl.
mediocris habitatio & lucus ingens & opacus fontanis aquis irriguus: ĩ
cuius medio est fanum Asylum & apollinis: ac Dianæ delubrum: ĩ quo
Antiochenses finitimi festa celebrare consueuerunt. Luci ãbitus ẽ stadio
rũ octogita: prope urbẽ orontes labitur: quod ex cælosyria ortũ habens:
postea sub terrã illatus iterũ emergit: & per apomiensem agrũ & prope
Antiochiam procedẽs in mare Seleuciæ proximum deferẽ. & quũ prius

Tiphon diceret̃:mutato nomine ab illo q ĩ eo pōtē fecit:orōtes ē appel
latus. Hoc ĩ loco de Tiphonis fulminatiōe fabulãt̃:& de arimis de qbus
a nobis antea dictū est dicūt eū draconē fuisse:& fulminibus ꝑcussu:dū
fugæ latebras quæreret:tactibus terrã secuisse:& ut fōs erūperet effecis/
se. Atq; ex hoc flumini nomē īditū fuisse. Mare itaq; ad occidētem An/
tiochiæ subiacet apud Seleuciã ad quã orontes hostia effecit. Seleucia ab
Hostiis distat stadiis.xl. Ab antiochensium urbe.c.ac.xx. A mari Antio/
chiã nauigiis uno die itur. Ad orientem Antiochiæ adiacēt Euphrates:
Bãbyca Berrea:& Heraclia:oppida. Dionysio tyranno Heraclionis filio
olim subiecta. Distat Heraclia a Mineruæ cyristidis tēplo:stadiis.xx.po/
stea est Cyristica regio:usq; ĩ Antiochēsem agrū. A septētrione est mōs
amanus:nō ꝑcul etiã cōmagena:quibus Cyristica coniungit̃: eousq; ex/
tenta. Hoc in loco est Tindarus ciuitas:Cyristicæ regiōis arx:& aptū la/
tronibus receptaculū & quoddã nomine heracliū. Circa hæc loca paco/
rus:q erat natu grãdior ex parthi filiis ducto in Syriã exercitu:a uētidio
deletus est. Tindaro Pagræ coniungūtur. Locus antiochensis agri muni
tissimus:iuxta Amani trãscēsum: ex Amaninbus portis ĩ Syriã positus
quare Antiochiæ cãpus Pagris subiacet ꝑ eum arceuthus amnis & Orō
tes:& labotas fluūt. In hoc cãpo ē meleagri uallum & Onoporas flumē:
apud quod ptolemæus philomator Bala Alexãdro pugna supato:ex uul
nere obiit. His imminet collis Trapezō:a similitudine appellatus apud
quē uentidius cū Phranicate:pthoꝝ imperatore decertauit. His ad mare
est Seleucia:& Piceria mons: Amano cōtinuus & Rhossus iter issum: &
Seleuciã posita Seleucia prius aquæ flumina dicebat̃:ea ĩsignis munitio
ē:quæ uim omnē exuperet: quapropter obsesso Tigrane: Pompeius eã
liberã iudicauit. Anthiochēsibus ad austrū Apamia ē:ĩ mediterranea si/
ta. Seleucēsibus uero casius mons:& Anticasius. Itē primo post Seleuciã
sunt Orontis hostia:postea nympheū specu quoddã sacrū postea casius
deinceps Posidiū oppidulū:& heraclia. Deinde laodicea optime ad mare
sita & portuosa locū habēs præter cæterã feracitatē:uino aptum:quapro
pter maximã uini partē Alexãdrinis præbet cū montem habeat sibi imi
nētē uineis plenū:usq; ad uertices fere:qui longe absunt paulatim ab ea
ascendētes. Apamiæ uero imminēt ĩ erectã altitudinē euecti. Hanc dolo
bella nō mediocriter labefactauit:ĩ eã fugiēs & usque ad īteritū a Cassio
obsessus:mr̃as urbis ptes secū traxit. Apamia urbē habet magna ex pre
optime septã. Est enim collis quidam in campo bene munitus:quē oron
tes & ingens quidam lacus circumpositus & latæ paludes peninsulam fa
ciunt: Tum prata pascendis equis & bobus excellenti magnitudine dif/
funduntur : urbs in tuto iacet;eaque cheronnesus: e re ipsa uocata est.

Regione & multa & ubere abũdat:p quam orõtes fluit:& multa ĩ ea oppidula sunt.Hoc in loco Seleucus Nicator quingẽtos elephantes alebat: & magnam exercitus partem:sic etiam posteriores reges ea olim Pella dicebat a primis macedonibus ꝓpterea quod maxima macedonũ ps: qui in Asiam militauerãt:hic habitauere. Pella uero Macedonum metropolis fuit Philippi & Alexãdri patria. Hoc in loco milites recensebant & q alebant & regis eque:numero supra.xxx.milia. Haꝝ emissarii.ccc. Hic erãt equoꝝ domitores:hic bellici ludi magistri conducebant & quicũq; rei militaris erãt periti quam potẽnam Tryphonis incrementum:cui cognomẽto fuit Diodorus plurimum declarat. Is enim hic mouẽs: Syrorũ regnum adortus est natus Cosianis:castello apamiẽsium:educatus uero apamiæ:& regi & eius familiaribus commendatus:quoniã nouas res mouere orsus est:ab hac circũuicinæ urbes in nouandaꝝ reꝝ causas accepere:ut larissa & Casiani:& Megara:& Apollonia:ac cæteræ omnes quæ cũ apamia erãt:ac ille quidem regiõis huius rex effectus est:& diu regnum tenuit. Bassus cecilius cum duabus legionibus apamiam capiẽs:adeo obstinate duoꝝ Romanoꝝ exercituum obsidionem sustinuit:ut nõ prius ĩ illoꝝ potestatem deueniret:q̃ quibus uolebat conditionibus seipse tradidisset. Nam & exercitum regio alebat:& sociis abundabat:phylarchis:q loca munita in ꝓximo habebãt e quibus est Lysias ultra lacum:qui iuxta apamiam & arethusã iacet. Item Sampsicerami & Iamblichi:eius filii regio qui phylatche gẽti emessine precrãtinõ ꝓcul ẽ heliopolis:& Chalcis sub Ptolemæo posita Mẽnei filio:qui Marsyam & Itureoꝝ montana obtinet. Ex bassi sociis fuit Halchedamnus Rhambeoꝝ rex:qui Nomades cis eupratẽ habitant. Is Romanoꝝ amicus fuerat:sed quũ se iniuria affectũ a pricipibus existimaret:egressus in mesopotamiã cũ basso stipẽdiũ merebat. Ex hac urbe est Possidõius stoicus:uir philosophoꝝ:nostri temporis eruditissimus. Apamiensium regioni ad auroram finitima est Philarchorum arabum ea quæ Parapotamia dicitur:& chalsidica a Marsya monte descendens:& tota ea:quæ Apamiensibus ad austrum iacet: hominum magna ex pte Scenetaꝝ:qui Mesopotamiæ Nomadibus sũt psimiles. Nam quo Syris magis magisque appropinquant eo mitiores sunt:& minus arabes & Scenetæ:& ordinatiores principatus habẽt:quẽadmodum Sampsicetami Arethusa:& quæ gambari est & themella:& aliæ huiusmodi:atque Seleucẽsis quidem mediterranea est huiusmodi. reliqua uero præternauigatio:a Laodicea incipiẽs sic se habet. Nã hæc oppida laodiceæ appropinquãt:Possidiũ Heracliũ & Gabala:deide ãtiqua Aradiorum regio:Paltus Balanea& Carãus:Aradiorum portus. Postea enhydra & Marathus ãtiqua phœnicum ciuitas:nũc diruta. Regionem

uero aradii tenent:deinceps est Teximira. His continua est orthosias & eleuthetus amnis: quẽ quidẽ Seleutidis terminũ faciunt:phœniciã & Cælosyriã uersus.In frõte iugosæ cuiusdã & importuosæ oræ Aradiis ia cet:inter eius portũ scilicet atque Marathũ distãs a terra stadiis.xx.Ea est petra quædã:a mari circũfusa septẽ fere stadiorꝝ ãbitu habitatiõibus ple na:tanta hominũ multitudie:ut adhuc domus multis tabularis sublimes ihabitẽt:opus(ut ferũt)quorũdã ex Sydone ꝓfugorꝝ. Aquarꝝ copiã parti ex cisternis habẽt:partim ex transmarina regione.In bello autẽ paulo an te urbẽ aquarũ mittunt.Nã abundãtis aquæ fontẽ ĩ medio freto habẽt: ĩ quẽ cupa quædã extorquet a Scapha aquatia demissa plumbea ore la/ to:in ãgustũ fundũ coacta:fundũ mẽdiocre foramẽ habet quo fistula ex chorio siue utriculũ dicere malumus: astricta est quæ aquã ex fonte per cupã exhaurit.Prima itaque aqua quæ exhaurit salsa est:expectantes ue ro puræ & dulcis aquæ cursum ĩ uasis ad id paratis excipiunt:atq; ĩ urbẽ deferũt.Olim aradii p sese reges habebãt:ut cæteræ phœnicũ ciuitates: postea ptim psæ ptim Macedones:ptim Romani:in hũc ordinẽ redige/ rũt.Aradii itaque cũ cætera phœnica Syriacis regibus ut amicis obtẽpe rabant:postea duobus fratribus dissidẽtibus Callinico Seleuco:& Anti/ ocho:qui Hierax cognominatus est:callinico adhærentes ĩ has cõditiões cõuenerũt:ut ad se ex regno cõfugientes recipere liceret:nec tradere iui/ tos:sed nec etiã quicq̃ iniussu regis enauigare pmittere: quibus ex rebus ãplissimæ eis diuitiæ cõtigerũt.Confugiebãt eni ad eos nõ quicũq;: sed hi præcipue quibus grãdia credita erãt:& qui de rebus maximis extime scebant:qui suscepti beneficiũ ab illis:ac salutẽ recognoscebant: simulq; gratiã referebãt:tũ præsertim:quũ ĩ patriã reuertissẽt:q̃ ex re multũ ulte rioris regiõis adepti sũt:& nũc ptẽ maximã tenẽt:& ãte oẽs beniuolã:cui felicitati:& ꝓuidẽtiã addiderũt:& studiũ circa rẽ naualẽ & quũ uiderent uicios cilicas piraticã exercere:nũq̃ cũ eis in eo studio cõmunicare uolue rũt.Post Orthosiã & eleutherũ ẽ Tripolis:q̃ nomẽ a re ipsa accepit: tres .n.urbes hẽt: Tyrꝝ Sidonẽ & Aradũ.Tripoli cõtiua ẽ ea:q̃ dei facies ap pellat:i quã libanus mõs desinit:Inter hæc ẽ locus qdã noie Trieris.Hi duo mõtes sũt:q eũ faciũt:q concauus ãgulus dicit:quasi ĩter sese pares: Libanus & Annlibanus paulo ultra mare ĩcipientes.Libanus ultra tripo litanũ mare circa dei faciẽ.Annlibanus ultra mare Sidoniũ desinunt ad Arabiæ mõtes:q sunt ultra Damascum & eos qui ibi Trachani dicunt: in alios quosdam fructiferos colles.In medio concauum cãpũ relinquũt: Cuius laritudo mari proxima est:stadiorꝝ.cc.lõgitudo a mari in mediter raneam dupla.Irrigatur autem a fluminibus per regionẽ fœcũdã & om/ nia ferentem delabentibus:præsertim a Iordane lacũ habet q aromaticũ

iuncum & Calamum fert:habet etiã paludes lacus quidã gẽnesareticus
uocat̃:gignit etiã balsamũ.Inter cætera flumina Chrysorroas ab urbe &
regione damascenorum incipiẽs:totus fere in diriuationes consumit̃:multa
enim loca & reposita irrigat.Lycum & Iordanem mercibus nauigãt:præ
ferunt Aradii pars cãporum:prima a mari macras uocat̃:& macra campus
ĩ quo possidiõius scribit uisum fuisse serpentẽ mortuũ iugeri lõgitudi/
ne:crassitudine tanta:ut equites ex utraq; parte astantes se inuicẽ intueri
nõ possent:hiatu autẽ tanto:ut hominẽ equo ĩsidẽtem reciperet. Exuuia
rũ squamã quãlibet:clipeo maiorẽ.Post macrã est massyas habẽs monta
na quædã in quibus est chalcis tãq̃ massyæ arx:eius initium est laodicea:
quæ apud libanum est.Montanã regionẽ Iturei & arabes habent:malefi
ci omnes qui uero campos habitant agriculturam exercẽt: & ab illis læsi
sæpe alieno indigent auxilio receptacula munitissima habent:quẽadmo/
dum qui libanũ incolunt.In monte quidẽ Sinam & borama: & alias hu/
iusmodi munitiones. Inferius uero bostra:& gigartum: & speluncas ad
mare sitas:& castellum ĩ dei facie impositum: quæ omia Pompeius euer
tit & ab his Byblum & Barutum excurrebat:quæ inter Sidonẽ:ac dei fa
ciem iacẽt.Byblus est Cinyræ regia:in qua Adonidis templa sunt:eã ty/
rãno oppressam Pompeius liberauit:illo securi percusso. Sita est autẽ in
excelso quodam loco non procul a mari. Post hanc est Adonis fluuius:&
mons Climax:& antiqua byblus: postea lycus fluuius & barutus a Tri/
phone diruta:nũc uero a Romanis instaurata:duas legiones suscipit ibi
ab Agrippa collocatas:multa regiõe massyæ adiecta:usque ad orõtis ex
ortũ qui prope libanũ est:& uiridariũ:& ægyptiũ murũ apamiensi agro
proximũ.Atq; hæc quidẽ ad mare sunt.Ultra massyã mõtẽ primũ ea q̃ re/
gia cõuallis dicit̃:& Damascenus ager ualde laudatus.Damascus urbs ẽ
ĩsignis:omniũ fere nobilissima:quæ in ea sũt regione persiæ uicina. Ultra
eã sunt duo qui Trachones appellant̃:postea arabiã & ituream uersus:sũt
mõtes aspri:& altis spelũcis ĩsignes:quarũ una quattuor hominũ millia reci
pit ĩ excursionibus:quæ undiq; damascenis fiũt. Ac frequẽtius q̃dẽ bar/
bari ĩfelicis Arabiæ mercatores grassant̃:q̃ res nũc minus fit: propter zeno/
dori latrõis euersionẽ:& Romanorum iustitiã:& militũ præsidiũ:q ĩ Syria
alũt̃. Tota itaq; regio ultra seleucidẽ ĩ ægyptũ & arabiã recedens. Coelo
syria appellat̃:sed proprie q̃ libano termiat̃:& Antilibão. Reliquæ regiõis
ora ab orthosia:usq; pelusiũ phœnicia uocat̃:pangustus sane ac maritius
q̃dã tractus. Mediterranea ultra hãc usq; ĩ arabes:inter Gazã & Antiliba/
nũ Iudæa nominat̃. Quare quũ iã Coelosyriã peragrauerimus iter ĩ phœni
ciã deflectamus:de cuius una parte locuti sumus.quæ ab orthosia Barutũ
usque pertendit. Post barutũ est Sidon:quadringentis fere stadiis ab ea

distans:ī quo spatio est Tamyras flumē:& æsculapii lucus & leonū urbs
¶Post Sidonē maxima & antiquissima phœnicū est Tytus:quæ cum illa
& magnitudīe & facie: & antiquitate cōtendit: multis fabulis celebrata:
sed poetæ quāq̄ magis Sidonē celebrāt: adeo ut Homerus tyri non me/
minerit:Coloniæ tamē ī Iberiā: & Libyā usq; ad loca extra colūnas pro/
fectæ: Tyrum plurimū extollūt:quare ābæ:& nūc & olim clare illustres
que extiterūt:utrauis enim phœnicū metropolis dicaṫ: in utrisq; cōtētio
est.Sidon sitū habet ī pulcherrimo centinētis portu.Tyrus tota īsula ē:
ac fere eodē modo habitata quo Aradus.Continēti tamē aggere cōiūgi/
tur:q; Alexander ī obsidione congessit.Ea portus duos habet: alteꝝ clau
sum:alteꝝ apertū:quē ægyptiū uocāt: dicūt in ea domos altiores fieri q̄
Romæ:unde parū abfuit olim quin tota urbs terræmotibus deleret.In/
fortunata fuit:obsidione ab Alexandro capta.Has tamē calamitates om
nes euicit:& seipsā nauigādo īstaurauit.Nā ī ea re Phœnices semp oībus
præstitere. Item purpuratū piscatu. Tyria enim purpura optima om/
niū perhibeṫ: ac piscatio ipsa ꝓxima est & cætera omnia quæ ad īficien/
das uestes pertinēt: abūde habet & quāq̄ maxima huiusmodi officinatū
multitudo urbē reddāt paulo grauiorē: tamē ob hāc uirtutē:locupleti/
or efficiṫ:& nō solū ab regibus:sed ab romāis libertate donati sūt:& par/
ua impēsa:ī sua sentētia cōfirmati.Coliṫ apud eos hercules miꝝ ī modū.
¶Naualis potētiæ & apparatus:signū est multitudo & magnitudo coloni
arū:atque ii quidē sunt huiusmodi.¶Sidonii multaꝝ atque optimaꝝ arti/
um magistri ꝑhibenṫ:qđ etiam poeta declarat: Ad hæc optimi circa As
tronomiā & Arithmeticā philosophi:qui a computatiōe & nocturna na
uigatiōe initium habuere:utrūq; enim mercatoriū & nauale est quemad
modū ægyptioꝝ īuētū geometria ꝑhibeṫ:ab agrorum dimēsiōe:quā fa/
ciūt quū nilus auctus termios confūdit quæ ratio:ab ægyptiis ad græcos
emanasse crediṫ:a phœnicibus uero Astronomia & Arithmetica Nunc
quoq; & omnis reliquæ philosophiæ copia maxima:ab his ciuitatibus su
mi potest Ac(si Possidonio credēdū est) ātiquū de Atomis dogma Mo/
chi ē:hominis Sidonii qui ante troianas res fuit.¶Sed omissis antiquis no
stro tēpote ex Sidone philosophi illustres fuere:Bethus:cū quo nos Ari
stotelica philosophari sumus.Itē Diodotus eius frater.¶Ex Tyro fuit An
tipater:& paulo āte nos Apollonius:q̄ libroꝝ & philosophoꝝ a Zenone
ꝓfectoꝝ:tabulā ædidit.¶Distat tyrus Sydōe nō plus quā.cc.stadiis.inter
eas est oppidū nomine auiū ciuitas:postea apđ tyrū ānis elabiṫ.Post tyꝝ
est ātiqua tyrus.xxx.stadiis distans.Postea Ptolemais magna ciuitas:quā
prius Acā nominabant.Ea ꝑ se receptaculo contra ægyptios utebantur.
Inter hanc & tyrum est littus aggerosum:quod uitrariam arenā fert:quā

dicunt hoc in loco nō fundi:quum uero Sidonem delata sit:fusionē reci
pere.Sūt qui dicāt Sidonios uitrariam arenam habere.fusioni aptā:qui/
dam autē omnē ubique fundi.Ego a uitrariis Alexandriæ audiui:quādā
terram uitrariam esse:in ægypto sine qua sumptuosa quædā:& multorū
coloꝝ opera:pfici nequirent quēadmodū & alia aliis mixturis indigent.
Ac romæ multa:& ad colores & ad operū facilitatem inueniri:quēadmo/
dum in iis quæ Crystallina uidēt̄:ubi & æneū Catinum cum operculo
emere ē:tradūt mirū quēdā casum:& ex iis quæ raro contingūt in littore
accidisse:iter tyrum ac ptolemaidē.Nā quo tēpore Ptolemaici prœlium
cū Sarpedone imperatore gerūt:hoc i loco fuga isigni facta:pelagi afflu/
xus inūdationi similis fugiētes obruit:atqꝫ alios in pelagus rapuit & aliū
pfit:alios i locis cōcauis mortuos reliquit. Sed quum iterū refluxus fue/
cessisset:corpora detexit:atque ostēdit iter pisces mortuos ꝑmiscue iacē
tia. Talia circa Casium apud Aegyptū cōtingūt ubi terra cōtractu quo
dā celeri:atque simplici in alterā ptem trāssert̄ & decidit:ut pars eius in
sublime eleuata mare impellat:pars deorsum subsidat qua cōuersa rur/
sum locus pristinam sedē accipiat:atque nōnūq̄ pmutatio quædam fiat:
nōnunq̄ uero minime qui motus quibusdam fortasse circuitibus innexi
continēt̄ur:homini incogniti. Scilicet & hæc de Nili excrescentiis dicun
tur:diuerso modo factis & incertū ordinē habētibus. Post Acā est Stra/
tonis turris:quæ stationē habet Inter has ē Carmelus mōs & præter op/
pidoꝝ nomia nihil aliud:ut Sycaminoꝝ ciuitas:& bubulcoꝝ & crocode/
loꝝ ciuitas:& huiusmodi alia.Postea est igēs silua: postea Iopæ iuxta quā
ægypti ora mirum i modū flectit̄ ad aquilonē: prius ad oriētem extēsa.
Hoc i loco nonnulli Andromedā ceto expositā fabulis tradidere. Nā lo
cus satis æditus est:unde dicūt ab eo hierosolyma cōspici Iudæoꝝ metro
polim.Atqui & iudæi portu hoc urunt̄: usqꝫ ad mare descēdentes. Sed
portus latronū scilicet receptacula sunt:hoꝝ fuere:& Silua & Carmelus
Atqui locus hic adeo hominibus abundauit: ut ex Iamnia ꝑximo uico
& circūuicinis habitationibus.xl.hominum millia armarent̄.Hic i Casi/
um qui pelusio ꝑximus est:sunt paulo plura.x. millibus stad:oꝝ: & alia
ccc.Pelusium usque.Inter hæc ē gadaris: quam Iudæi sibi uēdicauerūt:
postea Azotus & Ascalon.Iāmia Azoto & Ascalone distat.cc.fere stadiis:
Ascalonensium regio præcipue cepas fert oppidum sane non magnum
est.Hinc Antiochus philosophus fuit pauloante nos: Ex gadaribus fuit
Philodemus epicurus & Meleager: & Menippus cognomento Spudo/
geloeus:& Theodorus orator:q ætate nostra uiguit. Postea est gazeorū
portus:& paulo ulterius ad septem stadia ciuitas: quæ olim illustris fuit:
ab Alexādro autem euersa nō habitat̄:ex hoc loco dicit̄ esse mille &.cc.

&.lx.stadioꝝ trãscensus in urbẽ Ailam sitã in arabici sinus recessu q du/
plex est. Alter Arabiam & Gazã uersus: quẽ elaniticũ appellãt:ab urbe
quæ i eo est: Alter ægyptũ uersus:ad heroũ urbẽ: i quẽ breuissimũ iter
est:ex Pelusio:interdũ etiã iter habẽt sup Camelis p loca deserta:& are/
nosa:sed magna ẽ in eis serpẽtum multitudo. Post Gazã est Raphia:ubi
Ptolemæus quartus cũ Antiocho magno prœlium cõmisit. Postea sunt
Rhinocoluta:ab iis dicta:qui Rhinas habitauere. Nã æthiopũ quidam
ægyptũ inuadẽs:non interitu:sed nasi mutilatione:maleficia coercens:ut
ꝓpter oris deformitatẽ:peccare deinceps non auderẽt In his locis habita
uit. Regio quæ Gazã sequit̃:sterilis & arenosa. Eiusmodi est:quæ ulteri
us Sirbonidẽ lacũ secus mare succedẽtẽ habet & paruum quẽdã aditũ:
in medio relinquẽtem: usque ad id quod eruptio appellat̃ eius longitu/
do est.cc.fere stadioꝝ: Maxima latitudo.L.Eruptio ipsa obruta ẽ: postea
est regio eadẽ:longitudine huic continua i Casium: Atque ĩde Pelusiũ.
Casius est mons quidã accumulatus i ꝓmontorii modũ:aquaꝝ inops.In
eo magni Pompei corpus iacet & Iouis casii templum:& non ꝓcul inde
magnus iugulatus fuit & ab ægyptiis dolo interẽptus. postea ẽ uia quæ
Pelusium defert:In ea sunt Gerra & id quod Chabriæ uallũ appellatur
& uorago pelusio ꝓxima:a nilo facta cũ ea loca palustria: & natura cõca
ua sint:ac phœnicia quidẽ est huiusmodi. Artemidorus dicit:ab Ortho/
sia pelusium esse stadioꝝ tria millia & sexcenta.l.i sinũ se inferẽti A Me
lenis ciliciæ ac Syriæ mille & nungenta:hinc in Orontem.l.ac.xx.postea
Orthosiã usq; mille ac.c.xxx. Iudeæ extrema occidẽtalia Casio ꝓxia:Idu
mæi tenẽt & lacus.Idumæi quidẽ Nabatei sunt qui orta seditione inde
egressi: ac iudæis inhærentes:eisdẽ legibus communicauerũt. Ad mare
autem Sirbonis & continua regio loca plurima occupant usq; hierosoly/
ma quæ sunt mari uicina: dictũ est enim ea ab Iopes portu conspici:atq;
hæc quidẽ septẽtrionalia sunt omnia magna ex pte:a mistis gentibus ha
bitata ægyptiis: Arabibus:& Phœnicibus. Nã tales sunt qui galileam ha
bẽt & hiericuntẽ & Philadelphiã:& Samariã quã Herodes Sebastã no/
minauit. Cumq; misti homies sint fama quæ plurimũ obtinet: de rebus
creditis circa hierosolymoꝝ tẽplũ asserit ægyptios fuisse eoꝝ ꝓgenitores
qui nũc Iudæi appellant̃:nã Moses:unus ex ægyptiis sacerdotibus:cum
ptẽ quãdã regionis haberet:ac moleste ferret eoꝝ ĩstituta. Hinc eo cõmi
grauit discessere cũ eo multi:quibus diuina curæ erant. Docebat eni ille
quomodo ægyptii nõ recte sentirent:qui feraꝝ ac pecoꝝ imagines deo
tribuerẽt:nec græci qui deos hominũ figuris insignirent & qđ id solum
deus esset:qđ nos contineret:& terrã ac mare:qđ cælũ: & mũdũ & rerũ
omniũ naturã appellãus:cuius ꝓfecto imaginẽ:nemo sane mẽtis nostræ

N

similē audeat effingere:oportere:itaq; relicta omni simulacrorum effigie & digno ei fano:ac tēplo constituto:sine forma colere & uel pro se quēq; idormire:uel alios qui boni isomniatores essent pro aliis: Ac semper bonū aliquod:& donū & signū a deo expectare eos præsertim:q caste integreq; & cū iustitia uiuerent cæteros uero nequaq̄.Ille hæc dicens hominibus bonis nō sane paucis:id psuasit & in eū locū deduxit:ubi nunc condita sūt hierosolyma quē facile obtinuit cū minime esset inuidiosus: nec pro quo quisq̄ studiosius cōtēderet:est.n.petrosus aqs tam abundās circūstātem uero regionē sterilē ac siccā haber & intra:lx. stadia Petrosam simulque pro armis sacra & deū proponebat cuius sedē quærere uellet:& eiusmodi cultū:& sacrificiū se traditurum pollicebatur:quæ nec ipēsa nec afflatu: nec re ulla absurda eos perturbaret q̄obrē ille his rebus excellens iperiū haud exiguum cōstituit: Nā facile gētes oēs finitimæ:ob propositam spē:& huiusmodi cōsuerudinē adhæserūt.Successores quoq; aliquādiu in iisdem istitutis pmansere.Cū reuera & iusti essent & religiosi postea cū sacerdotio preessent:primū quidē supstitiosi homines:deinde etiā tyrāni:ex supstitione istitura ē carniū abstinētia:a qbus adhuc abstinēt: & circūcisiōes & excisiōes: & siq̄ sūt huiusmodi alia.Ex tyrānide aūt latrocinia: nā q deficiebāt simul & eā regionē:& uicinā uexabant:atq principibus fauebāt: aliena diripiētes: Syriæ ac Phœniciæ nō pauca subegerūt: uerum tn̄ decor quidā circa arcē seruabatur.quā nō ut sedē tyrānorum exhorrebāt:sed uenerabatur ut tēplū. Sic enim a natura ē hominibus cōparū:& cōmune hoc Græcis & Barbaris ē:ut cū ciuiles sint cōmuni præcepto atque instituto uiuāt.Aliter enim multi unū p se commode fieri nō possunt: quod ē ciuiliter degere:nec aliter quodāmodo cōmunis uita duci potest:sed præceptū duplex est:aut enim diuinū aut humanū. Antiqui cum diuinis institutis præstarent:& ea ueneratēt: multi tūc ad oracula proficiscebantur: atque ea consulebant.In dodonam quidem.

Vt Iouis ex alta caperent oracula quercu:
Cuius cōsilio plurimū utebātur:Delphos autem
Expositum pater scirenū uiuat uolēs:
Ac ipse phoebi ad tēpla pgebat puer:
Sciturus e quibus parentibus foret.

Minos quoque p nouoriū magni Iouis familiaris fuit:id est per nouēniū (ut Plato dicit)i Iouis antrū descēdēs: & ab illo præcepta accipiens: q̄ ad hoies pferebat.Eadē Lycurgus eius imitator factitabat. Nā sæpe pegrinatus ea ex Pythia itellexit:q̄ Lacedæmōiis ipāda erant.Hæc.n.ab hōminibus putabātur & credebātur uera:& propterea diuiatores i precio erāt:ut etiā impio digni iudicarētur:ut q diuia nobis præcepta ac documēta ederēt:&

uiui & mortui quemadmodum Tiresias.

Cui dederat uita functo ꝓserpina mentem:

Vt saperet:pariterq; homines leuis umbra iuuaret.

Talis fuit Amphiataus:& Trophonius & Orpheus:& Musæus & Getæ deus:olim & Amolxis Pythagoreus ætate nostra decineus:q byrebisthæ respōdit:& apud Bosphoráos Achaicarus:Apud Indos Gymnosophistæ:Apud Persas Magi:& q Necromantici & Lecanomantici:& Hydromantici appellāt. Apud Assyrios Chaldæi Apud Romanos Aetruriæ Aruspices. Talis erat Moses & successores eius:q cū initia non mala habuissent:postea ī deterius delapsi sūt. Iā uero apte Iudæa a tyrānis oppressa primus ꝓ sacerdote se regē fecit. Alexāder cuius filios hyrcanū & Aristobulū de imperio desceptātes. Pōpeius sustulit:atq; eorꝫ munitiones euertit:& ipsa ī primis Hierosolyma ui capta sūt. Ea munitio petro sa erat:& bene septa:& īterius aquis abundās:exterius omnino sicca:fossam habebat ī lapide excisā.xl.pedū ꝓfunditate:latitudine.cc.&.l.E lapide autē exciso educta erant tēpli mœnia. Pōpeius ea cœpit obseruato ieiunii die:dū ab omni ope Iudæi abstīerēt īpleta fossa & admotis schalis:iussitque mœnia oīa cōuelli:qua ex re & latronū & tyrānorꝫ receptacula sublata sunt:& loca ubi gaza recondita erat:quorꝫ duo thrax:atq; taurus ī hiericuntis īgressi sita erāt. Itē alia Alexandriū & hircaniū:& Macherus & Lysias:& quæ circa philadelphiā erāt. Itē Scythopolis Galileæ ꝓxima. Hiericus est campus a mōtana quadā circūdatus:quæ ī theatri speciē ad ipsum declinat. Hoc ī loco est palmetū:cui imista est etiam alia materies domestica:& ferax:palmis abūdās:spatio stadiorꝫ.c.& totū irriguū:& habitationibus plenū:ubi & regia ē:& balsami uiridariū: quæ arbor aromatica ē & fructicosa:Cytiso & Termitho persimilis:eius corticē scindētes succū in uasis suscipiūt:tenaci lacti ꝑsimilē:susceptus autē ī cōchis coagulat. Is capitis dolores:& suffosiones oculorꝫ incipientes:& hebetudinē mirifice soluit:quare preciosus est eo præsertim quod hic solū nascit pal metū:quod palmā caryorū fert hic solum est excepto babylonio:& ulterioribus orientē uersus. Maximus quidē ex eis ꝓuētus est: quinetiā xylobalsamo:ut aromate utunt. Sirbonis lacus permagnus est. cuius ābitū nōnulli mille stadiorꝫ tradiderūt. Is secus maritimā orā extēdit. Longitudine paulo plurimi.cc.stadiorꝫ:ꝓfunda & grauissima aqua:ut uriatores ī eo inatare nō possint:uerꝫ qui tenus umbilico ī eū ꝓcedit mox extollitur:plenus ē bitumine:qd' e medio fundo tēporibus iordinatis:cū bullis q̄si feruētis aquæ efflat. In sūmo aūt ī curuatus:montis speciē præbet fauille multū emittit:fumosus & aspectu ater æri:& argēto & nitidis ac terris omnibus rubiginē īducit usq; ad aurꝫ:unde cū uasa sitū contrahūt: iā

accolæ intelligũt bituminis eruptionẽ icipere. Ac ſeſe arũdineis ratibus: ad id ĩquirẽdũ accingũt. Bitumẽ ẽ terræ geba quæ a colore liquefacta ef flat͏̃ atque diffundit͏̃ rurſumq; ĩ glaciem fortiſſimã ab aqua frigida ĩmu tat͏̃: qualis eſt lacuum aqua unde & ſectione. & inciſione opus eſt. Id po/ ſtea in ſũmo fluitat: propter eã naturã qua diximus ĩgredientẽ nec ĩnata re: nec immergi poſſe: ſed attolli. Ratibus autẽ adnauigãtes: quãtũ qſq; uult: referũt: Ac de bitumĩe qdẽ hæc dicimus. Poſſidonius dicit: q cum accolæ magici homines ſint: incantationes quaſdã faciunt & lotia & alios huiuſmodi fetidos humores inſpergũt atq; exprimunt qbus bitumẽ coa gulat͏̃: poſtea incidũt niſi aliqua lotii uis ſit: qualis eorũ qui calculos in ue xica habent. Nã etiam ex pueri lotio chryſocolla cõficit͏̃: ac in medio q/ dẽ lacu: iure huiuſmodi res accidit. Ignis enim ac bituminis fons: ac mul titudo ĩ medio eſt q̃q̃ & flatio ſit inordinata: quoniã ignis motus: ordinẽ

flatio

nõ habet: nobis manifeſtũ: quẽadmodũ & multorũ aliorũ flatuum. Talia etiã apud Appolloniã epiroticã eueniunt. Quod autẽ regio ignea ſit: per mlta alia ſigna afferũt. Nã & petras aſperas exuſtas circa Moaſadas oſtẽ dũt & multis in locis prærupta & terrã cierulẽtã & picis guttas ex petris diſtillantes & flumina fetido odore efferuẽtia & habitatiões paſſim euer ſas ut iis fidẽ adhibeãt: quæ ab indigenis prædicant͏̃: qd in hoc loco. xiii. urbes olim habitãt͏̃: quarũ Metropolis Sodoma: adhuc. lx. ſtadiorũ ãbitũ

Sodoma

ſeruet: & quod ex terræmotibus: & ignis afflatu: & aquis calidis: & bitu/ minoſis: & ſulfureis lacus eruperit: & q petræ igniferæ factæ ſint & ur/ biũ: aliæ abſortæ: aliæ ab ũs: qcũq; fugere potuerũt: derelictæ. Eratoſthe/ nes contra ſentit q quũ regio ſtagnis teneret͏̃ maxima: eius pars eruptio/ nibus retecta fuerit: quẽadmodũ mare. In agro etiam gadareno eſt aqua quædã peſſima: ex lacu: q̃ deguſtata: pecora pilos: ungues: & cornua amit tunt: apud eas quæ tarichiæ appellant͏̃: eſt lacus qui optimas piſciũ cõdi turas præbet: gignit etiã arbores fructiferas malis ſimiles: ægyptii bitũi/ ne ad mortuorũ condituras utunt͏̃. Põpeius circũciſis quibuſdã: quæ Iu/ dæi ſibi uiolẽter aſciuerãt Herodẽ ſacerdotio præfecit. Poſtea Herodes

Pompeius
herodes

uir ĩdigena: id quibuſdã: ex eadẽ ſtirpe contulit tantũq; ſuperiores omẽs & ciuilitate: & Romanorũ cõſuetudine præſtitit: ut rex fuerit cõſtitutus: Antonio primũ: poſtea Cæſare Auguſto poteſtatem ei concedẽte. Ex fi/ liis alios ipſe ſibi ĩſidiantes ĩteremit alios moriens: data utrique portiõe: ſucceſſores reliquit. Cæſar & Herodis filios: & ſororẽ Salomẽ: & Bereni cẽ: eius filiã: honore pſecutus eſt: ſed filiis nõ feliciter ceſſit: Nã cũ eſſẽt accuſati alter ĩ exiliũ apud gallos allobroges relegatus fuit: Alii uix mul to obſequio reditũ impetrarũt: & ſuã uterq; tetrachiam ultra Iudæam & Coeloſyriã: uſq; ĩ babyloniã & fluuialẽ euphratis regionẽ auſtrũ uerſus

tota est arabia:exceptis Scenetis qui sunt in mesopotamia. De Mesopo/
tamia quidē & gentibus:quæ eā īcolunt satis dictū est. Vlterior euphra/
tis regio quæ ad eius hostia eā Babyloniis īcolit:& Chaldæoꝝ gente: de
quibus etiam antediximus. Quæ post Mesopotamiā funt:usq; ī Coelo/
syriam flumini ꝓxima:& Mesopotamiæ:Arabes Scenetæ obtinēt: ppar
uas quasdā potētias in sterilibus locis propter aquaꝝ īopiā ptiti. Agricul
turā aut parū aut nihil exercent:pascua omnis generis pecoꝝ:præsertim
cameloꝝ optima habēt. Vltra hos deserta sūt haud exigua:quæ uero his
iam australiora sunt ab iis tenētur: qui fœlicem arabiam īcolunt. Cuius
septētrionale latus:faciūt ātedicta deserta oriētale:persicus sinus:occidē/
tale: Arabicus: Australe:mare magnū:quod extra utrūq; sinū ē. Idq; totū
mare rubrū uocatꝛ:psicus itaq; sinus persicū mare appellatꝛ. De quo Era
tosthenes ait:os eius adeo angustū esse:ut ex Armozo Carmaniæ ꝓmō/
torio:arabiæ pars cōspiciatꝛ:quæ est macis ꝓxima. Ab ore autē: ora quæ
a dextris est:cū curua sit:a principio quidē:a Carmania paululum orien
tē uersus:postea ad Austꝝ uergit postea ad occidētem usq; ad euphratis
hostia:& Teredonē:complectitꝛ autē & Carmanioꝝ orā & persaꝝ & Su
sianoꝝ & babyloniæ partē:quæ.x.millium fere stadioꝝ est de quibus iā
ante diximus Hinc protinus usq; ad os:alia totidē stadia sunt:ut traditū
dicunt ab antisthene Thasio:qui cū Nearcho nauigauit ut pspicuum ex
his sit:mare hoc paulo minus esse:mari euxino dicut etiam:illum dicere
quoniā sinū cū classe circūnauigauit:ꝗ a Teredone deinceps continētē
a dextris habēti præternauigatio īsulā Icarium ī fronte habet & Apolli/
nis templū ī ea sanctū & tauropolæ oraculum & ꝗ præter nauigāti Ata/
biam ad duo millia &.cccc.stadia in īteriore sinu urbs iacet nomine ger/
ra quā chaldæi tenebant:a babylonia profugi loca salsa:& domos ex sale
habitantes quas cum salis squammæ:ꝓpter solis ardorē separatæ:conti/
nue cadūt: crebro aquis aspergāt atque eo pacto cōtinuāt parietes. Hæc
urbs.cc.stadiis a mare distat. Gerrei frequētius pedestri innere Arabum
merces:& aromata mercantꝛ. Aristobulus diuersas sentit Gerreos frequē
tius in babyloniā ratibus mercatū ire: Atq; inde per euphratē Thapsū
cū mercibus adnauigare postea quo libeat pedestri itinere deferri. Naui
ganti ulterius sūt aliæ insulæ. Tyrus:& Aradus quæ tēpla phœniciis si/
milia habēt. Dicunt qui in eis habitant:Insulas & urbes:quas phœnices
eodem nomine habēt:suas esse colonias. Distāt hæ īsulæ a Teredonæ.x
dieꝝ nauigatione:a promōtorio uero:qđ est ī ore apud macas:diei naui/
gatiōe Nearchus & Orthagoras dixerūt Tynnā Insulā ī pelago ad Au
strū iacere:duobus millibus stadioꝝ a Carmania distārē: ī qua Erythræ
sepulchrū ostēditꝛ. Ingēs sane tumulus & siluestribus palmis cōstitutus.

Atque eum i iis locis regnasse: & de se mari nomē reliquisse. Atq; hæc si bi a Mithropastæ Aremi filio: satrapis phrygiæ patefecta: q Darium fu/ giens in ea isula esset immoratus & cū eis diuersatus i persicū sinum de/ latis: & per eos quæreret in patriā remeare. In tota rubri maris ora: arbo/ res i profundo nascunt: lauro & oleo psimiles: quæ in refluxibus ex toto detegūtur. in affluxibus nōnunq ex toto obruunt: Atq; hoc etiā cū ulte rior terra arboribus careat adeo ut admirandū sit. De persico itaq; mari: quod nos orientale latus fœlicis arabiæ diximus: talia Eratosthenes tradi dit. Nearchus ait mithropastē eis cū Mazēa occurrisse. Mazenā uero in sulæ cuidā: i psico sinu præfuisse. Insulæ nomē Doracta: ac Mithropastē quū in hāc confugeret: hospitio acceptū fuisse: quod in externa decessis/ set: & Mazenā cōuenisse qui i Macedonū classe fuerat. Atq; Mazenā na uigationis ducē fuisse. Dicit etiā in Persice prætemauigationis initio isu lā esse in qua multæ ac preciosæ margaritæ gignant. In aliis uero clari ac pellucidi lapilli. In isulis quoq; ante euphratē arbores thus redolētes ina sci: quaꝝ radices fractæ succum effundāt. Itē miras cācroꝝ atq; echinorū magnitudines: q in toto exteriore mari cōmune est: quoꝝ alii pileis ma/ iores sint: alii duo acetabula capiant: uidisse etiā Cetū mari eiectū. c. & l. cubitoꝝ. Arabiæ initiū a Babylonia ē regio Macena. Ante hāc iacēt par/ tim arabum deserta: ptim Chaldæoꝝ paludes: quas euphrates effusus fa cit: ptim persicū mare. Ea etsi graue & nebulosum aerē habet: simulque pluuiosa sit: & æstuosa fructus tamē optimos pducit. Vitis i paludibus nascit: terra in arūdineis cratibus imposita: quātā stit ps recipiat: ut sæpe etiā ab aqua deferat: quā rursus in pristinā sedē cōtis ꝑpellūt: sed redeo ad ea quæ deinceps Eratosthenes de Arabia cōmemorat. Dicit enim de pte septētrionali ac deserta: quæ itet fœlicē Arabiā & Coelosyrios & Iu dæos est: usq; ad Arabici sinus recessum: quod ab heroū urbe: quæ ē ad Nilum: recessus Arabici sinus: Nabateā petrā uersus usq; babylonē: sta/ dia sunt: v millia: & sexcenta. Ac tota quidē ad æstiuales ortus est: p adia centes Arabū gentes nabateos scilicet chauloteos: & Agreos ultra quos est fœlix Arabia: ad. xii. millia stadioꝝ ad austrū exposita usq; in Athlan ticū pelagus. Incolunt eā ptimi post Syros: & Iudæos: homines agricul/ tores. Post hos regio est arenosa & sterilis: quæ palmas habet nō multas & Acātos & myricā: & fossiles aquas: quēadmodū gedrosia: eā arabes sce netæ Cameloꝝ pastores habitāt. Vltima uero Austrū uersus cōtra æthi opiā assurgētia æstiuis hymbribus tangunt & bis ferunt: quēadmodū India: habēt etiā flumīa quæ i cāpos & lacus absumūt & cū cæterorū fru ctuū: tū etiā linificii abūdātia ē: pecoꝝ quoq; omniū copia exceptis eqs: mulis: & porcis. Auiū etiā ōniū: præter āseres & gallinas Ac ultra qdē

regio de qua ante diximus:a quattuor maximis nationibus inhabitaẽ. A Mineis:qui in pte sunt:rubrũ uersus maxima eoꝝ ciuitas Carna. Hos se cunẽ Sabæi quoꝝ metropolis est mariaba. Tertii sunt Cattabanenses:q ad ãgustias: & Arabici sinus transitũ descẽdũt. Eoꝝ regio dicit Tamna. Ad oriẽtẽ:i primis sũt Chartãotitæ urbẽ Chabatanũ habẽtes eaꝝ quæq; sub suo principe ẽ & fœlices sunt & optimas temploꝝ ac regiaꝝ constru cturas habẽt:domicilia uero lignoꝝ compage:ægypnacis similia:& plus regionis occupatit:quattuor præfecturæ:quas nomos uocant:quam ægy ptiacũ delta succedit apud eos in regno:nõ filius patri:sed qui primus e nobili genere:post cõstitutum regẽ nascit. Nã simulac aliquis i imperio cõstitus est: omnes nobilium uirorum uxores pregnantes conscribunẽ: & custodes apponunẽ:qui obseruẽt quæ prima pepererit. Nã eius filius ex lege assumiẽ & ad regni successionẽ regaliter educaẽ. Cattabãia thus gignit. Chatramotitica myrrã & tũ hæc:tum alia aromata mercatoribus præponũẽ:q ad eos ex elanis meneã uenĩũt i diebus.lxx. Elãna urbs est i altero recessu arabici sinus:qui apud gazã est nomine Elaniticus:quẽad/ modũ iã dixius. Gabei i Chatramotiticã i diebus.xl. ꝓficiscunẽ. Arabici sinus latus:qđ secus arabiã ẽ:ab elanitico recessu icipiẽdo:(ut Alexãder: & Anaxicrates scripserũt):xiiii.millia stadioꝝ cõprachẽdit quẽadmodũ sæpe dictum est,qđ uero Troglodyticam uersus est in dextra pte naui gantibus ad heroũ urbe usq; ad elephantũ uenationẽ:& Ptolemaidẽ:sta dioꝝ.viiii.millia ad meridiem & paululũ ad oriẽtem. Hinc usq; ad ãgu/ stias circiter quattuor millia: & quĩgẽta magis ad oriẽtẽ. Angustiæ æthi opiã uersus a promontorio fiunt:quod dira nominaẽ:& oppidũ eodẽ no mĩe:quæ loca ab Ichthyophagis habitãẽ. Dicũt hoc i loco Sesostris ægy ptii columnã esse:quæ sacris litteris transitũ eius significet. Is enim prius uideẽ ethiopiã Troglodyticãq; subegisse: postea in arabiã transgressus Inde Asiam omnẽ permeauit:quapropter multis in locis Sesostris uallũ appellaẽ:& ægyptiorum deorum templa inueniuntut ab eo constructa. Angustiæ diræ proximæ.i.lx.stadia cõtrahunẽ nũc uero nõ hæ dicunẽ angustiæ:sed ulterius nauigãti:ubi traiectus est inter continẽtes. cc.fere stadioꝝ. Ac sex quidẽ insulæ inter se continuæ transitũ ĩplẽtes:ualde an/ gustas nauigationes relinquunt p quas merces ultro citroq; ratibus traſ/ uectanẽ:atq; has angustias uocant. Post insulas deinceps i sinum se ĩferẽ/ tibus nauigatio secus Mirriferã regionẽ ad meridiẽ atq; aurorã:usq; ad eã quæ cinnamomum fert ad.V.millia stadiorum. Vltra hanc negãt quẽ/ quam hactenus ꝓfectum. Et in ora quidem urbes esse: non tamen mul tas. In mediterranea uero multas:& optime habitatas. Ac de arabia qui/ dem hæc ab Eratosthene dicũtur. Is ea sunt addenda: quæ & alii ea de re

tradiderũt Artemidorus scribit: Arabicũ ꝓmõtorium dire oppositum Acilã uocari.Circa Dirã eos habitare qui glãdes curn sũt. Tũ ab heroũ urbe nauigãti iuxta troglodyticã philoterã esse a sorore secũdi ptolemæi appellatã satyri opus qui ad Troglodyticã & elephãtum uenationẽ pet scrutãdam missus est:deide aliã urbẽ Arsinoẽ:deinde calidarꝫ aquarꝫ exi tus:quæ amaræ ac salsæ ab Exelesa quadã petra ĩ mare emittũt:nõ pro/ cul mõs quidã est:rubrica plenus ĩ cãpo situs:deide muris stationẽ & ue neris stationẽ uocari autẽ portũ magnũ ĩgressu ad modum flexuoso. In frõte insulas tres esse:duas oleis opacas:alterã nimus opacã: quæ Melia/ grides multas habeat:deiceps sinũ qui immũdus dicit᷑: & ipsum contra Thebaidẽ sitũ:queãdmodũ muris stationẽ Immũdus idcirco:qa occul/ tis caunbus:& dorsis exasperat᷑:& flatibus qui frequẽter tẽpestates ciẽt. Hoc ĩ loco Bereuicẽ urbẽ:ĩ penitiore sinu positã; post sinũ est ophiades ĩsula ab euẽtu rei appellata:uel ꝙ rex eã a serpẽtibus liberauit uel quod multi applicãtes:a serpẽtibus ĩterficerent᷑ & ꝓpter Topazia:Id autẽ est lapis pellucidus:splẽdore aureo refulgẽs:ut iterdiu uideri nõ possit:usqꝫ adeo illustrat᷑.Noctu uero uidet᷑ ab us:qui eũ colligũt. Nã signo aliquo imposito:de die effodiunt:ægypti reges maximã hominũ multitudinẽ: mercede cõductam:ad horꝫ lapidũ collectionẽ custodiãqꝫ collocauerãt. Post hanc ĩsulã multæ Ichthyophagorꝫ & Nomadũ natiões sunt. postea sopitæ deæ portus:hũc prĩcipes quidã e maximis piculis seruati ab euẽ/ tu rei sic nominauerũt:postea est maxima & oræ & sinus mutatio. Nam prætemauigatio nõ amplius aspa est:sed quodãmodo cũ Arabia cõiũgi/ tur:ac pelagus humile est duorꝫ fere passuũ:& summa eius facies herbi da musco & alga pellucẽs:quæ plurimũ ĩ freto abũdãt:ubi arbores etiã sub aqua nascunt᷑.Fretũ marinorꝫ canũ multitudinẽ fert.Postea sũt tau/ ri duo quidẽ mõtes:qui a longe formam quãdam ostẽdũt tauris similẽ. Postea est alius mons:qui Isidis tẽplũ habet Sesostris opus:postea ĩsula oleis cõsita mari circumalluta:post eã ẽ ptolemais apd᷑ elephãtũ uenatio nẽ ab Eumede cõditã cũ ĩ uenationẽ a philadelpho mitteret᷑ clã cherõ/ neso quadã & fossa & muro circũdata:& cultu & obsequiis eorꝫ amicicia cõciliata:a quibus arcebat᷑.Intra hoc spatiũ emittit pars quædã abrupta: a flumine Astabora:qui ex lacu ortũ habẽs:ptem emittit.cũ ea uero: quæ maior est influit ĩ nilũ.postea sunt insulæ sex: Latomiæ appellatæ.postea est os:quod Sabatricum dicitur.In mediterranea castellum est:a Sucho conditum.Postea portus nomine Elea:& Stratonis insula. postea portus Saba & elephantum uenatio ab eis dicta. Regio quæ interior est Tene/ sis dicitur eam ægypti habent a Psammitiocho profugi & Sebritæ:id ẽ aduenæ appellantur.Reginam habẽt sub qua est meroe insula:his locis

uicina:& in nilo sita. Vltra meroem est alia quædã insula in flumine nõ longe admodũ:quã hi ipsi ꝓfugi inhabitant. A meroe ĩ hoc mare est iter dieꝝ.xv.homini expedito. Circa meroẽ Astaboras:& Astapas influunt. Hæc flumina Rhizophagi accolunt:qui etiã Elii uocãt: ꝓpterea qđ ex adiacente palude euulsis radicibus Massulas conficiunt & ad solẽ coctis uescunt. Hæc loca leones alunt:qui sub canis exortum a maximis culicibus hinc expellũt. Sunt etiã Spermophagi non ꝓcul: qui deficientibus seminibus pomis nutriunt:ea cõficiẽtes quemadmodũ Rhizophagi radices. Post eleã sũt Demetrii speculæ:& cononis aræ. In mediterranea uero maxima Indicaꝝ arundinũ multitudo nascit. Ea coracii regio appellatur. Fuit etiã Endera quædã iterius gymnetaꝝ hominũ habitatio: q̄ arcu & arũdieis sagittis preustis utũt. Hi frequẽtius feras ab arboribus sagittant nõnunq̄ etiã a terra. Maxima est apud eos siluestriũ boum multitudo:ex hoꝝ & aliaꝝ ferarum carnibus uitã trahũt. Quũ uero nihil capiũt sicca choria prunis assant:iis ꝓ cibo utunt. Mos est apud eos sagittandi certamẽ adolescentulis præponere. Post Cononis aras est portus melius ultra quẽ ẽ castellũ:& uenatiões pluriæ. postea Antiphili portus supra quẽ sunt Creophagi glandes curti:& eoꝝ mulieres iudaice excisæ. supra hos quasi ad meridiẽ sunt Cynamolgi:qui ab indigenis agrii appellant. Comati & Barbati. Hi canes maximos alũt:quibus Indicos boues uenãtur:e uicina regione uenientes siue a feris pulsos:siue pascuoꝝ inopia. Eorũ aduentus est ab æstiuo solstitio:usq; ad mediam hyemem. Post Antiphili portum: est alius portus:nomine curtorum lucus & berenicæ ciuitas Sabæa & Sabæ ciuitas maxima: postea eumerus lucus. Vlterius est urbs Daraba:& elephantum uenatio:quæ ad puteum nominat eam elephantophagi habitant:huiusmodi uenationem exercentes elephantorũ gregem per siluam delarum ex arbore aliqua cernẽtes:eum minime adoriunt:sed ad eos qui pone gradiunt clam accedentes:neruos incidunt: nõnulli eos sagittis ĩterficiunt serpentum felle tinctis Sagittatio per homines tres perficitur quorum duo arcum tenent & ultra progrediunt: tertius uero neruum trahit. Nonnulli arbores notant: quibus elephãtes accumbere solẽt. Accedẽtes itaque ex altera parte truncum recidũt:cui cum bestia ĩhæserit:pariter cum arbore ruit cumque surgere nequeat: ꝓpterea quod crura continuũ & ĩ flexum os habeãt ex arboribus desilientes illã obtrũcãt. Venatores a Nomadibus ĩmũdi uocãt. supra hos sũt Strutophagi:gẽs nõ admodũ magna:apud quos aues dicunt esse ceruorũ magnitudĩe:quæ uolare nõ possunt:sed celeriter currũt quẽadmodũ Struthocameli:nõnulli eas arcu uenãt:nõnulli pellibus Struthoꝝ tecti: nã dexterã manũ pelle colli opiunt: atq; eam sic mouẽt:quẽadmodum

animalia collum: Siniſtra uero ſemen ſpargunt:e ſuſpenſa pera eductũ:
eo auẽ allicientes ĩ cõualles detrudũt:ubi uiri animal circũſiſtẽtes obtrũ
cãt: Atq; hi huiuſmodi auiũ pelles ĩduũt & ſubſternũt. Cũ iis æthiopes
qui Silli appellãt bellũ gerũt:orygũ cornibus; ꝓ armis utentes:his finiti
mi ſunt qui cæteris & nigriores ſunt & minores:& uitæ breuioris: Raro
enim quadrageſimũ trãſcẽdũt ãnum eoꝝ carne iam ĩ ferinã uerſa uiuũt
ex locuſtis quas uerni libes:ac zephyri uehemẽtius flãtes in ea loca com
pellũt. Eas hoc modo capiũt ſumoſam materiẽ ĩ cõuallibus iniiciẽtes:&
ĩcedẽtes:cũ illæ paꝝ uolẽt:obtenebratas & cadẽtes colligũt & admiſto ſa
le:ex eis maſſulas conficiũt & utunt̃. Vltra hos:eſt regio deſerta quæ pa
ſcua larga habet ob ſcorpionũ mĺtitudinẽ derelicta:& araneaꝝ quæ qua
drimale appellant̃. Hæc animalia adeo aliquãdo affluxerũt:ut homibus
ex toto fugã facerent. Poſt eumenis portũ uſq; ĩ dirã:& ſex inſulaꝝ ãgu
ſtias Ichthyophagi Creophagiq; habitãt:& qui Curti appellant̃:uſq; in
mediterraneã. Sũt & aliæ quædã elephãtum uenationes:& urbes ignobi
les:& inſulæ ante maritimã orã paſtores magna ex parte. Agricolæ pauci
apud nõnullos plurimus ſtorax naſcit̃. Ichthyophagi ĩ reflexu maris pi
ſces colligũt eoſq; ĩ petras iaciẽtes:ad ſolẽ coquũt poſtea exaſſant: ſpinas
quidẽ aceruant carnẽ uero ſubigentes:maſſulas cõſiciunt:rurſumq; ad
ſolẽ poſitos edũt. Hyeme cum piſces legere nõ poſſint aceruatas ſpinas
cõterentes:maſſulas conficiũt & utunt̃:recẽtes uero exugũt:nõnulli cõ
chas:quæ carnem habeãt:hoc modo nutriunt iis in foſſam uel lacunã ali
quã immiſſis:piſciculos ĩ cibũ iniiciũt. Atq; in penuria piſciũ utunt̃. Sũt
eis uaria piſciũ uiuaria in quibus ſeruant̃. Nõnulli ex iis qui ſiccã orã in
colunt. v. dieꝝ iter cum tota familia pæana canentes:aquatum aſcendũt.
Ibiq; ꝓni ꝓiecti more boum bibũt:quouſq; uẽter ĩ tympanũ ĩtumeſcat:
poſtea ad mare redeũt hi in ſpeluncis habitãt:uel tuguris oleæ frõdibus
contectis & trabibus ac tignis:ex oſſibus ac ſpinis cetoꝝ ꝑfectis. At che
lonophagi teſtudinum teſtis cõtegũt̃:quæ adeo magnæ ſunt:ut uel ĩ eis
nauigẽt:nonnulli ex alga mari eiecta ingentes & montoſos cumulos faci
entes eos ſuffodiunt atque inhabitant:mortuos piſcibus ædendos iaciũt:
qui ſtatim a fluctibus corripiunt̃. Ex ĩſulis tres ſunt deinceps quaꝝ una
teſtudinum:alia phocaꝝ:alia accipitrũ dicit̃. Tota ora palmeta & oliue
ta & laureta habet non modo quæ intra anguſtias eſt: ſed etiam quæ ex
tra eſt magna ex parte. Eſt etiam inſula quædam Philippi contra quam
imminet elephantum uenatio:quæ pythanguli dicit̃:deinde arſinoe ciui
tas & portus:deinde dita. & ultra hæc iacet elephãtũ uenatio. Poſt Dirã
deĩceps ẽ regio aromatiſera & prima quæ myrram fert quæ etiã Ichthy
ophagoꝝ eſt & Creophagoꝝ. gignit etiam ꝑſicum & ægyptiacum moꝝ

Vlterius est licha elephātum uenatio:multis ī locis sūt pluuialiū aquarꝫ lacunæ quibus arefactis elephantes ꝓboſſide ac dentibus puteos effodi/ unt & aquā inueniunt.In hac ora:usqꝫ ad Pytholai ꝓmontoria:sunt duo īgētes lacus:alter aquæ salsæ:quē mare dicūt:alter dulcis q hippopotāos alit:& Crocodelos.Circū labra uero papirꝫ:atqui & Ibes ī hoc loco cōspi ciunt.Circa pytholai ꝓmontoriū iam sunt homines integri corporibus. post hos est regio thurifera ī qua ꝓmontorium est quod sacrū populerū habet.In mediterranea ē regio quædā fluuialis:quæ Isidis dicit̃ & alia q̄ dā Nilus:Ambæ myrtā & thuriferas arbores innatas habēt.Est etiā pisci na quædā:quæ mōtanis aquis īplet̃.Postea leōis uicus.& Pythāgeli por/ tus.Sequēs regio Pseudocasiā fert.Ac demū cōplures fluminū regiōes sequūt̃:quæ thus habēt:& phloeū:usqꝫ ad eā quæ cinamomū fert:flumē quod hanc dirimit phloeū multū gignit.postea est aliud flumē & daph/ nus portus & fluuialis regio quæ Apollinis dicit̃:& thus habet & myrtā & cinnamomū:qđ plurimum ī locis semotioribus uiget.Postea elephas mons ī mare expositus:& fossa & Psygmū portus ingēs:& Cynocepha/ lorꝫ aquatio & austri cornu:ultimū huius oræ ꝓmontoriū. Quū uero ad meridiē deflexit:negat se ulterius portuū aut aliorꝫ locorū descriptionē habere:qđ incognita sint:tamē īsequēti ora sunt columnæ & aræ Pytho lai & Lichæ & Pythangeli:& leonis & charimōti. p orā notā a dira usque ad austri cornu.Ipsa uero distātia ignora ē:hæc regio elephātis abūdat & leonibus:qui formicæ uocant̃:& genitalia sursum uersa habēt: & colorē aureū nudiores arabicis.Fert etiā pardales fortissimas & Rhinocerotes: qui(ut Artemidorus ait)lōgitudine parꝫ ab elephātis excedunt̃:qđ Ale/ xandriæ uidisse se affirmat sed fere etiā quantū ad altitudinē:eius autem quē nos uidius color nos buxo sed elephāti similis erat: magnitudo ue ro tauri forma apro ꝓxima:præsertim quātū ad rictū præter nasum qui cornu quoddā ē recuruū:omni osse durius:eo ꝑ armis utūt̃:quemdmo/ dū aper dentibus:habet etiā duo cingula tāq̄ draconum uolumina:a dor/ so usqꝫ ad uterum circūeuntia:alterꝫ iubā uersus: alterꝫ ad lumbum nos hæc de eo dicimus qui a nobis uisus est. Artemidorus ulterius addit ꝙ id animal de pastu cum elephāte pugnet eum rictu subiens:ac uterū re/ scindens:nisi ab elephantis ꝓboscide uel dentibus anticipet̃.In iis locis Camelopardales nascunt̃:nullam cum pardali similitudinem habētes. Coloris enī uarietate hinulo simillima ē:uirgatis pilis distincto: posterio ra quoqꝫ humiliora sūt āterioribus:ut a cauda sedere uideat̃:ad bouis alti tudinē.Anteriora uero crura a cameli cruribus nō supāt̃:collū rectū ē: & ī altū auectū:uerticē paulo sublimiorem Camelo habet unde ꝓpter hāc incommensurationem:nec tantā celeritatē habere eam puto:quantā

dixit Artemidorus: qui eã excellẽtem fecit: ac nec fera est: sed pecus nullam. n. præ se fæuitiã fert: gignuntur etiam ibi (ut ipse testatur) Spinges & Cynocephali: & Cepi qui faciem leonis reliquum corpus panthere magnitudinẽ Damæ hñt. Itẽ ursi qui carnẽ edũt: nostros & magnitudine & celeritate longe exuperantes: colore autem fului. Crocutas quoque (ut ille iquit) ex cane lupoq; p̃mistus est. Quæ uero Metrodorus Scepsius i libro de consuetudine dicit: fabulosa sunt & minime curanda. Artemidorus Draconũ magnitudies refert tricenum cubitorum: qui tauros elephantosq; capiant: moderatus sane in his. Nam idici ac Libyci dracones fabulosiores sunt sup quibus hærba etiã innasci dicit. Troglodita uita pastoralis ẽ: i mltos tyrãnos habẽt: mulieres & filii eis cõmũes: nisi quæ tyrãnorum sunt: qui tyrãni uxorẽ corrũperit oue mulctat. Eorum mulieres diligenter sibi cerusam iducũt Circũ collũ conchas contra fascinationes gestãt. Viri de pascuis contẽdũt: primo se manibus ipellẽtes: deinde lapidibus quod si uulnus fiat: tũc sagittis & gladiis res geritur: sed mulieres in mediũ prodeuntes & preces effundẽtes: illos conciliant. Vescunt carnibus & ossibus simul contusis: & i choria iuolutis: & postea assatis. Itemq; modis aliis quos coci norunt. Cocos ipsi imundos uocãt: quare non solũ carnes & ossa: sed etiã choria comedũt. Vescũt etiã sanguine admisso lacte: uulgus aquã bibit: i qua Paliurus sit imadefactus. Tyrãni mulsum potãt: melle e flore quodam expresso. Hyemem habent quũ Etesiæ flãtũ & hymbres habẽt: æstatẽ uero reliquum tempus nudi sunt: & pelliti & Scipiones gestãt & sunt non solum Curti sed etiam circũcisi: nõnulli: quẽadmodũ ægyptii æthiopes uero megabari clauas gerunt: ferreis modis ornatas utunt etiã lanceis: & scutis: ex chorio confectis. Reliqui æthiopes arcu & lancea: nõnulli ex Troglodytis sepeliũt. Paliuri uirgis: mortui ceruicẽ: cũ pedibus alligãtes: postea subito efferũt: læti ac ridẽtes: quousque corporis aspectum occultent. Deide imposito capræ cornu: abscedunt. Iter noctu peragũt: pecoribus masculis titinnabula e collo suspendũt: ut fere sonitu exterreant. Arcu & facibus cõtra feras utũt. Inuigilãt ad ignẽ gregis gratia: cãtu quodã utẽtes quum uero hæc de Troglodytis ac uicinis æthiopibus dixit: reuertit i Arabiã ac prio eos psequ: q arabicum sinum terminant: & troglodytis opponuntur: a Posidio icipiens: dicit itaque hoc ultra elaniticum recessum iacere: Posidio uero continuum esse palmetum quoddam aquis abundans. & in magno honore haberi propterea quod tota circunstans regio æstuosa sit: & arida & umbrarum expers: Hic maxima palmarum copia est luco uir & uxor præsunt p genus constituti pelliti ambo uictũ ex palmis ducentes: dormiũt in Tuguriis factis super arboribus: p̃pter feratum multitudinẽ. postea

est phocarum insula:a multitudine earum beluarum dicta: In proximo
promontoriũ est:qđ usq; ad Arabum petrã pertẽdit:q nabatei dicũt &
usq; ĩ palestinã ĩ quã & menei:& gerrei:& uicini omnes aromata conue/
hũt.Postea est alia ora:quæ prius maranitaꝝ dicebat quoꝝ alii erãt agri/
colæ:alii tugurales nũc garindei:illos dolo interemerũt:nã eos adorti:dũ
festa quædã quinquẽnia celebrarẽt:nõ solum eos assumpserunt:sed etiã
ĩgruentes in alios funditus oẽs deleuere:postea est elaniticus sinus:& na
batea:populosa sane regio & pascuis abundãs.Insulæ quæ in fronte sũt:
ab hominibus tenẽt:q prius quietẽ agebant postea ratibus prædari cœ/
perũt:eos qui ĩ ægypto nauigabãt:sed classe ingruente pœnas dederũt:
ab ea deleti:deĩceps est cãpus:aquis & arboribus plenus & omni pecore
abundãs cũ cætero:tũ etiam camelis & mulis siluestribus & ceruis & da/
mis.Sunt etiam ĩ eo leones & pardales & lupi plurimi.est insula quædã
ĩ fronte nomine dia.postea sinus quingẽtoꝝ fere stadioꝝ a montibus cir
cũclusus:cuius os ĩgressu difficile est. Circũhabitãt hoĩes terræstriũ ani/
maliũ uenatores.postea sũt insulæ tres desertæ oleis obsitæ:nõ nostrati
bus:sed ĩdigenis q̃s æthiopicas uocãus eaꝝ lachryma medicã uim habet:
deinceps ẽ litrus lapidosũ.posthac ẽ ora aspa & nauigatu difficilis mille
fere stadioꝝ:portuũ & iaciendaꝝ anchoraꝝ inopia. Nã mõs quidã altus
& asp exporrigiť.postea montiũ ima speluncis plena usq; ad mare:quæ
præsertim etesiis & pluuiis ĩeuitabile piculũ exhibent:dehĩc ẽ sinus quĩ
sparsas insulas habet:ptinus sũt cumuli arenæ nigerrimæ tres ualde ex/
celsi.post hos est Charmotas portus.c.fere stadioꝝ ambitu:ĩgressu ãgu/
sto:& õniũ schaphæ piculoso:emittit ĩ eũ flumẽ.In medio ĩsula iacet ar/
boribus plena & cultui apta:dehinc est ora aspa.post quã sinus quidã ẽ:
& regio nomadũ uictũ ex camelis ducẽtium.Nã & ex eis pugnant & iter
faciunt:& nutriunť:lacte & carnibus utunť:flumẽ per eos labiť:qđ au/
ri strigilẽ desert:q̃q̃ id operari nesciunt.Hi debæ uocãť:quoꝝ alii pasto/
res sunt:alii agricolæ:ego prisca gẽtiũ uocabula:tũ ꝓpter eoꝝ obscurita/
tẽ:tũ ꝓpter absurditatẽ ꝓnũciãdi nõ pono.post hos sũt hoĩes mitiores
tẽpatiorẽ quidẽ terrã habitãtes.Nã & aquas & hymbres affatim habent.
Apud eos aurũ effodiť non strigiles:sed glebulæ quædã:quæ nõ multa
purgatiõe ĩdigẽt magnitudĩe minia Sanfe: Mediana Mespili maxĩa nu
cis quas pforãtes cũ lapillis pellucidis alternis positis armillas faciũt ĩser/
to filo:& collo manibusq; circũponũt:uendũt id aurũ uicinis uili precio
æris rtiplo:argẽti duplo:tũ ꝓpter opãdi ĩscitiã:tũ ꝓpter inopiã eoꝝ quæ
cõtra accipiunť:quoꝝ usus magis est ad uitã:nec ius.His ꝓxima est feli
cissima Sabæoꝝ terra:quæ maxima natio ẽ. Apud hos thus & myrra &
cinnamomũ nasciť. In ora etiã balsamum & alia quædam hærba ualde

odorata quãq eius odor cito deperit: habẽt præterea palmas odoratas & calamum. Serpẽtes quoq; palmares: colore puniceo usq; ad ilia assiliẽtes quorũ morsus icurabilis ẽ. Homines ꝓpter maximã fructuũ copiã ociosi segnesq; uiuũt. In radicibus arborũ cubãt: & ex eis icidunt: quæ ꝓximi suscipiẽtes: ꝓtinus alter alteri cõsequẽti tradũt: usq; i Syriã atque Mesopotamiã. Ab odoribus autẽ stupefacti: bitumis suffitu & hirci barba: stuporẽ tollũt. Meriaba Sabæorũ urbs: i monte iacet arboribus pleno. Sub rege sunt q iudiciorũ ac cæterarũ rerũ potestatẽ habet. Aliis uero regibus fas nõ est: aut subito eũ turbæ abdicãt: idq; ob causam quãdã & tũ ipse: tũ sui in deliciis mulieribus uiuunt. Multitudinis pars agriculturã exercet: pars aromata mercat̃: & idigena & æthiopica: nauigãtes ad ea p angustias: nauigiis ex chorio confectis: & ꝓfecto tanta sunt apud eos aromata ut ꝓ fructibus & cætera conbustibili materiæ: cinamomo casia: cæterisq; utãt̃. Apud Sabæos Larimnũ nascit̃: suffitu odoratissimũ. Hi atque garrei ditissimi sunt: ex mercatura suppellectilẽ ex auro & argẽto multam habẽt uasa lectos: tripodas: crateras cũ operculis: domosq; sumptuosas. Nã & portæ & pietes: & recta ex ebore auro argẽto: lapidibusq; i crustatis: sunt distincta: atq; hæc sũt quæ ille de his dixit. Cætera uero partim refert quẽadmodum Eratosthenes: prim & ab aliis historicis sumpta: dicit enim quosdam putare: mare rubrum esse: a colore p refectionem expresso uel a sole quum supra uerticem est: uel a mõtibus ex adustione rubẽtibus: nam utroque modo uerisimile est. Ctesiã uero gnidiũ historiæ mãdasse fõtẽ quẽdam esse: qui aquã rubicũdã ac mynio plenã i mare emittit. Agatharchidem autẽ illius ciuẽ a boxo quodã accepta tradidisse: qđ persa qdã: quũ equorũ armẽtũ: a leena asilo tacta: usq; ad mare agitaret̃: atq; ide i isulam quandã transmitteret: primus constructa rate i insulam transierit: uidẽsque eã habitabilem: armẽtum rursum i persiã abegerit: ac missis i eam & i alias insulas: & i maritimã orã colonis: pelagus de suo nomine appellarit. Alios uero persei filium erythrã asserere: qui i his locis imperarit. Sunt qui uelint ab arabici sinus angustiis: usq; ad extremã cinnamomi terram esse stadiorũ. v. millia non satis apte: nec ad austrũ nec ad orientẽ proditũ est etiã Smaragdũ & beryllũ i auri uena innasci. Sũtque apud arabes (ut Possidonius refert) sales odorati supra Syriã Nabarei ac Sabaei felicẽ Arabiã incolunt. Hi sæpe Syriã excurrebant priusq̃ Romanorũ essent: nunc & ipsi & Syri Romanis parent. Nabarerũ metropolis est ea: quæ petra nominat̃. Ea in loco alioqum æquo & plano iacet. In circuitu uero rupibus ac præcipitiis murato. Introrsũ fõtes & ad hortos: & aquationẽ uberrimos habente. Extra circuitũ regio magna ex pre deserta est præsertim iudæã uersus. Hinc hiericuntẽ breuissimũ iter ẽ:

trium dierum ut quattuor. In palmetum uero. v. semper ibi aliquis e regia
stirpe regnat. Tum Rex ipse aliquē ex sodalibus: qui frater uocat. Cu/
ratorē habet & iustissime omia administrant: unde & Antenodorus phi
losophus sodalis noster reuersus in patriam cum admiratione quadam
narrabat: multos se tū ex Romanis: tū ex aliis pegrinis inuenisse; qui eo
pfecti essent ac peregrinos quidē sæpe & inter se: & cum idigenis disce/
ptātes uidisse. Indigenas uero nullos litigantes: sed pacē inter se maximā
agitātes. Recēs Romanorum expeditio: quæ nostro tempore duce eliogal/
lo i Arabiā facta est per multa eius regionis peculiaria docet. Eliū Augu/
stus Cæsar i Arabiā misit: quo eas gētes & loca pertētaret: præterea æthi
opum mōtes & Troglodyticam ægypto finitimā & uicinū iis Arabicū
sinū: qui per angustus sane arabes dirimit a troglodytis eo cōsilio: scilicet
ut uel eos sibi uolētes conciliaret: uel subigeret inuitos: Audiebat eni ex
omni tēpore ditissimos esse: qui & auro & argento & preciosis lapidibus
aromata permutarent: & nihil in rebus extrinsecus accipiendis expende
rent: aut enim se diuitibus amicis usurum sperabat: aut locupletes inimicos
superaturum: p multūque eū nabateorum spes erexerat: q cū amici essent: i omni/
bus se fauturos pollicebāt. His fretus gallus exercitū duxit: sed a Syleo:
nabateorum legato deceptus ē: q se iter mōstraturum: & i oibus fauturum pollici
tus oia isidiose fecit: nā nec tutū iter: nec expeditā nauigationē exhibuit
sed p auia: & lōgos āfractus: & loca ōniū idiga: & iportuosa ducēs: ul oc
cultis cautibus ul coenosis stagnis obiecit: sed præcipue maris affluxus:
ac refluxus eos perturbauerūt atque id maxie i inito erratū fuit: qd lōga na
uigia cōstruxerūt nullo nec pñti nec futuro nauali prœlio. Nā nec terra
ualde bellaces sūt Arabes sed caupōes potius: ac mercatores nec etiā ma
ri. Ille uero ad octoginta dicrota ædificauit: & triremes: & phaselos iuxta
cleopatridē: quæ antiquæ nili fossæ pxima ē: & cū falli nō putaret: fabri/
catus ē. c. ac. xxx. nauigia: quæ suppellectilē ferrēt: quibus nauigauit: du/
cens peditum Romanorum ex his qui i ægypto erant & sociorum circiter. x.
milia e quibus Iudæi quingenti: & nabatei mille cum Syleo erant. Tan/
dē multa pet pessus: quintodecimo die i Albū uicū peruenit maximum
nabateorum emporiū multis nauigiis amissis quorum nōnulla cū ipsis homi
nibus nllo bello: sed ob nauigādi difficultatē piere. Id Sylei iprobitas fe
cit negātis terræstri itinere i albū uicū exercitū duci posse i quē ac etiam
ulterius mercatores tanta camelorum & hominū multitudine tutū & copi/
osum iter ex petra in alteram petrā peragunt ut nihil ab exercitu diffe/
rāt: quæ idcirco eueniebāt: qa rex Obodas nihil de cōmuibus rebus præ
sertim bellicis sollicitus erat: qd omibus Arabū regibus cōmune uitiū
est. Omnia enim sub Sylei legati potestate erant. Is omnia dolo itruens

quærebat(ut ego quidem exiſtimo)regionem puidere: & urbes & gentes aliquas capere opera ro. ſeque rex dominum efficere. Illis morbo: famæ labore: & malis omnibus confectis quæcūque ipſe dolo moliebat: quare in Album uicū peruenit iam exercitu oris: & crurium uitiis: cæteriſq; eius loci morbis tentato: quorꝫ illa circa os: hæc circa crura reſolutio q̄dā ſūt ob aquas & fructus ꝓueniēs: æſtatē itaque ac hyemē ibi agere coactus eſt: dum reficeret infirmos. Ex albo uico in ipſam petrā: ex petra rhinocoluta quæ in phœnicia eſt apud ægyptum merces comportant: atque hinc in alia loca. Nunc pars maxima: p nilum Alexādriā uehitur. Arabicæ & Indicæ merces ī muris portū poſtea camelis coptū thebaicā trāſcendunt. Inde Alexandriā per nili foſſam. Rurſum Gallus ex Albo uico cum exercitu digreſſus: p eiuſmodi loca ꝓfectus ē: ut camelis aquā portarēt: eorꝫ improbitate qui uiam monſtrabant: quare poſt multos dies in Aretæ terrā ꝑuenit: qui obode affinitate coniunctus erat. Is gallum amice ſuſcepit: & dona optulit. Sed Sylei ꝓditio & hanc regionem difficilē reddidit. Ea itaque in diebus. xxx. permeauit per loca inuia: ſpelta: & palmulis non multis: & butyro ꝓ oleo uſus; quam uero deinceps adibat nomadum erat: & re uera magna ex parte deſerta: ea Ararena dicebatur rex erat Sabus: quam etiam per auia pmeauit diebus. l. cōſumptis uſque ad urbem negranorꝫ & pacatam & fertilem regionem eorꝫ rex aufugit: urbs primo adortu cœpta eſt. Hinc poſt ſextum diē ad flumē ꝑueit. Ibi iam barbaris ad pugnam inſtructis: e quibus ad. x. millia ceciderunt ex Romanis duo homines tantum. Nā omnino imbelles erant & armis imperite: utebāt arcu & lancea & gladio & funda: & magna ex pte bipēnibus. Mox etiam urbē cœpit nomine Aſca a rege derelictam. Hinc Athrula uenit quā nullo negotio cœpit: & præſidio firmauit: & frumēti & palmularꝫ uiatico cōparato. Marſyaba ꝓceſſit urbem rhamānitarꝫ: q ſub Ileſaro erat. Eā adortus ſex diebus obſedit. poſtea aquæ iopia deſtitit ab īcœpto. Iam duorꝫ dierum itinere aberat ab aromatifera: ut ipſe ex captiuis intelligebat: ſex menſes contriuit inaniter ductus: perſenſit tamē ſero atque aſpectu inſidias deprehendit: dum per aliam uiam reuerteret. Nam nonis caſtris Anagrana peruenit: ubi prœlium commiſſum fuerat undecimus deīde ad. vii. puteos a re ipſa ſic nominatos. Hīc iam p loca pacata: in uicum chaala poſt in alium nomine Malotham ad flumen poſitum: poſtea p deſerta nō multum aquæ habentia: uſq; in uicum negrā qui ſub oboda eſt & ad mare iacet. In reditu totum iter in diebus. lx. peregit ī quo prius ſex mēſes conſumpſerat. Hīc in muris ſtationem: exercitum in diebus. xi. traiecit: unde Coptum itur. Cum utilibus itaq; copiis Alexandriam profectus eſt. Cæteros enim nō bello: ſed famæ: labore:

morbo:& itinerꝫ difficultate amiserat. Nam.vii.dũtaxat ĩ bello pierant: qobrem nec multũ hæc expedito ꝓfuit: ad locoꝝ cognitionẽ non nihil tamẽ adiuuit. At Syleus huius rei causa. Romæ pœnas dedit: quãq ami/ ciciam simularet. Nã quũ & ad hãc perfidiã: alia facinora patrare conui/ ctus esset securi percussus est. Aromatiferã regionẽ in ptes quattuor (ut antedictũ est) diducũt ex aromatibus thus & myrram ex arboribus esse dicunt. Casiam uero ex lacubus Sunt qui dicãt magnã eius ptem ex In/ dia afferri. Thus optimum apud Persiam nasci sed alia quadam diuisio ne totã felicem regionẽ ĩ quinque regna partiũt: quoꝝ aliud bellatores: & omnium ꝓpugnatores habet: Aliud agricultores: a quibus frumentũ ad alios importat: aliud eos qui opificia & artes tractant: aliud myrram fert: aliud uero thus. Eadẽ tamẽ & Casiam & cinamomũ: & nardũ ferũt. Artes ac studia ab alio ĩ aliũ nõ transferũtur: sed quiqꝫ ĩ patriis pmanẽt institutis uinum magna ex pte ex parmulis cõficit: fratres honore filios antecedũt: quod natu grandiores sunt. Qui ex eadẽ gente sunt regnãt: & cæteros magistratus obeũt quæ possidẽtur: omibus cõsanguineis sũt cõ/ munia: sed natu grãdior domius est, una omibus uxor est: qui prior ĩgre dit posito ãte Ianuam baculo cum ea cõgredit. nã ĩ morem habẽt ut qs quis baculum geratiea tamẽ cum grãdiore pernoctat quaptoter omnes omnium sunt fratres: coeũt etiã cum matribus: adulter capite plectitur. Adulter uero ex alio genere est. Sed huiusmodi quiddam narrat regis cuiusdã filia mira pulchritudine: quum fratres.xv.haberet: qui omẽs eã misere adamarẽt: & ꝓpterea alius post aliũ cõnnue ad eam ĩgrederẽtur: iã defessa rem huiusmodi machinat: baculos facit baculis eoꝝ psimiles: & quum quisque ab ea exiret cõtinuo baculũ aliquẽ similem ante ianuã ponebat: & paulo post aliũ cõsiderans ne qui esset ingressurus: illi similẽ haberet: quũ itaque aliquãdo omnes ĩ foro essent: unus ad portam acce/ dẽs & baculum uidẽs: putauit ex hoc aliquem intus cum ea esse ex eo au/ tem quod fratres omnes ĩ foro reliquisset: adulterum suspicatus est: cur rẽs ad patrem: atque huc eũ adducens cõuictus est sororem falso crimi/ nari. Nabatei quidem cõtinentes sunt: & rei pariendæ: atque cõseruãdæ ĩtenti. quare qui opes suas imminuit publice mulctat: qui auget honore afficit. & cum pauci apud eos seruiãt: frequẽtius cõsanguinei ministrãt: uel alter alteri uel quisquis sibi: ut etiam hic mos ad reges pueniat. Cõ uiuia faciũt per tredenos cuique cõuiuio bini adsunt: qui musicam exer cent. Rex ĩ apparatu maximo multa cõtinue conuiuia celebrat: nemo su pra duodena pocula bibit: alio atqꝫ alio aureo poculo: & adeo rex popula ris est: ut ad id: quod ipse sibi ministrat: etiam aliis ministret. Sæpe etiam apud populum pœnas dat nõnunq̃ in eis uitam inquiritur: domus sunt

O

Arab et Nabataea Aromat.

ex lapide sumptuoso. Vrbes sine mœnibus: nam in pace degunt: regio omnium ferax: præter oleum: utuntur oleo Sesamino oues sunt albæ boues magni equos non habent: sed cameli implent eorum officium. Tunicæ i subligaculis & sandaliis reges purpurati icedut/ quædā iportatur: quædā minime/ quædā idigena sunt: ut aurū argētū & pluria ex aromatibus/ æs & ferrum & uestis purpurea & Storax & Crocus & Costus & Toreumata: & signa & tabulæ. nō sūt indigena. Mortua corpora æquæ atque stercus (ut heraclitus inquit) cadauera stercore abiectiora quapropter reges etiam in sterquilinis defodiuntur. Solem colunt Arulam super atam constituentes & quottidie in ea immolant: & thus adolent. Sed quum poeta dicat: ueni ad æthiopas Sidonios & Erembos dubitant: qui nam ii dicendi sint ac de Sidoniis quidem in Persico sinu habitantibus: quorum coloni sunt Sidōii nostri quemadmodum & Tyrios quosdam ibi insulares tradunt: & aradios quorum colonos Aradios nostros dicunt ita & Sidonios ipsos/ sed tota quæstio de Erembis est: num Troglodytæ itelligi debeāt quasi ab etymologia cogantur ab eo quod in terrā erāt: an arabes: ac noster zeno sic scripturam mutat: Sidonios Arabasque. Sed uerisimilius scribit Possidonius paulu lum immutans: Sidonios atque Erembos: quod poeta sic nūc arabes uocauerit: quemadmodum ab aliis suo tempore uocabantur. Dicit etiam has tres nationes continentes inter se positas: quandam inuicem cognationem ostendere ex eo ꝙ proximis nominibus appellentur harmenios scilicet Arabes: & erembos: & quemadmodum existimandum est unam gentem in tres esse diuisam: pro climatum diuersitanbus: quæ semper magis magisque immutantur: sic & nominibus pluribus uti pro unoquoque nec fuerit audiendi: qui erēnos scribunt. Id enim maxime æthiopibus conuenit. Poeta etiam eos Arimos uocat quos possidonius dicit esse accipiendos: non i loco ullo Syriæ: uel ciliciæ: uel alius terræ: sed syriam ipsam Nam arimei sunt: qui in ea habitant & fortasse græci eos arimeos: uel arimos uocabant. Nominū enim mutatiōes permultæ sunt: præsertim barbarorum: quemadmodū Dariacem Darium. Pharzirim uero ipsam paroesatim: Atargaram Athara: quam cresias dercero uocauit. Arabum opulentiæ testis est Alexāder: qui eam (ut fama est) regiam efficere cōstituerat: postq̄ ex india rediisset: sed omia eius cōsilia morte sunt euersa. Atque unum ex iis: quæ ille moliebatur: erat si sponte fuisset receptus: si minus: bellum expectarent. Nā cum eos uideret nec prius: nec posterius legatos misisse: ut in superioribus dictum est: se ad bellum comparabat.

Ecimusseptimus totam ægyptum atque libycum continet.

Voniam in Arabia Peragrãda ſinus eos cõplexi ſumus: qui eam ſtringũt:ac peninſulã faciũt: perſicũ ſcilicet atq; Arabicũ:Cum hoc etiam ægypti pars quædã luſtrata eſt: & æthiopiæ troglodytica ſcilicet & ſequentia uſq; ad extrema terræ:quæ cinnamomũ fert:nũc reliqua iis gẽtibus cõtinua: explicãda ſunt: quæ circa nilũ iacẽt. Poſt hæc libyam:quæ totius geographiæ reliqua eſt percurremus. Sed prius Eratoſthenis ſentẽtiæ exponẽdæ ſunt. Is enim dicit:nilũ ab Arabico ſinu occidẽtẽ uerſus diſtare.viiii.millibus ſtadiorũ eũq; circa hoſtia ſimilẽ eſſe.nã littere reſupinæ iacẽti: fluẽs enim ut ille inquit a meroe:ad ſeptẽtrionem: p duo millia fere & ſeptingenta ſtadia: ruſum conuertit̃ ad meridiẽ & hyemalem occaſum:p tria millia fere & ſeptingenta ſtadia & quaſi cõtra meroem aſſurgẽs & multus ĩ libyã egreſſus:& flexum alium ad ſeptẽtrionem efficiẽs:p quĩque millia &.ccc.ſtadia defertur ĩ magnum cataractẽ:paululũ ad aurorã conuerſus:per mille uero &.cc.in minorẽ cataractẽ:qui eſt Syenæ proximus per.v.millia &.ccc.ĩ mare. Influunt ĩ eũ duo flumina e lacubus quibuſdam ab oriẽte delata:& meroem ingẽtem inſulã cõplectunt̃: quorũ alterũ dicit̃ Aſtaboras:ad orientale latus fluens. Alterũ Aſtapus quod nonnulli aſtoſabã uocãt. Aſtapum uero eſſe aliũ dicũt:qui e lacubus quibuſdã a meridie fluat:atq; hunc fere rectũ nili corpus efficere:ſed ab æſtiuis hymbribus augeri. Supra Aſtaboræ & nili concurſum ſtadiis ſeptingentis Meroẽ urbẽ eſſe:eodẽ nomine quo inſulã:ítẽ ſupra meroẽ aliã ĩſulam quã ægyptiorũ exules habẽt: qui a Pſammiticho deſciuerũt:ii ſebritæ id eſt aduenæ nominant̃ & reginã habẽt:quæ regi meroes paret. Quæ uero infra meroẽ ſunt:ſecus nilũ ex utraque eius parte rubrũ uerſus. Megabari & Blẽmies habitãt ægyptiis finitimi:& æthiopibus parẽtes:ſecus mare autẽ Troglodytæ: quorũ qui meroe ꝓximi ſunt.x.xi.ue dierũ itinere a nilo diſtãt. A ſiniſtra uero curſus Nili habitãt Nubæ magna libyæ gẽs:a meroe incipientes uſq; ad nili flexus nequaq̃ æthiopibus parẽtes:ſed per ſeſe in multa regna diſpertiti:ægypti pars:quæ ſecus mare ẽ ab ore peluſiaco ad Canopicũ eſt ſtadia tria millia &.ccc.atq; hæc ſunt quæ ab Eratoſthene dicunt̃. Sed ulterius dicendũ eſt: & primo quæ ad ægyptũ pertinent: ut a notioribus ad ſequẽtia ꝓcedamus. Nilus enim quædã huic regioni & ſequẽti: & æthiopiæ quæ ſupra eſt:cõmunia effecit eas irrigãs dũ creſcit: & ſolũ partem hanc habitabilẽ relinquẽs:quæ ab inundationibus tegit̃. Accliuẽ autem & aqua ſublimiorẽ totã undiq; ĩhabitabilẽ:& ꝓpter eandẽ ſiccitatem deſertã præterit. Sed nec omnẽ æthiopiã nilus pmeat:nec ĩ rectũ nec ſolus nec bene habitatã. Aegyptũ uero & ſolus & totum & ĩ rectum a minore

catаracte supra Syenē & Elephantinam īcipiēs: qui sūt & ægypti & æthi
opiæ fines usque ad nili hostia ī mare emittētia. Enimuero æthiopes ma/
gna ex parte pastoralē ac inopē uitā degūt:tū ꝓpter soli tenuitatē & aeris
intēperiē:tū propterea quod longe a nobis sepositi sunt: ecōtra ægyptii:
nā & ciuilē & mitē uitā degentes ī locis notis habitāt. unde & ordo eoꝝ
memorat & laudat: uident enim recte uti regionis ubertate:& bene cul
tā & bene diuisam habere. Nā rege constituto multitudinē trifariā diui
serūt & alios quidē milites: alios agricolas: alios sacerdotes uocauerūt: &
alios sacroꝝ curatores alios eoꝝ: quæ ad hominē pertinēt Alios quæ ad
bellum. alios quæ ad pacē:& terrā & artes spectāt: ex quibus regi prouē/
tus afferebant sacerdotes philosophiā & astronomiā exercebāt: & cū re/
gibus diuersabāt. Regio prius ī præfecturas diuisa fuit: quas nomos uo/
cāt. Thebaica quidē in decē: quæ uero ideleta est ī totidē. Intermedia au
tē ī .xvi.&(ut quidā uolunt)tot erāt huiusmodi præfecturæ: quot aulas
labyrinthus habebat: quæ circiter .xxx. erant. rursum hæ præfecturæ di/
uisiōes alias habuere. Nā pars eoꝝ maxima ī Toparchias diuisæ fuerūt.
Toparchiæ rursum in diuisiones alias minie portiones arua erāt. Opus
enim fuit tā diligēti ac subtili locoꝝ diuisione propter continuas finium
cōfusiones: quas nilus auctus efficiebat: nūc addēdo nunc adimēdo nūc
immutādo figuras:& signa quædā reuelando: quibus ꝓprium discerni/
tur ab alieno. Vnde iterū atq; iteꝝ mēsurari oportebat: unde ab iis geo/
metriā ortū credūt habuisse: quēadmodū cōputādi sciētiam & arithme/
ticā a phœnicibus propter mercaturas & quēadmodū uniuersa regio in
tris æquas partes diuisa est: ita & multitudo quæ in quaq; præfectura ē:
tanta est circa flumē solicitudo: ut naturā diligētia exuperet. Nā cū regio
natura multū fructū afferat: irrigata plurimū affert. Natura enim & ma
ius nili īcremētum plus terræ irrigat: sed sæpe diligentia naturā supplet
deficiētem: ut tantū terræ in minoribus nili excrescētis irriget quātum
ī maioribus per fossas & aggeres: quare ante pettonii templa tūc maxia
ubertas erat: quū nilus ad quartū ac decimū cubitū excrescebat: quū ue/
ro ad octauum cresceret fames & penuria eueniebat: quū uero ille regio
ni īperaret & duodecimum cubitū tantū nilus implesset: maxima fames
fuit & cū octauū solum aliquādo implesset: famē nemo sensit atq; ordo
quidē talis est. Sequentia uero iam dicemus nilus ab ultimis æthiopiæ fi
nibus recta fluit ad septētrionē usq; ad eū locum: qui Delta appellatur:
ubi tanq̄ a uertice quodam scissus(ut Plato inquit)hūc locum effecit: tri
anguli uerticem: latera uero triāguli fluenta quæ ex utraq; parte & usq;
ad mare descendunt. Alterum ad dextram Pelusium uersus. Alterum
ad sinistram in canopicum mare & proximum heraclium. Basim autem

maritimã otã:quæ iter pelusiũ est atq; heraclium; quare ĩsula a mari: du obriſq; nili fluentis facta est:& delta nominat̃:ꝓpter figuræ similitudi/ nẽ:locus qui ad uerticẽ est eodẽ nomie uocat̃:ꝓpterea quod dictæ figu ræ initium est. Vicus quoq; q ibi est Delta nominat̃ Duo itaq; sunt nili hostia. Alteꝝ pelusiacũ:alteꝝ canopicũ & heracleoticũ. Inter quæ alia.v. hostia sũt mẽtione digna:alia uero tenuiora ꝑmulta. A primis enim par tes quædã obruptæ:& in totã insulã dispertitæ:m!tos riuuolos insulasq; fecerunt:ut tota sit nauigabilis fossis in fossas alias diuisis:quæ tanta faci/ litate nauigat̃:ut nonnullæ testaceas scaphas habeant. Insula triũ milliũ fere stadioꝝ ambitũ comprehendit. Habitant eã quoq; totã interius:& ĩ/ feriora loca cũ fluuialibus quoq; regionibus: quæ ex aduerso ipsi Delta positæ sunt. In nili ĩcrementis tota undis obruit̃:præter habitationes:hæ nãq; in naturalibus quibusdã cumulis:uel aggeribus sitæ sunt: tã urbes maximæ:q̃ uici quæ a longe insulaꝝ speciẽ præbẽt. Aqua ĩ æstate ultra quadrigesimũ diẽ permanet:postea paulatim decrescit quẽadmodũ cre uit. In diebus.lx.omnino campus denudat̃ atq; exiccat̃ & quo citius ex/ iccat̃:eo citius & arat̃:& serit̃ & celerius apud eos:qui maiores æstus ha/ bẽt eodẽ modo regio supra Delta irrigat̃ nisi quod nilus quattuor milli bus stadioꝝ:ꝑ unũ alueũ recta delabit̃:sicubi insula non occurrat e qui/ bus ea præcipua est:quæ heracleoticã præfecturã comprehendit uel sicu bi diuertigiũ aliquod fiat:ꝑ cãnalẽ frequentius: ĩ magnũ aliquẽ lacũ:uel regionẽ:quã irrigare possit quẽadmodũ is:qui arsioniticã præfecturã fa/ cit & moeridis lacũ & qui in mareotim refundũt̃ &(ut breui colligã)so/ lum ultima fluuialis regio ex utraq; nili parte ægyptus ẽ: quæ raro usq̃ ccc.stadioꝝ cõtinuã latitudinẽ obtiet:quæ quidẽ habitet̃. Ab æthiopiæ mõtibus incipiẽs usq; ad ipsius Delta uerticẽ:quare manui cuidã expã/ sæ persimilis est. Diuertigiis magna ex parte in longũ exeuntibus. Fi/ gurã uero fluuialis regionis & terræ:quã dico mõtes efficiunt:a locis Sy enæ proximis deducti:ex utraq; parte usq; ad ægyptiũ pelagus.nã quan tũ extẽduntur ii & interse distant:tantũ flumẽ diffundit̃:& contrahitur: & regionẽ habitabilem diuerso modo figurat. Regio uero supra mõtes magna ex parte ĩhabitata:quare antiqui coniectura posteri etiã uisu ipso cognouerũt:Nilum ab æstiuis hymbribus augeri:cũ superior æthiopia ĩ ultimis montibus dilueret̃. Hymbribus autem cessantibus: paulatim ĩundationẽ cessare:quæ res iis maxime liquuit:qui in Arabicũ sinũ naui garũt:usq; ĩ cinnamomi regionẽ:& iis q ad elephãtũ uenationẽ missi fue rũt:& siquæ aliæ necessitates ptolemæos ægypti reges ĩpulerũt: ut homi nes aliquos eo mitterẽt:ii.n.talia curabãt. Is præcipue cui cognomẽto fit Philadelphus cognoscẽdaꝝ reꝝ studiosus: q ꝓpter corporis ĩbecillitatẽ

semp noui aliqd pquirebat: i quo sese traduceret atq; oblectaret. Antiq
auté reges nõ multũ hæc curauerũt: quãq̃ tũ ipsi sapientiæ dediti essent:
tũ sacerdotes cũ qbus plurimũ uiuebãt: ut ꝓpter hoc magnopere sit ad
mirãdũ & propterea quod Sesostris totã æthiopiã pmeauit: usq; ad cina/
momi regioné & adhuc quædã eius monumenta extãt: & colũnæ: & epi/
grammata. Cambyses quoq; ægypto occupata: cũ ægyptiis usq; in me/
roé ꝓgressus est: & nomé urbi & insulæ ab illo impositũ ferunt: meroe
sorore ibi mortua: alii eã uxoré fuisse tradũt. Nomé itaque ob honorem
mulieris loco dedit. Et mirãdũ profecto est: ex his causis cur nõ omnio
euidés erat hymbrium historia iis qui erant: præsertim cũ sacerdotes ea
diligentius in sacras litteras referrent: & sũmo studio reconderét quæcũ/
que maximã aliquam disciplinam præ se ferũt. Nã si hoc quærendũ fu/
it: quod adhuc quærit: quare æstate & non hyeme in partibus austalis/
simis hymbres cadunt. In Thebaide uero & circa Syené minime: quare
& non illud quomodo ex hymbribus nilus augeat: ne talibus testibus i/
digerent: quales attulit Possidonius. Tradũt enim Eratosthenem dicere
æstiuos hymbres causam esse: idque ab Aristotele sumpsisse. Aristotelé
uero a Trasyalco thasio: qui unus fuit ex ãtiquis physicis. Trasyalcum
autem ab alio atq; illum ab Homero: qui nilum cælestem dixit.
Rursus ad ægypti cælestem nauigat amnem.
Sed omittãus hæc cũ a m̃ltis sint ptractata: e quibus satis sit duos affer
re: qui ætate nostra librũ de nilo cõposuerũt: eudorũ & Aristoné pipate
ticũ. Nã excepto dũtaxat ordine: cætera omía & stilo & tractatu eadem
fere ab utrisq; posita sunt. Vnde quũ libros cõferre uellẽus: & exẽplaria
nõ haberemus: alterũ cum altero cõtulimus. Vter auté ab utro surripe/
rit apud Ammoné iueniri posset. Eudorus Aristoné culpa esse dicebat:
& ꝓfecto ipsum dicẽdi genus potius erat Aristõis. Antiqui itaq; id solũ
ægyptũ uocauere: qđ habitat: & a Nilo irrigat: a locis Syenæ ꝓximis i/
cipientes usq; ad mare: posteriores uero ad hoc usq; tẽpus oẽs fere orien
tales partes assumpserũt: quæ inter Arabicũ sinũ sunt atq; nilũ. Ab occi
dente uero loca usq; ad Abases. In ora maritima ab hostio canopico: us/
que ad eũ locũ qui Catabathmus dicit: & ea quæ Cyrenei tenent. Nam
Ptolemaici reges: q Cyrenaicã tenuere: adeo quondã polluerũt: ut eã ab
ægypto cyproq; separarent. Romani q postea successerũt: illoꝝ ꝓuintiã
ægyptũ iudicãtes i iisdé finibus seruauere. Aegyptii Abases regiões uo
cãt habitatas: & maximis desertis circũdatas: quasi quasdã pelagi ĩsulas:
qđ frequẽs ẽ ĩ libya. Haꝝ tres sunt ægypto finitimæ: & ei subditæ. Atq;
hæc & eius uirtutes mox ꝓsequemur. Et qm̃ maxia huius opis ps ac pri/
cipalissima ẽ Alexãdria: & quæ ad eã ptinẽt hic ĩcipiẽdũ ẽ. Maritia itaq;

ora a Pelusio usq; ad canopicũ os:ad occidẽtem nauiganti ẽ mille fere & ccc.stadioꝝ:qđ & basim ipsius Delta diximus. Hic ĩ phaꝝ ĩsulã.c.&.l.Pharus insula quædã est oblonga:quæ cõtinẽti adiacet: Bicipitẽ ad eã portũ faciens. Nã quũ littorea regio sit sinuosa:duo ꝓmontoria ĩ mare emittit: Inter quæ ĩsula iacet quæ portũ claudit. Ei nãq; ꝓlongũ obiicit͛. Ex phari ꝓmõtoriis oriẽtale magis cõtinẽtẽ & oppositũ sibi ꝓmõtoriũ attingit:& Acrolochias uocat͛:qđ portũ efficit ere optimo. Accedit quod ĩ intermedio freto petræ sũt:ꝑtim aquis opertæ:ꝑtim eminẽtes:contĩue occurrentem ex pelago fluctũ exasꝑantes. Ipsumq; ĩsulæ ꝓmontoriũ ẽ petra quæ dã mari circũluta:quæ turrim habet mĩrus tabulatis excelsam: & albo lapide mirifice structã eodẽ noĩe quo ĩsula. Eã Sostratus Gnidius regum amicus posuit ob nauigãtiũ salutẽ:ut epigramma declarat: ut Sostratus gnidius Dexiphanis filius:diis seruatoribus ꝓ nauigantibus. Nã quum ora ex utraq; ꝑte ĩportuosa:& humilis esset & cautes & breuia haberet:signũ aliquod necessariũ fuit:altũ & claꝝ:quo nauigantes ad portus ĩgressum dirigerent͛. Occidẽtale etiã hostiũ quãq̃ nõ tutum ĩgressum habet: nõ tamẽ tanta ĩdiget ꝓuidẽtia:sed hoc aliũ portũ efficit:qui Eunosti dicitur:atq; hic ante fossum & clausum portũ iacet. Nã qui ex dicta turri ingressum habet:is maximus portus est. Hi uero continui ĩ secessu illo qui vii.stadiũ appellat͛ aggere ab eo dirempti adiacẽt. Agger autẽ ẽ pons q̃ dã a continẽti in ĩsulã. Ad occidẽtalẽ eius ꝑtẽ porrectus duos tantũ aditus relinquẽs ĩ eunosti portum:atq; ipsos sponte iunctos: quod opus nõ modo põs erat in ĩsulã:sed etiã aquæductus quũ habitaret͛. Nunc diuus Cæsar eã ĩ Alexandrino bello:nã cũ regibus erat:desertã reddidit:pauci tamẽ nautæ iuxta turrim habitant. Ac maximus q̃dẽ portus ad id:quod & natura & aggere bene claudit͛:ꝓfundus est adeo ut maxima nauis satis mẽto teneat͛. Atq; ĩ portus cõplures scindit͛:primi quidem ægyptioꝝ reges iis contẽti quæ habebãt:nec ualde accersitis aliunde rebus indigẽtes ab omnibus nauigãtibus accusabant͛ præsertim a græcis. Depopulatores enim erãt:& alieni appetẽtes:ꝓpter soli tenuitatẽ huic loco custodiã imposuerũt:iubẽtes ut quosq; arcerẽt:atq; is habitandã dederũt eã quæ rhacotis appellabat͛. Ea nũc Alexãdriæ ps est:nauualibus immĩnẽs: tũc uicus erat:quæ uero uico ꝓxima erãt:bubulcis tradidere:qui etiã externos arcerẽt:quum Alexander eo uenisset: loci opportunitate ꝑspecta statuit urbẽ ad portã collocare. Opulẽtiæ quæ postmodũ urbi secuta est.signũ referunt:quod ĩ fabricæ designatione contigit. Nã quũ Architecti ambitus lineã gypso designarent:& aduentante rege terræ defecisset: qui farinam operariis dispẽsabãt:ꝑtẽ illis præbuere:qua uias in plures diuiserunt: atq; id(ut mihi uidet͛)in bonũ omne acceptũ est, opportunitas quidem

multiplex est:nã duo maria locum undiq; alluũt. Alterũ a septentrione:
quod ægyptium dicit᷑:Alterũ a meridie quod mariæ lacus: mareotis ap/
pellat᷑.Hunc nilus multis fossis tũ e supioribus ptibus:tũ e lateribus ad
auget:p quæ multo plura importãt᷑:quam e mari quare portus qui in la
cu est:ditior est maritimo:quæ hac exportant᷑ ex Alexãdria plura sunt:q̃
quæ important᷑:quod qui Alexandriæ fuit:& Dicearchiã exercuit ꝓbe
tenet cũ onerarias naues uiderit:& ueniẽtes & recedẽtes:quãto grauiores
ac leuiores ultro citroq; nauigẽt:ac diuitias:quæ ex utraq; pte & ĩ maris:
& ĩ lacus portũ aduehunt᷑:aeris tẽpies accedit:quæ idcirco contingit qđ
ea utrinq; alluit᷑:& nilus ĩcrementa cõmode facit.Nã cæteræ urbes quæ
ad lacus sitæ sũt:grauẽ & æstuosum aerẽ ĩ æstiuis ardoribus sentiũt. Nã
ꝓpter euaporationes a sole factas:cenũ ĩ lacuũ labris concreat᷑ unde luto
so humore exhalato:aer morbidus attrahit᷑: quod ẽ pestis initiũ. Alexã/
driæ uero incipiẽte æstate nilus auctus auget etiã lacũ & nullũ cenũ reli/
quit:a quo nullus malignus uapor consurgat. Tũc etiã etesiæ a boreali/
bus ptibus:& pelago flãt:quare Alexãdrini optime æstatẽ agũt.Vrbis si
3 tus chlamydis figurã habet: cuius latera quæ ĩ longũ tẽdũt circũalluũt
xxx.fere stadiorũ diametro:latera uero quæ ĩ latũ sunt:isthmi obtinent:p
vii.viii.ue stadia:quorũ uterq; hĩc mari:illinc lacu distinguũt᷑. Ac tota q/
dẽ urbs uiis distincta est:quibus & eq & currus agi possint: sed duabus
latissimis quæ plus iugero expãdunt᷑:& sese medias ad rectos angulos se
cant:ciuitas publica:fana pulcherria habet:& regias:quæ quartã tertiãue
totius ãbitus ptẽ occupãt.Nã regũ quisq;:quẽadmodũ publica deorũ do
na aliquo ornamẽto decorabãt:sic & ad eas quæ factæ erãt regiã aliquã
ædificabãt:ut nũc poetæ illud uere dici possit.Sũt alia ex aliis:atq; oĩa in
ter se iuncta sũt & portui cõtigua:etiã quæ extra eũ sũt ps etiã regiarũ ẽ
museũ:qđ ãbulacrũ habet:& exedrã & maximã domũ:ĩ qua coenaculũ
est eorũ:q museo pticipãt:hominũ circa disciplinas uersantiũ Hic cõuen
tus cõmunes pecunias habet & Sacerdotẽ:qui museo preest olim a regi
bus:nũc a cæsare constitutũ regiarũ ps & illud est:qđ corpus appellat᷑.Id
circuitus quidã est:ĩ quo regũ sepulturæ:& Alexãdri erat. Nã Ptolemæ
us lagi filius:Alexãdri corpus pdicæ abstulit:cũ id ex babylõe deferret:
Atq; huc diuerteret auaritia tractus:ut ægyptũ sibi uendicaret piit ille a
militibus interẽptus.Nã quũ Ptolemæus aduẽtasset eũ ĩ ĩsula deserta ĩ/
clusit.Vnde irruẽtibus ĩ eũ militibus Sarissis cõfossus ẽ.Cum eo reges
Aridei:& Alexãdri filii:& Rhoxana uxor:ĩ macedoniã discesserũt.Ale/
xãdri corpus Ptolemæus Alexandriam :detulit eiq; parẽtauit qđ & ad/
huc ibi iacet:sed nequaq̃ ĩ eodẽ alueolo.Nã q nũc uitreus ẽ ptius aureus
erat.Coccas enim cui cognomẽto fuit ptolemæus accersitus illũ rapuit

ex Syria ꝓfectus:ꝗ cito excidit:quapropter paꝝ ei spolia ꝓfuere In ma/
gno portu iuxta igressum ad dextrā est insula:& turris pharus: Ad leuā
sunt cautes:& lochias ꝓmontoriū:i quo regio est.Ingredienti ad sinistrā
sunt interiores regiæ:continue iis quæ sunt ĩ lochiade: quæ multas ac ua
rias mansiones & lucos habēt.His occultus & clausus portus subiacet ꝗ
ꝓprius ē regū.Itē Antirrodus ĩsula: quæ āte effossū portū iacet & regiā
habet & paruū portū:ea sic uocata ē:quod quasi cū rhodo cōtēderet.Su
pra hāc theatrū est;postea posidiū flexus qdē ab eo ꝓminēs:qđ empo/
riū uocaꝛ & neptūni tēplū habet.Id Antonius addito aggere fecit:ut ma
gis ĩ mediū portū emineret.In extremo regiā domū construxit:quā Ti/
moniū appellauit:Idq; in extremo fecit quum ab amicis derelictus:Post
actiacā calamitatē:Alexandriā discessisset statuēs sibi solitudinē quādā:
reliquā uitā:quā uicturus erat:a tot amicis destitutus;postea ē Cæsariū:
& Emporium & secessus qdā;postea naualia:usq; ad.vii.stadiū atq; hæc
circa magnū portū sunt:deiceps post septē stadiū est Eunosti portus &
supra hūc est defossus portus:nomīe Cibotus:qui & ipse naualia habet.
Interius fossa est nauigabilis:usq; ad Mareotidem lacū extensa: extra fos
sam itaq; restat urbis paululū.Postea est Necropolis:& suburbanū ĩ quo
horti plurimi sunt & sepulturæ:mansiones condiendis mortuis idoneæ.
Intra fossam sunt Sarapiū & alia quædā ātiqua fana derelicta quodāmo
do:ꝓpter tēploꝝ fabricā:quæ Nicopoli fit nā & anphitheatrum: & stadi
um:& quinquēnalia certamīa:ibi celebranꝛ Antiqua uero derelicta sūt:
&(ut breui colligamus)urbs & Donariis & Sacris plena ē. Sed pulcher/
rimum ē gymnasium:quod porticus habet stadio maiores: & foꝝ iudi/
ciale:& lucos.Est etiā paniū altitudo quædā manufacta:turbinea: petro/
sæ ripæ persimilis in quā ꝑ chocliū ascendiꝛ. Ab eius uertice tota urbs
subiecta undiq; cerni potest. Anecropoli uero:platea quæ ĩ longū est: se/
cus gymnasium:ꝑtendit usq; ad canopicam portam:postea est id quod
hippodromus appellaꝛ:& aliæ adiacentes usque ad canopicam fossam.
exeunti ꝑ hippodromum est nicopolis quæ habitatiōem ad mare habet:
urbe non minorem.distat ab Alexandria stadiis.xxx.Hic locus summe
a Cæsare Augusto cultus est:ꝓpterea ꝙ hic prœlio eos supauit: ꝗ cum
Antonio cōtra se exierāt:& ĩpetu facto urbē cœpit.Antoniū uero coegit
ut ipse sibi manū afferret Cleopatrā ut uiua ĩ potestatē suā ueniret: quæ
paulo post & ipsa se ĩ uīclis clā admoto aspidis morsu uel ueneno delibu
torio cōfecit.nā utroq; modo diciꝛ:q̄re lagidaꝝ impiū euersum est:quū
multos annos permansisset. Nam ptolemæus lagi filius Alexandro suc/
cessit.Ptolemæo autē Philadelphus. Philadelpho euergetes postea Phi/
lopator Agathocliæ: postea Epiphanes: postea Philomator filio a patre

Ale.

impium accipiēte. Hinc uero frater successit: secūdus euergetes nomina
tus: hūc physconē dicūt: cui ptolemæus cognomēto lathurus: successit la
thuro autē ætate nostra Auletes Cleopatræ pater. Sed oēs post tertium
Ptolemæū male uixerūt delitiis corrupti: ōniū uero pessime: quartus &
septimus & ultimus. Auletes: qui præter alia flagitia: etiā choraulā exer/
cuit: & adeo in ea gloriabat̄: ut nō cōtaret̄ certamina ī regia celebrare ad
quæ & ipse cū aliis cōcertaturus ꝓdibat. Atq; hic ē quē Alexādrini exe/
gerūt & cum ei tres filii essent: unā natu grandiorē: quæ legitīa erat regi
nā fecerūt: & duo eius filiæ īfantes adhuc atq; īutiles: a regno exciderunt
Reginæ uiri ex Syria accersiti præsertim Cybiosactes qdā: q se ex Syri/
acoꝝ regū stirpe simulabat. Hūc diebus paucis regina eiecit: quum eius
ignobilitatē: illiberalitatēq; pati non posset. ꝓ illo alius uenit: q & ipse se
Archelaū mithridatis filiū simulabat: q Archelai qdē filius erat eius: qui
contra Syllā bellū gessit & postea a Romanis ī honore maximo habitus
est: & auus eius fuit: q tēpore nostro postremus ī Cappadocia regnauit.
Comanoꝝ sacerdos: quæ ī ponto sunt: & cū Gabinio tunc diuersatus est:
tāq̄ cū eo cōtra pthos militaturus. Hoc itaq; nesciēte ille p amicos quos/
dā ad reginā: deductus rex declarat̄. Interea Auletā Romā ꝓfectū: pōpe
ius suscipit: & senatui cōmēdat. Ac de reductione eius agit: & de nece le/
gatoꝝ q supra.c. cōtra regē uenerāt: e quibus fuit Dion Academicus pri
ceps legationis. Ptolemæus itaq; a Gabinio reductus: Archelaū ac filiā in
teremit: sed non multo post morbo assumptus ē: relictis duobus filiis: &
totidē filiabus: quaꝝ grādior erat cleopatra. Alexādrini & pueꝝ natu grā
diorē: & Cleopatrā regno præfecerūt. Sed pueri familiares mota seditio
ne cleopatrā eiecerūt quæ postea cū sorore ī Syriam secessit. Interea ma
gnus ex phalepharsolo fugiēs ī Casiū mōtē ac Pelusium uenit: ibiq; a re
gis familiaribus dolo obtrūcatus ē. Cæsar quū aduētasset adolescentulū
īteremit. & Cleopatrā ab exilio reuocatā ægypti reginā cōstituit: atq; ei ī
regni ptē reliquū fratrē addidit admodū iuuenē. Post Cæsaris mortē: &
res ī philippis gestas. Antonius ī Asiā ꝓfectus Cleopatrā sūmis honori/
bus cōplexus ē: ut etiā accipet ī uxorē: & filios ex ea susciperet. Ambo ī A/
ctiaco bello fuerūt: ābo fugerūt: ābo postea a Cæsare Augusto sūt euersi.
q furētē ægyptū cōposuit: & nūc ꝓuītia ē: & tributa maxīa pēdit ab ho/
mībus cōtinētibus administrata: q ī eā mittunt̄: qd̄ mittit̄ regis ordinē
gerit: sub eo ē iustitiæ administrator: q maximā ī iudiciis potestatē hēt.
Itē alius qdā q ꝓpriaꝝ rationū assertor appellat̄. Is ea pscrutat̄ quæ dn̄o
carēt: & ad Cæsarē recidunt. Hos sequūt̄ Cæsaris liberti: & administra/
tores: quibus maiora & minora negotia committuntur. Sunt etiam tres
militū legiōes: quaꝝ una circa urbem sedet. Alia ī reliqua sunt regiōe:

præter has. viiii. cohortes Romanorum. Tres i Vrbe. Tres i finibus: æthiopiæ præsidio circa Syenē collocatæ. & reliquæ tres i cætera regiōe: Sūt etiā tres equitū turmæ p loca opportuna eodē modo dispositæ ex idigenis magistratibus in urbe est sacrorū iterpres: q purpurā iduit: & primos honores habet & ea curat: quæ urbi sunt necessaria. Itē cōmentariorū scriba: & q iudicibus preest. Quartus est prætor nocturnus. Hi magistratus etiā tēpore regū erāt: sed cū reges male uiuerēt & ipsi minus ualebāt: & urbis opportunitas ꝓpter iniquitatem obscurabatᷣ. Vnde polybius q i ea urbe fuit: eū statū: q tunc erat uidetᷣ fastidire dicēs: tria hominū genera urbē habitare: ægyptū & idigenā nationē acrē: atq; ciuilē & stipatores mercede cōductos multos sane ac dissolutos. Ex ātiqua enim cōsuetudine pegrinos milites alebāt: & ꝓpter regū ignauiā potius iperare: q̄ seruire edocti erāt. Tertiū genus erat Alexandrinorū: nec id ualde ciuile: ꝓpter easdē causas melius tamē q̄ illi Nā q̄q̄ pmisti homiēs essent: ab antiquo tamē græci erāt & cōmunis græcorū cōsuetudinis haud imemores. Sed hæc multitudo etiā ab euergeta physcone deleta est: quo regnāte Polybius Alexandriā ꝓfectus est. Nā physco pſæpe mota seditione multitudinem militibus obiecit atque consumpsit. Cum itaq; talia essent i ea urbe aitiie uera reliquum esse: quod a poeta dicitur.

Durum iter ac longum ægypti pducit ad oras.

Talis etiā erat si nō peior: posteriorū regū status. At Romani multa ꝓ uiribus emendarunt urbe (ut dictū est) cōposita: & qbusdā ꝓ iperatoribus & nomarchis & ethnarchis: ꝓ regionē cōstitutis qbus tamē haud magna negotia ꝑmittebantᷣ. Vrbis opportunitas ꝓxima est. Nā hic solus locus ex tota ægypto ad utraque idoneus est: & ad res maritimas: ꝓpter portus cōmoditatem: & ad terrestres qa omnia faciliter i hunc locum flumine deferuntᷣ: ubi maximum totius orbis emporium est: Atq; urbis quidem uirtutes hæ suntᷣ ægypti ꝓuētum Cicero i quodam loco explicat dicēs: Auletæ patri Cleopatræ quotannis duodenum millium & quingenum talētorū tributum afferri solitum: quare cum is: q pessime ac segnissime regnum administrabat: tantos redditus haberet: qualia putāda sunt præsentia: quæ cum tanta diligentia a Romanis administrantᷣ. Indicis Troglodyticisque emporiis adeo adauctis. Nam superiore qdem tempore: ne. xx. qdē nauigia i Arabicū sinū transire audebāt: ut extra angustias caput exererēt: nūc maxie classes usq; i Indiā & extrema æthiopiæ trāsmittunt: unde preciosæ merces i ægyptū aduehuntᷣ. ac rursum ex ægypto i alia emittūtᷣ loca: quare dupla uectigalia exigūtᷣ. Altera qdē rerū quæ importantur: altera earū quæ exportantur: ac preciosarum qdem mercium: preciosa sūt uectigalia. Nā solū hic talia uenduntᷣ ac recipiuntᷣ: & cætera

Roman

Rex P

Ptolemæus
Monarche
Ethnarche

pessime
Segnissime

loca ex Alexandria copiam petunt: quæ ꝓfecto opportũitas facile uideri potest: siquis regionẽ ꝑagret: ac primo maritimã orã a Catabathmo incipiẽs. Nã eousq; ægyptus ꝑtẽdit. Deinceps est Cyrenaica & Marmaridæ: qui Barbari circuhabitãt. A Catabathmo Paretoniũ usq; recta nauigatiõe est cursus stadiorũ nungẽtorũ. Paretonium ciuitas est: & portus ingens. xl. fere stadiorũ. Hãc alii Paretoniũ: alii Ammoniã uocãt. In itermedio spatio est ægyptiorũ uicus: & Nesisphyra ꝓmõtoriũ: & Tyndarii scopuli: qui sunt quattuor paruæ insulæ: quæ portũ habent. Postea est Drepanũ ꝓmontoriũ: & insula enisispia cũ portu. post uicus apis: a quo Paretonium usq;: sunt stadia. c. usq; ad ammonẽ. v. dierũ iter. A paretonio circiter mille &. ccc. stadia. Inter hæc primo est Leucogiũ ꝓmontoriũ: quod Alba acta nominat᷑. postea phœnicus portus: & Pnigeus uicus. deĩde Sidonia insula: quæ portũ habet. Deinde Antiphræ nõ ꝓcul a mari. Tota hæc regio nequaq̃ uini ferax ẽ: cũ ceramus potius mare recipiat q̃ uinũ: quod Libycũ appellãt: quo pleriq; alexãdrini ad põdus utunt᷑: unde plurimũ antiphræ carpũt᷑. deinde est portus Deris appellatus ꝓpter petram quãdã ꝓximã collo persimilẽ. Vocat᷑ etiã zephyrium locus quidã ꝓpinquus. postea ẽ alius portus nomĩe Leucaspis: & alii complures. deĩde Cynossema: deinde Taposiris: nõ tamẽ ad mare quo ĩ loco festa maxima celebrãt᷑. Itẽ alia Taposiris satis ultra urbẽ: ꝓpter eã locus quidã est petrosus ad mare qui quouis ãni tẽpore multã iuuẽtutẽ habet festis ĩdulgẽtẽ. postea est Plinthina: & Nitiæ uicus: & Cheronnesus castellũ Alexãdriæ: & Necropoli ꝓximus: ad stadia. lxx. lacus autem maria: qui huc usq; pertẽdit latitudinẽ habet supra. c. &. l. stadia: lõgitudinẽ citra. ccc. habet etiã ĩsulas octo: & loca circũstãtia oĩa bene habitata. In his locis maxĩa uini copia est: ut etiã mareoticũ uinũ ad uetustatẽ perduret. In ægypti lacubus ac paludibus biblus nascit᷑: & ægypriaca faba ex qua ciboriũ fit. eius uirgæ altitudĩe fere æquales: ac decẽ pedes sũt. Biblus nuda uirga ẽ: lanuginẽ quãdã ĩ sũmo habẽs. faba ĩ multis partibus: & folia & frõdes emitit: & fructum fabæ nostræ persimilem: magnitudine solum & gestu differentem: quare fabeta iocundum quendam aspectum ac delectationem præbent: oblectantur autem mirum in modum in schaphis Thalamiseris densissima fabeta subeũtes: & eorũ foliis inumbrati: quæ adeo magna sunt: ut poculorũ & catinorũ usum præbeãt: habẽt. n. cõcauitatẽ quãdã ad id idoneã: unde Alexãdrinæ officinæ iis plenæ sũt: & ut uasis utũt᷑. Agri quoq; magnũ ex iis foliis prouẽtũ habent. ac faba quidem talis est. Hoc in loco Biblus nõ multa nascitur: non enim excolitur. In inferioribus uero ipsius delta partibus permulta est: alia deterior: alia melior. Hieratica appellata nõnulli prouentũ augeri cupientes: iudaicam industriam huc

trāstulere q̄ illi in palma & maxime ī catiotica: atq; balsamo adiuenerūt.
Non enim permittunt eam multis in locis nasci:quo fit ut penuriæ pre
cium imponētes: puētū quidē augeant. Communē uero usum atq; cō/
moditatē uiolētę Canopica porta exeūti ad dextrā ē fossa quæ lacui iū/
gitur & canopū fert:p lacū uero in magnū flumē:& canopū Schediā na
uigatᷣ:ac primo elusinā:quæ habitatio Alexandriæ & nicopoli proxima
est:ī ipsa canopica fossa imposita:quæ māsiōes haber & secessus quosdā
secretos uiris:ac mulieribus suffiri uolentibus idoneos: quoddā canopi/
cæ luxuriæ initiū paululū ab eleusine ꝓcedenti. Ad dextrā est fossa quæ
Schediā deducit. Schedia quattuor schoenis distat ab Alexandria: quæ
habitatio urbi similis est & nauale habet thalamiferoꝝ nauigioꝝ:quibus
principes in superiorē nauigant regionē. Hic etiam eaꝝ reꝝ uectigal exi
gitur:quæ a superiore Alexandriæ parte importantᷣ:& exportantᷣ cuius
gratia & ratis ī flumine iuncta est:unde loco nomē inditū est. Post fossā
quæ schediā & canopū ducit est nauigario:secūdū maritimam orā dedu
cta:quæ a pharo usq; ad canopicū hostiū pertendit. Angustus enim qui/
dē tractus:inter pelagus atq; fossā extēditᷣ:ī quo est parua taposiris. Post
Nicopolim ac zephyriū:quod ꝓmōtoriū Veneris atsiōes sacellū habet.
hoc in loco dicūt olim urbē thonā fuisse:eodem noīe quo rex:q Mene/
laum & Helenam hospitio suscepit: unde de medicamentis helenæ:sic
Poeta inquit.

Quæ polydamna dedit:thoris carissima coniunx.

Canopus Centū ac uigiti stadiis distat ab Alexādria: pedestri itinere ua/
dētibus:dicta de nomie canopi: qui Menelai classem gubernabat: & ibi
mortuus est. In ea est Sarapidis tēplū:& cultu & religiōe excellēs:ut etiā
doctissimi uiri credāt:& ꝓ se uel ꝓ aliis īsomnia ibi captēt. Sunt q curas
cōscribāt:quidā uero uirtutes eoꝝ:quæ ibi respōdentᷣ. Sed ante omnia ī
gens est eoꝝ turba:qui ad sollēnia p fossam ex Alexandria descēdūt. Nā
die ac nocte nauiculis plena est uiroꝝ:ac mulieꝝ impudēter canentiū:ac
saltantiū cū omni dissolutione & iis prætetea:qui diuersotia habēt fossæ
īposita ad huiusmodi relaxationē & celebritatē idonea. Post canopū ē he
racliū:qđ Herculis tēplū habet:postea ē canopicū hostiū:& ipsius delta
initiū. Ad dextrā canopicæ fossæ:elaitica præfectura a fratre primi ptole
mæi appellata:& nō mehercule ab heroe(ut qdā uolūt)e qbus ē Artemi
dorus. Post canopicū hostiū ē Bolbiticū. postea Sebeniticū & phatnicū:
qđ magnitudie tertiū ē:præter ptīa duo:qbus delta termiatᷣ. Nā nec pro
cul a uertice scinditᷣ ī pte ipsius delta īteriore. Phatnico uero cōiungitur
mēdesium. postea taniticū & ultimum pelusiacum. Sunt inter hæc alia
quædā h ostiola ignobiliora:falsa hostioꝝ appellatione:habent enim hæc

hostia ĩgressus nõ tamẽ aptus magnis nauigiis:sed Schaphis ꝓpterea qꝫ breuia:ac paludes loca obtineãt:sed præcipue canopico hostio utebant̃:tãq̃ emporio:occlusis Alexãdriæ portubus(ut ante dictũ est)Post Bolbiticũ hostium arenosũ quoddã:& humile ꝓmõtoriũ ualdę expositũ ẽ:qđ agni cornu appellat̃.postea est persei specula:& milesioꝶ murus.Nã milesii ꝑ Cyaxaris tẽpora:qui medoꝶ Rex fuit.xxx.nauibus contra Psammitichũ nauigantes:in Bolbiticũ hostiũ tenuerũt.Postea egressi dictum opus condiderũt.Tẽpore post ĩ Saiticã præfecturã nauigãtes:Inaris nauali prœlio supatis:naucratim urbẽ nõ multo supra Schediã posuerũt.post milesioꝶ opus ĩ Sebenniticũ hostiũ ꝓcedẽti sũt lacus:quoꝶ alter Buticus:a Buto urbe nominat̃.Itẽ Sebennitica ciuitas & Sais:ĩferioris regionis metropolis.In hac mineruã colũt:ĩ cuius tẽplo Psãmitichi sepl̃tura ẽ.Circa Butũ hermopolis est.In ĩsula buti est latonæ oraculũ.In mediterranea supra Sebenniticũ:& phatnicũ hostiũ est Xois ĩsula:& ciuitas in Sebennitica præfectura & Hermopolis & Mendes:ubi Pan colit̃:& hircus animal:&(ut Pindarus ait)hoc ĩ loco Hirci cũ mulieribus coeũt.ut Mẽdeta:ꝓximũ mari præcipitium.

Vltimũqꝫ nili cornu:capraꝶ pascunt̃ greges.

Et lasciui mulieribus admiscent̃ hirci.

Prope Mendetẽ ẽ Diospolis:& lacus ei ꝓximi:& Leontopolis.ulterius ĩ Busititica præfectura:ẽ Busiris ciuitas: & cynospolis:Autor ẽ Eratosthenes cõmunẽ Barbaris omnibus cõsuetudinẽ esse:ut hospites pellãt.Aegyptios uero accusari.ꝓpter ea q̃ ĩ fabulis de busiride:& busiritica præfectura dicta sũt.Volentibus posteris loci huius ĩhospitalitatẽ calũniari:cũ mediussidius nullus busiris:nec rex fuerit:nec tyrãnus:illud quoque uulgatum esse.

Durũ iter ac longũ ægypti perducit ad oras.

Atqꝫ illud permultũ ad hoc facit:quod locus est importuosus:& quãq̃ portum habeat is tamen qui pharo proximus est:nequaq̃ patet:sed a bubulcis custoditur:hominibus prædatoriis.Qui applicantes quoſqꝫ adoriãt̃.Carthaginẽses uero demergũt pegrinos:q ĩ Sardiniã uł herculis colũnas adnauigãt:& ꝓpterea pleraqꝫ occidẽtaliũ nõ credunt̃:& ꝑ se putãt id iter suis esse difficillimũ.postea seq̃t̃ Athribitica præfectura:& Athribes ciuitas.Itẽ ꝓsopitica præfectura:ĩ q̃ ẽ ueneris ciuitas.supra mẽdesiũ:ac Taniticũ hostiũ:ẽ ĩgẽs lacus:& mẽdesia præfectura:& leõtopolitana:& ueneris ciuitas:& pharbetica præfectura:postea taiticũ hostiũ:qđ nõnulli Saiticũ uocãt:& Tanis maxia ĩ eo ciuitas.Inter taniticũ Pelusiacũqꝫ hostiũ sũt lacus:& maxiæ & cõtinuæ paludes:ĩ qbus crebri sũt uici pelusiũ quoqꝫ circũcirca paludes habet:quas nonnulli Barathra uocant.

Atq; etiam loca cenosa habitant ad mare:ad stadia supra.xx.muri ambi/
tũ habet stadiorũ.xx.a luto ac ceno dictũ ẽ.Ex hac parte ægyptus diffici/
lem ĩgressum habet.Ex oriẽtalibus partibus phœnicia:ac iudæa.Item ex
Arabia Nabatea:quæ continua est:aditus ĩ ægyptum patet. Arabia iter
nilum iacet:& Arabicũ sinum:& in extremis eius partibus situm est pe/
lusium: uerum tota deserta est & exercitui inuia.Isthmus qui inter pelu/
sium est: atq; recessum:qui ad heroũ urbẽ pertendit:nungentorũ ẽ stadi
orũ(ut uero Possidonius putat)ad mille & quingenta nõ peruenit:& ad
id quod siccus est & arenosus multos serpentes habet:qui latitant in are
na.Ex Schedia memphim nauiganti:ad dextrã sũt uici plurimi usq; ĩ la
cum mariam:e quibus est is:qui chabriæ uicus appellatur. Ad flumen est
hermopilis:deinde Gynecopolis & Gynecopolitana præfectura.deiceps
Momemphis & momemphitica præfectura.Inter hæc sũt fossæ pluriæ:
ĩ mareotim emittẽtes:momemphitæ Venerẽ colunt:& sacrã uaccã alũt:
quẽadmodum mẽphitæ apim:& Heliopoltani Mneuũ. Ii enim dii apud
eos putantur:alii uero apud alios. Nã multi:& ĩ delta & extra delta: Alii ma
rem:alii fœminã bouẽ alunt:qui tamen non putantur dei:sed sacri. Vltra
Momemphim sũt nitrariæ duæ:quæ nitrũ plurimũ ferũt:unde nitrioti
ca præfectura est.Hic Sarapis colitur: & apud hos solum ĩ ægypto ouis
mactatur:nõ procul hinc est ciuitas nomĩe Menelaus.Ad sinistram ue/
ro in ipso delta flumen est naucratis:duobus schoenis a flumĩe distat Sa
is:& paulo supra eam est Osiridis Asylũ:in quo Osirim iacere arbitrãtur.
quãq̃ multi de hoc ambigũt:ii præsertim qui supra Syenem & elephan
tinam habitãt:fabulantur enim Isim multis in locis sub terrã osiridis alue
olũ posuisse:sed unus tamen osirim habebat:quẽ uero sciebat id fecit:la
tere uolens typhonẽ:ne ueniẽs corpus ex sepulchro erueret:atq; ab Ale
xandria quidem ad ipsius delta uerticẽ hæc peragratio ẽ. Artemidorus
dicit octo ac uigiti schoenorũ ad nauigationẽ esse id ẽ octogĩta & q̃dragĩ
ta stadia tricenũ stadiorũ schoenũ faciẽs,nobis aũt nauigantibus alia atq;
alia Schoenorũ mensura distãtias reddiderũt:ut quibusdam in locis qua/
dragenũ stadiorũ schoenũ:ac pluriũ esse cõcederent:quod autem etiam
apud ægyptios incõstãs sit schoenorũ mensura.Ipse Artemidorns dein
ceps declarat a memphi enim usq; ĩ thebaidẽ schoẽos singulos facit.c.ac
xx.stadiorũ. A thebaide usq; ĩ Syenem.lx.A pelusio ad eundem uerticẽ
nauigantibus schoenos.v.ac.xx.dicit stadia septingenta &.l.eadem men
sura usus.Dicit insuper eam esse primam fossam a pelusiæ ꝓcedẽti:quæ
lacus eos implet:qui ad paludes uocantur. Atq; ii quidẽ duo sũt:& ad sini
stram magni fluminis iacent. Supra pelusium in arabia dicit esse alios
quosdam lacus:& fossas in eisdem pꝉtibus extra delta:secus alterũ lacũ est

præfectura Sethotica: quæ una ex.x.numerať:quæ ĩ delta sũt. In hos la/cus aliæ duæ fossæ conueniũt: est alia quæ ĩ rubrũ mare & arabicũ sinũ emittit:& ĩ urbẽ arsinoẽ quã nõnulli Cleopatridẽ uocãt: atq; p eos lacus fluit:qui amari uocãť:qui quidẽ prius amari erãt:sed facta fossa & admi sso flumine sunt ĩmutati. Ac nũc quidẽ amæni sũt: & aquatilibus uolu/cribus pleni:fossa primũ a Sesostri ĩcisa est:ãte res troianas: nõnulli eã a Psammiticho puero:morte ĩtercipiẽte:solũ ĩchoatã putãt.Postea a Dario primo eius rei successore:falsa opinione persuaso:pene perfectũ opus de relictũ esse:psuasus est enim rubrũ mare ægypto sublimius. Vnde si iter medius Isthmus ĩcideret:ægyptũ a mari obrutũ iri.Ptolemaici quidẽ re ges eũ ĩcidẽtes:euripũ clausum fecerũt:ut quũ uellẽt ĩ exterius mare na uigarẽt:ac rursũ sine periculo reuerterenť. De aquarũ autẽ effusiõe ĩ sup ioribus cõmẽtariis dictũ est. Arsinoe pxima est heroũ ciuitas:& Cleopa tris:ĩ Arabici sinus recessu:qui ẽ ægyptũ uersus.Itẽ portus & habitatio/nes:& fossæ cõplures:& lacus iis uicini.hoc ĩ loco est Phagrotiopolitana præfectura:& Phagroriopolis ciuitas.fossæ autẽ ĩ mare rubrũ emittentis initium ẽ:a uico Phaccusa:cui cõtinuus est philotis uicus. Fossa latitudi nẽ habet cubitorũ.c. pfundũ quãtũ nauigio satis sit.x.millia ferẽti. Hæc loca ipsius delta uertici pxima sunt.Ibi est Bubastus ciuitas:& bubastica præfectura:supra quã est regio heliopolitana:ubi Solis ciuitas ẽ ĩ aggere ĩgẽti posita:quæ solis tẽplũ habet et mneuim bouẽ:q in septo quodã nu trit:& ab Heliopolitanis p deo habeť: quẽadmodũ & Apis mẽphitis. Ante agger lacus iacẽt:ĩ quos ppinquæ fossæ refundunť. Nunc omnio urbs deserta ẽ.In ea ẽ pueruftũ tẽplũ:ægyptio more structũ:qđ multis ĩ ditiis cãbysis ĩsaniã:ac sacrilegiũ ostẽtat.Cãbyses.n.tẽpla prim igni:prim ferro deuastabat:mutilãs: excindẽs:amburẽs, quẽadmodũ & obeliscos: quorũ duo Romani delati sunt:nõ omnino deleti.Alii adhuc ibi & Tri hebis sunt:quæ nũc Diospolis nominať. Alii stãtes aciẽ igni exesi: alii ia/centes. Tẽplorũ fabrica sic se habet.In ingressu sani ẽ pauimẽtũ:latitudi ne quidẽ iugeri:aut paulo minus:longitudine uero tripla:quadruplaue: & quibusdã in locis etiam magis:atque hoc quidem Dromus dicitur: ut Callimachus inquit.

Dromus hic sacer est anubidis.

Per totã longitudinẽ ptinus ex utraq; latitudinis parte:sunt positæ lapi/deæ spinges:uigenis cubitis:uel paulo pluribus inter se distãtes: & alter spingũ ordo est a dextra:alter a sinistra. Post Spĩges est uestibulũ ĩngẽs: pcedẽti ulterius aliud uestibulũ. postea aliud & neq; uestibulorũ: neque spingũ diffinitus est numerus. In aliis uero tẽplis alia: quemadmodũ & longitudines:& latitudines. dromorũ post uestibula est templũ qđ ĩngẽs

protemplum habet:ac memoratu dignū:& septū commensuratū: simu/
lachrū uero nullū:aut nō in hominis formā:sed bruti alicuius. Ex utraq;
pte ,ptēpli præiacēt eæ quæ pinnæ appellant̄.Ii sunt duo parietes æquæ
alti:atque tēplū i initio iter se distātes paulo plus:q̄ sit lata tēpli crepido.
Postea i āteriorē pte̅ pcedūt ad iclinātes lineas: usq; ad.l.aut.lx.cubitos.
Hi parietes ingētiū simulachro℞ sculpturas habēt:ætruscis & āti qs Græ
ciæ opibus psimilis. Est etiā domus quædā:mltis columnis structa:sicu
ti mēphi:barbarica fabrica.Nā præter q̄:q̄d columnæ multæ sunt & in/
gentes:& multiplici ordine constitutæ:nihil pictū aut elegans habet:sed
potius uanū quēdā laborē præ se fert. Heliopoli domos amplas uidius:
in qbus sacerdotes habitabāt.Immo dicūt hāc olim sacerdotum habitati
onē fuisse:hominū Philosophiæ:& Astronomiæ dedito℞. Nunc is ordo
ac studiū defecit:nec quisq̄ nobis tali exercitio preesse ostēdebat̄:sed ho
mines tātum:q sacrificia curatent:atq; ritus eos pegrinis cōmonstrarent.
Secutus uero est Emiliū Gallum ducē ex Alexādria nauigātē i ægyptū:
quidā noīe Chetemon:q eiusmodi scientiam tenere se simulabat:sed ut
ignarus:& ostētator:plurimū deridebat̄:ostēdebāt̄ itaq; ibi sacerdotum
dōicilia & loca:ubi Eudoxus & Plato habitauerāt.Nā Eudoxus cū Plato
ne eo ,pfectus est:& ābo cū sacerdotibus annos.xiii.sunt uersati(ut qdā
uolūt)nā cum sacerdotes illi & in re℞ cælestiū scientia præstarēt: essent/
que mystici & icommunicabiles:tamē & tēpore & obsequio exorati:nō/
nulla præcepta commonstrarūt:plurima enim barbari occultabant.Ii ex
currentes diei ac noctis pticulas.ccc.&.lxv.diebus in āni cōplemētū tra/
diderūt.Ignorabat̄ annus eo tēpore apud græcos:queādmodū & alia p/
multa:quousq; iuniores Astrologi ab iis ea acceperūt qui sacerdotū mo/
numenta in græcam linguā transtulerūt & adhuc tū ab illis:tū a chaldæ/
is accipiūt. Hinc iā Nilus supra Delta est:cuius dextra:sursum uersus na
uigādo libyā uocant queādmodum ea quæ Alexādriæ & mareotidi pro
xima sunt:Sinistra uero:Arabiā quare heliopolis in Arabia est. In lybia
uero Cercesura ciuitas:ad eudoxi speculas sita:Nā ante Heliopolim spe
cula quædā ostēdit̄:quemadmodum & ante gnidū:ad quā ille cælestiū
motus adnotabat:atq; præfectura hæc latopolitana nominatur. Ulterius
adnauigāti est Babylon:castellum natura munitū:a babylōiis quibusdā
conditum:qui huc secedentes:hoc in loco habitationem a regibus impe/
trarunt.Nunc in ea collocata est una ex tribus legionibus:quæ ægyptū
custodiūt. Ab hoc loco usq; ad nilum iugū quoddam descendit:per q̄d
aqua rotis & cochliis a flumine trahit̄.c.&.l.hominibus captiuis cōtinue
operantibus. Hinc Pyramides quæ apud memphi sunt in ulteriore re/
gione manifeste apparent:quæ quidem propinquæ sunt:propinqua est
P

etiā memphis ipsa ægyptioꝝ regia:tribus enim schoenis distat a delta.ea
apidis tēplum habet:qui idē est quod osiris.Ibi bos apis in septo quodā
alitur &(ut diximus)apđ eos ꝓ deo habetᷣ.Albus frontem & quasdā par
uas corporis partes.Cætera uero niger: quibus signis iudicatur:qui sit ad
successionem idoneus:alio uita functo Ante id septū aula quædā iacet:
ī qua est aliud septū matris eius.In hanc aulā nonnunq̄ apis emittitᷣ:præ
sertim ut peregrinus ostēdatᷣ:uidetᷣ enim per fenestrā quādā ī septo: &
extra etiā si uelint:ubi uero paululū lasciuerit:rursum ī ꝓpriam mansio/
nem recipitᷣ.Apidis templum uulcanio adiacet:ædis ac cæteraꝝ reꝝ ma
gnitudine sumptuose structo.In fronte Dromi Colossus iacet:ex ītegro
lapide.In hoc dromo tauroꝝ certamina fieri solēt:iter se pugnātiū: quos
nōnulli dedita opera ad hoc ipsum alunt:quēadmodum nōnulli equos.
Nā dimissi iter se pugnā committūt:qui uictor iudicatᷣ: premiū habet.
Memphi est ueneris fanū:quæ Græca dea censetᷣ:quidā lunæ id dicūt.
Est etiā Serapiū ī loco ualde arenoso:adeo ut arenæ cumuli a uētis exag
gerentᷣ.In iis spinges erāt:quaꝝ aliæ usq; ad caput obrutæ uidebantur:
aliæ ex dimidio apparebāt:quibus ex rebus periculū considerari potest:
si ad tēplū eunti turbo incidisset.Vrbs magna est:& populosa:& secun/
da post Alexādriā mistis hominibus referta: q eo cōmigrarūt. Iacēt lacus
ī frōte urbis:& regiaꝝ q̄ nūc dirutæ sūt & desertæ.Sitæ erāt ī loco ædito:
& usq; ad īferiorē urbis ptē descēdebāt: ubi lacus & lucus iungebatᷣ.xl.
stadiis ab urbe progredieti: ē mōtanū quoddam supercilium:ī quo stāt
multæ Pyramides regū sepulturæ.Eaꝝ tres eximiæ sunt: sed duæ iter se
ptē spectacula adnumerātᷣ singulæ altitudīe stadii figura q̄drata : altitu/
dioē habentes paulo maiorē quolibet latere:& paulo altera:altera maior.
In media fere lateꝝ altitudīe ingēs lapis extat:ī quo cochlius ē obliquus:
usq; ad sepulturā. Atq; eæ īter se ꝓximæ ī eodē sunt plano.Vlterius in
maiore montis altitudine:est tertia:multo primis duabus minor:maiore
tamē impēsa structa.Nā ab ipsis fere fundamētis: usq; ad mediū cōstat
ex nigro lapide:ex quo mortaria faciūt.Ab extremis æthiopiæ mōtibus
delato;q cū & durus sit:& operatu difficilis: reddidit opus sūptuosum.
hæc dicitᷣ meretricis sepltura: ab amātibus effecta.eā mulierē Sappho
carminū poetria:dorichā uocat:& fratris sui Charaxi amicā:quū Lesbiū
uinū negociator naucratim comportaret. Alii eam Rhodopē nomināt:
atq; fabulā q̄ndam narrāt:quod ea dum lauaretᷣ:aquila alteꝝ ex calceis e
manu āciłłæ correptum Memphim deportarit: & in sublimæ supra re
gis uerticē iura dāns elata:calceū ī illius gremium demiserit:& q; ille cal
cei cōcīnitate:& rei miraculo pmotus:p totā regionē misit ad eā īquiren
dā:quæ huiusmodi calceū ferret;& qđ ea ī urbe naucraticaꝝ īuēta atq;

ad ducta:& regis uxor fuerit. Post mortē uero hanc sepulturā habuerit: sed unū ex miraculis a nobis i Pyramidibus uisum:haud quaq̄ prætereundū est. Aceuri quidā ex tritura lapidū:ante Pyramides iacet. In qbus lapilli & forma:& magnitudine lentis iueniunt:quidam ut ordei grana: quæ semiexpoliata excurrūt. Dicūt reliquias ciboꝝ qui operantibus suꝑerāt:in lapidē induratas:quod quidē satis uidet uerisimile Nā & apud nos collis quidā est oblongus:i cāpo situs:qui tofi calculis i modū lentis plēus ē: maritimi quoq̄ & fluuiales calculi eādē fere ābiguitatē præstāt: sed ii ꝑpter motū:qui i aqua fit rationē aliquā habēt. In illis uero cōsideratio dubia est:dictū est quod circa ea loca:ubi lapides effodiunt:ex quibus pyramides factæ sunt:mōs quidā est nomie Troicus:satis petrosus & speluncæ sub eo:& uicus iis & flumini ꝓximus nomie Troia:antiqua Troianoꝝ habitatio eoꝝ:qui captiui Menelaum secuti sunt & ibi remāsere. Post Memphim ē Acāthus ciuitas in libya & osiridis:& acāthi thebaici lucus:ex qua gummi fit. Postea est Athroditopolitana præfectura: & ciuitas eodē noīe i Arabia:i qua Bos alba sacta alit, postea heracleotica præfectura:in īsula magna iuxta quā ad dextrā i Libyā:ad Arsinoiticam præfecturā fossa est:ut & duo ora habeat:cū ps quædā insulæ intercidat: atq̄ præfectura hæc cæteras oēs:& aspectu & uirtute & ædificiis antecellit. Sola enim & oleis & perfectis & fructiferis arboribus cōsita est. Ac si quis bene excolat etiā oleū optumū gignit. Id enim negligentes:etsi mītum odore tamē malū habent. Aegyptus reliqua oleo caret exceptis hortis:qui circa Alexādriā sunt:qui oleas quidē ferre possunt:oleū uero minime. At uini non paꝝ fert:frumētum quoq̄ legumina:& alia semia ab undāter. Habet etiā lacū admirabilē:muridos appellatā pelagi magnitudine:& marino colore:unde & littora uidere est maris littoribus persimilia:ut idē de hoc loco atq̄ iis qui sunt circa āmonē:existimari possit. Nāque multū inter se distāt. nec a paratonio & ut ex multis deprehendi cōiectturis potest:tēplum illud prius i littore stabat: atq̄ hæc loca prius ad mare erār. Inferior uero ægyptus:& quæ usq̄ ad Sirbonticū lacum tendunt:pelagus obtinebar cōiūctū fortasse cū mari rubro q̄d herofi urbi: & elanitico recessui ꝓximū est. Sed de his i primo geographiæ uolumine pluribus dictū est. Nūc illud paulum cōmonefaciemus:naturæ simul atq̄ prouidētiæ opus in unū conferētes. Naturæ quidē quia reꝝ omniū ad unum uergētiū:q̄d uniuersi mediū est:& q̄d circa id positū est:medium atq̄ dēsissimū est terra:q̄d non minus hoc habet aqua est:atq̄ utrūque spericū:sed altera q̄dē solida:altera cōcaua iter sese terrā cōplectēs: ꝓuidētiæ uero quia cū ea uariatrix quædā sit:& plurimoꝝ operū conditrix:i primis animalia creauit:quæ longe cæteris præstarent:atq̄ horum

In lapidē indurata

Ex Acantho thebaica fit Gummi

præstãtissima deos:atq; homíes quoꝝ gratia cætera sũt cõstituta:diis ita/
que cælũ.homíbus uero terrã ícolẽdã dedit:quæ duo mũdi extrema sũt.
Nã speræ extrema sũt:mediũ ipsũ:& id qđ extimũ ẽ. Sed qm̃ aqua terrã
circundat: hõ nõ est aquanle animal:sed terræstre:& aerẽ:& cũ m̃ltis lu
men commune habet.Fecit enim multas in terra eminẽtias: ac recessus:
ut í huis tota aqua:uel maxima eius pars contineret̃:& terrã sub se occul/
taret:in illis uero terra extaret:atq; ab aqua detegeret̃:nisi quãtum homi
nũ generi cæterisq; animalibus:ac stitpibus necessariũ uidebat̃.Sed quo
niã oía cõtinue mouent̃:& trãsmutant̃. Aliter enim talia ac tãta recte ad
ministrari non possent.Existimãdũ est:nec terrã sẽp ita pmanere ut sem
per tanta sit ne quicq̃ sibi addat̃ aut adimat̃:sed nec aquã:nec eandẽ se/
dẽ semp ab ipsis obtineri:præsertim cũ trãsmutatio eis cognata sit;& na
turalis quinimo terræ multũ í aquã cõuernt̃:& aquæ multũ í terrã trãs/
mutat̃:& queãdmodũ í terra hæ differẽtiæ íueniũt̃:ut alia ẽ fragilis:alia
solida: & petrosa & ferrea:& sic deíceps eodẽ mõ í hũida essentia:nã alia
ẽ salsa:alia dulcis:& poculẽta alia salubris:& medicã uim habet:alia pni/
ciosa:& frigida & calida:quare minime mirãdũ ẽ:siquas terræ ptes: quæ
nũc habitant̃:olim mare occupabat:& quæ nũc pelagus sũt:prius habita
bant̃:& queãdmodũ de fontibus:alios deficere contingit: alios relaxari.
Item & flumina: & lacus:sic mõtes:& campos par est inuicẽ cõmutari:
de quibus etsi í superioribus dictũ est:nũc tamẽ multa dicẽda uidebãt̃
Muridis itaq; lacus in nili ícremẽtis ad excipiẽdam íundationẽ satis ẽ ita
ut in sata:& habitationes nõ exunder;postea decrescẽte nilo:abundãtem
í eo aquã eidẽ fossæ reddit:reliquã uero aquã ex utroq; oræ unlẽ habet:
ad irrigatiões:& ipse & fossa atq; hæc qdẽ naturalia sunt. Vtrisq; aũt fos
sæ hostiis claustra íposita sũt qbus architecti:& ífluẽtẽ & effluentẽ aquã
conseruãt. Post hæc est labyrinthi fabrica:opus haud imp Pyramidibus
& adiacẽs regis sepultura eius:qui labyrinthũ construxit.Locus aũt í pri
mo fossæ ígressu ad.xxx.xl.ue stadia pcedẽti est planities quædã ædita:
quæ uicũ haber:& multoꝝ regũ regiã:quot prius præfecturæ erant. Nã
circumcolumniiz totidẽ aulæ sunt:cũ circũcolũniis inuicẽ cõtinuæ:quæ omẽs uno ordine:
& uno pariete tãq̃ puo quodã muro:præiacentes aulas habẽt. Vice uero
quæ ad eas tẽdunt ex aduerso sunt ipsius muri: ãte ígressus criptæ quæ
dã multæ ac longe:quæ íter se uias flexuosas habent: ut nemo pegrinus
ingredi aulã ullã possit:nec egredi sine duce:& quod admirãdũ sit:cuius
que domus tabulata:ae etiã criptaꝝ latitudíes:ex lapideis pluteis íntegris:
& magnitudine excellentibus confectæ sunt:nulla usq̃ nec ligni: nec ali/
us materiæ admistione. Ac si quis in tabulatum ascẽdat:quod nõ admo/
dum altum est. utpote unum uidere potest lapideũ campum eiusmodi

lapidibus instratū. Hic iā ī aulas egressus: uidebit deīceps eas. xx. &. vii.
ordine positas: & ab ītegris columnis sustētatas. parietes quoq; ipsos ex
lapidibus nō minoribus cōpositos. In fine huius ædificii qđ plus stadio
occupat: est sepultura quædā pyramis quadrata: cuius quodlibet latus
quadriiugeꝝ fere est: & altitudo par sepulti nomē est Imandes. dicūt tot
aulas ibi factas esse: quod mos esset omēs præfecturas eo conuenire: atq;
epulum quoddā: cū sacris uiris ac mulieribus fiebat: sacrificii gratia: deo
reddēdi & iuris dicēdi: de rebus maximis: & quæq; præfectura ī suā aulā
ꝓcedebat. Prætérnauiganti hæc ad. c. stadia est ciuitas Arsinoe: quæ pri/
us Crocodeloꝝ ciuitas dicebať. In hac præfectura miꝝ in modum coliť
crocodelus: & est sacer apud eos in lacu quodā seorsum nutritus: & sacer
dotibus māsuetus: & Suchus uocať. Nutriť aūt pane: carne & uīo: quæ
a peregrinis afferūť ad eiusmodi spectaculum uenientibus: hospes itaq;
uir: inter alios honoratissimus: qui nobis sacra cōmonstrabat: ad lacū ue/
niēs placētulā: & carnē assam: & quoddā mulsi uasculum ex coena attu/
lit: bæluā in ripa lacus īuenimus: ex sacerdotibus alii eius os aperuerunt:
alius bellaria īposuit: postea carnē deinde mulsum iniecit. Ille ī lacū exili
ens in ulteriorē ptē traiecit. Sed quū alius hospes aduenisset: & similiter
primitias attulisset: cursu lacum circūeuntes itidē inuēto Crocodelo: ob/
tulerūt. Post arsinoiticā heracleoticāque præfecturā: est herculis ciuitas: ī
qua coliť Ichneumon: contra quā faciāt Arsinoitæ. hi enim Crocodelos
colunt: & ꝓpterea fossam habēt Crocodelis plenā & muridis lacū: nā &
eos colunt & ab eis abstinēt. Arsinoitæ uero Ichneumones: qui Crocode
lis & aspidibus pniciem inferūt. eas enim & eaꝝ oua delēt luto īcrustati.
Inuoluūť enim ī eo. postea ad solē siccati aspides per caput: uel caudam
capiētes: in flumē trahunt atq; occidūt. Crocodelis uero apricantibus in
sidiantes ī oris hiatum intrāt: & excæsis uisceribus: e uētre mortuoꝝ egre
diūť. Deīceps est Cynopolitana præfectura: & canū ciuitas ī qua Anubis
coliť. & honor & sacer qdā cibus canibus est cōstitutus. In ulteriore regi/
one est Oxyrynchus ciuitas & præfectura eodē nomīe. Hic oxyrynchus
coliť & oxyrynchi tēplū est. enimuero & cæteri ægyptii omnes oxyryn/
chū piscē colunt. Nā quædā animalia sunt: quæ ægyptii uniuersi colunt:
quēadmodū ex terræstribus tria: Bouē. Canē. Felē. Ex uolatilibus: Acci/
pitrē: atq; Ibim. Ex aquatilibus duo Lepidorū piscē ex oxyrynchū. Sunt
alia quæ quisq; seorsum colit. ut Saitæ & Thebani: ouē. Latū uero q pi/
scis quidā est in nilo: latopolitani. lupū Licopolitani. Cynocephalū Her/
mopolitani: Cepū Babylonii q sūt iuxta mēphim. Cepus faciē habet: Sa
tyro similē. Cætera īter canē: atq; ursum & ī æthiopia nasciť Aquilam.
Thebani Leonē leōtopolitani. Caprā: & hircū Nendesii: Murrē araneū:

Athribitæ. Itē alii aliud Caufas uero afferūt: haud quāq̄ cōsentaneas. De inceps est hermopolitana custodia: ubi uectigal exigit̄ catū rerū: quæ ex thebaide deferunt̄: hinc sexagenū stadiorum Schoeni incipiunt: usq̄ i Syene: & elephantinā. Postea Thebaica custodia: & fossa: quæ tanim defert. postea luporum ciuitas. & ueneris Panopolis āntiqua habitatio hominū: qui lintū & lapides operātur. Postea Ptolemaica ciuitas omniū maxima quæ i thebaide sunt & mēphi nō minor. Ea græco more ciuilitatē habet. supra hanc est Abydus i qua est mēnonis regia mirifice structa: tota ex lapide: queādmodū diximus de Labyrintho: sed ea nō multiplex est. Itē fons q̄ dā i ꝓfundo positus in quē p fornices descendit̄: i forcipē flexos: ex integris lapidibus: & magnitudine: & structura excellentibus. Est etiā fossa: quæ ex magno flumine in hunc locū deducit. Circa fossam est ægyptiarū achātorum lucus Apollini Sacer: Abydus olim ciuitas maxima uidetur fuisse: secunda post thebas: nūc i paruā habitationē redacta est. & si (ut q̄ dā uolunt) memnon ab ægyptiis Ismādes dicit̄: etiā Labyrinthus memnoniū erit: & eiusdē opus cuius Abydēsia: & thebana. Nā & ibi quædam mēnonia dicunt̄ secūdum Abydū est prima Auasis ex tribus: quæ sunt i libya distās itinere dierum .vii. ubi habitatio est aquis & uino abundans & cæteris rebus satis copiosa Secūda est iuxta Muridis lacū Tertia est ammonis oraculo ꝓxima. Atq̄ hæ optimæ habitationes sunt. Cū multa a nobis de ammone dicta sunt hoc etiā addendū uidet̄: qd̄ antiqui & diuinationē & oracula plurimū uenerabāt̄. Nūc eam rerum maxima negligētia ē: Nā Romanis Sibyllæ responsa satisfaciūt: & etrusca diuinatio ꝑ auguria ꝑ exta: & Iouis signa Quapropter Ammonis oraculū quasi ex toto defi cit: prius i honore maximo habebat̄: qd̄ ii in primis declarāt: qui Alexādri gesta conscripserūt: qui quāq̄ adulādi gratia nō pauca adiecerunt: Indicār tamē quæ credēda sint: Callisthenes dicit: Alexandrū ābitiōe quadā contēdisse: ut ad id oraculū ascenderet: cū intelligeret perseū & herculem prius eo ascendisse: atq̄ ex paretonio digressum icumbēte austro te pulsum fuisse: quū uero per puluerē erraret: aduentu hymbris: & duorum coruorum qui iter cōmōstrarūt seruatū esse. Iā hæc adulatorie dicunt̄: simi lia sunt quæ secunt̄: qd̄ solū regi sacerdos pmiserit: ut in tēplū ingrederet̄ cū stola consueta: & qd̄ cæteri uestē mutarint & qd̄ omnes extrinsecus oraculū audiuerit: præter Alexādrū qui iterius erat: & quod responsa non: ut apud delphos: & branchidas uerbis darent̄. Sed magna ex ꝑte nutu & signis quemadmodū apud homerum.

Adnuit: & uultu pater illi clara sereno.

Signa dedit.

Præsertim cū Antistes Ioue affingeret. Hoc ꝑfecto nihil aliud ē: q̄ apte

dicere Alexandrũ fuisse iouis filiũ. His Callisthenes alias quasdã: tragœ/
dias addit qd quum Apollo Branchidarꝝ oraculũ deseruisset: ex quo tẽ/
plum a Brãchidis cũ xerxe sentiẽtibus spoliatũ ẽ: & quod quũ fõs dese/
cisset tunc uero ortus fuerit & milesiorꝝ legati memphim ꝓfecti: multa
respõsa retulerũt de futura apđ Arbela uictoria de Darii morte: de re/
bus i lacedæmõia innouatis: & qđ Alexander ex Ioue nasceret̃ quãq̃ de
ea generis nobilitate: ferũr etiã ab erythrea athnaide prædictũ fuisse quæ
erithreæ antiquæ Sibyllæ similis fuit. atq; hæc sunt quæ a scriptoribus
tradũtur. Abydei osirim colunt. In Osiridis tẽplo non licet: nec cantori
nec tibicini nec psalte canere quẽadmodũ mos est aliis deis. Post Aby/
dum est parua diospolis postea Tẽtyra ciuitas. Hic ꝓpter cæteros ægy
ptios supra modũ Crocodelus dedecorat̃: & ex omibus bæluis inimicis/
simus habet̃. Nã cæteri quãq̃ eius animalis maliciã norĩt: & humano ge/
neri pernitiosum existimẽt: uenerãtur tamẽ & ab eo abstinẽt. Tentyrice
omnibus modis id peruestigãt: atq; occidũt. Sũt qui dicant quod quẽ/
admodũ Psylli apud cyrenaicã regionẽ naturalẽ quandã uim habẽt con
tra serpẽtes: sic & Tentyrice contra Crocodelos: ut nihil ab eis patiant̃:
sed intrepide natẽt & aquã tranẽt: alio nemine audente. Cũq; Crocodeli
Romã allati essent: ut uiderent̃ Tẽtyrice eos sequebant̃ facta est illis pi
scina quædã: & foramẽ i uno laterꝝ: ut ex aqua i apricum egredi possent.
Tẽtyricæ aderãt: qui eos interdũ rete educebant ad solẽ: ut a spectatori
bus uiderent̃. Interdũ i aquã intrantes rursum eos in piscinã retrahebãt.
Colunt autẽ uenerẽ pone ueneris templum est Isidis fanũ postea sũt ea
quæ typhonia uocãt̃: & fossa quæ coptũ defert cõmunẽ & ægyptiorũ &
Arabũ urbẽ. Deinceps est Isthmus in rubrum mare portectus: iuxta be
renicẽ urbẽ: quæ quãq̃ sine portu est: apta tamẽ diuersoria habet. Dicũt
philadelphum primo hanc uiã exercitu aperuisse: cũ sicca esset: ac mãsi/
ones costituisse tã pedibus iter agẽtibus q̃ camelis. Idq; effecisse: quoniã
rubrũ mare difficulter nauigaret̃: præsertim ex Arabico recessu nauigã/
tibus: Enimuero ex experientia utilitas maxima uisa est: atq; nũc totũ in/
dicũ: & Arabicũ tributũ & æthyopicũ qđ Arabico sinu aduehit̃: coptũ
defert̃: quæ eiusmodi mercium ẽporiũ est nõ ꝓcul a berenice est muris
statio: quæ ciuitas nauale habet. A copto quoq; nõ mł'iũ abest Apollinis
ciuitas: quare duæ urbes isthmũ terminantes utrinq; sunt. Sed coptus &
muris statio nũc excellunt. nã iis nũc omnes utunt̃. Primũ camelis uecti
ꝑ noctẽ iter agebãt ad astra respiciẽtes quẽadmodũ nautæ: & ita aquam
portabãt: nũc terra i ꝓfũdũ effossa aq̃s pauerũt: & cælestibus quãq̃ raræ
sint: cisternas fecerũt: hoc ẽ. vi. vii. ue dierꝝ iter. In hoc isthmo sũt Smarag
di: & aliorꝝ quorũdã preciosorꝝ lapidum metalla: ubi arabes profundos

quosdam meatus effodiũt. Post Apollinis urbem sunt thebæ: quæ nunc
diospolis uocatur ut.

Quis cētum portæ portaꝝ quanq; ducēti.
Sublimes ĩ equis homines: & curribus errāt.
Sic enim Homerus inquit: addit etiā diuitias: ut
Nec quot diuitias ægyptia theba recōdit.

Sũt & alii qui eadem dicāt: hāc ægypti metropolim ponētes: nũc quoq;
nōnulla eius uestigia seruant᷑: quæ magnitudinē declarant: lōgitudinē q
dē .lxxx. fere stadioꝝ. Sũt ĩ ea tēpla q̄plurima: magna ex p̄te a cābyse mu
tilata: nũc uicatim habitat᷑: ac pars quædā ĩ Arabia: ubi ciuitas est. p̄s etiā
ĩ ulteriore ubi mēnoniũ Hic cũ duo colossi sint: ex ĩtegris lapidibus ĩter
se ꝓpinqui: alter quidē seruat᷑. alterius uero superiores a sede p̄tes corru
erunt facta (ut fama est) terræmotu: credit᷑ etiā semel in die sonitũ quēdā
ictu haud magno effici a p̄te quæ in sede ac basi est. Atq; quũ ego ibi cũ
Aelio gallo adessem: & cũ reliqua multitudine amicoꝝ ac militũ: qui cũ
eo erāt circiter horā primā: sonitũ audiui siue a Basi siue a Colosso siue
a circũstātibus de industria factũ. Id enim haud quaq̄ affirmarim: cũ pro
pter ĩcertā causam: oĩa magis subeāt: ut credā: q̄ ex lapidibus sic cōposi
tis crepitum edi. ¶ Supra mēnonium sunt regum sepulturæ: in speluncis
quibusdam in lapidem excisæ: circiter .xl. mirum in modum structæ:
quæ aspectum quendam pulcherrimum præbeant. Thebis quoque in
obeliscis quibusdam litteræ sunt: quæ regum illoꝝ diuitias: ac potētiam
declarant. atque imperium usque in Scithiam: & Bactrianam & Indiā &
quæ nunc Ionia dicit᷑: ꝓpagatum. Item tributoꝝ magnitudinem: & exer
citus circiter decies cētena millia ¶ Thebāi sacerdotes astronomiā philo
sophiāq; exercere dicũt᷑. Hi nō a luna sed a sole dies deducũt .xii. mensi
bus trecenoꝝ dieꝝ: quos dies singulis ānis adiiciētes. Ad totius uero āni
cōplemētũ: cũ quædā diei p̄ticula excurrat: spatium quoddā cōponunt
ex omnibus diebus & omnibus annis quot p̄ticulæ excurrētes: & coeun
tes diē cōficiũt. huiusmodi sapiētiā omnē Mercurio ĩ primis tribuũt: ac
Ioui quē præcipue colunt ¶ uirgo q̄dā genere clarissima: & specie pulcher
rima sacrat᷑: eas græci Palladas uocāt: uirgo pelicis more: cũ quibus uult
coit: usq; ad naturalē corporis purgationē. Post purgationē uiro dat᷑ sed
prius q̄ nubat: post pelicatus tēpus: ut mortua luget᷑. ¶ Post Thebas ē her
mōtis ciuitas: ĩ q̄ Apollo & Iuppiter colũt᷑: hic etiā bos alit᷑. deĩde ē Cro
codeloꝝ ciuitas: q̄ eā bæluā colit. deĩde Veneris ciuitas: & postea Latopo
lis: q̄ palladē & latũ colit. postea luciæ ciuitas: & eius tēplũ. In ulteriore ē
accipitrũ ciuitas ubi accipiter colit᷑. Deinde Apollinis ciuitas: q̄ etiā Cro
codelis ē inimica. Syenæ uero & Elephātina. Altera ĩ finibus est Aethio

piæ: Altera ē insula spatio semistadii: ī qua ciuitas est: quæ Cnuphidis tē
plū habet: & Nilometriū quēadmodū mēphis nilometriū ē puteus qui/
dā: ī nili ripa ex ītegro lapide constructus: ī quo & maxīa & minīa: & me
diocria Nili īcremēta adnotant̃. Nā putei aqua cū nilo pariter crescit: ac
decrescit. Sūtq̃ ī putei pariete notæ quædā īcremētorꝝ omniū mēsuræ.
hæc itaq̃ obseruantes cū aliis notāt: ut īcremēta cognoscāt. Nā ex his si/
gnis: ac diebus multo ante futurā nili excrescennā cognoscūt idq̃ omni/
bus prædicūt: quæ res ꝑfecto agriculis ad aquarꝝ cōseruationē: & aggerꝝ
& cānaliū effōssionē: pricipibus uero ad prouētus ultissima est. Minora
enim incremēta: maiores ꝓuētus denunciāt. In Syene puteus quidā est:
qui æstiuū īdicat solstinū: quoniā hæc loca circulo tropico sunt subiecta:
& ī meridie umbilicos faciunt: sine umbra: a nostris enim locis: hoc est a
Græcis in meridiē ꝓcedēnbus: hic primū sol nobis supra uerticē fit: & ī
meridie umbilicos efficit: sine umbra: necesse enim est quū nobis supra
uerticē fuerit: in puteos quāq̃ ꝓfundissimos usq̃ ad aquā radios iaci: nā
& nos perpēdiculariter stamus: & puteorꝝ effusiones: ad ꝑpendiculū sūt
factæ. Hoc ī loco tres Romanorꝝ cohortes collocatæ sunt præsidii grana
paulo supra elephantinā est puus catarractes: ī quo Schapharii spectacu
lū quoddā principibus exhibēt. Catarractes est ad mediū fere flumē pe Scaph
trosum quoddā supciliū ī supiore pte planū: ut flumē recipe possit: desi
nēs uero ī præcipinū: ex aqua præcipitat̃. Vtrinq̃ secus terrā alueus ē: q
facile adnauigari pōt. Hac itaq̃ adnauigātes defluunt ī Catarractē: & cū
schapha ī præcipitiū detrudunt̃: & ipsi & schaphæ illæsi. paulo supra ca
tarractē sūt philæ cōmūis æthiopū & ægyptiorꝝ habitatio: structa quēad forte est à pher
modū elephātina & pari magnitudie. Hæc tēpla ægyptia habet: ubi A/
les colit̃: quē accipitrē uocāt: qui nec nostris simile quicq̃ habet: nec ægy
ptiis: nā & magnitudine excedit: & uarietate lōge diuersus ē. dicūt eum
æthiopicū esse: & inde afferri: cū alter deficit: ac etiā multo ante: & tūc no
bis ostēsus ē: quū iā morbo deficeret: Nos philas ex Syene plaustro ue
nimus p cāpum ualde planū. c. stadiorꝝ spatio: p totam fere uiam uidere
erat utrinque multis in locis quasi scopulos petram arduam rotundam
politam: ꝓpe modum spericam: nigri ac duri lapidis ex quo mortaria fi
unt: super maiore petra positam: ac rursum sup ea aliam nonnullæ p sese
iacebant earum maxima erat non minore. xii. pedū diametro: atq̃ omēs
maiores q̃ horꝝ dimidiæ. Traiecimus ī insulam sup pactione delati. Pa/ Pacton
ctōn ē schaphæ genus: ex uirgis ita cōpositus: ut textilæ quiddā uideat̃:
stātes itaq̃ ī aqua: uel ī asseribus sedētes facile transmisimus nihil omnio
metuētes. Sūt enim sine periculo: nisi schapha nimis īpleatur. Cum ī to
ta ægypto palma sterilis sit: uel fructū afferat nō esculentū: tamē in locis

Delta & Alexādriæ ꝓximis thebaica palma optima est:quare admiratio
ne dignū est quomodo qui eādē plagā habitāt:quā Iudæi & finitimi:qui
circa delta sunt & Alexandriā tātū ab illa differant:quæ ultra aliā palmā:
etiā Cariotā gignit nō mľto meliorē:q̄ babylonia:ī thebaide:& in Iudæa
duplex est palma Cariota scilicet atq; reliqua ac Thebaica quidē quanq̄
durior sit:gustatu tamē suauior. Est etiā īsula quædā quæ palmā optimā
fert:& ꝓuētū maximū principibus pēdit regis enim erat & priuatus ne/
mo in ea ptem habebat nunc pricipū ē. Sed multa cū cæteri:tū herodo/
tus garrit:ut cātū uel modū:uel iocūditatē quādā orationi monstra adhi/
bētes:ut illud est quod de īsulis dicūt iuxta syenē:& elephātinā: nili fon
tes cōplures esse:& ad eū locū flumē:ꝓfundū immēsum habere. Nilus
quidē insulas spersas q̄plurimas habet:alias quæ ex toto crescēte flumie
obruūť:alias ex pte.loca uero quæ ualde sublimia sunt cochliis irrigāť.
In initio itaq; ægyptus ualde tranquilla erat:tū ꝓpter regionis ubertatē:
tū ꝓpterea quod nō facile externis gentibus pateret. Nā a septētriōe ma
ritima importuosa & ægyptio pelago cingebať. Ab ortu & occasu defer
tis & mōtibus libycis.& arabicis(ut diximus)tuta erat Austrū uersus tro
glodytæ:& Blēmyes & nubæ:& megabari erāt:qui æthiopes supra Sye/
nē habitāt. Suntq; ii nomades nō tamē multi:nec bellicosi quāq̄ olim ui
derenť. ꝓpterea quod sæpe latronū more incautos adoriebanť. æthiopes
quoq; qui ad meridiē meroēq; ptendūt: nec ipsi ualde mľti sunt:nec cō
gregati.quippe q̄ fluuialē regionē longā angustāq; habitāt:qualē ādixi
mus nec ad bellum nec ad aliā uitæ rationē bene īstructi: qnetiā nūc eo/
dē modo tota regio se habet. Cuius rei iudiciū ē:qđ a tribus Romanoꝝ
cohortibus:nec iis satis plenis ea custodiť:quūq; aliq̄ndo æthiopes aggre
di nostros ausi essent:cū tota regione cōngit piclitari:sed nec reliquæ co/
piæ ī ægypto tantæ erant:nec omnibus unq̄ Romāi usi sunt:nā nec ægy
ptii ipsi sunt admodū bellicosi:quāq̄ multi sint:nec etiam finitimæ gen/
tes. Gallus Cornelius cui primum ꝓuintia a Cæsare commissa est hero/
um urbem quæ defecerat cū paucis recepit:rursum quū ī Thebaide se/
ditio:propter tributa exorta esset:facile eā composuit. Deinde Petrōius:
multis millibus Alexandrinorum in eum irruentibus:iactu lapidū cum
militibus suis obstitit:& non nullis eorum interemptis: cæteros facile re
pressit. Gallus Aelius cū pte præsidii:quod erat ī ægypto:ī Arabiā īgres
sus dictū ē:quomō eos ībelles ostēdit & nisi Syleus eū ꝓdidisset: felicē
arabiā totā subegisset. Cūq; æthiopes nostros cōtēnerent:ꝓpterea qđ ps
quædā copiaꝝ:quæ in ægypto erāt:cum Gallo ælio distracta esset:bellū
in Arabia gerente:ingruentes ī thebaidem:& in tris cohortes quæ Sye/
nes præsidio erāt:syenē & elphantinā.& philas repētino impetu cœpūt

& captiuos duxerũt:& Cæsaris statuas euerterũt:quũq; Petronius aduẽ/
tasset:cũ paucioribus q̃.x.millibus peditũ:& equitibus octingẽtis:aduer
sus.xxx.hominũ millia primũ eos cõpulit:ut pselchã fugerent:æthiopi/
cã urbẽ:missisq; ad eos legatis:repetiit quæ capta erãt:& causas q̃obrem
bellũ mouissent:quũ uero se iniuria affectos a principibus dicerẽt:respõ
dit nõ illos esse regiõis domĩos:sed cæsarẽ petẽtibus tres dies ad delibe
randũ:& nihil tandẽ efficientibus eoꝝ quæ oportebat mouẽs contra eos
ĩ pugnã ꝓcedere coegit. Ac subito ĩ fugã uertit cũ male armati essent &
inordinati.nã scuta ĩgẽtia:& ex bouis tergore cõfecta habebant.arma:q/
bus offenderent secures erãt:alii sudes nonnulli gladios gerabant:fuere
q in urbe latitarẽt:alii per deserta fugã cœperũt:alios ꝓxima insula exce
pit sese in flumẽ ĩmittentes. Nã hoc ĩ loco ꝓpter aquæ fluxũ Crocodeli
pauci sunt.Ex iis erãt ĩperatores reginæ Cãdaces:quæ p nostra tempora
æthiopibus ĩperauit:uirilis sane mulier:sed altero oculo capta. Hos itaq;
omnes cœpit traiecto ratibus ac nauibus flumine:& extẽplo Alexandriã
misit:atq; Pselchã ꝓfectus eã cœpit:unde adnumerata captiuis multitu
dine eoꝝ qui ĩ prœlio ceciderũt:pauci omnino euasere. Ex pselcha prem
nã uenit urbẽ natura munitã:cumulos trãsgressus in quibus Cambysis
exercitus obrutus est uẽto ĩcidẽte. Eã adortus primo impetu cœpit. Inde
Napata ꝓgressus est:quæ cãdaces regia erat:ubi eius filius ĩmorabatur:
Ipsa uero cũ ĩ loco ꝓximo esset:legatos misit:qui de pace tractatẽt:reddi
tis statuis:& captiuis qui capti fuerãt ĩ Syene. Ille ĩgruẽs napata capit ac
diruit puero fugiẽte:ratusq; ulteriora inuia esse cũ spoliis regredit̃. Præ/
mia & mœnibus & præsidio & quadrĩgentoꝝ hominũ cibariis ĩ bienni/
um firmata abiit Alexãdriã. Ex captiuis autẽ cæteris uenũdatis:mille ad
Cæsarẽ mittit:nuper ex cãtabris reuersum. Nonnulli uero ex iis morbo
cõsumpti sunt. Interea Candacẽ cũ multis hominũ millibus præsidium
aggressam. Petronius cũ auxilio ãteuortit:& castellũ ingressus multo ap
paratu cõfirmauit:& cũ illi legatos ad eũ mitterent:iussit siquid uellent
ad Cæsarẽ ꝓficiscerẽt̃: quibus negãtibus scire se:qs Cæsar esset:& qua
ad eũ iret̃:dedit qui eos ducerẽt. In samũ itaq; ꝓfecti Cæsarẽ ĩuenerunt:
ĩ Syria ꝓgredi parantẽ & Tyberiũ ĩ harmeniã. Ab eo facile:q̃ uolebant
ĩpetrauere. Nã & tributa eis remissa sũt sed de æthiopicis rebus satis ĩ su
perioribus dictũ ẽ q̃re & hæc cũ ægypto pagrata sit ut autẽ sic dicendũ sit
extremas habitãti mundi partes:quæ intemperate & ĩhabitabili regioni
adiacent:ꝓpter frigus:aut æstũ esse quasi aberrata quædã ac defectus tẽ
perate:necesse est quod ex uita & eaꝝ reꝝ inopia:quæ ad humanũ usum
attinẽt:perspici potest. Hi enim magna ex parte nudi ĩcedẽtes pastoralẽ
ac duram uitam deguntːeoꝝ pecora parua sunt ut oues:capræ.& boues

Canes quoq; pusilli:aspi tamẽ ac pugnaces:& fortasse ad hoꝝ puitatem
pygmei conficti sunt. Nam nemo fide dignus id ex usu narrat uiuũt:ex
milio & ordeo:ex quibus etiã potũ cooficiunt:Butyꝝ & adipem ꝑ oleo
habẽt. Poma nõ habẽt præter palmulas:atq; eas ppaucas ĩ hortis regis.
Nonnulli hærba uescũť:& ramis tenellis & loto & calami radice. Carni
bus & lacte & caseo:& sanguine utunť. Reges colunt ut deos:qui plerũ
que tẽporis clausi domi sedẽt. Regni caput est meroe:ciuitas eodẽ nomi
ne quo & insula. Hanc ĩsulã clipei figurã habere dicunt. Cuius magnitu
do fortasse supra ueꝝ dicta est: lõgitudine triũ milium fere stadioꝝ ãpli/
tudine mille:ea mõtes frequẽtes habet:& nemora ĩmodica habitãt ptim
pastores ptim uenatores:ptim agricolæ. Sũt ĩ ea ærariæ:ferrariæ:& aura/
riæ:& preciosoꝝ lapidũ genera:libyã uersus magnis quibusdã arenæ cu
mulis ãbiť. Arabiã uersus cõtiuis præcipitiis: Austꝝ uersus flũinũ cõcur
su: Astabora Astapode & Astasoba. A septẽtrione est nili decursus:usq;
ĩ ægyptũ secũdum antedictã fluminis obliquitatẽ. Ciuitatum domus ex
palmaceis strigmẽtis sunt contextæ:parietes etiã ex lateribus: Sales apđ
eos fossiles sunt:queadmodũ & ĩ Arabia. Abundãt arboribus palma:psi
co:ebeno:& Siliquastro. Venanť elephãtes:leones & pardales Dracones
habent qui cũ elephãtis pugnãt:& mltas alias feras:quæ a tostis & aridis
locis:ad palustria & aquosa cõfugiũt. Supra meroẽ ẽ Pseboa lacus ĩgẽs:
qui insulã habet satis habitatã. Sed quũ citeriorem nili regionẽ libes ha/
beãt. Vlteriorẽ uero æthiopes:cõtingit eos ĩsulæ & fluuiali regiõi ĩpare:
quibus uictoribus alii expulsi cedãt. Æthiopes arcubus q̃dricubitalibus
ligneis ac preustis utunť. Armanť etiã mulieres: quaꝝ pleræq; oris labi/
um æneo circulo traiectũ habent:& cũ uelleribus careãt pellitꝫ sũt. Nam
oues apud eos caprinã lanã habent:nonnulli nudi ĩcedunt aut breuibus
pellibus ĩcincti:aut texturas quasdã ĩduũt:ex pilis bene contextis. Deum
putãt alteꝝ immortalẽ:alteꝝ mortalẽ. Immortalẽ quidẽ eũ q reꝝ õnium
causa sit. Mortalis uero apud eos incertus est:& noĩe caret sed frequen/
tius eos a quibus beneficiũ acceperũt & reges ꝑ deis habẽt. Putant præ/
terea reges suos cõmunes omniũ cõseruatores & custodes esse. Cæteros
uero priuatos:eoꝝ esse quibus benefecerũt. Ex iis qui ad torridã habitãt:
nonnulli sunt qui deos non colũt quos etiam soli dicunt insensos esse:&
detestari cum eum exoriri uident ꝓpterea q eos ardeat & oppugnet at/
que ob id ĩ paludes fugere. Meroitæ ultra aliũ quendã barbaꝝ deũ etiã
herculem:Pana & Isim colũt. Mortuos alii in flumen præcipitãt:alii cũ
cũfuso uitro domi seruãt:alii ĩsictibilis alueolis eos circũ tẽpla defodiũt.
Iusiurandũ per eos exigunt:& omnes ꝑ sanctis habent Regẽ constituũt
eum:qui uel forma uel alendoꝝ pecorum uirtute uel robore uel opibus

Strigmenta palmacea
sales fossiles
quadricubitales arc[us].

excellat.In meroe olim primũ ordinẽ sacerdotes obtinebãt:qui tãtam au
toritatẽ habebãt:ut nõnũq̃ misso nũtio mortẽ regi ĩparẽt:& ꝓ eo aliũ fa
ciebãt Postea rex quidẽ cõsuetudinẽ hanc aboleuit:cũ armis ĩ fanũ irru
ens:ubi aureũ sacellũ erat:& sacerdotes oẽs iugulauit.Atq; hic etiã æthio
pum mos ẽ ubi rex aliqua pte corporis orbat:familiares idẽ quoq̃ꝫ pa
tiũt:& cũ eo moriũt idcirco maxima regi custodia adhibet ac de æthio/
picis quidem hactenus ægyptiacis uero ea adiicieda sunt:quæ illoꝝ pro
pria dicunt:ut ægyptia faba ex qua ciboriũ fit.Itẽ biblus:hæc enim solũ
ibi sũt & ĩ India:psicus uero ibi & ĩ æthiopica solũ:Arbor magna:fructu
dulci:& grãdi.Itẽ morus quæ fructũ fert qui Sycomoꝝ dicit.Nã ficui p
similis est:gustatu uero malus.Nascit etiam Corsiũ fructus pipi similis:
aliquãto tamẽ maior.pisces ĩ nilo pmulti sunt: ac diuersi q ꝓpriã quãdã
& suã formã habẽt:sed maxime noti sunt oxyrynchus:& lepidotus:& la
rus & alabes & Coracinus & porcus & phagorius:quẽ etiã phagꝝ uocãt.
Item Silurus & Citharus & Alosa:& Mugil ex testaceis dilichnus:Phisa
Bos.Itẽ cochliæ ĩgẽtes:q uocẽ ululatui similẽ edũt.Animalia quoq; sua
habet.Ichneumonẽ & ægyptiã aspidẽ:quæ ꝓpriũ qddã habet:præter ali
as alioꝝ locoꝝ.Ea duplex est.Altera palmaris quæ celerius ĩterficit.Alte
ra passus fere longitudĩe(ut Nicãdet ait)q de serpentibus cõscripsit:ex/
auibus est Ibis & accipiter ægyptius q mitis est:præter alios qui alibi sũt:
quẽadmodũ & felis:bubo quoq; aliusmodi ibi est.nã apd nos aqlæ ma/
gnitudinẽ habet:& graue canit.In ægypto uero graculi magnitudinẽ uo
cẽ autẽ diuersam.Sed mitissima est ibis:magnitudĩe & figura ciconiæ p
similis:colore autẽ duplex:nã altera ciconiæ similis. Altera tota nigra:&
nullũ Alexãdriæ triuiũ:nõ eis plenũ est:ptim utiliter:ptim ĩutiliter. Vti
liter quidem quia omnẽ serpẽtem:& omnes macelli immunditias colli/
git.Inutiliter uero quia immunda est:& omnia comedit:nec facile a mũ/
dorum coĩquinatione arceri potest. Verũque illud herodoti est:ægypti
orũ esse lutum manibus tractare:massam uero ex qua panis fit pedibus.
Caces quoque apud eos ẽ ꝓpriũ quoddam panis genus quod uentrem
sistit:& cici ex quo oleum exprimit:& in aruis serit:eo omnes fere ĩdige/
næ ad lucernam utunt:pauperiores uero & operarii ad unctionem:tum
uiri:tum mulieres Item rubra contexta ægypriaca sunt:ex stirpe quadã
conficiunt iunceis uel palmaceis similia.Ceruisia quãq̃ ꝓprie apud illos
fiat:tamen communis est:& apud quenque diuerso modo cõficit,atque
hoc quoq; peculiare apud eos ẽ:oẽs filios educare:& circũcidere:& fœmi
nas excidere:qd Iudæi ex lege habẽt q(ut supradiximus)cũ de eis loque
remur:ab ãtiquo sũt ægyptii.Autor est Aristobulus:nullũ piscẽ ex mari
ĩ Nilũ ascẽdere præter mugilẽ;alosam;& delphinum: ꝓpter crocodelos

ciborium.

Morus Sicomorum.

Delphinos:quia præstãtiores sũt:Mugiles quia a porcis secus terrã ducã/
tur:ob quaodã naturalẽ cõueniẽtiam.Crocodeli enim a porcis abstioẽt:
qui cũ rotũdi siot:& spinas ad caput habeãt:periculum bæluis afferunt.
Ascẽdũt itaq; mugiles(ut ille inquit)i uere quũ prægnãtes sunt:descen/
dũt autẽ paulo ante pleadis occasum una oẽs parituri.Tũc etiam i septa
icidẽtes capiunť.Idẽ de Alosa licet cõiectare.Ac de ægypto quidem ha
ctenus.De Libya deiceps dicẽdum est:quæ totius geographiæ pars reli/
qua est.Quare cũ multa de ea dicta sint:quæ nũc maxime ad rem uideẽť
ptinere cõmemorãda sũt.In quo siqua prius dicta nõ fuerit ea adiiciẽus.
Qui itaq; terraɋ orbẽ i cõtinẽtes diuisere:iæqualiter diuiserũt:qđ autẽ i
tria æqualia diuiserit:tripartita diuisio idicat.Sed tãtum abest libyã ter/
tiã esse orbis ptem:ut etiam posita cũ europa.Asiæ nõ coæqueť:& fortas
se minor est q̃ Europa:uiribus pfecto multo est ipar.Nã maxia mediter
raneæ pars & regio circa oceanũ deserta ẽ:puis præterea habitationibus:
& sparsis & magna ex parte pastoralibus disticta est:ad solitudinẽ acce/
dit:qđ multa loca quæ habitari possent:nõ habitãť ppter feras.Multũ
quoq; torrida zona occupat.Ora uero quæ ex aduerso nobis ẽ:tota bene
habitať:quæcũq; inter nilum atq; herculis columnas iacet:præsertim ea
quæ sub carthaginẽsibus est:quãq̃ & ibi loca quædã iotercidũt siti:uasta
qualia circa syrtes:& marmaridas:& catabathmũ sũt:eius figura ẽ:siquis
i plano cõsideret:rectangula:triquetra.Cuius basis est ora nobis aduersa
ab ægypto atq; nilo usq; in mauritaniam: & herculis colũnas.Rectũ ue/
ro ãgulũ hæc efficit & latus a nilo usq; i æthiopiam ductũ itrãnbus usq;
ad oceanũ.latus uero recto ãgulo subtẽsum ẽ:regio tota:quæ secus oce
anũ iacet:inter æthiopes alios:atq; mauritaniã:quare loca quæ circa ipsũ
dictæ figuræ uerticẽ:iam torride subiacẽt:ex coniectura quadã dicimus:
ppterea quod inaccessa sint.unde nec maximã regiõis huius latitudinẽ
dicere promptũ ẽ.In superioribus tamẽ hoc diximus:ex Alexãdria i me
roẽ æthiopici regni caput:eunti Austrũ uersus esse stadioɋ fere.x.millia
Iode recta:i exustæ fines:& habitabilis sunt alia tria millia:maxima itaq;
libyæ latitudo ponẽda est.xiii.xiiii.ue milliũ stadioɋ.lõgitudo uero pau
lo minor q̃ dupla.atque hæc de libya i uniuersum:dicta sunt:pticulatim
uero dicemus.Ab occidẽtalibus clarioribusque ptibus icipiẽtes.Hoc in
loco ii habitãt:qui a græcis mauresii appellãť libycũ genus:& magnũ &
opulẽtũ:eos Romani & idigenæ mauros uocãt & Iberiæ sũt oppositi.Iu
xta hos etiã ẽ colũnaɋ fretũ:de quo iã mľta dicta sũt extra colũnaɋ fretũ
pcedẽti ad sinistrã:mons est i libya:quem græci Atlãtem uocãt:Barbari
uero Dyrim.Hinc iugum quoddã expositum est:extrema mauritaniæ
pars:occidentem uersus & cotes appellať: pximum est oppidũ quoddã

paruũ supra mare. Id barbari Tinga uocãt. Artemidorus lingua. Eratosthenes lixum appellauit: & contra gades ẽ octingentorꝝ stadiorꝝ transitu diréptum: quãtũ utraq; etiã distãt a fretu colũnarꝝ lixo: & coribus ad austrꝝ sinus iacet: qui emporicus uocat̃: & habitatiões mercatorias habet ex palma confectas. Tota ora huic sinui cõtinua sinuosa est: detractis autem sinibus & eminẽtiis: quæ sunt ĩ triquetra libyæ figura: a nobis descripta: intelligẽdũ est continentẽ plurimum ad meridiẽ atq; oriẽtem excrescere. Mõs qui a coribus usq; in syrtes: p mediã mauritaniã tẽdit & ipse & montes qui cũ eo pariter ꝓcedũt sans habitant̃. In initio quidẽ a maurusiis. In ipso uero regionis secessu: a maxima libyæ natione: q getuli appellant̃. Sed multa figmẽta ore exterioribus libyæ rerꝝ scriptores cõmẽti sunt. Ab ophelæ circũnauigatione incipientes de quibus etsi supra mẽtionẽ fecimus: nũc tamẽ nõ nihil dicẽdũ uidet̃. Petita narrãdorꝝ mõstrorũ uenia: sicubi in talia ĩcidere cogemur: nolumus enim omĩa silẽtio prætetire: simul & historiã quoqũo implere cupimus. Dicũt itaq; ĩ emporico sinu antrũ esse: quod ĩterius suscipit usq; ad. vii. stadia. In eius autẽ fronte locũ esse humilẽ & platiũ: ĩ quo Herculis ara sit. eamq; minime obrui ab influxu: qđ ego unũ ex figmentis puto. Huic ꝓximũ illud est: quod ĩ sequẽtibus finibus tradũt: antiquas scilicet tyriorꝝ habitatiões quæ nũc desertæ sunt: urbes nõ pauciores. ccc. quas Pharusii: ac Nigretes fuerint depopulati. Dicũt hos a linge distare itinere dierꝝ. xxx. Mauritaniã feracẽ esse parte tamẽ excepta: quæ deserta est & fluminibus: ac lacubus abundate ab omnibus concessum ẽ. Arbores ꝓfecto & ml̃tas & magnas habet: & omnia fert. Atq & ea mẽsas ex uno ĩtegroq; ligno: ac uarias romanis suppeditat. Eius flumina Crocodelos & alia animaliũ genera habere ꝓditũ est: iis similia quæ sũt ĩ nilo. Sunt qui credãt nili ortum extremis Mauritaniæ ptibus ꝓximũ esse. In quodã flumĩe hirũdines gigni septenũ cubitorꝝ: quæ gulã pforatam habeãt: p quam respirẽt. Item in ea regione uitẽ nasci: cuius crassitudinẽ uix duo homĩes complecti queãt: racemũ esse cubitalẽ & omnẽ hærbã altã: & olus recẽs: & dracõtiũ Staphylinorꝝ: Hippomarathri. & carduorꝝ Scapos duodenũ cubitorꝝ: crassitudine palmorꝝ quaternũ. Alit hæc regio Dracones: Elephãtos: capreas: bubalos: & similia animalia. Itẽ Leones: ac Pardales: fert etiã mustelas: felibus pares ac similes excepta rictus eminentia. Simiarũ quoq; maximam multitudinẽ. Refert Possidonius se quum ex gadibus in italiam nauigaret: in libyæ oram delatũ esse. Ac siluã quandã secus mare uidisse simiis plenã: quarꝝ aliæ super arboribus: aliæ ĩ terra sederẽt. nõnullæ catulos haberẽt: & ubera depẽdẽtia. risisse itaq; cũ eas uberibus graues cerneret nõnullas etiã Caluas: nõnullas erniosas: & alia quædã huiusmodi detrimenta præ

se ferentes. Supra hanc est æthiopũ regio qui hesperii uocant᷑:magna ex
parte male habitata. Autor est Iphicrates:hoc ĩ loco camelo pardales gi/
gni:& elephantes:& eos q Rhizes uocantur forma tauris persimiles:uita
uero & magnitudine & pugnandi uiribus elephantes referre.addit ma/
gnos dracones inesse:adeo ut hærba sup eis innascat᷑:leões quoq; elephã
toꝶ pullos aggredi:quos cũ uulnerarint:iã matribus succurrentibus fu/
giant.Illas uero cũ filios sanguine maculatos uiderint eos interficere:Leo
nes postmodũ reuersos cadaueribus uesci. Narrat etiam bogũ maurorũ
regẽ:quũ in hesperios æthiopes ascẽdisset:misisse dono uxori calamos ĩ
dicis similes:quoꝶ genu quodlibet octonos modiolos caperet: & similẽ
Asparagoꝶ magnitudinẽ. A linge in exterius mare nauigãtibus est ciui
tas zelis & Tiga.postea septẽ fratrũ monumẽta: & immẽs mons multis
feris: magnis arboribus plenus nomine bela:columnaꝶ fretũ longitudi/
ne dicit᷑ stadioꝶ.c.ac.xx.minima uero latitudine.lx.ad elephantẽ. Vlte/
rius nauiganti sunt urbes: & flumia cõplura usq; ad amnẽ Molochath:
qui mauroꝶ massesyl:otũq; regionẽ terminat. Vocat᷑ præterea & ꝓmõ/
torium magnũ flumini ꝓximũ:& locus aridus: ac sterilis metagoniũ: &
fere mons a Coteis hucusq; ptẽdit:longitudo a Coteis usq; ĩ massesylio
rũ fines:est stadioꝶ.v.milliũ.Metagoniũ nouæ carthagini respõdet quæ
est e regione Timosthenes dixit id contra massiliã este:at nõ bene. Trã
situs enim a noua Carthagine metagonium:est stadioꝶ triũ milliũ. Præ/
ternauigatio ab ea massiliam usq;:pluriũ sex millibus stadioꝶ. Sed cum
mauri adeo urbetẽ regionẽ ihabitẽt tamen ad hoc usq; tẽpus:magna ex
pte pastoraliter uiuunt. Hi comæ cicinnis exornant᷑:& barba & auro: &
tersura dentiũ & unguiũ cultu.Raro uideas inter se contingere dũ ãbu
lant:ne capilloꝶ ornatus pturbet᷑:pugnant frequentius ab equo hastati:
equis nudis utentes:& iunceis frenis.gerũt etiã gladios:at pedites elephã
tũ pellibus ꝓ clipeis se ꝓtegunt:leonũ & pardalium & ursoꝶ pelles ĩdu
unt:& dormientibus substernũt.ac fere:& ii & sequentes massesyli:& li/
bes magna ex pte unius sunt cultus: & in cæteris psimiles : paruis equis
utẽtes celeribus tamẽ & obtemperãtibus: adeo ut sola uirgula gubernẽ/
tur.Equi collaria ex ligno habent aut pilo confecta:e quibus habena de/
pendet:sunt qui etiam nõ tracti dominũ sequũtur ut canes.Pelta utunt᷑
parua ex chorio confecta lancea lata & parua:discincti tunicæ amplæ: &
pellis(ut dixi)uestis est:& clipeus. At pharusii & nigretes:q ultra hos ha/
bitãt:hesperiis æthiopibus uicini:sagittãt quẽadmodũ æthiopes. falcatis
quoq; curribus utunt᷑: miscent᷑ nonnunq̃ mauris pharusii per deserta:
aquaꝶ utres equis portãtes nõnũq̃ p loca quædã palustria & lacus:cyrtã
ueniunt.quidã ex eis dicũtur troglodytaꝶ more:sub terram habitare &

æstiuis hymbribus abũdare. hyeme uero siccitate laborare: nõnulli ex iis barbaris: serpẽtũ ac pisciũ choriis: idumẽtis ac stramẽtis utũt. Sũt q dicãt mauros Indos esse: qui cũ hercule ĩ hunc locũ descẽderũt: sed paulo ante nostra tẽpora Bogus: & Bochus reges Romanoꝝ amici eam tenebãt: quibus deficiẽtibus Iuba successit ĩ imperio. Nam Cæsar augustus ad paternũ regnũ: hoc etiã illi concessit. Is iubæ filius fuit: eius qui cõtra Diuũ cæsarẽ cũ Scipiõe bellũ gessit. Quũ uero Iuba nuper diẽ obiisset: successit in imperio Ptolemæus ex Antonii & Cleopatræ filia ortus. Artemidorus Eratostheni cõtradicit q pro linge lixũ urbẽ dicit: circa extrema mauritaniæ occidẽtalia: palmaceas quoq; urbes ꝑmultas dirutas esse quaꝝ uestigium nullũ appareat. In hesperiis æthiopibus aeris aptos esse: cũ ante dixerit matutinis & antemeridianis temporibus crassos esse: & caliginosos quomodo enim ĩ siccis & æstuosis locis hæc esse possunt? Veꝝ ipse lõge peiora dixit de eisdẽ locis. scribit enim Lotophagos quosdã: q siccã regionẽ ĩcolant: & loton edãt hærbã quãdam & radicẽ: qua comesta nihil potu ĩdigeant: eosq; usq; ad loca supra cyrenẽ progredi: q uero ibi sint: lac bibere & carnibus uesci: quãq̃ ĩ eadẽ sint plaga: sed nec Gabinius Romanoꝝ scriptor a mauritaniæ monstris recensendis abstinet. Scribit enim apud lingẽ Antei sepulturã esse & tibiã cubitoꝝ. lx. quã a Sertorio nudatã ait. ac rursum terræ demãdatã. Addit etiã de elephantis fabulosa quædã. Dicit eni cæteras feras ignẽ fugere elephãtes ei resistere ac repugnare: ꝓpterea quod siluã consumat. eo cũ hominibus certare & speculatores prætermittere & cũ illos uiderit fugere quumq; uulnera acceperit. ramos uel hærbã: uel puluerẽ: supplices prætendere. Post mauritaniã est massesylioꝝ regio: a Molochath flumie initũ sumẽs: finiẽs uero ĩ ꝓmõtoriũ qđ massesylioꝝ & masylibũ cõfinium dicit̃. A Metagonio trerum usq; sunt stadioꝝ sex millia: sunt q pauciora arbitrent̃: ora maritĩa complures habitationes: & complura flumĩa habet: & regionẽ ualde commodã: sed satis sit mentionẽ eorũ facere: quæ sunt clariora. Distat itaq; Siga ciuitas a dictis finibus: mille stađ ĩteruallo: & Syphacis regia quæ nũc diruta ẽ. post Syphacẽ Masinissa obtinuit regionẽ. postea Micipsa. postea eius successores. Per nostra tẽpora iuba; Iubæ pater nup mortui: diruta ẽ a romanis. Zama huius regia. Post Siga ĩ sexcẽtis stađ ẽ deoꝝ portus. Postea alia loca obscura: q̃ uero ĩ peniriore iacẽt regiõe mõtana sũt: ac deserta q̃ getuli tenẽt: quodãmõ dispsa sũt: usq; ad syrtes. Ibi uero ad mare & cãpi uberes sunt: & urbes mr̃æ & flumina & lacus. Possidõius scribit an uere: haud q̃q̃ scio raris paruisq; flumibus libyã irrigari: de iis. n. dicit: q̃ Artemidorus magna existĩat: hoc ꝑfecto ĩ mediterranea uerius dici potest & huius rei causam affert: q; in pnbus septentrionalibus non pluat:

Q

quẽadmodũ nec ĩ æthiopia: ut sæpe ꝓpter siccitatẽ pestis ĩcidat:& lacus cenosi fiant:& locustæ abũdẽt:addit etiã oriẽtalia humida esse ꝙ sol exoriẽs cito prætereat. Occidẽtalia uero sicca:ꝙ sol ibi cõuertat̃. Nã humida & sicca illa præter aq̃ꝵ copiã uł ĩopiã:hæc præter eadẽ ĩ sole dicũt̃. Vult dicere præter soles hæc oẽs septẽtriõalibus:uł meridiõalibus plagis assignãt. Nã ex oriẽtalibus & occidẽtalibus nõnulla ad habitationes dicta:secũdũ quãq; hãbitationẽ:& orizõtũ diuersitatẽ:alia atq; alia sũt:q̃re de iis:q̃ multitudĩe ĩcõprehẽsibilia sũt:ĩ uniuersum dici nõ põt ꝙ orientalia.s. hũida sint:occidentalia uero sicca. Sed ut ad habitabilẽ totã & talia extrema referunt̃:q̃lis ẽ India:& Iberia dicet itaq; huiusmodi causam:sed quãtãdẽ suasionẽ hẽt hæc respõsio? In cõtinuo.n.ac iugi solis circũductu:q̃ nã esse põt cõuersio? Præterea trãscẽdi ꝑnicitas:ubiq; ẽ æq̃lis. Dicere etiam ꝙ Iberiæ uł mauritaniæ extrema occidẽti ꝓxia. Cæteris omibus sicciora sũt:præter euidẽtiã ẽ:& qđ aerẽ tẽparũ habeant:& ꝙ aqs plurimis abundẽt:qđ si cõuerti tale q̃ddã accipiat̃:qđ.s.habitabilis extrema: hoc ĩ loco supra terrã sint:qd hæc mehercule attinẽt ad siccitatẽ? Nã & ĩ his & ĩ cæteris habitabilis terræ locis:q eiusdẽ sũt plagæ;Sol æquali tẽpore noctis absistẽs iteꝝ reddit & calefacit terrã. Est etiã ibi bituminis fons & ærariæ & pẽnatoꝝ:& nõ pẽnatoꝝ scorpionũ mł̃titudo magnitudine(ut fert̃)septenũ uertebraꝝ. Itẽ Sphalãgia:& mł̃titudĩe & magnitudĩe excellẽtia:lacertas etiã bicubitales dicũt. In prætermõtana lapillos ĩueniri carbũculos & carchedonios. In cãpis testaceaꝝ:& serpẽtũ mł̃titudinẽ:ut dictũ ẽ:quũ de Ammõe ageremus. Itẽ apđ eos arbor ẽ noĩe Melilotus ex qua uinũ cõficiũt·nõnł̃li terrã biferã hñt:& duas messes faciũt. Culmus ẽ q̃nũ cubitoꝝ lõgitudĩe: crassitudĩe uero ꝑui digiti fructũ affert modius ducẽtẽos & q̃dragẽos:uere nõ serũt:sed terræ colligatis paluitis uerse atq; scatisfare semĩa sanssaciũt:q̃ ex spicis ĩ messe: ceciderũt: maſescũt.n. ibi æstiuæ fruges: sed ꝓpter serpẽtũ mł̃titudinẽ:oparii ocreas gerũt.cæteras corporis ꝑtes pellibus cõtegẽtes. Dormituri uero lecti pedes allio illinũt.scorpionũ gratia paluitis circũligãt. In hac ora fuit ciuitas q̃dã noĩe Iol:quã cũ Iuba ptolemæi pater mũiret mutato noĩe Cæsareã uocauit. Ea portũ hẽt: & ĩsulã ante portũ Inter portũ:atq; tretũ ẽ magnus portus quẽ Saldã uocãt. Atq; hæc sũt cõfinia Iubæ & romanoꝝ:Nã mł̃tis moĩs regiõis ꝑciões factæ sũt Cũ q eã ĩcolerẽt cõplures essẽt & Romãi aliis amicis aliis hostibus uterẽt̃:ut aliis alia & dare & auferre nõ eodẽ mõ cõtigeret. Ea q̃dẽ ꝑs quæ mauritaniæ ẽ ꝓxia uires ac ꝓuẽtus maiores habebat:q̃ uero carthaginẽ & massesylioꝝ terrã cõtigit florentior ẽ:& melius cõposita quãq̃ primo ꝓpter res carthaginensium ualde labefacta. postea ꝓpter id bellũ qđ cũ Iugurtha gestũ ẽ. Nã ille quũ Aderbalẽ romanoꝝ

amicũ uticæ obsedisset:atq; iteremisset regionẽ bello compleuit. Postea
alia atq; alia bella sũt secuta: Sed ultimũ fuit qđ Cæsar cũ Scipione gesͬ
sit ĩ quo & Iuba mortuus ẽ & urbes cũ principibus deletæ sũt: Tisiaus:
& uata & Thala & capsa;ubi iugurtæ thesauri erãt:& zagma & zicha &
eæ apđ quas Cæsar Scipionẽ debellauit prĩo apđ Rhuspinũ:deide apđ
uzita deinde apđ Thapsum & ꝓximũ ei lacũ & apđ alia loca:ut zellã &
achollã liberas ciuitates. Cæpit etiã Cæsar primo adortu insulã: & The
nã urbẽ maritimã.e quibus omibus aliæ ꝓrsus deletæ sũt:aliæ semidiru
tæ relictæ. Pharã Scipionis eqtes ĩcẽderũt:post Tretũ ẽ Massesylioꝝ &
carthaginẽsiũ regio Cirta Sanasi:& successoꝝ regia: est in mediterranea
urbs munitissima & optĩe structa:cũ a cæteris tũ a Micipsa:q & græcos ĩ
eã habitatũ deduxit & tãtã effecit:ut.x.eqtum milia:& peditũ.xx. emitte
ret. Cirta itaq; hic ẽ & duo hippones alter uticæ ꝓximus alter:remotior:
& Treto ꝓpinquus ãbo regiæ utica & magnitudĩe:& auctoritate secun/
da ẽ post carthaginẽ:quæ illa excisa ut metropolis erat & receptaculũ ro
manoꝝ:ad res ĩ libya gerẽdas. Ea ĩ eodẽ sinu sita est:quo carthago: Ad al
teꝝ ex ꝓmõtoriis quæ sinũ faciunt: Atq; id qđ iuxta uticã ẽ Apolloniũ
uocatͬ. Alteꝝ uero Hermean urbes ipse ex aduerso ĩter se respõdẽt pro/
pter uticã·Bagrada ãnis labitͬ.a Treto carthaginẽ sunt stadioꝝ duo mil/
lia & quingẽta quãq̃ nec hæc distãtia conceditͬ: nec quæ usq; ĩ syrtes est
Carthago ĩ pẽinsula quadã iacet:quæ ãbitũ hẽt stadioꝝ tricẽta &.lx.mu
ro cinctũ cuius.lx.stadioꝝ lõgitudinẽ iugũ occupat:qđ a mari ĩ mare de
scendit ubi carthaginensiũ elephãtes stabula habebant qui locus ãplissi/
mus ẽ. In media fere urbe arx fuit:quã byrsam uocarũt.supciliũ satis ere
ctũ & circũcirca.habitatũ ĩ cuius uertice esculapii tẽplũ erat:qđ Asdru/
balis uxor capta urbe secũ cõcremauit. Arci portus subiacent:& Cothõ
pua insula & in orbẽ ducta & euripo cõprehensa:ea circũcirca nauale ha
bet qđ Dido cõdidit:cũ gẽte ex Tyro ꝓfecta & adeo fortũata fuit: hæc
phœnicũ colonia:& ea q̃ ĩ Iberia ẽ etiã usq; ad Herculis columnas:ut ad
huc optimã europæ ptẽ & ĩcontinẽti cõplura loca:& adiacẽtes ĩsulas ha/
beãt. At libyã ꝓfecto omnẽ adepti sunt:quæ qdẽ nõ pastoraliter habita
ri poterat: His opibus urbẽ Ro.impii æmulã comparũt. & tribus maxi/
mis ĩter se bellis decertarũt. Sed carthaginẽsiũ potẽtia præsertim ex ultĩ
mo bello pspicua est ĩ quo a Scipiõe Aemiliano euersi sunt & urbs fun
ditus deleta. Hi.n.in initio belli.ccc.urbes ĩ libya habebãt. In ciuitate hõi
nũ millia septĩgẽta obsessi: & ĩ deditionẽ coacti: Armaturaꝝ dederũt.cc
millia bellicoꝝ ĩstrumẽtoꝝ tria millia: tãq̃ non ãplius bellaturi. Sed quũ
rursũ bellũ gerere decreuissẽt: mox arma fabricare cõstituerũt: ũde sin/
gulis diebus.c.&.xl.clipei cõfecti ĩ armamẽtariũ referebãtͬ:& gladii.ccc

naues cataphracte

& lãceæ qngẽtæ:& mille tela missilia. Ancillæ funes ex pilo cõfectos præbebãt:adhuc naues.xii.stabãt ab ãno qnqgesimo ex sederibus i secundo bello pcussis. Nã tũc quũ i arcẽ cõfugissẽt:duobus mẽsibus.c.ac.xx.naues cataphractas cõstruxerũt:& quũ Corhõis hostiũ asseruaret̃:aliđ effodere:unde subito classis erupit adhuc.n.ãtiqua materies aderat:& fabrorũ mł̃titudo publice cõducta assidue opabat̃. Et quãq̃ Carthago talis esset tñ capta ẽ & deleta. Totã uero regionẽ carthaginẽsibus subditã Romãi puĩtiã effecere:atq; Massinissã ei præfecerũt.& Micipsæ posteros: Nã Massinissa ob uirtutẽ:& amiciciã plurimũ romanis curæ fuit:& ipse numidas ciuiles & agricultores reddidit:& p latrocinio eos militiã docuit:sed pfecto peculiare qddã hoĩbus ĩis cõtigit:Nã cũ regionẽ fecundã i colerẽt:quãq̃ feris abũdantẽ.iis omissis & agricolẽdi studio licentius iter sese cõuertebãt̃:& regiõe feris dimissa:uagã & ĩstabilẽ uitã agebant non secus q̃ q ob inopiã & locoꝝ sterilitatẽ & aeris iclementiã eiusmodi uitæ gẽus eligũt:qre massesylii id nom̃ assecun sũt:nũidæ.n.uocãt̃: necesse q dẽ hos iopes esse:& plerũq; radices edere & carne & lacte:& caseo nutriri. Cũ uero diu carthago deserta pmansisset:eodẽ fere tẽpore quo & corithus rursũ a Diuo cæsare p id fere tẽpus ĩstaurata ẽ missis eo colõis:qcũque uellẽt.& ex militibus nõnullis & nũc quoq; bene habitat̃:siqua alia libyæ urbs. In medio hostio carthaginẽsis sius Corsura ĩsula ẽ. Ex aduerso his locis respõdet lilybeum:ĩ sicilia mille & qngẽtoꝝ fere stadioꝝ iteruallo. Nã tãta a lilybeo carthaginẽ usq; distãtia. Nõ pcł̃ a Corsura & Sicilia distãt:cũ aliæ cõplures ĩsulæ:tũ ẽt egiurus. Itẽ.lx. stadioꝝ nauigatio ẽ a carthagĩe ĩ ulteriorẽ pximã regionẽ ũde Nepherini ascẽsus ẽ stadioꝝ.c.ac.xx.urbẽ nat̃a munitã:& sup petra q̃dã ædificatã: In sinu carthaginẽsi ẽ Tũis ciuitas & aq̃ calidæ:& lapidarie q̃dã:deĩde hermea pmõtoriũ asperũ cui pxĩa ẽ ciuitas eodẽ noĩe:deĩde neapolis: deĩde Taphitis pmõtoriũ & ĩ eo collis qdã Aspis noĩe a similitudie appellatus:quẽ Agathocles siciliæ tyrãnus habitauit:quo tẽpe carthaginẽ nauigasset: hæ urbes a romãis cũ carthagĩe sũt euersæ stadiis q̃drigẽtis pcul a Taphitide ẽ Corsura ĩsula:cõtra selinũtẽ siciliæ fluuiũ posita: ãbitũ hñs.c.&.l.stadiorũ & urbẽ eodẽ noĩe Distat a sicilia p sexcẽta fere stadia. Melite etiã ĩsula distat a Corsura:stadiis qngẽtis. Deĩde ẽ Adruma ciuitas:ĩ q̃ erãt naualia.postea ĩsulæ mł̃tæ:& crebræ noĩe Tarichie. Postea tapsus ciuitas:pest quam ĩsula ẽ ĩ pelago lopadussa. Postea ãmonis pmõtoriũ:postea Thera urbs circa paruæ syrtis initiũ. Alia quoque oppidula pmulta ĩteriacẽt nõ digna mẽoraru. In principio syrtis:ĩsula quædã adiacet oblonga noĩe Cercina bene magna:quæ urbẽ habet eodẽ noĩe. Item altera minor cercinitis his cõtinua ẽ mĩor syrtis quã lotophagitum syrtim uocãt. Huius

finus ābitus ē mille & sexcētoꝝ fere stadioꝝ: oris latitudo sexcentoꝝ. Iux
ta utrūqꝫ ꝓmōtoriū: q̄ os efficiunt Insulæ adherescūt cōtinēti: cercinna. s.
de qua diximus: & Menmx magnitudine æq̄les. Meningē lotophagorū
terrā putāt: cuius Homerus meminit: & signa q̄dā extāt & olyssis ara &
fructus ipse. Nā lotos arbor mľta ī ea ē fructu suauissimo: pmulta ī ea op
pida sūt: sed unū eodē noīe quo īsula: & in ipsa syrti oppida pluria sūt. In
recessu ipso ē īgēs ēporiū: cui flumē allabiť ī sinū emittēs: maris affluxus
& refluxus hucusqꝫ prēdūt. Ac tūc finitimi maxīo studio ad captādos pi
sces excurrūt. post syrtī ē lacus noīe zuchis: q̄dringētoꝝ fere stadioꝝ: hñs
īgressum arctū ad quē urbs ē eodē noīe. Ea purpurificiū & uarias pisciū
cōdituras hēt. Postea est alius lacus lōge minor: post quē ē Abrotonū ci
uitas: & alia q̄dā cōtinua est neapolis: quā Leptim uocāt: dehinc ē Epize/
phyrioꝝ locroꝝ traiectus id est stadia tria millia &. vc. postea ē flumē: po
stea muris q̄dā: quē carthaginēses cōdiderūt: barathris q̄busdā ī pōte iū/
ctis: q̄ in regionē recedebāt. Hic sūt loca quædā īportuosa: cū cætera ora
portus habeat. postea ē ꝓmōtoriū altū: & siluosū magnæ syrtis initiū q̄ꝺ
cephalas uocāt. Ex carthagīe ad hoc ꝓmontoriū sunt pauloplura. v. mili/
bus stadioꝝ. Immiet aūt ore a carthagine usqꝫ cephalas: & massesylios li/
bophoenicū terra: usqꝫ ad getuliæ mōtana q̄ iā libyca sūt. Vltra Getuliā
est garamātū regio q̄ cū illa pariter ꝓgrediť. Vnde carchedōii lapilli af
ferūť. dicūt Garamāthas ab æthiopibus: & patoceāns abesse. viiii. x. ue di
eꝝ itiere: Ab Ammōe. xv. Inter getuliā & nostrā orā mľti cāpi iteriacēt:
& multi mōtes & magni lacus & flumia: quoꝝ q̄dā ī terra demersa eua/
nescūt. Hi & ī uictu & ornatu frugales sūt: uxores mľtas & multos filios
hñt. In cæteris Arabū Nomadibus ꝑsimiles. Eoꝝ eq & boues ūgulas cæ/
teris lōgiores hñt. Eoꝝ reges plurimū eq̄s studēt: ut ad cētena pullorum
millia quotānis recēseāť. Oues carne & lacte nutriunť: præsertim ī locis
æthiopiæ uicinis. Atqꝫ ī mediterranea q̄dē hæc. Maior uero syrtis nūgen
toꝝ: &. xxx. stadioꝝ ābitū habet. Diametrū ī recessū mille & q̄ngētoꝝ: q̄n
ta fere ē oris latitudo. Maioris ac minoris syrtis difficultas ē: q̄ꝺ cū mľtis
ī locis fūdū sit cenosum: ꝓpter affluxus & refluxus maris cōtigit ut mľ/
ti ī breuia īcidētes īhærescāt: & rara nauigia euadāt: q̄propter eminus naui
gāt: cauentes ne incaute a uentis deprehensi ī sinus illidanť. Nā hominū
piculū omnia ptētat præsertim nauigationes secus terrā. In maiorē uero
syrtim nauigantı. post cephalas ad dextrā est lacus. ccc. fere stadioꝝ lōgi/
tudine: latitudine. lxx. in sinū emitēs. Is insulas quasdā habet: & stationē
ante os: post lacū est locus noīe Aspis: & portus optimus omniū qui sint
in syrte. Deinde cōtinua est Euphrantas turris: carthaginēsis regiōis: &
Cyrenaice Ptolemæo subditæ confinium: postea locus noīe charax quo

carthaginenses emporio utebant̃ aduehentes uinũ: & inde succũ & Silphiũ reportantes ab iis: qui id ex cyrene clã exportabãt. postea sunt philenoꝝ aræ. Postea Automala castellũ: totius sinus recessu positũ: huius recessus parallelus: Alexãdriæ parallelo paulo ẽ australior mille stadiis carthaginis parallelo paucioribus q̃ duobus millibus. Cadit.n. ptim ad heroũ urbẽ: q̃ est i Arabici sinus recessu: ptim i massesylioꝝ & mauroꝝ mediterraneã: ubi iã reliqua oræ pars est: usq; i urbẽ berenicem stadia. viiii. millia & qngẽta: lõgitudini iminẽt: latitudinẽ præuaricãtes: usq; ad philenoꝝ aras. Nasamones libycũ genus. In eo spatio interiacẽt portus nõ sane multi: aquæ quoq; pexiguæ. Promõtoriũ in quo Berenice sita ẽ: Pseudopenias dicit̃ iuxta lacũ noie Tritõiadẽ: in quo isula ẽ: q̃ ueneris tẽplũ habet. Est etiã hesipidũ lacus in quẽ flumẽ lathõ imittit. Vltra berenicẽ ẽ paruũ q̃d dã pmõtoriũ noie boriũ q dẽ syrtis hostiũ: ac cephalas facit. Berenice cõtra pelopõnesum iacet: ad id q̃d Ichthys uocat̃. Atq; etiã cõtra Iacynthũ stadioꝝ triũ milliũ & sexcẽtoꝝ intervallo. Ex hac urbe. M. Cato terræstri itinere: Syrtim pagrauit in diebus. xxx. ducto. x. milliũ hominũ exercitu: & i ptes diuiso aquaꝝ gratia: pfectus ãt ẽ pedibus p æstũ & pfũdã arenã. Post Berenicẽ ẽ urbs Teuchira quã Arsinoẽ uocãt. Postea ẽ barce q̃ postmodo Ptolemais dicta ẽ. deide phycus pmõtoriũ humile q dẽ: sed ualde exponit̃ ad aqlonẽ: præter reliquã libyæ orã. Id contra tenaꝝ Lacõiæ iacet: duoꝝ milliũ & octingẽtoꝝ stadioꝝ trãsitu. Est etiam ibi oppidulũ eodẽ noie: quo pmõtoriũ nõ pcul a phycunte ẽ Apolloniaς: quo Cyrenẽsiũ naues applicãt ad. c. & lxx. stadia A berenice mille: A cyrene urbe maxima octogita q̃ in cãpo quodã iacet adeo edito: ut ex mari eã uideremus Cyrenẽ therei cõdidere q ex lacõica pfecti: Therã isulã coluerũt Thera olim Calisto dicebat̃: ut callimachus ait.

Nomine Calisto primum sed postmodo thera
Dicta fuit tellus: urbis origo meæ.

Cyrenensiũ portus cõtra occidẽtalẽ cretæ extremitatem id est arietis frõtẽ iacet mille stadioꝝ intervallo Nauigat̃ autẽ leuconoto. dicũt cyrenem a Batto cõditã quẽ callimachus ait pgenitorẽ suũ fuisse. Ea ob regionis bonitatẽ plurimũ creuit. nã & equoꝝ nutrix est & fructus optimos fert: Ea uiros claros cõplures habuit q & liberati optime preesse poterant: & imminẽtibus barbaris fortiter resistere Nã & olim libera fuit: postea cum macedonũ potẽtia esset adaucta ægypto occupata: eam adorti sunt: Thibrone imperante: a quo Harpalus occisus est. Cumq; aliquandiu sub regibus fuisset: tandẽ in romanoꝝ potestatẽ deuenit: & nunc prouincia est cum crete coniuncta Cyrenaica oppida sunt. Apollonia: Barcæ & Theuchira & berenice & alia quædam pxia. Cyreneis finitima est regio: quæ

Silphium gignit & Cyrenaicũ succũ:quẽ Silphium posterius effert. Id ꝓpemodũ defecit:quũ aliquãdo barbari odio quodã ingruissent:ac radices eius pene omẽs eruissẽt:fuere hi nomades uiri ex cyrene illustres fuere:Aristippus Socraticus:qui cyrenaicã philosophiã istituit & areta eius filia:quæ i schola successit:& Aristippus filius qui matri successit:& Matrodidactus cognominatus est & ãniceris:q cyrenaicã sectã uidet̃ emendasse: & ãniceriã ab ea deriuasse.Callimachus quoq; cyreneus est:& Eratosthenes:ãbo ab ægypti regibus in honore habiti. Alter poeta simul & grãmaticæ studiosus.Alter & i his & i philosophia:& i mathẽaticis præstãtissimus.Itẽ carneades:quẽ Academicoꝶ optimũ confitẽt̃:& Cronus Apollonius hic etiã fuit. Diodori Dialectici magister: qui & ipse cronus dictus est:magistri adiectiuo i discipulũ translato.Post Apolloniã est reliqua cyrenoꝶ ora:usq; ad eũ locũ:qui catabathmus dicitur:stadioꝶ duũ milliũ &.cc.præternauigationi nõ satis apta:ꝓpter portuũ & stationum & aquaꝶ iopiã.In hac præternauigatiõe loca sunt præclara.Naustathmũ & zephyriũ q; stationẽ habet:& aliud zephyriũ:& cherõnesus ꝓmõtorium ubi portus est.Hoc contra Cretæ circulũ iacet: mille & quingẽtotũ stadioꝶ interuallo Austro nauigãti.Postea est Heracliũ:ultra quod ẽ uicus paluitus.postea portus Menelaus & Ardanaxes humile ꝓmontoriũ qd̃ stationẽ habet.postea magnus portus cui obiacet cherõnesus: quæ i creta ẽ triũ milliũ fere stadioꝶ traiectu.Nã toti fere huic oræ creta piter opponit̃:angusta sane ac lõga.Post magnũ portũ est alius portus:nomie plynus:ultra eũ sunt Tettapyrgia.Iã uero reliqua sũt paretoniũ usque: & ide Alexãdriã usq;:locus aũt catabathmus dicit̃.Atq; eo usq; cyrenaica ptẽdit:de q̃ nobis i ægyptiacis rebus dictũ ẽ.Vlteriorẽ ac repostã syrtis regionẽ & cyrenaicã:libes obtinẽt:sterilẽ sane & aridã primi Nasamones.postea psylli:& geruloꝶ ps:& Garamãtes: magis ad oriẽtẽ Marmaritæ:cyrenæ plurimũ accedẽtes:& usq; ad ãmonẽ ptẽdẽtes.A maioris itaq; syrtis recessu:i diebus q̃ttuor ad hyemales ortus dicũt̃ puẽire:etiã q placide & ociose icedũt. Hic locus ẽ Ammoni similis palmifer & aquosus: Immiet ãt cyranice ad meridiẽ uergenti: usq; ad.c.stadia & arbores fert usq; ad alia.c.serit̃ solũmõ:hæc terra etiã oryzã gignit:ꝓpter siccitatẽ:ultra hãc ẽ regio quæ silphiũ fert.postea ihabitata & Garamãtũ terra:q Silphiũ fert ãgusta ẽ & lõga & arida.lõgitudo ad orientẽ solẽ eunti:circiter mille stadia latitudo.cc:uł pauloplura q̃ qdẽ cognita sit:cõiectare possumus totã deiceps eã:quæ in eodem est parallelo huiusmodi esse ex aere: & stirpe huius ꝓductione.Sed quoniã uastæ intercidũt solitudines:non omnia loca scimus:eodẽ modo ignorant̃:quæ ultra ãmonẽ sunt & Atases usq; in æthiopiã. Nã nec æthiopiæ fines:nec libyæ dicere prõptũ est,

Immo nec eius quæ fecus ægyptū iacet:aperte quicq̄ ſcimus: nec eius q̄
ſecus oceanū eſt:quare noſtræ habitabilis ptes ſic ſe habēt. Sed qm̄ Ro
mani optima atq; noniſſima obtinēt:omniū ſupioꝝ principū īperia ſup/
greſſi:quoꝝ nos memoriā teneamus:nō ab re uiſum eſt: ut eoꝝ res bre/
uibus attingamus:qđ itaq; Romani ex una ciuitate ꝓfecti belli & pacis
artibus totam Italiā:deinde quæ italiæ ꝓxia ſunt oīa:eadē uirtute adepti
fuerīt:dictū eſt:cūq; tres ſint cōtinentes:Europā fere totā hńt:præter eas
ptes:quæ extra hiſtrū ſūt:& præter Paroceanitas:q īter Rhenū Tanaim
que habitāt. Africæ uero ora:quæ nobis ex aduerſo eſt:tota eis paret:nā
reliqua uel inhabitabilis eſt & ſterilis:uel a paſtoribus īcolit̄:eodē mō &
Aſiæ ora quæ ad nos uergit:tota Romanis ſubita eſt: niſi q̄s Acheos &
Zygos & Eniochos ī ratione ponat:q ī anguſtis admodū & ſterilibus lo/
cis latronicia & paſtoralē uitā degūt. Ac mediterraneæ & penitioris regi/
onis: ptim romani habēt ptim parthi & barbari:q ultra hos ſunt: oriētē
ac ſeptētrionē uerſus.ut Indi Bactrii & Scythæ: dehīc Arabes & æthio/
pes:ac ſemp eis aliqd addit̄. Vniuerſæ huius terræ quæ romanis paret:
ptim reges tenēt:quā uero ipſi hńt:ꝓuīciā uocāt & præfectos: & quæſto
res ī eā mittūt. Sūt etiā nōnullæ ciuitates liberæ cōditiōis. Aliæ ab initio
p amiciciā romanis adiūctæ. Aliæ ab ipſis honoris gratia libertate dona/
tæ. Sūt & pricipes quidā ſub eis & phylarchi & ſacerdotes:atq; hi qdem
ſecūdū quaſdā patriæ leges uiuūt. Prouinciæ pſæpe aliter:atq; aliter diui
ſæ fuerūt.at ī præſentiaꝝ:ut Cæſar Auguſtus cōſtituit. Nā quū patria ei
totius impii patrociniū pmiſerit:& pacis & belli quādiu uixerit poteſtatē
habeat:totū īperiō bifariā diuiſit.nā partem ſibi aſciuit:ptim populo de/
dit:ac ſibi quidē quæcūq; militū præſidio īdiget. Ea eſt regio barbara: &
gētibus nondū ſubactis finitima ſterilis ſane & cultu difficilis:ut ꝓpter
cæterarū reꝝ iopiā:& copiā mnitionū iugū detractent. Populo aūt reli/
quā cōceſſit:q̄ pacata ē:& facile ſine armis retinet̄. utrāq; portionē ī pro
uincias cōplures diuiſit: quaꝝ aliæ Cæſaris:aliæ populi dicunt̄. In ſuas
præfecturas Cæſar ipſe adminiſtratores mittit & alio tēpore aliter ptit̄
regionē: & ut res poſtulat ita uerſat̄. In populi ꝓuincias populus īpera/
tores uel conſules mittit:ſed hæ quoq; in diuiſiones alias diducūtur: pro
ut uſus poſtulauerit. In initio tñ duas conſulares fecit libyā ſcilicet: quæ
Romāis paret ea dūtaxat excepta:quæ prius ſub Iuba fuit:nūc uero ſub
Ptolemæo eſt illius ſilio. Et Aſiam cis halym & mōtem tauꝝ:galatis ex/
ceptis:& gētibus:quæ ſub amynta fuerūt:præter etiā bithyniā & ꝓpon/
tidē:præturas uero decē. In Europa quidē & adiacentibus iſulis eam ſci/
licet quæ ulterior Iberia dicit̄:circa Betim flumen eſt & Attacem: & ex
celtica narbonenſem. Tertiam Sardiniam cū cyrno quartam Siciliam

Vita Latronicia
Penitior Regio

quintã & sextã Illyrii ptẽ:q̃ ad Epiꝝ uergit & macedoniã, Septimã Achaiã usq̃ ĩ thessaliã & etoliã & Acarnaniã,& nõnullas epiri gentes.q̃ Macedoniæ sũt contermiæ,Octauã Cretẽ cũ cyrenaica,Nonã Cypꝝ.Decimã bithyniam cũ ꝓpontide:& quibusdam ponti pñbus.Cætera Cæsar prouincias habet:ĩ quaꝝ alia ꝓcuratores mittit.Consulares uiros:ĩ alias prætorios ĩ alias homines ex equestri ordine.Reges uero & principes: & decarchæ.ad eius portiones sunt:ac semper fuere. FINIS.

Bartholomæus Parthenius Gir. Benacẽsis Francisco Throno Ludouici .F.patricio.Veneto præclaro.S.

Apollonius Tyaneus Pythagoricus cuius uitã philosopho cõueniẽtem octo uoluminibus Philostratus cõplexus ẽ:ad Milesios scribẽs adeo philosophiæ sciẽtiã laudibus extulit ut cæteras artes absq̃ illa haud recte sciri posse arbitratus sit:deorũq̃ beneficio dũtaxat philosophãtem ĩdigere existimauit.Quã rẽ apprie cũ ãtiquoꝝ eruditissimus qsq̃ approbaret: philosophiã græce quæ p id tẽporis ĩ latiũ nõdũ trãslata erat:didicebat.Cui sententiæ & Strabo assentit̃:q priscoꝝ philosophãtiũ exẽplo ut Dicearchi Ephori aliorũq̃ cõpluriũ:q de situ orbis scripserãt: geographiæ etiã tractatus a philosopho cõsyderãdos esse uoluit. qđ & ipse plẽissime exequtus ẽ. Nã ex Homeri carmibus tanq̃ ex ãplissimo sonte philosophiã elicit: cũctaq̃ ad unguẽ adeo stricte rimat̃:ut nihil ĩ omni sciẽtiaꝝ genere Homeꝝ ĩtactũ reliqsse ostẽdat:q̃rũ reꝝ nec Strabo qdẽ ĩterpres optimus esse potuisset:nisi & illaꝝ uerã suisset cognitionẽ assecurus.Merito nãq̃ Eusthatius Thessalonicẽsis:dũ ĩter cætera την βοιωτίαν Hõeri ĩterptetat̃:geographi plerũq̃ sentẽtias ĩ mediũ ꝓfert: qđ de Strabone sine cõtrouersia ĩtelligi debere si qs diligẽti iudicio quæ Eusthatius adducit cum his quæ a Strabone afferunt̃ simul cõferet:liqdo cognoscet.Nã ĩ tãta scriptoꝝ copia q geographiã attigerãt:solũ hũc geographi noĩe:excellẽtiæ qdẽ titulo ornãdũ esse duxit.Cõposuit aũt præter hæc:uolumina historiaꝝ post Polybiũ ãplissima qbus Parthoꝝ mores referebãt̃: Augusti qdẽ tẽporibus qbus floruit.Fuit autẽ patria Amasinus ut de se testatur: urbs.n.in ualle condita est p quã ogris fluuius labit̃. Amasia nãq̃ cũ prius regibus data fuisset:nũc ꝓuina est:quæ ad Cappadociã & ad Halym fluuiũ usq̃ termiat.q̃ ĩ re nõ possũ nõ admirari exiguũ Ioannis Andreæ Aleriẽsis episcopi iudiciũ:q cretẽsẽ Stabonẽ appellauit.Attamẽ maternũ genus cretẽse fuisse non inficiabor: siqdẽ Strabonis matet ꝓneptis Dorylai fuit qui Gnosi impabat:quã rem nec Suidas qdẽ prætermittit. Hæc ad te eo libentius scripsi:quo te & Strabonis familiarem & geographiæ studiosissimum esse non ignorabam. Vale & me(quod facis)ama.

Strabonis Amasini Scriptoris illustris geographiæ opus finit: qđ Ioānes Vercellensis ꝓpria impensa uiuētibus posterisq; exactissima diligentia imprimi curauit. Anno Sal. M.cccclxxx. septimo. kl. Septembris.